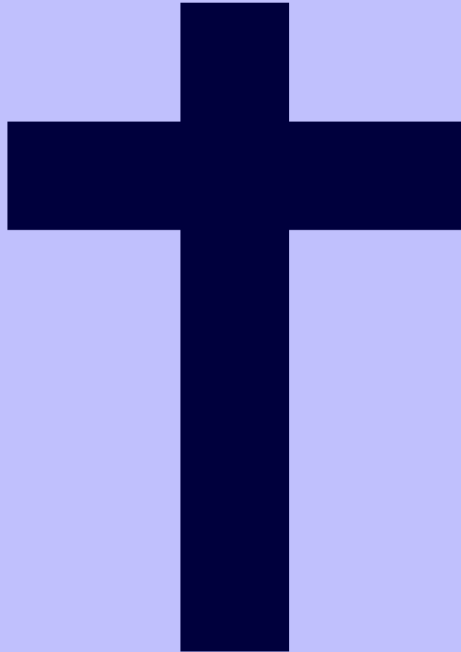

Onanto eto kakle
ƒɔƒɔ; Sekpele

Sekpele: Onanto eto kakle ƒɔƒɔ; Sekpele New Testament

Onanto eto kakle fofó; Sɛkpɛle
Sekpele: Onanto eto kakle fofó; Sɛkpɛle New Testament

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Sekpele)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022
5fc03d2a-3cf8-5607-a6e0-9e1e197140bd

Contents

MATEO	1
MARKO	42
LUKA	70
YOHANES	116
KEYIFO	148
ROMAFɔ	190
1 KORINTOFɔ	210
2 KORINTOFɔ	229
GALATIAFɔ	241
EFESOFɔ	248
FILIPIFɔ	254
KOLOSEFɔ	259
1 TESALONIKAFɔ	263
2 TESALONIKAFɔ	267
1 TIMOTEO	269
2 TIMOTEO	275
TITO	279
FILEMON	282
HEBRIFɔ	283
YAKOBO	297
1 PETRO	302
2 PETRO	307
1 YOHANES	310
2 YOHANES	315
3 YOHANES	316
YUDA	317
KɛLɛKɛ KATE	319

MATEO

Ditiki Sɛɛ Nə Mateo Lɛwɔni

¹ Aye nyamfo ni bana ba əsuə Yesu Kristo wə ni Oka David eto ufluflu lɛbɔ utsyi, nya David ni ufluflu wə lɛbɔ utsyi Abraham eto kafo.

² Idu lə Abraham ibə Oka David əsuə, nnyə antomə ba ntəkə lə bətsyuə əsuə.

Abraham léle Isak wə léle Yakob wə léle

³ Yuda ku wə bayimisani.

Yuda ku wə usiə Tamai léle Perez ku Zera, nya Perez léle Hezron.

Hezron léle Aram, nya wuntsya léle Aminadab.

⁴ Aminadab léle Naheson wə léle Salmon.

⁵ Salmon ku Rahab léle Boaz, nya Boaz ku Rut léle Obed. Obed léle Isai,

⁶ nya Isai léle Oka David.

Nya idu lə Oka David əsuə isu lefe nə Babiloniafɔ ditsyi lema lə Israel bebi əsuə nya bəmuə mə bəsuko mə kasɔ, mə antomə ba dítəkə lə bətsyuə əsuə ni mba ləəbə mfo nɛ.

Oka David ku usio wə lídi Uria eto usiə wə ólɛ ófo úfii, ále Salomo.

⁷ Salomo ále Rehoboam wə léle Abiya. Abiya tsya léle Asa,

⁸ nya Asa léle Yosefat. Yosefat léle Yoram wə léle Uziya.

⁹ Uziya léle Yotam wə léle Ahaz wə léle Hezekiya wə léle Manase.

¹⁰ Manase léle Amon, nya Amon léle Yosiya wə léle

¹¹ Yekoniya ku wə bayimisani lə Babilonia ləkɛfe.

¹² Idu lefe nə Israel bebi ditsyi Babilonia bəbə isu ese lefe nə bále Yesu, mba bále ku mə antomə eto aye ni mba ləəbə mfo nɛ.

Yekoniya léle Sealtiel wə léle Zerubabel wə léle

¹³ Abihud, nya wuntsya léle Elyakim. Elyakim léle Azur,

¹⁴ nya Azur léle Sadok wə léle Akim wə léle Elihud.

¹⁵ Elihud léle Eleazar, nya Eleazar léle Matan, nya wuntsya léle

¹⁶ Yakob wə léle Yosef wə dífi Maria wə léle Yesu wə baakpo Nwə Onanto Lékpo Ɔhile Utsyə.

¹⁷ Itə eso idu lə Abraham isu Oka David eto lelefe eyifo alefe lefosi ana, nya idu lə Oka David əsuə isu lefe nə Babiloniafɔ dímuə Israel bebi besuko mə kasɔ lə Babiloniaa, eyifo alefe lefosi ana. Nya isi idu lefe nəmfó ibə lefe nə bále Nwə Onanto Lékpo Ɔhile Utsyə, eyifo alefe lefosi ana.

Yesu Eto Lelefe Eto Etiki.

¹⁸ Nnyə mə eyɛ fɛ bále Yesu Kristo. Bátɔ Maria bətə Yosef, tsya fɛ bookpa wə, Maria ənyə nkə ufi ɔlɛ kafo. Onanto eto Lɛwɔnɔ eto əsuəale dítə ibə itə nko.

¹⁹ Yosef eyifo utidi sɛɛ lə Onanto eto ənəmi. Fɛɛ se wóanla nkə woakpo Maria eto ənəmi kasɔ lə kusə komə eto ənəmi esoo, úbu disi nkə lə oyani wə kpoo kalɔkalɔ. ²⁰ Lefe nə úfi nsusu bomfoo, Onanto eto ɔtɔnkpe utsyuə əlɛkə əsuə ótɛ wə lə kola kəmiə, nya óteyi wə nkə, “Yosef, Oka David eto kafo eto ubi, mante sikpi ku fə usiə Maria bokpa kesuko fə ɔflo. Itsyise kafo ka ɔnlɛ mfoo, Onanto eto Lɛwɔnɔ eto əsuəale əsuə itsyi. ²¹ Nya woole ubisaibi. Nya fə Yosef luutəkə wə diye fə Yesu, itsyise wə ni nwə luuləkə wə betidi utsyiko lə abua əsuə nɛ.”

²² Asa nyamfo əbə itə lə Maria əsuə fe kase Onanto lɛteyi utsyə eyɛ lə wə unyeləkətidi əsuə nkə yuubə itə sitinti. Ɔteyi nkə, ²³ “Kebite kətsyuə ka lenyi osani əbɔlɛ kafo nya woole ubisaibi. Nya betidi lookpo wə bənkə Imanuel.” Nnya kasɔ ni bənkə Onanto si ko bo.

²⁴ Lə nyaso se Yosef lésanklii, ókpa Maria, úyifo wə usiə fe kase Onanto eto ɔtɔnkpe əmə lɛteyi wə. ²⁵ Fɛɛ Yosef ku Maria mánɛ bətsyuə fe usə ku usiə isu ese lefe nə ólɛ wə ubisaibi əmə. Nya Yosef dítəkə wə diye nkə Yesu.

2

Babesibe Bətsyuə Etsyi Kofekatoko Bəbə.

¹ Bále Yesu lə umə wə baakpo Betlehem lə Yudea eto kasɔ lə lefe nə Óka Herodes díkedi seka lə ke əsuə. Nya lə lefe nəmfó əsuə, babesibe bətsyuə ba léte asa eyɛ

lè olalèlè befandebi eto àtsyàbi àsuà etsyi kofekatokò bábè Yerusalem. ² Nya báto bänkè, “Sieti bále ubi wè luudi Yudafo eto oka àmè? Búnyè wè sefandebi lè kofekatokò. Nya búbè boè boesumu wè.”

³ Lefe nè Oka Herodes lenò ditiki nàmfoo, difufu àmuà wè ku betidi ba kenke lèkè lè Yerusalem mfó. ⁴ Nyaso ókpadi Onanto eto besunyè ninè ku afi eto bateasa nya óto mè nkè, “Sieti boole Nwè Onanto Lékpò Ohile Utsyè àmè?” ⁵ Mfó nya bátèyi wè bänkè, “Betlehem lè Yudea eto kasò, itsyise nko Onanto eto Unyelàkètidi lèwóni útsyè nkè,

⁶ ‘Fè Betlehem lè Yuda eto kasò, emenyifo òkèkè lè Yuda eto kàmènkplè nti.

Itsyise lè fè, nya nwè luudi òtònkòtònkò wè lóoyenka

mò betidi Israelfò, lóòòò utsyi nè.’ ”

⁷ Nyaso Oka Herodes ákpadi bafò ba dítsyi kofekatokò bamè bábè mfó nya ókpe disi ku mè kabìò àsuà, nya óto mè óno lefe nè tutuutu sefandebi siamè lèbò bənyə. ⁸ Mfó fè útə mə kusu nya bédu bésu Betlehem. Nya ótèyi mè nkè, “Bisu lè bisu bəbèbè dikpèfi nəmè kukòno. Nya lè binyè wè, lè bisinkli bibè bətèyi mè, bə lè mintsya lè nsu nsumu wè.”

⁹⁻¹⁰ Nyamfo eto kamaa, bafò bamè áyifè kusu bédu. Nya se bántòò, besi bənyə sefandebi siamè fe nsia bənyə lè kofekatokò mfó ke. Nya se bənyə see, bənyə disuəyüə tinti. Sefandebi siamè áyenka mè sisu sínyə lè kaka ubi àmè nlabe. ¹¹ Nya se bédufə diyò nəmè kafo nya bənyə ubi àmè ku wè ambe Mariaa, basé akonki nya básumu wè. Nya basini mè kabòto nya bətə wə ətəsa nnya lefo koya, nnya ni sika ku lufui ku uyudu.

¹² Lè nnya kamaa, Onanto ələkə óte mè lè kola kəmiə nkè bénsisinkli bayè Oka Herodes oflò. Nyaso báye kusu bamba bésinkli bésu mè kasò.

Yosef Étsyetsyiko Maria Ku Yesu Bésu Egipte Eto Kasò.

¹³ Se babesibe bamè dísinkli bédu eto kamaa, Onanto eto òtònkpe utsyuə ələkə àsuà óte Yosef lè kola kəmiə. Nya ótèyi wè nkè, “Oka Herodes ebutə nkè bati dikpèfi nəmè kama lè balo wè. Nyaso

taka, lè etsyetsyiko dikpèfi nəmè ku ni ambe esuko Egipte eto kasò. Bisie mfó isu ese lefe nè mòotèyi fə minkè bisinkli bibè.”

¹⁴ Ketsye kamfoo, Yosef átaka úfi ubi àmè ku wè ambe útsyetsyiko bésu Egipte eto kasò. ¹⁵ Nya bəsie mfó isu ese lefe nè Oka Herodes díkpə. Kase bákè mfó əbə itə lə asa nnya Onanto lətèyi utsyè eyè lə wè bənyeləkətidi àsuà nkè, “Egipte kee, minkpadi mò ubi míntsyiko.”

Oka Herodes Ètə Báló Bebisaibi Kenke Lə Betlehem.

¹⁶ Lefe nè Oka Herodes dínyè nkè bafò ba dítsyi kofekatokò mfó áwè wè bákpeè, kafo ányi wè tinti. Nyaso útə nkè wè bamamanyə su Betlehem ku kaka letsyilama mfó kenke lè balo bebisaibi ba díkafo alè ənuə ku ibə kasò lè kase bafò bamè léte lefe nè sefandebi siamè díləkə àsuà séte. ¹⁷ Mmè ibə bə Onanto eto Unyelàkètidi Yeremiya eto lesa nè ótèyi útsyə, əbə itə nko sitinti, nnya nle bətèyi nkè,

¹⁸ “Báno bofa butsyuə lè Rama ini kekuwiwi ku kaminsə eto kòso kekkeke.

Rahel lè keku buwi itə wè bebi.

Nya onnle bətòno nkè bammansə wè lèkò, itsyise bebi bamè əkpə eso.”

Yosef Ku Maria Ku Yesu Esinkli Bétsyi Egipte Bəbə Nasaret.

¹⁹ Se Oka Herodes díkpə eto kamaa, Onanto eto òtònkpe utsyuə ələkə àsuà óte Yosef lè kola kəmiə lè Egipte. ²⁰ Nya ótèyi wè nkè, “Taka, lè efi ubi àmè ku wè ambe lè bisinkli bisu Israel eto kasò, itsyise mba léla bə baalo ubi àmè ébukpə.”

²¹ Lè nyaso Yosef átaka nya ókpa dikpèfi nəmè ku ni ambe nya bédu bésu Israel eto kasò. ²² Fèè lefe nè Yosef lenò nkè Arkelao, wè ni Oka Herodes eto ubi, bəfi bətsyè seka lè Yudea lè wè anto eto kənyèè, óte sikpi ku mfó busu. Nya se Onanto eto òtònkpe utsyuə díkə wə ato lə kola kəmiə nkè wensu mfoó, ofloma kusu údu úsu Galilea eto lèkpò mfo. ²³ Nya se úsu mfoó, úsu úsiə lə umə wə baakpò Nasaret. Nya mè eto mfó busiə ətə bə Onanto eto Bənyeləkətidi eto

ditiki nà báteyi bətsyə bə, “Bookpo wə bə Nasaretnyə,” əbə ítə sitinti.

3

Ntufləsətidi Yohanes Ábe Letsya.

¹ Lə lefe nəmfoó əsuə, Ntufləsətidi Yohanes ésu mfiminti lə Yudea eto kaso, nya útsyiko letsya bobə katəyi ² nkə, “Bítsyi mi akəsi bəwuninsə lə abuyi-foyifo əsuə, itsyise Onanto eto Sekadidi eboyo selo.” ³ Yohanes əmfo ni utidi wə Onanto eto Unyeləkətidi Yesaya letəyi útsyə nkə,

“Utidi utsyuə lə bofa bembembe lə mfiminti katəyi nkə,
‘Bəlɔ Bonamute eto kusu bitsyə.
Betsyonsə wə kusu bitsyə itə wə bəyɛ!’ ”

⁴ Nya awu nnya Yohanes lékpee, ɔtəmini ku lekoko eto bise bəfi bədi nnya. Nya úfi kubukikue eto abosu ókle nkə. Nya wə didisa dídi bekpəsə ku bablɔ. ⁵ Nya betidi dítsyi Yerusalem eto umə ku Yudea eto kaso ku Yordan eto Ketu eto lekpa ke mfó kenke bəbə wə ɔflɔ. ⁶ Bələkə mə asa bua kaso nya úfləsə mə ntu lə Yordan eto ketu kafo.

⁷ Se Yohanes dínýə Farisifo ku Sadukifo kpə ba díbə wə ɔflɔ bə lə ufləsə mə ntu, ɔtəyi mə nkə, “Mi mba nte fe bawa eto befluflu! Owə lələ mi kələ nkə bitsyetsyi lə Onanto eto kotonənə ko nle bubə eto kénye?” ⁸ Beté lə mi eyifosa əsuə biənkə bətsyi bəwuninsə lə mi abua əsuə. ⁹ Nya biembu biə se ini Abraham eto befluflu bini esoo, Onanto embunə mi koto. Bəlɔ bənɔ biə Onanto ebofo befluflu buləkə ketsyiko aba nyamfo əsuə kətə Abraham.

¹⁰ “Bebe se banle kefiəbi bənyə bə baala eyi nyamə taa keyudu ke. Kuyi saa ko laanwə ebibi sɛɛ, boola ko befi bakpe lə ditəfenku kəmiə.

¹¹ “Mɔɔ, ntu məəfləsə mi nnya nle bote bə bətsyi bəwuninsə lə mi abuyi-foyifo əsuə. Fɛɛ nwə ntəkə mə kama ɔnlə bubə, wə ebufi Onanto eto Ləwɔnɔ ku ute ufləsə mi ntu. Ɔmɔ oso mə, nya mənnyə ntə bə nyifo wə keyifo kulaa tsya. ¹² Utsyi wə kəfɛ ko wuufi ɔflɛ wə kamɔ uləkə kofɔ fɛ lə ufi ke okpo lə unwu. Fɛɛ

kofɔ ko luubuu, wootonsə ko lə utə wə laanni kulefe kulefe, kəmiə!”

Yohanes Əfləsə Yesu Ntu.

¹³ Lefe nəmfoó, Yesu etsyi Galilea eto kaso úbə Yohanes ɔflɔ lə Yordan eto Ketu nkə lə Yohanes lə ufləsə wə ntu. ¹⁴ Fɛɛ se Yohanes mánla nkə lə ufləsə Yesu ntu esoo, ɔtəyi wə nkə, “Mɔ bomu ele bə mbə fə ɔflɔ, nya inni fə ele bə bə mɔ ɔflɔ fə mfləsə fə ntu.”

¹⁵ Fɛɛ Yesu ətə wə mbuayɛ nkə, “Fəə, tɔnɔ lə eyifo nnya nko te mɔmɔ. Itsyise nko fɛ yuutə buyifo lesa nə ni Onanto eto lelabi nɛ.” Nyaso Yohanes átɔnɔ útə wə.

¹⁶ Nya se Yohanes dífləsə Yesu ntu ólosə koo, ɔbɔ lə ntu bomə əsuə, nya mfó əmə kato léna nwaa nya únyə Onanto eto Ləwɔnɔ nle bəyifə kəbə kaso fe leblekpa seka díbə dísiə lə wə əsuə. ¹⁷ Nya bənɔ ɔkɔɛ dítsyi kato ɔnlə bəteyi nkə, “Nwəmfo ni mɔ Ubi Lala wə mankeko, wə eto asa leedufə mə ənə tinti nɛ.”

4

Obonsam Áto Yesu Óbe.

¹ Nyamfo eto kamaa, Onanto eto Ləwɔnɔ ákpa Yesu dísu ko mfiminti bə lə Obonsam lə oto wə obe. ² Nya se Yesu lékle kénye itə eyifosi anaa, kukpense ále wə. ³ Mfó nya olontidi əmə díbə wə ɔflɔ nya ɔtəyi wə nkə, “Lə Onanto eto Ubi fenii, tɛyi abambi nyamfo lə efiani didisa.”

⁴ Mfó Yesu díte mbuayɛ nkə, “Awɔnisa Kénke eto Kukue lə bəteyi nkə, ‘Inni didisa mate ləəntə utidi nkpə. Bomu ditiki saa nə laabɔ ketsyi lə Onanto eto kénye, ni ləətə nkpə sitinti nɛ.’ ”

⁵ Mfó nya Obonsam əmə lékpa Yesu úsuko Yerusalem, Umə Kénke əmə. Nya úfi wə úsu útəkə lə Yudafo eto Disumuyo eto kaka nso botaka eto disinti. ⁶ Mfó ɔtəyi wə nkə, “Lə Onanto Kosate eto Ubi fenii, sa əbə ənyə lə kaso. Itsyise Awɔnisa Kénke eto Kukue lə bəteyi nkə, ‘Onanto ebotsyese wə batɔnkpe

nkə bakɔbe fə lə ani
bə lə fə kokpa lə kɔyɛ butusə lə abambi əsuə.’ ”

⁷ Yesu ətə wə mbuayɛ nkə, “Fɛɛ Awɔnisa Kénke eto Kukue komə ke lə

bɔtɛyi nkə, 'Manto fə Onamute Onanto abe.' "

⁸ Mfó nya Obansam əmə lékpa Yesu úsuko kɔtini ko letaka eto disinti nya óte wə kawunsiə eto sekakedikɔ kenke ku ke diyənde. ⁹ Nya ótɛyi Yesu nkə, "Muufi asa nnyamfo kenke ntə fə, lə ebose akonki esumu mɛ."

¹⁰ Mfó nya Yesu dítə wə mbuayɛ nkə, "Satana, du mɛ lə ɔflo! Awɔnisa Kenke eto Kukue lɛ bɔtɛyi nkə, 'Fə Onamute Onanto hā ele bə se akonki ətə, esumu.' "

¹¹ Mfó nya Obansam dídu lə Yesu ɔflo, nya Onanto eto batɔnkpe díbə bawunsə ko wə.

Yesu Étsya Wə Keyifo Kasɔ Lə Galilea.

¹² Se Yesu lenɔ nkə bəmuə Yohanes bėti bákpe lə diyoo, údu úsu Galilea.

¹³ Wənsiə lə Nasaret, bomu údu úsu úsiə lə Kapernaum, ni umə wə nkpe lə Galilea eto Ditumbu kplɛ ɔflo lə Sebulon ku Naftali eto lekpake mfó. ¹⁴ Úsiə mfo nya Onanto eto Unyeləkətidi Yesaya eto kenye ka ótɛyi útsyə díbə kətə nkə,

¹⁵⁻¹⁶ "Sebulon eto kasɔ ku Naftali eto kasɔ eto betidi

ba nkpə lə ketuntu əsuə,

lə lekpo eto kusu ɔflo lə Yordan eto

Ketu eto ditukpenkpe nə nse

lə Galilea eto kasɔ kaka betidi

ba lenni Yudafɔ

luunyə diyənde kplɛ!

Nya mba nkpe lə ukpə eto bulə kəmiə,

Onanto eto diyənde ebuyənde lekpo mə lə əsuə."

¹⁷ Ídu lə lefe nəmfó Yesu étsyiko letsya bobɛ katɛyi nkə, "Bisinkli lə mi abua kama itsyise Onanto eto Sekadidi ebɔfi."

Yesu Ákpadi Mba Laata Asabu Ena Nkə Bətəkəko Wə.

¹⁸ Nya se Yesu lɛyɛ lə Galilea eto ditumbukplɛ ɔflo ɔntɔ, únyə bayimisani inuə ba ni mba laata asabu. Mə ni Simon wə baakpo Petro ku wə ɔyimisani Andrea ba díkata asabu lə ditumbukplɛ nəmə.

¹⁹ Yesu átsyi mə nkə, "Bibə bitəkəko mɛ, idu mɔmɔ ɛntɔ, moote mi kase biuləkə betidi bitə Onanto." ²⁰ Mfó báyani mə asabu bətsyə nya bətəkəko wə bədu.

²¹ Nya se óyɛ sɛkɛ úsu sɛtɔ, usi únyə bayimisani inuə ba baakpo Yakobo ku Yohanes ba ni Sebedeo eto bebi. Mə ku mə anto Sebedeo əmə ákɛ lə ɔklɔ kəfo bákalo mə asabu fɛ Yesu lékpadi mə. ²² Lamfolamfoo, báyani mə anto ku ɔklɔ əmə bətsyə nya bətəkəko wə bədu.

Yesu Átsya Efimbi Akpa Akpa Lə Mə Nti.

²³ Yesu áyɛ lə Galilea eto kasɔ kenke nya óte asa lə Yudafɔ eto ntsyako. Nya óbe Onanto eto Sekadidi eto Ditiki Sɛɛ nəmə letsya. Nya ótsya betidi ba efimbi ate ate nɛ bulə kenke. ²⁴ Nyamfo ətə bə wə diye ku ditiki nəmə áyɛ éfia Siria eto kasɔ kenke. Nyaso betidi ákpa mə befimfi ba efimbi ate ate nɛ bulə báboko wə ɔflo. Mə bətsyuə, awɔnɔ bua dísiə mə lə əsuə kakpe mə bulə. Bətsyuə kəkpəkəsanikli eto bufi díkələ nya bətsyuə, ani ku akpa díkpə mə. Yesu átsya məmblɛ kenke. ²⁵ Sitiditu kplɛ sia ditsyi Galilea eto kasɔ ku Kəmə Lefosi ka nkpe mfó ku Yerusalem ku Yudea eto kasɔ ku nso bo nkpe lə Yordan eto Ketu eto lekpake nə nse əbə bətəkə ko wə.

5

Yesu Áte Betidi Asa Lə Kɔtini Ésuə.

¹ Se Yesu dínyə sitiditu sia dítəkəko wə, óbe úsu kɔtini kato nya úsiə kasɔ. Mfó nya wə bakasebi díbə wə ɔflo. ² Nya útsyiko mə asa bote nkə,

³ "Onanto ákpo atsyɔ betidi ba nyi bə beyifo bakombo lə ləwɔnɔ əsuə, itsyise Onanto eto sekakedikɔ eyifo mə sele.

⁴ Onanto ákpo atsyɔ betidi ba leewi kaminsəku.

Mə Onanto loomansə ləkɔ nɛ.

⁵ Onanto ákpo atsyɔ betidi ba laabokosə əsuə kasɔ.

Mə ni mba luudi sɛkplɛ lə kasɔ kamfo eto bikə əsuə.

⁶ Onanto ákpo atsyɔ betidi ba laakplat-sya keklekle bə bəəsiə nkpə sɛɛ lə Onanto eto ənəmi.

Mə ni mba luunyə asa nnya luuyuəsə mə kəfo nɛ.

⁷ Onanto ákpo atsyɔ betidi ba lənyə mə bətsyuə kaminsə.

Onanto ebunyə mə kaminsə.

⁸ Onanto ákpo atsyɔ betidi ba eto ketu lekpa kenke.

Mə luunyə Onanto nɛ.

⁹ Onanto ákpo atsyɔ betidi ba laalo bətsyuə nti kaboko diyuə.

Onanto ebokpo mə wə bebi tinti.

¹⁰ Onanto ákpo atsyɔ betidi ba eto kama baati kate ohiã se bensi nkɔ sɛɛ ekeyifo lə Onanto lelabi əsuə eso.

Onanto eto sekakedikɔ eyifo mə sele.

¹¹ “Onanto ákpo mi atsyɔ lə betidi aaka mi, kate mi ohiã nya baateyi bidia saa lə mi əsuə se bitəkəkɔ mə eso. ¹² Binyə disuəyuə lə beto keyudu, itsyise mi kay- ofofo fui lə Onanto eto kato. Nko ke ete bəte Onanto eto bənyeləkətidi ba ləto mi sɛto ohiã nɛ.

Mba Ntəkəkɔ Yesu Eyifo Fe Mmba Ku Diyənde.

¹³ “Bite fe mmba bitə betidi ba kenke. Fɛɛ lə kamini ábɔ lə mmba bomə əsuə, ənsiəmbofo kamini bokpe lə mu bio. Nya se bunsibə kutəkə saa esoo, buwui hã ele bə befi mu bewui lə betidi lə bayɛ lə mu əsuə bafe.

¹⁴ “Biyifo fe diyənde bitə kawunsia kenke. Umə wə bala bətəkə lə kətini əsuə, ambio. ¹⁵ Kuutsyuə saa anto okandie kefi asa keti wə. Bomu bufi befi wə kətəkə lə wə kətəkəkɔ əsuə kaka wuutə diyənde utsyuə saa wə nkpe lə diyə nəm. ¹⁶ Nko ke ele bə mi okandie yənde utə lə betidi lə bənyə nɛ. Bə lə bənyə asa sɛɛ nnya biyifo lə befi atesə bətə mi Anto wə nkpe kato.”

Yesu Əbə Kawunsia Bə Lə Ubə Əflosə Asa Nnya Moses Léte.

¹⁷ Yesu esi óteyi nkə, “Biembu biə mbə miə maninsə Moses eto afi nnya ókpe, nye Onanto eto bənyeləkətidi léte. Məmbə miə maaninsə nnya kon. Bomu mbə miə lə mbə mfləsə nnya. ¹⁸ Nya nla miə bete sitinti minkə, lə kase kato ku kasɔ nsi nkpee, kulesa saa embɔbɔ lə kɔfi komə əsuə isu ese lefe nə lesa saa luubə elo. ¹⁹ Lə nyaso lə utsyuə ataka uńyə lə kɔfi komə eto lesa sɛke ditsyuə əsuə, nya ote betidi bamba nkə mə tsya yifo nkoo, boofi wə fe ɔfɛɛ lə Onanto eto sekakedikɔ. Fɛɛ utidi wə ke luuyifo lə kɔfi komə əsuə nya woote betidi

bamba tsya nkə beyifo nkoo, boofi wə fe ɔkplenyə tinti lə Onanto eto sekakedikɔ.

²⁰ Nyaso nle mi bəteyi wuee minkə, fɛ biofo Onanto eto sekakedikɔ budufə, ele bə bisia nkɔ sɛɛ lə Onanto eto ənəmi bo lələkɛ bonso kase kɔfi eto bateasa ku Farisifo kulaa tsya nsi.

Yesu Áte Asa Itsyi Lə Ləblɔfi Əsuə.

²¹ “Kɔɔ bənɔ bəteyi betidi bənkə, ‘Manlo utidi.’ Nya utidi wə leeyifo nkoo, ele bə bakponko wə lekpo. ²² Fɛɛ mɔmɔɔ, mɔ lə mi bəteyi minkə, utsyuə saa ke lu- unyə ɔblɔ lə wə ɔyimi əsuə, bookponko wə lekpo. Nya utidi wə tsya lɔɔteyi wə ɔyimitsyuə nkə, ‘Eyifo utidi bimbaa,’ bookpa wə besuko beninə eto ənəmi. Nya utidi wə lɔɔteyi wə ɔyimitsyuə nkə, ‘Eyifo ubukii,’ Onanto ebunə wə koto lə ditefenku manlo kəmiə. ²³ Nyaso lə ibə bə efi fə ətəsa atonko lə Onanto kedikətəkɔ eto leba əsuə, nya fakloma fə lesatsyuə kpe lə fə ku fə ɔyimitsyuə lenti, ²⁴ yani fə kedi kamə ətsyə lə Disumuyo mfó lə esu lə fonko fə ɔyimitsyuə lə bekpo ntu lə bətsyuə nti fɛ lə efi fə kedi kamə esu ətə Onanto.

²⁵ “Lə utsyuə aala nkə weefi fə usuko kɔfi ɔflɔɔ, bəbɛ lefe lə fonko wə lə belɔ bətsyuə nti. Lenni nkoo, lə fonko wə esu lekpo etii, utidi əmfɔ ebufi fə okpe lə okponkpo eto ani. Nya wuntsya luufi fə okpe mba ləmuə betidi eto ani nya bookpe fə lə diyə. ²⁶ Nya nle fə bəteyi kasini minkə ebəkɛ lə mfó isu ese lefe nə fofo kayo ka fensi alosə.

Yanle Bə Bəsə Ku Bəsiə Fe Bətsyuə Kama.

²⁷ “Bənɔ bəteyi bənkə, ‘Yanle bə bəsə ku bəsiə fe bətsyuə kama.’ ²⁸ Fɛɛ mɔ lə mi bəteyi minkə utsyuə saa kee loobe usionko nya wɔkɛ wə ɔkɔɛɛ, ókpo wə lə wə utu kəmiə koko. ²⁹ Nyaso lə fə kodianii eto dinəmi ətə nkə dufə lə lebuə əsuə, ləkə ni ato akpe. Ələkɛ itə fə bə nyansə fə əsuə eto lekpa ditsyuə enso bə befi fə utidi əmə kenke bato bakpe lə utemanlo kəmiə. ³⁰ Nya lə fə kodianii ətə fəyifo lebuə, la ko ato akpe. Ələkɛ itə fə eso bə nyansə fə əsuə eto lekpa lɔni enso bə fə utidi əmə kenke dufə lə utemanlo kəmiə.

Yesu Áte Asa Itsyi Lə Kusənini Ku Kusianini İsuə.

³¹ “Bátəyi bənkə, ‘Utsyuə saa ke ləoni wə usiə, ele bə utə wə kukue nkə óni wə.’ ³² Fəe nle mi bətəyi minkə, lə osani utsyuə áni wə usiə, nya yanyə lə disenkpo əsuə esoo, osani əmə dítə usio əmə lekpo kusə. Nya dimanyə lə osani wə ke luufi usio əmə tsya ákpo kusia.

Yesu Áte Asa Itsyi Lə Asakpadikpadi İsuə.

³³ “Koo bəno tsya bátəyi betidi bənkə, ‘Mankpadi asa esi etudi kenye lə nnya əsuə. Bomu yifo lə ntamu bo faka fətə Bonamute əsuə.’ ³⁴ Fəe mómoo, nle mi bətəyi minkə mankpadi asa ətsyə kenye saa. Mankpadi asa nnya nkpe kato itsyise Onanto eto lekankpomə ni mfó. ³⁵ Mankpadi asa nnya nkpe lə kaso tsya itsyise Onanto eto akpa eto kətəko ini. Nya mankpadi Yerusalem, itsyise mfó ni baka eto Oka wə ni İsuəalenyə Kenke eto umə nē. ³⁶ Mankpadi fə disi tsya itsyise əmbə əsuəale fofo fə disi eto səwóni eto lə óni buyifo uflubi lee ona. ³⁷ Tə lə mi ee lə iyifo ee, nya lə mi oowo lə iyifo oowo ete. Lesa bamba sa enso nyamfo eto bətəyii, etsyi lə olontidi əmə oflo.

Yesu Áte Bo Nkə Boantisə Oko.

³⁸ “Bəno bátəyi bənkə, ‘Bəfo dinəmi lə dinəmi eto kenye, nya lenyi lə lenyi eto kenye.’ ³⁹ Fəe mómoo, mo lə mi bətəyi minkə, mantisə fə əyimitsyuə eto kabua ka úyifo eto oko. Lə utsyuə áso fə lə kodianitosii, tsiyi nkonse tsya ətə wə. ⁴⁰ Nya lə utsyuə aala nkə woasama fə lə ofo fə awu kato, wuninsə fə kafia tsya ətə wə. ⁴¹ Nko ke lə əsuəalenyə eto utsyuə anyikə fə okpe nkə tsiyi wə bikə lə bəye disunkpo lónii, yenko wə nnya ənuə. ⁴² Lə utsyuə atə fə lesatsyuə, fi ni ətə wə. Nya lə utsyuə tsya atə nkə dia lesa ətə wə, dia ni ətə wə.

Yesu Áte Bo Nkə Bola Bo Balo.

⁴³ “Bəno bátəyi bənkə, ‘La fə bayetsyuə lə ekisi fə olo!’ ⁴⁴ Fəe mómoo, nle mi bətəyi minkə bela mi balo lə beto ola lə mba leekisi mi eto disi. ⁴⁵ Bə lə befiáni Onanto wə nkpe kato eto bebi tinti. Itsyise wə ləətə kofe laafa kətə betidi bua ku mba

leeyifo kasəe kenke tsyetsyetsyē. Nya osomi tsya laani kətə betidi ba leeyifo kasəe ku mba leenyifo kasəe ta. ⁴⁶ Lə betidi ba laala mi ete mi tsya laalaa, nte kayofofə ka Onanto luutə mi. Nko ke te mba laafo umənko kula tsya leeyifo nē. ⁴⁷ Nya lə mi bayetsyuə mate ete biəsiasə, nyalə bienyifo tə kulesa nə eto ani ele bə baso mi. Mamfokanofə tsya eyifo nko ke. ⁴⁸ Bomuu, beflo fe kase mi Anto wə nkpe kato leflo seka.

6

Yesu Áte Asa Itsyi Lə Kafəkpəyifoyifo İsuə.

¹ “Bebe kukonə biə bienyifo kesumu eto kasəe ka ele bə biyifo biləkə bete lə betidi lə bənyə. Itsyise lə biyifo nkoo, biensimbunyə kayofofə saa itsyi lə mi Anto wə nkpe kato oflo. ² Nyaso lə ətə okombo utsyuə lesatsyuə, mambe nya letsya lə betidi lə banə fe kase ənəmi ənəmi eto betidi leeyifo lə ntsyakə ku lə umə eto kabia. Beeyifo nko bə lə betidi lə batesə mə. Nle mi bətəyi sitinti minkə boonyə mə kayofofə koko. ³ Nyaso fə, lə awunsəko okombo, yifo nko bə fə əyetsyuə kulaa tsya embote lesa nə feyifo. ⁴ Itə bə iyifo abionsa nya kuutsyuə saa lembunyə enso fə Anto Onanto wə ləənyə asanyata, bə lə ofo fə nya kayo.

Yesu Áte Asa Itsyi Lə Olatoto İsuə.

⁵ “Lə bele ola botoo, bienyifo fe kase ənəmi ənəmi eto betidi leeyifo. Baala buńyə lə Yudafə eto kalakatokə ku lə obia bə lə utsyuə saa lə unyə mə. Nle mi bətəyi sitinti miə, bofo mə kayofofə saa koko. ⁶ Fəe lə alə ola botoo, dufə lə fə diyo kəmiə lə eti siku lə ato ola ətə fə Anto wə kuutsyuə saa ləənyə. Nya fə Anto wə ləənyə fə eyifosa kulakula saa, ebofo fə nya kayo.

⁷ “Lə bele ola botoo, biendi etiki kpenkpenkpe katəyi, kalo bətəyi fe kase bamamonyə leeyifo. Beebu bə lə batəyi etiki kpenkpenkpee, nya mə bəfiə lofo mə olatoto nē. ⁸ Bienyifo fe mə, itsyise Mi Anto Onanto yi asa nnya behiə fe biato wə. ⁹ Nyaso nnyə mmə ele bə beto ola, ‘Boanto wə nkpe kato,

tə læ bakpasə fə diye.
 10 Fə sekakedidi læ sibə.
 Beyifo læ fə lelabi əsuə
 læ kaso mfo fe kase inte kato.
 11 Tə bo bo mmi eto didisa.
 12 Fi bo abua atsyə bo
 fe kase bo tsya leefi katsyɛ mba laata
 bo kebu.
 13 Məntə læ budufə læ botokabe əsuə,
 læləkə bo etsyiko læ abua əsuə.
 Itsyi sekadidi ku əsuəale
 ku diyənde eyifo fə ale lefe saa.
 Ibə itə.’
 14 “Nya læ bifi mi bətsyuə eto botakebu
 bətsyɛ məə, mi Anto Onanto tsya ebufi
 mi ale tsya ɔtsyɛ mi. 15 Fɛɛ læ biemfi
 mi bətsyuə eto botakebu bətsyɛ məə, mi
 Anto Onanto tsya embufi mi botakebu
 ɔtsyɛ mi.

Yesu Áte Asa Itsyi Lə Kenyeklekle Əsuə.

16 “Nya læ békəle kényɛɛ, mənyənkisə
 ənəmi eyifo fe kase ənəmi ənəmi eto
 betidi leeyifo seka. Beenyənkisə ənəmi
 sekasitsyuə bə læ utsyuə saa luunyə mə
 nkə balɛ kényɛ bokle. Nlɛ mi bətsyi wuee
 minkə bofo mə kayofofo saa bálosə.
 17 Lə bələ kényɛ bokle nɛ, biflə ənəmi læ
 besadi disi. 18 Nyamfo luutə bə betidi
 embote bənkə bələ kényɛ bokle. Bomu bə
 læ mi Anto wə boənyə hā læ ote. Bə læ
 mi Anto wə lænyə lesa saa, læ ofo mi nya
 kayo.

*Yesu Áte Asa Itsyi Lə Onanto Eto
 Sekakediko Eto Bikenyanə Əsuə.*

19 “Bianlə əsuə eto bikə bitsyə læ kaso
 kamfo, kaka balɛ ku kosansa laabiasə
 bikə nya beyu tsya laaba biku kedufə ayo
 keyu mi. 20 Bomu bələ mi bikə bitsyə læ
 Onanto eto. Mfoo, balɛ embobiasə mi nye
 beto kosansa nya beyu tsya lemboba siku
 beyu mi. 21 Itsyise kaka fə bikə bia lefo
 koya ntee, mfo fuufi fə ənəmi ətəkə nɛ.

*Yesu Áte Asa Lə Kase Ənəmi Diyifo
 Diyənde Itə Utidi.*

22 “Ənəmi eyifo fe okandɛ itə utidi. Lə
 fə ənəmi alɛkɛɛ, fə əsuə kenke ebokpa fe
 okandɛ. 23 Fɛɛ læ fə ənəmi annlə kənyə,
 fə utidi eto umu əmə kenke ebəkə læ
 ketuntu əsuə. Nyaso læ diyənde nə nkpe

lə fə afiani ketuntu, fə ketuntu kamə
 ebəkə ale tinti.

*Yesu Áte Asa Itsyi Lə Onanto Ku Bikə
 Kamabutəkəko Əsuə.*

24 “Kuutsyuə saa embofo banamute
 inuə busumu. Woola ɔni, ukisi unuəfə.
 Uutsyue ɔni koto nya wɔɔni unuəfə.
 Əmbofo Onanto ku atabi bəkə kesumu.
 25 Nyamfo eso minlə mi bətsyi minkə
 bianso mi nsusu bufi kətəkə læ lesa nə
 biudi nye biunə nye asa nnya biolɛ læ mi
 əsuə. Itsyise nkpe afo koya eso didisa.
 Nya əsuə eto uyi tsya lefo koya eso asa
 nnya biolɛ. 26 Bebe bakləbɛ, baamfo
 kakue nya bəmləkə edisa nye eyibibi
 kətsyə əsuə læ kewū, fɛɛ mi Anto Onanto
 aabe mə! Nya ntsyə fə woombobe mi
 enso mə, lefe nə eto lefe befo koya benso
 mə. 27 Nya mi utsyuə ebofo nkpe busiə
 diyi ləni kasonsə kaso kase elee, læ ufi nya
 okpe læ wə nsusu əsuə keklege nko?

28 “Bibu bebe kase dituwini mi læ dimə
 laanə bobee. Kaanta olokotutu nya
 keendi kafia kefi keti əsuə. 29 Fɛɛ nlə mi
 bətsyi minkə Oka Salomo kulaa tsya læ wə
 kələkə eto diyənde əsuə, mánno bobee
 fe dituwini mi nə læmə mfó. 30 Lə nko
 Onanto lætə sefa kələkə komfo eto oklee,
 sefa sia læənyə mmi ete nya kəsiasə ete
 baala se kato kakpé læ ditefenku kəmiə,
 ntsyə Onanto lembutə bo alesə kpə enso
 sefa eto ale? Ntsyə wəmbutə mi kələkə
 enso? Bimbə bofokanə kpə!

31 “Lə nyaso biensisiə bikebu disi kato
 biənkə, ‘Sieti buunyə lesaatsyuə budi nye
 lesaatsyuə bunə nye lesaatsyuə bələ læ
 əsuə?’ 32 Asa nyamfo eyifo asa nnya
 bamamonyə læsisiə kebu disi ketsyiko. Mi
 Anto wə nkpe kato yi nkə asa nyamfo
 kenke ebohiā mi. 33 Bomu bitə læ mi
 abəbəsə tutɛ læ idi kase Onanto luudi seka
 læ mi əsuə le befiani basɛɛ. Nya wuufi asa
 bamba nya kenke loofe itə mi tsya, utə mi.
 34 Nyaso biənsisiə bikebu disi itsyi læ kuse
 ko nlə bubə əsuə. Dyi nəmfó tsya ebubə
 ku ni bulə. Yanle bə bufi bulə bamba
 bokpe læ mi eto bole əsuə.

1 “Mankponko betidi bamba lekpo bæ læ Onanto tsya læ ɔye fə lekpo bokponko. 2 Kase faaklá asa yeeyi kaba kakpo kətə utidii, nko ke eto okle Onanto looklá utə fintsya nɛ!

3 “Ntsyə fɛ fanlɛ dikubi kɛkɛ nɛ ntəkə fə ɔyimitsyuə eto dinəmi bobɛ fɛ fannlɛ dikubi kplɛ nɛ ntəkə læ fə léle bunyə? 4 Ntsyə fɛ fofo fə ɔyimitsyuə bətɛyi fənkə, ‘Lekpakpa, tɛ læ nləkə dikubi kɛkɛ nɛ ntəkə fə læ dinəmi,’ se dikubi kplɛ ntəkə læ fə kosate eto lele əsuə? 5 Fə ənəmi ənəmi eto utidi! Ka dikubi kplɛ nɛ ntəkə fə læ dinəmi buləkə fɛ læ ənyə kusu ələkə fə ɔyimitsyuə eto lele kɛkɛ nɛ ntəkə wə læ dinəmi.

6 “Biemfi asa nnya diyifo kɛnkɛ beto bitə bakpa. Lə bifi bitə mɛə, mɛ bomu ebɔtsyi bawuninsə bənə mi. Biemfi mi atsyabi nya lefo koya beto bekpe bakplako. Lə bifi bitə mɛə, bɔɔnwɔ nya ku mɛ akpa bakpe læ kota.

7 “Bɛtɔ asa læ befi bətə mi. Bɛbɛbɛ asa læ binyə. Bɛsɔ siku læ basini mi. 8 Itsyise utsyuə saa wə laato asaa, bəətə wə. Nya utsyuə saa wə laabɛbɛɛ, wəənyə. Nya utsyuə saa, wə lɛsɔ sikuu, bɔɔsini wə.

9 “Minti eto Owɔe læ wə ubi atɔ wə abolo, wuufi lebambi utə wə? 10 Nye læ ɔtɔ wə lɛkpe, wuufi owa utə wə? 11 Mimba ni babuayifo kulaa yi kase buifi asa sɛɛ bitə mi bebi. Nya ntsyə yuutsyə ku Boanto wə nkpe kato itə bo? Ntsyə yofo bubə bæ weembufi wə asa, asa sɛɛ, utə betidi ba laato wə? 12 Asa nnya biala biə betidi bamba yifo bətə mii, mitsya yifo nnya bitə mɛ nko. Nyamfo ete Moses eto kɔfi ku Onanto eto bənyɛlɛkətidi nɛ bote nɛ.

Beyɛ Lə Kesie Ka Nso Bɔfɛ Befɛ.

13 “Beyɛ læ kesie kɛkɛ befe bidufə kəmiə. Itsyise læ beyɛ læ kesie ka lɛmɔ ku kusu ko disensə ko diyuə ku bɔyɛɛ, yookpa mi isuko katsylɔkɔ ka ni ute kəmiə. Nya ko əsuə betidi kpə nyɛ nɛ. 14 Fɛɛ nkpə eto kusu afɛ, nya ko bɔyɛ kesu mfó kpe ale, nya betidi esiani hã lænyə ko.

Kuyi Saa Ku Ko Ebibi.

15 “Bebe mi əsuə sinini læ bidiabidia eto bənyɛlɛkətidi əsuə. Bəəbə mi ɔflo fe basamu seka læ dinyəbi əsuə. Fɛɛ læ mɛ kəmiə, baso bekiti. 16 Biunyə mɛ bitsyə lekpo læ mɛ eyifosa əsuə. Kanyi aannwɔ eyibibi nnya bedi. Nya otonkpa anwɔ nnya bendi. 17 Nko ini bæ kuyi sɛɛ saa aanwɔ ebibi sɛɛ. Nya kuyi bua saa aanwɔ ebibi bua. 18 Kuyi sɛɛ saa aannwɔ ebibi bua nko ke kuyi bua saa laannwɔ ebibi sɛɛ nɛ. 19 Kuyi saa ko laannwɔ ebibi sɛɛ, baala ko kefi kakpe læ ute. 20 Nyaso badiantidi ba ləələkə Onanto eto Ditiki Sɛɛ nɛmɛ kɛnyɛɛ, biunyə mɛ bitsyə lekpo læ mɛ eyifosa əsuə.

Bikeyifo Onanto Eto Alasa.

21 “Inni utsyuə saa ke laakpadi mɛ nkə, ‘Bonamute, Bonamutee,’ luudufə Onanto eto sekakedikɔ. Bomu betidi ba leeyifo mɔ Anto wə nkpe kato eto alasa luudufə mfó. 22 Lə diyi fɛfɛ ayoo, betidi kpə bətɛyi mɛ bæ, ‘Bonamute, Bonamute! Lə fə diyɛ əsuə nya búdi fə Ditiki Sɛɛ nɛmɛ nya búyifo ayanisa kpə bóla awɔɔɔ bua kpə búləkə læ betidi əsuə.’ 23 Mfó nya mɔɔtɛyi mɛ minkə, ‘Minyi mi kulaa o-o! Bidu mɛ læ ɔflo, mi babuayifotidi.’

Yesu Ate Asa Itsyi Lə Bayoto Inuə Bətsyuə Ɔsuə.

24 “Nyaso utidi wə ke laanɔ mɔ etiki nya weeyifo læ nnya əsuəə, wə ni obesibe nɛ. Ute fe utidi wə léto wə diyɔ unyansə læ koba əsuə. 25 Ɔsɔmi áni nya ntu díyi boba bokpo, nya ufiebi kekɛkɛ lɛsɔ ɔye læ diyɔ nɛmɛ əsuə ófe. Fɛɛ díamba itsyise óto ni utəkə læ koba əsuə. 26 Fɛɛ utsyuə saa wə laanɔ mɔ etiki fɛ woanyɛ læ nnya əsuəə, okateko ubuki. Ute fe utidibuki wə léto wə diyɔ unyansə læ kɔwinimi əsuə. 27 Ɔsɔmi áni nya ntu díyi bóba bókpɔ mfó, nya ufiebi kekɛkɛ lɛsɔ ɔye læ diyɔ nɛmɛ əsuə ófe, nya léba kploo lékpɔ læ kasɔ.”

Yesu Áte Asa Ku Ɔsuəale.

28 Se Yesu léte asa nyamfo kɛnkɛ ólosəə, wə asatete eyifo mɛmblɛ yanii. 29 Wə asatete ménnyifo fe kase afi eto bateasa laate. Bomu óte asa fe nwə nkpe əsuəale læ asa nnya óte əsuə.

8

Yesu Átsya Osani Utsyuə.

¹ Lefe nə Yesu leyifə kətini komə úbə kasoo, betidi kpə ətəkəko wə. ² Mfó nya osani utsyuə wə nle bufi sía bufi díbə óse akonki lə wə ənəmi óteyi nkə, “Bonamute! Lə alaa, ebofo butə bə mɔ əsuə le.”

³ Yesu ənə wə kəni útidi wə, nya óteyi wə nkə, “Nla. Fə əsuə le.” Lamfolamfo bufi bomə əyuə utidi əmə. ⁴ Mfó əmə nya Yesu leteyi wə nkə, “Be kukonɔ, nya mensu ateyi kuutsyuə saa kulesa. Bomu fi fə əsuə esu ate Onanto eto usumunyə wə luudi fə adansie nkə fə bufi əyuə fə sitinti. Nya lə efi kedi ka Moses eto kofi letə ətə. Bə lə utsyuə saa lə ote nkə bufi bomə əyuə fə sitinti.”

Yesu Átsya Romafɔ Eto Omamanya Nina Eto Uyifoyifo Utsyuə.

⁵ Se Yesu dídufə Kapernaun eto uməə, Romafɔ eto Omamanyə Ninə utsyuə əbə óle wə lekpakpa nkə, ⁶ “Bonamute! Mɔ uyifoyifo lə bufi kekleke. Olabe lə diyo onnle bofo botaka.”

⁷ Yesu áteyi wə nkə, “Muusu lə nsu ntsya wə.”

⁸ Omamanyə ninə əmə ətə wə mbuaye nkə, “Bonamute, oolo! Yənyə itə bə mɔ diyo. Teyi ditiki ləni ete mɔ uyifoyifo əmə eto bufi ebuyuə wə. ⁹ Mintsya eyifo nwə nkpe lə beninə eto kalɔ, nya bamamanyə bətsyuə tsya nkpe mɛ kalɔ. Lə nteyi utsyuə miə, ‘Suu’ weesu. Nya lə nteyi obamba tsya miə, ‘Bəə,’ wəəbə. Nya lə nteyi mɔ uyifoyifo miə, ‘Yifo nəmfoo,’ weeyifo ni.”

¹⁰ Se Yesu lenɔ etiki nyamfoo, íyifo wə yanii nya óteyi betidi ba dítekəko wə mfó nkə, “Nle mi bəteyi sitinti minkə lə Israelbebi nti kulaa tsyaa, mənnyə tɔ bofokanɔ kplɛ bomfo eto okle! ¹¹ Nle mi bəteyi sitinti minkə betidi kpə ebutsyi kofekatokɔ ku ko diyokedufəkɔ bəbə bəsiə kasɔ bedi lesa ku Abraham, Isak ku Yakob lə Onanto eto sekakedikɔ. ¹² Fɛɛ mimba ni sekakedikɔ siamə eto bebii, boofi mə batobakpe lə ketuntu ka nkpe lə se kama mfo. Mfó boowi nku bayimi anyi.”

¹³ Nya kamaa, nya Yesu leteyi bama-manyə eto uninə əmə nkə, “Du esu diyo, yuubə itə fə fe kase fáfo fánɔ əsuə.” Nya omamanyə ninə əmə eto uyifoyifo eto əsuə dímuə wə ale lə lefe nəmfo əsuə ke.

Yesu Átsya Betidi Kpə Bufi.

¹⁴ Se Yesu dísu Petro eto diyoo, únyə nkə atikesi əmuə Petro eto usiəambe kekleke, nya onlabe. ¹⁵ Mfó əmə nya Yesu ləkəbe wə lə kəni nya atikesi nyamə léyani wə nya ótaka úsu úyifo wə afɔ.

¹⁶ Se ditsyitsyo lefe léyoo, bákpa betidi kpə ba awonɔ bua díkələ báboko Yesu oflɔ. Yesu lə ditikididi ləni əsuəə, óla awonɔ bua nyamə úləkə lə mə əsuə. Nya ótsya befimfi bamə kenke mə efimbi.

¹⁷ Úyifo nyamfo bə lə ditiki nə Onanto eto Unyeləkətidi Yesaya leteyi utsyə lə ibə itə nkə,

“Wə kosate átsya bo kəsuəfi,
nya ótsya bo efimbi kenke.”

Betidi Inuə Ba Léla Bə Bəətəkəko Yesu.

¹⁸ Lefe nə Yesu dínyə betidi kpə ba íyə wə lə oflɔ, óteyi wə batonkpe bamə nkə, bətə lə bayila ditumbukplɛ nəmə besu ni lekpake nənse. ¹⁹ Afi eto oteasa utsyuə əbə wə oflɔ mfó. Nya óteyi Yesu nkə, “Oteasa, muutəkəko fə nsu kaka ke fantɔ.”

²⁰ Mfó nya Yesu leteyi wə nkə, “Nkpaflobɛ kpe əbiə nnya eto kafo baalabe, nya baklobɛ nkpe ayo. Fɛɛ Utidi Eto Ubii, əmbə kaka wuuluə wə disi.”

²¹ Nya utidi bamba utsyuə wə ni okasebi leteyi nkə, “Bonamute, tə mɛ kusu lə nsu mbikə mɔ anto fɛ.”

²² Yesu ətə wə mbuaye nkə, “Təkəko mɛ. Tə mba nsi nkpe fe bekrənkpe lə besu bebikə mə bekrənkpeətsyuə.”

Yesu Éti Ufiebi Wə Ləso Kekleke Kusu.

²³ Yesu ku wə bakasebi édufə lə oklɔ utsyuə kafo. ²⁴ Yankle ufiebi étsyiko bɔso kekleke lə ditumbukplɛ nəmə əsuə. Nya onle ntu bɔso kakpo lə oklɔ əmə kafo, nya íyifo fe woonya udufɔ lə ntu kasɔ. Fɛɛ Yesu wə ləbe selabe. ²⁵ Bakasebi bamə əsu bāsanklisə wə nya bəteyi wə bənkə, “Bonamute, ləkə bo! Boəbə bukpə lo.”

²⁶ Mfó nya Yesu létò mē nkə, “Beso bēnlē sikpi bote nko? Mi mba eto bo-fokanō lemfui!” Mfó nya ótaka úúnyə nya ókpe ufiebi ku ntu bomə kēnyə nkə bəyuə kēnyə. Nya lesa saa díyuə kēnyə kananana.

²⁷ Iyifo utsyuə saa mfó yanii. Nya bātò əsuə bə, “Nte utidi wə eto okle ni nwə mfo? Ufiebi ku ntu kulaa tsya eetsyue wə koto!”

Yesu Átsya Betidi Inuə Bətsyuə Ba Īsuə Awəno Bua Dísia.

²⁸ Se Yesu lēyila ditumbukplē úsu ni lekpa kē nənse údufə Gadara eto kasō, betidi inuə ba əsuə awəno bua nsi ábo betsiyí lə edi nti bəbə bātsyako wə. Nya se bəke sikpi tinti esoo, kuutsyuə saa mánkatəno nkə woayə kusu komfo ofe. ²⁹ Lamfolamfo, báfa ku əkə bembembe nya bātò wə bənkə, “Fə Onanto eto Ubi, be nkpe lə bonko fə lenti mfo? Bubə fəbə fə etsyiko bo koto bunə katənsə fə lə lefe nəmə lə leyoo?”

³⁰ Bakplako eto lekpa kplē ditsyuə ənyə lə mfó əflō békedi lesa. ³¹ Nyaso awəno bua nyamə ále Yesu lekpa kpa bənkə, “Lə ebola bo ələkə lə mfoo, nyalə la bo esu akpe lə bakplako eto lekpa kplē nə ínyə mə əsuə.”

³² Mfó Yesu dínyənki ókpe mə óteyi nkə, “Bidu bisu.” Nyaso bédú mfó bésu bédufə lə bakplako bamə əsuə. Nya bakplako bamə kenke dítsyetsyi bāwunini lə kətini komə eto kotosi bésu bédufə lə ditumbukplē nəmə əsuə nya bənə ntu bəkpə. ³³ Lə nyaso mba laase bakplako bamə étsyetsyi besu umə. Bātēyi lesa saa nə díbə lə bakplako bamə ku betidi ba awəno bua disia lə əsuə əsuə. ³⁴ Nyaso utsyuə saa lə umə əmə ésu nkə wəənyə Yesu. Nya se bənyə wə, bálē wə lekpa kpa bə udu lə mə kasō.

9

Yesu Átsya Utidi Utsyuə Wə Leba Onkpo Lə Kasō.

¹ Yesu édufə lə əklō nya usinkli óyē lə ditumbukplē əsuə úsu wə umə. ² Mfó nya bákpa osani utsyuə wə léba onkpo kasō lə belabekə əsuə báboko wə əflō. Se Yesu

dínyə nkə báfó bāno tinti esoo, óteyi nwə léba onkpo kasō əmə nkə, “Ubi, kpe utu. Mfi fə abua ntsyē fə.”

³ Mfó afi eto bateasa bətsyuə ba dínyə mfó lēteyi bənkə, “Utidi əmfo lə mbu-siotiki budi.” ⁴ Yesu ənyə mə nsusu bomfo utsyē lekpo nya ótò mə nkə, “Beso bēnlē nsusu bua bomfo eto okle bufi? ⁵ Nya nte etiki nnya eto bəteyi diyuə enso, ‘Mfi fə abua ntsyē fə,’ lee bātēyi bə ‘Taka, lə ayē edu?’ ⁶ Bə lə nləkə nte mi miə Utidi Eto Ubi kpe əsuəale bə lə ufi abua ətsyē lə kawunsiə mfoo,” óteyi utidi əmə léba onkpo kasō mfó nkə, “Taka ənyə, lə efi fə belabekə lə edu esu diyoo.” ⁷ Mfó nya osani əmə létaka nnya úfi wə belabekə nnya údu úsu diyoo. ⁸ Lefe nə betidi bamfó dínyə nyamfoo, sikpi əmuə mə nnya bātəsə Onanto bə úfi əsuəale nyamfo eto okle útə betidi.

Yesu Ákpadi Mateo Nkə Utəkəko Wə.

⁹ Yesu édu mfó nya se ənyə əntə, únyə nwə laafo uməno utsyuə wə baakpo Mateo wə nsi lə wə keyifokō. Nya óteyi wə nkə, “Təkəko mē.” Mfó əmə nya Mateo létaka útəkəko wə.

¹⁰ Lefe nə Yesu nsi ənlē lesa budi lə Mateo eto diyoo, mba laafo uməno kpə ku babuayifo bətsyuə əbə bákō ku Yesu ku wə bakasebi əsuə lə lesakedikō mfó. ¹¹ Mfó nya Farisifō ba dínyə nyamfoo, létò wə bakasebi bənkə, “Beso mi oteasa ku mba laafo uməno ku babuayifo leedi lesa kakō?”

¹² Yesu ánō lesa nə bātēyi nyaso útə mbuayē nkə, “Betidi ba nkpe əsuəale manhiā ofanyə enso mba ni befimfi hā. ¹³ Bisu lə bisu bəbēbē nnya bāwəni bákpe lə Awənisə Kenke eto Kukue eto kasō bənkə, ‘Kaminsənyənyə maabēbē, nya inni bebukilolo kətə kedi.’ Məmbə miə məəbə nləkə betidi sē, bomu babuayifo eso mimbə.”

Bātò Yesu Etiki Itsyi Lə Wə Asatete Fəfō Īsuə.

¹⁴ Mfó nya Ntufləsətidi Yohanes eto bakasebi díbə bātò Yesu bənkə, “Beso bonko Farisifō laakle kēnyə lə lefe lefe əsuə, fē fə bakasebi laankle kēnyə?”

¹⁵ Yesu ətə mə mbuayē nkə, “Bibubibu biə okafəsə eto baklolo ba nkpe lə wə əflō

yifo mə əsuə yooyooyoo ku kaminsə lə lefe nə eto lefe onkpe lə mə ɔflo? Yanle bə ibə nko kulefe! Fɛɛ diyi ditsyuə ebubə nə əsuə bookpa okafɔsə əmə bedunko lə mə ɔflo. Lə lefe nəmfó əsuə, bookle kɛnyɛ bəsiə.

¹⁶ “Kuutsyuə saa emfi kafia eto lefianku fɔfɔ katale kətəkə lə kakoko əsuə. Itsyise lefianku fɔfɔ nəmə ebunə ni əsuə diləkə lə lekoko nəmə əsuə itə bə dibia koko nəmə ebola disensə lekpe.

¹⁷ “Nko ke kuutsyuə saa leemfi nte fɔfɔ kakpo lə kubukikuetobe koko kafa itsyise nte bomə ebɔkpɔ itə otobə əmə eboba nya nte bomə luuwi nya otobe əmə loobia. Bomu beefi nte fɔfɔ kakpo lə kubukikuetobe fɔfɔ kafa. Nya asakpa ənuə nyamə ebutsyə kukɔnɔ.”

Yesu Áwunsəko Usio Utsyuə Ku Yairo Eto Ubi Oni Tsyə.

¹⁸ Lefe nə Yesu nle mə etiki budinkoo, Yudafo eto katsyakɔ eto uninə utsyuə əbə wə ɔflo nya óse akonki, óle wə lekpa kpa óteyi nkə, “Mɔ ubisiobi əkpə mɔmɔmɔmɔ, tsya bə lə əbə efi fə ani ətəkə wə lə əsuə lə otaka.” ¹⁹ Nyaso Yesu átaka útəkəko wə ku wə bakasebi.

²⁰ Se ɔntɔ, usionko utsyuə wə kɔtɔ díkakpo lə lefosi alɛ ənuə sɔ̃̃ əsuə tsya ətəkəko Yesu kama nya útidi wə awu eto kotosi. ²¹ Úyifo nko nya óteyi wə əsuə lə bofokanɔ əsuə nkə, “Lə ntidi wə awu koo, mɔ bufi ebɔyɛ mɛ.”

²² Yesu átsyi ówuninsə únyə wə nya óteyi wə nkə, “Muə utu alɛ, mɔ ubi. Fə bofokanɔ átsya fə.” Lə lefe nəmfó əsuə tututu, bufi bomə əyuə wə.

²³ Nnya kamaa, Yesu ésu katsyakɔ eto uninə əmə eto diyo nya se únyə mba lefe nkpatyaku ku mba nle bofa kewi nkuu, ²⁴ óteyi mə nkə, “Utsyuə saa bɔ usu lekple, disio bi nəmə mənkpə, bomu selabe ete onlabe.” Mfo bétsyiko wə bumə. ²⁵ Nya se bála betidi bamə babɔsɛɛ, Yesu édufə diyo nə ubisiobi əmə nlabe, nya ókɔbe wə lə kɔni, nya ótaka úsiə. ²⁶ Ditiki nəmfó ésensə léba lékpɔ lə kasɔ kamə eto lekpa ke nəmfó kenke.

Yesu Átsya Bənəmba Inuə Batsyuə.

²⁷ Se Yesu dídu mfó ɔnyɛ ɔntɔ, bənəmba inuə bətsyuə átaka bətəkəko wə ku kudu bembembe bətɛyi bənka, “Oka, David eto ubi! Nyə bo kaminsə!”

²⁸ Nya se Yesu dísu údufə diyoo, bənəmba inuə bamə edufə mfó. Nya Yesu létɔ mə nkə, “Befo bɛnɔ biə mofo mi botsya?”

Mfó bəmənkli kɛnyɛ bətɛyi bənka, “ɛɛ! Bofɔ bɔnɔ.”

²⁹ Mfó nya Yesu dítdi mə ənəmi nya óteyi mə nkə, “Tə lə ibə itə fe kase befo bɛnɔ.” ³⁰ Nya ete mə ənəmi lesini. Nya Yesu díkə mə ato kekeke nkə, “Biantɛyi kuutsyuə saa nyamfo.” ³¹ Fɛɛ se bédu mfó, bábe ditiki nəmfó letsya utidi sa anɔ lə lékpɔ nəmfó kenke itsyi lə Yesu əsuə.

Yesu Átsya Utidi Utsyuə Lendi Etiki.

³² Se betidi bamfo dídu bantɔ, betidi bətsyuə ákpa osani utsyuə wə ləwɔnɔ bua díte ɔnnle etiki bofo budi báboko Yesu ɔflo. ³³ Óla ləwɔnɔ bua nəmə úləkə lə wə əsuə. Mfó nya utidi əmə dítsyiko etiki budi. Nyamfo éyifo betidi ba nyə mfó yanii, bətɛyi bənka, “Boənnə tɔ nyamfo eto okle bunyə kulefe lə Israel eto kasɔ!”

³⁴ Fɛɛ Farisifo bətsyuə áteyi bənka, “Awɔnɔ bua eto oka wə ləetə wə əsuəale, nya úfi ɔnlɛ awɔnɔ bua nyamfo bola kələkə nɛ.”

Betidi Eto Asa Inə Yesu Kafa.

³⁵ Yesu áyɛ ótsyilama kəmə ku mbuto bo nkpe lə lekpa ke nə lefi mfó. Óte asa lə Yudafo eto ntsyakɔ. Óbe Ditiki Sɛɛ nəmə letsya óte asa itsyi lə Onanto eto sekakedikɔ əsuə. Nya ótsya betidi efimbi efimbi kenke. ³⁶ Nya se únyə sitiditu siamə, mə asa ənə wə kafa itsyise əsuə ába mə, nya bánke ɔwɔnsəkotsyuə saa, nya beyifo fe basamu ba ləmbə obebe. ³⁷ Nyaso óteyi wə bakasebi nkə, “Bəkuenke bia díkayo buləkə fui, fɛɛ beyifoyifo bamə emfui. ³⁸ Nyaso belɛ ɔkuensate əmə lekpa kpa lə otsyese beyifoyifo lə bəbə bawunsə lə bələkə bəkuenkə biamə.”

10

Yesu Ɖtə Wə Batɔnkpe Lefosi Inuə Bamə Ɖsuəale.

¹ Yesu ákpadi wə batɔnkpe lefosi inuə bamə ókɔ nya útə mə əsuəale nkə bala awɔnɔ bua bələkələ betidi əsuə nya lə batsya mə efimbi, efimbi saa tsya.

² Batɔnkpe lefosi inuə bamə eto aye ni Simon wə bensi baakpo Petro ku wə ɔyimi Andrea

ku Yakobo ku wə ɔyimi wə baakpo

Yohanes baa ni Sebedeo eto bebi

³ ku Filipo ku Bartolomeo ku Toma

ku Mateo wə laafo umənko

ku Yakobo wə ni Alfeo eto ubi ku Tadeo

⁴ ku Simon wə ditsyi Kana

ku Yuda Iskariot wə dídu Yesu útə.

Bisu Bebe Ditiki Sɛɛ Nəmə Letsya.

⁵ Yesu ətsyə lefosi betidi inuə bamfo kusu nya ótsyese mə nya úkə mə ato nkə, “Biensu betidi ba lenni Yudafɔ eto kasɔ nye bidufə Samariafɔ eto umə saa tsya kafo. ⁶ Bomu bisu Israel bebi ba diyifo fe basamu ba lénya kusu ɔflo. ⁷ Bisu bebe letsya biənkə, ‘Onanto eto Sekakedidi eboyo selo.’ ⁸ Betsya befimfi lə betakasa mba díkpə. Betsya mba nle bufisia bufi, lə bela awɔnɔ bua bitsyiko lə betidi əsuə. Bíanya əsuəale nyamfo bitsyiko mə ɔflo nyaso mi tsya biemfi nnya bete befo atabi.

⁹ Bientsyi atabi saa lə mi katobe. ¹⁰ Mi kuutsyuə mentsyi otobe fe mba laato asa, awu nuəfə, afɔkpa nye ɔle uyi ɔye kusu. Uyifoyifo ənyə utə lesa nə wuudi.

¹¹ “Lə bidufə umə nye kebuto kətsyuəə, bebəbe utidi sɛɛ wə loola nkə woafɔ mi. Bɛsɔnɔ lə wə ɔflo lə beke mfo isu ese lefe nə biudu. ¹² Lə bidufə diyɔ ditsyuə, bisiasə mə biənkə, ‘Diyuə itə mi.’ ¹³ Lə báfo mi ku kafo faa, bitə lə mi diyuə eto kəsia kamfó lə kəsia ku diyɔ nəmfó kenke eto utsyuə saa. Nya lə bamfo mii, diyuə eto kəsia kamfó bə mi ɔflo. ¹⁴ Nya lə diyɔ nye umə əmə eto betidi mámfo mi nye báni bámfo mi ditikii, nyale bidu mfó lə bɛfle mi nkpafo eto site bekpɔ lə umə əmə. ¹⁵ Nle mi bətɛyi sitinti minkə lə diyi fɛfɛ nə Onanto lookponko kawunsia eto betidi lekpɔ əsuəə, wuunyə Sodom ku Gomora eto betidi kaminsə kulaa tsya oso umə əmfɔ eto bale.

Betidi Batsyuə Ɖəbɔkpɔ Mi Bənyə Mi Lə Ɖsuə.

¹⁶ “Bələ bənɔ! Nle mi botsyese fe basamu lə bekiti eto nti. Bitəkə ənə fe bawa seka, nya bələ mi əsuə kukɔnɔ fe ablonima. ¹⁷ Bebe mi əsuə kukɔnɔ, it-syise betidi ebumuə mi, bakpa mi besuko akpokakpokɔ. Bɔɔble mi lə Yudafɔ eto ntsyakɔ. ¹⁸ Lə mə disi esoo, bookponko mi akpo lə Aba eto beninə ku baka eto ənəmi. Lə mfóo, bətɛyi mə ku mba lenni Yudafɔ Ditiki Sɛɛ nəmə. ¹⁹ Lə bákpa mi bésuko lekpokakpokɔ, biambu disi lə lesa nə biətɛyi, nye kase biətɛyi nnya. Lə lefe nəmfo ayoo, boote mi lesa nə biətɛyi. ²⁰ Itsyise inni mi loote etiki nnya buidi, bomu mi Anto Onanto eto Ləwɔnɔ luudi etiki ɔye lə mi əsuə.

²¹ “Betidi ebudu mə bayimi bətə bə balo. Nya antomə tsya luuyifo nko ke ku mə bebi. Bebi ebɔtaka bənyə lə mə antomə əsuə bedu mə bətə bə balo. ²² Utsyuə saa ebukisi mi lə mə disi eso. Fɛɛ utsyuə saa wə luuyə kekleke lə wə bofokanɔ əsuə isu ese kalosəkɔ, bofo wə lə nkɔ. ²³ Lə bati mi kama lə umə ɔnii, bitsyetsyi bisu umə bamba. Nya nle mi bətɛyi sitinti minkə, biembuyifo mi keyifo belosə lə Israel eto kəmə ka kenke fe mə, Utidi Eto Ubi luubə.

²⁴ “Okasebi saa aanso wə oteasa. Odomunyə saa tsya aanso wə onamute. ²⁵ Nyasoo, ele bə imi, okasebi saa nkə wuubə utsyə fə wə oteasa seka. Nya ndomunyə tsya luubə utsyə fe wə onamute. Nya lə bákpa di oyosate utsyuə bə Awɔnɔ bua eto ɔtɔnkɔtɔnko nyaale nte aye bua nya eto okle bembokpo diyɔ nəmə eto bebi?

Mante Betidi Sikpi.

²⁶ “Nyaso biantə betidi sikpi, itsyise lesa saa nə əsuə bəti asa bakulaa, bɔɔsini asa lə nnya əsuə, nya asakulakula saa ebɔbɔɔ lekple banɔ. ²⁷ Lesa nə minle mi bətɛyi lə ketuntu lefee, bətɛyi nnya lə kalekpakpa əsuə. Nya lesa nə batɛyi mi lə kawə əsuə, bebe nya letsya lə utsyuə saa lə ɔnɔ. ²⁸ Biantə mba ini etidisuə ete bofo bolo fe bembɔfo okla bolo sikpi. Bomu bete Onanto wə lofo utidi eto əsuə eto sinə ku ləwɔnɔ bolo lə ute wə laatonə asa sikpi.

²⁹ Lə efi kablə kani, fofo ntsyue nnuə boya tsyaa, ke kani kplo embukpə lə inni Boanto Onanto eto lelabi. ³⁰ Nya mimii, Onanto yi mi disi eto sɛwɔni eto leklabi kenke. ³¹ Nyaso biante sikpi, itsyise befo koya beso baklobɛ kpə.

Kenyɛbulakə Kate Lə Yesu Eto Dikiti Sɛɛ Ɔsuə Ku Wə Bɔni.

³² “Utsyuə saa wə luuləkə kenye lə betidi nti ɔteyi nkə uyifo mɔ olee, mintsya ebofo wə fe moole lə mɔ Anto Onanto eto ənəmi kato. ³³ Fɛɛ lə utsyuə ɔni mɛ lə betidi ba tã eto ənəmii, mintsya ebɔni wə lə mɔ Anto wə kato eto ənəmi.

Betidi Ebusənsə Lə Mɔ Disi.

³⁴ “Biembu biə mbə diyuə kabokokɔ lə kawunsiə. Owo lo! Məmbə diyuə kabokokɔ, bomu kabia! ³⁵ Mbə miə mənənə kabia nkpe

‘lə bebisaibi ku mə antomə lenti,
lə bebisiobi ku mə ambemə lenti,
lə bebisiə ku mə bese ambe mə lenti.

³⁶ Nya utidi eto olo sitintii, ebutsyi wə kosate eto diyuə kafo.’

³⁷ “Nya utsyuə saa wə laala wə anto nye ambe oso mɛɛ, mənnyə itə bə uyifo mɔ okasebi. Nko ke ini bə utsyuə saa ke laala wə ubisaibi nye ubisiobi kulaa tsya oso mɛɛ, yənnnyə itə bə uyifo mɔ okasebi. ³⁸ Utsyuə saa ke dímentsyi wə uyikabie ɔye mɔ kayekɔ utəkəkɔ mɛɛ, mənnyə utə bə uyifo mɔ okasebi. ³⁹ Utsyuə saa ke lela nkə waata wə nkpe eto disii, ebonyansə mu. Fɛɛ utsyuə saa ke loonyansə wə nkpe lə mɔ butəkəkɔ esoo, wuunyə nkpe manlo sitinti.

Onanto Ebofo Betidi Ba Lefo Yesu Banɔ Kayo.

⁴⁰ “Utsyuə saa ke lofo mii, mɔ ofo. Nya utsyuə saa ke lofo mɛɛ, ofo nwə létsyese mɛ tsya. ⁴¹ Utsyuə saa ke lofo Onanto eto unyeləkətidi nkə uyifo Onanto eto unyeləkətidi esoo, ebunyə kedikɔ lə unyeləkətidi eto kayofofɔ ka wofo lə nnya əsuə. Utsyuə saa ke lofo utidi wə ni ɔsɛɛ itsyise uyifo ɔsɛɛnyə esoo, wə ku utidi əmə ebofo kayofofɔ itsyi lə keyifo ka úyifo eso. ⁴² Bebe nyamfo kukɔnɔ bə utsyuə saa wə luutə ntu yududu eto lekɔbetɔ mɔ bakasebi bamfo eto utsyuə

lə mə nti lə mɔ disii, ebunyə kayofofɔ lə nnya eso kokooko.”

11

Ntufləsətidi Yohanes Átsyese Batɔnkpe Yesu Ɔflo.

¹ Lefe nə Yesu dílakə wə bakasebi lefosi inuə bamfo útsyə mə kusu ólosəə, údu mfó úsu óte asa nnya óbe nnya letsya lə kəmə kəmə ku nka letsyilama mfó.

² Lefe nəməə, se Ntufləsətidi Yohanes wə nkpe lə Aba eto diyuə lenɔ asa nnya Yesu nle buyifoo, ókpe wə bakasebi bətsyuə Yesu ɔflo. ³ Bésu báto Yesu bənkə, “Teyi bo. Fə ni utidi wə Yohanes leteyi nkə əbə bubə, lee bobə obamba kusu?”

⁴ Mfó nya Yesu díte mə mbuaye nkə, “Bisinkli bisu bəteyi Yohanes asa nnya bənle bɔnɔ ku nnya bənle bunyə.

⁵ Bənəmba lə bunyə, nya mba leba bankpɔ lə kasɔ lə bɔye. Mba nle bufisia bufi eto əsuə lə bokpa, batoti lə bɔnɔ, balə bekrənkpe botakasə kənyənsə, nya banle bakombo Ditiki Sɛɛ nəmə bəteyi. ⁶ Diyue itə mba dimənyə kabua saa lə mɛ əsuə.”

⁷ Se Yohanes eto bakasebi bamə dídu bantɔɔ, Yesu édi betidi bamə etiki itsyi lə Yohanes əsuə óteyi nkə, “Se bísu Yohanes ɔflo lə mfimintii, be bəfo bɛnɔ biə biunyə? Lefanto nə ufiebi nle bɔsɔ kafe lee? ⁸ Be bísu kabekɔ fɛɛ? Utidi wə nkpe bikə lə əsuə bia laanɔ bobə lee? Betidi ba laakpe bikə biamfo eto oklee, Lekayo baakə. ⁹ Bəteyi mɛ lesa nə kon bísu kabekɔ! Biə biesu bebe Onanto eto unyeləkətidi lee? Ee, lə sitinti wə uni nɛ. Fɛɛ nwə bínyəə, so Onanto eto unyeləkətidi kulaa tsya. ¹⁰ Itsyise Yohanes ni nwə əsuə báwɔni bákpe lə Awɔnisa Kenke eto Kukue bənkə, Onanto áteyi nkə, ‘Mootsyese mɔ ɔtɔnkpe ntɔnsə fə bubə lə ubə ɔlɔ fə kusu utsyə.’

¹¹ Nya nle mi bəteyi sitinti minkə Ntufləsətidi Yohanes amɔ oso utsyuə saa wə usio léle lə kawunsiə kamfo. Fɛɛ nwə nso bɔfɛ lə Onanto eto sekakedikɔɔ, amɔ oso Yohanes əmə. ¹² Idu lə Ntufləsətidi Yohanes eto lefe ibə ese mɔmɔɔ, balə bota keklege ku kənəmise lə kato eto sekakedikɔ siamə əsuə. Fɛɛ mba nnyə lə

se əsuə ku kənəmise tinti lə bokplatsya bə beeti se bubə kusu. ¹³ Ibə ese lə Yohanes eto lefee, Onanto eto bənyeləkətidi ku Moses eto afi edi etiki itsyi lə sekakediko siamə əsuə. ¹⁴ Nya lə bela biə biafo mɔ dítiki bənɔɔ, Yohanes ni Elia, wəə eto bubə bətəyi bətsyā. ¹⁵ Nwə ato nkpee, utsyue ato lə ɔnɔ.

¹⁶ “Nya mɔmɔɔ, be muufi mmi eto betidi nkatesə ko? Beyifo fe bekpefi ba laakpe kɔye lə asi. Lekpa lɔni afa kakpadi mə bətsyua kateyi nkə,

¹⁷ ‘Búse kusiəkpakpa eto ese butə mi, Fɛɛ bəni kewui buwui. Bóto keku eto ese butə mi, Fɛɛ bienwi nku.’

¹⁸ Itsyise lefe nə Yohanes díbəə, ókle kənye nya wənnə nte. Nya utsyua saa letəyi nkə, ‘Utsyi ləwɔnɔ bua.’ ¹⁹ Fɛɛ se Utidi Eto Ubi díbəə, údi únə. Nya utsyua saa letəyi nkə, ‘Be utidi əmfo! Uyifo udikpuu ku utenə, mba laafo umənkɔ ku babuayifo eto ɔyetsyua!’ Fɛɛ utidi eto eyifosa əsuəə, nya woələkə Onanto eto kobe ko nkpe wə kate nɛ.”

Kəmə Kətsyua Eto Betidi Mamfo Yesu Banɔ.

²⁰ Kəmə ka əsuə Yesu díyifo ayanisa kpə eto betidi mántsyi báwuninsə bafɔ banɔ. Nyaso ílə wə itə mə. ²¹ Ɔtəyi nkə, “Mbɔbɔɛ mətə fə Korasim! Nya mbɔbɔɛ mətə fə Betsaida! Lə ayanisa nnya bəyifo lə mi ete bəyifo lə Tiro ku Sidon innii, eni mfó eto betidi ebətsyi bawuninsə kokokɔ, befi atoku eto mfiə beti, bediki ntɔ lə əsuə ete bə bani mə abua. ²² Nlɛ mi bətəyi sitinti minkə, lə Lekpoyi Fɛfɛɛ, Onanto ebunyə Tiro ku Sidon eto kəmə kaminsə eso mi. ²³ Nya fə Kapernaum, bubu fanlɛ fə Onanto ebobesə fə kato? Boobokosə fə kasɔ bato fə bakpe lə ditəfenku kəmiə ke! Lə ayanisa nnya minyifo lə fə ete mínyifo lə Sodom, eni usi okpe eyo mmi! ²⁴ Nlɛ fə bətəyi sitinti minkə lə lekpo yi fɛfɛɛ, Onanto ebunyə Sodom kaminsə tinti oso fə!”

Yesu Ákpadi Betidi Nkə Bəbə Bətsyua Ɔwɛ Lə Wə Ɔflo.

²⁵ Lə lefe nəmfoo, Yesu átəyi nkə, “Anto, kato ku kasɔ eto Onamute. Maasɔ fə ani, itsyise ələkə asa nnya ləkula babesibe ku bekuente áté mba lennyi kulesa. ²⁶ Ee, Anto, sitinti, nko fála fə ibə itə nɛ.

²⁷ “Mɔ Anto éfi asa nnya kenke útə mə. Kuutsyua saa enyi Ubi əmə enso Anto. Nya kuutsyua saa enyi Anto əmə enso Ubi əmə ku mba Ubi əmə laala nkə wəələkə wə oté.

²⁸ “Bibə mɔ ɔflo mimba ntsyi bike kinkinki bia nlɛ mi bulə, lə ntə lə bitsyə ɔnwɛ. ²⁹ Bibə lə busie mɔ bitsyike butə bətsyua lə bekase asa bitsyiko mɔ ɔflo, itsyise nkpe lefonə nya mimbokosə əsuə kasɔ lə ləwɔnɔ əsuə. ³⁰ Itsyise bitsyikə bia muutsyisə mi əyua, nya bitsyikə bia muutsyisə mi tsya eyifo fomflo.”

12

Yesu Ku Farisifo Ake Kənə Lə Ɔnwɛditsyayi Ɔsuə.

¹ Lə lefe kliminti ditsyua kamaa, Yesu ku wə bakasebi ésu báye akpa eto ɔkue utsyua kafɔ báfe lə Ɔnwɛditsyayi. Se kukpensə lele wə bakasebi baməə, bətsyiko edisa nyamə bufəsə kayimi. ² Se Farisifo bamə dínyə nyamfoo, bətəyi Yesu bənkə, “Fə bakasebi éyifo lesa nə dínyə lə bo Ɔnwɛditsyayi eto afi əsuə!”

³ Mfó Yesu dítə mə mbuayɛ óto mə nkə, “Bíankla lesa nə Oka David díyifo lə lefe nə kukpensə lele wə ku wə betidi? ⁴ Údufə Onanto eto diyo, nya wə ku wə betidi dífi lesa nə bákpo atsyɔ bətə Onanto bədi, lə lefe nə eto lefe kɔfi məntə kusu nko, ini mba lətə Onanto kedi hā nkpe kusu beedi lebolo nəmə. ⁵ Nye bíankla lə Moses eto afi biənkə lə Ɔnwɛditsyayi saa, besumunyə ba nkpe lə Onanto eto Disumuyo ékeyifo asa nnya dínyə lə diyi nəmə əsuə, tsya fɛɛ bánlo mə dikpi lə nnya əsuə? ⁶ Nlɛ mi bətəyi minkəə, lesaatsyua kpe mi lenti mfo nə ləmə lenso Disumuyo Kplɛ. ⁷ Awɔnisa Kenkə eto Kukue nkə, ‘Kaminsənyənyə ni lesa nə maabɛɛ, inni bebuki eto keditətə.’ Lə bə bənɔ nyamfo kasɔ tutuutu, eni biembokpo akpofukutu belo betidi ekpi.

⁸ Itsyise Utidi Eto Ubi ni Ɔnweditsyayi eto Onamute.”

Yesu Átsya Utidi Wə Eto Kɔni Díkpə.

⁹ Mfó nya Yesu dídu úsu Yudafə eto Katsyako kətsyuə. ¹⁰ Mfóo, úsu únyə osani utsyuə wə eto kɔni, kɔni díkpə. Betidi bətsyuə ákə mfó ba léla bə bábəbə etiki bətə wə bə óta kɔfi ubu, nyaso bəto wə bənkə, “Kɔfi ətə kusu bə bətsya ufimfi lə Ɔnweditsyayi?”

¹¹ Yesu áto mə nkə, “Lə ibə bə mi utsyuə eto osamu ákpia údufə lə dibiəku əsuə lə Ɔnweditsyayii, wəmbunə wə uləkə?”

¹² Fəe utidi afo koya oso osamu! Nyalə, bo kɔfi məntə bo kusu nkə bəwunsəko kuutsyuə lə Ɔnweditsyayi.”

¹³ Mfó nya óteyi osani wə eto kɔni díkpə nkə, “Nə fə kɔni etsyue.” Únə ko útsyue, nya kɔni komə disí kótsya wə fe kase kunuəfə komə nte. ¹⁴ Nya Farisifə ba dínyə mfó dídu nya bəfi nsusu bə boolo Yesu.

Yesu Ni Uyifoyifo Wə Onanto Díləkə.

¹⁵ Se Yesu lenə nkə bəkle kənyə lə wə əsuəə, údu mfó, nya betidi kpə dítekəko wə. Ótsya befimfi kenke. ¹⁶ Nya úti mə kusu nkə bəntə lə betidi lə bate bə wə uni. ¹⁷ Óteyi nyamfo nko bə lə Onanto eto nnya óteyi útsyə eyə lə wə Unyeləkətidi Yesaya əsuə lə ibə itə sitinti nkə,

¹⁸ “Nwə mfo ni mə uyifoyifo wə mínləkə mintsyə,

nwə maala, nya mənyə disuəyuə lə wə tinti.

Muutə mə Ləwɔnɔ lə dibə disia lə wə əsuə,

nya woobe mə lekpokpronkpo letsya utə kawunsia kenke.

¹⁹ Weembunə etiki ku betidi nye ofə kuutsyuə,

nya bəmbɔnɔ wə etiki ku bofa lə obia.

²⁰ Wɔkə dibusə utə mba ləmbə əsuəale. Nya wuunyə mba diyifole saa ləmbə lə əsuə kaminsə.

Wɔlənko nko kekəle isu ese lefe nə mə ɔnukualə eto lekpokpronkpo lutəkə kato.

²¹ Nya betidi ba kenke luufi mə kusubebe bətəkə lə wə.”

Báteyi Bənkə Yesu Eto Əsuəale Ábɔ Itsyi Wo Buti Lə Awɔnɔ Bua Eto Ɔtɔnkɔtɔnko Ɔflo.

²² Mfó nya betidi bətsyuə lékpə osani utsyuə wə awɔnɔ bua nlə bulə, wə ni unəmba nya uyifo nwə ləndi etiki tsya báboko Yesu ɔflo. Yesu átsya wə itə ófo etiki budi, kənyə asa tsya. ²³ Ayanisa nnya Yesu díyifo mfó éyifo betidi bamfó yanii, nya bəto bənkə, “Inni nwəmfə ni Oka David eto ufluflu wə bəkpə ɔhile bətsyə?”

²⁴ Se Farisifə lenə nyamfo, bəteyi bənkə, “Woala ɔwɔnɔ bua kələkə eyə lə əsuəale nya awɔnɔ bua eto ɔtɔnkɔtɔnko Beelsebul díte wə əsuə.”

²⁵ Yesu áte mə nsusu nyaso óteyi mə nkə, “Sekakedikə saa sia laama akpa akpa, kənyə lə bətsyuə əsuəə, ebəkə sekle. Nya umə nye diyo saa nə laama akpa akpa kənyə lə bətsyuə əsuəə, eboba lə akpa. ²⁶ Nyaso lə lekpa ləni lə lekpa nuəfə bəkpɔnko lə Obonsam eto sekakedikə, ete bənkə dioba akpa, nya diəmbəkle fə dioba lekpa lə kasə.

²⁷ Lə bələ bəteyi biə awɔnɔ bua eto ɔtɔnkɔtɔnko eto əsuəale əsuə maayə kala awɔnɔ bua kələkə lə betidi əsuəə, nyalə bawə eto əsuəale əsuə mba ntəkəko mi laayə kala mə kələkə? Lesə nə mi kosate eto mba ntəkəko mi leeyifoo, lə bote bə bənle sitinti bəteyi. ²⁸ Inni Beelsebul bomuu, Onanto eto Ləwɔnɔ ni ləətə mə əsuəale bə nla awɔnɔ bua lə betidi əsuə. Nyamfo lə bote bə Onanto eto Sekadidi ébutsyə kasə lə mi nti koko.

²⁹ “Kuutsyuə saa embofo botaka kedufə lə əsuəaletidi eto diyo ete utsyiko wə bikə butsyi, lenni bə ófo əsuəaletidi əmə bumuə kaklə fə wofo budufə lə diyo nəmə ketsyi wə bikə.

³⁰ “Utidi wə ke lentəkəko məe, uńyə mə lə əsuə. Nya nwə ke lanwunsəko mə lə bəseketsyue əsuə eesensə nnya. ³¹ Lə nyamfo esoo, nlə mi bəteyi minkə, boofi abua saa bəyifo ku etiki bua saa bədi bətsyə mə, fəe nwə ke luudi etiki nnya díyíyə lə Ləwɔnɔ Kenke əsuə aləe, bəmbufi nnya bətsyə wə. ³² Nya utsyuə wə ke luudi etiki uńyə lə Utidi Eto Ubi əsuəə, boofi bufi kətsyə wə, fəe utsyuə saa ke luudi etiki uńyə lə Ləwɔnɔ Kenke əsuəə,

bembufi batsyε wε lε nkpε bomfo lee mbo luubε εsuε tsya.

Kuyi Saa Kuyi Eto Ebibi εsuε Baaye Kanyε Nko Eto Okle Kuni.

³³ “Kuyi sεε saa aanwε ebibi sεε, nya kuyi bua saa tsya aanwε ebibi bua. Bεatsyε kuyi lekpo εyε lε ebibi nnya koanwε εsuε. ³⁴ Mimba lεbε bitsyi lε bawa eto kafo εsuε! Asa sεε aambε ketsyi lε mi kenye! Itsyise lesa nε diyi mi ketu εsuε, nnya mi kenye lεlεkε katεyi nε. ³⁵ Utidi sεε, asa sεε laabε ketsyi lε wε nya ini nnya wεlεkε katεyi nε. Nya utidi bua tsyaa, abua nnya nkpe lε wε, nnya wεlεkε katεyi nε. ³⁶ Nla miε ekpa ko mi wee bε, lε Lekpoyi Fεfεε, utsyuε saa ebute etiki bimba saa nnya lεbε lε wε kenye eto nkunta. ³⁷ Itsyise fε kosate eto etiki nnya lεbε fε lε kenyeε, nya buufi bakponko fε lekpo balofε dikpi lee bεtε fε lεbε nε.”

Yesu Ani Nkε Weembuyifo Ayanisa Saa Ote.

³⁸ Mfó nya afi eto bateasa ku Farisifo bεtsyuε lεtεyi Yesu bεnkε, “Oteasa, bola boε yifo ayanisa εtsyuε atε lε bobε.”

³⁹ Mfó nya Yesu dıtε mbuaye nkε, “Bebe, mi mmi eto betidi ba leesumu bεfiε ku asa bimba. Bela biε biεnyε ayanisa itsyi mε εflo, fεε biembunyε ayanisa saa enso nnya dıtysi Onanto eto Unyelεkεtidi Yona εflo. ⁴⁰ Fe kase Yona dısiε eyi εtsyε ku ntsyε ntsyε lε lekpe kple ditsyuε eto kafoo, nko ke Utidi Eto Ubi tsya lεkε lε eyi εtsyε ku ntsyε ntsyε εsuε lε kasε kεmiε nε. ⁴¹ Lε Lekpoyi Fεfεε, Ninive eto betidi ebuńyε balo mi dikpi itsyise bıtysi bawuninsε se bάνε Yona lεbe Ditiki Sεε nεmε letsya. Nya lε nteyi mi, utsyuε kpe mi lenti mfo wε lεmε onso Yona. ⁴² Lε Lekpoyi Fεfεε, Besio eto Oka wε dıtysi εnwεdikue ebotaka uńyε olo mi dikpi, itsyise óyε utsyi taa mfó úsu Oka Salomo εflo nkε lε usu εnε Oka Salomo eto abesibetiki. Fεε nle mi bεtεyi sitinti minkε, lesatsyuε nε nso Oka Salomo eto kobe kpe mi lenti mfo.

Lεwεnε Bua Esi Disinkli Dibε Lεlε Kεsiεkε Bobεbε.

⁴³ “Nle mi bεtεyi minkε, lε bala lεwεnε bua bεlεkε lε utidi εsuε, diesukaye nlebe nlebe bo lekoe kabεbε kasonεkε. Nya lε diεnnyε kedufεkε saa, ⁴⁴ diatεyi ni εsuε nkε, ‘Muusinkli nsu kaka mınsiε kε.’ Lε dibε dinyε nkε mfó te fufuu, bákpa mfó nya bεtsyue bikε kukεnε lε ni kafoo. ⁴⁵ Diesinkli kesu kakpa awεnε bua akuanse bamba nnya nkpe ale enso ni nya beesinkli kesu kεsiε mfó. Nya lε kalokε, utidi εmε eto asayifoyifo aabia kaso nnya kε. Nko yuutsyε itε mi mmi eto betidi bua bamfo nε.”

Báwoe Ni Yesu Eto Batokpenyε Tinti?

⁴⁶ Lefe nε Yesu nsi nle etiki budi ku betidi bamε, wε ambe ku wε bayimisani εbε bεńyε lε lekple mfó nya bála bε bedinko wε etiki. ⁴⁷ Nya betidi ba dıńyε mfó eto εni dısu ótεyi Yesu nkε, “Bebe, fε ambe ku fε bayimisani ńyε lε lekple bε bala bε beedinko fε etiki.”

⁴⁸ Yesu εtε wε mbuaye nkε, “Owoe ni mε ambe nya bawe ni mε bayimisani?” ⁴⁹ Nya ótε wε bakasebi kεni ótεyi nkε, “Nnyε mε ambe ku mε bayimisani! ⁵⁰ Utsyuε saa wε leeyifo mε Anto wε nkpe kato eto lelεbii, wε ni mε εyimisani ku mε εyimisio ku mε ambe nε.”

13

Yesu Átεyi Lekpá Itsyi Lε Nwε Dısa Eyibibi εsuε.

¹ Diyi nεmfó kee, Yesu édu lε diyo úsu lekpo kenye. Úsiε lε kasε útsyiko asa boté. ² Betidi ba dıbε bıtсылama wε efui tinti eso údufε lε oklo utsyuε nya úsiε lε kasε, nya sitiditu siamε dıńyε lε utuflo mfó.

³ Údi mε etiki kpε óyenko lε akpá εsuε nkε, “Lefe nε léfε mε, utsyuε uni ésu úsε eyibibi lε okue. ⁴ Se εnle eyibibi nyamε busε, εtsyuε álo ékpo lε kusu εflo nya baklobε dıbε básε nnya bámıni. ⁵ Eyibibi nyamε εtsyuε tsya álo ékpo lε abanse εsuε, kaka sitε lemfui. Íkε mlε itsyise site siamε memfui. ⁶ Fεε se kofe lefaa, eyibibi nyamε díkε, áblobe nya íkpε itsyise nnya keyudu méndufε isu kasε etsyo. ⁷ Eyibibi nyamε eto εtsyuε álo ékpo lε biyu nti. Nya se íkee, biyu

biamə áto íti nnya. ⁸ Fɛɛ eyibibi nyamə eto ətsyuə álo ékpo lə kaso sɛɛ əsuə nya se íkə ébee, ɛnwɔ ebibi. Ɖtsyuə anwɔ kolofa, ətsyuə tsya awosi akua, nya ətsyuə tsya lenwɔ awosi ətsyá.” ⁹ Nya Yesu leteyi mə nkə, “Fə ke ato nnya laano asa nkpee, nɔ!”

Onanto Ɖlakə Wə Sekakedikɔ Eto Asakulakula Óte Mi.

¹⁰ Nya Yesu eto bakasebi díbə Yesu ɔflo nya báto wə bənkə, “Beso feedi betidi etiki kayenko lə akpá əsuə?”

¹¹ Yesu ətə mə mbuayɛ nkə, “Mimii, béfi kato eto sekakedikɔ eto asakulakula bətə mi, fɛɛ inni betidi bamba. ¹² Utidi wə ke asa ntee, buusi bətə wə bawunsə nya wɔkɛ kpə. Nya utidi wə kulesa lentee, nnya nte wə tsyaa, bɔɔle nnya bafə wə lə ani. ¹³ Nnya eso meedi mə etiki kayenko lə akpá əsuə ni nkə, balɛ asa bunyə ku ənəmi, fɛɛ bəənnɔ kətsyə lekpo. Balɛ bɔnɔ, tsya fɛɛ baanno nye banɔ kaso. ¹⁴ Nyaso Unyeləkətidi Yesaya eto nnya óteyi utsyə əbə itə nko bə, ‘Betidi bamfo ebɔnɔ bāā, fɛɛ bəmbɔnɔ kaso!

Boonyə asa bāā, fɛɛ bəmbunɔ ekpanko mə

¹⁵ Itsyise disi əkpə betidi bamfó.

Lenni nko inii, eni mə ənəmi ebunɔ asa wuee.

Mə ato tsya ebɔnɔ asa nnya mə nsusu tsya lɔnɔ asa kaso,

nya bɔtsyi mə ənəmi bətə mɛ, nko Onanto leteyi nɛ, nya mootsya mə bufi.’

¹⁶ Fɛɛ mii, disiekpɛ kpe mi tinti, itsyise mi ənəmi ənyə asa nnya mi ato tsya laano asa. ¹⁷ Nlɛ mi bətəyi sitinti minkə, Onanto eto bənyeləkətidi ku basɛɛ kpə ábɛbɛ bə lə bənyə asa nnya bənle buunyə, fɛɛ bənyə nya lə banɔ asa nnya bənle bɔnɔ, fɛɛ banno.”

Yesu Ɖlakə Nwə Dísə Eyibibi Eto Lekpá Kaso Óte.

¹⁸ Yesu áteyi wə bakasebi nkə, “Bitsyue ato lə bənɔ lə nləkə nwə dísə eyibibi eto lekpá eto kaso nte mi. ¹⁹ Utsyue saa wə laano Ditiki sɛɛ nəmə itsyi lə Onanto eto Sekadidi eto letsyabebe fɛ woanno ni kaso, eyifo fe eyibibi nnya lélo ékpo

lə usunte ɔflo nya olontidi əmə ləəbə kənə nnya báto mfó kələkə lə mə akɔesi. ²⁰ Eyibibi nnya lélo ékpo lə kabansesɔɔ, nɔyə itə betidi ba laano ditiki nəmə nya baafə ni ku disuəyue lamfolamfo. ²¹ Fɛɛ se dianɔyɛ kedufə lə mə ketu kesu kəmiə esoo, diənsiə lə mə kaklɛ. Nyaso lə bulə nye kamatiti kətsyue əbə lə mə əsuə iku lə ditiki nəmə esuə, yealo mə ani lamfolamfo nya bəətə disi. ²² Eyibibi nnya dídufə lə biyu nti ni betidi ba laano ditiki nəmə. Fɛɛ disibubu lə kawunsia kamfo eto bikə ku ke setabikɛ sia laawɛ utidi kakpɛ, aato keti ditiki nəmə, itə diannwɔ ebibi. ²³ Nya eyibibi nnya lélo ékpo lə kaso sɛɛ əsuə ni betidi ba laano ditiki nəmə nya baano ni kaso. Nya dianwɔ ebibi, ətsyue kolofa, ətsyue awosi akua, nya ətsyue tsya awosi ətsyá.”

Yesu Áteyi Lekpá Itsyi Sefa Wunɔwunɔyɛ Ɖsuə.

²⁴ Yesu áteyi mə lekpá bamba nkə, “Onanto eto sekakedikɔ ale utsyue wə díse eyibibi sɛɛ lə wə ɔkuɛ. ²⁵ Lə ketsyue eto lefe nə utsyue saa nlabe selabee, olontidi utsyue ésu úsə eyibibi wuliwuli ókpo lə akpa nyamə nti nya údu. ²⁶ Se eyibibi nyamə lébe itsyiko bɔnwɔɔ, sefa sia olontidi əme dísu úse ókpo lə ɔkuɛ əmə tsya étsyiko əsuə buləkə kate.

²⁷ “Mfó nya ɔkuənsate eto beyifoyifo dísu báto wə bənkə, ‘Boanto, búnyə boə eyibibi sɛɛ fesə lə fə ɔkuɛ əmə. Nya se sefa siamfo dítsyi?’

²⁸ “Útə mə mbuayɛ nkə, ‘Olontidi utsyue díyifo nyamfo nɛ.’

“Báto wə bənkə, ‘Ala fə busu busu sefa siamə buləkə?’

²⁹ “Útə mə mbuayɛ nkə, ‘Owo, itsyise lə bisu sefa siamə kesuko kələkə, biofo akpa eto ətsyue tsya busu kələkə ku sefa siamə. ³⁰ Bitə lə sefa siamə ku akpa nyamə lə ínɔyə isu ese diləkəfe. Lefe nəmfoo, muutə beyifoyifo bamə tɔ baka sefa siamə buləkə kaklɛ etsyue, etsyue bətonsə fɛ lə batɔ bələkə akpá nyamə. Nya lə bekpa ebibi nyamə bekpo lə mə kenwu əsuə.’ ”

Yesu Áteyi Lekpá Úfi Diyibibi Nə Nso Bəfə Ókatesə Ko Onanto Eto Sekakedikó Busənsə Īsuə.

³¹ Yesu esi óteyi mə lekpa bamba ditsyuə nkə, “Onanto eto sekakedikó ale utidi wə léto diyibibi keke ditsyuə lə wə kasó. ³² Diyifo diyibibi nə nso bəfə lə ni bətsyuə nti. Fəe lə díkə lébee, diamó kafiani kuyi ko laaso bómó lə ko bətsyuə kenke nti. Diesense kalé nya baklóbe ləbə kato ayo lə ko kalé əsuə.”

Yesu Áteyi Lekpá Itsyi Lə Īyənkiəsə Nnya Bəfi Katsyakasə Kú Nnamfo Īsuə.

³³ Yesu esi óteyi mə lekpa bamba nkə, “Nyə mə Onanto eto sekakedikó nte. Site fe usio wə difi əyənkiəsə otsyakasə ku ntabinamfo eto utu utsyuə isu ese lefe nə nnamfo wəwə bomə kenke letaka.”

Yesu Áte Asa Eyi Lə Akpa Īsuə.

³⁴ Yesu éfi akpá óte betidi bamə asa nyamfo kenke. Wéndi mə etiki saa nnya dímanyə lə akpá əsuə. ³⁵ Úyifo nko itə lə ditiki nə Onanto eto Unyeləkətidi leteyi utsyə lə ibə itə nkə, “Muudi mə etiki nyenko lə akpá əsuə.

Muudi mə etiki nnya nkpe lə kakula əsuə idu lə kawunsiə eto kasó ket-syikokó ke.”

Yesu Īləkə Lekpá Nə Óteyi Itsyi Lə Səfa Wunyewunye Īsuə Eto Kasó.

³⁶ Yesu édu lə betidi bamə ofló nya úsu diyo. Nya wə bakasebi díbə wə ofló báteyi wə bənkə, “Ləkə lekpa nə fáteyi bo itsyi lə səfa wunyewunye sia ləke lə okue əmə kasó ate bo.”

³⁷ Yesu áteyi mə nkə, “Nwə díse eyibibi sɛɛ nyamə ni mɔ, Utidi Eto Ubi. ³⁸ Okue əmə ni kawunsiə. Nya eyibibi sɛɛ nyamə ni mba nkpe lə sekakedikó siamə. Səfa siamə ni betidi ba ni olontidi əmə eto bale. ³⁹ Nya olontidi wə díse səfa bua siamə ni Obonsam. Bidikə diləkəfe ni kawunsiə eto kalosəkó. Nya mba lələkə bidike biamə ni Onanto eto batónkpe.

⁴⁰ “Fe kase baakpa səfa kətsyə ditsyu katonsə, nko ke yuubə lə kawunsiə eto kalosəkó nɛ. ⁴¹ Mɔ, Utidi Eto Ubi, ebotsyese mɔ batónkpe lə bələkə asa nnya lətə boeyifo abua ku babuayifo kenke

betsyiko Onanto eto sekakedikó. ⁴² Boofi məmblə bato bakpe lə dítəfenku manlo kəmiə. Mfó boowi nku bayimi animi!

⁴³ Nya Onanto eto betidi luuyənde fe kofe lə mə Onanto eto umə. Mba ato nkpee, tsyue ato lə banó!

Yesu Áteyi Lekpá Itsyi Lə Bike Bia Ləfo Konya Bia Béfi Bákula Īsuə.

⁴⁴ “Onanto eto sekakedikó ale bikə bia lefo koya béfi bákula lə okue utsyuə, nya utsyuə dísu óke nnya nya úsi úfi ókula. Únyə disuəyuə tinti, nyaso úsu úfi wə lesa saa óte nya úfi úsu óya okue əmə.”

Yesu Áteyi Lekpá Itsyi Lə Otsyabi Wə Léfo Koya Utsyuə Īsuə.

⁴⁵ Yesu esi óteyi nkə, “Onanto eto sekakedikó ale nwə laate bikə wə nɛ atsyabi nnya laanó bobé tinti bəbɛbɛ.

⁴⁶ Se úsu únyə ɔni wə lefo koya tinti onsoo, úfi lesa saa nə nte wə úsu óte nya úsu óya otsyabi əmə.”

Yesu Áteyi Lekpá Itsyi Lə Mba Laata Asabu Īsuə.

⁴⁷ Yesu áteyi nkə, “Onanto eto sekakedikó esi sele asabu nnya báta bákpo lə lekpo, nnya bələkə akpe ate ate kpə. ⁴⁸ Nya lefe nə asabu nyamə díyii, bənə nnya bábónko lə ntu báboko ditukpenkpe nya bəsiə lə kasó nya bási akpe nyamə bələkə. Bási edidi bákpo lə etsyitsya, nya bási nnya beendi bəwui.

⁴⁹ Nko ke yuutsyə lə kawunsiə eto kalokó nɛ. Onanto eto batónkpe ebubə bələkə betidi sɛɛ betsyiko lə babua nti. ⁵⁰ Nya booto babuayifo bakpe lə dítəfenku manlo kəmiə. Mfó nya nkuwiwi ku anyiyimiyimi lóke.”

Yesu Áte Asa Itsyi Lə Asa Fəfo Ku Akoko Īsuə.

⁵¹ Yesu áto mə nkə, “Bənó asa nyamfo kasó?”

Bətə mbuayə bənkə, “Ee.”

⁵² Nyaso Yesu áteyi mə nkə, “Nyalɛ, nyamfo lɛ bote nkə, afi eto oteasa saa wə léfiani Onanto eto sekakedikó eto okasebi, ale Onamute utsyuə wə lələkə bike fəfo ku bekoko lə mi kakulako kaboko lekple.”

Nasaretfə Áni Yesu.

⁵³ Nya se Yesu leteyi akpá nyamfo kenke ólosəə, údu mfo. ⁵⁴ Úsinkli úsu mə umə, nya óte asa lə mə katsyakə. Nya betidi ba lenə wə asatetee, iyifo mə yanii, nya bātə bə, “Sieti nwə mfo lékase kobe komfo eto okle útsyiko? Nya sie únyə əsuəale nnya ufi ɔnlɛ ayanisa nyamfo buyifo kate? ⁵⁵ Inni wə ni nwə laawoe keyi eto ubi əmə lee? Nya eni Maria tsya ni wə ambe, nya wə bayimisani tsya ni Yakob, Yosef, Simon ku Yuda, nya wə bayimisiyo kenke tsya nkpe bo lenti mfo lee? ⁵⁶ Nya lə sieti ɔkɛ wə kobe ku əsuəale nyamfo eto okle utsyiko?” ⁵⁷ Nko ini bə wə asa eyifo mə kenyelele, nyaso báni wə.

Mfó nya Yesu leteyi mə nkə, “Onanto eto Unyeləkətidi kpe dibu lə kalebe saa, enso wə umə ku wə batokpenyə hã eto nti bə beembu wə.”

⁵⁸ Se bāmfo bānə esoo, Yesu ményifo ayanisa kpə lə mə nti.

14

Herodes Ətə Nkə Balo Yohanes Ntufləsətidi.

¹ Lə lefe nəmfóo, Herodes wə dídi Seka Lə Galilea eto kasə, ánə etiki itsyi lə Yesu əsuə. ² Ɔteyi wə beyifoyifo nkə, “Utidi emfo ni Ntufləsətidi Yohanes wə batakəsə betsyiko ɔkəmə úbə nkpe, nyaso onkpe əsuəale weeyifo ayanisa kate nɛ.”

³ Ɔteyi nko itsyise Herodes ni nwə díte bəmuə Yohanes bákpe lə Aba eto diyo. Úyifo nko lə Herodia wə ni wə ɔyimi Filipo eto usiə eso. ⁴ Itsyise Ntufləsətidi Yohanes átəyi Herodes nkə, “Onanto eto kɔfi məntə kusu bə fi fə ɔyimi eto usiə Herodia.” ⁵ Nyamfo eso Herodes ála nkə lə balo Yohanes. Fɛɛ óte Yudafə eto betidi sikpi, itsyise bébu Yohanes fe Onanto eto Unyeləkətidi.

⁶ Diyi ləni, se Herodes nɛ wə leleyi budii, ókpadi betidi bəbə. Nya Herodia eto ubisiobi díbə uwi kewi lə betidi kpə bamə eto ənəmi. Nyamfo ákpe Herodes disuəyuə tinti. ⁷ Mfó útsyə kenyə útə wə nkə, “Ekpe lə lesa saa bə muutə fə lesa nə ke fatə!”

⁸ Wə ambe ətə ɔtə nkə, “Tə mə mómə mómə mfo, Ntufləsətidi Yohanes eto disi nə béfi bətəkə lə ɔkpe tenkle əsuə.” ⁹ Lesa

nə disiobi nəmfə letə ələ Herodes efensə. Fɛɛ lə kenyə ka úkətsyə lə wə beninə ku mba ókpadi óboko mfó eto ənəmi esoo, útə nkə beyifo lə disiobi nəmə eto nnya ɔtə əsuə bətə wə. ¹⁰ Nyaso ókpe utidi úsu óla Yohanes wə ləke lə Aba eto diyo eto disi. ¹¹ Béfi disi nəmə nkpe lə ɔkpe tenkle əsuə bətə disiobi nəmə nya wuntsya dífi ni úsu útə wə ambe. ¹² Yohanes eto bakasebi əbə bétsyi wə ɔkə əmə bəsu bəbike, nya bəsu bətəyi Yesu.

¹³ Lefe nə Yesu lenə nkə báló Yohanes, úsiə lə ɔkə údu mfó úsu kaka ləbiə. Fɛɛ se betidi lenə nkoo, bədu lə mə kəmə, báye akpa bəsu kaka onkpe. ¹⁴ Mfó nya Yesu ləbə lə ɔkə əmə kafə. Nya se únyə sitiditu siamə, mə asa ənə wə kafə nya ótsya mba ni befimfi.

Yesu Ətə Betidi Akpi Anə Lesa Bédi.

¹⁵ Ditsyitsyo nəmfóo, wə bakasebi əbə wə ɔfə nya bətəyi bənkə, “Kale ebolo, nya mfó tsya atsyo ku umə. Nyaso yani betidi bamfo lə bəsu mbuto bo nkpe mfó lə bəsu baya lesatsyuə bedi.”

¹⁶ Yesu ətə mə mbuayə nkə, “Yanle bə bedu. Mi kosatee, bitə mə lesatsyuə lə bedi.”

¹⁷ Bətəyi wə bənkə, “Lesa nə nte bo ete ni abolo anə ku akpe ənuə.”

¹⁸ Mfó nya Yesu leteyi mə nkə, “Bifi nnya beboko mə mfo.” ¹⁹ Ɔteyi betidi bamfó nkə bəsiə kasə lə sefa əsuə. Nya ufi abolo anə ku akpe ənuə nyamə, nya óbesə wə ənəmi kato nya ósə Onanto ani. Úbudi abolo nyamə nya úfi útə wə bakasebi. Nya bakasebi bamə tsya dífi nnya bətə betidi bamə. ²⁰ Utsyuə saa édi úmi. Nya se wə bakasebi lese nnya bédi díbuu, iyi etsyitsya lefosi ənuə. ²¹ Basani ba dídi lesa nəmə eyifo fe basani akpi anə. Fɛɛ bānkla besio ku bekpefi bákpe lenti.

Yesu Áyɛ Lə Galilea Eto Ditumbukplɛ Ɔsuə.

²² Mfó nya Yesu díte wə bakasebi lébe bédufə lə ɔkə nya ɔteyi mə nkə bákato lə ditumbukplɛ nəmə eto lekpa ke nə nse. Wə akɛ mfó nkə lə utsyə betidi bamə kusu. ²³ Se útsyə betidi bamə kusu olosəə, wə mate ábe úsu kətini kato úsu óto ola. Se ketsyɛ lefe léyoo, wə mate hã ákɛ mfó.

²⁴ Lə lefe nəmfoo, oklo əmə éboye ótsyo. Ufiebi læ boso keklike ketinkəsə kufua komə, nya ntu nle boso kedufə læ oklo əmə kafo fe wuufusə.

²⁵ Nya fe kolensiantu kplə eto abombo ətsyə ku olosiə eto abombo akua nti sekaa, Yesu áye læ ntu əsuə úbə údufə wə bakasebi bamə oflo. ²⁶ Lefe nə bənyə bə oye læ ntu əsuə mfóo, báte sikpi nya bátəyi bənkə, “Oklo uni!” Nyaso bətsyiko bofa ku sikpi bembembe!

²⁷ Fəe Yesu édi mə etiki lamfolamfo ótəyi nkə, “Bekpe utu! Mə uni! Biante sikpi!”

²⁸ Mfó nya Petro létəyi nkə, “Bonamute, læ fə uni sitintii, tə læ nye læ ntu əsuə mbə ntu fə.”

²⁹ Yesu átəyi wə nkə, “Bə!”

Nya Petro ləbɔ læ oklo əmə kafo nya útsyiko boye læ ntu bomə kəsu Yesu oflo.

³⁰ Fəe se únə kase ufiebi əmə nkpe kənye alee, sikpi əmuə wə nya útsyiko bonya kedufə læ ntu bomə kəmiə. Mfó nya Petro ləfə ótəyi nkə, “Bonamute, fo ətə mə!”

³¹ Lamfolamfo Yesu ənə kəni útsyue, ókəbe wə nya ótəyi wə nkə, “Fə bofokano læ mə əmbə ale! Beso fáyaki?”

³² Se mə inuə bamə dídufə læ oklo əmə kafoo, ufiebi əmə ko ləye boso. ³³ Mfó nya bakasebi bamə lése akonki básumu wə. Nya bátəyi wə bənkə, “Onanto eto ubi feni sitintii!”

Yesu Átsya Befimfi Lə Genesaret.

³⁴ Se báyila ditumbukplə nəmə báyo ditukpenkpe nə nsee, báyifə læ Genesaret eto kaso. ³⁵ Mfoó, betidi bamə ənyə Yesu bətsyə lekpo. Nyaso bəsu bákpa befimfi ba kenke nkpe læ lekpa kə nəmfo báboko Yesu oflo. ³⁶ Bálə wə lekpa kə bə læ utə læ befimfi læ betidi wə awu eto atosii ete. Nya mba kenke dítidii wə awu eto atosii, mə bufi əyuə mə.

15

Bəni Onanto Bə Lə Bítəkəko Mi Batekoko Banakoko Eto Asatete Kama.

¹ Nya Farisifo bətsyuə ku afi eto bateasa bətsyuə ba dítsyi Yerusalem díbə Yesu oflo nya bətə wə bənkə, ² “Beso fe fə bakasebi leenyifo læ bo banamə eto akpa

əsuə? Bəəmfə mə ani kukono fe kase bo akpa laate fe beedi lesa!”

³ Yesu átə mə nkə, “Nya beso biani nya bienyifo læ Onanto eto afi əsuə fe biətəkəko mi batekoko, banakoko eto asatete kama? ⁴ Itsyise Onanto átəyi nkə, ‘Bu fə anto ku fə ambe. Nya utidi wə laakpadi wə anto ku ambe diye bua ditsyuə, ele bə balo wə.’ ⁵ Fəe mi áte biə utidi nwə lesatsyuə nte nkə wofo ni bufi kawunsəko wə anto nye ambe fe ótəyi nkə, ‘Mfi lesa nəmfo ntsyə kənye miə muufi ni ntə Onanto.’ ⁶ Eye læ nyamfo əsuə, yensi fe bə bebu mə anto mə. Kusu komfo əsuə nya biaye kani Onanto eto kofi itə læ biətəkəko mi kosate eto asatete kama nē. ⁷ Mi ənəmi ənəmi eto betidii! Asa nnya Onanto eto Unyeləkətidi Yesaya létəyi útsyə læ mi əsuə əbə itə nko sitintii.

⁸ Onanto átəyi nkə,

‘Betidi bamfo efi mə kənye eto etiki fufu balə mə dibu butə.

Fəe læ mə utu kəmiə, baanla mə.

⁹ Bimba ete beeyifo mə keyifo.

Itsyise kawunsia eto betidi eto asa ete baate læ mə ale eto kənye.’ ”

Asa Nnya Leetsyi Utu Kəmiə Nnya Laanansə Utidi Nē.

¹⁰ Mfó nya Yesu lékpadi sitiditu siamə oboko wə oflo nya ótəyi mə nkə, “Bitsyue ato læ bəno asa nyamfo kaso! ¹¹ Inni lesa nə leedufə utidi eto kənye laabiasə wə, bomu etiki nnya laabɔ kətsyi læ wə kənye, nnya laabiasə wə nē.”

¹² Nya wə bakasebi díbə wə oflo bátəyi wə bənkə, “Eyi fənkə se Farisifo lenə asa nnya fátəyii, éla mə kənye lele tinti?”

¹³ Yesu ətə mə mbuaye nkə, “Kuyi saa kuyi ko mə Anto wə nkpe Kato dímantoo, boosu ko bewi. ¹⁴ Nyaso biankpe mə kənye. Bete fe bənəmba ba nyenko bənəmba bamba. Nya læ unəmba oni yenko unəmba bambaa, mə inuə ba tā ebudu bano bedufə læ kubia kafo.”

¹⁵ Petro átəyi wə nkə, “Ləkə lekpa nəmfo kaso ate bo.”

¹⁶ Nya Yesu létəyi mə nkə, “Nyale betidi ba laanno asa kaso ete binsi binii? ¹⁷ Binyi biə lesa saa nə didufə utidi læ kənye, aye kedufə wə læ kafo, nya weesie ni kabosə fe oflo kewi? ¹⁸ Fəe etiki nnya laabɔ kətsyi

lə wə kənyə, aabo ketsyi lə wə utu kəmiə. Nya nyamfo ləətə utidi laanansə əsuə lə kesumu eto kusu əsuə nɛ. ¹⁹ Itsyise itsyi lə wə utu kəmiə nya diətə weeyifo asa bua fe ditidilo, sɛsɔnɔdi nye disenkpɔ, setsyetɔ, kuyu ku bidiatɛyitɛyi ku betidi eto ayebiasəbiasə, laabo ketsyi nɛ. ²⁰ Asa nyamfo eto kakle laanansə utidi nɛ. Fɛɛ lə utidi məmflə kɔni fɛ udi lesa fe kəsə Farisifo laatee, nyamfo aannansə utidi.”

Yesu Átsya Usio Utsyuə Eto Ubi.

²¹ Yesu édu mfó úsu lekpake nə lɛfi kəmənkplɛ inuə ka ni Tiro ku Sidon ɔflo. ²² Mfó nya Kana eto usio utsyuə díbə Yesu ɔflo, nya ókafā bembembe kalɛ wə lekpa kpa nkə, “Mɔ Onamute, Oka David eto kafo eto ubi, nyə mɛ kaminsə! Lɛwɔnɔ bua əbə disilə mɔ ubisiobi əsuə nya díta ɔnlɛ kanyilə bunyə fefe!”

²³ Fɛɛ Yesu ménfɛ kənyɛ ɔtɛyi wə kulesa. Mfó nya wə bakasebi lɛnyi besu balɛ wə lekpa kpa bátɛyi wə bənkə, “La wə lə udu, itsyise utəkəko bo ɔlɛ bofā ketisə bo ato!”

²⁴ Nya Yesu díta mə mbuayɛ nkə, “Israel bebi nte fe basamu ba lɛnya ɔflo hā Onanto lékpe mɛ nkə nsu.”

²⁵ Mfó nya usio əmfɔ díbə ósɛ akonki lə wə ɔflo ɔtɛyi wə nkə, “Mɔ Onamute, wunsəko mɛ!”

²⁶ Yesu ətə wə mbuayɛ nkə, “Yanlɛkɛ bə befi bekpefi eto didisa bato bakpe mə bakpa.”

²⁷ Usio əmə ətə mbuayɛ nkə, “Mɔ Onamute, ite nko sitinti. Fɛɛ bakpa bamə tsya aafɔ didisa wɛlɛwɛlɛ nə lélo lékpo kasɔ lə mə onamute eto ɔpunu kalɔ budii.”

²⁸ Mfó nya Yesu díta wə mbuayɛ nkə, “Eyifo usio wə nkpe bofokanɔ tinti! Lesa nə fanlɛ bəbɛbɛɛ, lə ibə itə fə.” Nyaso lə lefe nəmə tutuutu wə ubisiobi əmə əmuə ale.

Yesu Átsya Betidi Kpə Buɛ.

²⁹ Yesu édu mfó, nya ɔyɛ lə Galilea eto ditumbukplɛ ɔflo óbɛ kɔtini kutsyuə nya úsiə kasɔ. ³⁰ Betidi kpə əbə wə ɔflo nya bákpa mba léba bankpoo kasɔ, bənəmba, abafa, bamumu, ku befimfi bamba kpə báboko wə ɔflo, nya ótsya mə bufi. ³¹ Iyifo betidi bamə yanii se

bənyə bamumu nɛ etiki budi, mba léba bankpoo kasɔ nɛ botaka kayɛ, abafa nɛ boyɛ, bənəmba nɛ asa bunyə nya bátɛsə Israel eto Onanto.

Yesu Ətə Betidi Akpi Ana Lesa Bédi.

³² Yesu ákpadi wə bakasebi óboko wə ɔflo nya ɔtɛyi mə nkə, “Sitiditu siamfo eto asa lə mɛ kaminsə, itsyise bəbə mɛ ɔflo diyilə tsyɔfə sɔɔ nɛ, nya kulesa ente mɔmɔ boodi. Manla miə lə yani mə lə bedu ku kafo fufu, lə ənəmi lə isu enako mə lə kusu.”

³³ Wə bakasebi áto wə bənkə, “Sieti buunyə didisa butə mə lə mfimnti mfo bə lə betidi ba kpenkpe mfo lə bedi bemi?”

³⁴ Yesu áto mə nkə, “Didisa lesia nte mi?”

Nya bátɛyi wə bənkə, “Abolo akuanse ku akpɛ kɛkɛ asiani ete nte.”

³⁵ Nyaso Yesu átɛyi sitiditu siamə nkə bəsiə kasɔ. ³⁶ Úfi abolo akuanse ku akpɛ nyamə, nya ósɔ Onanto ani, nya úbudi nnya nya úfi útə wə bakasebi bamə. Nya bésie nnya bətə betidi bamə.

³⁷ Məmbɛlɛ édi lesa nəmə bemi. Nya se básɛ nnya wɛlɛwɛlɛ nnya díbuu, iyi etsyitsya akuanse. ³⁸ Basani ba dídi lesa nəmə eboyo akpi ana. Fɛɛ bánkla besio ku bekpefi bakpe lenti. ³⁹ Se Yesu dítsyɛ betidi bamə kusu olosə, údufə lə ɔklo nya údu úsu Magadan eto lekpake eti.

16

Farisifo Ku Sadukifo Bətsyuə Áto Yesu Bənkə Uyifo Ayanisa Ətsyuə Ote Mə.

¹ Farisifo ku Sadukifo bətsyuə əbə Yesu ɔflo bə lə bato wə babe. Nyaso bátɛyi wə bənkə, “Yifo ayanisa ətsyuə ate bo lə bote boə etsyilə Onanto ɔflo sitinti.”

² Fɛɛ Yesu ətə mə mbuayɛ nkə, “Lə kofɛ lə diyɔ budufə nya binyə asɔmiloku lɛsɛ həə, biatɛyi biənkə kalɛsɛ ebusiə kuseɛ. ³ Nya kolesiantu lə kofɛ lə boto nya kawunsiə ditsyiko bona tūū, biatɛyi biənkə ɔsɔmi əbə bɔni. Bialɛ ola akafo bote kase kawunsiə luubə kətsyɛ lə binyə asɔmiloku eto ditsyəbi. Fɛɛ besɔ biəmbɔfo asa nnya luubə lə lefe nəmə bote! ⁴ Mi mmi eto betidi bua ba leesumu bəfiə! Bela biə nyifo ayanisa nte mi lə

binyə? Kulefe, membuyifo! Ayanisa nnya eto okle boote mi ete ni nnya díbə læ Yona əsuə.” Nyaso ótaka údu læ mə ɔflo.

Etiki Itsyi Lə Farisifo Ku Sadukifo Eto Asatete İsuə.

⁵ Se bakasebi bamə leyila ditumbukple nəmə bésu ni lekpake nə nsee, bənyə bæ báta əsuə béntsyi dídisa saa bésuko. ⁶ Yesu átəyi mə nkə, “Bebe sinini læ Farisifo ku Sadukifo eto əyənkişəsa nnya baakpe læ asa əsuə.”

⁷ Mfó nya bétşyiko mə əsuə bəto bənkə, “Nnya bóntsyi didisa saa eso ɔnlə bəteyi mmə.”

⁸ Yesu áte lesa nə banlə bəteyi, nyaso óto mə nkə, “Besə bənlə bəteyi læ mi nti itsyi læ didisa nəmə bíntsyi eso əsuə? Mi bofokano emfui! ⁹ Nyaso bianno to asa kaso? Biankloma to lefe nə mínsie abolo ano míntə betidi akpi ano dídi bəmi? Nya etsyitsya asia nnya wəlewəle dibu díyi? ¹⁰ Nya abolo akuanse nya mímfí míntə betidi akpi anaa, etsyitsya asia díyi se békpa nnya díbu? ¹¹ Ntsyə ibə fe bianno kaso biə inni didisa əsuə míndi mi etiki míntşyiko? Bebe sinini læ Farisifo ku Sadukifo læ mə əyənkişəsa əsuə!” ¹² Nyamfo əsuə fe bakasebi bamə leno kaso bæ inni əyənkişəsa əsuə ɔnlə mə kələ bələ nē. Bomu læ asa nnya Farisifo ku Sadukifo laate əsuə ɔnlə.

Petro Əlakə İteyi Nkə Yesu Ni Utidi Wə Bákpo Əhile Bətsyə.

¹³ Yesu ésu lekpake nə lefi Kaisarea Filipi eto umə. Mfó nya óto wə bakasebi nkə, “Owoe betidi laateyi bæ mə, Utidi Eto Ubi, ni?”

¹⁴ Bətə mbuayə bənkə, “Bətsyüə bæ fe ni Ntufləsətidi Yohanes. Bətsyüə tsya bæ fe ni Elia, nya babamba tsya bæ Yeremiya nye Onanto eto Unyeləkətidi bamba utşyüə feni.”

¹⁵ Mfó nya Yesu ləto mə nkə, “Nya mi nkpə? Owoe biateyi biə wə mini?”

¹⁶ Simon Petro ətə mbuayə nkə, “Fə ni Nwə Onanto Lékpo Əhile Utsyə. Fə ni Onanto wə nsi nkpə eto Ubi.”

¹⁷ Yesu ətə mbuayə nkə, “Simon, Yona eto ubi, átəyi nnya ələkə. Itsyise ɔnukualə əmfo mámbə utşyüə læ utidinini saa eto

kənyə. Bomu mə Anto wə nkpe kato, wə díləkə nnya óte fə nē. ¹⁸ Nyaso nle fə bəteyi minkə fə Petro, fə diye ni leba. Nya leba nəmfo əsuə mooto mə bafokanəfo eto ditsyukpa nəmə nýənsə, nya ukpə eto əsuəale kulaa tsya embutəkə ni kato. ¹⁹ Muufi Onanto eto sekakedikə eto kasa-fui ntə fə. Lesa saa nə fookle læ kaso mfoo, bookle ni kato. Nya lesa saa nə foonyankli læ kaso mfoo, boonyankli ni tsya kato.” ²⁰ Mfó nya Yesu lékpe wə bakasebi kəfi nkə, “Bianteyi kuutşyə saa biənkə mə ni Nwə Bákpo Əhile Bətsyə əmə.”

Yesu Ədi Etiki Itsyi Lə Wə Kanyinyənya Ku Wə Ukpə İsuə.

²¹ Idu læ lefe nəmfo ɛntə, Yesu étsyiko wə bakasebi etiki bəteyi kakpasə wuee nkə, “Ele bənsu Yerusalem læ nsu nyə kanyi læ beninə, besumunyə ninə ku læ afi eto bateasa eto ani. Boolo mē. Fə læ diyi tsyəfə əsuə, Onanto ebetakasə mē utşyiko ɔkəmə nsinkli mbə nkpə.”

²² Petro ákpa wə úsuko lékpə, nya utşyiko buyənki kakpe wə kateyi nkə, “Kulefe, Bonamute! Nyamfo eto okle okakaaka! Yəmbə fə læ əsuə kulefe, kulefe!”

²³ Yesu átsyi ówuninsə óteyi Petro nkə, “Obonsam, du mē læ ɔflo! Eyifo nwə eto eyifosa dińyə mē læ əsuə, itsyise fə nsusu bomfo menyifo Onanto eto nle, bomu utidinini eto nle.”

²⁴ Nya Yesu ləteyi wə bakasebi nkə, “Lə utşyüə aala nkə wəətəkəko mē, ele bæ ɔni wə əsuə læ utşyüə wə uyikabie utəkəko mē. ²⁵ Utsyüə saa wə laala nkə waata wə nkpə eto disii, woonyansə mu. Nya utşyüə saa wə loonyansə wə nkpə læ mə butəkəko əsuə, wuunyə mu. ²⁶ Nte kutəkə ko utidi luunyə læ kawunsiə eto bikə kenke afiani wə bele nya ónyansə wə nkpə. Nye be utidi luufi oflomako bæ læ unyə nkpə manlo? ²⁷ Itsyise Utidi Eto Ubi ebubə ku Onanto eto batənkpe læ Onanto eto diyənde əsuə, nya mofo utşyüə saa kayo læ keyifo ka úyifo əsuə. ²⁸ Nle mi bəteyi kakpasə wuee minkə, betidi bətsyüə kpe mi lenti mfo ba lembukpə isu ese lefe nə bənyə Utidi Eto Ubi dibə fe Oka.”

17

Yesu Eto Ditsyabi Áfloma.

¹ Eyi akua kamaa, Yesu ákpa Petro ku Yakobo ku wə oyimi Yohanes mate úsuko kótini ko letaka eto disi kato. ² Se bənyə mfóo, bənyə bə Yesu eto əsuə áfloma. Wə ənəmi lə buyənde fe kofe, nya awu nnya onkpe diflubi futututu enle boto lə ənəmi. ³ Mfó nya bakasebi itsyə bamə dínyə Moses ku Elia banle etiki budi ku Yesu. ⁴ Nya Petro lébesə ɔkɔɛ kato ɔtɛyi Yesu nkə, “Bonamute, ɛlɛkɛ tinti bə búbə mfo! Lə aalaa, mooto ebu ətsyə. Fə lɔni, Moses lɔni nya Elia tsya lɔni.”

⁵ Se ɔnlɛ nyamfo bɔtɛyii, lɛsɔmiloku nə nle buyənde ábɔ díti mə, nya bánɔ ɔkɔɛ lɛbɔ utsyi lɛsɔmiloku nəmə kəmiə nle bɔtɛyi nkə, “Nyə mɔ Ubi lala, wə əsuə məənyə disuəyuə. Bitsyue wə koto!”

⁶ Se bakasebi itsyə bamfo lɛnɔ ɔkɔɛ əmfoo, sikpi əmuə mə tinti nya béfi ənəmi bəfusə kasɔ. ⁷ Yesu ɛsu mə ɔflo nya útidi mə ɔtɛyi nkə, “Betaka bińyə! Biantɛ sikipi!” ⁸ Se batakasə ənəmi bábe kato, bənnnyə kuutsyuə saa enso Yesu mate hã.

⁹ Se banle bɔyifə lə kótini komə kəbə kasɔ, Yesu əkə mə ato nkə, “Biantɛyi kutsyuə saa lesa nə bínyə mfo isu ese lefe nə batakasə mɔ, Utidi Eto Ubi, betsyiko ɔkɔmə mimbə.”

¹⁰ Mfó nya bakasebi bamə létɔ Yesu bənkə, “Beso afi eto bateasa laatɛyi bənkə ele bə Elia ka bubə ɔtɔnsə?”

¹¹ Yesu ətə mbuayɛ nkə, “Sitinti ele bə Elia ka bubə ɔtɔnsə bə lə ɔlɔ lesa saa utsyə. ¹² Fɛɛ nle mi bɔtɛyi minkə Elia ébubə koko, tsya bənyə wə bətsyə lekpo, nya bəyifo wə disale nə kee bála. Nko ke booyifo mɔ, Utidi Eto Ubi tsya disiale nɛ.” ¹³ Mfó bakasebi bamə léte bə Ntufləsətidi Yohanes ɔnlɛ.

Yesu Ála Lɛwɔnɔ Bua Ditsyuə Utsyiko Lə Osaibi Utsyuə ɛsuə.

¹⁴ Lefe nə Yesu ku wə bakasebi díbə báyo sitiditu siamə ɔflo, osani utsyuə əbə óse akonki lə Yesu ɔflo. ¹⁵ Nya ɔtɛyi wə nkə, “Bonamute, nyə mɔ ubisaibi əmfo kaminsə! ɔlɛ budukanɔ eto bufi bufi nya ɔnlɛ kanyi bunyə tinti. Lefe kpə weedu kanɔ kedufə lə ute nye ntu əsuə tsya.

¹⁶ Nkpa wə mboko fə bakasebi ɔflo, fɛɛ bəmfo wə bɔtsya.”

¹⁷ Yesu ətə mbuayɛ nkə, “Mii, mmi eto betidi, beso biamfo mə kanɔ nya bitidi ato mə? Nte lefe nə eto okle ele bə nkɛ mi lə ɔflo? Nte lefe nə eto lefe ele bə mfi nnə mi! Bekpa osaibi əmə beboko mə mfo!” ¹⁸ Mfó Yesu létɔ ɔkɔɛ ókpe lɛwɔnɔ bua nə nle dikpefi nəmə bulə nya lɛbɔ wə lə əsuə! Nya bufi bomə díyuə wə lamfolamfo.

¹⁹ Kamaa, bakasebi bamə mate əbə Yesu ɔflo nya bátɔ wə bənkə, “Beso bóamfo lɛwɔnɔ bua nəmə bola kələkə?”

²⁰ Yesu ətə mbuayɛ nkə, “Mi bofokanɔ məmmuə ale. Nle mi bɔtɛyi sitinti minkə lə mi bofokanɔ te fenkə diyibibi nə nso bofɛ kenkee, ele bə ibə itə bə biofo kótini komfo bɔtɛyi biənkə, ‘Nyi mfo, esu mə!’ Nya yuubə itə. Kulesa əmbə biəmbɔfo buyifo. ²¹ Fɛɛ ɛyɛ lə olatoto ku kənyeklekle əsuə hã fe biofo lɛwɔnɔ bua nəmfɔ eto okle bola kələkə.”

Yesu Esi Údi Etiki Itsyi Lə Wə Ukpə ɛsuə.

²² Lefe nə bakasebi bamə kenke díbə bətsya lə Galilea, Yesu átɛyi mə nkə, “Boofi Utidi Eto Ubi bakpe betidi lə ani, ²³ nya boolo wə. Fɛɛ lə diyi tsyɛfə əsuə, Onanto ebotakasə wə utsyiko ɔkɔmə oboko nkpa.” Nyamfo álo bakasebi bamə ani.

Báfo Oko Lə Onanto Eto Disumuyo.

²⁴ Lefe nə Yesu ku wə bakasebi díbə bédufə Kapernaum, Yudafɔ eto mba laafo Disumuyo eto oko əbə bátɔ Petro bənkə, “Mi oteasa tsya aafó Disumuyo eto oko əmə?”

²⁵ Petro ətə mbuayɛ nkə, “Ee, woafó.”

Nya se Petro dísu údufə diyo, Yesu áka wə bɔtɔ nkə, “Simon, be ni fə nsusu? Bawoe eto ani ele bə bafo oko bətə kawunsia eto baka? Bəmənyə eto ani lee bafɔ?”

²⁶ Petro ətə mbuayɛ nkə, “Bafɔ.”

Yesu ətə mbuayɛ nkə, “Nyale ete bə yanle bə bəmənyə fo oko saa nɛ. ²⁷ Fɛɛ se boanla boə boata kuutsyuə saa bubu esoo, su ditumbukplɛ eto kənyɛ lə ata osakɛ. Ləkpe tute nə fuuləkə, ebunyə atabi lə ni kənyɛ nnya looyo afo boofə eto oko əmə. Ləkə nya, lə esu afo bokufə eto oko.”

18

Yesu Ɖlaka Nwa Ni Okplenyā Kenke Óte.

¹ Lefe nāmfóo, bakasebi bamā əbā Yesu oflo nya bāto wā bānkā, “Owōe ni okplenyā kenke lā Onanto eto sekakedikō?”

² Lā nyasoo, Yesu ákpadi dikpefi kēkē ditsyuā úbā únyānsā lā mē nti. ³ Nya óteyi nkā, “Nlē mi bōteyi sitinti minkā, lā biamfloma mi ditsyābi biyifo fe bekpefi, biembudufā Onanto eto sekakedikō. ⁴ Utidi wā ni okplenyā kenke lā Onanto eto sekakedikō, wā ni utidi wā laabokosā wā əsuā kasō fe dikpefi nāmfō eto okle.

⁵ “Nya utsyuā saa wā lofo bekpefi bamfo eto utsyuā lā mō disii, mōo ini ófo.

Māntā Lā Kuutsyuā Lā Udufā Lā Lebua Ɖsuā.

⁶ “Fēē lā utsyuā ebutā bekpefi ba léfo mē bāno mfo eto oni kplo lā onya kusu lā mō wā bōfokano əsuā, yōleke itā wā eso lā befi ukue batsyasā lā kukuā kplē bakpe wā lā simuā bato wā bakpe lā lekpo eto kaka letsyo, lā unā ntu ukpā.

⁷ “Mbōbōē itā kawunsiā kamfo eto asa nnya lofo butā utidi dufā lā lebua lā onya kusu! Asa nyamfo eto okle ebubā kokooko. Fēē mbōbōē itā nwā əsuā nyamfo lōyē ibā. ⁸ Lā fā kōni nye kokpra ətā feeyifo lebua, la ko əlākā ato akpe. Əlākē itā fā bā yē edufā lā nkprā kāmīā kōni kōnwē nye kokpra kōnwē enso bā yē ani ənuā nye akpra ənuā lā befi fā bato bakpe lā ditēfenku manlo kāmīā. ⁹ Nya lā fā dināmi ətā feeyifo lebua, lākā ni ato akpe! Əlākē itā fā bā nyā nkprā ku dināmi lēwē enso bā kē ənāmi ənuā lā befi fā bato bakpe lā ditēfenku manlo kāmīā.

Yesu Áte Asa Itsyi Lā Osamu Wā Lenya Ɖsuā.

¹⁰ “Bebe kukōno biā biemfi ekpefi kēkē bamfo eto kuutsyuā fe mba dimanle kulesa. Nlē mi bōteyi sitinti minkā bakpe Onanto eto batōnkpe kato ba lānyā lā mō Anto eto ənāmi lefe saa lā mē kutsyā. ¹¹ Itsyise Utidi Eto Ubi əbā nkā lā ofo betidi ba lēnya kusu lā nkprā.

¹² “Lā utsyuā kpe basamu kolofa kōni, nya oni lēnya lā mē ntii, be bibu biā wuuyifo? Weemboyani awosi əwōnōmbā

əwōnōmbā bamā utsyā lā kotini əsuā mfó bekedi, nya wuusu əbēbē oni əmē lēnya? ¹³ Nya lā únyā wā, mōteyi mi miā wuunyā disuəyūā tinti lā wā əsuā enso awosi əwōnōmbā əwōnōmbā ba dímanya mfó əsuā. ¹⁴ Nko ke inte itā mi Anto wā nkpe kato nē, nkā woannla nkā bekpefi kēkē bamfo eto kuutsyuā lā onya.

Yenko Fā Ɖyimitsyuā Wā Léta Fā Úbu Lā Kusu Ɖsuā.

¹⁵ “Lā fā Ɖyimitsyuā áta fā úbuu, su wā oflo, lā əlākā wā botakebu ate wā. Nya tē lā nyamfo lā kē lā fonko wā eto nti ete. Lā óno fā kasō, tē fā esinkli eyifo lōni ku fā Ɖyimi nē. ¹⁶ Fēē lā wāmbōno fā kasō, tē lā betidi inuā nye itsyā lā bāno ko mi lā adansiē seka eso, fe kase Awōnisa Kenke eto Kukue letēyi. ¹⁷ Nya lā mfó tsya oni woanno kasō, nyalē tē lā bafokanōfo eto ditsyukpra nāmā lā bāno. Nya lā mfó tsya woanno kasō, lākā ato lā wā əsuā fe utidi wā lāmbā bōfokano nye nwā laafo umānko.

¹⁸ “Nyaso nlē mible bōteyi minkā lesa saa nā biokle lā kasō mfoo, bookle ni kato. Nya lesa saa kē bionyankli lā kasō mfoo, boonyakli ni kato tsya.

¹⁹ “Nya nsi nlē mi bōteyi tsya minkā, lā mi inuā eto kēnyē eyifo kani lā kasō mfo bēnlē lesaatsyuā bōtō, mō Anto wā nkpe kato ebuyifo ni utā mi. ²⁰ Itsyise kaka mi inuā nye itsyā letsya lā mō diye əsuā, nkpe mi lenti.”

Ele Bā Bukefi Bō Bayimitsyuā Eto Bōtakebu Bukatsyā Mā Lefe Saa.

²¹ Nya Petro lenyi ófi Yesu nya óto wā nkā, “Bonamute, lā mō Ɖyimitsyuā ata mē ubuu, sesia ele bā mfi ntsyē wā? Sekuanse lee?”

²² Yesu ətā wā mbuayē nkā, “Inni sekuanse ete! Bomu awosi akuanse eto sekuanse.

²³ “Itsyise Onanto eto sekakedikō tē fe Oka wā lēla nkā weebu nkunta ku wā beyifoyifo. ²⁴ Kase útsyā kasō koo, bākpra osani utsyuā wā nsi wā kayo kplē bāboko wā oflo. ²⁵ Kulesa ente wā wuufi ofo kayo kamā eso, oka əmā ətā nkā bate wā ku wuusiā ku wā bebi ku lesa saa nā nte wā lā befi bāfo kayo kamā.

²⁶ “Itə uyifoyifo əmfo áse akonki læ oka əmə ənəmi óle wə lekpaakra óteyi nkə, ‘Tsyə əsuə ko mɛ, moofɔ fə kayo kamə kenke.’ ²⁷ Wə asa ənə oka əmə kafo, nyaso úfi kayo kamə kenke ótsyɛ wə nya óyani wə údu.

²⁸ “Nya se uyifoyifo əmfo díduu, ótsyako wə uyifotsyuə, wə dísiə wə sika flubia sɛke eto kayo. Mfó nya úmuə wə læ ale əsuə læ simuə ku lɛkɔɛlonlobi óteyi wə nkə, ‘Fə mɛ kayo ka fensi mɛ!’

²⁹ “Wə uyifotsyuə əmə ále wə lekpaakra óteyi wə nkə, ‘Tsyə əsuə ko mɛ, moofɔ fə kayo ka kenke minsi fə!’

³⁰ “Fɛɛ óni nya útə nkə beti wə bakpe læ Aba eto diyo isu ese lefe nə woofɔ kayo ka kenke unsi wə. ³¹ Se wə beyifotsyuə dínyə lesa nə díbəə, ílə mə tinti nya bésu bátəyi Oka əmə lesa saa nə díbə.

³² “Nyaso ókpadi wə uyifoyifo əmə óboko wə ɔflɔ nya óteyi wə nkə, ‘Fə ndomunyə bua! Mfi fə kayo ka fensi mɛ kenke ntsyɛ fə itsyise ále mə lekpaakra eso.

³³ Kase mínyə fə kaminsəə, nko ke ele bə eni fintsyə nyə fə ɔyimitsyuə uyifoyifo kaminsə nɛ.’ ³⁴ Kafo ányi Oka əmə tinti nya útə nkə bənə wə koto bakpe wə læ diyo isu ese lefe nə woofɔ kayo kamə kenke olosə.”

³⁵ Mfó Yesu lélosə nkə, “Nko ke mə Anto wə nkpe kato luuyifo utsyuə saa læ mi nti wə lembufi ɔtsyɛ wə ɔyimitsyuə itsyi taa wə lɛkɔɛsi ke nɛ.”

19

Yesu Áté Asa Itsyi Lə Kusənini Ku Kusianini Isuə.

¹ Se Yesu letəyi asa nyamfo ólosəə, údu læ Galilea úsu Yudea eto lɛkpɔ nə nkpe læ Yordan eto ketu eto lekpaake nə nse.

² Betidi kpə ətəkəko wə nya ótsya mə efimbi, efimbi mfó.

³ Mfó nya Farisifo bətsyuə díbə wə ɔflɔ bə baato wə babe, nya bátɔ wə bənkə, “Bo kɔfi ətə kusu nkə osani ni wə usiə læ kusu saa ola əsuə?”

⁴ Yesu ətə mbuayɛ nkə, “Biankla tɔ læ Awɔnisa Kɛnkɛ bə taa ketsyikokɔɔ, nwə díyifo kawunsiəə, usio ku osani úyifo betidi? ⁵ Nya Onanto letəyi nkə, ‘Lə nyamfo eso osani luudu læ wə anto ku

ambe utsyə nya wuufi kusie, nya mə inuə bamə loofiani utidi oni.’ ⁶ Itsyise læ nnya kamaa, bensiyofo betidi inuə. Bomu bafiani utidi oni. Nyaso yanle bə utidi sense lesa nə Onanto dífi ókɔ læ bətsyuə.”

⁷ Farisifo bamə áto wə bənkə, “Nyale beso Moses díte kusu nkə ele bə osani tə wə usiə kukue nkə ɔle wə bəni fɛ læ oni wə?”

⁸ Yesu ətə mbuayɛ nkə, “Mi letotidi eso Moses díte kusu nkə bəni bese ku bəsiə nɛ. Yentsyə nko læ kasɔ ketsyikokɔ.

⁹ Nyaso nle mi bəteyi minkə osani wə ke leni wə usiə, nya inni læ disenkpɔ eso nya úsu úfi usio bambaa, ókpɔ kusie.”

¹⁰ Wə bakasebi áteyi wə bənkə, “Lə nko usə ku usiə eto nti eto etiki ntee, nyale elɛke eso læ bemfi kusie nye bənsiə kusə.”

¹¹ Yesu áteyi mə nkə, “Inni utsyuə saa lofo asatete nyamfo bofo nko, enso mba Onanto díte nnya nko hā. ¹² Esu kpə kpe nyaso betidi leemfi bəsiə. Bətsyuə nko bále mə nɛ. Bətsyuəə, betidi diyifo mə nko. Bətsyuə tsya emfi bəsiə itsyise bala bə beefi mə əsuə bəte Onanto eto sekakedikɔ eto keyifo. Nwə lofo wə əsuə bufi kətə asatete nyamfoo, tə læ uyifo nko.”

Bákpa Bekpefi Baboko Yesu ɔflɔ.

¹³ Betidi bətsyuə ákpa bekpefi báboko Yesu ɔflɔ bə læ ufi ani utəkə læ mə, læ oto ola utə mə, fɛɛ wə bakasebi ényenki bákpe betidi bamə.

¹⁴ Mfó nya Yesu letəyi wə bakasebi bamə nkə, “Bitə bekpefi kusu læ bəbə mɛ ɔflɔ, nya bienti mə kusu, itsyise Onanto eto sekakedikɔ eyifo fə mba laabokosə əsuə kasɔ fe ekpefi bamfo eto okle eto kale.” ¹⁵ Nya Yesu dífi wə ani utəkə læ mə ókpɔ mə atsyɔ, nya údu læ mə ɔflɔ.

Yɔɔke Ale Itə Batabinyə Bə Bedufə Onanto Eto Sekakedikɔ.

¹⁶ Osani utsyuə əbə Yesu ɔflɔ diyi ləni nya óto wə nkə, “Oteasa, nte lesa sɛɛ nə ele bə nyifo fɛ læ nnyə nkpe manlo?”

¹⁷ Mfó Yesu díte wə mbuayɛ nkə, “Beso fanle mɛ kasɛɛ ka ele bə beyifo bəto? Utidi oni hā nkpe wə ni ɔsɛɛ. Lə ala fə əənyə nkpe manloo, yɛ læ Onanto eto afi nyamə əsuə.”

18 Ɔto nkə, “Nte afi nnya?”

Yesu áteyi wə nkə, “Manlo utidi, mendi sɛsonɔ, menyu, manla fuutsyuə kɛnyɛ, 19 bu fə anto ku fə ambe, nya lə ala fə ɔyimitsyuə fe kase faala fə əsuə.”

20 Mfó nya okosobi əmfo dítə mbuaye nkə, “Mbuyifo lə afi nyamfo kenke əsuə. Be disu ibu bə nyifo?”

21 Yesu áteyi wə nkə, “Lə aala fə aafloo, su lə esu efi fə lesa saa nə nte fə ate. Nya lə efi atabi nnya fənyə esu ətə bakombo, nya fuunyə bikə ətsyə kato nɛ. Nyamfo eto kamaa, sinkli əbə ətəkəko mɛ.”

22 Fɛɛ se okosobi əmə lɛnɔ nyamfoo, údu ku bulə lə ləkɔɛsi. Itsyise bikə kpə akɛ wə.

23 Mfó nya Yesu lɛteyi wə bakasebi nkə, “Nlɛ mi bɔteyi kakpasə wuee minkə, yɔkɛ ale itə batabinyə bə bedufə Onanto eto sekakedikɔ. 24 Nsi nlɛ bɔteyi bio minkə, iyua itə ɔtɔmini ku lekoko bə ɔyɛ lə okabikə eto ofo ofe enso bə otabinyə dufə lə Onanto eto sekakedikɔ.”

25 Lefe nə bakasebi bamə lɛnɔ nyamfoo, íyifo mə yanii, nyaso bátɔ bənkə, “Nyale owoe ko luunyə nkpə manlo?”

26 Yesu ábɛ mə tūū nya ɔteyi mə nkə, “Kawunsia eto utidi saa əmbofo nyamfo buyifo. Fɛɛ Onanto, wə ebofo lesa saa buyifo.”

27 Mfó nya Petro lɛteyi wə nkə, “Bee! Bóayani lesa saa bútsyə bə lə butəkəko fə. Be bo luunyə?”

28 Yesu áteyi mə nkə, “Nlɛ mi bɔteyi sitinti minkə, lefe nə mɔ, Utidi Eto Ubi, luubə lə mɔ diyənde əsuə mbə nsia lə mɔ lekankpome əsuə lə kawunsia fɔfɔ kamə, mi lefosi inuə ba dítəkəko mɛ tsya ebusia lə akankpome əsuə bə lə bekponko Israel bebi eto lefosi mmfo nnuə bomə lekpo. 29 Nyaso utsyuə saa wə léyani diyo nye bayimisani nye bayimisiyo nye anto nye ambe nye bebi nye kakue utsyə nkə lə utəkəko mɛ esoo, ebunyə nnya kayofofu kolofa ku kama. Nya Onanto ebutə wə nkpə bo ləmbəkɛ kalosəkɔ. 30 Fɛɛ betidi kpə ba ntɔ sɛtɔ mɔmɔɔ, ebubə bafe kama. Nya mba ntəkə kama mɔmɔɔ, ebubə bafe batɔ sɛtɔ.

20

Diya Diya Eto Beyifoyifo Batsyuə Lə Eyibibi Eto Ɔkuɛ.

1 “Onanto eto sekakedikɔ ale eyibibi eto ɔkuɛmfo utsyuə wə létaka ku olesiatu nkə weesu ɔbɛbɛ diya eto beyifoyifo batsyuə lə beyifo keyifo bətə wə lə ɔkuɛ. 2 Ɔkuɛmfo əmə ku beyifoyifo bamə átɔnɔ lə diya eto keyifo eto kayofofu əsuə, ini sika flubia sɔni eto atabi, nya bédú bésu eyibibi eto ɔkuɛ əmə.

3 “Se ɛsɔ abombo ɔwɔnɔmbəə, osani əmə esi úsu asi nya únyə se basani batsyuə ńyə mfó banlɛ kulesa buyifo. 4 Nyaso ɔteyi mə nkə, ‘Mi tsya su biyifo keyifo lə mɔ eyibibi eto ɔkuɛ lə mfo mi kayo ka dínyə itə.’ 5 Nyaso bésu ɔkuɛ əmə.

“Nya lə lefosi abombo ənuə ku lə kakɔmi eto abombo ətsyə eto lefee, usi úyifo nko ke. 6 Se ibu sɛkɛ lə abombo anɔ lə ɛsɔɔ, usi úsu asi mfó nya únyə betidi batsyuə nsi ńyə mfó. Ɔto mə nkə, ‘Beso binyə mfo diya wɔlɔlɔlɔ bɛnlɛ diya bobiasə keyifo menyifo menyifo?’

7 “Bətə wə mbuaye bənkə, ‘Kuutsyuə saa məntə bo keyifo nkə buyifo.’

“Nyaso ɔteyi mə nkə, ‘Nyale, mi tsya su mɔ eyibibi eto ɔkuɛ bisu biyifo keyifo.’

8 “Se ditsyitsyo lefe léyoo, ɔkuɛnsate əmə áteyi beyifoyifo eto uninə nkə, ‘Kpadi beyifoyifo bamə lə afo mə kayo, tsyiko lə mba díbə fɛfɛ əsuə, lə esu alosə lə mba leka bubə əsuə.’

9 “Báfo betidi ba díbə keyifo ku ditsyitsyo eto abombo anɔ eto utsyuə saa sika flubia sɔni sɔni. 10 Nya se éyo mba leka keyifo bubə ku olesiaə, bəbu bə boofu mə kayo baso mə batsyuə. Fɛɛ mə tsya eto utsyuə saa áfo diya eto kayofofu kani kamə, ini sika flubia sɔni. 11 Se báfo atabi nyamə, betsyiko bunyenki kakpe ɔkuɛnsate əmə bənkə, 12 ‘Betidi fɛfɛ ba báfo éyifo keyifo ləbombosɔsɔ lɔni hā, nya bomba mfo dínyə lə kofɛ buyifo keyifo diya wɔlɔlɔlɔ tsyaa, kayofofu kani ete bətə bo!’

13 “Mfó ɔkuɛnsate əmə lɛteyi mə ɔni nkə, ‘Ɔyimitsyuə, nɔ. Mántafa fə. Lee, inni diya lɔni eto keyifo eto kayofofu ka ni sika flubia sɔni əsuə bókpɛ asi? 14 Nyaso

fo fə kayofofɔ lə edu esu diyo. Iyifo mɔ lelabi miə mætə utidi fɛfɛ əmfo kayofofɔ fe kase mɪnkətə fə ke. ¹⁵ Lee, mimbə kusu meeyifo ku mɔ atabi kase maala? Lee, mɔ kafɔkpe ka meeyifo nɛ fə ənəmi bɔsɛ?"

¹⁶ Nyaso Yesu álosə ɔtɛyi nkə, "Betidi ba ni bafɛfɛ ebofiani betutɛ nya mba ni betutɛ loofiani bafɛfɛ."

Yesu Esi Údi Etiki Ditsyafə Itsyi Lə Wə Úkpə Əsuə.

¹⁷ Se Yesu ku wə bakasebi lefosi inuə bamə lɛyɛ bantɔ lə Yerusalem, ókpa mə úsuko lɛkɔ nya ótɛyi mə nkə, ¹⁸ "Bɛnɔ, bɔtɔ lə Yerusalem kaka boomuə Utidi Eto Ubi bakpe lə besumunyə ninə ku afi eto bateasa eto ani. Nya boolo wə dikrənkpi. ¹⁹ Nya boofi wə bakpe lə mba lenni Yudafo eto ani bə bakpe wə kofani, bable wə, basɔ wə bamanklasə lə uyikabie əsuə bə lə ukpə. Fɛɛ lə diyi tsyafə əsuə, Onanto ebotakasə wə utsyiko ɔkɔmə ubə nkɔpə."

Yakobo Ku Yohanes Eto Ambe Átɔ Yesu Nkə Ɔwunsəko Wə Bebi.

²⁰ Nya Sebedeo eto usiə lékpa wə bebi inuə óboko nya base akonki lə Yesu ɔflo nya ólɛ wə lekɔkpa nkə ɔwunsəko mə.

²¹ Nya Yesu létɔ wə nkə, "Be fanlɛ bɔbɛbɛ?"

Mfó usio əmə díta mbuayɛ nkə, "Tsyə mɛ kɛnyɛ fənkə lə edufə lə fə sekakedikɔɔ, ebusiəsə mɔ bebisaibi inuə bamfo, ɔni lə fə kodianɪ nya unuəfə lə fə kəmənɪ."

²² Yesu átɛyi mə nkə, "Biantɛ lesa nə bɛnlɛ bɔtɔ. Kanyi ka məəbə bunyəə, mi tsya ebofo ke butsyi?"

Bətə mbuayɛ bənkə, "Ee, boofɔ."

²³ Mfó Yesu létɛyi mə nkə, "Sitinti, biofo butsyi. Fɛɛ mimbə kusu məələkə futsyə luusiə lə mɔ kodianɪ nyɛ kəmənɪ. Nsiəko bomfo te ítə betidi ba mɔ Antɔ ləlɔ utsyə ítə mə."

²⁴ Lefe nə bakasebi lefosi fɛfɛ lɛnɔ bayimi inuə bamfo eto etiki nyamfoo, kafo ányi mə tinti! ²⁵ Nyaso Yesu ákpadi mə ɔkɔ nya ótɛyi mə nkə, "Biyi biə betidi ba lenni Yudafo eto baka kpe əsuəale kenke lə mə betidi əsuə nya mə batɔnkɔtɔnkɔ tsya nkpe əsuəale kekɛkɛ lə mə əsuə."

²⁶ Fɛɛ inni nko ele bə itsyə lə mimba lefo bɛnɔ nti. Lə utsyuə lə mi nti aala nkə weeyifo ɔkplɛnyə, ele bə uyifo uyifoyifo utə bafɛfɛ. ²⁷ Nyaso lə utsyuə lə mi nti aala nkə weeyifo ututɛɛ, ele bə uyifo wə əsuə uyifoyifo utə bafɛfɛ kenke. ²⁸ Nko ke ini nɛ bə mɔ, Utidi Eto Ubi, məmbə miə besumu mɛ. Bomu bə lə nsumu nya lə mfi mɔ nkɔpə ntə lə betidi kɔpə eto disi."

Yesu Átsya Bənəmba Inuə.

²⁹ Kase Yesu ku wə bakasebi nɛ budu lə Yeriko eto umə, betidi kɔpə ətəkəkɔ mə.

³⁰ Bənəmba inuə ba nsi lə kusu ɔflo, áno bə Yesu əbə ɔlɛ bofe, nyaso bətsyiko bofa katɛyi bənkə, "Bonamute, Oka David eto ubi! Nnyə bo kaminsə!"

³¹ Betidi bamə átɛyi bənəmba bamə bənkə bedika. Fɛɛ mfe bomu báfa bembembe enso bətɛyi bənkə, "Bonamute, Oka David eto ubi! Nyə bo kaminsə!"

³² Yesu əkənə únyə nya ókpadi mə nkə bəbə nya ótɔ mə nkə, "Be belə biə nyimfo ntə mi?"

³³ Mfó bətə mbuayɛ bənkə, "Antɔ, bola boə tə lə bunyə asa."

³⁴ Mə asa ənə Yesu kafo nya utidi mə ənəmi. Lamfolamfo, mə ənəmi ásini nya bənyə asa, nya bətəkəkɔ wə.

21

Yesu Édufə Yerusalem Fe Oka Seka.

¹ Se Yesu ku wə bakasebi lenyi bafi Yerusalem nya bédufə Betfage lə Nnuəbi eto Eyi eto Kɔtini əsuəə, Yesu ála wə bakasebi inuə ótɔnsə. ² Nya ótɛyi mə nkə, "Bikato lə kebuto ka nkpe sɛtɔ mfó. Mfóo, biunyə ɔflimu wə nnyə lə ukua nya wə ubi nnyə wə lə akɔ. Nyankli wə ku ukua lə akpa mə aboko mɛ. ³ Nya lə utsyuə átɔ mi lesaatsyuaə, bɛtɛyi wə biənkə, 'Bonamute lɛ mə bohíä.' Ete booyani mə lamfolamfo bətə mi."

⁴ Nyamfo əbə itə fe kase Onanto eto unyɛləkətidi utsyuə létɛyi utsyə nkə,

⁵ "Bɛtɛyi Sion eto umənkplɛ eto betidi biənkə,

'Bebe, mi Oka lɛ mi ɔflo bubə!

Obokosə əsuə kasɔ nya unsi lə ɔflimu ku ubi əsuə ɔnlɛ bubə.' "

⁶ Nyaso bakasebi inuə bamfó ésu nya béyifo fe kase Yesu lékpe mə nkə beyifo. ⁷ Bákpa ɔflimu ku ubi əmə báboko, nya béfi mə mfiá bésensə bákpo lə mə əsuə nya Yesu lébe úsiə lə mə əsuə. ⁸ Betidi bətsyuə lə keyudu boto. Nya bətsyuə tsya léla sekabe ku keyilə bésensə bákpo lə kusu. ⁹ Nya betidi ba ntə ku mba ntəkə kenke nle bofa katəyi bənkə, “Yuu, yuuduu, itə Oka David eto ubi wə nle bubə o-o! Atesə itə nwə nle bubə lə Bonamute eto diye usuə! Yuu, yuuduu itə Onanto!”

¹⁰ Lefe nə Yesu dídufə Yerusalem, umə əmə kenke ko dítkə. Nya betidi létə bənkə, “Owoe uni?”

¹¹ Betidi bətsyuə ətə mbuayə bənkə, “Nwə mfo ni Onanto eto Unyeləkətidi Yesu wə dítsyi Nasaret lə Galilea eto kaso ne!”

Yesu Ála Mba Laate Bikə Úləkə Lə Onanto Eto Disumuyo.

¹² Yesu ésu údufə Disumuyo Kplə nya óla betidi ba kenke nle bikə bote ku booya mfó úləkə lə diyo nəmə. Úkə kapunu ka betidi nle atabi bofloma ku mba laate ablonima eto akpomə uwui. ¹³ Nya ótəyi mə nkə, “Báwəni bákpe lə Awənisá Kenke eto Kukue bə Onanto átəyi nkə, ‘Bookpo mɔ diyo nkə, ola katokə.’ Fəe mi efi ni bíyifo beyu eto kabioəkə!”

¹⁴ Nya bənəmba ku abafa díbə wə ɔflo lə Disumuyo mfó nya Yesu létsya mə bufi. ¹⁵ Se besumunyə ninə ku afi eto bateasa dínyə ayanisa nya Yesu nle buyifo ku bekpefi ba nle kudu bokpo katəyi bənkə, “Atesə itə Oka David eto ubi,” lə Disumuyo mfóo, kafo ányi mə tinti.

¹⁶ Nyaso bátə Yesu bənkə, “Alə lesa nə bekpefi bamə nle bətəyi mfó bəno?”

Nya Yesu dítə mbuayə nkə, “Nle bəno. Nya nyi tsya minkə békla nyamfo lə Awənisá Kenke eto Kukue bə, ‘Étə bekpefi ku bebisambi fə befi atesə nnya ləflo tinti bətə fə.’ ”

¹⁷ Lə nyamfo eto kamaa, Yesu édu lə besumunyə ninə ku afi eto bateasa bamfó ɔflo nya úsu údufə Betania eto umə kaka úsu ólabe.

Yesu Ékudi Kudiyi Kutsyuə.

¹⁸ Se kale dísiə nya se úsinkli ɔnlə umə bubə ku olesiaə, kukpənsə ále wə. ¹⁹ Únyə kudiyi kutsyuə lə kusu ɔflo mfó nya ótsyi úsu ko ɔflo. Fəe wənnəyə kulesa lə ko enso ko afanto. Nyaso ótəyi kuyi komə nkə, “Ensiembənwə ebibi kulefe tsya.” Lamfolamfo kudiyi komə áblobe.

²⁰ Se bakasebi bamə dínyə nkoo, éyifo mə yanii. Nya bátə bənkə, “Be dítkə bə kudiyi komfo léblobe nko mmə?”

²¹ Yesu ətə mbuayə nkə, “Sitinti minlə mi bətəyi minkə lə bekpe bofokano bo ləmbə kayakii, biofo nnya mínyifo kudiyi komfo buyifo. Fəe inni nyamfo mate. Bomu biofo kətini komfo bətəyi biə, ‘Nyi lə mfo esu edufə lə lekpo kafo,’ nya yuubə itə nko. ²² Nya lesa saa nə biəto Onanto lə olatoto əsuə lə bofokano əsuəə, biunyə ni.”

Bátə Yesu Əsuəale Nnya Onkpe.

²³ Se Yesu dísinkli úbə Disumuyo Kplə mfó nya ɔnlə asa botee, besumunyə ninə ku Yudafə eto beninə bamə əbə bátə wə bənkə, “Nte əsuəale nnya fankpe feeyifo asa nyamfo eto okle? Nya owoe dítkə fə əsuəale nyamfo?”

²⁴ Mfó nya Yesu dítkə mə mbuayə nkə, “Mintsya mɔto mi ditiki ləni hā nno. Nya lə bitə mē mbuayə, mɔtəyi mi əsuəale nnya minkpe meeyifo asa nyamfo eto okle. ²⁵ Owoe ɔflo Yohanes léfo əsuəale fə úfləsə betidi ntuu? Onanto ɔflo lee, nye lə utidi ɔflo?”

Mfó bətsyiko mə əsuə bəto kano bə, “Be ele bə bətəyi? Lə bətəyi boə Onanto ɔflo, wɔto bo nkə, ‘Nyale beso biamfo Yohanes bəno?’ ²⁶ Fəe lə bətəyi boə utidi ɔflo, bəle sikpi bote lesa nə betidi luuyifo, itsyise məmblə áfo bəno bə Yohanes eyifo Onanto eto unyeləkətidi.”

²⁷ Nyaso bətə Yesu mbuayə bənkə, “Bunyi kaka ófo əsuəale utsyiko.”

Nya ótəyi mə nkə, “Nko ke mintsya ləmbətəyi mi kaka mímfə əsuəale mintsyiko fə meeyifo asa nyamfo eto okle ne.”

Yesu Áte Asa Itsyi Lə Bayimisani Inuə Batsyuə Əsuə.

28 “Ntsyə bibu itsyi læ ditiki nəmfo əsuə? Utidi utsyuə ákɛ wə lɛkɛ bebisaibi inuə. Ɔtɛyi uninəle nkə, ‘Ubi, su eyifo keyifo læ mɔ eyibibi eto ɔkuɛ mmi.’

29 “Útə mbuayɛ nkə, ‘Məmbə busu.’ Fɛɛ kamaa, ɔtsyi wə nsusu ɔwuninsə nya úsu.

30 “Anto əmə ésu wə ubi nuəfə ɔflo nya ɔtɛyi wə nko ke. Wə átɔnɔ nkə, ‘Yo o-o, nto, muusu.’ Fɛɛ wénsu.

31 “Mə inuə bamə eto ntii, mə owœ díyifo læ mə anto eto lelabi əsuə?”

Bətə mbuayɛ bənkə, “Uninəle əmə.”

Nyaso Yesu átɛyi mə nkə, “Nlɛ mi bɔtɛyi kakpasə minkə beyu ku basɔnɔdi lɛ mi bofe kaaka mi Onanto eto sekakedikɔ budufə. 32 Itsyise Ntufləsətidi Yohanes əbə mi ɔflo nkə wəəbə ote mi kusu sɛɛ ko biɔyɛ, fɛɛ bíamfo wə bɛnɔ. Fɛɛ beyu ku basɔnɔdi bomu áfo wə bání. Nya se bínyə nyamfo bítsyə lekpo tsyaa, bíamfloma mi nsusu biə biafo wə bɛnɔ.

33 “Bɛnɔ lekpa bamba nəmfo. Ɔkuɛmfo utsyuə əsiə wə léfo eyibibi eto ɔkuɛ, nya ókpe ɔkpɔ otsyilama wə. Óto kaka beeke eyibibi eto nte kələkə nya óto nwə laase ɔkuɛ əmə eto kəsiəkɔ. Nya úfi ɔkuɛ əmə ókpe beyifoyifo bətsyuə læ ani nkə bakase wə, nya údu úsu kusu. 34 Se lefe léyo bə balɛ eyibibi nyaməə, ɔkuɛnsate əmfo ákpe wə ndomufɔ nkə besu bafɔ wə kedikɔ baboko wə.

35 “Ɔkuɛmfo eto beyifoyifo bamfo əmuə wə ndomufɔ bamfo nya báblɛ ɔni, bálo ɔni, nya bákɔpɔ ɔni tsya aba. 36 Nyamfo eto kamaa, osate əmə esi ótsyese ndomufɔ bamba ba nso mba kɔ utu. Nya beyifoyifo bamə disi bəyifo mə tsya nko ke. 37 Kalosəkɔɔ, óla wə kosate eto ubi ótsyese mə. Nya ɔtɛyi nkə, ‘Mfo nno miə boobu mɔ ubi babe.’

38 “Fɛɛ se beyifoyifo bamə dínyə wə ubi əmfoo, bátɛyi mə əsuə bənkə, ‘Nnyə ɔkuɛmfo eto ubi wə ləkə bikə biamə budii. Bibə læ bolo wə læ bɔlɛ wə kedikɔ bofo.’ 39 Nyaso bəmuə wə nya báto wə bakpe læ ɔkpɔ əmə eto kama, nya bálo wə.”

40 Mfó nya Yesu létɔ mə nkə, “Mɔmɔɔ, læ eyibibi eto ɔkuɛnsate əmə əbəə, be wuyifo beyifoyifo bamə?”

41 Bətə mbuayɛ bənkə, “Woolo betidi bua bamfó kaminsə mənnyəmənnyə, ufi eyibibi eto ɔkuɛ əmə okpe beyifoyifo bamba ba luutə wə, wə kutsyə læ balɛ eyibibi nyamə.”

42 Yesu átɛyi mə nkə, “Bíankla tɔ lesa nə nkpe læ Awɔnisa Kɛnkɛ eto Kukue əsuə bənkə,

‘Leba nə mba laato ayo leni bə dimbə kɔnɔɔ,

ni bomu díbə lefiani nə nso bofe læ afɛfɛ kɛnkɛ nti.

Bonamute ni nwə díyifo nyamfo.

Sitintii, iyifo lesa nə laanɔ bobɛ tinti!’

”

43 Nya Yesu disi ɔtɛyi mə nkə, “Nyaso nle mi bɔtɛyi minkə bofo Onanto eto sekakedikɔ læ mi ani befi bətə betidi ba lɔɔnwɔ ebibi nnya lɛlɛkɛ. 44 Nya utsyuə saa ke lɔɔtsyinini udu ɔnɔ læ leba nə bání mfó əsuəə, wuufəsə blublublu. Nya læ ibə bə leba nəmə tsya asɔ utsyuə læ əsuəə, dioba wə dikuə wə blublublu.”

45 Lefe nə besumunyə ninə ku Farisifo lenɔ Yesu eto akpá nyamfoo, báte bə mə ɔnlɛ. 46 Nyaso bála bə bəmuə wə. Fɛɛ báté sitiditu siamə sikpi, itsyise məmblɛ kɛnkɛ ébu Yesu fe Onanto eto Unyeləkətidi.

22

Yesu Átɛyi Lekpá Itsyi Lə Kusiəkɔpakpa Eto Diyikedikɔ Ésuə.

1 Yesu esi óté mə asa ɛyɛ læ akpá əsuə nkə, 2 “Onanto eto sekakedikɔ te fe mmə. Lefe lɔnii, Oka utsyuə édi kusiəkɔpakpa eto diyisɛɛ útə wə ubisaibi. 3 Óla wə beyifoyifo ókpe nkə besu bakpo betidi ba ókla utsyə nkə bafɛ bəbə diyisɛɛ nəmə kedikɔ. Fɛɛ báníla bə bəəbə.

4 “Nyaso óla wə beyifoyifo bamba ókpe nkə batɛyi betidi ba ókla utsyə nkə, ‘Lesalidife nəmə eboyo! Bálo mɔ banantsyui ku banatsyui eto akpɔ nnya nkpe ayinkua bufi bɔlɛ mi kama bobɛ. Nya búkalɔ lesa saa bútsyə. Nyaso bibə kusíə komə kakpakɔ!’

5 “Fɛɛ mbamə bákla eto kuutsyuə saa mémbu wə úbə. Bomu bédú bésu nlebe bamba bo bála. Ɔni édu úsu wə ɔkuɛ, nya obamba tsya dídu usu wə bikəkatekɔ.

6 Nya babamba tsya dímuə beyifoyifo bamə nya báblə mə nya bálo mə. 7 Oka əmə ənyə ɔblɔ tinti, nya ótsyese wə bamamanyə nya bésu bálo bewudifo bamə kenke nya bátonsə mə umənkplə əmə.

8 “Nyaso ókpadi wə beyifoyifo nya óteyi mə nkə, ‘Mɔ ubi eto kusiəkpakpa eto diyisɛ didi nəmə eto lefe éboyo. Fɛɛ betidi ba mínkla miə bəbə diyi nəmə kedikɔ mənnyə itə diyisɛ nəmə. 9 Nyaso mɔmɔɔ, bisu umə eto kesunte lə bekpadi utsyuə saa wə ke biunyə biə bəbə diyisɛ nəmə kedikɔ mfo.’ 10 Mfó nya beyifoyifo bamə dísu kesunte nya bákpadí utsyuə saa wə bənyə, babua ku basɛɛ kenke nya kusiəkpakpa eto diyo nəmə díyi kenke.

11 “Nya se Oka əmə díbə diyo nəmə nkə wəəbə obe betidi ba díbə mfóo, únyə osani wə dímanke awu nnya baakpe kesu kusiəkakpakɔ. 12 Oka əmə áto wə nkə, ‘Oho, ntsyə ibə bə əbə mfo se fəmanke kusiəkakpa eto awu?’ Fɛɛ wámfo kenye buləkə.

13 “Mfó nya óteyi wə beyifoyifo nkə, ‘Bekpe wə amla lə ani ku akpa, lə beto wə bekpe lə ketuntu ka nkpe lekple. Mfó wuuwi keku ɔyimi animi nɛ.’ ”

14 Nya Yesu lélosə nkə, “Onanto ákpadi betidi kpə, fɛɛ esiani ete úləkə lə mə nti.”

Yesu Édi Etiki Itsyi Lə Umənkofofɔ Ɔsuə.

15 Farisifo bətsyuə ésu bákpe disi lə kase bɔɔyɛ bəmuə Yesu ɛyɛ lə wə kenye eto etikididi əsuə. 16 Nyaso bətsyese mə bakasebi bətsyuə ku betidi ba ntekeko Herodes eto ditsyukpa kama lə Yesu ɔflo. Nya se bésuu, bətɛyi wə bənkə, “Oteasa, buyi boə eyifo ɔnukualetidi nya faate Onanto bɔfokanɔ eto asa lə kusu əsuə sitinti, itsyise aambe utidi eto ənəmi keyifo lesa saa. Nya ememfi kukətsyuə lə betidi eto etikididi əsuə tsya. 17 Nyaso tɛyi bo lesa nə febu. Bo kɔfi ətə bo kusu nkə bɔfó umənkɔ butə Romafɔ eto Okankplə lee, yəntə kusu nko?”

18 Fɛɛ se Yesu mfe nyi mə nsusu bua esoo, óteyi mə nkə, “Mi ənəmi ənəmi eto betidi! Beso biala biə biato mə bebe? 19 Bete mə atabi nnya biefi kafo umənkɔ əmə lə mbe.” Béfi atabi nyamə báboko wə.

20 Mfó nya Yesu létɔ mə nkə, “Owoe bəta bətəkə mfo, nya owoe eto diye bəwɔni bətəkə mfo?”

21 Bətə mbuayɛ bənkə, “Okankplə Kaisare eto ale ini.”

Nyaso Yesu áteyi mə nkə, “Bifi lesa nə ni Kaisare eto ale bitə Kaisare. Lə bifi lesa nə ni Onanto eto léle bitə Onanto.”

22 Se bánɔ nyamfo, íyifo mə yanii nya bədu wə lə ɔflo.

Yesu Áte Nkə Bekpənkpə Si Bootaka.

23 Diyi nəmfɔ kee, Sadukifo ba laateyi bə bekpənkpə ensiembotaka bətsyi ɔkɔmə, əbə Yesu ɔflo ku etiki ətsyuə.

24 Bətɛyi wə bənkə, “Oteasa, Moses áteyi bo nkə, lə osani utsyuə əkpə nya óyani wə usiə utsyə nya wonko wə dímanle bebii, elebɛ osani əmə eto ɔyimisani fi ɔkɔsiə əmə ufi. Lə wonko wə ale bebii, boofi bebi bamə fe osani əmə díkpə eto bebi. 25 Mɔmɔɔ, ibə bə bayimisani ekuanse əsiə lə bo nti mfo. Ɔyimisani ninə kenke éfi usio, nya wonko wə mánle fe osani əmə díkpə. Nya wə ɔyimisani wə ntəkə wə kama dífi ɔkɔsiə əmə. 26 Nko ibə ɔyimisani nuəfə ku utsyəfə isu ese okuansəle məmblɛ dífi usio əmə bafia nya mə nti kuutsyuə ku usio əmə mánle fe bəkpə. 27 Lə kalosəkɔɔ, usio əmə tsya əbə úkpə. 28 Mɔmɔɔ, lə diyi nə bekpənkpə lootaka bətsyi ɔkɔmə, owoe eto usiə wuudi se məmblɛ kenke díkefi wə bənyə?”

29 Yesu ətə mə mbuayɛ nkə, “Bénya kusu tinti. Itsyise biannɔ Awɔnisa Kenke eto Kukue komə kasɔ, nya binyi kulesa lə Onanto eto əsuəale əsuə. 30 Lə bekpənkpə esi bataka bəbə nkpə, boot-syə fe Onanto eto batɔnkpe ba nkpe lə Onanto eto kato, nya bembufi bəsiə nye bəsiə besə tsya. 31 Nya bíankla asa nnya Onanto létɛyi mi itsyi lə bekpənkpə eto botaka ketsyi ɔkɔmə əsuə? Ɔteyi nkə, 32 ‘Mɔ ni Abraham eto Onanto ku Isak eto Onanto ku Yakob eto Onanto!’ Uyifo mba nkpe nkpə eto Onanto inni mba díkekpə.”

33 Se sitiditu siamə lenɔ asa yamfoo, íyifo mə yanii, lə wə asatete əsuə.

Yesu Édi Etiki Lə Kɔfi Ko Nso Bofɛ Ɔsuə.

34 Se Farisifo lenɔ bə Yesu asɔ Sadukifo kasɔ, bésu bətsya. 35 Nya mə ɔni wə ni

afi eto oteasa, ála nkə læ ɔtɔ Yesu etiki ətsyuə læ umuə wə læ wə etiki əsuə. Ɔteyi nkə, ³⁶ “Oteasa, nte kɔfi ko nso bofe læ afi nyamə kenke nti?”

³⁷ Yesu ətə mbuayə nkə, “La fə Onamute wə ni fə Onanto ku fə utu kenke ku fə læwɔnɔ kenke ku fə nsusu kenke. ³⁸ Kɔfi komfo ni kɔkplɛ kenke ko nso bofe tsya nɛ. ³⁹ Kunuəfə ko lefe lele ko ni, ‘La fə ɔyimitsyuə fe kase faala fə əsuə.’ ⁴⁰ Moses eto kɔfi komə ku Onanto eto bənyeləkətidi eto asatete kenke kpəsə læ afi ənuə nyamfo əsuə.”

Owoe Ni Nwə Onanto Lékpɔ Ɔhile Utsyá?

⁴¹ Se Farisifo bətsyuə létsyaa, Yesu áto mə nkə, ⁴² “Ntsyə ni mi nsusu læ Nwə Onanto Lékpɔ Ɔhile Utsyə Ɔsuə? Owoe eto ubi uni?”

Bətə mbuayə bənkə, “Oka David eto ubi uni.”

⁴³ Mfó nya Yesu létɔ mə nkə, “Lə nko inii, ntsyə fɛ Oka David ɛyɛ læ Onanto eto læwɔnɔ Kɛnkɛ eto əsuəale əsuəə, lékpadi wə nkə Onamute. Oka David áteyi nkə,

⁴⁴ ‘Bonamute áteyi mə Onamute nkə,

“Siə mfo læ mə kodian

isu ese lefe nə muutə

efi fə akpa ətəkə fə balo læ disinti.”

⁴⁵ Nya læ Oka David ákpɔ Nwə Onanto Lékpɔ Ɔhile Utsyə nkə Onamutee, ntsyə ibə bæ Nwə əmə esi uyifo Oka David eto ubi?” ⁴⁶ Mə nti eto kuutsyuə māmfo Yesu mbuayə butə. Nya idu dinəmfo entɔɔ, mə kuutsyuə ménsifo wə ditiki saa bɔtɔ.

23

Yesu Ɛləkə Afɪ Eto Bateasa Ku Besumunya Ninə Eto Asayifoyifo Óte.

¹ Nyamfo eto kamaa, Yesu édi sitiditu siamə ku wə bakasebi etiki. ² Ɔteyi nkə, “Afi eto bateasa ku Farisifo kpe əsuəale, bæ baté Moses eto kɔfi komə. ³ Nyaso ele bæ biyifo læ lesa nə ke batəyi mi əsuə kukɔnɔ. Fɛɛ biəntəkəko mə eyifosa kama itsyise bəənsiə nkpə læ asa nnya baate əsuə. ⁴ Baakle bikə bia nkpe kalende ku nkpe ale ku butsyi ketsyisə betidi, tsya fɛɛ bembokpe fə læ kɔni etsyi bikə biamə.

⁵ “Beeyifo lesa saa bæ læ betidi læ bənyə mə. Be Awɔnisa Kɛnkɛ eto etiki nnya báwɔni bákpe læ mə nto ku anii, be kase báwɔni nya ɛmɔɔ, ku kase bankpimi nnyaa! Be kase tsya aboyo nnya mfaka læ mə awu nnya bankpe eto nyɛ əsuə dikuləə! ⁶ Baala nkplɛkɔ sɛɛ busiə læ eyi kedikɔ ku nsiəkɔ bo bebu bətsyə bakplɛnyə læ Yudafo eto ntsyakɔ. ⁷ Baala bæ betidi kəsiəsə mə kəbə kasɔ ku dibu læ asi bakpadi mə bæ Oteasa.

⁸ “Yanle bæ bakpadi mi bæ Oteasa itsyise mibleɛ, bayimi bini læ bətsyuə nya Oteasa ɔni kplo nkpe mi. ⁹ Nya yanle bæ bekpadi kuutsyuə saa læ kasɔ mfo biə mi Anto, itsyise Anto ɔni hā nkpe mi læ kato. ¹⁰ Biəntə bakpadi mi Ɔtɔnkɔtɔnko, itsyise Ɔtɔnkɔtɔnko ɔni hā ete nkpe bo, wə ni Nwə Onanto Lékpɔ Ɔhile Utsyə. ¹¹ Nwə ni ɔkplɛnyə læ mi nti yifo nwə ni mi uyifoyifo. ¹² Utsyuə saa wə laabesə əsuə kato, boobokosə wə kasɔ. Nya nwə laabokosə wə əsuə kasɔɔ, boobesə wə kato.

Boonə Ɛnəmi Ɛnəmi Eto Betidi Koto Kekleke.

¹³ “Mbɔbɔɛ məətə mi, afi eto bateasa ku Farisifo! Mi ənəmi ənəmi eto betidi! Mi díti Onanto eto sekakedikɔ eto kusu bekpə betidi, nya mi kosate endufə mfó, nya bieti betidi bamba ba nɛ bokplatsya kekleke tsya kusu biə bendufə. ¹⁴ Mbɔbɔɛ məətə mi afi eto bateasa ku Farisifo! Mi ni ənəmi ənəmi eto betidi. Biesu bakɔbəsə ɔflo biə biawunsəko mə, fɛɛ biawɛ mə kalɛ mə lesa saa kafo. Nya biato kala kentsyɛ bimba. Lə nyamfo esoo, mi kotonənə ebɔkɛ ale eso!

¹⁵ “Mbɔbɔɛ məətə mi afi eto bateasa ku Farisifo! Ɛnəmi ənəmi eto betidi bini! Biayila lekpo akpa akpa ku biayɛ kafe læ nso nso əsuə læ biləkə utidi ɔni eto okla bitə Onanto. Nya læ befo utsyuə buyifo nkoo, biatə woabia nnya læətə bæ udufə læ ditɛfɛnku nəmɛ kəmiə enso mi kosate kulaa tsya!

¹⁶ “Mbɔbɔɛ məətə mi, bənəmba ba ni batɔnkɔtɔnko! Biatəyi biə, ‘Lə utsyuə akpadi Disumuyo eto diyee, yeambiasə kulesa. Fɛɛ læ okpadi sika sia nte læ Disumuyo mfó, nnya akle wə bæ uyifo læ akpadi nyamə əsuə kokooko.’ ¹⁷ Bənəmba

eto bamumu! Nte nnya nso bofe, sika siamə lee, Disumuyo ka dítə sika siamə díyifo kenke? ¹⁸ Biate tsya biə, ‘Lə utsyuə ataninko Disumuyo eto lebaa, kataninko kamə mankle wə, fɛɛ lə otaninko ətəsa nnya ntəkə lə Disumuyo eto leba nəmə əsuə, nnya akle wə.’ ¹⁹ Nya ntsyə béba ənəmi mmə! Nte nnya nso bofe, ətəsa nnyamə lee, Disumuyo eto leba nə dítə ətəsa nnyamə díyifo kenke. ²⁰ Nyaso lə utidi éfi Disumuyo eto leba nəmə óka ntamuu, ɔlɛ mu boka ɛyɛ lə keditətə eto leba nəmə ku keditətə kenke ka ntəkə lə leba nəmə əsuə. ²¹ Nya lə óka ntamu okpadi Disumuyo Kplɛɛ, ɔlɛ mu boka kakpadi Disumuyo ku Onanto we nsi lə mfó tsya. ²² Nya lə utsyuə ákpadi katoo, ɔlɛ Onanto eto lekankpomɛ ku nwə ləəsiə lə ni bokpadi.

²³ “Məətə mi mbɔbɔɛ, mi afi eto bateasa ku Farisifo! Mi ənəmi ənəmi eto betidi! Biefi kayoma eto bekolenkə bia laanyi fifi bia biakpe eto lekpafošile kətə Onanto, fɛɛ beni nya bienyifo lə kɔfi eto asa tete nnya nso bofe əsuə, nnya ni bɔyɛ lə kusu əsuə, kaminsənyənyə, ku ɔnukualedidi. Nyamfo ele bə biyifo bifi bekpe lə afɛfɛ nyamə əsuə. ²⁴ Mi batɔnkɔtɔnko ba ni bənəmba! Biayɛ ekubi kələkə lə nte əsuə, fɛɛ asa nnya biamini amɔ eso ɔtɔmini ku lekoko.

²⁵ “Mbɔbɔɛ məətə mi afi eto bateasa ku Farisifo! Ənəmi ənəmi eto betidi! Biəflə mi akɔbe ku kakpɛ eto kama, fɛɛ nnya kafoo eyi ku asa bua fe kase mi tsya lebia nya biyi ku asa nnya béfo lə əsuəale ku lə mɔ hā ete eto lələkəsə əsuə. ²⁶ Fə Farisinyə unəmba, tsyiko fə ləkɔbe buflə lə kafo, ete ni kama tsya ebole kenkenke.

²⁷ “Mbɔbɔɛ məətə mi afi eto bateasa ku Farisifo! Ənəmi ənəmi eto betidi bini! Bite fe edi nnya bákua bənyənsə laano bobə. Fɛɛ nnya kəmiə eyi ku bako bubu ku ekubi biabia. ²⁸ Nko ke bele betidi ba lələkə lə betidi eto ənəmi, fɛɛ biyi ku kawɛ ku ditsyəbi bua.

Yesu Áteyi Afi Eto Bateasa Ku Farisifo Eto Kotonənə Utsyə.

²⁹ “Mbɔbɔɛ məətə mi afi eto bateasa ku Farisifo! Ənəmi ənəmi eto betidi! Bieku edi sɛɛ kətə Onanto eto bənyələkətidi ba dísiə nkpə sɛɛ nya bialɔ nnya kukɔɔ.

³⁰ Nya biateyi biə, ‘Lə nnya ete busiə nkpə lə lefe nə bo banamə dísiə, eni bienyifo lesa nə bəyifo, balo Onanto eto bənyələkətidi.’ ³¹ Nyaso befo nnya sitinti biə, mi eyifosa afo nnya ekpe bə biyifo mba lélo Onanto eto bənyələkətidi eto befluflu. ³² Nyaso bisukosə lə belosə lesamə mi banamə dítsyə kasɔ.

³³ “Mi betidi bua, biyifo fe bawa eto bebi eto bebi! Bibu biə biofo butsyetsyi kedu lə Onanto eto kotonənə lə dítɛfɛnku manlo əsuə? ³⁴ Lə nyamfo esoo, nɛ mi bɔteyi minkə, mootsyese mi Onanto eto bənyələkətidi, babesibe ku bateasa, Biolo mə bətsyuə, bəsɔ bətsyuə lə uyikabie, nya biɔblɛ bətsyuə lə Disumuyo, nya biutəkəko mə idu lə umə isu umə. ³⁵ Lə nyamfo esoo, kotonənə itə mba lélo betidi ba dímenyifo kabua saa ebutəkə mi lə əsuə, idu lə Abel wə dímenyifo ɔsɛɛ nyə lə Onanto eto ənəmi eto kɔtɔ, isu Sakaria, Barakia eto ubi, nwə belo lə Disumuyo ku kedikətəkɔ eto leba eto nti eto kɔtɔ. ³⁶ Nɛ mi bɔteyi sitinti minkə kɔtɔ komfó kenke təkə mmi mba nsi nkpə mmi lə əsuə.

Yesu Eto Lelabi Amɔ Itə Yerusalem.

³⁷ “Yerusalem, Yerusalem, fə lélo Onanto eto bənyələkətidi nya fákpɔ Onanto eto batɔnkpe ba ótsyese aba! Nla sesia sesia miə maasɔ fə betidi lebo lə mɔ akɔ, fe kase ukusəsiəle laakpa wə bebi kakpe lə wə mbamba kalɔ, fɛɛ biəntə kusu nko. ³⁸ Lə nnya esoo, fə Disumuyo ebubu kətsyə fufu. ³⁹ Idu mɔmɔ ɛntɔɔ, nɛ mi bɔteyi miə, biensi embunyə mɛ bio isu se lefe nə bɔteyi biə, ‘Onanto kpo nwə nɛ bubə lə Bonamute eto diye əsuə atsyə.’ ”

24

Yesu Áteyi Kase Booba Yudafɔ Eto Disumuyo Kamə.

¹ Se Yesu ləbo lə Disumuyo mfo ɔntɔɔ, wə bakasebi əbə wə ɔflo bə baaté wə kase báto Disumuyo nəmə ku ke ayo kenke. ² Fɛɛ óteyi mə nkə, “Belɔ bebe nyamfo kukɔɔ. Itsyise nɛ mi bɔteyi minkə booba ayo nyamfo kenke, bə lə leba lɔni embubu ditəkə lə ni utsyuə əsuə. Boosensə nyamblɛ bewui.”

Yesu Áteyi Wə Bakasebi Lefe Nə Bulə Ku Kamatiti Duutu Mə.

³ Se Yesu dísu unsi læ Nnuəbi eto Eyi eto Kətini əsuəə, wə bakasebi əbə wə əflo buəə nya bəto wə bənkə, “Teyi bo lefe nə kawunsiə eto kalosəko luubə ku lesa nə luubə nnya loote bə fə businkli kəbə eto lefe eboyo.”

⁴ Yesu áteyi mə nkə, “Bebe kukəno biə kuutsyuə saa manwə mi okpe. ⁵ Betidi kpə ebubə ba luufi mə diye bəbə batəyi mi bənkə, ‘Mə ni Nwə Əmə Bákpo Əhile Bətsyə,’ bə læ bawə betidi kpə bakpe. ⁶ Biəno ama eto kudu ku ama eto etiki læ katsyontsyoko ku kaka lefi. Fəə bíəntə læ nyamfo læ ekpe mi sikpi. Ele bə asa nyamfo bə, fəə yante bə kalosəko eboyo to. ⁷ Nso eto betidi ebəkpə ama ku mə bətsyuə. Nya sekakediko ebotaka sińyə læ se utsyuə əsuə. Nya kukpense luubə læ nlebe kpə. Nya nso tsya luutinkə læ nlebe nlebe. ⁸ Nyamfo kenke ebuyifo fe kase kalelefo lætsyə usio kaso ku bunə.

⁹ “Lə lefe nəmfóo, boomuə mi befi mi bakpe læ ani bətə bə bate mi ohiā, nya boolo mi kulaa tsya. Kawunsiə eto betidi kenke ebukisi mi læ mə disi eso. ¹⁰ Betidi kpə ebonyansə mə bofokano. Boofi mə bətsyuə bakpe læ ani bətə balo nya bookisi mə bayimi bətsyuə. ¹¹ Betidi kpə ebəbo batəyi bidia bənkə mə ni Onanto eto bənyeləkətidi nya boowe betidi kpə bakpe. ¹² Abuayifoyifo ebufui ekpe nya mba dikafə banə kpə eto lelabi itə bətsyuə looni. ¹³ Fəə nwə luunyə keklege isu ese kalosəko, ebunyə nkpe manlo. ¹⁴ Boobe Onanto eto sekakediko eto Ditiki Səə nəmə letsya læ kawunsiə bafia, itə læ utsyuə saa læ uńyə kusu əno ni, nnya kama fe kalosəko luubə nə.

Kanyinyənyə Kplə Ka Eto Okle Diməmbə To Kənyə Ebubə.

¹⁵ “Buinyə ekpinsə nyamə luubə inyə læ kakənkəko kamə fe kase Onanto eto unyələkətidi Daniel letəyi útsyə. Yuuńyə læ kakənkəko kamə. Nya fə ke lékla kukue komfoo, no nyamfo kasə wuee.

¹⁶ “Nya læ lefe nəmfóo, mimba nkpe læ Yuda eto kasə, tsyetsyi besu atini əsuə. ¹⁷ Utidi wə ntəkə læ diyə disi, wanyifə ubə kasə nkə wəəbə ufi kulesa læ wə diyə

kafo. ¹⁸ Utidi wə nkpe læ əkuə mənši sinkli ubə oto nkə wəəbə ufi wə kafia. ¹⁹ Fəə mbəboə məətə bafonlə ku bebiambə ba nle bebisambi boymisə læ lefe nəmfóo əsuə. ²⁰ Bəə Onanto lekprakpa biə mmi ditsyetsyife nəmə məntəkə læ leyə lefe nye Ənwəditsyəyi əsuə. ²¹ Itsyise kayinyənyə keklege ka luubə læ lefe nəmfóo, ke okle məmbə to kənyə itsyi læ kawunsiə eto ketsyoko ke. Nya ke okle tsya ensiem-bubə kənyə. ²² Fəə Onanto ébose nnya uyi útsyə nkə wuuləkə eyi nyamə ubu. Lenni nko esoo, eni utidi sa embubu usiə læ nkpe. Fəə læ betidi ba Onanto díkələkə utsyə esoo, wuuləkə eyi nyamə ubu.

²³ “Nyaso læ utsyuə áteyi mi nkə, ‘Bebe! Nnyə Nwə Onanto Lékpə Əhile Utsyə nkpe mfo o-o,’ nye ‘Nnyə wə nkpe mmə,’ mamfo wə anə. ²⁴ Itsyise badia ba laateyi bə mə ni mba Bákpo Əhile Bətsyə ku mba tsya bə mə ni Onanto Eto Bənyeləkətidi ebotaka bəbə. Nya booyifo ayanisa kplə kplə kpə bate, bə læ boofə kulaa tsya, boowe betidi ba Onanto díləkə utsyə bakpe. ²⁵ Bəno biə mbətəyi mi nyamfo ntənsə fe læ lefe nəmə læ leyə.

²⁶ “Nye læ betidi áteyi mi bənkə, ‘Okpe læ mfimintii,’ biensu bebe. Nye læ bətəyi mi bə ‘Okpe læ diyə kafo mfoo,’ biamfo bəno. ²⁷ Itsyise Utidi Eto Ubi eto bubə ebutsyə fe kase kato laato əsi mia mia, læ kofekatoko kənyəndə kakpo læ kofe eto diyokedufəko seka. ²⁸ Kaka lesakpənkpe ntee, mfo ebintsyə læəsə nə.

Asa İtsyuə Ebote Lefe Nə Kalosəko Nlə Boyo.

²⁹ “Lə kanyinyənyə kamfo eto kamaa, kofe ebəna tūū, nya kofənde tsya ensiem-buyənde, nya befanəbi loolo bitsyi kato, nya kato eto əsuəale luutinkə nya yəonyi læ nnya nyanəko.

³⁰ “Nya Utidi Eto Ubi eto ditsyəbi nəmə loəbo bənyə ənlə bubə læ asəmiloku əsuə. Nya kawunsiə eto betidi kenke luuwi nku læ bənyə Utidi Eto Ubi ntəkə læ asəmiloku əsuə ənlə bubə læ diyənde ku əsuəale kplə əsuə. ³¹ Buufe kakpatsyaku kplə nya woosyese wə batənkpe kawunsiə eto akpo ana nyamə, nya bookpa betidi ba

úlækə útsyə idu læ kawunsiə eto disi lóni isu disi nə.

Yesu Áte Asa Itsyi Lə Kudiyi Əsuə.

³² “Bekase asa itsyi læ kudiyi əsuə læ kase koata kabə afanto fəfə. Lefe nə binyə kudiyi ditsyiko bota kələkə afantoo, biate biə kasəmintə boyo kalo. ³³ Nko ke læ binyə asa nnya kenke minkatəyi mintonəsəə, bete biə kalosəkə kamə eboyo kalo. ³⁴ Nlə mi bətəyi sitinti minkə asa nyamfo kenke ebubə fə mba nsi nkrə mfo luukpə balo. ³⁵ Kato ku kasə ebubə kafe, fəe mo etiki embubə efe kulefe.

Kuutsyuə Saa Enyi Lefe Nə Yesu Nsi Luubə Bio.

³⁶ “Kuutsyuə saa enyi diyi nye lefe nəmə kalosəkə luubə. Onanto eto Batənkpe nye Ubi əmə kulaa tsya enyi. Anto hā nyi. ³⁷ Utidi Eto Ubi eto bubə ebuyifo fe kase íbə læ Noa eto lefe. ³⁸ Lə lefe nə létə ntu eto buyi boməə, betidi ékedi, bəkənə, basani ku besio ákakpa bətsyuə isu ese diyi fəfə nə Noa dídufə læ kufue komə kafo. ³⁹ Fəe bántə lesa nə nle bubə isu ese lefe nə əsəmi leni, ntu díyi bókpa məmblə kenke búdunko. Nko ke yuutsyə læ Utidi Eto Ubi eto dibəfe tsya nə. ⁴⁰ Lə lefe nəmfóo, basani inuə ebuńyə læ əkue bekeyifo keyifo fə wookpa əni udunko nya uubu əni bətsyə. ⁴¹ Besio inuə ebuńyə bəkəkuə antabi, fəe Onanto ebutsyi əni udunko nya uubu əni utsyə.

⁴² “Nyaso bitəkə ənə, itsyise binnyi diyi nə mi Onamute luubə. ⁴³ Lə oyosate áte dinə uyu luubə wə keyukə, eni wuutəkə ənə ukase ni. Nya weembutə kusu nkə uyu əmə dufə, oba wə diyo uyu wə. ⁴⁴ Nko ke ele bə fintsya muə əsuə ətsyə, itsyise Utidi Eto Ubi əmə ebubə læ lefe nə fannlə wə kusu bobə.

Ele Bə Uyifoyifo Yifo Asa Lə Kusu Əsuə.

⁴⁵ “Owoe ni uyifoyifo səe wə ni obesibe? Wə ni uyifoyifo wə, wə Onamute difi útsyə læ wə beyifotsyuə eto kənyə, nkə úkətə mə lesa læ lefe əsuə. ⁴⁶ Nte disuəyua nə eto okle yuudi itə uyifoyifo əmfo læ wə Onamute əbə unyə wə ənlə buyifo læ kusu əsuə! ⁴⁷ Nlə fə bətəyi sitinti minkə Onamute əmfo ebufi uyifoyifo əmfo utsyə læ wə bikə kenke eto kənyə. ⁴⁸ Fəe læ

uyifoyifo bua unii, wəotəyi wə əsuə nkə, ‘Mə Onamute embubə məmə!’ ⁴⁹ Nyaso wuutsyiko wə beyifoyifotsyuə bəblə, nya ukedi, ukənə ku betekpe. ⁵⁰ Nya wə Onamute əmə ebubə læ diyi lóni nə ənlə wə kusu bobə ku lefe nə unnyi. ⁵¹ Onamute əmə ebunə wə koto sitinti. Nya wuunə wə koto kekleke fe kase inyə itə ənəmi ənəmi eto betidi seka! Mfó nya wuuwi keku wəoyimi animi!

25

Ele Bə Bumua Əsuə Busiə Bukabe Kusu.

¹ “Lefe nəmfóo, məmə seka Onanto eto sekakedikə luutsyə nə. Yuutsyə fe mbite lefosi ba létə mə kakandie bə beesu bətsyako əkafəse utsyuə. ² Mə nti eto əno eeninə, nya əno fəfə tsya eyifo babesibe. ³ Əno ba leeninə étsyi kakandie, fəe béntsyi nnuəbi læ asa əsuə bəwunisə. ⁴ Nya babesibe bamə aləe, mə étsyi nnuəbi bəwunsə læ mə asa əsuə ku kakandie kamə. ⁵ Se Okafəse əmə léfe kama ku bubə esoo, mbite bomə étsyiko selabe butinkə nya bəlabə selabe.

⁶ “Ntsyenti lefee, bəno kudu bənkə, ‘Nnyə okafəse əmə nle bubə! Betaka, bibə bətsyako wə!’

⁷ “Mfó nya mbite bomə létaka nya bəbesə mə kakandie eto ute kato. ⁸ Nya mba leeninə létəyi babesibe bamə bə, ‘Bitə bo mi nnuəbi bomə eto ntsyuə itsyise bo kakandie læ bəni.’

⁹ “Nya babesibe bamə létəyi mə bənkə, ‘Bo nnuəbi emboyo itə bo ku mi, nyaso bisu mba laate əflo, læ bisu beya butsyuə bitə əsuə.’

¹⁰ “Nya kase bəsu mu kayakə koo, okafəse əmə əbə údufə. Mbite əno ba dímuə əsuə əkəkə wə bədufə læ kaka banlə kusie komə bokpa mfó nya bəti siku.

¹¹ “Kamaa, mbite fəfə bomə tsya əbə bədufə nya bətsyiko siku bəso katəyi nkə, ‘Boanto, Boanto! Sini bo læ budufə!’

¹² “Nya okafəse əmə létəyi mə nkə, ‘Kulefe, minnyi mi!’ ”

¹³ Mfó nya Yesu lélosə ótəyi nkə, “Nyaso bimua əsuə bitsyuə, itsyise binyi diyi nye lefe nə muubə.

Ele Bə Bələ Asa Nnya Onanto Difi Ókpe Bo La Ani Kukɔɔ.

¹⁴ “Lefe nəmfóo, Onanto eto sekakediko ebutsyə fe mmə. Lefe lɔnii, Osani utsyua ake, wə léla nkə lə usu kusu kutsyua nyaso ókpadi wə beyifoyifo nya úfi wə bikə ókpe mə lə ani. ¹⁵ Útə utsyua saa lesa nə wuukefi keyifo lə wə əsuəale əsuə, nya ɔnii, útə wə sika eto atabi akpi aɔ. Nya obambaa, útə wə akpi ənuə. Utsyəfəə, útə wə kəkpi kɔni. Nya údu úsu wə kusu komə. ¹⁶ Uyifoyifo wə léfo atabi eto akpi aɔɔ, ésu ótsyi ówuninsə lə nnya əsuə nya únyə akpi aɔ útəkəsə. ¹⁷ Nko ke nwə bətə akpi ənuə tsya dínyə akpi ənuə útəkəsə. ¹⁸ Fəə uyifoyifo wə bətə sika eto atabi kəkpi kɔnwəə, úsu úku dibia nya úfi wə Onamute eto atabi nyamə ókula mfó.

¹⁹ “Lə lefe kentsye eto kamaa, beyifoyifo bamfo eto Onamute əmə ésinkli úbə nya údufə lə nkunta ku mə. ²⁰ Uyifoyifo wə léfo sika eto atabi akpi aɔ, éfi akpi aɔ bamba óboko nya ótəyi nkə, ‘Bonamute, ətə mə sika eto akpi aɔ, nya mínyə akpi aɔ bamba mínkpe.’

²¹ “Wə Onamute əmə átəyi wə nkə, ‘Aló éyifo, uyifoyifo sɛɛ. Éyifo asa lə kusu əsuə nya fále asa sɛke ola, nyaso muufi fə ntsyə lə asa kpə eto kenye. Dufə əbə lə əbə ənyənkó mə disuəyua!’

²² “Nya uyifoyifo nuəfə wə bətə sika eto akpi ənuə tsya díbə nya ótəyi nkə, ‘Bonamute, ətə mə sika eto atabi akpi ənuə nya mínyə akpi ənuə bamba mínkpe.’

²³ “Wə Onamute əmə átəyi wə nkə, ‘Uyifoyifo sɛɛ, éyifo lesa saa lə kusu əsuə tinti! Se fále asa sɛke ola lə kusu əsuə esoo, muufi fə ntsyə lə kpə eto kenye. Bə lə əbə ənyənkó mə disuəyua!’

²⁴ “Mfó nya uyifoyifo wə léfo sika eto atabi kəkpi kɔnwə tsya díbe nya ótəyi nkə, ‘Bonamute, nyi minkə eyifo utidi wə eto asa nkpe ale nnya fəəfəsə asa lə kaka fámanto kuətsyua. Nya faale asa lə kaka fémense kulesa. ²⁵ Nya se mínte sikpi esoo, mfi fə atabi nyamə nya mínku dibia mímfí nnya mínkpe. Nyaso nyə fə atabi ni nyamfo.’

²⁶ “Wə Onamute əmə átəyi wə nkə, ‘Fə uyifoyifo bua, ɔfló. Eyi fə meefi lesa

kaka lə mánkpe nya məəfəsə asa lə kaka mánto kulesa. ²⁷ Nyale beso fémemfi mə atabi ésuco atabi kətsyəkɔ bə lə mbəə, lə nnya nnya kutəkə?’

²⁸ “Mfó nya onamute əmə létəyi nkə, ‘Mɔmɔ, lə atabi nyamfo afo lə wə ani lə befi nnya bitə nwə nkpe akpi lefosi.’ ²⁹ Itsyise utidi wə nkpe asaa, wə ke bonsi boofi ditsyua bakpe bawunsə nɛ. Nya utidi wə kulesa lentee, sɛkɛɛ nte wə tsyaa, bɔɔle ni bafó wə lə ani. ³⁰ Nya uyifoyifo bimba əmfó alɛɛ, beto wə bekpe lə ketuntu ka nkpe lə lekple. Kaka mfóo, wuwi keku unə wə animi.

Utidi Eto Ubi Ebokponko Kawunsia Eto Betidi Lekpo.

³¹ “Lefe nə Utidi Eto Ubi əmə luubə lə wə diyənde əsuə ku Onanto eto batɔnkpe kenkee, wuusia lə wə lekankpomɛ əsuə. ³² Nya kawunsia eto ese eto betidi kenke lɔɔɔ bənyə lə wə ənəmi. Nya wuusənsə mə lə akpa ənuə fe kase nwə laayenko bebuki leesənsə basamu kələkə lə bate nti. ³³ Wuunyasə betidi sɛɛ lə wə kodianí, nya wuutə mba ni betidi bua nyə lə wə kəməni.

³⁴ “Nya Oka əmə lɔtəyi mba nyə wə lə kodianí nkə, ‘Bibə, mi mba mə anto lékpo atsyɔ! Bibə bidufə lə sekakedikɔ ka bálɔ bətsyə itə mi idu taa kawunsia eto ketsyikokɔ ke. ³⁵ Kukpense ále mə nya bitə mə lesa míndi, utukue ále mə, nya bitə mə ntu mínnə. Nyifo ɔfo nya béfo mə békpe lə mi ayo. ³⁶ Lefe nə mínyə leyaa, bitə mə kafia nti. Nya lefe nə mínle bufii, bɛle mə ola. Lefe nə bákpe mə lə diyo, bibə bebe mə.’

³⁷ “Mfó nya betidi sɛɛ bamə lɔɔɔ wə bənkə, ‘Bonamute, dimanfe búnyə kukpense nle fə fe bítə lesa fédi, nye bítə fə ntu fənə? ³⁸ Dimanfe búnyə fə ɔfo fə bófo fə nye fányə leya bítə fə kafia féti? ³⁹ Dimanfe bóɔɔ bə ale bufi nye bə ake lə diyo fe búbə bóbe fə?’

⁴⁰ “Mfó nya Oka əmə luutə mbuaye nkə, ‘Nle mi bətəyi minkə, lefe saa nə fawunsəko utsyua wə ləmbə dibu saa lə mə bayimi bamfo ntii, mə féyifo fətə.’

⁴¹ “Mfó wɔtəyi mba nyə lə wə kəməni nkə, ‘Bidu mə lə ɔfló, mi mba Onanto díkudi! Bisu bidufə lə ditefenku manlo

nə Onanto létsyaka útə Obonsam ku wə batənkpe! ⁴² Kukpense ále me, fəe beni bíəntə me lesa ndi. Utukue ále me, fəe bíəntə me ntu nko ke. ⁴³ Nyifo ɔfo wə díbə ɔsɔnɔ mi, tsya bíamfo me. Nye leya tsya bíenti me kafia. Nno bufi, bákpe me lə diyo, fəe bíəmbə bisiesə me.'

⁴⁴ "Mfó buutə wə mbuaye bənkə, 'Boanto, lemanfe búnyə kukpense lələ fə, nye ututkue lə fə, nye féyifo ɔfo, nye fányə leya, nye fanle bufi, nye fake lə diyo fə bóəmbə bobə nye bówunsəko fə?'

⁴⁵ "Oka əmə ebutə mbuaye nkə, 'Nlɛ mi bətəyi minkə, lefe nə eto lefe bíenyifo kasəe bitə betidi ba bíembu kulesa lə mɔ bətsyuə bamfo ntii, mɔ uni bíenyifo kulesa bitə!' "

⁴⁶ Yesu átəyi ɔlosə nkə, "Nyaso boofi mba mfo batsyese kanyi kənyəko itə manlo manlo. Nya betidi sɛe bamfóo, mə ebunyə nkpə bo ləmbəke kalokə kulefe kulefe."

26

Yudafo Eto Beninə Ákpe Disi Bə Baalo Yesu.

¹ Se Yesu letəyi asa nyamfo kenke ɔlosə, ɔtəyi wə bakasebi nkə, ² "Iyifo mi bote bənkə ibu eyi ənuə lə Ukpə Ása Bo Jyila eto Diyi nəmə lə leyoo, nya boofi Utidi Eto Ubi bətə bə baso wə bamanklasə lə kuyi əsuə."

³ Nya besumunyə ninə ku umə eto beninə dísu bátsya lə Usumunyə ninə Kenke Kayafa eto diyo. ⁴ Bəfi nsusu bə boomuə Yesu kalokalo lə balo wə. ⁵ Bətəyi tsya bənkə, "Yanle bə bumuə wə lə diyi nəmə budi kəmiə, lenni nko betidi bamə ebunyənki bataka bənyə bo lə əsuə."

Usio Utsyuə Édiki Yesu Nnuəbi Fifi Lə Betania.

⁶ Yesu ésu Simon wə dífi bufi sia eto diyo lə Betania. ⁷ Lefe nə Yesu nsi ɔnlɛ budii, usio utsyuə əbə wə ɔflo, wə dítsyi nnuəbi alabasta eto dituntu nə ɔkpo nnuəbi tɔ bo laanyi fififi, bo léfo koya tinti ɔboko mfó, nya úfi mu ɔkpo Yesu lə disí.

⁸ Se Yesu eto bakasebi dínyə nyamfo, kafo ányi mə. Bətə əsuə bənkə, "Beso ɔbiasə nnuəbi bomfo nko? ⁹ Bofo

nnuəbi bomfó boté itə koya kplɛ, bəfi atabi nyamə bətə bakombo!"

¹⁰ Se Yesu leno lesa nə banle bətəyii, ɔtəyi mə nkə, "Beso benle usio əmfo bule? Lesa sɛe dini úyifo útə me. ¹¹ Bakombo kpe mi lenti lefe saa. Fə, mɔo inni lefe saa mɔokɛ mi lə ɔflo. ¹² Se usio əmfo dífi nnuəbi bomfo ɔkpo me lə əsuə, ɔlo me utsyə itə mɔ bubike. ¹³ Nlɛ mi bətəyi sitinti minkə kawunsíə eto kaka ke boobe Ditiki Sɛe nəmfo letsyaa, boofi nnya usio əmfo díyifo bakakloma wə."

Yuda Iskariot Áto Atabi Nkə Lə Uləka Yesu Utə.

¹⁴ Mfó nya bakasebi lefosi inuə bamə eto ɔni, wə baakpo Yuda Iskariot dísu besumunyə ninə ɔflo. ¹⁵ Nya úsu ɔto mə nkə, "Bə biutə me lə ndu Yesu ntə mi?" Bákla sika flubia fosi ətsyə bəfi bətə wə. ¹⁶ Idu lə lefe nəmfóo, útsyiko esu bəbɛbɛ kase wuudu Yesu utə mə.

Yesu Ku Wə Bakasebi Édi Ukpə Ása Bo Jyila Eto Diyi.

¹⁷ Lə Abolo Menyenki eto Eyididi eto diyi tute əsuə, bakasebi bamə əbə Yesu ɔflo nya bətə wə bənkə, "Sie faala fə bɔlo butsyə butə fə itə Ukpə Ása Bo Jyila eto diyi nəmə budi?"

¹⁸ Jtəyi mə nkə, "Bisu osani utsyuə əmə ɔflo lə umə əmə lə bətəyi wə biə, 'Oteasa nkə, "Mɔ lefe éboyo. Mɔ ku mɔ bakasebi ebudi Ukpə Ása Bo Jyila eto didisa nəmə lə fə diyo." ' " ¹⁹ Bakasebi bamə éyifo fe kase Yesu letəyi mə, nya bánwa Ukpə Ása Bo Jyila eto didisa nəmə bətsyə mfó.

²⁰ Se ditsyitsyo lefe léyoo, Yesu ku wə bakasebi lefosi inuə bamə əbə bəsiə kaso itə lesa budi. ²¹ Lə lesa nəmə kedikɔɔ, Yesu átəyi mə nkə, "Nlɛ mi bətəyi minkə, mi nti eto ɔni ebudu me utə."

²² Ditiki nəmfo əlɛ bakasebi bamə tinti nya bətsyiko wə bɔto ɔni ɔni bənkə, "Bonamute, mɔ fanle lee?"

²³ Yesu ətə mbuaye nkə, "Utidi wə bonko wə nlɛ kɔni bokpe lə ɔkpe ɔni kedi uni luudu me utə. ²⁴ Mɔ, Utidi Eto Ubi, ebukpə fe kase bəwɔni lə Awɔnisa Kenke eto Kukue əsuə. Fəe mbɔbɔɛ itə utidi wə luudu Utidi Eto Ubi utə. Lə nnya ete bánle utidi əmə eni ɛlɛke itə wə eso."

²⁵ Yuda wə læbə Yesu budu kətə tsya átə nkə, “Oteasa, sitinti inni mɔ fanlɛ, lee?”

Yesu ətə mbuayɛ nkə, “Fə lɛtɛyi.”

Bedi Kakle Fɔfɔ Eto Lesa.

²⁶ Se banlɛ lesa budii, Yesu éfi abolo, nya óso ani nya úbudi wə nya úfi útə wə bakasebi ótɛyi nkə, “Befo lə bidi. Nyamfo ni mɔ əsuə eto sinə nɛ.”

²⁷ Nya úfi lɛkɔbe ku nte nya óso Onanto ani, nya úfi útə mə nkə, “Mimble fo binə.

²⁸ Nyə mɔ kɔtɔ ko ni kakle lə Onanto ku wə betidi eto nti. Kɔtɔ ko minfi minlɛ bokpo kaso lə betidi kpə eto disi, bə lə Onanto lə ufi mə abua ɔtsyɛ mə. ²⁹ Nlɛ mi bɔtɛyi sitinti minkə, mensiembunə nte bomfo eto oklɛ isu ese lefe nə mɔ ku mi luunə nte fɔfɔ lə mɔ Anto eto sekakedikɔ.”

³⁰ Nyamfo eto kamaa, bésə kusə batesə Onanto, nya bədu bésu Nnuəbi eto Eyi eto Kɔtini əsuə.

Yesu Átɛyi Utsyə Nkə Petro Eboni Wə.

³¹ Nya Yesu lɛtɛyi mə nkə, “Mmi eto ketsyɛ kamfoo, mimble ebutsyetsyi bidu mɛ lə ɔflo, nya mɔ mate luubu. Itsyise Awɔnisa Kenkɛ eto Kukue átɛyi nkə, ‘Onanto ebolo nwə lætsyə basamu bamə nya basamu bamə luusənsə.’

³² Fɛɛ lə batakasə mɛ betsyiko ɔkɔmə, mɔɔtɔ mi setɔ nsu Galilea.”

³³ Petro éfe kenye ótɛyi Yesu nkə, “Lə bafɛfɛ kenke ani fə tsyaa, memboyani fə ntsyə kulefe!”

³⁴ Mfó nya Yesu lɛtɛyi Petro nkə, “Nlɛ fə bɔtɛyi minkə ketsyɛ kamfo fɛ ukusɛ luutə kenye, əbɔtɛyi sitsyə fənkə enyi mɛ.”

³⁵ Petro ətə mbuayɛ nkə, “Məmbɔni fə kulefe, lə ibə bə bonko fə kpe kulaa tsya.” Nya bakasebi fɛfɛ kenke tsya lɛtɛyi nko.

Yesu Áto Ola Lə Getsemane.

³⁶ Nya Yesu ku wə bakasebi dísu kaka baakpo Getsemane, nya ótɛyi mə nkə, “Bisiə mfo lə nsu setɔ mə nsu nto ola.”

³⁷ Ókpa Petro ku Sebedeo eto bebi inuə bamə óyenko. Údufə lə kawendo əsuə, nya útsyiko butinkə kekleke. ³⁸ Nya ótɛyi mə nkə, “Kanyi ka nkpe mɛ lə utu fui tinti bə kába mɛ əsuə. Bisiə mfo lə bikase ku mɛ.”

³⁹ Jyɛ úsu setɔ sɛkɛ nya ókpo lə kaso úfusə ənəmi, nya óto ola nkə, “Mɔ Anto, lə yɔɔlɛkɛɛ, takasə bulə bomfo lə mɛ əsuə. Fɛɛ menyifo lə mɔ lelabi əsuə bomu lə fə lelabi əsuə.”

⁴⁰ Se úsinkli úsu bakasebi itsyə bamə ɔflo, únyə nkə bálabe selabe, nya óto Petro nkə, “Nyaso mi basini bamfo embofo ənə butəkə ku mɛ itə lebombosɔɔ lɔni hā ete? ⁴¹ Bitəkə ənə lə beto ola bə biembudufə lə botokabe əsuə. Lɛwɔnɔ nəmə lɛ bola, fɛɛ əsuə eto sinə ayɔkpɔ.”

⁴² Yesu esi úsu dinuəfə úsu oto ola ótɛyi nkə, “Mɔ Anto, lə kanyi eto lɛkɔbe nə məəbə bunə mfo embofe mɛ, nya iyifo fə lelabi bə nnə ni kokooko, nyalɛ tə lə ibə itə nko.”

⁴³ Se úsinkli úbə bioo, únyə nkə bakasebi bamə si balɛ selabe ko, nya bannlɛ ənəmi bofo buminkli kulaa tsya.

⁴⁴ Yesu esi údu lə mə ɔflo ditsyəfə úsu óto ola fe kase óto ibə éfe.

⁴⁵ Nya úsinkli úbə bakasebi bamə ɔflo nya ótɛyi mə nkə, “Bisi belabe selabe bɛlɛ ɔnwɛ butsyə? Bebe! Lefe nəmə eboyo bə befɛ Utidi Eto Ubi əmə bakpe lə betidi bua eto ani. ⁴⁶ Betaka lə budu. Bebee, nwə nlɛ mɛ budu kətə ebɔfi.”

Yudafɔ Eto Benina Emuə Yesu.

⁴⁷ Yesu ənyə ɔlɛ mə etiki budinko fɛ Yuda wə ni lefosi inuə bamə eto ɔni díbə údufə. Betidi ba ni besumunyə ninə ku batɔnkotɔnko ba bələkə ətəkəko wə, nya béntsyi nlandɛ ku keyi. ⁴⁸ Udundukətə əmə ətə báte batɔnsə bə, “Utidi wə mɔɔbuta nsisəə, wə ni utidi wə bɛnlɛ bɔbɛbɛ nɛ. Bimuə wə.” ⁴⁹ Yuda ésu Yesu ɔflo nya lə kase únyə wə koo, ótɛyi wə nkə, “Oteasa, diyuəsə itə fə.” Mfó nya óbuta wə.

⁵⁰ Yesu ətə wə mbuayɛ nkə, “Jhɔ, kɔsɛ lə eyifo lesa nə fəbə keyifokɔ!”

Mfó nya betidi bamə díbə Yesu ɔflo nya bəmuə wə nya bákɔbe wə kekleke. ⁵¹ Mba ntəkəko Yesu eto ɔni ələkə wə kalandɛ nya ówɛ Usumunyə Ninə eto ndomunyə eto koto.

⁵² Mfó nya Yesu lɛtɛyi wə nkə, “Fi fə kalandɛ akpe lə ke kakpekɔ. Betidi ba leetsyi kalandɛ lə betidi əsuə, kalandɛ əsuə baayɛ kəkpə. ⁵³ Biantɛ biə moofɔ bɔwunsəko bɔtɔ ketsyiko mɔ Anto

ɔflo lee, nya lamfolamfoo, wootsyese wə batɔnkpe eto bamamanyə eto akpa lefosi ənuə itsyi kato? ⁵⁴ Fɛɛ lə ibə nkoo, ntsyə fɛ nnya bəwɔni bəkpe lə Awɔnisa Kenke eto Kukue luubə itə?”

⁵⁵ Nya Yesu ditsyi ənəmi útə sitiditu siamə nya óto mə nkə, “Beso ele bə bitsyi keyi ku nlande bibə biə bibə mɛ kəmuəkɔ fe nwə nɣyə lə Aba əsuə? Diyi saa, nkɛ lə Onanto eto kesumuyo mfó nkate asa, fɛɛ biəmmuə mɛ. ⁵⁶ Asa nyamfo kenke əbə nko bə lə asa nnya bənyələkətidi leteyi bətsyə lə Awɔnisa Kenke eto Kukue əsuə lə ibə itə nko.” Mfó nya wə bakasebi kenke ditsyetsyi bédu lə wə ɔflo.

Bákponko Yesu Lekpo Lə Yudafo Eto Lekpokakpokɔ Kplɛ.

⁵⁷ Mba dímuə Yesu ákpa wə bésuko Usumunyə Ninə Kenke Kayafa eto diyo kaka besumunyə ninə ku umə eto beninə ku afi eto bateasa létsya bensi. ⁵⁸ Petro ətəko mə kama kama úsu taa Usumunyə Ninə Kenke eto lekpatə kafo. Úsu úsiə lə bamamanyə bamə ɔflo nkə lə obe kase ditiki nəmə dubə ibə.

⁵⁹ Besumunyə ninə ku bakponkpo ba dísiə mfó kenke ábɛbɛ betidi ba luubə bala etiki bətəkə Yesu lə bənyə kusu balo wə. ⁶⁰ Fɛɛ bənnɣyə kulesa saa, ite bə betidi kpə əbə bala bidia bətəkə wə lə əsuə tsyafɛ.

Betidi inuə bətsyuə əbə ⁶¹ nya bətɛyi bənkə, “Utidi əmfo áteyi nkə, ‘Mooba Onanto eto kesumuyo nəmfo, nya lə eyi ətsyə əsuə, muusinkli nto ni nɣyənsə.’”

⁶² Usumunyə Ninə Kenke átaka únɣyə nya óto Yesu nkə, “Anlɛ etiki nnya banlɛ bətɛyi kətəkə fə lə əsuə mfo bɔnɔ? Əmbə Kulesa fɔtɛyi lə nnya əsuə?” ⁶³ Fɛɛ Yesu édi bi, wóantɛyi kulesa.

Usumunyə Ninə Kenke əmə esi óteyi wə nkə, “Lə Onanto wə nsi nkpe eto diye əsuə, nlɛ fə bətɛyi minkə tɛyi bo lə fə ni Onanto eto Ubi wə Bákpo ɔhile Utsyə əmə.”

⁶⁴ Mfó nya Yesu dítə mbuayɛ nkə, “Ee, ite fə kase fátɛyi. Fɛɛ nlɛ mi bətɛyi minkə idu mɔmɔ ɛntɔɔ, buinyə Utidi Eto Ubi se unsi lə Ɔsuəalenɣyə Kenke eto kodiani.

Nya biunyə se unsi lə asomiloku əsuə utsyi kato ɔnlɛ bubə!”

⁶⁵ Lə nyamfo əsuə, Usumunyə Ninə Kenke əmə áfuadi wə awu ku lɛblɔfi nya ófa óteyi nkə, “Édi mbusiotiki! Boensihĩ badansiɛ saa! Bíɔnɔ mbusiotiki nnya údi mfo! ⁶⁶ Ntsyə bibu?”

Məmbɛlɛ ətə mbuayɛ bənkə, “Údi dikpi nya únɣyə utə ukpə!”

⁶⁷ Nya bétufə ntufə bákpo wə lə ənəmi nya báblɛ wə. Nya mba lɛsɔ wə lə atosi, ⁶⁸ áteyi bənkə, “Lə Nwə Onanto Lékpɔ ɔhile Utsyə fenii, tɛyi bo futsyə lɛsɔ fə!”

Petro Étudi Nkə Únyi Yesu.

⁶⁹ Petro əsiə lə lekplɛ lə kpakpaakpe mfó fɛ Usumunyə Ninə Kenke eto usumubisiobi díbə mfó nya óteyi wə nkə, “Fintsya ətəkəko Yesu wə ditsyi Galilea eto kasɔ.”

⁷⁰ Fɛɛ óni nnya lə betidi bamfo kenke eto ənəmi óteyi nkə, “Mante lesa nə fanlɛ bətɛyi mfo!”

⁷¹ Nya údu mfó úsu únɣyə lə diyo nəmə eto kesie. Usumubisiobi bamba tsya ənyə Petro nya óteyi mba dínyə mfó nkə, “Wuntsya ətəkəko Yesu Nasaretnyə əmə.”

⁷² Bio Petro esi óni nya óka ntamu óteyi nkə, “Minyi osani əmə ko!”

⁷³ Yanklɛ fɛ mba nɣyə mfo díbə bətɛyi Petro bənkə, “Ekpɛ mə ɔni feni, itsyise fə etikididi ələkə fə kate wuee.”

⁷⁴ Nya Petro leteyi nkə, “Ekpɛ lə lesa saa bə ɔnukualɛ minlɛ bətɛyi minkə Onanto lə unə mɛ koto lə sidia minlɛ bətɛyi!”

Lefe nəmfo tutuutu nnya ukusɛ dítə kenɣɛ. ⁷⁵ Nya Petro lékloma lesa nə Yesu leteyi nkə, “Fɛ ukusɛ luutə kenɣɛ, əbətɛyi sitsyə fənkə enyi mɛ.” ɔbɔ úsu lekplɛ nya úwi keku kekleke.

27

Yudafo Eto Beninə Ákpa Yesu Bésuko Pilato ɔflo.

¹ Se kale dísiə ku olesiətu, Besumunyə ninə ku umə eto beninə kenke átsya nya báse uyi bə boolo Yesu. ² Bákpe wə lə amena nya bákpa wə bésu bákpe Romafo eto Aba eto Uninə Pilato lə ani.

Yuda Álo Jesu.

³ Se Yuda, wə dídu Yesu leno nkə bálo wə dikpənkpii, ífi wə tinti, nya úsinkliko sika flubia awosi ətsyə nyamə úsuko besumunyə ninə ku umə eto beninə bamə.

⁴ Ɔteyi nkə, “Nyifo kabua bə mfi utidi wə dímenyifo kabua ntə miə balo!”

Bətə mbuayə bənkə, “Nyamfo manka bo nkpə. Fə etiki ni nyamfó!” ⁵ Yuda éfi atabi nyamə óto ókpe lə Onanto eto Disumuyo mfó, nya usu ókpe ukua úkpe.

⁶ Nya besumunyə ninə bamfó ləse atabi nyamə nya bətəyi bənkə, “Atabi nyamfo eyifo koto eto atabi, nya iyifo lesa nə nýə lə bo kesumu eto kofi əsuə bə bufi atabi nyamfo bokpe lə bo kesumu eto otobe. Bo kofi eti nyamfo kusu.” ⁷ Se bákpe disii, báse nya uyi bənkə befi atabi nyamə bésu báya Asa eto Otonto eto Kaso itə bafə eto kebikekə. ⁸ Nyamfo esoo, bətəkə kaso kamə diye bə Koto eto Kaso ibə ese lə mmi. ⁹ Itə lesa nə Onanto eto unyeləkətidi Yeremia ləteyi útsyə díbə itə nkə, “Béfi sika flubia eto atabi fosi ətsyə, nya Israelfə lətono bə bofo lə wə disii ¹⁰ béfi báya Otonto eto Kaso, fe kase Bonamute léla nkə nyifo.”

Pilato Áto Yesu Etiki.

¹¹ Bákpa Yesu báboko Romafə eto Aba eto Unyəsia Ninə Pilato eto ənəmi. Nya óto wə nkə, “Fə ni Yudafə eto Oka əmə?”

Yesu ətə mbuayə nkə, “Ee. Áteyi kukono.”

¹² Fəe wánteyi kulesa itsyi lə besumunyə ninə ku umə eto beninə eto nye bo banle bola kətəkə wə əsuə. ¹³ Mfó nya Pilato ləto wə nkə, “Etiki nnya banle bətəyi lə fə əsuə mfo manka fə lee?” ¹⁴ Fəe íyifo Aba eto uninə əmə yani tinti se Yesu leni wémfe kenye útə mbuayə saa.

Pilato Álo Yesu Dikpənkpi.

¹⁵ Ídi Aba eto uninə lesa nə úkeyifo lələ saa lə bəəbə Ukpə Ása Bo Ɔyila eto diyi budi, bə oyani mba bėti bákpe lə Aba eto diyo eto oni wə betidi kpə bamə ləto, utə mə. ¹⁶ Lə lefe nəmfóo, mba bákpe lə diyo mfó eto oni akə, wə betidi nyi kukono nya baakpo wə bə Baraba. ¹⁷ Nyaso lefe nə betidi kpə díbə bətsyaa, Pilato áto mə nkə, “Owoe biala biə nyani ntə mi?”

Baraba lee, lee Yesu wə betidi laakpo bə Nwə Onanto Lékpo Ɔhile Utsyə?” ¹⁸ Úyifo nko itsyise óte nkə kekisi eso Yudafə eto beninə bamfo lékpa wə báboko.

¹⁹ Lefe nə Pilato nsi onle lekpo nəmə bokpoo, wə usiə átsyese wə ɔtonkpe nkə, “Ləkə fə ani lə utidi wə dímenyifo kabua saa mfo eto etiki əsuə, itsyise nsiə kola kənə eto ketsye itsyi lə wə əsuə, nnya díte sikpi dímuə mē tinti!”

²⁰ Besumunyə ninə ku umə eto beninə ábiasə betidi ba létsya mfo eto ato bənkə batə Pilato lə oyani Baraba utə mə lə balo Yesu.

²¹ Fəe Pilato áto betidi ba létsya mfó nkə, “Betidi inuə bamfo eto nti, nte nwə bela biə nyani ntə mi?”

Bətə mbuayə bənkə, “Baraba!”

²² Nya Pilato dísi óto mə nkə, “Nyale, be ele bə nyifo ku Yesu wə baakpo bə Nwə Onanto Lékpo Ɔhile Utsyə mómó?”

Məmbəle kenke ətə mbuayə bənkə, “So wə amanklasə lə kuyi əsuə!”

²³ Fəe Pilato áto mə nkə, “Nte kabua ka úyifo?”

Mfóo, bətsyiko bofa bembembe katəyi bənkə, “So wə amanklasə lə uyikabie əsuə!”

²⁴ Se Pilato dínyə nkə wensiembfofo kulesa buyifo lenni bulə ebubəə, úfi ntu nya úflə ani lə sitiditu nəmə eto ənəmi nya óteyi nkə, “Nnyə mɔ ani, nnyə mɔ akpa, mɔ ani əmbə lə osani əmfo eto bolo əsuə! Mi etiki ini.”

²⁵ Sitiditu siamə kenke ətə mbuayə bənkə, “Wə ukpə bə utəkə lə bo ku bo bebi lə əsuə!”

²⁶ Mfó nya Pilato léyani Baraba útə mə. Nya se útə bəblə Yesu bəlosə, óyani wə útə nkə básə wə lə uyi əsuə.

Romafə Eto Bamamanyə Ákpe Yesu Kofani.

²⁷ Nya Pilato eto bamamanyə lékpa Yesu bésuko Aba eto uninə eto diyo, nya bamamanyə ba kenke díbə bətsyilama wə. ²⁸ Bələkə wə awu lə əsuə nya béfi awu sia bákpe wə. ²⁹ Nya béfi biyu bədi lekpa bətsyisə wə lə disii fə béfi uyi bákpe wə lə kodianii. Nya báse akonki lə wə ənəmi fe oka seka nya bəmə wə bətəyi

bənkə, “Yuu, yuuduu,! Yudafo eto Oka læ usiə nkpə kentsyεε!”³⁰ Bétufə ntufə bákpo wə læ əsuə nya bále uyi əmə báfo básə wə læ disi.³¹ Se bəmə wə bəlosə nkoo, bələkə wə awu sia nyamə læ əsuə nya besi bəfi wə awu nyamə bákpe wə. Nya bákpa wə báyenko bésu wə kasəko læ uyikabie əsuə.

Básə Yesu Bamanklasə Lə Uyikabie Əsuə.

³² Lefe nə bədu læ umə báye bantə, bátsyako osani utsyuə wə ditsyi Kirene wə baakpo Simon. Bamamanyə bamə áhiε wə bə ofo Yesu eto uyikabie komə utsyi.³³ Nya bésu báyo kaka baakpo Golgata eto kasəntəni ni Ditidisikəbe ku kalua.³⁴ Bətə Yesu nte bo bátsyakasə ku kofa ko nkpe kalo bə unə. Fεε se útu mu óbee, óni wənnə mu.³⁵ Mfó nya bamamanyə bamə læsə wə bamanklasə læ uyikabie əsuə, nya bákpo asa basεε fε bésie wə awu bətə bətsyuə.³⁶ Nya kamaa, bəsiə mfó bákase wə.³⁷ Lə wə disi kato, bəwəni asa bāmanklasə læ uyi əmə əsuə. Nnya bəwəni bənkə lesa nə eso bəlo wə ni bə, “Nnyə Yesu, Nwə Ni Yudafo Eto Oka.”³⁸ Básə beyu inuə bətsyuə tsya læ uyikabie əsuə bákə læ Yesu əsuə. Óni áfaka læ wə sediani nya óni tsya léfaka læ wə siməni.³⁹ Betidi ba kenke leyε mfó étinkəsə mə esi nya bákə Yesu fefe.⁴⁰ Bátəyi bənkə, “Fə ni nwə létəyi fənkə eboba Desumuyo Kplε akpo læ kasə, esinkli ato ni ənyənsə læ eyi ətsyε əsuə nε! Ləkə fə əsuə, læ Onanto eto Ubi feni! Yifə læ uyikabie komə əsuə əbə kasə.”

⁴¹ Nko ke besumunyə ninə ku afi eto bateasa ku umə eto beninə tsya dímə wə bátəyi bənkə,⁴² “Ófo betidi bamba læ nkpe, fεε wəmbófó wə əsuə buləkə! Lə Yudafo eto Oka unii, óyifə læ kuyi əsuə mómə ubə, læ bofo wə bəntə!”⁴³ Ófó Onanto óntə, nya waakpadi wə əsuə nkə Onanto eto Ubi. Nyaso bitə læ bobé læ Onanto aala wə, læ uləkə wə mómə læ bobé!”⁴⁴ Nko ken beyu ba ku wə básə læ kuyi əsuə tsya léka wə nε.

Yesu Əkpə.

⁴⁵ Idu læ kakəmi eto abombo lefosi ənuə, kawunsie kenke ána tūū isu ese læ

ketsyitsyokəmi eto abombo ətsyε.⁴⁶ Fε abombo ətsyε etii, Yesu áfa bembembe ótəyi nkə, “Eli, Eli, lama sabaktani?” Nyamfo eto kasə ni, “Mə Onanto, mə Onanto! Beso fáyani mə fətsyε?”

⁴⁷ Betidi bətsyuə dínyə mfó ántə lesa nə ótəyi, nya bátəyi bənkə, “Ólε Elia bokpadi!”

⁴⁸ Mə óni étsyetsyi nya úfi okosa wə bákpe læ nte eto sonkpe, nya úfi mu ku uyi úsuko nkə læ utə wə læ unə.⁴⁹ Fεε betidi bamba átəyi bənkə, “Bínyə læ bobé! Bitə læ bobé læ Elia ebubə uləkə wə utsyiko kuyi komfo əsuə.”⁵⁰ Yesu esi ófa bembembe nya úkpə.

⁵¹ Lamfolamfoo, Disumuyo Kplε eto kafia kplε dísiə læ akpa ənuə itsyi kato ibə kasə. Nya kasə kamə kenke dítkə, nya aba léba.⁵² Edi ásini, nya Onanto eto betidi kenke kpə ba díkekpe létaka bəbə nkpe.⁵³ Bábə læ mə edi kafo nya se Yesu létaka útsyi ókómə úbə nkpe, bésu Yudafo eto Umə Kenke əmə kafo kaka betidi kpə dínyə mə.

⁵⁴ Se Omamanyə ninə ku bamamanyə ba dínyə bákase Yesu dínyə kase kasə dítkə ku asa nnya díbə mfó kenke, sikpi əmuə mə tinti! Nya bátəyi bənkə, “Sitintii, utidi əmfo éyifo Onanto eto Ubi.”

⁵⁵ Besio kpə ba dítsyi Galilea ba díkawunsəko Yesu ənyə læ kəsεε bákabe asa nnya díbə.⁵⁶ Mə bətsyuə ni Maria Magdalene, ku Maria wə ni Yakobo ku Yosef eto ambe ku Sebedeo eto usiə.

Yosef Wə Dítsyi Arimatea Ébikə Yesu Eto Ókə.

⁵⁷ Se éyo ditsyitsyo lefee, otabinyə utsyuə wə baakpo Yosef, nya úyifo Yesu eto okasebi wə ditsyi Arimatea əbə.⁵⁸ Úsu Pilato ófə nya ótə wə nkə læ ofo Yesu eto ókə. Pilato ətə kusu nkə bəfi ókə əmə bətə Yosef.⁵⁹ Nyaso Yosef áfo ókə əmə nya úfi kafia flubia kətsyuə úmli wə.⁶⁰ Nya úfi wə úsu úbikə læ kebikə læ wə kosate eto kudi fəfə ko bələkə læ koba kəmiə. Nya ominansə leba nə ləmə úti ko kenye nya údu.⁶¹ Maria Magdalene ku Maria nuəfə əsiə mfó balε kudi komə bobé.

Bamamanyə Áse Yesu Eto Kudi.

⁶² Nya se kale disia nya ini Onweditseyai esoo, usumunya ninə ku Farisifo ɛsu Pilato oflo. ⁶³ Nya bātɛyi wə bənkə, “Uninə, lefe nə odiantidi əmə dísia nkpə, ɔtɛyi nkə, ‘Lə nkpə, bootakasə mɛ betsyiko okomə lə eyi ətsyə eto kama.’ ⁶⁴ Nyaso tə lə bamamanyə lə base kudi komə kukonɔ isu ese diyi tsyafə nəmə, kase wə bakasebi lembusu beyu oko əmə bedunko batɛyi betidi bənkə ɔtaka utsyi okomə. Lə ibə nkoo, sidia sia bɔtɛyi əbɔkɛ seso nsia kɔ.”

⁶⁵ Mfó nya Pilato letɛyi mə nkə, “Bitə lə bamamanyə lə besu base kudi komə fe kase boofɔ.” ⁶⁶ Nyaso bɛsu bálɔ bėti leba nə bėti lə kudi komə kɛnyɛ keklike bətsyə ko lekpo, bə lə utsyuə etidi ni lə bənyə bətsyə lekpo, nya bətsyə bamamanyə bə base ko.

28

Onanto Átakasə Yesu Utsyiko Okomə.

¹ Lə Onweditseyai eto kamaa, əni Kɔsida eto kolensiəntoo, Maria Magdalene ku Maria nuəfə ɛsu bə besu babe kudi komə.

² Lamfolamfoo, kasɔ étinkə keklike. Onanto eto ɔtɔnkpe utsyuə áyifə utsyi kato úbə ɔminansə leba kplɛ nəmə nya úsia lə ni əsuə. ³ Wə ditsyəbi ékeyənde fe kase ɔsi laato nya wə awu diflubi futututu fe aklala seka. ⁴ Sikpi əmuə mba nɛ mfó bɔsə nya bétinkə tinti, nya bákpo kasɔ mfó fe bukpə békpe.

⁵ Onanto eto ɔtɔnkpe əmfó édinko besio bamə etiki nya ɔtɛyi mə nkə, “Biantɛ sikpi! Nnyi miə Yesu wə básɔ bāmanklasə lə kuyi əsuə bɛnɛ bɔbɛbɛ. ⁶ Umbə mfo! Bátakasə wə fe kase ɔtɛyi ɔtɔnsə. Bibə bebe kaka ɔlabee. ⁷ Mɔmɔ, bisu mlə lə bisu bətɛyi wə bakasebi biə, ‘Bátakasə wə betsyiko okomə úbə nkpə, nya ɔntɔ mi sɛtɔ úsu Galilea. Mfó biunya wə nɛ.’ Bekloma nnya míntɛyi mi mfo.”

⁸ Nyaso bɛdu lə kudi komə oflo lə sikipitete ku disuəyuə tsya əsuə. Nya bətsyetsyi bə beesu batɛyi wə bakasebi. ⁹ Lamfolamfoo, Yesu átsyako mə, nya ɔtɛyi mə nkə, “Diyuə itə mi.” Báye bétu wə bábokosə əsuə kasɔ bákɔbɛ wə lə akpa nya bɛsumu wə. ¹⁰ Yesu átɛyi mə

nkə, “Biantɛ sikpi. Bisu bətɛyi mə bayimi biə besu Galilea, mfó buunya mɛ nɛ.”

Bamamanyə Ba Lése Kudi Komə Átɛyi Lesa Nə Bənyə.

¹¹ Lefe nə besio bamfó dísinkli bantɔ, bamamanyə ba lése kudi komə ɛsu umə nya bātɛyi besumunya ninə bamə asa nnya kenke díbə mfó. ¹² Besumunya ninə bamə ku umə eto beninə ákpe disí bɛfi nsusu. Bətə bamamanyə bamə atabi eto akplɛ, ¹³ nya bātɛyi mə bənkə, “Bətɛyi biənkə lefe nə bəlabe selabe ku ketsyee, wə bakasebi əbə bəyu wə oko əmə bédunko. ¹⁴ Nya lə Romafɔ eto Aba eto uninə anɔ nyamfoo, buutə ɔntɔ kasɔ bɔə inni mi díyifo kulesa, nyaso yanle bə balo mi dikpi.” ¹⁵ Bamamanyə bamə áfo atabi nyamə nya bəyifo fe kase bātɛyi mə. Nyaso nyamfo ni ditiki nə ləyɛ létsyilama Yudafo ntii taa mmi nɛ.

Yesu Əlakə ɛsuə Ótɛ Wə Bakasebi.

¹⁶ Lə nnya eto kamaa, bakasebi lefosi ɔnwɛ bamə ábɛ bɛsu kɔtini ko nkpe lə Galilea əsuə kaka Yesu letɛyi mə utsyə. ¹⁷ Se bənyə wə, bɛsumu wə, ite bə mə bətsyuə áyaki tsya. ¹⁸ Yesu ányi ofi mə nya ɔtɛyi mə nkə, “Onanto éfi kato ku kasɔ kenke eto əsuəale útə mɛ. ¹⁹ Nyaso bisu kawunsiə eto betidi kenke oflo lə biyifo mə mə bakasebi. Biflɛsə mə ntu lə Anto ku Ubi ku Lɛwɔnɔ Kenkɛ eto diye əsuə, ²⁰ nya bɛtɛ mə bə bətsyue lesa saa nə míntɛ mi koto. Nya lə sitintii, mɔkɛ ku mi lefe saa, isu ese lə kawunsiə eto kalosəko.”

MARKO Ditiki Sɛɛ Nə Marko Lɛwɔni

*Ntufləsətidi Yohanes Ábe Letsya Itsyi
Lə Ditiki Sɛɛ Nəmə Ɔsuə.*

¹ Nyamfo ni Ditiki Sɛɛ itsyi læ Yesu Kristo wə ni Onanto kosate eto ubi əsuə eto ketsyikoko.

² Lə lefe kentsyɛ nə léfe mæə, Onanto eto unyələkətidi Yesaya áwɔni utsyɛ nkə Onanto áteyi wə ubi nkə,
“Mootsyese ɔtɔye ntɔnsə.

Wə lɔlɔ betidi utsyɛ itə fə bubə.

³ Ɖbɔnɔ se nkomə eto utidi əmfo luusu kabe letsya læ mfiminti akateyi nkə, ‘Bimuə əsuə bitsyɛ itə Bonamute əmə.

Bimuə əsuə kukɔnɔ itə wə bubə.’ ”

⁴ Nko eto ɔtɔye əmə ni Yohanes. Wə ni díbə ɔkɛ læ mfiminti kaka úkəfləsə betidi ntu læ ketu fe kase Yudafo leeyifo. Nya ɔnlɛ bofa kabe letsya nkə ele bə betidi tsiy mə akɔəsi bawuninsə læ bayɛ asa bua buyifo læ bafo ntu fləsəfləsə eto lekpa læ Onanto læ ufi mə abua ɔtsyɛ mə. ⁵ Betidi kpə etsyi Yudea eto kasɔ ku mə umənkplɛ wə baakpo Yerusalem nya bəsu mfiminti bomfó bə læ banɔ Yohanes eto kɔtɔ ko bákpe wə eto etiki. Bələkə mə abua báte Onanto nya Yohanes dífləsə mə ntu læ ketu ka baakpo Yordan.

⁶ Yohanes ákpe ɔflimu eto bisə eto awudindi nya úfi kubukikuə eto abɔsu ókle wə nkɛ. Didisa nə úkədi didi bablɔ ku bəkpəsə.

⁷ Wə etiki nnya ɔnlɛ ditsya bobɛ ni nkə, “Utidi wə ntəkə mɛ kama ɔnlɛ bubəə, so mɛ famfamfa nya yənyə itə bə nyə læ wə kenye nyifo wə keyifo blɛmblɛ. ⁸ Mɔɔ, ntu eto bufləsə eto lekpa ete maafɔ buyifo. Fɛɛ wə ebufi Onanto eto Lɛwɔnɔ ufləsə mi ntu.”

Yohanes Ɖfləsə Yesu Ntu.

⁹ Yanklɛ fɛ Yesu ditsyi umə wə baakpo Nasaret læ Galilea eto kasɔ, ubə udufə, nya Yohanes diyifo wə ntufləsəfləsə eto lekpa læ Yordan. ¹⁰ Lə kase Yesu nɛ bɔbɔ læ ntu bomə əsuə kabe katoo, únyə nkə Onanto eto kato læ bɔsini nya Onanto eto Lɛwɔnɔ leyifə dísiə læ wə əsuə læ lɛblekpa

eto ditsyabi əsuə. ¹¹ Nya bánɔ ɔkue ditsyi kato ɔnlɛ bɔteyi nkə, “Fə ni mɔ ubi wə mankeko, nya mæənyə disuəyuə læ fə.”

¹² Lamfolamfo, Onanto eto Lɛwɔnɔ ákpa Yesu úsuko mfiminti bomə kafo.

¹³ Wə mate əsiə mfó eyifosi ana. Lə lefe nəmfó əsuəə, Obonsam áto Yesu óbɛ. Nya Onanto eto batɔye díbə bawunsə ko wə.

Yesu Ɖləkə Wə Bakasebi Tutɛ.

¹⁴ Lə lefe nə bəmuə Yohanes bákpe læ Aba eto diyoo, Yesu édu mfó úsu Galilea úsu údi Onanto eto Ditiki Sɛɛ nəmə mfó.

¹⁵ Ɖkɛ mfó kateyi nkə, “Lefe sɛɛ nəmə eboyo. Onanto eto sekakedikɔ eto lefe əbɔfi. Bisinkli læ mi asa bua eto kama læ befo Ditiki Sɛɛ nəmfɔ bɛnɔ.”

¹⁶ Se Yesu nɛ bɔtsylama læ ditumbukplɛ nə nkpe læ Galilea eto kasɔ ɔflɔɔ, únyə mba lələkə akpɛ inuə, ba ni Simon ku wə ɔyimisani Andreas, ba nɛ mə asabu bota mfó.

¹⁷ Nya Yesu leteyi mə nkə, “Bibə bitəkəko mɛ idu mɔmɔ ɛntɔɔ, nya moote mi kase biuləkə betidi bitə Onanto.”

¹⁸ Lamfolamfo báyani mə asabu bətsyɛ nya bətaka bətəkəko wə.

¹⁹ Ɖyɛ úsu setɔ sɛkɛ nya únyə bayimisani inuə bətsyuə ba ni Sebedeo eto bebi ba ni Yakobo ku Yohanes. Besi mə ɔklɔ kafo balɛ mə asabu bɔlɔ. ²⁰ Kase Yesu dínyə mə koo, ókpadi mə nkə bətəkəko wə. Mə tsya átaka akpa akpa báyani mə anto Sebedeo ku wə beyifoyifo bətsyɛ læ ɔklɔ əmə kafo bətəkəko Yesu.

Yesu Ála Lɛwɔnɔ Bua Lə Osani Utsyuə Ɖsuə.

²¹ Yesu ku mba ntəkəko wə əsu bédufə umə wə baakpo Kapernaum. Nya læ Yudafo eto Ɖnwɛditsyɛyi nə ntəkə læ mə mfó eto busu əsuə eto kamaa, Yesu əsu Yudafo eto katsyakɔ nya útsyiko mə Anantotiki bote. ²² Iyifo mba kenke lenɔ wə asatete nyamə yanii, itsyise ɛbɔ lete læ mba laate asa itsyi læ Yudafo eto afi əsuə. Bomu wə asatete eyifo nnya nkpe kalende nya itsyi taa wə utu kəmiə.

²³ Lə lefe nəmə tutuutuu, osani utsyuə lɛwɔnɔ bua nsi wə læ əsuə akɛ læ katsyakɔ kamə mfó, ²⁴ nya ófa bembembe ɔteyi nkə, “Yesu Nasaretnyə, be fanlɛ bɔbɛbɛ ketsyiko læ bo ɔflɔ mfo? Bubə fəbə fə əəbə

atsylɔsə bo lee? Nyi futsyə feni. Fə ni Onanto eto ɔkenkenyə wə ɔtsyese nɛ.”

²⁵ Yesu éti lɛwɔnɔ nɛmɛ kusu nya ókpe ni kɔfi nkə, “Dika, nya lə abɔ lə osani əmə əsuə.” ²⁶ Lɛwɔnɔ nɛmfɔ étinkəsə osani əmə keklekɛ nya díɛ ófa bəmbəəmbə fɛ lɛbɔ lə wə əsuə.

²⁷ Itə iyifo mba kenke dínyə mfó yanii, nya báɔ mɛ əsuə bənkə, “Nte asatete fɔfɔ nnya eto okle nɛ? Utidi əmfɔ kpe əsuəale woafɔ etiki budi ku awɔnɔ bua nya beetsyue wə etiki ato.” ²⁸ Itə esoo, Yesu eto diye áyɛ letsyo lə Galilea eto kaso kenke.

Yesu Átsya Betidi Kpə Bufi.

²⁹ Yesu ku wə bakasebi ku Yakobo ku Yohanes édu lə katsyakɔ kamə nya bésu Simon ku Andreas eto diyo. ³⁰ Se bésu bédufə mfó, betidi bətsyuə áɛyɛ Yesu bənkə, Simon eto usiəambe áyila, atikesi əmuə wə olabe. ³¹ Nyaso Yesu ésu wə ɔfɔ, nya ókɔbe wə lə kɔni ótakasə únyənsə. Lamfolamfo wə bufi bomə áyɛ wə nya ótaka útə mɛ lesa bédɛ.

³² Se ditsyitsyo lefe léyoo, betidi ákpa befimfi kenke ku mba awɔnɔ bua díkakpe bulə kpə báboko Yesu bə lə ɔtsya mɛ bufi. ³³ Nya umə əmə kenke eto betidi díbə bənyə lə kesie mfó bánlɛ bobɛ. ³⁴ Yesu átsya betidi kpə ba nɛ bufi ateate bufi nya óla awɔnɔ bua lə betidi kpə əsuə ku mba awɔnɔ bua nsi lə əsuə, itsyise Yesu yi nkə awɔnɔ bua nyamə yi futsyə uni, nyaso wántɔnɔ nkə awɔnɔ nyamə tɛyi kulesa itsyi lə wə əsuə.

Yesu Ábe Ditiki Sɛɛ Nənə Letsya Lə Galilea Eto Kasɔ.

³⁵ Kolensiənto fɛ kale luusiə, Yesu átaka óbɔ lə diyo nɛmɛ. Úsu kaka kut-syuə saa ləmbə nya óto ola útə Onanto.

³⁶ Kamaa, Simon ku wə bayetsyuə ésu bábɛbɛ Yesu. ³⁷ Lə lefe nə bənyə wə, bátɛyɛ wə bənkə, “Utsyuə saa əbə ɔlɛ fə bəbɛbɛ.”

³⁸ Fɛɛ Yesu áɛyɛ mɛ nkə, “Bitə lə busu umə bamba. Efe bə ndi Anantotiki lə mfó tsya, itsyise nyamfo ni mɔ keyifo ka mimbə keyifokɔ lə kawunsiə nɛ.”

³⁹ Nyaso óyɛ ɔtsyilama Galilea eto kaso kenke, nya úkedi Anantotiki nyamə lə

Yudafɔ eto ntsyakɔ kpə nya óla awɔnɔ bua óbɔsə lə betidi əsuə tsya.

Yesu Átsya Osani Utsyuə Wə Nlɛ Bufisia Bufi.

⁴⁰ Osani utsyuə wə nɛ bufisia bufi əbə Yesu ɔfɔ. Óse akonki ólɛ wə lekpa kpa nkə lə ɔwunsəko wə. ɔɛyɛ wə nkə, “Lə alaa, ebofɔ mɛ bɔtsya nya yuuyuə mɛ tsya.”

⁴¹ Wə etiki nyamə ənə Yesu kafo, nyaso únə wə kɔni nya útidi wə. Nya óɛyɛ wə nkə, “Nla nko. Fə əsuə kenke lə ye.”

⁴² Lamfolamfo bufi bomə əyuə wə.

⁴³ Mfó nya Yesu lɛɛyɛ wə nkə udu, nya ókpe wə kɔfi keklekɛ nkə, ⁴⁴ “Mənnýə lə kusu atɛyɛ betidi nnya díbə, bomu su lə efi fə əsuə esu ate Onanto eto Usumunyə. Lə efi nkɔpata bo Mose eto kɔfi lɛtɔ esuko. Nyamfo luuləkə ete bənkə bufi bomə əyuə fə nɛ.”

⁴⁵ Tsya lefe nə nwə əmə dídu ɔntɔ, útsyiko bofa katɛyɛ kase Yesu létsya wə. Lə nnya esoo, Yesu ménsifo umə saa busu, itsyise betidi kpə lɛ wə ɔfɔ bubə. Nyamfo esoo, Yesu kosate átsyimɛ lə uməmfɔ kaka kuutsyə ləmbə. Nya betidi ditsyi nlebe nlebe kpə, bəbə wə ɔfɔ mfó.

2

Yesu Átsya Abafa Wə Léba Onkpoo Kasɔ.

¹ Lə eyi ətsyuə eto kamaa, úsinkli úsu Kapernaum nya lə wə businki kəbə əsuə, betidi ánɔ bə úsinkli úbə oto. ² Nya betidi kpə díbə diyo nə ɔkɛ, ku ni kayoma kenke. Nya ɔkɛ mfó úkedi mɛ etiki. ³ Mfó nya betidi ena léboko ufimfi wə léba onkpoo kasɔ wə ɔfɔ. ⁴ Nya se banlɛ kusu bunyə lə bayenko wə lə kesie bedufənkɔ wə diyo kafo lə kase betidi mfui esoo, bésu bábe letsya bələkə ofo nya báyenko ufimfi əmə ku wə belabekə báyifəsə bətsyə le Yesu eto akɔ. ⁵ Se Yesu dínyə kase sɔɔ báfo bánɔ bə wofo ufimfi əmə bɔtsya esoo, Yesu áɛyɛ nwə léba onkpoo kasɔ əmə nkə, “Ubi, mfi fə abua ntsyɛ fə.”

⁶ Fɛɛ afi eto bateasa ba lɛkɛ mɛ lenti mfó ebu lə mɛ akɔəsi əsuə bátɛyɛ bənkə,

⁷ “Beso woateyi nko? Ɔle mbusiotiki budi. Onanto hã laafo abua bufi katsye!”

⁸ Yesu áte mē nsusu nyaso óteyi mē nkā, “Beso ele bē nyamfo lē mi? ⁹ Nte nya diyuē enso bōteyi, ‘Mfi fē abua ntsye fē,’ lee ‘Taka lē efi fē belabekā lē aye edu’?”

¹⁰ Nyaso lē itē bē befo bēnō biē Utidi Eto Ubii, nkpe əsuəale bē mfi betidi eto abua ntsye le kawunsiē kamfo. Bēnō?” Mfó əmē, Yesu esi útsyi wē ənəmi útē ufimfi əmē nya óteyi wē nkā, ¹¹ “Taka lē efi fē belabekā lē esu diyō.”

¹² Nya osani əmfō létaka lamfolamfo úfi wē okla nya údu lē betidi bamē nýē mfó nti. Nyamfo éyifo betidi ba kenke nyē mfó yanii. Nya ítē bēfi atəsē banlē Onanto butē. Məmblē áteyi bē bənyē tō nyamfo eto okle bənyē.

Yesu Ákpadi Lewi Nkə Utəkənkə Wə.

¹³ Nya Yesu disi údu úsu Galilea eto Ditumbukplē kenye nya betidi bamē kenke díbē wē ɔflo mfó, nya óte mē Anantotiki.

¹⁴ Kase ónlē bōyē kafe lē ditumbukplē nəmē ɔflo mfó, úsu únyē Lewi wē ni Alfeo eto ubi wē nsi lē kaka woafō umənkō. Nya Yesu létēyi wē nkā, “Taka lē ətəkəko mē!” Nyaso Lewi átaka kplā nya útəkəko wē.

¹⁵ Ketsyitsyokómii, Yesu ku wē bakasebi ku betidi kpē ba ntəkəko wē, ésu Lewi eto bē lē besu bedi lesa ku wē. Mba dítəkəko wē eto bətsyuē éyifo mba laafo umənkō ku babuayifo. ¹⁶ Nya afi eto bateasa ba ni Yudafo eto lekpa nə baakpo Farisifo tsya akē mfó. Nyaso lefe nə afi eto bateasa ba ni Farisifo bamē dínyē bē Yesu si ólē lesa budi ku babuayifo, bātō wē bakasebi bənkā, “Ntsyəso wonko mba laafo umənkō ku babuayifo nsi banlē lesa budi?”

¹⁷ Se Yesu lenō etiki nnya bánlē budii, óteyi mē nkā, “Betidi ba nkpe əsuəale manhiā ofanyē enso mba ni befimfi hã. Məmbē miē məbē nləkē betidi sē, bomu babuayifo eso mimbē.”

Yesu Áte Asa Itsyi Lə Asatete Koko Ku Afɔfo Isuə.

¹⁸ Lē lefe ditsyuē se Yohanes ku wē bakasebi ku Farisifo lēkē lē kenyekekle

əsuə, betidi bətsyuē əbē Yesu ɔflo nya bātō wē bənkā, “Beso fē fē bakasebi laankle kenye fe kase Yohanes eto bakasebi ku Farisifo laakle?”

¹⁹ Yesu ətē mē mbuayē lē lekpa seka óteyi nkā, “Nyale Okafōsə eto baklobo, bani lesa budi lē kusie kakpako kamə? Lee, yanle bē bənyē disuəyuē ku okafōsə əmē nkpe mē lentii? ²⁰ Yuubē diyi ditsyuē bē lē bələkē okafōsə əmē lē mē nti, baklobo bamē ebokle kenye beyifo yoyoyo. ²¹ Kuutsyuē saa emfi lefianku fōfō kaka kama lē kafia koko ka nlē bola əsuə, lefianku fōfō nəmē ebunē kafia koko kamē kala lē bəflē kē, nya luutē dibie koko nəmē sənsə lemō lesō kō. ²² Nnya kamaa, bankpo ntē fōfō lē kubukikuətobe koko wē bákakpo ntē bənyē kafo. Ntē fōfō bomē ebokpō bobē kato itē bē kubukikuətobe koko əmē ebola itē bē ntē ku kubukikuətobe əmē ebuyifo asōsō. Bomu ntē fōfō, ubukikuətobe fōfō əsuə baakpo mu.”

Yesu Ni Ɔnweditsyayi Eto Onamute.

²³ Lefe lōni lē Ɔnweditsyayii, se Yesu ku wē bakasebi nyē lē anta eto ɔkuē utsyuē banlē bofee, bəfəsə anta ətsyuē balē bōyimi. ²⁴ Nyaso Farisifo bətsyuē átō Yesu bənkā, “Beso fē bakasebi ləyifo nko? Bo kōfi məntē kusu bē beyifo nko lē Ɔnweditsyayi.”

²⁵⁻²⁶ Lē nnya əsuə Yesu átō mē nkā, “Biankla lē Onanto eto Kukuə Kenkē eto Awōnisa lesa nə Oka David díyifo? Lē lefe nə kukpənsē lēlē wē ku wē bayetsyuə, Oka David ésu kaka bəətē Onanto kedi lē Usumunyē Ninē Kenkē wē baakpo Abiatar eto lefe. Úlākē didisa kenkē nə ntē mfó itē mba ləətē wē kedi hã lē Disumuyo údi nya útē wē bayetsyuē tsya ditsyuē bēdi. Moses eto kōfi məntē nkomē eto diyifobi nəmfō kusu, tsya bántēyi mē kulesa.”

²⁷ Nya Yesu létēyi mē nkā, “Onanto ətsyə Ɔnweditsyayi itē utidi eto lēləkəsə. Inni utidi bətsyē itē diyi nəmē eto lēləkəsə. ²⁸ Nyaso mō, Utidi Eto Ubii, mō ke ni Ɔnweditsyayi eto Onamute.”

3

Yesu Átsya Nwə Eto Kɔni Díkpə Lə Ɔnwɛditsyayi.

¹ Lə lefe bamba əsuə, Yesu esi úsu Yudafo eto katsyako. Utsyuə ake mfó wə eto kɔni díkpə konyoma.

² Betidi ba ləke mfó eto bətsyuə nyə bale bobə lə wootsya utidi əmə lə ɔnwɛditsyayi nəmə əsuə lə babe lə bu-unyə etiki lə wə əsuə.

³ Yesu ákpadi utidi əmə eto kɔni díkpə útsyə lə betidi ba kenke eto ənəmi. ⁴ Nya útsyi wə ənəmi útə betidi bamə kenke nya óto mə nkə, “Éleke bə utidi yifo kasee lə Ɔnwɛditsyayi, lee Ɔnwɛditsyayi eyifo diyi nə utidi loobiasə asa? Iyifo diyi nə bəətə nkpə, lee iyifo diyi nə baa biasə nkpə?” Fɛɛ bámfo wə kulesa bəteyi. ⁵ Yesu étsyi ówuninsə nya óbe mə ku ləblofi itsyise ílə wə lə ləkɔesi se bánla bə baawunsəko mə bətsyuə eso. Nya óteyi ufimfi əmə nkə, “Nə fə kɔni etsyue.” Únə ko útsyue. Nya ete kɔni komə létsya wə. ⁶ Lə nnya əsuə, Farisifo bamə édu nya bésu bátsya ku Herod eto betidi nya bákpe disi lə kase bɔɔyɛ balo Yesu.

Yesu Átsya Betidi Kpə Lə Galilea Eto Ditumbukplɛ Ɔflo.

⁷⁻⁸ Nya Yesu ku wə bakasebi ləyɛ bésu Galilea eto ditumbukplɛ ɔflo. Nya sitid-itu kplɛ sia ditsyi Galilea ku Yudea ku Yerusalem ku Idumia eto kaso ku mba ditsyi Yordan eto ketu eto lekpa ke nə nse ku mba ditsyi Tiro ku Sidon tsya ətəko wə bəbə. Nnya ni bənkə wə ayanisa nnya ɔnlɛ buyifo əbɔyɛ etsyo nyaso betidi kpə ála bə befi mə ənəmi bənyə wə.

⁹⁻¹⁰ Lə lefe nəmfó se Yesu díkatsya betidi kpə esoo, befimfi kpə lə bokplatsya bə lə betidi wə ko lə bəmuə ale. Nyaso Yesu áteyi wə bakasebi nkə babəbe ɔklo bənyənsə lə utuflo, itə bə lə betidi bamə əbə befuii, wofo bobə kədufə lə wə kafo.

¹¹ Ləwɔnɔ bua əsiə lə betidi bətsyuə ba díbə mfó əsuə. Lə bənyə, bənyə Yesu koo, békedu kanɔ nya bákafa katəyi bənkə, “Fə ni Onanto eto Ubi.” ¹² Nya Yesu káninko mə nkə bəntə lə betidi lə bate futsyə uni.

Yesu Éləkə Lefosi Batɔnkpe Inuə Itə Wə Ɔsuə.

¹³ Nyamfo eto kamaa, Yesu ábe úsu kɔtini disi. Nya mfóo, ókpadi mba óla nkə bakə ko wə. ¹⁴ Betidi bamfo əbə wə ɔflo nya úləkə lefosi inuə lə mə nti. Nya útəkə mə diye nkə batɔnkpe. Ɔteyi mə nkə, “Nləkə mi minkə bəke mə lə ɔflo lefe saa. Mootsyese mi lə bisu bidi Anantotiki. ¹⁵ Nya biokɛ əsuəale bela awɔnɔ bua bitsyiko lə betidi əsuə.”

¹⁶⁻¹⁹ Betidi lefosi inuə ba úləkə eto aye ni Simon wə Yesu díte diye nkə Petro ku Yakobo ku wə ɔyimisani kəke Yohanes ba ni Sebedeo eto bebi ba Yesu díte diye nkə Boanerges eto kaso ni nkə, beedi etiki ku utə fe kase kato laafa kekumi bembembe, bafefe ni Andreas ku Filipino ku Bartolomeo ku Mateo ku Toma ku Yakobo wə ni Alfeo eto ubi ku Tadeo ku Simon wə lə lefe ditsyuə nə lefe léta mə kaso disi ku Yuda Iskariot, nwə luubə uləkə Yesu utə.

Afi Eto Bateasa Áka Yesu.

²⁰ Se Yesu dídu mfóo, údu úsu diyo ditsyuə. Nya betidi kpə esi bəbə mə ɔflo mfó. Itə bə ibə eke ale itə Yesu ku wə bakasebi bə bənkə lefe kulaa tsya lə bedi lesa. ²¹ Se wə kosate eto betidi leno nkoo, bésu bə lə besu bənə wə besuko diyo, itsyise bəteyi bənkə, “Disi abia wə.” ²² Nya afi eto bateasa ba ditsyi Yerusalem ləteyi bənkə, “Ləwɔnɔ bua əbə disi lə Yesu əsuə. Nya awɔnɔ bua eto ɔtɔnkɔtɔnkoo, ni nwə díte wə əsuəale fe ɔnlɛ awɔnɔ bua nyamfo bola kabɔnko lə betidi əsuə.”

²³ Nyaso Yesu ákpadi betidi bamə nya údi etiki ko mə lə lekpa əsuə nkə, “Ntsyə yuubə bə Obonsam ebofo wə əsuə bola ketsyiko lə utidi əsuə?” ²⁴ Lə ibə bənkə sekakediko áma se əsuə lə akpaa, nya akpa akpa nyamə nle bəkpɔ lə mə əsuə nti, nkomə eto sekakediko siamə əmbofo bunyə. ²⁵ Lə diyo ditsyuə eto betidi əsənsə lə mə bətsyuə əsuə, anto ku anto nle bəkpɔ lə mə bətsyuə əsuə, diyo nəmfó əmbofo bunyə. ²⁶ Nyaso lə Obonsam ataka unyə ɔnlɛ bəkpɔ ku wə əsuə ku wə sekakediko sia lema akpa akpaa, sekakediko siamfo ebusənsə nya wə sekakedidi ebolo.

²⁷ “Iyifo etiki eto onukuale bæ utidi ambofo botaka kesu ketu asualetidi læ wæ diyo, ketsyi wæ bikæ. Fæ woofu budufæ læ wæ diyo nãmæ, tsyise umuæ asualetidi amæ okle.

²⁸ “Nlæ mi boteyi sitinti minkæ Onanto ebufi lehua saa næ betidi diyifo ku diye bua saa næ baakpadi Onanto otsyæ. ²⁹ Fæ diye bua saa næ utidi lookpadi Onanto eto Lewonon Kenkæ, Onanto ambufi ni otsyæ wæ kulefe. Itsyise wuufi lehua nãmfo fenkæ lehua næ wembotasuæ.”

³⁰ Yesu áteyi nyamfo nko itsyise betidi bänkæ lewonon bua kpe læ wæ asuæ.

Bawoe Ni Yesu Eto Batokpenya Tinti?

³¹ Læ lefe nãmæ asuæ, Yesu eto bayimisani ku wæ ambe æbæ mfó. Bányæ læ lekple nya bákpe wæ utidi bæ bahiã wæ. ³² Nyaso betidi ba létsyilama wæ áteyi Yesu bänkæ, “Be, fæ ambe ku fæ bayimisani nyæ læ lekple bæ bæ.”

³³ Nyaso Yesu áto mæ nkæ, “Owoe ni mæ ambe? Bawoe ni mæ bayimisani?”

³⁴ Nya ótsyilamasæ anæmi nya óbe betidi ba nsi letsyilama wæ mfó nya óteyi nkæ, “Bee, nyæ mbamfo ni mæ ambe nye mæ bayimisani. ³⁵ Utsyuæ saa wæ leeyifo Onanto eto lelabii, wæ ni mæ oyimisani nye mæ oyimisi, nye mæ ambe næ.”

4

Yesu Áteyi Lekpa Itsyi Læ Eyibisense Isua.

¹ Yesu esi ésu Galilea eto ditumbukple flo nya onle Ditiki Sæ næ mæ bote. Nya læ kase betidi ba létsyilama wæ mfui esoo, údufæ læ oklo kafo læ ntu bomæ asuæ, nya úsiæ kaso. Nya betidi bamæ dínyæ læ ntu kenye fæ Yesu dídi ko mæ etiki. ² Lefe kpæ læ wæ asatete asuæ, údi etiki óyenko læ akpa asuæ læ ufi ulækæ asa nnya óla nkæ loote mæ kaso. Asa nnya óte mæ ni nkæ.

³ “Benon! Lefe lonii, okuemfo oni ésu okue nkæ læ usu usiæ eyibibi asyuæ. ⁴ Læ lefe næ onle eyibibi nyamæ busæ, íbæ bæ asyuæ álo ékpo læ usunte oflo, nya baklobe díbæ bæsæ nnya bãmíni. ⁵ Etsyuæ álo ékpo læ aba asuæ, kaka sitæ lemfui. Nyaso eyibibi nyamfo ækæ mlæ. ⁶ Fæ se kofe lébe kenye, éblobe nya íkpæ. Nnya

ni bæ, nnya keyudu mænnyæ didisa itsyi læ aba nyamæ eso. ⁷ Eyibibi nyamæ eto asyuæ ésu ékpo læ biyu nti. Nya kanyi kamæ léto kéti nnya. Nyaso yámfo bonwæ. ⁸ Nya íbæ bæ asyuæ álo ékpo læ kaso sæ asuæ. Nya íkæ, nya yébe kukonon nya yenwæ ebibi. Nya asyuæ lenwæ ebibi fosi asyæ, ebibi fosi akua, asyuæ lenwæ kolofa.”

⁹ Læ kalosækoo, Yesu áteyi mæ nkæ, “Nyaso fæ ke nkpe atoo, tsyuæ ato kukonon læ anon.”

Yesu Elækæ Lekpa Nãmæ Kaso Óte Mba Ntakako Wæ.

¹⁰ Læ lefe næ Yesu mate insii, wæ bakasebi lefosi inuæ bamæ ku mba lætækæko wæ æbæ wæ oflo nya bátæ wæ bæ ulækæ lekpa nãmæ kaso ote mæ. ¹¹ Nya Yesu leteyi mæ nkæ, “Mimii, béfi Onanto sekakediko eto akulasa bætæ mi. Fæ mba díbuu, nye bafæ ba lætækæko mæ, æbonon mæ asatete nyamæ eye læ akpa asuæ hã. ¹² Nyaso íbæ itæ fe kase Onanto eto unyelækætidi lewonon útsyæ nkæ,

‘Buukabe tsyaa, bæmbunye bætsyæ lekpo. Buukatsyue ato tsyaa, bæmbonon kaso.

Nnya ni bæ læ banon nye bányæ tsyaa, bæmbonon kaso.

læ betsyi mæ anæmi bætæ Onanto, bæ læ ufi mæ abua otsyæ mæ.’ ”

¹³ Nya Yesu letæ mæ nkæ, “Biannon lekpa nãmfo eto kaso? Ntsyæ fe biofo lekpa bamba saa kaso bonon? ¹⁴ Okuemfo amæ læ Onanto eto etiki busansæ. ¹⁵ Betidi bætsyæ ale kase eyibibi asyuæ luubæ ekpo læ kusu oflo. Læ kase banle bonon, ete Obonsam æbæ nya wænwe nnya kælækæ læ mæ nsusu asuæ. ¹⁶ Betidi bamba tsya ale eyibibi nnya læbæ kakpo læ aba asuæ. Læ lefe næ banle nnya bonon, yeakpe mæ disuæyuæ. ¹⁷ Tsya ditiki nãmæ eto keyudu annyæ kaso kukonon. Baafon kanon itæ lefe kliminti ete. Nya lefe næ ke kænæ nye bulæ sækæ díbæ læ mæ asuæ læ ditiki nãmæ esoo, beesinkli kama.

¹⁸ “Nya betidi bætsyæ tsya te fe eyibibi nnya díbæ íkæ læ kanyi nti. Nya mbamfón ni betidi ba laanon ditiki nãmæ. ¹⁹ Fæ kawunsia kamfo eto bulæ ku atabi bøbæbe kekkeke ku asuæ eto lælékæsæ ku kawunsia eto kamini bøbæbe aafon mæ ketu. Nyamfon

laakle kemli ditiki nāmə itə bə diamfo ebibi bōnwɔ.

²⁰ “Nya betidi bətsyuə te fe eyibibi nnya lélo ékpo lə kasɔ sɛɛ əsuə. Baafɔ etiki nyamə ku utu faa, nya baanwɔ ebibi kpə. Ɛtsyuə aanwɔ ebibi fosi ətsyɛ, nye awosi akua nye kolofa.”

Okandɛ Eto Keyifo Ndi Bə Utə Diyənde.

²¹ Yesu esi ótɔ mə nkə, “Utidi aato okandɛ kefi kakpe lə ditsyitsya kalɔ nye lə mpa kalɔ? Inni okandɛ eto kətəkəkɔ baato okandɛ kətəkə? ²² Lesa nə ke nkpe lə kakula əsuə, əbɔbɔ lə lekple utidi saa nyə. Lesa nə ke nkpe lə kakula əsuə əbɔbɔ tenkle utsyuə saa nyə. ²³ Nyaso lə bekpe atoo, bɛnɔ kukɔnɔ!”

²⁴ Yesu esi ótɛyi nkə, “Bifi mi ato bekpe kukɔnɔ lə lesa nə bɛnlɛ bɔnɔ əsuə. Kase faakla asa yeeyi kaba kakpo kətə utidii, nko ke eto okle Onanto lookla utə fintsyə nɛ! ²⁵ Utidi wə ke asa ntee, buusi bətə wə bawunsə. Nya utidi wə kulesa lentee, nnya nte wə tsyaa, bɔɔlɛ nnya bafɔ wə lə ani.”

Yesu Átɛyi Lekpa Itsyi Lə Eyibibi Boto Ɛsuə.

²⁶ Yesu esi ótɛyi mə nkə, “Onanto eto sekakedikɔ ale osani wə laato eyibibi. ²⁷ Diyi saa woalabe kataka, nya nkomə eto eyibibi nyamə nlɛ bukə kabe. Fɛɛ unnyi kase asa nlɛ butsyə nkomə. ²⁸ Nnya ni bənkə kasɔ ka bato diyibibi nāmə, ke laalɛ ni ola nko. Tute, lə díkə, díabɔ afanto, nya uyi laabɔ. Nya lə ébee, yeawɔ ebibi kpə. ²⁹ Lə ebibi nyamə ábe ɛsɛɛ, ɔkuɛmfɔ əmə əbə kala nnya. Itsyise nnya lələfe eboyo.”

Lekpa Itsyi Lə Diyibibi Kɛkɛ Ɛsuə.

³⁰ Yesu áto nkə, “Be muufi nkatesə ku Onanto eto sekakedikɔ. Nte lekpa nə ele bə mfi nləkə nyamfo eto kasɔ? ³¹ Ite fenkə utidi éfi diyibibi nə nso bɔfɛ lə kawunsia úsu óto. ³² Lefe ditsyuə eto kamaa, diəkə kafiani kuyi. Nya nkomə eto kuyi komfo laamɔ kasɔ ɔkuɛ eto ediyi fɛfɛ kenke. Koata kalɛ kpə. Nya baklɔbɛ laato ayo lə kuyi komə eto kalɛ əsuə.”

³³ Yesu édi mə etiki nyamfo lə kase utsyuə sa loofɔ kasɔ bɔnɔ. ³⁴ Etiki saa wuudi mə, woatɛyi nnya kayɛ lə akpa

əsuə. Lə lefe nə itə kusu bə wonko wə bakasebi bamə hã sii, nya fɛ wəələkə nnya kasɔ kate mə nɛ.

Yesu Éti Ufiebi Eto Ɛsuale Kusu.

³⁵ Diyi nāmfo eto ditsyitsyo lefee, Yesu átɛyi wə bakasebi nkə, “Bitə lə bɔyila ditumbukple nāmfo busu ni lekpa ke nɛ.” ³⁶ Nyaso bɛdu lə betidi eto ditsyukpa nāmfo ɔflɔ bɛsu bedufə bəsiə lə ɔklɔ wə Yesu dísiə əsuə, nya bətsyiko ditumbukple nāmə bɔyila. Kaklɔ bamba tsya ənyə mfó. ³⁷ Yanklɛ fɛ ufiebi ko ditsyiko bɔsɔ bembembe nya ósɔ ntu ókpo lə ɔklɔ əmə kafɔ, nya ibu sɛkɛ lə ntu lə buyi ɔklɔ əmə lə onya udu fə lə ntu kasɔ. ³⁸ Lə lefe nāmfo, Yesu əsiə lə ɔklɔ əmə eto kama, úfi wə disɔ útəkə lə esunde əsuə nya ɔnlɛ selabe. Nyaso básanklisə wə nya bətɛyi wə bənkə, “Oteasa, ɛnlɛ fə bulə bənkə bəbɔ bukpa?”

³⁹ Yesu átaka únyə nya ófa ótɛyi nkə, “Ufiebi, ye bɔsɔ!” Nya ótɛyi ntu bomə tsya nkə, “Ntu ye bonwa!” Nya ufiebi əmə disinkli óyɛ bɔsɔ, nya ntu bomə eto ənəmi disinkli búyuə buɛɛ kananaa.

⁴⁰ Nya Yesu létɔ wə bakasebi nkə, “Beso biate sikpi mmə? Bíamfo tɔ bɛnɔ?”

⁴¹ Sikpi əmuə mə sefensə, nya bətsyiko mə bətsyuə bɔtɔ bənkə, “Owoe ko ni utidi əmfɔ? Bə ntu bomə ku ufiebi kenke etsyue wə etiki koto!”

5

Yesu Ála Awɔnɔ Bua Lə Osani Utsyuə Ɛsuə.

¹ Nyamfo eto kamaa, Yesu ku wə bakasebi édu bɛsu Galilea eto Ditumbukple eto situma sia nɛ lə Geraséfɔ eto kasɔ. ² Le kase Yesu lɛbɔ le ɔklɔ əmə kafɔ koo, osani utsyuə wə lɛwɔnɔ bua nsi lə əsuə, əbə ótsyako wə. Osani əmfɔ ábɔ lə edi nnya lɛfi mfó nti. ³ Itsyise mfó úkəsiə nɛ. Lə lefe nə lefe mmə, betidi ba kenke māmfo wə bumuə kakpe lə amana. ⁴ Lə lefe kpə əsuə, bákafɔ wə ani ku akpa bokle. Fɛɛ wókala nnya bufəsə kabɔ. Utidi əmfɔ akɛ əsuəale tinti, itə bə kutsyuə saa mánkamfo wə bumuə kətsyɛ. ⁵ Kətsyɛ ku kakɔmi kenke úkatsyilama lə betidi eto edi ku atini nyamə nti, nya

úkakpo kudu, ékefi abambi katsya wə əsuə.

⁶ Utidi əmfo ənyə kəsese fe únyə Yesu. Nyaso útsyetsyi úsu óse akonki læ Yesu eto ənəmi. ⁷ Nya ófa bembembe óteyi nkə, “Onanto Fanlonlo eto Ubi! Be nkpe læ mɔ ku fə lenti mfo? Nle fə lekpakpa, se me uyi læ Onanto eto diye əsuə fənkə embunə me koto!” ⁸ Ɔteyi nkomə, itsyise ɔno bæ Yesu Yesu áto ɔkue nkə, “Ləwɔno bua bo læ osani əmfo əsuə.”

⁹ Nya Yesu létə wə nkə, “Ntsyə baakpo fə?”

Nya útə mbuaye nkə, “Mɔ baakpo omantsya itsyise bomba nkpe læ nwə mfo əsuə, bufui.” ¹⁰ Nya óle Yesu lekpakpa nkə woanla mə læ kaso kamə.

¹¹ Lə lefe nəmfó əsuə, bakplako kpə ənyə læ kotini komə ɔflo bale budi. ¹² Nya awɔno nyamfo lələ Yesu lekpakpa bənkə, “La bo akpe læ bakplako ba nyə læ mmə, læ budu budufə læ mə əsuə.”

¹³ Nya ótono útə mə, nya awɔno nyamə lebo læ osani əmfo əsuə nya bédu bésu bédufə læ bakplako bamə əsuə. Nya bakplako bamə kenke, ba eto utu luuyifo fe akpi ənuə, dítsyetsyi bésu báwunini læ kotini komə eto kotosi bésu bédufə læ ditumbukple nəmə nya bánya bátsylə kenke.

¹⁴ Nya mba nle bakplako bamə bobee, dítsyetsyi bésu umə əmə ku mba leke læ wə ɔflo mfó, nya bésu batəyi betidi ba kenke lesa nə díbə. Mba bátəyi ésu mfó, bésu bábe lesa nə díbə. ¹⁵ Nya lefe nə bəbə Yesu ɔflo, bənyə utidi wə awɔno bua kpə dísiə læ əsuə mfó. Nya únsi læ kaso, ónkpe awu, íkakpa ko wə. Nya sikpi dímuə məmble kenke. ¹⁶ Betidi ba leka wə búnyə, áteyi lesa saa nə díbə læ utidi əmə ku bakplako bamə əsuə. ¹⁷ Nyaso bále Yesu lekpakpa bæ udu læ mə kaso.

¹⁸ Lefe nə Yesu nle budufə læ ɔklo əmə əsuə, osani əmə əsuə awɔno bua dísiə, ale wə lekpakpa nkə, “Tɔno læ ntəkəko fə læ bukaye katsyilama.”

¹⁹ Fəe Yesu mántɔno. Bomu óteyi wə nkə, “Sinkli esu fə betidi ɔflo læ atəyi mə kase Onamute əmə ləwunsə ko fə ku kase únyə fə kaminsə.”

²⁰ Nyaso osani əmfo édu úsu ótsyilama Kamə Lefosi kamə nya óteyi betidi bamə lesa saa nə Yesu díyifo útə wə. Nya iyifo mba leno nnya yanii.

Yesu Átsya Yairo Wə Ndi Yudafɔ Eto Katsyako Eto Uninə Eto Ubisiobi Nya Ótsya Usio Fimfi Utsyuə Tsyə.

²¹ Yesu əsiə læ ɔklo úsinkli úsu ditumbukple nəmə eto Yudafɔ eto lekpake nə nse. Se úsu údufə ditumbukple nəmə eto kenye mfó, betidi kpə əbə bátsyilama wə. ²² Nya Yudafɔ eto katsyakɔ eto uninə ɔni utsyuə wə baakpo Yairo əbə mfó. Se únyə Yesuu, óse akonki læ wə akɔ. ²³ Nya óle wə lekpakpa keklege nkə, “Mɔ ubisiobi keklege læ bufi keklege. Nyaso bæ læ əbə efi fə koni ətakə læ wə bæ læ əsuə læ imuə wə ale læ ɔke nkpe.” ²⁴ Nyaso Yesu átake útəkəko wə.

Nya læ kase betidi ba díkəko Yesu difui esoo, bátsyilama wə se bántɔ. ²⁵ Nya usio utsyuə ake læ mə nti, wə koto díkakpo læ lefosi ale ənuə sɔɔ əsuə. ²⁶ Ɔke læ kanyi əsuə læ lefe nə eto lefe mba leeyifo afa díkətə wə afa kulaatsya. Wóbiasə wə atabi kenke ótsya bufi bomfo, tsya bufi bomə mányuə wə. Kato bomu bóbe. ²⁷ Ɔno etiki itsyi læ Yesu əsuə, nyaso útəkəko betidi ba díkəko Yesu kama. ²⁸ Ɔteyi wə əsuə nkə, “Lə mfó wə awu butidi koo, eni bufi bomə əboye me.” ²⁹ Nyaso lefe nə útidi Yesu eto awuu, koto komə díkakpo wə, ála kplo lamfolamfo! Nya únyə utsyə lekpo læ wə əsuə nkə wə bufi bomə áye wə, nyaso kanyi ka ɔnle bunyə, álo.

³⁰ Lamfolamfo Yesu áte nkə əsuəale ətsyuə ábo wə læ wə əsuə. Nyaso úkənə únyə, nya ótsyi ɔwuninsə, nya óto betidi bamə ntəkəko wə nkə, “Owoe ni futsyə dítididi me awu?”

³¹ Wə bakasebi bamə áto wə bənkə, “Be kase betidi bamfo letsyilama fə. Beso faato fə, owoe ni futsyə dítididi fə?”

³² Tsyaa, Yesu esi úkənə únyə ɔle ənəmi botsyilamasə kabe læ wofo futsyə dítididi wə bunyə. ³³ Usio əmə mfó ənyə utsyə lekpo nkə lesatsyuə əbə wə læ əsuə. Nyaso læ sikpitete ku ketinkə əsuə, ɔbo úbə óse akonki læ Yesu eto akɔ. Nya óteyi wə læ

ɔnukuale əsuə, lesa nə díbà. ³⁴ Yesu áteyi wə nkə, “Mò ubisiobi, fə bofokanɔ átsya fə. Su læ diyuə əsuə. Fə kanyi ensiambu sinkli kəbà bio.”

³⁵ Lə lefe nə Yesu nle nyamfo bɔteyii, batɔnkpe bətsyuə étsyi Yudafo eto kat-syakɔ kamə eto uninə əmə eto diyo bəbə nya bátəyi wə bənkə, “Fə ubi əmə ébukpə koko. Beso fensi fanle Oteasa əmfo bulə?”

³⁶ Yesu méntsyue ditiki nə mba nle bɔteyi mfó ato. Bomu óteyi Yairo nkə, “Mante sikpi, fo anɔ ete.”

³⁷ Nya Yesu lékpa Petro ku Yakobo ku wə ɔyimisani Yohanes mate hã, nya bésu Yairo eto diyo. ³⁸ Nya lefe nə bédufə diyo nəmə, nya Yesu dínyə kase banle kanyi bunyə kakpo edu kewi nkú, ³⁹ údufə læ mənti nya ótɔ mə nkə, “Be léboko kudu komfo bokpo? Beso bənle nku? Dikpefi nəmfó ménkpə. Selabe ete onlabe.” ⁴⁰ Se óteyi nkoo, betidi ba nýə mfó étsyiko wə bumə.

Nyaso Yesu ətə nkə məmble bɔ besu lekple, nya útə ubi əmə eto anto ku ambe ku wə bakasebi itsyə bamə nkə bedufə kaka ubi əmə díkpe ónlabe læ kasɔ. ⁴¹ Yesu ákɔbe usiobi kəkə əmə læ kɔni nya óteyi wə nkə, “Talita Koumu.” Nya kasɔ læ sele siamə ni nkə, “Disiobi, nle fə bɔteyi minkə, taka ənyə!” ⁴² Lamfolamfo, disiobi nəmə nə dikafo lefosi ale ənuə, átaka únyə nya útsyiko bɔyɛ katsyilama. Se íbə nkoo, íyifo məmble yanii. ⁴³ Nyaso Yesu əkə mə ato kəkəle nkə banteyi kuutsyuə saa. Nya kamaa, óteyi mə nkə, “Bitə wə lesatsyuə læ udi.”

6

Yesu Eto Umə Eto Betidi Áni Wə.

¹ Yesu édu mfó úsu wə umə kaka úsiə óbe, ku wə bakasebi. ² Nya læ Yudafo eto ɔnwéditsyayi əsuə, úsu ɔle Anantotiki búdi læ Yudafo eto katsyakɔ mfó. Nyaso íyifo betidi ba kenke lenɔ wə asatete yanii.

Bátɔ bətsyuə bənkə, “Sieti ókase etiki nyamfo eto okle utsyiko? Nte kobe ko eto okle nkpe wə bə woafɔ ayanisa nyamfo eto okle buyifo? ³ Inni wə ni Maria eto ubi wə ni nwə laawe keyi? Lee inni wə ni Yakobo ku Yose ku Yuda ku Simon eto

ɔyimisani? Nya wə bayimisiɔ tsya nkpe mfo!” Nyaso betidi bamfo mámfo wə.

⁴ Yesu áteyi mə nkə, “Onanto eto unyələkətidi kpe dibu læ nlebe kpə. Fɛɛ læ wə kosate eto umə, læ wə betidi ntii, ku læ wə kosate eto diyo eto betidi eto ənəmii, umbə dibu saa.” ⁵⁻⁶ Nnya ni bənkə wə kosate eto umə eto betidi mámfo wə banɔ, etiki nyamfo éyifo Yesu yanii tinti. Lə nyamfo eso wóamfo ayanisa kpə buyifo mfó enso nnya úfi wə ani útəkə befimfi bətsyuə læ əsuə nya mə bufi díyuə mə.

Yesu Ákpe Lefosi Bakasebi Inuə Bamə Kɔtɔ.

Lə nyamfo eto kamaa, Yesu átsyilama mbuto bo letsyilama mfó, kate Anantotiki nyamə. ⁷ Nya ókpadi wə bakasebi lefosi inuə bamə utsyə, nya óla mə ótsyese inuə inuə. Útə mə əsuəale nkə baso awɔnɔ bua ani. ⁸ Nya óteyi mə nkə, “Mi kuutsyuə saa manle kulesa usuko kusu komə, enso uyi wə baalɛ kɔni hã. Bientsyi didisa nye otobe fenkə mba laatɔ asa kafe. Bientsyi atabi læ mi katobe. ⁹ Bekpe mi afɔkpa, tsya bientsyi akpesa bamba saa enso nnya benkpe.”

¹⁰ Usi óteyi mə nkə, “Kaka kee bafɔ mii, bəkə mfó isu ese lefe nə biuudu. ¹¹ Lə bídufə umə utsyuə nya betidi bamfó dímamfo mi nye báni bə beembutsyue mi ditiki kotoo, bidu læ bɛfle mi nkpafo eto sitə bekpo mfó. Nyamfo loote Onanto eto kotonənə eto ditsyabi nə læbə bubə itə mə læ umə əmə.”

¹² Nyaso bakasebi bamə édu bésu bátseyilama bédi Anantotiki nyamə budi kafe bə utsyuə saa sinkli læ abuayifoyifo kama. ¹³ Bála awɔnɔ bua kpə læ betidi əsuə. Nya bédiki befimfi kpə nnuəbi itə bəmuə ale.

Oka Herodes Ətə Bála Yohanes Ntu-fləsətidi Eto Disi.

¹⁴ Lə lefe nəmfóo, Oka Herodes ákanɔ asa nnya kenke nle búbə bóno, itsyise Yesu eto diye áyɛ letsyo ésu kalebe saa. Betidi bətsyuə ákatəyi bənkə, “Yohanes wə ni ntuflesətidi ésinkli úbə nkpe! Nyaso onkpe əsuəale ɔnlə ayanisa buyifo ne!”

¹⁵ Batsyuə tsya ákatəyi bənkə, “Wə ni Onanto eto Unyeləkətidi Elia.”

Betsyuə tsya bə, “Wə ni Onanto eto Unyeləkətidi, itsyise útə fe Onanto eto bənyeləkətidi eto ɔni.”

¹⁶ Lefe nə Herodes lenɔ nyamfóo, wuntsya áteyi nkə, “Yohanes wə útə bála disisi uni disisi ósankli utsysi ɔkɔmə úbə!”

¹⁷ Etənsəə, Herodes kosate dítə kusu nkə bəmuə Yohanes, nya útə kusu nkə bakle wə, befi wə bakpe læ diyo. Herodes éyifo nyamfo itsyi læ Herodia wə úsu úfi, wə dídi wə ɔyimi Filipino eto usiə eso. ¹⁸ Yohanes ákatəyi Herodes nkə, “Yanlɛkɛ bə fo fə ɔyimisani eto usiə efi.”

¹⁹ Nyaso Yohanes eto etiki əkələ Herodia, nyaso úkəkisi wə. Nya óbɛbɛ kusu nkə læ olo wə. ²⁰ Tsyaa, wámfo kusu bunyə læ Herodes eso. Itsyise Herodes áte Yohanes sikpi se unyi nkə Yohanes éyifo ɔnukualetidi ku utidi wə díyifo kɛnkɛ eso. Nyaso úkase wə. Lefe kpə, óla nkə læ úkanɔ wə asatete, ite bə wə etiki nyamə káto wə læ lɛkɔəsi læ ónɔ nnya tsya fɛ.

²¹ Lə kalosəkɔɔ, íbə bə Herodia ənyə kusu ko ɔnlɛ bɔbɛbɛ. Diyi nəmfó didi Herodes eto leleyi. Herodes ákpadi wə beninətidi læ wə sekakedikɔ ku wə bamamanyə eto beninə ku Galilea eto kaso eto beninə kplɛkplɛ læ wə lesakedikɔ. ²² Herodia eto kebitɛ əbə mfó úwi kewi ókpe disuəyuə nya Oka Herodes ku wə bahɔ læ lesakedikɔ mfó tinti.

Nyaso Oka Herodes átɔ kebitɛ kamə nkə, “Be faala fə læ ntə fə?” ²³ Nya usi óteyi wə tsya nkə, “Ekpe læ mɔ lekankpomɛ, minkə muutə fə lesa nə ke fɔɔtɔ mɛ, læ mɔ sekakedikɔ eto kutsyə kulaa tsya!”

²⁴ Nyaso usiobi əmfɔ átaka úsu ótɔ wə ambe nkə, “Be ele bə ntɔ?”

Nya wə ambe letəyi wə nkə, “Tɔ wə Yohanes Ntufləsətidi eto disisi.”

²⁵ Disiobi nəmfɔ ésinkli kpla dísu diyo nəmə kafo nya óteyi Herodes nkə, “Nla minkə læ Yohanes Ntufləsətidi eto disisi ətəkə læ ɔkpe tenkle əsuə ətə mɛ mɔmɔmɔmɔ!”

²⁶ Nyamfo ába oka Herodes lɛkɔəsi, fɛɛ wənsiəmbɔfo ntamu bo óka utsyə læ beninətidi bamfó eto ənəmi butu. ²⁷ Lə

nyaso ókpe wə oblafo lamfolamfo nkə usu ola Yohanes eto disisi læ ufi oboko. Nya oblafo əmfó dídu úsu Aba eto diyo nə baakpe betidi, mfó úsu óla Yohanes eto disisi. ²⁸ Kamaa, úfi disisi nəmə útəkə læ ɔkpe tenkle əsuə nya úfi ni oboko dissiobi nəmə. Nya wuntsya dífi ni úsu útə wə ambe.

²⁹ Lefe nə Yohanes eto bakasebi lenɔ ditiki nəmfɔo, bésu báfo wə ɔkɔ bésu bɛbikə.

Yesu Itə Betidi Akpi Anɔ Lesa Bédi.

³⁰ Batɔnkpe ba Yesu lékpe nkə besu batsyilama lekpake mfóo, ésinkli bəbə bátəyi wə nnya kenke bésu beyifo ku asa nnya báte. ³¹ Nya kaka mə ku Yesu lesɔnɔ eto betidi kpə ba nlɛ búbə kédu étsyiko bufui. Nyaso Yesu ku wə bakasebi mánkɛ lefe læ bedi lesa kula tsya. Nyaso Yesu áteyi mə nkə, “Bitə læ bo hã læ busu kaka lɛbiɔ læ busiə mfó butsyə ɔnwɛ sɛkɛ.”

³² Nyaso bésu bédufə læ ɔkɔ læ besu kaka betidi læmbə. ³³ Fɛɛ lefe nə bántɔɔ, betidi kpə ənyə mə batsyə lekpo, nya bétsyetsyi bátɔ setɔ bésu baka mfó budufə fɛ Yesu ku wə bakasebi dísu bédufə mfó. ³⁴ Se Yesu lɛbɔ læ ɔkɔ əmə únyə sitiditu siaməə, mə asa ənə wə kafo itsyise batsyə fe basamu ba læmbə obebe. Nyaso útsyiko mə asa kpə bote itsyi læ Onanto əsuə.

³⁵ Lefe nə ditsyitsyo léyoo, wə bakasebi ányi bésu wə ɔflɔ nya bátəyi wə bənkə, “Kale bolo. Nya kase mfo diyifo ntentii, bəəmbunyə kulesa bedi. ³⁶ Nyaso ləkə məmblɛ kusu læ bedu. Lə bedufə kəmə ku mbuto bo lɛfi mfɔo, boofó lesatsyuə bunyə kaya kedi.”

³⁷ Yesu áteyi mə nkə, “Mi kosatee, bitə mə lesatsyuə læ bedi.”

Nya bátəyi wə bənkə, “Nyamfó ebofo fe utsyuə eto afa mflamfla eto kayofɔfo! Ala fə bobiasə nyamfo læ mə budi əsuə?”

³⁸ Nya Yesu letɔ mə nkə, “Abolo asia bɛnlɛ? Bisu bebel!”

Nya se bésu bábee, bátəyi wə bənkə, “Abolo anɔ ku akpe ənuə ete ntə.”

³⁹ Yesu áteyi wə bakasebi nkə bətə læ betidi bamə kenke læ bəsiə kaso læ sefa siamə əsuə mfó læ etsyukpa etsyukpa əsuə. ⁴⁰ Nyaso betidi bamfɔ kenke əsiə kaso læ etsyukpa etsyukpa əsuə ətsyuə fe

betidi kolofa nya ɔtsyuə fe betidi awosi anɔ.

⁴¹ Nya Yesu dífi abolo ku akpɛ nyamə, nya se óbe kato, nya ɔsɔ Onanto ani. Nya úbudi abolo nyamə nya úfi nnya útə wə bakasebi nkə bəsiə bətə etsyukpa etsyukpa nyamə. Nya úsiə akpɛ nyamə tsya nko útə mə. ⁴² Mba kenke lɛkɛ mfó édi bémi.

⁴³ Nya se wə bakasebi lɛsɛ didisa nə díbu bakɔɔ, díyi lefosi etsyitsya kplɛ ənuə. ⁴⁴ Nya mba dídi lesa nəmfo eto basani mate éyifo betidi akpi anɔ.

Yesu Áyɛ Lə Ntu Ɔsuə.

⁴⁵ Lamfolamfo Yesu áteyi wə bakasebi nkə bedufə lə ɔklɔ əmə lə besu umə wə baakpo Betsaida, lə ditumbukplɛ nəmə eto lekpake nə nse. Nya útə nkə sitiditu siamə sənsə sidu.

⁴⁶ Nyamfo eto kamaa, wuntsya édu óbe kɔtini komə nkə lə usu oto ola. ⁴⁷ Se éyo ketsyee, ɔklɔ əmə áyo ditumbukplɛ nəmə eto ntinti, Yesu mate hã díbu uńyə mfó. ⁴⁸ Únyə nkə wə betidi édufə lə bulə əsuə ku kase bánlɛ ɔklɔ əmə bofo bonwa itsyise ufiebi lɛ bɔsɔ kələ mə. Nyaso lə kolensiənto kplɛɛ, Yesu áyɛ lə ntu bomə əsuə úsu mə ɔfɔ eti nkə lə ɔyɛ ofe. ⁴⁹ Nya se bənyə wə lə ntu bomə əsuə, báfa bətəyi bənkə, “Ɔkɔ ni.” ⁵⁰ Məmbɛlɛ áte sikpi se bənyə wə.

Nyaso Yesu áteyi mə lamfolamfo nkə, “Biante sikpi! Mɔ uni! Bimuə utu bɛlɛ!” ⁵¹ Nya óbe údufə lə mə ɔklɔ əmə kafo, nya ete ufiebi əmə lɛyɛ bɔsɔ. Nyamfo éyifo wə bakasebi yanii ku kafɔsu. ⁵² Itsyise bántɛ kase ko íbə fɛ útə betidi akpi anɔ bamfo lesa bédi banɔ. Mə nsusu mánkpa ko mə lə nyamfó əsuə, itsyise bámfo wə bánɔ.

Yesu Átsya Befimfi Lə Genesaret Eto Kasɔ.

⁵³ Se bédufə ditumbukplɛ nəmə eto lekpake nə nsee, báyifə lə Genesaret eto kasɔ. Nya bətsyasə mə ɔklɔ əmə mfó. ⁵⁴ Kase báyifə lə ɔklɔ əmə koo, betidi ɔtsyə Yesu lekpo. ⁵⁵ Nyaso betidi bamə étsyetsyi bəsu bətəyi mə betidi kenke lə kasɔ kamə. Nya kaka ke bánɔ bə Yesu kpee, bətsyi befimfi lə mə belabekə əsuə báboko wə ɔfɔ. ⁵⁶ Nya kaka ke Yesu dísu

koo, umə ni o-o, kebuto keni o-o, betidi ko díketsyi mə befimfi kaboko obia nya bánlɛ wə lekpakpa bənkə utə lə betidi wə awu eto atosɛ ete. Nya mba dítidɛ nnyaa, əmuə ale.

7

Bianklɛnko Anasa Bəni Onanto.

¹ Farisifɔ ku afi eto bateasa ba dítsyi Yerusalem əbə bətsyilama Yesu. ² Bənyə bə wə bakasebi si balɛ lesa budi nya bətsyuə məmflə mə ani fe kase Farisifɔ laate betidi bə ele bə bəflə. ³ Bənyə nyamfo bətsyə lekpo itsyise Farisifɔ ku Yudafɔ fɛfɛ kenke eeyifo lə mə batekoko, banakoko eto akpa nnya báyani bətsyə nya bəte mə əsuə. ⁴ Nya lə báya lesa saa bətsyiko bikəkatekɔ tsyaa, ele bə bəflə mə ani fɛ lə bedi. Nya ele bə beyifo lə afi kpə nnya bəbə bétu, fe kase bəəflə akɔbɛ ku ekplibi ku kalɔtsyi.

⁵ Lə nyaso Farisifɔ ku afi eto bateasa áto Yesu bənkə, “Beso fə mba ntəkəko fə lənyifo lə bo batekoko ku banakoko eto akpa əsuə? Nya banlɛ asa budi lə mə ani məfləmfləmflə əsuə?”

⁶ Yesu ələkə kənyɛ ɔteyi nkə, “Ɔnəmi ənəmi eto betidi bini! Lesa nə Onanto eto Unyeləkətidi Yesaya ləwɔni ɔteyi utsyə lə mi əsuə, íbə ítə sitinti! Ɔteyi bo nkə, Onanto áteyi nkə,

‘Betidi bamfoo, ənəmi ənəmi eto dibu ete bəətə mɛ,

banla mɛ itsyi lə mə akɔəsi.

⁷ Bimba ete ini bə bálɛ mɔ lelabi buyifo.

Baate kawunsiə eto afi nnya betidi dítsyə fɛnkə mɔ afi ini.’

⁸ Nnya lete bə bifi mɔ kɔfi bəkula nya bɛnlɛ mi kawunsiə mfo eto akpa boté.”

⁹ Yesu esi ɔteyi mə nkə, “Bekpe awəsu ɔtsyuə nnya biefi akayɛ lə nnya əsuə kani Onanto eto kɔfi budi, keyifo batekoko ku banakoko eto akpa. ¹⁰ Onanato eto Unyeləkətidi Moses áwɔni útsyə nkə, ‘Bu fə anto ku fə ambe. Ɔteyi tsya nkə fə ke léka fə anto ku fə ambee, ele bə balo fə.’ ¹¹ Fɛɛ biatəyi biənkə ɛlɛkɛ bə utidi ebofo lesa bɔni butə wə anto ku ambe ba lesa lehiã, ku nsusu bə lesa nəmə eyifo kɛnkɛ, kato taflatsyə ku nsusu bə wuufi lesa nəmə utə Onanto bomu eso. ¹² Nya

eyε le bo akpa əsuə, boata Onanto eto kɔfi kebu. ¹³ Nko ini bæ biefi mi bana eto akpa kaninsə Onanto eto afi. Nya bieyifo asa bamba kpə tsya fe nyamfo eto okle.”

Asa Nnya Laabɔ Ketsyi Utidi Eto Lekɔesi Ləətə Weeyifo Lebua Nε.

¹⁴ Lə nnya kamaa, Yesu esi ókpadi sitiditu siamə nkə bányi bafi wə. Nya óteyi mə nkə, “Mimble kenke bitsyue mə ato lə bənɔ kasɔ. ¹⁵ Lesa nə ke utsyuə dídi ókpe lə kafo əmbutə obiasə wə əsuə. Bomu lesa nə ke ditsyi lə wə lekɔesi óteyii, nnya ni lesa nə ləətə weeyifo lebua nε. ¹⁶ Mimble kenke bitsyue ato lə bənɔ mə kasɔ.”

¹⁷ Lə nyamfo eto kamaa, se údu lə mə ɔflo úsu diyoo, wə bakasebi átɔ wə bənkə uləkə lekpa nəmə eto kasɔ ote mə.

¹⁸ Yesu átəyi mə nkə, “Lə bianno lekpa nəmfo kasɔ, nyalε mi nsusu əmbə kulesa kasɔ bofo bɔnɔ! Ekpa bənkə lesa nə didufə lə utidi kafo, əmbutə utidi əmə yifo lebua, ¹⁹ itsyise yeendufə lə wə utu kəmiə. Wə kafo bomu yuudufə nya yɔɔye εbɔ lə wə kafo fe lesa biabia.” Nyaso nnya Yesu lətəyi mfoo, ate bənkə didisa saa alεkε itə budi.

²⁰ Nya úsukosə óteyi nkə, “Lesa nə ləbɔ itsyi lə utsyuə eto lekɔesii, ni laabiasə utidi nε. ²¹ Itsyise nsusu bua saa aabɔ ketsyi lə utidi eto lekɔesi kəmiə nya mu ləətə wəyifo asa bua nε. Asa nyamfó ni fenkə, ləsənɔdi ku kuyu ku ditilo ku disənkpo, kusia kamafefe ku sidikpuu, ²² ku nsusu bua fifi ku kawε ku disiale, sidia tɛyitəyi kabiasə utidi eto diye ku nsusu bua kekkeke fifi lə sisə ku sisia əsuə, nya ləənə utidi kakpe lə kofani əsuə, ənəmi səsəsəsə lə utidi bamba eto bikə əsuə, diye biasəbiasə, əsuə kato bobesə, ebukisa yifoyifo, koto mentsyue mentsyue. ²³ Asa bua nyamfo kenke aabɔ ketsyi lə utidi eto lekɔesi, nya laabiasə utidi nε.”

Usio Wə Lenni Yudanya Áfo Yesu Ɔnɔ.

²⁴ Nyamfo eto kamaa, Yesu édu úsu umə utsyuə lə Tiro eto kasɔ. Úsu diyoo kaka wóanla nkə kuutsyuə saa te nkə okpe mfó, tsyafε wóamfo bɔbɔ. ²⁵ Mfó, se usio utsyuə wə ləwɔnɔ bua nle

wə ubi bulə lenɔ nkə Yesu kpe lə mfó, úbə wə ɔflo akpa akpa nya óse akonki lə wə ənəmi. ²⁶ Usio əmfo enni Yudanya. Bále wə lə umə wə baakpo Foinike lə Siria eto kasɔ. Nya óle Yesu lekpa kpa nkə ola ləwɔnɔ nəmə ɔbɔnko lə wə ubi əsuə.

²⁷ Nya Yesu lékpasə wə nkə, “Tutεε, tə bekpefi lesa eto. Yanlekε bæ befi bekpefi eto lesa bətə bakpa.”

²⁸ Lə nnya əsuə usio əmfo ətə wə mbuayε nkə, “Ao, mə Onamute, bakpa bamə lə ɔpunu kalɔ lə lesakedikɔ mfó, ebunyə lesa nə bekpefi bamə nlə budi eto nə lookpoo kasɔ bedi.”

²⁹ Nya Yesu lətəyi wə nkə, “Lə kase fətə mbuayε mfo esoo, du esu diyoo. Ebunyə se ləwɔnɔ nəmə díkayani fə ubi əmə.”

³⁰ Nyaso usio əmfo édu úsu diyoo. Lə mfó, únyə nkə wə ubi labe lə wə kalabekɔ, nya ləwɔnɔ bua nəmə lénsisi wə lə əsuə.

Yesu Átsya Osani Wə Ni Ototi Ku Omumu.

³¹ Se Yesu lídu lə Tiro eto lekpa kpe mfó, óye lə Sidon úsu Galilea eto Ditumbukplε kama kaka Kəmə Lefosi kamə nkpe eti.

³² Nya mfó, betidi bətsyue ákpa utidi utsyuə wə ni ototi ku ɔmumu báboko wə ɔflo nya bále wə lekpa kpa bæ utəkə ani lə wə əsuə.

³³ Nyaso Yesu ákpa wə usuko lekpa kaka betidi ku kudu ləmbə, nya úfi wə animi ókpe wə lə ato. Útufə ntufə ókpo lə wə animi nya ókɔbe utidi əmə eto odiakami. ³⁴ Nya Yesu lébesə wə ənəmi óbe kato nya ówɔnɔ fūū, nya óteyi osani əmə nkə, “Hefata,” eto kasɔ ni bəə, “Sini!” ³⁵ Lamfolamfo, osani əmə eto ato ásini nya wə odiakami tsya lényankli nya ófo etiki budi.

³⁶ Yesu ákpe betidi ba dinyə mfó kɔfi nkə bántəyi utidi saa kulesa, itsyi lə lesa nə bənyə mfó. Fεε bimbaa ete óninko mə, itsyise kase ókpe mə kɔfii, nko kə banle nnya bokpantisyasə nε. ³⁷ Nya betidi ba kenke lenɔ asa nyamfó, iyifo mə naa efensə! Nya bətəyi mə əsuə bæ, “Wəyifo lesa saa kukɔnɔ. Wəətə bamumu leedi etiki, nya batoti tsya laanɔ asa!”

8

Yesu Ɖtə Betidi Akpi Ana Lesa Bédi.

¹ Lə eyi nyamfó əsuə, betidi kpə əbə bətsya mfó. Nya se kulesa díməntsyə boodi esoo, Yesu ákpadi wə bakasebi óboko wə akɔ nya ótəyi mə nkə, ² “Betidi bamfo eto asa lə mə kaminsə, itsyise eyi ətsyə sɔɔ ni nyamfo se bəbə mɔ ɔflo nɛ. Nya mɔmɔɔ, kulesa ente boodi. ³ Lə nyani mə beluu, kukpense ebɔlɛ mə kola disi lə kusu itsyise mə bətsyuə etsyi katsyontsyoko.”

⁴ Nya wə bakasebi lətɔ wə bənkə, “Se utidi luunyə lesa utə betidi bamfo lə mfiminti mfo bə bedi bemi?”

⁵ Mfó Yesu lətɔ mə nkə, “Abolo asia nte mi?”

Bátəyi wə bənkə, “Abolo akuanse.”

⁶ Yesu átəyi məmblɛ nkə bəsiə kasɔ. Nya úfi abolo akuanse nyamə, nya ósɔ Onanto ani, nya úbudi nnya úfi útə wə bakasebi nkə befi bətə betidi bamə kenke. Nya mə tsya dífi nnya bəsiə bətə mə. ⁷ Akpɛ asiani tsya ətsyə. Yesu éfi nnya tsya nya ósɔ ani. Nya úfi nnya útə wə bakasebi nkə besie nnya tsya bətə mə. ⁸⁻⁹ Betidi bamfó kenke édi bəmi. Betidi bamə eto utu ebuyifo akpi ana. Se bədi bálosə, bakasebi bamə áse abolo wɛlɛwɛlɛ nnya díbu nya íyi etsyitsya kplɛkplɛ akuanse. Nnya kamaa, Yesu ələkə betidi bamfo kenke kusu nya bədu. ¹⁰ Nya Yesu ku wə bakasebi dídufə lə ɔklo báyila ditumbukplɛ bésu Dalmanuta eto lekpake.

Farisifo Átɔ Yesu Bənkə Uyifo Ayanisa Ote Mə.

¹¹ Farisifo bətsyuə əbə Yesu ɔflo nya bətsyiko wə etiki bunənkɔ lə befi bato wə babe. Nyaso bátəyi wə bə uyifo ayanisa ətsyuə ote mə lə bate bə Onanto ɔflo útsyi úbə. ¹² Nyamfo ələ Yesu tinti nya óla ɔwɔnɔ nya ótɔ mə nkə, “Beso kon mmi eto betidi laabɛbɛ bə bənyə ayanisa fɛ lə bafo banɔ? Kulefe, nɛ mi bətəyi minkə, membuyifo ayanisa nnya eto okle bela biə biənyə mfo!” ¹³ Nya údu lə mə ɔflo, nya úsinkli údufə lə ɔklo nya óyila ditumbukplɛ nəmə úsu ni lekpake nə nse.

Yesu Ɖkə Mə Ato Lə Bidia Eto Asatete Ɖsuə.

¹⁴ Kase banlɛ ditumbukplɛ nəmə bɔyilaa, wə bakasebi bamə áta əsuə bəntsyi abolo kpə. ¹⁵ Nya Yesu lətəyi mə nkə, “Bekpe kobe lə bitsyue ato lə bənɔ etiki itsyi lə oka Herodes ku Farisifo eto əyənkiəsə əsuə.”

¹⁶ Lefe nəmfoo, mə sɔɔ dínyə mfó bánlɛ etiki búdi katəyi bə, “Lee nnya buuntsyi abolo kpə eso ɔnlɛ bətəyi nkoo?”

¹⁷ Fɛɛ se Yesu nyi etiki nnya banlɛ bətəyi esoo, ótɔ mə nkə, “Beso bənɛ etiki lə abolo butsyi əsuə? Ibə ese mɔmɔɔ, biənyətɔ nye bənɔ kasɔ? Bitidi ato ko!”

¹⁸ Bekpe ənəmi, tsya fɛ biənyə! Bekpe ato, tsya fɛ bianno! ¹⁹ Bíankloma lefe nə ménsie abolo anɔ míntə betidi akpi anɔ dídi? Etsyitsya kplɛ asia nnya wɛlɛwɛlɛ díbu díyi?”

Bátəyi wə bənkə, “Lefosi etsyitsya ənuə.”

²⁰ Yesu esi ótɔ mə nkə, “Nya lə lefe nə mínsie abolo akuanse míntə betidi akpi anaa, nnya wɛlɛwɛlɛ díbuu, etsyitsya asia íyi?”

Bátəyi wə bənkə, “Akuanse.”

²¹ Nya ótɔ mə nkə, “Ibə ese mɔmɔɔ, biantɛ tɔ futsyə mini?”

Yesu Átsya Unəmba Utsyuə Lə Umə Wə Baakpo Betsaida.

²² Se Yesu ku wə bakasebi dídufə Betsaida, betidi bətsyuə ákpa unəmba utsyuə báboko Yesu ku wə bakasebi ɔflo nya bálɛ wə lekpakpa bə lə ufi wə kɔni utəkə lə wə. ²³ Yesu ákɔbɛ nwə əmə lə kɔni nya ókpa wə ɔbɔnkɔ lə umə nti. Se útufə ntufə ókpo lə unəmba əmə eto ənəmi, úfi wə ani útəkə lə wə əsuə, nya ótɔ wə nkə, “Alɛ lesatsyuə bunyə?”

²⁴ Nya utidi əmə létakasə wə ənəmi óbɛ kato nya ótəyi nkə, “Ee, nɛ betidi bunyə, tsya beyifo fe eyi. Fɛɛ balɛ bɔyɛ katsyilama.”

²⁵ Nya Yesu disi útidi wə ənəmi. Lə lefe nuəfə nəmfoo, utidi əmə ásini wə ənəmi kukɔnɔ, nya wə ənəmi lékpa, nya únyə lesa saa kukɔnɔ. ²⁶ Nya Yesu díləkə wə kusu nkə udu usu wə diyo, wensisinkli usu umə əmə nti.

Petro Áteyi Nkà Yesu Ni Nwà Onanto Lékpò Ọhile Útsyà.

²⁷ Lə nnya kamaa, Yesu ku wə bakasebi édu mfó bésu kebuto kətsyuə ka ləfi Kaisarea Filipi eto kaso eti. Nya lefe nə bánye lə kusu bantso, Yesu édi mə etiki óteyi nkə, “Bəteyi mə, futsyà betidi laatəyi bə wə mini?”

²⁸ Bəteyi wə bənkə, “Bətsyuə lə bəteyi bə fə ni Ntufləsətidi Yohanes. Nya bətsyuə tsya nle bəteyi bənkə fə ni Onanto eto Unyeləkətidi Elia. Nya bətsyuə tsya nle bəteyi bənkə fə ni Onanto eto mba lələkə wə kənye eto mba kə eto okle ọni.”

²⁹ Nya Yesu disisi óto mə nkə, “Mimi nkprə, owoe biebu biə wə mini?”

Petro áteyi wə nkə, “Fə ni nwə Onanto lékpò ọhile útsyà.”

³⁰ Nya Yesu díkə mə ato nkə bánteyi ku utsyuə saa, lesa nə benyi itsyi lə wə mfo.

Yesu Édi Etiki Itsyi Lə Wə Kanyinyanya Ku Wə Ukpə Ku Wə Businkli Kataka Ɛsuə.

³¹ Nya Yesu dítsyiko wə bakasebi asa ətsyuə bóte, óteyi mə nkə, “Ele bə ibə itə bə Utidi Eto Ubi nyə kanyi lə Yudafə eto beninə ku besumunyə ninə ku afi eto bateasa eto ani, bani wə. Boolo wə, tsya lə diyi tsyáfə wootaka.” ³² Óteyi mə nyamfo ókpasə, bə lə bano kaso. Nya Petro lékpa wə usuko oflo wonko wə inuə, nya óninko wə.

³³ Tsyaa, se Yesu díkənsə óbe wə bakasebii, údi etiki ku ləblofi ókpe Petro nkə, “Obansam, du mə lə oflo!” Nya ọl bótəyi nkə, “Anla asa nnya Onanto lala, bomu nnya betidinini lala!”

³⁴ Nyaso Yesu ákpadi betidi eto dit-syukpa nəmə ku wə bakasebi óboko wə oflo nya óteyi mə nkə, “Lə utsyuə ala nkə wəətəkəko məe, ele bə uləkə wə ato ku wə əsuə utsyiko lə wə alasa əsuə nya lə utsyi wə uyikabie utəkəko mə. ³⁵ Itsyise nwə ke lela nkə wələkə wə nkprə, woo nyansə mu. Nya utidi wə ke loonyansə wə nkprə lə mə disisi ku lə Ditiki Səe nəmfo esoo, wuunyə nkprə manlo. ³⁶ Nte kutəkə ko utudi luunyə lə kawunsiə kamfo eto bikə kenke afiani wə bele fə wənyə nkprə manlo? ³⁷ Nye be utidi luufi ofloma ko

bə lə unyə nkprə manlo? ³⁸ Məmə mfoo, betidi kpə lə asa bua buyifo ketsyi kama kakpe Onanto. Nyaso lə utsyuə efi mə ku mə asatete fe afanisa məmə, wuuntsya ebudi kofani lə mə, Utidi Eto Ubi, oflo lə lefe nə muubə ku Onanto eto Batonkpe kenke ku lə Onanto eto diyənde əsuə.”

9

¹ Nya Yesu disisi óteyi mə nkə, “Nle mi bəteyi sitinti minkə mi bətsyuə əmbukpə isu ese lefe nə biunyə Onanto əmə eto sekakediko luubə ku əsuəale.”

Yesu Eto Ɛsuə Bofloma.

² Eyi akua eto kamaa, Yesu ákpa Petro, ku Yakobo ku Yohanes bésu kətini kutsyuə əsuə. Mə hā dísu bəsiə mfó. Lefe nə bakasebi bamfo nle bobee, bənyə bə Yesu eto ditsyəbi áfloma. ³ Nya wə awu nnya onkpe léfloma íflubi futututu enso kase utidi luuflə wə bikə ku ntu biole nya benle buyənde.

⁴ Nya bənyə Onanto eto bənyeləkətidi ba koko, Mose ku Elia ləbo bənlə etiki budi ku Yesu.

⁵⁻⁶ Sikpi əmuə bakasebi bamə kenke itsyise bənte lesa nə bənlə bəteyi. Nya Petro wə dímante lesa nə woateyi, ləteyi Yesu nkə, “Oteasa, bo mfo eto bubə aləke tinti. Tə lə boto ebu ətsyə. Ləni itə fə, ləni itə Mose, nya ləni tsya itə Elia.”

⁷ Nya lesəmiloku ditsyuə díbə díti məmblə kenke, nya bəno əkəe ləbo utsyi lə asəmiloku nyamə əsuə nle bəteyi nkə, “Nwə mfo ni mə ubi lala wə mankeko. Bitsyue wə koto.”

⁸ Akpaakpa mfó, bətsyilamasə ənəmi tsya bənyə kuutsyuə saa enso Yesu hā nýə ku mə mfó.

⁹ Lefe nə bəsinkli banle kətini komə bəyifə kəbə kaso, Yesu əkə mə ato nkə, “Bianteyi kuutsyuə lesa nə binyə mfo isu ese bə, mə, Utidi Eto Ubi, ataka ntsyi əkəmə mbə.” ¹⁰ Bėti etiki nyamfo bákpe lə mə nti, fə lə mə mate sii, nya bákato mə əsuə bənkə, “Be ni bə wootaka utsyi əkəmə ubə eto kaso?”

¹¹ Nya bəto Yesu bənkə, “Beso afi eto bateasa bamə laatəyi bənkə ele bə ibə bə Onanto eto Unyeləkətidi Elia tə Kristo eto bubə?”

¹² Yesu áteyi mə nkə, “Sitinti baateyi. Ele bə Onanto eto Unyeləkətidi Elia to Kristo eto bubə lə ubə ɔɔ lesa saa utsyə. Fəe bəwɔni bákpe lə Awɔnisa Kenke Eto Kukuə tsya bə Utidi Eto Ubi ebudi ohiä tinti nya bɔɔni wə. Be bibu biə nyamfo tsya lə bote? ¹³ Nlɛ mi bɔteyi minkə Onanto eto Unyeləkətidi Elia búbə koko. Fəe betidi mámfo wə ku dibu. Bomu béyifo wə kase ke bála. Nyamfo əbə itə fe kase Onanto eto benyeləkətidi ləwɔni bətsyə lə Awɔnisa Kenke eto Kukue əsuə.”

Yesu Ála Ləwɔnɔ Bua Nə Dísiə Lə Osaibi Utsyuə Əsuə.

¹⁴ Lefe nəmfoó, se Yesu ku bakasebi itsyə bamə dísinkli bəbə bakasebi fefe ɔflo, bənyə bə betidi kpə nýə bətsyilama mə, nya afi eto bateasa bətsyuə nle mə etiki bunə nko. ¹⁵ Se betidi bamfó kenke dínyə Yesu nle bubəə, iyifo mə yanii, nya bətsyetsyi bəsu bətsyako wə bəsiəsə wə.

¹⁶ Yesu óto wə bakasebi bamə nkə, “Nte kənə ka mi ku mə nle?”

¹⁷ Nya osani utsyuə wə nýə lə betidi bamə nti ləteyi Yesu nkə, “Oteasa, nkpa mɔ ubi mboko fə ɔflo, itsyise ləwɔnɔ bua si wə lə əsuə itə waamfo etiki budi. ¹⁸ Lefenə ke ləwɔnɔ bua nəmfo nle wə buləə, dietsyi wə kasɔ lə kasɔ, nya efu laabɔ wə lə kənyɛ nya woayimi anyi, nya wə əsuə kenke laasie kəkləkə. Nya minkpa wə mimboko fə bakasebi minkə lə batsya wə, fə bamfo.”

¹⁹ Nya Yesu ləteyi mə nkə, “Ei! Mii, mmi eto betidi, mi bofo kanɔəmbə ale! Nte lefe nə eto okle ele bə bonko mi ye fe lə befo bənɔ? Nye nte lefe kəntsye nə ele bə nyenko mi fe lə bənɔ asa kasɔ? Bekpa ubi əmə beboko mɛ!” ²⁰ Nya bákpa wə búsuko Yesu. Nya kase ləwɔnɔ bua nəmfo dínyə Yesu ko, dítinkəsə ubi əmə nya dínə wə ləesɔ lə kasɔ lenle bowaninsə, akaminansə lə kasɔ, nya efu nle bɔbɔ lə wə kənyɛ.

²¹ Nya Yesu ləto wə anto nkə, “Se ítsyiko wə buyifo məə, yóɔ klɛ?”

Osani əmə áteyi wə nkə, “Ítsyə wə kasɔ lə wə sikpefi lefe ke. ²² Ləwɔnɔ nəmə aakplatsya sesiasesia nkə lə lelo wə, lə ibə nkoo, dietə nkə lə udu ɔnɔ udufə lə utə

nye ntu əsuə. Nlɛ fəə lekpa kpa, nyə bo kaminsə, lə ebofo lə awunsə ko bo!”

²³ Yesu áteyi wə nkə, “Beso faateyi mə fənkə lə mofofo? Lesasa ebofo bubə kətə lə afo mɛ ɔnɔ.”

²⁴ Lamfolamfo, ubi əmə eto anto áteyi bembembe nkə, “Mfo nno, tsyaa bumbə ale kpə. Wunsəko mɛ lə mɔ bofo kanɔ lə bumua ale.”

²⁵ Nya lefe nə Yesu dínyə nkə betidi kpə lə bəkpɔ lə banyi bafi məə, údi ləwɔnɔ nəmfo etiki nkə, “Ləwɔnɔ bua nə ləətə betidi lannɔ ku leendi etiki, nle fə bɔteyi minkə bɔ lə ubi əmfo əsuə, nya mensi sinkli edufə lə wə kulefe kulefe bio!”

²⁶ Ləwɔnɔ nəmfo áfa bembembe, nya dítinkəsə wə kekleke nya ləbɔ wə lə əsuə. Ubi əmfo álabə mfó fe bukpa ukpə. Nya utsyuə saa wə nýə mfó nle bɔteyi nkə, “Ukpə!”

²⁷ Nya Yesu ləkəbe ubi əmə lə kɔni nya ótaka únyə.

²⁸ Lə nyamfo eto kama se Yesu dídufə diyo ditsyuəə, wə bakasebi áto wə buɛ bənkə, “Beso bo dímamfo ləwɔnɔ nəmfo bola kələkə lə ubi əmə əsuə?”

²⁹ Nya Yesu ləteyi mə nkə, “Siankpa utidi əmə éboto ola sesia sesia sesia nya ókle kənyɛ, nya fe wofo ləwɔnɔ nəmfo eto okle bola kələkə lə utidi əsuə nɛ.”

Yesu Esi Údi Etiki Itsyi Lə Wuukpa Əsuə.

³⁰ Yesu ku wə bakasebi édu mfó báye lə Galilea eto kasɔ. Yesu mánla nkə kuutsyuə saa te kaka onkpe, ³¹ itsyise úkate wə bakasebi asa. Íteyi mə nkə, “Osani utsyuə ebufi Betidi kenke eto Ubi utə, nya wuufi wə utə betidi nkə balo. Nya lə diyi tsyəfə əsuəə, wuusinkli otaka ubə nkpə.” ³² Tsya bánno lesa nə óteyi mə mfo eto kasɔ, nya báte sikpi ku kase bɔɔto wə ditiki nə óteyi mfo eto kasɔ.

Yesu Áte Asa Itsyi Lə Nwə Ndi Okplɛnyə Kenke Əsuə.

³³ Se bəsu bédufə Kapernaum eto uməə, bəsu bédufə diyo lɔni. Mfóo, Yesu áto wə bakasebi nkə, “Nte ditiki nə bənle bunə lə mi nti se bónle bubə?” ³⁴ Tsya bəntə wə mbuayɛ saa. Itsyise se bánle bubəə, bəkənə etiki bə bala bə baate utsyə wə ni ɔkplɛ kenke lə mə nti.

³⁵ Nya Yesu dísiä læ kasɔ nya ókpadi wə bakasebi lefosi inuə bamə, nya ótəyi mə nkə, “Mi futsyā ləla nkə weedi ɔkplenyə kenke læ mi ntii, ele bæ uyifo wə əsuə fenke nwə læmbə kulesa nti, nya wu-usumu wə bətsyuə.”

³⁶ Nya útə dikpefi díbə únyə læ mə sətɔ. Nya útsyi dikpefi nəmfo útəkə læ wə akpa nya ótəyi mə nkə, ³⁷ “Utsyuə saa léfo dikpefi læ mə disii, mə ni ófo. Nya utsyuə saa loofɔ mə, inni mə mate ete ofo. Bomu ófo mə Anto wə létsyese mə tsya.”

Utsyuə Saa Wə Leenkisi Mii, Uyifo Lɔni Ku Mi.

³⁸ Nya, okasebi wə baakpo Yohanes letəyi Yesu nkə, “Oteasa, búnyə osani utsyuə wə nle awɔnɔ bua bóla læ fə diye əsuə. Nya búti wə kusu buə usinkli ɔyɛ, itsyise umbə læ bo nti.”

³⁹ Yesu átəyi mə nkə, “Bienti wə kusu, itsyise utsyuə saa wə leeyifo ayanisa læ mə diye əsuə, əmbudi mə etiki bua. ⁴⁰ Nya utsyuə saa wə lænnyə læ bo əsuə, bonko wə eyifo bani.

⁴¹ “Nya mətə læ bete biə utsyuə saa wə luutə mi ntu nkə binə itsyise biyifo mə balee, Onanto ebofo wə nnya kayo.

Biəntə Kulesa Saa Lə Iti Mi Bofokanɔ Kusu.

⁴² “Lə ibə bæ utidi utsyuə ətə bæ dikpefi nə díkənyə bofokanɔ læ mə ésinkli kama læ nnya əsuə, wuunyə kotonənə tinti. Lə befi ukua bátsyasə læ lebambi kplɛ əsuə befi bakpe wə læ simuə befi wə bato bakpe læ ditumbukplɛ, yɔlɛkɛ itə wə eso.

⁴³⁻⁴⁴ “Nyaso læ fə kɔni kɔni abiasə fə bofokanɔ, tɔnɔ læ ala ko ələkə! Elɛkɛ bæ ye kɔni kɔwɛ esu nkpə manlo kəmiə enso bæ ke ani ənuə læ Onanto læ oto fə okpe læ ditəfenku əsuə kaka baatonsə asa bua. ⁴⁵⁻⁴⁶ Nyaso læ fə kokpa kɔni laabiasə fə bofokanɔ, la ko ələkə. Elɛkɛ eso bæ ke kokpa kɔwɛ læ ənyə nkpə manlo, enso bæ akpa ənuə ke fə læ bato fə bakpe læ utə əmə kəmiə. ⁴⁷ Nya læ fə dinəmi aakpa fə kesuko asa bua kəmiə, nə ni ələkə. Elɛkɛ eso læ akpe dinəmi ləwɛ nya fedufə læ Onanto eto sekakedikɔ enso bæ ke ənəmi

ənuə læ befi fə bato bakpe læ utə manlo kəmiə, ⁴⁸ wə eto asa bátəyi bənkə, ‘Ekuklubi nnya laabiasə asa mfóo, əənkpə kulefe.

Nya ute wə laatonsə asa mfóo, aanni kulefe.’

⁴⁹ Itsyise fe kase befi mba kakpe læ didisa dialɛkɛ, nko kə Onanto lefi kanyinyənyə eto utə kakpasə wə betidi əsuə nɛ.

⁵⁰ “Mba alɛkɛ. Fɛ læ bóyansə mu kamini, ənsiəmbofo kamini bokpe læ mu bio. Nyaso, tə mba eto lɛlɛkəsə læ bokɛ mi læ əsuə. Lə bisia læ diyuə əsuə ku mi bətsyuə.”

10

Yesu Áte Asa Itsyi Lə Kusə Ku Kusianini Isuə.

¹ Nya se Yesu dídu mfó, óyila Yordan eto ketu úsu Yudea eto kasɔ. Betidi kpə esi bəbə bátsyilama wə mfó tsya, nya úkate mə asa mfó itsyi læ Onanto əsuə fe kase úkala buyifo.

² Farisifo bətsyuə əbə wə ɔfɔ bæ læ itə kusuu, læ bənyə kusu læ wə əsuə. Bátɔ Yesu bənkə, “Nyale Onanto eto kofi ətə kusu bənkə osani ɔni wə usiə?”

³ Nya Yesu tsya lítə mbuayɛ ótɔ mə nkə, “Nte kofi ko Mose lékpe mi?”

⁴ Bətə mbuayɛ bənkə, “Mose ətə kusu nkə osani wə ke lensianla wə usiə, ɔwɔni kukua læ utə wə bote fɛ læ oyani wə.”

⁵ Yesu átəyi mə nkə, “Moses wə ni Onanto eto Unyeləkətidi áwɔni nyamfo nko útə mi itsyi læ mi letotidi eso. ⁶ Taa kawunsia eto diyifofee, Onanto éyifo osani ku usio, fe kase báwɔni bákpe læ Kukue Kenke əsuə. ⁷ Awɔnisa Eto Kukue Kenke átəyi nkə, ‘Lə nyamfo eso osani du læ wə anto ku ambe ɔfɔ usu ɔkɔ ku wə usiə, ⁸ nya mə inuə bamə loofiani əsuə eto sinə ɔni.’ Nyaso læ Onanto eto ənəmi, bafiani utidi ɔni. Inni inuə! ⁹ Nyaso betidi ba Onanto ləkɔ banii, kawunsia kamfo eto utidi saa əmbə kusu wəəsənsə mə nti.”

¹⁰ Kama se bəsu bédufə læ diyɔ kəmiə, wə bakasebi átɔ wə asa itsyi læ ləsanə ótəyi læ kofi komfó əsuə. ¹¹ Yesu ələkə kasɔ óte mə nkə, “Osani wə looyani wə usiə usu nya úfi obambaa, udi kɔsɔnɔ,

ota wə usiə koko əmə ubu. ¹² Nko ke la usio ani wə usiə nya usu usiəko úsiə kusə bamba tsyaa, wuntsya akpo kusə óta wə usiə koko əmə úbu.”

Yesu Ákpo Bekpɛfi Bətsyuə Atsyɔ.

¹³ Lə lefe nəmə tutuutuu, betidi bətsyuə ákpa mə bebi báboko Yesu ɔflo bə lə ufi wə ani utəkə mə lə əsuə okpo mə atsyɔ. Fɛɛ wə bakasebi ənyənki bákpe mə. ¹⁴ Se Yesu dínɔyə nyamfoo, kafo ányi wə nya ótɛyi wə bakasebi nkə, “Bitə lə ekpɛfi lə bəbə mɔ ɔflo, bienti mə kusu. Itsyise Onanto eto sekakedikɔ tə itə mba laabokosə mə əsuə kasɔ fe kase ekpɛfi kəkɛ bamfo leeyifo. ¹⁵ Nlɛ mi bɔtɛyi sitinti minkə utidi wə ke ləmbɔfo Onanto eto Sekadidi fe kase dikpɛfi kəkɛ laabokosə wə əsuə kasɔ, wəmbudufə Onanto eto sekakedikɔ kulefe.” ¹⁶ Nya óbuta dikpɛfi saa, útəkə wə kɔni nya ókpo mə atsyɔ.

Otabinyə Utsyuə Átɔ Yesu Kusu Ko Wɔɔyɛ Lə Unyə Nkpə Manlo.

¹⁷ Lefe nə Yesu létaka únyə lə uluu, osani utsyuə étsyetsyi úbə óse akonki lə wə ənəmi, nya ótɔ wə nkə, “Oteasa Sɛɛ, be ele bə nyifo fe lə nyə nkpə manlo?”

¹⁸ Yesu átɔ wə nkə, “Eyi lesa nə eso fakpadi mɛ fə, ɔsɛɛ? Utidi saa meenyifo ɔsɛɛ, enso Onanto. ¹⁹ Eyi Onanto eto afi nnya kenke. Manlo utidi, mankpo kusə nye mamfe fə usiə kama, menyu, mantɛyi sidia lə fuutsyuə əsuə nye ala wə kɛnyɛ, manwɛ utidi lə afo wə bikə, bu fə anto ku fə ambe.”

²⁰ Osani əmfo esi ótɛyi wə nkə, “Oteasa, idu lə mɔ sikpɛfi ibə ese lə mii, nlɛ afi nyamfo kenke budi.”

²¹ Yesu ábɛ wə ku lelabi nya ótɛyi wə nkə, “Lesakpa lɔni hā dibu ele bə yifo. Su lə esu efi fə bikə bia kenke nte fə ate, lə efi atabi nyamfó efi ətə bakombo. Lə nnya əsuə, ebofiani otabinyə lə Onanto eto. Nyamfo eto kama, du lə əbə ətəkəko mɛ lefe saa!”

²² Se osani əmfo lɛnɔ ditiki nəmfoo, élo wə ani nnya údu ku nkuɛnlo, itsyise bikə kpə kpe wə.

²³ Yesu átsyi ɔwininsə nya ótsyilamasə ənəmi óbɛ wə bakasebi nya ótɛyi mə nkə,

“Ekpe ale tinti fɛ batabinyə loofɔ Onanto eto sekakedikɔ budufə.”

²⁴ Ditiki nəmfo ábiasə wə bakasebi bamfo eto nsusu. Fɛɛ Yesu esi átɛyi mə nkə, “Mɔ bebi, bɛnɔ kase enkpe ale itə batabinyə bə bənyə kusu bedufə Onanto eto sekakedikɔ! ²⁵ Mə mfó budufə kpe ale eso kase ɔdɔmini ku lekoko lɔɔyɛ lə okaasa eto ofo ofe!”

²⁶ Se ótɛyi mə ditiki nəmfoo, isi ébiasə mə nsusu ekpe blɛmblɛ! Nya banlɛ mə əsuə bɔtɔ bənkə, “Nyalɛ owɛ ko luunyə nkpə manlo?”

²⁷ Nyaso Yesu ábɛ mə tūū, nya ótɛyi nkə, “Utidi saa əmbə loofɔ nyamfo buyifo. Fɛɛ wə Onantoo, wə ebofo lesa saa buyifo.”

²⁸ Nya Petro dídi etiki ótɛyi nkə, “Bóyani bo lesa saa butsyə bubə butəkəko fə!”

²⁹ Nya Yesu lɛtɛyi nkə, “Nlɛ mi bɔtɛyi minke mimi ebunyə bikə kpə enso mbia béyani bitsyə. Itsyise utidi saa wə léyani wə oto nye bayimisani nye bayimisio, nye ambe, nye anto, nye wə bebi, nye wə ɔkue útsyə lə mɔ butəkəko esoo, nya lə usənsə Ditiki Sɛɛ nəmfoo, ³⁰ wuunyə asa nyamfó eto nnya kolofa ku kama lə kasɔ kamfo. Wuunyə kato ku bayimisani ku bayimisio, ku ambemə ku bebi ku kakue kpə. Fɛɛ betidi ebokpe wə bulə tsya. Nya nyamfo eto kama, wuunyə nkpə manlo lə kawunsia ɔfɔ ka luubə. ³¹ Fɛ betidi kpə ba ntɔ setɔ mɔmɔ, ebubə bafe kama. Nya mba nkpe kama mɔmɔ, mə loofɛ bato setɔ nɛ.”

Yesu Esi Údi Etiki Itsyi Lə Wuukpə Isuə.

³² Lə lefe nə bányɛ lə kusu baatɔ lə Yerusalem eeto umə, Yesu átɔ setɔ fe wə bakasebi dítəkə. Nya bulə butsyuə eto okle dídufə lə bakasabi bamfó əsuə nya sikpi dímuə betidi ba ntəkəko mə tsya. Yesu esi ókpadi wə bakasebi nya ókpa mə úsuko kaka kudu ləmbə nya ótɛyi mə asa nnya ləbə wə butu.

³³ Ótɛyi mə nkə, “Bɛnɔ! Bɔtɔ lə Yerusalem eto umə kaka boomuə mɛ, mɔ ni Utidi Eto Ubi, nya boofi mɛ bakpe lə besumunyə ninə ku afi eto bateasa eto ani. Boolo mɛ dikpəkpi nya buufi mɛ

bakpe læ mba lenni Yudafɔ eto ani. ³⁴ Nya bookpe mɛ kɔfiɔ, nya bootufɔ ntufɔ bakpo mɛ læ əsuə, bable mɛ, balo mɛ. Fɛɛ læ diyi tsyɛfɔ əsuə, muusinkli ntaka mbə nkɔ bio.”

Yakobo Ku Yohanes Áls Yesu Lekpakpa Bə Utsyə Mə Lə Nkplɛkɔ.

³⁵ Nya Sebedeo eto bebi ba ni Yakobo ku Yohanes díbə Yesu ɔflo nya báteyi wə bankə, “Oteasa, bokpe kətsyuə boə boatəyi læ eyifo ətə bo.”

³⁶ Yesu áto mə nkə, “Be ini?”

³⁷ Báteyi wə bənkə, “Lə əsiə læ fə lekankpomɛ læ fə sekakedikɔ eto diyənde əsuə, bo tsya aala boə læ bubə busiə læ fə akɔ mfó. Bo ɔni læ usiə læ fə kodianini nya unuəfə tsya læ usiə læ fə kəməni.”

³⁸ Yesu áteyi mə nkə, “Biante lesa nə bənle bɔtɔ! Befo bənɔ biə biofo ntu bunə læ kanyi eto lekɔbe nə məənə əsuə? Nya biofo ntufɛsəfləsə eto lekpa nə mofo læ kawunsiə mfo bofo?”

³⁹ Nya bətə mbuayɛ bənkə, “Bofo.”

Yesu áteyi mə nkə, “Ee, biofo bunə læ lekɔbe bua nə eto okle məənə, nnya biofo ntu fləsəfləsə eto lekpa nə eto okle mafo mfo. ⁴⁰ Fɛɛ mimbə kusu bə nləkə utidi wə luusiə læ mɔ kodianini nye kəməni. Mɔ Anto wə ni futsyə luutə betidi ba úkalo mfó utsyə útə.”

⁴¹ Lefe nə bakasebi lefosi fɛfɛ lenɔ etiki nyamfoo, bənyə ɔblo bákpe Yakobo ku Yohanes. ⁴² Nyaso Yesu ákpadi məmble kenke utsyə nya ɔteyi mə nkə, “Biyi biənkə Aba eto beninə kpe əsuəale læ mə betidi ba nkpe læ mə kalɔ əsuə. Nya nkómə eto beninə tidi bamfó akɛ ale əkələkə kayinkə mba nkpe mə kalɔ. ⁴³ Fɛɛ yanle bə itsyə nko læ mi nti. Lə mi nti eto utsyuə aala nkə weedi ɔtɔnkɔtɔnkoo, ele bə obokosə əsuə kasɔ usumu bafɛfɛ. ⁴⁴ Nya læ mi nti eto utsyuə aala nkə wofo diye kplɛɛ, ele bə uyifo nwə lænnə əsuə, laabokosə əsuə kasɔ kabɛbɛ bafɛfɛ eto lɛlɛkəsə. ⁴⁵ Itsyise Utidi Eto Ubi kulaa tsya məmbə nkə besumu mɛ. Bomu bə læ usumu betidi læ ufi wə nkɔ utə læ betidi kɔ eto diləkə.”

Yesu Átsya Unəmba Bartimeo.

⁴⁶ Nnya kamaa, Yesu ku wə bakasebi əsu Yeriko. Nya se banle budu læ umə əməə, betidi kɔpə ətəkəkɔ mə. Nya lefe nə bányɛ kusuu, báfe unəmba utsyuə wə baakpo Bartimeo eto kasɔ ni Timeo eto ubi. Nya unsi mfó ɔnlɛ asa bɔtɔ. ⁴⁷ Se ɔnɔ nkə Yesu Nasaretnyə uni nle bofee, ófa bembembe ɔteyi nkə, “Yesu! David eto ubi! Be mɛ læ ənyə mɛ kaminsə!”

⁴⁸ Betidi kɔpə ba nle bofe mfó ənyənki bákpe wə bənkə usinkli ɔyɛ kudu komə. Tsya mfe fɛ usi ófa bembembe nkə, “David eto ubi! Be mɛ læ ənyə mɛ kaminsə!”

⁴⁹ Nya se Yesu lenɔ nkoo, úkənə únyə nya ɔteyi nkə, “Bekpadi wə bitə mɛ.”

Nyaso bákpadi unəmba əmfo báteyi bə, “Nyə disuəyuə! Taka mlə, itsyise ɔlɛ fə bokpadi.” ⁵⁰ Lamfolamfo, úləkə wə awu katɔ óto ókpe, nya ótaka únyə, nya úsu Yesu flo.

⁵¹ Yesu áto wə nkə, “Be faala fə nyifo ntə fə?”

Unəmba əmə áteyi wə nkə, “Oteasa, tə læ mɔ ənəmi læ esini læ nkənyə!”

⁵² Nya Yesu ləteyi wə nkə, “Su. Fə bofokanɔ átsya fə.” Nya lamfolamfo, wə ənəmi lesini nya útsyiko asa bunyə. Nya útəkəkɔ Yesu, nya məmble lídu.

11

Báfo Yesu Fe Oka Lə Yerusalem.

¹ Lefe nə bányi bafi Yerusalem nya bédufə Betfage ku kaka letsyilama Betania mfó, báyo Nnuəbi eto Eyi eto Kɔtini. Nya mfó Yesu lékpe wə bakasebi inuə nkə beákatɔ. ² Nya ɔteyi mə nkə, “Lə bidufə umə tutɛɛ, biunyə biənkə bətsyasə ɔflimubi wə ku ukuə, wə ku utsyuə saa díməsiə tɔ unyə. Benyankli wə læ ukuə læ bifi wə beboko mɛ. ³ Nya læ utsyuə áto mi nkə, ‘Beso bənle wə buləkə?’ bəteyi wə biə mi Onamute ahiə wə, nya businkli bufi wə boboko mlɛ.”

⁴ Nyaso betidi inuə bamfo əsu nya bənyə bə ɔflimubi nýə læ ukuə, únyə læ futsyə eto kəsiə. Nya bələkə wə ku ukuə əmə. ⁵ Betidi bətsyuə ba nýə mfó áto mə bənkə, “Be bənle wə bonyankli keyifo kɔ?” ⁶ Báteyi mə fe kase Yesu ləteyi mə.

Nya mə tsya dítə mə kusu bə banyankli wə. ⁷ Se báboko Yesu ubuki əmfoo, béfi mə mfiá bətəkə lə ubuki əmə əsuə nya Yesu lébe úsiə lə wə. ⁸ Betidi kpə éfi mə mfiá bətsyə lə kasə, bətsyuə tsya əfəsə kale ku afanto lə kaflo bésense bákpo lə kusu bə lə ɔye ofe. ⁹ Betidi ba kenke ntə sətə ku mba ntəkə kamaa káfa bembembe kákatəyi bə,

“Hosiana!

Bələ atesə butə nwə nlə bubə lə Onanto eto diye əsuə.

¹⁰ Bifi atesə bitə bo ona Oka David eto sekakedikə sia nlə bubə.

Hosiana itə Onanto wə nkpe kato fanlo-fanlo.”

¹¹ Se údufə Yerusalem, Yesu ésu Yudafo eto Disumuyo. Nya ótsyilamasə ənəmi óle ola óbe lesa saa nə nkpe mfó. Fəe se kale mfe nlə bolo esoo, údu úsu Betania ku wə bakasebi.

Yesu Ékudi Kuidiyi Kutsyuə.

¹² Se kale dísiə, bədu lə Umə Betania bánle bubəə nya kukpense étsyiko Yesu bələ.

¹³ Únyə kəsese nkə kuyi kutsyuə ko laawə eyibibi baakpo fiki ko léta afanto kpə nyə mfó. Nyaso úsu nkə weesu obe lə kónwə ebibi. Fəe se úsu údufə kuyi komə kalə, únyə nkə kóanwə ebibi saa. Afanto hā kóto. Lefe nə ele bə kusi kónwə tsya mányo tə. ¹⁴ Nyaso Yesu édi kuyi komə etiki óteyi nkə, “Ensiembənwə ebibi bio.” Wə bakasebi áno se óteyi nko.

Yesu Ála Mba Nlə Bikə Bote Lə Disumuyo.

¹⁵ Se bésu bədufə Yerusalem, Yesu ésu Yudafo eto Disumuyo, nya útsyiko betidi ba nlə asa bote ku mba nlə bikə bote lə diyo nəmə bola, úkə mba nlə atabi bofloma eto kapunu úwi. Nya úkə mba nsi banle ablonima tsya bote eto akpome úwi itsyise wóanla nkə kuutsyuə saa ubə ukaye lə Disumuyo əflo mfó kafe ku mə bikə.

¹⁶ Nya wóantəno nkə kuutsyuə saa fi kulesa úbə katekə lə kesumukə eto diyo nəmə mfó. ¹⁷ Nya óte betidi bamfó asa óteyi mə nkə, “Bawəni lə Awənisə Kenke Eto Kukuə əsuə bə, Onanto áteyi nkə, ‘Bookpo mə diyo,

diyo nə kawunsiə kenke eto betidi luubə bato ola bətə Onanto.’ Fəe mimi éfi ni bíyifo beyu eto kabiokə katafa betidi.”

¹⁸ Besumunyə ninə ku afi eto bateasa ba ləke mfó áno etiki nnya Yesu létəyi. Nyaso bábəbe kusu ko bəoye balo wə. Tsyaa balə sikpi bote eye lə kase betidi ba tā laala wə asatete eso.

¹⁹ Se éyo ditsyitsyo lefee, Yesu ku wə bakasebi édu lə Yerusalem eto umə əmə.

Bənyə Bə Kuidiyi Komə Yesu Díkudi Ékpə.

²⁰ Se kale dísiə eto olesiyə, nya se bánye lə kusu bánle bubəə, bənyə bə kuidiyi komə ébukpə koko kenke taa ko keyudu ke. ²¹ Petro ákloma lesa nə díbə, nya óteyi Yesu nkə, “Oteasa, be kuyi komə fékudii, kúkpə!”

²² Yesu áteyi mə nkə, “Befo Onanto bəno. ²³ Nlə mi bəteyi sitinti minkə, utsyuə saa wə ləteyi kətini komfo nkə konyi kusu kudufə lə lekpo, nya wanyaki lə wə lekəsi, nya ófo óno nkə lesa nə óteyi ebubə itə, Onanto ebuyifo nnya utə wə. ²⁴ Nyaso nlə mi bəteyi minkə, lesa nə ke biəto Onanto eye lə olatoto əsuəə, befo bəno biə dioka mi kəni. Onanto ebuyifo lesa nə mə utə mi. ²⁵ Nya lə bibə ola katokə kətə Onanto nya bekloma biə utidi utsyuə áta mi úbuu, bifi bətsye wə itə bə mi Antə wə nkpe kato tsyaa, lə ufi mi asa bua ətsye mi. ²⁶ Fəe lə biemfi bətsye wə, mi Antə wə nkpe kato tsya əmbufi ətsye mi.”

Betidi Ákpe Kədiə Ku Yesu Itsyi Lə Kaka Wə Əsuəale Ditsyi.

²⁷ Yesu ku wə bakasebi édufə Yerusalem. Nya Yesu nyə lə kesumukə mfó bətsyilamaa, nya besumunyə ninə ku afi eto bateasa ku umə eto beninə bətsyuə díbə wə əflo. ²⁸ Nya bəto wə bənkə, “Owoe dítə fə əsuəale fə feeyifo asa nyamfo? Nya owoe tsya dítə fə kusu nko?” ²⁹ Yesu ətə mbuayə nkə, “Tutəe, məotə mi ditiki ləni hā. Nya lə bitə ni mbuayəe, məotəyi mi nwə eto əsuəale əsuə minlə asa nyamfo buyifo. ³⁰ Bəteyi mə kaka Yohanes léfo əsuəale utsyiko fə úfləsə betidi ntu? Əsuəale nyamə,

Onanto ɔflo itsyi lee utidi ete dítə wə kusu?"

³¹ Bétsyiko etiki nyamfo bunə læ mə nti, nya bátə mə əsuə bənkə, "Ntsyə ele bæ bətəyi kɛɛ? Lə bətəyi boə nkomə eto əsuəale nyamə etsyi Onanto ɔflo, wɔɔtə bo nkə, 'Lə nko inii, beso bíamfo Yohanes bənɔ?' ³² Fɛɛ læ bətəyi wə boə, utidi ete letsyese wə tsyaa!" Balɛ sikpi bote kase bətəyi nko tsya itsyise utsyuə saa áfo ɔnɔ nkə Yohanes eyifo Onanto eto unyeləkətidi.

³³ Nyaso bátəyi Yesu bənkə, "Bunyi."

Nya Yesu létəyi mə nkə, "Mintsya əmbətəyi mi itsyi læ əsuəale nnya minkpe eso fɛ maafo nyamfo buyifo!"

12

Yesu Átəyi Lekpa Únyə Lə Yudafo Eto Beninə Əsuə.

¹ Nya Yesu létəyi mə lekpa nkə, "Lefe lónii, osani utsyuə áfo nte eto eyi eto ɔkue. Nya ókpe ɔkpo ótsyilama wə. Nya úləkə dibíə læ koba əsuə kaka wuukəkə eyibibi nyamə eto ntu ukakpo. Nya óto kalebe kani letaka kaka bookənyə bakase ɔkue əmə. Nya úfi ɔkue əmə ókpe læ wə beyifoyifo bətsyuə eto ani nkə bakase wə, læ lesa nə ke bənyə læ ɔkue əmə, læ befi baboko læ besie bətsyuə. Nya údu úsu kusu. ² Se lefe léyo bæ balɛ eyibibi nyamə, osani əmə ákpe mə wə uyifoyifo ɔni nkə læ bɔɔle eyibibi nyamə, læ bətsyɛ nya læ akpa ənuə læ osani əmə læ ofo wə lekpa oboko wə. ³ Fɛɛ beyifoyifo bamfo ko dímuə wə uyifoyifo əmfo báble nya bala wə bətsyese nya údu anifufu. ⁴ Nya osani əmfo disi ótsyese uyifoyifo bamba. Nya se úsuu, beyifoyifo bamfo leble wə nya ófo lefabe læ disi, nya bákpe wə kofani tinti. ⁵ Nya osani əmfo disi ótsyese wə uyifoyifo bamba bio, nya báble wuntsya nya báló wə. Nnya kamaa, usi ótsyese wə beyifoyifo kpə. Nya báble bətsyuə nya báló bafɛfɛ.

⁶ "Utidi wə dibu wə bio wootsyese wə ni osani əmfo kosate eto ubi lala. Lɛfɛfɛɛ, ótsyese wə. Nya ótəyi wə əsuə nkə, 'Mfo nno miə boobu mo ubi.'

⁷ "Fɛɛ beyifoyifo bamə átəyi mə əsuə bənkə, 'Nyə nwə luudi Bonamute eto

bikə. Bibə læ bumuə wə bolo, læ bɔle wə kediko bofo bofianinsə bo kale.' ⁸ Nyaso bəmuə ubi əmfo. Nya báló wə. Bəfi wə bəduə læ ɔkue əmə eto kama."

⁹ Nya Yesu létə mə nkə, "Be befo bənɔ bíə osani əmfó ebuyifo? Mɔɔtəyi mi minkə wuusu mfó usu olo beyifoyifo bamfó, ɔle ɔkue əmfo ofo okpe betidi bambaa kɔni. ¹⁰ Nto bíankla læ Awonisa Kenkɛ Eto Kukuə kaka bətəyi bənkə, 'Leba nə mba laato ayo læni bæ dimbə kɔnɔ,

ni bomu díbə lefiani nə nso bofe læ afɛfɛ kenke nti.

¹¹ Bonamute ni nwə díyifo nyamfo.

Iyifo lesa nə laanɔ bobɛ sitinti!' "

¹² Nya se bánɔ nyamfoo, Yudafo eto beninə ákplatsya kekke bæ læ bəmuə Yesu. Itsyise bənyə bæ lekpa nəmə ótəyi itsyi læ mə əsuə. Fɛɛ bəte sitiditu sia nýə mfó sikpi. Nyaso bədu læ wə ɔflo.

Yudafo Eto Beninə Ábio Yesu Uyibi Lə Etiki Əsuə.

¹³ Kamaa, bətsyese Farisifo ku Herodes eto betidi bətsyuə læ Yesu ɔflo bæ læ besu bətsyue wə etikididi ato læ bənyə kabua læ wə esuə. ¹⁴ Se bəsu wə ɔflo, bətəyi wə bənkə, "Oteasa, buyi boə fəə, ɔnukualɛtidi feni. Nya eentsyi fə etiki kawuninsə læ ədufə betidi ənə. Aante betidi eto ənəmi sikpi, ɔkplɛ lee, ɔkɛkɛ. Nya ni bæ Onanto eto kusu sɛɛ əsuə hā faate saa kayenko. Nyaso tɛyi bo læ ɛlɛkɛ bæ boko oko butə Romafo eto Okankplɛ Kaisare ¹⁵ Bofɛ lee boamfo?"

Fɛɛ Yesu yi mə nkə ənəmi ənəmi eto betidi beni, nya óto mə nkə, "Beso biala bíə biato mɛ bebe? Bəboko mɛ atabi læ mbe." ¹⁶ Báboko wə ani. Nya óto mə nkə, "Owoe eto disi ku diye ntəkə læ nnya əsuə mfo?"

Mfó bətə mbuayɛ bæ, "Okankplɛ Kaisare ni." ¹⁷ Nya Yesu létəyi mə nkə, "Nyaso bifi lesa nə ni Okankplɛ Kaisare eto lele bitə wə. Lə bifi lesa nə ni Onanto eto lele bitə Onanto."

Lə nyamfo esoo, iyifo mə naa.

Ditsyukpa Bamba Áto Yesu Bábe Lə Bəkpənkə Əsuə.

¹⁸ Sadukifo bətsyuə əbə Yesu ɔflo. Mə laate bənkə læ utidi əkpəə, woensibusinkli

otaka ubə nkpə. Bəbə bə bátɔ Yesu ditiki ditsyuə. ¹⁹ Bátɛyi wə bənkə, “Oteasa, Moses áwɔni lə afi nnya útə bo nkə, ‘Lə osani utsyuə əkpə nya óyani wə usiə utsyə nya bánle bebi saa, nyalɛ ele bə osani əmfɔ eto ɔyimisani, fi usio əmə ufi. Nya wə ku ɔkɔsiə əmə lə bale bebi. Nya bebi bamfóo, betidi ebunyə mə fe osani wə dimankɛ ubi saa eto bale.’ ²⁰ Nya íbə lefe lɔni bə, bayimisani ekuanse əsiə. Ututə éfi kusia nya úkpə le lefe nə bánle ubi saa. ²¹ Nya unuəfə tsya dífi wə, nya wuntsya díkpə lefe nə eto lefe wonko usio əmfɔ dímanle ubi saa. Nko kə íbə lə wə əsuə bə banle ubi saa. ²² Nko íbə bə mə ekuanse ba kenke éfi usio emfo bafia. Fɛɛ məmblɛ kenke əkpə lefe nə mə ku usio əmfɔ dímanle bebi saa. Nnya kama kamaa, usio əmfɔ tsya əkpə. ²³ Mɔmɔɔ, nnya ni bənkə lə lefe nə bəkpənkpə kenke lootaka betsyi ɔkɔmə bəbə nkpə, mə nti eto owoe luudi usio əmfɔ eto usə se mə betidi ekuanse bamə lə lefe ditsyuə, dikefi wə fe kusia?”

²⁴ Nya Yesu díɛtə mbuayɛ nkə, “Inni nko ini kulaa. Nnyə minkə bíanno ditiki nəmfo kasɔ, itsyise bianno etiki nya nkpe lə Awɔnisa Kenke Eto Kukuə eto kasɔ nya binyi Onanto eto əsuəale. Nyaso beta wə bibu. ²⁵ Lə lefe nə bəkpənkpə lootakaa, bootsyə fe Onanto eto batɔnkpe, nyaso bembufi bəsiə nye bəsə. ²⁶ Nya lə bəkpənkpə eto businkli kataka əsuə, Moses áwɔni lesatsyuə lə Awɔnisa Kenke Eto Kukuə əsuə itsyi lə biyu eto eyi kpufɛ nnya dínyə utə əsuə. Onanto lídi wə etiki. Lee biankloma? Mfó ówɔni nkə Onanto áɛyi wə nkə, ‘Mɔ ni Abraham eto Onanto ku Isak eto Onanto ku Yakob eto Onanto tsya.’ ²⁷ Nnya kasɔ ni bənkə betidi ba díkəkpə ebusinkli bəbə nkpə, nya wə kə ni mə Onanto. Fɛɛ mi bíonya ɔnukualɛsu komfo koko!”

Kɔfi Eto Oteasa ɔni Áɛtə Yesu Nkə Nte Kɔfi Ko Nso Bofe Lə Afi Nnya Kenke Nti?

²⁸ Afi eto oteasa wə dínyə mfó áno etiki nya banle bɔɛyi. Nya áno nkə Yesu ətə etiki nyamə eto mbuayɛ kukɔno. Nyaso ónyi úsu Yesu ɔflo nya óto nkə, “Nte kɔfi ko ni nko nso bofe lə afi nnya kenke nti?”

²⁹ Mfó Yesu lɛɛyi wə nkə, “Kɔfi ko nso bofe ni nko báwɛni bənkə, ‘Israel eto betidi, belɔ bɛno kukɔno! Onanto ni bo Onamute, nya Onanto ɔni há nkpe. ³⁰ Nyaso ele bə ala Onanto wə ni fə Onamute ku fə utu kenke, ku fə lɛwɔno kenke ku fə nsusu kenke, ku fə əsuəale kenke.’ ³¹ Nya kɔfi ko nsi ntəkə lə nkomfo eto kama ni bə, ‘Lə fə ɔyimitsyuə fe kase faala fə əsuə.’ Kɔfi saa ensibə ko ntəkə afi nyamfo kato.”

³² Nya osani əmə díɛtə mbuayɛ nkə, “Oteasa, áɛyi nnya kukɔno! Lesa nə fáɛyi eyifo ɔnukualɛ bə Onanto ni bo Onamute, wə kama Onanto saa ensibə. ³³ Nya ele bə Utidi saa la Onanto itsyi lə wə utu ku wə nsusu kenke ku wə əsuəale kenke. Nya ele bə ola wə utiditsyuə fe kase woala wə əsuə. Elɛkɛ eso bə utidi di afi ənuə nyamfo, eso bə ufi bebuki ku keditətə bamba utə Onanto.”

³⁴ Se Yesu dínyə kasɔno ka əsuə osani əmfɔ lɛyɛ útə mbuayɛ, óɛyi wə nkə, “Fə alɛɛ, ibu sɛkɛ ete lə edufə Onanto eto sekakedikɔ.” Nyamfo eto kamaa, kuutsyuə saa mensi kpe ɔkɔɛ nkə woato Yesu kulesa tsya.

Nwə Onanto Lékpɔ ɔhile Utsyá.

³⁵ Lefenə Yesu lɛkɛ lə Yudafɔ eto Disumuyo ɔnlɛ Anantotiki bote mfóo, óto nkə, “Ntsyə íbə fɛ afi eto bateasa bamə nlɛ bɔɛyi bənkə Utidi wə Nlɛ Bubə, ábo utsyi Oka David eto kafo? ³⁶ Lɛwɔno Kenke áwunsəko Oka David áɛyi nkə, ‘Onanto áɛyi mɔ Onamute nkə,

“Siə mfo lə mɔ kodianu isu ese lefe nə muutə efi fə akpa ətəkə fə balo lə disinti.” ’

³⁷ Nyalɛ lə David kosate lə Utidi wə Nlɛ Bubə bokpo nkə wə Onamute, nyalɛ ntsyə íbə fɛ wə kosate lofo David eto kafo eto ubi budi?”

Nya betidi kpə dínyə banle etiki nnya Yesu nyə ɔnlɛ budi bɔno ku disuəyuə.

Yesu ɛkə Betidi Ato Lə Afi Eto Bateasa ɛsuə.

³⁸ Se Yesu nlɛ betidi bamfó asa botee, óɛyi mə nkə, “Bebe sinini lə afi eto bateasa əsuə. Baala awu kplɛ bokpe nya baala bɔyɛ kafe kaka betidi luunyə mə bəsiəsə ku dibu. ³⁹ Bala nsiəkɔ kplɛ busiə

læ Yudafɔ eto ntsyako ku læ asakediko. ⁴⁰ Bælækæ bakɔbæsiæ kɔhɔ. Kamaa, baale mæ bikæ kafo. Nya bato kala kentsyεε kate əsuæ bæ beyi Onanto. Mæ kotonənə əbɔkɛ ale eso betidi fɛfɛ eto ale!”

Ɔkɔsiæ Okombo Utsyuæ Itə Asa Nnya Dídufə Onanto Inə.

⁴¹ Nya Yesu díkənə úsiæ læ kedi kətəkɔ læ Disumuyo kaka banlɛ atabi boko, nya únsi ɔnlɛ bobɛ kase betidi nlɛ bofɛ kesu kako asa. Batabinyə kpə áko atabi kpə. ⁴² Nya ɔkɔsiæ okombo utsyuæ tsya díbæ ófɛ nya úfi atabi sɛkɛ úsu óko.

⁴³ Nya Yesu lékpadi wə bakasebi utsyæ nya ótɛyi mæ nkə, “Nlɛ mi bɔtɛyi sitinti minkə læ Onanto eto ənəmii, ɔkɔsiæ okombo əmfɔ eto atabi nnya ókoo, édufə ənə eso nnya betidi bamfo kenke léko. ⁴⁴ Sitintii, betidi bamfo kpe kɔni kalende. Fɛɛ nnya nte mæ eto sɛkɛ ete baboko. Nya usionko əmfɔ alɛɛ, ite bæ okombo ni tsyaa, ufi lesa nə ntə wə kenke úbæ óko. Lesa nə ele bæ wuufi oya lesa udii, nnya ni lesa nə úfi úbæ óko mfo nɛ.”

13

Yesu Átɛyi Etiki Ɔtɔnsə Utsyiko Lə Yerusalem Eto Disumuyo Eto Boba Ɔsuə.

¹ Se Yesu lɛbɔ læ Yudafɔ eto Disumuyo mfóo, wə bakasebi eto ɔni átɛyi wə nkə, “Oteasa, be aba nnya laanɔ bobɛ mfo beefi báto diyo kplɛ nəmfo ku kase baato nii! Dianɔ bobɛ!”

² Yesu átɛyi wə nkə, “Bɛlɔ bebe diyo kplɛ nəmfo kukɔnɔ, itsyise aba nya béfi báto ni eto lɛɛ lɔni embubu ditəkə læ ni utsyuæ əsuə! Diyo nəmfo kenke eboba lekpo læ kasɔ nnya aba nyamfó kenke looba isensə ekpo.”

Yesu Átɛyi Mba Ntəkəko Wə Nkə Buubə Bənyə Kanyi Balɔ Mə.

³ Yesu édu úsu úsiæ læ Nnuəbi eto Eyi eto Kətini komə əsuə. Nya mfóo, úsiæ ɔnlɛ Disumuyo nəmə bobɛ katsyese. Nya Petro ku Yakobo ku Yohanes ku Andreas hā díbæ wə ɔflɔ nya bátɔ wə bənkə, ⁴ “Onamute, dimamfɛ ayo nyamfó looba? Tɛyi bo asa nnya luubə læ bote boə lefe nəmə eboyo bæ nkomə eto asa nyamfo ebubə?”

⁵ Nya Yesu lɛtɛyi mæ nkə, “Bebe sinini, nya biəntə læ kuutsyuə saa læ ɔwɛ mi okpe. ⁶ Betidi kpə ebubə læ mɔ diye əsuə nya bɔtɛyi mi bənkə, ‘Nnyə mɔ ni nwə bákpo ɔhile əmə,’ nya bɔwɛ betidi kpə bakpe. ⁷ Nya yenyifo mi bulə læ benɔ ama eto kɔsɔ læ mi ɔflɔ nye læ katsyontsyoko. Ele bæ asa nyamfo eto kakle bæ. Tsya inni nnya kasɔ ni bənkə kawunsiæ eto kalokɔ eboyo. ⁸ Kasɔ ka ebotaka nka lema. Nya sekakedikɔ ka ebotaka nka lema. Nsɔ ebutinkə læ kalebe saa, nya kukpensə luubə. Asa nyamfo ebuyifo fɛ kase kalefo ləənə usionko.

⁹ “Ele bæ ibə bæ læ mi kosate bimua əsuə bitsyæ. Boomua mi bakpa mi besuko Yudafɔ eto beninə eto ənəmi. Bɔɔblɛ mi læ ntsyako. Booləkə mi bənyənsə læ baka ku nsɔ eto beninə eto ənəmi læ mɔ disɛ eso, nya biɔtɛyi mæ ditiki itsyɛ læ mɛ əsuə. ¹⁰ Tsya fɛ kalosəkɔ luubə, yuubə bæ batɛyi kawunsiæ eto əsə kenke eto betidi Onanto eto ditiki nəmfo. ¹¹ Nya læ lefe nə bəmuə mi besuko lekpokakpokɔ, biembu disɛ bɛtɔnsə itsyɛ læ lesa nə biɔtɛyi əsuə. Lə lefe nəmə ayoo, læ batɛyi ditiki nə Onanto eto Ləwɔnɔ lookpe mi kɛnyɛ nkə batɛyi. Itsyise inni mi kosate ləəbə etiki budi. Bomu Onanto eto Ləwɔni loote mi lesa nə biɔtɛyi.

¹² “Ɔyimi ebudu ɔyimi utə bæ balo. Nya antomə tsya luuyifo nko ke ku mæ bebi. Bebi ebotaka bənyə læ mæ antomə əsuə bedu mæ bətə bæ balo. ¹³ Bookisi mi læ mɔ disɛ. Fɛɛ utsyuə saa wə luunyə kekple læ wə bofokanɔ əsuə isu ese kalosəkɔ, Onanto ebuləkə wə utsyiko læ kotonənə ko bətsyə itə babuayifo əsuə.

Yesu Ɔkə Mə Ato Lə Bule Bo Ləəbə Bubə Ɔsuə.

¹⁴ “Mɔmɔɔ, bifə ato læ bɛlɔ benɔ kukɔnɔ. Lə binyə lesa nə Onanto leekisi nlɛ bubə læ wə Disumuyo kenke, ka nlɛ mfo kɔfiɔ bokpe nya dimanle bæ ɛkɛ mfo, betidi ba nkpe læ Yuda tsyetsyi besu babiɔ læ atini əsuə. ¹⁵ Nwə ntəkə læ wə ditsya əsuə, mensi bu disɛ nkə woayifə ubə ufi kulesa læ wə diyo. ¹⁶ Utsyuə wə nnyə læ ɔkue membu disɛ nkə wəəsinkli ubə oto nkə wəəbə ufi wə kafia. ¹⁷ Lefe nəmfo ebɔkɛ ale tinti itə besionko ba ni bafondɛ, nye mba nlɛ bebisambi ba nlɛ bɔyimi.

18 Bɛɛ Onanto lekpakpa bə lefe nəmə məntəkə lə lɛyɔ lefe! 19 Itsyise bulə bo luubə lə lefe nəmfo, əbəkɛ ale lesɔ mbo ke dikəbə bófe saa idu lə kawunsiə eto kasɔ ketsyikokɔ ibə ese mi eto lefe nəmfo. Nya bulə bomfo eto okle ensiembubə inyə kulefe. 20 Fɛɛ Onanto əbətɛyi utsyə nkə wuuləkə eyi nyamə ubu. Itsyise lenni nkoo, kuutsyuə saa embubu usiə. Tsyə lə wə betidi ba úkələkə utsyə esoo, wuuləkə lefe nəmə ubu.

21 “Nyaso lə utsyuə atɛyi fə nkə, ‘Bebe! Nnyə Kristo mfo,’ nye utsyuə tsyə nkə, ‘Nyə wə nkpe mmə,’ mamfo anɔ! 22 Itsyise mba luuyifo mə əsuə fe Kristo nye Onanto eto bənyeləkətidi, kpə ebɔtaka bənyə. Booyifo ayanisa kpə ku asa nnya nkpe sikpi, itə bə lə boofoo, bɔɔwɛ Onanto eto betidi ba úkələkə utsyə taa kɔ kulaa tsyə bakpe. 23 Nyaso bimua əsuə bitsyə! Ntɛyi mi lesa saa ntənsə fe lə lefe nəmə lə leyo.

Yesu Átɛyi Kase Utidi Eto Ubi Luuba Bio.

24 “Nya lə eyi nnya luutəkə lə bulə bomfo eto kamaa, ‘kofe əmbofa bio, nya kofande tsyə lembuyənde.

25 Befandebi ebuyifo fe bofankli bənɛ ketsyi kato kəbə kasɔ, nya kato eto asa kenke luutinkə.’

26 “Lefe nəmfo, betidi ebunyə mɛ, Utidi Eto Ubi, nɛ bubə lə asəmilo ku əsuə. Nya muubə ku Onanto eto əsuəale lə diyənde kplɛ əsuə. 27 Nya mootsyese mɔ kato eto batɔnkpe kawunsiə eto akpɔ ana nyamə lə nsu nɛkə mɔ betidi ba minkələkə mintsyə itsyi lə kawunsiə eto lekpake nəmfo isu ese lə kalosəkɔ ka nse.

Yesu Nkə Kuutsyuə Saa Enyi Lefe Nə Wuusinkli Ubə.

28 “Bekase asa itsyi lə koto əsuə. Lə ibə bə binyə se kuyi komfó lɛ afanto fɔfɔ buləkə, eté mi bə kasəmite əbɔfi. 29 Nko ke lə ibə bə binyə asa nnya mintsyə mi mfo lɛ kasɔ butsyə ku bubə, ete biote biə kawunsiə kamfo eto kalosəkɔ əbɔfi nnya ikəbə eyo fə kəsiə pɛɛ! 30 Sitinti nɛ mi bətɛyi minkə asa nyamfo kenke ebubə itə fe efe nəmfo eto betidi luupkə balo.

31 Kato ku kasɔ kenke ebubə kafe. Fɛɛ mɔ ditiki embubə lefe kulefe.

32 “Tsyaa, kuutsyuə saa enyi diyi nye lefe nə asa nyamfo luubə itə, Onanto eto batɔnkpe ku mɔ, Onanto eto Ubi kulaa tsyə enyi, enso mɔ Anto hā nyi. 33 Bebe kukɔnɔ lə bimua əsuə bitsyə itsyise binyi lefe nə nyamfó luubə itə. 34 Mɔ bubə ebuutsyə fe kase osani utsyuə luudu lə wə umə nkə wəsu kusu, nya óyani wə beyifoyifo utsyə lə diyo. Útə utsyuə saa keyifo ka wuukeyifo. Nnya kamaa, ótɛyi nwə laase wə diyo nkə ɔɔ ose wə diyo kekkeke.

35 “Nko kə ele bə mi tsyə muə əsuə binyə. Itsyise binnyi lefe nə mi Oyosate luubə udufə. Yofo bubə bə wuubə ku kakɔmi lefe, nye ntsyetsyi, nye kolen-siənto kplɛ ko bekuse lətə kenye, nye olesia. 36 Lə ibə bə ubə ofuaa, yanle bə ibə bə ubə unyə mi bənɛ selabe. 37 Lesa nə minɛ mi bətɛyi mfoo, nɛ nnya bətɛyi itə betidi ba ta. Nnya ni bə bimua əsuə bitsyə.”

14

Yudafɔ Eto Batɔnkotɔnko Ákle Bə Bəmuə Yesu.

1 Ibu eyi ənuə fe lə Yudafɔ lə bedi mə eyi nnya baakpo Ukpə Ása Bo Jyila ku Nnamfokua Eto Abolo Eto Eyi, nyna befi kakloma mə budu lə Egipte. Besumunyə ninə ku afi eto bateasa bətsyuə ákɛ mfó békebu disi lə kusu ko bɔɔye kalokalo bəmuə Yesu balo. 2 Bátɛyi lə mə nti bənkə, “Yanle bə ibə nko lə eyise nyamə eto lefe. Itsyise lenni nkoo, betidi ebunyə ɔɔlɔ bataka bənyə bo lə əsuə ibə ekpe bule.”

Usionko Utsyuə Éfi Nnuəbi Bo Laanyi Fifi Ókpo Yesu Lə Disi.

3 Yesu ésu Betania eto umə lə Simon wə díkefi bufisia unyə eto diyo. Lə lefe nə Yesu nsi mfó ónɛ lesa budii, usionko utsyuə wə nɛ nnuəbi bo laanyi fifi eto dituntu nə baakpo alabasta əbə mfó. Baakpo nnuəbi bomfó, bo lefo koya tintii bə naadi. Usionko əmfo ásini dituntu nəmə nya ówuninsə nnuəbi bomə ókpo Yesu lə disi.

⁴ Nyamfo ələ betidi ba dínyə mfó. Nya kafa lenyi mə bəteyi bətsyuə bənkə, “Beso woabiasə nnuəbi bomfo nko? ⁵ Eni ofo mu bote kənyə fe lələ wəɔlɔlɔ eto kayo, ufi usu utə bakombo.” Nyaso bəyənki bákpe wə bákpo wə kudu.

⁶ Nyaso Yesu áteyi mə nkə, “Beyani wə kpoo! Be so biayani wə lə bəyɛ wə bulə? Lesa sɛɛ úyifo útə mə. ⁷ Bakombo kpe mi lenti lefe saa. Nya biofo mə bəwunsəko lə lefe nə ke beela. Mə alɛɛ, inni lefe saa mɔkɛ mi lenti. ⁸ Usionko əmfo éyifo lesa nə wofu buyifo. Úfi nnuəbi bomfo ókpo mə lə əsuə ólɔ mə utsyə itə muukpə fɛ buubikə mə. ⁹ Nlɛ mi bəteyi sitinti minkə kaka ke boobe Onanto eto ditiki sɛɛ nəmə letsya lə kawunsiə kamfoo, bəteyi nnya usionko əmfo tsya díyifo mfo kefi kakloma wə.”

Yuda Átɔnɔ Nkə Wuudu Yesu Utə.

¹⁰ Nyaso Yuda Iskariot wə ni Yesu eto bakasebi lefosi inuə bamə eto ɔnii, ésu besumunyə ninə bamə ɔflɔ nkə woote Yesu udi utə mə. ¹¹ Əsuə əyua mə tinti se bəno etiki nnya úbə óteyi mə, nya mə tsya leteyi bə buutə wə atabi. Nyaso Yuda ákabɛbɛ kusu ko wəɔnyɛ ote mə kase boomuə wə.

Yesu Ku Wə Bakasebi Édi Ukpə Ása Bo Jyila Eto Lesa.

¹² Lə diyi tute lə Nnamfokuā eto Diyididi nə baalo Ukpə Ása Bo Jyila Eto Asamubi lə mə lekpa əsuə, Yesu eto bakasebi áto wə bənkə, “Se faala fə bəɔɔ butsyə itə Ukpə Ása Bo Jyila eto diyise nəmə eto budi?”

¹³ Nyaso Yesu ələkə bakasebi inuə lə mə bətsyuə nti nya óteyi mə nkə, “Mi bisu umənkpe əmə nya biotsyako utsyua wə ntsyi ntu ku ɔlɔtsyi. Bitəkəko wə bisu diyu nə əsuə wuudufə. ¹⁴ Nya lə bəteyi Oyosate əmə biənkə, ‘Oteasa əmə lə bəteyi nkə, te bo diyu nə kafa wonko wə bakasebi luubə bedi mə lesa lə Ukpə Ása Bo Jyila Eto Diyise nəmə əsuə.’ ¹⁵ Mfóo, woote mi diyu nə ləmə kafa lə diyu nəmə eto abanslo kaka bálɔ asa bətsyə kukɔnɔ itə bo.”

¹⁶ Bakasebi bamfo édu búsu umə, nya bənyə lesa saa fe kase Yesu leteyi mə. Nya

bəyifo Ukpə Ása Bo Jyila əmfo eto lesa nəmə bətsyə mfó.

¹⁷ Se ditsyitsyo lefe léyoo, Yesu ku wə bakasebi lefosi inuə bamə ésu mfó. ¹⁸ Nya lə lefe nə bənsi bənlɛ búdi, Yesu áteyi nkə, “Nlɛ mi bəteyi sitinti minkə mi ɔni wə bonko wə nlɛ kəni bokpe lə ɔkpe kedi lesa mfoo, ebote mə udi.”

¹⁹ Ditiki nəmfo éyifo mə buɛɛ ku sikpi, nya bətsyiko wə bəɔɔ ɔni, ɔni, bənkə, “Sitinti, nyi miə inni mə ni fanlɛ, lee mə ni?”

²⁰ Yesu ətə mbuayɛ nkə, “Mi lefosi inuə eto ɔni ni. Nya ni bə bonko wə nlɛ kəni bokpe lə ɔkpe ɔni mfo kedi. ²¹ Mə, wə ni Útidi Eto Ubi ebukpə fe kase bəwɔni bákpe lə Awɔnisa Kɛnkɛ Eto Kukuə əsuə. Fɛɛ ilə mə itə futsyə əmə itsyise wəəbə ohiā bunyə fefe. Lə nnya ete bənlɛ utsyə əmfóo, eni yɔɔlɛkɛ eso!”

Bonamute Eto Ditsyitsyosa Fɛfɛ.

²² Lə lə lefe nə bənlɛ lesa búdi, Yesu éfi abolo ətsyua. Nya lefe nə úkasɔ Onanto anii, úbudi nnya wəlewɛlɛ nnya úsie ni útə wə bakasebi. Nya óteyi mə nkə, “Befo nyamfo lə bidi. Nyamfo ni mə usuə eto sinə nɛ.”

²³ Nya úfi ləkəbe ku nte, nya se óso Onanto anii, úfi útə mə nya bənə.

²⁴ Nya óteyi mə nkə, “Nyamfo ni mə kəɔ ko muufi ntə lə betidi kpə eto disi, ko Onanto luufi uyifo ketsyue fəfə lə wə ku wə betidi eto nti. ²⁵ Lə ɔnukualɛ əsuə, mensiəmbunə nte fəfə bomfo bio, isu ese lefe nə muunə nte fəfə bomfo eto okle lə Onanto eto sekakedikɔ.”

²⁶ Nya bəse kusə bəfi bətesə Onanto nya bədu bəsu Nnuəbi eto Eyi eto Kɔtini.

Yesu Áteyi Utsyə Nkə Petro Eboni Wə.

²⁷ Mfó Yesu leteyi wə bakasebi nkə, “Mi utsyua saa ebutsyetsyi óyani mə utsyə. Itsyise Onanto áteyi lə Awɔnisa Kɛnkɛ Eto Kukuə əsuə nkə, fe kase bəwɔni bətsyə bə ‘Moolo nwə laase basamu bamə, nya wə basamu luusənsə.’

²⁸ Fɛɛ lə ntaka ntsyi lə ɔkɔmə mbəə, mɔɔɔ mi nsu Galilea.”

²⁹ Nya Petro leteyi wə nkə, “Mə alɛ məmbutsyetsyi ndu fə lə ɔflɔ kulefe, lə

ibə bə bafəfə kenke ebuyifo nko kulaa tsya.”

³⁰ Yesu átəyi Petro nkə, “Nlɛ fə bətəyi sitinti minkə fɛ ukusɛ luutə kɛnyɛ dinuəfə lə kətsyə kamfoo, fə kosate əbɔni mɛ sitsyə.”

³¹ Petro esi óse wə uyi óka ntamu ótəyi nkə, “Lə ibə bənkə balo bonko fə tsyaa, məmbɔni fə ntəyi minkə minyi fə.” Nnya ke wə bakasebi bamə tsya lətəyi nɛ.

Yesu Áto Ola Lə Bulə Ɔsuə Lə Getsemane.

³² Nya bɛdu Getsemane. Nya Yesu lətəyi wə bakasebi nkə, “Bisiə lə kasɔ mfo lə nsu nto ola.” ³³ Nya ókpa Petro ku Yakobo ku Yohanes óyenko. Nya se lesa nə nle wə bubə lə əsuə nle wə bulə esoo, ³⁴ ótsyi ówininsə nya ótəyi mə nkə, “Nyamfo lɛ mɛ bulə lə utu ku kanyinyənyə itə ukpə. Bianlabe selabe. Bińyə bisəkə mɛ mfo.”

³⁵ Se ónyɛ úsu sɛtɔ sɛkɛɛ, ókpɔ lə kasɔ nya óto ola ólɛ wə anto lekpa kpa nkə, “Lə yuuyifo fə lelabbii, nyalɛ tə bulə bomfo lə bofe mɛ.” ³⁶ Nya ótəyi nkə, “Mɔ Anto, Onanto! Aafɔ lesa saa buyifo. Lə aalaa, nyalɛ takasə bulə bomfo lə mɛ əsuə. Tsya inni lə mɔ lelabbii əsuə bomu lə fə lele əsuə.”

³⁷ Lefe nə úsinkli úbə wə bakasebi itsyə bamə ɔfɔɔ, úbə únyə nkə bálabe selabe. Nya óto Simon Petro nkə, “Simon, selabe fanlɛɛ? Əmbofo ənə butəkə lebombosɔɔ lɔni kplon tsya ete?” ³⁸ Nya ótəyi mə nkə, “Bitəkə ənə bisia bikato ola bə biəmbudufə lə botoo kabe əsuə. Lɛwɔnɔ nəmə lɛ bola, fɛɛ əsuəale əmbə.”

³⁹ Úsinkli úsu bio nkə weesu oto ola fɛ ditutɛ ke. ⁴⁰ Úsinkli úbə wə bakasebi ɔfɔ bio nya usi úbə únyə nkə besi bálabe selabe. Bánlɛ mə ənəmi bofo huminkli. Nya bántɛ lesa nə bətəyi wə lə nnya əsuə.

⁴¹ Se úsinkli úbə ditsyɛfə, óto mə nkə, “Bola bela biə bialabe bitsyə ɔnwɛ? Isia, betaka! Lefe nəmə eboyɔ. Bebe! Ubə mɔ, Onanto eto Ubi, bufi kakpɛ babuayifo eto ani. Bebe mə, se baankpɛ kusu banlɛ bubə. ⁴² Betaka lə busu botsyako mə. Bebe nwə difi mɛ ókpɛ mə lə ani nle bubə.”

Bəmuə Yesu.

⁴³ Mə ku Yesu si bəńyə mfó bálɛ etiki fɛ Yuda wə ni lefosi bakasebi inuə bamə eto ɔni díbə. Besumunyə ninə ku afi eto bateasa ku umə əmə eto beninə kpə ətəkəko wə bəbə. Bətsyi keyi ku nlanle.

⁴⁴ Nwə dídu wə útə mfó, ébətəyi betidi bamfo utsyə nkə, “Utidi wə biunyə muusiasə mfiɔ lə kolaa, wə ni nwə əmə nɛ. Bimuə wə, lə bekpa wə bidunko.”

⁴⁵ Nyaso se Yuda lɛyɛ úsu útu Yesu, ókpadi wə nkə, “Oteasa!” Nya ófiɔ wə lə kola. ⁴⁶ Nyaso bəmuə Yesu nya bákɔbe wə kekkeke. ⁴⁷ Nya mba díńyə lə Yesu ɔfɔ eto ɔni díləkə wə kalanle nya óla Usumunyə Ninə Kenke eto odomunyə eto koto.

⁴⁸ Nya Yesu lɛtɔ mə nkə, “Beso ele bə bitsyi keyi ku nlanle fɛ lə bibə bimue mɛ lə əsuəle əsuə fɛ uyu mini? ⁴⁹ Bo ku mi ete lɛkɛ lə Disumuyo mfó diyi saa, nya minke mfó minkate Anantotiki nyamə mfó tsya biəmmuə mɛ. Bə lə kase Onanto eto Awɔnisa Kenke Eto Kukuə lətəyi utsyə, lə ibə itə nko.” ⁵⁰ Nya wə bakasebi kenke dítsyetsyi báyanɛ wə bətsyə.

⁵¹ Lə lefe nəmə mfoo, okosobi utsyue wə nti kafia əsuə ntəkəko wə, ənyə lesa nə kenke díbə. Bamamanyə bamə ála lə bəmuə okosobi əmfo. Fɛ ini wə kafia ete bákɔbe, nya ókpɔ ⁵² óbɔ mə lə ani. Nya útsyətsyi údu leyaleya. Nya óyanɛ wə kafia ókpɛ mə lə ani.

Bákpa Yesu Bésuko Yudafo Eto Beninə Eto Ɔnəmi.

⁵³ Nya bákpa Yesu bésuko Usumunyə Ninə Kenke eto diyɔ. Mfó nya besumunyə beninə bamə ku umə eto beninə ku afi eto bateasa létsya bənsi. Mə ni Yudafo eto beninə. ⁵⁴ Petro ətəkəko mə kama kama nya úsu údufə lə usumunyə ninə eto diyɔ nəmə. Nya úsu úsiə lə bamamanyə bamə ɔfɔ ɔnlɛ ute bəyifə.

⁵⁵ Besumunyə ninə ku Yudafo eto beninə kenke ba dísiə mfó ákplatsya babe lə bofo kabua kətsyue bunyə lə Yesu əsuə lə bayɛ bəmuə wə balo. Tsya bəmfo kabua saa bunyə lə wə əsuə. ⁵⁶ Betidi kpə əbə bedi etiki bətəyi bidia lə wə əsuə, tsyaa mba díbə eto etiki áta ibu lə bətsyue əsuə.

⁵⁷ Nya bətsyuə létaka bətəyi nya bála wə kenye bənkə, ⁵⁸ “Bəno bə ótəyi nkə, ‘Mooba Onanto eto Disumuyo nə bato mfo, tsya lə diyi tsyafə əsuə, muusinkli nto lebamba nə bəmfí betidi eto ani bato.’” ⁵⁹ Fəe mə tsya eto etikididi mánkate ku mə bətsyuə eto ale.

⁶⁰ Usumunyə ninə kenke átaka únyə lə mə nti nya óto Yesu nkə, “Anle etiki nnya banle bəto bəno? Embutə mbuayə? Be nkpe fə fəotəyi?” ⁶¹ Tsya Yesu édi bi, wémfə kenye ótəyi kulesa.

Usumunyə ninə kenke əmfo esi óto wə nkə, “Fə ni Nwə mə Bákpo Ǿhile, Onanto əmə boatəsə eto Ubi?”

⁶² Yesu átəyi wə nkə, “Mə ni. Nya biunyə Utidi Eto Ubi se unsi lə Ǿsuəaletidi Onanto eto kodianí. Nya biunyə se unsi lə asomiloku utsyi kato ɔnlə bubə!”

⁶³ Lə lefe nəmfó tututuu, Usumunyə Ninə Kenke əmfo kosate ko léfuadi wə awu ku ləbləfi ótəyi nkə, “Fənkə bee? Badansie sa nńsife itə bo bio itsyi lə mba ńyə mfo kama! ⁶⁴ Údi mbusiotiki únyə lə Onanto əsuə! Ntsyə binyə lə wə əsuə?”

Nya məmblə lətono báló wə dikpi bə ele bə ukpə. ⁶⁵ Mə nti eto bətsyuə étsyiko ntufə butufə kákpo Yesu. Nya bákple wə ənəmi nya bətsyiko wə bəso. Nya bánle wə bətəyi bənkə, “Təyi bo futsyə ləso fə!” Nya bamamanyə bətsyuə lékpa Yesu bédunko, nya básə wə lə atosi.

Petro Étudi Kenye Lə Yesu Ǿsuə Nkə Unyi Wə.

⁶⁶ Lə lefe nəmfóo, Petro ébubə úsi lə Usumunyə Ninə Kenke əmə eto diyo fə usiobi wə nkpe wə lə ɔflo díbə. ⁶⁷ Lefe nə únyə Petro nsi lə uté ɔflo ɔnlə wə bəyifə, ótəyi wə nkə, “Fintsya ébutəkəko Yesu Nasaretnyə əmə ənyə!”

⁶⁸ Nya Petro dítudi kenye ótəyi nkə, “Bee? Mánno lesa nə fanle bətəyi mfo eto kasə!” Nya ótaka údu úsu únyə lə kesie ɔflo. Kase óyo kəsie kamə ko ukusə ko díte kenye.

⁶⁹ Usiobi əmfo esi úbə mfó úbə óbe wə, nya usi útsyiko betidi ba dínyə mfó bətəyi nkə, “Osani əmfo eyifo mə nti eto ɔni!”

⁷⁰ Tsya Petro esi útudi kenye nko ke.

Yankle fə mba ńyə mfó lətəyi wə bənkə, “Yanle bə ani fə enni mə ɔni, itsyise fintsya etsyi Galilea eto kasə.”

⁷¹ Nya Petro léfa ótəyi nkə, “Ekpe lə Onanto bə lə sidia minle bətəyí, lə unə mə koto! Minyi utidi əmə əsuə bənle etiki budi ketsyiko mfo!”

⁷² Lamfolamfo, ukuse ko disi útə kenye dinuəfə, nya Petro lékloma nkə Yesu átəyi wə nkə, “Fə ukuse luutə kenye dinuəfə, əbutudi kenye sityə fə enyi mə.” Nya ilə Petro lə utu nya úwi keku.

15

Bákpa Yesu Bésuko Pilato Ǿflo Lə Bakponko Wə Lekpo.

¹ Olesianto əmfóo, besumunyə ninə, átsya ku Yudafo eto beninə ku afi eto bateasa ku Yudafo eto batənkotənkə kenke. Se bəfi nsusu lə etiki nyamə əsuə ku kase bəoye ku nnya. Bákple Yesu nya bákpa wə bésuko Aba eto Unyəsie Ninə itə Romafə eto Aba wə baakpo Pilato ɔflo.

² Mfóo, Pilato áto Yesu nkə, “Fə ni Yudafo eto Oka?”

Yesu átəyi wə nkə, “Ee, lə kase fanle bətəyi.”

³ Besumunyə ninə bamə ála etiki kpə bətəkə Yesu. ⁴ Nyaso Pilato esi óto wə nkə, “Ǿmbuləkə kenye lə etiki saa əsuə? Tsyue koto lanə etiki nnya banle bətəyi lə fə əsuə!”

⁵ Tsya, Yesu ménsitəyi kulesa, nyaso íyifo Pilato yanii!

⁶ Lefe saa lə eyo nkomə eto diyididi əsuə, íyifo Pilato eto lekpa nə ókayani betidi bua ba bákple lə diyo eto ɔni wə bála kətə mə. ⁷ Lə lefe nəmfóo, bəmuə osani wə baakpo Baraba bákple le diyo. Úyifo futsyə ləke lə betidi ba létaka bənyə lə Romafə eto Aba əsuə nti. Nya lə kudu ko bákpo bələ betidi ku betidi ba báló esoo, bəmuə wə ku mba dítekəko wə bákple lə a Aba eto diyo. ⁸ Nyaso se betidi kpə díbə bətsyaa, bətəyi Pilato bənkə okloma kase wəənyə mba baakpe lə ayo kaminšə fe kase wókala buyifo lələ saa.

⁹ Ǿto mə nkə, “Bela biənkə nyani Yudafo eto Oka əmə ntə mi?” ¹⁰ Pilato áto mə nko itsyise óte nkə kekisi əsuə eso besumunyə ninə lékpa Yesu báboko wə

ɔflo. ¹¹ Nya besumunyə ninə bamə lídi betidi bamə bákpe bənkə bátəyi Pilato bənkə, óyani Baraba bomu utə mə.

¹² Pilato esi údi betidi eto ditsyukpa nəmə etiki nya óto mə nkə, “Be bela biə nyifo ku utidi əmə biakpo biə Yudafo eto Oka mfo?”

¹³ Nya báfa bátəyi wə bənkə, “So wə lə uyikabie əsuə!”

¹⁴ Pilato áto mə nkə, “Nte kabua ka úyifo eso?” Tsyə, məmblə esi báfa bembembe bátəyi bənkə, “So wə amanklasə lə uyikabie əsuə!”

¹⁵ Se Pilato léla nkə weeyifo lə mə lelabi əsuə esoo, óyani Baraba útə mə. Nya útə béfi kekuefiofio báblə Yesu, nya úfi wə ókpe lə bamamanyə eto ani nkə besu baso wə bamanklasə lə uyikabie əsuə.

Bamamanyə Bamfó Ákpe Yesu Kofani.

¹⁶ Bamamanyə bamə ákpa Yesu bésuko Aba eto Unyəsia Ninə eto diyo nya bákpadí bamamanyə fəfə bə bəbə mfó.

¹⁷ Nya béfi kafia sia eto awu bákpe Yesu fe Oka nya béyifo biyu eto lekpa kpa bėti wə lə disi fe lekankpa kpa. ¹⁸ Nya banlə wə kɔfio bokpe ákatəyi bənkə, “Yuu, yuuduu! Yudafo eto Oka lə usiə nkpə kəntsyə!” ¹⁹ Básɔ wə lə disi ku lekete nya bétufə ntufə bákpo wə lə əsuə. Nya bási akonki lə wə ɔflo bákpe disi kasɔ ku dibu bətə wə. ²⁰ Se bəmə wə nya bákpe wə kofani bəlosə, bələkə awu sia nyamə lə əsuə nya bésinkliko nnya ókpe kɔ bákpe wə. Nya bákpa wə bésuko kaka bɔsɔ wə bamanklasə lə uyikabie əsuə.

Básɔ Yesu Bámanklasə Lə Uyikabie Əsuə.

²¹ Lefe nə bántɔ, bətsyako osani wə baakpo Simon wə ditsyi dibutu óntɔ lə Yerusalem. Nyaso bamamanyə bamə áhiə wə bənkə ɔwunsəko Yesu lə utsyinko wə uyikabie əmə. Simon əmfó etsyi Sireni eto kasɔ, nya wə bebi ni Aleksandra ku Rufo. ²² Bákpa Yesu bésuko kaka baakpo Ditidisikəbe. ²³ Mfó bətə wə nte bo bətsyakasə ku kofa ko loobokosə kanyinyənyə kamə kasɔ bə unə, fə Yesu áni wənə. ²⁴ Nnya kamaa, bamamanyə bamə áso wə bámanklasə lə uyikabie

əsuə. Nya béfi afetu bákpo bási lə bate lekpa nə luutu utsyue saa fə bəsense awu nyamə bətə bətsyue.

²⁵ Básɔ wə bamanklasə lə uyikabie əsuə lə olesia əmfó eto abombo ɔwəntombə lefe. ²⁶ Nya bəwəni asa lə otabo kəkə əsuə básɔ lə wə disi kato nnya nle bote lesa nə eso bálo wə ni bənkə, “Ənyə Yudafo Eto Oka.”

²⁷⁻²⁸ Nya básɔ beyu inuə tsyə lə eyi əsuə bəwunsə lə Yesu əsuə. ɔni áfaka lə wə kodiani eto kutsyə nya ɔni tsyə léfaka lə kəməni.

²⁹ Mba kenke leyə mfó bafe étinkəsə mə esi bákpe Yesu kɔfio bátəyi bənkə, “Əhə! Inni fə letəyi fə eboba bo Disumuyo kplə akpo lə kasɔ esinkli ato kə lə eyi ətsyə əsuə kə? ³⁰ Yifə əbə kasɔ lə ələkə fə əsuə etsyiko ukpə eto ani lə bobə!”

³¹ Nko kə basumufɔ ninə ku afi eto bateasa bamə tsyə dímə wə bátəyi mə bətsyue bənkə, “Úləkə betidi bamba utsyiko lə ukpə əsuə, fə wembəfo wə əsuə buləkə kətsyiko lə ukpə əsuə! ³² Lə wə baakpo Israelfɔ eto oka, wə ni Kristo əmə, wə Onanto Lékpɔ ɔhile Utsyə sitintii, uləkə wə əsuə lə ɔyifə lə uyikabie əsuə ubə kasɔ bə lə bofo bəntɔ!” Betidi inuə ba básɔ bafakasə lə eyikabie əsuə ku Yesu mfó, tsyə áka wə.

Yesu Əkpə.

³³ Se éyo kakəmi lefee, kasɔ mfó kenke ko léna. Nya ítsyə nko ísu ése abombo etsyə. ³⁴ Nya lə lefe nəmfó, Yesu áfa bembembe ótəyi nkə, “Eli, Eli, lama sabaktani?” Etiki nyamfo eto kasɔ ni bə, “Mə Onanto, mə Onanto! Beso fáyani mə fətsyə?”

³⁵ Betidi bətsyue dínyə mfó áno lesa nə ótəyi, nya bátəyi bətsyue bə, “ɔlə Onanto eto Unyeləkətidi Elia bokpadi.”

³⁶ Mə ɔni étsyetsyi úsu úfi okosa wə bákpe lə ntə eto sonkpe əsuə nya óbesə wə kato ku uyi útə Yesu nkə unə. Nya ótəyi bafəfə nkə, “Bińyə lə bobə! Bitə lə bobə lə Onanto eto Unyeləkətidi Elia ebubə uləkə wə utsyiko lə uyikabie komfo əsuə!”

³⁷ Nya Yesu léfa bembembe nya úkpə.

³⁸ Lə lefe nəmfo əsuə tutuutu, kafia kplə ka léfakanya kėti Yudafo eto Disumuyo eto Kakenkəko Kenke eto ənəmii, léfuadi lə akpa ənuə itsyii kato ibə kasə.

³⁹ Nya se omamanyə ninə wə dínýə lə uyikabie əmə oflo lenə Yesu eto bofa nya únýə kase úkrəə, óteyi nkə, “Sitinti utidi əmfo eyifo Onanto eto Ubi.”

⁴⁰ Besionko bətsyuə tsya ənyə kəsese bákabe. Maria Magdalene ku Salome ku Maria nwə eto bebi ni Yakobo kəkə ku Yosef, akə mə lenti. ⁴¹ Lefe nə Yesu ləkə lə Galileaa, mə dítəkəko wə bákawunsə ko wə nɛ. Besionko bamba krə ba dítəkəko wə bəsu Yerusalem tsya ənyə mfó.

Bébikə Yesu.

⁴² Asa nyamfo əbə lə diyi nə bəəmua əsuə itə bə lə kofe edufə diyoo, lə bedi ɔnweditseyəyi eto diyi. Nya se kale nle boloo, ⁴³ Yudafo eto okponkpo ɔni wə baakpo Yosef wə ditsyi Arimatea eto uninə, ákpe ɔkɔɛ úsu únýə Pilato. Yosef éyifo Yudafo eto Uninə kplə wə ləkə dibu nya úkabe kusu itə Onanto eto Sekakedidi eto bubə. Se óyo Pilato oflo, óle wə lekpa kpa nkə utə wə kusu lə usu uləkə Yesu eto ɔkɔ əmə usu ubikə fə lə eyo ɔnweditseyəyi əmə. ⁴⁴ Se Pilato lenə nkə Yesu ébukpə kokoo, íyifo wə naa. Nyaso ókpadi wə omamanyə ninə wə dínýə lə etsyuesa nyamfo eto kénye, nya ótə wə lə sitinti ini bə Yesu ébukpə koko. ⁴⁵ Nya se uninə əmfo leteyi wə nkə ɔnukualɛ inii, Pilato ətə Yosef kusu nkə usu uləkə ɔkɔ əmə.

⁴⁶ Nya Yosef dísu uləkə Yesu eto ɔkɔ nya úfi kafia kpaə fəfə ka óya úmli wə. Nya úfi wə úsu ubikə lə kudi ko bələkə lə koba kəmiə bətsyə koko lə kətini oflo. Nya útə nkə baminansə leba kplə ləni beti lə kudi komə eto kénye. ⁴⁷ Lə lefe nəmfo, Maria Magdalene ku Maria wə ni Yosef eto ambe ənyə mfó nya bábe kaka bəbikə Yesu eto ɔkɔ əmə.

16

Yesu Átaka Utsyi ɔkɔmə.

¹ Kəsiəsə eto ditsyitsyoo, lefe nə bəkedi ɔnweditseyəyi bəlosə, Maria Magdalene ku Maria wə ni Yakobo eto ambe ku Salome ésu báya nnuəbi bo laanyi fififi

bənkə beesu bediki Yesu eto ɔkɔ. ² Nyaso se kale dísiə kəsida eto olesiaə, bataka bəsu kudi komə eti.

³⁻⁴ Se bántɔ, bákato mə bətsyuə bənkə, “Owoe buunyə ləminansə leba kplə nəmə lə kudi komə eto kénye utə bo?” Bátə mə əsuə nko itsyise leba nəmə amə tinti. Nya se bəsu bédufə mfó, bənyə bənkə futsyə ébubə óminansə leba nəmə lə mfó.

⁵ Nyaso se bédufə kudi komə kafoo, bənyə okosobi utsyuə se únsi lə kodian. Nya ónkpe awu nnya diflubi futututu! Difufu əmuə mə.

⁶ Nya okosobi əmə leteyi mə nkə, “Biante sikpi! Nyi minkə Yesu Nasaretnyə əmə bənle bəbɛɛ, nwə básə báfakəsə lə uyikabie əsuə. Umbə mfo! Ótaka okpe nkrə! Bebe! Mfo bálabesə wə nɛ. ⁷ Nyaso bisu bəteyi wə bakasebi ku Petro tsya biənkə, ‘Yesu tə mi setə, ɔtə lə Galilea. Mfó ti biunyə wə fe kase óteyi mi utsyə.’”

⁸ Nyamfo ákpe besionko bamə difufu, nya bədu lə kudi komə oflo ku ketinkə, bante lesa nə beeyifo, nya bákpe etsyi ani. Kase bənkpe lə kusu bántɔ, bánteyi kuutsyuə kulesa, itsyise sikpi əmuə mə.

Yesu Əlakə Əsuə Óte Maria Magdalenyə.

⁹ Se Yesu létaka utsyi ɔkɔmə Kəsida komfo eto olesiaə, utidi tute wə uləkə əsuə óte ni Maria Magdalenyə, nwə əsuə óla awəɔ bua akuanse utsyiko lə lefe nə ditsyuə əsuə. ¹⁰ Úsu óteyi Yesu eto bayetsyuə ba nle nku buwi lə wə ukpə əmə eso. ¹¹ Nya se Maria leteyi mə nkə Yesu kpe nkrə nya únýə wə, bəmfo wə bántə.

Yesu Əlakə Əsuə Óte Bakasebi Inuə Bətsyuə Lə Kusu.

¹² Nyamfo eto kamaa, Yesu əlakə əsuə óte bakasebi inuə lə lefe nə bánye lə kusu bántə. Fəɛ bənyə wə bətsyə lekpo mlə. ¹³ Kama se bəsu batee, bəsinkli bəsu bəteyi bafefə. Tsyaa, mbamə māmfo mə bántə.

Yesu Əlakə Wə Əsuə Óte Bakasebi Lefosi ɔnwɛ Bamə.

¹⁴ Fəfəfə, Yesu əlakə wə əsuə óte wə lefosi bakasebi ɔnwɛ lə lefe nə bənsi

bánlɛ budi. Nyaso únyenki ókpe mə læ kase mə bofokanɔ læmbə ale, nya betidi ato fefe, se bamfó betidi ba díkənyə wə se ótaka utsyi ɔkɔmə úbə nkpə bofo kanɔ.

¹⁵ Ɔtɛyi mə nkə, “Bisu kawunsiə kenke læ bebe Onanto eto Ditiki Sɛɛ nəmə ditsya bitə betidi ba kenke. ¹⁶ Utidi wə lefo Ditiki Sɛɛ nəmfo ɔnɔ nya utə bəəfləsə wə ntuu, Onanto ebufi wə abua ɔtsyə wə. Nya utidi wə dimamfo ɔnɔ, Onanto embfofo wə. ¹⁷ Nya Onanto ebutə bafokanɔfɔ læ mɛɛ, əsuəale beyifo ayanisa kpə. Boola awɔnɔ bua læ mɔ diye əsuə. Bɔɔtɛyi belebele kpə bia benyi. ¹⁸ Nya læ bəmuə owa nye bənə kenii, yembuyifo mə kabua saa. Lə bətəkə befimfi anii, boomuə ale.”

Onanto Akpa Yesu Usuko Kato.

¹⁹ Lefe nə Bonamute Yesu dídi mə etiki ólosə mfó eto kamaa, Onanto étsyi wə úsuko kato kaka wuunsi læ kakplɛkɔ læ wə Anto ɔflɔ læ kodianii. ²⁰ Nya wə batɔnkpe létɛsyilama nlebe saa kenke bátɛyi Ditiki Sɛɛ nəmə. Nya Onamute əmə dísiə ko mə ówunsəko mə nya bəyifo ayanisa nnya lete bə mə ditiki nəmə eyifo ɔnukualɛ ɛyɛ læ ayanisa kpə nnya bəyifo əsuə.

LUKA Ditiki Σεε Nə Luka Ləwəni

¹ Mə ɔyimisani Tiofilo, betidi kpə ákplatsya kase boofu, lə bawəni lesa saa nə díbə lə bo nti bətsyə. ² Bawəni nnya fe kase betidi ba dínyə asa nyamfó lətyei bo idu lə nnya kasə ketsyikokə nya bábe Onanto eto Ditiki nəmə letsya báte tsya. ³ Nyaso, Tiofilo lala, se míndufə lə asa nyamfo mínto nnya mímbə kenke idu lə kasə ketsyikokə ke esoo, mfi nsusu lə nnya əsuə minkə eləkə bə nwəni asa nyamfo lə ekpa eyə lə kusu əsuə mfi ntə fə. ⁴ Nlɛ nyamfo buyifo nko bə lə ənyə ɔnukualɛ eto ditiki nəmə bə lə ate asa nnya báte fə.

Bátəyi Yohanes Ntufləsətidi Eto Bole Bətsyə.

⁵ Lə lefe nə Herodes lídi seka lə Yudea eto kasə əsuə, Onanto eto usumunyə utsyuə wə baakpo Sakaria ake mfó. Ɔbo utsyi lə besumunyə ba ləətə kedi eto ditsyukpa nə baakpo Abia əsuə. Sakaria eto usiə wə baakpo Elisabet tsya ábo utsyi lə Onanto eto Usumunyə wə baakpo Aaron étə kafo əsuə. ⁶ Usə ku usiə bamfo əsiə nkpə sɛɛ lə Onanto eto lelabi əsuə. Nya bəyifo lə wə afi kenke əsuə kukunɔ. ⁷ Ubi saa manke mə, itsyise Elisabet anle. Nya mə inuə bamə tsya ébobe báfe.

⁸ Diyi ləni, Sakaria ake lə Yudafə eto Kedikətəkə ɔlɛ wə Kesumuyifo buyifo itsyise wə ditsyukpa ítu. ⁹ Nya lə mə kesumu eto lekpa əsuə, bákpo básɛ bənyə bə Sakaria ni nwə əsuə ítəkə. Nyaso wə ni nwə bələkə bə usu otonsə elufui utə Onanto lə Kedikətəkə eto leba nəmə əsuə. Mfó nya údufə Yudafə eto kedikətəkə kamə. ¹⁰ Nya lefe nə ɔkɛ mfó ɔnlɛ elufui botonsə, betidi fɛfɛ ənyə lə lekple balɛ ola boto.

¹¹ Mfó Onanto eto ɔtənkpe utsyuə wə dínyə lə kaka ɔnlɛ elufui botonsə eto sediani díləkə əsuə óte wə. ¹² Se Sakaria dínyə wə, óyakla nya óte sikpi tinti. ¹³ Fɛɛ Onanto eto ɔtənkpe emfó átəyi wə nkə, “Sakaria, mante sikpi! Onanto áno fə olatoto, nya fə usiə Elisabet ebolɛ

ubisaibi utə fə. Nya fuutəkə wə diye fənkə Yohanes. ¹⁴ Lə wə bole əsuə, ebunyə disuəyuə tinti. Nko ke tsya betidi kpə luunyə disuəyuə nɛ. ¹⁵ Woofiani utidi kplɛ lə Bonamute eto ənəmi. Yanle bə unə ntə bo nkpe ale nye ntə saa eto okle tsya. Nya idu lə wə lelefee, Ləwəni Kenke ebusiə ko wə. ¹⁶ Nya eyɛ lə wə əsuə, Israel bebi ebusinkli bəbə mə Onamute Onanto ɔflɔ. ¹⁷ Wə ni nwə lɔɔɔ Bonamute eto bubə lə əsuəale ku utu bokpe əsuə fe kase Onanto eto Unyeləkətidi Elia dítsyɛ. Nya wuutə diyuə luubə bebi ku antomə nti. Nya wuunə koto tsyuetsyue okpe lə betidi ba ditidi ato əsuə bə lə bekefi nsusu sɛɛ bayɛ lə kusu əsuə lə mə asayifoyifo əsuə. Nyamfo luutə Bonamute eto betidi lə bəsiə bakabe kusu itə wə bubə.”

¹⁸ Mfó nya Sakaria létə ɔtənkpe əmfó nkə, “Bə luutə bə mfo nyamfo nno? Itsyise mbobe mfiani uninəsə nya mə usiə tsya díkafiani uninəsiə.”

¹⁹ Lə nnya əsuə ɔtənkpe əmə ətə mbuayɛ nkə, “Mə ni Gabriel wə ləənyə lə Onanto eto ənəmi. Wə létsyese mə nkə ntəyi fə Ditiki Σεε nəmfɔ. ²⁰ Fɛɛ ámamfo mə kenyɛ eto dikiti nəmfɔ áno. Itɛ bə ámamfo áno tsyaa, yuubə itə lə lefe nə Onanto dítsyue útsyɛ əsuə. Se fámamfo áno eso ebofiani ɔmumu isu esɛ lefe nə diyi nəmə léyo fɛ fə odiakami looyankli edi etiki.”

²¹ Lə lefe nə asa nyamfo kenke díbə, íyifo betidi ba kenke dínyə bensekə Sakaria lə lekple mfó yanii, itsyise bántɛ lesa nə eso éfo wə lefe kpə nko lə Yudafə eto kedikətəkə kamə nko. ²² Se óbo úbə lekplee, wénsifo mə etiki budinko. Nyaso bənyə bə únyə buləkəkate butsyuə lə Yudafə eto kedikətəkə mfó. Nyaso ónnlɛ etiki bofo budi nɛ, ini ani ete úfi ónlɛ mə etiki budi.

²³ Se Sakaria eto kesumu eto lefe léloo, úsinkli úsu diyɔ. ²⁴ Nyamfó eto kamaa, Elisabet ésu ólɛ kafo, itə eso wénsikabo kesu umə bio. Nya ókula əsuə itə afa áno sɔɔ. ²⁵ Lə nnya eso Elisabet átəyi nkə, “Məmə, be asa nnya Bonamute díyifo útə məɛ, nya úləkə kofani lə mə əsuə lə betidi ba kenke eto ənəmi.”

Bátəyi Yesu Eto Bole Bətsyə.

26 Lə Elisabet eto kafolele eto kofa kuande əsuə, Onanto átsyese wə ɔtɔnkpe Gabriel nkə usu umə wə baakpo Nasaret lə Galilea eto kasɔ. 27 Onanto eto ɔtɔnkpe əmfo étsyi kənyɛ úsuko kebite ka báto bəta osani wə baakpo Yosef wə ditsyi Oka David eto kafo. Kebite kamə eto diye ni Maria. 28 Onanto eto ɔtɔnkpe əmfo əbə Maria ɔflo nya óteyi wə nkə, “Nsiəsə fə lə diyuə əsuə! Fəə bənə kafo! Bonamute si ko fə.” 29 ɔtɔnkpe əmfo eto kənyɛ ka óboko éyifo Maria yanii, nya itə wə disibubu lə kəsiə kamə əsuə. 30 Lə nnya əsuə ɔtɔnkpe əmə áteyi wə nkə, “Maria, mante sikpi. Onanto ənə fə kafo tinti. 31 Ebəle kafo nya foole ubisaibi, nya fuutəkə wə diye fə Yesu. 32 Wofo diye tinti nya bookpo wə bə Onanto wə ni Ɖsuəalenyə Kenke eto ubi. Nya Boanto Onanto luutə nkə ubi əmə di seka fe wə ona Oka David ke. 33 Nya wuudi seka lə Yakob eto kafo eto bebi əsuə isu manlo manlo. Nya wə sekakedikɔ embolo kulefe kulefe.”

34 Lə nnya əsuə, Maria áto ɔtɔnkpe əmə nkə, “Ntsyə nyamfo lofo bubə kətə, se minyi osani?”

35 Onanto eto ɔtɔnkpe əmə ətə mbuayɛ nkə, “Ləwɔnɔ Kənkə ebɔyifə disia lə fə nya Ɖsuəalenyə Kenke eto əsuəale loola disia lə fə. Nyaso ubi wə foole ebuyifo ɔkənkənyə nya bookpo wə bə Onanto eto Ubisaibi. 36 Mɔmɔɔ, nla miə lə ate fə, fə otokpenyə wə baakpo Elisabet wə ni uninəsiə wə baakpo okonɔ, fe óle kafo kofa kuande nɛ. 37 Itsyise kulesa əmbə ale itə Onanto eto buyifo.”

38 Nya Maria ləteyi wə nkə, “Bee, Boanto Onanto eto uyifoyifo mini. Utə ibə itə mɛ lə əsuə fe kase fáteyi.” Lə nnya əsuə nya Onanto eto ɔtɔnkpe əmə didu.

Maria Ɖsu Elisabet ɔflo.

39-40 Lə lefe nəmə əsuə, Maria əmuə əsuə mləmləmlə nya ókɔse úsu Yudea eto umə wə nkpe lə atini nti. Usu Sakaria eto diyo nya úsiəsə Elisabet. 41 Se Elisabet lenɔ Maria eto kəsiə kamə, ubi wə ləke wə lə kafo ko ləkpɔ, nya Elisabet díyi ku Ləwɔnɔ Kənkə kənkə. 42 Mfó nya óbesə ɔkɔe kato óteyi nkə, “Bákpɔ fə atsyɔ lə besio kənkə nti, nya bákpɔ ubi wə fəəbə

bole tsya atsyɔ! 43 Fəə ntsyə minyə disi ɛkpɛ mmə bə mɔ Onamute eto ambe lə ubə mɔ ɔflo? 44 Akpa akpa se mínɔ fə kəsiə, ubi wə nkpe mɛ lə kafo ábe ósa ku disuəyuə. 45 Disuəyuə itə fə sitinti, itsyise áfo kənyɛ ka Bonamute létsyese fə áno bə yuubə itə nko.”

Maria Ɖsə Atesə Eto Kusə.

46 Lə nnya əsuə, nya Maria ləteyi nkə, “Mɔ okla lɛ mɔ Onamute bɔtesə.

47 Nya mɔ ləwɔnɔ nle disuəyuə bunyə lə fə Onanto wə ni mɔ Ofomfokətə əsuə,

48 itsyise ókloma únə mɛ kafo, mɔ, wə uyifoyifo wə dimanle kulesa. Nya idu mɔmɔ entɔɔ, kawunsia eto betidi kənkə ebokpo mɛ bə nwə bákpɔ atsyɔ.

49 Itsyise Ɖsuəalenyə Kenke éyifo asa kplɛ útə mɛ, nya wə diye eyifo kənkə.

50 Wə kaminsənyənyə kpe lefe saa itə wə bebi eto bebi ba kənkə ləətə wə dibu.

51 Wə kɔni éyifo asa kplɛ, nya úsensə mba laabesə əsuə kato lə mə nsusu əsuə.

52 Óbokosə baka kplɛ kasɔ lə mə akankpome əsuə, nya óbesə mba laabokosə mə əsuə kasɔ, kato.

53 Útə nkə betidi ba kukpense nle kənkə lə bənyə asa sɛɛ bedi bemi tɔ, nya óla batabinyə ótsyese ani fufu.

54 Ókloma kənyɛ ka útsyə útə bó bana eto bana, nya úbə ɔnle Israel eto kuse eto betidi kənkə bɔwunsəko.

55 Ókloma ɔle kaminsənyənyə bufi kətə Abraham ku wə bebi eto bebi isu manlo manlo!”

56 Maria áke lə Elisabet ɔflo fenkə afa atsyə fə úsinkli úsu oto.

Bále Yohanes Ntuflasətidi.

57 Se Elisabet eto ubi eto lelefe léyoo, óle ubisaibi. 58 Nya Elisabet eto bayotsya ku wə batokpenyə lenɔ asa sɛɛ nnya Bonamute əmə díyifo útə wə. Nya məmble dínyanko wə disuəyuə tinti. 59 Se ubi əmə léfo eyi mflamflaa, bəbə bənkə baala

wə lelo nya bála bə lə befi wə anto eto diye Sakaria bətəkə wə. ⁶⁰ Fεε wə ambe mántɔ̀nɔ̀ko mə nko nya ́tɛyi mə nkə, “Kpa o-o! Bifi diye Yohanes bitəkə wə.”

⁶¹ Mfó b́etsyiko etiki bunə ku wə katɛyi bənkə, “Fə otokpenyə saa əmbə baakpo nko.”

⁶² Nya b́atɔ̀ wə anto lə ani eto eyifosa əsuə bə ote diye nə woala nkə bəfi bətəkə wə ubi əmə. ⁶³ Mfó nya Sakaria léfo leba nə əsuə baawɔ̀ni asa kətəkə nya ́wɔ̀ni nkə, “Wə diye ni Yohanes.” Nya íyifo məmblɛ yanii. ⁶⁴ Lamfolamfo Sakaria ́tsyiko etiki budi nya ́tesə Onanto. ⁶⁵ Sikpi əmuə mba wonko mə nsi lə koyotsya nya ítə ditiki nəmfo dísensə dísu kəmə kpə lə Yudea eto atini əsuə mfó kenke. ⁶⁶ Betidi ba kenke lenɔ̀ asa nyamfo etsyiko disí bubu kato mə əsuə bənkə, “Nte utidi wə eto okle ubi əmfɔ luubə ofiani?” Itsyise íləkə ete wuee bə, Bonamute eto kɔ̀ni təkə lə wə əsuə.

Sakaria ́ləkə Onanto Eto Katsyikatsya Óte.

⁶⁷ Mfó nya Lɛwɔ̀nɔ̀ Kenke lɛyifə dísiə lə ubi əmə eto anto Sakaria əsuə nya údi Onanto etiki ́tɛyi utsyə nkə,

⁶⁸ “Atesə ítə Bonamute, Israel eto Onanto, itsyise úbə nkə woawunsəko wə kuse nya lə uləkə mə.

⁶⁹ Úləkə Ofomfokətə Kplɛ útə bo lə Oka David wəə ni wə eto uyifoyifo eto kafo eto ubi.

⁷⁰ Útsyə kenye kamfó kokooko ɛyɛ lə wə bənyeləkətidi kenke əsuə nkə,

⁷¹ wuuləkə bo utsyiko lə balo

ku mba leekisi bo kenke eto ani.

⁷² ́tɛyi útsyə nkə wuunyə bo banamə kaminsə nya wookloma kenye ka ókle ku mə.

⁷³ Nya ́tɛyi bo anto Abraham kenye klekle kamfo utsyə nkə,

⁷⁴ wuuləkə bo utsyiko lə bo balo eto ani,

nya wookpe bo əsuəale busumu wə sikpi manté manté.

⁷⁵ Nya wuuyifo bo kenke bə lə buyifo mba nyɛ lə kusu sɛɛ əsuə lə wə ənəmi lə bo nkpə kenke əsuə.

⁷⁶ Nya fə, mə ubi, bookpo fə bənkə Onanto wə nso kenke eto Unyeləkətidi.

Əbɔ̀tɔ̀ Onamute əmə eto bubə nya fɔ̀lɔ̀ kusu ́tsyə ítə wə.

⁷⁷ Nya ebutə wə betidi te bə boonyə bofokətə itsyise boofi mə abua batsyɛ mə.

⁷⁸ Bo Onanto kpe lefonə nya woabe bo ku kaminsənyənyə.

Wuutə bofokətə eto diyənde bə ítə bo itsyi kato.

⁷⁹ Nya wuutə diyənde nəmfo nkə dibə ditə lekpasə ítə mba nkpe lə ketuntu əsuə

ku mba nkpe lə ukpə eto sikpitete əsuə

bə lə okpa bo ɔ̀yenko udufəngo diyuə eto kusu əsuə.”

⁸⁰ Nya ubi əmə lébe nya ɔ̀kɛ ale lə əsuə ku lɛwɔ̀nɔ̀ əsuə. Nya úsiə lə mfiminti isu ese lefe nə ́bɔ̀ úbə Israel eto kuse eto ənəmi.

2

Bále Yesu.

¹ Nya lə lefe nəmfoo, Romamfo eto Okankplɛ Kaisare Augusto ətə əsuəale nkə bawɔ̀ni betidi ba kenke nkpe lə Roma eto sekakedikɔ̀ eto kasɔ̀ eto aye. ² Nya ni betidi eto aye wɔ̀niwɔ̀ni tute nɛ, lə Aba eto uninə wə baakpo Kirenio eto Sekadidi lə Siria eto kasɔ̀ əsuə. ³ Nyaso utidi saa ́su wə umə lə usu ɔ̀wɔ̀ni wə diye.

⁴ Lefe nəmfo nya Yosef tsya létaka útsyi Nasaret eto umə lə Galilea eto kasɔ̀ úsu Betlehem eto umə lə Yudea eto kasɔ̀ lə kaka bále Oka David. Yosef ́su mfó itsyise uyifo Oka David eto kafo eto ubi.

⁵ Ókpa Maria wə b́atɔ̀ bətə wə nya ɔ̀nlɛ kafo tsya ́yenko nkə lə ɔ̀wɔ̀ni wə diye.

⁶ Nya lefe nə bakɛ lə Betlehem mfóo, lefe áyo Maria bə ole. ⁷ Óle wə ubi tute wə ni osaibi lə diyɔ̀ nə bebuki laalabe. Nya úfi kafia úmini wə, nya úfi wə ́labesə lə lesa nə əsuə bebuki bamfó leedi lesa, itsyise kasonɔ̀ko mánke lə bafɔ̀ eto kedufəko.

Onanto Eto Batɔ̀nkpe Áboko Mba Laabe Basamu Kenyetsyatsyə Eto Ditiki Sɛɛ.

⁸ Lə kasɔ̀ kamə əsuə mfóo, mba laabe basamu bətsyuə akɛ mfo kabe mə bebuki

ketsye ka kenke. ⁹ Onanto eto ɔtɔnkpe utsyuə ələkə əsuə óte mə nya Onanto əmə eto diyənde əyənde ekpo mə lə əsuə. Lə nyamfo eso bate sikpi tinti! ¹⁰ Fɛɛ Onanto eto ɔtɔnkpe əmə áteyi mə nkə, “Biante sikpi. Mboko mi Ditiki Sɛɛ nə looboko disuəyuə ku diyuə tinti itə betidi ba kenke. ¹¹ Nya lə mmi eto diyi nəmfoo, bále Ofomfokətə wə ni Bonamute Kristo bətə mi lə Oka David eto umə. ¹² Nya lesa nə biufi binyə bitsyə lekpo, ni bə biunyə ubisambi wə bəfi kafia bəmli nya onlabe lə bebuki eto kedikɔ.”

¹³ Lefe nəmfo tutuutu, Onanto eto batɔnkpe eto ditsyukpa kplɛ lɔni étsyi kato díbə bələkə əsuə báte, nya bákɔ ku ɔtɔnkpe ɔni əmfó nya banlɛ Onanto bɔtesə katəyi bənkə,

¹⁴ “Dibu ku atesə itə Onanto wə nkpe kato fanlofanlo,

nya diyuəsə itə kasɔ eto betidi ba kenke lədufə Onanto ənə!”

¹⁵ Nya lə lefe nə Onanto eto batɔnkpe bamfo dídu lə mə ɔflɔ bésinkli bésu kato, mba laabe basamu bamə áteyi mə əsuə bənkə, “Bitə lə busu Betlehem lə busu bobə asa nnya díbə fe kase Boanto díləkə óte bo.”

¹⁶ Nyaso bákɔsə bésu nya bənyə Maria ku Yosef ku ubisambi wə nlabə lə bebuki eto kedikɔ mfó. ¹⁷ Nya se bənyə wə nkoo, bátəyi lesa saa nə Onanto eto ɔtɔnkpe əmə ləteyi mə itsyi lə ubi əmə əsuə. ¹⁸ Lefe nəmfo se betidi ba kenke lenɔ mba laabe basamu bamə eto etiki nyamfoo, íyifo mə yani tinti. ¹⁹ Maria ákloma asa nyamfo kenke nya úkebu disi ketsyi lə nnya əsuə eyɛ etsyo. ²⁰ Lefe nəmfó, se mba laabe basamu bamə dísinklii, batesə Onanto lə lesa saa nə bánɔ ku bənyə tsya əsuə, itsyise nyamble kenke əbə itə pɛpɛpɛ fe kase Onanto eto ɔtɔnkpe əmə ləteyi mə.

Batakə Ubisambi Əmə Diye.

²¹ Nya lə diyi mflamflale əsuə, se lefe léyo bə bala ubi əmə leloo, batakə wə diye bənkə Yesu fe kase Onanto eto ɔtɔnkpe əmə ləteyi utsyə fɛ bále wə kafo.

Bákpa Yesu Bésuko Yudafɔ Eto Disumuyo.

²² Lefe áyo itə bə Yosef ku Maria yifo əsuə eto okla buflə eto lekpa fe kase Moses eto kɔfi létɔ. Nyaso bákpa ubisambi əmə tsya bésuko Yerusalem bə lə befi wə bakpe Bonamute lə ani. ²³ Nko ini bəwɔni bətsyə lə Onanto eto kɔfi eto kukue əsuə bənkə, “Ubisaibi tute ku ubuki sende tute saa, ele bə bələkə wə bətsyə kutsyə befi bakpe Bonamute lə ani.” ²⁴ Nyaso bésu Yerusalem bə lə befi kedi bətə Bonamute lə kase kɔfi létɔ əsuə, ablonima ənuə nye abləkpa ənuə befi kətə kedi kamə.

²⁵ Nya lə lefe nəmfoo, osani utsyuə wə baakpo Simeon ákɛ lə Yerusalem. Nya úyifo utidi sɛɛ wə laate Onanto sikpi nya uńyə ɔnlɛ kusu bobə itə Israel eto buləkə. Nya Lɛwɔnɔ Kenkɛ dísiako wə, ²⁶ nya lése wə uyi nkə weembukpə isu ese lefe nə eto lefe uunyə Onanto eto Nwə Bákpo ɔhile Bətsyə, wə eto etiki Onanto ləteyi utsyə. ²⁷ Lefe nəmfoo, Lɛwɔnɔ Kenkɛ nəmə ákpa Simeon úsuko Yudafɔ eto Disumuyo mfó. Nya se anto ku ambe bamə lékpa ubisambi Yesu əmə bésukoo, bátəyi bə bəbə bə beyifo lesa saa nə ele bə beyifo bətə wə fe kase kɔfi létee, ²⁸ Simeon áfo ubisambi əmə ólɛ lə wə ani, nya ótesə Onanto óteyi nkə,

²⁹ “Boanto Onanto, mɔmɔɔ, se fékeyifo lə fə kənyetsyətsyə əsuə esoo, ebofo mɛ kusu buləkə, mɔ fə usumunyə, bə lə nsu lə diyuə əsuə.

³⁰ Mɔ kosate ébufi mɔ ənəmi nnyə Ofomfokətə əmə

³¹ fətə fə ubə lə kusə komə eto betidi kenke lə bənyə wə ku dinəmi.

³² Wə ni diyənde nə luuləkə lesa nə faala lə lekplɛ lete betidi ba lenni Yudafɔ.

Nya wuufi dibu oboko fə kusə Israel eto betidi eto nti.”

³³ Asa nnya Simeon ləteyi mfo éyifo Yosef ku Maria yanii. ³⁴ Nya Simeon lékpo mə atsyɔ nya óteyi ubi əmə eto ambe Maria nkə, “Ubi əmfo eyifo Nwə Onanto Lékpɔ ɔhile Utsyə. Nya wə ni Ofomfokətə nye budukanɔ itə Israel bebi kpə. Uyifo lekpotyətsyə itsyi lə Onanto ɔflɔ, nya betidi kpə lootaka bənyə lə wə əsuə. ³⁵ Nya wuutə nkə betidi kpə ləkə mə nsusu bo bakula bate utsyuə saa nyə. Nya

eyɛ lə nyamfo əsuə esoo, ebunyə kanyi fe kase lesiabi laase utidi eto utu kedunsə.”

³⁶⁻³⁷ Mfó əməə, usio ɔni utsyuə wə ni Onanto eto Unyeləkətidi ákɛ mfo baakpo bə Hana. Nya wə anto Fanuel étsyi Aser eto kafo. Alɛ akuanse hã úsiə ku wə usə fɛ usə əmə díkpə. Nya úyifo ɔkɔsiə wə lébe bembembe. Ófo alɛ fosi mflamfla alɛ ana. Úkesu Yudafɔ eto Disumuyo mfo lefe saa, ákatəsə Onanto ketsye ku kakɔmi nya úkato ola kákle kɛnyɛ tsya. ³⁸ Lə lefe nəmfó tutuutuu, wuntsya əbə ósɔ Onanto ani, nya ótɛyi itsyi lə ubi əmə əsuə útə betidi ba kenke ńyə banlɛ Onanto kusu bobɛ bə wuuləkə Yerusalem.

Bésinkli Bésu Nasaret.

³⁹ Nya se Yosef ku Maria lélosə mə lekpa nəmə buyifo fe kase Onanto eto kɔfi letee, bésinkli bésu mə umə Nasaret lə Galilea eto kasɔ. ⁴⁰ Ubi əmə ábɛ óbɔ disi nya ókɛ əsuəale, nya ótɛ kobe tinti. Nya Onanto dínyə disuəyua lə wə əsuə.

Yesu Ésu Yudafɔ Eto Disumuyo.

⁴¹ Lələ saa lələɛ, Yesu eto anto ku ambə ékesu Yerusalem késu kédi diyi nə baakpo Ukpə Ása Bo Ɔyila. ⁴² Nyaso se Yesu léfo lefosi alɛ ənuəə, bési bésu Yerusalem fe kase békeyifo kɔ seka. ⁴³ Nya se bédi diyi nəmə báləsə nya banlɛ businkli kesu mə uməə, Yesu wə esi ókɛ kama lə Yerusalem mfó. Fɛɛ wə anto ku ambe mánte nko. ⁴⁴ Mə ébu bənkə ɔkɛ lə betidi bamə nti nyaso bédu báyɛ diyi wɔlɔlɔlɔ eto kusu fɛ bétɛyiko wə bɔbɛbɛ lə bahɔ ku batokpenyə nti. ⁴⁵ Nya se bənnɛyə wə esoo, bésinkli bésu Yerusalem bésu balɛ wə bɔbɛbɛ. ⁴⁶ Nya lə diyi tsyáfəə, bésu bənyə wə lə Yudafɔ eto Disumuyo kaka wə ku Yudafɔ eto bateasa nsi. Mfó úsiə ɔnlɛ mə asa nnya bánlɛ bɔtɛyi ato butsyue nya ɔnlɛ mə etiki bɔtɔ lɔni lɔni kanɔ. ⁴⁷ Nya mba lenɔ asa nnya díkabɔ lə wə kɛnyɛɛ, iyifo mə yanii lə wə asa kasɔnɔnɔ kpə ku kase úfi ɔnlɛ asa nnya bátɔ wə kasɔ buləkə eso. ⁴⁸ Íyifo wə anto ku ambə mə yanii se bənyə wə lə mfo nko. Nya wə ambe létɔ wə nkə, “Ubi, ntsyəsɔ féyifo bo nyamfo eto oklɛ? Mɔ ku fə nto kenke ákɛ lə bulə əsuə nya búsu bɔnlɛ bɔtsyilama kabɛbɛ fə.”

⁴⁹ Mfo nya Yesu dítə mbuayɛ ótɔ nkə, “Beso ibə bə bísu bɛlɛ bɔtsyilama kabɛbɛ mɛ? Binyi biə mɔ Anto eto diyɔ ele bə nkɛ lee?” ⁵⁰ Fɛɛ məə, bánno lesa nə ótɛyi mə mfó eto kasɔ.

⁵¹ Mfó nya Yesu dítəkəkə mə nya bédu bésu Nasaret, nya óbokosə əsuə kasɔ útə mə. Nya asa nyamfo kenke lɛkɛ lə wə ambe eto nsusu kəmiə ɛɛyɛ etsyo. ⁵² Nya Yesu lebe óbɔ disi lə kobetete ku lə əsuə eto sinə əsuə, nya ófo diyɛ lə betidi kenke ku lə Onanto eto ənəmi.

3

Ntufləsətidi Yohanes Ábɛ Ditiki Sɛɛ Nəmə Letsya.

¹⁻² Íyifo lələ lefosi nɔnde se Okankplɛ Kaisare Tiberio lídi seka, Unyeləkətidi Yohanes wə ni Sakaria eto ubi wə léfo kɛnyɛ utsyiko Onanto ɔflo lə lefe nə ókɛ lə mfiminti. Nya Pontio Pilato lídi Aba eto unyɛsiə lə Yudea eto kasɔ əsuə. Nya Herodes díkedi seka lə Galilea eto kasɔ. Nya lə lefe nəmə mfó, Herodes eto ɔyimisani Filipo tsya lídi seka lə kasɔ ka baakpo Iturea ku Trakoniti eto lekpake əsuə. Nya Lisania tsya díkedi seka lə Abilene eto kasɔ əsuə. Nya lə lefe nəmfoo, Annas ku Kayafa ni Onanto eto Besumunyə Ninə Kenke. ³ Nyaso Yohanes áyɛ ótsyilama Yordan eto Ketu eto ditukpenkpe ku lekpake mfó kédi Anantotiki kátɛyi nkə, “Bitsyi bɛwuninsə lə mi abua əsuə lə befo ntuflesəfləsə eto lekpa lə Onanto lə ufi mi abua ɔtsyɛ mi.” ⁴ Nya nko seka ini báwɔni lə Onanto eto Unyeləkətidi Yesaya eto kukue banlɛ bɔtɛyi bənkə,

“Utidi utsyuə kpe lə mfiminti ɔlɛ bofa katɛyi nkə,

‘Bińyə bikabe kusu itə Bonamute.

Bimua mi əsuə bitsyə kukɔnɔ itə wə bubə.

⁵ Biti okplo saa okplo

nya beba atini ku akpenkpe kenke bekatesə.

Lə bɛtsyɔnsə esu nya lebo.

Nya nlebe bo diyifo kplobi kplobii, biyifo mu tsyetsyetsyɛ.

⁶ Nya betidi kenke luunyə Ofomfokətə wə Onanto letsyese nɛ!’ ”

⁷ Betidi kpə əbə bə Yohanes fləsə mə ntu. Fɛɛ Yohanes átɛyi mə nkə, “Mi mba nte fe bawa eto befluflu! Owɔe lələ mi kələ nkə bitsyetsyi lə Onanto eto kotonənə ko nle bubə eto kɛnyɛ? ⁸ Bete lə mi eyifosa əsuə biənkə betsyi bewuninsə lə mi abua əsuə. Nya biembu biə se ini Abraham eto befluflu bini esoo, Onanto embunə mi koto. Belə bɛnɔ biə Onanto ebofo befluflu buləkə ketsyiko aba nyamfo əsuə kətə Abraham. ⁹ Bebe se banlɛ kefiəbi bənyə bə baala eyi nyamə taa keyudu ke. Kuyi saa ko laanwɔ ebibi sɛɛ, boola ko befi bakpe lə ditedenku kəmiə.”

¹⁰ Nyaso betidi bamə átɔ wə bənkə, “Nyalɛɛ, be ele bə buyifo mɔmɔ?”

¹¹ Mfó nya útə mə mbuayɛ nkə, “Mi utsyuə wə nkpe awu leyo lekpe sinuə, ufi lekpe lɔni utə utidi wə ləmbə kuətsyuə. Nya utidi wə didisa nte tsyaa, usie ni nko ke.”

¹² Mba laafo umənkɔ bətsyuə tsya əbə bə bəfləsə mə ntu. Bátɔ wə bənkə, “Oteasa, be ele bə buyifo?”

¹³ Mfó nya Yohanes lɛtɛyi mə nkə, “Biamfo umənkɔ besonsə kase kɔfi dítə mi kusu nkə befo.”

¹⁴ Bamamanyə bətsyuə tsya átɔ wə bənkə, “Nya bo nkɔpə? Be ele bə buyifo?”

Mfó ɔtɛyi mə tsya nkə, “Bitə lə mi kayo ka banlɛ mi bofo lə kemi mi. Nya lə nyamfo eto kamaa, biensu bənyinkə utidi kuutsyuə bekpe lə əsuəale lə befo wə atabi saa, nye bela utidi kuutsyuə kɛnyɛ lə kusu bua əsuə belo wə dikpi.”

¹⁵ Betidi bamfo eto kusubebe esi ébe kato ekpe nya békebu bə Yohanes nkpa ni Nwə Onanto Lékpɔ ɔhile Utsyə, wə bənyə banlɛ kusu bobɛ. ¹⁶ Nyaso Yohanes ákpasə məmblɛ nkə, “Mɔɔ, ntu ete meefi kəfləsə mi. Fɛɛ utidi utsyuə təkə mɛ kama ɔlɛ bubə wə ləmə nya onkpe əsuəale onso mɛ famfamfa! Mənyə tsya kon ntə bə mbə kasɔ miə maanyankli wə afokpa eto kekue lə akpa əsuə ntə wə tsya. Nya utidi əmfo ebufi Lɛwɔnɔ Kɛnkɛ ku uté ufləsə mi fe ntu. ¹⁷ ɔlɛ wə kɔfɛ ko wuufi ɔflɛ wə kamɔ uləkə kɔfo uwí nya wookpa kamɔ kosate okpɔ lə unwū. Fɛɛ kɔfo saa kɔfo, wootonsə ko lə ute wə ləmbɔni kulefe kulefe.” ¹⁸ Nya Yohanes lídi betidi Anantotiki lə esu kpə əsuə, nya ɔlɛ mə

kələ nkə batsyi mə ditsyəbi ku mə nkpe bo bensi bawuninsə.

¹⁹ Nya se Oka Herodes wə ni Aba eto Unyɛsiə lələ wə ɔyimi eto usiə wə baakpɔ Herodia ófo lə əsuəale ku lə asa bua kpə nya úyifo esoo, Yohanes ənyənki okpe wə. ²⁰ Idu ɛkɔ lə nyamfo əsuə, útə bəmuə Yohanes bėti bákpe lə diyo.

Yohanes Əfləsə Yesu Ntu.

²¹ Se Yohanes dífləsə betidi kenke ntu ólosə, úfləsə Yesu tsya ntu. Nya se Yesu nle ola botoo, kato ásini. ²² Lɛwɔnɔ Kɛnkɛ nə eto ditsyəbi nte fe ləblɛkpa, áyifə díbə dísiə lə wə əsuə. Mfó nya bánɔ Onanto eto ɔkɔɛ wə ditsyi kato díkatɛyi nkə, “Fə ni mɔ Ubi lala. Fə asa eedufə mɛ ənə tinti.”

Nyə Betidi Bamfo Ni Yesu Eto Bana.

²³ Yesu áfo fe alɛ fosi ətsyə fɛ útsyə wə keyifo kasɔ. Betidi eto nsusu ni bə wə anto ni Yosef

wə eto anto ni Eli ²⁴ wə eto anto ni Mata wə eto anto ni Lewi wə eto anto ni Melki wə eto anto ni Yanai wə eto anto ni Yosef ²⁵ wə eto anto ni Matatia wə eto anto ni Amos

wə eto anto ni Nahum wə eto anto ni Hesli wə eto anto ni Nagai ²⁶ wə eto anto ni Mahat

wə eto anto ni Matatia wə eto anto ni Semein

wə eto anto ni Yosef wə eto anto ni Yoda. ²⁷ wə eto anto ni Yohanan wə eto anto ni Resa

wə eto anto ni Sorobabel wə eto anto ni Sealtiel

wə eto anto ni Neri ²⁸ wə eto anto ni Melki wə eto anto ni Adi wə eto anto ni Kosam. wə eto anto ni Elmadam wə eto anto ni Er.

²⁹ wə eto anto ni Yosua wə eto anto ni Elieser

wə eto anto ni Yorim wə eto anto ni Matat wə eto anto ni Lewi ³⁰ wə eto anto ni Simeon

wə eto anto ni Yuda wə eto anto ni Yosef wə eto anto ni Yonam wə eto anto ni Eliakim

³¹ wə eto anto ni Melea wə eto anto ni Mena

wə eto anto ni Matata wə eto anto ni Natan

wə eto anto ni David ³² wə eto anto ni Isai wə eto anto ni Obed wə eto anto Boas

wə eto anto ni Salmon wə eto anto ni Naheson

33 wə eto anto ni Aminadab wə eto anto ni Admin
 wə eto anto ni Arni wə eto anto ni Hesron
 wə eto anto ni Peres wə eto anto ni Yuda
 34 wə eto anto ni Yakob wə eto anto ni Isak
 wə eto anto ni Abraham wə eto anto ni Tara
 wə eto anto ni Nahor 35 wə eto anto ni Serug
 wə eto anto ni Regu wə eto anto ni Peleg
 wə eto anto ni Eber wə eto anto ni Sala
 36 wə eto anto ni Kainan wə eto anto ni Arfaksad
 wə eto anto ni Sem wə eto anto ni Noah
 wə eto anto ni Lamek 37 wə eto anto ni Metusala
 wə eto anto ni Henok wə eto anto ni Yared
 wə eto anto ni Mehaleel wə eto anto ni Kainan
 38 wə eto anto ni Enos wə eto anto ni Set
 wə eto anto ni Adam wə eto anto ni Onanto.

4

Obonsam Áto Yesu Óbe.

1 Se Ləwɔnɔ Kenke dísiə lə wə əsuə, Yesu édu lə Yordan eto Ketu mfó. Nya Ləwɔnɔ nəmə lékpa wə dísuoko mfiminti kaka kuutsyuə ləmbə. 2 Mfo nya Obonsam lékplatsya óto wə óbe lə eyifosi ana sɔ̃ əsuə. Nya lefe nəmfo kenke, Yesu méndi kulesa nyaso lə kalosəkɔ, kukpense ále wə.

3 Mfó nya Obonsam létayi wə nkə, “Lə Onanto eto Ubi fenii, tɛyi lebambi nəmfo lə efiani didisa.”

4 Fɛɛ Yesu áteyi wə nkə, “Awɔnisa Kenke Eto Kukue áteyi nkə, ‘Inni didisa mate lətə utidi nkpə.’ ”

5 Lə nnya kamaa, Obonsam esi ókpa wə úsuko kaka letaka fanlofanlo. Nya óte wə kawunsiə eto asa ku nnya sekakediko kenke lə lefe kliminti əsuə. 6 Nya óteyi wə nkə, “Muufi kawunsiə eto əsuəale ku ke setabike ntə fə, itsyise befi nnya bətə mɛ, nya moofo nnya bufi kətə nwə ke minla. 7 Nyaso asa nyamfo kenke ebofiani fə ale lə akpe disi kaso esumu mɛ.”

8 Mfó nya Yesu létayi wə nkə, “Awɔnisa Kenke eto Kukue lə bətayi nkə, ‘Bonamute Onanto hã ele bə utidi fi dibu utə, okpe disi kaso usumu.’ ”

9 Nyamfo eto kamaa, Obonsam ákpa Yesu úsuko Yerusalem lə Yudafo eto Disumuyo eto kaka nso botaka nya óteyi wə nkə, “Lə Onanto eto ubi fenii, yani fə əsuə əbə aso lə kaso. 10 Itsyise Awɔnisa Kenke eto Kukue lə bətayi nkə, ‘Onanto ebutə nkə wə batɔnkpe ɲyə bakase fə.’ ”

11 ‘Bɔkɔbe fə lə ani, itə bə embutusə kokpa lə leba əsuə kulaa tsya.’ ”

12 Fɛɛ Yesu áteyi wə nkə, “Awɔnisa Kenke eto Kukue áteyi nkə, ‘Manto fə Onamute Onanto abe.’ ” 13 Se Obonsam léto Yesu óbe nko ólosə, údu wə lə ɔflo nya óye wə bulə itə lefe ditsyuə.

Yesu Étsyiko Wə Keyifo Kaso Lə Galilea.

14 Nya Yesu dísinkli úsu Galilea eto kaso nya Ləwɔnɔ Kenke eto əsuəale ləke wə lə əsuə. Nya wə diye dísensə isu lekpake nəmfo kenke. 15 Óte asa lə Yudafo eto ntsyako nya utidi saa letesə wə asatete.

Báni Yesu Lə Nasaret.

16 Lə nyamfo eto kamaa, Yesu ésu Nasaret eto umə wə úsiə óbe. Nya lə ɔnwɛditsyayii, úsu Yudafo eto katsyako fe kase woala buyifo. Nya ótaka únyə nkə lə okla asa lə Awɔnisa Kenke eto Kukue əsuə. 17 Mfó nya béfi Onanto eto unyeləkətidi Yesaya eto kukue bətə wə. ɔsini kukue komə nya útsyiko bokla lə kaka bawoni bənkə,

18 “Onanto eto Ləwɔnɔ si mɛ lə əsuə, bédiki mɛ nnuəbi, itsyise úləkə mɛ nkə mfó Ditiki Sɛɛ nəmfo mboko bakombo.

Nya ótsyese mɛ nkə nsu mbe buləkə eto letsya ntə betidi ba bəmuə bakpe lə diyo.

Nya mba eto ənəmi lébaa, lə bənyə asa. Nya betidi ba báyinkə bakpe lə kaso nle kanyi bunyə, lə bənyə bɔbɔkafe.

19 Nya lə ntə lə bate bə Onanto eto lefe nə wuuləkə wə betidi eboyo.”

20 Nya Yesu díti kukue ko mə, nya úsinkli ko útə wə ɔwunsəkotsyuə nya úsiə kaso. Betidi bamə kenke éfi mə ənəmi bətəkə lə wə əsuə nya bənyə

banle wə bobbe kpoo. ²¹ Nya ótəyi mə nkə, “Awónisa Kénkə nnya eto etiki bəno mínkla mfoo, ibə itə lə mmi eto diyi nəmfo.”

²² Nya wə etiki nnya údi əmuə mə lə utu tinti nya kase odiakami tsya létaka wə mləmləmlə, ətə iyifo mə yanii. Nya bəto mə əsuə bənkə, “Inni Yosef eto ubi ni nwə mfo, fəf?”

²³ Nya Yesu létəyi mə nkə, “Nyi miə biotəyi mə lekpa lə nnya minlə bətəyi mfo əsuə biə, ‘Ofate, tsya fə əsuə.’ Nya binsi biotəyi mə tsya biə, ‘Asa nnya eto okle bóno bə éyifo lə Kapernaum, yifo nnya lə fə kosate eto umə mfo tsya.’ ”

²⁴ Nya Yesu disi ótəyi mə nkə, “Fəf nle mi bətəyi minkə, bəəntə Onanto eto unyéləkətidi kuutsyuə dibu lə wə kosate eto umə. ²⁵ Ekpe ini bə bakəbasia kpe ákə lə Israel eto kaso lə lefe nə Onanto eto Unyéləkətidi Elia lekə. Nya əsəmi leyə bəni itə alə ətsyə ku kutsyə. Nya kukpense kplə díbə lə kaso kamə kenke əsuə. ²⁶ Fəf Onanto mánkpe Elia kəto nkə usu kutsyuə saa əflo lə Israel, enso əkəsiə utsyuə lə Sarep eto umə lə Sidon eto kaso. ²⁷ Nya tsyaa, betidi kpe ákə ba díkefi bufisia lə Israel eto kaso lə Onanto eto Unyéləkətidi Elisa eto lefe. Fəf wántsyə mə kuutsyuə enso Naeman wə ditsyi Siria eto kaso mate hā.”

²⁸ Se betidi ba lekə mfó lenə nyamfoo, kafo ányi mə tinti. ²⁹ Nya bətaka bənyə nya bala Yesu bələkə lə umə əmə kafo bəsu bənyənsə lə umə əmə eto kətini ko əsuə bala umə əmə eto kotosi ku nsusu bə lə bəkə wə bakpe lə kukpio kafo. ³⁰ Fəf Yesu áyē lə mə nti óbo údu.

Yesu Ála Ləwəno Bua Lə Utidi Utsyuə Əsuə.

³¹ Lə nyamfo eto kamaa, Yesu édu úsu Kapernaum eto umə lə Galilea eto kaso. Mfó nya útsyiko betidi asa bote lə Onwéditsyayi əsuə. ³² Nya lə wə etikididi ku əsuəale esoo, wə asatete éyifo betidi bamə yanii. ³³ Osani utsyuə ákə lə Yudafo eto katsyakə mfó wə əsuə ləwəno bua dísiə. Nya ófa ku əkə bembembe ótəyi nkə, ³⁴ “Yesu Nasaretnyə, be fanle bəbēbe ketsyiko lə bo əflo mfo? Bubə fəbə fə əbə

atsyləsə bo lee? Nyi futsyə feni. Fə ni Onanto eto Əkenkenyə wə ótsyese nə!”

³⁵ Mfó nya Yesu léla Ləwəno bua nəmə óbəsə lə wə əsuə ótəyi nkə, “Yə kudu bokpo! Lə abo lə utidi əmə əsuə!” Ləwəno bua nəmə étsyi osani əmə óso lə kaso lə mə ənəmi, nya ləbo lə wə əsuə dídu. Fəf utidi əmə mámfó lefabe saa.

³⁶ Iyifo betidi bamfó kenke yanii nya bəto bətsyuə bənkə, “Nte etiki nnya eto okle ni nyamfo? Utidi əmfó kpe əsuəle nya wəkumi kakpe awəno bua kələkə lə betidi əsuə.” ³⁷ Nya asa nnya bətəyi lə Yesu əsuə mfó, dísensə eyē ísu kuse komfó kenke.

Yesu Átsya Betidi Kpe.

³⁸ Yesu édu lə Yudafo eto katsyakə mfó úsu Simen eto diyo. Atikesi əmuə Simon eto usiəambe élabesə kekleke. Nya bəto Yesu léte. ³⁹ Lə nnya əsuə, úsu únyə lə wə əflo lə wə kalabeko, nya óla bufi bomə úləkə lə wə əsuə. Nya lefe nə bufi bomə leyə wə, ótaka nya útsyiko lesa bonwa kətə mə. ⁴⁰ Nya se kofe nle diyo budufə, bákpa befimfi ba nle bufi ate ate kenke báboko Yesu əflo. Nya úfi ani útəkə mə lə əsuə əni, əni nya ótsya məmble bufi. ⁴¹ Awəno bua kpe eto kakle tsya ábo lə betidi kpe əsuə nya bafa bətəyi bənkə, “Fə ni Onanto eto Ubi kosate əmə!” Fəf Yesu éti awəno bua nyamə kusu nya wəntə kusu nkə bətəyi kulesa, itsyise béyi bə wə ni Nwə Onanto Lékpo Ohile Utsyə.

Yesu Áte Asa Ótsyilama.

⁴² Se kale disia, Yesu édu lə umə əmfó úsu kaka ləbio. Mfó nya betidi dítsyiko wə bəbēbe katsyilama. Nya se bənyə wə, bákplatsya bə lə əyē budu lə mə əflo. ⁴³ Fəf ótəyi mə nkə, “Ele bə nsu ndi etiki lə kəmə bamba tsya itsyi lə Onanto eto Sekakedidi əsuə, itsyise nyamfo eso Onanto létsyese mə nə.”

⁴⁴ Nyaso údi Anantotiki lə Yudafo eto ntsyakə kenke lə kaso kamə.

5

Yesu Ákpadi Wə Bakasebi Tute.

1 Diyi lónii, se Yesu dínyə læ ditumbukplə nə baakpo bæ Genesaret ɔflɔɔ, betidi kpə ákpɔ bæ læ banyi bafi wə læ banɔ Anantotiki nnya ɔnlɛ budi. 2 Yesu ənyə nkə kaklɔ inuə ńyə læ ditumbukplə nəmə ɔflɔ mfó nya mba laata asabu kələkə akpɛ ébudu bésu mə asabu kəfləkɔ. 3 Nya Yesu lébe údufə læ Simon eto ole kafo, nya óteyi wə nkə, onwa ɔklɔ əmə usuko ntu bomə əsuə sɛkɛ. Yesu əsiə læ ɔklɔ əmə kafo nya óte betidi bamə asa.

4 Se óte mə asa ólosəə, Yesu áteyi Simon nkə, “Nwa ɔklɔ əmə esuko kaka ntu letsyo sɛkɛɛ, læ fonko fə bayetsyuə læ beta mi asabu læ biləkə binə.”

5 Nya Simon díte mbuayɛ nkə, “Bonamute, ketsye kamfo kenke búyifo keyifo kekkele tsya bóənləkə kulesa. Fɛɛ læ kase fáteyi esoo, muutə læ bota asabu nyamə.” 6 Se báta asabu nyaməə, bələkə akpɛ kpə itə bæ asabu nyamə étsyiko bola. 7 Lə nyamfo esoo, básɔ ani bákpadɪ mə bətsyuə ba nkpe læ ɔklɔ nuəfə bəteyi bənkə bəbə bawunsəko mə. Bəbə nya bənə asabu nyamə bələsə nya binə biamə díyi kaklɔ inuə kamə kinkinki ibu sɛkɛ læ kanya kedufə læ ntu əsuə.

8 Se Simon Petro dínyə nnya díbə mfoo, óse akonki læ Yesu eto ənəmi nya óteyi wə nkə, “Bonamute, mannyi əbə mɛ ɔflɔ, itsyise obuayifo mini.” 9 Binə kpə bia bələkə mfó esoo, íyifo wə ku wə bətsyuə yanii. 10 Nko ke íyifo Simon eto bayetsyuə, Yakobo ku Yohanes ba ni Sebedeo eto bebi tsya nɛ.

Mfó əmə nya Yesu letɛyi Simon nkə, “Mante sikpi. Idu mɔmɔ ɛntɔɔ, mfe betidi fuukələkə.” 11 Se báyo ditukpenkpee, báyanɪ lesa saa bətsyə nya bədu bətəkəko Yesu.

Yesu Átsya Ufɪmfi Utsyuə Wə Nlɛ Bufisia Buɪi.

12 Lefe lónii, Yesu ésu umə utsyuə kaka utidi utsyuə nlɛ bufisia buɪi. Nya se utidi əmfo dínyə Yesu, ókpɔ kasɔ læ Yesu eto ənəmi nya ólɛ wə lekpa kpa óteyi nkə, “Bonamute! Lə aalaa, ebofo butə mɔ buɪi bomfo yuə mɛ.”

13 Yesu ənə kɔni útidi wə nya óteyi osani əmə nkə, “Nla nko. Lə nyoosoo, buɪi bomə yuə fə.” Lamfolamfo, buɪi bomə əyuə wə.

14 Mfó nya Yesu lékpɛ wə kɔfi nkə, “Manteyi utidi sa nyamfo. Bomu ye tentente læ edu læ efi əsuə esu ate Onanto eto usumunyə. Wə loobe fə unyə nkə əmuə ale nya uudi fə adansiɛ itə utidi saa nkə sitintii, buɪi bomə əyuə fə. Nya læ efi leninsɔ ətə fe kase Moses eto kɔfi letɔ.”

15 Fɛɛ Yesu eto etiki nyamfo ésensə eyɛ etsyo. Nya betidi kpə díbə bæ læ banɔ wə asatete nya læ ótsya mə buɪi bo nlɛ mə bulə. 16 Fɛɛ ókabɔ keso kaka ləbiɔ úsu úkato ola.

Yesu Átsya Nwə Léba Ónkpo Kasɔ.

17 Diyi lóni se Yesu lékɛ mfó ókaté asaa, Yudafɔ eto ditsyukpa lóni nə baakpo Farisifɔ ku aɪi eto bateasa bətsyuə ba ditsyi nlebe nlebe læ Galilea ku Yudea eto nso ku Yerusalem əbə mfó. Nya Onanto eto əsuəale nnya Yesu leɪfi katsya befɪmfi tsya əsiə wə læ əsuə. 18 Nya mfó, betidi bətsyuə étsyi utidi wə léba onkpo kasɔ læ belabekə əsuə báboko wə ɔflɔ. Nya bábɛbɛ kusu ko bɔɔyɛ beɪi wə bedufənkɔ diyo kafo læ beɪi wə bətsyə læ kasɔ læ Yesu eto ənəmi. 19 Fɛɛ betidi bamə eto etu esoo, bəmfo kusu bunyə. Nko esoo, bətsyi wə báyenko læ diyo eto letsya. Nya bələkə ofo læ letsya əsuə nya báyifəsə wə ku wə belabekə bətsyə læ kasɔ læ Yesu eto ənəmi læ betidi bamə eto nti læ diyo kafo mfó.

20 Nya se Yesu dínyə mə bofokanɔ esoo, óteyi utidi əmə nkə, “Osani, mfi fə abua ntsyɛ fə!” 21 Mfó nya Farisifɔ ku aɪi eto bateasa ditsyiko mə əsuə bɔtɔ bæ, “Owoe ni nwə mfo leedi mbusiotiki keɪi wə əsuə kakatesə ko Onanto nko! Onanto hā ni futsyə wə loofo utidi eto abua buɪi katsyɛ wə!”

22 Nya se Yesu dínyə mə nsusu útsyɛ lekpo esoo, ótɔ mə nkə, “Beso bənle nsusu bomfo eto okle buɪi? 23 Nte nnya nso buyuə ku bɔteyi, ‘Befi fə abua bətsyə fə,’ lee ‘Taka əńyə læ ayɛ edu?’ 24 Muuləkə nte mi miə Utidi Eto Ubi kpe əsuəale læ kawunsɪə kamfo bæ uɪi abua ɔtsyɛ.” Nyaso ótsyi ówuninsə nya óteyi nwə léba oonkpo kasɔ nkə, “Nlɛ fə bɔteyi minkə taka læ efi fə okla læ esu diyo!”

²⁵ Mfo əməə, osani əmə átaka uńyə læ betidi bamə eto ənəmi nya úfi wə okla, nya údu óntə læ diyo ɔnlɛ Onanto bətəsə. ²⁶ Nyamfó éyifo betidi bamfó kenke yanii! Nya se sikpi dímuə məmblɛ kenke læ nnya əsuə esoo, bətəsə Onanto nya bətɛyi bənkə, “Nte ayanisa nnya búnyə mfo mmi məə?”

Yesu Ákpadi Lewi.

²⁷ Nyamfo eto kamaa, Yesu ábo útsyi læ diyo nəmə kafo nya únyə utsyuə wə laafo umənko wə baakpo Lewi nkpe læ wə keyifokə. Mfó nya Yesu lɛtɛyi wə nkə, “Taka læ ətəkəkə mɛ.” ²⁸ Lewi áyani lesa saa útsyə nya ótaka útəkəkə wə.

²⁹ Lewi ətə bánwa lesa kən nya úfi útsyue ɔpunu ókpe Yesu disuəyuə læ wə diyo. Nya betidi kpə díbə mfó ku mba laafo umənko tsya. ³⁰ Farisifo ku afi eto bateasa ba díbə katsyakə mfó étsyiko etiki bunə ku Yesu eto bakasebi katɛyi bə, “Beso biedi kənə ku mba laafo umənko ku babuayifo bamfo?”

³¹ Mfó nya Yesu díte mbuayɛ nkə, “Betidi ba nkpe əsuəale manhiã ofanyə enso mba ni Onanto hã. ³² Məmbə miə məəbə nləkə betidi sɛɛ, bomu babuayifo eso mímbə.”

Yesu Édi Etiki Itsyi Lə Kenyeklekle Ésuə.

³³ Betidi bətsyuə áto Yesu bənkə, “Ntsyə ibə bə Yohanes eto bakasebi aakle kənyɛ nya baato ola, nya mba ntəkəkə Farisifo tsya leeyifo nko, fɛɛ fə bale leedi kənə lefe saa?”

³⁴ Yesu ətə mbuayɛ nkə, “Bubu bibu biənkə baklobo ebofo kənyɛ bokle læ lefe nə eto lefe okafɔsə əmə nkpe læ mə lenti? Kulefe! Yembubə itə nkomə! ³⁵ Fɛɛ diyi ditsyuə ebubə ni lefe nə bookpa okafɔsə əmə bedunko læ mə oflɔ. Nya læ lefe nəmfó əsuəə, insini utidi saa luubə ɔtɛyi mə fɛ bookle kənyɛ.”

³⁶ Lə nyamfo eto kamaa, Yesu esi ótɛyi mə lekpa nəmfɔ nkə, “Utidi kuutsyuə embofuadi kafia fɔfɔ ufi otale kakoko. Lə utsyuə éyifo nkoo, ebunyə fə obiasə kafia fɔfɔ kamə. Nya kakoko kamfó tsya ku kafɔfɔ kamə əmbɔlɛkɛ itə boka kətəkə læ bətsyuə əsuə. ³⁷ Nya bemfi nte fɔfɔ

kakpo læ kubukikuetobe. Lenni nkoo, nte fɔfɔ bomə ebɔkpɔ bobɛ kato nnya luutə kubukikuetobe komə la nya nte bomə tsya luuwui buyifo nsɔsɔ. ³⁸ Nyasoo, ntə fɔfɔ beefi kakpo læ kubukikuetobe fɔfɔ əsuə. ³⁹ Nya mɔmɔ tsyaa, utidi kuutsyuə ənnə nte koko kesi kala nkə wəəəə mfɔfɔ lamfolamfo, ɛtsyisee, wɔotɛyi nkə, ‘Ntutɛ, bo ni nkokoo, alɛkɛ bosol!’ ”

6

Yesu Ku Farisifo Ákpe Kənə Itsyi Lə ɔnwɛditsyayi Ésuə.

¹ Lə Yudafo eto ɔnwɛditsyayi lɔnii, Yesu ku wə bakasebi ákayɛ læ kusu kutsyuə ko lɛyɛ læ anta eto ɔkuɛ utsyuə kafo kafe. Mfó nya wə bakasebi dítsyiko anta nnya ńyə mfó bufəsə kəfə akayimi. ² Mfó nya Farisifo bətsyuə lɛtə mə bənkə, “Beso bɛnlɛ lesa nə bo kɔfi diməntə bo kusu nkə buyifo læ ɔnwɛditsyayi əsuə buyifo?”

³ Nya Yesu díte mbuayɛ óto mə nkə, “Biankla læ Awɔnisa Kɛnkɛ eto Kukue əsuə lesa nə Oka David díyifo læ lefe nə kukpɛnsɛ lɛlɛ wə ku wə betidi ba dítəkəkə wə? ⁴ Oka David ésu údufə Onanto eto kedikətəkə úsu úfi lesa nə bɛfi bətə Onanto kedii, údi. Nya útə wə bətsyuə tsya ni ditsyuə bédi læ lefe nə iyifo botakebu læ bo kɔfi əsuə bə utidi bamba læ udi lesa nəmfɔ. Kuutsyuə sa əmbə kusu enso Onanto eto Usumunyə hã.”

⁵ Lə nnya kalosəkɔɔ, Yesu átɛyi mə nkə, “Utidi Eto Ubii, wə ni Onamute itə ɔnwɛditsyayi nɛ.”

Yesu Átsya Osani Wə Eto Kɔni Kɔni Díkpə Konyoma.

⁶ Lə ɔnwɛditsyayi bamba əsuəə, Yesu ésu Yudafo eto katsyakə nya ɔnlɛ asa bote. Osani utsyuə ákɛ mfó wə eto kodianii díkpə konyoma. ⁷ Nya se kɔfi eto bateasa ku Farisifo bətsyuə díkabɛbɛ kusu ko əsuə bɔɔyɛ bəmuə Yesu bə óta kɔfi ubu esoo, bɛfi ənəmi bətəkə læ wə kekɛkɛ balɛ bobɛ læ wootsya bufi læ ɔnwɛditsyayi. ⁸ Fɛɛ se Yesu dínyə mə nsusu utsyə lekpo esoo, ótɛyi osani əmə nkə, “Taka əńyə, læ abɔ əbə sɛto mfo.”

Nya osani əmə létaka úbə únyə læ mə ənəmi.

⁹ Nya Yesu lætə mə nkə, “Be kofi dítə bo kusu nkə buyifo læ Ɔnwəditsyəyi əsuə? Ələkə bə buyifo kaseə læ Ɔnwəditsyəyi lee bə buyifo kabua? Nye, ələkə bə bafə utidi læ nkpə lee babiasə mu bomu?”

¹⁰ Yesu átsyilamasə ənəmi óbe mə nya ótəyi osani əmə nkə, “Nə fə kəni etsyue, nya úyifo nko.” Nya wə kəni komə létsya wə. ¹¹ Nyaso məmblə kenke éyenki ku lebləfi nya bétsyiko nsusu bufi læ lesa nə bofo Yesu buyifo əsuə.

Yesu Ələkə Lefosi Batənkpe Inuə Bamə.

¹² Lə lefe nəmfóo, Yesu ábe úsu kətini disi. Ɔkə mfó óto ola útə Onanto ketsye kamfó kenke. ¹³ Se kale dísiə, ókpadi wə bakasebi kenke útsyə nya úləkə lefosi inuə ba útəkə diye nkə wə Batənkpe. ¹⁴ Mə ni Simon wə útəkə diye nkə Petro ku wə ɔyimi Andreas ku Yakobo, Yohanes ku Filipino ku Bartolomeo, ¹⁵ ku Mateo ku Tomas, ku Alfeo eto ubi Yakobo ku Simon wə baakpo bə utidi wə laakpo kətə wə umə ¹⁶ ku Yakobo eto ubi Yuda ku Yuda Iskariot wə léfiani nwə lídu Yesu útə.

Yesu Átsya Betidi Kpə Bufi.

¹⁷ Lə lefe nə Yesu ku wə batənkpe læyifə bétsyi kətini koə eto disi bəbəə, bəbə bənyə læ kaka diyifo tsyē tsyē tsyē nya mba dítəkəko wə eto bətsyuə kpə ákə mfó nya sitiditu kplə sia dítsyi Yudea eto kasə əsuə kenke ku Yeruşalem eto kəmə ka læfi lekpo kenye ka ni Tiro ku Sidon. ¹⁸ Bəbə bə læ banə asa nnya Yesu díkate ku læ otsya mə efimbi kpə nnya banlə. Betidi ba awənoə bua díkelə tsya əbə nya ótsya mə bufi. ¹⁹ Betidi bamfo kenke ákplatsya bə læ betidi Yesu læ mə efimbi læ eyə mə, itsyise əsuəale ətsyuə eto okle ákabə ketsyi læ Yesu əsuə nnya díkatsya betidi bamə kenke.

Atsyəkpokpo Itə Bətsyuə Ku Kanyinyənya Itə Bətsyuə.

²⁰ Yesu átakasə ənəmi óbe wə bakasebi, nya ótəyi mə nkə, “Əsuə ebuyuə mi bakombo, itsyise Onanto eto sekakedikə eyifo mi kale!

²¹ Əsuə ebuyuə mimba kukpensə nle mómə, itsyise biumi!

Əsuə ebuyuə mimba nle nku mómə, itsyise biumə simə!

²² Əsuə ebuyuə mi læ betidi eekisi mi, nya baani mi, nya baaka mi, nya baateyi mi bənkə bekpe ditsyəbi bua læ mə wə ni Utidi Eto Ubi eso!

²³ “Binyə disuəyuə læ nyamfo kenke əbə, læ biwi kewi ku disuəyuə, itsyise Onanto ebutə mi kayofofə kplə læ Onanto eto oto kato. Itsyise asa nyamfo eto okle mə bana díyifo Onanto eto bənyələkətidi ba ləkə kə kenke nə.

²⁴ Fəə mbəbəə itə mi batabinyə, itsyise bífo mi disuəyuə eto kayofofə læ kasə mfo!

²⁵ Mbəbəə məətə mimba díkedi bími mómə, itsyise kukpensə əbəle mi!

Mbəbəə məətə mimba nle simə bumə mómə, itsyise mi asa əbəkə kaminsə nya biuwi nku!

²⁶ Mbəbəə məətə mi mba betidi kenke laatesə mómə, itsyise nko ke ibə bə mə banamə lætesə betidi ba læwə betidi bə mə ni Onanto eto bənyələkətidi nə.

Bela Mi Balo.

²⁷ “Fəə mimba nle mə etiki bənoə, nle mi bətəyi minkə bela mi balo læ biyifo kaseə bitə mə. ²⁸ Nya betidi ba leekudi mii, bekpo mə atsyə. Nya betidi ba laalo fə səsi nye beeyifo disialeə, to ola læ mə disi. ²⁹ Nya læ utsyuə áso fə læ kotosii, tsyi nkonse tsya ətə wə. Nya læ utidi utsyuə éfi fə awu kato, tə læ ufi nnya kalo tsya læ woala. ³⁰ Utidi saa wə laadia asa læ fə əfloo, tə wə. Nya læ utsyuə éfi fə læsatsyuəə, mantəyi fə usinkliko ni oboko. ³¹ Lesa nə faala fə beyifo bətə fəə, ni ke ele bə fintsya yifo ətə betidi nə.

³² “Lə ibə bə betidi ba laala mi ete mi tsya laalaa, nte atesə nye leninsə nə biunyə bitsyiko læ nnya əsuə? Mba ni babuayifo tsya aala betidi ba laala məə. ³³ Nya læ betidi ba díyifo fə kaseə ete fintsya leeyifo kaseə kətəə, nte leninsə nə ele bə befi bətə fə? Mba ni babuayifo tsya eeyifo nkoo. ³⁴ Nya læ betidi ba

ni mba leesinkli kəbə kətsyə fə lə nnya kənyə hā faadia asa kətəə, beso faala fə batəsə fə? Babuayifo tsya aaba kətə mə bayetsyuə bə lə bətsyə mə nnya lə kənyə! ³⁵ Bomuu, bela mi balo lə biyifo mə kasεε. Beba asa bitə mə, nya biambe kusu biə besinkliko kulesa bəbə bətsyə lə nnya kənyə kokooko. Lə biyifo nkoo, biunyə kayofofo kplε lə nnya disi. Nya bookpo mi bə Onanto wə ni Onanto Fanlofanlo eto bebi. Itsyise Onanto kpe kafoεkpe itə mba ləənnnyə kasεε kətsyə lekpo ku mba nkpe disiale kulaa tsya. ³⁶ Biyifo mba ləənyə asa kaminsə fe kase mi Anto Onanto ləənyə kaminsə.

Yesu Áte Asa Itsyi Lə Ɔyimitsyuə Dikpi Bolo Ɔsuə.

³⁷ “Biankponko betidi bamba akpo lə Onanto tsya lə Ɔyε mi lekpo bokponko. Bianlo betidi dikpi, lə Onanto tsya lə Ɔyε mi dikpi bolo, bifi asa bətsyε betidi lə Onanto tsya lə ufi Ɔtsyε mi. ³⁸ Ele bə bitə betidi asa bə lə Onanto tsya lə utə mi asa. Lə sitintii, Onanto ebuyisə mi kenwu keyi kaba kakpo εyε lə wə lefonə eso. Kase faaklá asa yeyi kaba kakpo kətə utidii, nko eto okle ke Onanto looklá utə fə nε.”

³⁹ Mfó nya Yesu létəyi mə lekpa nkə, “Unəmba anyenko wə unəmbatsyuə. Lenni nkoo, mə inuə ba tā ebudu banɔ bedufə lə dibia kəfo. ⁴⁰ Okasebi saa ante kaso wə oteasa. Fεε lefe nə okasebi əmə lelosə asa bokasee, wəətsyə fe wə oteasa ke.

⁴¹ “Ntsyə fε fanle dikubi kεkε nə ntəkə fə Ɔyimitsyuə lə dinəmi bobε fε fannle dikubi kplε nə ntəkə lə fə lele bunyə? ⁴² Ntsyə fε fofo fə Ɔyimitsyuə bətəyi fənkə, ‘Lekpakpa, tə lə nləkə dikubi kεkε nə ntəkə fə lə dinəmi’ se dikubi kplε ntəkə lə fə kosate eto lele əsuə? Fə, ənəmi ənəmi eto utidi! Ka dikubi kplε nə ntəkə fə lə dinəmi buləkə fε lə ənyə kusu ələkə fə Ɔyimitsyuə eto lele kεkε nə ntəkə lə wə lele.

Kuyi Saa Ku Ko Awɔnsa.

⁴³ “Kuyi sεε aannwɔ ebibi bua, nya kuyi bua tsya laannwɔ ebibi sεε. ⁴⁴ Kuyi saa eto ebibi əsuə beefi kətsyə ko lekpo. Banle koto eto awɔnsa lə kanyi əsuə, nya

banle awɔnsa nya beedi lə otonkpa tsya əsuə. ⁴⁵ Utidi sεε saa, asa sεε laabo ketsyi lə wə asayifoyifo əsuə nnya leetsyi lə wə utu kəmiə. Nya utidi bua tsya ləələkə asa bua kate ketsyiko lə wə utu kəmiə. Itsyise asa nnya nkpe lə utidi eto utu kəmiə, nnya ni lesa nə laabo ketsyi lə wə kənyε nε.

Nɔ Yesu Eto Ditiki Lə Aye Lə Ni Ɔsuə.

⁴⁶ “Beso biakpadi mε biə Bonamute, Bonamute, fε bienyifo lə lesa nə maatəyi mi əsuə? ⁴⁷ Utidi saa wə ləəbə mε ɔflo nya wəəbə nkə wəəbə ɔnɔ lesa nə maatəyi nya weeyifo lə nnya əsuəə, moote mi futsyε eto okle uni. ⁴⁸ Ute fe utidi wə laato diyo nya óba kakplo nya óse ni unyənsə lə aba əsuə fε óto diyo nəmə unyənsə. Se ketu díyi nya káyε mfó káfee, kulesa ményifo diyo nəmə, itsyise dińyə lə kəńyəkə sεε. ⁴⁹ Fεε utidi saa wə laano mɔ ditiki nya woenyifo lə ni əsuəə, uyifo fe utidi wə léto diyo nya wánse ni lə kasɔ ka nkpe ale əsuə nya wénku kasɔ fε útsyiko ofatiə əmə bose lə umuə sui. Nyaso lefe nə ketu díyi kába káyε lə diyo nəmə ɔflo káfee, léba kenke lékpo lə kasɔ!”

7

Yesu Átsya Romafɔ Eto Bamamanyə Eto Uninə Eto Uyifoyifo.

¹ Se Yesu létəyi betidi bamfo asa nyamfo kenke olosəə, údu úsu Kapernaum. ² Romafɔ eto omamanyəninə utsyuə akε mfó nya ɔkε uyifoyifo wə eto asa óla tinti. Uyifoyifo əmə ánɔ bufi kekkele, nya ɔkε lə ukpə ku menkpə eto nti. ³ Se uninə əmfo lenɔ Yesu eto kɔsɔɔ, ókpe Yudafo eto beninə bətsyuə nkə batəyi wə lə ubə otsya wə uyifoyifo əmə utə wə. ⁴ Bəbə Yesu ɔflo nya bálε wə lekpakpa kekkele bənkə, “Utidi əmfo əńyə utə bə wunsəko wə, ⁵ itsyise woala bo kuse eto betidi. Nya wə kosate léto bo katsyako útə bo.” ⁶ Lə nyamfo eso Yesu átaka útəkəko mə.

Yesu ménsitsyonko diyo nəmə fε uninə əmfo lékpe wə bayetsyuə bətsyuə nkə besu batəyi wə bənkə, “Boanto, mensilə əsuə fə əəbə. Itsyise mɔɔ, mənńyə ntə bə lə əbə mɔ diyo. ⁷ Nya mənńyə ntə

tsya bæ mbæ ntsyako fæ, nnyæ læ fæ ənæmi. Nyasoo, fæ tseyi ditiki ete, mɔ uyifoyifo eto əsuə ebumuə ale. ⁸ Mintsya nyifo uninə wə nkpe læ beninə ba nsi nso mɛ eto əsuəale eto kalo. Nya nkpe bamamanyə ba nkpe mɛ kalo. Lə nteyi nwə miəkə, 'Su,' woesu. Nya læ nteyi obamba tsya miə, 'Bə,' wəəbə. Nya læ nteyi mɔ uyifoyifo miə, 'Yifo mməə,' woəyifo."

⁹ Se óteyi nkoo, iyifo Yesu yanii. Mfó əmə nya ótsyi ówuninsə óteyi sitiditu sia ba dítækəko wə mfó nkə, "Nlɛ mi bɔteyi minkə mənɔ tɔ bɔfokanɔ bomfo eto okle læ Israelfɔ nti tɔ kulatsya!" ¹⁰ Mfó əmə nya betidi ba bətsyese mfó dísinkli bésu oto nya bənyə bæ uyifoyifo əmə eto bufi əyua wə.

Yesu Átakasə Ɔkɔsiə Utsyuə Eto Ubi Wə Díkpə.

¹¹ Nyamfo eto kamaa, Yesu ésu umə wə baakpo Naim, nya wə bakasebi ku betidi kpə bətsyuə dítækəko wə bésu. ¹² Lefe nə óyo umə əmə eto kabɔsiee, ótsyako bətsyuə ba nle keku nya banyə banle bɔbɔ læ umə əmə. Ɔkɔsiə eto ubi ɔni kplo eto ɔkɔ ni wə béntsyi banle bɔbɔnko bantɔ kebikəko nɛ. Nya umə eto betidi kpə dítækəko wə. ¹³ Se Yesu dínɔyə usio əmfoo, wə asa ále wə kaminsə. Mfó nya óteyi wə nkə, "Sinkli aye keku."

¹⁴ Yesu édufə mə lenti nya útidi ɔkɔ əmə, nya mba ntsyi wə əmə dínɔyə. Mfó Yesu létseyi nkə, "Okosobi! Nlɛ fə bɔteyi minkə taka!" ¹⁵ Nya ɔkɔ əmə létaka úsiə nya útsyiko etiki budi. Nya Yesu dífi wə ókpe wə ambe læ kɔni.

¹⁶ Íyifo betidi bamfó kenke yanii ku sikpi tinti, nya bətesə Onanto. Lə nyamfo eso bəteyi bənkə, "Onanto eto Unyeləkətidi wə nkpe kɛnyɛ ale tinti əbə údufə bo lenti! Onanto áyifə úbə nkə læ ubə uləkə wə betidi!" ¹⁷ Yesu eto etiki nyamfó esensə éba ékpo læ Yudea eto kasɔ ku lekpake nəmfo kenke.

Yohanes Ntufləsətidi Átsyese Batɔnkpe Yesu Ɔflo.

¹⁸ Lefe nəmfoo, se Yohanes eto bakasebi létseyi Yohanes asa nyamfoo, ókpadi inuə læ mə nti, ¹⁹ nya óla mə ótsyese Bonamute

Yesu ɔflo ku kɛnyɛ kamfo nkə, "Fə ni utidi wə bæ ɔle bubə lee, lee buńyə bukabe utidi bamba kusu?"

²⁰ Nyaso se bəbə Yesu ɔflo, batseyi wə bənkə, "Ntufləsətidi Yohanes ni nwə lékpə bo nkə bubə bɔtɔ fə nkə, 'Fə ni utidi wə bæ ɔle bubə lee, lee buńyə bukabe utidi bamba kusu?' "

²¹ Lə lefe nəmfoo əsuəə, Yesu átsya be-tidi kpə bufi nya óla awɔnɔ bua, nya útə bənəmba kpə dínɔyə asa. ²² Mfoti əmə nya útə mbuaye óteyi Yohanes eto batɔnkpe nkə, "Bisinkli bisu bəteyi Yohanes asa nnya bínɔyə ku nnya benɔ banle bəteyi bənkə bənəmba læ bunyə, mba léba bankpoo kasɔ læ bɔyɛ kafe, mba nle bufisia bufi eto əsuə læ bokpa, batoti læ asa bɔnɔ, bəkpənkpe læ botaka kəbə nkpe, nya maateyi bakombo Onanto eto Ditiki Sɛɛ nəmə. ²³ Disuəyua itə utidi wə dímənnɔyə kabua læ mɛ əsuə."

²⁴ Se Yohanes eto batɔnkpe dídu eto kamaa, Yesu étsyiko etiki budi ketsyiko læ Yohanes əsuə kate betidi bamfó nkə, "Lə lefe nə bəbɔ bisu kaka Yohanes nkpe læ mfiminti mfóo, be ni lesa nə bibu biə biusu binyə? Utidi wə nte fe lefanto nə ufiebi nle bɔsɔ ketinkəsə lee? ²⁵ Be tutuutu ni lesa nə bísu kabekɔ? Lee Utidi wə nkpe awu nnya laanɔ bobɛ? Betidi ba laakpe awu nnya lefo koya nya beedi nkpeə, mə kakɛnkɔ ni bakankplɛ eto ayo. ²⁶ Bəteyi mɛ lesa nə bísu kabekɔ! Onanto eto unyeləkətidi utsyuə bísu kabekɔ? Lə sitintii, nle mi bɔteyi minkə oso Onanto eto unyeləkətidi. ²⁷ Itsyise Yohanes əsuə eto etiki nya Awɔnisa Kɛnkɛ eto Kukue létseyi ni nkə,

'Mootsyese mɔ ɔtɔnkpe ntɔnsə fə bubə, nya wɔɔtɔ ɔlɔ kusu utsyə utə fə bubə.' "

²⁸ Yesu esi óteyi mə nkə, "Yohanes so utidi saa wə bale læ kawunsia kamfo. Fɛɛ utidi wə ni ɔkɛkɛ kulaa tsya læ Onanto eto sekakedikɔ, so Yohanes."

²⁹ Etɔnsəə, betidi bamə kenke ánɔ Yohanes eto Ditiki Sɛɛ nə údi nya titlu mə ku mba laafo umənkɔ tsya áfo lesa nə Onanto nle bəbɛbɛ ketsyiko mə ɔflo, ku mə ketu kenke nya Yohanes dífləsə mə ntu. ³⁰ Fɛɛ Farisifo ku afi eto bateasa kplɛ áni lesa nə ni Onanto eto ketsyue itə mə nya bántɔnɔ bæ Yohanes fləsə mə ntu.

³¹ Yesu é sukosə wə etiki sətɔ nya ótɛyi mə nkə, “Mómɔɔ, be ele bə mfi mi mmi eto betidi nkatesə ko kɛɛ? Ntsyə bente kɛɛ? ³² Bete fe bekpefi kɛkɛ ba laakpe kɔyɛ lə obia. Mə bətsyuə lɛ kudu bokpo katɛyi mə bətsyuə bə,

‘Búsə kusiəkpakpa eto əsə bútə mi, fɛɛ bíanwui kewui!
Búsə keku eto əsə bútə mi, tsya bíanwi nku.’

³³ Ntufləsətidi Yohanes əbə, nya ókle kɛnyɛ, nya wənnə ntə saa tsya, fɛɛ bɛlɛ bɔtɛyi bíə, ‘Ləwɔnɔ bua si wə lə əsuə.’

³⁴ Nya Utidi Eto Ubi tsya díbə nya wə, údi únə. Nya bɛnlɛ bɔtɛyi biənkə, ‘Bebe udikpu ku utənə əmfoo! Uyifo mba laafo umənkɔ ku babuayifo eto ɔyetsyuə!’

³⁵ Fɛɛ betidi ba kenke ləətəkəkɔ Onanto eto kobe kamaa, balɛ buləkə kate lə mə eyifosa əsuə bə nnya ni kobe tinti nɛ.”

Yesu Ésu Simon Eto Diyo.

³⁶ Farisinyə utsyuə ákpadi Yesu nkə ubə udi lesa lə wə diyo. Nya se Yesu dísu mfóo, úsiə kasɔ lə ɔpunu ɔflɔ nkə lə udi lesa. ³⁷ Usio wə dísiə nkɔ bə utsyuə ake lə umə əmə. Nyaso se ónɔ nkə Yesu əbə Farisinyə əmə eto diyo lesakedikɔ, úfi nnuəbi bo laanyi fififi bo nkpe lə dituntu nə laanɔ bobɛ əsuə úsuko mfó. ³⁸ Úsu únɔyɛ lə Yesu ɔflɔ nya úwi binəntu okpo wə lə akpa. Nya usio əmə dífi wə disɔ eto sɛwɔni ósi binəntu bia lékpo lə Yesu eto akpa mfoo, nya ókɔbɛ wə akpa ɔnlɛ bɔfiɔ ku lelabi. Nya úfi nnuəbi bomə ókpo lə Yesu eto akpa tsya.

³⁹ Se Farisinyə wə lékpadi Yesu dínyə nyamfoo, úbu disɔ ótɛyi nkə, “Lə utidi əmfo ete ni Onanto eto Unyɛləkətidi tintii, eni ele bə ote usio wə eto okle díbə ɔnlɛ wə butidi mfo, eni ótɛ nkɔ bə bo tsya unsi!”

⁴⁰ Nya Yesu lɛtɛyi wə nkə, “Simon, nkpe lesatsyuə nə minla miə matɛyi fə.”

Nya Simon lɛtɛyi nkə, “Oteasa, tɛyi mɛ.”

⁴¹ Yesu ətsyə kasɔ ótɛyi Simon nkə, “Utidi utsyuə ákɛ mfo wə díkaba atabi ukətə betidi, nya betidi inuə bətsyuə dísiə wə kayo. ɔni dísiə wə sika eto atabi akpi alofa anɔ. Nnya unuəfə dísiə wə atabi akpi fosi anɔ. ⁴² Se kulesa dímətsyə mə

boofɔ kayo kamə esoo, úfi kayo kamə kenke ótsyɛ mə. Nya betidi inuə bamfo eto ntii, owɔe fafo fanɔ fə woola otabinyə əmfo oso?”

⁴³ Nya Simon lɛtɛyi wə nkə, “Mfo nno miə utidi wə úfi kayo ka nso utu ótsyɛ.”

Mfó nya Yesu lɛtɛyi wə nkə, “Átɛyi ɛlɛkɛ.”

⁴⁴ Yesu étsyi ɔwuninsə óbɛ usio əmə nya ótɛyi Simon nkə, “Alɛ usio əmfo bunyɛ? Se mímbə fə ɔflɔ, əməntə mɛ ntu fə mflə akpa. Fɛɛ usio əmfo éfi wə binəntu úflə mɛ akpa, nya úfi wə disɔ eto sɛwɔni ósi nnya. ⁴⁵ Ámamfo mɛ ku disuəyuə abuta mɛ alɛ. Fɛɛ idu lə lefe nə mímbə mfo, wóanye tɔ mɔ akpa bɔlɛ kafɔ. ⁴⁶ Fə, əməntə mɛ nnuəbi saa fə mfi nkpo lə disɔ. Fɛɛ wə éfi nnuəbi bo laanyi fififi ókpo mɛ lə akpa. ⁴⁷ Nyaso nlɛ fə bɔtɛyi minkə, lelabi nə úləkə ótɛ mɛ esoo, ófo abua kpə nya úyifo kenke eto bufikatsyɛ. Nya utidi wə díyifo abua sɛkɛ bɛfi bátsyɛ wə, nko ke wə lelabi tsya lɛfɛ nɛ.” ⁴⁸ Mfó nya Yesu lɛtɛyi usio əmə nkə, “Befi fə abua batsyɛ fə.”

⁴⁹ Se betidi ba tsya dísiə lə kedikɔ mfo lenɔ Yesu eto asa nnya ótɛyii, batɔ mə əsuə bənkə, “Owɔe ni nwə mfo wə laafo betidi eto abua kulaa tsya bufi katsyɛ?”

⁵⁰ Mfó əmə nya Yesu lɛtɛyi usio əmə nkə, “Fə bɔfokanɔ əlɛkə fə, nyaso du esu lə diyuə əsuə.”

8

Besio Ba Dítkəkəkɔ Yesu.

¹ Nya lefe ditsyuə eto kamaa, Yesu átsyilama nti bomfo úsu kamə ku mbuto ntsyuə. Nya úkedi Ditiki Sɛɛ nəmə itsyi lə Onanto eto sekakedikɔ əsuə. Batɔnkpe lefosi inuə ba úləkə tsya ətəkəkɔ wə.

² Besio ba Yesu létsya bufi akpa akpa ku mba óla awɔnɔ bua úləkə lə mə əsuə eto bətsyuə tsya əkətəkəkɔ wə. Nya utsyuə wə lɛkɛ lə mə nti ni Maria wə baakpo Magdalanyə nwə əsuə Yesu léla awɔnɔ bua akuanse úləkə. ³ Usio bamba tsya ákɛ lə mə nti mfó wə baakpo bə Yohana nwə eto usə baakpo Kusa wə díyifo keyifo lə Oka Herodes eto lekpokakpokɔ nya údi uninə utsyuə wə díkabe mfó. Besio

kpə bətsyuə ku nwə baakpo Susana tsya ətəkəkə Yesu nya banlɛ mə asa bufi kawunsə ko wə ku wə bakasebi.

Yesu Áteyi Lekpa Itsyi Lə Nwə Dísa Eyibibi Ətsyuə Əsuə.

⁴ Betidi kpə éketsyi kəmə ate ate ate kəbə Yesu ɔflo. Nnya læ lefe nə betidi kpə díbə bátsyaa, Yesu áteyi mə lekpa nəmfo nkə,

⁵ “Ōkuəmfo utsyuə ésu nkə wəəsə eyibibi ətsyuə. Nya lefe nə ɔnlɛ eyibibi nyamə busəə, íbə bə ətsyuə álo ekpo læ kusu nya betidi lémankli nya, nya baklɔbɛ læsɛ nnya bamini. ⁶ Ətsyuə tsya álo ekpo læ akpankplamboe əsuə. Nya se íkəə, yənyə ntu ku sitə sɛɛ. Nyaso yeylɔbɛ nya íkpə. ⁷ Eyibibi nyamə ətsyuə édufə læ biyufa nti. Nya biyufa biamə lébe bíti eyibibi nyamə, nya békɛ nnya kenke itə íkpə. ⁸ Nya abamba dísu ékpo læ kasɔ sɛɛ əsuə. Nya se íkəə, ɛnwɔ ebibi alofa, alofa.”

Mfó əmə nya Yesu létɛyi mə nkə, “Nyaso fəə ke ato nnya laanɔ asa nkpee, tsyue ato læ anɔ!”

Lesə Nə Eso Yesu Lídi Mə Etiki Lə Akpa Əsuə.

⁹ Yesu eto bakasebi átɔ wə lekpa nəmfo eto kasɔ. ¹⁰ Mfó ɔtɛyi mə nkə, “Onanto éfi wə sekakedikɔ eto asakulakula eto kobe útə mi. Fɛɛ betidi bambaa, akpá əsuə bɔɔnɔ nnya itə bə, ‘balɛ bunyə tsyaa, bembunyə.

Nya balɛ bɔnɔ tsyaa, bəmbə kasɔ bɔnɔ.’

Yesu Əlakə Lekpá Lə Nwə Dísa Eyibibi Eto Kasɔ.

¹¹ “Lekpá nə míntɛyi eto kasɔ ni bə, eyibibi nyamə ni Onanto eto ditiki. ¹² Nya eyibibi nnya díbə ekpo læ kusu ɔflo te fe betidi ba laanɔ, fɛ Ōbonsam əbə kələkə ditiki nəmə læ mə akɔəsi. Nya wəətə nkə bəmbofo bofo kanɔ bə læ Onanto læ ofo mə buləkə. ¹³ Nya, nnya díbə ékpo læ akpankplamboe əsuəə, te fe betidi ba lænɔ ditiki nəmə nya báfo ni ku disuəyuə lamfolamfo, fɛɛ díendufə læ mə akɔəsi sitinti. Nyaso baafɔ kanɔ itə lefe kliminti hā. Nya læ lefe nə botokabe sɛkɛ díbə mə læ əsuəə, bəətə disi. ¹⁴ Eyibibi nya lékpo læ biyufa nti, te fe betidi ba laanɔ

ditiki nəmə, fɛɛ kawunsiə eto bulə ku kə asa eto bɔbɛbɛ ku kawunsiə kamfo eto kamini eesensə keti mə, nya yəəntə kusu bə ebibi nyamə be, ɛsɛ læ balɛ nnya.

¹⁵ Nya eyibibi nnya díbə ékpo læ kasɔ sɛɛ əsuəə, te fe betidi ba laanɔ ditiki nəmə nya baafɔ ni kakpe læ utu kəmiə. Nya baabokosə əsuə kasɔ nya bəənyə kekɛɛle isu ese læ kalosəkɔ itə bə baawɔ ebibi kpə.

Tə Lə Fə Okandɛ Lə Uyənde Utə Betidi.

¹⁶ “Utidi kuutsyuə anto okandɛ kefi asa keti wə nye ufi wə usu okpe læ lesa kalɔ. Bomu weefi wə kətəkə læ wə kətəkəkɔ kaka betidi ba læəbə mfó luunyə asa wuee.

¹⁷ Lesa saa nə bəfi bákula læ kalebe saa, ebɔbɔ læ lekplɛ bənyə. Nya lesa nə ke bəti bákpee, ebɔbɔ læ lekplɛ bənyə.

¹⁸ “Bebe əsuə kukɔnɔ læ etiki nnya biano əsuə. Utidi wə ke asa ntee, buusi bəətə wə bawunsə. Nya utidi wə ke kulesa lentee, nnya úbu nkə ite wə tsyaa, bɔɔlɛ nnya bafo wə læ ani.”

Owoe Ni Yesu Eto Ambe Ku Wə Bayimi?

¹⁹ Yesu eto bayimi ku mə ambe əbə wə ɔflo, fɛɛ bamfó kusu bunyə bənyə Yesu itsyi læ sitiditu sia eso. ²⁰ Utidi utsyuə ésu ɔtɛyi Yesu nkə, “Fə ambe ku fə bayimi nýə læ lekplɛ balɛ fə bɔbɛbɛ.”

²¹ Mfó nya Yesu létɛyi məmblɛ nkə, “Mɔ ambe ku mɔ bayimi ni mba laanɔ Onanto eto ditiki nya beeyifo læ ni əsuə.”

Yesu Éti Ufiebɛ Kusu.

²² Diyi lonii, Yesu édufə ɔklɔ kafo ku wə bakasebi. Mfó nya ɔtɛyi mə nkə, “Bitə læ bɔyila ditumbukplɛ nəmə busu lekpa ke nə nse.” Nyaso bédú bésú. ²³ Se bányɛ læ ntu bomə əsuə bantɔɔ, Yesu álabɛ selabɛ. Nya læ lefe nəmə əsuəə, ufiebɛ étsyiko bɔsɔ kekɛɛle nya ntu dítsyiko bɔsɔ kedufə læ ɔklɔ əmə kafo itə bə bédufə læ ukpə ku mənkpə eto nti. ²⁴ Bakasebi bamə ésu básanklisə Yesu nya bátɛyi wə bənkə, “Boanto! Boanto! Boəbə bukpə!”

Mfó nya Yesu létaka únyə nya óto ɔkɔɛ uti ufiebɛ ku ntu bo nɛ bonwa kakpanka, nya nyamblɛ díyuə kényɛ nya lesa saa diyuə kanana. ²⁵ Nya ɔtɔ bakasebi bamə nkə, “Beso bimbə bofokanɔ?”

Fɛɛ iyifo mə naa, nya sikpi tsya dímuə mə. Nya báto mə bətsyuə bənkə, “Owoe ko ni utidi əmfo? Woedi ufiebi ku lekpo etiki nya yetsyue wə koto!”

Yesu Ála Awɔnɔ Bua Úlækə Lə Utidi Utsyuə Ɔsuə.

²⁶ Yesu ku wə bakasebi áyila bésu bédufə Gadara eto kasɔ lə ditumbukplɛ eto lekpa ke nə nkpiɔ Galilea eto kasɔ. ²⁷ Se Yesu lɛbɔ lə ɔklɔ əmə əsuə koo, osani utsyuə wə awɔnɔ bua nsi lə əsuə étsyi umə əmə úbə ótsyako wə. Yóofɔ lefe kpə se utidi əmfo díkayɛ leyaleya katsyilama. Nya wóakatɔnɔ nkə woəsiə lə diyo enso lə edi nti. ²⁸ Se únyə Yesuu, ófa nya óto wə əsuə ókpo lə kasɔ lə Yesu eto akɔ. Nya óto wə bembembe nkə, “Yesu, Onanto Fanlofanlo eto Ubi! Be nkpe lə bonko ku fə lenti mfo? Nlɛ fə lekpa kpa, mənə mɛ koto!” ²⁹ Utidi əmfo áteyi nyamfo, itsyise Yesu áto ɔkue ókpe lɛwɔnɔ nə nsi lə wə əsuə mfó, nya óteyi ni nkə, “Bɔ wə lə əsuə!” Lefe kpə lə lɛwɔnɔ nəmə əsiə utidi əmə lə əsuə, lə bákɛ wə ani ku akpa kulaa tsya bákpe wə lə amanaa, úkəfəsə amana nyamə nya lɛwɔnɔ nəmə díkənə wə kesuko mfiminti. ³⁰ Yesu áto wə nkə, “Ntsyɛ baakpo fə?”

Mfó nya útə mbuayɛ nkə, “Mɔ baakpo bə Omantsya.” Ɔteyi nko itsyise awɔnɔ bua kpə dídufə ísiə wə lə əsuə. ³¹ Mfó, awɔnɔ bua nyamə áɛ Yesu lekpa kpa yənkə woanla nnya otsyese kaka awɔnɔ bua ləsiə kənyə kanyi.

³² Mfó, bakplako kpə ənyə lə kɔtini əsuə békedi. Nya awɔnɔ bua nyamə lɛɛ Yesu lekpa kpa bənkə utə lə bedufə lə bakplako bamə əsuə. Nya Yesu díte mə kusu. ³³ Nyaso bábo lə utidi əmə əsuə nya bédufə lə bakplako bamə əsuə. Nya məmblɛ dítsyetsyi báwunini lə kɔtini komə eto kotosi nya bédufə lə ditumbukplɛ nəmə nya bánya bátsylɔ kenke.

³⁴ Lefe nə betidi ba díkabe bakplako bamə dínyə asa nnya díbə mfó, bətsyetsyi bésu bətɛyi betidi ba lɛkɛ lə umə ku mbuto bo letsylama mfó kenke.

³⁵ Nya betidi bamə lɛbɔ bésu bə lə besu babe lesa nə díbə. Nya se bésu báyo Yesu ɔfɔ, bənyə osani wə əsuə Yesu léla

awɔnɔ bua utsyiko nya unsi lə Yesu eto akɔ untəkə ənə wuee nya onkpe awu lə əsuə unsi kpoo. Mfó, məmblɛ áte sikpi. ³⁶ Betidi ba dínyə kase asa nyamfó díbə, áteyi mba mfó kase Yesu létsya utidi wə əsuə awɔnɔ bua dísiə fɛ íkaka wə. ³⁷ Lə nyamfo esoo, Gadare eto kasɔ eto betidi áteyi Yesu bənkə udu lə mə kasɔ, itsyise sikpi əmuə mə tinti. Nyaso Yesu édufə lə ɔklɔ údu.

³⁸ Mfó nya utidi wə əsuə Yesu léla awɔnɔ bua úlækə áɛ Yesu lekpa kpa nkə, “Tə kusu lə ntəkəko fə.” Fɛɛ Yesu mántɔnɔ nya óteyi wə nkə,

³⁹ “Sinkli esu oto lə esu ateyi lesa nə Onanto diyifo útə fə.” Lə nyaso utidi əmfó əsu óyɛ lə kəmə ka nkpe mfó úkatɛyi asa nnya kenke Yesu díyifo útə wə.

Yesu Átsya Yairo Eto Ubisiobi Ku Usio Utsyuə Wə Dítidɛ Wə.

⁴⁰ Lefe nə Yesu dísinkli úsu óyila ditumbukplɛ nə nkpe mfó, betidi bamfó áfo wə kukɔnɔ, itsyise məmblɛ əsiə bákabe wə kusu. ⁴¹ Mfó nya osani wə baakpo Yairo wə lídi Yudafo eto katsyako eto uninə ɔni əbə óse akonki lə Yesu eto akɔ nya óɛ wə lekpa kpa nkə utəkəko wə lə besu wə diyo, ⁴² itsyise wə ubisiobi ɔni wə díkafo fe alɛ lefosi ənuə, labe ɔɛ bufi nya okpe lə ukpə ku mənkpə eto nti.

Se Yesu lɛyɛ ɔntɔ, betidi kpə ətəkəko wə báma wə bákpe. ⁴³ Nya lə betidi bamfó ntii, usio wə kɔto díkakpo itə lefosi alɛ ənuə sɔɔ tsya ake mə lenti. Usio əmfo ábiasə wə atabi kenke nkə lə otsya wə bufi bomə, fɛɛ ókplatsya ɔnɔ. ⁴⁴ Ɔyɛ buɛɛ lə Yesu eto kama lə betidi nti nya útidi wə awu eto kotosi. Lamfolamfo kɔto komə áyɛ wə bokpo.

⁴⁵ Mfó nya Yesu létə nkə, “Owoe dítidɛ mɛ?”

Fɛɛ kuutsyuə saa mántɔnɔ. Mfó nya Petro létɛyi wə nkə, “Boanto, be kase betidi kpə ntəkəko fə nya bama fə bakpe!”

⁴⁶ Tsyaa, Yesu áteyi nkə, “Nnyi miə utidi utsyuə étidi mɛ, itsyise əsuəale ətsyuə ábo lə mɛ əsuə.”

⁴⁷ Se usio əmə léte nkə wəmbɔfo əsuə bəbiɔsə esoo, útsyiko butinkə nya óse akonki ókpe disi kasɔ lə Yesu eto akɔ. Mfó

nya ótèyi lesa nè eso útidi Yesu eto awu læ betidi ba kenke eto ənəmi. Nya úləka ótèyi lesa nè eso útidi wə awu ku kase bufi bomə leyə wə lamfolamfo. ⁴⁸ Lə nyamfo eso Yesu átèyi wə nkə, “Mə ubisiobi, fə bofokanə átsya fə. Su læ diyua əsuə.”

⁴⁹ Lefenə Yesu nsi ɔnlə etiki budii, ɔtəyɛ ɔni əbə údufə wə dítsyi Yudafo eto katsyakə eto uninə wə baakpo Yairo ɔflo. Nya úbə ótèyi wə nkə, “Fə ubisiobi əmə ébukpə koko, nyaso yə oteasa əmə bulə.”

⁵⁰ Fə Yesu áno ditiki nəmə nya ótèyi Yairo nkə, “Mante sikpi. Fə fo anə fə ubi əmə ebəkə ale.”

⁵¹ Lə lefe nə bésu bédufə Yairo eto diyo mfóo, wəntə utidi saa kusu nkə udufə diyo kafo enso Petro ku Yohanes ku Yakobo ku ubisiobi əmə eto anto ku ambe hə. ⁵² Nya betidi kpə dínyə mfó banlə nku buwi ku kudu læ ubi əmə eso. Mfó nya Yesu létèyi mə nkə, “Biensiwi keku. Ubi əmə mənkpə. Selabe ete ɔnlə.”

⁵³ Mfóo, nya məmblə dímə wə, itsyise mə yi bənkə úkpə. ⁵⁴ Yesu ákəbe wə læ kəni nya ókpadi wə nkə, “Ubi, taka ənyə!”

⁵⁵ Usiobi əmə ésinkli úbə nkpə nya ótaka únnyə lamfolamfo. Nya Yesu létèyi mə nkə bətə ubisiobi əmə lesatsyuə læ udi. ⁵⁶ Asa nyamfo kenke éyifo wə antomə yanii, fə Yesu əkə mə ato nkə bantèyi utidi saa lesa nə díbə mfó.

9

Yesu Ákpe Wə Bakasebi Lefosi Inuə Bamə Kəto.

¹ Lə nyamfó eto kamaa, Yesu ákpadi wə bakasebi lefosi inuə bamfó óboko wə akə nya útə mə kusu ku əsuəale læ befi bala awəno bua kenke ku læ batsya efimbi akpa akpa tsya. ² Nya óla mə ótsyese nkə besu bedi betidi etiki itsyi læ Onanto eto sekakedikə əsuə læ batsya befimfi bufi.

³ Fə booduu, Yesu átèyi mə nkə, “Bientsyi kulesa bisuko læ mi esu bəyɛ əsuə fe uyiləle nye fe mba laadia asa eto katobe nye didisa nye atabi. Nya bientsyi akpesa bamba kulaa tsya. ⁴ Diyo nə kee baafó mii, bisia mfó isu ese lefe nə ke biudu læ umə əmə. ⁵ Nya kaka ke bamfó mii, bidu læ umə əmfó læ beflə mi akpa eto utembu bekpo mfó. Nyamfo loote Onanto eto

kotonənə eto ditsyəbi nə læbə bubə itə læ umə əmə.” ⁶ Nya bakasebi bamə dídu bésu bátsyilama mbuto bomə kenke nya bédí Onanto eto Ditiki Səə nəmə, bátsya befimfi kalebe saa tsya.

Oka Herodes Eto Nsusu Lə Yesu Əsuə Ákpe Wə Bulə.

⁷ Se Oka Herodes wə nlə seka budi læ Galilea eto kaso lenə asa nnya kenke nlə bubə, wə nsusu ələ wə itsyise betidi bətsyuə læ bətèyi bənkə Ntufləsətidi Yohanes ni nwə disi ótaka utsyi okomə úbə nkpə. ⁸ Nya bətsyuə tsya nlə bətèyi bənkə Elia ni nwə disi úsinkli úbə. Nya bətsyuə tsya nlə bətèyi bənkə Onanto eto bənyeləkətidi koko bətsyuə eto ɔni uni wə dísinkli úbə nkpə. ⁹ Mfó nya Oka Herodes létèyi nkə, “Mə díte kusu miə bala Yohanes eto disi, nyaso owə uni wə disi úbə ɔnlə asa nyamfo buyifo nya maanə wə diye mfo?” Nyaso Oka Herodes kábəbe kusu ko wəyɛ læ unyə Yesu.

Yesu Ətə Betidi Akpi Anə Lesa Bédi Bəmi.

¹⁰ Se bakasebi bamə dísinkli bəbə bətèyi Yesu lesa saa nə bəyifo. Mfó nya ókpa mə hə óyenko nya bədu bésu umə wə baakpo Betsaida. ¹¹ Se betidi kpə lenə nkoo, bətəkəko wə bésu mfó. Yesu tsya áfo mə nya údi mə etiki utsyi læ Onanto eto sekakedikə əsuə, nya ótsya mba bufi nlə bulə.

¹² Se kale nlə boloo, lefosi bakasebi inuə bamə əbə Yesu ɔflo nya bətèyi wə bənkə, “Tə læ betidi bamfo læ bedu læ besu mbuto bo nkpe læ lekpafe mfó, læ babəbe lesa ku kasonəko, itsyise mfo eyifo ntenti.”

¹³ Nya Yesu létèyi mə nkə, “Bitə mə lesatsyuə læ bedi.”

Mfó nya bətèyi wə bənkə, “Didisa nə bənlə mfo eyifo abolo anə ku akpe ənuə. Ala fə busu boya lesa boboko betidi kpenkpe bamfo?” ¹⁴ Nya basani bamə eyifo akpi anə.

Mfó nya Yesu létèyi wə bakasebi nkə, “Bitə læ betidi bamə læ bəsiə læ etsyukpa etsyukpa fe betidi awosi anə anə.” ¹⁵ Nya se bakasebi bamə díte bəsiə nko, ¹⁶ Yesu éfi abolo anə ku akpe ənuə nyamə nya óbesə wə ənəmi kato. Ɔso Onanto ani,

úbudi nnya nya úfi útə wə bakasebi nkə befi besia bətə betidi bamə. ¹⁷ Nya məmble dídi bémi nya bakasebi bamə lese nnya wəlewəle díbu nya íyi etsyitsya lefosi ənuə.

Petro Áteyi Nkə Yesu Ni Nwə Onanto Lékpó Ǿhile Utsyá.

¹⁸ Diyi lóni se Yesu mate nle ola botoo, wə bakasebi əbə wə oflo. Nya óto mə nkə, “Owoe betidi laateyi bə wə mini?”

¹⁹ Mfó nya bələkə kənyə bátəyi bənkə, “Bətsyuə aateyi bənkə fə ni Ntufləsətidi Yohanes. Bətsyuə tsya bə Elia. Nya bətsyuə laateyi bə Onanto eto unyéləkətidi koko eto ɔni wə disí úsinkli úbə nkpə feni.”

²⁰ Mfó nya óto mə nkə, “Nya mimii, owoe biebu biə wə mini?”

Mfó nya Petro díte mbuayə nkə, “Fə ni Nwə Onanto Lékpó Ǿhile Utsyá.”

Yesu Édi Etiki Itsyi Lə Wə Kanyinyanya Ku Wə Ukpə Ǿsuə.

²¹ Yesu əkə mə ato kekleke nkə bántəyi utidi saa ditiki nəmfo. ²² Yesu esi óteyi mə nkə, “Ele bə ibə bə mə, Utidi Eto Ubi, nyə kanyi tinti lə beninə ku besumunyə eto beninə ku afi eto bateasa eto ani nya bɔɔni mə boolo mə. Fəfə lə diyi tsyəfə es-uə, Onanto ebotakasə mə utsyiko ɔkɔmə mbə nkpə.”

²³ Mfó nya óteyi məmble kenke nkə, “Lə utsyuə ala nkə wəətəkəko məfə, ele bə uləkə wə ato ku wə əsuə utsyiko lə wə alasa əsuə nya lə utsyi wə uyikabie utəkəko mə diyi saa. ²⁴ Itsyise utidi saa wə laala nkə waata wə disí eto nkpə, woonyansə mu. Nya utidi saa wə loonyansə wə nkpə nkə lə utəkəko mə, wuunyə nkpə manlo. ²⁵ Nte kutəkə ko utidi luunyə lə únyə kawunsia ka kenke eto bikə nya ónyansə wə nkpə manlo?

²⁶ Lə mə ku mə asa nnya maate kenke ále utidi utsyuə kofanii, wə tsya ebɔle Utidi Eto Ubi kofani lə lefe nə uubə lə wə diyənde ku wə Anto eto diyənde ku batɔnkpe kenke kenke eto diyənde əsuə.

²⁷ Nle mi bətəyi sitinti minkə mi bətsyuə ba nkpe mfoo, embukpə isu ese lefe nə bənyə Onanto sekadidi siamə.”

Yesu Eto Ditsyabi Áfloma Lə Kotini Ǿsuə.

²⁸ Fə Kɔsida kəni eto kama se Yesu letəyi nyamfoo, ókpa Petro ku Yohanes ku Yakobo óyenko bəsu bábe kətini besu ko disinti ola katokɔ. ²⁹ Se ɔnle ola botoo, wə ənəmi eto ditsyabi afloma nya wə awu nnya onkpe léfloma iflubi futututu enle boto lə ənəmi. ³⁰ Lamfolamfoo, betidi inuə bətsyuə əbə bənyə lə wə oflo ba ni Moses ku Elia nya banle wə etiki budinko. ³¹ Bábɔ ku Onanto eto sekakedikɔ eto diyənde nya bədi etiki ku Yesu itsyi lə kusu ko diyifo Onanto eto lelabi nkə ɔyɛ lə ko əsuə lə ukpə lə Yerusalem. ³² Petro ku wə bətsyuə álabɛ selabɛ sio sio sio, tsya básankli bənyə diyənde kplɛ nə əsuə Yesu ləkɛ ku betidi inuə ba wonko mə dínyə mfó. ³³ Se betidi inuə bamfo nle budu lə Yesu flɔɔ, Petro áteyi Yesu nkə, “Bonamute, bo mfo bubə aləkɛ itə bo tinti! Tə lə boto ebu ətsyə mfo. Lóni itə fə, lóni itə Moses, nya lóni tsya itə Elia.” Nya asa nnya ɔnle bətəyi mfo kenke, wóante lefe nə óteyi nnya tsya.

³⁴ Lefe nə únyə ɔnle etiki budii, létɔntɔ ábɔ díti mə kenke. Nya bakasebi bamə léte sikpi lə lefe nə létɔntɔ nəmfo léba lékpó mə lə əsuə. ³⁵ Mfó əmə bánɔ ɔkɔɛ utsyuə lə létɔntɔ nəmə kəfo wə letəyi nkə, “Nyə nwə mfo ni mə Ubi Wə Bákpo Ǿhile Bətsyá. Bitsyue wə ditiki koto!” ³⁶ Se ditiki eto ɔkɔɛ əmə lélaa, bənyə bənkə Yesu mate ete dínyə mfó. Bakasebi bamə éfi nnya bənyə mfó bákula, bántəyi utidi saa nnya kulesa lə lefe nəmə.

Yesu Ála Lewɔnɔ Bua Utsyiko Lə Osaibi Utsyuə Ǿsuə.

³⁷ Se kale dísiə, Yesu ku wə bakasebi itsyə bamə áyifə bətsyi kətini komə əsuə bəbə kasɔ. Nya bəbə bétu betidi kpə bətsyuə. ³⁸ Mfó əmə nya osani utsyuə léfa óteyi nkə, “Oteasa! Nle fə lekpakpa, be mə ubi əmfo! Wə ete ni mə ubi nɛ! ³⁹ Lewɔnɔ bua ditsyuə əsiə wə lə əsuə nya díətə woafa bembembe. Díətinkəsə wə kekleke kəmuə wə kasɔ lə kasɔ nya waafɔ afabɛ nya efu laabɔ wə lə kənyə. Yeeyifo wə nko kekleke kaklɛ fə ləwɔnɔ nəmə laataka lə wə əsuə. ⁴⁰ Nle fə bakasebi

lekpakpa minkə bala ləwɔnɔ bua nəmə bətə mɛ, fɛɛ bāmfo ni bola.”

⁴¹ Mfó nya Yesu lɛtɛyi mənəkə, “Mi mmi eto betidi, beso biamfo mɛ kanɔ nya bitidi ato mmə? Nte lefe nə eto okle ele bə mfi nkɛ mi lə ɔflo isu ese? Nya nte lefe nə sɔɔ ele bə nkpe utu ntə mi fɛ lə ndu mi lə ɔflo.” Nya ɔtɛyi osani əmə nkə, “Kpa fə ubi əmə aboko mfo.”

⁴² Kase ubi əmə nɛ bubə koo, ləwɔnɔ nəmə ko dísiə wə lə əsuə dímuə wə lesɔ lə kasɔnti nya dítkəsə wə. Mfó nya Yesu díti ləwɔnɔ nəmə kusu nya ɔtsya ubi əmə nya úfi wə útə wə anto. ⁴³ Onanto eto əsuəale kplɛ nyamfo éyifo betidi bamfó kenke yanii.

Yesu Esi Údi Etiki Itsyi Lə Wə Ukpə Ɔsuə.

Yesu eto eyifosa kenke édufə mə lə əsuə iyifo mə yanii lə lefe nə Yesu lɛtɛyi wə bakasebi nkə, ⁴⁴ “Bianta lesa nə məəbə mi bɔtɛyi əsuə! Nyamble ebubə itə itsyi lə Utidi Eto Ubi əsuə, buufi wə bakpe lə betidi eto ani.” ⁴⁵ Fɛɛ wə bakasebi bamə mánno asa nyamfo eto kasɔ. Iyifo lesa nə bɛfi bákula mə, fɛɛ báte sikpi lə kase bɔɔɔ wə lesatsyuə itsyi lə nnya əsuə lə banɔ kasɔ.

Yesu Əlakə Utidi Wə Ni Ɔkplɛnyə Kenke Óte.

⁴⁶ Kənə kətsyuə əbə kédufə lə bakasebi bamə nti itsyi lə futsyuə ni ɔkplɛnyə onso lə mə nti. ⁴⁷ Nya se Yesu léte mə nsusu esoo, úfi dikpefi ditsyuə úbə únýənsə lə mə ənəmi. ⁴⁸ Mfó nya ɔtɛyi mənəkə, “Utidi wə ke lofo dikpefi nəmfo lə mə diye əsuəə, ófo mintsya. Nya utidi wə lofo mɛɛ, ofo utidi wə létsyese mɛ. Itsyise utidi wə laabokosə əsuə kasɔ kenke lə mi ntii, wə ni utidi wə nso kenke nɛ.”

Utidi Wə Ke Leenkisi Mii, Únyə Mi Kama.

⁴⁹ Mfó əmə nya Yohanes lɛtɛyi wə nkə, “Bonamute, búnyə utidi ɔni wə nɛ awɔnɔ bua bola kələkə lə fə diye əsuə nya bɔtɛyi wə boənkə úsinkli ɔyɛ, itsyise umbə bo lenti.”

⁵⁰ Mfó nya Yesu lɛtɛyi wə bakasebi bamə nkə, “Bienti wə kusu, bete biənkə únýə mi kama.”

Samaria Eto Betidi Bətsyuə Áni Yesu.

⁵¹ Nya se lefe nə ele bə Onanto kpa Yesu usuko kato nɛ boyoo, Yesu áse uyi nkə wuusu Yerusalem. ⁵² Ótsyese batɔnkpe bətsyuə nkə bátɔ bésu umə utsyuə wə nkpe lə Samaria eto kasɔ lə besu bəmuə əsuə bətsyə itə wə bubə. ⁵³ Fɛɛ se umə əmfo eto betidi léte bə wɔɔyɛ mfo ofe lə ɔtɔ lə Yerusalem esoo, bāmfo wə. ⁵⁴ Mfó se bakasebi ba ni Yohanes ku Yakobo dínyə nko esoo, bátɔ Yesu bənkə, “Bonamute, aala fə bokpadi ute utsyi kato ubə ɔtsylɔsə mə?” ⁵⁵ Mfó nya Yesu lɛtsyi ɔwuninsə, úyenki ókpe mə. ⁵⁶ Nya Yesu ku wə bakasebi bamə léfe bésu umə bamba.

Betidi Bətsyuə Ála Bə Bəatəkəko Yesu.

⁵⁷ Se banyɛ bantɔɔ, osani utsyuə átɛyi Yesu nkə, “Muutəkəko fə nsu kaka ke fantɔ.”

⁵⁸ Mfó əmə nya Yesu lɛtɛyi wə nkə, “Nkpaflɔbɛ kpe əbiə nnya kafo baalabe, nya baklɔbɛ nkpe ayo. Fɛɛ Utidi Eto Ubi əmbə kaka wuuluə wə disi.”

⁵⁹ Nya Yesu lɛtɛyi utidi bamba nkə, “Təkəko mɛ.”

Fɛɛ utidi əmfo nkə, “Bonamute, tə mɛ kusu lə nsu mbikə mə anto fɛ.”

⁶⁰ Mfó əmə nya Yesu lɛtɛyi wə nkə, “Tə mba nsi nkpe fe bekrənkpe lə besu bebikə mə bekrənkpe tsyuə. Nya mii, bisu bikatɛyi Onanto eto sekakedikɔ eto ditiki nəmə.”

⁶¹ Utidi ɔni tsya nkə, “Bonamute, muutəkəko fə. Fɛɛ tə mɛ kusu lə nsu nkla mə betidi fɛ.”

⁶² Mfó nya Yesu lɛtɛyi wə nkə, “Nwə ditsyə keyifo kasɔ ku dinwuə, fɛ weesinkli kabe kamaa, mənyə utə keyifo kətə Onanto eto sekakedikɔ.”

10

Yesu Ákpe Betidi Fosi Akuanse Ku Inuə Kɔtɔ.

¹ Lə nyamfo eto kamaa, Bonamute əlakə betidi fosi akuanse ku inuə bamba nya óla mə ótsyese inuə, inuə nkə besu kəmə ku mbuto bo útsyue útsyə nkə lə usu ɔyɛ ofe.

² Nya ɔtɛyi mənəkə, “Bekuenkə bia díkayo buləkə fui, fɛɛ beyifoyifo bamə emfui. Nyaso beɛ ɔkuensate əmə lekpakpa lə

otsyese beyifoyifo læ bəbə bawunsə læ bələkə bəkuenkə biamə. ³ Bisu! Nlɛ mi botsyese fe asamubi læ bekiti eto nti. ⁴ Bientsyi atabitobe nye asatɔɔ eto katobe nye afokpa, nya biənyə læ kusu bisiasə kuutsyuə saa.

⁵ “Diyoo saa biudufə, bisiasə mə bətɛyi biənkə, ‘Diyuə itə diyo nəmfɔ ku ni bɛtidi.’ ⁶ Nya læ utidi utsyuə wə laala diyuə kpe læ mfɔo, bitə læ mi diyuə læ ditəkəko futsyə əmə. Fɛɛ læ kuutsyuə saa əmbə læ mfɔo, bidu ku mi diyuə eto kəsia kamə. ⁷ Bisia læ diyo nə ke bɛsɔɔ. Nya lesa saa nə ke boofi bətə mi, bidi læ binə faa. Itsyise uyifoyifo saa, ənyə itə kayofɔfo. Biekedu læ diyo lɔni bisu lebamba.

⁸ “Nya umə saa wə báfo mii, bidi lesa saa nə bootə mi. ⁹ Betsya befimfi ba nkpe læ umə əmə. Nya bətɛyi umə əmə eto bɛtidi biənkə, ‘Onanto eto sekakedidi ebɔfi mi.’ ¹⁰ Fɛɛ læ bisu umə utsyuə nya báni bāmfo mii, bidu bisu obia nti læ bətɛyi biənkə, ¹¹ ‘Mi umə əmfɔ eto utembu bo nkpo bo læ akpa kulaa tsyaa, nnyə mu bófle bókpɔ mi mfɔ. Fɛɛ bekloma biə Onanto eto sekadidi eto lefe ebɔfi mi!’ ¹² Nya nlɛ mi bətɛyi sitinti keklege minkə læ diyi nə bookponko bɛtidi lekpo ayoo, Onanto ebunyə Sodom eto umə kulaa tsya kaminsə eso umə əmfɔ.

Kəmə Kətsyuə Mámfo Yesu Eto Ditiki.

¹³ “Mbɔbɔɛ məətə mi Korasimfɔ! Nya mbɔbɔɛ məətə mi Betsaidafɔ! Itsyise læ ayanisa nnya mínyifo læ mi nti ete mínyifo læ Tiro ku Sidon eto kəmə bua inii, eni bəsia læ kasɔ, bəfi afianku báyimi, bédiki ntɔ læ əsuə, nnya léte bənkə báni abua nnya bəyifo! ¹⁴ Onanto ebunyə Tiro ku Sidon eto kəmə kaminsə eso mi læ Lekpoyi əsuə. ¹⁵ Nya fə Kapernaum eto umə, bubu fanlɛ fə babesə fə ku fə bɛtidi kato eso? Bɔɔtsylɔsə mi, bato mi bakpe læ ute!”

¹⁶ Mfɔ nya Yesu lɛtɛyi wə bakasebi nkə, “Utidi wə ke lɔɔɔ mi ditikii, mə ditiki ɔɔ. Nya utidi saa wə leni mii, mə óni. Nya utidi saa wə leni mɛ, wote nkə óni Onanto wə lɛtsyese mɛ.”

Bɛtidi Fosi Akuanse Ku Inuə Bamə Ésinkli Bəbə Bésu Yesu Óflɔ.

¹⁷ Bɛtidi fosi akuanse ku inuə bamə ésinkli bəbə ku disuəyuə. Nya bəbə bətɛyi wə bənkə, “Bonamute, awɔɔɔ bua kulaa tsya étsyue bo ditiki koto se bóla nnya búləkə læ fə diye əsuə.”

¹⁸ Yesu átɛyi mə nkə, “Nnyə Obonsam se ófankli útsyi kato úbə kasɔ fe ofamfa seka. ¹⁹ Bɛɔ kukɔɔ! Ntə mi əsuəale bə biofo buńyə læ bawa ku bakpoe əsuə. Ku læ beso olontidi eto əsuəale kenke ani nya kulesa saa embuyifo mi. ²⁰ Fɛɛ yenyifo mi disuəyuə bə awɔɔɔ bua etsyue mi ditiki ato. Bomu binyə disuəyuə bə Onanto áwɔni mi aye ókpe læ wə sekakediko kato.”

Yesu Ənyə Disuəyuə.

²¹ Lə lefe nəmfɔ əsuə, Lɛwɔɔɔ Kɛnkə ákpe disuəyuə læ Yesu əsuə kenke nya Yesu lɛtɛyi nkə, “Anto, kato ku kasɔ eto Onamute, maasɔ fə ani, itsyise asa nnya féfi fákula bekuente ku babesibe, ələkə nnya áte mba lenni kulesa ku mba nte fe bekpefi. Sitintii, Anto, nko nkpe fə ɔkɔɛ nɛ.”

²² Nya usi ótɛyi nkə, “Mə Anto éfi asa nnya kenke utə mɛ. Kuutsyuə saa enyi nwə ni Onanto eto Ubi əmə, enso Onanto mate hā. Nya kuutsyuə saa lenyi utidi wə Anto əmə tsya ni, enso wə Ubi ɔni kplo wə mate hā ku bɛtidi ba Ubi əmə díləkə nkə bate Anto əmə tsya.”

²³ Nya Yesu lɛtsyi ówuninsə óbe wə bakasebi bamə nya ótɛyi mə mate buɛɛ nkə, “Əsuə yuə mi sitinti bə bɛlɛ asa nnya bɛnlɛ bunyə mfo bunyə! ²⁴ Nlɛ mi bətɛyi minkə, Onanto eto bənyeləkətidi kpə ku baka tsya ála bə læ bənyə lesa nə bɛnlɛ bunyə, fɛɛ bənyə, nya læ banno lesa nə bɛnlɛ bɔɔ, fɛɛ bónnɔ.”

Yesu Átɛyi Mə Samarianyə Wə Diyifo Utidi Utsyuə Uni Kafokpe Eto Lekpa.

²⁵ Kɔfi eto oteasa utsyuə əbə nkə woato Yesu obe. Nya ótɔ wə nkə, “Oteasa, be ele bə nyifo fe læ nyə nkpe manlo?”

²⁶ Yesu ətə mbuayɛ ótɔ wə nkə, “Bə Asawɔniwɔni Kɛnkə eto Kukue lɛtɛyi? Nya ntsyə faano ditiki nəmə kasɔ?”

²⁷ Nya osani əmə díte mbuayɛ nkə, “Lə Bonamute Onanto ku fə utu kenke, ku fə lɛwɔɔɔ kenke ku fə əsuəale kenke ku fə

nsusu kenke tsya, nya laala fə ɔyimitsyuə fe fə əsuə ke.”

²⁸ Mfó nya Yesu leteyi wə nkə, “Áteyi eleke nko. Yifo nko ete ebunyə nkpə manlo.”

²⁹ Fɛɛ se kɔfi eto oteasa əmə léla lə utə wə əsuə lebe esoo, usi ɔto Yesu nkə, “Owoe ni mɔ ɔyimitsyuə?”

³⁰ Mfó nya Yesu dítə mbuaye nkə, “Lefe ditsyuə nə léfe mæə, osani utsyuə étsyi Yerusalem ɔto lə Yeriko nya beyu dímuə wə lə kusu. Báblɛ wə nya bələkə wə bikə kenke lə əsuə nya báyani wə betsyə mfó lə ukpə ku mənkpə eto nti. ³¹ Íbə bə Onanto eto usumunyə utsyuə əbə ɔlɛ bɔyɛ kafe lə kusu komə mfó. Fɛɛ se únyə utidi əmfo lə kusu ɔflo, ɔyɛ lə lekpa ke bamba fe údu.

³² Nko kə Lewinyə, utsyuə tsya díbə ɔyɛ mfo ɔnlɛ bofe. Nya se únyə osani əmə, wuntsya áyɛ lə ɔflo bamba ófɛ údu. ³³ Fɛɛ Samariyanə utsyuə wə díbə ɔyɛ lə kusu mfo ɔnlɛ bofe, əbə útu utidi əmə. Nya se únyə wə, wə asa ənə wə kafo. ³⁴ Ɔyɛ úsu wə ɔflo nya úfi nnuəbi ku ntə ókpo lə wə afabe nyamə əsuə nya ókle nnya kenke, nya útsyi osani əmə útəkə lə wə ubuki əsuə. Nya úfi wə úsuko bafɔ eto kasɔnɔkɔ nya ɔlɛ wə ola óbe wə. ³⁵ Se kale disia, úləkə atabi ətsyuə útə nwə laabe bafɔ eto kasɔnɔkɔ kamə nya ɔteyi wə nkə, ‘Kale wə ola. Nya lə nsinkli mbə nle bofe mfoo, mofo fə lesa nə ke fesi fábiasə lə wə bobɛ əsuə.’ ”

³⁶ Mfó əmə nya Yesu letɔ afi eto oteasa əmə nkə, “Nya lə fə nsusu əsuə, betidi itsyə bamfo nti eto owoe lə fə ənyəsə əsuə, ni utidi wə didufə lə bewudifo bamfo eto ani eto ɔyimitsyuə?”

³⁷ Afi eto oteasa əmə ətə mbuaye nkə, “Utidi wə dinyə wə kaminsə.” Nya Yesu leteyi wə nkə, “Fintsya su lə esu eyifo nko.”

Yesu Ésu Marta Ku Maria Ɔflo.

³⁸ Se Yesu ku wə bakasebi leyɛ lə kusu bantɔ, bésu bedufə kebuto kətsyuə. Usio utsyuə wə baakpo Marta ákpa wə úsuko wə diyo. ³⁹ Ɔyimisio utsyuə akɛ Marta wə baakpo Maria. Usio əmfo əsiə lə Yesu ɔflo nya ɔnlɛ wə asa nnya ɔnlɛ bote bɔnɔ.

⁴⁰ Diyo bobɛ eto asa nnya dísu ítəkə lə

Marta mate əsuə étsyiko wə bulə. Nya úbə ɔteyi Yesu nkə, “Bonamute, yenyifo fə kulesa bə mɔ ɔyimisio áyani diyo bobɛ eto asa buyifo nyamfó kenke utəkə mɛ lə əsuə? Teyi wə lə ubə ɔwunsəko mɛ!”

⁴¹ Nya Yesu leteyi wə nkə, “O Marta! Be kase fanle əsuə bulə lə asa kpə əsuə.

⁴² Fɛɛ lesa lɔni ete loohiá bə babɛbɛ. Nya lesa nəmə ni nə Maria dílakə nɛ. Nya bensiembofo ni lə wə ani.”

11

Yesu Áte Wə Bakasebi Kase Booto Ola.

¹ Diyi lɔnii, Yesu ákɛ lə kalebe kətsyuə ókato ola. Se ólosə, wə bakasebi eto ɔni, əbə wə ɔflo úbə ɔteyi wə nkə, “Bonamute, tɛ bo kase buukato ola fe kase Yohanes léte wə bakasebi.”

² Mfó nya Yesu leteyi mə nkə, “Lə belɛ ola botoo, bəteyi biənkə,

‘Bo Anto, tɛ lə bakpasə fə diye.

Fə sekadidi lə sibə.

Beyifo lə fə lelabi əsuə

lə kasɔ mfo fe kase inte kato.

³ Tə bo bo diyi saa eto didisa.

⁴ Nya lə efi bo abua atsyɛ bo,

fe kase bo tsya leefi katsyɛ utidi saa wə laata bo kebu.

Nya məntə lə budufə lə botokabe əsuə nya le əlakə bo etsyiko lə abua əsuə.’ ”

⁵ Nya Yesu leteyi wə bakasebi nkə, “Lə íbə bə mi nti eto utsyuə áyɛ úsu wə ɔyetsyuə eto diyo ku ntsyenti úsu ɔteyi wə nkə, ‘Ɔyetsyuə, dia ələmbo ətsyɛ ətsyuə ətə mɛ, ⁶ itsyise mɔ ɔyetsyuə ɔni etsyi kusu ubə ɔsɔnɔ mɛ mɔmɔ. Nya didisa saa ente muutə wə!’

⁷ “Nya fə ɔyetsyuə əmə leteyi fə nkə, ‘Məmbə ələ mɛ! Bonko mɔ bebɛ ebolabe nya búti siku lə diyo. Mensi embofo botaka mɔmɔ kəbə kətə fə kulesa.’ ⁸ Lə íbə bə ɔteyi nkoo, be ni lesa nə fuuyifo? Nle mi bəteyi minkə lə mə seyetsyuə mate esoo, wəmbotaka. Fɛɛ lə kase fənyə fanle wə lekpa kpa bɔlɛ hã esoo, wootaka utə fə lesa saa nə fanle bəbɛbɛ.

⁹ “Bɛtɔ asa lə befi bətə mi. Bəbɛbɛ asa lə binyə. Bɛsɔ siku lə basini mi. ¹⁰ Itsyise utsyuə saa wə laato asaa, bəətə wə. Nya utsyuə saa wə laabɛbɛɛ, wəənyə. Nya utsyuə saa wə laasɔ siku, bɔsini wə.

11 “Nya mimba ni bebiantoməə, biefi owa kətə lə lekpe nə ubi ləto mi eto kenye? 12 Nye okpoe bomu biefi kətə wə lə dikusemfo nə óto eto kenye? 13 Mimba ni babuayifo kulaa tsya yi kase buifi asa sɛɛ bitə mi bebi. Nya ntsyə yuutsyə ku Boanto wə nkpe kato itə bo? Ntsyə yoofó bubə bə wəmbufi wə Ləwɔnɔ Kenkə utə betidi ba laato wə?”

Betidi Bətsyuə Ɛnə Etiki Itsyi Lə Yesu Ku Beelsebul Eto Ɛsuəale Ɛsuə.

14 Lefe lɔnii, Yesu ákala ləwɔnɔ bua nə ləəndi etiki ketsyiko lə osani utsyuə əsuə. Nyaso se ləwɔnɔ nəmə ləbɔ lə utidi əmə əsuə ko, utidi əmə étsyiko etiki budi. Nyamfo éyifo betidi ba dínyə mfó yanii. 15 Fɛɛ mə bətsyuə átəyi bənkə, “Awɔnɔ bua kenke eto uninə wə baakpo Beelsebul eto əsuəale əsuə woafɔ nya bola kələkə lə betidi əsuə.” 16 Nya bətsyuə tsya léla bə baato Yesu babe eso bátəyi wə bənkə úyifo ayanisa ətsyuə lə uləkə ote nkə Onanto ɔfɔ utsyi.

17 Fɛɛ Yesu wə ate mə nsusu lə wə əsuə. Nyaso ótəyi mə nkə, “Sekakediko saa sia lema akpa akpa nya mə sɔɔ nle bɔkpɔ lə bətsyuə əsuə, sekakediko siamfo eboba. Nya diyɔ nə ke eto betidi ləənyə lə bətsyuə əsuə, diyɔ nəmə eboba. 18 Nyaso lə boma kpe lə Obonsam eto sekakedikɔ, ntsyə fɛ wə sekakedikɔ siamə luunyə? Bɛlɛ bɔtəyi biənkə maala awɔnɔ bua kələkə ɛyɛ lə Beelsebul eto əsuəale nnya wəətə mɛ eso. 19 Nya lə Beelsebul əsuə maala məə, bawoe əsuə mba ntəkəkɔ mi laayɛ kala awɔnɔ bua kələkə lə betidi əsuə? Mi kosate eto mba ntəkəkɔ mi lə buləkə kate nkə bidia baatəyi. 20 Owo lo! Onanto eto əsuəale bomu əsuə maala awɔnɔ bua kələkə. Nyalɛ nyamfo lə buləkə kate mi wuee nkə, Onanto eto sekakedidi ébubə sékpe lə mi nti koko.

21 “Lə əsuəaletidi utsyuə əmuə əsuə ku wə bemamakə uńyə ɔlɛ wə diyɔ bosee, te fə bike bia nte wə embonya. 22 Fɛɛ lə utidi wə nkpe ale nso wə əbə nkə woakpo ku wə nya óso wə anii, woale wə bemamakə bia əsuə ufi wə disu utəkə kafo nya woale utidi əmə eto bikə kafo kesia kətə bətsyuə.

23 “Utidi wə ke ləmbə lə mɔ lekpaakee, te fə uńyə lə mɛ əsuə sitinti. Nya utidi wə ke laankpa asa kətsyə ditsyu ku mɛ, te fə ɔlɛ nnya busense kewi.

Ləwɔnɔ Bua Eto Businkli Kəbə.

24 “Lə ləwɔnɔ bua ábɔ lə utidi əsuəə, diesu katsyilama nlebe nlebe bo lekoe kabɛbɛ kaka diɔkɛ ditsyə ɔnwɛ. Nya lə díənnɔyə kedufəkɔɔ, diatəyi əsuə nkə, ‘Muusinkli nsu mɔ diyɔ nə mínsiə kɔ.’ 25 Nyaso diesinkli kesu kabe əkənyə nkə bákpa diyɔ nəmə kafo kenkenke nya lesa saa nte kukɔnɔ. 26 Lə nnya esoo, diabɛbɛ awɔnɔ bua akuanse nnya nkpe disiale enso ni nya bəəbə bə lə bəsiə mfo. Lə kalosəkɔ, utidi əmfɔ eto nkpe bo woəsiə abia kaso mbo úsiə kɔ kulaa tsya.”

Yesu Áte Asa Itsyi Lə Utidi Wə Nkpe Le Disuəyua Kosate Ɛsuə.

27 Lefe nə Yesu lətəyi asa nyamfoo, usio utsyuə wə ləkɛ lə betidi bamə nti áfa bembembe ótəyi nkə, “Onanto lə okpo usio wə lélé fə ku nwə díte fə ləmi fáyimi atsyɔ!”

28 Nya Yesu díte mbuayɛ nkə, “Betidi ba laano Onanto eto ditiki nya beeyifo lə ni əsuə, mə bomu ele bə bənyə disuənyuə nɛ!”

Yesu Áni Nkə Weembuyifo Ayanisa.

29 Nya se betidi bamə dítsyiko bufui lə Yesu əsuəə, úsukosə nya ótəyi mə nkə, “Bebe kase mi mmi eto betidi nkpe sibusufɔ! Ayanisa eto buləkə kate nya baala bə bəənyə, fɛɛ bembunyə anyinisa saa enso nya díbə lə Yona əsuə seka. 30 Fe kase Onanto eto unyɛləkətidi Yona eto ale díbə itə lə Ninivefɔ əsuəə, nko ke Utidi eto Ubi tsya eto ale luubə fe ditsyəbi itə mmi eto betidi nɛ. 31 Nya lə diyɔ fɛfɛ eto Lekpoyi əsuəə, Besio eto Oka wə dítsyi ɔnwɛdikue ebotaka uńyə nya woote mi lenimi lə ləwɔ olo mi dikpi, itsyise ótaka útsyi lə wə kasɔ ka letso famfamfa úsu nkə lə ɔnɔ Oka Salomo eto kobetete eto asa. Fɛɛ nle mi bɔtəyi minkə utidi wə nso Salomoo, wə ni nwə mfo nɛ. 32 Ninivefɔ ebotaka bənyə lə Lekpoyi Fɛfɛ əsuə nya boolo mi mmi eto betidi bamfo dikpi. Itsyise lefe nə Yona lətəyi mə Onanto eto

ditikii, bátsyi báwuninsə nya báye mə abua buyifo. Fɛɛ nɛ mi bətɛyi sitinti minkə, utidi ɔni utsyuə kpe lə mi nti mfo wə ləmə onso Yona kulaa tsya!

Yesu Əlakə Lesa Nə Ləətə Utidi Ləəyənde Óte.

³³ “Utidi kuutsyuə saa anto okandɛ kefi kakula nye kakpe lə asa kalɔ. Bomu weefi wə kətəkə lə wə kətəkəkɔ kaka betidi ba ləəbə mfó luunyə asa wue. ³⁴ Utidi eto ənəmi eyifo fe okandɛ itə wə utidi əmə. Lə fə ənəmi ənyə asa kukɔnɔɔ, fə utidi əmə kenke tsya, yuutə ənyə asa ekpa kenke. Fɛɛ lə fə ənəmi əmbə kɔnɔɔ, te fə fə utidi əmə kenke kpe lə ketuntu əsuə. ³⁵ Nyaso lɔ abe fə əsuə kukɔnɔ bə diyənde nə nkpe fə lə əsuə mamfiani ketuntu. ³⁶ Lə diyənde akpasə fə əsuə kenke nya fə kukalebe saa ləmbə lə ketuntu əsuə, te fə fə kalebe saa ebunyə lekpasə fe kase okandɛ ləəyənde nya wə diyənde laakpo fə lə əsuə seka.”

Yesu Álo Yudafɔ Eto Batɔnkotɔnko Bamə Dikpi.

³⁷ Se Yesu dídi etiki ólosə, Farisinyə ɔni utsyuə ákpadi wə nkə ubə udi lesa lə wə diyo. Mfó nya úsu úsiə lə kasɔ lə diyo nəmə lə udi lesa. ³⁸ Íyifo Farisinyə əmə buɛ se únyə nkə Yesu məmflə kɔni fe kase mə lekpa lete fɛ útsyiko budi.

³⁹ Nyaso Bonamute Yesu átɛyi wə nkə, “Mɔmɔɔ, mi Farisifo biəflə mi kedikpe ku akɔbe eto kama, fɛɛ lə ɔnukuale əsuə, biyi ku lefomfi ku asa buayifoyifo sɔɔ. ⁴⁰ Bieninə! Inni Onanto əmə ete ni nwə díyifo asa nnya kenke eto kafo ku kama lee ntsyə? ⁴¹ Bifi lesa saa nə nkpe lə mi kakpe ku akɔbe kafo bitə bakombo bə lə mi lesa saa lə ele kenkenkə lə Onanto eto ənəmi.

⁴² “Mbɔbɔɛ məətə mi Farisifo! Biefi mi edisa ku mi nyoma eto bekolenkə ku seko ku afantosi akpa akpa, nnya laanyi fififi eto lekpafofile kətə Onanto. Fɛɛ beni asa sɛɛ buyifo lə kɔnukualesu əsuə nya biannla Onanto tsya. Nyamfo ni lesa nə ele bə biyifo bəkɔ lə nnya bímfi benle buyifo koko, nya yanle bə biləkə ku kuətsyuə bitsyɛ kama.

⁴³ “Mbɔbɔɛ məətə mi Farisifo! Itsyise biala biə biəsiə lə nsiəkɔ kplɛ bo nso lə ntsyakɔ. Nya biala biə betidi kəsiəsə mi ku dibu lə obia.

⁴⁴ “Mbɔbɔɛ məətə mi, itsyise bite fe edi nnya mbikə lə kasɔ bəənyə kətsyə lekpo, nya betidi laaye lə nnya əsuə kafe itsyise baante nko.”

⁴⁵ Mfó əmə kɔfi eto oteasa ɔni lə mə nti átɛyi wə nkə, “Oteasa, lə atɛyi nyamfo nkoo, áka bontsya.”

⁴⁶ Nya Yesu díte wə mbuayɛ nkə, “Mbɔbɔɛ məətə mi afi eto bateasa tsya. Itsyise bietsyisə betidi bikə bia bembofo butsyi. Nya biemfi nsusu kabe biə bi-awunsəko mə lə mi butsyi əsuə.

⁴⁷ “Mbɔbɔɛ məətə mi sitinti, itsyise béto edi kukɔnɔ bitə Onanto eto bənyeləkətidi. Fɛɛ Onanto eto bənyeləkətidi bamfoo, lə ɔnukuale əsuə, mi bana mə lélo mə.

⁴⁸ Nya mi kosatee, bətɔnɔ lə nyamfo əsuə biə lesa nə mi anto mə díyifo álekɛ. Mə lélo Onanto eto bənyeləkətidi bamə nya mi léto mə edi. ⁴⁹ Nyamfo eso Onanto lə wə kobetete əsuə létɛyi nkə, ‘Moot-syese mə bənyeləkətidi ku batɔnkpe nya boolo mə bətsyuə nya bootəkəko bətsyuə kama.’ ⁵⁰ Nyaso mi mmi eto betidi kenke, boonə mi koto lə Onanto eto bənyeləkətidi ba kenke báló idu taa kawunsiə eto kasɔ ketsyikokɔ kə. ⁵¹ Idu lefe nə báló Abel ibə eyo Sakaria wə báló lə kedikətəkɔ eto leba ku kakenkəkɔ eto nti. Sitinti minle mi bətɛyi minkə, Onanto ebunə mi, mmi eto betidi ato lə nyamfo kenke eso!

⁵² “Mbɔbɔɛ məətə mi kɔfi eto bateasa! Itsyise diyo nə kafo kobe nkpee, bíti ni siku bíləkə safui bídunko. Fɛɛ mi kosate áni biə biembudufə lə ni kafo. Nya bieti betidi bamba ba nle bokplatsya bə beedufə lə ni tsya kusu.”

⁵³ Se Yesu dídu lə kaka mfóo, Farisifo ku kɔfi eto bateasa étsyiko bunyənki nya bátɔ wə etiki kpə ku ləblɔfi. ⁵⁴ Nya banle kusu bɔbɛbe lə kase bɔɔye bəmuə wə lə wə ditiki əsuə bə ɔtɛyi kabua.

12

Yesu Əkə Ato Lə Betidi Eto Ənəmi Bobe Keyifo Asa Əsuə.

1 Se betidi akpi akpi bətsyuə díbə bátsya mfóo, itə bə bətsyiko bətsyuə bukə kamanklii, Yesu étsyiko wə bakasebi etiki budi katəyi nkə, “Bebe sinini lə Farisifo eto bidiabidia eto asayifoyifo nnya laayansə betidi əsuə. 2 Lesa saa nə betidi díyifo bákula, əbobo lə lekple utidi saa nyə wuə, nya akulasa saa əbobo bate. 3 Nyaso lesa saa nə ke bətəyi lə kaka lenaa, diobo lə lekple banə. Nya asa nnya bətəyi lə kawə əsuə lə diyo kəmiə, boolakə nnya babe letsya utsyuə saa nə.

Bete Onanto Sikpi, Ni Utidi.

4 “Bayetsyuə, nle mi bətəyi minkə, bianté sikpi betidi ba laafo etidisuə ete bolo nya bensiembofo kulesa buyifo lə nnya kama. 5 Utidi wə ele bə bete sikpii, muuləkə wə nte mi. Bete sikpi Onanto wə lə ólo fə ólosə, nya unsi onkpe əsuəale uufi fə oto okpe lə ditəfenku nə lənyə lefe saa kəmiə. Befo mē benə biə, wə ni utsyuə ele bə bete sikpi nē. 6 Inni pəsewa inuə ete baate ntsyue nnoo? Fəe Onanto anta mə kuutsyuə saa əsuə. 7 Mi disi eto səwəni kulaa tsya, Onanto yi se leklambi. Nyasoo, biensite sikpi itsyise befo koya beso baklobə kpə.

Biñyə Lə Yesu Eto Kama Kekleke.

8 “Nle mi bətəyi kasini minkə, utidi wə ke ləotəyi lə betidi eto ənəmi nkə uyifo mə olee, Utidi Eto Ubi tsya ebofo wə fe wə ole lə Onanto eto batənkpe eto ənəmi. 9 Fəe utidi wə ləoni mē lə betidi eto ənəmi, Utidi Eto Ubi tsya ebəni wə lə Onanto eto batənkpe kenke eto ənəmi. 10 Nya utidi saa wə ləotəyi lesatsyuə uñyə lə Utidi Eto Ubi əsuə, Onanto ebufi ətsyue wə. Fəe utidi wə luudi mbusiotiki lə Ləwəno Kenke əsuə, Onanto embufi nnya ətsyue wə kulefe.

11 “Lə ibə bə bakpa mi besuko Yudafo eto katsyako nye baka eto ənəmi bə baakponko mi lekpo, biəntə lə ilə mi lə lesa nə biusu bətəyi əsuə nye kase biota mi əsuə disi. 12 Itsyise Ləwəno Kenke ebote mi lesa nə biotəyi lə lefe nəmə ayo.”

Lekpa Itsyi Lə Otabinyə Wə Leenina Utsyuə Əsuə.

13 Utidi utsyuə áke mfo lə betidi nti wə letəyi Yesu nkə, “Oteasa, tēyi mə oyimi fənkə usie bo anto eto bikə bia utsyə bo lə mfo mə bele.”

14 Mfó Yesu dítə mbuayə nkə, “Osani, owoe dítə mē kusu nkə nsie bikə nye nyifo okponkpo lə mi inuə eto bikə busie əsuə?”

15 Mfó nya ótəyi məmblə nkə, “Bitəkə ənə lə bebe kukəno lə bikətanta ku kunənkpə saa eto okle əsuə, itsyise utidi eto nkpə sitinti manye lə bikə bia nkpe wə, lə uyifo otabinyə kulaa tsya əsuə.”

16 Yesu éskosə ótəyi mə lekpa nəmfo nkə, “Otabinyə utsyuə əsiə lə lefe nə léfe mmə wə leke nso kpə bo leleke bidikə tinti. 17 Lə nyamfo eso úfi nsusu nkə, ‘Se mənnyə kaka muutsyə mə bidikə biamfoo, be ele bə nyifo?’

18 “ ‘Lesa nə ele bə nyifo ni bə mooba mə kenwu ka kə nya mooto kafəfo ka ləomə eso nka kə. Mfó muunyə kətsyəkə itə mə bidikə ku bikə kenke. 19 Nya mootəyi mə əsuə minkə disiekpe kpe mē. Nkpe asa sēe kpə nnya moobə ntsyə itə alə kpə. Muusiə ntsyə ənwē nya muudi, nne nya muudi nkpə nyə disuəyua.’

20 “Fəe Onanto átəyi wə nkə, ‘Fə utidi-mumu! Ketsyue kamfo hā mofofo fə nkpə lə fə ani. Nya owoe luudi asa nnya fála fə alə ətsyue fə əsuə mfo?’ ”

21 Mfó nya Yesu lélosə wə etiki nkə, “Mmə yuutsyue itə betidi ba laabebə asa kpə kətsyue əsuə lə kaso mfo nya baanlə kulesa kətsyue lə Onanto eto nē.”

Ka Ase Lə Onanto Əsuə.

22 Nya Yesu letəyi wə bakasebi nkə, “Nyaso nle mi bətəyi minkə biankponko əsuə lə lesa nə biudi bisie nkpə nye lesa nə biolə əsuə. 23 Nkpə afo koya boso didisa, nya etidisue tsya afo koya eso lesa nə boole lə əsuə 24 Bele ənəmi bebe baklobə ba laamfó əkəe nya bəəmfəsə nye bələkə bidikə lə əkue tsya. Bəmbə kenwu nye bikə kətsyəkə. Fəe Onanto ətə mə didisa! Nya mimba lefo koya benso baklobə nkpə! 25 Nya mi utsyuə ebofo nkpə busiə diyi ləni kplo kasonsə alə nnya ele bə usiə eyē lə wə lekplatsya əsuə? 26 Nya lə biembofo kulesa buyifo lə asa

kɛkɛ nyamfo əsuə, beso bia bakplatsya kele əsuə lə asa bamba tsya əsuə?

²⁷ “Bibu bebe kase dituwini mi ləəmə kanɔ bobee. Kaanta olokotutu nya keendi kafia kefi keti əsuə. Fɛɛ nɛ mi bɔtɛyi minkə Oka Salomo kulaa tsya lə wə kɔlɔkɔ eto diyənde əsuə, mánno bobee fe dituwini mi nə ləəmə mfó. ²⁸ Lə Onanto ləətə sefa kɔlɔkɔ komfo eto oklee, sefa sia ləənyə mmi ete nya lə kəsiəsə ete baala se kato kakpé lə ditefenku kəmiə, ntsyə yuubə bə Onanto əmfo kə embutə mi aləsa nnya ləmboso sefa eto ale nyamə? Be dítə eso mi bofokanɔ ləmbə ale mmə? ²⁹ Nyaso biante sikpi lə besesə ənəmi bikatɔ biənkə be biudi nye be biunə. ³⁰ Itsyise betidi ba dímamfo Onanto bánɔ, mə ni mba leefi mə ənəmi kətəkə lə asa nyamfo əsuə nɛ. Mi Anto yi nkə asa nyamfo kenke afe itə mi. ³¹ Bomu bikebu disi ketsyiko lə Onanto eto sekakedikɔ əsuə nya uufi nyamfo kenke utə mi.

Bifi Mi Kusubebe Bitəkə Lə Onanto Eto Sekakedikɔ Eto Asa Əsuə.

³² “Mi ditsyukpa kɛkɛ nə ntəkəko mɛ, biante sikpi. Itsyise iyifo Onanto eto lelabi bə utə mi kəsiəkɔ lə wə sekakedikɔ. ³³ Bifi mi bikə bia nte mi bisu bete lə bifi atabi nyamə bitə bakombo. Lə bebebe otabitobe wə ləəmbobia bitsyə əsuə lə Onanto eto. Mfó, nya mi bikə bia lefo koya luutsyə kpoo nya biembolo kulefe. Itsyise uyu saa əmbofo budufə mfo nya balə lembobiasə mi. ³⁴ Itsyise kaka fə bikə bia lefo koya ntee, mfo mi ketu tsya luusiə nɛ.

Yesu Átɛyi Wə Bakasebi Nkə, Bəmuə Əsuə Bətsyə.

³⁵ “Bimuə əsuə bitsyə itə lesa nə ke luubə, lə mi kakandɛ lə kəkənyə. Nya biəntə lə mi okandɛ lə ɔni. ³⁶ Bimuə əsuə biənyə fe kase beyifoyifo ləənyə kəsəkə mə Onamute wə luutsyi kusie kakpakɔ ubə. Lə ubə ɔsɔ sikuu, lə basini bətə wə lamfolamfo. ³⁷ Beyifoyifo ba Onamute luubə unyə nkə bənyə balə bose itə wə bubə, ebunyə disuəyuə tinti! Nɛ mi bɔtɛyi minkə, wɔwuninsə kafia lə leməkəsi ɔtsyimi, nya wuutə nkə bəsiə lə wə kedikɔ, nya wə kosate luutə mə

lesa bedi. ³⁸ Lə ibə bə ntsyenti nye kolensiənto kplɛ úbə nya únɔyə mə se bənyə bensəkə wə bubə, nte disuəyuə nə eto okle wookpe mə! ³⁹ Mɔmɔɔ, bete biə lə oyosate ebote lefe nə uyu luubə uyu wə, eni wəmbutə wə kusu nkə oba udufə wə diyə. ⁴⁰ Nyaso nko ele bə itsyə mi tsya bə biənyə bikabe kusu nɛ, itsyise mɔ, Utidi Eto Ubi, ebubə udufə lə lefe nə bənnɛ wə kusu bobee.”

Uyifoyifo Wə Leetsyue Koto Ku Nwə Leetsyue Koto.

⁴¹ Mfó əmə nya Petro ləto Yesu nkə, “Bonamute, bo fanɛ lekpa nəmfo bɔtɛyi kətə, lee diənyə itə utidi saa?”

⁴² Nya Yesu ditə mbuayɛ nkə, “Uyifoyifo ni nwə ntəkə ənə nya weeyifo keyifo lə ɔnukualɛ eto kusu əsuə, wə ni nwə wə Onamute leefi kətsyə lə wə beyifoyifo fɛfɛ eto kenɔ nɛ. Nya wə ni futsyə luutə wə beyifoyifo fɛfɛ mə didisa lə lefe sɛɛ əsuə nɛ. ⁴³ Bebe, lə uyifoyifo əmə afo nya woeyifo ke kukɔnɔ fɛ wə Onamute díbə, wuunyə disuəyuə tinti lə uyifoyifo əmə əsuə! ⁴⁴ Sitintii, nɛ mi bɔtɛyi minkə wə Onamute əmfó ebufi uyifoyifo əmə utsyə lə wə bikə kenke eto kenɔ nɛ.

⁴⁵ “Fɛɛ lə uyifoyifo əmə átɛyi nkə, ‘Mɔ Onamute əsu kusu wəmbubə mlə,’ nyaso útsyiko budi kənə kəkəpə ntə nya woablɛ beyifoyifo fɛfɛ ba ni basani ku besio kenke ku disiale, ⁴⁶ wə Onamute ebubə lə lefe nə wə uyifoyifo lenyi, ɔnnɛ kusu bobee. Mfó Onamute əmə ebunə wə koto kekɛke ko dinyə itə mba ditidi ato bamfó eto okle.

⁴⁷ “Uyifoyifo wə nyi lesa nə wə Onamute laala nkə uyifo utə wə fɛ woani ni buyifo se woanla nkə woeyifo lə nnya əsuə esoo, ablɛ hā buukablɛ wə nya luutə ofo afabe lə wə əsuə. ⁴⁸ Fɛɛ uyifoyifo wə lennyi lesa nə wə Onamute laala nkə uyifo fɛ uyifo lesa nə diənyə itə kotonənə, sɛkɛ ete boonə wə koto. Utidi saa wə bətə asa kpə, nko ke ele bə uyifo asa kpə nɛ. Nyaso utidi saa wə bətə asa kpə isi ensoo, nko ke ele bə uyifo keyifo isi eso nɛ.

Betidi Eto Nti Ebusənsə Lə Yesu Eso.

⁴⁹ “Mfi Onanto eto kotonənə ko nte fe ute seka mboko kawunsiə. Nya nla sitinti minkə eni utsyiko buənyə koko.

⁵⁰ Ntuflesəfləsə eto bulə kplə butsyuə kpe ele bə mfo fe kase ketu leetsyi utidi kedunko. Nya membunyə ləwɔnɔ nsia isu ese lefe nə bulə bomfó díbə bófe. ⁵¹ Bibu biə mbə kawunsiə miə mətə mi diyuə? Owo lo! Inni diyuəsə, bomu nti busənsə eso. ⁵² Nya idu mɔmɔ entɔɔ, ayo nnya fe kaka betidi enɔ nkpee, boosensə lə bətsyuə əsuə. Inuə ebotaka bənyə lə itsyə əsuə nya itsyə lootaka bənyə lə inuə əsuə. ⁵³ Ubianto ebotaka uńyə lə wə bebisaibi əsuə, nya bebisaibi lootaka bənyə lə mə anto əsuə. Ambemə ebotaka bənyə lə mə bebisiobi əsuə, nya bebisiobi tsya lootaka bənyə lə mə ambemə əsuə. Nya bəsəambe mə lootaka bənyə lə mə bebisaibi eto bəsiə əsuə, nya bebi eto bəsiə lootaka bənyə lə mə bəsəambemə əsuə.”

Yesu Ɛkə Betidi Ba Údinko Etiki Ato.

⁵⁴ Yesu áteyi betidi bamfó tsya nkə, “Lə binyə biə lesəmiloku ana ditsyi kofe eto diyo kedufəkɔ lə difule lələ bubə, biateyi mfó əmə biə ɔsomi ebubə ɔni. Nya yəəbə kətə nko. ⁵⁵ Nya lə binyə biə ufiebi lə bɔsɔ ketsyi ɔnwedukuə eti ɔnlə bubə, biateyi biə utefofo nye diwi ɛbəkɛ. Nya yəəbə kətə nko. ⁵⁶ Ɛnəmi, ənəmi eto betidi, lə binyə kato ku kasɔ eto ditsyəbii, biate lefe nə enlə bote, beso bənnlə mɔmɔ eto lefe kasɔ bɔnɔ kələkə kate?”

Yesu Áte Nkə Balɔ Betidi Inuə Eto Nti Bətsyə.

⁵⁷ “Beso biamfo budufə lə asa kəmiə kabe ləsə nə ele bə biyifo? ⁵⁸ Lə utidi utsyuə ákpadi fə etiki lə lekpokakpokɔ nkə fonko wə áke etiki ətsyuə, ye lə kusu saa əsuə lə alɔ etiki nyamə ətsyə fə lə bidufə lekpokakpokɔ. Leni nkoo, wuufi fə utə bakponkpo nya mba ləəmuə betidi luufi fə bato bakpe lə diyo. ⁵⁹ Nya nlə fə butə bote minkə ebəkɛ mfó isu ese lefe nə fəfó fə kotonənə eto kayo kenke falosə.”

13

Lə Biantsyi Akɔəsi Bəwuninsə, Bionya.

¹ Lə lefe nəmfó, betidi bətsyuə áke mfó ba leteyi Yesu kase Pilato lélo Galileafɔ bətsyuə lə lefe nə bəkətə Onanto kedi. ² Mfó nya Yesu létɔ mə nkə, “Bibu

biənkə se bálo Galileafɔ bamfo nko eso, mə abua nnya bəyifo amɔ eso Galileafɔ fəfə kenke? ³ Owo lo! Inni nko ini kon! Fəe nnya mɔnteyi mi ni bə, lə bianye mi asa bua buyifoo, nko ke mi tsya luubə bikpə nɛ. ⁴ Nya betidi lefosi mflamfla ba Siloa eto diyo kplə nəmə léba lékpo mə lə əsuə bəkpə, bibu biə lə nyamfo eso beyifo babuatidi banso mba nsi lə Yerusalem mfó kenke? ⁵ Owo lo! Inni nko ini kon! Nlɛ mi bəteyi minkə lə bientsyi mi akɔəsi bəwuninsə, nko ke mible kenke luubə bikpə fe mə ke nɛ.”

Yesu Áteyi Lekpa Itsyi Lə Kudiyi Ko Laannwɔ Ɛsuə.

⁶ Mfó nya Yesu leteyi mə lekpa nəmfo nkə, “Lefe ditsyuə nə lefe mə, osani utsyuə áke mfó wə ləkɛ kudiyi kutsyuə lə wə ɔkue. Úsu nkə lə usu ɔbɛbɛ kuyi komə eto ebibi, fəe wənnnyə ku ətsyuə. ⁷ Mfó əmə ɔteyi nwə laabe wə ɔkue əmə nkə, ‘Bebe! Alɛ ətsyə ni nyamfo nɛ se məəbə mfo kəbə kabɛbɛ kuyi komfo eto ebibi kanɔ nɛ. La ko akpo kasɔ, itsyise kumbə kutəkə saa itə kasɔ ka əsuə kuńyə mfo.’

⁸ “Fəe nwə laabe ɔkue əmə ətə mbuayɛ nkə, ‘Bonamute, yani ko lə kusi kunyə lələ lɔni kplo lə bobɛ. Muuku ko kalɔ ntsyilama nkpo asa nnya lɔlɛkəsə kasɔ kamə lə bobɛ. ⁹ Nya lə kofó ebibi kpə bɔnwɔɔ, ɛlɛkɛ. Fəe lə koamfo bɔnwɔ lələ nə luubə, ebofo ko bola kakpo kasɔ.’ ”

Kənə Bio Esi Kəbə Itsyi Lə ɔnweditsyayi Ɛsuə.

¹⁰ Nya lə ɔnweditsyayi lɔni əsuə, Yesu áke mfó úkate asa lə Yudafɔ eto katsyako kətsyuə. ¹¹ Nya usio utsyuə tsya áke mfó wə ləwɔnɔ bua ditsyuə díkələ fe lefosi alɛ mflamfla sɔɔ. Ləwɔnɔ nəmə ətə bə usio əmə ənwə úkənə lefe saa eso woamfo bətsyɔ kəńyə tente. ¹² Se Yesu dínyə wə, ókpadi wə nya ɔteyi wə nkə, “Usio, báyankli fə lə fə bufi əsuə!” ¹³ Nya Yesu dífi wə ani útəkə lə usio əmə əsuə. Lamfolamfo, usio əmə átaka úńyə ɔtsyɔ nya ɔtesə Onanto.

¹⁴ Nwə laabe Yudafɔ eto katsyako kamə ənyə ɔblɔ tinti lə kase Yesu létsya ufimfi əmə lə ɔnweditsyayi əsuə eso. Nyaso

ótèyi betidi bamfó kenke nkà, “Bokpe eyi akua nnya ele bà bufi buyifo bo nyifo. Nyaso bekpe eyi nyamfo bà læ lesatsyuæ læ mii, bibà læ batsya mi, inni læ Ònwèditsyæyi æsuæ!”

¹⁵ Mfó æmæ nya Bonamute dítæ wæ mbuayæ nkà, “Mi, ænæmi ænæmi eto betidi, mii, biælækæ bebuki ba leeyifo mi keyifo nye leetsyi mi bikæ ketsyiko læ kakuæ nya biakpa mæ kesuko ntu kænækò læ Ònwèditsyæyi. ¹⁶ Nya mómòò, biænய Abraham eto ketsyiko eto ubi sionko wæ ñyæ mfo, wæ Obonsam dífi kækua ókle lefosi alæ mflamfla sǝǝ ni nyamfo. Yenyifo lesa nà lælékæ bà bælækæ wæ læ kækua læ Ònwèditsyæyi æsuæ?”

¹⁷ Etiki nnya Yesu dílækæ ótèyi mfo ætæ bà kofani æmuæ wæ balo, nya betidi bamba dínyæ disuæyuæ læ anyinisa nnya kenke ònlæ bulækæ kate eso.

Yesu Éfi Onanto Eto Sekakediko Ókatesæ Ko Diyibibi Næ Nso Bǝfæ.

¹⁸ Mfó æmæ nya Yesu letò mæ nkà, “Biyi kase Onanto eto Sekadidi laayæ kesensæ? Nya be ele bà bufi nnya bokatesæ ko? ¹⁹ Bebe! Osani utsyuæ éfi diyibibi ditsyuæ nà nso bǝfæ óto læ wæ òkuæ. Se diyibibi nàmæ díkæ, díbæ lébe léfiani kuyi kplæ kutsyuæ eto kólómò æsuæ baklòbæ díbæ báto ayo bakpe.”

Yesu Éfi Onanto Eto Sekakediko Ókatesæ Ko Ænyænkisæsa.

²⁰ Yesu esi ótèyi mæ lekpa bamba nkà, “Be muufi Onanto sekadidi nkatesæ ko? ²¹ Usio utsyuæ éfi æyænkisæsa úfi ótsyakasæ ku nnamfo eto òkpe òni, nya ófòkòtisæ ówò mu isu ese lefe nà æyænkisæsa nyamæ léba ídufæ læ nnamfo bomæ kenke æsuæ nya dítæ botaka.”

Yesu Átèyi Nkæ Nkpæ Eto Kesie Mammò.

²² Yesu ésu óyæ læ kàmæ ku mbuto kafo nya óte betidi asa læ lefe nà òntò læ Yerusalem. ²³ Mfó æmæ nya utidi utsyuæ letò wæ nkà, “Bonamute, ekpe ini bà betidi ba luubà bænய bofo, æmbufui lee ntsyæ ini?”

Mfó æmæ nya Yesu dítæ mbuayæ nkà, ²⁴ “Bekpe ale læ bøyæ læ kesie ka nso bǝfæ bidufæ. Itsyise betidi kpæ ebola sitinti

bà baayæ mfo læ bedufæ, fææ bàmbofo budufæ. ²⁵ Lefe ebubà leyo itæ buudufæ nya Onamute æmæ lootaka uñyæ nya wuuti kesie kamæ. Nya mimba dibu biiñyæ læ lekple biu kasò siku katèyi biænækæ, ‘Onamute, sini bo!’

“Fææ Onamute æmæ ebulækæ kényæ òtèyi nkà, ‘Minnyi mi ku kaka bitsyi!’

²⁶ “Nya biòtèyi biænækæ, ‘Bo ku fæ lídi búna, nya fáte asa læ bo umæ!’

²⁷ “Fææ usi òtèyi mi nkà, ‘Minnyi mi! Bidu mæ læ akò mi babuayifotidi.’

²⁸ “Mfo æmæ nya nku buwi ku an-imi bunæ lòkæ læ lefe nà biunyæ Abraham ku Isak ku Yakob Ku Onanto eto bænயlækætidi kenke læ Onanto eto sekakedikò læ lefe nà Onanto léla mi ònlæ bótèyi nkà biendufæ mfó. ²⁹ Betidi ebutsyi kofekatókò ku diyo kedufækò bábæ. Nya mba ditsyi ònwæ kato ku ònwæ dikua ebotsya nya boodi bænæ læ Onanto eto sekakedikò. ³⁰ Nya betidi bətsyuæ ba ni bafæfæ, mæ luubà bedi betutæ. Nya mba ni betutæ eto bətsyuæ, mæ luubà bafiani bafæfæ næ.”

Yesu Kpe Lelabi Utæ Yerusalem.

³¹ Nya læ lefe nàmfo kæmiæ, Farisifo bətsyuæ æbæ Yesu òflo nya bátèyi wæ bænækæ, “Kòse læ abò mfo edu mómò mómò læ esu kalebe bamba, itsyise Oka Herodes ala nkà wæ alo fæ.”

³² Mfo æmæ nya Yesu létèyi mæ nkà, “Bisu betèyi wæ obiasætidi æmfó biænækæ mò nlæ bótèyi minkæ, ‘Mmi, moola awòno bua nlækæ nya mootsya betidi efimbi, efimbi nya banlæ isu ese kuseæ. Nya læ diyi tsyáfæ æsuæ, moolosæ mò keyifo.’ ³³ Nyaso ele bà ndiæ ndiæ ndiæ nye nsu setò mmi isu ese kuseæ ku kəsiasæ. Itsyise yanle bà ibæ bà balo Onanto eto unyælækætidi ku utsyuæ sa læ kalebesa enso læ Yerusalem eto umæ kafo.

³⁴ “Yerusalem, Yerusalem! Fæ betidi laalo Onanto eto bænயlækætidi, nya biakpò aba Onanto eto batònkpe ba ótsyese mi. Læ lefe kpæ æsuæ, nla miæ læ nkpa fæ betidi ntsyæ ditsyu fe kase ukusesiæle leesensæ wæ mbamba keti wæ bebi, fææ áni. ³⁵ Læ nyamfo esoo, Onanto ebulækæ wæ ato utsyiko læ umæ æmfo. Nya læ ntèyi mi sitinti minkæ, biensiembyunæ mæ bio

isu ese lefe nà biudi etiki bəteyi biənkə, 'Atesə itə nwə luubə lə Boanto Onanto eto diye əsuə!' "

14

Yesu Esi Ótsya Osani Utsyuə Lə Ɔnwəditsyəyi.

¹ Lə Ɔnwəditsyəyi ditsyuə əsuəə, Yesu ésu Farisifo eto beninə ɔni eto diyo lə kaka bákpadɪ wə bə ubə udi lesa. Nya bətsyuə akɛ mfo ékeyu kalɛ ola lə wə əsuə kekkele. ² Mfó nya osani utsyuə wə eto ani ku akpa ləfɔɔ, díbə wə ɔflo. ³ Nya Yesu létɔ kɔfi eto bateasa ku Farisifo bətsyuə nkə, "Bo kɔfi ətə bo kusu nkə batsya utidi lə Ɔnwəditsyəyi əsuə, lee koəntə bo kusu?" ⁴ Fɛɛ bámfo kɛnyɛ bufə katɛyi kulesa. Mfó əmə nya Yesu ləkɔbɛ utidi əmfo ókpa wə úsuko kutsyə nya ótsya wə nya útə wə kusu údu.

⁵ Mfó əmə nya óteyi mə nkə, "Lə mi utsyuə kpe ubi nye onantsyui nya ófankli údufə lə dibíə ditsyuə kafɔ lə Ɔnwəditsyəyi, embunə wə ələkə lə Ɔnwəditsyəyi lamfolamfo?" ⁶ Fɛɛ bámfo wə ditiki eto mbuayɛ butə bio.

Yesu Áteyi Kase Baabokosə Ɔsuə Kasɔ Ku Kase Baafo Bafɔ.

⁷ Se Yesu dínyə kase betidi ba bákpadɪ báboko mfó eto bətsyuə nle nsiəkɔ kplɛ bota kətə əsuə, óteyi mə lekpa ditsyuə nkə, ⁸ "Lə utidi utsyuə ákpadɪ fə nkə bə wə kusiəkakpakɔ, mensu əsiə lə kakplɛkɔ. Itsyise ətsyuə ókpadɪ utidi wə nkpe dibu onso fə tsya oboko mfó. ⁹ Nya utidi wə lékpadɪ mi inuə ba kenke díbə mfó óteyi fə nkə, "Tə lə utidi əmfo lə ubə usiə mfó." Yoohiā bə taka lə esu əsiə lə kaka ləmbə dibu ku kofani. ¹⁰ Bomu lə bákpadɪ fə bakoko kalebe kətsyuə, su əsiə lə kaka lenni kakplɛkɔ. Nya lə utidi wə lékpadɪ fə əbəə, mfo wɔɔteyi fə nkə, 'Ɔyetsyuə, taka lə mfó lə əbə əsiə lə kakplɛkɔ mfo.' Nya nyamfo ebokpe fə dibu lə betidi bamba ba bákpadɪ báboko mfó kenke eto ənəmi. ¹¹ Itsyise utidi saa wə labesə əsuə kato, Onanto ebobokosə wə kasɔ. Nya utidi saa wə laabokosə əsuə kasɔ, Onanto ebobesə wə kato."

¹² Mfó nya Yesu létɛyi utidi wə lékpadɪ wə nkə ubə kedikɔ mfó nkə, "Lə ákpadɪ betidi fə bəbə bedi ləfə diyo, mankpadɪ fə bayetsyuə nye fə bayimi nye fə betidi nye fə bayotsya ba ni batabinyə. Itsyise mə tsya ebokpadɪ fə nko kə bə, bə lə əbə edi. Nya lə ibə nko, nyalɛ te fə lesa nə féyifo fətə məə, eto oko banlɛ buləkə kətə fə nɛ. ¹³ Bomu lə alɛ diyi nəmfo eto okle budii, kpadɪ bakombo ku betidi ba lamfo bɔyɛ kukɔnɔ ku mba letsyini ku benəmba. ¹⁴ Nyamfo luutə Onanto kpo fə atsyɔ nɛ. Itsyise betidi bamfó əmbofo fə kayo bofo lə nnya kɛnyɛ kulesa. Onanto ebofo fə nya kayo lə diyi nə əsuə betidi sɛɛ lootaka bətsyi ɔkɔmə bəbə nkɔpə."

Bákpadɪ Betidi Bə Bəbə Diyisɛɛ Kedikɔ.

¹⁵ Se betidi ba nsi lə kedikɔ mfó eto ɔni lenɔ ditiki nəmfo, óteyi Yesu nkə, "Sitinti, disuəyue ebɔkɛ lə betidi ba luubə bedi lesa lə Onanto eto sekakedikɔ!"

¹⁶ Mfó əmə nya Yesu létɛyi wə nkə, "Lə lefe nə léfe məə, osani utsyuə ákpadɪ betidi kɔpə lə wə diyi kplɛ ditsyuə eto lesakedikɔ. ¹⁷ Se lefe léyo bə bətsyiko budi kənəə, óla wə beyifoyifo ókpe nkə batɛyi wə betidi ba kenke ókla utsyə nkə bəbə. Itsyise lesa saa ebɔflo!"

¹⁸ "Fɛɛ məmblɛ kenke étsyiko taflatsyɛ boto. Utidi tute áteyi uyifoyifo ɔni əmə nkə, 'Nya kasɔ kətsyuə nya ele bə nsu mbe kə. Nyaso teyi wə fənkə, "Nle wə lekɔpakpa, məmbofo bubə." '

¹⁹ "Obamba tsya nkə, 'Nnya banantsyui lefosi ba lɔɔwunsəko mə lə ɔkue. Nya kusu mintɔ miə lə nsu nto mə mbe lə bofo keyifo buyifo. Nyamfo esoo, teyi wə fənkə, "Nle wə lekɔpakpa, məmbofo bubə." '

²⁰ "Obamba tsya nkə, 'Mɔmɔ ete minkpa kusie nɛ, nyaso məmbofo bubə.'

²¹ "Uyifoyifo ɔni əmə esinkli úsu, úsu óteyi wə Onamute asa nyamfo kenke. Mfó kafɔ ányɪ wə Onamute əmə tinti nya óteyi wə uyifoyifo əmə nkə, 'Kɔsɛ lə esu ənyə lə esu ku nlebe nlebe kenke lə umə əmə lə akpa bakombo ku betidi ba letsyini ku bənəmba ku mba kenke leba bankpo lə kasɔ aboko mfo.'

22 “Mfo əmə nya uyifoyifo əmə dısu úyifo nko. Nya úsinkli úbə óteyi wə Onamute nkə ókpadi mə, fεε nsiəko kpə esi bubu bute. 23 Mfó əmə nya Onamute leteyi wə nkə, ‘Su lə esu aye lə umə ku mbuto eto esu lə akpe nkεale lə akpa betidi ba kenke aboko itə lə diyo nəmə kafo kenke lə diyi. 24 Nya nle fə bəteyi kakpasə minkə betidi ba kenke minkpadi miə bəbə lesakediko fε báni, mə kuutsyuə saa embutidi mə lesa nəmfo kenye babe!’ ”

Ebunya Kanyi Lə Eyifo Okasebi.

25 Lefe ditsyuə se betidi kpə bətsyuə dítəkəko Yesu, ótsyi ówuninsə nya óteyi mε nkə, 26 “Utidi saa wə luubə mə oflɔɔ, əmbofo mə okasebi budi lə waanla mε kaso wə anto ku wə usiə ku bebi ku wə bayimisani ku bayimisiə ku wə kosate eto əsuə kulaa tsya. 27 Utsyuə saa ke dimentsyi wə uyikabie ɔye mə kayeko utəkəko mεε, mənnyə utə bə uyifo mə okasebi.

28 “Lə utidi utsyuə aala nkə woato diyo kplε ditsyuə, tutε ele bə usiə kaso ubu bikə bia kenke loofe ku mi koya kenke obe lə okpe atabi nya loohiāa, bə wofo diyo nəmə boto kalosə fε utsyə ni kaso. 29 Nya lə weenyifo nyamfo, wəmbəfo diyo nəmə boto kalosə, lə ósisə ni kaso keklege ku abambi fε utsyə kafati kaso boto kulaa tsya. Nya utsyuə saa wə luunyə nii, ebumə wə katēyi nkə, 30 ‘Utidi əmfo étsyiko diyo nəmfo boto kaso, fεε wəmbəfo ni boto kalosə.’

31 “Lə oka utsyuə átaka ku bamamanyə akpi lefosi nnya usu nkə woakpənkə oka bamba wə nkpe bamamanyə akpi fosi ənuə, wuusiyə ubu disiyə obe kukənkə lə wə əsuəale nya onkpe ebutə bə ofo wə olo əmə bəkpənkə. 32 Nya lə unyə nkə umbə əsuəale nyamfo eto okle, wootsyese wə batənkpe nya boosu batsya ku oka əmə lə lefe nə batsyoko bətsyuə nya bəɔle wə lekpakpa nkə baye bəkpə lə bafiani bayetsyuə bomu, fε lə oka əmfó lə ɔnyi ɔfi kulaa tsya.” 33 Mfó əmə Yesu lélosə wə etiki nyamə, nya óteyi mə nkə, “Nko ini itə mi bə mi kutsyuə əmbofo mə okasebi budi lə woenləkə wə ato utsyiko lə lesa saa əsuə.

Lesə Nə Ləmbə Kutəkə, Buufi Beefi Ni Kato Kakpe.

34 “Mba kpe aleke. Fεε lə kamini kamə alo lə mba bomə əsuəə, kusu ku kutsyuə saa ensimbə əsuə bookpe kamini lə mu bio. 35 Yensileke bə befi mu bakpe baləkəsə kaso, nya yanleke itə kuku kulaa tsya. Buwi ele bə bewi mu.

“Nyaso fəe ke ato nnya laano asa kpee, tsyue ato lə ano!”

15

Bənya Osamu Wə Lénya.

1 Diyi ləonii, mba laafo umənkə kpə ku babuatidi bamba əbə Yesu ɔflɔ bə baano wə ditiki. 2 Mfó nya Farisifo ku afi eto bateasa dítseyiko dinyəfi bokpe ku wə katēyi bənkə, “Utidi əmfo aafə babuatidi nya wə ku mə leedi lesa kulaa tsya!”

3 Nyaso Yesu átēyi mə lekpa nəmfo nkə, 4 “Lə utsyuə lə mi nti kpe basamu kolofa, nya ɔni lénya lə mə ntii, be fuuyifo? Eboyani awosi ɔwənkəmbə ɔwənkəmbə bamfó ətsyə lə kediko mfó, esu kabεbe ɔni wə lénya mfó isu ese lefe nə fənyə wə. 5 Nya lə ənyə wəə, ebunya disuəyuə tinti, nya fuutsyi wə ətəkə lə simuə. 6 Nya fuufi wə aboko oto. Nya fookpadi fə bayetsyuə ku mba lə koyotsya nya fəɔteyi mə fənkə, ‘Nle disuəyuə bunyə tinti, itsyise nnyə mə osamu wə lénya nyaso binyənkə mε disuəyuə!’ 7 Nya nle mi bəteyi minkə, nko ke disuəyuə tinti ləɔke lə Onanto eto sekakediko lə obuatiidi ɔni wə hā letsyi ləkəesi ɔwuninsə enso disuəyuə nə boonyə lə fe betidi awosi ɔwənkəmbə ɔwənkəmbə ba dimensihiā bətsyi kawuninsə əsuə.

Bənya Sika Flubia Sia Lénya.

8 “Nya lə usio utsyuə kpe sika flubia lefosi nya ónyansə ɔnii, be ele bə uyifo? Wooto okandie, okpa wə diyo kafo kenke, ɔbεbe se lə diyo eto akpə nnya kenke kukənkə isu ese lefe nə unyə atabi nyamə. 9 Nya lə unyə see, wookpadi wə bətsyuə ku mba nkpe lə koyotsya, nya wəɔteyi mə nkə, ‘Nle disuəyuə bunyə tinti itsyise nnyə mə atabi nnya lénya nyaso binyə ku mε disuəyuə.’ 10 Nya nle mi bəteyi sitinti minkə, nko ke Onanto eto batənkpe tsya

luunyə disuəyuə lə obuatidi ɔni wə ditsyi lekɔəsi ɔwuninsə eso.”

Ubi Wə Lénya, Ésinkli Úbà Wə Anto ɔflo.

¹¹ Yesu ésukosə nya óteyi mə nkə, “Osani utsyuə ake wə bebisaibi inuə ləkɛ.

¹² Nya dikpefile ləteyi wə anto nkə, ‘Nto, fi mə kediko ka luutu mə lə fə bikə nti ətə mə mómə mómə.’ Lə nyamfo eso osani əmə éfi wə bikə biamə nya úsie mi lə akpa ənuə útə wə bebi inuə bamə.

¹³ “Nya lə eyi asiani eto kamaa, dikpefile nəmə éfi asa nnya kenke dítu wə óte nya úfi atabi nyamə nya údu úsu kusu famfamfa kaka úsu úsiə údi nkpə bua bua, nya óbiasə wə atabi nyamə kenke. ¹⁴ Údi lesa saa nə dítseyə wə ólosə. Lə nyamfó eto kamaa, kukpense kekleke kutsyuə əbə lə kasɔ kamə kenke nyaso kukpense əbə kúmuə wə nya kulesa ménsibu wə lə udi. ¹⁵ Nyamfo esoo, úfi əsuə úsu ótsyɛ osani utsyuə nya óteyi nkə wukeyifo keyifo saa ka ke eto okle wuutə wə nke uyifo. Nya osani əmə tsya dífi wə ókpe lə kaka wə bakplako nkpe banlɛ kota bɔnwɔ lə wə kebuto kətsyuə.

¹⁶ Kukpense esoo, óla nkə eni lə ɔke bakplako eto didisa nə bəətə mə mfó eto ditsyuə lə udi, fɛɛ utidi saa məntə wə ni.

¹⁷ “Lə kalosəkɔɔ, úsinkli údufə lə wə əsuə nya óteyi nkə, ‘Betidi ba ni mə anto eto beyifoyifo, baake lesa kedi kemi kulaa tsya diebu. Nya mə nsi mfo nya kukpense luubə kolo mə. ¹⁸ Mootaka nyə nsikli nsu mə anto ɔflo, lə nteyi wə minkə, “Mə Anto, nyifo kabua nya mínta Onanto ku fintsyə mimbu. ¹⁹ Mensińyə ntə bə kpadi mə fe fə ubi. Bomu fi mə fe betidi ba nle keyifo buyifo kətə fə eto ɔni.” ²⁰ Mfó əmə nya ótaka nya úfi wə bikə nya óyifə kusu ɔntɔ lə wə anto ɔflo.

“Se wə anto dínyə wə, óte nkə wə ubi uni nkpe fāā ɔnlɛ bubə. Wə ubi eto asa ále wə kaminsə, nya útsyetsyi úsu óbuta wə ku disuəyuə.

²¹ “Mfo nya wə úbi ləteyi wə nkə, ‘Mə Anto, nyifo kabua nta Onanto ku fintsyə mbu. Nya mensinyə ntə bə akpadi mə fe fə ubi tsya!’

²² “Fɛɛ wə anto ákpadi wə beyifoyifo nya óteyi mə nkə, ‘Bekɔse! Bifi awu nnya laanɔ bobə bibə bekepe wə. Nya lə bifi ləsukpe ku afokpa nnya laanɔ bobə tsya bekepe wə lə ani ku akpa. ²³ Nyamfo eto kamaa, bisu bimua lenantsyuikpɔ nə nkpe ayinkua lə belo ni. Nya bitə lə budi bunye disuəyuə. ²⁴ Itsyise mə ubi əmfoo, búfi wə fe nwə díkpə. Fɛɛ úsinkli úbə nkpə. Ónya nya busi búnyə wə.’ Nyamfo eso bétsyiko diyi budi kənyə disuəyuə.

²⁵ “Lə lefe nəmfə kenke əsuə, wə ubi ninə ésu nkə lə usu obe mə kakue. Se utsyi ɔnlɛ bubə nya ibu sekɛ lə udufə otoo, ɔnɔ əsə sənsə ku nwui wuinwui eto kəsɔ.

²⁶ Mfo nya ókpadi beyifoyifo eto ɔni lə mə nti nya ótɔ wə nkə, ‘Be nle bubə lə oto?’

²⁷ “Uyifoyifo əmə ətə mbuayɛ nkə, ‘Fə ɔyimisani úsinklii úbə oto nya fə anto dítə bálo lenantsyuikpɔ nə nkpe ayinkua, itsyise usinkli ubə fe kulesa dímənyifo wə eso.’

²⁸ “Nyamfo ətə kafo ányi wə ɔyimisani ninə əmə tinti eso ɔni nkə wəmbudufə diyo kulaa tsya. Lə nnya eso wə anto ábɔ úbə wə ɔflo mfó, nya úbə ɔle wə lekpakpa nkə udufə diyo. ²⁹ Fɛɛ wə ubi əmə ésinkli óteyi wə anto əmə nkə, ‘Beso mińyə minlɛ keyifo buyifo kətə fə ale kpə ni nyamfo, fe fə uyifoyifo nya mənńyə lə fə əsuə kulefe kulefe, nya əməntə mə kulesa fe ote kulaa tsya, fə lə nyə disuəyuə ku mə bayetsyuə? ³⁰ Fɛɛ se fə ubi wə lébiasə fə bikə nya úsu útəkəko batsyeto dísinkli úbə otoo, álo lenantsyuikpɔ nə dísiə ayinkua ətə wə!’

³¹ “Mfó əmə nya wə anto ləteyi nkə, ‘Mə ubi, fə kpe mfo lə mə ɔflo lefe saa nya asa nnya nte mə kenke, eyifo fə ale. ³² Fɛɛ elɛke bə budi diyi bunyə disuəyuə, itsyise búfi boə iyifo fe bukpə fə ɔyimi díkpə nya úsinkli úbə nkpə. Iyifo fe bonya ónya nya busi búnyə wə bio.’ ”

16

Nwə Laabe Bikə Utsyuə Wə Dímənyifo Asa Lə Kusu Ísuə.

¹ Yesu áteyi wə bakasebi nkə, “Lefe nə léfe mmə, otabinyə utsyuə ake mfó wə ləkɛ uyifoyifo ɔni wə díkabe wə bikə. Nya bəbə bátəyi otabinyə əmə bə nwə

laabe wə bikə mfó lɛ wə atabi bobiasə. ²Lə nyamfo eso otabinyə əmə ákpadí nwə laabe wə bikə mfo nya ótɛyi wə nkə, 'Be ni nnya eto okle mínɔ itsyi lə fə əsuə mmə? Yifo nkunta itsyi lə kase fanlɛ mɔ bikə bobɛ əsuə kenke aboko mɛ, itsyise ensiembofo mɔ bikə bobɛ bio tsya.'

³"Mfó nya uyifoyifo əmə lɛtɛyi wə əsuə nkə, 'Mɔ Onamute əbə mɛ bola lə mɔ keyifokɔ. Be muuyifo? Mimbə əsuəale nnya mukeyifo kakuɛnyifo. Nya asa bɔtɔ tsya aalɛ mɛ kofani. ⁴Ahaa! Mbote lesa nə muuyifo! Itə bə lə mɔ keyifo ábɔ mɛ lə ani tsyaa, lə mɔ bayetsyuə lə bafɔ mɛ lə mə ayo.'

⁵"Lə nyamfo esoo, ókpadí betidi ba nsi wə Onamute kayo ɔni, ɔni. Ɔtɔ ututɛ nkə, 'Kayo kasia fensi mɔ Onamute?'

⁶"Oyonyə əmə ətə mbuayɛ nkə, 'Nnuə eto atase nnya lɛmɔ kolofa kɔni.'

"Mfó əmə nya nwə laabe bikə biamə lɛtɛyi wə nkə, 'Be fə kayo eto kukue mfo. Siə lə kasɔ lə awɔni awosi anɔ fe nnya fensi nɛ.'

⁷"Nko ke ótɔ oyonyə bamba nkə, 'Ntsyə ni fə ale? Kayo kasia fensi?'

"Oyonyə əmə tsya nkə, 'Iyifo antabi eto atoku kplɛ kolofa kɔni.'

"Mfo nya nwə laabe bikə əmfo lɛtɛyi wə nkə, 'Be fə kayo eto kukue mfo. Wɔni awosi mflamfla ətsyɛ.'

⁸"Nyamfo esoo, Onamute əmə átesə nwə laabe bikə wə dímenyifo asa lə kusu əsuə əmə lə wə kobe ko ótɛ mfo eso. Sitintii, betidi ba ləəsiə lə kawunsiə kamfo eto asa eto kɛnyɛɛ, mə etsyuesa lə mə asayifoyifo əsuə kulaa tsya so mba difi mə etsyuesa bətəkə lə Onanto eto sekadidi əsuə." ⁹Mfó nya Yesu dísuksə ótɛyi mə nkə, "Bifi mi kawunsiə eto bikə bɔkɛ bɛwunsə ko betidi. Itə lə bɛloo, Onanto ebofo fə okpɛ lə wə kəsiəkɔ.

¹⁰"Utidi wə laalɛ asa nnya ni akɛkɛ lə kusu əsuə, wə loofɔ asa nnya ni akplɛ enso tsya bɔlɛ lə kusu əsuə nɛ. Nya utidi wə laanyɛ lə kusu əsuə keyifo asa nnya ni akɛkɛ, wəmbɔyɛ lə kusu sɛɛ əsuə uyifo asa nnya ni akplɛ enso tsya. ¹¹Lə nnya eso lə bianyɛnko kawunsiə kamfo eto asa lə kusu sɛɛ əsuə, ntsyə yoofɔ bubə bə utidi ebofo mi ɔnɔ bə biolɛ asa nnya ni

lɛwɔnɔ eto ale nnya ni Onanto eto ətəsə ola lə kusu sɛɛ əsuə? ¹²Nya lə amanlɛ utidi bamba eto asa nnya nkpe fə lə ɔfɔ lə kusu sɛɛ əsuə, ntsyə yuubə fɛ booyani fə kosate eto ale bətə fə?

¹³"Uyifoyifo saa embofo banamute inuə busumu. Woola ɔni, ukisi unuəfə. Wuutsyue ɔni koto nya ɔɔni unuəfə. Ɛmbofo Onanto ku atabi bɔkɔ kesumu."

Yesu Átɛ Asa Bamba Tsya.

¹⁴Lɛfɛ nə Farisifɔ lɛnɔ asa nnya Yesu lɛtɛyii, bəmə wə itsyise bála atabi fɛfɛ.

¹⁵Mfó nya Yesu lɛtɛyi mə nkə, "Biyifo betidi ba laate əsuə fe betidi sɛɛ lə babamba eto ənəmi. Fɛɛ Onanto yi mi akɔəsi kafɔ kenke. Itsyise asa nnya lefo koya lə betidi eto ənəmii, eyifo asinsa lə Onanto eto ənəmi.

¹⁶"Moses eto kɔfi eto kukue ku Onanto eto bənyɛlɛkətidi eto asa nnya báwɔni bətsyə, éyifo mə keyifo isu esɛ Ntufləsətidi Yohanes eto lefɛ. Nya idu lə lefɛ nəmfó əsuə, bianɔ se baatɛyi dikiti sɛɛ nə ditsyi lə Onanto eto sekakedikɔ əsuə. Nya utidi saa nɛ bokplatsya nkə lə udufə mfó. ¹⁷Fɛɛ iyua eso itə bə kato ku kasɔ lə enya, enso bə afi nyamfo eto awɔnisa eto lekpa sɛkɛ saa bɔ lə Onanto eto afi nyamə əsuə.

¹⁸"Osani saa wə lɔɔni wə usiə nya uufi obambaa, okpo kusie. Nya osani wuufi kusie ko báníi, okpo kusie.

Yesu Átɛyi Etiki Itsyi Lə Otabinyə Utsyuə Ku Lasaro Ɛsuə.

¹⁹"Lə lefɛ ditsyuə, otabinyə sani ɔni akɛ wə díkalɛ bikə bia lefo koya tinti, nya úkənyə disuəyuə lefɛ saa lə wə nkpe kenke əsuə. ²⁰Nya okombo utsyuə wə baakpo bə Lasaro tsya lɛkɛ mfo. Afabɛ édi okombo əmfo əsuə kenke nya béketsyi wə bəkətsyɛ lə kasɔ lə otabinyə əmə eto diyo eto kesie. ²¹Úkabe kusu nkə lə otabinyə əmə lɛ budii, ewuliwuli nnya díkakpo lə kasɔ eboyo wə lə udi. Bakpa kula tsya kəbə kadia wə afabɛ nyamə.

²²"Íbə íbə bə Okombo əmə ésu úkpə nya Onanto eto bɔtɔnkpe díbə bətsyi wə bésu bətsyɛ lə Abraham eto akɔ kato. Otabinyə əmə tsya əbə úkpə nya bəbikə wə. ²³Nya lə ɔkɔmə, únyə nkə

ókè lə kanyi kənyəkɔ. Mfó se óbesə ənəmi kato, únɔ́yə Abraham famfamfa nya Lasaro dísiə wə lə akɔ. ²⁴ Mfó əmə nya ókpadi bembembe ɔ́tɛyi nkə, ‘Anto Abraham! Nyə mɛ kaminsə lə ətə lə Lasaro lə ufi lenimi oto lə ntu ntsyuə əsuə lə ufi ubə utəkə lə mɔ́ odiakami əsuə lə iyua ko mɛ. Itsyise nɛ kanyi bunyə lə ute əsuə mfo!’

²⁵ “Fɛɛ Abraham átɛyi wə nkə, ‘Ubi, kloma fənkə lə fə nkɔ́pə disiəfɛɛ, áfo asa sɛɛ kɔ́pə tinti. Nya Lasaro wə alɛɛ, asa bua sɔ́ɔ́ ófo. Fɛɛ mɔ́mɔ́, ɔ́lɛ disuəyuə bunyə nya fə nɛ kanyi bunyə. ²⁶ Nya, nnya nsi nkɔ́pɛ lə nnyaa, kukpio kplɛ kutsyuə kɔ́pɛ mfo lə bo ku fə eto nti. Nya lə utidi utsyuə aala nkə woayila ubə mfóo, wəəmbofo. Nya nko ke kutsyuə tsya ləmbɔfo bɔ́yɛ kedu mfó kəbə bo ɔ́fɔ mfo.’

²⁷ “Mfó otabinyə əmə lɛ́tɛyi wə nkə, ‘Anto Abraham, nɛ fə lekɔ́pɔ́kɔ́pɔ́ kɔ́pɛ Lasaro lə usu mɔ́ anto eto. ²⁸ Mfóo, nkɔ́pɛ bayimisani ɛnɔ́. Tə lə usu ɔ́lɛ mə kɔ́lɛ kukɔ́nɔ́ itə lə mə lə bayɛ kaka minkɔ́pɛ bubə, kaka kanyi nkɔ́pɛ mfo.’

²⁹ “Mfó əmə nya Abraham lɛ́tɛyi wə nkə, ‘Fə bayimisani kɔ́pɛ Moses ku Onanto eto bənyeləkətidi lə ɔ́fɔ. Nya ele bə betsyue mə koto.’

³⁰ “Mfó nya otabinyə əmə dí́tə mbuayɛ nkə, ‘Anto Abraham, bəmbɔ́nɔ́ mə ditiki! Fɛɛ lə utidi utsyuə ataka utsyi ɔ́kɔ́mə mfo úsu mə ɔ́fɔ, bɔ́nɔ́ wə ditiki bayɛ mə asa bua buyifo.’

³¹ “Fɛɛ Abraham átɛyi wə nkə, ‘Lə bəbɔ́nɔ́ Moses ku Onanto eto bənyeləkətidi eto ditikii, lə yuubə bə utidi utsyuə ataka utsyi ɔ́kɔ́mə mfo usu mə ɔ́fɔ kulaa tsyaa, bembɔfo wə ditki banɔ́!’ ”

17

Məntə Lə Utidi Lə Uyifo Lebua Lə Fə Eso.

¹ Yesu átɛyi wə bakasebi nkə, “Asa nnya lə́tə́tə utidi leeyifo lebua, ebubə kokooko. Fɛɛ mbɔ́bɔ́ɛ mə́tə́tə utidi wə əsuə asa nyamfo lɔ́ɔ́yɛ ibə! ² Lə b́fɛ́i kukua ko lɛ́mɔ́ kutsyuə bátsyasə wə lə simuə nya báto wə bákɔ́pɛ lə lekɔ́pɔ́ kəmiə kulaa tsya, ɛ́lɛ́kɛ itə wə eso koto ko Onanto luunə nwə luutə bekɔ́pɛfi kɛ́kɛ bamfo eto utsyuə yifo

lebua. ³ Nyaso lɔ́ abe asa nnya feeyifo kukɔ́nɔ́.

“Nya lə fə ɔ́yɛtsyuə éyifo fə kabua kə́tsyuəə, kə wə ato. Nya lə údi dikpi nya ɔ́nɔ́ əsuə kasɔ́, nyalɛ́ fi atsyɛ́ wə. ⁴ Lə úyifo lesa bua óta fə úbu sekuanse lə diyi lɔ́ni əsuə nya usi usinkli úbə, úbə ɔ́lɛ́ fə lekɔ́pɔ́ sekuanse diyi nə́mə ke əsuəə, fi atsyɛ́ wə.”

Báɛ Yesu Lekɔ́pɔ́kɔ́pɔ́ Bə Utə Mə Bofokanɔ́ Lə Bumua Ale Boso.

⁵ Yesu eto batɔ́nkɔ́pɛ áɛ́ Yesu lekɔ́pɔ́kɔ́pɔ́ bənkə, “Bonamute, tə lə bo bofokanɔ́ lə bumua ale boso.”

⁶ Mfó əmə nya Bonamute lɛ́tɛyi mə nkə, “Lə bekɔ́pɛ bofokanɔ́ bo leyo fe diyibibi nə nso bɔ́fɛ́ kenkee, biofo kuyi komfo bɔ́tɛyi biə, ‘Su lə mfo lə esu edufə lə lekɔ́pɔ́ kəmiə mə.’ Nya kuuyifo nko mə.

Yesu Átɛyi Kase Uyifoyifo Sɛ Leeyifo Keyifo.

⁷ “Bibu nyamfo be be. Lə mi utsyuə kɔ́pɛ uyifoyifo wə laafo ɔ́kuɛ́ kə́tə́ wə nye ɔ́nɛ́ fə basamu bobɛ́ nya utsyi ɔ́kuɛ́ ubə udufəə, bɔ́tɛyi fɔ́ɔ́tɛyi wə fə ubə usiə lə kasɔ́ mlə lə udi wə lesa? ⁸ Owo lo! Bomu ebɔ́tɛyi wə fə, ‘Muə fə əsuə lə atsyasə kafia lə nkɛ, lə anwa lesa, lə efi mɔ́ dídisa ətsyə́ mɛ́ lə ndi nlosə́ fɛ́ lə fintsyə́ lə edi.’ ⁹ Yanle bə sɔ́ wə ani se ini wə uyifoyifo eto keyifo ete ini. ¹⁰ Nko ke ini itə mi tsya nɛ. Lə biyifo lesa saa nə mintɛyi mi miə biyifoo, ele bə bɛ́tɛyi biə, ‘Beyifoyifo ete buni. Nya lesa nə buyifoo, eyifo lesa nə ete ele bə buuyifo.’ ”

Yesu Átsya Betidi Lefosi Bətsyuə Ba Nɛ́lɛ́ Bufisia Buɛ́.

¹¹ Nya se Yesu dídu ɔ́ntɔ́ lə Yerusalem, ɔ́yɛ́ Samaria ku Galilea eto kumə əsuə. ¹² Nya se ɔ́nɛ́ kebuto kə́tsyuə budufəə, basani lefosi bətsyuə ba nɛ́lɛ́ bufisia buɛ́i ə́bə batsyako wə. Befimfi bamfo ə́nyə́ kɔ́sɛ́sɛ́. ¹³ Nya báfa bembembe b́tɛyí bə, “Anto Yesu, be bo lə ə́nyə́ bo kaminsə́!”

¹⁴ Yesu ə́nyə́ mə nya ɔ́tɛyí mə nkə, “Bisu lə bifi mi əsuə bisu betɛ́ Onanto eto nwə lə́tə́tə́ wə kedi lə ɔ́lɛ́ ola obe mi.” Se b́nyɛ́ bantɔ́, bənyə́ bə mə buɛ́i áyɛ́ mə.

¹⁵ Fɛɛ se mə ɔni dɪnyə nkə wə bufi əyua wə, úsinkli úsu nya ɔnlɛ Onanto bɔtesə ku ɔkɔɛ bembembe. ¹⁶ Nya úsu óse akonki læ Yesu eto ənəmi nya ósɔ wə ani. Nya utidi əmə eyifo Samarianyə.

¹⁷ Mfó nya Yesu lætɔ nkə, “Nya inni betidi lefosi míntsyə fɛɛ? Se ɔwɔnɔmbə fɛfɛ léfɛ? ¹⁸ Ntsyə íbə bæ utidi wə lenni Yudanyə əmfo hã ni nwə dísinkli úbə nkə wəəbə ɔsɔ Onanto ani?” ¹⁹ Mfó əmə nya Yesu lætɛyɪ wə nkə, “Taka ənyə, læ edu. Fə bofokanɔ átsyə fə bufi.”

Yesu Átɛyɪ Kase Onanto Eto Sekadidi Luutsyə.

²⁰ Farisifɔ bətsyua áɔ Yesu bənkə bala bæ baate lefe nə kon Onanto eto sekakedikɔ luubə itə. Mfó nya Yesu díɛ mbuayɛ nkə, “Onanto eto Sekadidi embubə læ kusu kɔ əsuə betidi loofɔ bunyə. ²¹ Kuutsyua əmbɔtɛyɪ nkə, ‘Bebe! Nnyə se mfo!’ nye ‘Nnyə se mmə.’ Itsyise Onanto eto Sekadidi siamə fe sekpe mfo læ mi nti.”

²² Nya Yesu lætɛyɪ wə bakasebi nkə, “Lefe ditsyua ebubə nə biɔbɛɛ biə biənyə diyɪ nə mə, Utidi Eto Ubi, luubə. Fɛɛ biembunyə! ²³ Betidi bətsyua ebubə mi nti ini mba lɔtɛyɪ mi nkə, ‘Bebe, nnyə wə mmə!’ nye ‘Bebe, nnyə wə mfo!’ Fɛɛ biensu bɛbɛɛ mɛ mfó! ²⁴ Itsyise fe kase ofamfa laafa ku ute ketsyɪ lekpa nə kesu lebamba, nko kə sitinti Utidi Eto Ubi eto bubə luutsyə nɛ. ²⁵ Fɛɛ ele bæ íbə bæ wooka kanyɪ bunyə tinti nya mmi eto betidi lɔɔni wə.

²⁶ “Asa nnya díbə læ Noa eto lefe, nnya kə nnya luubə itə le lefe nə mə, Utidi Eto Ubi, luubə bio nɛ. ²⁷ Betidi ékedi, bəkənə. Nya basani díkakpa bəsiə nya bəkətə besio bese isu ese diyɪ nə əsuə Noa dídufə læ ɔklɔ kplɛ əmə kafo. Nya ɔsɔmi leni nya ntubibi díyɪ bóba bókpɔ kasɔ ka kenke nya bólo betidi kenke.

²⁸ “Nko kə yuubə itə fe kase íbə læ Lot eto lefe tsyə nɛ. Betidi ékedi, bəkənə, nya bákasa asi tsyə. Bətsyua ənyə bákakpe bidikə, nya bətsyua díkatɔ ayo. ²⁹ Nya diyɪ nə Lot læbɔ læ Sodom, ute ku etebambi nnya nkpe leyimbi bua lewunini itsyɪ kato íbə ékpɔ læ umə əmə əsuə nya étonsə mɛmblɛ kenke.

³⁰ “Nko ke yuutsyə læ diyɪ nə əsuə mə, Utidi Eto Ubi, læbɔ mbə nɛ. ³¹ Diyɪ nəmfoo, utidi wə íyə læ wə letsyə əsuə, mensitɛyɪ nkə weesu diyɔ læ usu ufi kulesa. Nko ke ini læ ɔkɔɛ utsyə íyə, wensitɛyɪ nkə weesinkli ubə oto læ ubə ufi kulesa. ³² Bekloma lesa nə díbə læ Lot eto usiə əsuə! ³³ Utidi saa wə lela nkə wəələkə wə nkprə, wooyansə mu. Nya utidi saa wə leyansə wə nkprə, wu-sinkli unyə mu. ³⁴ Nya ketsyɛ kamfoo, betidi inuə ebolabe læ bikə biɔni əsuə, nya Onanto ebofo ɔni nya wooyani ɔni olabesə. ³⁵ Besio inuə ebukəkuə nnamfo læ kukuə kɔni əsuə. Nya Onanto luləkə ɔni nya wooyani ɔni unyənsə mfó. ³⁶ Basani inuə ebuíyə bakafo nya wuutsyɪ ɔni udunko nya wooyani unuəfə unyənsə mfó.”

³⁷ Mfó əmə nya bakasebi bamə lætɔ Yesu bənkə, “Bonamute, læ sie?”

Nya Yesu díɛ mbuayɛ nkə, “Kaka lesakprənkprə ntə, mfó ebintsyə laakpɔ nɛ.”

18

Yesu Átɛyɪ Lekpa Itsyɪ ɔkɔsiə Ku Okpronkpo Bua Utsyua Əsuə.

¹ Yesu átɛyɪ wə bakasebi lekpa ditsyua óte mə nkə ele bæ bakato ola lefe saa nya yanle bæ elo mə ani. ² ɔtɛyɪ mə nkə, “Okpronkpo bua utsyua ake læ umə utsyua wə dímanKate Onanto sikpi nya wénkebu utidi tsyə. ³ Nya læ umə əmə kee, ɔkɔsiə utsyua ake mfo wə díkesu wə ɔflɔ úsukalɛ wə lekpa nɛ, ‘Ləkə mɛ læ mə olo eto bulə əsuə.’

⁴ “Éfo lefe kpə, okpronkpo əmə áni wényifo kulesa læ etiki nyamə əsuə. Fɛɛ læ kalosəkɔɔ, ɔtɛyɪ wə əsuə nkə, ‘Ite bæ maanté Onanto sikpi nya meemfi utidi keyifo kulesa, ⁵ læ bulə bo ɔkɔsiə əmfo nɛ mɛ bulə esoo, moobe miə nwunsəko wə nla wə olo eto etiki nyamə nɛ. Lenni nko, wəəmbɔyɛ bubə nya wəəmbutə nkɛ lenwɔ mfe mfe.’ ”

⁶ Mfó nya Bonamute dísuksə nya ɔtɛyɪ mə nkə, “Bɛnɔ lesa nə okpronkpo bua əmə lætɛyɪ. ⁷ Nya mɔmɔɔ, yuubə bæ Onanto embuləkə wə betidi ba leewi kakpadi wə ketsyɛ ku kakɔmi kato ola kətə wə bæ

ɔwunseko mæə? Nye bomu ebu fænkæ wæ ofe kama læ mæ bulækæ əsuə? ⁸ Nlɛ mi bɔtɛyi sitinti minkæ Onanto ebokpo lekpo nya wuutæ mæ læbɛ lamfolamfo. Fɛɛ læ Utidi Eto Ubi əbæə, wuunyə betidi ba léfo wæ bánɔ?”

Yesu Átɛyi Lekpa Itsyi Læ Farisinyə Utsyuə Ku Nwə Laafo Oko Utsyuə Ɔsuə.

⁹ Yesu átɛyi lekpa nəmfo utæ betidi ba leebu bæ mæ kakle hã ni basɛɛ nya bensi embunyə utidi sa wæ ntæ fæ mæ. ¹⁰ Nya ótɛyi nkæ, “Læ lefe ditsyuə əsuəə, betidi inuə bətsyuə əsu Onanto eto Kedikətəkɔ bæ læ bato ola. Ɔni eyifo Farisinyə nya unuəfæ diyifo nwə laafo oko. ¹¹ Farisinyə əmæ əlækæ wæ əsuə lete nya óto ola nkæ, ‘Onanto, maasɔ fæ ani, itsyise maansesə ənəmi læ atabi əsuə, nya meenyifo utidi kabua, nya maankpo kusia fe kase betidi bamba leeyifo. Nya maasɔ fæ ani tsya, itsyise minte fe nwə laafo oko wæ nýə mmæ tsya seka. ¹² Maakle kɛnyɛ eyi ənuə læ kɔsida saa əsuə. Nya meefi lesa nə kee minyə eto lekpafofɔsile kətæ fæ.’

¹³ “Fɛɛ nwə laafo oko əmæ ənyə kɔsese nya wónla nkæ woabesə wæ ənəmi kato kulaa tsya. Fɛɛ úfi wæ ani utækæ læ wæ lekɔəsi nya ótɛyi nkæ, ‘Onanto, be mɔ obuayifo əmfo læ ənyə mɛ kaminsə!’ ”

¹⁴ Mfó nya Yesu létɛyi mæ nkæ, “Nlɛ mi bɔtɛyi nkæ, se besinkli bésu ayo, nwə laafo oko əmæ ale kɛnkɛnkɛ læ Onanto eto ənəmi nya inni Farisinyə əmæ. Itsyise utidi saa wæ laabesə əsuə kato, Onanto ebobokosə wæ kasɔ. Nya utidi saa wæ laaboko sə əsuə kasɔ, Onanto ebobesə wæ kato.”

Yesu Aala Bekpefi Eto Etiki Tinti.

¹⁵ Betidi bətsyuə éfi mæ bebi báboko Yesu ɔflɔ, katɛyi bæ ufi wæ ani utækæ læ mæ. Se Yesu eto bakasebi dínyə nyamfo, báyanki bákpe betidi bamə læ nnya eso. ¹⁶ Fɛɛ Yesu ákpadi bekpefi bamə óboko wæ ɔflɔ nya ótɛyi nkæ, “Bitæ læ bekpefi læ bəbæ mɔ ɔflɔ nya bienti mæ kusu. Itsyise Onanto eto sekakedikɔ te itæ betidi ba laabokosə mæ əsuə kasɔ fe bekpefi bamfo eto okle. ¹⁷ Nya bekloma nyamfo biənkæ, utidi saa wæ dímamfo Onanto eto

sekadidi fe dikpefi seka, wəmbudufə se kafo kulefe kulefe, kulefe.”

Yesu Édi Etiki Itsyi Læ Batabinyə Ku Læ Onanto Eto Sekadidi Ɔsuə.

¹⁸ Yudafo eto uninə utsyuə átɔ Yesu nkæ, “Oteasa sɛɛ, be ele bæ nyifo fɛ læ nyə nkpə manlo?”

¹⁹ Mfó nya Yesu létɔ wæ nkæ, “Beso faakpadi mɛ fæ ɔsɛɛ? Utidi kuutsyuə saa menyifo ɔsɛɛ enso Onanto hã. ²⁰ Nyi miə biyi kɔfi ko laateyi nkæ, ‘Mankpo kusə nye kusia, manlo utidi, menyu, manla fə utsyuə kɛnyɛ, nya bu fə anto ku fə ambe.’ ”

²¹ Mfó nya utidi əmæ díte mbuayɛ nkæ, “Ntsyue afi nyamfo kenke koto kukɔnɔ, itsyi læ mɔ sikpefi lefe kə.”

²² Se Yesu lenɔ wæ ditiki nəmæ, ótɛyi wæ nkæ, “Ibu lesa lɔni ele bæ yifo. Fi bikə bia kenke nte fæ ate, læ efi atabi nyamfó ətə bakombo. Nyamfo luutə ənyə bikə ətsyə læ Onanto eto kato nɛ. Nyamfo kama læ edu əbə ətəkəkɔ mɛ.”

²³ Fɛɛ lefe nə osani əmæ lenɔ nya mfo, əsuə ába wæ itsyise bikə kpə kpe wæ.

²⁴ Yesu ənyə kase əsuə léba wæ nya údi etiki ótɛyi nkæ, “Ekpe ale itæ otabinyə fɛ læ ofo Onanto eto sekakedikɔ budufɔ!

²⁵ Nya ekpe ale itæ otabinyə bæ læ udufə Onanto eto sekakedikɔ, enso kase ɔtɔmli ku lekoko lɔɔyɛ læ okasa eto ofo ofe.”

²⁶ Mfó nya betidi ba lenɔ nyamfo létɔ Yesu bənkæ, “Nyale owoe kon luunyə bofo?”

²⁷ Mfó nya Yesu díte mbuayɛ nkæ, “Lesə nə utidi lembofo buyifoo, iyua itæ Onanto ku buyifo.”

²⁸ Mfó nya Petro létɛyi Yesu nkæ, “Bebe, bo áyani bo ayo eto asa kenke butsyə nya búbə búntəkəkɔ fə.”

²⁹ Nya Yesu létɛyi mæ nkæ, “Sitinti, ɔnukuale uni. Nya nla miə bete biə utidi saa wæ léyani wæ diyo utsyə nye óyani wæ usiə nye bayimisani nye wæ antomə nye bebi utsyə læ Onanto eto Sekadidi esoo, ³⁰ wuunyə asa nyamfó eto okle kpə læ nkpə bomfo kəmiə ku nkpə bo læmbəke kalokɔ ku læ lefe nə luubə tsya kəmiə.”

Yesu Esi Údi Etiki Itsyi Læ Wə Ukpə Ɔsuə.

³¹ Yesu ákpa wə bakasebi lefosi inuə ba úkələkə mate hã óboko wə oflɔ nya ótɛyi mə nkə, “Bɛnɔ! Bɔtɔ lə Yerusalem, kaka asa nnya kenke Onanto eto bənyɛləkətidi lɛwɔni bətsyɛ lə mɛ, Utidi Eto Ubi əsuə, luubə itə nko. ³² Betidi ebufi mɛ bakpe lə betidi ba lenni Yudafo eto ani bə lə befi mɛ beyifo əmənsa. Booka mɛ nya bootufə ntufə bakpo mɛ lə əsuə. ³³ Bɔɔblɛ wə nya boolo wə. Fɛɛ lə diyi tsyɛfə əsuəə, nsi wootaka utsyi ɔkɔmə ubə.”

³⁴ Nya asa nyamfo kenkee, bakasebi bamə mánnɔ nnya kasɔ. Etiki nyamfo eto kasɔnɔnɔ tsya akula mə. Bánɔnɔ lesa nə Yesu lɛtɛyi mə mfo eto kasɔ.

Yesu Átsya Unamba Ɔni Wə Laato Asa Kafe.

³⁵ Lə lefe nə Yesu nɛ bɔnyɛ kafi Yerikoo, unamba utsyuə əsiə lə kusu oflɔ mfó úkatɔ asa. ³⁶ Se ónɔ betidi kpə ba nɛ bofe eto kudu, ótɔ nkə, “Be nɛ bubə?”

³⁷ Bátɛyi wə bənkə, “Yesu Nasaretnyə uni nɛ bofe.”

³⁸ Mfó nya ófa bembembe nkə, “Yesu, Oka David eto ubi! Be mɛ lə ənyə mɛ kaminsə!”

³⁹ Mfó nya betidi ba ntɔ sɛtɔ dínyenki bákpe wə bátɛyi bənkə údika. Fɛɛ mɔmɔ bomu óbesə ɔkɔɛ kato ófa bembembe nkə, “David eto ubi! Be mɛ lə ənyə mɛ kaminsə!”

⁴⁰ Lə nnya eso Yesu ále únyə nya ótɛyi nkə bakpa unamba əmə baboko wə oflɔ. Se úbə óyo wə oflɔ, Yesu áto wə nkə, ⁴¹ “Be faala fə nyifo ntə fə?”

Unamba əmə ətə mbuayɛ nkə, “Anto, nla miə lə nsi nnyə asa.”

⁴² Mfó nya Yesu lɛtɛyi wə nkə, “Nyale sinkli ənyə asa! Fə bofokanɔ átsya fə.”

⁴³ Lamfolamfo, usinkli únyə asa nnya útəkəko Yesu nya óyɛ ɔntɔ ɔnlɛ Onanto bɔtɛsə. Nya se betidi kpə bamfó dínyə nyamfo, məmbɛ kenke átesə Onanto.

19

Yesu Édinko Sakeo Etiki.

¹ Yesu ésu údufə Yeriko, nya óyɛ lə umə əmə kafo ɔntɔ. ² Mfó nya mba laafo umənko eto uninə utsyuə wə baakpo Sakeo lɛkɛ, nya úyifo otabinyə tinti.

³ Úkabɛbɛ kusu ko əsuə wɔɔyɛ lə unyə utidi wə kon Yesu ni. Fɛɛ se úyifo utidi kliminti esoo, ɔnlɛ kusu ku kutsyuə bunyə se betidi mfui eso. ⁴ Nyaso útsyetsyi ótɔ betidi bamfo sɛtɔ nya óbe kuyi bə lə unyə Yesu, itsyise ótɛ nkə wuubə ɔyɛ mfo.

⁵ Se Yesu léyo kuyi komə kalɔ, úkənə únyə nya óbesə ənəmi kato nya ótɛyi Sakeo nkə, “Sakeo, kɔsɛ lə ayifə əbə kasɔ, itsyise fə diyo mɔɔsɔnɔ mi nɛ.” ⁶ Sakeo ákɔsɛ óyifə úbə kasɔ nya útə Yesu edufə ku disuəyuə tinti.

⁷ Betidi ba dínyə nyamfó étsyiko etiki budi kawɔnɔnɔ lə Yesu əsuə katɛyi bə, “Osani əmfo esukayɛ utidi əmfo wə ni obuayifo eto diyo.”

⁸ Mfó nya Sakeo létaka únyə nya ótɛyi Bonamute əmə nkə, “Anto! Muufi mɔ bikə bia nkpe mɛ kenke eto kutsyɛ ntə bakombo. Nya betidi ba kenke eto bikə míntafa mímfoo, mofo mə nnya kayo eto sena ntsyɛ lə nnya kenyɛ.”

⁹ Mfó nya Yesu lɛtɛyi wə nkə, “Mmi əmfo bofo əbə diyo nəmfo, itsyise utidi wə mfo tsya eyifo Abraham eto kafo eto ubi. ¹⁰ Nya mɔ, Utidi Eto Ubii, mbə miə lə nləkə betidi ba kenke lénya kusu mboko nkpe.”

Yesu Átɛyi Lekpa Itsyi Lə Atabi Əsuə.

¹¹ Mfó nya betidi bamfó nnyə banɛ asa nnya Yesu nɛ mə bɔtɛyi bɔnɔ. Nya úsukosə nya ótɛyi mə lekpa ditsyuə, itsyise ofe ɔlɛ bɔnyɛ kafi Yerusalem nya bébu bə Onanto eto Sekadidi siamə ebubə sitinti mɔmɔ. ¹² Nya ótɛyi nkə, “Lə lefe nə léfe məə, osani wə nkpe dibu utsyuə ákɛ mfó wə létaka úsu kasɔ famfamfa kətsyuə əsuə lə bətsyɛ wə seka. Nya úfi nsusu nkə, wuusinkli ubə wə umə. ¹³ Fɛ úduu, ókpadi wə beyifoyifo lefosi utsyɛ. Nya útə utsyuə saa atabi eto otobe ɔni. Nya ótɛyi mə nkə, ‘Bifi atabi nyamə beto ɔlɔ isu ese lefe nə muubə.’

¹⁴ “Fɛɛ osani əmfo eto umə eto betidi ékekisi wə, nyaso bátsyese batɔnkpe bətsyuə bətəkəko wə bə besu batɛyi Okankplɛ nkə, ‘Boanla boə osani əmfo di bo oka.’

¹⁵ “Tsyə, bətsyɛ osani əmə seka nya usi úsinkli úbə umə əmə. Lamfolamfo, útə

bákpadi wə beyifoyifo bamə bəbə bátsya lə wə ənəmi nkə lə ɔnɔ kutəkə ko bənyə.

¹⁶ “Uyifoyifo tutɛ əbə nya ótɛyi wə nkə, ‘Bonamute, nnyə atabi eto etobe lefosi ntəkə lə ɔni əmə fətə mɛ mfó əsuə.’

¹⁷ “Mfó nya Onamute əmə lɛtesə wə ótɛyi nkə, ‘Álɔ eyifo! Eyifo uyifoyifo sɛɛ! Se fáɛ keyifo kɛkɛ kamfo ola fáyenko ke lə kusu sɛɛ esoo, muufi fə ntsyá seka lə kəmə lefosi əsuə.’

¹⁸ “Uyifoyifo nuəfə tsya əbə ótɛyi wə nkə, ‘Bonamute, nnyə atabi eto etobe enɔ ntəkə lə ɔni wə fətə mɛ əsuə!’

¹⁹ “Nya Onamute əmə lɛtɛyi uyifoyifo əmə tsya nkə, ‘Fəə, ebudi seka lə kəmə enɔ əsuə!’

²⁰ “Uyifoyifo bamba əbə nya ótɛyi nkə, ‘Bonamute, nyə fə atabi eto otobe ɔni wə fətə mɛ. Mfi nnyə nkle lə mɔ ofiamɛ əsuə nkula. ²¹ Nte fə sikpi itsyise eyifo nwə nkpe ale. Nya feefi lesa nə lenni fə lele kafloma keyifo fə lele. Nya feefi didisa nə fəmanke kulaa tsya keyifo fə lele.’

²² “Mfó nya Onamute əmə lɛtɛyi wə nkə, ‘Uyifoyifo bua feni! Fə kosate eto kenye eto etiki ni nnyə muufi nlo fə dikpi! Eyi fə nyifo utidi wə nkpe ale. Nya meefi lesa nə lenni mɔ lele kafloma keyifo mɔ lele. Nya meefi lesa lə kaka mánkpe ku ditsyuə. ²³ Nya lə eyi nkoo, beso fémemfi mɔ atabi esu akpe lə atabi kətsyəkɔ? Mfóo, nyi miə muunyə kutəkə lə nnyə əsuə lə nsinkli ntsyi mbə.’

²⁴ “Mfó nya ótɛyi betidi ba nyə mfo nkə, ‘Bele atabi nyamə befo lə wə ani bitɛ uyifoyifo wə nkpe atabi eto etobe lefosi.’

²⁵ “Fɛɛ betidi bamfo átɛyi wə bənkə, ‘Bonamute, uyifoyifo əmfó ebunyə atabi eto etobe lefosi útsyá!’

²⁶ “Mfó nya Onamute əmə dítə mbuayɛ nkə, ‘Nlɛ fə bətɛyi sitinti minkə, utidi wə asa ntee, wə ni nwə Onanto luutə okpe enso nɛ. Nya utidi wə kulesa lentee, nnyə nte wə kulaa tsyaa, bɔɔɛ ni bafo wə lə ani. ²⁷ Nya mómɔɔ, binə mɔ balo ba dímanla bə ndi seka lə mə əsuə beboko mfo lə belo mə lə mɔ ənəmi.’ ”

Yesu Édufə Yerusalem.

²⁸ Se Yesu lɛtɛyi mə asa nyamfo ólosəə, ótɔ mə sɛtɔ úsu Yerusalem. ²⁹ Lefe nə ɔnlɛ

Betfage ku Betania bɔfi lə Nnuəbi eto Eyi eto Kɔtini ɔflɔɔ, ótsyese wə bakasebi inuə ótɛyi nkə bakatɔ. ³⁰ Mfó nya ótɛyi mə nkə, “Bikatɔ lə umə kɛkɛ wə nkpe sɛtɔ mfó. Nya lə beɛ wə budufəə, biunyə ɔflimu eto lɛkɔ ditsyuə nə bátsyasə lə ukwə bənyəsə nə utidi kuutsyuə saa dímənsiə tɔ unyə. Benyankli ni ku ukwə lə bifi wə beboko mfo. ³¹ Lə utidi utsyuə atɔ mi lesa nə eso bənyankli nii, bɛtɛyi wə biənkə, ‘Bonamute nlɛ ni bohiã.’ ”

³² Bakasebi bamə áyifə lə kusu bésu bənyə lesa saa fe kase Yesu lɛtɛyi mə. ³³ Nya lə lefe nə bənyə banɛ ubuki əmə bonyankli kələkəə, ubuki əmə eto basate átɔ mə bənkə, “Beso bənɛ wə bonyankli?”

³⁴ Mfó nya bakasebi bamə dítə mbuayɛ bənkə, “Bonamute ahiã wə.”

³⁵ Nya bəfi ubuki əmə báboko Yesu. Mfó nya bəfi mə mfiá bésensə bákpo lə ubuki əmə əsuə nya báwunsəko Yesu óbe úsiə lə wə. ³⁶ Se úsiə lə wə əsuə nya báye bantɔɔ, betidi bətsyuə éfi mə mfiá bésensə bákpo lə kusu.

³⁷ Lefe nə Yesu nlɛ bənyɛ kafi Yerusalem lə kusu kaka ɔnlɛ Nnuəbi eto Eyi eto Kɔtini bɔyifə kəbəə, wə bakasebi kpə bamə étsyiko Onanto ani bɔsɔ nya báto keyudu banɛ bofa bembembe lə asa kplɛ nnyə bənyə eso. ³⁸ Nya bátɛyi bənkə, “Atesə itə Oka wə nlɛ bubə lə Bonamute eto diye əsuə!

Diyuə lə lefo kato kenke. Nya diyənde itə Onanto!”

³⁹ Mfó nya Farisifo ba lɛkɛ lə sitiditu siamə nti lɛtɛyi Yesu bənkə, “Oteasa, ninko fə bakasebi lə bayɛ kudu bokpo!”

⁴⁰ Mfó nya Yesu dítə mbuayɛ nkə, “Nlɛ mi bətɛyi sitinti minkə lə bayɛ kudu bokpoo, aba nyamfo kosate ebutsyá kaso ku kudu bokpo.”

Yesu Éwi Keku Lə Yerusalem Eto Disi.

⁴¹ Kase Yesu lɛyɛ ɔntɔ lə Yerusalem kedufəkɔɔ, nya únyə umə əməə, úwi keku lə wə disɛ. ⁴² Nya ótɛyi nkə, “Nla sitinti miə lə nnyə ete biunyə bete mmi eto diyɛ nəmfo eto lesa nə loohiã itə bə lə binyə diyuə ini! Fɛɛ ibə ese mómɔɔ, bənɛ bunyə lə bete! ⁴³ Lefe ditsyuə ebubə se mi

balo luúnyə batsyilama mi læ kalebe saa kenke. Nya booti əbiə kenke nya kulesa lembofo budufə nye kabə kəbə lekple. ⁴⁴ Betidi ebətsyləsə umə mfo kenke nya boolo betidi ba nkpe læ wə kenke. Nya leba ku ditsyuə sa embubu ditəkə læ ni kətsyəkə. Itsyise bəni nya bíənyə læ bete lefe nə Onanto díbə nkə læ ofo mi læ nkpe!”

Yesu Ála Mba Laate Bikə Lə Onanto Eto Kedikətəkə.

⁴⁵ Yesu ésu údufə Onanto eto kedikətəkə nya útsyiko mba nle bikə bote mfó bola kabəsə. ⁴⁶ Nya óteyi mə nkə, “Báwəni bákpe læ Awənisə Kənkə eto Kukue əsuə bə Onanto áteyi nkə, ‘Mə diyoo, betidi ebokpadi ni bə diyo kaka betidi laato ola.’ Nya mi dífi mfó befianisə beyu eto kabiəkə!”

⁴⁷ Diyi saa, Yesu ákate asa læ Onanto eto Kedikətəkə mfó. Onanto eto besumunyə ninə ku Afi eto bateasa ku betidi eto batənkotənkə ála bə læ balo wə. ⁴⁸ Fəe bənyə kusu ko əsuə bəoye, itsyise betidi kpə akə mfó ba eto ato léfo wə etiki nyamə keklege eso.

20

Betidi Ənə Etiki Ku Yesu Itsyi Lə Wə Əsuəale Nnya Onkpe Əsuə.

¹ Diyi ləni se Yesu ləkə katé betidi asa læ Onanto eto kedikətəkə, kedi mə Ditiki Səe eto asa, besumunyə ninə ku afi eto bateasa ku umə eto beninə əbə mfó. ² Mfó nya bəbə bətəyi wə bənkə, “Teyi bo əsuəale nnya fankpe fə feeyifo asa nyamfo eto okle. Nya owoe díte fə əsuəale nyamə?”

³ Mfó nya Yesu díte mbuayə nkə, “Bitə læ ntə mi etiki ətsyuə læ nno. ⁴ Nte əsuəale nnya Yohanes ləkə fə úyifo ntuflesəfləsə eto lekpa útə betidi, Onanto əflo itsyi lee, betidi bomu əflo itsyi?”

⁵ Mfó nya bətsyiko kənə kasə læ mə nti katəyi bə, “Be ele bə bətəyi? Lə bətəyi boə Onanto əflo únyə əsuəale nyamə utsyiko, əto bo nkə, ‘Be díbə eso biamfó Yohanes bənə?’ ⁶ Nya læ bətəyi boə utidi əflo ófo nnya utsyiko, katsyakə eto betidi bamfo kenke ebubə bakpə bo aba, itsyise

məmblə kenke áfo bəno bə Onanto eto Unyeləkətidi wə Yohanes ni nɛ.”

⁷ Lə nyaso bələkə kənyə bətəyi bənkə, “Boante kaka únyə əsuəale nyamə útsyiko.”

⁸ Mfó nya Yesu tsya letəyi mə nkə, “Nko ke eso mintsya məmbətəyi mi kaka mimfo əsuəale fə meeyifo asa nyamfo eto okle.”

Yesu Áteyi Lekpa Itsyi Lə Opanyə Utsyuə Əsuə.

⁹ Mfó nya Yesu letəyi bətidi bamə lekpa nəmfo nkə, “Lə lefe nə lefe mə, osani utsyuə áfo kudiyi eto əkuə utsyuə. Se úsu kusu kutsyuə nkə læ usu usiə itə lefe nə dikulə esoo, úfi wə əkuə əmə ókpe læ beyifoyifo bətsyuə eto ani. ¹⁰ Se lefe léyo bə bətsyiko eyibibi nyamə bələe, ótsyese wə uyifoyifo utsyuə nkə usu ofo wə kedikə læ əkuə əmə əsuə læ beyifoyifo əflo oboko wə. Fəe beyifoyifo bamə áble uyifoyifo əmə nya bala wə babəse, nya bəntə wə kulesa. ¹¹ Lə nyaso ótsyese uyifoyifo bamba. Fəe beyifoyifo bamə áble wuntsya, nya bákpe wə kofani, nya bala wə bətsyese, nya bəntə wə kulesa. ¹² Ótsyese uyifoyifo tsyəfə. Nya beyifoyifo bamə ləblə wə bətəkə wə afabe læ əsuə nya bala wə bələkə læ mfó.

¹³ “Mfó əmə nya əkuənsate əmə letə wə əsuə nkə, ‘Be ele bə nyifo? Mootsyese mə ubi lala nya mfo nno miə boobu wə.’

¹⁴ “Fəe se beyifoyifo bamə dínyə ubi əmə, bətəyi mə əsuə bənkə, ‘Biənyə əkuənsate əmə eto ubi kosate ni nwə mfo. Bitə læ bolo wə ete wə bikə biamfo kenke læ befiani bo bele!’ ¹⁵ Nyaso bənə wə babəsə læ əkpə əmə kəfo nya bəlo wə.”

Mfó əmə nya Yesu letə mə nkə, “Be əkuənsate əmə luuyifo beyifoyifo bamə mfo? ¹⁶ Nla miə bete biə woolo beyifoyifo bamə kenke nya wuufi əkuə əmə okpe læ beyifoyifo bamba læ ani.”

Se betidi bamə lənə nko, bətəyi bənkə, “Owo lo! Yanle bə ibə nko!”

¹⁷ Yesu ábe mə tūū nya óto mə nkə, “Bíankla Awənisə Kənkə nyamfo eto kasə nle bote, ‘Leba nə mba laato ayo ləni bə dimbə kənoo,

ni bomu díbà lefiani nè nso bofe læ afefe kenke nti?’
 18 Utidi saa wə luutusə ɔsɔ læ leba nəmə əsuə, eboba wuli wuli wuli. Nya læ leba nəmə tsya əbə lesɔ utsyuə læ əsuəə, diukuə wə muɛmuɛmuɛ.”

Yesu Édi Etidi Itsyi Lə Umə̀nko Bofə Əsuə.

19 Afi eto bateasa ku Onanto eto be-sumunyə eto beninə ákpɛ nkɛale bæ læ bəmuə Yesu lamfolamfo, itsyise bənyə bæ mə ɔnlɛ sitinti nyaso ótɛyi lekpa nəmə nɛ. Fɛɛ báte betidi bamfo sikpi. 20 Lə nnya esoo, bákabɛɛ kusu bamba ko əsuə boɔyɛ bəmuə wə. Bəlɛkə betidi bətsyuə kalɔ kalɔ. Nya bákɛ ku mə bənkə besu Yesu ɔflɔ. Nya bəyifo əsuə fe Ditiki Sɛɛ nəmə mə kosate léla bæ læ bate itə mə əsuə. Nya bátsyese mə bənkə babio Yesu uyibi læ etiki əsuə læ bənyə kusu ko boɔyɛ befi wə bakpe læ Roma eto Aba eto uninə eto ani. 21 Lə nnya esoo, mba laabio kanɔ asa bamfó ésu Yesu ɔflɔ. Nya bátɔ wə bənkə, “Oteasa, buyi boənkə asa nnya faateyi ku nnya fate kenke eyifo etiki tlolololo. Nya buyi tsya boə aambe utidi eto ənəmi læ ale asa buyifo. Bomu aate ɔnukualetiki nnya əsuə Onanto laala nkə betidi yifo. 22 Lə nyamfo eso bola boə boate læ bo kɔfi ətə kusu bæ bofo umə̀nko butə Romafɔ eto Okankplɛ lee yəntə kusu?”

23 Fɛɛ Yesu ənyə mə kɔwɛsu bua útsyɛ lekpo nya ótɛyi mə nkə, 24 “Bifi sika flubia eto atabi beboko læ mbe. Owoe eto disi ku diye ntəkə mfo?”

25 Báteyi bənkə, “Okankplɛ Kaisare eto ale ini.”

Nya Yesu létɛyi mə nkə, “Bifi lesa saa nè ni Okankplɛ eto lele bitə Okankplɛ. Nya bifi lesa saa nè ni Onanto eto lele bitə Onanto.”

26 Nya læ betidi eto ənəmi mfó, bamfó wə bumuə læ kulesa əsuə. Mə kɛnyɛ əkpə mə nya iyifo mə yani læ ditiki nè Yesu létɛyi eso.

Yesu Édi Etiki Itsyi Lə Bəkpə̀nkɛ Eto Businkli Katakə Əsuə.

27 Sadukifɔ bətsyuə mba laateyi bənkə bəkpə̀nkɛ ensi embotakaa, əbə Yesu ɔflɔ nya bátɛyi wə bənkə, 28 “Oteasa, Moses

áwɔni læ afi nnya útə bo nkə, ‘Lə osani utsyuə əkpə nya oyani wə usiə utsyə nya bánle bebi saa, nyalɛ ele bæ osani əmfo eto ɔyimisani, fi usio əmə ufi. Nya wə ku ɔkɔsiə əmə læ bale bebi. Nya bebi bamfó, betidi ebunyə mə fe osani wə dimanke ubi saa eto bale.’ 29 Lə lefe ditsyuə, bayimisani ekuanse akɛ. Osaibi ninə éfi kusia nya úbə úkpə nya wə ku wə usiə mánle ubi saa. 30 ɔyimisani nuəfə tsya éfi ɔkɔsiə əmə. 31 Utsyáfə tsya nko kə. Nya lesa nəmə diyifo nko itə bayimisani ekuanse bamfo kenke. Məmbɛ kenke əkpə læ lefə nè mə kuutsyuə saa manle. 32 Lə kalosəkɔ kenke, usio əmə kosate əbə úkpə. 33 Nya mɔmɔɔ, diyi nè əsuə bekpə̀nkɛ luusinkli bataka, owoe eto usiə usio əmə luudi se məmbɛ kenke dífi wə læ lefe nè lefe mə?”

34 Yesu ətə mbuayɛ nkə, “Nkpə bomfo əsuə ete basani ku besio leefi bəsiə kəsiə bese. 35 Fɛɛ basani ku besio kenke ba dínyə itə bæ bataka bətsyi ɔkɔmə bəbə nkpə bo lensiembolo kulefee, bensiembufi bəsiə nye bəsiə bese. 36 Bootsya fe kase Onanto eto batənkpe nte, nya bensiembukpə tsya. Beyifo Onanto eto bebi itsyise bátaka bətsyi ɔkɔmə. 37 Nyamfo ni ɔnukuale wə Moses díləkə ote læ Asawɔni Kenkɛ eto Kukue əsuə nkə bekpə̀nkɛ si bootaka bəbə bəsiə nkpə. Itsyise læ lefe nè únyə læ kuyi ko díkənyə ute eto ənəmi, ókpadi Onamute fe Abraham eto Onanto ku Isak eto Onanto ku Yakob tsya eto Onanto. 38 Nyamfo læ bote bæ mba díkekpə kokoo, besi nkpə. Nyaso uyifo mə Onanto tsya.”

39 Mfó afi eto bateasa bamfo eto bətsyuə díte mbuayɛ bənkə, “Oteasa, ətə mbuayɛ kukɔnɔ!” 40 Nyamfo eto kamaa, kutsyuə saa mɛnsikpe ɔkɔɛ læ ɔtɔ kulesa tsya.

Owoe Eto Ubi Ni Nwə Onanto Lékpə ɔhile Utsyə?

41 Yesu átɔ mə nkə, “Ntsyə ibə fe betidi létɛyi bæ Nwə Onanto Lékpə ɔhile Utsyə ebutsyi Oka David eto bebi eto kafo?”

42 Nya Oka David əmə kosate átɛyi læ kusə eto kukue əsuə nkə,

‘Onamute əmə átɛyi mɔ Onamute nkə,
 “Si əsiə læ mɔ kodianɛ eto kutsyɛ

43 isu ese lefe nè muufi fə balo

nkpe læ fə kokpa kalo.” ’

⁴⁴ Nya læ Oka David ákpadi wə nkə On-amutee, ntsyə íbə fə Nwə Onanto Lékpó Ǿhile Utsyə luuyifo Oka David eto kafo eto ubi?”

Yesu Ɛkə Wə Bakasebi Ato Itsyi Lə Afi Eto Bateasa Ɔsuə.

⁴⁵ Lə lefe nə betidi ba tã dínýə béketsyue ato læ asa nnya Yesu nle bətəyi, ótəyi wə bakasebi nkə, ⁴⁶ “Bebe kukɔɔ læ afi eto bateasa əsuə. Betidi ba laala botsylama læ mə awu kplə kplə əsuə. Nya baala bæ betidi kəsiasə mə ku dibu læ asi kafo. Mə laala nlebe kplə busiə læ Yudafo eto katsyakɔ nya baala ndikɔ kraa busiə læ eyikedikɔ. ⁴⁷ Beesu bakɔəsia ɔflo bæ læ bawunsə ko mə, fəə baawə mə kale mə asa kafo. Nya baato kala kəntsyə, kate əsuə læ betidi eto ənəmi. Nyaso mə kotonənə ebəkə ale eso utsyuə saa eto kole!”

21

Ǿkɔsia Utsyuə Ɔtə Ɔtəsa Kplə.

¹ Lə kedikətəkɔ mfoo, Yesu ábesə ənəmi kato nya únýə kase batabinyə leefi mə ətəsa keso kakpe læ kedikətəkɔ eto otobe kafo. ² Nya únýə tsya kase ɔkɔsia okombo utsyuə dífi pesewa inuə butsyuə ókpe læ otobe əmə kafo. ³ Nya ótəyi nkə, “Nle mi bətəyi minkə ɔkɔsia okombo əmfoo, útə lesa nə nso bafefə bamfo kenke. ⁴ Itsyise babamba bamfoo, məə, lesa nə baala læ nə bəənyə nti, ete ni nə bətə nə. Fəə usio əmfo wə sekombo, lesa nə kenke ntə wə nə wuudi mfó, nya ni nə úfi útə mfo nə.”

Yesu Átəyi Etiki Itsyi Lə Onanto Eto Kedikətəkɔ Eto Boba Ɔsuə.

⁵ Lefe nəmfóo, bakasebi bətsyuə ake mfó kedi etiki itsyi læ Onanto eto kedikətəkɔ əsuə. Nya bətəyi kase kedikətəkɔ kamə laanɔ bobə ku kase aba nnya bəfi báto diyo nəmə laanɔ bobə ku asa nnya betidi díte bəfi bálɔ Onanto eto kedikətəkɔ kamə. Mfó əmə nya Yesu létəyi mə nkə, ⁶ “Lesə saa nə benle bunýə mfoo, lefe ditsyuə ebubə se leba saa lensiembubu læ ni kəsiəkɔ. Bomu betidi ebusense ditsyuə saa lekpo læ kasɔ.”

Kanyinyənyə Ku Betidi Eto Bəkpɔ Ku Mə Bətsyuə.

⁷ Mfó nya báto wə bənkə, “Oteasa, dimamfe yuubə itə nko? Nya be ini buufi bunýə læ bote boə lefe nə asa nyamfo luubə éboyo?”

⁸ Yesu átəyi mə nkə, “Bińýə bikabe kusu itə bæ kuutsyuə saa əmbowə mi okpe. Betidi kpə ebubə bətəyi bənkə mə ditiki bəbə buləkə kate, bookəbə kətəyi bənkə, ‘Mɔ uni,’ nya ‘Lefe nəmə éboyo.’ Fəə biəntəkəko mə kama. ⁹ Bíanté sikpi læ bənɔ lema eto kudu nya betidi letaka bəńýə læ bətsyuə əsuə. Asa nyamfo eto kakle ebutsyiko bubə, fəə inni nya kasɔ ni bənkə kalosəkɔ ebubə eyo elo.”

¹⁰ Yesu esi úsukosə nya ótəyi nkə, “Ese ebəkpɔ ku mə bətsyuə, nya bekakedikɔ lɔɔbəkpɔ ku mə əsuə. ¹¹ Kasɔ ebutinkə kekleke. Nya kukpense tsya luubə kekleke. Nya efimbi akpa akpa tsya luubə nlebe nlebe kenke. Nya ekpinsa kpə luutsyiko bubə læ difule əsuə.

¹² “Nya fə asa nyamfo luubə íbə, betidi ebumuə mi nya bookpe mi bulə, bate mi ohiā. Betidi ebokpa mi besuko akpokakpokɔ læ Yudafo eto ntsyakɔ nya bookpe mi læ ayo. Nya bookpa mi besuko baka ku Aba eto bənyesiə eto ənəmi bæ læ bakpronko mi akpo læ mə disi eso. ¹³ Nya læ lefe nəmfóo, kusu ebosini mi bæ læ bidi Onanto eto Ditiki Səə nəmə. ¹⁴ Bimue əsuə bitsyə bətənsə itə bæ biembulə əsuə læ kusu ko biɔyə biləkə mi əsuə kənyə eso. ¹⁵ Itsyise muutə mi kobe ku kənyə yayaya itə bæ mi balo eto kuutsyuə embofo bunýə læ mi ənəmi nye bətə mi etiki eto mbuayə kulefe. ¹⁶ Mi anto mə ku bayimisani ku mi betidi ku mi bayetsyuə ebufi mi bakpe læ ani. Nya boolo mi bətsyuə. ¹⁷ Betidi ba tã ebukisi mi læ mə disi eso. ¹⁸ Fəə mi disi eto sɛwɔni, le sɔni kplon embonya. ¹⁹ Bińýə kekleke læ binyə nkpe bo ləmbəkə kalokɔ kulefe.

Yesu Édi Etiki Itsyi Lə Lefe Nə Booba Yerusalem Eto Umə Ɔmə Bakpo Kasɔ.

²⁰ “Lefe nə bínyə biə bamamanyə esu bəńýə batsylama Yerusalem, ete biote biə umə əmfo eto boba kakpo læ kasɔ eto lefe eboyo. ²¹ Lefe nə mfóo, betidi ba

kenke nkpe lə Yudea, ele bə betsyetsyi bedu besu babio lə atini əsuə lə babo lə kanyi əsuə. Nya betidi bakenke nkpe lə umənkplə əmə kafo, ele bə babo lə wə bedu. Nya betidi ba kenke nkpe lə mbuto ku kəmə ka ləfi mfo, yanle bə besu umənkplə əmə kafo. ²² Itsyise lefe nə mfó ni kotonənə eto eyi nnya ele bə ibə fe kase Awonisa Kenke eto Kukue eto etiki léte. ²³ Yooke ale tinti itə besio ba ni bafonle ku bebiambe ba nle bebi bəyimisə. Kanyinyənyə kekkele kətsyuə ebubə kaso kamfo əsuə. Nya Onanto eto kotonənə ebubə betidi bamfo əsuə. ²⁴ Boolo bətsyuə ku asiabi. Nya boomuə bətsyuə lə əsuəale besuko nso bamba kpə əsuə. Nya betidi ba lenni Yudafó, luudi səkplə baayinkə Yerusalemfo bakpe isu ese lefe nə Onanto letonə utə mə.

Utidi Eto Ubi Ebusinkli Ubə.

²⁵ “Ekpinsa kpə ebubə lə kofe ku kofande ku befandebi eto ənəmi əsuə. Nya kaso eto betidi kenke eboyansə kusubebe saa. Nya sikpi kplə ebubə lə betidi əsuə lə kase lekpo eto kudu ku kase diuyənki nyanklaa eso. ²⁶ Ənəmi ebutsyiko betidi bonanko lə sikpi sia luumuə mə lə lefe nə befi bənyə bensəkə itə lesa nə luubə lə kawunsiə kenke əsuə eso. Itsyise asa nnya nkpe lə difule ensiembuñyə lə nnya kənyənkə. ²⁷ Nyamfo eto kamaa, Utidi Eto Ubi ebobo ubə lə difule lə asəmi loku kəmiə lə əsuəale kplə ku lə diyənde kplə əsuə. ²⁸ Lefe nə asa nyamfo mfe nle bubəə, belə mi əsuə bitsyə lə bikabe kusu, itsyise mi diləkəfe ebəfi elo.”

Bekase Asa Itsyi Lə Eyi Əsuə.

²⁹ Mfó nya Yesu leteyi mə lekpa ditsyuə nkə, “Bibu disa bitsyi lə kudiyi ku eyi bamba kenke əsuə bebe. ³⁰ Lə binyə biə afanto fəfo etsyiko bəbəə, bete biə kasəmite eboyo elo. ³¹ Nko kə ini lə binyə biə asa nyamfo nle bubəə, bete biə Onanto eto Sekadidi siamə eto dibəfe fe yaala lə eyo.

³² “Nle mi bəteyi sitinti minkə asa nyamfo kenke ebubə fe bətsyuə ba nsi nkpə mfo luukpə balo. ³³ Kato ku kaso ebubə efe, fəe mə etiki embubə efe kulefe.

Ele Bə Biñyə Bikabe Kusu.

³⁴ “Bebe kukonə biə biemfi mi lefe bitə budi ku sitekpe eto disuəyuə mate. Nya kuutsyuə memfi wə əsuə utə bəkpə lə kawunsiə kamfo eto asa əsuə. Lenni nko, diyi nəmə ebubə ditu mi lə kafuafua əsuə. ³⁵ Nya yuuyifo fe kase uyibibiobio ləələkə ubuki seka. Etsyise yuubə lə kawunsiə kenke eto betidi əsuə. ³⁶ Nyaso bitəkə ənə lə biñyə bikato ola lefe saa bə lə binyə əsuəale lə bəbə befe lə keni saa əsuə lə lesa saa nə luubə mfo əsuə lə itə bə biofo buñyə lə mə, Utidi Eto Ubi eto lekpokakpoko.”

³⁷ Lə eyi nyamfó kenke əsuəə, Yesu éfi óle betidi bamfo asa bote lə Onanto eto kedikətəko. Nya lə ditsyitsyo lefee, úkesu Nnuəbi eto Eyi eto Kətini ékesu kalabe. ³⁸ Nya olesiatu saa, betidi bamfo ékesu kedikətəko kamə lə banə wə asatete.

22

Besumunya Ninə Ákpe Disi Bə Lə Balo Yesu.

¹ Lefe nə Yudafó leedi Nnamfokuə eto Abolo eto Diyi nə baakpo bə Ukpə Asa Bo Jyila ebəfi. ² Fəe se Onanto eto besumunya ninə mə ku afi eto bateasa dikate betidi bamfó sikpi eso, bəkabebe kusu ko əsuə bəoye balo Yesu lə kabiobio əsuə.

Yuda Átonə Nkə Wuudu Yesu Utə.

³ Mfó nya Obonsam didufə lə Yuda wə baakpo tsya bə Iskarriot əsuə. Nyaa uyifo Yesu eto lefosi bakasebi inuə bamə eto on. ⁴ Nyaso Yuda ésu Onanto eto besumunya ninə ku Onanto eto kedikətəko eto mba laase mfó eto beninə oflo. Nya bədi etiki itsyi lə kusu ko əsuə wəoye fe boomuə Yesu əsuə. ⁵ Bənyə disuəyuə, nya bəteyi wə bə bootə wə atabi. ⁶ Nya Yuda tsya letonə nko. Nyaso útsyiko lefe sēe bəbebe lə kusu ko əsuə wəoye ufi Yesu okpe mə lə ani lə betidi bamə eto mante mante əsuə.

Yesu Əmuə Əsuə Itə Ukpə Asa Bo Jyila Eto Diyi Budi.

⁷ Lə nnya kamaa, diyi nə baalo basamubi itə Ukpə Asa Bo Jyila eto Diyi itə Nnamfokuə eto Diyididi əbə léyo. ⁸ Nya Yesu létsyese Petro ku Yohanes otənsə ku kenye kamfo nkə, “Bisu belə

Ukpə Asa Bo Ɔyila eto didisa bitsyə itə bo budi.”

⁹ Bátɔ wə bənkə, “Sie faala fə bɔlɔ ni butsyə?”

¹⁰ Nya útə mbuayɛ nkə, “Lə bidufə Yerusalem eto umə əməə, osani utsyuə ebubə otsyako mi wə ntsyi ntu ku ɔlɔtsyi. Bitəkəko wə lə bidufə diyo nə wuudufə.

¹¹ Nya lə bətɛyi oyosate əmə biənkə, ‘Oteasa nkə bɔtɔ fə nkə, “Nte diyo nə kafo ele bə Mɔ ku mɔ bakasebi luubə bedi Ukpə Asa Bo Ɔyila eto didisa?”’ ¹² Woote mi abanslo kato eto diyo kplɛ ditsyuə nə bálɔ bətsyə nya bétɛsyue əsiəsa lə ni kafo bətsyə. Bəlɔ didisa nəmə bitsyə mfó.”

¹³ Mfó nya báyifə kusu bésu bənyə lesa saa pɛpɛpɛ fe kase Yesu lətɛyi mə. Nya bálɔ Ukpə Ása Bo Ɔyila eto edisa nyamə bətsyə mfó.

Bédi Bonamute Eto Didisa.

¹⁴ Se lefe léyoo, Yesu ku wə batɔnkpe bamə ésu bəsiə kasɔ bə lə bedi lesa. ¹⁵ Ɔtɛyi mə nkə, “Iyifo mɔ lelabi kokooko bə lə ndi Ukpə Asa Bo Ɔyila eto didisa nəmfo ku mi fɛ lə nnyə kanyi. ¹⁶ Nya nle mi bətɛyi sitinti minkə mensiembudi ni bio isu ése lefe nə muudi ni lə Onanto eto sekakedikɔ.”

¹⁷ Nnya kamaa, Yesu éfi ditənəkobe nya óso ani. Nya ótɛyi nkə, “Befo nyamfo lə binə bitə bətsyuə. ¹⁸ Nlɛ mi bətɛyi minkə idu mɔmɔ ɛntɔɔ, mensiembunə ntu bo ləbɔ itsyi lə wanyi eto awɔnsa əsuə isu ese lefe nə Onanto eto sekadidi luubə.”

¹⁹ Nya úfi abolo utsyuə nya óso Onanto ani. Nya úbudi nnya nya úfi útə mə. Nya ótɛyi mə nkə, “Nyamfo ni mɔ əsuə eto sinə sia muufi ntə Onanto kedi lə mi disɪ. Biyifo nyamfo bifi bikakloma mə.”

²⁰ Nko ke tsya úfi ntə ku ləkobe úfi utə mə lə didisa nəmə kama nya ótɛyi mə nkə, “Ləkobɛtɔ nəmfo eyifo Onanto eto ketsyue fɔfɔ ka utsyue utsyə fe ditsyəbi, nə ni mɔ kɔtɔ ko mookpo lə kasɔ lə mi disɪ. ²¹ Fɛɛ betɛ biə nwə dídu mə útəə, si ɔlɛ kɔni bokpe ko mə lə ɔkpe ɔni mfo. ²² Nya mɔ, Utidi Eto Ubi, mbə nle bofe fe kase Onanto lése uyi utsyə. Fɛɛ mbɔbuɛ itə utidi wə luudu mə utə.” ²³ Mfó nya beetsyiko bətsyuə bɔtɔ kanɔ bə owoe luuyifo nyamfo.

Owoe Ni Ɔkplɛ Lə Bakasebi Bamə Nti?

²⁴ Kənə əbə kedufə bakasebi bamə nti itsyi nwə luudi ɔkplɛ əsuə. ²⁵ Nya Yesu lətɛyi mə nkə, “Betidi ba lenni Yudafoɔ, mə baka kpe əsuəale lə mə betidi əsuə kenke. Nya baka bamfo kpe diye nə baala bə betidi bamfo kakpo məə, nə ni bə ‘Bafonətidi.’ ²⁶ Fɛɛ inni nko ele bə itsyə lə mi nti. Bomu utidi wə ni nwə nso kenke lə mi ntii, ele bə uyifo wə əsuə ɔkɛkɛ enso. Fɛɛ nwə ni ɔtɔnkɔtɔnkoo, ele bə ofiani nwə leesumu betidi. ²⁷ Nya owoe ni ɔkplɛnyə onso? Nwə ləəsiə lə ɔpunu ekedi lee, nwə leesumu wə? Lə ɔnukualɛɛ, nwə ləəsiə lə ɔpunu ekedi. Fɛɛ mɔɔ, nkpe mi lə nti fe nwə leesumu. ²⁸ Bíokpe ɔkɔɛ koko bitəkəko mə lə mɔ lefe kekkele kenke əsuə. ²⁹ Nya fe kase mɔ Anto dítə mə əsuəale nkə ndi sekaa, nko kə mintsya luutə mi əsuəale nyamə eto okle nɛ. ³⁰ Biudi binə lə mɔ lesakedikɔ lə mɔ sekakedikɔ. Nya biusiə lə akankpomɛ əsuə lə bidi seka lə Israel eto lefosi atobi ənuə nyamfo əsuə.”

Yesu Átɛyi Utsyə Nkə Petro Ebutudi Kenyɛ Lə Wə Ɔsuə.

³¹ Mfó nya Yesu lətɛyi Simon Petro nkə, “Simon, Simon! Tsyue ato lə anɔ! Onanto ətə Obonsam kusu nkə oto mible obe lə usense mi nti, mba nkpe kɔnɔku mba ləmbə kɔnɔ lə fe kase ɔkuɛmfo laafle kamɔ kələkə lə kofo nti. ³² Fɛɛ Simon, mboto ola lə fə disɪ bə lə fə bofokanɔ lə bɔyɛ kenyɛ buyuə. Nya lefe nə fuusinkli əbə mɔ ɔfɔɔ, kpe fə bayimitsyuə nkɛale.”

³³ Nya Petro lətɛyi wə nkə, “Bonamute, nnyə nle kusu bobɛ miə bonko fə kenke ebolabe lə Aba eto diyo nya lə nkpe ku fə kulaa tsya!”

³⁴ Nya Yesu lətɛyi wə nkə, “Petro, nle fə bətɛyi miə ketsyɛ kamfo fɛ ukusɛ luutə kenyɛɛ, ebutudi sitsyə fə enyi mə.”

Otabitobe Ku Kusuyɛyɛtobe Ku Kalande Eto Butsyi.

³⁵ Mfó nya Yesu lətɔ wə bakasebi nkə, “Lefe ditsyuə nə léfe se mintsyese mi kusu nya mɪntə bíentsyi otabitobe nye kusuyɛyɛtobe nye afɔkpa kuətsyuə, béhiã lesatsyuə?”

Bətə mbuayə bənkə, “Kulesa mánhiã bo kula kon.”

³⁶ Nya Yesu leteyi mə nkə, “Fəe mómɔɔ, utidi wə nkpe atabi eto otobe utsyuə nye kusuyeyetobe utsyuə, ufi ɔɛ. Nya nwə kalande kukətsyuə lentee, ele bə ufi wə awu nye kafia ote, lə usu oya ke. ³⁷ Nya nle mi bətəyi minkə Awɔnisa Kenke eto Kukue eto lesa nə bəwɔni bəkpe mfó lə bətəyi nkə, ‘Bákla wə bəkpe lə betidi bua ntii,’ ele bə ibə itə nko lə mɛ əsuə. Itsyise lesa nə bəwɔni itsyi lə mɛ əsuə, lə bubə kətə.” ³⁸ Nya bakasebi bamə leteyi bənkə, “Bonamute, bee! Nnyə nlanle nnuə nte mfo!”

Mfó nya útə mbuayə nkə, “Isiə.”

Yesu Áto Ola Lə Nnuabi Eto Eyi Eto Kotini Isuə.

³⁹ Yesu áyɛ ɔbɔ lə umə əmə nya úsu Nnuabi eto Eyi eto Kotini əsuə fe kase woala buyifo. Nya wə bakasebi bamə tsya dítəkəko wə. ⁴⁰ Se óyo kaka əməə, Yesu áteyi wə bakasebi nkə, “Beto ola, lə bɛyɛ disi butə lə botokabe əsuə.” ⁴¹ Nnya kamaa, óyani mə utsyə mfó óyɛ usu seto sɛkɛ nya ósɛ akonki óto ola. ⁴² Nya óteyi nkə, “Nto, lə alaa, ləkə kanyi eto ləkɔbe nəmfɔ etsyiko lə mɔ ɔfɔ. Fəe menyifo lə mɔ lelabi əsuə, bomu lə fə lele əsuə.” ⁴³ Mfó nya Onanto eto ɔtɔnkpe dítsyi kato úbə úləkə əsuə óte wə nya ókpe wə nkɛale. ⁴⁴ Nya lə kanyi kplɛ ka ɔnlɛ bunyə esoo, usi óto ola kekkele ókpe. Nya diwi nə lɛbɔ lekpo wə eyifo fe atɔbo nya nle bola kakpo lə kasɔ.

⁴⁵ Se Yesu létaka lə kaka ɔnlɛ ola boto mfóo, úsinkli úsu wə bakasebi bamə ɔfɔ. Nya úbə únyə nkə bálabe selabe itsyi lə ləwɛnlɔ nə əsuə bakɛ eso. ⁴⁶ Mfo nya óteyi mə nkə, “Beso bɛnlɛ selabe? Betaka lə beto ola lə kase biembudufə lə botokabe əsuə.”

Besumunyə Ninə Emuə Yesu.

⁴⁷ Lefe nə Yesu nýə ɔnlɛ etikii, betidi kpə bətsyuə áyɛ bétu wə. Yuda wə ni bakasebi lefosi inuə bamə eto ɔni lətɔnko mə. Jyɛ úsu Yesu ɔfɔ nkə lə ɔfɔ wə lə kola. ⁴⁸ Fəe Yesu áteyi Yuda nkə, “Yuda, bubə fəbə fə aafɔ mɔ, Utidi Eto Ubi, lə kola lə efi mɛ akpe lə betidi eto ani?”

⁴⁹ Lefe nə bakasebi ba ləkɛ mfó ku Yesu dínýə lesa nə luubə ibə, bátɔ Yesu bənkə, “Bonamute, bɔkpɔnko mə ku bo nlande lee?” ⁵⁰ Mfó nya bakasebi bamə nti eto ɔni lésiabe Usumunyə Ninə Kenke eto uyifoyifo eto kodianito úfə.

⁵¹ Fəe Yesu áni ko mə óteyi nkə, “Isiə! Bitə mə kusu!” Mfó nya útidi uyifoyifo əmə eto koto nya wə koto dísinkli kótsya wə.

⁵² Nya Yesu leteyi besumufɔ ninə ku mba laase Disumuyo eto beninə ku kusə eto beninə ba díbə mfo bə lə bəbə bəmuə wə nkə, “Beso ele bə bifi keyi ku nlande bibə fe uwudifɔ mini? ⁵³ Bonko mi ákɛ lə Yudafo eto kedikətəkɔ diyi saa tsya biátetsyi biə biəmuə lə əsuəale mɛ əsuə. Fəe mi lefe léyo bə biyifo nko se Obonsam eto əsuəale ntekə kato.”

Petro Áni Yesu.

⁵⁴ Besumunyə ninə ku baka bamfó əmuə Yesu, nya bəfi wə bésuko Usumunyə Ninə Kenke eto diyo. Nya Petro tsya dítəkəko mə kama kama. ⁵⁵ Betidi bətsyuə ákpe ute utsyuə lə diyo nəmə eto lekple, nya Petro tsya dísu úsiə lə mə nti. ⁵⁶ Se besio eto uyifoyifo ɔni dínýə Petro se ute díyənde okpo wə lə əsuə se usi mfóo, óbe wə tũũ nya óteyi nkə, “Utidi əmfɔ tsya ətəkəko Yesu.”

⁵⁷ Fəe Petro áni nyamfo nya óteyi nkə, “Usio, minyi wə kulaa tsya!”

⁵⁸ Lə lefe kliminti ditsyuə eto kama, osani utsyuə tsya ənyə Petro wə únyi nya óteyi wə nkə, “Fintsya mə nti eto ɔnɔ feni?”

Fəe Petro esi útə mbuayə nkə, “Osani, nni mɔ uni!”

⁵⁹ Íyifo fe lebombosɔsɔ lɔni eto kama, osani bamba utsyuə tsya ébə únyə kekkele óteyi nkə, “Kənə ku kətsyuə saa əmbə lə nyamfo əsuə bənkə osani əmfɔ tsya ətəkəko Yesu, itsyise Galileanyə uni!”

⁶⁰ Fəe Petro ətə mbuayə nkə, “Osani, mante lesa nə fanle bətəyi mfo kula kula!” Lamfolamfo, fe kase unsi únyə ɔnlɛ etiki, ukusɛ ko ditə kɛnyɛ. ⁶¹ Bonamute əmə ékɛnsə óbe Petro. Mfó əmə nya Petro lékloma nkə Bonamute əmə áteyi wə nkə, “Fə ukusɛ luutə kɛnyɛ ketsye kamfoo, ebutudi kɛnyɛ sítsyɔ sɔɔ fə enyi mɛ.”

62 Petro ábo úsu lekple nya úwi keku keklege.

Yudafɔ Ba Lése Yesu Ɛmá Wá Nya Báble Wá.

63 Betidi ba díkase Yesu, əmə wə nya báble wə. 64 Bákle wə ənəmi nya báblewə, nya bato wə bənkə, “Owoe ləso fə? Teyi bo!” 65 Nya baka wə lə esu bamba kpə əsuə tsya.

Yesu Ɛnyá Lə Bakponkpo Eto Ɛnəmi.

66 Se kale dísiə, kusə komə eto beninə ku besumunyə ninə ku afi eto bateasa əbə bəsiə. Nya bákpa Yesu bésuko mə ənəmi. 67 Nya betidi ba díbə batsya mfó leto Yesu bənkə, “Teyi bo lə fə ni Nwə Onanto Lékpó Ɔhile Útsyá əmə.”

Mfo nya útə mbuayə nkə, “Lə nteyi mi lesatsyuə tsyaa, biəmbofo bənɔ. 68 Nya lə ntɔ mi etiki ətsyuə, biəmbofo kənyə buləkə katəyi mə kulesa. 69 Fəe idu mómɔ ɛntɔ, Onanto wə ni əsuəalenyə kenke ebutsyá mɔ, Utidi Eto Ubi, lə wə kodianí.”

70 Mfó nya məmble leto wə bənkə, “Nyale, fə ni Onanto eto Ubi əmə?”

Útə mbuayə nkə, “Mi kosate nle bətəyi biənkə wə mini, nya nko ini nɛ.”

71 Bətəyi bənkə, “Yensihia bo bə kuut-syuə saa si ubə udi adansiɛ lə nyamfo əsuə. Bo kosate áno asa nnya óteyi!”

23

Pilato Áto Yesu Etiki.

1 Nya məmble létaka nya bəfi Yesu bésuko Pilato ɔflo. 2 Mfó bətsyiko etiki butsyi lə wə əsuə katəyi bənkə, “Búmuə utidi əmfo se ɔnlɛ bo kusə eto betidi bokpa kayenko lə kusu bua əsuə. Nya ɔnlɛ mə bətəyi nkə, bənsiko umənkə bətə Roma eto Okankplɛ. Nya úsi óteyi tsya nkə wə ni Nwə Onanto Lékpó Ɔhile Útsyá nya uni Oka tsya.”

3 Pilato áto wə nkə, “Fə ni Yudafɔ eto Oka əmə?”

Nya Yesu díte mbuayə nkə, “Nko ini fe kase fanle bətəyi nɛ.”

4 Mfó nya Pilato létəyi besumunyə ninə ku sitiditu siamə nkə, “Mənnyə kulesa lə utidi əmfo əsuə nə eso ele bə nlo wə dikpi.”

5 Fəe məmə ənyə keklege bətəyi bənkə, “Wə asa nnya woate ətə botaka kənyə əbə idufə lə Yudea eto betidi kenke nti. Útsyá nyamfo kasɔ lə Galilea, nya úkaboko nnya mfo tsya.”

Herodes Áto Yesu Etiki.

6 Se Pilato lenɔ ditiki nəmfoo, óto mə nkə, “Galileanyə ni utidi əmfo?” 7 Nyaso se óte nkə Yesu étsyi Galilea eto lekpace nə əsuə Herodes nle seka budi esoo, úfi wə ótsyese Herodes ɔflo. Nya Herodes əmfo akɛ lə Yerusalem lə lefe nəmfó əsuə.

8 Ɛsuə əyuə Herodes tinti se únyə Yesu, itsyise wóɔnɔ wə kɔsɔ koko nya óla nkə lə unyá wə kokooko. Nya ɔnlɛ kusu bobɛ nkə wuunyə Yesu lə uyifo ayanisa ətsyuə lə obe. 9 Nyaso Herodes áto Yesu etiki kpə, fəe Yesu ménfe kənyə utə mbuayə saa. 10 Besumunyə ninə ku afi eto bateasa ábo bəbə sɛtɔ nya bála nnyɛ kplɛ, kplɛ bətəkə Yesu. 11 Herodes ku wə bamamanyə ákpe Yesu kɔfiɔ ku kofani. Nya bəfi awu nnya lefo koya ətsyuə bákpe wə nya besi bákpa wə bésuko Pilato ɔflo. 12 Diyi nəmfo hã əsuə nya Herodes ku Pilato léfiani bayetsyuə, itsyise kɔɔ, balo bédí lə bətsyuə.

Pilato Álo Yesu Dikpənkpi.

13 Pilato ákpadi besumunyə ninə ku umə eto beninə ku betidi ba létsya mfo ɔko. 14 Nya óteyi mə nkə, “Mi lékpa utidi əmfo bəboko mə biə ɔlɛ betidi bokpa kayenko lə kusu bua əsuə. Nya mómɔɔ, ńtɔ wə etiki lə mi kosate eto ənəmi. Nya mənnyə kabua saa lə wə əsuə fe kase mi léla bítəkə wə. 15 Herodes tsya mənnyə kulesa bua saa lə wə əsuə, itsyise úsinkliko wə ótsyese bo. Utidi əmfo ményifo kulesa nə ele bə bolo wə dikpənkpi. 16 Nyaso muutə lə bablɛ wə kuyibi lə nyani wə lə udu.” 17 Lə Ukpə Ása Bo Ɔyila eto eyididi saa əsuə, iyifo Pilato eto ketsyue bə oyani mba bákpe lə diyo eto ɔni lə mə nti utə mə.

18 Məmble áfa bembembe bətəyi bənkə, “Lo wə! Lə ayani Baraba ətə bo!” 19 Baraba əmfoo, bákpe wə lə diyo eyɛ lə bulə butsyuə bo ókpe únyə lə Yerusalem eto umə ku wə utidi wə ólo əsuə eso.

²⁰ Nya se Pilato léla nkə lə oyani Yesu esoo, usi údi betidi bamə etiki. ²¹ Fɛɛ bákpo kudu bembembe bákpe lə wə etiki nnya ɔnlɛ bɔtɛyi əsuə bə “Sɔ wə amanklasə lə uyikabie əsuə! Sɔ wə amanklasə lə uyikabie əsuə!”

²² Pilato esi ótɛyi mə ditsyɛfə nkə, “Nya nte kabua ka úyifo? Mənnɔyə kabua ka úyifo eso ele bə nlo wə dikpənkpi! Muutə lə bablɛ wə keyibi lə nyani wə.”

²³ Fɛɛ bofa ko bensɔ banlɛ bembembe katɛyi bənkə, “Ele bə lə basɔ Yesu baman-klasə lə uyikabie əsuə.” Nya lə kalosəko, bətəkə wə kato. ²⁴ Nyaso Pilato ála etiki nyamə úləkə fe kase betidi bamə léla. ²⁵ Óyani utidi nwə baala útə mə. Utidi wə bakponkpo lékpe lə diyo itə bulə bo ókpe ku wə utidilolo eso. Nya óyani Yesu ókpe mə lə ani nkə lə beyifo lesa nə bála ku wə.

Bamamanyə Ásɔ Yesu Bámanklasə Lə Uyikabie Əsuə.

²⁶ Bamamanyə bamə ákpa Yesu bédunko. Nya se bányɛ lə kusu bantɔ, bátɛyako Kirenenyə utsyuə wə baakpo Simon wə dítɛyi kebuto kətsyuə ɔntɔ lə Yerusalem. Bənyənsə wə báyinkə wə bákpe bənkə ofo uyi wə Yesu ntsyi mfo utsyi lə utəkəko wə kama. ²⁷ Betidi kpə bətsyuə ətəkəko Yesu kama. Nya besio bətsyuə akɛ lə mə nti ba díkewi nku ku kaminsə kətə wə. ²⁸ Yesu ékensə óbe nya ótɛyi mə nkə, “Yerusalem eto besio, bienwi keku bitə mə. Bomu biwi lə mi ku mi bebi eto disí. ²⁹ Itsyise lefe ditsyuə ebubə nə betidi lɔtɛyi bənkə, ‘Diyuə itə bakonɔ ku mba eto belefie ubi dímənsiəto unyə ku ami nnya bányimi tɔ bənyə!’ ³⁰ Lefe nəmfó ni lefe nə betidi lɔtɛyi atini bə, ‘Beba bekpo bo lə əsuə!’ Nya bɔtɛyi akpənkpe bə, ‘Bəkula bo!’ ³¹ Itsyise lə balɛ asa nyamfo eto okle buyifo lə kuyi kuā əsuə, ntsyɛ yuutsyɛ itə kuyi koya?”

³² Bákpa betidi bamba inuə ba ni babuayifo bésu kalokɔ ku Yesu. ³³ Se bésu báyo kaka baakpo Ditidisikɔbee, básɔ Yesu bámanklasə lə uyikabie əsuə mfó. Nya betidi inuə bamə tsyaa, básɔ mə bámanklasə lə keyi əsuə lə Yesu eto siməni ku sediani. ³⁴ Mfó nya Yesu lɛtɛyi

nkə, “Nto, fi atsyɛ mə, itsyise benyi lesa nə banlɛ buyifo.” Lə nyamfo eto kamaa, bamamanyə bamə ésie Yesu eto awu bətə bətsyuə lə kase asa nnya bákpo base lété əsuə.

³⁵ Betidi bamə kenke ənyə mfó balɛ bobɛ nya Yudafɔ eto beninə bamə nyə bənlɛ Yesu bumə katɛyi bənkə, “Ófo betidi bamba lə nkpə, bitə lə uləkə wə əsuə lə bobɛ, lə wə ni Kristo, Nwə Onanto Lékpɔ Ɔhile Utsyɛ əmə!”

³⁶ Nko ke bamamanyə bamfó tsya dímə wə nɛ. Bésu wə ɔflɔ nya bəfi ntə bo nkpe kalo bətə wə bə unə. ³⁷ Nya bətɛyi bənkə, “Lə fə ni Yudafɔ eto Okaa, nyalɛ kpɔ lə ələkə fə əsuə!”

³⁸ Bəwɔni etiki nyamfo lə wə disikato nya nle bɔtɛyi nkə, “Nwə mfo ni Yudafɔ eto Oka əmə nɛ.” ³⁹ Babuayifo ba básɔ bámanklasə lə eyi əsuə eto ɔni lə mə nti áka Yesu nkə, “Inni fə ni Nwə Onanto Lékpɔ Ɔhile Utsyɛ? Kpɔ lə ələkə fə əsuə, lə ələkə bo tsya!”

⁴⁰ Fɛɛ unuəfə áni ko wə ótɛyi nkə, “Aante Onanto sikpi lee? Kotonənə kɔni eto okle befi bətə fə ku wə kenke. ⁴¹ Nya bo kotonənə, kɔyɛ lə kusu əsuə. Itsyise lesa nə dínyə itə boo, ni ni nə bəfi bətə bo nɛ. Fɛɛ wə ményifo kabua saa.”

⁴² Nya ótɛyi Yesu nkə, “Yesu, kloma mə lə esu edufə fə sekakediko!”

⁴³ Mfó Yesu lɛtɛyi wə nkə, “Nlɛ fə bɔtɛyi sitinti miə mmi əmfɔ kee, ebudufə Paradiso kafo ku mə.”

Yesu Ɔkpə.

⁴⁴⁻⁴⁵ Nya se éyo kakɔmi eto lefosi ənuə, kofɛ áyɛ bofa nya kale ku kawunsɔ kenke lena tūū itsyi lə kakɔmi isu ese lə abombo ətsyɛ. Nya Onanto eto kedikətəkɔ eto kafia ka mfaka mfo léla, kəsie lə akpa ənuə. ⁴⁶ Yesu áfa ku ɔkɔɛ bembembe nkə, “Nto, mfi mə ləwɔnɔ nkpe fə lə ani!” Se ótɛyi nyamfó nkoo, ómə kenye.

⁴⁷ Se omamanyə ninə əmə dínyə lesa nə díbə, ótesə Onanto ótɛyi nkə, “Sitintii, utidi əmfɔ eyifo utidi sɛɛ.” ⁴⁸ Se betidi ba díbə bə baabɛ lesa nə díbə nya bənyə lesa nə díbə, bésinkli bésu ayo nya bəfi ani bətsyi lə esi ku kaminsə. ⁴⁹ Nya betidi ba kenke léte Yesu ku besio ba dítəkəko wə

ditsyi Galilea bəbəə, ənyə kəsese bale asa nyamfo bobə.

Yosef Arimateanya Ébikə Yesu.

⁵⁰⁻⁵¹ Osani utsyuə áke mfó baakpo Yosef wə dítsyi Arimatea lə Yudea eto kaso. Uyifo utidi sɛɛ wə betidi lætə dibu tinti. Nya uńyə ɔnlɛ kusu bobə itə Onanto eto sekadidi sia nlɛ bubə. Itə bə ókɛ lə Yudafɔ eto bakpronkpo nti tsyaa, wántɔnɔ ko mə lə lesa nə bási uyi ku lesa nə bəyifo əsuə.

⁵² Úsu Pilato ɔflɔ úsu ótɔ wə nkə lə ofo Yesu eto ɔkɔ. ⁵³ Úləkə ɔkɔ əmə nya úfi kafia flubia kətsyuə úmini wə kenke. Nya úfi wə úsu úbikə lə leba kafo eto kudi kutsyuə ko bembikətɔ kuutsyuə bənyə.

⁵⁴ Diyi nəmfó eyifo Fida wə bəəmuə əsuə fe ɔnweditsyayi læsiə kale.

⁵⁵ Besio ba dítkəkəko Yesu se betsyi Galilea, ətəkəkəko Yosef bésu kudi komə eti nya bésu bábe kase bəbikə Yesu əmə.

⁵⁶ Nya bésinkli bésu oto nya bəkuə asa nnya laanyi fififi ku nnuəbi bo beefi kediki bakɔ lə əsuə bətsyə. Nya bətsyə ɔnwɛ lə ɔnweditsyayi fe kase mə afi nyamə léte.

24

Yesu Átaka Utsyi ɔkɔmə.

¹ Lə Kəsida eto olensiantoo, besio bamə əsu kudi komə ɔflɔ bətsyi afa nnya bálɔ bətsyə bésuko kudi komə ɔflɔ. ² Mfóo, bənyə bə kudi komə eto kənyə ásini kute nya leba kplɛ nə bəfi bəti mfó ámina dite kutsyə. ³ Nyaso bédufə bésu kudi komə kafo, fɛɛ bənnyə Bonamute Yesu eto ɔkɔ əmə. ⁴ Nyamfo ətə difufu əmuə mə. Nya ete basani inuə bətsyuə díləkə əsuə báte mə. Nya bikə bia banlɛ nlɛ buyənde kaba mə ənəmi. ⁵ Sikpi əmuə mə tinti nyaso bási esi kaso bətə basani bamə. Nya basani bamə letɔ mə bənkə, “Beso bənle utidi wə nkpe nkpə bəbɛbɛ lə bəkrənkpə nti? ⁶ Umbə mfo. Ótaka! Bekloma lesa nə ótyi mi lefe nə ɔkɛ lə Galilea nkə, ⁷ ele bə befi Utidi Eto Ubi bakpe lə betidi bua eto ani. Bɔɔsɔ wə bamanklasə lə uyikabie əsuə. Nya lə eyi ətsyə eto kamaa, wuusinkli otaka utsyi ɔkɔmə ubə.” ⁸ Besio bamə ákloma wə etiki nyamə.

⁹ Nya se bésinkli bətsyi kebikəkə mfó bəbəə, bésu bətəyi bakasebi lefosi ɔnwɛ bamə ku babamba kenke tsya asa nyamfo. ¹⁰ Besio bamə ni Maria Magdalene ku Yohana ku Maria wə ni Yakobo eto ambe. Mə ku besio bamba ni mba lətyi batɔnkpe bamfo asa nyamfo. ¹¹ Fɛɛ batɔnkpe bamə efi asa nnya besio bamə díbə bətəyi mə fe ebukitiki. Nyaso bámfo mə báno. ¹² Fɛɛ Petro alɛɛ, ótaka nya útsyetsyi úsu kudi komə ɔflɔ. Nya se úsu óbe kudi komə kafoo, únyə mfia bo bəbikə ɔkɔ əmə. Fɛɛ wénsinyə kulesa mfó. Nyaso usinkli úsu se íyifo wə yanii lə kase asa nyamə díbə eso.

Betidi Ənyə Yesu Lə Emaus Eto Kusu.

¹³ Nya lə diyi nəmfó ke əsuə, Yesu eto mba ntəkəkəko wə eto inuə bətsyuə yɛ lə kusu bətɔ lə umə kɛkɛ utsyuə wə baakpo Emaus. Nya yuutsyə fe esunkpo kəntsye akuanse idu mfo isu Yerusalem. ¹⁴ Nya banyə mfó banlɛ etiki budi itsyi lə lesa nə díbə əsuə. ¹⁵ Se bányə bánlɛ etiki budi kedufə lə etiki nyamə əsuə, Yesu kosate əsu útu mə nya wə ku mə leyɛ bantɔ. ¹⁶ Bənyə wə, fɛɛ bəntsya wə lekpo.

¹⁷ Yesu átɔ mə nkə, “Be əsuə bənyə lə kusu bənle etiki budi ketsyiko?”

Bəkənə bənyə. Nya mə ənəmi nlɛ bote fe baminsətidi. ¹⁸ Nya mə ɔni wə baakpo Kleopa letɔ Yesu nkə, “Nyale fə mate hā ete ni ɔfɔ lə Yerusalem wə lenyi asa nnya nlɛ bubə lə eyi nnya kliminti mfo eto nti lee?”

¹⁹ ɔtɔ mə nkə, “Be eto asa?”

Bətə mbuayɛ bənkə, “Asa nnya díbə lə Yesu Nasaretnyə əsuə. Utidi emfo ni Onanto eto Unyeləkətidi wə Onanto ku betidi ba tā dínyə bə okpe əsuəale tinti lə wə asayifoyifo ku asa nnya ótyi kenke əsuə. ²⁰ Nya bo besumunyə ninə ku bo baka dífi wə bákpe lə Romamfo eto uninə lə ani bə olo wə dikpənkpi nya básɔ wə bamanklasə lə uyikabie əsuə. ²¹ Fɛɛ búfi ənəmi butəkə lə wə əsuə boə wə lofo Israel eto betidi kenke lə nkpə. Nya mmi ni diyi tsyəfə sɔɔ se asa nyamfo díbə nɛ. ²² Bo nti eto besio bətsyuə ətə bo ketu étinkə. Itsyise bésu wə kudi komə ɔflɔ ku olesiatu əmfó. ²³ Fɛɛ bənnyə wə ɔkɔ

əmә. Nya bésinkli bəbә bātәyi bo bənkә Onanto eto batənkpe bətsyuә әbә bәlәkә әsuә bāte mә. Nya bātәyi mә bənkә Yesu kpe nkpә. ²⁴ Bo nti eto bətsyuә әsu kudi komә oflō mfō nya bənyә fe kase besio bamә leteyi pəpəpə, fəe bənnүә wә kosate.”

²⁵ Nya Yesu leteyi mә nkә, “Bieninә! Nya tsyaa, mi bofokanō lә asa nnya Onanto eto bənyelәkәtidi leteyi mi әsuә әmbә ale! ²⁶ Binyi biәnkә ele bә, Nwә Onanto Lәkpo Ǿhile Utsyә әmә nyә kanyi kamfo eto okle fә lә udufә wә sekakedikō eto diyәnde әsuә?” ²⁷ Nya Yesu dīlәkә asa nyamfo kasō ṓte mә lә asa nnya bāwōni bakpe lә Awōnisa Kenke eto Kukue әsuә itsyi lә Moses eto Ǽkue ku asa nnya kenke Onanto eto bənyelәkәtidi lәwōni bətsyә itsyi lә wә әsuә. ²⁸ Se ibu sekә lә bedufә umә kekә wә bāntōō, Yesu әyifo fe bofe ɔnlә kedu. ²⁹ Fәe bāninko wә bātәyi bənkә, “Kale эbоло kalo nyaso ke lә bo oflō mfō.” Nyaso ұsu ṓsɔnɔ lә mә oflō.

³⁰ Ǫsiә lә kasō nkә lә udi lesa ku mә. Nya ұfi abolo nyamә nya ṓsɔ Onanto ani, nya ұbudi nnya ұfi ұtә mә. ³¹ Mfō nya mә әnәmi lesini nya bənyә wә bətsyә lekpo. Fәe ṓnya fīi lә mә әnәmi. ³² Bātәyi mә bətsyuә bənkә, “Lefe nә ṓke mfō ұkedinko bo etiki nya ұkәlәkә Awōnisa Kenke eto Kukue eto etiki kasō kate bo lә kusuu, disuәyuә ditsyuә eto okle akә bo lә lekәesi!”

³³ Bātaka lamfolamfo nya bésinkli bésu Yerusalem. Nya bésu bənyә lefosi ɔnwe bamә ku betidi bamba bāko bensi. ³⁴ Nya bānlә bətәyi bә, “Bonamute ātaka ұtsyi ɔkɔmә sitinti, nya ұlәkә әsuә ṓte Simon.” ³⁵ Mfō nya betidi inuә bamә leteyi mә asa nnya dībә lә kusu ku kase bənyә Yesu bətsyә lekpo lefe nә ұbudi abolo nyamә ұtә mә.

Yesu Ǽlәkә Ǽsuә ṓte Wә Bakasebi.

³⁶ Se betidi inuә bamfo nlә mә etiki budii, mfō әmә Yesu kosate әbә ұnyә lә mә nti. Nya ṓtәyi nkә, “Diyuә lә disiaکو mi.”

³⁷ Bāyakla nya bēbu bənkә ɔkō banle bunyә. ³⁸ Fәe ṓtәyi mә nkә, “Beso bi-etinkә mә! Beso biamfo kanō? ³⁹ Bebe mō ani ku mō akpa. Nya bitidi mә lә bete bi-

mә uni. Itsyise ɔkō әmbә әsuә eto sinә ku ekubi fe kase bēnlә mә bunyә minte mmә.”

⁴⁰ Se ṓtәyi nkoo, ұfi wә ani ku akpa ṓte mә. ⁴¹ Lә kase banle disuәyuә bunyә tinti nya asa nyamә diyifo mә yani esoo, bāmfo bofo kanō. Mfō nya Yesu letō mә nkә, “Didisa ditsyuә te mi mfō?” ⁴² Bēfi lekpe sәnsә bāboko wә. ⁴³ Nya ṓfo ni ṓyimi lә mә әnәmi mfō.

⁴⁴ Nya ṓtәyi mә nkә, “Asa nyamfo әsuә tututu mīnteyi mi lefe nә minke mi lә oflō nә. Lesa saa nә bāwōni lә Moses eto afi eto kukue nye Onanto eto bənyelәkәtidi eto asa nnya bāwōni lә Ǽsәnkue itsyi lә mә әsuәә, ele bә ibә itә nko.”

⁴⁵ Mfō nya ṓsini mә nsusu itә lә banō Awōnisa Kenke eto Kukue eto etiki nnya nkpe mfō kasō. ⁴⁶ Nya ṓtәyi mә nkә, “Bāwōni bətsyә bә Nwә Onanto Lәkpo Ǿhile Utsyә mfō ebunyә kanyi nya wootaka utsyi bekpәnkpe nti ubә lә diyi tsyәfә әsuә. ⁴⁷ Nya wә bakasebi ebobe letsya lә wә diyе әsuә bәtә kawunsia eto betidi kenke bә batsyi mә akәesi bawuninsә itә lә Onanto lә ufi mә abua ɔtsyә mә. Nya letsyabebe nәmfō ebutsyә kasō lә Yerusalem. ⁴⁸ Mi luudi adansia bilәkә ditiki nәmfō bete lә kalebe saa. ⁴⁹ Nya mō kosate ebufi lesa nә mō Anto leteyi ұtsyә ntsyese mi. Fәe ele bә binyә bisәkә Onanto eto әsuәale nyamfo lә Yerusalem isu ese lefe nә biofo nyamә itsyi kato.”

Onanto Ǽkpa Yesu Ǫsuko Kato.

⁵⁰ Lә nyamfo eto kamaa, Yesu әkpa mә nya bēdu lә Yerusalem eto umә bésu Betania eti. Mfō ṓbesә ani kato nya ṓkpo mә atsyɔ. ⁵¹ Nya lefe nә tututu ɔnlә mә atsyɔ bokpo mfōo, ұdu lә mә oflō nya Onanto әtsyi wә ұsuko kato. ⁵² Bāse akonki bésumu wә nya bésinkli bésu Yerusalem ku disuәyuә tinti. ⁵³ Bēkesu Onanto eto kedikәtәkō mlә mlә mlә kәsu kәsumu Onanto kasō wә ani.

YOHANES Ditiki Σεε Nə Yohanes Ləwəni

Onanto Eto Ditiki Nni Nə Ləətə Nkpə.

- ¹ Ditiki nəmə akε fε bəyifo kawunsiə.
Ditiki nəmə ku Onanto lεkε.
Nya Ni ku Onanto ni ɔni.
- ² Ditiki nəmə ku Onanto lεkε taa kasɔ
ketsyikokɔ.
- ³ Eyε lə wəə, nya Onanto díyifo lesa saa
nε.
Bényifo kulesa nə wə dímanke lenti.
- ⁴ Ditiki nəmə əətə nkpə,
nya nkpə bomə ɔflo betidi dínyə
diyənde betsyiko.
- ⁵ Diyənde nəmə əəyənde kakpo lə ketuntu
əsuə.
Fεε ketuntu kamə mamfoto diyənde
nəmə bɔninsə.
- ⁶ Onanto átsyese utidi utsyuə. Wə
diye ni Yohanes. ⁷ Úbə nkə woedi betidi
etiki itsyiko lə diyənde nəmə əsuə bə lə
utsyuə saa wə lenɔ ditiki nəmə lə ofo ɔnɔ.
- ⁸ Inni Yohanes kosate ni diyənde nəmə.
Bomu úbə nkə lə udi etiki itsyi lə diyənde
nəmə əsuə. ⁹ Nyamfo ni lekpasə kosate
nəmə nε, lekpasə nə nle kawunsiə bubə
nə luuyənde ditə utsyuə saa lekpasə.
- ¹⁰ Ditiki nəmə ákε lə kawunsiə, nya
wə əsuə Onanto leyε úyifo kawunsiə, fεε
kawunsiə eto betidi mənnyə wə bətsyə
lekpo. ¹¹ Úbə wə kosate eto betidi ɔflo, fεε
wə betidi mámfo wə. ¹² Fεε bətsyuə ete
léfo wə. Nya mba kenke léfo wə bánɔɔ,
útə mə əsuəale nnya díťə báfiani Onanto
eto bebi. ¹³ Bámfiani Onanto eto bebi eyε
lə kawunsiə eto ditsyəbi əsuə nye eyε lə
usə ku usiə eto ubilele eto ketsyue əsuə.
Bomu Onanto kosate letɔnɔ nkə woafɔ mə
lə báfiani wə bebi.
- ¹⁴ Ditiki nəmə əbə léfiani utidinini wə
dísiə lə bo nti, nya úyi ku Onanto eto
lefonə ku sitinti kenke. Nya búnyə wə
diyənde kplε nə eto okle ófo útsyiko wə
anto ɔflo fe Onanto eto Ubi ɔni kplo eso.
- ¹⁵ Yohanes ələkə wə óte betidi lə lefe
nə óbe letsya. Ófa ótyei nkə, “Nwəmfo
ni utidi wə əsuə míndi etiki mintsyiko

minkə, ‘Nwə ntəkə mε kama ɔnlε bubəə,
amɔ oso mε, itsyise okpe koko fε bále mε.’
”

¹⁶ Eyε lə wə lefonə kplε əsuəə, ókpo
bomblε kenke atsyɔ kpə. ¹⁷ Itsyise Onanto
ətə bo kɔfi komə eyε lə Moses əsuə. Fεε
wə lefonə ku sitinti siamə əbə bo ɔflo
eyε lə Yesu Kristo əsuə. ¹⁸ Kuutsyuə saa
mənnyə tɔ Onanto unyə. Wə ubi ɔni kplo
wə lekate kɔ Onanto wə nsi lə wə Antɔ
əmə eto akɔɔ, wə ni díbə úləkə futsyε
Onanto ni óte bo nε.

*Yohanes Ələkə Óte Nkə Inni Wə Ni Nwə
Onanto Lékpɔ Ǿhile Utsyá.*

¹⁹ Yudafo eto beninə ba nkpe lə
Yerusalem ákpe besumunyə ku Lewifo
bésu Yohanes ɔflo. Bátɔ wə bənkə, “Owoe
kɔ feni?”

²⁰ Mfóo, Yohanes mánni mbuayε butə
bomu ókpasə mə nkə, “Inni mə ni Nwə
Onanto Lékpɔ Ǿhile Utsyá.”

²¹ Bátɔ wə bənkə, “Nyale owoe feni? Fə
ni Unyeləkətidi Elia?”

Útə mə mbuayε nkə, “Inni mə ni.”

Bésukosə bátɔ wə bənkə, “Nyale, fə
ni Unyeləkətidi wə bátɔyɔ bətsyə bə wu-
ubə?”

Útə mə mbuayε nkə, “Owo lo.”

²² Nyaso bátɔ wə bənkə, “Teyi bo lesat-
syuə nə busu bətyei mba lékpe bo kɔtɔ!
Owoe feni? Nya be fanle bətyei itsyi lə fə
əsuə?”

²³ Yohanes ətə mə mbuayε fe kase
Unyeləkətidi Yesaya ləwəni utsyə nkə,
“Mɔ ni utidi wə nle bofa lə mfiminti kafe
eto ɔkɔε katyeyi nkə, ‘Betsyɔnsə Bonamute
eto kusu bitsyə itə wə bubə!’ ”

²⁴ Nya betidikpekpe ba dítsyi Yudafo ba
baakpo Farisifo ɔflo bəbəə, ²⁵ letɔ Yohanes
bə, “Lenni fə ni Nwə Onanto Lékpɔ Ǿhile
Utsyá, nye Elia, nye unyeləkətidi əməə,
ntsyə ibə fε fanle ntuflesəfləsə eto lekpa
buyifo?”

²⁶ Yohanes ətə mə mbuayε nkə, “Mɔ
alεε, meefi ntu keyifo ntuflesəfləsə eto
lekpa nəmfo. Fεε utidi utsyuə nýə mi
lenti, wə binnyi. ²⁷ Utəkə mε kama ɔle
bubə nya wə afokpa eto kekue mənnyə
ntə kulaa tsya bə nyankli.”

²⁸ Asa nyamfo əbə lə Betania eto umə lə
Yordan eto ketu eto ditukpenkpe nə nse.

Mfó Yohanes nle ntuflesəfləsə eto lekpa buyifo kətə betidi nɛ.

Yesu Ni Onanto Eto Lesamubi Nə Boofi Bətə Kedi.

²⁹ Kəsiasəə, Yohanes ənyə Yesu nle wə oflo bubə nya óteyi mba ńyə wə lə oflo nkə, “Nyə Onanto eto Lesamubi nə ntsyi kawunsia eto abua ɔntɔnko. ³⁰ Wə ni utidi wə əsuə mínteyi mintsyiko lefe nə míndi etiki mínteyi minkə, ‘Utidi utsyuə təkə mɛ kama ɔnlɛ bubə wə lɛmɔ onso mɛ, itsyise okpe kokooko fɛ bále mɛ.’ ³¹ Mɔ kosate tsya mánte utidi əmə. Fɛɛ wə bubə eso mímbə minle ntuflesəfləsə eto lekpa nəmfo buyifo bə lə nləkə wə nte Israel eto kusə eto betidi.”

³² Mfó nya Yohanes disí óteyi lə wə əsuə nkə, “Nnyə miə Onanto eto Lɛwɔnɔ áyifə dítsyi kato dísiə lə wə əsuə fe lɛblekpa seka. ³³ Tute mánte miə wə uni. Fɛɛ lefe nə Onanto létsyese mɛ nkə mbə keyifo ntuflesəfləsə eto lekpa nəməə, óteyi mɛ nkə, ‘Ebunyə se mɔ Lɛwɔnɔ lɔoyifə dítsyi kato dibə disíə lə utsyuə əmə əsuə, ete ebote fə wə ni utidi wə luufi Lɛwɔnɔ Kɛnkɛ ukeyifo ntuflesəfləsə eto lekpa nəmə nɛ.’ ³⁴ Nya mínyə se íbə nkómə lə utidi əmfo əsuə. Nya minle mi bɔteyi sitinti miə wə ni Onanto eto Ubi kosate əmə nɛ.”

Betidi Tute Ba Dítakəko Yesu.

³⁵ Kəsiasəə, Yohanes ku wə bakasebi inuə si bənyə mfó ke, ³⁶ nya únyə Yesu díbə ɔnlɛ bofe. Nya se únyə wəə, óteyi nkə, “Beebe, nyə Onanto eto Lesamubi nəməə!”

³⁷ Bakasebi inuə bamfo áno nnya Yohanes lɛteyi nya bédú bésu bətəkəko wə. ³⁸ Se Yesu lɛtsyi ɔwuninsə únyə nkə bətəkəko wəə, óto mə nkə, “Be biabɛbɛ?”

Bətə wə mbuayɛ bənkə, “Rabi,” eto kaso ni Oteasa, “Lekpakpa, se fankpe?”

³⁹ Óteyi mə nkə, “Bibə bebe.” Lefe nəmfo ebutsyə fe dítsyitsyo eto abombo ana seka.

Nyaso bətəkəko wə bésu kaka onkpe, nya bəsiə wə lə oflo diyí fɛfɛ nəmə.

⁴⁰ Bakasebi inuə ba lɛno Yohanes eto ditiki nəmə fɛ bətətəko Yesuu, eto ɔni ni Andrea wə ni Simon Petro eto ɔyimi.

⁴¹ Lesa tute nə Andrea əmə díyifo ni bə

úsu óbɛbɛ wə ɔyimi, ini Simon nya óteyi wə nkə, “Búnyə Mesia əmə,” eto kaso ni Kristo wə ni Nwə Onanto Lékpɔ Ǫhile Utsyə. ⁴² Nya ókpa Simon úsuko Yesu oflo.

Yesu ábɛ wə tūū, nya óteyi wə nkə, “Fə ni Simon, Yohanes eto ubi. Idu mɔmɔ ɛntɔɔ, bookpo fə bə Kefas,” nye Petro eto kaso ni kobansə.

Yesu Ákpadi Filipino Ku Nataniel.

⁴³ Kəsiasiaə, Yesu ála nkə weesu kaso ka baakpo bə Galilea. Nya se ɔnyɛ ɔntɔɔ, únyə utsyuə wə baakpo Filipino nya óteyi wə nkə, “Bətəkəko mɛ.”

⁴⁴ Filipino etsyi Betsaida, umə wə Andrea ku Petro tsya dítsyi. ⁴⁵ Se Filipino dísu únyə Nataniel, óteyi wə nkə, “Búnyə utidi əmə əsuə Moses ku Onanto eto bənyɛlɛkətidi lɛwɔni asa betsyiko bətsyə lə Awɔnisa Kɛnkɛ eto Kukue əsuə! Wə ni Yosef eto ubi Yesu wə dítsyi Nasaret!”

⁴⁶ Nataniel áto nkə, “Lesá sɛɛ dítsyuə ebofo bɔbɔ ketsyi Nasaret kəbəə?”

Filipo áteyi wə nkə, “Bə lə əbə abel!”

⁴⁷ Se Yesu dínyə Nataniel lɛyɛ ɔnlɛ wə oflo bubəə, óteyi itsyi lə wə əsuə nkə, “Nyə Israelnyə tinti nle bubə məə, woanwɛ betidi.”

⁴⁸ Nataniel áto wə nkə, “Ntsyə féyifo fáte utidi wə eto okle mini?”

Yesu ətə mbuayɛ nkə, “Fɛ Filipino díbə ókpadi fə lə lefe nə fake lə koto komə kalɔɔ, mbúnyə fə koko.”

⁴⁹ Nataniel áteyi wə nkə, “Oteasa, eyifo Onanto eto Ubi kosate. Fə ni Israelfo eto Oka əmə!”

⁵⁰ Mfó nya Yesu lɛto wə nkə, “Eni nnya mínteyi fə miə nnyə fə lə koto komə kalɔ eso fáfo fánɔɔ? Ebunyə asa nnya nsi nso nyamfo.” ⁵¹ Nya óteyi mə nkə, “Sitinti minle mi bɔteyi minkə, biunyə se kato lɔosini nya Onanto eto batɔnkpe nle kato bobɛ kɛsu kayifə kəbə mɔ, Utidi eto Ubi, oflo.”

2

Bákpá Kusíə Lə Kana.

¹ Lə diyí tsyáfə əsuəə, bákpá kusíə kutsyuə lə umə wə baakpo Kana lə Galilea eto kaso. Yesu eto ambe Maria ákɛ mfó.

² Nya bákpadi Yesu ku wə bakasebi tsya

báboko kusiə kakpako kamə. ³ Se nte bo banle bunə léloo, Yesu eto ambe əbə Yesu ɔflo nya ɔtəyi wə nkə, “Nte bo banle bunə álo.”

⁴ Mfó Yesu letəyi wə nkə, “Mbe, yanle bə təyi mə lesa nə ele bə nyifo. Mə lefe mányo tɔ.”

⁵ Nya Yesu eto ambe letəyi besumubi bamə nkə, “Biyifo lesa nə kee wɔɔtəyi mi nkə biyifo.”

⁶ Se ini lekpa ídi itə Yudafo bə bəflə mə əsuə esoo, bətsyə ntu eto kalotsyi kplə ekua ka bələkə lə abansə əsuə mfó. Nya ketulotsyi eno nye ekua leeyi ɔlɔtsyi kplə ɔni. ⁷ Mfó nya Yesu letəyi besumubi bamə nkə békuti ntu béyisə kalotsyi kplə kamə. Nyaso békuti ntu béyisə kalotsyi kplə kamə klələlələ.

⁸ Mfó nya ɔtəyi mə nkə, “Bikuti ntu bomə eto ntsyuə bisuko utidi wə nsi lə ketsyue kamə eto kənyə.” Nya békuti mu bésuko wə.

⁹ Se útu ntu bo léfiani nte óbee, wə ánte kaka nte bomə ditsyi. Fəe besumubi ba díkuti ntu bomə bésuko aləe, məmə áte. Nyaso nwə nsi lə ketsyue kamə eto kənyə ákpadi okafosə əmə, ¹⁰ nya ɔtəyi wə nkə, “Utsyuə saa, nte sɛɛ woaka betidi butə bəənə, nya lə betidi ənə bəkpə eto kamaa, nya fə weefi mbo dimanlɛkə kətə betidi ləənə nɛ. Fəe fə ébu nsɛɛ ətsyə kama!”

¹¹ Nnya díbə lə Kana lə Galilea eto kaso mfó, ni ayanisa tute nnya úyifo. Úyifo nyamfo úləkə wə diyənde óte, nya wə bakasebi léfo wə bánɔ.

¹² Nyamfo eto kamaa, Yesu ku wə ambe, ku wə bayimi, ku wə bakasebi édu bésu Kapernaum nya bəsiə mfó eyi asiani.

Yesu Ála Mba Nlɛ Bíkə Bote Lə Disumuyo.

¹³ Ukpə Ása Bo Ɔyila eto didife eboyo elo, nyaso Yesu ésu Yerusalem. ¹⁴ Se údufə Onanto eto Disumuyoo, únə se betidi nle banantsyui ku basamu ku ablonuma bote ku mba laafloma atabi tsya nsi lə mə kapunu eto ako. ¹⁵ Nyaso ófio ukua nya úfi wə óla basamu ku banantsyui kenke ɔbɔsə lə Disumuyo mfó. Úsensə mba nle atabi boba eto atabi úwui nya úkə mə kapunu ókpo lə kaso. ¹⁶ Ɔtəyi

mba nle ablonuma bote nkə, “Bitsyi asa nyamfo bəbɔnko lə mfo, nya biemfi mə Anto eto diyo biyifo bikəkateko.”

¹⁷ Nya wə bakasebi lékloma nnya Awɔnisa Kɛnkɛ eto Kukue letəyi nkə, “Onanto, mə lelabi itə fə Disumuyoo, ətə ənəmi asɛ mə lə ni əsuə.”

¹⁸ Yudafo eto beninə əbə Yesu ɔflo nya bátɔ wə bənkə, “Se féyifo asa nyamfo məə, nte ayanisa nnya fuuyifo ate bo bə akpe kusu feeyifo nnya okle?”

¹⁹ Yesu ətə mə mbuayɛ nkə, “Beba Onanto eto Disumuyo kamfo, nya mootakasə ke ńyənsə lə diyi tsyafə əsuə!”

²⁰ Yudafo bamə áto wə bənkə, “Disumuyo ka befi aləfosi ana alə akua bátoo, bɔtəyi fanle fə ebusinkli atakasə ke əńyənsə lə eyi ətsyə əsuə?”

²¹ Fəe bántɛ bə wə sinə əsuə ɔnlɛ etiki budi ketsyiko fe Onanto eto Disumuyo. ²² Nyaso lefe nə Onanto létakasə wə utsyiko ɔkɔməə, nya fə wə bakasebi lékloma bə ɔtəyi nko utsyə. Nyaso báfo asa nnya bəwɔni bakpe lə Awɔnisa Kɛnkɛ eto Kukue ku nnya Yesu letəyi bánɔ.

Yesu Yi Asa Itsyi Lə Utidinini Əsuə Wuee.

²³ Lefe nə Yesu lɛkɛ lə Yerusalem lə Ukpə Ása Bo Ɔyila eto diyididi lefee, betidi kpə áfo wə bánɔ lə ayanisa kpə nnya bənyə úyifo eso. ²⁴ Fəe Yesu mémfi wə əsuə utə mə, itsyise uyi betidi kenke. ²⁵ Yensife bə kuutsyuə saa si ɔtəyi wə kulesa itsyi lə betidi əsuə itsyise wə kosate áte lesa nə lɛkɛ lə mə ketu kəmiə.

3

Yesu Áte Nikodemo Asa.

¹ Lefe nəmfó, Yudafo eto uninə ɔni wə baakpo bə Nikodemo ake lə mə ditsyukpa nə baakpo Farisifo nti. ² Kətsyə kani, úbə Yesu ɔflo nya ɔtəyi wə nkə, “Oteasa, buyi boə fə ni nwə ditsyi Onanto ɔflo fəbə, itsyise kutsyuə saa embofo ayanisa nnya feeyifo buyifo lenni Onanto nsi ko wə.”

³ Mfó nya Yesu letəyi wə nkə, “Sitinti minle fə bɔtəyi minkə, lə bensinkli utidi balee, wəmbunyə Onanto eto Sekadidi siamə.”

⁴ Nikodemo áto wə nkə, “Ntsyə boofu utidi wə díkabe businkli kale bio? Businkli ele bə usinkli udufə lə wə ambe eto kafo fə lə besinkli bale wə dinuəfə lee?”

⁵ Mfó nya Yesu ləteyi wə nkə, “Nlɛ fə bɔteyi sitinti minkə, lə bánle utidi betsyiko lə ntu ku Onanto eto Lɛwɔnɔ nəmə əsuə, weembofo budufə lə Onanto eto Sekadidi siamə əsuə. ⁶ Utidinini, bále wə eyɛ lə etidisuə əsuə. Fɛɛ nnya ditsyi lə Onanto eto Lɛwɔnɔ əsuə, bále wə lə Lɛwɔnɔ əsuə. ⁷ Nyaso məntə lə iyifo fə naa lə nteyi fə miə ele bə bale fə bio. ⁸ Ufiebɛ aaso keso kakake ola, nya wə kɔsɔ hā faanɔ, fɛɛ inni lə kaka utsyi ku kaka ɔntɔ. Nko inte itə utsyuə saa wə bále eyɛ lə Lɛwɔnɔ əsuə nɛ.”

⁹ Mfó nya Nikodemo létɔ wə nkə, “Ntsyə nyamfo loofu bubə kətə?”

¹⁰ Yesu ətə wə mbuayɛ nkə, “Oteasa kplɛ feni lə Israel, ntsyə ibə fámanno nyamfo kasɔ? ¹¹ Nlɛ fə bɔteyi sitinti miə asa nnya bunyii, nnya əsuə boedi etiki ketsyiko nɛ. Nya lesa nə ke búkenyə, ni əsuə boedi adansiə nɛ. Fɛɛ biamfo bo etiki nyamə kanɔ. ¹² Lə ndi fə etiki itsyi lə kasɔ mfo eto asa əsuə nya fámamfo mɛ ánɔɔ, ntsyə fofofo mɛ bofo kanɔ lə ndi fə etiki itsyi lə kato eto asa əsuə? ¹³ Nya kuutsyuə saa ménsu tɔ kato unyə enso mɔ, Utidi Eto Ubi wə ditsyi kato úbə kawunsiə mfo.

¹⁴ “Fə kase Moses lébesə owa wə béfi situ béyifo kato lə uyi əsuə lə mfimintii, nko ke ele bə babesə mɔ, Utidi Eto Ubi kato nɛ, ¹⁵ bə utidi wə ke léfo mɛ ɔnɔɔ, lə unyə nkpə manlo.

¹⁶ “Itsyise Onanto ála kawunsiə kamfo kon bənkə úfi wə Ubi ɔni kplo útə nkə utsyuə saa ke laafo wə kanɔɔ, lə ɔyɛ bukpə kanya, bomu lə unyə nkpə manlo. ¹⁷ Itsyise Onanto mántsyese wə Ubi kawunsiə nkə lə ubə olo ke dikpi, bomu bə lə uyifo ke Ofomfokətə.

¹⁸ “Utidi wə ke laafo wə Ubi kanɔɔ, bem-bolo wə dikpi. Fɛɛ utsyuə saa wə laamfo wə kanɔɔ, bóolo wə dikpi koko itsyise wóamfo Onanto eto Ubi ɔni kplo əmə ɔnɔ eso. ¹⁹ Kase baayɛ kaalo dikpi nəmə ni bənkə, diyənde nəmə əbə kawunsiə, fɛɛ betidi aala ketuntu kaso diyənde nəmə, itsyise baala asa buayifoyifo kaso. ²⁰ Utsyuə

saa wə leeyifo asa buaa, weekisi diyənde, nya woannyi kafi ni. Itsyise woate sikpi nkə lə ɔnyi ɔfi diyəndee, yuuləkə wə asa bua nnya weeyifo ote bənyə. ²¹ Fɛɛ utsyuə saa wə nsi nkpə lə kusu sɛɛ əsuə, aanyi kafi diyənde, itsyise woala nkə diyənde nəmə ləkə lete nkə kase unsi nkpə yɛ lə Onanto eto lelabi əsuə.”

Yohanes Ntufləsətidi Əmə Édi Etiki Lə Yesu Əsuə.

²² Lə nyamfo eto kamaa, Yesu ku wə bakasebi édu bésu Yudea eto lekpa kə mfó. Bəsiə mfó itə lefe ditsyuə, nya úkeyifo betidi ntufləsəfləsə eto lekpa. ²³ Lefe nəmə, Yohanes tsya ákɛ lə Aion lə Salim ɔflo kəfləsə betidi ntu, itsyise ntu abɔ lə mfó nya betidi ékesu wə ɔflo nya úkəfləsə mə ntu. ²⁴ Lefe nəmfó, bəmmuə tɔ Yohanes beti bakpe lə aba eto diyo.

²⁵ Diyi lɔnii, etikinənə ətsyuə édufə lə Yohanes eto bakasebi ku Yudanyə utsyuə eto nti itsyi lə əsuəfləflə eto lekpa əsuə. ²⁶ Nyaso bəbə Yohanes ɔflo bátəyi wə bə, “Oteasa, akloma utidi utsyuə wə fə ku wə dínyə lə Ketu Yordan eto ditukpenkpe nə nse, ini wə əsuə fédi adansiə fetsyiko? Wə ni nwə mfe nɛ betidi ntufləsəfləsə eto lekpa buyifo nɛ, nya betidi ba kenke nɛ budu keso wə ɔflo.”

²⁷ Yohanes áteyi mə nkə, “Kuutsyuə saa embofo kulesa bəke, lenni Onanto dífi ni útə wə. ²⁸ Mi kosate ni mɔ badansiə bə nteyi mi nkpasə wuee miə inni mɔ ni Nwə Onanto Lékpo ɔhile Utsyə əmə. Fɛɛ Onanto létsyese mɛ nkə ntɔ wə sɛtɔ. ²⁹ Nwə ni Okafɔsee, wə ni nwə mbə Okafɔ əmə nɛ. Fɛɛ nwə ni Okafɔse əmə eto oklobo, lə unyə ɔlɛ Okafɔse əmə eto ɔkɔɛ bɔɔnɔ, yeakpe wə disuəyuə tinti. Nko əmə eso mintsya nɛ disuəyuə bunyə tinti fe okafɔse əmə eto oklobo nɛ. ³⁰ Nya nko ele bə wə diye be kato lə mɔ lele lə dibə kasɔ nɛ.

³¹ “Nwə ditsyi kato ubə, so utsyuə saa. Nya nwə ditsyi kasɔ mfo tsyaa, kasɔ mfo eto utidi ete uni. Nya kasɔ mfo eto asa eto etiki ete weedi. Fɛɛ nwə ditsyi kato úbə, təkə məmblɛ kato. ³² Waateyi lesa nə úkənyə ku nnya úkanɔ mfó. Fɛɛ kuutsyuə saa aamfo wə sedansiedidi siamə. ³³ Fɛɛ

nwə ke léfo wə kénye kamə ónoo, le uyi bose kətə nkə Onanto eyifo utintinyə. ³⁴ Nwə Onanto létsyese, eedi Onanto eto etiki, itsyise Onanto éfi wə Ləwɔnɔ úyisə wə əsuə kenke. ³⁵ Anto əmə aala wə Ubi əmə nya úfi lesa saa ókpe wə lə ani nɛ.

³⁶ “Nwə léfo Ubi əmə ónoo, kpe nkpə manlo. Nya nwə laani weentsyue Ubi əmə kotoo, weembunyə nkpə manlo bomə. Bomu Onanto eto kotonənə manlo ebutəkə wə lə əsuə.”

4

Yesu Édi Etiki Ku Samariasio Utsyuə.

¹ Farisifo áno bə Yesu le ntuflesəfləsə eto lekpa nəmə buyifo kətə betidi, nyaso betidi kpə təkəko wə baso Yohanes. ² Lə sitintii, Yesu kosate ményifo ntuflesəfləsə eto lekpa útə kuutsyuə saa, bomu wə bakasebi hā díkeyifo nko. ³ Se Yesu léte nkə Farisifo áno ditiki nəmfo nkoo, údu lə Yudea eto kasɔ úsu Galilea eto kasɔ. ⁴ Nya lə kusu ko ɔnye ɔntɔ, ele bə ɔye Samaria eto kasɔ ofe.

⁵ Yesu ésu óyo Samaria eto umə wə baakpo Sikar, wə ləfi kasɔ ka mə ona Yakob díte wə ubi Yosef. ⁶ Letidibo ditsyuə nə Yakob díku akɛ mfó. Nya se ílə Yesu fɛ úsu óyo mfó lə nkɔminti lefe itsyi lə kusu komə eto bɔye esoo, úkənə úsiə lə letidibo nəmə oflɔ.

⁷ Nya ete Samariasio utsyuə díbə ntu kekutikɔ. Nya Yesu leteyi wə nkə, “Tə mə ntu lə nnə.” ⁸ Lə lefe nə mfó əsuə, Yesu eto bakasebi ébudu bésu umə didisa kayakɔ.

⁹ Usio əmə áteyi nkə, “Beso fə Yudanyə laato mɔ Samariasio fə ntə fə ntu lə ənə?” Usio əmə áto nko itsyise Yudafɔ ku Samariafɔ anka.

¹⁰ Yesu ətə wə mbuaye nkə, “Lə nnya ete fenyi lesa nə Onanto ləətə ku nwə nle fə bɔto nkə tə wə ntu lə unə, eni fə bomu ebɔto wə fə utə fə ntu bo ləətə nkpə.”

¹¹ Usio əmə áto wə nkə, “Boanto, əmbə lesa nə beefi kekuti ntu, nya letidibo nəmə tsya atsyo. Sie fuunyə ntu bo ləətə nkpə bomə etsyiko? ¹² Lee fə nso bo Ona Yakob wə díku letidibo nəmfo útə bo, kaka wə ku wə bebi ku wə bebuki kenke dínə ntu betsyiko?”

¹³ Mfó nya Yesu díte wə mbuaye nkə, “Lə betidi ənə ntu bomfo, utukue si wɔɔle mə. ¹⁴ Fɛɛ ntu bo mɔ luutə, utukue ensi əmbɔle nwə luunə mu. Ntu bo mɔ luutə wə ebofiani nkpə eto ntu eto kayifəkɔ lə wə. Ntu bomfo ebukabodi lə wə nya buutə wə nkpə manlo.”

¹⁵ Usio əmfo áteyi wə nkə, “Boanto, tə mə ntu bomfo bə lə utukue lə ɔye mə bɔle bio, nya lə nye mfo bubə kekuti ntu.”

¹⁶ Yesu áteyi wə nkə, “Su akpadi fə usə lə bibə.”

¹⁷ Usio əmə áteyi wə nkə, “Minsi kusə.”

Yesu áteyi wə nkə, “Áteyi sitinti fə ensi kusə. ¹⁸ Ébusiəko basani enɔ áfe. Nya nwə fə ku wə nkpe mɔmɔ kulaa tsya enni fə usə. Sitinti fátteyi.”

¹⁹ Usio əmə áteyi Yesu nkə, “Bonamute, nnyə miə eyifo Onanto eto unyeləkətidi. ²⁰ Bo Samariafɔ, bo banamə ésumu Onanto lə kətini komfo əsuə. Fɛɛ mi Yudafɔ aateyi biənkə Yerusalem ni kaka ele bə busumu Onanto.”

²¹ Yesu áteyi wə nkə, “Usionko, fo mə anɔ fə lefe ditsyuə lə bubə nə betidi lensiembusumu Onanto lə kətini komfo əsuə nye lə Yerusalem. ²² Mi Samariafɔ, binyi lesa nə biesumu. Fɛɛ bo Yudafɔ, buyi futsyə boesumu. Itsyise Yudafɔ əsuə nnya bofokətə laaye kəbə. ²³ Fɛɛ lefe lə bubə nya díkəbə tsya koko, se betidi luusumu Anto əmə eye lə kusu sɛɛ ku lə ləwɔnɔ eto əsuəale ku lə sitinti əsuə. Itsyise mə ni besumunyə ba eto okle Onanto laala nkə besumu wə nɛ. ²⁴ Se Onanto ni Ləwɔnɔ esoo, betidi ba luusumu wə, ele bə baye lə ləwɔnɔ nəmə eto əsuəale ku lə sitinti əsuə.”

²⁵ Usio əmə áteyi wə nkə, “Nyi miə Nwə Onanto Lékpɔ ɔhile Utsyə, wə baakpo Kristoo, ebubə. Nya lə ubə, wuuləkə lesa saa kasɔ ote bo.”

²⁶ Yesu áteyi wə nkə, “Mɔ nwə nle etiki budi ku fə mfo, mɔ ni wə nɛ.”

²⁷ Lefe nəmfó, wə bakasebi bamə əbə bédufə nya iyifo mə naa se bənyə wə ɔnlɛ etiki budi ku usio. Fɛɛ mə kuutsyuə saa mántɔ usio əmə bə be woabɛɛ nye báto wə bə beso ɔnlɛ etiki budi ku usio əmə.

²⁸ Usio əmə áyani wə ɔlɔtsyi əmə útsyɛ lə letidibo nəmə oflɔ nya údu úsu umə úsu óteyi betidi nkə, ²⁹ “Bibə bebe osani

utsyuə wə leteyi mə lesa saa nə mínkeyifo mínyə lə mɔ nkpə! Lee wə ni Onanto eto nwə Bákpo Ɔhile Bətsyə əmə?”³⁰ Nyaso betidi bamə ábɔ bətsyi umə əmə bésu bə beesu bənyə wə.

³¹ Lefe nəmfoo, bakasebi bamə ále Yesu lekpa kpa bətəyi bənkə, “Oteasa, bedi lesa!”

³² Fεε óteyi mə nkə, “Nkpe lesa nə muudi nə əsuə binyi kulesa saa bitsyiko.”

³³ Nyaso bakasebi bamə étsyiko mə əsuə bɔtɔ bənkə, “Lee utsyuə áboko wə lesa údi?”

³⁴ Yesu átəyi mə nkə, “Mɔ didisa ni bə nyifo nwə lékpe mə eto leləbi, nya lə nlosə keyifo ka útə mə nkə nyifo.

³⁵ Biatəyi biənkə, ‘Afa ana sɔɔ kama fe lesa loobe oto.’ Fεε nle mi bətəyi minkə bələ ola bebe kakue eto ditsyabi lə bebe kase bidikə biamə díkabe! Bíoyo nnya buləkə. ³⁶ Onanto aafɔ kayo nwə lələkə bidikə lə ɔkue nya waakpa mi kakpo lə unwu itə nkpə manlo. Lə nyamfo eso nwə laato ku nwə lələkə, məmble ebunyə disuəyuə tinti. ³⁷ Nyaso nnya baatəyi bə utidi ɔni laato nya obamba lələkə, eyifo sitinti. ³⁸ Mɔ létsyese mi miə bisu biləkə bidikə lə ɔkue wə inni mi léto bikə biamə. Betidi bamba díyifo keyifo kekleke lə kasɔ ketsyikokɔ lə mfó, nya mi dínyə kutəkə lə keyifo ka mə díyifo əsuə.”

Samariafɔ Kpə Áfo Yesu Bánɔ.

³⁹ Samariafɔ kpə lə umə əmə áfo Yesu bánɔ eyɛ lə nnya usio əmə leteyi nkə, “Ɔteyi mə lesa saa nə mínkeyifo lə mɔ nkpə əsuə mínyə,” eso. ⁴⁰ Nyaso se Samariafɔ bamə díbə bənyə Yesu lə letidibo nəmə ɔfɔɔ, bále wə lekpa kpa bə usiə lə mə ɔfɔ nya Yesu dísiə mfó eyi ənuə.

⁴¹ Betidi bamba kpə esi báfo wə bánɔ lə wə ditiki nə údi mə eso.

⁴² Nya bətəyi usio əmə bənkə, “Bófo bóno mómɔ inni lə nnya fátəyi bo eso, bomu bo kosate áno etiki nnya údi eso, nya buyi boə wə ni kawunsiə kamfo eto Ofomfokətə tinti əmə.”

⁴³ Lə eyi ənuə eto kamaa, Yesu édu mfó úsu Galilea eto kasɔ. ⁴⁴ Itsyise wə kosate ələkə óteyi nkə, “Dibu anke kətə Onanto Eto Unyeləkətidi lə wə kosate eto

kasɔ.”⁴⁵ Fεε se Yesu dísu údufə Galilea, betidi bamə áfo wə atuu ku disuəyuə, itsyise se bésu Ukpə Ása Bo Ɔyila eto Diyisεε kedikɔ lə Yerusalem, bənyə asa nnya kenke úyifo.

⁴⁶ Lə nnya kamaa, Yesu ésinkli úsu Kana lə Galilea eto kasɔ, kaka úkatsyi ntu ówuninsə bófiāni nte. Lefe nəmfoo, Aba eto unyēsīə ninə utsyuə wə ditsyi Kapernaum eto ubi áno bufi. ⁴⁷ Se óno nkə Yesu etsyi Yudea úbə Galilea, úsu wə ɔfɔ nya óle wə lekpa kpa nkə úsu Kapernaum lə usu otsya wə ubisaibi utə wə, itsyise wə ubi əmə fe woala lə ukpə.

⁴⁸ Yesu átəyi wə nkə, “Lə biənyə nyifo ayanisa ntee, biamfo mə kanɔ.”

⁴⁹ Uninə əmfo ále wə lekpa kpa óteyi nkə, “Bonamute, bə lə əbə abe mɔ ubi əmə bə lə ɔye bukpə.”

⁵⁰ Mfó nya Yesu leteyi wə nkə, “Su! Fə ubi əmə ebəkə nkpə.”

Uninə əmə áfo etiki nnya Yesu leteyi wə óno nya úsinkli údu. ⁵¹ Se úsinkli ɔntɔɔ, wə diyɔ eto beyifoyifo betsyuə átsyako wə lə kusu nya bətəyi wə bənkə wə ubi əmə kpe nkpə. ⁵² Ɔtɔ mə lefe nə tutuutu íyuə wə ubi əmə. Nya bətə mbuaye bənkə, “Kənə ku kakomi lefe, fe lebombo ləwε eti nnya bɔyila bomə léyani wə nε.”

⁵³ Ubi anto əmə ákloma nkə lefe nəmfo əsuə tutuutu Yesu leteyi wə nkə, “Fə ubi əmə ebəkə nkpə.” Nya uninə əmfo ku wə diyɔ eto betidi kenke léfo Yesu bánɔ.

⁵⁴ Nyamfo díyifo ayanisa nuəfə nnya Yesu díyifo lə Galilea se utsyi Yudea eto kasɔ úsu mfó nε.

5

Yesu Átsya Ufimfi Utsyuə Lə Ditumbu Ditsyuə Ɔfɔ.

¹ Lə nyamfo eto kamaa, Yesu ésu Yerusalem se Yudafo eto diyisεε ditsyuə didife léyo. ² Lə umə əmə eto kaka baakpo Basamu eto Kesie ɔfɔɔ, ditumbu ditsyuə kpe mfó nə baakpo bə Betesda lə Hebrifo eto sele əsuə. Bákpo mpatampa εno beńyənsə lə ditumbu nəmə ɔfɔ.

³ Mfó befimfi kpə ateate ba ni bənəmba, mba letsyini, ku mba leba bankpoo kasɔ díbə kakpo. Nya bənyə bensekə ntu

bomə eto butinkəsə butsyuə. ⁴ (Itsyise afe ətsyuə, Onanto eto ətənkpe utsyuə kəbə kəmunisə ntu bomə. Nya ufimfi tute wə ke dídufə lə ntu bomə əsuə, ənyə bufitsyantsya.) ⁵ Osani utsyuə kálabə mfó wə díkəfi ale fosi ətsyə ale mflamfla sǝǝ. ⁶ Se Yesu dínyə wə nya unyi nkə onlabe lə ufinkla əsuə mfó itə ale kpəə, óto wə nkə, “Ala bə, fə bufi ye fə?”

⁷ Ufimfi əmə ətə mbuayə nkə, “Un-inə, mimbə kuutsyuə wə ləwunsəko mē ndufə ntu bomə kafo lə bəmunisə mu. Lə nkplatsya miə meedufə tsyaa, utidi bamba éboka mē budufə koko.”

⁸ Yesu áteyi wə nkə, “Taka ənyə, fi fə okla lə ayə edu!” ⁹ Lamfolamfo, osani əmə eto əsuə əmuə wə ale! Úfi wə okla nya óye údu.

Diyi nə nyamfo díbəə, eyifo Yudafo eto ǝnwéditsyayi. ¹⁰ Nyaso Yudafo eto beninə áteyi osani wə Yesu létsya bufi bənkə, “Mmi eyifo ǝnwéditsyayi. Kəfi məntə kusu bə lə etsyi fə okla.”

¹¹ ǝteyi nkə, “Nwə létsya mē bufi ke leteyi mē nkə, “Taka ənyə, fi fə okla lə ayə edu!” ”

¹² Bátə wə bənkə, “Owoe ni utsyə leteyi fə nkə, “Tsyi fə okla lə ayə?””

¹³ Fəə nwə bátsya bufi bomə mánte nkə utsyə əmə ni Yesu. Nya Yesu tsya ébonya údufə lə betidi kpə ba dínyə mfó eto nti.

¹⁴ Nyamfo eto kamaa, Yesu ənyə wə lə Onanto eto kedikətəko nya óteyi wə nkə, “Bebe! ǝsuə búmuə fə ale. Nyaso mensiyifo lehua bio! Lenni nkoo, lesa nə nkpe ale enso mmə ebuyifo fə!” ¹⁵ Nya osani əmə dídu nya úsu óteyi Yudafo eto beninə bamə nkə Yesu ni utidi wə létsya wə bufi.

¹⁶ Nyaso bétsyiko Yesu bulə, itsyise ótsya utidi bufi lə ǝnwéditsyayi əsuə ¹⁷ Yesu áteyi mē nkə, “Mə Antə si ǝle key-ifo buyifo lefe saa, nyaso ele bə mintsya yifo nko.”

¹⁸ Lə nnya óteyi mfo esoo, Yudafo eto beninə esi bábebe esu kəkleke bə baalo wə. Itsyise inni ǝnwéditsyayi əsuə eto kəfi ete óta úbu, bomu usi óteyi nkə Onanto eyifo wə Antə. Nya nyamfo eto kasə ni bə wə ku Onanto akate.

Yesu Eto ǝsuəale

¹⁹ Mfó nya Yesu leteyi mē nkə, “Nlè mi bətəyi sitinti minkə, Onanto eto Ubi embofo kulesa buyifo lə wə kosate eto əsuəale əsuə. Bomu lesa nə wəənyə wə Antə leeyifoo, ni wintsya leeyifo nē. ²⁰ Itsyise Antə əmə aala wə Ubi əmə nya woate wə lesa saa nə wə kosate nlè buyifo. Nya woote wə asa kplè kpə enso nyamfo nnya luuyifo mible yanii. ²¹ Fe kase Antə əmə laatakasə bəkpənkpe ketsyiko ǝkəmə kaboko nkə, nko ke Ubi əmə tsya luutə nkə mba úləkə nē. ²² Nya Antə əmə kosate tsya ankponko kuutsyuə lekpo, bomu útə wə Ubi kusu nkə okponko betidi kenke lekpo, ²³ bə lə utsyuə saa lə ufi dibu utə Ubi əmə fe kase bəətə Antə əmə dibu. Futsyə kee dímembu Ubi əməə, mémbu Antə əmə létsyese wə tsya.

²⁴ “Nlè mi bətəyi sitinti minkə, utsyuə saa wə laanə mə ditiki nya ófo nwə létsyese mē ǝnə, wuunyə nkə manlo. Bembokponko wə lekpo, fəə óye lə ukpə əsuə ófe údufə lə nkə əsuə koko. ²⁵ Nlè mi bətəyi sitinti miə, lefe lə bubə nə bekpənkpe luutsyue Onanto eto Ubi koto, nya mba leetsyue wə ǝkə koto ebunyə nkə tinti. Lefe nəmə kulaatsya ébubə koko. ²⁶ Fe kase Antə əmə ni nkə eto ketsyikokə, nko ke útə nkə wə Ubi tsya yifo nkə eto ketsyikokə nē. ²⁷ Nya útə wə əsuəale nkə okponko kawunsia kenke lekpo, itsyise wə ni Utidi Eto Ubi əmə.

²⁸ “Biəntə lə nyamfo lə iyifo mi yanii, itsyise lefe lə bubə nə bekpənkpe ba nkpe lə edi lə ǝnə Utidi Eto Ubi əmə eto ǝkə. ²⁹ Nya bəəbə lə edi bəbə. Mba dísiə nkə sē ebotaka bənyə nkə manlo. Nya mba dísiə nkə bua, tsya ebotaka bafə dikpilolo.

³⁰ “Məmbəfo kulesa buyifo lə mə əsuəale əsuə. Lesa nə Onanto laatəyi mē, nnya meefi kakpo lekpo nē. Nyaso mə lekpokponko ye lə kusu əsuə, itsyise meenyifo kulesa lə mə leləbi əsuə, bomu lə nwə létsyese mē eto leləbi əsuə.”

Yohanes ǝləkə Yesu Kenye.

³¹ Yesu esi óteyi nkə, “Lə nləkə kenye lə mə kosate əsuə, yanle bə bafə lesa nə

mínteyi əmbə kalende. ³² Fəe utidi bamba kpe wə leedi adansiə lə mē əsuə, nya nyi miə adansiə nnya ɔnlə budi lə mē, kpe kalende.

³³ “Bíokpe batɔnkpe Yohanes ɔflo nya úkatəyi mi sitinti siamə itsyi lə mē əsuə. ³⁴ Fəe mɔɔ, minlə bɔtəyi miə utidinini eto sedansiədidi lə mē əsuə afe itə mē. Bomu ínteyi nyamfo bə lə binyə bofokətə. ³⁵ Yohanes ətsyə fe okandiə wə nle bunyə nya ɔnlə lekpasə butə, nya béla biə biənyə disuəyuə lə wə lekpasə nəmə əsuə itə lefe səkə ete.

³⁶ “Fəe mɔɔ, sedansiə sia ləflo senso Yohanes eto selee, se nkpe mē nē. Itsyise keyifo ka mɔ Anto díta mē nkə nyifo nlose, ka minlə buyifoo, ke nle adansiə budi lə mē nē. Ke nle bote bə mɔ Anto əmə létsyese mē. ³⁷ Nya Anto wə létsyese mē tsyaa, wə kosate leedi adansiə lə mē əsuə. Bíanno tɔ wə ɔkɔə bəno, nya bíənyə tɔ kase unte bínyə. ³⁸ Fəe biamfo wə ditiki nəmə kakpe lə mi akɔəsi itsyise biamfo utidi wə ótsyese bəno. ³⁹ Biakase Awɔnisa Kenke eto Kukue eto asa itsyise bibu biə biunyə nkpe manlo lə nnya əsuə. Nya ko etiki nyamfoo, lə etiki budi ketsyi lə mē əsuə! ⁴⁰ Fəe bəni biə biembubə mē ɔflo lə binyə nkpe.

⁴¹ “Minlə kasɔ mfo eto betidi eto atesə bɔbɔbɔ, ⁴² itsyise nyi betidi ba eto okle bini, nya nyi miə bianla Onanto lə mi akɔəsi. ⁴³ Mbə lə mɔ Anto eto diye əsuə, fəe biamfo mē. Nya lə utidi bamba ebubə lə wə kosate eto diye əsuə alə, biofo wə. ⁴⁴ Ntsyə yuubə fə biofo mē bəno lə lefe nə eto lefe bənle atesə bɔbɔbɔ ketsyiko mi bətsyuə ɔflo, nya biambɔbɔ atesə nnya ditsyi Onanto ɔni kplo əmə ɔflo?”

⁴⁵ “Fəe biambu biə mɔ ni nwə loolo mi dikpi lə mɔ Anto ɔflo. Bomu Moses, nwə əsuə bífi mi kusubebe bítakə, wə ni futsyə loolo mi dikpi nē. ⁴⁶ Lə nnya ete béfo Moses bəno sitintii, eni béfo mē bəno, itsyise ówɔni asa utsyə itsyi lə mē əsuə. ⁴⁷ Fəe se bíamfo lesa nə ówɔni utsyə bəno, ntsyə yuubə fə biofo lesa nə maateyi bəno?”

6

Yesu Ítə Betidi Akpi Anɔ Lesa Bédi.

¹ Nyamfo eto kamaa, Yesu áyila Galilea eto Ditumbukplə nə bensi baakpo bə Tiberia eto Ditumbukplə úsu ni lekpa ke nə nse. ² Nya betidi kpə dítakəko wə, itsyise bənyə ayanisa nnya úyifo ótsya mba nle bufi eso. ³ Yesu ku wə bakasebi ábe bəsu bəsiə lə lekpenkpe ditsyuə əsuə. ⁴ Lefe nə Yudafɔ leedi Ukpe Ása Bo ɔyila eto Diyi éboyo elo.

⁵ Se Yesu létakasə ənəmi únyə sitiditu kplə sia nle wə ɔflo bubə, óto Filipino nkə, “Sieti buunyə didisa boya butə betidi bamfo kenke lə bedi?” ⁶ Fəe Yesu áto nyamfo nkə lə ufi oto Filipino obe, ite bə uyi lesa nə wə kosate ləbə buyifo tsya fə.

⁷ Filipino ətə wə mbuayə nkə, “Lə bufi betidi alofa ənuə eto diyi eto kayofofə eto atabi boya didisa kulaa tsyaa, diemboyo bə betidi bamfo eto utsyuə saa nyə səkə udi!”

⁸ Mfó nya Yesu eto okasebi wə ni Simon Petro, eto ɔyimi wə baakpo Andrea, letəyi wə nkə, ⁹ “Okosobi utsyuə si mfo wə ntsyi abolo anɔ ku akpe ənuə. Fəe bə ni nyamfo itə betidi ba kpenkpe mfo?”

¹⁰ Yesu áteyi mə nkə, “Bitə lə betidi bamə lə bəsiə lə kasɔ lə kaka lékpa wuee.” Nyaso betidi bamə kenke əsiə lə kasɔ. Basani mate eyifo fe akpi anɔ. ¹¹ Nya Yesu dífi abolo nyamə, nya óso Onanto ani nya úsie nnya útə betidi bamə nsi mfó. Nko ke úyifo ku akpe nyamə tsya nē, nya mə utsyuə saa ləkə kase óla.

¹² Se bédi bémii, Yesu áteyi wə bakasebi bamə nkə, “Bəsə nnya díbu, bə lə ku ni ditsyuə saa lə ləyə bobia.” ¹³ Nyaso básə nnya díbu bakɔ. Nya nnya díbu lə abolo anɔ nnya bédi əsuə, éyi lefosi etsyitsya ənuə.

¹⁴ Se betidi bamə dínyə ayanisa nnya Yesu díyifoo, bátəyi bənkə, “Sitinti nwə mfo ni Onanto eto Unyeləkətidi wə luubə kawunsiə nē!” ¹⁵ Nya, Yesu áte nkə bəbə wə bubə kəmuə lə əsuəale əsuə kətsyə seka. Itə eso úləkə əsuə lə mə nti úsu ɔkə lə akpenkpe nnya nkpe mfó nti wə mate.

Yesu Áyē Lə Ntu Ísuə.

¹⁶ Se ditsyitsyo lefe léyoo, Yesu eto bakasebi áyifə bəsu ditumbukplə nemə kenye. ¹⁷ Bédufə lə ɔklo utsyuə əsuə

nya bétsyiko ditumbukplɛ nɛmɛ boyila kesu Kapernaum eti. Kale ébolo, tsya fɛɛ Yesu mɛmbɛ óyotɔ mɛ oflɔ. ¹⁸ Ditumbukplɛ nɛmɛ eto ntu étsyiko bonwa ketu flɛmflɛmflɛ, itsyise ufiebi étsyiko bɔsɔ kekleke. ¹⁹ Bakasebi bamɛ ébonwa oklɔ ɛmɛ báye fe esunkpo ɛtsya nye ana ku kama fe bɛnyɛ se Yesu nye læ ntu bomɛ ɛsuɛ onlɛ oklɔ ɛmɛ oflɔ bubɛ. Se bɛnyɛ wɛɛ, sikpi ko dímuɛ mɛ! ²⁰ Nya Yesu læteyi, mɛ nkɛ, “Biante sikpi! Mɔ uni.” ²¹ Mfó fe ɛsuɛ diyuɛ mɛ nɛ! Nya bɛtɛ údufɛ læ oklɔ ɛmɛ nya ete bédufɛ kaka bántɔ tsya nɛ.

²² Se kale dísiɛ, betidi ba díbu bɛnyɛ læ ditumbukplɛ nɛmɛ eto situma sia nsee, ɛnyɛ bɛtsyɛ lekpo bæ diyi nɛ léfee, oklɔ onlɛ hã dínyɛ læ utufɔ mfó. Bâte bæ Yesu méndufɛ læ oklɔ ɛmɛ ɛsuɛ ku wɛ bakasebi fe bétsyiko ditumbukplɛ nɛmɛ boyila. Bakasebi bamɛ mate ete dídufɛ læ oklɔ ɛmɛ kafo. ²³ Nya efue bamba nnya ditsyi Tiberia eto umɛ ɛbɛ ídufɛ kaka dímantsonko kaka bédí abolo, se Bonamute lékasɔ Onanto ani ólosɛ eto kama. ²⁴ Se sitiditu nɛmɛ dínyɛ nkɛ Yesu nye wɛ bakasebi mankɛ mfó esoo, bédufɛ læ efue nyamɛ nya bédú bésu Kapernaum bésu banlɛ Yesu bɔbɛɛ.

Yesu Ni Didisa Nɛ Læta Nkpɛ.

²⁵ Se betidi bamɛ dínyɛ Yesu læ ditumbukplɛ eto lekpa ke nɛ nsee, bátɔ wɛ bɛnkɛ, “Oteasa, dimamfe fɛbɛ mfo?”

²⁶ Yesu ɛtɛ mɛ mbuaye nkɛ, “Nlɛ mi bɔteyi sitinti minkɛ, inni ayanisa nnya bínyɛ mínyifo bɛnɔ kasɔ eso bɛnlɛ mɛ bɔbɛɛ, bomu læ didisa nɛ bɛkɛ bídi bími eso. ²⁷ Biankplatsya itɛ didisa nɛ laabia, bomu bekplatsya itɛ didisa nɛ lambia, nɛ luutsyɛ itɛ nkpɛ manlɔ. Didisa nɛmfoo, ni ni nɛ Utidi Eto Ubi luutɛ mi nɛ, itsyise Anto Onanto ébutɛkɛ wɛ kɔni utsyɛ.”

²⁸ Mfó nya betidi bamɛ lætɔ Yesu bɛnkɛ, “Be ele bæ buyifo læ ete bæ bɔlɛ Onanto eto keyifo buyifo?”

²⁹ Yesu ɛtɛ mɛ mbuaye nkɛ, “Lesa nɛ Onanto lela nkɛ biyifo ni bæ befo utidi wɛ ótsyese bɛnɔ.”

³⁰ Bátɔ wɛ bɛnkɛ, “Nte ayanisa nnya fuuyifo ate bo, bæ læ bofo fɛ bɔnɔ? Be

fuuyifo? ³¹ Bo banamɛ édi didisa nɛ baakpo mana læ mfiminti fe kase báwɔni bɛtsyɛ læ Awɔnisa Kenkɛ eto Kukue ɛsuɛ bɛnkɛ, ‘Útɛ mɛ didisa nɛ ditsyi kato nkɛ bedi.’ ”

³² Mfó nya Yesu læteyi mɛ nkɛ, “Nlɛ mi bɔteyi sitinti minkɛ inni Moses ni nwɛ díta mi didisa nɛ ditsyi kato. Bomu mɔ Anto ni nwɛ lætɛ mi didisa tinti nɛ ditsyi kato. ³³ Itsyise Onanto eto didisa ni nwɛ ditsyi kato úbɛ. Wɛ ni nwɛ lætɛ nkpɛ kawunsia nɛ.”

³⁴ Bâteyi wɛ bɛnkɛ, “Bonamute, tɛ bo didisa nɛmfo lefe saa.”

³⁵ Mfó Yesu læteyi mɛ nkɛ, “Mɔ ni didisa nɛ lætɛ nkpɛ nɛ. Fɛ ke díbɛ mɔ oflɔ, kukpɛnsɛ ɛmbɔlɛ fɛ kulefe, nya nwɛ léfo mɛ ónɔɔ, utukue ɛmbɔlɛ wɛ kulefe kulefe.

³⁶ Fɛɛ nteyi mi minkɛ ite bæ bínyɛ mɛ tsyaa, bíamfo mɛ bɛnɔ. ³⁷ Utsyuɛ saa ke mɔ Anto ɛmɛ dífi útɛ mɛɛ, ebubɛ mɛ oflɔ, nya nwɛ díbɛ mɛ oflɔ, mɛmbɔni wɛ kulefe. ³⁸ Itsyise ntsyi kato mbɛ inni bæ læ nyifo læ mɔ lelabi ɛsuɛ, bomu mbɛ miɛ læ nyifo læ nwɛ létsyese mɛ eto lele ɛsuɛ. ³⁹ Nya utidi wɛ létsyese mɛ eto lelabi ni nkɛ mba kenkɛ úfi útɛ mɛ eto kutsyuɛ mannya, bomu bæ læ ntakasɛ mɛ nnyɛnsɛ læ diyi fɛfɛ ɛsuɛ læ mɛmblɛ kenkɛ læ bɛnyɛ nkpɛ manlɔ. ⁴⁰ Itsyise mɔ Anto eto lelabi ni nkɛ, utsyuɛ saa wɛ dínyɛ mɔ Onanto eto Ubi nya ófo mɛ ónɔɔ, læ unyɛ nkpɛ manlɔ, nya mootakasɛ wɛ nnyɛnsɛ læ diyi fɛfɛ ɛsuɛ.”

⁴¹ Mfó nya Yudafo bamɛ ditsyiko bɔwɔnɔnɔ læ wɛ ɛsuɛ itsyise óteyi nkɛ, “Mɔ ni didisa nɛ ditsyi kato díbɛ” eso. ⁴² Nyaso bátɔ mɛ ɛsuɛ bɛnkɛ, “Inni Yesu ɛmfo wɛ ni Yosef eto Ubi lee? Buyi wɛ anto ku ambe. Ntsyɛ ibɛ fe woateyi nkɛ, utsyi kato úbɛ?”

⁴³ Yesu áteyi mɛ nkɛ, “Beyɛ kɛnɛ læ mi nti. ⁴⁴ Kuutsyuɛ embofo mɛ oflɔ bubɛ lenni mɔ Anto ɛmɛ lékpa wɛ óboko mɔ oflɔ. Nya mootakasɛ wɛ mboko nkpɛ læ diyi fɛfɛ ɛsuɛ. ⁴⁵ Onanto eto bɛnyɛlɛkɛtidi áwɔni bɛnkɛ, ‘Onanto ebote mɛmblɛ kenkɛ asa.’ Nyaso utsyuɛ saa wɛ leetsyue ato nya woakase asa ketsyi læ Anto ɛmɛ oflɔ, ɛɛbɛ mɔ oflɔ. ⁴⁶ Nyamfo mante bæ utsyuɛ ébunyɛ Anto

əmə unyə enso nwə ditsyi Onanto əmə oflɔ hā dɪkənyə wə unyə. ⁴⁷ Nlɛ mi bɔtɛyi sitinti minkə nwə lefo ɔntɔ, nkpə manlo kpe wə. ⁴⁸ Mɔ ni didisa nɛ lətə nkpə. ⁴⁹ Mi banamə édi lesa nɛ baakpo mana lə mfiminti, fɛɛ bekpə. ⁵⁰ Fɛɛ didisa nɛ ditsyi kato díbəə, eyifo didisa nɛ utsyuə saa ke leedi nii, embukpə. ⁵¹ Mɔ ni didisa nɛ lətə nkpə, nɛ ditsyi kato díbə. Utsyuə saa wə leedi lesa nəmfoo, wuusíə nkpə lefe saa. Nya didisa nɛ muufi ntə kawunsíə eto betidi bə lə bənyə nkpə, eyifo mɔ əsuə eto sinə sia muumfi ntə.”

⁵² Nyamfo áboko kənə kekleke lə Yudafɔ bamə nti nya bátɔ bə, “Ntsyə utidi əmfo lofo wə əsuə eto sinə bufi kətə bo nkə budi?”

⁵³ Mfó nya Yesu létɛyi mə nkə, “Nlɛ mi bɔtɛyi sitinti minkə, lə biendi mɔ Utidi Eto Ubi eto əsuə eto sinə, binə mɔ kɔtɔ, biembunyə nkpə lə mi əsuə. ⁵⁴ Utsyuə saa ke leedi mɔ əsuə eto sinə nya wəənə mɔ kɔtɔ, ebunyə nkpə manlo, nya mootakasə wə mboko nkpə, lə diyí fɛfɛ əsuə. ⁵⁵ Itsyise mɔ əsuə eto sinə ni didisa tinti nya mɔ kɔtɔ ni ənəsa tinti. ⁵⁶ Utsyuə saa ke leedi mɔ əsuə eto sinə nya wəənə mɔ kɔtɔ, okpe lə mɛ, nya mintsya nsi nkpə lə wə. ⁵⁷ Fe kase Antɔ wə nsi nkpə lə mɛ nya minsi nkpə lə wə, nko ke utidi wə leedi mɔ əsuə eto sinə, luusíə nkpə eyɛ lə mɛ eso nɛ. ⁵⁸ Nyamfo ni didisa nɛ ditsyi kato díbə. Dinte fe didisa nɛ eto okle mi banamə dídi nya bəkpə. Utsyuə saa ke leedi didisa nɛ maatɛyi mfoo, ebusíə nkpə itə lefe nəmə kenke.” ⁵⁹ Asa nyamfo Yesu léte mə lə Yudafɔ eto katsyakɔ lə Kapernaum nɛ.

Nkpə Manlo Eto Etiki

⁶⁰ Se Yesu eto bakasebi kpə lenɔ etiki nyamfoo, bátɛyi bənkə, “Ditiki nəmfo eto kasɔntɔntɔ kpe ale tinti! Owɔe lofo ni bofo?”

⁶¹ Ite bə mə kuutsyuə mémfe kɛnyɛ ótɛyi kulesa tsyaa, Yesu áte nkə íkələ mə lə akɔəsi nya ótɔ mə nkə, “Nyamfo ələ mi? ⁶² Nyalɛ, lə íbə bə binyə Utidi eto Ubi əmə ɔntɔ kato kaka usíə kɔtɔ, ntsyə biuyifo? ⁶³ Onanto eto Lɛwɔntɔ Kɛnkɛ lətə nkpə. Utidi eto əsuə eto sinə əmbə kutəkə saa.

Etiki nnya kenke míntɛyi eyifo Onanto eto Lɛwɔntɔ eto etiki nnya lətə nkpə. ⁶⁴ Fɛɛ bətsyuə kpe lə mi nti ba dímamfo bánɔ.” Yesu áte taa kasɔ ketsyikokɔ mba dímamfo wə bánɔ ku nwə luufi wə okpe kɔni. ⁶⁵ Ótɛyi úsukosə nkə, “Nyamfo eso míntɛyi mi miə kuutsyuə saa embofo mɛ oflɔ bubə lenni Antɔ əmə díte wə kusu.”

⁶⁶ Lə nyamfo eto kamaa, mba dítekəko wə kpə ésinkli lə wə kama nya bəkətəkəko wə kama bio.

⁶⁷ Mfó nya Yesu létɔ wə bakasebi lefosi inuə bamə nkə, “Mi tsyaa, biusinkli mɛ kama?”

⁶⁸ Simon Petro ətə wə mbuayɛ nkə, “Bonamute, owɔe oflɔ buudu busu? Fə nkpe nkpə manlo eto etiki nyamə! ⁶⁹ Nya mɔmɔtɔ, bófo bónɔ nya bunyi boə fə ni Onanto eto Ubi, wə ni Ókɛnkɛnyə əmə.”

⁷⁰ Mfó nya Yesu díte mbuayɛ nkə, “Mɔ ni nwə díləkə mi lefosi inuə bamə tsyaa, ɔni eyifo oboatidi lə mi nti!” ⁷¹ Yesu átɛyi nyamfo itsyi lə Yuda wə ni Simon Iskariot eto ubi əsuə. Itsyise uyifo bakasebi lefosi inuə bamə eto ɔni wə luufi wə okpe kɔni.

7

Yesu Ésu Yudafɔ Eto Mpatampa Kalɔsiasíə Eto Diyisɛɛ Kedikɔ.

¹ Lə nyamfo eto kamaa, Yesu ésu óyɛ lə Galilea eto kasɔ, nya wánla nkə weesu Yudea eto kasɔ itsyise Yudafɔ akabɛbɛ kusu lə balo wə eso. ² Lefe nəmfoo, Yudafɔ eto Mpatampa Kalɔsiasíə eto Diyisɛɛ nəmə éboyo. ³ Nyaso Yesu eto bayimisani átɛyi wə nkə, “Du mfo lə esu Yudea eto kasɔ lə fə bakasebi lə bənyə asa nnya fanlɛ buyifo. ⁴ Itsyise utidi wə laala nkə bate wə, enyifo asa kakula. Se fanlɛ asa nyamfo buyifoo, ləkə nnya ate kawunsíə kenke lə betidi lə bate fə!” ⁵ Bátɛyi wə nko itsyise wə bayimisani kulaa tsya mámfo wə bánɔ.

⁶ Yesu átɛyi mə nkə, “Mɔ lefe mányo tɔ. Fɛɛ mii, lefe saa alɛkɛ itə mi. ⁷ Kawunsíə embofo mi bukisi. Fɛɛ mɔtɔ, keekisi mɛ itsyise nlɛ buləkə kate minkə ke asayifoyifo eyi ku abuayifoyifo. ⁸ Mii, bisu diyisɛɛ nəmə kedikɔ. Mɔtɔ, membusu diyí nəmə kedikɔ itsyise mɔ lefe mányo tɔ.” ⁹ Se

ótseyi mə nyamfoo, ótsyime oké lə Galilea mfó.

¹⁰ Fɛɛ se wə bayimisani bamə dídu bésu diyi nəmə kedikó eto kamaa, Yesu tsya ésu mfó, fɛɛ wənləkə wə əsuə ote, ókula əsuə. ¹¹ Yudafó eto beninə ákabɛɛ wə lə diyisɛɛ nəmə kedikó ákató bə, “Sieti osani əmə nkpe?”

¹² Betidi kpə lə sitiditu nəmə nti ékedi etiki kawekawɛ lə Yesu əsuə katɛyi bənkə, “Uyifo utidi sɛɛ.”

Nya bətsyuə tsya díkatɛyi bənkə, “Owo lo! Ɔlɛ betidi bəwɛ kakpɛ kanyansə!”

¹³ Fɛɛ se banlɛ Yudafó síkpi bote esoo, kuutsyuə mámfo nnya buləkə katɛyi lə betidi lə banó.

Yesu Áte Asa Lə Diyi Nəmə Kedikó.

¹⁴ Se diyisɛɛ nəmə didi eto eyi leyo ni ntinti etii, Yesu ésu Yudafó eto Disumuyo nya úsu óte asa mfó. ¹⁵ Wə asatete nyamə éyifo Yudafó bamə yanii, nya bátɛyi bənkə, “Sieti okosobi əmfo ditsyi ku kobe komfo eto okle, se wénsu asa kakasekó lə kukalebe saa?”

¹⁶ Mfó Yesu díte mbuayɛ ótseyi mə nkə, “Mə asatete méntsyi mə kosate ɔflo. Bomu itsyi Onanto wə létsyese mə ɔflo.

¹⁷ Utidi wə laala nkə weeyifo Onanto eto lelábii, ebote lə asa nnya maate etsyi Onanto ɔflo lee, mə kosate eto əsuəale əsuə maate nnya. ¹⁸ Utidi wə leedi etiki itsyi lə wə əsuəale əsuə, wə əsuə eto atesə waabɛɛ. Fɛ, utidi wə laala nkə waatesə nwə létsyese wə, weeyifo asa kayenko lə sitinti əsuə nya waantɛyi sidia.

¹⁹ Inni Moses ni nwə díte mi kɔfi komə lee? Fɛɛ mi kuutsyuə entsyue kɔfi komə koto. Beso bela biə bialo mɛ?”

²⁰ Mfó sitiditu siamə díte wə mbuayɛ bənkə, “Lɛwɔnɔ bua təkəko fə! Owɔe nle bola nkə waalo fə?”

²¹ Yesu ətə mə mbuayɛ nkə, “Ayanisa ani nyamfo mínyifo nya íyifo mímblɛ tā yanii mmə. ²² Moses ətə mi kɔfi nkə

bela mi bebisaibi eto alo. Ite bə inni Moses uni dítsyiko nko, bomu itsyi taa mi bana lefe. Nyaso biala osaibi lelo lə Ɔnwéditsyayi nɛ. ²³ Nya lə bofo

osaibi lelo bola lə Ɔnwéditsyayi əsuə lə kase yembonta Moses eto kɔfi ibuu, beso biənyə ɔblo kakpɛ mɛ biə ntsya utidi wə

nle bufi, úmuə ale kenke lə Ɔnwéditsyayi əsuə? ²⁴ Biemfi ənyansa bekpo lekpo! Bomu bekpo etiki eto lekpo eyɛ lə sitintisu əsuə.”

Betidi Átə Bánɔ Lə Yesu Ni Utidi Wə Bákpo Ɔhile Bətsyə Əmə.

²⁵ Betidi bətsyuə ba dítsyi Yerusalem átə bə, “Inni utidi əmfo banlɛ bəbɛɛ bə baalo? ²⁶ Bebe wə! Ɔlɛ etiki budi lə obianti, nya bántɛyi wə kulesa! Lee, bote bákate sitinti biənkə wə ni Nwə Onanto Lékpó Ɔhile Utsyə əmə? ²⁷ Lə Nwə Onanto Lékpó Ɔhile Utsyə əmə əbə, kuutsyuə saa embote kaka utsyi úbə. Fɛɛ utidi əmfo alɛɛ, bomblɛ yi kaka utsyi úbə.”

²⁸ Lefe nə Yesu díkate asa lə Disumuyo mfóo, ófa bembembe ótə nkə, “Inni biənkə biyi mɛ sitinti ku kaka mintsyii? Məmbə mfo lə mə əsuəale əsuə! Nwə létsyese mɛɛ, waantɛyi sidia. Nya mii, binyi wə. ²⁹ Fɛɛ mə, nyi wə, itsyise intsyi wə ɔflo nya wə ni nwə létsyese mɛ.”

³⁰ Nya bákplatsya bə bəmuə wə. Fɛɛ mə kuutsyuə saa mámfo wə butidi, itsyise wə lefe mányo tɔ. ³¹ Fɛɛ kpə lə mə nti áfo wə bánɔ nyaso bátə bənkə, “Nya lə Nwə Onanto Lékpó Ɔhile Utsyə díbə, uteyifo ayanisa ote enso nnya utidi əmfo díkeyifoo?”

Batsyese Mba Laase Disumuyo Bə Bəmuə Yesu.

³² Farisifo bamə ánɔ se sitiditu siamə nle etiki nyamfo bətɛyi lə kawɛ lə mə nti lə Yesu əsuə, nyaso mə ku besumunyə ninə átsya nya batsyese kedikətəkó eto mba laase mfo bə besu bəmuə Yesu baboko.

³³ Yesu átɛyi mə nkə, “Nsi məokɛ mi lenti itə lefe kliminti ditsyuə ete muusinkli nsu nwə letsyese mɛ ɔflo. ³⁴ Biəbɛɛ mɛ, fɛɛ biembunyə mɛ, itsyise kaka məokɛɛ, biembofo mfó bubə.”

³⁵ Ete Yudafó eto beninə létə mə əsuə bənkə, “Sieti nwə mfo laala nkə weesu fɛ boembunyə wə? Lee, bubu ɔnlɛ nkə weedu usu Helafó eto kəmə ka bo betidi nkpe bə lə ote Helafó bamə asa mfóo?

³⁶ Nnya ɔnlɛ bətɛyi nkə, ‘Biəbɛɛ mɛ, fɛɛ biembunyə mɛ,’ nya ‘Kaka məokɛɛ, biembofo mfó bubə,’ eto kasɔ ni be?”

³⁷ Lə diyi fəfə nə ni diyi nə nso bofe lə diyididi nəmə əsuə, Yesu átaka únyə nya óbesə ɔkɔɛ kato ɔtəyi nkə, “Lə utukue lə utsyuə, utsyə əmə bə mɔ ɔflɔ lə ubə unə ntu. ³⁸ Fe kase bəwɔni bákpe lə Awɔnisa Kenke eto Kukue əsuə bətəyi bənkə, ‘Utidi wə léfo mɛ ɔnɔɔ, ketukplo ka lətə ntu bo lətə utidi ləəsiə nkpə eto ntuu, ebɔbɔdi butsyi lə wə utu kəmiə.’ ” ³⁹ Yesu átəyi nyamfo itsyi lə Ləwɔnɔ nə mba léfo wə bəno lofo əsuə. Itsyise éyo lefe nəmfoo, bəntə tɔ Ləwɔnɔ nəmə, se bántakasə tɔ Yesu betsyiko ɔkɔmə báboko wə diyənde esuə eso.

⁴⁰ Se betidi bamə lenɔ etiki nyamfoo, bətəyi bənkə, “Sitintii, utidi əmfo eyifo Onanto eto Unyeləkətidi əmə.”

⁴¹ Babamba tsya átəyi bənkə, “Nwə mfo ni Nwə Onanto Lékpɔ Ɔhile Utsyə nɛ.”

Fɛɛ mə bətsyuə áto bənkə, “Nwə Onanto Lékpɔ Ɔhile Utsyə, ebofo Galilea butsyi? ⁴² Awɔnisa Kenke eto Kukue átəyi nkə Nwə Onanto Lékpɔ Ɔhile Utsyə ebutsyi Oka David eto kafo lə Betlehem eto umə kaka Oka David dísiə.” ⁴³ Lə nnya eso kabakəfə édufə lə betidi bamə eto nti itsyi lə Yesu eso. ⁴⁴ Bətsyuə ala bə bəəmuə wə, fɛɛ kuutsyuə saa méntidi wə.

Yudafɔ Eto Beninə Mámfo Yesu Banɔ.

⁴⁵ Se mbalaase Disumuyo eto mba bákpe dísinkli besuu, Farisifo ku besumunyə ninə bamə ɔflɔ, bátɔ mə bənkə, “Beso bíəmmuə wə lə əsuəale beboko?”

⁴⁶ Mfó nya bətə mbuayə bənkə, “Boanno tɔ kuutsyuə saa di etiki fe kase utidi əmfo didi kulefe!”

⁴⁷ Farisifo bamə áto mə bənkə, “Nyale úflu mi tsyaa, mi nsusu, ɔwɛ mi ókpe? ⁴⁸ Bíɔnɔ tɔ bɛnɔ biə beninə bətsyuə nye Farisinyə utsyuə áfɔ wə ɔnɔ? ⁴⁹ Kulefe, kulefe! Ditiditu nəmfo enyi Moses eto kɔfi eto kulesa. Nyaso Onanto eto ekudi təkəko mə!”

⁵⁰ Farisifo eto uninə ɔni wə baakpo Nikodemo, ébusu Yesu ɔflɔ únyə. Ɔto mə nkə, ⁵¹ “Nyale, bo kɔfi ətə bo kusu nkə bokponko utidi lekpo bolo wə dikpi lefe nə eto lefe boanno tɔ wə kənyɛ eto etiki nye batɔ wə lesa nə úyifo?”

⁵² Bətə mbuayə bátɔ wə bənkə, “Nyale, fintsya Galileanyə feni? Dufə lə Anantotiki eto Ekue abe, ete ebote fə Onanto eto unyeləkətidi kuutsyuə embɔbɔ utsyi lə Galilea.” ⁵³ (Nya utsyuə saa dídu úsu diyo.)

8

Usio Wə Bəmuə Lə Kusəkpokpo Ɔsuə.

¹ Fɛɛ Yesu wə édu úsu Nnuəbi eto Eyi eto Kɔtini əsuə. ² Kəsiəsə eto olesia tuu, úsinkli úsu Yudafɔ eto Disumuyo. Betidi bamə kenke əbə bətsyilama wə, nya úsia lə mə nti, útsyiko mə asa bote. ³ Mfó, kɔfi eto bateasa ku Farisifo lékpa usio utsyuə wə bəmuə kɔni kɔni lə disənkpo əsuə báboko mfó. Nya bənyənsə wə lə məmblɛ kenke eto ənəmi. ⁴ Bətəyi Yesu bənkə, “Oteasa, bəmuə usio əmfo kɔni kɔni lə disənkpo əsuə. ⁵ Lə Moses eto kɔfi əsuə, ele bə boto wə okle aba bolo,” lə bənyə etiki lə wə, “Ntsyə fanlɛ bətəyi lə nnya əsuə?” ⁶ Bátɔ wə nyamfo bə lə befi bato wə babe lə bayɛ lə nnya əsuə bəmuə wə.

Fɛɛ Yesu əbə kasɔ nya úfi wə lenimi útsyiko asa bəwɔni lə kasɔnti.

⁷ Nya se bensi bənyə banlɛ wə etiki bɔtɔɔ, óbesə əsuə kato nya ɔtəyi mə nkə, “Mi nti eto nwə dímenyifo tɔ lebuə unyə, di ututɛ lə oto wə leba.” ⁸ Nya usi úbə kasɔ, ɔwɔni asa lə kasɔnti ku wə lenimi.

⁹ Se beninə bamə lenɔ nnya nkoo, məmblɛ kenke édu ɔni, ɔni, idu lə beninətidi əsuə. Isi íbu Yesu ku usio əmə mate nsi nyə mfó.

¹⁰ Yesu átakasə əsuə únyə nya ɔto usio əmə nkə, “Boambe, se báfe? Nyale, mə kuutsyuə mémbu loolo fə dikpi?”

¹¹ Mfó usio əmə díte mbuayə nkə, “Owo lo, Bonamute.”

Nyaso Yesu átəyi wə nkə, “Nko ke mintsya ləmbolo fə dikpi nɛ. Nyaso du esu. Fɛɛ mensisu eyifo lebuə bio.”

Yesu Ni Kawunsia Eto Diyənde.

¹² Yesu esi údi Farisifo etiki ɔtəyi nkə, “Mɔ ni kawunsia eto diyənde. Utidi wə ke ntekəko məə, wuunyə diyənde nə lətə utidi nkpə tinti nya wəəmbɔyɛ lə ketuntu əsuə kulefe.”

¹³ Farisifo bamə áteyi wə bənkə, “Ale etiki budi ketsyi læ fə əsuə. Nyaso nnya fanle boteyi əmbə kalende saa.”

¹⁴ Mfó nya Yesu leteyi mə nkə, “Owo lo, ite bə nle etiki budi ketsyi læ mə əsuə tsyaa, lesa nə minle boteyi kpe kalende, itsyise nyi kaka mintsyi, nya minyi kaka mintɔ. Fɛɛ mimii, binyi kaka mintsyi nye kaka mintɔ. ¹⁵ Mii, kawunsia eto nsusu əsuə nnya biefi kakponko asa lekpo nɛ, fɛ mɔɔ, mankponko kuutsyuə lekpo. ¹⁶ Fɛɛ læ bə nyifo nkoo, mə lekpokponkpo ebɔye læ sitinti eto kusu əsuə. Itsyise inni mə mate lookpo ni. Bomu Anto wə létsyese mɛɛ, əhnyə mɛ kama. ¹⁷ Nya læ mi kɔfi əsuə, báwɔni bákpe bə, læ badansie inuə eto kenye akate læ etiki ətsyuə əsuə, lesa nə báteyi kpe kalende. ¹⁸ Mɔɔ, meedi adansie læ lesa nə maateyi əsuə, nya mə Anto wə létsyese mɛ tsya eedi adansie læ mɛ əsuə.”

¹⁹ Mfó bátɔ wə bənkə, “Se fə anto əmə nkpe?”

Yesu ətə mbuaye nkə, “Binyi mɛ nya binyi mə Anto əmə tsya. Lə bote ete bete mɛɛ, eni biote mə Anto tsya.” ²⁰ Yesu áteyi nyamfo læ okokokokɔ se ɔnlɛ asa bote læ Disumuyo nəmə. Fɛɛ kuutsyuə saa məmmuə wə, itsyise wə lefe mányo tɔ.

²¹ Yesu esi óteyi mə nkə, “Məəbə budu læ mi ɔflɔ, nya biɔbɛbɛ mɛ, fɛɛ biukpə læ mi abua əsuə. Nya kaka mintɔɔ, biembofo mfó bubə.”

²² Nyaso Yudafo bamə áto mə əsuə bənkə, “Wə əsuə ɔntɔ kalokɔ eso óteyi nkə, ‘Biembofo kaka mintɔ bubə lee?’”

²³ Yesu ətə mə mbuaye nkə, “Mimii, kasɔ mfo eto betidi bini. Nya mɔɔ, ntsyi kato. Mi etsyi kawunsia mfo, fɛɛ mɔɔ, mentsyi kawunsia mfo. ²⁴ Nyaso mínteyi mi minkə biukpə læ mi abua əsuə nɛ. Nya læ biamfo bɛnɔ biə mə ni nwə minii, biukpə læ mi abua əsuə sitinti.”

²⁵ Bátɔ wə bə, “Owoe feni?”

Yesu ətə mə mbuaye nkə, “Lesə nə mínteyi mi itsyi taa kasɔ ketsyikokɔɔ, ni əmə ete nɛ. ²⁶ Nkpe etiki kpə læ mi əsuə nnya ele bə mfi nlo mi dikpi. Fɛɛ nwə létsyese mɛɛ, sitintitidi uni. Nya asa nnya minɔ mintsyiko wə ɔflɔɔ, nnya

mimfi minle letsya bobɛ kətə kawunsia nɛ.”

²⁷ Mfóo, bánno kasɔ bə Yesuu, Anto əmə əsuə ɔnlɛ etiki budi ketsyiko. ²⁸ Nyaso óteyi mə nkə, “Lə bebesə Utidi Eto Ubi əmə kato, nyafɛ biote biə mə ni nwə mini nɛ, nya meenyifo kulesa læ mə əsuəale əsuə. Bomu lesa nə mə Anto léte mɛ nkə nteyii, ni hā maateyi nɛ. ²⁹ Nwə lekpe mɛ kɔtɔɔ, si ko mɛ. Wóanyani mə mate utsyə, itsyise meeyifo lesa nə læyuaesə wə kafo lefe saa.” ³⁰ Nya se óteyi nyamfo mmə, betidi kpə ba lenɔ óteyi nyamfoo, áfo wə bánɔ.

Yesu Əlakə Betidi Ba Ni Abraham Eto Bebi Ote.

³¹ Nyaso Yesu áteyi Yudafo ba léfo wə bánɔ nkə, “Lə biyifo læ mə asatete əsuə, ete bə biyifo mə bakasebi sitinti nɛ. ³² Biote sitinti siamə, nya sitinti siamə ebutə bisia læ mi əsuə əsuə.”

³³ Báteyi wə bənkə, “Abraham eto be-fluflu buni, nya bóendi tɔ ndomufɔ butə kuutsyuə saa tɔ búnyə! Ntsyə ibə fɛ faateyi fənkə, bootə busia læ bo əsuə əsuə?”

³⁴ Yesu ətə mə mbuaye nkə, “Nle mi boteyi sitinti minkə utsyuə saa ke leeyifo lebuua, uyifo ndomunyə utə lebuua.

³⁵ Ndomunyə aamfiani oyobi wə nkpe kedikɔ kulefe. Bomu oyosate eto ubii, wə kpe kedikɔ lefe saa. ³⁶ Nyaso læ mə Onanto eto Ubi ətə kusu nkə bisia læ mi əsuə əsuə əsuə, ete bə bisi læ əsuə əsuə sitinti nɛ. ³⁷ Nyi miə Abraham eto bebi bini. Fɛɛ bela biə bialo mɛ, itsyise biamfo asa nnya maate mi bɛnɔ, eso. ³⁸ Lesa nə mímfɔ mintsyiko mə Anto ɔflɔɔ, ni maateyi nɛ. Nya mi tsyaa, lesa nə bɛnɔ bitsyiko mi anto ɔflɔɔ, ni bɛnlɛ buyifo nɛ.”

³⁹ Yudafo bamə áteyi wə bənkə, “Abraham ni bo anto.”

Yesu áteyi mə nkə, “Lə Abraham eto bebi bini sitintii, eni biuyifo asa nnya Abraham díyifo seka. ⁴⁰ Fɛɛ bela biə bialo mə nwə laateyi mi sitinti sia míno mintsyiko Onanto ɔflɔ. Abraham ményifo nko. ⁴¹ Asa nnya mi anto kosate díyifoo, nya bɛnlɛ buyifo nɛ.”

Mfó bátɔ wə bənkə, “Bunni basɔnɔbi! Anto ɔni nkpe bo, wə ni Onanto!”

Yesu Ɛlākə Betidi Ba Ni Balo Eto Bebi Ote.

⁴² Yesu áteyi mə nkə, “Lə Onanto ete ni mi antoo, eni biala mə. Itsyise Onanto oflo míntsyi mímbə mfo. Inni mə kosate eto lelabi əsuə mímbə. Bomu wə ni nwə létsyese mə. ⁴³ Ntsyə eso bianno lesa nə minlə mi bəteyi kaso? Nnya ni bə bianla biə biano ditiki nə minlə mi bəteyi. ⁴⁴ Mi anto Obonsam eto bebi bini, nya bela biə bieyifo wə lelabi. Idu taa kaso ketsyikokoo, uyifo nwə laalo betidi. Nya woanla ditiki tinti nəmə itsyise woanteyi sitinti kulefe. Lə ɔteyi sidiaa, wələkə wə ditsyəbi kate. Itsyise nwə laatəyi sidia uni, nya wə ni bidia kenke eto anto. ⁴⁵ Fəe mɔɔ se ini sitinti maatəyi mi esoo, biamfo mə kanɔ. ⁴⁶ Mi nti eto owoe loofu mə dikpi bolo nkə nyifo lebuə? Lə nteyi mi sitintii, beso biamfo mə kanɔ? ⁴⁷ Utidi wə ni Onanto eto olee, aano Onanto eto etiki. Nnya eso bianno Onanto eto etiki ni bə binni wə bale.”

Yesu Ɛlākə Asa Nnya Óte Kaso Óte Yudafo.

⁴⁸ Yudafo áto Yesu bənkə, “Lə bóteyi boənkə Samarianyə feni nya ləwɔnɔ bua təkəko fəə, bóteyi sidia?”

⁴⁹ Yesu ətə mə mbuayə nkə, “Ləwɔnɔ bua saa əntəkəko mə. Nlɛ mɔ Anto dibu butə, fəe mi əntə mə dibu. ⁵⁰ Mɔɔ, maambəbɛ dibu kətə əsuə. Fəe nwə laabəbɛ nkə betidi təsə məe, kpe. Wə ni nwə laakpo lekpo kayenko lə kusu əsuə nɛ. ⁵¹ Nlɛ mi bəteyi sitinti minkə, lə utsyuə eetsyue mɔ asatete kotoo, wəmbukpə kulefe!”

⁵² Yudafo áteyɛ wə bənkə, “Mfe fɛ bu- unyə boə ləwɔnɔ bua təkəko fə nɛ! Abraham əkpə, nya Onanto eto bənyeləkətidi tsya díkpə, fəe fə lɛ bəteyi fə nwə ke ditsyue fə asatete kotoo, əmbukpə kulefe! ⁵³ Bubu feebu fə fə ləmə fanso Boanto Abraham wə díkpə, fəe? Onanto eto bənyeləkətidi tsya əkpə! Owoe eto okle feebu fə wə feni?”

⁵⁴ Mfó nya Yesu díte mbuayə nkə, “Lə mɔ əsuə maatəsɛɛ, nyalɛ mɔ atəsə nyamə manle kulesa. Fəe nwə laatesə məe, wə ni mɔ Anto. Wə ni nwə biatəyi biə wə ni mi Onanto nɛ. ⁵⁵ Mii, binyi wə. Fə

mɔɔ, nyi wə. Lə nteyi miə minnyi wəə, nyalɛ moofiani odia fe mi ke, fəe nyi wə, nya meetsyue wə ditiki koto. ⁵⁶ Mi anto Abraham ənyə disuəyuə se ónɔ mɔ bubə eto asa. Nyaso úfi ənəmi útəkə lə mɔ bubə əsuə nya únyə disuəyuə.”

⁵⁷ Yudafo bamə áteyi wə bənkə, “Ámamfo tɔ alɛ fosi ano kulaa tsya, nya bəteyi fanlɛ bəteyi fə eyi Abraham?”

⁵⁸ Mfó Yesu lətəyi mə nkə, “Nlɛ mi bəteyi sitinti miə, mɔɔ, mfe nkpe koko fə bále Abraham.”

⁵⁹ Ete bási abambi bə baato wə, fəe Yesu ákula əsuə nya óbɔ údu lə Kedikətəkɔ mfó.

9

Yesu Átsya Unamba Utsyua.

¹ Se Yesu díbə ófe ɔntɔɔ, únyə utidi utsyuə wə bále unamba. ² Wə bakasebi áto wə bənkə, “Oteasa, owoe eto lebuə díte bále osani əmfo unamba? Wə kosate eso lee wə antomə eto abua eso?”

³ Mfó Yesu díte mə mbuayə nkə, “Inni nwə mfo nye wə antomə díyifo lebuə eso. Bomu bále wə nko bə lə eyɛ lə wə əsuə lə Onanto lə uləkə wə keyifo eto əsuəale ote betidi. ⁴ Se bonkpe lə kalesiasia əsuə esoo, ele bə buyifo keyifo butə nwə létsyese mə. Kale əbə bolo nya kuutsyue saa lensiembofo keyifo buyifo. ⁵ Lefenə eto lefe minsi minkpe lə kawunsiaə, mɔ ni kawunsiaə eto diyənde.”

⁶ Se Yesu lətəyi nko ólosəə, ókpo ntufə lə kaso, ówɔ site úfi se údikiti wə lə ənəmi, ⁷ nya óteyi wə nkə, “Su lə esu əflə ntu lə Siloa eto Ditubiə əsuə.” Siloa eto kaso ni nkə Bákpe wə. Nyaso osani əmə ésu úflə ntu bomə. Nya wə ənəmi ləsinɪ ɔnlɛ asa bunyə, nya úsinkli úbə oto.

⁸ Wonko mba nkpe lə koyotsya ku betidi ba kenke díkənyə wə ɔnlɛ asa bɔtɔɔ, áto bənkə, “Inni osani əmfo ni nwə díkəsia lə mfó úkatɔ asa?”

⁹ Bətsyue áteyi bə wə uni. Fəe babamba áteyi bənkə, “Owo lo, inni wə uni. Bole ete ole wə.”

Mfó nya utidi əmə kosate lətəyi nkə, “Mɔ uni!”

¹⁰ Bátɔ wə bənkə, “Ntsyə ibə fə fanlɛ asa bunyə?”

¹¹ Útə mbuayə nkə, “Utidi wə baakpo Yesu ləwə sitə udikiti mə lə ənəmi nya ótəyi mə nkə nsu mflə ənəmi lə Siloa eto ditubiə. Nyaso nsu, nya se mímfle ənəmi mínlosə ete míntsyiko asa bunyə.”

¹² Bátə wə bə, “Sieti onkpe?”

Útə mə mbuayə nkə, “Mante kaka onkpe.”

Farisifo Átə Unəmba Əmə Kase Báye Bátisya Wə.

¹³ Bákpa nwə eto ənəmi léba kə əməə, bésuko Farisifo bamə oflo. ¹⁴ Diyí nə Yesu lənwə sitə údikiti lə unəmba əmə eto ənəmi fə ótsya wəə, éyifo Ɔnwéditsyayi.

¹⁵ Nya Farisifo bamə tsya letə osani əmə kase íyifo fə útsyiko asa bunyə. Ɔtəyi mə nkə, “Sitə ónwə úfi údikiti mə lə ənəmi. Nya mímfle mə ənəmi ete míntsyiko asa bunyə.”

¹⁶ Mfó nya Farisifo bamə eto bətsyuə letəyi wə bənkə, “Utidi wə díyifo nyamfo embofo Onanto oflo butsyi! Itsyise weenyifo lə Ɔnwéditsyayi eto kəfi əsuə.”

Fəə mə bətsyuə bamba átəyi bənkə, “Ntsyə yofo bubə bə obuayifo ebofo ayanisa nyamfo eto okle buyifo kate?” Itə kəsənsə édufə mə lenti.

¹⁷ Nyaso Farisifo bamə esi bátə osani əmə bənkə, “Se fanle bətəyi fənkə wə lesini fə ənəmii, be ni fə nsusu itsyi lə wə əsuə?”

Mfó nya osani əmə díte mbuayə nkə, “Onanto eto Unyeləkətidi uni.”

¹⁸ Yudafo bamə mámfo bánə sitinti bə osani əmə ába ənəmi fə usi útsyiko asa bunyə isu ese lefe nə bákpadí wə anto mə díbə.

¹⁹ Bátə mə bə, “Mi ubisaibi ni nwə mfo? Biə béle wə unəmba, nya ntsyə iyifo fə omfe ɔnlə asa bunyə məmə?”

²⁰ Wə anto mə ətə mbuayə bənkə, “Buyi boə bo ubi uni. Nya bunyi tsya boə bole wə unəmba. ²¹ Fəə bunyi kase íyifo fə omfe ɔnlə asa bunyə. Nya bunyi futsyə tsya létsya wə ənəmi nyamə. Bətə wə kosate lə ɔtəyi mi itsyise wóobe!”

²² Wə antomə átəyi nyamfo nko itsyise bale Yudafo sikpi bote, itsyise Yudafo átəyi bətsyə bə utsyəə ke letəyi nkə ófo

Yesu ónə fe Nwə Onanto Lékpo Ɔhile Utsyəə, booləkə wə bətsyiko lə mə katsyako.

²³ Nyamfo eso wə antomə letəyi bənkə, “Wóobe, bətə wə kosate nə!”

²⁴ Bákpadí nwə bále unəmba əmə dinuəfə nya bətəyi wə bənkə, “Te Onanto sikpi lə atəyi bo sitinti! Buyi boə utidi wə létsya fə mfó eyifo obuayifo!”

²⁵ Osani əmə ətə mə mbuayə nkə, “Məə, minnyi lə obuayifo ni osani əmfo lee unni. Lesa ləni minyi mətəyi ni bənkə, kəə mba ənəmi. Fəə məməə, mfe nle bunyə!”

²⁶ Bátə wə bənkə, “Be úyifo fə nya ntsyə óyē ótsya fə ənəmi nyamə?”

²⁷ Útə mbuayə nkə, “Mboka mi bətəyi éfe, fəə bianla biə biafo nnya. Beso bela biə bisi bianə nnya? Lee, bela biə miitsya afiani wə bakasebii?”

²⁸ Báka wə bətəyi bənkə, “Fə ete ni wə okasebi. Boo, Moses eto bakasebi buni. ²⁹ Buyi boə Onanto édiko Moses etiki. Nya nwə mfo aləə, boante kaka utsyi kulaa tsya!”

³⁰ Mfó nya osani əmə letəyi mə nkə, “Nte ditiki nə eto okle ni nəmfo? Binyi kaka utsyi, fəə wə lesini mə ənəmi nə!

³¹ Buyi boə Onanto eentsyue babuayifo koto, fəə lə utsyuə eesumu Onanto, nya weeyifo wə lelábii, weetsyue wə koto kanə wə olatoto. ³² Idu taa kawunsia eto kasə ketsyikokəə, bóannə tə bə kuutsyuə saa wə átsya nwə bále unəmba. ³³ Lenni Onanto oflo utsyii, eni wəmbəfo kulesa buyifo.”

³⁴ Bətəyi wə bənkə, “Fəə bále ku lebuə fábe ku nii! Nya fə bomu lela fə aate bo asaa?” Nyaso bála wə, bábənkə lə Yudafo eto katsyako kamə.

Betidi Bətsyuə Eebu Bə Bəənyə Asa Wuee.

³⁵ Yesu ánə nkə bála wə nyaso se únyə osani əməə, ótə wə nkə, “Áfo Utidi Eto Ubi ánə?”

³⁶ Osani əmə ətə wə mbuayə nkə, “Nto, te mə futsyə uni, bə lə mfo wə nnə.”

³⁷ Mfó nya Yesu letəyi wə nkə, “Ébunyə utidi əmə koko, nnyə wə ni nwə nle fə etiki budinko mfo məmə nə.”

³⁸ Osani əmə áteyi nkə, “Bonamute, mfo nnɔɔ!” Nya óse akonki læ Yesu eto ənəmi úsumu wə.

³⁹ Yesu áteyi nkə, “Mbə kawunsia kamfo bæ læ nkpronko betidi lekpo, bæ læ bənəmba læ bənyə asa, nya mba lænyə, læ bafiani bənəmba.”

⁴⁰ Farisifo ba dínyə mfo lenɔ nnya Yesu leteyii, áto wə nkə, “Nyale bəteyi fanle fə bo tsya ába ənəmi lee?”

⁴¹ Yesu ətə mə mbuayə nkə, “Lə boba mi ənəmi lebaa, eni biebudi dikpi, fəe se biə bele bunyə esoo, mi abua təkə mi læ əsuə.”

10

Nwə Nyi Basamu Bəyenko, Aale Mə Ola.

¹ Yesu áteyi mə nkə, “Nle mi bəteyi sitinti miə, utsyuə saa ke dímanyə læ lesamuyo eto kesie údufə lesamuyo nəmə, bomu óyə kusu bamba saa údufə læ ni kafoo, eyifo uyu ku nwə laabiasə asa. ² Nyaa, nwə ke laayə læ kesie kedufə lesamuyo nəmə kafoo, wə ni nwə laayenko basamu tinti nɛ. ³ Nya nwə laase lesamuyo eto kesie aasini kesie eto siku kətə wə. Woakpadi basamu bamə læ mə aye nya baano wə okɔɛ nya woakpa mə kabonko. ⁴ Lə okpadi mə nya əyenko mə əbənko, woatə mə setə kayenko mə nya bəətəkəko wə kama itsyise beeyi wə okɔɛ. ⁵ Bəmbutəkəko kuutsyuə bamba kama. Bomu bootsyetsyi bedu itsyise benyi wə okɔɛ.”

⁶ Yesu áteyi mə lekpa nəmfo, fəe bánno nnya óteyi mə eto kasɔ. ⁷ Lə nyamfo esoo, Yesu esi óteyi mə nkə, “Lə sitintii, mə ni kesie itə basamu bamə. ⁸ Betidi ba kenke letə mə setə bəbə, beyifo beyu ku mba laabiasə asa. Fəe basamu bamə méntsyue mə koto. ⁹ Mə ni kesie kamə. Lə utsyuə ayə læ mə udufə læ kafoo, wuunyə bofo. Wuudufə læ mfó ukabɔ, nya wuunyə didisa sɛɛ ukedi. ¹⁰ Uyu, bubə ete woəbə nkə læ uyu, olo utidi, obiasə asa. Mɔɔ, mbə miə læ binyə nkprə, nkprə bo læflo.

¹¹ “Mə ni utinti wə laayenko basamu, nwə letonɔ nkə weefi wə nkprə utə læ wə basamu eto disi. ¹² Utidi wə laayenko

basamu wə baafə diyi eto kayo nya benni wə kosate eto balee, weetsyetsyi kedu læ unyə ukiti nle bubə. Ukiti əmə eedufə mə lenti kəmuə mə nya wəəsensə mə. ¹³ Utidi əmfo eetsyetsyi kedu itsyise diyi eto uyifoyifo ete uni. Nya basamu bamə eto bəflo nye mə kasɛ aanka wə.

¹⁴⁻¹⁵ “Mə ni utinti wə laayenko basamu. Fe kase Antə əmə nyi mɛɛ, nya mintsyə nyi wə, nko ke mintsyə nyi mə basamu, nya məətsyə nyi mə nɛ. Nya míntonɔ miə məəkpə læ mə disi. ¹⁶ Nkpe basamu bamba ba læmbə læ lesamuyo nəmfo tɔ. Ele bæ nyenko mə tsya mboko, nya mə tsya læ banɔ mə okɔɛ. Nya məmble loofiani basamu eto ditsyukpa loni læ əyenkoyenko onɔ eto kalo.

¹⁷ “Antə əmə aala mə, itsyise ntəonɔ miə məəkpə læ mə disi, bæ læ nsinkli mbə nsia nkprə bio. ¹⁸ Kuutsyuə saa embofo mə nkprə bofo læ mə ani, bomu mə kosate dífi mu míntə miə məəkpə. Nkpe əsuəale bæ mofo mu bufi kətə. Nya əsuəale si ekpe mə bæ nsinkli mfo mu. Nko əmə mə Antə ditə mə nkə nyifo nɛ.”

¹⁹ Lə etiki nnya Yesu leteyi mfo esoo, kabakəfə esi kédufə læ Yudafo bamə nti. ²⁰ Mə nti eto bətsyuə kpə áteyi bənkə, “Ləwəonɔ bua təkəko wə. Ólɛ kumunə bukpə! Beso ele bæ besi bətsyue wə koto fɛ?”

²¹ Fəe babamba tsya áteyi bənkə, “Utidi wə əsuə læwəonɔ bua nkpee, embofo etiki nyamfo eto okle bəteyi! Ntsyə læwəonɔ bua luuyifo unəmba si unyə asa fɛ?”

Yudafo Mámfo Yesu Bánɔ.

²² Ləyɔlefee, nya beedi Yudafo eto Disumuyo Bufikakpe læ Onanto kəni eto Diyi læ Yerusalem. ²³ Yesu ákayə kafe læ Disumuyo eto lekpa nə baakpo Solomo eto Ablanase mfó. ²⁴ Mfó nya Yudafo bamə létsyilama wə, nya bátə wə bənkə, “Isu ese dimamfe lefe kon fookpe bo læ ketuntu əsuə esu ase? Teyi bo sitinti siamə, læ fə ni Utidi əmə Bákpo ǃhile Bətsyə.”

²⁵ Yesu ətə mə mbuayə nkə, “Mbəteyi mi nyamfo koko, tsya biamfo mə akanɔ. Asa nnya meeyifo læ mə Antə eto əsuəale əsuə, læ mə buləkə kate. ²⁶ Fəe biəmbəfo

mε bεnɔ, itsyise bientsyi mɔ basamu bamə nti. ²⁷ Mɔ basamu eetsyue mε koto. Nyi mɔ, nya bɛtɛkɛkɛ mε. ²⁸ Ntə mɔ nkpɛ manlo, nya bemuukpɛ kulefe. Nya kuutsyue saa embofo mɔ lə əsuəale əsuə lə mɔ kɔni. ²⁹ Mɔ Anto wɛ dɪfi mɔ útə mεε, kpe ale oso lesa saa. Kuutsyue saa embofo mɔ bofo lə əsuəale əsuə lə mɔ Anto eto kɔni kulefe kulefe. ³⁰ Anto əmɔ ku mɔɔ, eyifo bani.”

³¹ Mfó nya Yudafo bamə dísi básɛ aba bə bato wə. ³² Yesu átɛyi mɔ nkə, “Nyifo nnyifo sɛɛ kpɛ bo mɔ Anto lékpɛ mε lə mi nti. Nya nte nnya eso bela biə biakpɔ mɛ aba?”

³³ Yudafo bamə ətə wə mbuayɛ bənkə, “Inni nnyifo sɛɛ bo féyifo eso boə boakpɔ fə aba. Bomu mbusiotiki nnya fédi eso! Utidinini ete feni, fɛɛ éfi fə əsuə éyifo fe Onanto!”

³⁴ Mfó nya Yesu díte mbuayɛ nkə, “Báwɔni bákpe lə mi kosate eto Kɔfi eto Kukue bə Onanto átɛyi nkə, ‘Beyifo fe bananto.’ ³⁵ Buyi boə lesa nɔ báwɔni bákpe lə Awɔnisa Kɛnkɛ eto Kukue, eyifo sitinti itə lefe saa. Nya mfó Onanto lékpadi betidi ba léfo wə Ditiki sɛɛ nɛmɔ nkə, ‘Beyifo fe bananto.’ ³⁶ Fɛɛ mɔɔ, Anto əmɔ dílakə mε nya ótsyese mε kawunsiə nɛ. Nya ntsyɛ eso fə biətɛyi biə ndi mbusiotiki lə nnya míntɛyi miə nyifo Onanto eto Ubi? ³⁷ Lə minlɛ mɔ Anto eto nnyifo buyifoo, nyalɛ biamfo mε bɛnɔ. ³⁸ Fɛɛ lə nɛ mu buyifoo, lə biamfo mε bɛnɔ tsyaa, ele bə befo asa nnya meeyifo bɛnɔ, bə lə betɛ lə bɛnɔ nnya kasɔ biə Anto əmɔ si lə mε, nya mintsya nsi nkpɛ lə wə.”

³⁹ Mfó tsyaa, besi bála bə bəəmuə Yesu, fɛɛ usi óbɔ lə mɔ nti údu.

⁴⁰ Yesu esi úsu óyila Ketu Yordan úsu kaka Yohanes díyifo betidi ntufɛsɛflɛsɛ eto lekpa tutɛ, nya ótsyime mfó. ⁴¹ Betidi kpɛ əbə wə oflɔ nya bátɛyi bənkə, “Yohanes ményifo ayanisa saa óte. Fɛɛ lesa saa nɔ ótɛyi itsyi lə utidi əmfo əsuə eyifo sitinti.” ⁴² Nya betidi kpɛ lə mfó léfo wə bɔnɔ.

11

Lazaro Eto Ukpɛ.

¹ Osani utsyue baakpɔ Lazaro wə dísiə lə umə wə baakpɔ Betania ánɔ bufi. Wə ku wə bayimisiə inuə ba baakpɔ Maria ku Marta dísiə lə umə əmɔ. ² Maria əmfo ni nɔwə dífi nnuəbi bo laanyi fififi ókpɔ Bonamute Yesu lə akpa nya úfi wə dísi eto sɛwɔni ósi wə akpa nyamə. Wə oyimisiə ni Lazaro wə lenɔ bufi bɔnlɛ bɔtɛyi mfo nɛ. ³ Wə bayimisiə bamfo átsyese Yesu kɛnyɛ bə, “Bonamute, fə oyetsyue lala ánɔ bufi!”

⁴ Se Yesu léfo kɛnyɛ kamfoo, ótɛyi nkə, “Búfi bomfo enni bukpəmfi itə wə, bomu iyifo nnya əsuə bufi babesə Onanto eto diye kato, nya eyɛ lə nnya əsuə babesə Onanto eto Ubi tsya kato.” ⁵ Nyaa, Yesu ála Marta ku wə oyimisiə ku Lazaro eto asa tinti. ⁶ Fɛɛ se ónɔ nkə ónɔ bufii, usi ókɛ mfó eyi ənuə okpe.

⁷ Nyamfo eto kamaa, ótɛyi wə bakasebi nkə, “Bitə lə businkli busu Yudea.”

⁸ Mfó nya wə bakasebi létɛyɛ wə nkə, “Oteasa, kayinkənə ete Yudafo díkabɛbɛ kusu bə baakpɔ fə aba, nya fanlɛ bɔtɛyi fənkə busi boesu mfó?”

⁹ Yesu ətə mɔ mbuayɛ nkə, “Inni lefosi abombosɔɔ ənuə nkpe lə diyi eto kalek-pakpa əsuə? Lə utsyue lə bɔyɛ lə kalek-pakpa əsuəə, weentusə itsyise olɛ kawunsiə kamfo eto lekpasə bunyɔ. ¹⁰ Fɛɛ lə ketsyɛ onlɛ bɔyɛɛ, wuutusə itsyise lekpasə əmbə itə wə.”

¹¹ Se Yesu létɛyi nyamfo ólosəə, usi ótɛyi úkə nkə, “Bo oyetsyue Lazaro lə selabe, nyaso ntɔ wə kasanklisə kɔ.”

¹² Se bakasebi bamə lenɔ nkoo, bátɛyi wə bənkə, “Bonamute, lə selabe onlabee, nyalɛ yuuyue wə.” ¹³ Fɛɛ Yesu wə lə bɔtɛyi nkə Lazaro ébukpɛ, fɛɛ wə bakasebi ébu bənkə selabe tinti ótɛyi utsyiko.

¹⁴ Nyaso Yesu ákpasə mɔ ótɛyi nkə, “Lazaro əkpɛ. ¹⁵ Fɛɛ lə mi esoo, elɛkɛ itə bə mánkɛ lə mfó fə úkpɛ, bə lə befo bɛnɔ esoo. Nyaso bíte lə busu wə oflɔ mfó.”

¹⁶ Mfó nya Toma wə baakpɔ ofimfinyɔ létɛyi wə bakaseyimitsyue bamə nkə, “Bitə lə bo tsya lə butəkɛkɛ Oteasa busu bə lə busu bukpɛ ku wə!”

Yesu Ámansə Lazaro Eto Bayimi Lɛkɔ.

¹⁷ Lefe nà Yesu dísu údufà mfoo, óno nkà bébikà Lazaro diyi nale ni diyi nàmfo nɛ. ¹⁸ Idu lə Betania isu Yerusalem eyifo fe esunkpo ənuə seka. ¹⁹ Nyaso Yudafə kpə əbə mfó bə bəəbə bamansə Maria ku Marta ləkə se mə ɔyimisani díkpə eso.

²⁰ Se Marta leno nkə Yesu lə bubəə, úsu nkə weesu otsyako wə, fɛɛ Maria ebu ɔkɛ lə diyo. ²¹ Marta áteyi Yesu nkə, “Bonamute, lə nnya ete fake mfoo, eni mə ɔyimisani mənkpə! ²² Fɛɛ nnyi miə mómó kulaa tsyaa, lesa saa nə fɔɔtɔ Onantoo, wuutə fə ni.”

²³ Mfó Yesu leteyi wə nkə, “Fə ɔyimisani ebotaka ubə nkpə.”

²⁴ Nya Marta leteyi wə nkə, “Nyi miə wootaka ubə nkpə lə lefe nə bəkpənkə lootaka lə Diyi Fɛfɛ əsuə.”

²⁵ Mfó Yesu leteyi wə nkə, “Mə ni nwə lætə bəkpəkpə eto botaka kənyə ku businkli kəbə bəsiə lə nkpə nɛ. Utsyuə saa ke léfo mɛ óno, lə úkpə kulaa tsyaa, wuusiə nkpə. ²⁶ Nya utsyuə saa ke nsi nkpə nya ófo mɛ óno, embukpə kulefe. Afo nyamfo anɔ?”

²⁷ Útə mbuayɛ nkə, “Ee, Bonamute. Mfo nno miə fə ni Nwə Onanto Lékpə ɔhile Utsyə, Onanto eto Ubi nwə bátəyi bətsyə bə wuubə kawunsiə.”

²⁸ Se Marta leteyi nyamfo ólosəə, úsu ókpadi wə ɔyimisio Maria, nya óteyi wə buɛ nkə, “Oteasa əmə ebubə nya ɔnlɛ fə disi bɔtɔ.” ²⁹ Se Maria leno nkoo, ótaka mlə nya úsu wə katsyakokɔ. ³⁰ Lefe nəmfoo, Yesu méndufə tɔ umə kafo. Bomu usi únyə lə kaka Marta díbə otsyako wə mfó. ³¹ Se Yudafə ba nsi lə diyo lə Maria ɔfɔ banlɛ wə ləkə bomansə dínyə bə ótaka kplaa, mə tsya áta kə bətəkəkə Maria kama. Bébu bə kudi komə eti ɔntɔ lə usi usu uwi keku.

³² Se Maria dísu údufə kaka Yesu nyəə, óse akonki lə wə akɔ nya óteyi wə nkə, “Bonamute, lə nnya ete fáke mfoo, eni mə ɔyimisani mənkpə!”

³³ Yesu ənyə kase Maria ku betidi ba dítkəkəko wə nlɛ nku. Ílə wə lə utu nya óla ówɔnɔ hũ. ³⁴ ɔtɔ mə nkə, “Sieti bíbikə wə?”

Bətə mbuayɛ bənkə, “Bonamute, bə lə əbə abe.”

³⁵ Mfóo, Yesu éwi keku.

³⁶ Nya Yudafə bamə leteyi bənkə, “Bebe kase ko óla wə!”

³⁷ Fɛɛ mə bətsyuə áteyi bənkə, “ɔsini unemba ənəmi nya ɔnlɛ asa bunyə. Beso wəntə lə Lazaro lə ɔyɛ bukə?”

Yesu Átakasə Lazaro Útsyiko ɔkómə.

³⁸ Isi ílə Yesu tinti, nya ónyi úsu kudi komə ɔfɔ. Kudi komə eyifo dibíə lə koba kafo nya béfi leba bėti ko kɛnyɛ. ³⁹ Yesu áteyi mə nkə, “Bənyi leba nəmə lə kudi komə eto kɛnyɛ.”

Mfó nya Lazaro əmə eto ɔyimisio Marta leteyi Yesu nkə, “Bonamute, wuukanyi mómó, itsyise mmi ni diyi nale se bébikə wə nɛ!”

⁴⁰ Yesu áteyi wə nkə, “Mánteyi fə minkə lə áfo mɛ áno, ebunyə Onanto eto diyənde?”

⁴¹ Nyaso bányi leba nəmə lə kudi komə eto kɛnyɛ. Yesu ábesə ənəmi kato óbɛ nya óteyi nkə, “Nto, maaso fə ani, itsyise eetsyue mɛ koto lə nkpadi fə. ⁴² Nyi miə eetsyue mɛ koto lefe saa. Fɛɛ mba nyə mfo eso minlɛ nyamfo bəteyi nko, bə lə bafə banɔ bə fə lékpe mɛ koto.”

⁴³ Se óteyi nyamfo nkoo, ófa bembembe nkə, “Lazaro, bə əbə!” ⁴⁴ Nya ukpənkə əmə ləbɔ úbə ku kafia ka béfi bəmini wə əsuə ku nka béfi bəmini wə ənəmi.

Nya Yesu leteyi mə nkə, “Beyankli we bikə biamə lə əsuə lə udu.”

Yudafə Ákpe Disi Bə Baalo Yesu.

⁴⁵ Lə nyamfo esoo, Yudafə ba díbɛ Maria ɔfɔ nya bənyə nnya Yesu díyifoo, eto bətsyuə kpə áfo wə bánɔ. ⁴⁶ Fɛɛ mə bətsyuə édu bəsu Farisifɔ ɔfɔ nya bátəyi mə lesa nə Yesu díyifo. ⁴⁷ Nyaso Farisifɔ ku besumunyə ninə ákpe disi ku Yudafə eto batonkotonko nya bátɔ bətsyuə bənkə, “Be ele bə buyifo? Bebe ayanisa kpə nnya osani əmfo nlɛ buyifo kate! ⁴⁸ Lə butə wə kusu ɔnlɛ nyamfo buyifo nkoo, utsyuə saa ebofo wə ɔno. Nya Romafə luubə baba bo Disumuyo kɛnkɛ kamə ku kusə komə tsya!”

⁴⁹ Mfóo, mə nti eto nwə baakpo Kayafa, wə ni Usumunyə Ninə lələ nəmfoo, leteyi mə nkə, “Ntsyə asakasɔnɔnɔ lələ mi mmə! ⁵⁰ Binyi tɔ bíə élɛkɛ bə utidi ɔni kpə

læ kusæ komæ eto disi enso bæ kusæ komæ kenke eto betidi tsylø lee?"

⁵¹ Læ sitintii, wóanteyi nyamfo eye læ wæ košate eto nsusu æsuæ. Bomu fe nwæ ni Usumunyæ Ninæ itæ lælæ næmfo esoo, Onanto áye læ wæ æsuæ útæ nkæ ɔteyi nyamfo, nnya ni katɛyikætsyæ bæ Yesu ebubæ ukpæ læ Yudafɔ kenke eto disi.

⁵² Inni bækæ læ ukpæ læ kusæ komæ eto disi mate ete. Bomu bæ eye læ nnya æsuæ, læ ɔsɔ Onanto eto bebi ba kenke dísensæ bankpo læ kawunsiæ eto akpɔ akpɔ nnya kenke lebo, beyifo bani.

⁵³ Læ nyaso ídu dinæmfo æsuæ, Yudafɔ eto beninæ bamæ dítsyiko esu bɔbɛbɛ kase bomuæ Yesu læ balo wæ. ⁵⁴ Læ nyamfo esoo, Yesu ménsifo bɔyɛ kafe mmæ læ Yudafɔ nti. Bomu údu úsu úsiæ læ umæbibi wæ baakpɔ Efraim kaka lefi mfiminti. Mfó wonko wæ bakasebi dísia.

⁵⁵ Lefe næmfoo, Yudafɔ eto Ukpæ Ása Bo Ɔyila eto Diyi didife éboyo elo. Nya betidi kpæ dítsyi kasɔ kamæ eto akpɔakpɔ bésu Yerusalem læ besu bæmuæ æsuæ beyifo æsuæflæflæ eto lekpa næmæ fe læ diyididi næmæ læ leyo. ⁵⁶ Se bænyæ læ Disumuyo næmæ, bákabɛbɛ Yesu nya bákato bətsyuæ bækæ, "Ntsyæ bibu? Nyi miæ wæmbofo diyi næmæ kedikɔ bubæ, lee ntsyæ ini?" ⁵⁷ Lefe næmfó, besumunyæ ninæ ku Farisifo ébutæ bote bæ læ utsyuæ yi kaka Yesu nkpee, læ ubæ utæ mæ bote, læ besu bæmuæ wæ.

12

Maria Édiki Yesu Nnuæbi Læ Betania.

¹ Se ibu eyi akua læ bedi Ukpæ Ása Bo Ɔyila eto Diyii, Yesu ésu Betania, kaka Lazaro wæ Yesu létakasæ utsyiko ɔkɔmæ ditsyi. ² Mfó, banwa ditsyitsyosa bətə wæ bæ læ udi. Marta ni nwæ læwunsæko mæ læ lesa næmæ kedikɔ. Lazaro tsya ake læ mba ku Yesu dídi lesa næmæ nti. ³ Mfó æmæ nya Maria dífi nnuæbi bo laanyi fififi béyifo betsyiko læ nnya baakpɔ naadi æsuæ, nya bofo koya tinti eto dituntu kplɛ tɔ úsu ókpo Yesu læ akpa. Nya úfi wæ disi eto sɛwɔni ósi wæ akpa. Bɔnyi fififi bomæ éyi diyo næmæ kenke.

⁴ Nya Yesu eto okasebi ɔni wæ ni Yuda Iskariot, nwæ luubæ udu Yesu utæ læteyi

nkæ, ⁵ "Beso bánte nnuæbi bomfo sika flubia alofa ætsyæ befi atabi nyamæ bətə bakombo?" ⁶ Fɛɛ inni læ kase Yuda dífi kətsyuæ læ bakombo eto asa eso ɔteyi nyamfo nko. Bomu uyu uni. Wæ ɔflɔ atabi eto otobe dítsyæ, nya úkeyu atabi nyamæ eto ætsyuæ kələkə kətə æsuæ.

⁷ Yesu áteyi nkæ, "Beyani wæ kpoo. Bitə læ uyifo lesa nə wofo buyifo kətsyæ itə mɔ kəbikə. ⁸ Bakombo kpe læ mi ɔflɔ lefe saa. Fɛɛ mɔɔ, məmɔkɛ læ mi ɔflɔ lefe saa."

Yudafɔ Efi Nsusu Bua Læ Lazaro Æsuæ.

⁹ Se Yudafɔ kpæ læno bæ Yesu kpe læ Betania, bėti wæ bésu mfó. Nya inni Yesu mate eso bésu mfó, bomu læ bænyæ Lazaro wæ Yesu létakasæ utsyiko ɔkɔmæ tsya. ¹⁰ Læ nyaso besumunyæ ninæ átsya béfi nsusu bæ boolo wuntsya. ¹¹ Itsyise eye læ Lazaro æsuæ esoo, Yudafɔ kpæ læ kesumu bɔni kətænko Yesu kama.

Yesu Ésu Údufə Yerusalem Ku Disuəyua Kplɛ Fe Oka.

¹² Se kale dísia, betidi eto ditsyukpa kplɛ nə díbæ Ukpæ Ása Bo Ɔyila eto diyisɛ næmæ kedikɔ, áno bæ Yesu læ Yerusalem bubæ. ¹³ Nyaso béfi katodi nya bésu bæ baatsyako wæ. Bákafa katɛyi bækæ, "Hosiana! Atesæ itæ Onanto! Bɛtesæ nwæ nle bubæ læ Bonamute eto diye æsuæ! Atesæ itæ Israelfɔ eto Oka!"

¹⁴ Yesu ænyæ ɔflimubi utsyuæ nya úsiæ læ wæ fe kase bəwɔni bəkpe læ Awɔnisa Kenke eto Kukue æsuæ bækæ,

¹⁵ "Biante sikpi mi Sion eto umæ eto betidi! Nyə fə Oka nsi læ ɔflimubi æsuæ ɔnlɛ bubə!"

¹⁶ Tutɛɛ, wæ bakasebi mánno nyamfo kasɔ. Fɛɛ lefe nə Onanto díkatakasæ Yesu utsyi ɔkɔmæ úbæ ku dibuu, nya fe bákloma bæ nnya bəwɔni bəkpe læ Awɔnisa Kenke eto Kukue æsuæ etsyi læ wæ æsuæ, nya nnya ni asa nyamfo kenke béyifo bətə wæ nɛ.

¹⁷ Betidi ba dínyæ mfó fe Yesu lékpadi Lazaro útsyiko kudi kafa læ ɔkɔmæ óboko nkpæ, ésu bətɛyi lesa nə díbæ mfó.

¹⁸ Nyamfo esoo, betidi kpæ ésu bátsyako wæ, itsyise bánɔ ayanisa nnya úyifo óte eso. ¹⁹ Mfó Farisifo bamæ læteyi mæ

bətsyuə bənkə, “Bebe, kulesa anle bələkə kətə bo! Binyə biə kawunsiə kenke édu bésu bətəkəko wə!”

Yesu Áteyi Útsyá Nkə Wəəbə Bukpə.

²⁰ Grikifó bətsyuə tsya ake lə betidi ba dísu Disumuyo lə Yerusalem lə diyi nəmə kedikó nti. ²¹ Bésu Filipo wə dítsyi Betsaida lə Galilea oflɔ, nya báteyi wə bənkə, “Boanto, bola boə boənyə Yesu.” ²² Filipo ésu óteyi Andrea nya mə inuə bamə dídu bésu báteyi Yesu.

²³ Mfó nya Yesu ləteyi nkə, “Lefe nəmə eboyo bə babesə Utidi Eto Ubi əmə eto diye kato. ²⁴ Nlɛ mi bəteyi sitinti miə lə banto lentabi nəmə lə kasɔ dibuu, lentabi lɔɔni ete disi diudi. Fɛɛ lə dibuu, nya fɛ dionwɔ ebibi kpə nɛ. ²⁵ Utidi wə lela wə kosate eto nkpə, ebonyansə mu. Fɛɛ nwə dikisi wə kosate eto nkpə lə kawunsiə kamfoo, ebɔlɔ mu utsyə itə nkpə manlo. ²⁶ Utsyuə saa ke lela nkə weeyifo mə keyifoo, ele bə utəkəko mɛ, itə bə mə uyifoyofɔ əmə ebusiə lə kaka minsi. Nya utsyuə saa ke ni mə uyifoyifoo, mə Anto ebokpe wə dibu.

Yesu Édi Etiki Itsyi Lə Wə Ukpə Ɔsuə.

²⁷ “Mɔmɔɔ, ɛlɛ mɛ bulə lə mə ləkɔɛsi. Fɛɛ be ko ele bə nteyi? Bəteyi ele bə nteyi minkə, ‘Nto, məntə lə kanyi kamfo eto okle lə kətəkə mɛ lə əsuə lee’? Owo lo! Fɛɛ nyamfo eso mímɔ bə kawunsiə, bə lə nnyə kanyi kamfo eto okle nɛ. ²⁸ Nyaso Nto, tə lə babesə fə diye kato!”

Nya ɔkɔɛ lɛbɔ utsyi kato nlɛ bəteyi nkə, “Mbóbesə ni kato koko. Nya nsi muuyifo nko.”

²⁹ Se betidi ba dińyə mfo lɛnɔ ɔkɔɛ əməə, mə bətsyuə áteyi bənkə ɔsɔmi uni díkumi. Nya bətsyuə ləteyi bənkə, “Onanto eto ɔtɔnkpe utsyuə ni ləteyi wə lesaatsyuə.” ³⁰ Mfó Yesu ləteyi mə nkə, “Inni mə eso ɔkɔɛ əmfó lɛbɔ, bomu mi eso.

³¹ “Mɔmɔ ni lefe nə Onanto lookponko kawunsiə kamfo eto betidi lekpo. Nya Onanto luutu kawunsiə kamfo eto əsuəalenyə lə wə seka əsuə. ³² Fɛɛ lə bətsyi mɛ lə kasɔ babesə katoo, muunə betidi kenke mboko mə oflɔ.” ³³ Lefe nə

Yesu ləteyi nyamfoo, óte ukpə wə eto okle wəəbə bukə.

³⁴ Mfó nya sitiditu siamə ləteyi nkə, “Bo kɔfi eto kukue lɛ bo bəteyi nkə, Utidi Wə Bákpo Ɔhile Bətsyuə ebusiə nkpə isu manlo manlo. Nya ntsyə ibə fɛ fanlɛ bəteyi fənkə boobesə Utidi Eto Ubi əmə kato? Owoe ni Utidi Eto Ubi əmə mfo?”

³⁵ Yesu ətə mə mbuayɛ nkə, “Diyənde nəmə si diɔkɛ lə mi nti itə lefe sɛkɛ ete. Se diyənde nəmə nsi nkpe mi lenti esoo, bɛyɛ bɛtɔ, bə lə kale lə kayɛ mi bolo lə bidufə lə ketuntu əsuə. Itsyise nwə laayɛ lə ketuntuu, ante kaka ɔntɔ. ³⁶ Nyaso se lekpasə nkpe lə mi ntii, befo lekpasə nəmə bɛnɔ bə lə biyifo lekpasə eto betidi.”

Se Yesu ləteyi mə nyamfo ólosə, údu lə mə oflɔ úsu ɔbiɔ.

Yudafɔ Ɛlɛkə Bate Bə Bámfo Yesu Banɔ.

³⁷ Ite bə Yesu éyifo ayanisa kpə lə mə ənəmi óte tsyaa, bámfo wə bánɔ.

³⁸ Fɛɛ nyamfo əbə itə nko, bə lə Onanto eto Unyeləkətidi Yesaya eto lesa nə óteyi utsyə lə ibə itə nko nkə, “Bonamute, owoe léfo ditiki nə bəteyi ɔnɔ?”

Nya owoe Bonamute əmə dílɛkə wə əsuəale óte?”

³⁹ Lə nyamfó eso bámfo bofo kanɔ, itsyise Yesaya esi óteyi nkə,

⁴⁰ Onanto áteyi nkə,

“Mba mə ənəmi nya míninəsə mə,

bə lə mə ənəmi lə ɛyɛ asa bunyə.

Nya lə mə nsusu lə bɔyɛ asa kasɔ bɔnɔ.

Itə bəmbətsyi bawuninsə befi mə əsuə bətə mɛ, bə lə ntsyá mə bufi.”

⁴¹ Yesaya áteyi nyamfo itsyise úbunyə Yesu eto diyənde kokoko, nya údi etiki utsyi lə wə əsuə.

⁴² Fɛɛ ite nko tsyaa, Yudafɔ eto beninə kpə áfo Yesu banɔ. Fɛɛ lə Farisifɔ bamə eso baamfo etiki nyamfo budi kabɔsə lekple betidi nɔ, bə lə bayɛ mə bola lə mə katsyakɔ eso. ⁴³ Baala bə baafɔ betidi eto atesə enso atesə nya ditsyi Onanto oflɔ.

⁴⁴ Nyaso Yesu édi etiki ófa bembembe óteyi nkə, “Utsyuə saa ke laafɔ mɛ kanɔɔ, inni mə mate ete ófo ɔnɔ. Bomu ófo nwə létsyese mɛ tsyá ɔnɔ. ⁴⁵ Nya utsyuə saa ke ləənyə mɛ, əənyə nwə létsyese mɛ

tsya. ⁴⁶ Mbə kawunsiə fe lekpasə, nya utsyuə saa ke léfo mε ɔno, ensiembəke lə ketuntu əsuə bio.

⁴⁷ “Lə utsyuə aano mo ditiki nya weentsyue ni koto, məmbolo wə dikpi, itsyise məmbə miə maalo kawunsiə eto betidi dikpi. Bomu mbə miə lə mmfo ntə mə. ⁴⁸ Utidi wə kee leni mε nya wammfo mo ditikii, kpe nwə lookponko wə lekpo. Etiki nya mindii, nya lookponko wə lekpo lə diyi fεfε nəmə nε. ⁴⁹ Nyamfo eyifo sitinti itsyise manteyi kulesa lə mo əsuəale əsuə. Bomu mo Anto wə létsyese mεε, léte mε lesa nə ele bə nteyi ku kase ele bə nteyi ni. ⁵⁰ Nya nnyi miə wə kofi komə ətə nkpə manlo. Nyaso lesa nə kee minteyii, ni ni lesa nə Anto əmə leteyi mε nkə nteyi nε.”

13

Yesu Eflə Wə Bakasebi Eto Akpa.

¹ Ibu diyi loni fe lə bedi Ukpə Ása Bo Jyila eto diyise nəmə. Yesu áte nkə wə lefe éboyo bə udu lə kawunsiə kamfo usu wə Anto oflo. Úkala mba ni wə bale lə kawunsiə mfo, nya óla mə sitinti isu ese taa kalosəko.

² Yesu ku wə bakasebi ake lə lesakediko ku ditsyitsyo nəmfó. Olo əmə ébusu údufə lə Yuda wə ni Simon Iskariot eto ubi eto nsusu nkə lə udi wə okpe lə udu Yesu utə wə balo. ³ Yesu áte nkə wə Anto éfi əsuəale saa útə wə lə lesa saa əsuə. Uyi nkə útsyi Onanto oflo nya usinkli ɔnto lə Onanto oflo. ⁴ Nyaso ótaka lə lesakediko kamə nya úləkə wə awubunte kple nnya kato útsyə nya úfi sebo ótsyasə lə nkε. ⁵ Úkúti ntu ókpo lə okpe kple utsyuə kafo nya útsyiko wə bakasebi bamə eto akpa buflə, ákasi nnya ku sebo sia ótsyasə lə nkε. ⁶ Se éyo Simon Petro əsuə, óto Yesu nkə, “Bonamute, buflə fəəbə mε akpa lee?”

⁷ Yesu ətə wə mbuayε nkə, “Amano to lesa nə minle buyifo mfo eto kaso, fεε kamaa, əbɔno nnya kaso.”

⁸ Simon Petro ətə mbuayε nkə, “Kulefe! Məmbutə kusu miə lə əflə mo akpa kulefe.”

Mfó nya Yesu leteyi wə nkə, “Lə məmflə fə akpaa, nyale ensiembuyə kediko lə mε.”

⁹ Simon Petro áteyi wə nkə, “Bonamute, nyale məmflə mo akpa mate, bomu flə mo ani ku mo disi tsya!”

¹⁰ Yesu ətə wə mbuayε nkə, “Utsyuə saa ke díkəflə ntuu, ole. Nya weensihiā bə uflə wə əsuə bio, nnya lehiā ete ni bə uflə akpa. Itsyise wə kalebe saa ebole koko. Mi əsuə ébole, fεε inni mible.” ¹¹ Yesu fe úyi nwə ləəbə wə bokpe lə ani, nyaso óteyi nkə, “Inni mible kenke lele.”

¹² Se Yesu díflə mə akpa ólosə, úsinkli úfi wə awu ókpe, nya úsinkli úsu úsiə lə kaso lə kediko kamə. Mfó nya óto wə bakasebi bamə nkə, “Beno lesa nə mínyifo mi mfo eto kaso? ¹³ Biakpadi mε biə Oteasa ku Onamute, nya eflə bə bekpadi mε nko. Itsyise wə mini nε. ¹⁴ Mo, nwə ni mi Onamute ku Oteasa ébuflə mi akpa. Lə nko inii, ele bə mi tsya flə mi bətsyuə eto akpa. ¹⁵ Ditsyəbi dini mínyifo mínte mi, bə mi tsya lə biyifo fe kase mínyifo mínte mi. ¹⁶ Nle mi bəteyi sitinti miə uyifoyifo mamə oso wə Onamute. Nko ke ini bə ɔtoye mamə onso nwə lékpe wə koto. ¹⁷ Se binyi sitinti siamfo esoo, Onanto ebokpo mi atsyo lə beye lə sitintisu əsuə biyifo asa!

¹⁸ “Inni mible eto etiki minle bəteyi mfo. Nyi mba mínləkə lə mi nti. Fεε ele bə Awonisa Kenke eto Kukue eto etiki bə itə fe kase bawoni nnya bətsyə, ‘Utidi wə lékpe koni lə okpe oni ku mε búdi lesaa, wə ni nwə létaka únəyə lə mε əsuə nε.’

¹⁹ “Nle mi nyamfo bəteyi katonsə fe lə ibə ibə, bə lə ibə ibə nko sitintii, biofo beno biə Mo ni Nwə Mini. ²⁰ Sitinti ini minle mi bəteyi minkə, utsyuə saa ke lefo utidi wə míntsyese, mo ófo. Nya utsyuə saa ke léfo mεε, nwə létsyese mε uni ófo.”

Yesu Áteyi Nwə Luudu Wə Utə Útsyə.

²¹ Se Yesu leteyi etiki nyamfo ólosə, ilə wə tinti lə lekəsi. Nya óteyi ókpasə nkə, “Sitinti minle mi bəteyi mi nkə, mi nti eto oni ebudu mε utə.”

²² Mfó nya Yesu eto bakasebi bamə ditsyi bawuninsə bábe mə bətsyuə eto ənəmi itsyise íyifo mə yaa, nya bante mə

nti eto nwə Yesu nle. ²³ Bakasebi bamə eto ɔni wə Yesu laala tintii, əsiə ofi Yesu. ²⁴ Lə nyaso Simon Petro áma ənəmi ókpe okasebi əmə, ótəyi wə nkə, “Tɔ wə futsyə ɔnle.”

²⁵ Nyaso wuntsya étsyue kənyə lə Yesu ɔflo nya ótə wə buə nkə, “Bonamute, owoe ni futsyə?”

²⁶ Mfó nya Yesu díta mbuayə nkə, “Utidi wə muubudi lesa nto kutu ntəə, wə uni nɛ.” Lə nyaso Yesu ébudi lesa səkə úfi óto kutu nya úfi útə Yuda wə ni Simon Iskariot eto ubi. ²⁷ Kase Yuda lefo lesa nəmə koo, Obonsam ko didufə wə lə əsuə.

Mfó nya Yesu létəyi wə nkə, “Kəse mlə lə eyifo lesa nə faala fə eeyifo.” ²⁸ Fɛɛ bafɛfɛ ba nsi lə lesakedikɔ mfó mánno kasɔ lesa nə eso Yesu létəyi Yuda nko. ²⁹ Mə bətsyua ébu bə se ini Yuda díkale mə otabitobe esoo, bətəyi Yesu nle wə nkə usu oya bikə bia boohiā itə mə diyisɛ nəmə eto budi oboko lee usu utə bakombo lesatsyua.

³⁰ Nya se Yuda léfo lesa nəmə koo, ete óbo údu. Kətsyə tsya idi lefe nəmfó.

Yesu Ətə Wə Bakasebi Kɔfi Fɔfɔ.

³¹ Se Yuda dídu eto kamaa, Yesu átəyi nkə, “Mómɔɔ, bábesə Utidi Eto Ubi əmə eto diyə kato. Nya eyɛ lə wə əsuəə, bábesə Onanto eto diyə kato. ³² Lə bábesə Onanto eto diyə kato eyɛ lə Utidi Eto Ubi əmə əsuəə, nyalɛ Onanto ebuləkə Utidi Eto Ubi eto diyənde nə əsuə onkpe ote. Nya wuuyifo nkomə mómɔ mfoti.

³³ “Mɔ bebi, mensiembusiə lə mi ɔflo ɛkle bio. Biɔbɛbɛ mɛ, fɛɛ nle mi bətəyi mómɔ fe kase míntəyi Yudafɔ eto beninə léfɛə miə, ‘Kaka mintɔɔ, biembofo mfó bubə.’

³⁴ “Nya mómɔɔ, nle mi kɔfi fɔfɔ butə. Bela mi bətsyua! Kase minla mii, mi tsya la mi bətsyua nko ke. ³⁵ Lə bela bətsyuaə, betidi ba tā ebɔyɛ lə nnya əsuə bate bə mɔ bakasebi bini.”

Yesu Átəyi Nkə Petro Əbɔni Wə.

³⁶ Simon Petro áto wə nkə, “Bonamute, se fantɔ?”

Yesu ətə wə mbuayə nkə, “Kaka mintɔɔ, embofo mɛ butəkəkɔ kesu mómɔ. Fɛɛ kamaa, ebutəkəkɔ mɛ əbə mfó.”

³⁷ Petro áto wə nkə, “Bonamute, beso məmbofo fə butəkəkɔ mómɔ kesu? Muukpə lə fə disi faa!”

³⁸ Mfó Yesu ətə wə mbuayə nkə, “Ebofo bukpə sitinti lə mɔ disi fɛ? Sitinti, nle fə bətəyi miə, fɛ ukusɛ luutə kənyɛɛ, əbɔni mɛ sitsyə, fə enyi mɛ kon.”

14

Yesu Ákpe Wə Bakasebi Nkə Ale.

¹ Yesu átəyi mə nkə, “Biəntə lə ilə mi lə lɛkɔɛsi. Fe kase béfo Onanto bənɔɔ, befo mintsya bənɔ. ² Lə mɔ Anto eto diyoo, nsiəkɔ kpə kpe. Nto lə nsu nlo nsiəkɔ ntsyə mi. Nya məmboətəyi mi nko, lenni nko ini. ³ Nya lə nsu nlo nsiəkɔ ntsyə ntə mi nlosəə, muusinkli mbə nkpa mi nsuko mɔ ɔflo, itə bə kaka minkpee, lə mi tsya lə bisiaə mfó. ⁴ Biyi kusu ko ntə lə kaka mintɔ.”

Yesu Ni Kusu Tinti Ko Əsuə Baayɛ Kesu Onanto ɔflo.

⁵ Toma átəyi wə nkə, “Bonamute, bunyi kaka fantɔ. Nya ntsyə buuyifo bote kusu ko bɔɔyɛ bubə fə aflɔ?”

⁶ Yesu ətə wə mbuayə nkə, “Mɔ ni kusu komə, sitinti siamə ku nkpə bomə. Kuutsyua saa embubə Anto əmə ɔflo lə woanyɛ lə mɛ əsuə.” ⁷ Yesu átəyi mə nkə, “Mómɔ əmə bimfi biinyi mɛɛ, bíote mɔ Anto əmə tsya. Nya idu mómɔ ɛntɔɔ, bifi biyi wə nya bíkənyə wə tsya.”

⁸ Filipino átəyi wə nkə, “Bonamute, te bo Anto əmə ete imi bo.”

⁹ Yesu átəyi wə nkə, “Filipo, kokooko əmə minkpe mi lə ɔfloɔ, ete binyi mɛ tɔ? Nwə ke díkənyə mɛɛ, ənyə mɔ Anto əmə tsya nɛ. Ntsyə eso fanle bətəyi fənkə, ‘Te bo Anto əmə?’ ¹⁰ Filipo, nyalɛ ámamfo áno fə nkpe lə Anto əmə əsuə nya wuntsya nkpe lə mɛ? Etiki nnya míntəyi mii, mentsyi mɔ kosate ɔflo. Anto wə nkpe lə mɛɛ, leeyifo wə kosate eto keyifo. ¹¹ Befo mɛ bənɔ lə ntəyi mi minkə, nkpe lə Anto əmə əsuə, nya wuntsya nkpe lə mɛ. Lə biamfo bənɔɔ, befo bənɔ lə ayanisa nnya meeyifo mate eso. ¹² Nle mi bətəyi sitinti minkə, nwə ke léfo mɛ ónoɔ, ebuyifo asa nnya meeyifo. Sitinti, wuuyifo asa nnya nso nko kulaa tsya,

itsyise nto lo mo Anto amə oflo. ¹³ Nya muuyifo lesa saa nə ke beto la mo diye əsuə ntə mi, bə la babesə Anto amə eto diye kato eyə la Ubi amə əsuə. ¹⁴ Lə beto lesa saa la mo diye əsuə, muuyifo ni ntə mi.”

Yesu Áteyi Wə Bakasebi Nkə Wuutə Mə Ləwəno Kenke.

¹⁵ Yesu esi óteyi nkə, “Lə biala mɛɛ, biutsyue mo afi koto. ¹⁶ Mooto Anto amə la utə mi ŋwunsəkotsyue bamba wə luusie ko mi lefe saa. ¹⁷ Wə ni Ləwəno nə lələkə sitinti la Onanto əsuə kate. Fɛɛ kawunsie eto betidi əmbofo wə bunyə fe la besu bətsyə wə lekpo. Fɛɛ mii, biyi Ləwəno nəmə itsyise usi ko mi nya onkpe la mi əsuə.

¹⁸ “Lə ndu la mi oflo, memoonyani mi mate ntsyə fe bakəbebi. Bomu muusinkli mbə mi oflo. ¹⁹ Lə lefe kliminti əsuə, kawunsie eto betidi ensiembunyə mɛ. Fɛɛ mi ebunyə mɛ. Nya se minsi nkpe esoo, mi tsya ebusie nkpe. ²⁰ Lə lefe nəmfó, biunyə bitsyə lekpo biə nkpe la Anto amə əsuə, nya mi tsya nkpe la mɛ, fe kase mintsya nkpe la mi əsuə.

²¹ “Utsyue saa wə laafo mo afi nya woeyifo la nnya əsuə, wə ni nwə laala mɛ nɛ. Mo Anto ebola nwə laala mɛ. Nya mintsya loola wə nya muuləkə mo əsuə nte wə.”

²² Nya Yuda, wə lenni Iskariot, leto Yesu nkə, “Bonamute, ntsyə fe ini bo mate ete fuuləkə əsuə ate, nya fəmbuləkə əsuə ate kawunsie eto betidi?”

²³ Mfó nya Yesu dítə wə mbuayɛ nkə, “Utsyue saa ke laala mɛɛ, wuutsyue ditiki nə maate koto, nya mo Anto loola wə. Nya mo ku mo Anto amə luubə bəsono wə, busie wə la oflo. ²⁴ Utsyue saa ke laanla mɛɛ, entsyue mo asatete koto. Nya asatete nnya bikanoo, enni mo kosate eto ale. Bomu mo Anto wə létsyese mɛ eto ale ini.

²⁵ “Mbətəyi mi nyamfo kenke la lefe minsi minkpe mi la oflo. ²⁶ Ləwəno Kenke nə ni ŋwunsəkotsyue wə Onanto lootsyese la mo diye əsuə, ebote mi lesa saa nya wooklomasə mi lesa saa nə mínteyi mi.

²⁷ “Diyue la disiəko mi. Nya mo diyue mimfi minlə mi butə. Inni la kase kawunsie eto betidi ləətə. Biəntə la ilə mi la lekəesi. Nya biante sikpi. ²⁸ Bəno se mínteyi mi miə, ‘Nlɛ budu la mi oflo, nya muusinkli mbə mi oflo.’ Lə nnya ete biala mɛɛ, eni biunyə disuəyue bə ndu nto la Anto amə oflo. Itsyise omo oso mɛ. ²⁹ Mbətəyi mi nyamfo momo fe la ibə ibə, bə la ibə ibə itə, la befo bəno. ³⁰ Mensiembobo mi etiki budinko kakle itsyise kawunsie kamfo eto oka le bubə. Umbə əsuəale la mɛ əsuə. ³¹ Fɛɛ ele bə kawunsie te nkə maala Anto amə, nyaso meeyifo la kase óteyi mɛ nkə nyifo.

“Mómoo, bibə la budu mfo.”

15

Yesu Ni Kuidiyi Tinti Komə.

¹ “Mo ni kuidiyi tinti komə, nya mo Anto ni kuidiyi komə eto okuəmfo amə. ² Waala mo kalɛ ka laannwo kələkə la mɛ əsuə nya nka laanwo ebibii, waalo ke əsuə la kase ufiebi looso okpo ke bə la kafo bonwo kukono. ³ Miiii, bóolo mi əsuə bətsyə koko tsya, eyə la asa nnya mínte mi eso. ⁴ Bəko la mɛ la mintsya la nyifo loni ku mi. Kuyi eto olɛ əmbofo bonwo la wə mate əsuə, wofo bonwo la olɛ amə ako la kuyi komə əsuə. Nko ke biembobo ebibi bonwo la bianko la mɛ əsuə nɛ.

⁵ “Mo ni kuidiyi komə nɛ, nya mi ni ko kalɛ. Utidi wə ke lekə la mɛɛ, nya mintsya lekə ku wə, ebənwə ebibi kpə. Itsyise biembobo kulesa buyifo la mimbə la mi. ⁶ Futsyə ke dimanko ku mɛɛ, booto wə bakpe fe uyilɛ nya wookoe ofiani otəni. Baakpa kalɛ kamfo eto okle kətsyə ditsyu kakpe la ute katonsə. ⁷ Lə biyifo loni ku mɛ nya mo etiki tsya nkpe la mii, beto lesa saa nə ke lefe itə mi, ete biofo ni. ⁸ Mo Anto eto diyənde ni bə la bənwə ebibi kpə, nya eyə la nyamfo əsuə, nnya yuuləkə ete bə biyifo mo bakasebi nɛ. ⁹ Maala mi fe kase mo Anto laala mɛ. Nyaso bitə la mo lelabi la lekə mi la əsuə. ¹⁰ Lə bitsyue mo afi kotoo, mo lelabi itə mi ebəko la mi fe kase mintsya leetsyue mo Anto koto, nya mintsyime la wə lelabi əsuə lefe saa.

11 “Nlɛ mi asa nyamfo bɔtɛyi bɛ lɛ disuɛyua nɛ nkpe lɛ mɛɛ, lɛ lɛkɛ mi tsya lɛ ɛsuɛ lɛflɔ. 12 Kɔfi ko minlɛ mi butɛ ni nkɛ bela bɔtsyuɛ fe kase maala mi. 13 Lɛlabi nɛ utidi lofo bufi kɛtɛ wɛ bayɛtsyuɛ enso kenke ni bɛnkɛ lɛ ufi wɛ nkpe utɛ lɛ mɛ disi. 14 Lɛ biyifo lɛ mɔ afi ɛsuɛ, ete bɛ biyifo mɔ bayɛtsyuɛ. 15 Mensiembokpo mi miɛ mɔ beyifoyifo mɔmɔ, itsyise nwɛ leeyifo utidi bamba eto keyifo aante asa nnya wɛ onamute leeyifo. Bomu maakpo mi miɛ mɔ bayɛtsyuɛ. Itsyise asa nnya kenke mɔ mɔ mintsyiko mɔ Anto ɔflɔ, mbɔtɛyi mi nnya. 16 Inni mi dɛkɛlɛkɛ mɛ. Bomu mɔ dɛlɛkɛ mi. Nya nlɛkɛ mi miɛ lɛ bisu bɛnwɔ ebibi kpɛ, nya ebibi nnya biɔnwɔ, lɛ itsyɛ lefe saa. Itɛ bɛ lesa saa nɛ biɔtɔ Anto lɛ mɔ diye ɛsuɛ, wuutɛ mi ni. 17 Lɛ nyaso kɔfi ko minlɛ mi butɛ ni nkɛ bela mi bɔtsyuɛ.”

Kawunsiɛ Eto Betidi Eekisi Yesu Eto Bakasebi.

18 Yesu ɛsukosɛ nkɛ, “Lɛ kawunsiɛ eto betidi eekisi mii, betɛ biɛ mɔ baka bukisi nko. 19 Lɛ kawunsiɛ kamfo eto betidi binii, eni boola mi fe mɛ ke. Fɛɛ nlɛkɛ mi ntsyiko kawunsiɛ kamfo eto betidi nti nyaso binsini mɛ bale. Nyamfo eso beekisi mi nɛ. 20 Bekloma ditiki nɛ mɔntɛyi mi minkɛ, ‘Ndomunyɛ saa amɔ kaso wɛ onamute.’ Lɛ betidi ɛnyɛ mɛ lɛ ɛsuɛ, betɛ biɛ boonyɛ mi tsya lɛ ɛsuɛ. Lɛ bɛtsyue mɔ etiki kotoo, bootsyue mi ale tsya koto. 21 Fɛɛ booyifo mi nyamfo kenke lɛ mɔ disi eso, itsyise benyi futsyɛ lɛtsyese mɛ. 22 Lɛ nnya ete mɛmbɛ ntɛyi mɛ kulesaa, eni bɛmbolo mɛ lebuɛ yifoyifo eto dikpi. Fɛɛ mɔmɔ, bɛyifo lebuɛ nya taflatsyɛ saa ensibɛ booto bɛ bɛntɛ. 23 Utsyuɛ saa wɛ leekisi mɛɛ, eekisi mɔ Anto tsya. 24 Lɛ nnya ete mɛnyifo keyifo ka kuutsyuɛ saa dɛmenyifo tɔ ɛnyɛ lɛ mɛ ntii, eni bɛmbolo mɛ lebuɛ yifoyifo eto dikpi. Fɛɛ bɛnyɛ asa nnya mɛnyifo, tsyaa balɛ mɔ ku mɔ Anto kenke bukisi. 25 Ele bɛ nyamfo bɛ itɛ nko bɛ lesa nɛ bɛwɔni bɛkpɛ lɛ mɛ kɔfi eto kukue ɛsuɛ, lɛ ibɛ itɛ nko bɛ, ‘Bukisi bimba ete bɛkisi mɛ.’

26 “Lɛ nyasoo, mootsyese mi Lɛwɔnɔ Kenkɛ nɛ ni ɔwunsɛkotsyuɛ itsyɛ lɛ

Onanto ɔflɔ. Wɛ luulɛkɛ sitinti lɛ Onanto ɛsuɛ ote. Lefe nɛ utsyi Anto ɛmɛ ɔflɔ ubɛ, wuudi adansiɛ lɛ mɛ ɛsuɛ utɛ mi. 27 Mi tsya badansiɛ biudi bitɛ mɛ, itsyise bekpe lɛ mɔ ɔflɔ idu taa kasɔ ketsyikoko ke.

16

1 “Ntɛyi mi etiki nyamfo kenke bɛ lɛ betidi lɛ bayɛ butɛ lɛ ani lɛ elo mi lɛ mi bofokanɔ ɛsuɛ. 2 Boolɛkɛ mi lɛ mɛ nti lɛ katsyakɔ, nya lefe ebubɛ nɛ lɛ utsyuɛ lɛ mi bolo tsyaa, wuubu nkɛ ɔlɛ Onanto busumu lɛ nnya ɛsuɛ. 3 Betidi ebuyifo mi nyamfo eto okle, itsyise benyi mɛ nye Anto ɛmɛ tsya. 4 Bomu mbɔtɛyi mi nyamfo ntɔnsɛ bɛ lɛ lefe nɛmɛ ɛyo bɛ beyifo nnya nkoo, lɛ bekloma biɛ ntɛyi mi nnya nko.

“Mɔntɛyi mi nyamfo lɛ kasɔ ketsyikoko itsyise nkɛ mi lɛ ɔflɔ lefe nɛmfo. 5 Fɛ mɔmɔ, ntɔ lɛ nwɛ lɛtsyese mɛ ɔflɔ. Fɛɛ mi kuutsyuɛ saa anlɛ mɛ bɔtɔ nkɛ sieti mintɔ. 6 Nya se mɔntɛyi mi nyamfoo, mi ketu eyi ku nkuenlo. 7 Fɛɛ nlɛ mi bɔtɛyi sitinti minkɛ, ɛlɛkɛ itɛ mi bɛ ndu lɛ mi ɔflɔ. Itsyise lɛ mensuu, ɔwunsɛkotsyuɛ ɛmɛ embubɛ mi ɔflɔ. Fɛɛ lɛ nsuu, mootsyese wɛ mi. 8 Nya lɛ ubɛ, wuulɛkɛ ote kawunsiɛ eto betidi ekpa wue bate bɛ bɛnyɛ kusu lɛ lesa nɛ ni lebuɛ ku lesa nɛ ni kasɛ yifoyifo ku lesa nɛ ni Onanto eto lekpo kpokpo. 9 Bembote lesa nɛ ni lebuɛ itsyise bɛmfo mɛ bɛnɔ eso. 10 Nya boonyɛ bɛtsyɛ lekpo se banyɛ lɛ kusu sɛɛ komɛ ɛsuɛ, itsyise ntɔ lɛ Anto ɛmɛ ɔflɔ nya biensiembunyɛ mɛ bio. 11 Nya bebote lesa nɛ ni lekpo kpokpo itsyise Onanto ɛbolo kawunsiɛ kamfo eto ɛsuɛalenyɛ ɛmɛ dikpi koko.

12 “Asa kpɛ si ekpe nnya ele bɛ ntɛyi mi. Fɛɛ yooso mi butsyɛ mɔmɔ. 13 Fɛɛ lefe nɛ Lɛwɔnɔ nɛ lɛlɛkɛ sitinti lɛ Onanto ɛsuɛ kate ɛbɛ, diutɛ betɛ sitinti siamɛ kenke itsyɛ lɛ Onanto ɔflɔ. Nya wɛmbɔtɛyi kulesa lɛ wɛ ɛsuɛale ɛsuɛ. Bomu wɔtɛyi mi lesa nɛ waanɔ ku nnya lɛbɛ bubɛ. 14 Wuutɛ babesɛ mɔ diye kato itsyise wuulɛkɛ lesa nɛ ɔfo utsyiko mɔ ɔflɔ ote mi. 15 Lesa saa nɛ ni Anto ɛmɛ eto lelee, eyifo mɛ lele. Nyaso mɔntɛyi mi minkɛ

Lɛwɔŋɔ nɛmɛ ebufi lesa nɛ mintɛ wɛ ubɛ ote mi.”

Bakasebi Bamɛ Eto Nkuenlo Ebofiani Disuɔyua.

¹⁶ Yesu esi ɔteyi nkɛ, “Ibu sɛkɛ bien-siembunyɛ mɛ bio, nya lɛ lefe sɛkɛ kama bisi biunyɛ mɛ.”

¹⁷ Mfɔ nya wɛ bakasebi bɛtsyuɛ lɛtɔ mɛ bɛtsyuɛ bɛnkɛ, “Nya ɔteyi mfo eto kasɔ nkprɛ? Ɔteyi bo nkɛ, Ibu sɛkɛ boensi embunyɛ wɛ bio. Nya sɛkɛ tsya lɛ nnya kamaa, busi buunyɛ wɛ. Nya usi ɔteyi bo tsya nkɛ, ‘Itsyise ntɔ lɛ Anto ɛmɛ ɔflo.’”

¹⁸ Nnya ɔteyi nkɛ, ‘Ibu sɛkɛ,’ eto kasɔ ni be? Bɔannɔ lesa nɛ ɔnlɛ bɔteyi eto kasɔ!”

¹⁹ Yesu ɛte nkɛ etiki ɔtsyuɛ kpe bɛla lɛ batɔ wɛ. Nyaso ɔteyi mɛ nkɛ, “Nteyi minkɛ ibu sɛkɛ biensie embunyɛ mɛ bio, nya sɛkɛ lɛ nnya kamaa, bisi biunyɛ mɛ bio. Etiki nyamfo bɛnlɛ bɔlɛ kabe lɛ mi bɛtsyuɛ nti lee?”

²⁰ Sitinti minlɛ mi bɔteyi minkɛ biuwi kaminsɛku, bilɛkɛ binɛntu. Fɛɛ kawunsiɛ eto betidi luunyɛ disuɔyua. Nya mii, nkuenlo ebumuɛ mi, fɛɛ mi nkuenlo bomɛ ebofiani disuɔyua.

²¹ Lɛ usio labe kolee, woakɛ lɛ bulɛ ɛsuɛ itsyise ɔlɛ kanyi bunyɛ. Fɛɛ lɛ ɔlɛ ubi ɛmɛ ɔlosɛ, woata kanyi ka ɔnyɛ ɛsuɛ, itsyise wɛɛnyɛ disuɔyua nkɛ ɔlɛ ubi ɔkpe lɛ kawunsiɛ.

²² Nko seka inte itɛ mi tsya nɛ. Mɔmɔɔ, bekpe lɛ nkuenlo ɛsuɛ. Fɛɛ muunyɛ mi bio. Nya disuɔyua luuyi mi akɔɛsi kenke, disuɔyua nɛ eto okle kuutsyuɛ saa lɛmbofo bofo ketsyiko mi ani kulefe.

²³ “Lɛ diyi nɛmɛ ayoo, biembɔtɔ mɛ kulesa. Itsyise nɛlɛ mi bɔteyi sitinti miɛ lesa nɛ ke biɔtɔ mɔ Anto lɛ mɔ diye ɛsuɛ, wuufi ni utɛ mi.”

²⁴ Ibɛ ese mɔmɔɔ, biɛntɔ tɔ kulesa lɛ mɔ diye ɛsuɛ. Bɛtɔ ete lɛ utɛ mi lɛ mi disuɔyua lɛ lɛflo lelo.

²⁵ “Ndi mi etiki ɛye lɛ akpa ɛsuɛ. Fɛɛ lefe ebubɛ nɛ mensiembudi mi etiki nyenko lɛ akpa ɛsuɛ. Bomu muudi mi etiki wuee itsyi lɛ Anto ɛmɛ ɛsuɛ.”

²⁶ Lɛ lefe nɛmɛ ayoo, bɛtɔ wɛ asa lɛ mɔ diye ɛsuɛ. Minlɛ bɔteyi miɛ mɔɔ, mɔɔtɔ nte mi.”

²⁷ Itsyise Anto ɛmɛ kosate aala mi. Waala mi itsyise mi tsya aala mɛ, nya bɛfo bɛnɔ biɛ Onanto ɔflo mintsyi mimbɛ.

²⁸ Sitintii, Anto ɛmɛ ɔflo mintsyi mimbɛ kawunsiɛ, nya mɔmɔ nsi nɛlɛ budu lɛ kawunsiɛ kesu Anto ɛmɛ ɔflo.”

²⁹ Nya wɛ bakasebi lɛteyi wɛ nkɛ, “Mɔmɔɔ, efe alɛ etiki budi kakpasɛ wuee, insini lɛ akpa ɛsuɛ.”

³⁰ Mfe kɔ bote boɛ eyi lesa saa, nya yensife bɛ kuutsyuɛ saa si ɔtɔ fɛ etiki eto kasɔ. Nyamfo mate ɛtɛ bofo bɔnɔ boɛ Onanto ɔflo fɛtsyi.”

³¹ Mfɔ Yesu lɛtɔ mɛ nkɛ, “Mɔmɔ alɛ befo bɛnɔ?”

³² Lefe lɛ bubɛ, nya dɔubɛ tsya lɛlo nɛ boosensɛ mi nya utsyuɛ saa luusu wɛ umɛ beyani mɔ mate bitsyɛ. Fɛɛ lɛ sitintii, yembuyifo mɔ mate. Itsyise Anto ɛmɛ si kɔ mɛ.”

³³ Nteyi mi nyamfo lɛ binyɛ diyua se biyifo loni ku mɛ eso. Kawunsiɛ eto betidi ebutɛ binyɛ kanyi. Fɛɛ biɔnyɛ kekkele! Itsyise mbutɛkɛ kawunsiɛ kamfo kato!”

17

Yesu ɛto Ola.

¹ Se Yesu lɛteyi mɛ nyamfo ɔlosɛ, ɔbesɛ ɛnɛmi kato nya ɔteyi nkɛ, “Nto, lefe nɛmɛ ɛboyo. Besɛ fɛ Ubi eto diye kato bɛ lɛ fɛ Ubi tsya lɛ obesɛ fɛ diye kato.”

² Itsyise ɛfi ɛsuɛale kenke ɛtɛ wɛ lɛ kawunsiɛ eto betidi kenke ɛsuɛ bɛ mba kenke fɛfi fɛtɛ wɛ, lɛ utɛ mɛ nkprɛ manlo.”

³ Nya nkprɛ manlo ni bɛ lɛ betidi lɛ bate fɛ, fɛ nwɛ hɛ mate ni Onanto kosate ɛmɛ nya lɛ bate Yesu Kristo wɛ fɛtsyese.”

⁴ Mbesɛ fɛ diye kato nte lɛ betidi nti. Nya mɔnyifo keyifo ka fɛkpe mɛ lɛ kɔni fɛ nyifo lɛ kawunsiɛ mɔnlosɛ.”

⁵ Mɔmɔɔ, Nto, besɛ fɛ Ubi eto diyɛnde kato lɛ fɛ ɛnɛmi, diyɛnde nɛ ɛsuɛ mɔnke ku fɛ fɛ bɛyifo kawunsiɛ.”

Yesu ɛto Ola Lɛ Wɛ Bakasebi Eto Disi.

⁶ “Ntɛ miɛ mba fɛlɛkɛ fɛtɛ mɛ lɛ kawunsiɛ eto betidi ntii, te fɛ. Fɛ bale beni nya fɛfi mɛ fɛtɛ mɛ nya bɛtsyue fɛ ditiki koto.”

⁷ Nya mɔmɔɔ, beyi bɛ lesa saa nɛ fɛfi fɛtɛ mɛ, etsyi fɛ ɔflo.”

⁸ Mfi kenye ka fɛtɛ mɛ fɛ nsu nteyi mɛ nsuko mɛ nya bɛfo ke. Nya beyi sitinti bɛ fɛ ɔflo mintsyi, nya fɛ ni nwɛ lɛtsyese mɛ.”

⁹ Nɛlɛ ola boto lɛ mɛ disi, minlɛ ola boto lɛ kawunsiɛ eto betidi kenke eto disi. Bomu lɛ mba fɛfi fɛtɛ mɛ eto disi, itsyise fɛ kosate eto bale beni.”

¹⁰ “Mba kenke ni mɔ bale eyifo fɛ bale, nko ke fɛ bale tsya diyifo mɔ bale nɛ. Nya

mɔ diyənde lébe kato ɛye læ mə əsuə. ¹¹ Mɔmɔɔ, nle fə ɔflo bubə. Minsibə læ kawunsiə mfo. Fɛɛ məə, besi bakpe læ ke. Anto Kenke, fə kosate fi fə diye eto əsuəale nnya fətə mɛ abe mə bæ læ beyifo bani fe kase bo ku fə diyifo bani. ¹² Lefe nə mínke læ mə ɔfloɔ, nle mə wɛkɛkɛkɛkɛ nya mínse mə ɛye læ diye nə fətə mɛ əsuə. Nse mə, itə bæ kuutsyuə saa mánnya læ mə nti, enso utidi wə ele bæ onya kokooko, bæ læ nnya báwɔni bákpe læ Awɔnisa Kenke eto Kukue əsuə læ ibə itə.

¹³ “Nya mɔmɔɔ, nle fə ɔflo bubə. Nteyi nyamfo læ kawunsiə bæ læ mə tsya læ beyi kenke læ mə akɔɛsi ku mɔ disuəyuə nə minle bunyə. ¹⁴ Mbe fə ditiki nəmə letsya ntə mə, nya benni kawunsiə kamə eto bale fe kase mintsya lenni kawunsiə kamfo eto ole ke. Lə nyasoo, kawunsiə kamə eekisi mə.

¹⁵ “Minle bɔtɔ miə ləkə mə læ kawunsiə kamə. Bomu nle bɔtɔ miə læ ase mə, ələkə mə etsyiko Obuale əmə eto ani. ¹⁶ Fe kase minni kawunsiə kamfo eto olee, nko ke mə tsya lenni kawunsiə kamfo eto bale nɛ. ¹⁷ Yifo mə kɛnkɛ læ sitinti siamə əsuə, itsyise fə ditiki nəmə eyifo sitinti. ¹⁸ Ntsyese mə kawunsiə fe kase fintsyə létsyese mɛ kawunsiə seka. ¹⁹ Lə mə esoo, nyifo mɔ əsuə kɛnkɛ ntə fə, bæ læ mə tsya læ beyifo kɛnkɛ læ sitinti siamə əsuə.

Yesu Áto Ola Lə Bafokanɔfɔ Kenke Eto Disi.

²⁰ “Minle nyamfo bɔtɔ kətə mə mate, bomu nle bɔtɔ kətə mba kenke lofo mɛ banɔ ɛye læ fə Ditiki Sɛɛ nəmə mə bɔtɛyi əsuə. ²¹ Anto, nle bɔtɔ miə læ ətə bæ læ beyifo bani fe kase fankpe læ mɛ nya mintsya nkpe læ fə əsuə. Tə læ beyifo bani ku bo bæ læ kawunsiə eto betidi læ bafɔ banɔ bæ fə uni létsyese mɛ.

²² “Ntə mə diyənde nə eto okle ke fətə bæ læ məmble læ beyifo bani fe kase bo fə diyifo bani. ²³ Nkpe læ mə, nya fintsyə nkpe læ mɛ. Tə læ beyifo bani kenke bæ læ kawunsiə eto betidi læ bate bæ fə létsyese mɛ nya faala mə fe kase faala mɛ.

²⁴ “Anto, nla miə mba féfi fətə mɛ læ bəsiə mɛ læ ɔflo læ kaka minsi bæ læ bənyə mɔ diyənde, diyənde nə fətə mɛ itsyise ála mɛ fɛ bəyifo kawunsiə.

²⁵ “Anto Sɛɛ, kawunsiə eto betidi enyi fə, fɛɛ mɔ yi fə nya mba mfo tsya yi bæ fə létsyese mɛ. ²⁶ Ntə báte fə wuee, nya muutə besi bate fə eso nko, bæ læ lelabi nə féfi fətə mɛɛ, læ lɛkɛ læ mə nya læ mintsya læ nkɛ læ mə.”

18

Yudafɔ Ɛmuə Yesu.

¹ Se Yesu léto ola əmfo ólosəə, wə ku wə bakasebi édu mfó nya báye læ Kidron eto utukplo bésu kaka nnuɛbi eto eyi eto ɔkue kɛkɛ utsyuə lɛkɛ. Nya Yesu ku wə bakasebi dídufə mfó.

² Yuda wə dídu wə utəə, áte mfó itsyise lefe kpəə, Yesu ku wə bakasebi ála disi busu kakpe mfó. ³ Nyasoo, Yuda áyenko Romafɔ eto bamamanyə ku mba laase Disumuyo eto betsyuə, ba besumunyə ninə ku Farisifɔ létsyese nya ókpa mə úsuko ɔkue kɛkɛ əmə. Bétysi bemakə ku kakandɛ ku atɛ.

⁴ Se Yesu léte asa nnya kenke læəbə wə bubə læ əsuə esoo, óbɔ úbə ótsyako mə nya ótɔ mə nkə, “Owoe benle bəbɛbɛ?”

⁵ Bətə mbuaye bənkə, “Yesu Nasaretnyə əmə.”

Jteyi mə nkə, “Nyə mɔ ni wə mfo.” Yuda wə dídu wə útə tsya nyə mə lenti. ⁶ Lefe nə Yesu díte mə mbuaye nkə, “Nyə mɔ ni wə mfoo,” bésinkli kama kama nya bédú bánɔ.

⁷ Usi ótɔ mə nkə, “Owoe benle bəbɛbɛ?” Bətə mbuaye bənkə, “Yesu Nasaretnyə əmə.”

⁸ Mfó nya Yesu létɛyi mə nkə, “Mótɛyi mi koko minkə, nyə mɔ ni wə mfoo. Nyaso læ mɔ uni benle bəbɛbɛɛ, bitə læ mbamfo læ bedu.” ⁹ Jteyi nyamfo nko, bæ læ lesa nə úkatɛyi kokoo, læ ibə itə sitinti nkə, “Nto, mányansə mba féfi fətə mɛ eto læ ɔni læ mənti.”

¹⁰ Mfó Simon Petro dínə kalande nə untsyi úləkə læ akpatsya, nya ówe Usumunyə Ninə Kenke eto uyifoyifo eto kodianito úfə. Ndomunyə əmə eto diye ni Malko.

¹¹ Fɛɛ Yesu átɛyi Petro nkə, “Fi fə kalande kamə akpe læ akpatsya kafɔ! Bubu febu fə yanle bæ nnə lesa nə nkpe læ kanyi eto lekobe nə mɔ Anto díte mɛ?”

Yudafɔ Ákpa Yesu Bésuko Annas ɔflo.

12 Nyamfo eto kamaa, Romafɔ eto bamamanyə eto ditsyukpa ku mə ɔtɔnkɔtɔnko ku Yudafɔ eto batɔnkpe bətsyuə əmuə Yesu lə əsuəale əsuə bákɩe. 13 Tutɛɛ, bákpa wə bésuko Annas ɔflo. Annas əmfo eyifo Kayafa eto usiəanto. Nya Kayafa əmfo ni Usumunyə Ninə Kenke wə díyifo kesumu eto keyifo lələ itə nəmfó. 14 Kayafa əmfo ni nwə lələ Yudafɔ eto beninə kɔlɛ nkə elɛkɛ eso bə utidi ɔni kpə lə betidi ba tā eto kenye.

Petro Átɛyi Nkə Únyi Yesu.

15 Simon Petro ku okasebi bamba ətəkəkɔ Yesu kama. Okasebi bamba əmfo eyifo Usumunyə Ninə Kenke eto utidiyi, nyaso wə dítəkəkɔ Yesu bésu Usumunyə Ninə Kenke eto diyo, 16 Fɛɛ Petroo, ənyə lə kesie. Okasebi bamba əmə ésinkli úbə údi etiki ku usiobi wə dínyə lə kesie kenye mfó, nya útə nkə Petro tsya dufə lə diyo nəmə kafo.

17 Mfó nya usiobi əmə lɛtɔ Petro nkə, “Fintsya, osani əmfo eto bakasebi eto ɔni fenii, lee?”

Mfó Petro dítə mbuayɛ nkə, “Owo, minni!”

18 Nya se lɛyɔ nɩɛ mə esoo, beyifobi ku mba laase mfó átsyaka ute nya bənyə banɩɛ bɔyifə. Nya Petro tsya lenyi úsu únyə lə mə ɔflo mfó ɔnɩɛ ute əmə bɔyifə.

19 Lefe nəmfóo, Usumunyə Ninə Kenke ákatɔ Yesu asa itsyi lə wə bakasebi ku asa nnya waate əsuə.

20 Yesu ətə mbuayɛ nkə, “Meedi betidi ba tā etiki lə obia lə kusə komə kenke eto ənəmi lefe saa. Maate asa lə Disumuyo ku lə ntsyakɔ kaka Yudafɔ kenke ləəbə katsya. Méndi etiki saa kulefe lə kabiokɔ.

21 Nya beso ini mə fanɩɛ etiki nyamfo bɔtɔ? Tɔ betidi bamfo lesa nə míntɛyi mə. Beyi ləsanə míntɛyi.”

22 Se Yesu lɛtɛyi nyamfo, mba laase mfó eto ɔni ko lɛsɔ wə lə kotosi nya ɔtɔ Yesu nkə, “Ntsyə feebu fɛ feedi Usumunyə Ninə Kenke əmə etiki nko?”

23 Yesu ətə wə mbuayɛ nkə, “Lə ndi etiki bua ətsyuə, tɛyi utsyuə saa mfo lə ɔnɔ lesa nə ini. Fɛɛ lə méndi etiki bua saa, beso fásɔ mə?”

24 Mfó nya Annas dífi Yesu wə disi ɔkɛ lə bokle lə ukuə əsuə, ɔtsyese Usumunyə Ninə Kenke Kayafa ɔflo.

Petro Esi ɔni Yesu.

25 Lefe nəmfóo, Simon Petro si únyə mfó ɔlɛ ute bɔyifə. Nyaso bafɛfɛ ba dínyə mfó lɛtɔ wə bənkə, “Fintsya, ini osani əmə eto bakasebi eto ɔni fenii, lee?”

Mfó Petro áni nya ɔtɛyi nkə, “Owo lo, minni mə ɔni!”

26 Mfó nya Usumunyə Ninə Kenke eto ndomunyə ɔni eto ɔyimi wə eto koto Petro léwe lɛtɔ wə nkə, “Inni fə uni mínyə lə ɔkɛ mfó lee?”

27 Petro esi útudi kenye ɔtɛyi nkə, “Owo lo!” Lamfolamfoo, nya ukuse dítə kenye.

Bákpa Yesu Bésuko Pilato ɔflo.

28 Olesianto əmfóo, bákpa Yesu lə Kayafa eto diyo bésuko Romafɔ eto Aba eto Unyesia eto kəsiəkɔ. Fɛɛ Yudafɔ bamə méndufə mfó, itsyise bánla bə bakpe mə əsuə kɔfɔ fɛ lə bedi Ukpə Ása Bo ɔyila eto Diyisɛɛ nəmə. 29 Lə nyamfo esoo, Pilato ábɔ úbə ɔtsyako mə lə kesie kenye mfó, nya ɔtɔ mə nkə, “Nte kabua ka osani əmfo díyifo?”

30 Bətə wə mbuayɛ bənkə, “Lenni kabua kplɛ kukətsyuə úyifo, eni boəmbokpa wə boboko fə ɔflo.”

31 Nyaso Pilato átɛyi mə nkə, “Nyalɛ bekpa wə bisuko lə mi kosate lə bisu bekponko wə lekpo lə mi kosate eto afi əsuə.”

Bətə mbuayɛ bənkə, “Bəntə bo kusu bənkə bokponko kuutsyuə saa lekpo bolo wə dikpənkpi.” 32 Asa nyamfo əbə nko bə lə lesa nə Yesu lɛtɛyi itsyi lə ukpə wə eto okle wəəbə bukpə lə ibə itə nko sitinti.

33 Mfó nya Pilato dísinkli úsu údufə wə lekanyo mfó, nya ókpadi Yesu ɔtɔ wə nkə, “Fə ni Yudafɔ eto Oka əmə?”

34 Yesu ətə wə mbuayɛ ɔtɔ wə nkə, “Fə kosate ete nɩɛ mə etiki nyamfo bɔtɔ lee, betidi bamba lɛtɛyi fə nko itsyi lə mə əsuə?”

35 Pilato ətə mbuayɛ nkə, “Ebu fə Yudananyə mini? Mi kosate eto betidi ku besumunyə ninə dífi fə bákpe mə lə kɔni. Bə féyifo?”

³⁶ Yesu aƙa mbuaye nkā, “Mō sekakediko mentsyi kaso mfo. Lā nya ete mō sekakediko ditsyi kaso mfo ini, eni mō batonkpe ebota mē disi bālākā mē betsyiko Yudafo eto ani. Fēē mō sekakediko mentsyi kawunsia mfo.”

³⁷ Se otēyi wā nko, Pilato ato wā nkā, “Nyale Oka feni?”

Mfō Yesu letēyi wā nkā, “Fā nle botēyi fā Oka mini. Nyamfo eso bale mē mimbā kawunsia nē, bā lā mbā nlākā sitinti siamā nte. Nya utsyuā saa ke lētākāko sitinti siamā, aano lesa nā maateyi.”

³⁸ Pilato ato wā nkā, “Nya be ni sitinti siamā?”

Balo Yesu Dikpānkpi.

Se Pilato letēyi nyamfo olosā, usinkli usu Yudafo oflo lā lekple nya otēyi mā nkā, “Mānnyā kabua saa lā wā əsuā lā nnya eso ele bā nlo wā dikpi. ³⁹ Fēē lā mi lekpa əsuā, lā éyo Ukpā Ása Bo Jyila eto Diyi eto didifee, ele bā nlākā mba bākpe lā diyo eto ɔni ntā mi. Nyaso bela biā nyani Yudafo eto Oka əmā ntā mi?”

⁴⁰ Mfō nya māmblē lēfā bātēyi bānkā, “Owo lo! Inni nwā mfo, bomu Baraba!” Nya Baraba əmfo eyifo nwā létaka únýā lā aba əsuā.

19

Pilato Etā Bábblē Yesu.

¹ Nyaso Pilato aƙa bākpa Yesu bédunko nya bábblē wā fefe ku katambo. ² Nya bamamanyā bamā dífi biyu eto kalēmē báyifo lekpa kpa bēti wā lā disi. Nya bēfi kafia sia bēti wā fe Oka seka. ³ Nya lā bānyi bésu wā oflo bākatēyi wā bānkā, “Yuu, yuudu! Yudafo eto Oka o-o!” Nya lā bātēyi wā nkoo, bākanyi kafi wā kaso wā lā atosi.

⁴ Pilato esi obō usu sitiditu nāmā oflo lā lekple nya otēyi mā nkā, “Bebe, mookpa wā mboko mi lā bete biā mānnyā kabua saa ka úyifo bā lā nlo wā dikpānkpi.”

⁵ Nyaso Yesu ábō úbā lekple mfō, ku biyu eto lekpa lā wā disi nya onkpe awusia kantsyē. Mfō Pilato atēyi mā nkā, “Bebe! Nyā utidi əmā nýā mfo!”

⁶ Se besumunyā ninā ku mba laase Disumuyo dínyā wā, bāfa bātēyi bānkā,

“Sō wā amanklasā lā uyikabie əsuā! Sō wā amanklasā lā uyikabie əsuā!”

Pilato atēyi mā nkā, “Mi kosate kpa wā bisuko, lā bisu bēso wā lā uyikabie əsuā. Mānnyā lebuā saa lā wā əsuā nā eso moolo wā dikpānkpi.”

⁷ Yudafo bamā aƙa mbuaye bānkā, “Bokpe kofi ko léte nkā ele bā ukpā. Itsyise otēyi nkā uyifo Onanto eto Ubi.”

⁸ Lefe nā Pilato lenō nnya bātēyi mfoo, sikpi esi símuā wā sekpe. ⁹ Usinkli údufā lekayo nāmā nya otō Yesu nkā, “Se fetsyi?” Fēē Yesu mātā wā mbuaye saa.

¹⁰ Pilato ato wā nkā, “Nyale, bōni fani fā embudiko mē etiki? Lee enyi fā nkpe əsuāle mofo butā miā bayani fā nye basō fā lā uyikabie əsuā?”

¹¹ Yesu aƙa wā mbuaye nkā, “Eni embōke əsuāle saa lā mō əsuā lenni Onanto díte fā nnya. Nya əmā eso nwā dífi mē okpe fā lā kōni díyifo lebuā enso fā nē.”

¹² Se Pilato lenō nyamfo, obēbe kusu nkā eni lā oyani wā. Fēē betidi bamā áfa bembembe bātēyi bānkā, “Lā ayani wā, nyale ensini Romāfo eto Okankplē eto oyetsyuā! Utsyuā saa wā dífi wā əsuā úyifo oka, átake únýā lā Romāfo eto Okankplē Kaisare əsuā!”

¹³ Se Pilato lenō etiki nyamfo, okpa Yesu obōnko nya úsia lā lekprokromē əsuā lā kaka baakpo bā leba eto kaso nya baakpo bā Gabata lā Hebri eto sele əsuā.

¹⁴ Diyi nāmā éyifo fe kakōmi eto lefosi ənuā eti lā diyi nā eto kāsiasā boodi Ukpā Ása Bo Jyila eto diyi.

Nya Pilato letēyi betidi bamā nkā, “Nyā mi Oka!”

¹⁵ Bāfa bātēyi bānkā, “Lo wā! Lo wā! Sō wā lā uyikabie əsuā!”

Pilato ato mā nkā, “Bela biā nso mi oka əmā mmanklasā lā uyikabie əsuā?”

Mfō nya besumunyā ninā díte wā mbuaye bānkā, “Bunsibā oka saa enso Romāfo eto Okankplē Kaisare!”

¹⁶ Se bātēyi wā nkoo, Pilato áyani Yesu útā bamamanyā nkā basō wā lā uyikabie əsuā. Nyaso bākpa Yesu bédunko.

Bamamanyā Áso Yesu Bámanklasā Lā Uyikabie Əsuā.

17 Bətə wə kosate étsyi wə uyi əmə úsu údufu kaka baakpo Ditidisi Ku Kalua. Baakpo mfó lə Hebri eto sele bə Golgata.

18 Mfó básɔ wə lə uyikabie əsuə. Básɔ betidi inuə bamba tsya lə mə keyikabie bamba əsuə bakɔ ku wə, ɔni lə Yesu eto kəməni nya unuəfə lə wə kodianani.

19 Pilato áwɔni etiki ətsyuə útə béfi básɔ lə uyi əmə əsuə lə Yesu eto disi kato. Nnya bəwɔni ni bə, “Yesu Nasaret-nyə, Yudafo Eto Oka Ɛmə.” 20 Yudafo kpə ákla etiki nyamfo, itsyise kaka básɔ Yesu bamanklasə lə uyikabie mantsoyo ku umənkplə əmə. Bəwɔni asa nyamə lə Hebri ku Roma ku Griki eto bele əsuə. 21 Besumunyə ninə áni etiki nyamfo nya bətəyi Pilato bənkə, “Manwɔ ni fənkə, ‘Yudafo eto Oka,’ bomu wɔni fənkə, ‘Utidi əmfo átəyi nkə, ‘Mɔ ni Yudafo eto Oka.’”

22 Mfó Pilato dítə mbuayə nkə, “Lesə nə míwɔni, mbɔwɔni nlosə.”

23 Se bamamanyə bamə lesɔ Yesu lə uyikabie bəlosə, béfi wə awu nnya ókpe nya bésie nnya lə akpa ana. Nya utsyuə saa dífi lekpa lɔni. Fɛɛ wə awu ani ébu. Awu nyamfoo, bánka nnya kukalebe saa, bomu budi bédi nnya idu lə simuə isu ekpo lə akpa eti.

24 Bamamanyə bamə átəyi mə bətsyuə bənkə, “Boembusie awu nyamfo bətsyuə. Bomu bitə lə bokpo asa bəse lə bobə futsyə luudi lə bufi nnya butə wə.”

Nyamfo əbə itə nko bə nnya bəwɔni bákpe lə Awɔnisa Kenkə eto Kukue əsuə, əbə itə nko sitinti bə, “Bésie mɔ awu bətə bətsyuə.

Nya bákpo asa basɛ lə mɔ awu əsuə.” Nya lə sitinti tsyaa, nko bamamanyə bamə díyifo nɛ.

25 Nya mba dínyə lə Yesu eto uyikabie komə ɔflɔ ni Yesu eto ambe ku wə ambe eto ɔyimisio ku Maria wə ni Klopa eto usiə, ku Maria Magdalenyə. 26 Se Yesu dínyə wə ambe ku wə okasebi wə eto asa waala tinti nyə mfó, ótəyi wə ambe nkə, “Mbe, nnyə fə ubi!”

27 Mfó nya ótəyi okasebi əmə tsya nkə, “Nnyə fə ambe.” Nyaso idu lə lefe

nəmfó, okasebi əmə ákpa wə úsuko wə diyo nya ólɛ wə ola.

Yesu Ɛkpə.

28 Yesu áte nkə mɔmɔ, wóolosə lesa saa nə ele bə uyifo. Nya, bə lə lesa nə bəwɔni bákpe lə Awɔnisa Kenkə eto Kukue əsuə lə ibə itə nko esoo, Yesu átəyi nkə, “Utukɔɛ lɛ mɛ.”

29 Lə mfó, ɔlɔtsyi utsyuə ətsyə mfó wə bəyisə ku nte bo dínyənki. Nyaso béfi sekuayəbo bákpe lə nte bomə əsuə nya béfi bákpe lə uyi utsyuə wə baakpo hisopo əsuə bábəsə kato bətəkə wə lə kənyɛ. 30 Se Yesu dínyə nte bomə ólosə, ótəyi nkə, “Mɔmɔ, yóolo!”

Nya óbokosə wə disi kasɔ, nya óma kənyɛ.

31 Diyi nəmfo eyifo Fida, nya ni kəsiasə eyifo Ɔnwéditsyəyi kplɛ itə Yudafo, nyaso bánla bə bekpənkpə kɛ bafaka lə uyikabie əsuə eyo Ɔnwéditsyəyi mfó. Nyaso bətsɔ Pilato bə utə mə kusu lə besu bəfəsə mə akpa lə bələkə mə bətsyiko lə uyikabie əsuə. 32 Itə bamamanyə bamə əbə bəfəsə utidi tute ku nwə nse eto akpa. Mə básɔ báfakasə lə keyikabie əsuə lə Yesu ɔflɔ. 33 Fɛɛ se báyo Yesu ɔflɔ, bənyə bə wə ébukpə koko. Nyaso bənsifəsə wə akpa. 34 Bomu omamanyə ɔni éfi wə lefle óto wə lə lekpa. Lamfolamfo kɔtɔ ku ntu ko ləbɔ.

35 Nwə dínyə asa nyamfo, wə dídi nnya adansie bə lə mi tsya lə befo bəɔ. Nya nnya ótəyi eyifo sitinti. Nya uyi wuee nkə sitinti ini ótəyi. 36 Bəyifo nyamfo bə lə nnya nkpe lə Awɔnisa Kenkə eto Kukue əsuə lə ibə itə fe kase bəwɔni bənkə, “Lɛ wə dikubi lɔni kulaa tsyaa, bembufəsə ni.” 37 Nya bəwɔni asa bamba bákpe lə Awɔnisa Kenkə eto Kukue əsuə tsya nle bətəyi nkə, “Betidi ebotakasə ənəmi babe nwə eto lekpa bəse lefle bédunsə.”

Bébikə Yesu.

38 Nyamfo eto kamaa, Yosef wə ditsyi umə wə baakpo Arimatia, əbə óto Pilato nkə lə oyani Yesu eto ɔkɔ utə wə. Yosef əmfo eyifo Yesu eto okasebi utsyuə. Fɛɛ wóanla nkə betidi te, itsyise úkate Yudafo eto beninə sikpi eso. Pilato átɔnɔ útə wə. Nyaso Yosef əbə ófo ɔkɔ əmə údunko.

³⁹ Nikodemo wə ləbiɔ úsu Yesu ɔflo ketsye kani tsya ətəkəko Yosef əmfo. Útsyi afa nnya beefi kalɔ ɔkɔ itə busu kebikə, fe uyudu ku afa nnya laanyi fifiifi baakpo bə alɔɛ, nya nyamble eto kalende eboyo kilo awosi ətsyə, úsuko. ⁴⁰ Betidi inuə bamfo éfi afa nyamfo bédiki Yesu eto ɔkɔ əmə lə əsuə nya bəfi kafia flubia ka lefo koya bémli wə lə əsuə fe kase Yudafɔ díkalɔ ɔkɔ itə bubikə. ⁴¹ Nya ɔkɔɛ kəkɛ utsyuə akɛ lə kaka bálo Yesu ɔflo. Nya lə mfó, békú kudi fɔfɔ ko kafo bembikətɔ kuutsyuə bənyə. ⁴² Se diyi nəmfo eto kəsiasə luudi ɔnwéditsyayi nya kudi komə tsya ləfi mfó esoo, bəfi Yesu eto ɔkɔ əmə bésu bəbikə mfó.

20

Bakasebi Bamə ɔnyə Bə Kudi Komə Tə Kefufu.

¹ Kɔsida eto kolensianto se kale dímənsiə tɔ kaloo, Maria Magdalene ésu kudi komə ɔflo nya únyə nkə báminansə leba nə díti lə kudi komə kenye mfó.

² Nyaso útsyetsyi úsu Simon Petro ku okasebi wə Yesu laala ɔflo. Nya ɔtəyi mə nkə, “Bətsyə əbə bətsyi Bonamute bédunko lə kudi komə kafo. Nya bunyi kaka bətsyi wə bésu bətsyə!”

³ Mfó nya Petro ku okasebi ɔni əmə dídu bə beesu kudi komə ɔflo. ⁴ Mə inuə bamə étsyetsyi batɔ, fɛɛ okasebi əmə áfe Petro nya oka wə kudi komə ɔflo mfó budufə.

⁵ Úbə kasɔ útsyue ənəmi óbe kudi komə kafo. Únyə mfiə flubia bomə, fɛɛ wéndufə ko kafo. ⁶ Simon Petro wə dítekə kama ubəə, áyɛ údufə kudi komə kafo nya únyə se mfiə flubia bomə nkpo lə kudi kafo lə kasɔ mfó. ⁷ Fɛɛ bəfi kafia ka bəfi bákɛ Yesu disi bətsyə lete, ke mánkɔ ku mfiə flubia fɛfɛ bomə. Bəkənə ke bətsyə lete. ⁸ Mfó nya okasebi wə leka kudi komə ɔflo búdufə tsya dídufə ko kafo. Únyə asa nyamə, nya ófo ɔnɔ. ⁹ Tsya, fɛɛ bánno tɔ kasɔ nnya Awónisa Kénkɛ létəyi nkə ele bə Yesu taka utsyi ɔkɔmə ubə nkprə.

Yesu ɛləkə ɛsuə Óte Maria Magdalene.

¹⁰ Nyamfo eto kama nya bakasebi bamə dísinkli bésu oto. ¹¹ Fɛɛ Maria əbə únyə

lə kudi komə ɔflo kewi keku. Nya lefe nə únyə mfó ɔnlɛ keku buwii, usi úbə kasɔ óbe kudi komə kafo. ¹² Mfó únyə Onanto eto batɔnkpe inuə ba nlɛ mfiə flubia bensi lə kafo mfó. ɔni si lə kaka Yesu eto disi dítsyə nya unuəfə nsi lə wə akpa eti.

¹³ Bátɔ wə bə, “Boambe, beso fanlɛ keku buwi?”

Mfó nya Maria tsya díte mbuayɛ nkə, “Bətsyə əbə bətsyi mə Onamute bedunko, nya mante kaka bətsyi wə besuko!”

¹⁴ Lamfolamfo se ɔtsyi ɔwuninsə, únyə se Yesu nyə mfó. Fɛɛ woante nkə Yesu uni.

¹⁵ Mfó Yesu létɔ wə nkə, “Boambe, beso fanlɛ keku buwi? Owɔe fanlɛ bəbɛbɛ?”

Fɛɛ úbu nkə, nwə laabe mfó uni, nyaso ɔtəyi wə nkə, “Boanto, lə fə uni dítsyi wə féduko, nyalɛ tɛyi mə kaka fétsyi wə féduko lə nsu ntsyi wə ndunko.”

¹⁶ Nya Yesu lékpadi wə nkə, “Maria!”

ɔtsyi ɔwuninsə útə ənəmi Yesu nya ókpadi wə lə Hebri eto sele əsuə nkə, “Rabuni!” Eto kasɔ ni Oteasa.

¹⁷ Mfó Yesu létəyi wə nkə, “Sinkli aye mə butidi eto, itsyise ménsinkli tɔ nsu Anto əmə ɔflo kato. Bomu du esu atəyi mə bayimi fə nsinkli ntɔ lə nwə ni mə Anto ku mə Anto, mə Onanto ku mə Onanto ɔflo.”

¹⁸ Nyasoo, Maria Magdalenyə ésu ɔtəyi bakasebi bamə nkə únyə Bonamute əmə nya ɔtəyi mə asa nnya Yesu létəyi wə.

Yesu ɛləkə ɛsuə Óte Wə Bakasebi.

¹⁹ Kɔsida komə eto ditsyitsyo lefee, bakasebi bamə ákɔ besi lə diyo nya bəti mə əsuə bákpe kekɛke, se banlɛ Yudafɔ eto beninə sikpi bote eso. Nya Yesu díbə unyə lə mə ntinti, nya ɔtəyi mə nkə, “Diyuə lə disiəko mi.” ²⁰ Se ɔtəyi nyamfo ólosəə, úfi wə ani ku lekpake óte mə. ɛsuə əyuə bakasebi bamə se bənyə Bonamute əmə eso.

²¹ Nnya kamaa, Yesu esi ɔtəyi mə nkə, “Diyuə lə disiəko mi. Fe kase Anto əmə létsyese məɛ, nko ke mintsya nlɛ mi bɔtsyese nə.” ²² Se ɔtəyi nyamfo ólosəə, ɔwula ókpo lə mə nya ɔtəyi mə nkə, “Befo Lewɔnɔ Kénkɛ nəmə. ²³ Lə bifi betidi eto abua bətsyɛ məə, Onanto éfi nnya ɔtsyɛ mə, fɛɛ mba eto abua beni bufi katsyɛɛ, Onanto tsya mémfi nnya ɔtsyɛ mə.”

Yesu Ɛlākə Ɛsuə Ote Toma.

²⁴ Lefe nə Yesu díbəə, Toma, lefosi bakasebi inuə bamə eto ɔni wə bensi baakpo Ɔfimfinyəə, manke mə lenti.

²⁵ Nyaso se úbəə, bakasebi fəfə bamə áteyi wə bənkə, “Búnyə Bonamute əmə.”

Mfó nya Toma leteyi mə nkə, “Lə mənnyə belakabi eto afabe lə wə ani bə lə mfi mɔ lenimi inkpe lə nnya kafo nya mimfi mɔ kɔni minkpe lə wə lekpaake, məmbofo nno kulefe.”

²⁶ Kɔsida kɔni eto kamaa, bakasebi bamə esi bákɔ bési lə diyo kafo, nya Toma áke mə lenti. Besi bėti biku le diyo nəmə əsuə bakə. Tsyə fəe, Yesu əbə únyə lə mə ntinti nya óteyi nkə, “Diyuə lə disiəko mi.” ²⁷ Nya óteyi Toma nkə, “Bə lə əbə efi fə lenimi akpe mfo, lə abe mɔ ani. Lə efi fə kɔni akpe lə mɔ lekpaake, lə ayə fə mamfokanɔ, nya lə afo anɔ!”

²⁸ Tomasi ələkə kenye óteyi nkə, “Mɔ Onamute ku mɔ Onanto!”

²⁹ Mfó nya Yesu leteyi wə nkə, “Se fənyə mɛ esoo, áfo anɔ. Diyuə itə mba dímənyə mɛ, fəe báfo bánɔ!”

³⁰ Yesu esi úyifo ayanisa kpə óte lə wə bakasebi kpə eto ənəmi nnya bəwɔni bákpe lə kukue komfo. ³¹ Fəe bəwɔni nyamfo bətsyə bə lə befo bənɔ biə Yesu ni Nwə Onanto Lékpɔ Ɔhile Utsyə ku Onanto eto Ubi kosate əmə. Nya eyə lə boofɔ kanɔ lə wə əsuəə, biunyə nkpə manlo.

21*Bənyə Yesu Lə Ditumbukple Ɔflo.*

¹ Nyamfo eto kamaa, Yesu esi úləkə wə əsuə óte wə bakasebi lə Tiberia eto Ditumbukple ɔflo. Nya nyə kase íbə. ² Diyi lonii, Yesu eto bakasebi bətsyuə átsya besi. Mə ni Simon Petro ku Tomasi nwə tsya bensi baakpo Ɔfimfinyə ku Nataniel nwə ditsyi Kana lə Galilea eto kasɔ ku Sebedeo eto bebi ku Yesu eto bakasebi bamba. ³ Mfó nya Simon Petro leteyi mə nkə, “Meesu nta asabu lə mbə.”

Mfó nya mə tsya leteyi wə bənkə, “Bontsyə ebutəkəko fə busu.” Nyaso bésu bédufə lə ɔklɔ əsuə nya bədu bésu. Fəe lə ketsye ka kenkee, bənləkə akpe saa.

⁴ Nya lefe nə kofe lela koə koatoo, Yesu əbə únyə lə ditumbu nəmə kenye. Fəe

bakasebi bamə mənnyə wə bətsyə lekpo. ⁵ Nya óto mə nkə, “Bakosobi, bíənləkə akpe saa lee?”

Bətə mbuayə bənkə, “Owo lo!”

⁶ Nya óteyi mə nkə, “Beta mi asabu nyamə bekpo lə ɔklɔ əmə eto kodian, lə binyə lesaatsyuə biləkə.” Nyaso bəyifo nko. Binə bia bələkə efui bəə, bamfo asabu nyamə bunə kələkə.

⁷ Okasebi wə eto asa Yesu laala áteyi Petro nkə, “Bonamute uni!” Se Simon Petro lenɔ nkə Bonamute unii, úfi wə awukentsyə ótsyasə lə nke, itsyese úləkə nnya utsyə, nya ósa údufə lə ntu bomə əsuə tuu. ⁸ Fəe bakasebi fəfə bamə əsiə lə ɔklɔ əmə bale bubə, bale asabu nnya díyi ku akpe bunə. Bántsyonko utuflo, yuutsyə fe akpaləkələkə kolofa. ⁹ Se bábɔ lə ɔklɔ əmə kafo bənyə kasɔ, bənyə se bətsyaka aka eto ute wə əsuə bákpe akpe ətsyuə. Abolo utsyuə tsya ətsyə mfó.

¹⁰ Nya Yesu leteyi mə nkə, “Bifi akpe ətsyuə nnya bíləkə mɔmɔ beboko.”

¹¹ Mfó nya Simon Petro dísu údufə lə ɔklɔ əmə nya únə asabu nnya díyi ku akpe nnya lemɔ óboko ketu kenye. Akpe nyamə eto etu ni kolofa awosi anɔ ətsyə. Ite bə akpe nyamə efui nko tsyaa, asabu nyamə mánla. ¹² Lə nyamfo eto kamaa, Yesu áteyi mə nkə, “Bibə bidi lesa.” Fəe bakasebi bamə eto kuutsyuə mámfo ɔkɔe bokpe katɔ wə nkə, “Owoe feni?” Itsyise báte bə Bonamute uni. ¹³ Nyaso Yesu ésu mə ɔflo nya úfi abolo əmə útə mə. Nko ke úfi akpe nyamə tsya útə mə nɛ.

¹⁴ Nyamfo ni ditsyəfə se Yesu díləkə wə əsuə óte wə bakasebi se batakasə wə bətsyiko ɔkɔmə nɛ.

¹⁵ Se bédi lesa báləsə, Yesu áto Simon Petro nkə, “Simon, Yohanes eto ubi, aala mɛ aso kase bafefə bamfo laala mɛ?”

Útə mbuayə nkə, “Ee, Bonamute! Fə kosate yi fənkə maala fə.”

Mfó nya Yesu leteyi wə nkə, “Lə mɔ basamubi ola.”

¹⁶ Lə nyamfo eto kamaa, Yesu esi óto wə dinuəfə nkə, “Simon, Yohanes eto ubi, aala mɛ?”

Petro esi útə wə mbuayə nkə, “Ee, Bonamute! Fə kosate yi fənkə maala fə.”

Mfó Yesu disí ótèyi wə nkə, “Lè mɔ basamu ola!”

¹⁷ Yesu esi ótɔ wə ditsyáfə nkə, “Simon, Yohanes eto ubi, aala mɛ?”

Bɔtɔ bomfo ələ Petro, itsyise ditsyáfə sɔɔ ni nəmfo nɛ se Yesu lɛtɔ wə nkə, “Aala mɛ?” Nyaso ótèyi Yesu nkə, “Bonamute, eyi lesa saa. Nya fə kosate nyi fənkə maala fə!”

Mfó nya Yesu lɛtèyi wə nkə, “Lè mɔ basamu ola. ¹⁸ Sitinti minlɛ fə bɔtèyi minkə, lefe nə fedi okosobii, ákafo kafia buti fə kosate kesu kaka ke fála. Fɛɛ lefe nə fákabee, ebobese fə ani kato nya utidi bamba luubə okle fə kafia fɛ wookpa fə usuko kaka fanla fə eesu.” ¹⁹ Yesu átèyi nyamfo nko lə ufi uləkə ukpə wə eto okle Petro ləəbə bukpə wə luuləkə Onanto eto diyənde ote.

Nyamfo eto kamaa, Yesu átèyi wə nkə, “Təkəko mɛ.”

²⁰ Se Petro lɛtsyi ɔwuninsəə, únyə se okasebi wə Yesu laala ínyə wə kama. Wə ni okasebi wə dísiə ɔkpiɔ Yesu, lə lefe nə békedi ditsyitsyosa fɛfɛ fɛ ótɔ Yesu nkə, “Bonamute, owoe luudu fə utə?”

²¹ Nyaso se Petro dínyə wəə, ótɔ Yesu nkə, “Bonamute, ntsyə ini lə wə əsuə?”

²² Yesu ətə wə mbuayɛ nkə, “Lə nla miə usiə nkpə isu ese lefe nə muusinkli mbə bioo, be eka fə ela? Fəə, təkəko mɛ!”

²³ Etiki nyamfo ába ékpɔ lə mba ntəkəko Yesu kama nti bə okasebi əmfo əmbə bukpə. Fɛɛ Yesu mántèyi wə nkə wəəmbukpə. Nnya ɔtèyi ni nkə, “Lə nla miə usiə nkpə isu ese lefe nə muubəə, be eka fə ela?”

²⁴ Wə ni okasebi wə nɛ adansiɛ budi lə asa nyamfo əsuə, nya wə tsya ni nwə lɛwɔni nnya utsyə nɛ. Nya buyi boə nnya əsuə údi adansiɛɛ, eyifo sitinti.

²⁵ Yesu esi úyifo asa bamba kpə tsya. Lə nnya ete báwɔni nyamble bətsyə lɔni lɔni lɔnii, mfo nnɔ miə eni bembunyə ekue nyamə eto kətsyəkɔ lə kawunsiə kamfo kenke kulaa tsya.

BATŌNKPE ETO NYIFO Asa Nnya Batŏnkpe Bamə Díyifo

1-2 Məyimisani Tiofilo, lə mə kukue tute ko míwŏnii, nteyi asa nnya kenke Yesu díyifo idu lə lefe nə útsyə wə keyifo ku asatete kasŏ isu ese lefe nə Anto Onanto díbə ókpa wə úsuko kato. Fə wookpa wə usuko kato, Yesu áye lə Ləwŏnŏ Kenke eto əsuəale əsuə óte asa wə batŏnkpe ba úləkə asa. ³ Lə eyi fosi ana se úkpə ótaka kəmiə, úləkə wə əsuə óte lə esu kpə nnya lete sitinti bə okpe nkpə. Mba dínýə wə, údi mə etiki itsyi lə Onanto eto sekakediko əsuə. ⁴ Se bəbə bətsya bensii, ókpe mə kŏfi nkə, “Biendu lə Yerusalem, bomu bisia bikabe kusu itə Ləwŏnŏ Kenke nə mínteyi mi míntənsə miə mə Anto leteyi utsyə nkə wootsyese mi. ⁵ Yohanes αλε, ntu te úfi úyifo betidi ntuflesəfləsə eto lekpa nəmə. Fə lə eyi asiani eto kamaa, Onanto ebufi Ləwŏnŏ Kenke ufləsə mi.”

Anto Onanto Ákpa Yesu Úsuko Kato.

⁶ Lefe nə batŏnkpe bamə ku Yesu létsya bioo, bəto wə bənkə, “Bonamute, di-mamfe foola fə atakasə Israel eto Sekadidi siamə ənyənsə bio, məmə lee?”

⁷ Nya Yesu leteyi mə nkə, “Yanle bə bete lefe nye eyi nnya mə Anto lə wə əsuəale əsuə, leteyi utsyə nkə lesatsyuə ebubə itə. ⁸ Nya lə lefe nəmə ayo bə Ləwŏnŏ Kenke bə mi ɔflɔɔ, wuubə udufə mimble kenke lə əsuə nya wuufi wə əsuəale okpe mi nya biudi mə badansie lə Yerusalem ku Yudea kenke ku Samaria idu isu ese kawunsiə eto nsekŏ ke.”

⁹ Se óteyi nyamfo ólosə, Onanto étsyi wə úsuko kato nya bənyə banle wə bobə isu ese lefe nə údufə lə difule əsuə ónya lə mə ənəmi.

¹⁰ Nya se bənyə banle kato bobə tũ lə kase údu óntɔɔ, lamfolamfo basani inuə bətsyuə ba nkpe awu flubia ələkə əsuə bəte mə, ¹¹ nya bəteyi bənkə, “Galilea eto basani, beso bińýə bənle kato bobə mə? Yesu əmfo, wə bínyə Onanto dítsyi úsuko kato, ebusinkli ubə fe kase bínyə ɔnlə budu kesu kato mmə.”

Matias Əbə Ófo Úsia Lə Yuda Eto Kenye.

¹² Lə nyamfo eto kamaa, batŏnkpe bamə əsinkli betsyi kŏtini ko baakpo Nnuəbi eto Eyi eto Kŏtini əsuə mfó bəsu Yerusalem. Idu mfó ibə umə nti ebutsyə fe disunkpo eto ɔnwəkətsyəkŏ kani eto kusu. ¹³ Se bədufə umə, bəsinkli bəsu kaka bakə lə abanslo kato. Mə mba ləkə mfó ni Petro, Yohanes, Yakobo, Andreas, Filipino, Tomas, Bartolomeo, Mateo, Yakobo wə ni Alfeo eto ubisaibi, Simon wə ləta mə kasŏ eto disu ku Yuda wə ni Yakobo eto ubisaibi. ¹⁴ Betidi bamfo ákatsya mləmləmlə ku besio bətsyuə ku Maria, Yesu eto ambe ku Yesu eto bayimisani fe ditsyukpa ákato ola ku nsusu bəni.

¹⁵ Lə eyi nyamfó əsuə, bafokanɔfŏ ba eto leklabi lídi fe kolofa awosi ənuə ákatsya kato ola. ¹⁶ Mfó nya Petro létaka únyə óteyi mə nkə, “Mə bayimi, asa nnya bəwŏni bətsyə lə Awŏnisa Kenke eto Kukue əsuə, lə kase Ləwŏnŏ Kenke eyə lə Oka David əsuə, leteyi utsyə itsyi lə Yuda wə letŏnko betidi bəmuə Yesuu, əbə itə. ¹⁷ Yuda éyifo mba ləkə lə bo ditsyukpa nəmfo eto ɔni, itsyise Yesu ələkə wə nkə wuntsya nyə kedikŏ lə bo keyifo kamfo kəmiə.”

¹⁸ Nyaa, bəfi kabua ka úyifo eto atabi bəsu báya kasŏ ka əsuə úsu úkpə. Kaka ófankli úbə ósŏ kasŏ, óba úsensə nya wə befonkə kenke ləbŏ bəkpo lə kasŏ mfó. ¹⁹ Wə ukpə əmfo eto etiki ába ékpo lə Yerusalem itə betidi bata áno nnya. Nyaso bəfi kaka úkpə mfó bətakə bə Akeldama lə mə sele əsuə eto kasŏ ni bə Kŏtŏ eto Kasŏ.

²⁰ Petro əsukosə nkə, “Nyaso bəwŏni bəkpe lə David eto Əsə eto Kukue əsuə bənkə,

‘Beyani wə diyo bitsyə

nya kutsyuə saa mənsiə lə ni!’

Besi bəwŏni bə,

‘Bitə lə utidi bamba lə usiə lə wə keyifo eto kenye.’

21-22 Nyaso ele bə utsyúə dufə bo nti fe futsyə luudi adansie itə Bonamute Yesu itsyi lə wə botaka ketsyi ɔkŏmə kəbə nkpə əsuə. Nya ele bə uyifo futsyə ləkə ləbo nti idu lə lefe nə kenke bo ku Yesu dikatsyilama, idu lefe nə Yohanes lébe

letsya itsyi læ ntuflesæflæsæ eto lekpa æsuæ ibæ ese lefe næ Onanto léfo Yesu úsuko kato."

²³ Nyaso bælækæ betidi inuæ ba ni Matias ku Yosef wæ baakpo Barsaba nya bensi baakpo wæ tsya bæ Yusto. ²⁴⁻²⁵ Nya báto ola báteyi bænkæ, "Bonamute, fæ nyi utidi saa eto nsusu kæmiæ. Nyaso té bo ðni læ betidi inuæ bamfo eto nti, wæ luusie fe ðtonkpe læ Yuda eto kenye wæ léyani údu úsu kaka dínyæ itæ wæ." ²⁶ Nya lefe næ bákpo aba básæ læ bælækæ betidi inuæ bamfo eto ðnii, Matias ni nwæ bælækæ bákpe læ betidi lefosi ðnwæ bamæ æsuæ.

2

Læwǝnǝ Kenke Áyifǝ Díbǝ Lǝ Pentekoste Eto Diyi.

¹ Nyaso se Pentekoste eto Diyi léyoo, bafokanǝfo kenke átsya læ kalebe kani kplo. ² Lamfolamfoo, bánǝ kǝsǝ fe ufiebi keklege eto bǝsǝ ditsyi kato. Nya ufiebi æmæ díyi diyo næ kafo bakæ kenke. ³ Nya lesatsyuæ fe ute eto odiakami díbæ dísiæ læ mæ utsyuæ saa æsuæ. ⁴ Nya Læwǝnǝ Kenke dídufǝ læ mæmble æsuæ, nya bétsyiko Onanto bǝtesæ læ bele ate ate æsuæ fe kase Læwǝnǝ næmæ díte mæ nkæ bedi.

⁵ Nya læ lefe næmfó tututuu, Yudafo ba lætæ Onanto dibu ba dítsyi kawunsie eto ese ese æbæ bakæ læ Yerusalem. ⁶ Nyaso lefe næ bánǝ kudu kplæ komfóo, betidi kpæ ésu bátsya mfó. Íyifo mæ yanii ku sikpi se mæ utsyuæ saa lænǝ banle etiki budi læ wæ sele æsuæ. ⁷ Læ nyamfo esoo, íyifo mæ yanii ku sikpi nya bétsyiko mæ æsuæ bǝtǝ bænkæ, "Nya betidi ba kenke nle etiki budi mfoo, inni Galileafǝ beni fæ? ⁸ Nya ntsyæ ibæ fæ bo utsyuæ saa nle etiki bǝnǝ læ bo bele æsuæ? ⁹⁻¹⁰ Bo mba ni Partiafo ku Mediafo ku Elamfo, ku mba dítsyi Mesopotamia ku Yudea ku Kapadokia ku Ponto ku Asia ku Frigia ku Pamfilia ku Egipte ku Libia eto lekpake næ læfi Kirene ku bafǝ bamba ba dítsyi Roma ku Yudafo ku betidi ba díkedufǝ læ Yudafo eto ditsyukpa æsuæ ¹¹ ku Kretafo ku Arabiafo. Bomble læ bǝnǝ se banle Onanto eto asa kplæ nnya ðnle buyifo bulækæ kate læ bo bele æsuæ!" ¹² Kuutsyuæ saa wæ dínyæ mfó mánnǝ eyifosa nyamæ

kasǝ. Íyifo mæ yanii, nya bákato mæ æsuæ bænkæ, "Nnya díbæ mfo eto kasǝ nkprǝ?"

¹³ Fæ mba dínyæ mfó eto bǝtsyuæ ækæmæ mæ ákatseyi bæ, "Ntæ ete békpæ, inni kulesa ini kon!"

Petro Édi Yudafo Bamæ Etiki.

¹⁴ Mfó nya Petro létaka únyæ ku lefosi ðnwæ fefe bamæ nya óbesæ ðkǝe kato óteyi nkæ, "Mi Yudafo ku mimba nkpe læ Yerusalem, nla miæ bitsyue ato læ nkpasæ mi læ bǝnǝ lesa næ díbæ mfo. ¹⁵ Inni nte betidi bamfo díkpæ fe kase bǝtsyuæ díbu seka, itsyise olesie eto abombo ðwǝnǝmbæ ete ni nyamfo næ. ¹⁶ Bomu lesa næ nle bubæ mfoo, eyifo lesa næ Onanto eto Unyelækætidi Yoel læteyi utsyæ kokooko nkæ,

¹⁷ 'Onanto áteyi nkæ,

"Læ eyi fefe nnya luubæ æsuæ,
muufi mǝ Læwǝnǝ nkpo læ utsyuæ saa æsuæ,
nya mi bebisaibi ku bebisiobi loobe mǝ ditiki letsya,
nya mi bakosobi luunyæ Onanto eto asakulakula,
nya mi beninæ tsya luusie ala.

¹⁸ Ee, sitinti læ lefe næmfoo, muutæ mǝ Læwǝnǝ Kenke yifæ disie læ mǝ beyifoyifo, besio ku basani kenke æsuæ. Nya boolækæ mǝ ditiki kenye bate.

¹⁹ Nya muutæ asa kplæ kplæ ku anyinsa bæ læ difule ku kasǝ kenke utsyuæ saa nyæ.

Biunyæ kǝtǝ ku ute ku kuyuæ kplæ bǝ.
²⁰ Kofe ebona tũũ,
nya kofande eto ænæmi loǝse hæ fe kǝtǝ,
fæ Bonamute eto diyænde eto diyi kplæ næmæ looyo.

²¹ Læ lefe næmfoo, bofo utsyuæ saa ke lookpadi Bonamute eto diye,
nya wǝtǝ bǝwunsækoo, wǝkke bofo." ' ' "

²² Petro esi údi etiki óteyi nkæ, "Israelfǝ bǝnǝ etiki nyamfo. Yesu Nasaretnyæ ni Nwæ Onanto Lékpǝ ðhile Utsyæ. Nya óte nyamfo lefe næ óye læ wæ æsuæ úlækæ wæ æsuæale óte, nya úyifo asa kplæ ku ayanisa kpæ óte fe kase mi kosate nyi. Itsyisee, íbæ læ mi nti mfo. ²³ Nya Onanto lætǝnǝ faa læ wæ ketsyue æsuæ óyani wæ útæ mi nya

bítə babuayifo lélo wə læ lefe nə bəso wə bémanklasə læ uyikabie əsuə. ²⁴ Tsyaa, Onanto esi ótakasə wə utsyiko ókomə nya óbo útsyi læ ukpə eto ani, itsyise ukpə embofo wə buti kakpe. ²⁵ Nyamfo Oka David leteyi itsyi læ wə əsuə nkə,

‘Nnyə se Bonamute nýə læ mɔ kodiani nya unsiko mɛ lefe saa esoo, mante kulesa sikpi.

²⁶ Lə nyamfo esoo, disuəyua eyi mɛ əsuə, nyaso muufi atesə ntə wə lefe saa! Ite bæ utidi wə luukpə mini tsyaa, muusiə nkpə nkabe wə kusu.

²⁷ Itsyise əmbutə kusu ukpə təkə mɛ kato. Nya fəmbutə tsya bæ fə ubi kənke eto sinə bu.

²⁸ Fə dítə mínte nkpə eto kusu itə læ nýə læ fə ənəmi koo, muunyə disuəyua lefe saa.’

²⁹ “Nyaso, mɔ bayimi, nɛ mi bɔteyi sitinti minkə, bo ona Oka David wə lefo diye əkpə nya bəbikə wə nya wə kudi nkpe læ bo nti mfo eyo mmi. ³⁰ Fɛɛ uyifo Onanto eto unyeləkətidi. Nyaso óte lesa nə Onanto leteyi utsyə nkə wootsyese David eto kafo eto ubi læ ubə udi seka læ David eto kenye. ³¹ Se David léte nyamfo ótənsə esoo, óteyi utsyə nkə Kristo ebotaka utsyi ókomə. Óteyi nkə Onanto mányani wə utsyə læ ókomə, nya wə əsuə eto sinə tsya mémbu læ wə kudi kafo mfó. ³² Wə ni Yesu əmə Onanto létakasə utsyiko ókomə, nya ini etiki eto onukualɛɛ, bomble ni wə badansiɛ. ³³ Wə Anto Onanto ábeşə wə kato úsu unsi læ wə kodiani, nya ófo Ləwɔnɔ Kənke utsyiko læ wə oflo fe kase óteyi utsyə. Lesa nə bənle bunyə, kanɔ mfoo, eyifo wə ətəsa nnya úfi útə bo. ³⁴⁻³⁵ Ite bæ inni David kosate létaka úsu kato mfó tsyaa, óteyi utsyə nkə,

‘Bonamute Onanto əmə áteyi mɔ Onamute əmə nkə,
“Siə læ mɔ kodiani

isu ese lefe nə moobokosə fə balo kasɔ ətəkə mɛ akpa læ disinti.” ’

³⁶ Nyaso nla miə mi Israelfo kənke te biənkə wə Anto Onanto ni futsyə dítə Yesu wə básɔ læ uyikabie əsuə bélo Onanto dítə ófiani Bonamute ku Nwə Onanto Lékpo Ohile Bətsyə.”

³⁷ Nya se betidi bamfo lenɔ Petro eto etiki nyamfoo, ilə mə læ akɔəsi. Nyaso bátɔ Petro ku batɔnkpe fɛfɛ bənkə, “Bayimi, be ele bæ buyifo?”

³⁸ Nyaso Petro áteyi mə nkə, “Ele bæ mi utsyua saa sinkli ɔye abua buyifo, læ ofloma, læ ofo ntuflesəfləsə eto lekpa nəmə læ Yesu Kristo eto diye əsuə, læ Onanto læ ufi wə abua ɔtsyɛ wə, læ ofo Onanto eto ətəsa nnya ni Ləwɔnɔ Kənke. ³⁹ Nkomə eto kənyetsyətsyə te itə mi ku mi bebi ku mba kənke ditsyi katsyontsyokɔ ku betidi ba kənke Bonamute bo Anto lookpadi bafiani wə bale.”

⁴⁰ Nnya kamaa, Petro édi adansiɛ údi mə etiki kpə nya óle mə kɔle, óle mə lekpa nkpə nkə, “Biləkə mi əsuə bitsyiko læ kotonənə ko nɛ bubə læ kawunsiə bua kamfo eto betidi əsuə.” ⁴¹ Lə nyamfo esoo, betidi kpə ba lenɔ Petro eto ditiki nəmə áfo banɔ, nya bəfləsə mə ntu, nya mə utú ébutsyə fe betidi akpi ətsyə. Mə dísu bákɔ diyi nəmfɔ læ bafokanɔfo əsuə nɛ. ⁴² Béfi mə lefe bətə batɔnkpe bamə nya báte mə asa, nya bákato ola kətə Onanto, nya békedi lesa kakɔ tsya, nya bəsiə ku bətsyua læ lɔniyifoyifo əsuə.

Bafokanɔfo Əsiə Nkpə Lə Lɔniyifoyifo Əsuə.

⁴³ Se batɔnkpe bamə díyifo ayanisa kpə esoo, iyifo betidi bamə yanii. ⁴⁴ Nyaso bafokanɔfo læ mfo ákatsya lefe saa nya bəkəsie mə asa kənke kətə bətsyua. ⁴⁵ Nya læ báte mə bikə, békefi atabi nnya bənyə kəsuko bəkəsie, utsyua saa læ kase éhiə wə əsuə. ⁴⁶ Nya bəkəsu kátsya læ Anto Onanto eto Disumuyo diyi saa, nya bákatsya læ etsyukpa etsyukpa kédi asa læ mə ayo ku disuəyua ku utu faa. ⁴⁷ Nya bákatesə Onanto. Itə betidi ba tā ékebu mə. Nya diyi saa, Bonamute kətə betidi fɔfo ba bofo læ nkpə díkəbə kákɔ læ mə əsuə.

3

Onanto Átsya Utidi Wə Léba Onkpoo Kasɔ.

¹ Diyi lɔnii, Petro ku Yohanes ésu Onanto eto Disumuyo læ lefe nə Yudafɔ laato ola kətə Onanto. Iyifo fe kakɔmi eto

abombo ātsyā lefe. ² Se báyo Disumuyo nāmā eto kesie ka baakpo Kesie Ka Laano Bobee. Mfó bānyā osani utsyuā wā léba onkpo lā kasō taa wā lelefe ke. Wā betidi éketsyi wā kábəkə̄tsyā mfo diyi saa bā lā úkatō asa lā betidi ba laaye kedufā Disumuyo nāmā. ³ Se únyā Petro ku Yohanes nle bofe kédufā diyo nāmā, óto mā nkā bātā wā lesatsyuā. ⁴ Bále bānyā nya bābe wā tūū, nya Petro létēyi wā nkā, “Be bo mfo!” ⁵ Nya utidi əmā létakasā ənāmi útākā lā mā, ku nsusu nkā bābā wā lesatsyuā butā.

⁶ Mfó nya Petro dídi etiki ótēyi wā nkā, “Mō, atabi saa ente mē muutā fā! Nyaso muutā fā lesa nā nte mē. Nle fē bōtēyi lā Yesu Kristo Nasaretnyā eto diye əsuā minkā taka ənyā lā aye edu!” ⁷ Nya Petro ləkōbe utidi əmfo eto kodianī nya útā nkā otaka uñyā. Nya lamfolamfoo, wā akpa ku bēkplōbe eto ekubi dímuā ale! ⁸ Nya óbe ósa únyā lā wā akpa əsuā. Mfó útsyiko bōye kesu kesinkli. Nya útākāko mā údufā Disumuyo mfó, kaye kabé kasa katēsā Onanto. ⁹ Betidi ba kenke lēke mfó, ənyā wā ɔnlē bōye nya ɔnlē Onanto bōtēsā. ¹⁰ Se bānyā wā, bātsyā lekpo bā wā ni futsyā díkəsiā lā Kesie Ka Laano Bobe kátō asa mfó. Nyaso íyifo mā yanii ku sikpi lā lesa nā bēyifo bātā wā əsuā.

Petro Édi Etiki Itsyi Lā Yesu Eto Əsuāale Əsuā Lā Disumuyo.

¹¹ Se osani əmā dímuā Petro ku Yohanes ɔnlē kekli lā lekpa ke nā baakpo Oka Solomo eto Lekpata nā nkpe lā Onanto eto Disumuyo mfó, betidi kpā étsyetsyi bésu mā ɔflo. Wā bōtsyā éyifo mā yanii sekasitsyuā. ¹² Nya se Petro dínyā betidi bamā, ótēyi mā nkā, “Israelfō, bā díyifo mi yanii lā nyamfo əsuā fē? Nya beso benle bo bobē fe bo kosate eto əsuāale ku Boanto eto sikpitete əsuā eso utidi emfo leyē? ¹³ Nnya ni bānkā Onanto lébesā wā Usumubi Yesu kato. Onanto əmfo ni Abraham ku Isak ku Yakob tsya eto Onanto nē. Wā tsya nsi ni bo bana eto Onanto. Wā Ubi ni Yesu wā bífi bítā biā balo. Nya beni wā lā Pilato eto ənāmi lā lefe nā bētēyi biā binyi wā kulaa tsya, lā lefe nā Pilato wā léla nkā wóayani wā fē.

¹⁴ Beni utidi kenke ku ɔsē, nya bētōnō biā oyani uwudifō bomu lā wā kenye. ¹⁵ Bélo utidi wā lātā betidi nkpā. Nya Onanto dísinkli ótakasā wā utsyiko ɔkōmā! Nya bo kosate dínyā wā ku bo ənāmi! ¹⁶ Eyē lā Yesu eto diye əsuā, nya utidi wā letsyini benle bunyā mfoo, dímuā əsuāale nē. Nya se ófo Yesu ónō eso, nnya díte únyā bufitsyatsya fe kase mimble nle bunyā ku mi ənāmi mfo nē.

¹⁷ “Mō bayimi, nyi miā mi ku mi beninā éyifo nyamfo eto okloe eyē lā mante mante əsuā. ¹⁸ Fē Onanto ébōtēyi utsyā nkā eyē lā wā bānyeləkətidi əsuā wā ubi Kristo, Utidi Wā Onanto Lékpō Ǿhile Utsyā ebudi ohiā. Nko eso útā nkā wā bānyeləkətidi eto lesa nā bātēyi bātsyā bā itā. ¹⁹⁻²⁰ Nyaso bisinkli lā abuayifoyifo kama lā bitākāko Onanto, lā uflā mi abua uwi. Lā biyifo nkoo, buinyā Lēwōnō Kenke eto əsuāale itsyi lā Bonamute ɔflo, nya wootsyese Yesu wā ni Kristo Wā Onanto Lékpō Ǿhile Utsyā. ²¹ Nko ini eso Yesu luusiā kato isu ese lefe nā Onanto lōlō lesa saa utsyā fe kase útā wā bānyeləkətidi kenke létēyi bātsyā taa kō ke. ²² Fe kase Moses létēyi utsyā nkā, ‘Bonamute Onanto ebuləkā unyeləkətidi utsyuā utsyiko lā mi nti fe kase útā mímbō. Nyaso bitsyuā wā ditiki nā ke wōtēyi mi koto. ²³ Nyaso nwā ke lembutsyue unyeləkətidi əmā kotoo, Onanto ebuləkā wā lā wā betidi nti nya wōtsylōsā wā.’

²⁴ “Lā sitintii, Onanto eto bānyeləkətidi kenke idu lā Samuel entō, ébōtēyi asa nnya nle bubā mfo mmi bātsyā. ²⁵ Nnya Onanto létēyi utsyā eyē lā wā bānyeləkətidi əsuā eyifo mi ale. Nya mi tsya kpe kedikō lā kenye ka Onanto lékle ku mi bana əsuā. Fe kase ótēyi Abraham nkā, ‘Eyē lā fā ufluflu əsuā, mookpo kasō eto betidi kenke atsyā.’ ²⁶ Nyaso se Onanto dílākā wā Uyifoyifo Kristo ótee, tute ótsyese wā mi ɔflo nkā lā okpo mi atsyā, nya lā utā mi utsyuā saa lā ɔye abua buyifo.”

4

Bákpa Petro Ku Yohanes Bésuko Lekpo

Eti.

¹ Lefe nà Petro ku Yohanes ñyà banle betidi bamà etiki budii, Yudafò eto besumunyà ku Disumuyo eto mba laase mfó eto beninà ku Sadukifò tsya àbà mfó. ² Se bánò bə Petro ku Yohanes ñyà mfó balɛ etiki itsyi lə Yesu eto botaka ketsyi ɔkɔmà əsuə, nnya nle bote bənkə utidi wə dɪkəkɔpɛ ebotaka ubə nkɔpɛ, kafo ányi mə tinti. ³ Nyaso bəmuə mə. Nya se kale mfe nle bolo esoo, bəti mə bákɔpɛ le diyo isu əsə kəsiasə. ⁴ Fɛɛ betidi kɔpɛ ba lenɔ mə etikii, báfo etiki sɛɛ nyamfo bánò. Mə utú ebuyifo fe basani akpi anɔ.

⁵ Nya se kale dísiə, ibə bə Yudafò eto bəsuəaletidi ku beninà ku afi eto bateasa ákɔpɛ disi lə Yerusalem. ⁶ Bátisya ku Usumunyə Ninə Kenke Annas ku Kayafa ku Yohanes ku Aleksandro ku besumunyə ninə eto betidi tsya. ⁷ Nyaso bákɔpɛ Petro ku Yohanes bamə báboko mə ənəmi. Nya bátɔ mə bənkə, “Owoe eto diye ku əsuəale əsuə bíyifo nyamfo?”

⁸ Petro wə díyi ku Ləwɔnɔ Kenke eto əsuəale átaka únyə nya óteyi mə nkə, “Bo bəsuəaletidi ku umə eto beninə, ⁹ lə belə biənkə bianɔ lesa sɛɛ nə búyifo búte utidi wə lətsyini mfo ku kase bótsya wə, ¹⁰ bitə mɛ kusu lə nteyi mi ku Israel eto betidi kenke lesatsyuə. Yesu Kristo wə ditsyi Nasaret wə bitə básɔ lə uyikabie əsuə, nya Onanto disi ótakasə wə utsyiko ɔkɔmə, wə diye əsuə nya utidi əmfo dímuə ale nɛ. ¹¹ Nya Yesu əmfo əsuə Awɔnisa Kenke ləteyi nkə,

‘Leba nə mba laato ayo leni bə dimbə kɔnɔ, ni bomu díbə lefiani nə nso bofe lə afɛfɛ kenke nti.’

¹² Wə hā ni futsyə lofo utidi buləkə, itsyise wə hā ni futsyə Onanto dítekə diye nya útə wə əsuəale lə betidi ba tā nti, nkə utə utidi nkɔpɛ.”

¹³ Se bəsuəaletidi ku beninə dínyə kase Petro ku Yohanes ba lenni bekuente nya bámfo bunə saa, nle etiki budi ku ute ku ute ku əsuəale nkoo, iyifo mə yanii. Nya bənyə bətsyə lekpo sitinti bə mə ku Yesu áyɛ béyifo keyifo lə bətsyuə. ¹⁴ Nya se bənyə utidi əmə bátisya ñyà mfó lə mə ɔfɔ, kenye əkɔpɛ mə, bántə lesa nə

baateyi bio. ¹⁵ Nyaso bátɛyi mə bə banyi besu kama eto, nya mə hā dísiə mfó kefi nsusu lə lesa nə booyifo əsuə. ¹⁶ Mə bətsyuə átɔ bə, “Be ele bə buyifo ku betidi bamfo? Boəmbfofo bəteyi boə lesa nə béyifo mfo enni ayanisa itsyise utidi saa wə nkpe lə Yerusalem yi nya ónɔ ditiki nəmfo. ¹⁷ Bomu bə lə etiki nyamfo lə ɛyɛ bokpantsyaa, bitə lə bukə mə ato boə bənsidi etiki saa lə Yesu eto diye əsuə bio.” ¹⁸ Nya bəsinkli bákɔpadi mə báboko disikakɔkɔ mfó nya bákɔpɛ mə kɔfi bə idu lefe nəmfo ɛntɔ, bənsidi kutsyuə saa etiki nye bəte kulesa itsyi lə Yesu əsuə bio.

¹⁹ Nya Petro ku Yohanes dífe kenye bátɛyi mə bənkə, “Mi kosate bibu nnya bebe biə nte nnya looke Onanto ɔkɔɛ? Bə buyifo lə mi kɔfi əsuə lee, lə Onanto eto kole əsuə? ²⁰ Bo alɛɛ, asa nnya búnyə ku bónɔ, boəmbfofo kenye boma lə nnya əsuə kəsia kɔpoo nko.”

²¹ Nyaso beninə bamə nle disi bokpe mfó ənyənki bákɔpɛ nya békə mə ato kekkeke nya báyaní mə. Kase betidi bamə kenke dínyə mfo nle Bonamute bətesɛ lə wə eyifosa esoo, beninə bamə mánɛ kusu ko booyɛ bənə mə koto. ²² Utidi əmə bátisya ébofo alɛ fosi ana ku kama.

Bafokanɔfɔ Áto Ola Bə Lə Bakpe Nkɛ Ale.

²³ Lefe nə báyaní mə kamaa, Petro ku Yohanes ésu mə betidi bamə ɔfɔ nya bátɛyi mə lesa nə betidi bamə ləteyi mə lə disikakɔkɔ kamə. ²⁴ Nyaso bafokanɔfɔ lə mfó kenke átsya nya bátɔ ola bəte Onanto bə, “Bonamute, fə díyifo kato ku kasɔ ku lekpo ku asa nnya kenke nkpe lə nya. ²⁵ Fə ləyɛ lə Ləwɔnɔ Kenke əsuə fətə bo Ona David wə ni fə Uyifoyifo dídi etiki óteyi nkə,

‘Beso kawunsia eto betidi ba lenni Yudafò nle bunyenki kefi nsusu bua?’

²⁶ Kawunsia mfo eto baka átsya, bátɔ ákpatsya, nya bəsuəaletidi lékpe disi bəfi nsusu lə Onanto əmə ku Utidi Wə Ókɔpɔ ɔhile Utsyə əsuə.’

²⁷ ɔnukualɛ uni bə Herodes ku Pontio Pilato ku Israelfò ku mba lenni Israelfò

átsya læ umə əmfó nya bátaka bənyə læ fə Uyifoyifo Kenke Yesu wə fákpo ɔhile fətsyə əsuə. ²⁸ Fəe læ fə əsuəale ku kobe əsuə, ábe fənkə læ batsyaa, beyifo læ asa nnya fétsyue fətsyə əsuə. ²⁹ Nya mómoo, O Bonamute, be sikpi sia banle bo bokpe, læ ətə bo fə beyifoyifo ləkəesi nə luutə boofə fə Ditiki Səe nəmə budi. ³⁰ Nnə fə kəni etsyue læ atsyə betidi, læ eyifo ayanisa kpə, læ fə Uyifoyifo Kenke Yesu eto diye əsuə.”

³¹ Se báto ola bəlosə, diyo nə kafo bankpe ko dítinkə nya Ləwɔnɔ Kenke leyifə dísiə læ məmblə əsuə nya bətsyiko Ditiki Səe nəmə bətəyi ku əsuəale.

Bafokanɔfɔ Bamə Áwunsəko Bətsyua.

³² Lə lefe nəmfo kenkee, bafokanɔfɔ kenke eyifo kenye kani læ ditsyəbi ku nsusu əsuə mə kuutsyua saa membu wə hā eto lələkəsə eto disí, bomu mə lesa saa eyifo məmblə eto lele. ³³ Nya batənkpe bamfo kenke dífi əsuəale kplə bábe Onanto eto Ditiki Səe ditsyā itsyi læ Bonamute Yesu eto botaka ketsyi ɔkómə əsuə. Nya Onanto eto atsyɔkpokpo kplə dísiə ko mə kenke. ³⁴ Mə kutsyua saa mánhiā kulesa, itsyise mba ayo nye nso nkpee, efi asa nyamfo báte nya bəfi atabi nnya bənyə, ³⁵ bəsuko batənkpe bamə nya bəsiə nnya bətə utsyua saa læ kase inyə itə wə.

³⁶ Lə mfóo, osani utsyua akə læ mə nti baakpo Yosef, wə ni Lewinyə wə ditsyi kasɔ ka baakpo Kipro. Batənkpe bamə ətəkə diye bə Barnaba, eto kasɔ ni nwə laakpe betidi otsyekle. ³⁷ Úfi wə kasɔ kətsyua óte nya úfi atabi nnya únyə úsuko batənkpe bamə.

5

Ananias Ku Safira Átəyi Sidia.

¹ Nya osani utsyua tsyā dísiə wə baakpo Ananias ku wə usiə Safira. Mə tsyā éfi mə kasɔ kətsyua báte. ² Nya úfi atabi nyamə eto ətsyua ókula fə úfi afəfə óboko batənkpe bamə. Ditsyəbi nəmfo eyifo wə usiə Safira eto bote nya ótɔnɔ nkə beeyifo nko.

³ Nya Petro létə wə nkə, “Ananias, beso fətə Obonsam dítəkə fə kato, nya útə fátəyi Ləwɔnɔ Kenke sidia? Nya féfi fə kasɔ ka fáte eto atabi ətsyua fákula fətsyə əsuə? ⁴ Kasɔ kamə, fə kale keni fə fáte ke, nya atabi nnya báfo fə kayo tsyā eyifo fə ale. Be dítə eso féfi nsusu bua bomfó eto okle? Inni bo betidi bamfo fátəyi sidia, bomu Onanto!”

⁵ Kase Ananias lenɔ ditiki nəmfo koo, lamfolamfo úduɔnɔ ókpo kasɔ, úkpə! Nyamfo ətə sikpi kplə əmuə mba kenke lenɔ nnya. ⁶ Nya bakosobi ba leke mə lenti dífi kafia beti wə nya bəfi wə bəsu bəbikə.

⁷ Fe abombosɔsɔ ətsyə eto kamaa, wə usiə tsyā əbə údufə mfó. Fəe wóannɔ tɔ lesa nə díkəbə. ⁸ Nya Petro létə wə nkə, “Təyi mə, se fə ku fə usə dífi mi kasɔ bətəe, atabi nnya kenke báfo mi kayo ni nyamfo?”

Nya usiə əmə dítə mbuayə nkə, “Ee, nyamblə nɛ.”

⁹ Nya Petro létəyi wə nkə, “Beso fonko fə usə lékle kenye benle Ləwɔnɔ Kenke boto kabe? Bebe bakosobi ba ditsyi fə usə bəsu bəbikə ni mba mfo nɛ. Mə ke luutsyi fintsyā besuko nɛ.”

¹⁰ Lamfolamfo, wuntsyā édu ónɔ nya úkpə. Nya se bakosobi bamə díbə bənyə se úkpə onlabee, bətsyi wuntsyā bəsu bəbikə læ kaka bəbikə wə usə ke. ¹¹ Itə eso sikpi kplə əmuə mba kenke díkafo Ditiki Səe nəmə bánɔ ku betidi ba kenke lenɔ lesa nə díbə mfó.

Batənkpe Bamə Éyifo Ayanisa Kpə.

¹² Lefe nəmfo kenkee, batənkpe bamə éyifo ayanisa kpə læ betidi bamə nti. Bafokanɔfɔ ba læ mfóo, ákatsyā læ Yudafo eto Disumuyo kaka baakpo Solomo eto Lekpata. ¹³ Itə bə betidi bamba kpə éfi lelabi ku díbu bətə bafokanɔfɔ tsyā, báte sikpi bəmfo budufə læ mə nti. ¹⁴ Tsyā fəe betidi kpə, basani ku besio ésinkli læ nkpə bua bo bensi kama nya báfo Bonamute bánɔ. ¹⁵ Nya betidi lékpa mə befimfi bálabesə læ mə belabekə əsuə læ kpakpaakpe kaka bəbu bə Petro eboye læ ɔlɛ botsyilama, læ wə koyo læ kokpo læ befimfi bamfó əsuə læ bəmuə ale. ¹⁶ Nya betidi kpə læ kəmə ka letsyilama Yerusalem lékpa mə befimfi ku mba awɔnɔ bua nle

bule báboko mə ɔflo nya bátsya məmble bufi.

Yudafɔ Eto Beninə Inə Etiki Ku Yesu Eto Batɔnkpe.

17 Nya Yudafɔ eto Usumunyə Ninə Kenke ku wə betidi ba ni Sadukifɔ eto ditsyukpa ləsəsə ənəmi kekleke lə batɔnkpe bamə əsuə. 18 Lə nyamfo esoo, bəmuə mə bákpe lə umə eto diyo. 19 Lə kətsyə kamfóo, Onanto eto ɔtɔnkpe utsyuə əbə ɔsini diyo nəmə eto siku nya úləkə mə nya ɔtəyi mə nkə, 20 “Bidu bisu Yudafɔ eto Disumuyo lə bisu bidi betidi ba kenke etiki itsyi lə nkpə fɔfɔ bomə əsuə.”

21 Nyaso se kale dísiəə, lə kase Onanto eto ɔtɔnkpe lətəyi mə əsuəə, bəsu bédufə Disumuyo mfó nya bətsyiko mə asa bote.

Lə lefe nəmfoo, Usumunyə Ninə ku wə betidi ákpadi Yudafɔ kenke eto beninə itə bɔtsya nya bákpe betidi bətsyuə bə besu bələkə batɔnkpe bamə lə diyo nəmə baboko. 22 Fɛɛ se bəsu mfóo, bənnə mə! Nyaso bəsinkli bəbə bətəyi mə bənkə, 23 “Se búsuu, búnyə buə diyo nəmə eto biku kenke ti, nya mba laase kesie nýə mfó. Fɛɛ se bósini bikuu bi-aməə, bóənnə betidi bamə eto kuutsyuə lə diyo nəmə kafo.” 24 Lefe nə mba laase Disumuyo nəmə eto uninə ku besumunyə ninə bamfo lenɔ ditiki nəmfoo, íyifo mə yanii tinti, itsyise bánte lesa nə díbə lə batɔnkpe bamə lə əsuə.

25 Nyamfo eto kamaa, utsyuə əbə ɔtəyi mə nkə, “Betidi ba bímuə békpe lə diyoo, bebe, nyə mə nýə lə Disumuyo nəmə banle betidi asa botee!” 26 Lamfolamfoo, mba laase mfo eto uninə ku wə betidi édu bəsu Disumuyo mfo bəsu bəmuə mə baboko. Fɛɛ se báte sikpi bə betidi bamə ebubə bato mə aba esoo, bənnə mə lə əsuəale əsuə.

27 Se bákpa mə bəsuko, bəsu bənyənsə mə lə bakponkpo bamə eto ənəmi. Usumunyə Ninə átɔ mə nkə, 28 “Bóantəyi mi boənkə biensidi etiki bətəyi kulesa itsyi lə Yesu əmfo əsuə? Fɛɛ bíusensə wə ditiki nəmə békpo lə Yerusalem kenke. Nya bela biə biefi wə ukpə eto dikpilolo bitəkə bo lə əsuə!”

29 Mfó nya Petro ku batɔnkpe bamba bamə díləkə kənyə bətəyi bə, “Etiki eto

ɔnukuale ni bə Onanto ni futsyə ele bə butsyue koto, inni utidi. 30 Yesu wə bəlo se bitə básɔ bāmanklasə lə uyikabie əsuəə, bo bana eto Onantoo, ni nwə létakasə wə utsyiko ɔkɔmə úbə nkpə nɛ. 31 Onanto ətsyə wə lə wə sediani lə kato kaka ni kakplekɔ kenke fe ɔtɔnkɔtɔnko ku Ofom-fokətə itə lə Israelfɔ lə bənyə kusu batsyi mə akɔəsi bawuninsə lə Onanto lə ufi mə abua ɔtsyə mə. 32 Bo ku Ləwɔnɔ Kənkə, nə Onanto leefi kətə mba leetsyue wə koto ni mba ni ditiki nəmfo eto badansie.”

33 Se bakponkpo bamə lenɔ ditiki nəmfo lə batɔnkpe bamə eto kənyɛɛ, kafo esi kányi mə tinti, nyaso báse nnya uyi bənkə ele bə balo mə. 34 Fɛɛ Farisifɔ eto osani ɔni wə ləkə lə bakponkpo bamə nti baakpo Gamaliel áni ko mə. Úyifo utidi wə betidi kenke díkebu tinti, nya úyifo afi eto oteasa tsya. Wə ni futsyə létaka uńyə ɔtəyi nkə, bətə lə batɔnkpe bamə lə babɔ, fɛ lə befi nsusu lə etiki nyamə əsuə. 35 Nya ɔtəyi mə nkə, “Israelfɔ, bəlo bebe sinini lə lesa nə bela biə bieyifo betidi bamfo! 36 Lefe ditsyuə nə lefe mməə, osani utsyuə wə ləkə baakpo Teuda, wə dífi wə əsuə uyifo fe uninə wə nkpə díbu onso. Betidi alofa ana dítekəko wə. Nya lefe nə báló wəə, wə betidi ba dítekəko wə ésensə, nya wə ditsyukpa nəmə léba. 37 Lə nnya kamaa, lə betidi eto leklafee, Yuda wə ni Galileanyə ákpa betidi ókpo lə əsuə fe wə bətəkəkotsyuə. Nko ke se úkpəə, wə bətəkəkotsyuə mfó ko dísensə. 38 Nyaso lesa nə minyə mɔtəyi mi ko ni bə, beyani betidi bamfo. Lə asa nnya banle bote nye asa nnya banle buyifo eyifo mə kosate eto etsyuesaa, yəmbəklə fɛ yuusensə 39 Fɛɛ lə Onanto eto etsyuesa inii, boəmbofo mə kusu buti. Lə boambe kukɔnɔ kulaa tsyaa, buubə bunyə boə bóle botaka kənyə lə Onanto Kosate əsuə!”

40 Bakponkpo bamə áfo Gamaliel eto nsusu bo útə mə. Nyaso bákpadí batɔnkpe bamə báboko mə nti, nya báble mə. Nya besi bəkə mə ato bə bensi təyi kulesa saa itsyi lə Yesu eto ditiki əsuə biə. Nya báyani mə bədu.

41 Se batɔnkpe bamə dídu lə lekpokakpokɔ bantɔɔ, bənyə disuəyuə tinti, itsyise bənyə bənkə Onanto ákla

mə ókpe læ betidi ba baakpe kofani læ Yesu eto disi nti. ⁴² Nya diyí saa, bákate Ditiki Sɛɛ nəmɛ kátɛyi læ Yudafo eto Disumuyo ku ayo ayo kafe bənkə Yesu ni Nwə Onanto Lékpɔ Ɔhile Utsyá.

6

Bələkə Bawunsəkotsyua Ekuanse.

¹ Lefe nəmfo se bakasebi bamə dítsyiko bufuii, kənə əbə kédufə læ Yudafo ba laateyi Sigriki ku mba laateyi Sihebri eto nti. Nnya ni bæ læ bésie diyí eto lesaa, díankayo mba laateyi Sigriki eto bako besia. ² Lə nyamfo esoo, lefosi inuə bamə ákpadi bafokanɔfo bamə kenke, nya bátɛyi mə bənkə, “Yanleke bæ bobiasə lefe læ dídisa siesie eto etiki əsuə læ lefe nə ele bæ bufi bo lefe kenke butə Ditiki Sɛɛ nəmɛ eto budi. ³⁻⁴ Nyaso mómoo, bayimi, betsyilamasə ənəmi læ biləkə basani ekuanse ba nyi kobe nya Ləwɔnɔ Kenke nsi ko mə. Buufi mə butsyə læ keyifo kamfo eto kenye itə bæ bofo lefe bəke itə olatoto ku Ditiki Sɛɛ nəmɛ letsya bobe.”

⁵ Ditiki nəmɛ áleke itə məmble kenke, nyaso bələkə Stefano wə ni utidi wə nkpe bofokanɔ nya Ləwɔnɔ Kenke nsi ko wə lefe saa. Nya bələkə Filipo ku Prokoro ku Nikanɔ ku Timona ku Parmena ku nwə díkafiani Yudanyə wə baakpo Nikolas wə ditsyi Antiokia. ⁶ Bələkə betidi ekuanse bamfo báte batɔnkpe bamə. Nya báto ola bətəkə mə ani læ disi itə keyifo kamə eto buyifo.

⁷ Lə nyaso Onanto eto Ditiki Sɛɛ nəmɛ dísuksə busənsə kakpe. Nya bafokanɔfo læ Yerusalem dífui bakpe. Yudafo eto besumunyə kpə tsya átsyi bawuninsə báfo Ditiki Sɛɛ nəmɛ.

Yudafo Eto Beninə Ɔmuə Stefano.

⁸ Nyaso Stefano wə Onanto lékpɔ atsyɔ útə əsuəalee, éyifo ayanisa kpə læ betidi bamə nti. ⁹ Fɛɛ Yudafo ba díkafo mə əsuə əsuə eto busiə ba dítsyí Kirene ku Aleksandria ku bətsyua ba dítsyí Kilikia ku Asia eto ditsyukpa étsyiko etiki bunə ku Stefano. ¹⁰ Fɛɛ mə kutsyua saa mámfo buńyə læ wə ənəmi læ kobe ko Ləwɔnɔ Kenke díte wə eso. ¹¹ Nyaso bákpe disi ku betidi bamba bæ læ batɛyi bidia læ wə əsuə

bə, “Bónɔ se úkedi etiki uńyə læ Moses ku Onanto tsya əsuə!”

¹² Kenyelala kamfo ənə lefonyi lékpe læ betidi bamfo ku beninə ku afi eto bateasa bamə kenke əsuə. Nya bəmuə Stefano nya bəfi wə bəsuko bakponkpo eto ənəmi. ¹³ Nya báboko betidi bətsyua ba lékle kenye bátɛyi sidia bənkə, “Osani əmfo ékedi etitiki lefe saa kəńyə læ Disumuyo Kenke kamfo ku læ Moses eto kofi əsuə. ¹⁴ Nya bónɔ bæ ótɛyi tsya nkə utidi əmə ditsyi Nasaret baakpo Yesu mfóo, átɛyi nkə wooba Onanto eto Disumuyo Kenke kamfo nya woofloma akpa nnya Moses díte bo!”

¹⁵ Nya mba kenke leke læ lekpokakpoko mfó létakasə ənəmi bákpo læ Stefano əsuə, nya bənyə bæ wə ənəmi əkəyənde fe kato eto ɔtɔnkpe eto ale.

7

Stefano Ábe Onanto Eto Dikiti Sɛ Nəmə Letsya.

¹ Nya Usumunyə Ninə Kenke létə Stefano nkə, “Etiki nnya banle budi mfoo, sitinti ini banle bətɛyi?”

² Nya Stefano díte wə mbuaye nkə, “Boantomə ku mə bayimi, bitsyue koto kukɔnɔ læ bənɔ! Diyənde eto Onanto ələkə wə əsuə óte bo ona Abraham læ Mesopotamia eto kasɔ fe údu mfo úsu úsiə læ kasɔ ka baakpo Haran. ³ Ɔtɛyi wə nkə, ‘Taka læ edu læ kasɔ kamfo ku læ fə betidi ɔflo læ esu kasɔ ka moote fə əsuə!’

⁴ “Nyaso údu læ wə kasɔ nya úsu úsiə læ Haran. Lə Abraham eto anto eto ukpə eto kamaa, nya Onanto lékpa wə óboko kasɔ ka binsi mfo mmi nɛ. ⁵ Onanto mémbudi kasɔ kamfo eto dikuku sɛke saa útə Abraham fe wə kale, inni læ kokpa kɔni. Bomu ótɛyi wə ɔtɔnsə nkə kasɔ kamə ebofiani wə ku wə befluflu eto kale, ite bæ ibə ese lefe nəmfóo, ubi saa mánke wə. ⁶ Nnya Onanto letɛyi wə ni nkə, ‘Fə befluflu ebofiani bafɔ læ kasɔ ka lenni mə kale əsuə. Boosiə mfo fe ndomufɔ nya boote mə ohiā itə ale alofa ana floflo.’ ⁷ Nya usi ótɛyi wə tsya nkə, ‘Moolo betidi ba díyifo mə mə ndomufɔ dikpi. Nya læ nnya kamaa, buudu læ kasɔ kamfó bəbə basumu mə læ kaka mfo.’ ⁸ Mməə ini Onanto lékle kenye

ku Abraham ini lelolala eto kɛnyɛklekle nɛ. Nyaso Abraham ála Isak lelo læ diyi flamflale se bále wə. Isak tsya ála Yakob lelo, nya Yakob tsya léla lelo lefosi bebi inuə ba bále díbə báfiani Yudafo eto ese lefosi ənuə ba lefo diye.

⁹ “Yakob eto bebi bamfo ásesə ənəmi læ mə ɔyimi Yosef əsuə. Nya bəmuə wə báte fe ndomunyə læ Egipte eto kasɔ. Fɛɛ Onanto əsiəko wə, ¹⁰ nya úləkə wə útsyiko kanyi ku bulə saa əsuə. Se Yosef læbɔ únyə læ Egipte eto Oka Farao eto ənəmii, Onanto ətə wə ditsyəbi sɛɛ ku kobe, itə Oka əmə éfi wə útsyə nwə laabe Egipte eto kasɔ ku wə diyo ku bikə kenke.

¹¹ “Lə lefe nəmfoo, kukpɛnsɛ kekkele əbə læ Egipte ku Kanan eto nsɔ kenke, nya ínə kanyinyənyə kpə éboko. Bo bana mánkɛ didisa nə buudi. ¹² Nya se Yakob lænɔ nkə didisa kpe læ Egipte, ókpe wə bebi ba ni bo bana ditutɛ nkə besu baya didisa baboko wə. ¹³ Lə mə dísu nuəfəə, Yosef ələkə wə əsuə óte wə bayimi nya Egipte eto Oka tsya díbə óte Yosef eto bayimi bamə. ¹⁴ Lə nnya eso Yosef ákpe wə bayimi nkə besu bakpa wə anto Yakob ku wə betidi kenke ba diyifo fe betidi fosi akuanse ku enɔ báboko. ¹⁵ Nyaso Yakob édu úsu Egipte kaka wə ku wə bebi díkpə. ¹⁶ Kamaa, bətsyi bəkpɛnkpə bamə bésinkli bésuko umə wə baakpo Sikem bésu bəbikə mfó. Bəbikə mə læ kudi kɔ Abraham léya ku sika flubia eto atabi ətsyuə læ Hamɔ eto bebi ɔflo.

¹⁷ “Se kɛnyetsyətsyə ka Onanto dítsyə útə Abraham eto lefe nɛ boyoo, wə befluflu ba mfe nkpe læ Egipte ébole bəfui tinti. ¹⁸ Kafɛfɛkɔɔ, Oka ɔfɔ wə dímanɛ Yosef étsyiko seka budi læ Egipte eto kasɔ. ¹⁹ Farao emfo ələkə nsusu bua úyifo Abraham eto befluflu bamfo disiale nya úkisi mə tsya. Itə óhiɛ mə bələkə mə bebisambi ba bále læ ayo báto bákpe læ kase buukpə.

²⁰ “Lefe nəmfo eto lefe nnya bále Moses nɛ. Nya bənyə bə úyifo ubi wə laanɔ bobɛ tsya. Lə nyamfo esoo, wə antomə éfi wə bákula afa ətsyə sɔɔ læ diyo. ²¹ Nya lefe nə bənyə bə bensiembɔfo wə bókulaa, bələkə wə læ mə əsuə. Nya Farao eto ubisiobi dísu ókɛ wə nya úfi wə

ófianisə wə kafo eto ubi. ²² Óbe wə nya békluəsə wə fe Egiptenyə læ mə esu ku mə asayifofo əsuə. Nya óbe ófiani utidi wə lɛkɛ əsuəale læ wə etikididi ku wə eyifosa kenke əsuə.

²³ “Se Moses léfo alɛ fosi anaa, íbə wə læ nsusu nkə læ usu obe kase banɛ wə bayimi Israelfɔ buyifo. ²⁴ Lə lefe nə úsu mfoo, únyə kase Egiptenyə nɛ mə ɔni disiale buyifo. Esoo, úsu ówunsəko wə ósɔ Egiptenyə əmfo ólo. ²⁵ Moses ébu nkə wə kosate eto betidi əbɔnɔ kasɔ nkə Onanto eboye læ wə əsuə úləkə mə, fɛɛ mə mánnɔ nnya kasɔ nko. ²⁶ Kəsiəsəə, únyə Israelfɔ inuə ba nɛ bɔkpɔ. Úsu nkə læ usu okpla mə nya ótɛyi mə nkə, ‘Bebɛ! Bayimi, bini! Yanle bə bikakpɔ keyifo lesafimfi mi bətsyua nko!’

²⁷ “Nya mə inuə bamə eto nwə nɛ wə ɔyimi disiale buyifo dínə Moses útsyə kutsyə nya ótɔ wə nkə, ‘Be leka fə læ nnya əsuə? Owɔe díləkə fə bo ɔtɔnkɔtɔnko ku okponkpo læ bo etiki nyamfo əsuə fɛ? ²⁸ Lee, ala fə aalo mɛ fe kase fálo Egiptenyə əmə kənə?’ ²⁹ Se Moses léno ditiki nəmfoo, útsyetsyi úsu óbiɔ læ Midia eto kasɔ fe ɔfo. Nya mfó óle bebisaibi inuə.

³⁰ “Lə alɛ fosi ana eto kamaa, Onanto eto ɔtɔnkpe ələkə əsuə óte wə fe ute wə nɛ biyu eto kuyi botonsə eto ditsyəbi læ Sinai eto kɔtini ɔflo læ mfiminti mfo. ³¹ Se Moses dínə nyamfo nkoo, íyifo wə naa. Nyaso lefe nə ónyi ófi nkə læ obe lesa nə inii, nnya Onanto eto ɔkɔɛ ábɔ ótɛyi nkə, ³² ‘Mɔ ni fə banamə eto Onanto, Abraham ku Isak ku Yakob eto Onanto.’ Moses étinkə ku sikpi eso wénsifo mfó bobɛ.

³³ “Onanto əmə átɛyi wə nkə, ‘Ləkə fə afokpa! Itsyise kaka fənyəə, kasɔ kɛnkɛ keni. ³⁴ Mbunyə kase mɔ betidi nɛ kanyi bunyə læ Egipte eto kasɔ mfó. Mbɔnɔ mə bɔwɔnɔnɔ ku nku bo banɛ kakpadi mɛ. Nyaso mbubə miə læ mbə nləkə mə. Bə, mookpe fə kɔtɔ læ Egipte!’

³⁵ “Moses emfo ni utidi wə Israelfɔ léni nya báto wə bənkə, ‘Owɔe díləkə fə bo ɔtɔnkɔtɔnko ku okponkpo læ bo etiki nyamfo əsuə fɛ?’ Wə ni nwə Onanto létsyese nkə udi seka læ mə əsuə ku mə Ofomfokətə, ɛyɛ læ Onanto eto ɔtɔnkpe

wə dílakə əsuə óte lə ute wə díkənyə lə mfiminti mfó nɛ. ³⁶ Ókpa mə betidi bamə údunko lə Egipte nya úyifo ayanisa úlakə asa kpə óte lə Egipte eto kasɔ ku lə Lekpo Sia eto kənyɛ ku lə lefe nə banyɛ lə mfiminti alɛ fosi ana sɔ̃.

³⁷ “Moses əmfo ni nwə lɛtɛyi Israelfɔ nkə, ‘Onanto ebotsyese mi wə unyɛləkətidi fe kase ótsyese mɛ, nya wuuləkə wə utsyiko lə mi kosate eto nti.’

³⁸ Wə ni nwə lɛtɔnko Israelfɔ ba lɛkɛ lə mfiminti mfó. Wə lɛkɛ mfó ku bo banamə. Wə ni nwə dídinko Onanto eto ɔtɔnkpe etiki lə Sinai eto kɔtini əsuə. Wə nsi ni futsyɛ léfo Onanto eto ditiki nə ləətə nkpə óboko bo.

³⁹ “Fɛɛ bo banamə māmfo Moses eto etiki nyamə nyaso bəkə wə bətsyɛ kutsyɛ nya bála bə eni lə beesinkli besu Egipte eto kasɔ. ⁴⁰ Nyaso bətɛyi Aaron bənkə, ‘Tsyə bəfiə ba lofo bo bɔtɔnko ətə bo, itsyise boante lesa nə dísu íyifo Moses əmfo wə dínə bo óbɔnko lə Egipte eto kasɔ.’ ⁴¹ Lə nyaso báto ufiə fe onantsyui eto ubi. Wə bəkətə kedi nya bənyə disuəyuə diyi nəmfo lə ufiə əmə bəfi mə ani bəyifo mfó eso. ⁴² Lə nyamfo eso Onanto étsyi kama ókpe mə. Nya oyani mə utə kofe ku kofande ku befan debi eto kesumu, fe kase bəwɔni bákpe lə bənyɛləkətidi eto kukue nkə,

‘Israelfɔ, inni mə bélo bebuki bítə kedi lə alɛfosi ana nnya bəkɛ lə mfiminti mfó.

⁴³ Bomu Molok eto dibú ku Romfa eto befan debi

bia bəfianinsə bəfiə ba bíkətə kedi nɛ. Lə nyaso muutə bəmuə mi besuko kasɔ fāā lə Babilonia eto kama bisu bəkɛ mfo.’

⁴⁴ “Bo banamə étsyi Onanto eto diyo nya ótɔ, óyenko mə lə mfiminti kafo. Báto diyo nəmə fe kase Onanto dílakə óte Moses nkə bato ni pɛpɛpɛ. ⁴⁵ Kama kama, bo bana ba léfo diyo nəmə bətsyiko lə mə antomə ɔflɔɔ, étsyi ni ku mə lə lefe nə báye ku Yosua, nya bəsu báfo kasɔ kamə bətsyiko lə ese nnya Onanto lélà lə mfó se bántɔ. Nya lɛkɛ lə mə nti mfó isu ese Oka David eto lefe. ⁴⁶ Onanto ála David eto asa tinti. Lə nnya eso David áto Onanto nkə utə wə kusu lə oto kəsiəkɔ utə

wə, Yakob eto Onanto. ⁴⁷ Fɛɛ Salomo ko díbə óto diyo nəmə.

⁴⁸ “Fɛɛ Onanto Əsuəalenyə Kenke ənsiə lə ayo nnya kawunsia mfo eto betidi léto. Onanto áye lə wə bənyɛləkətidi əsuə ótɛyi nkə,

⁴⁹ ‘Kato ni mə sekakedikɔ eto lekpomɛ, nya kasɔ ni mə akpa eto kətəkəkɔ. Lə nnya esoo, nte diyo nə eto okle footo ətə mɛ.

Sie ni kaka ele bə nsiə?

⁵⁰ Lee, inni mə kosate díyifo asa nyamfo kenke?’ ”

⁵¹ Lə nyaso Stefano ési ótɛyi mə nke, “Letotidi kon eto betidi bini! Ntsyə bimbə bofokanɔ mə! Bíti ato lə Onanto eto ditiki əsuə fe kase mi antomə díyifo. Lefe saa biataka kənyə lə Ləwɔnɔ Kenke əsuə.

⁵² Nte Onanto eto bənyɛləkətidi ba mi banamə dímənyə lə əsuə? Bálo Onanto eto bənyɛləkətidi ba díbə bábe letsya taa kɔ bə Ɔsɛɛtidi Wə Onanto Lékpo Ɔhile Utsyɛ lɛ bubə. Nya Ɔsɛɛtidi Wə Onanto Lékpo Ɔhile Utsyɛ əməə, wə bəni nya bíkə wə bítə bálo wə nɛ. ⁵³ Mi ni mba léfo Onanto eto kɔfi ko útə mi ɛye lə Onanto eto ɔtɔnkpe eto ani, fɛɛ bəni bíentsyue ko koto!”

Bákpo Stefano Aba.

⁵⁴ Se bánɔ etiki nnya Stefano lɛtɛyi lə mə əsuəə, kafo ányi mə tinti nya báyimi mə anyi ku lɛblɔfi. ⁵⁵ Fɛɛ se Ləwɔnɔ Kenke nsiko Stefano esoo, óbesə wə ənəmi kato fāā, nya únyə Onanto eto diyənde ku Yesu wə ínyə lə wə sediani.

⁵⁶ Nya ótɛyi mə nkə, “Bebe! Nnyə se kato lɛsini nya mínyə Utidi eto Ubi əmə se uínyə lə Onanto eto sediani!”

⁵⁷ Nya báfā bembembe nya bėti mə ato eto kafo nya bédufə wə lə əsuə bəmuə wə. ⁵⁸ Nya bənə wə bábɔnko lə umə əmə, nya bətsyiko wə aba. Nya mba əmə dínə wə bábɔnkoo, bələkə mə awukplɛ nnya bankpe bətsyɛ lə okosobi wə baakpo Saulo eto akɔ. ⁵⁹ Nya lefe nə banlɛ wə aba bəkpɔɔ, Stefano ákpadi Bonamute nya óto ola nkə, “Bonamute Yesu, fo mə ləwɔnɔ!”

⁶⁰ Óse akonki nya ófa bembembe ótɛyi nkə, “Bonamute, fi mə abua nnya bəyifo mfo atsyɛ mə!” Nya se ótɛyi nyamfo ólosəə, úkpə.

8

¹ Lə lefe nə banle Stefano boloo, Saulo ni futsyə díkədi ute kakpe mə.

Saulo Ákpɔ Ku Bafokanɔfɔ.

Diya nəmfo ke nya bétsyiko bɔkpɔ ku bafokanɔfɔ kate mə ohiã læ Yerusalem. Nya məmble dítsyetsyi bésu Yudea ku Samaria eto lekpa. Fɛ batɔnkpe bamə alɛ, məmə akɛ læ mfó. ² Nya mba léfo Yesu bánɔ eto bətsyuə əsu bétsyi Stefano bésu bébikə ku nkuenlo.

³ Lə nnya kamaa, Saulo ətəkəko nya úlə bafokanɔfɔ bamə kekleke nya údufə ayo kafo úkabɛɛ basani ku besio ta kənə kələkə kakpe mə læ ayo.

Filipo Ábe Onanto Eto Ditiki Sɛɛ Nəmə Letsya Lə Samaria.

⁴ Nya bafokanɔfɔ læ mfó ésensə bésu kalebe saa nya banle Boanto eto Ditiki Sɛɛ nəmə letsya bobɛ. ⁵ Nya Filipino wə, údu úsu Samaria nya ótəyi betidi Ditiki Sɛɛ nəmə itsyi læ Nwə Onanto Lékpɔ ɔhile Utsyə əsuə. ⁶ Betidi kpə étsyue ato bánɔ etiki nnya ɔnlɛ budi itsyise bənyə ayanisa kpə nnya úyifo eso báfo wə ditiki nəmə. ⁷ Óla awɔnɔ bua kpə utsyiko læ betidi əsuə, nya nkomə eto awɔnɔ bua nyamfó lékpɔ kudu bembembe fɛ bábo læ mə əsuə. Nya ótsya mba eto ani ku akpa díkpə ku mba léba bákpo læ kasɔ tsya nya bataka báye. ⁸ Nyamfo esoo, disuəyuə akɛ læ Samaria eto umə tinti!

⁹ Osani utsyuə akɛ læ Samaria baakpo Simon, uyifo utsyuə wə leeyifo afantosi eto afa. Lə lefe kəntsyɛ nə léfɛ əsuə, uyifo utsyuə wə díkatsya betidi kekleke nya íkeyifo betidi yanii. Nya úkəbú wə əsuə ɔkplɛnyə wə lefé læ wə eyifosa ku etiki nnya úkedi eso. ¹⁰ Samariafɔ eto bekpefi ku beninə kenke ékebu wə læ kase úkate əsuə keyifo eso. Le nnya esoo, béfi wə etikididi fe, “Wə ni Onanto eto əsuəale nya baakpo Əsuəale Kplɛ.” ¹¹ Se úkeyifo afa éfo lefe kəntsyɛ esoo, béfi mə ənəmi bətəkə læ wə əsuə. Itsyise beetsyuə wə koto kanɔ wə etiki. ¹² Fɛ mómɔɔ, báfo Filipino eto ditiki nə ɔnlɛ bətəyi banɔ itsyi læ Onanto eto Sekadidi ku Yesu Kristo əsuə. Nya basani ku besio kpə léfo ntuflesəfləsə eto lekpa læ Bonamute Yesu Kristo eto diye

əsuə. ¹³ Nya Simon əmə mfo tsya léfo ónɔ. Nya lefe nə ófo ntuflesəfləsə eto lekpa nəmfoo, úkətəkəko Filipino kesu kalebe saa ka ɔntɔ. Nya læ ənyəsa ku ayanisa nnya úkeyifo esoo, íyifo wə naa!

¹⁴ Nya lefe nə batɔnkpe ba lɛkɛ læ Yerusalem lenɔ bæ Samariafɔ ébofo Onanto eto Ditiki Sɛɛ nəmə banɔɔ, bákpe Petro ku Yohanes læ mə oflɔ. ¹⁵ Se bésu bédufə, báto ola læ bafokanɔfɔ fɔfɔ bamə eto disi bæ læ bafo Ləwɔnɔ Kɛnkɛ. ¹⁶ Nko ini nə itsyise isu ese lefe nəmfoo, bámfo tɔ Ləwɔnɔ Kɛnkɛ. Ntu ete bəfləsə mə læ Bonamute Yesu eto diye əsuə. ¹⁷ Nyamfo esoo, Petro ku Yohanes éfi mə ani bətəkə mə læ esi, nya mə tsya léfo Ləwɔnɔ Kɛnkɛ.

¹⁸ Se Simon dínə nkə læ batɔnkpe bamfo éfi ani bətəkə mə læ esi koo, báfo Ləwɔnɔ Kɛnkɛ, úfi atabi nkə læ utə Petro ku Yohanes nya ótəyi mə nkə, ¹⁹ “Bitə mintsya əsuəale nyamfo itə bæ utsyuə saa ke mimfi ani mintəkə læ ofo Ləwɔnɔ Kɛnkɛ.”

²⁰ Nya Petro létəyi wə nkə, “Ekudi itə fə ku fə atabi kenke! Membu fə ebofo Onanto eto atəsə boya ku atabi. ²¹ Embofo lekpa saa bɔkpa læ keyifo kamfo əsuə itsyise ləkɔesi mankpa fə læ Onanto eto ənəmi. ²² Ləkə fə nsusu læ asa buayifoyifo əsuə læ alɛ Bonamute lekpa. Itsyənə wuufi fə abua ɔtsyɛ fə læ fə nsusu bua bufi læ asa nyamfo eto okle əsuə eso. ²³ Itsyise nnyə miə akpe kənənsɛ kplɛ nya asa bua eto buyifo tsya eyi fə utu, nya fafiani ndomunyə itə lebuə.”

²⁴ Nya Simon létəyi Petro ku Yohanes nkə, “Beto ola bɛlɛ Onanto lekpa bitə mɛ bæ kotonənə kekleke ko bətəyi mfo eto okle embubə mɛ læ əsuə.”

²⁵ Nya lefe nə Petro ku Yohanes díkedi mə sedansie nya bédi etiki itsyi læ Bonamute eto Ditiki Sɛɛ nə mə əsuə læ Samaria mfóo, báye læ Samaria eto kəmə kpə bédi mə etiki læ Ditiki Sɛɛ nəmə əsuə lefe nə besinkli bantɔ læ Yerusalem.

Filipo Édi Etiki Ku Etiopia Eto Keyifo Eto Uninə.

²⁶ Itə Filipino, Bonamute eto ɔtɔnkpe wə dítsyi kato əbə ótəyi wə nkə, “Taka læ esu ɔnwedikueti læ mfiminti eto kusu ko lidu læ Yerusalem kɔntɔ læ Gasa.” ²⁷ Mfo

ótaka nya óye kusu komə. Lefe nə óntoo, ótsyako utidi utsyuə lə kusu nle bubə. Utidi əmfo éyifo uyifoyifo ninə wə nsi lə Etiopia eto Besio eto Oka baakpo Kandake eto sekakediko eto atabi eto kenye. Uyifoyifo ninə əmfo étsyi olakatoko lə Yerusalem. ²⁸ Óto lə oto nya unsi lə nkenke bo otomini nle bunə kafo, nya lə kase onye ontoo, úkakla asa itsyi lə Unyeləkətidi Yesaya eto Awonisa Kenke eto Kukue əsuə. ²⁹ Nya Ləwəno Kenke dīdi Filipino etiki óteyi nkə, “Ye mlə lə etu otomini eto nkeke bomfó.”

³⁰ Filipino akose óye útu wə nya óno se uyifoyifo ninə əmfo nle asa bokla ketsyi ko lə Yesaya eto kukue ko ówoni kafo. Nya óto wə nkə, “Asa nnya fanle bokla mfo ano nnya kaso?”

³¹ Nya uyifoyifo ninə əmfo dītə mbuaye nkə, “Owo lo, ntsyə yuubə bə mofo nnya kaso bəno lə lefe nə kuutsyuə saa ləmbə mfo lofo nnya kaso buləkə kate mē?” Nyaso óle Filipino lekprakpa nkə ubə udufə lə nkenke eto kufue komə kafo usiə lə wə oflo.

³² Nya etiki nnya úkakla lə Kukue Kenke eto Awonisa nnya nkpe mfó ni nkə, “Bákpa wə báyenko fe kase baayenko osamu kesuko wə kaloko.

Nya unsi kpoo fe osamu wə dímemfi nnya kulesa lə bákə wə bisə, nya wémfe kenye óteyi kulesa.

³³ Bákpe wə kofani, nya bəntə ota wə əsuə disi.

Kuutsyuə saa embofo kulesa bətəyi itsyi lə wə befluflu əsuə, itsyise bala wə nkpe diku lə kaso mfo.”

³⁴ Nya uyifoyifo ninə əmfo leteyi Filipino nkə, “Teyi mē, wə kosate Unyeləkətidi Yesaya onle, lee utidi bamba utsyuə?”

³⁵ Mmə nnya Filipino dítsyiko, óteyi wə asa lə Awonisa Kenke eto Kukue komə əsuə, nya úləkə Ditiki Səe nəmə kaso ku kase enle bote itsyi lə Yesu əsuə.

³⁶⁻³⁷ Nya se banye lə kusu bantoo, bəsu báyo kaka ntu ntsyuə nnyə lə usunte oflo. Nya uyifoyifo ninə əmə leteyi Filipino nkə, “Be, nyə ntu ntsyuə! Beso fəmbəfo mē ntuflesəfləsə eto lekpa nəmə buyifo mfó?”

Nya Filipino leteyi wə nkə, “Lə afo ano ku fə utu kenke, ebofo mu bofo.”

³⁸ Nya uyifoyifo ninə əmfo leteyi nkə, “Mfo nno miə Yesu Kristo ni Onanto eto Ubi.” Nya útə nkə bənyəsə otomini eto nkenke bomə, nya bédufə lə ntu bomə əsuə, nya Filipino dífləsə wə ntu.

³⁹ Nya lə lefe nə bábə lə ntu bomə əsuə, Bonamute eto Ləwəno ákra Filipino díduko, nya uyifoyifo ninə əmfo ménsinyə wə bio. Úsukosə wə kusu ko onye ku disuəyuə.

⁴⁰ Nnya kamaa, Filipino ányə nkə uńyə lə umə wə baakpo Asoto. Idu mfóo, óbe Ditiki Səe nəmə letysa lə kəmə ka nkpe lə kusu mfó kenke isu ese lefe nə údufə Kaisarea eto umə.

9

Saulo Áyani İsuə Útə Yesu.

¹ Le lefe nəmfo kenke əsuə, Saulo áti kama Bonamute eto bafokanoflo kekleke nkə lə olo mə. Nya úsu Yudaflo eto Usumunyə Ninə Kenke oflo. ² Mfó úsu óto nkə bətə wə ekue lə ufi olə usuko Yudaflo eto ntsyako lə Damasko lə okə əsuəale umuə basani ku besio ba kenke díkafo Ditiki Səe eto kusu fəfo komfo bánə lə okpa mə usuko Yerusalem.

³ Nya lefe nə Saulo díkanyi ofi Damasko ku wə nsusu bomfo, dikunə diyənde ditsyuə ko ditsyi kato lékpo wə lə əsuə.

⁴ Údu óno nya óno okosə utsyuə nle wə bətəyi nkə, “Saulo, Saulo, beso fanle mē bəkpəonko kekleke nko?”

⁵ Nya Saulo létə nkə, “Bonamute, fə owoe uni?”

Okosə əmə ətə mbuaye nkə, “Mə Yesu wə fanle bəkpəonko kekleke uni. ⁶ Məmo, taka lə esu umə əmə. Bəoteyi fə lesa nə ele bə yifo.”

⁷ Nya betidi bamə ku Saulo nyə lə kusu bantə mfó léle bənyə, bəntə lesa nə baateyi. Bánə nkomə eto etikididi, fəe bənnə kuutsyuə saa. ⁸ Nya lefe nə Saulo létaka únyə fə uminkli ənəmii, wénsifo bunyə. Nya bále wə lə kəni bákpa wə bédufəenko Damasko eto umə. ⁹ Úsiə mfo eyi ətsyə wənyə asa, wéndi lesa, wənnə kulesa.

¹⁰ Nya læ lefe nãmfóo, okasebi wã léfo óno áke læ Damasko wã baakpo Ananias. Bonamute ãlakã æsuã óte wã ókpadi wã óteyi nkã, “Ananias!”

Nya ótono nkã, “Bonamute, nnyã mɔɔ!”

¹¹ Nya Bonamute leteyi wã nkã, “Taka læ ayẽ læ kusu ko baakpo Kusutsyɔtsyɔ, nya læ esu Yuda eto diyo læ ato nwã baakpo Saulo wã ditsyi Tarso eto disi. Okpe mfo ɔlẽ ɔla boto. ¹² Nya læ bulãkãkate bomã æsuã, únyã osani utsyuã wã baakpo Ananias wã díbã úfi ani útãkã wã læ disi itã bẽ usinkli nyã asa.”

¹³ Mfo nya Ananias dílakã kɛnyẽ óteyi nkã, “Bonamute, mbɔno sesiasesia bulã bo eto okle utidi ãmfo nle bafokanɔfo bokpe læ Yerusalem! ¹⁴ Nya míkãno tsya bã ófo æsuãale eto ekue utsyiko læ besumunyã ninã ɔflo nkã ubã umuã bafokanɔfo kenke læ Damasko!”

¹⁵ Fɛɛ Bonamute áteyi wã nkã, “Su læ esu eyifo lesa nã mínteyi fã. Nnyã ni bã mbulãkã utidi ãmfo miã læ udi mɔ ɔyɛkpa wã luufi Ditiki Sɛɛ nãmã usuko mba lenni Israelfo ku baka ku Israelfo kenke læ bate mɛ. ¹⁶ Mɔ kosate ebote wã kase sɔɔ ele bã ɔyẽ udi ohĩã læ mɔ disi.”

¹⁷ Nyaso Ananias ẽsu údufã diyo nã Saulo lækẽ, nya úfi wã ani útãkã læ wã, nya óteyi wã nkã, “Mɔyimi Saulo, Bonamute Yesu wã dílakã wã æsuã óte fã læ kusuu, wã Yesu kosate ke ni futsyã létsyese mɛ fã ɔflo nkã læ esinkli ãnyã asa nnyã læ Lɛwɔno Kenke læ disĩkã fã.”

¹⁸ Lamfolamfoo, iyifo Saulo fe bufã bẽfã lesatsyuã nã nte fe akpɛ eto dikpã seka læ wã ãnãmi nya útsyiko asa bunyã. Nya se ótaka únyã, báyifo wã ntuflesãflẽsã eto lekpa læ Yesu eto diye æsuã. ¹⁹ Nya se údi lesa ólosã, usinkli údufã læ wã æsuã úmuã ale.

Saulo Ábe Dikiti Sɛ Nãmã Letsya Lã Damasko.

Saulo ɛsiã læ bafokanɔfo ɔflo læ Damasko itã eyi asiani. ²⁰ Lã lefe nãmfo æsuã, údu úsu Yudafã eto ntsyakã úsu údi etiki úlãkã óte nkã Yesu eyifo Onanto eto Ubi.

²¹ Iyifo mba kenke leno wã ditiki nãmfo yanii. Nya bátã mã æsuã bãnãkã, “Inni utidi ãmfo létsya ófẽ úkalo Yesu eto mba ntãkãko wã læ Yerusalem lefe nã léfẽ

mã? Nya inni bubã úbã nkã wãbã umuã bafokanɔfo usuko besumunyã ninã ɔflo?” ²² Nya Saulo dískosã wã etiki seto ókpasẽ óteyi nkã sitinti ɔnlẽ bɔteyi. Yudafã ba lækẽ læ Damasko mfó eto kutsyuã mãmfo kulesa bɔteyi kãnyã læ wã æsuã. Ókpasẽ mã nkã Yesu ni Nwã Onanto Lékpõ ɔhile Utsyã ãmã. ²³ Lã lefe kpã eto kamaa, Yudafã bamã átsya báse uyi bãnãkã boolo Saulo. ²⁴ Fɛɛ bãtsyuã ãbã bátteyi wã itsyi læ ketsyue kamã æsuã. Lã nyamfo esoo, bákasẽ umã ãmã eto mbɔsie ketsyue ku kakãmi itã kase buunyã wã balo eso. ²⁵ Nyaso læ ketsyue kãni, Saulo eto bayenkotsyuã ẽfi wã bákpe læ ditsyitsya kãfo nya báyẽko wã ku ukũã læ dibĩã nã nkpe læ ofati æsuã úbã kasã óbã údu læ umã ãmã.

Saulo Ẽsu Údufã Yerusalem.

²⁶ Se úsu údufã Yerusalem, óla nkã læ usu ɔko ku bakasebi ba nkpe mfó. Fɛɛ bãmfo bãnno bã uyifo okasebi eso mã tsya áte wã sikpi. ²⁷ Nyaso Barnaba áwunsãko wã ókpa wã úsuko batãnkpe bamã ɔflo óteyi mã kase ótsyako Bonamute læ kusu, nya Bonamute dídi wã etiki. Usi óteyi mã kase Saulo dílakã æsuã óte údi etiki læ kpakpaakpe itsyi læ Yesu æsuã læ Damasko. ²⁸ Lã nyasoo, báfo wã bákpe læ mã nti, ókẽ ku mã nya báyẽ bábẽ Ditiki Sɛɛ nãmã letsya læ Yesu eto diye æsuã læ Yerusalem.

²⁹ Nya kama údi etiki nya ókpe kãnã ku Yudafã bãtsyuã ba laateyi Sigriki, fɛɛ bábẽbẽ kusu bã læ balo wã. ³⁰ Lefe nãmfóo, se wã bayimi ba ni bafokanɔfo leno nnyã nkoo, bákpa Saulo bẽsuko Kaisarea nya bákpa wã bátsyese wã umã Tarso.

³¹ Lã lefe nãmfóo, bafokanɔfo kenke ba lækẽ læ Yudea ku Galilea ku Samariaa, ála báwɔno bãsiã, sikpi eto bulã saa mensikẽ mã læ æsuã, nya bãnyã setɔsusu nya bãsiã nkpã læ Bonamute eto kototsyuetsyue æsuã, nya bẽfi mã æsuã bákpe læ Lɛwɔno Kenke eto æsuãale eto bɔwunsãko æsuã.

Petro Ẽsu Lida Ku Yopa.

³² Petro áyẽ ótsyilama nlebe kpã óbẽ bafokanɔfo kenke. Nya úsu únyã bafokanɔfo ba nkpe læ umã wã baakpo

Lida tsya. ³³ Mfó úsu únyə osani ut-syuə wə baakpo Ainea wə nle bufi nabe læ kalebe kani, ani ku akpa díkpə ale mfamfla sǝǝ. ³⁴ Nya se Petro dínyə wəə, óteyi wə nkə, “Ainea, Yesu Kristo átsya fə bufi! Taka ənyə læ əkənə fə belabeke!” Lamfolamfo Ainea átaka uńyə. ³⁵ Nya se betidi ba kenke nkpe læ Lida ku Saron eto kəmə dínyə bə Ainea átaka ɔle bɔye kafe mfóo, bátsyi bawuninsə bəfi əsuə bəta Bonamute əmə.

³⁶ Usio utsyuə wə léfo óno ake læ Yopa wə baakpo Tabita nya læ Sigriki əsuə bə Dorkas eto kasɔ ni kafe. Úfi wə lefe kenke úyifo kasε kpə nya úyifo kafo ekpe útə bakombo. ³⁷ Úbə óno bufi nya úkpə. Se bəfləsə wə ntu báləsə, bésu bálɔ wə bákpo læ abanslo kato. ³⁸ Lefe nəmfó se bánɔ bə Petro əbə údufə Lida itsyise Lida mantsyo læ Yopa ɔflɔ, bafokanɔfɔ læ Yopa ákpe wə betidi inuə bə bakpa wə baboko Yopa akpa akpa.

³⁹ Nyaso Petro əmuə əsuə nya útəkəko mə besu kaka balabesə wə kato. Nya bakɔbəsia ba nkpe mfóo, dínyə batsyil-ama Petro banle nku buwi, nya bəfi awu akpa akpa nya Dorkas léka læ wə nkpə lefe banle wə bote.

⁴⁰ Petro ətə nkə məmble bɔ læ diyo nəmə kafo nya óse akonki óto ola. Nya útsyi ənəmi útə ɔkɔ əmə nya óteyi nkə, “Tabita, taka!” Lamfolamfo úmənكلي wə ənəmi, nya kase únyə Petro koo, ótaka úsia. ⁴¹ Nya Petro ənə kɔni utsyuə nya ówunsəko wə ótaka únyə. Petro esinkli ókpadi bafokanɔfɔ ku bakɔbəsia bamə bəbə, nya úfi wə ókpe mə læ ani ku nkpə.

⁴² Nya ditiki nəmfó dísensə lékpə læ Yopa mfó, itə betidi kpə áfo Bonamute bánɔ.

⁴³ Lə nnya kamaa, Petro əsia læ Yopa mfó itə eyi kpə læ nwə baakpo Simon wə díkeyifo kubukikue eto keyifo mfó ɔflɔ.

10

Petro Ésu Únyə Kornelio.

¹ Lə lefe nəmfóo, osani utsyuə əsia læ Kaisarea eto umə wə baakpo Kornelio. Uyifo uninə utə Romafɔ eto bamamanyə eto ditsyukpa nə baakpo Italiafɔ. ² Uyifo utidi sεε nya wə ku wə diyo eto betidi

kenke díyifo mba leesumu Onanto. Utidi əmfɔ ákawunsəko Yudafɔ eto bakombo, nya úkato ola lefe saa kətə Onanto. ³ Diyi lɔni læ ketsyitsyokɔmi eto abombo ətsyə sekaa, únyə buləkəkate butsyuə. Únyə læ buləkəkate əsuə bomə nkə Onanto eto ɔtɔnkpe utsyuə əbə, nya ókpadi wə nkə, “Kornelio!”

⁴ Nya lefe nə Kornelio dínyə wəə, óbe wə tũũ ku sikpi nya óto wə nkə, “Onamute, be ini?”

Onanto eto ɔtɔnkpe əmfɔ áteyi wə nkə, “Kase faato ola ku kase feeyifo kafo ekpe kətə betidi édufə Onanto ənə. ⁵ Kpe betidi bətsyuə læ besu Yopa læ besu bakpadi osani wə baakpo Simon wə bensi baakpo Petro baboko. ⁶ Okpe læ Simon wə nsi læ lekpo ɔflɔ wə leeyifo kubukikue eto keyifo mfó.”

⁷ Se Onanto eto ɔtɔnkpe əmfɔ díduu, Kornelio ákpadi wə diyo eto betidi inuə ku bamamanyə eto mba laase wə tsya eto ɔni wə ni utidi sεε. ⁸ Nya óteyi mə lesa nə díbə, nya ókpe mə nkə besu Yopa.

⁹ Se kale dísiə nya banyε læ kusu bantɔ nya ibu sεke læ bedufə Yopa mfóo, Petro ábe úsu diyo nə bankpe eto kato itə kakɔmi eto lefosi abombo ənuə eto olatoto. ¹⁰ Kukpensε étsyiko wə bɔle, fεε mfe banle lesa bonwa nε. Nya únyə buləkəkate butsyuə. ¹¹ Únyə se kato lesini, nya únyə lesa nə fe kafia flubia kplε kətsyuə ka ləmɔ, nya banle kə læ esi ana nyamə ketsyi kato kanle kasɔ bubə. ¹² Lə kafia kamə kafo aakə bebuki akpa akpa ku bawa ku baklɔbε. ¹³ Mfó óno ɔkɔε utsyuə nle bɔteyi nkə, “Petro, taka, lo læ edi!”

¹⁴ Fεε Petro édi etiki óteyi nkə, “Owo lo! Kulefe! Bonamute, méndi tɔ kulesa nə Yudafɔ leekisi budi nyə!”

¹⁵ ɔkɔε emfo esi óteyi wə nkə, “Lesə nə Onanto díyifo kenkεε, manteyi fə iyifo ekisisa!” ¹⁶ Únyə buləkə kate bomfo sitsyε sǝǝ. Nya ditsyəfə kamaa, bətsyi kafia kamfo besuko kato.

¹⁷ Lefe nəmfóo, ditsyəbi nə díləkə əsuə léte mfó éyifo Petro yanii, nyaso óto wə əsuə nkə, “Be nnya mínyə mfo lete, nnya kasɔ nkpə?” Lefe nəmfó kee, betidi ba Kornelio lékpe mfó əbə bédufə umə əmə.

Nya se bənyə diyo nə banle bəbəbē, bəbə bənyə lə ni kesie. ¹⁸ Nya bənyə banle kaka Simon Petro nkpe disi bəto.

¹⁹ Nya se Petro dísiə úkəbu disi itsyi lə buləkəkate bo únyə əsuə, Ləwəno ídi wə etiki ləteyi nkə, “Bebe basani itsyē əbə balə fə bəbēbē. ²⁰ Taka, muə əsuə lə esu ko mə. Mante sikpi ku mə butəkəko kesu. Mə uni létsyese mə.”

²¹ Nyaso Petro ésu únyə mə nya óteyi mə nkə, “Mə ni nwə benle bəbēbē. Bomfo buə.”

²² Bətə wə mbuayə bənkə, “Butsyi Kornelio wə ni Romafə eto omamanyə ninə oflo. Uyifo utidi sē wə ləsumu Onanto. Nya Yudafo kenke laala wə asa tinti. Onanto eto ətənkpe utsyuə ləteyi wə nkə okpe fə utidi lə əbə wə diyo lə ətə fə kənyə eto etiki nya fanyenko.” ²³ Lə nyaso Petro átəno ókpa mə údufənkə kaka onkpe nya ófo mə fe wə bafə útə bətsyime wə oflo.

Se kale dísiə, ótaka útəkəko mə. Nya bafokanəfo ba ditsyi Yopa mfo eto bətsyuə dítekəko mə bəsu.

²⁴ Bəsu bədufə Kaisarea kəsiasə. Lefe nəmfó, Kornelio ébokpo wə diyo eto betidi utsyə ku wə bayətsyuə bətsyuə nya bensi bənkə Petro eto bubə kedufə.

²⁵ Kase Petro nle diyo nəmə budufə, Kornelio átsyako wə nya óse akonko lə Petro eto ənəmi nya óbokosə wə disi kasə.

²⁶ Fē Petro áteyi wə nkə, “Taka ənyə! Mintsya utidi ətə mini.” ²⁷ Nya lə kase bantə banle etiki budii, Kornelio ákpa wə úsuko kaka betidi fēfē létsya bensi.

²⁸ Nya Petro ləteyi mə nkə, “Mi kosate yi biə bo Yudafo eto kəfi məntə kusu nkə ndufə utidi wə lenni bo ətəni eto diyo nye nsu wə oflo kulaatsya. Fē Onanto ələkə óte mə nkə membu kuutsyuə saa fe utidi wə dimeńyə utə lee menyifo kənkə. ²⁹ Lə nyaso se fákpe fə bakpadi mē, mánni nya míntaka mímbə nē. Nya besə benle mə bokpadi?”

³⁰ Kornelio áteyi wə nkə, “Fe eyi ana ni nnya léfee mmə, nya lə lefe nəmfə sekaa, se minle ola boto lə kakəmi eto ətsyə eto lefe lə mə diyoo, lefua utidi utsyuə ko ləbə únyə mə lə ənəmi, okpe awu nnya díkəyənde! ³¹⁻³² Ɔteyi mə

nkə, ‘Kornelio, Onanto áno fə olatoto ku kase feeyifo kafo ekpe kətə betidi. Nyaso kpe betidi lə besu Yopa lə bakpadi nwə baakpo Simon wə bensi baakpo Petro wə nkpe lə Simon wə leeyifo keyifo kubukikue eto lə lekpo oflo baboko.’

³³ Nko eso lamfolamfo minkpe fə ətənkpe miə ubə okpadi fə lə əbə nya fintsya lekplatsya fátaka fákpe akpa kusu fəbə nē. Nyaso bomblə si lə Onanto eto ənəmi mfo busəkə fə bə lə əbə ateyi bo ditiki nə Bonamute ləteyi fə nkə batēyi bo.”

Petro Édi Etiki Úlakə Ditiki Sē Nəmə Kasə Óte Mə.

³⁴ Nyaso Petro édi mə etiki nkə, “Nnyə ntsyə lekpo sitinti minkə Onanto aambe betidi eto ənəmi lə wə eyifosa əsuə.

³⁵ Bomu kusə saa eto utidi wə laabokosə wə əsuə kasə kətə wə, keyifo kasē, wə waala nē. ³⁶ Mfo nno miə bəno Ditiki Sē nə Onanto díləkə óte Israelfə bə, eye lə Yesu Kristo wə ni betidi kenke eto Onamute əsuə, boonyə diyuə. ³⁷ Biyi lesa kplə nə díbə Israel eto kasə kenke idu lə lefe nə Yohanes lébe letsya lə Galilea eto kasə itsyi lə ntuflesəfləsə eto lekpa nəmə əsuə. ³⁸ Nya bəno tsya kase Onanto lékpo Yesu wə ditsyi Nasaret əhile utsyə lə lefe nə úfi Ləwəno Kənkə ku əsuəale útə wə. Nya ótsylama úkeyifo asa sē, nya ótsya mba Obonsam díkelə kələkə mə ketsyiko lə bulə bomə əsuə itsyise Onanto əsiə ko wə.

³⁹ “Búdi adansie lə asa nnya kenke úyifo lə Israel eto kasə ku Yerusalem. Mfó əmə básə wə lə uyikabie əsuə bálo nē. ⁴⁰ Fē Onanto esi ótaka wə utsyiko ətəmə úbə nkpe lə diyi tsyafə əsuə nya úləkə wə óte betidi dínyə. ⁴¹ Fē inni betidi ba kənkə dínyə wə. Bomu bo mba Onanto díləkə nkə budi wə badansie, bo ni mba dínyə wə nē. Nya búdi nya búnə ku wə lə wə botaka kənyə eto kama. ⁴² Bo ni mba ótsyese nkə busu bətēyi Ditiki Sē nəmə lə kalebe saa butə betidi nē. Nya lə buləkə bote boənkə, Onanto ni futsyə díləkə Yesu fe Okponkpo itə bəkrənkpe ku kawunsia eto betidi kenke. ⁴³ Nya Onanto eto bənyeləkətidi ba kənkə dídi etiki itsyi lə wə bənkə utsyuə saa kee léfo

wə ́nɔɔ, Onanto ebufi wə abua ɔtsye wə lə Yesu eto diye eto əsuəale əsuə.”

Ləwɔnɔ Kenke Áyifə Dísiə Lə Mba Lenni Yudafo Tsya Əsuə.

⁴⁴ Nya lefe nə Petro ́nyə ɔnlɛ etiki nyamfo budii, Ləwɔnɔ Kenke áyifə dísiə lə mba kenke lɛkɛ mfo banlɛ Petro eto ditiki nəmə bɔnɔ əsuə! ⁴⁵ Yudafo eto bafokanɔfo ba díɛkəkɔ Petro betsyi Yopa bəbə mfóo, etiki nyamə éyifo mə yanii! It-syise Onanto ətə wə Ləwɔnɔ Kenke nəmə áyifə dísiə lə mba lenni Yudafo tsya əsuə. ⁴⁶ Fɛɛ bəmbɔfo bɔtɛyi bə inni nko ini. Itsyise b́ánɔ se banlɛ bele bamba kpə bɔtɛyi katɛsɛ Onanto. Nya Petro lɛtɛyi nkə, ⁴⁷ “Betidi bamfo tsya áfo Ləwɔnɔ Kenke fe kase bo tsya lefo esoo, bəmbɔfo bɔni bə bəmbufɛsə mə ntu.” ⁴⁸ Nyaso útə kusu nkə bəfləsə mə ntu lə Yesu Kristo eto diye əsuə. Lə nyamfo eto kamaa, b́alɛ Petro lekpa kpa bə usiə lə mə ɔflɔ itə eyi asiani.

11

Petro Ələkə Asa Kasɔ Óte Yerusalem Eto Bafokanɔfo.

¹ Yanklɛ fɛ batɔnkpe bamə ku bafokanɔfo bamba lə Yudea lenɔ bə betidi ba lenni Yudafo tsya ébɔtsyi b́awuninsə b́áfo Onanto eto Ditiki Sɛɛ nəmə b́ánɔ. ² Nyaso lefe nə Petro dísinkli úsu Yerusalem eto uməə, Yudafo eto bafokanɔfo ba lɛkɛ mfóo, mántɔnɔ ko wə. Nya b́átɔ wə b́ənkə, ³ “Beso fésu f́ásɔnɔ lə bafɔ ba dímanla alo nya f́ákpe kɔni lə ɔkpɛ ɔni əsuə fédi lesa ku mə?”

⁴ Nyaso Petro ələkə etiki nyamfo kenke kasɔ ótə mə nkə, ⁵ “Lə lefe nə minke lə Yopa minlɛ ola bɔto, nnyə buləkəkate butsyuə. Mfó mínyə kafia kplɛ kətsyuə ka banlɛ lə esi ana kétsyi kato banlɛ kə kasɔ bɔbokosə lə mə ɔflɔ. ⁶ Se minlɛ ola mímbɛɛ, nnyə bebuki akpa akpa eto kakle kpe lə kafia kamə kafo, batobuki ku betubuki ku mba laabɔdi lə kasɔ ku bakɔbɛ ákpɔ mfó. ⁷ Ete míno ɔkɔɛ utsyuə nlɛ etiki budi katɛyi nkə, ‘Petro! Taka, lə lə edi!’

⁸ “Nyaso nləkə kɛnyɛ ntɛyi minke, ‘Kula o-o! Kulefe! Bonamute, méndi tɔ kulesa nə Yudafo leekisi budi nyə.’

⁹ “Fɛɛ ɔkɔɛ əmfo esi údi etiki útsyi kato ɔtɛyi nkə, ‘Lesə nə Onanto diyifo kɛnkɛ, mantɛyi fə diyifo dimankpa.’

¹⁰ “Nnyə buləkəkate bomfo sityə sɔɔ. Lə nnyə kamaa, kafia kplɛ kamfo ka eto kafo bebuki bamfo nkɔo, b́ɛtsyi ke b́ábɛsə kato isu ese lefe nə ḱanya v́i. ¹¹ Lə lefe nəmfó tututu, betidi itsyə ba b́ákpe bə bakpa mə baboko Kaisarea əbə bédufə diyo nə minke. ¹² Nya Ləwɔnɔ Kenke lɛtɛyi mə nkə ntəkəkɔ mə lə busu. Mə bayimi ekua bamfo ditsyi Yopaa, ətəkəkɔ mə busu Kaisarea búsu búdufə osani wə lekpe mə batɔnkpe ini Kornelio eto diyo. ¹³ ɔtɛyi bo kase Onanto eto ɔtɔnkpe díləkə əsuə ótə wə nya ɔtɛyi wə nkə, ‘Bɛbɛ utsyuə akpe Yopa lə usu ɔbɛbɛ nwə baakpo Simon Petro. ¹⁴ Wuudi mi etiki nnyə luutə bə fə ku fə diyo eto betidi kenke luunyə bofo.’

¹⁵ “Fɛ míntsyiko Ditiki Sɛɛ nəmə bɔtɛyii, Ləwɔnɔ Kenke ébubə dídufə mə məmbɛlɛ kenke lə əsuə fe kase dídufə bo lə əsuə lə kasɔ ketsyikokɔ kamə! ¹⁶ Nyamfo díɛ mínkɔloma lesa nə Bonamute lɛtɛyi lefe nə ɔtɛyi nkə, ‘Sitinti Yohanes efi ntu ufləsə betidi. Fɛɛ Onanto ebufi Ləwɔnɔ Kenke ufləsə mi.’ ¹⁷ Nya lə Onanto ətə betidi ba lenni Yudafo ətəsə nyamfo fe kase úfi útə bo lə lefe nə b́ófo Bonamute Yesu Kristo b́ónɔɔ, owɔe mini bə lə mmfo Onanto kusu buti nko?”

¹⁸ Se b́ánɔ etiki nyamfo, b́énsite lesa nə bɔtɛyi. Bomu b́átɛsə Onanto b́átɛyi b́ənkə, “Sitinti Onanto ətə betidi ba lenni Yudafo tsya kusu nkə batsyi bawuninsə lə b́ənyə nkɔpə.”

Bafokanɔfo Lə Antiokia Efui Bakpe.

¹⁹ Nya lefe nə asa nyamfo nlɛ bubə nkoo, bafokanɔfo ba dítsyɛtsyi b́édu lə bulə bo dítu mə itsyi lə kase b́álo Stefano əsuəə, b́ésu bédufə Foinike ku Kipro ku Antiokia eto kəmə. Nya b́átɛyilama banlɛ ditiki sɛɛ nəmə bɔtɛyi Yudafo h́a. ²⁰ Nya bafokanɔfo ba ditsyi Kipro ku Kirene dísu Antiokia b́ésu b́átɛyi betidi ba lenni Yudafo Bonamute Yesu eto Ditiki Sɛɛ nəmə. ²¹ Nya se Bonamute eto əsuəale lɛkɛ ko mə esoo, bafokanɔfo ba dífi əsuə b́ətə Bonamute əbə befui bakpe.

²² Lefe nà bafokanɔfɔ ba nkpe lè Yerusalem lèno ditiki nàmfoo, bátsyese Barnaba bə usu lə usu obe lesa nə nle bubə lə Antiokia. ²³ Se úsu údufə mfó nya únyə kase Onanto ləwunsə ko məə, únyə disuəyuə tinti nya usi ókpe mə nkəale nkə bənyə keklege lə bafokanɔ əsuə nya lə bedi ɔnukuale bətə Bonamute ku mə utu kenke. ²⁴ Barnaba eyifo utidi sɛɛ wə nkpe bafokanɔ nya Ləwɔnɔ Kenke nsi ko wə tinti. Eyɛ lə wə bəwunsəko əsuəə, bafokanɔfɔ bamə əbə befui bakpe.

²⁵ Lə nnya kamaa, Barnaba əsu Tarso, úsu óbɛbɛ Saulo mfo. ²⁶ Se únyə wəə, ókpa wə bədu bəbə Antiokia nya mə inuə bamə dísiə mfó lələ wɔlɔlɔ. Bakɛ mfó bákate betidi kpə asa. Antiokia mfóo, nya betsyiko bafokanɔfɔ bokpo bə Kristofɔ nɛ.

²⁷ Lə lefe nəmfo tututuu, Onanto eto bənyeləkətidi bətsyuə etsyi Yerusalem bəbə Antiokia. ²⁸ Mfó mə nti eto ɔni wə baakpo Agabo, létaka únyə lə Ləwɔnɔ Kenke eto əsuəale əsuə nya ótɛyi nkə kukpense keklege ebubə lə kawunsia kenke. Nyamfo əbə ítə lə lefe nə Romafɔ eto Okankplɛ wə baakpo Klaudio nle seka budi. ²⁹ Nyaso bafokanɔfɔ bamə éfi nsusu bə baako asa lə befi batsyese bafokanɔfɔ ba nkpe lə Yudea eto kasɔ. Nya mə utsyuə saa léko kase wofo. ³⁰ Nya se báko bikə biaməə, bəfi mi bətə Barnaba ku Saulo nya bəfi mi bəsu bətə Yudea eto bafokanɔfɔ eto beninə.

12

Herodes Ákpe Batɔnkpe Bamə Bulə.

¹ Lə lefe nəmfo əsuə, Oka Herodes əmuə bafokanɔfɔ eto bətsyuə nkə lə ókpe mə bulə keklege. ² Útə balo Yakobo wə ni Yohanes eto ɔyimisani ku lesiabi. ³ Nya se únyə nkə nnya úyifo ákɛ Yudafɔ ɔkɔɛɛ, úmuə Petro tsya lə lefe nə beedi Abolo nnya Əyənkiəsə Ləmbə eto Diyi. ⁴ Se bəmuə wəə, bákpe wə lə diyo kaka mba laase diyo nəmə eto ena ena eto akpa ana ba laafloma bətsyuə nyə lefe saa banle wə bəse. Herodes eto nsusu ni bə lə ubə ufi wə utə betidi lə bakponko wə lekpo lə mə diyisɛɛ nə baakpo Ukpə Ása Bo Ɔyila eto kama. ⁵ Nyaso mba laase mfó ákase Petro lə diyo nəmə. Fɛɛ bafokanɔfɔ bamə ákato

ola keklege ákalɛ Onanto lekpa kpa lə wə disi.

Onanto Əlakə Petro Wə Bákpe Lə Diyo.

⁶ Nya lə ketsye ka eto kəsiasə ka Herodes díbu disi nkə wútələkə Petro lə diyo utə betidi baməə, Petro álabɛ selabɛ lə mba laase eto inuə eto nti. Nya bákpe wə lə konyɔ kplɛ ko bəfi batsyasə lə mə kosate eto ani əsuə. Nya fɛ mba laase mfó eto bətsyuə dínyə banle siku siamə bəse. ⁷ Akpaakpa koo, Kato eto Ɔtɔnkpe ko ləbɔ nya lekpasə léfo diyo nəmə kenke. Nya Kato eto Ɔtɔnkpe dífi wə kɔni útəkə Petro lə lekpa kə ósanklisə wə nya ótɛyi nkə, “Kɔsɛ mlə lə ataka ənyə!” Konyɔ kplɛ ko nkpe wə lə kɔni ləsinɪ kóbɔ kókpo lə kasɔ. ⁸ Nya Kato eto Ɔtɔnkpe əmə lətɛyi wə nkə, “Fi fə awu ku afókpa akpe.” Nya Petro díyifo nko. Nya Ɔtɔnkpe əmə disi ótɛyi wə nkə, “Fi fə awu kentsye akpe lə ətəkəko mɛ.”

⁹ Nya Petro létaka útəkəko wə, nya óbɔ lə diyo nəmə kafo. Lefe nəmfo kenke, wántɛ lə lesa nə Kato eto Ɔtɔnkpe əmə nle buyifo eyifo sitinti, úbu nkə kola ete ɔnlɛ busiə. ¹⁰ Nya báyɛ báfɛ mba laase eto ditsyukpa tutɛ ku bənuəfə. Nya se báyo situ eto kesie kplɛ ka baayɛ kedufə umə əməə, siku siamə kosate ko ləsinɪ əsuə. Nya báyɛ lə kesie kamə tsya báfɛ. Nya se báyɛ bəsu sɛtɔ sɛkɛɛ, Kato eto Ɔtɔnkpe əmə ko lənyə údu lə wə ɔfɔ.

¹¹ Lə nnya kamaa, fɛ Petro léte lesa nə díbɛ wə lə əsuə nya ótɛyi wə əsuə nkə, “Mɔmɔ mbote miə sitinti ini bə Bonamute létsyese wə Ɔtɔnkpe əmfo nkə ubə uləkə mɛ utsyiko lə Herodes eto ani ku asa nnya Yudafɔ díbu bə booyifo mɛ tsya lə diyo nəmfo kafo!”

¹² Nya se únyə nnya díbɛ utsyɛ lekpo, údu úsu Maria wə ni Yohanes Marko eto ambe eto diyo kaka betidi kpə létsya banle ola boto. ¹³ Nya se Petro léyo diyo nəmə eto kəsiasə, ósɔ siku siamə. Nya uyifoyifosiobi utsyuə wə baakpo Roda ábɔ úsu nkə woabɛ futsyuə uni. ¹⁴ Se ónɔ Petro eto ɔkɔɛ utsyɛ lekpo, únyə disuəyuə ofensə! Itə wánsini wə siku siamə, bomu útsyetsyi úsu wə betidi ɔfɔ úsu ótɛyi mə nkə Petro əbə únyə lə siku kama.

¹⁵ Bátèyi wə bənkə, “Nto disi lébia fə?” Nya usi únyə lə nnya əsuə nkə sitinti ini. Nyaso bátèyi wə bənkə, “Nyale ətsyuə, wə kato eto ɔtənkpe uni!”

¹⁶ Lə lefe nəmfo kenke əsuə, Petro esi únyə ɔlɛ kesie eto siku bəso. Nya lefe nə básini se nya bənyə wə, íyifo mə yanii. ¹⁷ Úyifo mə kəni nkə bənkpo kudu. Ɔtèyi mə asa nnya díbə ku kase Bonamute díbə úləkə we utsyiko lə diyo nəmə kafo. Nya ɔtèyi mə nkə, “Bisu bətèyi Yakobo ku bayimi bafefe asa nnya díbə.” Nya udu mə lə ɔflo úsu kalebe bamba.

¹⁸ Nya se kale dísiə, íyifo mba laase mfó yaa, nya éboko bulə kpə. Bátə mə əsuə bənkə, “Se tutuutu Petro lefe mómɔ?” ¹⁹ Nya Herodes ətə bábəbe wə tinti, fɛɛ bənnə wə. Útə bəmuə mba laase diyo nəmə bəkpoko mə lekpo, nya útə nkə balo mə. Lə nnya kamaa, Herodes édu lə Yudea úsu úsiə lə Kaisarea itə lefe ditsyuə.

Oka Herodes Eto Ukpə.

²⁰ Lə lefe nəmfoo, Herodes ənyə ɔblo tinti ókpe Tiro ku Sidon eto betidi, nyaso bésu lə sitiditu əsuə bə lə besu bənyə wə. Bésu bátə bəwunsəko bətsyi lə Blasto wə ni Herodes eto nwə laabe diyo ɔflo bə ɔlɛ Herodes lekpa lə utə lə ləniyifoyifo lə díbə lə mə inuə bamə ku Herodes eto nti. Ibə nko itsyise Herodes eto kasə bəkənyə mə didisa ketsyiko.

²¹ Nya lə diyi nə Oka Herodes ditsyə mə, ókpe wə bənkə nya úsiə lə wə lekankpome əsuə údi betidi bamə etiki. ²² Se údi etiki ólosə, betidi bamə áfa básə ani bətə wə nya bátèyi bənkə, “Onanto Kosate eto ɔkə uni! Inni utidi!”

²³ Lamfolamfoo, Bonamute eto Ɔtənkpe ákpe Herodes bufi lə əsuə, itsyise wémfi atese Onanto. Nya batsyini dídi wə əsuə kenke, nya úkpə.

²⁴ Nya Onanto eto Ditiki Sɛɛ nəmə leyɛ letsyo, dísensə nya bafokanɔfo difui bakpe.

²⁵ Nya lefe nə Barnaba ku Saulo lélosə mə keyifo ka bəkpə mə bə besu beyifoo, bésinkli bətsyi Yerusalem bəbə nya bəkpə Yohanes wə tsya baakpo Marko báyenko báboko.

13

Bákpe Barnaba Ku Saulo Kəto.

¹ Lə Antiokiaa, Onanto eto bənyeləkətidi bətsyuə ku bateasa ákɛ lə bafokanɔfo eto ditsyukpa nəmə nti. Mə ni Barnaba ku Simon wə baakpo utidi naa ku Lukio wə ditsyi Kirene ku Manaen nwə ku Oka Herodes bəklusə bakə taa mə sikpefi lefe ku Saulo. ² Nya lefe nə banlɛ Bonamute bətəsə nya bakɛ lə kənyeklekle əsuə, Ləwəno Kenkɛ əbə dídi mə etiki nkə, “Biləkə Barnaba ku Saulo bitsyə itə keyifo ka eso mínkpadi mə.” ³ Lə nyamfo esoo, beninə bamə ákɛ kənyɛ nya bátə ola nya bətəkə mə ani, nya bətsyə mə kusu.

Barnaba Ku Saulo Ésu Kipro.

⁴ Se Ləwəno Kenkɛ ditsyə mə kusu lélosə, bésu umə wə baakpo Seleukia. Mfó bəfi ɔklo báyila lekpo nəmə bésu kasə ka ntu letsyilama eto umə wə baakpo Kipro. ⁵ Se bésu bédufə umə wə baakpo Salamii, bésu Yudafə eto ntsyako bésu bédi mə ditiki sɛɛ nəmə. Nya Marko Yohanes díkəko mə fe mə ɔwunsəkotsyuə.

⁶ Se bədu mfó, báye lə kasə kamə bésu bédufə umə wə baakpo Pafə. Mfó bətsyako Yudanyə wə ni ofate wə ni sedia eto unyeləkətidi wə baakpo Bar-Yesu eto ubi. ⁷ Ofate əmfə ku Aba eto unyesia wə baakpo Sergio Paulo eyifo bayetsyuə. Nko eto Aba eto unyesia əmfə wə diyifo obesibe ákpadi Barnaba ku Saulo nkə bəbə bənyə wə, itsyise óla nkə lə ɔno Onanto eto ditiki nəmə. ⁸ Nya se bésuu, ofate əmə wə baakpo tsya bə Elima lə Sigriki əsuə, ənə etiki ku mə. Óla nkə lə úləkə Aba eto unyesia əmfə eto nsusu utsyiko lə etiki nnya Saulo ku Barnaba lela bə beedi əsuə.

⁹⁻¹⁰ Fɛɛ Saulo wə tsya bensi baakpo Pauloo, ábɛ ofate əmfə ku ləblofi kekke. Nya úləkə ótɛ wə lə Ləwəno Kenkɛ eto əsuəale nkə, “Fə Obonsam eto ubi, eyifo odia ku nwə laawɛ betidi kakpe. Nya feekisi kassyifoyifo, nya faatsyi Bonamute eto ɔnukualetiki kawuninsə keyifo bidia! ¹¹ Bonamute ebutəkə fə kəni mómɔ nya

wuutə fə ənəmi ba, nya fensiembunyə kofe bio isu ese lə lefe ditsyuə eto kama!”

Lamfolamfo letontə eti Elima lə ənəmi, nya wénsifo asa bunyə bio. Úkawunya ani kabəbε utidi nkə lə ɔyenko wə. ¹² Lefe nəmfo se Aba eto unyēsia əmfó dínýə nyamfo nkoo, íyifo wə yanii, nya ófo Bonamute eto ditiki nəmə óno.

Barnaba Ku Saulo Ésu Antiokia Lə Pisidia.

¹³ Nnya kamaa, Paulo ku mba ntəkəko wə ésu bédufə lə ɔklo nya bédu lə Pafə bésu Perge wə ni umənkplε wə nkpe lə Pamfilia eto kasɔ. Mfó nya Marko Yohanes dídu mə lə ɔflo úsinkli úsu Yerusalem. ¹⁴ Se bédu lə Pergee, bésu Antiokia, umənkplε wə nkpe lə Pisidia. Nya lə ɔnwéditsyayii, bésu Yudafo eto katsyakɔ nya bəsiə kasɔ lə betidi bamə nti. ¹⁵ Lefe nə bákakla asa betsyiko lə Moses eto kəfi eto kukue ku Onanto eto bənyeləkətidi eto asawóniwóni bəlosəə, katsyakɔ eto batónkotónko ətə Paulo ku wə bətsyuə bote bə, “Bayimi, lə utsyuə kpe ditiki ditsyuə nkə woatəyi lə ufi okpe bo nkəalee, lə ubə ɔtəyi.”

¹⁶ Mfó Paulo létaka unýə nya óte kóni kato lete bə bedi kaa, nya ɔtəyi mə nkə, “Israelfo ku mimba kenke ba lenni Israelfo ba letsyue Onanto koto, bitsyue ato lə bəno! ¹⁷ Israelfo eto Onanto ni nwə díləkə bo banamə nya ókpo mə atsyɔ. Nya úyifo mə kusə kplε eto betidi lə lefe nə bəsiə kafəle ka ni Égipte. Onanto ələkə mə utsyiko Égipte eyε lə wə əsuəale kplε nyamə əsuə. ¹⁸ Óbε mə nya ókpa mə ɔyenko lə mfiminti itə alε fosi ana nnya bákε mfo. ¹⁹ Se ɔtsylɔsə əsə akuanse lə Kanan eto kasɔ, úfi mə kasɔ kamə utə Israelfo fe mə kedikɔ. ²⁰ Nyamfo kenke əbə itə fe alε alofa ana awosi anɔ eto nti.

“Lə nyamfo eto kamaa, Onanto ətə mə bakponkpo ba dídi seka lə mə əsuə isu ese Onanto eto Unyeləkətidi Samuel eto lefe. ²¹ Nya bálε wə lekpakpa bə utsyə oka utə mə. Nya Onanto díte mə Kis eto ubi Saulo wə ditsyi Benyamin eto kafo, nya údi seka itə alε fosi ana. ²² Nnya kamaa, Onanto átakasə wə lə seka əsuə nya úfi David úsiəsə lə lekankpomε nəmə əsuə. David əmfo ni utidi wə əsuə Onanto dídi

etiki utsyiko nkə, ‘Yese eto ubi David ni utidi wə mə utu laala, itsyise wuuyifo lesa nə maala.’

²³ “Nko ke ini bə Onanto áyε lə David eto kafo, nya úləkə Ofomfokətə wə ni Yesu utə Israelfo fe kase utsyə bo kenye. ²⁴ Nya fe Yesu luubəə, Ntuflesətidi Yohanes əbə ɔtəyi Israelfo kenke nkə batsyi mə nkpe bawuninε lə mə akɔəsi bayε abua buuyifo lə ufləsə mə ntu. ²⁵ Lə lefe nə Yohanes eto keyifo nle kaloseko bubəə, ɔtəyi betidi bamə nkə, ‘Owoe bibu biə wə mini? Mə ni nwə bənle kusu bobε le? Owo lo! Fεε wə kpe lə kusu ɔlε bubə mε kama, nya mənnyətə bə nyankli wə afukpa eto kekue kulaa tsya!’

²⁶ “Mə bayimi, Israel bebi, mi mba ni Abraham eto bebi ku mimba lenni Yudafo fe biesumu Onanto, nkpe manlo eto bofo bomfo əbə itə bomblε kenke. ²⁷ Betidi ba nkpe lə Yerusalem ku mə beninə mámfo Yesu bəno bə wə ni mə Ofomfokətə əmə. Nya bəno kasɔ Onanto eto bənyeləkətidi eto ditiki nə baakla kate bo lə ɔnwéditsyayi saa əsuə. Fεε bətə bənyeləkətidi eto etiki əbə itə se bəlo wə dikpənkpi eso. ²⁸ Nya ite bə bənnýə kabua saa lə wə əsuə tsyaa, bətəyi Pilato bə utə kusu lə balo wə.

²⁹ “Nya lefe nə békeyifo lesa nə Awónisa Kenke eto Kukue letəyi utsyə itsyi lə lə wə əsuə bəlosəə, bələkə wə lə uyikabie əsuə bésu bebikə. ³⁰ Fεε Onanto átakasə wə utsyiko ɔkómə. ³¹ Nya lə eyi kpə əsuəə, úləkə wə əsuə óte betidi ba wonko mə leyε itsyi Galilea isu Yerusalem. Mə ni betidi ba nle adansie budi lə wə əsuə lə Israel eto kusə nε.

³²⁻³³ “Nya məmɔɔ, búbə mfo boə boefi Ditiki Sεε nəmə boboko mi bə Onanto eto kenye ka útsyə bo banaməə, əbə itə bo, bo mba ni mə bebi. Nnya ni bə Onanto ətə nkə Yesu si otaka utsyi ɔkómə ubə nkpe. Nyamfo ni lesa nə David ləwóni lə wə kusənkue nuəfə kafo nkə Onanto áteyi itsyi lə Yesu əsuə nkə,

‘Mə Ubi feni.

Nya mmii, mbofiani fə anto.’

³⁴ Nya nyamfo ni lesa nə Onanto letəyi itsyi lə wə botakasə ketsyiko ɔkómə kəbə ni nkə wembubu lə kudi kafo.

'Mookpo fə atsyə nnya diyifo kenke fe kase mınse uyi mintsyə miə mookpo David.'

³⁵ Nko usi óteyi læ David eto kusə bamba nkə,

'Məmbutə bə fə uyifoyifo kenke əmfo ke læ kudi kafo ebú.'

³⁶ "Ditiki nəmfo manye læ David eto kutsyə itsyise usiə nkpə úyifo Onanto eto lelabi əsuə, nya ukpə nya bəbikə wə ku wə bana mə nya wə əsuə eto sinə tsya díbú. ³⁷ Fəe nwə Onanto létakasə utsyiko okóməə, wə əsuə eto sinə mémúbú læ kudi kafo.

³⁸ "Nyaso bayimi, bola boə bete læ ekpa bə eye læ Yesu əmfo əsuəə, nya bábe abuabufikatsye eto ditiki nəmə letsya bətə mi ne. ³⁹ Nya utsyuə saa wə lefo Yesu ɔnɔ, Onanto ebufi wə abua ɔtsye wə nya weembolo wə dikpi. Nyamfo ni lesa loni nə Moses eto kəfi dímamfo buyifo kulefe ne. ⁴⁰ Nyaso bebe kukɔnɔ! Biəntə læ Onanto eto bənyeləkətidi eto etiki nnya bətəyi bətsyə læ eye bubə kətə læ mi əsuə nko. ⁴¹ Itsyise Onanto átəyi nkə, 'Bebe mimba læmə mə ditiki. Bitə læ iyifo mi yanii læ bətsylɔ!

Itsyise lesa nə minle buyifo mmii, iyifo lesa nə biembofo bənɔ, læ utsyuə ələkə ni kasɔ ote mi kulaa tsya.' "

⁴² Se Paulo ku Barnaba nle bəbɔ læ disikakpekɔ mfóo, betidi bamə átəyi mə bə besi bəbə bedi mə etiki nyamfo læ ɔnweditsyuə eto diyi nə luubə. ⁴³ Nya lefe nə bəsensə læ disikakpekɔ mfóo, Yudafɔ kpə ku bafokanɔfɔ ba léfiani Yudafɔ nya baate Onanto sikpi ba ləke læ disikakpekɔ mfóo, ətəkəko Paulo ku Barnaba. Batɔnkpe bamə édi mə etiki nya balə mə kələ bə bənyə kekleke læ bəsie nkpə le lefonə Onanto əsuə.

⁴⁴ Lə ɔnweditsyeyi nə disi dítekəko nəmfóo, ibu səkex eni umə əmə kenke eto betidi əbə disikakpekɔ nəmə læ banɔ Bonamute eto ditiki nəmə. ⁴⁵ Nya lefe nə Yudafɔ eto beninə dínýə sitiditu sia díbə disikakpekɔ mfóo, básesə ənəmi læ mə əsuə, nya bətsyiko etiki bunə ku Paulo læ etiki nnya ɔnlə bətəyi əsuə nya báka wə. ⁴⁶ Fəe Paulo ku Barnaba ákpe utu

besi bədi etiki bətəyi mə bənkə, "Ele bə budi Onanto eto Ditiki Səe nəmfo itə Yudafɔ bətonəsə. Nya se bənɔ ditiki nəmfo nya bətəyi biənkə bianla nkpə manlo bomfo, búfi ni bələ mba lenni Yudafɔ butə. ⁴⁷ Nyamfo ni kəfi ko Bonamute díte bo nkə,

'Nnyifo fə fe okandie ntə mba lenni Yudafɔ bə læ efi bofo aboko kawunsie eto ləkpo saa.' "

⁴⁸ Nya lefe nə mba lenni Yudafɔ lenɔ lesa nə bətəyi mfo, bənyə disuəyuə tinti, nya bətəsə Bonamute eto ditiki nəmə. Nya mba kenke Onanto díləkə itə nkpə manloo, áfo bánɔ. ⁴⁹ Nya Bonamute eto ditiki nəmə dísensə dísu kasɔ kamə kenke.

⁵⁰ Fəe Yudafɔ bətsyuə édi ute bákpe læ besio ba nkpe dibu ba leesumu Onanto ku umə eto beninə eto nti. Nya bətsyiko Paulo ku Barnaba bulə kənyə mə læ əsuə, nya bála mə babɔsə læ mə lekpa ke mfó.

⁵¹ Fəe lefe nə banle budu læ umə əməə, báfle utembu wə nkpo mə læ akpa bákpo læ umə əmə nnya léte bə umə əmə eto betidi áni mə. Nyamfo eto kamaa, bədu mfo bésu Ikonion. ⁵² Nya bafokanɔfɔ ba ləke læ Antiokia mfó dínýə disuəyuə tinti nya béyi ku Ləwɔnɔ Kenke.

14

Paulo Ku Barnaba Ésu Bédufə Ikonion.

¹ Nya se bédufə Ikonion tsyaa, Paulo ku Barnaba ésu Yudafɔ eto katsyako mfó. Nya se bətəyi Yudafɔ ku mba lenni Yudafɔ Ditiki Səe nəməə, mə nti eto betidi kpə áfo bánɔ. ² Nya Yudafɔ ba dímamfo Onanto eto Ditiki Səe nəmfo bánɔ, ənə etiki ku mə nya bábiasə mba lenni Yudafɔ eto nsusu nya bətə bə bətaka bənyə læ Paulo ku Barnaba læ əsuə. ³ Fəe batɔnkpe bamə əsiə læ umə əmə itə lefe kentsyie ditsyuə ákate Ditiki Səe nəmə ku ute. Nya Onanto tsya díləkə wə lefonə eto etiki eto sitinti óte eye læ ayanisa kpə nnya útə bəyifo əsuə. ⁴ Ibə bə umə əmə eto betidi áma læ akpa ənuə, bətsyuə ətəkə læ Yudafɔ eto kama nya bətsyuə tsya dítekə læ batɔnkpe bamə eto kama.

5-6 Lə lefə ditsyuə eto kamaa, umə əmə eto betidi betsyuə ba leeni Yudafə ku Yudafə ku mə beninə éfi nsusu bə bataka bənyə lə mə əsuə bakpə mə aba. Batənkpe bamə áno mə ketsyue kamə, nya bətsyetsyi bədu bəsu Likaonia eto kəmə ka ni Listra ku Derbe ku kəmə ka nkpe lə lekpa ke mfó. ⁷ Nya bədi Ditiki Səe nəmə mfó.

Paulo Ku Barnaba Lə Listra Ku Derbe.

⁸ Se bəsu Listraa, osani utsyuə akə mfó wə letsyini taa lefe nə bále wə nya wámfo tə botaka kaye kulefe. ⁹ Úsiə mfó úkano ditiki səe nə Paulo rnyə onle budi. Nya se Paulo lébe wə tūū, únyə nkə ófo óno nya wə bufi bomə luuyuə wə, ¹⁰ Nyaso Paulo áfā bembembe óteyi wə nkə, “Taka ənyə lə fə akpa əsuə!” Nya osani əmfo lésa ótaka únyə nya útsyiko boye kafe.

¹¹ Se betidi ba dínyə mfó banle ditiki nəmə ato butsyue dínyə lesa nə Paulo díyifoo, báfā bembembe lə Likaoniafə eto sele əsuə bəteyi nkə, “Bananto beni! Báyifə bəbə bo nti fenke betidi!” ¹² Lə nyaso bətəkə Barnaba diye bə Seus. Nya bətəkə Paulo tsya bə Herme, itsyise wə ni futsyə dínyə nle etiki budi nē. ¹³ Nya Seus eto usumunya, nwə eto kesumuko rnyə lə umə əmə eto kabanto mfó, éfi banantsyui ku kaflawasi óboko nkə lə wə ku wə betidi bamə lə befi bətə batənkpe bamfo kedi lə umə əmə eto kabosie.

¹⁴ Nya lefe nə Paulo ku Barnaba lenə lesa nə baala bə beeyifoo, bənə mə kosate eto awu nnya bankpe báfuadi, nya bətsyetsyi bédufə lə betidi bamə nti. Mfó nya báfā ¹⁵ bəteyi bənkə, “Boantomə, be benle buyifo mfó? Bontsya kasə kamfo eto betidi ete buni fe mi ke. Búbə mfo boə boefi ditiki səe nəmfo boboko mi. Bisinkli beye asa bimba nyamfo eto kakle buyifo lə bifi atesə bitə Onanto wə dítə bo nkpe. Wə ni futsyə díyifo kato ku kasə ku lekpo ku asa nnya nkpe lə nnya kenke! ¹⁶ Kə Onanto ətə kusu betidi kenke nkə bəsiə nkpe lə kase mə léla əsuə. ¹⁷ Tsya usi wələkə kate mi nkə okpe sitinti eye lə asa sē nnya weeyifo kətə mi. Wəətə mi osomi ku bekelenkə lə lefe səe əsuə nya wəətə mi edisa ku disuəyuə tsya.” ¹⁸ Ite

bə bəteyi mə nyamfo kenke tsyaa, ilə fə betidi bamfo leyə kedi kamfo mə butə.

¹⁹ Nya Yudafə bətsyuə ditsyi Antiokia, umə wə nkpe lə Pisidia ku Ikonion bəbə bəbiasə betidi bamfo eto nsusu, nya batəno ku mə bəto Paulo aba nya bəkpi wə lə kasə bəbənko lə umə əmə, nya bəbu bə úkpə. ²⁰ Nya lefe nə bafokanofə ba nkpe mfo díbə bənyə batsyilama wə, ótaka nya usinkli úsu umə əmə. Nya se kale disisə, wə ku Barnaba édu bəsu Derbe.

Paulo Ku Barnaba Esinkli Besu Antiokia Wə Nkpe Lə Siria.

²¹ Nya besu bedi Ditiki Səe nəmə lə Derbe. Nya se betidi kpə bətsyuə díkafo bəno, bəsi besinkli bəsu Listra ku Ikonion ku Antiokia lə Pisidia eto kasə. ²² Mfoo, besi bəkpə bafokanofə nkpe mfo nkeale bə bənyə kekleke lə mə bəfokanə əsuə. Nya bəteyi mə tsya bə, “Ele bə bunyə kanyi kpə fə lə bunyə disuəyuə lə Onanto eto sekakedikə.” ²³ Lə nnya kama Paulo ku Barnaba tsya ələkə batənkotənkə bətə bafokanofə eto et-syukpa nyamə kenke, nya lə olatoto kətə Onanto ku lə kənyeklekle əsuə, bəfi mə bəkpə lə Bonamte wə báfo bəno eto ani.

²⁴ Nya lefe nə bəno lə kəmə ka nkpe lə Pisidiaa, bəsinkli bəsu Pamfilia eto kasə. ²⁵ Nya bəteyi Ditiki Səe nəmə lə Perge fə bəfe bəsu Atalia. ²⁶ Mfó bəsiə lə oklə báye bəsu Antiokia, kaka eto batənkotənkə díkefi batənkpe bamə bəkpə lə Onanto eto ani itə keyifo ka bəkalosə məmə.

²⁷ Se bəsu bédufə Antiokiaa, bəkpadi bafokanofə ba nkpe mfó kenke bətsyə ditsyu nya bəteyi mə kusu ko báye eto etiki. Nya bəteyi mə asa nnya kenke Onanto leyenko mə bəyifo ku kase ósini bəfokanə eto kusu utə mba lenni Yudafə. ²⁸ Nya bəsiə lə Antiokia ku bafokanofə mfo itə lefe kentsyeyə ditsyuə.

15

Batənkpe Bamə Ku Beninə Akpe Disi Lə Yerusalem.

¹ Lə lefe nə Paulo ku Barnaba lekə lə Antiokiaa, betidi bətsyuə ba ditsyi Yudea əbə mfó nya bəkate bafokanofə bamə asa nnya ni bənkə, “Lə bənlə

fà lelo fe kase Moses eto lekpa letee, embunyə bofo.”² Paulo ku Barnaba ku betidi bamfo ənə ditiki nəmfo ɛkle. Lə nyamfo esoo, bətə bənkə bafokanɔfo eto bətsyuə təkəko Paulo ku Barnaba lə besu Yerusalem lə mə ku batɔnkpe bamə ku bafokanɔfo eto beninə ba nkpe lə mfó lə bale lelolala eto etiki nyamfo babe.³ Nyaso se bafokanɔfo eto ditsyukpa nəmə dítsyə mə kusu bəlosəə, bədu bəsu Foinike ku Samaria eto kəmə nya bəsu bənyə bafokanɔfo ba nkpe mfó. Bətəyi mə bə mómɔɔ, mba lenni Yudafo tsya éfi mə əsuə bətə Onanto, nnya ni bənkə mə tsya áfo bánɔ. Ditiki nəmfo ákpe məmblɛ disuəyuə tinti.⁴ Nya se bəsu bədufə Yerusalem, mə beninə bamə ku bafokanɔfo ku batɔnkpe bamə áfo mə kukɔnɔ. Nya Paulo ku Barnaba dífi mə kusu kə bəsu eto amaniə bábɔ mə ku asa nnya kenke Onanto díyifo óyɛ lə mə əsuə.

⁵ Fɛɛ Farisifo ba díkafo Ditiki Sɛɛ nəmə eto ditsyukpa eto bətsyuə átaka bənyə lə mə nti bətəyi bənkə, “Ele be bayimi ba lenni Yudafo tsya la lelo nya lə beyifo lə Moses eto kɔfi əsuə.”

⁶ Nyaso mə beninə ku batɔnkpe bamə átsya fe ditsyukpa nya bədufə lə ditiki nəmfo əsuə.⁷ Nya lə katsyakɔ kamfóo, lə lefe nə bákale etiki nyamə bábe ɛkleɛ, Petro átaka únyə nya ótəyi mə nkə, “Bayimi, mi kosate yi biə Onanto díləkə mə taa kɔ utsyiko mi nti nkə ntəyi betidi ba lenni Yudafo tsya Ditiki Sɛɛ nəmfo lə mə tsya lə bafo bánɔ.⁸ Nya Onanto wə nyi betidi eto utu kəmiəə, ələkə ótə nkə ófo mə nya útə mə wə Ləwɔnɔ Kenke fe kase úfi útə bo tsya.⁹ Wánkpe kabakəfə lə bonko mə nti, nyaso ófo mə lə bəfokanɔ əsuə. Nya úfi mə abua ótsyə mə fe bo ke.¹⁰ Nya mómɔɔ, beso biato Onanto kabe mmə? Bo ku bo banamə mámfo bikə bia nkpe kalende butsyi! Beso bɔnlɛ mi bufi ketsyisə bafokanɔfo mfo? ¹¹ Owo lo! Nnya ni bə bófo bónɔ boə kase Onanto dínyə bo kaminə nya ófo bo lə nkpe ɛyɛ lə Bonamute Yesu eto lefonə əsuəə, woofə mə tsya fe kase məətsya léfo bánɔ.”

¹² Lə nyasoo, məmblɛ kenke ésinkli báyɛ etiki budi nya bəsiə bətsyue ato lə nnya Barnaba ku Paulo letəyi bənkə,

Onanto áyɛ lə mə əsuə úyifo ayanisa kpə itə mba lenni Yudafo.¹³ Lefe nə bákalosəə, Yakobo tsya átaka únyə ótəyi nkə, “Bayimi, bitsyue ato lə bɔnɔ.¹⁴ Simon Petro éboklomasə bo ibə efe ditutɛ, lə kase Onanto díləkə wə lelabi ótə betidi ba lenni Yudafo nya úləkə bətsyuə útsyiko lə mə nti nkə bafiani wə bale.¹⁵ Nya ditiki nə wə bənyeləkətidi letəyi bətsyə əbə ítə fe kase bawɔni bə Bonamute átəyi nkə,

¹⁶ ‘Lə nyamfo eto kamaa, muusinkli mbə nya muusinkli nto Oka David eto sekakedikɔ.

Nya muusinkli nto asa nnya lébia mfó bə lə isinkli ɛlɔ itsyə kukɔnɔ.

¹⁷ Itə bə betidi ba díbu, ku mba lenni Yudafo kenke ba mínkpadi minkə bedi mɔ betidi ebubə mɔ oflɔ.

Nko ini nɛ bə Bonamute éyifo lə lesa saa nə ótəyi útsyə əsuə.

¹⁸ Onanto letəyi ditiki nəmfo betidi léte taa kə ke.’

¹⁹ “Nyaso mɔ, Yakobo, nɛ mi bətəyi minkə betidi ba lenni Yudafo mfo nya bəfi mə əsuə bətə Onantoo, yanle bə ibə bə buti mə kusu lə asa nyamfo əsuə.²⁰ Bomu bitə lə bɔwɔni mə kukue buə bayɛ asa nnya beefi kətə bəfiə kedi nnya ləətə baanansə əsuə budi ku sɛsɔnɔdi ku bebuki ba bəwaninsə simuə bəlo ku kɔtɔ eto budi.²¹ Itsyi taa kɔɔ, asa nnya Moses ləwɔni utsyəə, baakla nnya nya baatəyi nnya lə Yudafo eto katsyakɔ lə ɔnwéditsyeyi saa lə umə saa.”

Báwɔni Kukue Bətə Bafokanɔfo Ba Leni Yudafo.

²² Nya batɔnkpe ku beninə ku bafokanɔfo kenke eto ditsyukpa letɔnɔ bələkə betidi bətsyuə bə bətəkəko Paulo ku Barnaba besu Antiokia. Betidi inuə ba bələkə eyifo bafokanɔfo eto beninə. Mə ni Yuda wə bensi baakpo tsya bə Barsaba ku Sila.

²³ Nya kukue kə bálɛ bəsuko eto etiki nnya nkpe lə kə əsuə ni nkə,

Bo, batɔnkpe ku beninə ba ni mi bayimi ba nkpe lə Yerusalem, boə boəsiəsə mi, bo bayimi ba lenni Yudafo mba nkpe lə Antiokia ku Siria ku Kilikia.

²⁴ Bóno boə bo mfo eto bafokanɔfo eto bətsyuə əbə mfó bəbə bənə etiki ətsyuə ku mi itsyi læ bo Yudafɔ eto lelolala eto lekpa əsuə. Nyaa, inni bo létsyese mə bə bəbə batəyi mi etiki nyamfo eto okle. ²⁵⁻²⁶ Nyamfo eso se bókpe disi bətsyuəə, bələ beninə inuə læ bo nti bətsyese ku bo bayimi lala Barnaba ku Paul ba díkefi mə nkpe bətə fə keditətə itə Bonamute Yesu Kristo bə læ bəbə mi oflo. ²⁷ Yuda ku Sila tsya ebətəyi mi asa nnya bówoni bokpe mfo. ²⁸ Itsyise iyifo Ləwɔnɔ Kenkə eto lelabi ku bo lele tsya boənkə yanle bə ibə bə bufi Yudafɔ eto afi buyifo bitsyikə butsyisə mi enso asa nyamfo. ²⁹ Beni asa nnya bəfi bətə bəfiə kedi ku kɔtɔ budi ku bebuki ba bəwaninsə simuə bəlo eto budi ku səsɔnɔdi. Lə biələ mi əsuə məə, lesa saa ebuyuə ko mi.

Bisiə kukɔnɔ.

³⁰ Nyaso batɔnye bamfo áma kusu bəsu Antiokia. Nya se bəsu bədufəə, bəkpadí bafokanɔfo bamə kenke bəbə bətsya. Nya bəfi kukue ko bətsyiko Yerusalem mfó bətə mə. ³¹ Nya mba kenke ləkə mfo ənyə disuəyuə ku nkəale itsyi læ etiki nnya bəkla læ kukue komə əso.

³² Nya se Yuda ku Sila díyifo Onanto eto bənyeləkətidi esoo, bələkə asa kaso bəte mə, bələ mə kələ, nya bəkpe mə nkəale. ³³ Nya se bəsiə mfó eyi asianii, bafokanɔfo bamə ətə mə kusu bə besinkli besu Yerusalem læ diyuə əsuə. ³⁴ Fəe Sila nkə wuusisə mə læ oflo mfó. ³⁵ Nya Paulo ku Barnaba dísiə læ Antiokia mfó nya mə ku babamba kpə ákə mfo bəkate mə asa kedi mə etiki utsyi læ Bonamute əsuə.

Paulo Ku Barnaba Ésie Bətsyuə Esu Nti.

³⁶ Lə eyi ətsyuə kamaa, Paulo áteyi Barnaba nkə, “Tə læ busi busu bobə bo bayimi ba nkpe læ kəmə ka kenke búkesu budi Ditiki Səe nəmfó ku nka bóyē bófe læ bobə kase banlənko.” ³⁷ Barnaba átɔnɔ nya óla nkə læ okpa Yohanes nwə tsya besi baakpo Marko əyenko. ³⁸ Fəe Paulo mántɔnɔko wə kulaa! Itsyise lefe nə mə ku wə dísu Pamfiliaa, Marko Yohanes ésikli læ mə kama údu, nya wənsisə bəlosə mə keyifo. ³⁹ Nyaso Marko Yohanes eto

etiki nyamfo əbə ékpe mə inuə bamə kənə ekle, itə bə bəsense læ bətsyuə. Barnaba ákpa Marko əyenko nya bəfi ɔklo bəsu Kipro. ⁴⁰ Nya Paulo lékpa Sila əyenko, nya bafokanɔfo ba nkpe mfó dífi mə bəkpe læ Onanto eto ani fə bədu. ⁴¹ Nya báyē læ Siria ku Kilikia nya bəkpe bafokanɔfo eto etsyuka nnya kenke nkpe mfó nkəale.

16

Timoteo Ətəkəko Paulo Ku Sila.

¹ Nya Paulo ku Sila dídu bəsu umə wə baakpo Derbe, nya báyē mfo bəsu Listra. Lə mfóo, bəsu bənyə ofokanɔnyə utsyuə wə baakpo Timoteo. Wə ambe éyifo Yudanyə wə díkafo Kristo ónɔ. Fəe wə anto éyifo Grikinyə. ² Bafokanɔfo kenke ba nkpe læ Listra ku Ikonion, ékebu Timoteo tinti. ³ Wə ni futsyə Paulo lela kekkeke nkə læ okpa wə əyenko. Nyaso útə bala wə lelo fə kase Yudafɔ eto lekpa léte, itsyise Yudafɔ ba kenke nkpe læ lekpo nəmfó yi bənkə wə anto éyifo Grikinyə. ⁴ Nya se báma kusuu, báyē læ kəmə ka kenke nkpe mfó báfe, nya bəteyi mə ket-syue ka batɔnkpe eto beninə ba nkpe læ Yerusalem dítsyue bətsyə. Nyaso bəteyi mə bə læ beyifo læ nnya əsuə. ⁵ Nyamfo eso betidi bamə əbə befui bakpe, nya nko ke tsya mə bəfokanɔ tsya dimuə ale enso nɛ.

Paulo Ənyə Buləkəkate Lə Troa.

⁶ Lə nyamfo eto kamaa, báyē bəsu Frigia ku Galatia, itsyise Ləwɔnɔ Kenkə məntə mə kusu nkə bəteyi Ditiki Səe nəmə læ Asia eto kaso. ⁷ Nya lefe nə bəsu bədufə Misiaa, bala bə læ besu Bitinia eto kaso. Fəe mfó tsyaa, Yesu eto Ləwɔnɔ Kenkə məntə kusu nkə besu mfó. ⁸ Nyaso bəsinkli báyē læ Misia eto kaso oflo nya bəsu bədufə umə wə nkpe læ lekpo oflo baakpo Troa. ⁹ Ketsyue kamfóo, Paulo ənyə kələkəkate. Únyə nkə osani utsyuə wə ditsyi Makedonia nya únyə ɔnlə wə lekpa kpa bələ ákatəyi nkə, “Yila əbə Makedonia læ əbə mfó læ əbə awunsəko bo o-o!” ¹⁰ Nya læ buləkəkate bomfo esoo, búmuə əsuə akpa kpa nya búdu búsu Makedonia. Itsyise nyamfo læ bo bote

nkə Onanto ála nkə læ otsyese bo læ busu bótəyi Ditiki Sɛɛ nəmə mfó.

Lidia Éfi Wə Ɔsuə Útə Onanto Lə Filipi.

¹¹ Nyaso búsu búfi ɔklɔ læ Troa, nya bóyɛ bófɛ búsu Samotrake. Nya se kale dísiə, búdu búsu Neapoli. ¹² Se búdu mfóo, búsu búdufə Filipi wə ni Makedonia eto umə nkplɛ. Nya mfó tsya eyifo Romafɔ eto umə. Nya búsiə mfó itə eyi ətsyuə.

¹³ Lə Ɔnwɛditsyayii, búdu læ umə əmfó búsu utuflo utsyuə kaka búbu boə mfó eto bediti aato ola kətə Onanto. Nya búsiə mfó bɔnlɛ besio ba díbə mfó Onanto eto Ditiki Sɛɛ nəmə bótəyi. ¹⁴ Nya ɔni akɛ mə lenti baakpo Lidia Tiatira. Woate ago eto mfiə nya uyifo utidi wə léfo Onanto ɔnɔ kekkeke. Nya lefe nə unsi mfó ɔnlɛ etiki nya bɔnlɛ bótəyi ato butsyuee, Onanto ásinini wə nsusu nya ófo etiki nnya Paulo nle budi mfó kenke ɔnɔ. ¹⁵ Nya se wonko wə diyo eto betidi kenke léfo ntuflesəfləsə eto lekpa nəməə, ɔlɛ bo lekpa nkə, “Lə befo bɛnɔ biə mintsya eyifo Bonamute eto ofokanɔnyə sitintii, nyalɛ bibə bɛsɔnɔ læ mɔ ɔflo.” Nya únənko bo ditiki nəmfo isu ese lefe nə bótɔnɔ búsu bósɔnɔ læ wə ɔflo.

Bákpe Paulo Ku Sila Lə Aba Eto Diyo.

¹⁶ Nya diyí lɔni se bɔntɔ læ ola katokɔ, bótšyako ndomunya siobi utsyuə wə lɛwɔnɔ bua nsi læ əsuə wə ləənyə asa katəyi. Nya woayɛ læ nnya əsuə keyifo atabi kətə wə banamute mə. ¹⁷ Nya usiobi əmfɔ dítkəkəko bo ku Paulo kama kafā katəyi nkə, “Betidi bamfo eyifo Onanto eto beyifoyifo, nya bəbə mfo bə læ bate mi konantosɔ ko luutə Onanto tə mi nkpə.”

¹⁸ Nko eto eyifosa ətsyɛ nko éfo eyi kpə. Nya se ditsyəbi nəmə díbe dílə Pauloo, útsyi ɔwuninsə nya údi lɛwɔnɔ nə nsi læ usiobi əmə əsuə nkə, “Nlɛ fə bola læ Yesu Kristo eto diye əsuə miə bɔ læ wə əsuə!” Nya lamfolamfoo, lɛwɔnɔ bua nəmə ko lɛbɔ læ wə əsuə.

¹⁹ Nya se wə banamute dínyə bə mə kudisu étii, bəmuə Paulo ku Silas nya bənə mə bésuko umə əmə eto beninə ɔflo læ obia nti. ²⁰ Nya bátəyi læ obia nti mfó bənkə, “Betidi bamfo eyifo Yudafɔ, nya bəbə mfo banlɛ bo umə bobiasə. ²¹ Bəbə

mfo balɛ asa nnya dínyə læ Romafɔ eto afi əsuə bote.”

²² Nya betidi kpə díbə bátšyilama mə, nya bétšyiko Paulo ku Sila bunə kesuko sɛtɔ ku kama. Nya bakponkpo bamə dítkə kusu bənkə bələkə mə bikə læ əsuə, nya bətə kusu bənkə bablɛ mə ku akete.

²³ Lefe nə bəblɛ mə báfo afabɛ læ əsuə tintii, bəfi mə bésu bákpe læ Aba eto diyo. Nya bátəyi utidi wə laase mba bákpe læ diyo mfó bənkə ɔlɔ obe Paulo ku Sila kekkeke. ²⁴ Nya se bəkə wə ato nko esoo, ókpa mə úsu ókpe diyo nəmə eto kaka nso ale nya úti mə ókpe mfó, ókpe mə læ amana.

²⁵ Nya læ ntsyanti lefe nə Paulo ku Sila lɛkɛ mfo bákato ola kətə Onanto nya banlɛ əsə busə katesə wə nya mba nkpe læ diyo nəmə ku mə əkətsyuə ato. ²⁶ Dikunə, kasɔ ko dítkəkə kekkeke, nya diyo nəmə kenke tsya dítkəkə itə bə diyo ni biku kenke ásinini, nya amana nnya bákpe mba bákape læ diyo nəmə dífəsə ɛbɔ. ²⁷ Se nwə laabe mba bákpe læ diyo lésanklii, únyə nkə ayo nyamə eto biku kenke ásinini bite leya. Nyaso se úbu nkə mba bákpe læ diyo nəmə kenke étsyətšyi bɛluu, úləkə wə lesiabi nkə læ olo əsuə. ²⁸ Nya se Paulo dínyə lesa nə óla nkə læ uyifo əsuəə, ófā ókpadi wə ótəyi nkə, “Menyifo nko! Bomblɛ kenke kpe mfo.”

²⁹ Nyaso utidi əmfɔ ákpadi nkə befi okandɛ baboko. Nya læ ketinkə ku difufu əsuəə, úsu ósɛ akonki læ Paulo ku Sila ɔflo. ³⁰ Nya se ókpa mə ɔbɔnko læ diyo nəmə kafoo, ótɔ mə nkə, “Boantomə, be ele bə nyifo læ nyə bofo?”

³¹ Nya bátəyi wə bənkə, “Fo Bonamute Yesu anɔ nya ɛyɛ læ nnya əsuəə, ebunya bofo itə fə ku fə diyo eto betidi kenke.”

³² Nya bésu bátəyi wə ku wə diyo eto betidi kenke Bonamute eto ditiki nəmə.

³³ Nya ketsyɛ kamfo ke nya úsə mə afabɛ nnya báfo, nya wə ku wə diyo eto betidi kenke léfo ntuflesəfləsə eto lekpa nəmə.

³⁴ Lə nnya kamaa, ókpa Paulo ku Sila úsuko wə diyo nya útə mə lesa bédi. Nya wə diyo eto betidi kenke dínyə disuəyuə tinti, itsyise báfo Onanto bánɔ.

³⁵ Se kale dísiə, umə əmə eto bakponkpo ákpe wə bamamanyə nkə

besu báteyi nwə laabe mba bákpe lə diyo eto uninə nkə, “Nyani bafɔ bamə lə bedu.”

³⁶ Nyaso mə obebe əmfo áteyi Paulo ku Sila bənkə, “Bakponkpo bənkə nyani mi lə bidu. Nyaso bisu lə diyuə əsuə.”

³⁷ Nya Paulo leteyi bamamanyə bamfo bənkə, “Bablə bo lə umə ta eto ənəmi lə lefe nə eto lefe bənkponko bo tɔ lekpo nya bəfi bo bəsu bákpe lə Aba eto diyo. Fɛɛ Romafɔ buni! Nya mɔmɔɔ, beso bala bənkə beyu bələkə kaa lə budu bə lə betidi mante? Kulefe! Tə lə mə kosate lə bəbə bələkə bo kusu!”

³⁸ Nyaso bamamanyə bamfo ésinkli bəsu báteyi bakponkpo bamə kenye kamfo. Nya se bánɔ bə Paulo ku Sila eyifo Romafɔɔ, sikpi əmuə mə tinti! ³⁹ Lə nya mfo eso bəsu bále mə lekprakpa bəyuəsə mə kafo, fɛ bələkə mə lə aba eto diyo nəmə. Nya bále mə lekprakpa bə bədu lə umə əmə lə besu kalebe bamba. ⁴⁰ Nyaso Paulo ku Sila édu bəsu Lidia eto. Mfó nya bəsu bənyə bafokanɔfɔ bamba. Nya bəsi bákpe mə nkəale enso, fɛ bədu lə umə əmə.

17

Paulo Ku Sila Édu Bəsu Tesalonika.

¹ Nya se bəsu báye lə Amfipoli ku Apoloniaa, bəsu bédufə Tesalonika. Nya mfóo, Yudafɔ eto katsyakɔ ákə. ² Nya fe kase Paulo laala buyifoo, úsu mfó nkə lə úsu udi mə etiki lə disikakpekɔ kamə. Nya lə ɔnwéditsyəyi ətsyə nya dítəkə lə bətsyuə əsuə, úsukate mə asa itsyi lə etiki nnya nkpe lə Awonisa kenke eto kukue əsuə. ³ Nya ókpasə mə bulə bo báteyi bətsyə bə Kristo ebubə unyə ku kase lə nnya kamaa, wootaka utsyi ɔkɔmə ubə nkpe. Paulo áteyi mə nkə, “Utidi wə eto etiki minle mi bəteyi mfo ni Yesu wə ni Nwə Onanto Lékpɔ ɔhile Utsyə nɛ.” ⁴ Etiki nnya ókpasə óte mə mfó átsyi mə bətsyuə eto nsusu bówuninsə, nya báfo bánɔ bətəkəko Paulo ku Sila. Nya Grikifɔ kpə ba laate Onanto sikpi ku besio kpə ba nkpe díbu tsya átsyi bawuninsə lə umə əmə bətəkəko mə.

⁵ Fɛɛ Yudafɔ asəsə ənəmi lə mə əsuə. Nyaso babəbe betidi bua bətsyuə lə umə

əmə ba bətə bə umə əmə eto betidi lə bataka bənyə lə mə əsuə. Nyaso bákpa betidi kpə ba lánýə lə ditsyəbi saa əsuə ku kudu besu batsyilama Yason eto diyo ku nsusu bə lə bəmuə Paulo ku Sila lə bakpa mə besuko umə əmə eto katsyakɔ. ⁶ Nya se bənyə mə esoo, bəmuə Yason ku bafokanɔfɔ bətsyuə nya bənə mə besuko katsyakɔ kamə. Mfó banle bofa katēyi bənkə, “Betidi bətsyuə lə bəye katsyilama kakpe bulə lə kalebe saa, nya bəbə mfo tsya bə lə bakpe, bulə. ⁷ Nya Yason tsya léfo mə ókpe lə wə diyo. Nya betidi bamə létaka bənyə lə Roma eto Okankplə eto kɔfi əsuə. Nya mə asatete nle bəteyi nkə oka bamba wə baakpo Yesu si okpe!” ⁸ Nya se bánɔ nyamfoo, betidi bamə ku umə eto beninə ənyənki nyanklaa. ⁹ Nya báteyi bənkə ele bə Yason ku wə betidi fo kayo fe mba dínyə mə kama fɛ lə bayani mə.

Paulo Ku Sila Édu Bəsu Beroia.

¹⁰ Nyaso diyi nəmfó eto ketsyee, bafokanɔfɔ lə umə əmə ákpa Paulo ku Sila bətsyetsyiko bəsuko Beroia. Nya se bəsu bédufə mfóo, bəsu Yudafɔ eto katsyakɔ. ¹¹ Mba lə Beroiaa, mə nsusu ásini lə Ditiki Sɛɛ nəmə əsuə esó Tesalonikafɔ. Nyaso bətsyue ato bánɔ lesa nə banle bəteyi. Nya diyi saa, nya banle budufə lə Awonisa Kenke eto Kukue komə əsuə kabe lə etiki nnya Paulo nle bəteyi eyifo sitinti. ¹² Itə eso mə nti eto bətsyuə kpə áfo bánɔ. Grikifɔ eto besio kpə ba nkpe díbu ku basani kpə tsya áfo bánɔ bətsyi bawuninsə.

¹³ Fɛɛ lefe nə Yudafɔ ba nkpe lə Tesalonika lenɔ bə Paulo kpe ɔle Ditiki Sɛɛ nəmə budi lə Beroiaa, bəsu mfó bəsu bákpe kənə ku bulə lə umə əmə. ¹⁴ Nyaso bafokanɔfɔ ba nkpe mfoo átake kpla bənyə nya bákpa Paulo bəsuko lekpo kenye. Nya íbu Sila ku Timoteo lə Beroia mfó. ¹⁵ Mba lékpa Paulo bayenko, áyenko wə bédufənkɔ Atene. Se bətsyi mfo banle bubə, Paulo ətəkə mə kenye nkə bəbə batēyi Sila ku Timoteo lə bakɔse bəbə betu wə mfó.

Paulo Ákə Lə Atene.

¹⁶ Lefe nə Paulo ləkə lə Atene unsi unsəkə Sila ku Timoteo, iyifo lesa nə díle

wə tinti se únyə kase betidi bamfo dítsyə bəfiə beesumu, nya umə əmə kenke diyi ku bəfiə. ¹⁷ Lə nyasoo, úsu mfó nkə weesu udi Yudafɔ ku betidi bamba ba laate Onanto sikpi tsya etiki læ mə katsyakɔ. Nya diyi saa, úkedi mba úkənyə læ asi tsya etiki. ¹⁸ Nya lefe lɔnii, betidi bətsyuə ba ni Epikurofɔ ku Stoafɔ ba ni kawunsiə eto babesibe kplɛ ənə etiki ku Paulo nya bátəyi bənkə, “Be kon utikidi wə leenyi kulesa əmfo nle bətəyi?”

Nya babamba tsya lætəyi bənkə, “Iyifo fenkə nsɔ bamba eto bəfiə əsuə ɔnlɛ etiki budi ketsyiko.” Nya betidi bamfó édi etiki nko itsyise bánɔ bæ Paulo édi etiki itsyi læ Yesu ku wə botaka ketsyi ɔkɔmə kəbə əsuə. ¹⁹ Lə nyamfo esoo, bákpa wə bésuko kaka baakpo akpo læ Areopago ini umə eto beninə eto disikakpekɔ, nya bátəyi bənkə, “Bola boə boate asafɔfɔ nnya fanlɛ bote mfo eto kasɔ. ²⁰ Itsyise asa nnya fanlɛ bote eyifo bo yanii. Nyaso bola boə boanɔ nnya kasɔ.” ²¹ Nya Atenefɔ kenke ku bafɔ ba nkpe læ kasɔ mfóo, eefi mə lefe kətə asafɔfɔ saa eto etiki bətəyi ku nnya bɔnɔ.

²² Nyaso Paulo átaka únyə læ disikakpekɔ kamə læ betidi bamfó eto ənəmi, nya ótəyi mə nkə, “Lə kusu saa əsuə, nyə ntsyə lekpo miə mi Atenefɔ, biyifo betidi ba laala kesumu tinti. ²³ Itsyise se minlɛ botsyilama kalɛ asa ola kabee, nya se mínyə mi nsumukɔ, nnyə kesumukɔ kani ka bəwɔni bətəkə læ kə leba əsuə bənkə, ‘Búfi nyamfo bütə bo Anto wə bunyi.’ Nya Anto wə binyi fe benlɛ wə busumu mfoo, wə əsuə minla miə meedi mi etiki mɔmɔ nɛ.

²⁴ “Anto əmfo ni Bonamute wə diyifo kawunsiə, kato ku kasɔ ku asa nnya kenke nkpe læ ke. Nya woənsiə kpoo læ disumuyo fe nə kasɔ mfo eto betidi dífi mə ani báto. ²⁵ Nya woanhiä bæ udi kulesa itsyi læ betidi eto ani eyɛ læ mə keyifo tsya əsuə, itsyise wə kosate ni futsyə lætə utschuə saa nkpe ku lesa saa nə baahiä. ²⁶ Wə díləkə utidi saa eyɛ læ utidi ɔni əsuə bæ læ busiə nkpe fe kɔtɔ kɔni eto bebi læ kasɔ kamfo kenke əsuə. Wə kosate dítsyə lefe ku kedikɔ útə mə tsya. ²⁷ Nya Boanto dítsyue nyamfo utə

bo betidi itə bæ læ bəbɛbɛ wə esu læ bunyə wə, ekpe bæ læ sintintii, woantsyonko bo. ²⁸ Itsyise fe kase mi mba laateyi akpa lætəyii, ‘Wə ni nwə nsi nkpe nyaso bo tsya nsi nkpe, nya bunsu nkpe ku wə nya boalabe selabe læ wə.’ Nya baateyi tsya bənkə, ‘Bóbo butsyi læ wə.’

²⁹ “Nya se buni Onanto eto bebi esoo, yanle bæ ibə bæ bubú boə Onanto əmfo te fe lesa nə bo betidi dífi sika sia nye siflubia nye kuyi nye leba búyifo ku bo ani nye lesaatsyuə nə baawoe nye læ ditsyəbi saa əsuə. ³⁰ Nya idu læ kawunsiə eto kasɔ ketsyikokɔ ibə ese mɔmɔ, Onanto mənə utidi saa koto itsyise bántɛ wə eso. Fɛɛ mɔmɔ mfoo, úkə bo ato nkə buləkə bo əsuə læ asa nyamfo eto kakle əsuə læ butsyi ənəmi butə wə. ³¹ Itsyise útsyə diyi nə utidi wə úləkə utschə luubə okponko bo lekpo itsyi læ bo ditsyəbi əsuə eyɛ læ kɔtsyɔntsyɔsu əsuə Nya úləkə Nwə Onanto Lékpɔ ɔhile Utsyə ótɛ bo idu læ lefe ne ótakasə wə utschyiko ɔkɔmə ubə nya unsi nkpe.”

³² Nya lefe nə bánɔ bæ Paulo edi etiki itsyi læ botakaketsyi ɔkɔmə kə bæ əsuə, mə nti eto bətsyuə əmə wə. Fɛɛ mə bətsyuə tsya əmə wə bátəyi bənkə, “Bola boə busi boanɔ lesatsyuə itsyi læ utidi eto businkli kataka ketsyi ɔkɔmə əsuə.” ³³ Nyaso se íbə nko esoo, Paulo édu mə læ əsuə. ³⁴ Fɛɛ betidi bətsyuə ətəkəko wə nya bətsyi bəwuninsə báfo bánɔ. Nya utschuə uni ákɛ mə lenti wə díyifo Areopago eto uninə wə baakpo Dionisio ku usio wə baakpo Damari ku babamba bətsyuə tsya áfo bánɔ.

18

Paulo Ésu Korinto.

¹ Lə nnya kamaa, Paulo édu læ Atene úsu Korinto. ² Mfó úsu únyə Yudanyə wə baakpo Akwila, nwə bále læ Ponto. Wə ku wə usiə Priskila étsyi Italia bəbə mfó yanklɛ tɔ, itsyise kasɔ kamə eto Okankplɛ wə baakpo Klaudo áteyi nkə Yudafɔ kenke du læ Roma. Paulo ésu úsunyə mə, ³ nya úsiə læ mə ɔflo ɔnlɛ mə bəwunsəko læ kubukikue kanka eto keyifo ka woeyifo kedi əsuə. ⁴ Nya læ

Ɔnwɛditsyɛyi saa, Paulo ɛkesu Yudafo eto katsyakɔ nya ɔkɛlɛkɛ asa kasɔ kate Yudafo ku Grikifo kenke itɛ lɛ bɛ lɛ batsyi mɛ akɔɛsi bawuninsɛ.

⁵ Nya lefe nɛ Sila ku Timoteo ditsyi Makedonia bɛbɛɛ, Paulo ɛnyɛ lefe kpɛ ɔfi ɔtɛ Ditiki Sɛɛ nɛmɛ bote ku ni kasɔlɛkɛlɛkɛ kate Yudafo bamɛ nkɛ Yesu ni Nwɛ Onanto Lɛkpo Ɔhile Utsyɛ tinti.

⁶ Nya lɛ lefe nɛ Yudafo bamfo lɛtaka bɛnyɛ lɛ wɛ ɛsuɛ, nya bɛsie wɛ abie lɛ Yesu eto disi esoo, Paulo ɛfle sitɛ lɛ wɛ ɛsuɛ, nya ɔtɛyi mɛ nkɛ, “Lɛ bikpɛ nye benyaa, nyɛ mɔ ani, nyɛ mɔ akpa minyi nnya kulesa saa. Idu mɔmɔ mfoo, ndu ntɔ lɛ betidi ba lenni Yudafo ɔflo lɛ nsu ntɛyi mɛ Ditiki Sɛɛ nɛmfo.”

⁷ Nya se ɔdu mfo, ɔsu ɔkɛ lɛ osani utsyuɛ wɛ lenni Yudanyɛ wɛ baakpo Tito Yusto wɛ laate Onanto sikpi nya wɛ diyo nkpe lɛ Yudafo eto katsyakɔ ɔflo. ⁸ Fɛɛ katsyakɔ kamɛ eto uninɛ wɛ baakpo Krispo ku wɛ diyo eto betidi kenke ɛfo Bonamute bɛnɔ, nya bɛyifo mɛ ntuflesɛflɛsɛ eto lekpa. Nko ke, bɛyifo ntuflesɛflɛsɛ eto lekpa bɛtɛ bafokanɔfo kpɛ bamba tsya lɛ Korinto mfo nɛ.

⁹ Nya lɛ diyi lɔni eto ketsyee, Bonamute ɛtɛ Paulo ɛnyɛ kɛlɛkate ka ɛsuɛ ɔtɛyi wɛ nkɛ, “Mante sikpi! Nya mensinkli lɛ Ditiki Sɛɛ nɛmfo bɛtɛyi eto kama. ¹⁰ Itsyise nsiko fɛ, nya kutsyuɛ saa ɛmbofo fɛ kabua buyifo. Betidi kpɛ kpe lɛ umɛ mfo ba ni mɔ bale.” ¹¹ Nyaso Paulo ɛsiɛ lɛ umɛ ɛmfo lɛlɛ lɔni ku kutsyɛ kedi Onanto eto Ditiki Sɛɛ nɛmfo kate betidi.

¹² Lɛ lefe nɛ bɛtsyɛ Galio fe Roma eto Aba eto unyɛsiɛ lɛ Akaiia eto kasɔ, Yudafo bɛtsyuɛ ɛsɔ mɛ ɛsuɛ lebo nya bɛwɔe etiki lɛ Paulo ɛsuɛ nya bɛmuɛ wɛ bɛsuko lekpokakpokɔ. ¹³ Nya bɛtɛyi Aba eto unyɛsiɛ ɛmɛ nkɛ, “Utidi ɛmfo lɛ betidi eto nsusu bobiasɛ nkɛ basumu Onanto lɛ kusu ko nnyɛ lɛ bo afi ɛsuɛ.” ¹⁴ Nya kase Paulo nkɛ lɛ ulɛkɛ kenye lɛ udi etiki koo, Aba eto Unyɛsiɛ Galio ɛmfo ko dɛdi etiki ɔtɛyi Yudafo bamɛ nkɛ, “Mi Yudafo bɛnɔ! Lɛ bɛnkɛ etiki nnya bɛyɛnko bɛboko mfo eyifo etiki kekɛle nnya lɛtɛ kɔfi ibuu, nyalɛ mɔkɛ nnya lefe ntsyue mi etiki koto. ¹⁵ Fɛɛ se iyifo kɛnɛ itsyi lɛ etiki ku

aye ku mi afi eto asa ini esoo, mi kosate su bɛtɛyi nnya. Bɛtsyɛ mɛ okponkpo lɛ mi asa nyamfo ɛsuɛ.” ¹⁶ Nyaso ɔla mɛ ɔbɔnko lɛ wɛ lekpokakpokɔ mfo. ¹⁷ Nyaso betidi eto ditsyukpa nɛmfo ɛmuɛ Sostene wɛ ni mɛ katsyakɔ kamɛ eto ununɛ nya bɛblɛ wɛ lɛ lekpokpakpokɔ ɔflo mfo. Fɛɛ Galio mɛnkpe mɛ kenye.

Paulo Ɛsinkli Ɔsu Antiokia.

¹⁸ Paulo esi ɔsiɛ lɛ Korinto eto umɛ mfo ɛfo eyi kpɛ. Lɛ nnya kamaa, ɔkla bafokanɔfo bamfo nya wɛ ku Akwila ku Priskila lɛyila lekpo bɛsu Siria. Tsya fe ɔduu, Paulo ɛtɛ nkɛ bakpi wɛ disi lɛ Kenkrea itsyi lɛ ntamu bo ɔka utsyɛ eso. ¹⁹ Se ɔsu ɔdufɛ Efesoo, ɔyani Priskila ku Akwila ɔtsyɛ mfo. Nya wɛ dɛdu ɔsu Yudafo eto katsyakɔ lɛ ɔsu ɔlɛ asa obe ku Yudafo ba nkpe mfo. ²⁰ Betidi ɛlɛ wɛ lekpakpa bɛ lɛ ɔkɛ lɛ mɛ ɔflo sɛkɛ, fɛɛ wɛntɔnɔ. ²¹ Lɛ nyaso se ɔnlɛ buluu, ɔtɛyi mɛ nkɛ, “Lɛ Onanto atɔnɔ, muusinkli mbɛ mi ɔflo.” Nya ɔdufɛ lɛ ɔkɛ ɛsuɛ nya ɔdu lɛ Efeso.

²² Se ɔsu ɔdufɛ lɛ Kaisareaa, ɔfe ɔsu Yerusalem nya ɔsu ɔsiɛsɛ bafokanɔfo mfo. Nya usi ɔfe ɔsu Antiokia. ²³ Se ɔsiɛ mfo sɛkɛɛ, usi ɔdu ɔye ɔbɔ lɛ Galatia ku Frigia. Nya lɛ lefe nɛmfo ɛsuɛ, ɔtsyilama mfo kenke ɔbe bafokanɔfo ba nkpe lɛ dikuku mfo, nya ɔkakpe mɛ nkɛale.

Apolo Ɛsu Efeso.

²⁴ Nya Yudanyɛ utsyuɛ dɛbɛ Efeso. Wɛ ni Apolo. Bɛlɛ wɛ lɛ Aleksandria. Nya uyifo utidi wɛ nkpe kenye laafo etiki budi, nya unyi Awɔnisa Kenkɛ eto kɔkue eto etiki tsya. ²⁵ Ekpe bɛ wɔɔnɔ Bonamute eto diye ɔnɔ nya woedi etiki itsyi lɛ Yesu ɛsuɛ ku ute tsyaa, Yohanes eto ntu flɛsɛflɛsɛ eto etiki hɛ ete unyi. ²⁶ Nya se ɔnyɛ ɔnlɛ etiki budi ku wɛ utu ku ɛsuɛale lɛ Yudafo eto katsyakɔ mfo fe Priskila ku Akwila lɛnɔ, bɛkpa wɛ bɛsuko mɛ diyo bɛsu bɛlɛkɛ Boanto eto Ditiki Sɛɛ nɛmɛ kasɔ kukɔnɔ bɛtɛ wɛ nya bɛtɛ wɛ asa bawunsɛ.

²⁷ Nya se Apolo dɛbu disi nkɛ woosu Akaiia, Efeso eto bafokanɔfo ɛsu bɛwunsɛko wɛ nya bɛwɔni kɔkue

bátsyese bafokanɔfɔ lə Akaia mfó bə lə úbə mfóo, lə bafɔ wə kukɔnɔ. Se úsu údufə mfóo, ówunsəko betidi kpə ba léfiani bafokanɔfɔ eyɛ lə Onanto eto lefonə əsuə. ²⁸ Nya óso Yudafɔ ani lə kase unə etiki ku ku ute lə betidi nti. Nya etiki nnya nkpe lə Awɔnisa Kenke eto Kukue əsuəə, úfi úləkə óte ékpa wuee bə Yesu ni Nwə Onanto Lékpɔ Ǿhile Utsyá.

19

Paulo Ésu Efeso.

¹ Lə lefe nə Apolo ləkɛ lə Korintoo, Paulo tsya áyɛ lə akpa eto kusu nya úsu údufə lə Efeso. Mfo úsu únyə bafokanɔfɔ bətsyuə.

² Nya óto mə nkə, “Idu lefe nə bəfo bɛnɔɔ, bíofo Lɛwɔnɔ Kenke?”

Nya bətɛyi wə bənkə, “Owo lo! Be ni Lɛwɔnɔ Kenke fɛ? Bóannɔ tɔ ni kulesa saa.”

³ Nya usi óto mə nkə, “Nyalɛ nte ntufɛsəfləsə eto lekpa beyifo mi?”

Nya bətɛyi wə bənkə, “Yohanes eto ntufɛsəfləsə eto lekpa.”

⁴ Nya Paulo díləkə kasɔ óte mə nkə, “Yohanes əfləsə betidi ba ditsyi bəwuninsə lə mə abua əsuə. Nya ótɛyi mə nkə ele bə bafɔ utidi wə luubə lə wə kama banɔ. Nya utidi əmfo ni Yesu.”

⁵ Nya se bánɔ ditiki nəmfoo, bətɔnɔ nya úfləsə mə ntu lə Bonamute Yesu eto diye əsuə. ⁶ Nya se nə Paulo dífi ani útəkə lə mə əsuəə, Lɛwɔnɔ Kenke əbə dísiə lə məmblɛ əsuə, nya bətsyiko bele bele bətɛyi nya bələkə Onanto eto ditiki kɛnyɛ bəte. ⁷ Nya basani bamə eto utu lídi fe lefosi inuə.

⁸ Nya se Paulo dísu Yudafɔ eto kat-syakɔɔ, údi mə etiki ku ute lə afa ətsyə əsuə, úləkə asa kasɔ óte mə ku kasɔnɔnɔ nya ókplatsya kekleke lə kase wookpa mə nsusu usuko Onanto eto Sekakedikɔ əsuə. ⁹ Fɛɛ mə bətsyuə méntsyue wə ditiki sɛɛ nəmə ato nya báni bɔfokanɔ, nya lə betidi eto ənəmii, bédi etiki bua nnya dínyə lə Onanto eto kusu se əsuə. Nyaso Paulo édu lə mə ɔflɔ nya ókpa bafokanɔfɔ óyenko nya bədu bəsu Tirano eto suku eto diyo. Mfóo, nya ókatsyako mə diyi saa, kédufə lə etiki əsuə ku mə.

¹⁰ Itə alɛ ənuə əsuəə, ókɛ mfó óte mə

asa. Nya Ditiki Sɛɛ nəmfo dísensə eyɛ ísu Asia ku lekpa ke nəmfo kenke. Nya mba ni Yudafɔ ku mba lenni Yudafɔ tsya lenɔ ditiki nəmə.

Skeva Eto Bebi Ekuanse Ábɛbɛ Ǿsuəale.

¹¹ Nya Onanto díte Paulo əsuəale nnya úfi keyifo ayanisa. ¹² Nya lə bəfi wə ofiamɛ nye wə əsuə eto awu bétidi ufimfi utsyuə lə əsuə koo, úkənyə bufitsyatsya, nya ékala awɔnɔ bua tysa kabɔnko lə betidi ba əsuə ekɛ.

¹³ Nya Yudafɔ bətsyuə ba ni bafate ba laatsyilama idu kalebe isu kalebee, ébu bənkə bofo bɔyɛ lə Bonamute Yesu eto diye əsuə bala awɔnɔ bua lə betidi əsuə. Nya bətɛyi bənkə, “Nnla mi lə Yesu wə eto diye əsuə Paulo laayɛ kala mi mbɔsə lə utidi əmfo əsuə!” ¹⁴ Nya betidi ba nle nyamfó eto okle buyifo éyifo bakosobi ekuanse ba ni Yudanyə utsyuə wə ni Usumunyə Ninə wə baakpo Skefa eto bebi.

¹⁵ Fɛɛ se bəsu bə beedi lɛwɔnɔ bua ditsyuə etikii, lɛtɛyi mə nkə, “Mɔɔ nnyi Yesu, nya minyi Paulo tsya. Fɛɛ mimii, bawoe bini?”

¹⁶ Nya utidi əmə əsuə lɛwɔnɔ bua nəmfo nsii, lɛblɛ mə! Nya báfo afabe tinti, nya bətsyetsyi bábɔ lə diyo nəmə leyaleya!

¹⁷ Nnya díbə mfó ésensə efia Efeso kenke itə bə Yudafɔ ku mba lenni Yudafɔ kenke ánɔ nnya. Lə nyamfo esoo, sikpi əmuə mə tinti, nya Bonamute Yesu eto diye disi lebe kato lekpe. ¹⁸ Nya mba letsyi akɔəsi bəwuninsə eto bətsyuə kpə díbə bələkə mə asa bua nnya bəyifo kasɔ lə betidi eto ənəmi. ¹⁹ Nya mba ni bafate lə mə nti dífi mə afa eto ekue ku kekue ku bɛbɛ báboko nya bətɔnsə nnya lə betidi eto ənəmi mfó. Ekue ku asa nyamfo kenke eto koya ebuyifo fe sika flubia eto akpi fosi anɔ. ²⁰ Nyamfo lə bote kase Bonamute eto ditiki dísensə ku əsuəale, nya éfo mfo kenke.

Bulə Ǿbə Lə Efeso.

²¹ Nyamfo eto kamaa, Lɛwɔnɔ Kenke ələkə léte Paulo nkə ɔyɛ usu Makedonia ku Akaia lə usu Yerusalem. Nya Paulo lɛtɛyi nkə, “Lə ndufə mfóo, ele bə nye nsu Roma tsya.” ²² Nya ótsyese wə

bawunsəkotsyuə inuə, Timoteo ku Erasto nkə bákato wə lə Makedonia lə ubə. Nya wə lətsyimε ɔkε kama lə Asia mfó itə lefe sεkε.

²³ Nya lə lefe nəmfóo, bulə kplε əbə lə Efeso itsyi lə kusu ko əsuə Kristo nkə bəasiə nkpə eso. ²⁴ Nwə dínə bulə bomfo óboko ni utidi wə baakpo Demetrio wə ni ɔtsyuentsyuε wə leefi sika flubia katsyuε Artemi eto esumuyo kεkε. Nya nnya bote kənə kutəkə kpə kaboko wə ku wə bawunsəkotsyuə. ²⁵ Diyi lónii, Demetrio ákpadi batsyuentsyuε ba kenke bátisya nya ótɛyi mə nkə, “Bayimi, biyi biə buənyə kutəkə kpə ketsyi lə bo keyifo kamfo əsuə. ²⁶ Nya bənle bɔnɔ, kənyə sitinti kase Paulo əmfɔ nle bo keyifo kamfo bobiasə kakpe bo kofani, nya ɔnlε betidi kpə eto nsusu bobiasə nkə befia eto asa nnya boeyifo kenke menyifo lesa nə ele bə bakpe disi kasɔ bətə! Lə nyamfo eso bo bikətete ébubə kasɔ! Nya inni Efeso mfo mate ni kaka nyamfo nle bubə. Bomu εlε bubə lə Asia eto kasɔ kenke! ²⁷ Nya inni bo mate eto keyifo ete lɔɔsɔɔ kasɔ! Sitintii, Boambe Ufiə Kplε Artemi eto diyo ku wə dibu ebonya lə Asia mfo ku lə kawunsia kenke!”

²⁸ Se bánɔ Demetrio eto etiki nyamfoo, ɔblo éfi mə nya bényenki tinti nya báfā bembembe bátisyi bənkə, “Efoso eto Ambe Artemi ni Ufiə Kplε Kenke!” ²⁹ Nya kudu ko bákpo dísensə kófo umə əmə kenke. Nyaso bátisya fe ditsyukpa nya bəmuə Paulo eto bayetsyuə inuə bətsyuə ba baakpo Gaio ku Aristarko ba ditsyi Makedonia. Nya bákpa mə bésuko umə əmə eto katsyakɔ. ³⁰ Nya Paulo tsya léla nkə lə wontsya lə usu mfo, fεε bafokanɔfɔ fεfε mántonɔko wə nko. ³¹ Nya lekpa nəmfo eto beninə ba díyifo Paulo eto bayetsyuə tsyaa, léla ɔtɔnkpe bákpe wə bále wə lekpa bənkə woensu mfó lə usu ufi wə əsuə okpe lə nnya əsuə kulaa!

³² Nya lə lefe nəmfó əsuə, diyo nəmə kafo eyi ku kudu. Nya betidi ba díbə bátisya mfóo eto utsyuə saa ku wə lesa nə ɔnlε bətɛyi. Nya mə nti kpə mánte lesa nə eso bəbə mfo. ³³ Nya Yudafɔ bətsyuə díkə Aleksandro bə usu unyə sɛtɔ lə okpasə lesa nə díbə. Nya Aleksandro lébesə ani

kato nkə utsyuə saa yε kudu bokpo lə ɔtɛyi mə lesatsyuə. ³⁴ Nya se betidi bamfo dínə bə Yudanyə unii, besi betsyiko kudu bokpo kafa bembembe itə fe abombosɔsɔ ənuə. Nya bátisyi bənkə, “Efoso eto Ambe Artemi ni Ufiə Kplε Kenke!”

³⁵ Efo lefe fe Aba eto unyəsia ninə wə nkpe mfo léfo mə bəkɔnsə, nya údi etiki ɔtɛyi mə nkə, “Mɔ bayimi, Efesofɔ, utsyuə saa lə mi nti yi nkə Efeso mfo ni Ufiə Kplε Artemi eto kəsiəkɔ. Nya wə kakpakɔ eto leba kənkeε, áfankli ditsyi kato díbə kasɔ, nya lenkpe lə bo nti. ³⁶ Nya kutsyuə saa əmbə lofo ditiki nəmfo sidia butəkə. Nyaso biyuəsə mi akɔəsi nya bieyifo kulesa saa lə ləbɔlɔfi əsuə. ³⁷ Itsyise betidi ba bímuə békpa béboko mfoo, bényu kulesa betsyiko lə Disumuyo nye babiasə bo Ufiə Artemi eto diye tsya. ³⁸ Fεε lə Demetrio ku wə batsyuentsyuε ənyə bə bakpe ditiki ditsyuə lə utsyuə əsuə, bakpronkpo kpe mfo. Nya bonkpe eyi nnya əsuə baakpo akpo. Lə báyifo kabua kətsyuə, bofo ke buləkə kate mə mfó. ³⁹ Fεε lə lesa bamba ditsyuə kpe bela biə biefi bisukoo, bitə lə bufi busuko umə eto beninə ɔfɔ. ⁴⁰ Itsyise nyamfo lə bote fenkə bɔle botaka kənyə lə Aba əsuə. Lə Romafɔ eto bamamanyə əbə bənyə mmi eto diyi nəmfo eto asayifoyifoo, boəmbofo kənyε buləkə, nya buunə bo koto.” ⁴¹ Nya se ɔtɛyi etiki nyamfo nkoo, útə bésensə bédú.

20

Paulo Ésu Makedonia Ku Akaia.

¹ Lefe nə bulə bomə díyuə kənyεε, Paulo ákpadi bafokanɔfɔ bəbə bátisya lə kalebe kani. Nya se ókpe mə nkεale lə mə bɔfokanɔ əsuə ólɔsə, ókla mə fe údu úsu Makedonia. ² Se údu ɔntɔɔ, Paulo áyε lə kəmə ka nkpe lə lekpa nəmfo kenke nya údi mə etiki kpə úfi ókpe mə nkεale fe úsu údufə Akaia. ³ Úsiə mfó fe afa ətsyε. Lefe nə ɔnlε əsuə bumuə nkə lə usu Siria, únyə útsyε lekpo nkə Yudafɔ ba nkpe mfó lə wə ukpə eto esu bəbεbε. Nyaso úfi nsusu bio nkə wesinkli usu ɔyε Makedonia. ⁴ Lefe nə ɔnlε buduu, betidi kpə ətəkənkɔ wə. Betidi bamə ni Sopater

wə dítsyi Beroia wə ni Piro eto ubi ku Aristarko ku Sekundo ba ditsyi Tesalonika ku Gaio wə dítsyi Derbe ku Tihiko ku Trofimo ba ditsyi Asia eto lekpa ke ku Timoteo. ⁵ Mba mfo átõ bo bæ beesu bænyə bəsəkə bo læ umə wə baakpo Troa. ⁶ Nya læ Yudafɔ eto Nnamfokuã Eto Abolo Eto Eyididi eto kamaa, búfi ɔklo nya búdu læ Filipi, nya búsu bútu mə læ Troa læ eyi anɔ eto kama. Nya búsiə mfó éfo eyi akuanse.

Paulo Ésu Troa Lɛfɛfɛ.

⁷ Nya læ Kɔsida eto diyi tutɛɛ, bótsya læ kalebe kani boə læ budi Bonamute eto didisa læ bətsyuə. Nya se Paulo læbə budu kəsiasə esoo, údi etiki ikulə isu taa ntsyenti. ⁸ Nya báto kakadiɛ kpə bətsyə læ abanslo eto diyo nə əsuə bótsya mfó. ⁹ Nya se Paulo eto etiki nle bukulə esoo, selabe éfi okosobi wə baakpo Eutiko læ lefe nə unsi læ diyo nəmə eto mfensle əsuə. Ófankli utsyi læ abanslo eto botokətəkə tsyɛfə mfó úbə ɔsɔ læ kasɔ. Nya se bəsu bətsyi wəə, bənyə bæ úkpə. ¹⁰ Fɛɛ Paulo áyifə úsu kasɔ, úsu dikpefi nəmə ɔflo nya úbə kasɔ ɔbuta ni nya útsyi ni óboko wə akɔ nya ɔtɛyi mə nkə, “Biankpo kudu! Okpe nkpə!” ¹¹ Nya məmblɛ dísinkli bəsu kato mfó bəsu bədi Bonamute eto lesa nəmə. Lə nnya kama Paulo esi úsiə údi etiki isu ese kalesiasie fɛ údu. ¹² Nya se bákpa okosobi əmə ku nkpə besuko diyoo, əsuə əyuə mə tinti.

Paulo Etsyi Troa Úsu Mileto.

¹³ Nya Paulo dífi akpa eto kusu úsu Aso. Fɛɛ læ kase útsyue əsuəə, bo éfi ɔklo bóto wə setɔ bæ læ busu butsyi wə læ mfó. ¹⁴ Nyaso se úbə útu bo læ Aso mfóo, údufə læ ɔklo əmə əsuə nya bonko wə kenke lídu búsu Mitilene. ¹⁵ Búdu læ mfó nya læ kəsiasəə, búsu bóyo Kio. Nya læ diyi nəmfo eto kəsiasə tsyaa, bóyo Samo. Lə diyi tsyɛfə əsuəə, búsu búdufə Mileto. ¹⁶ Paulo mánla nkə bobiasə lefe kpə læ Asia mfó nyaso útə bókpia Efeso bófe, itsyise ɔlɛ bɔkɔsɛ. Nya utsyue nkə læ woofoo, ele bæ udufə Yerusalem læ Pentekoste eto diyi əsuə.

Paulo Ákla Efeso Eto Bafokanɔfɔ.

¹⁷ Nya se búsu búdufə Mileto, ókpe batɔnkpe læ Efesofɔ eto bafokanɔfɔ eto beninə ɔflo nkə bæbə bənyə wə mfó.

¹⁸ Nya se bæbəə, ɔtɛyi mə nkə, “Bayimi, mible ta yi kase minke læ mi le nti lefe nə kenke minke mfo əsuə, idu læ diyi tute nə mímbə míndufə læ Asia eto kasɔ mfo íbə əsə mɔmɔ. ¹⁹ Binyə kase mímbokosə əsuə kasɔ míntə Bonamute, læ kanyi ku binəntu əsuə ɛyɛ læ Yudafɔ eto kase bála bæ balo mə eso. ²⁰ Bɛlɛ ola bebe mə. Minni futsyə nkpe disiale. Bonamute eto asa nnya minyi læ wə əsuəə, nnya ni lesa nə míntɛ mi nɛ, nya mémfi kulesa nkula mi. Nte Bonamute eto Ditiki Sɛɛ nəmə læ betidi nti ku læ mi ayo. ²¹ Nya kalebe saa mínsuu, nteyi Yudafɔ ku mba lenni Yudafɔ kekkele minke bayɛ asa bua buyifo læ batsyi bawuninsə befi mə əsuə bətə Onanto, læ bafɔ Bonamute Yesu banɔ.

²² “Nya mɔmɔɔ, Lɛwɔnɔ Kenke lɛ mə bɔtɛyi nkə nsu Yerusalem, nya minnyi lesa nə læbə mə busu ketu mfó. ²³ Fɛɛ læ kəmə ka kenke mínyɛ míntɛ, nyi miə Lɛwɔnɔ Kenke ələkə ótɛ mə nkə moolabee diyo nyə kanyi. ²⁴ Fɛɛ meenfi mɔ nkpə fe lesa nə lefe itə mə. Lesa nə lefe itə mə ni bæ nlosə keyifo ka Bonamute Yesu lékpe mə kɔni nkə nyifo. Nya keyifo ka ókpe kɔni nkə nsu nyifo ni bæ nteyi betidi Ditiki Sɛɛ nəmə itsyi læ Onanto eto lefonə əsuə.

²⁵ “Nyasoo, nyi miə mimba kenke lenɔ mɔ asatete itsyi læ Onanto eto sekakedikɔ əsuəə, ensie embotsya ku mə bio. ²⁶ Nyaso mmii, mətə mi bote minke læ utsyue áyansə wə nkpə eto kusuu, beembufi utidi əmfo eto kabua balo mə dikpi. ²⁷ Sitintii, mémfi Onanto eto sekakedikɔ eto kusu eto asa nkula mi. ²⁸ Lə nnya esoo, bebe mi əsuə kukɔnɔ. Lɛwɔnɔ Kenke díyifo mi mba ni batɔnkotɔnko bæ læ bɛlɛ wə bebi ba Onanto dífi útə mi nkə bɛlɛ mə ola. Bɛlɛ mə kukɔnɔ, itsyise Onanto eto ubi dífi wə kɔtɔ ókpo kasɔ læ mə disí úfi úləkə mə utsyiko læ mə abua əsuə. ²⁹ Nnya minyi ekpa ko mə ni bənkə læ nyani mi ntsyəə, betidi ebubə bataka bænyə bakpɔ mi bələ mi nya boosensə mi fe kase bekiti laakpɔ ku basamu kesensə mə. ³⁰ Nya læ mi nti kulaa tsyaa, mi bətsyuə ébusinkli læ Ditiki

Sεε nāmē kama bawε mi, bákpa betidi kpε báyenko læ mē kosate eto bidiabidia eto asatete əsuə. ³¹ Bitəkə ənə bikabe læ bekloma kase mínkplatsya ku binəntu læ mi disi nya mínte mi asa ketsye ku kakōmi itə alε ətsyə nnya minke mi lenti əsuə.

³² “Nya mōmō mfoo, mfi mi nkpe læ Onanto eto ani bæ læ ose mi. Lə wə ditiki nə laawunsəko betidii læ lekpe mi nkεale læ bōfokanō əsuə bo luutə biunyə kediko læ Onanto eto, fe mba úləkə ókpo atsyō utsyə itə wə əsuə. ³³ Mánssəsə ənəmi læ kuutsyūə saa eto sika sia nye sika flubia nye bikələle əsuə. ³⁴ Mi kosate yi biənkə mō ani nyamfo mímfí mínyifo keyifo fε minle budi nya mimfi minle betidi ba lætəkəko mε bobe. ³⁵ Nyifo nyamfo kenke læ mfi nte mi kase ele bæ bukawunsə ko bakombo, nya læ bekloma ditiki nə Bonamute Yesu lætəyi nkə, ‘Asa butə ətə disuəyūə enso bofo.’ ”

³⁶ Nya lefe nə Paulo dídi etiki nyamfo ólosəə, óse akonki nya wə ku mē léto ola. ³⁷ Nya məmble lekōbə wə bále nya béwi nku itsyise balε budu læ bətsyūə əflo. ³⁸ Nya nnya kulaa lesō mē nkuenlo bokpe ni nnya ótəyi mē nkə bensiebunyə wə bio eso. Nya bákpa wə bésu bətsyə kusu læ oklō əmə əflo læ lekpo kenye mfó.

21

Paulo Ési Usu Yerusalem.

¹ Nya se bətsyə bo kusu bālosəə, búsu búdufə læ oklō əmə nya bóyila búsu Kos. Se kale dísiəə, búsu búdufə Rodo nya búdu mfo búsu Patara. ² Mfo nya búfi oklō wə ntō læ Foinike, nya búdu. ³ Se bóntō, búnyə Kipro eto kasō, nya bóye boofe mfo nya búdu bóye ukúe eto lek-pake búsu búdufə Tiro læ Siria eto kasō. Nya búsu kaka booləkə bikə bia nkpe læ oklō əmə kafo. ⁴ Se bóyifə búsu uməə, búnyə bafokanōfo ba nkpe mfó. Búsiə læ mē əflo eyi akuanse, itsyise Ləwōnō Kεnkε díkələkə óte bafokanōfo bamfo lesa nə luubə læ Paulo əsuə, nyaso bále Paulo lekpa kpa bæ woensu Yerusalem lefe nāmfo. ⁵ Fεε se lefe nə ele bæ budu læ mē əflo léyoo, bafokanōfo mfó ku mē besio ku bebi kenke ákpa bo esu bətsyə kusu læ

lekpo kenye, nya bomblε lése akonki bóto ola. ⁶ Nya bútsyə bətsyūə esu fε búdufə læ oklō əmə kafo, nya mē tsya dísinkli bésu mē ayo.

⁷ Se búdu læ Tiroo, búnyə læ Ptolemai. Mfo búsu búsiəə bafokanōfo ba nkpe mfo, nya búsiə læ mē əflo diyi lōni. ⁸ Nya se kale dísiəə, búdu mfó búsu Kaisarea. Búsu bōsōnō Ditiki Sεε eto otsyabe Filipino. Uyifo bawunsəkotsyūə ekuanse ba bələkə læ Yerusalem eto oní. ⁹ Ókε bebisiobi ena ba lensi tō bəsə. Beyifo Onanto eto bənyeləkətidi.

¹⁰ Nya búsiə mfó eyi ətsyūə. Lə lefe nə bōkε mfó, Onanto eto unyéləkətidi utsyūə wə baakpo Agabo étsyi Yudea úbə mfó. ¹¹ Nya se úbə bo əflo, ónyankli abōsu nya Paulo lékle læ nkε nya úfi óklō wə kosate eto ani ku akpa nya ótəyi nkə, “Ləwōnō Kεnkε læ bōtəyi nkə, ‘Nko ke Yudafō lookle abōsu nyamfo eto osate læ Yerusalem nya boofi wə besu bakpe læ mba lenni Yudafō eto beninə eto ani nε.’ ”

¹² Nya se bóno etiki nyamfó, bo ku betidi ba nkpe mfó kenke ále Paulo lek-pakpa boə wensu Yerusalem. ¹³ Mfó nya ótəyi bo nkə, “Beso bəənle nku buwi nya bənle mε ani bolo mē? Ntōnō miə bakle mε læ Yerusalem, læ nsu nkpe læ Bonamute Yesu eso.” ¹⁴ Nyaso lefe nə búnyə boə boəmbōfo wə nsusu bōtsyi kawuninsəə, bóyani wə nya bōtəyi wə boənkə, “Bonamute Yesu eto lelabi bæ itə.”

¹⁵ Lə eyi nyamfo eto kamaa, bomblε əmuə bikə nya búdu búsu Yerusalem. ¹⁶ Nya Kaisarea eto bafokanōfo eto bətsyūə tsya dítənkō bo. Bákpa bo besuko Kipro eto uninə wə baakpo Mnason bæ læ búsu bōsōnō wə əflo mfó. Uninə əmfō eyifo ofokanōnyə koko. ¹⁷ Nya se búdufə Yerusalem bafokanōfo nkpe mfó áfo bo kukōnō tinti.

Paulo Esu Nkə Lə Úsu Unyə Yakobo.

¹⁸ Se kale dísiəə, Paulo ákpa bo nya búsu búnyə Yakobo ku Yerusalem eto bafokanōfo eto beninə. ¹⁹ Nya se búsiəə mē bólosəə, Paulo átəyi mē asa nnya kenke Onanto leyε læ wə əsuə úyifo læ betidi ba lenni Yudafō nti.

²⁰ Se bétsyue wə ato balosəə, məmble kenke átəsə Onanto. Nya báteyi wə bənkə, “Ŋyimi lala, ənyə kase Yudafo akpi akpi kpə díkafo bāno nya banle Moses eto afi lə kōni keklege. ²¹ Bətsyuə áteyi mə bənkə fə leteyi Yudafo ba nkpe lə nlebe nlebe fə bensidi Moses eto afi ku bo akpayifoyifo, nya fáteyi tsya fənkə mba ni Yudafo tsya mensila mə bebi alo. ²² Lə nyamfo eso be ele bə buyifo mómə? Buyi boə bəəbə esu bəbəbe kəbə. Itsyise bōno bə əbə ákpe lə bo oflo mfo.”

²³ Nya bətə wə nsusu bənkə, “Bokpe betidi ena bətsyuə lə bo mfo, ba díkaka ntamu. ²⁴ Yenke mə esuko Yudafo eto Disumuyo mfó nya lə fə nku lə bəkpí mi esi nya lə awunsəko mə lə bafə mə disikpinkpi eto kayo. Nyamfo luutə utidi saa nyə nkə sidia báteyi lə fə əsuə, nyaso fintsyə le Moses eto kəfi budi lə kōni. ²⁵ Nya bafokanəfo ba lenni Yudafo, bōwōni ekue bütə mə bóteyi mə boə, bayə edisa nnya béfi bətə bəfiə kedi ku kəto ku bebuki ba baawaninsə simuə kaalo eto sinə eto budi, lə bayə sēsōno budi.”

²⁶ Nyaso se kale disiaə, Paulo ákpa basani bamə nya bésu bəyifo disikpinkpi eto lekpa nəmə. Nyamfo eto kamaa, úsu Yudafo eto Disumuyo úsu útə besumunyə bote eyi nnya kama fə disikpinkpi eto lekpa nəmə loolo itə lə befi kedi eto bikə baboko lə beyifo keditətə eto lekpa lə mə disi.

Bəmuə Paulo Lə Yudafo Eto Disumuyo.

²⁷ Nya se íbu səkə lə eyi akuanse nyamə lə eyoo, Yudafo bətsyuə étsyi Asia eti bəbə bənyə Paulo lə Yudafo eto Disumuyo mfo. Nyaso bákpađi betidi bətsyuə bāso lebo nya bəmuə wə. ²⁸ Nya bənyə mfó banle kudu bokpo bənkə, “Israel eto basani, bəwunsəko bo! Osani əmfo ni nwə nle botsyilama kate betidi kenke lə nlebe nlebe asa nnya ínyə lə bo betidi ku afi ku Disumuyo nəmfo əsuə. Nya kama tsyaa, woakpa mba lenni Yudafo kedufənkə Disumuyo nnya nle bote nkə bákpe bo Yudafo eto kakənkəko kamfo kəfi!” ²⁹ Báteyi nko itsyise lefe nə lefe məə, bənyə bə Paulo ku Trofimo wə ni

Efesonyə bale bəyē kafe lə Yerusalem. Lə nyaso béfi nsusu bə ókpa wə úsuko Yudafo eto Disumuyo mfó.

³⁰ Nyaso se banle kudu bokpo nkoo, étakasə betidi kenke lə umə əmə nya bātaka ku kudu nya bətsyetsyi bésu bātsya lə kusumuko mfó. Bətsyuə ənə Paulo babənkə lə Disumuyo nya bėti biku kenke. ³¹ Nya lefe nə bāla bə lə balo wəə, Romafo eto bamamanyə eto otənkotənkə kplə ánə nkə Yerusalemfo kenke átaka bənyə bale bulə bokpe. ³² Lamfolamfo, ókpa bamamanyə ninə ku bamamanyə bətsyuə óyenko nya bésu kaka banle bulə bokpe mfó. Nya se mba ntənkə mba nle bulə bokpe dínyə bamamanyə bamfóo, báye Paulo bəble.

³³ Mfó nya otənkotənkə kplə əmə díte kusu nkə bəmuə Paulo nya béfi amana ənuə bákpe wə. Nya fə óto óno utsyə eto okle utidi əmfo ni ku lesa nə úyifo.

³⁴ Nya betidi bamfó eto utsyua saa eto lesa nə óteyi lebo lete. Nya se bamamanyə eto otənkotənkə əmfo māmfo ditiki saa nə banle bəteyi kaso bəno itsyi lə kudu ko betidi bamə nle bokpo esoo, óteyi nkə bakpa Paulo besu beti bakpe lə bamamanyə eto diyoo. ³⁵⁻³⁶ Nya lefe nə báyo kesiee, ibə bə ele bə bamamanyə bamə tsyi Paulo ku mə ani babesə kato itsyi lə leblofi keklege nə sitiditu siamə dífi lə Paulo əsuə eso. Nya bətəkəko mə ku kudu bembembe ku etiki bənkə, “Belo wə!”

Paulo Edi Etiki Ulakə Isua Kaso.

³⁷ Nya lə lefe nə baala bə befi wə besu beti bakpe lə diyoo, Paulo áteyi bamamanyə eto otənkotənkə kplə nkə, “Əəntə mə kusu lə ndinko fə etiki səkəe?”

Nya bamamanyə eto uninə əmə letə wə nkə, “Bee! Aano Sigriki fə?” ³⁸ Nya usi óto wə nkə, “Inni fə ni Egiptenyə wə lékpa bewudifo akpi ana ba létaka bənyə lə Aba əsuə lefe nə léfe mə lə mfóo, nya bətsyetsyi bədu bésu mfiminti kafo?”

³⁹ Nya Paulo dílakə kənyə nkə, “Yudanyə mini. Bále mə lə Tarso lə Kilikia eto kaso. Nya umə əmfóo, enni umə kəkə. Lə nyasoo, lekpakpa tə kusu lə ndi ko betidi bamfo etiki.”

⁴⁰ Nyaso uninə əmfo átəno útə Paulo kusu nkə udinko mə etiki. Nya Paulo lebo

úbə únyə læ kesie eto atalakpoe mfo nya óbesə ani kato nya óteyi mə nkə bedi kã. Nya se bédí kãã, údi mə etiki læ Yudafɔ eto sele əsuə nkə,

22

¹ “Boantomə ku bayimi ba letsya mfo, nle mi taflatsye boto! Bitə kusu læ nkpasə mi etiki nyamfo læ benɔ.” ² Nya lefe nə bánɔ bæ Yudafɔ eto sele ɔnlɛ budii, bésinkli báye kudu bokpo, betsyue wə ato. Nya Paulo leteyi mə nkə, ³ “Yudanyə mini, nya bále mə læ Tarso læ Kilikia eto kasɔ. Fɛɛ Yerusalem mfo mínsu suku. Gamaliel léte mə asa. Báte mə boantomə eto afi ku mə akpa kenke. Nya mímfí mɔ lɛkɔəsi kenke míntə Onanto fe kase mi tsya nle buyifo mmi. ⁴ Nya idu læ lefe nəmfóo, ntsyə kasɔ ku bafokanɔfɔ læ kusu fɔfɔ komfo əsuə butəkəko, nya mínlə miə balo mə. Nyaso rímuə basani ku besio nkpe læ Aba eto diyó. ⁵ Usumunyə Ninə Kenke ku katsyakɔ kamə eto uninə saa ebudi nya minlɛ bɔteyi mfo eto adansie, itsyise mə díkawɔni ekue kətə mə bæ nsunkeyifo asa nyamfo. Nya lefe nə míntɔ læ Damaskoo, bətə mə əsuəale bənkə nnyə bafokanɔfɔ ba nkpe mfóo, læ mmuə mə, læ nkle mə mfi mboko Yerusalem bæ læ bənə mə koto.

Paulo Édi Etiki Itsyi Lə Kase Ótsyi Lɛkɔəsi Ɔwuninsə Əsuə.

⁶ “Lə lefe nə mínyɛ míntɔ ibu sɛkɛ læ ndufə Damaskoo, iyifo fe kakɔmi eto lefosi abombo ənuəə, lamfolamfo diyənde kekkele ditsyua ditsyi kato díbɛ lékpo mə læ əsuə! ⁷ Nya míndu míno mínkpo læ kasɔ nya míno se ɔkɔɛ utsyuə nle etiki budi káteyi mə nkə, ‘Saulo, Saulo, beso fənyə mə læ əsuə mmə?’

⁸ “Nya míntɔ mínkə, ‘Bonamute, owə feni?’

“Nya usi údi mə etiki nkə, ‘Mɔ ni Yesu Nasaretnyə.’ ⁹ Nya betidi ba ku mə nyɛɛ, ənyə diyənde nəmfó. Fɛɛ bánno utsyə wə nle etiki budinko mfo eto ɔkɔɛ.

¹⁰ “Nya míntɔ wə mínkə, ‘Bonamute, be ele bæ nyifo?’

“Nya usi óteyi mə nkə, ‘Taka, læ esu Damasko. Mfó moote fə lesa nə mínləkə fə miə læ eyifo.’ ¹¹ Diyənde kplɛ nəmfó ába mə ənəmi itə bæ betidi ba bonko

mə nyɛɛ, ləkobe mə læ kɔni bále fɛ búsu búdufə Damasko.

¹² “Nya, osani utsyuə akɛ mfó wə baakpo Ananias. Uyifo utidi wə leebu Onanto tinti, nya woayɛ læ bo afi əsuə tsya. Nya Yudafɔ ba nkpe mfó kenke leebu wə tinti. ¹³ Utidi əmfó əbə únyə mə læ ɔflo nya óteyi mə nkə, ‘Ɔyimisani Saulo, sinkli ənyə asa!’ Lə nya koo, mɔ ənəmi lékpa kɛ, nya mínyə wə!

¹⁴ “Nya óteyi mə nkə, ‘Bo bana eto Onanto ni futsyə díləkə fə nkə laate wə lelabi, nya læ ənyə wə Ubi Kenke læ ate wə tsya, læ anɔ wə etiki itsyi læ wə kɛnyɛ. ¹⁵ Ele bæ fi nkomə eto ditiki nəmfó esuko kalebe saa fe odansie esu ateyi betidi kenke lesa nə fənyə nya fanɔ tsya. ¹⁶ Nya mɔmɔɔ, kulesa mensi bu. Taka ənyə, læ afo ntuflesəfləsə eto lekpa. Lə akpadi wə diyɛ, læ uflə fə abua uwi.’

Onanto Ákpe Paulo Nkə Úsu Mba Lenni Yudafɔ Ɔflo.

¹⁷ “Nyamfo eto kamaa, nsinkli nsu Yerusalem. Nya lefe nə mínsu Disumuyo minlɛ ola botoo, íyifo mə fe selabe minlɛ, nya mínyə buləkəkate butsyuə. ¹⁸ Mfó nya Bonamute kosate leteyi mə nkə, ‘Kɔse læ edu læ Yerusalem, itsyise betidi ba nkpe mfo embutsyue fə ditiki nə fɔteyi itsyi læ mə əsuə koto.’

¹⁹ “Nya míntə mbuayɛ mínkə, ‘Bonamute, məmblɛ yi bənkə mɔ díkesu katsyakɔ isu katsyakɔ keso kəmuə bafokanɔfɔ nya mínkablɛ mə. ²⁰ Lə lefe nə banlɛ Otsyabe Stefano boloo, míntsyə átɔno ku mə, nya bələkə mə awu kato bətə mə mínlɛ fə bákato wə aba kalo.’

²¹ “Nya Bonamute leteyi mə nkə, ‘Taka, læ ama kusu itsyise kaka minlɛ fə bɔtsyese atsyo tinti læ betidi ba lenni Yudafɔ nti!’ ”

²² Lə lefe nəmfó kenke, betidi bamfó nyə kpoo banlɛ wə ditiki ato butsyuə. Fɛɛ lefe nə údi wə ditiki nəmfó ólosəə, məmblɛ ákpo kudu bátəyi bənkə, “Aa! Lo wə ku wə ditsyəbi kenke! Yensile bæ ɔkɛ læ kawunsiə kamfo kon!”

²³ Nya məmblɛ lekpo kudu bembembe ku lɛblɔfi bála mə awu læ əsuə, nya bákpa utembu bəsə wə, nya utembu əmə lébe kato ófo mfo kenke. ²⁴ Nya Roma eto bamamanyə eto ɔtɔnkɔtɔnko kplɛ əmə

dítə nkə bákpa wə bedufənko diyo kafa lə bable wə lə babəbe lesa nə eso Yudafo bamfo nle wə kudu bokpo. ²⁵ Fɛɛ lefe nə bákke wə bəəbə wə bəblɛɛ, Paulo átɔ omamanyə ninə ɔni wə dińyə mfó nkə, “Kusu kpe bə bable Romanyə wə bánkponko tɔ lekpo?”

²⁶ Se uninə əmfo lenɔ nyafoo, úsu ɔtɔnkɔtɔnko kplɛ əmə ɔflo nya ótɔ wə nkə, “Be biə bieyifo mfo mmə? Osani əmfoo, Romanyə uni lo!”

²⁷ Nyaso bamamanyə eto ɔtɔnkɔtɔnko kplɛ əmfo dísu Paulo ɔflo nya ótɔ wə nkə, “Be fanle bɔtɛyi? Romanyə feni?”

Nya Paulo dítə mbuayɛ nkə, “Ee!”

²⁸ Nya ɔtɔnkɔtɔnko kplɛ əmfo letɛyi wə nkə, “Mintsya Romanyə mini. Fɛɛ mɔɔ, atabi kpə míntə fɛ mimfiani Romanyə!”

Nya Paulo dítə wə mbuayɛ bio nkə, “Mɔ alɛɛ, mɔ anto ku ambe kenke eyifo Romafɔ.”

²⁹ Lamfolamfo se betidi ba bə bable wə lə batɔ wə kɛnyɛ eto etiki banɔ léte bə Romanyə unii, difufu əmuə məmble kenke nya bányi besu kama. Nya lefe nə mə ɔtɔnkɔtɔnko kplɛ léte nkə Romanyə unii, sikpi əmuə wə tinti, itsyise wə ni futsyə dítə kusu nkə bakpe wə lə amana əsuə.

Bákpa Paulo Bésuko Bakponko ɔflo.

³⁰ Bamamanyə eto ɔtɔnkɔtɔnko kplɛ əmfo ála nkə waate lesa nə díbə fɛ béfi etiki lə Paulo əsuə. Nyaso se kale dísiə, ókpadi Yudafo eto besumunyə ninə ku mə bakponko kenke nya məmble díbə bakɔ. Nya útə nkə banyankli Paulo nya bákpa wə báboko mə ənəmi bə lə bedufə lə wə etiki əsuə.

23

¹ Lefe nə Paulo létsyilamasə ənəmii, únyə Yudafo eto bakponko ba díkəbə bensi lə lekpokakpoko mfó, nya ótɛyi mə nkə, “Bayimi, mɔ lekɔəsi anle mə dikpi bolo lə Onanto eto ənəmi ibə ese lə mmi eto diyi nə mfo.” ² Nya se Ananias wə ni Yudafo eto Usumunyə Ninə Kenke lə mə nti mfó lenɔ kase Paulo dítə mbuayɛ bomfoo, ótɛyi mba ńyə lə Paulo ɔflo mfo nkə basɔ wə lə kɛnyɛ. ³ Mfó Paulo letɛyi wə nkə, “Onanto əbɔsɔ fə nko ke! Fə

nwə ni ofati wə bákua diflubi futututu! Nte okponkpo wə eto okle fe ni mfo? Nte kofi ko eto okle əsuə fáyɛ fanle mə lekpo bokponko, fɛɛ fə əmə ke ńyə lə ko əsuə se fətə kusu fə basɔ mə!”

⁴ Nya mba dińyə lə Paulo ɔflo mfó letɔ wə bənkə, “Onanto eto Usumunyə Ninə Kenke fanle boka mmə?”

⁵ Lə nyasoo, Paulo ətə mbuayɛ nkə, “Mɔ bayimi, Israelfɔ, mánte nko minkə wə ni Usumunyə Ninə Kenke. Lə nko inii, eni méndi wə etiki nko. Itsyise bátɛyi lə Awónisa Kenke eto Kukue nkə, ‘Mántɛyi etiki bua saa nnya dińyə lə mi batɔnkɔtɔnko əsuə.’ ”

⁶ Nya Paulo ənyə nkə, betidi ba díbə bátɛya mfó eto bətsyue eyifo ditsyukpa nə baakpo Sadukifɔ, nya bətsyue tsya diyifo Farisifɔ. Lə nyasoo, ófā bembembe ótɛyi nkə, “Mɔ bayimi, Farisinyə mini! Nya Farisinyə eto kafa bale mə bətsyiko! Nyaso banle mə lekpo bokponko mmi nɛ itsyise mfo nno miə bəkpənkə si bootaka bətsyi ɔkɔmə bəbə bio!” ⁷ Nya lefe nə Paulo letɛyi nko eto ditiki nəmfo ólosə, dikunə kədiə ko dídufə lə etsyukpa ənuə nyamfo eto nti, nya báma lə akpa ənuə. ⁸ Itsyise Sadukifɔ aatɛyi bənkə bəkpənkə ənsiəmbotaka, nya Onanto eto batɔnkpe ku awɔnɔ əmbə, fɛɛ Farisifɔ áfo nyamfo kenke bánɔ.

⁹ Mfo nya kədiə dídufə mə lenti nyan-klaa. Mfo nya kofi eto bateasa ba ni Farisifɔ dińyə lə Paulo eto ditiki nəmə eto kama bə ɔnukuale ótɛyi. Nya bákpo kudu bembembe bátɛyi bənkə, “Boənyə lesa bua saa lə wə əsuə! Nya lə ləwɔnɔ ditsyue nye Onanto eto ɔtɔnkpe utsyue nle wə etiki budinkoo, be lebia lə nnya əsuə?” ¹⁰ Mfó, etiki eto kənə kamə əbə kake ale tinti. Nyaso bamamanyə eto ɔtɔnkɔtɔnko kplɛ əmə áte sikpi nkə boonə Paulo bésense nyasoo, ótɛyi wə bama-manyə nkə bakpa wə besu beti bakpe lə Aba eto diyo.

¹¹ Nya diyi nəmfo eto ntsyántii, Bonamute əbə Paulo ɔflo nya ótɛyi wə nkə, “Paulo, kpe utu! Fe kase fəńyə fédi mɔ ditiki nəmə eto adansie lə Yerusalem, nko ke fuuńyə edi ni lə Roma tsya nɛ.”

Yudafo Ákpe Disi Bənkə Baalo Paulo.

12 Nya se kale dísiä, Yudafö bätisyuä áka ntamu bänkä bəəmbudi lesa nye bənə ntu isu ese lefe nə eto lefe balo Paulo! 13 Nya betidi bamfo ebuyifo fe betidi fosi ana ku kama. 14 Nya bésu besumunyə ninə kenke ku mə batənkotənkə oflo nya bésu bátəyi mə bänkə, “Boka ntamu boənkə boembudi nye bunə kulesa isu ese lefe nə boolo Paulo. 15 Lə nyaso mi ku bakpronkpo tēyi bamamanyə eto ətənkotənkə bə lə okpa Paulo oboko kat-syakə mfó. Biyifo fenkə bela biə bisi biatə wə etiki nyamə eto lekpasə. Nya lə bakpa wə balə bobokoo, lə bolo wə lə kusu.”

16 Nya se Paulo eto utitabo lenə etiki nya kenke bátəyi mfo esoo, útsyətšyi úsu Aba eto diyo kaka bákpe Paulo nya úsu úyu ótəyi wə etiki nya bátəyi.

17 Nyaso Paulo ákpadi omamanyə ninə wə dínyə lə mfó nya ótəyi wə nkə, “Kpa okosobi əmfə esuko mi ununə oflo. Ɔyenko ditiki kekleke nkə lə ótəyi wə.”

18 Lə nya esoo, omamanyə əmə ákpa okosobi əmfə úsuko mə uninə əmə oflo. Nya ótəyi wə nkə, “Paulo wə bákpe lə diyo mfo lekpađi mə nya ótəyi mə nkə nkpa dikpefi nəmfə mboko fə oflo lə ótəyi fə ditiki ditsyuə nə ɔnyenko.”

19 Nyaso bamamanyə ninə kenke eto ətənkotənkə əmfə ákəbe okosobi əmfə lə kəni nya ókpa wə usuko lekpađi nya ótə wə nkə, “Be fanyenko fə atəyi mə?”

20 Nya ótəyi wə nkə, “Yudafö bätisyuä ákle kənyə ku mə beninə bänkə bəəbə balə fə lekpađi bə lə akpa Paulo aboko katsyakə mfó kusəə ku nsusu bə lə batə wə etiki ətsyuə. 21 Fəə mamfo mə etiki, itsyise mə betidi fe awosi ana ku kama əbəbiə lə kusu komə kala wə kusu. Betidi bamfo akle kənyə bə boolo Paulo fə boodi lesa nye bənə ntu. Nyaso balə kusu bəbəbe əyē lə fə. Boomuə əsuə besu babiə lə kusu mfo, itsyise balə kusu bobə bə əbətəntə ətə mə nko.”

22 Bamamanyə eto ətənkotənkə əmfə əkə wə ato nkə, “Məntə lə kutsyuə saa lə usi ɔnə ditiki nə fátəyi mə mfo bləmbə!” Nya útə okosobi əmfə kusu dídu.

23 Nyamfo eto kamaa, omamanyə ninə əmfə ákpadi wə beninə inuə nya ótəyi mə nkə, “Bəbəbe bamamanyə alofa ənuə ba luusu Kaisarea mmi ku kətsyə abombo ɔwəntəmbə. Bəbəbe betidi alofa ənuə ba tsya luutsyi afle ku betidi fosi akuanse ba ləəsiə lə batəmini. 24 Bitə Paulo batəmini lə usiə lə bekpa wə bəyenko buə bisuko Aba eto Unyəsia Felike oflo.”

25 Nya ówəni kukue kutsyuə nkə befi besuko unyəsia əmə nkə,

26 Kukue komfo etsyi mə Klaudio Lisia oflo nya minlə ko bufi katsyese fə Boote kplə Felike minlə fə busiəsə.

27 Yudafö dímuə utidi əmfə nya yooffo budi bə bala bə baalo wə fə mintə bamamanyə miə bafə wə, itsyise nno bə Romanyə uni. 28 Nyaso nkpa wə nsuko mə katsyakə bə lə banə lesa nə uyifo. 29 Nnyə ntsyə lekpađi minkə nnya eso bəmuə wə mfo yē lə mə Yudafö eto afi əsuə nya inni bota kebu bo eso ele bə bakpe wə lə diyo nye balo wə. 30 Lə lefe nə utsyuə lətəyi mə ənkə balə disi bubu lə wə əsuə bə lə balo wə, lamfolamfo mbu disi minkə lə nkpa wə mboko fə oflo nya lə ntəyi mba wə ku mə ləke etiki miə befi kabua ka uyifo baboko fə oflo.

31 Nyaso bamamanyə bamfó eyifo lə lesa nə bátəyi mə əsuə. Nyaso ketsyē kamfó, bákpa Paulo báyenko taa Antipatri. 32 Nya se kale dísiä, bamamanyə ba nye lə akpa ésinkli bésu Aba eto diyokakpeko mfó, nya bətə mba ləəsiə lə batəmini bə bayenko Paulo besuko Kaisarea. 33 Se bésu bédufə, bákpa Paulo ku kukue ko bətə mə mfo bésu bətə Aba eto Unyəsia əmə. 34 Nya lə lefe nə ɔnlə kukue komə boklaa, ótə Paulo kaka útsyi. Se ónə nkə Paulo etsyi Kilikiaa, 35 usi ótəyi wə nkə, “Muudufə lə fə etiki nyamfo əsuə nno nya kukəntə lə lefe nəmə ayo lə fonko betidi ba ləke etiki mfó əbə.” Nya usi útə wə bamamanyə ba nyə mfó nkə bákpa Paulo besu beti bakpe lə diyo nə Oka Herodes léto lə bakase wə.

24

Yudafö Ála Etiki Bətəkə Paulo.

Bákpa Paulo Bésuko Aba Eto Unyəsia Felike Oflo.

¹ Eyi anɔ eto kamaa, Usumunyə Ninə Kenke Ananias ku Yudafɔ eto beninə bətsyuə ku mə Otsyiami wə bákpo Tertulo əbə Kaisarea. Bəbə Felike ɔfɔ bə lə bəbə babɔ wə kabua ka Paulo nɛ buyifo.

² Nya se bákpadi Pauloo, Tertulo ákpe kenye ɔtəyi nkə, “Bo Ububutidi, lefe kpə ni nəmfoo, diyuə akɛ bo lenti eyɛ lə fə kobe ku bote butsyue bo fefi fanyenko bo eso. Nya bunyə boə bətsyikawuninsə sɛɛ kpə tsya əbə lə bo kasɔ mfo kenke.

³ Nyamfo eso bo Yudafɔ kenke lə fə ani bɔsɔ. ⁴ Nya bɔlɛ fə lekpa kpa bɔlɛ boə lə bɔyɛ fə lefe bobiasə, lə etsyue ato anɔ etiki nya boəbə bətəyi itsyi lə osani əmfɔ əsuə.

⁵ “Se bunyə wə, bunyə boə uyifo nwə laakpe bulə, nya woatsyilama kafe lefe saa akabiasə Yudafɔ eto nsusu lə kalebe saa lə kasɔ kamfo kenke bə lə bənə asa bua baboko lə bənyə Aba lə əsuə. Nya wə ni ditsyukpa nə baakpo Nasaretfɔ eto ɔtɔnkɔtɔnko. ⁶ Nya búnyə tsya boə úkatsyilama kəyifo asa nnya díta bə ókpe bo Yudafɔ eto Disumuyo kɔfɔ fə búmuə wə. Bola boə eni boeyifo wə lesa nə dínyə itə asa bua nnya uyifo únyə lə bo afi əsuə.

⁷ Fɛɛ bamamanyə eto ɔtɔnkɔtɔnko ninə Lisia díbə ólɛ wə ófo, nya útə əsuəale nkə wonko mba ləkə etiki bə lekpo eti lə fə ənəmi. ⁸ Nyaso ebofo wə bɔtɔ lə anɔ lə etiki nnya bətəyi mfo eyifo sidia.”

⁹ Nya Yudafɔ bamə kenke ləkɔ bədi adansie bətəyi bətəkə lə nnya kenke Tertulo lətəyi bə iyifo ɔnukuale.

Paulo Édi Etiki Ókpansə Wə Etiki Lə Felike Eto Ənəmi.

¹⁰ Nya lefe nə Aba eto unyəsia emfo diyifo Paulo kəni nkə udi etikii, Paulo ətsyə kasɔ nkə, “Anto, nnyi miə fə ni futsyuə laakpo akpo lə Yudafɔ nti alɛ kpə ni nyamfo. Lə nyaso iyifo mɛ disuəyuə bə ndi etiki nləkə mɔ əsuə kasɔ lə fə ənəmi.

¹¹ Yuuyifo fə bote bənkə iyifo fe lefosi eyi ənuə ni nyamfo se mímbə Yerusalem mímbə lə Yudafɔ eto Disumuyo mfó bə lə ntə kedi. ¹² Nya kuutsyuə mənəyə se bonko kuutsyuə nɛ etiki bunə nye mínkpe bulə saa lə Yudafɔ eto Disumuyo mfó nye lə Yudafɔ eto ntsyakɔ tsya nnye lə umə əmə kafo. ¹³ Nya betidi bamfo eto kuutsyuə

saa əmbofo kulesa bunyə kate sitinti, bə etiki nnya bətəyi mfo eyifo sitinti.

¹⁴ Nyaa, ditiki nə əsuə mɔɔtɔnɔ ku mə ni bənkə nnyə lə boantomə eto Onanto eto bɔfokanɔ eto kusu ko mə bənkə iyifo ditsyukpa nə nnyə lə mə əsuə. Nnya ni bə mmfo Moses eto kofi nno kekleke ku asa nnya bəwəni bákpe lə Onanto eto bənyeləkətidi eto ekue əsuə. ¹⁵ Mfi ənəmi ntəkə lə Onanto əsuə fe kase mə tsya dífi mə ənəmi bətəkə bə betidi ba kenkee, bə baseɛ ku babua tā ebotaka bətsyi ɔkɔmə bəbə. ¹⁶ Lə nyamfo esoo, mfi mɔ əsuəale kenke nkpe bə nləkə mɔ nsusu nte lə nkpa lə nyamfo əsuə lə Onanto ku betidi kenke eto ənəmi.

¹⁷ “Alɛ kpə ni nyamfo mensike lə Yerusalem. Nya misinkli mimbə miə mufi ətəsa ntə bakombo ba ni mɔ kosate eto betidi nya lə ntə Onanto kedi tsya.

¹⁸ Lə lefe nə mínyifo disikpinkpi eto lekpa mínlosə, Yudafɔ bətsyuə əbə bənyə mɛ lə Disumuyo mfó. Nya bonko mba laakpo kudu kakpe bulə saa mánɛ. Nya mɔ əmə tsya mánkpe bulə saa. ¹⁹ Yoofɔ budi bə Yudafɔ ba ditsyi Asia eto kasɔ, mə ele bə bebə fə ɔfɔ. Nya lə mɔ ku mə kpe etiki ətsyuə, nnya booləkə bətəyi nɛ. ²⁰ Nnye betidi ba nsi mfó, yoofɔ budi bə bɔtəyi asa bua nnya eto dikpi nə bəlo mə lefe nə Yudafɔ eto bakponkpo ninə ba ləkɛ mfó fə bákponko mɛ lekpo. ²¹ Enso ditiki nə mímbesə ɔkɔɛ kato míntəyi lə lefe nə mínyə lə mə ənəmi minkə, ‘Mbə katsyako mfo lə nləkə mɔ əsuə kenye minkə mfo nno minkə bəkpənkpə si bootaka bətsyi ɔkɔmə bəbə’ eso békponko mɛ lekpo?”

²² Nyaso Felike wə nyi kusufɔtsyɔntsyɔ eto ditsyukpa nya ófo ditiki nəmfo ɔno tintii, átəyi Yudafɔ bamfo nkə, “Bisinkli bəyɛ isu ese lefe nə bamamanyə eto ɔtɔnkɔtɔnko kplɛ Lisia luubə fɛ lə nla ditiki nəmfo nləkə.” ²³ Nya útə kusu nkə omamanyə ninə kpa Paulo usu okpe lə diyɔ. Fɛɛ balɛ wə ola kukɔnɔ, lə bətə wə bayetsyuə ba luubə bə bənyə wə nnye baboko wə asaa, kusu.

Paulo Átəyi Felike Ku Drusila Wə Etiki.

²⁴ Lə eyi asiani ətsyuə eto kamaa, Felike ku wə usiə Drusila wə ni Yudanyə əbə,

nya útə nkə bakpa Paulo baboko, nya údi mə etiki itsyi lə Yesu Kristo eto bofokanə əsuə. ²⁵ Nya lefe nə unsi ɔnlɛ asa kasə buləkə kate mə itsyi lə nkpə sɛɛ siəsia ku əsuə ola bələ ku Onanto eto lekpo kponkpo nə ləəbə bubə kama kamaa, sikpi alɛ Felike tinti. Mfóo, nya Felike lɛtɛyi wə nkə, “Taka lə edu. Nya lə nsi nkɛ lefe sɛɛ, muutə bakpadi fə bətə mɛ.” ²⁶ Nya se úbu nkə Paulo ebuyifo nte butsyuə utə wə esoo, úkakpe nkə bákakpadi wə lefe saa lə wonko wə lə bəkədi etiki lə bətsyuə.

²⁷ Lə alɛ ənuə eto kamaa, bələkə Felike bédunko nya báboko Porkio Festo lə wə kɛnyɛ. Nya se Felike ləbɛbɛ nkə Yudafo la wə asa esoo, útə kusu nkə Paulo si ɔkɛ diyo nəmə mfó.

25

Paulo Éfi Wə Etiki Úsuko Okankplɛ Kaisare Ɔflo.

¹ Eyi ətsyuə eto kama se Festo díbə údufə lə wə sininə kedikɔɔ, údu lə Kaisarea úsu Yerusalem. ² Mfó nya besumunyə ninə ku Yudafo eto beninə lɛtɛyi wə etiki itsyi lə Paulo əsuə. Nya bálɛ wə lekpa kpa bənkə ³ okpa Paulo oboko Yerusalem. Nya mə nsusu ni bənkə bəɔbɔ bəɛkə wə lə kusu. Nya lə ubə ɔlɛ bofee, lə balo wə. ⁴ Nya Festo lɛtɛyi mə nkə, “Paulo labe lə diyo lə Kaesarea. Nya mintsya luubə mfo lefe kliminti eto kama. ⁵ Nyaso bitə lə mi beninə lə bəbə mfó lə bəbə bələkə kabua ka úyifo bate.”

⁶ Lə eyi mflamfla nye lefosi eto kamaa, Festo ésinkli úsu Kaesarea. Se kale dísiə, ókpadi Paulo eto lekpo nəmfó. ⁷ Nya se Paulo díbə údufə lekpokakpokə mfóo, Yudafo ba ditsyi Yerusalem əbə bənyə bətsyilama wə nya báwɛ etiki kpa bətəkə wə lə əsuə nya bəmfo kɛnyɛ buləkə kate ɔnukualɛ wə nkpe lə nnya.

⁸ Paulo édi etiki ótɛyi nkə, “Ményifo kabua saa nta Yudafo eto kɔfi nye Disumuyo nye Okankplɛ Kaisare eto kɔfi əsuə mbu.”

⁹ Nya se Festo léla nkə lə Yudafo la wə asa esoo, ótə Paulo nkə, “Ala fənkə eesu Yerusalem lə nsu nkponko fə lekpo nəmə mfó?”

¹⁰ Nya Paulo lɛtɛyi wə nkə, “Owo. Iyifo mɛ kusutətə bənkə kasə kamfo eto Okankplɛ Kaisare kosate kponko mɛ lekpo nəmfó. Fə kosate yi sitinti fənkə manta kɔfi sa mbu nyifo kabua sa lə Yudafo əsuə. ¹¹ Lə nyifo lesa nə dínyə itə bə balo məə, mɔɔtɔnɔ miə balo mɛ! Fɛɛ lə mánta kɔfi saa mbuu, yembutə kusu bə fə nye utidi bamba lə ufi mɛ utə betidi bamfo lə balo. Lə nyaso mfi mɔ etiki nlɛ butsyə lə Okankplɛ Kaisare eto ənəmi!”

¹² Nyamfo eto kamaa, Festo ku wə beninə álɛ etiki nyamə bábe nya ótɛyi Paulo bənkə, “Se féfi fə etiki fanlɛ Okankplɛ Kaisare butə esoo, ebusu Okankplɛ Kaisare eto ənəmi.”

Oka Agripa Ku Berenike Ánɔ Paulo Eto Etiki.

¹³ Lə eyi ətsyuə eto kamaa, Oka Agripa ku wə ɔyimisiə wə baakpo Bernike əbə Festo ɔflo lə Kaisarea bə lə bəbə bənyə wə bəsiəsə. ¹⁴ Bəsiə mfó eyi kpa nya Festo dífi Paulo eto etiki ótɛyi Oka əmfó nkə, “Osani utsyuə labe lə Aba eto diyo mfo, nya Felike léyani utsyɛ. ¹⁵ Lefe nə mínsu Yerusalem, besumunyə ninə ku mə batɔnkotɔnko átɛyi mɛ etiki nnya bála bətəkə wə, nya bətɛyi mɛ bə ntə kusu lə balo wə dikpi.

¹⁶ “Nya mínləkə kasə mínte mə miə Romafə eto kɔfi məntə kusu bə balo utidi dikpi fɛ lə bakponko wə lekpo. Ele bə bətə wə kusu lə wə ku betidi ba lɛkɛ etiki lə bətsya bətɛyi nya fɛ lə balo wə dikpi.

¹⁷ Lefe nə bəbə mfo lə etiki nyamfo əsuə, mintsya mémfi nnya ntsyɛ lə əsuə. Lə nnya kəsiəsə eto olesia, ntə miə bakpa osani əmfó baboko mɔ lekpokakpokə.

¹⁸ Fɛɛ etiki nnya béfi lɛ wəə, menyifo etiki bua nnya mímbu miə nnya boofi lə wə əsuə. ¹⁹ Asa nnya bətɛyi mfó eyifo etiki nnya ditsyi lə mə kafokanɔ ku utidi wə baakpo Yesu wə díkpə, nya Paulo, wə nlɛ bətɛyi nkə okpe nkpə əsuə! ²⁰ Iyifo mɛ basaa nya mante kase mɔɔyɛ nla etiki nyamə. Lə nyaso ntə Paulo lə woola nkə woefi ditiki nəmə usuko Yerusalem lə usu uləkə etiki nyamfo kɛnyɛ lə Yerusalem mfó. ²¹ Nya Paulo lɛtɛyi nkə óla nkə woefi wə etiki usuko Okankplɛ Kaisare lə udi, lə

nyaso ntə miə beti wə bakpe læ diyo isu ese lefe nə mootsyese wə Okankplə əmə oflə.”

²² Nya Oka Agripa ləteyi Festo nkə, “Nla miə mə kosate læ nno wə ditiki nəmə.”

Nya Festo ləteyi wə nkə, “Əbənə ditiki nəmfo kusə!”

Paulo Əbə Agripa Eto Ənəmi.

²³ Nya se kale disiyə, Oka Agripa ku Berenike ələkə ku bekənkə bəbə lekayo nya bədufə lekpokakpokə mfó. Nya bamamanyə ku umə əmə eto beninə dítəkəko mə bəbə. Nya Festo dítə əsuəale nkə bakpa Paulo baboko.

²⁴ Nya Festo ləteyi nkə, “Oka Agripa ku mi mba kenke díbə bətsya mfo, osani əmfó ni utidi wə Yudafo ba nkpe læ Yerusalem ku Kaisarea mfo kenke tsya léla bə balo! ²⁵ Fəe læ mə nsusu əsuəə, wényifo kulesa nə dítə bə balo wə dikpənkpi. Fəe wə əmə tsya nkə úfi wə etiki útə bo Okankplə. Nya mintsya mánni nko. ²⁶ Fəe be ni lesa nə ele bə nwəni ntə bo Okankplə əmfó? Itsyisee, wényifo tə kabua saa mə. Lə nyaso nkpa wə mboko mi ku fə Oka Agripa titlu, minkə læ bidufə læ wə ditiki əsuə læ bete mə ditiki nə ele bə nwəni ntsyese wə. ²⁷ Itsyisee, yanləkə bə nkpa nwə bəkpə læ diyo ntsyese kasə kamfo eto Okankplə læ lefe nə eto lefe mənnyə kabua ka úyifo ka mowəni ntsyese wə.”

26

Paulo Áta Wə Əsuə Eto Disi Lə Agripa Eto Ənəmi.

¹ Nya Agripa ləteyi Paulo nkə, “Kusu kpe bə di fə etiki.”

Lə nnya esoo, Paulo ábesə wə kəni kato nya údi etiki óteyi nkə, ² “Bo Oka Səe Agripa, disiyə kpe kpe mə mmi bə mofo mə ditiki buləkə kate læ fə ənəmi læ nnya eso Yudafo dífi etiki læ mə əsuə. ³ Itsyisee nyi miə fəə, eyi Yudafo eto kənə ka nkpe læ mə nti ku mə akpa kenke kukəno. Nyamfo esoo, minlə fə lekpa kpa nə. Kpe utu læ anə mə etiki ətə mə.

⁴ “Yudafo kenke yi kase minlə mə əsuə ola idu læ mə sikpefi lefe læ mə umə ku læ Yerusalem tsya. ⁵ Lə bəteyi ənukualəe, nko seka mísiyə nkpe fe Farisinyə itsyi taa

mə sikpefi lefe nə. Nya Yudafo eto afi ku akpa kpe ale eso nsumu bamba saa eto ale kenke. ⁶ Lə nyaso ete bəfi etiki nyamfo banlə butəkə mə læ əsuə nə læ kase minyə minlə kusu bobə itə kənye ka Onanto ləteyi bo bana mə utsyə eso. ⁷ Israelfə eto lefosi atobi ənuə nnya kenke læ bokplatsya kekleke kətsyə ku kakəmi bə læ mə tsya læ bənyə kusu ko minlə bobə mfo. Bo Oka Səe, nyamfo eso Yudafo nle mə kənye bola kətəkə mə etiki læ əsuə nə. ⁸ Beso ele bə ilə bə mi mba nkpe mfo kenke fo bənə biə Onanto aatakasə bəkpənkpe?

⁹ “Lefe nə léfe mməə, mfi nnya ntəkə læ mə əsuə miə muuyifo lesa saa nə mofo læ nnyə læ Yesu wə ni Nasaretnyə eto mba ntəkəko wə læ əsuə. ¹⁰ Yudafo eto besumunyə ninə ətə mə əsuəale bə mmuə betidi kenke kpe nkpe læ diyo læ Yerusalem. Nya mba bəlo læ mə nti tsyaa, iyifo mə leləbi bə ibə nko ¹¹ Ntəkəko mə nya minkpə mə nya minte mə ohiə eyə isu kəmə bamba ka letsyo kulaa tsya. Nya minte miə beyifo mə asafimfi læ Yudafo eto ntsyakə kenke. Nya minyə mə læ əsuə ku ləbləfi miə bedi mbusiotiki nnya diynyə læ Yesu əsuə.

Paulo Áteyi Kase Útsyi Əwuninsə Útəkəko Yesu Kama.

¹² “Nko eto ditsyəbi əsuə minke minyə mintə læ Damasko ku əsuəale fe kase besumunyə ninə dítə mə. ¹³ Bo Oka Səe, kase minyə kusu læ kakəmi eto lefosi ənuə lefee, nnyə diyənde nə lekpa lenso mfenti eto kofe ditsyi kato nya lékpo létsyilama bonko mba nyə bəntə. ¹⁴ Nya mfó se bomblə dídu bəno, nno əkəe utsyue læ Yudafo eto sele əsuə nle bəteyi nkə, ‘Saulo, Saulo, beso fənyə mə læ əsuə nko? Lə áta biyu kokpaa, fə kosate ete lofo lefabe.’

¹⁵ “Nya minto wə minkə, ‘Bonamute, owoe fe ni?’

“Nya əkəe əmə ləteyi nkə, ‘Mə ni Yesu wə fanlə bəkpənkə kekleke. ¹⁶ Məmə, taka ənyə! Se minkələkə əsuə minte fə esoo, muufi fə nyifo mə uyifoyifo. Əbəteyi kawunsiyə eto betidi kenke lesa nə fənyə mfo ku asa nnya muukələkə

nkate fə. ¹⁷ Nya kaka minle fə botsyese, moose fə, nləkə fə ntsyiko lə fə betidi ku lə bele bamba tsya nti. ¹⁸ Muutə asini mə ənəmi nnya luutə bə ebuləkə mə etsyiko lə Obonsam eto əsuəale ku ketuntu ka bankpe əsuə bə lə bafo Onanto eto əsuəale ku diyənde nə əsuə onkpe banɔ. Bə lə Onanto lə ufi mə abua ɔtsye mə itə bə lə bənyə kəsiəkɔ kato fe mba úləkə óboko wə akɔ báfiani mba úləkə utsyə itsyise báfo mə bánɔ eso.

Paulo Édi Etiki Itsyi Wə Keyifo Əsuə.

¹⁹ “Lə nyasoo, Oka Agripa, nyamfo eso mányə buyifo lə nnya Onanto díləkə óte mə itsyi kato əsuə nə. ²⁰ Ntsyiko Ditiki Səe nəmə budi kate Damaskofɔ lə nnya kama Yerusalemfɔ, lə nnya kama Yudafɔ kenke ku mba lenni Yudafɔ tsya miə besinkli lə mə abua əsuə lə befi mə əsuə bətə Onanto, lə bate lə mə asayifoyifo əsuə bə bátisyi bəwuninsə sitinti. ²¹ Nyamfo eso Yudafɔ dímuə mə lə Yudafɔ eto Disumuyo nə. Nya bála bə eni baalo mə. ²² Fəe Onanto ələkə mə utsyiko lə mə ani. Nyaso minsi minkpe nkpə minle adansiə nyamfo budi kate mi beninə ku betidi kenke tsya nə. Lesa nə minle bətəyi mfoo, nnya tututu ni nnya Onanto eto bənyeləkətidi ku nnya Moses letəyi bə yuubə itə nə. ²³ Nnya ni bə Nwə Onanto Lékpɔ ɔhile Utsyə ebubə unyə kanyi. Nya wə ni utidi tute wə lootaka utsyi ɔkəmə ubə, nya wə luunə diyənde oboko Yudafɔ ku mba lenni Yudafɔ kenke.”

²⁴ Lamfolamfoo, Festo áfa ótəyi nkə, “Paulo, disi ábia fə! Fə sikuenta kple siamə ábiasə fə disi!”

²⁵ Nya Paulo letəyi nkə, “Ububutidi Festo, disi mambia mə. Biemfi ditiki nəmfo fe aytiki. Etiki tinti minle bətəyi. ²⁶ Sitinti, Oka Agripa yi etiki nnya minle bətəyi mfo. Nyaso minle wə etiki budinko ku utu faa nə. Mfo nno miə nyamfo eto kulesa menyifo wə akulasa, uyi nnya lesa saa. ²⁷ Oka Agripa, áfo nnya Onanto eto bənyeləkətidi letəyi áno? Nyi miə áfo mə áno.”

²⁸ Nya Agripa letɔ Paulo nkə, “Ala fə ntsyi nwuninsə mfiani Ukristonyə lə lefe kliminti nəmfo əsuə?”

²⁹ Nya Paulo díta mbuayə nkə, “Lefe kliminti dini o-o, ləkentsyɛ dinii, nle ola boto mmi minkəə, mi mba nkpe mfo kenke tsyi bəwuninsə fe mintsya kə. Fəe biunyə kanyi bakpe mi amana fe kase mə nle bunyə mə!”

³⁰ Nya Oka Agripa ku Festo ku Bernike ku betidi bamba bamfó kenke létaka bənyə. ³¹ Nya se bataka bábɔ lə mfoo, bákpe disi lə Paulo eto ditiki nəmfo əsuə bətəyi bənkə, “Utidi əmfo menyifo lesa saa bua nə ele bə balo wə nye bakpe wə lə diyo.”

³² Nya Agripa letəyi Festo nkə, “Eni bofo wə boyani lenni nya úkefi ditiki nəmfo útsyə Okankple Kaisare lə ənəmi eso.”

27

Bákpa Paulo Bésuko Roma.

¹ Nya lefe nə bási uyi bənkə ele bə busu Roma lə Italiaa, bákpa Paulo ku mba bákpe lə diyo ku babamba bákpe lə omamanyə ninə wə baakpo Yulio eto ani. We ni Okankple eto bamamanyə eto ditsyukpa eto uninə. ² Nya búfi ɔklo wə dítsyi Adramitio nya útə ənəmi Asia eto lekpake eti. Nya bo ku Makedonianyə wə baakpo Aristarko wə dítsyi Tesalonika dísiə lə ɔklo əmə.

³ Nya lefe nə kale dísiə, bóyo Sidon eto lekpo kenyə. Mfó Yulio díta Paulo kusu kafɔ faa nkə usu umə lə usu unyə wə bayetsyuə itə lə bətə wə asa nnya wuufi ɔyɛ kusu. ⁴ Nya se busi búdu mfóo lə ɔklo əsuə nya lə kase ufiebi əmə ləke kenyə ale esoo, bóyɛ Kipro eto ɔnwɛdukue eti kaka bóbo lə ufiebi əmə əsuə. ⁵ Nya se bófe mfóo, bóyɛ lə Kilikia ku Pamfilia eto lekpo kenyə, nya búsu búnyə lə umə wə baakpo Mira lə Likia eto lekpake. ⁶ Lə mfó omamanyə ninə wə nyenko bo ənyə ɔklo utsyuə wə dítsyi Aleksandria ɔntɔ lə Italia eto kasɔ. Nya útə búsiə lə wə.

⁷ Nya lə eyi kpə eto kamaa, ilə fə búsu bóyo umə wə baakpo Knido. Nya lə ufiebi wə nle bɔsɔ kekleke esoo, bóamfo bóyɛ kesu sɛtɔ. Nyaso se búdufə Salmonee, bótəyi bóyɛ búsu Kreta ɔflɔ kaka kasɔ kamə díti ufiebi əmə eso wánke kenyə

ale. ⁸ Disiale fε bóye búsu búdufə kaka baakpo Ɔklo eto Kənyənkə ka lələkε ka dimensitsyo ku umə wə baakpo Lasea.

⁹ Nya se búkedi eyi kpə lə kusu ko bonye esoo, Yudafə eto kənye lekfele ébofe. Nya bóye lə ntu əsuə lə lefe nəmfo ebubə eke ale eso. Lə nyamfo esoo, Paulo ále mə kələ nkə, ¹⁰ “Boanto məə, nnyə minkə bo kusu bóye idu mómə ento əbə ale bəke kaso, itsyise ɔklo əmfo ebudufə lə bulə əsuə, nya asa kpə ku betidi tsya ebɔtsylo.” ¹¹ Fεε bamamanyə eto uninə əmfo áfo ɔklo əmə eto okanka ku ɔklo sate eto lesa nə bátəyi óno enso nnya Paulo létəyi. ¹² Nyaso se ɔnwəkətsyəkə kamə mánlεkε itə lefe kentsyε se ləyo lefe nle bubə esoo, mba wə ku mə nye kusu átəyi bənkə bala bə baaye besu bedufə Foinike bomu. Mfoti ebələkε itə mə bəke lə ləyo lefe nəmə. Itsyise Foinike eyifo umə lə Kreta eto kaso eto kaka kakolə kpə ləətsyə ɔnwε nnya leeti ufiebi kusu lə kofe eto diyo kedufəkə eti.

Ufiebi Kekleke Áso Lə Lekpo Əsuə.

¹³ Lə lefe nəmfó ufiebi sεε utsyuə et-syiko bɔsɔ ketsyi Ɔnwədikue eti, nya iyifo fe yələkε itə kusu bóye. Lə nyaso bəmuə əsuə nya bədu báye lə Kreta ɔflo. ¹⁴ Fεε lamfolamfoo, ufiebi bua utsyuə ko dítsyiko bɔsɔ itsyi lə kodiani eto lekpa ke itsyi lə Kreta eti. ¹⁵ Nya óso útsyi ɔklo əmə eto setə óbesə kato. Bala bə lə yələkε lə batsyi ɔklo əmə eto ənəmi bawuninsə besuko kaso eti, tsya bamfo. Nyaso báyani wə nya ufiebi əmə ləso útsyi wə óyenko. ¹⁶ Nya kama kamaa, búsu búnyə kabɔnkə sεkε kətsyuə lə kaso ka ntu letsyilama ka baakpo Kauda eto kutsyə kóni. Nya disiale fε bófo bo ɔklo kεkε əmə bɔtsyasə lə ɔkplε wə əsuə bunsí. ¹⁷ Nya se bənyə bə bulə saa ensibəə, bəfi kekuə bákłε ɔklo kplε əmə tsya. Báte sikpi bənkə ufiebi ebɔsɔ utsyi wə usu okpe lə kota eto kəwunimi bua əsuə lə Libia eto lekpo kənye. Nyaso bábokosə ufiebi nto mfiə bo bátস্যasə lə ɔklo əmə əsuə kaso. Lə nyamfo eso ufiebi əmə ənə wə óyenko. ¹⁸ Se kale dísiə fε ufiebi əmə dímanyε tɔ bɔsɔ, bétস্যiko bikə bia nkpe lə wə kafo buləkə kato kakpe lə ntu

əsuə. ¹⁹ Nya lə diyi tsyəfə əsuəə, bétস্যiko ɔklo əmə eto biyifokə kpə tsya bɔsε kato kakpe. ²⁰ Lə eyi kpə nnya dítakəə, ufiebi əmə áso kekleke isi eso itə bə bóənyə kofe nye befandebi. Nya itə bə bo kpə ménsibe kusu boə busi bəokε nkpe kon!

²¹ Nya lefe kpə əbə léfe banke kóni bendi lesa, mfó Paulo létaka únýə lə mə ənəmi nya ótəyi mə nkə, “Mə bayimi, lə nnya ete bəno mə etikii, eni bóendu lə Kreta, enni asa nyamfo kenke məmbə itsyə bo mmə. ²² Nyaso nle mi lekpa kpa tinti minkə bekpe utu, ɔklo əmə ebonya, fεε bo kuutsyuə saa embukpə! ²³ Itsyise kənə ku ketsyee, Onanto wə mbə mə ini wə meesumuu, wə ɔtənkpe əbə únýə mə lə ɔflo. ²⁴ Nya ótəyi mə nkə, ‘Paulo, mensite sikpi. Ele bə efi fə ditiki əsuko Kaisare əflo! Itsyise Onanto kpe kafo ekpe, únýə fonko mba nye kusu kaminə eso mi kutsyuə saa embonya.’ ²⁵ Nyaso mə betidi, bimua utu bələ! Mfo Onanto nno, lesa saa ebubə itə fe kase ótəyi mə. ²⁶ Fεε ele bə ɔklo əmə su ɔsi lə kəwunimi əsuə lə kaso ka ntu letsyilama.”

²⁷ Nya ufiebi dísu kosə bɔsɔ ketinkəsə bo setə ku kama lə Adria eto lekpo əsuə itə lefosi eyi ana. Nya lə lefosi diyi nale eto ntsyentii, bo ɔklo əmə eto beyifoyifo ebu bənkə bɔɔnyí bafi kaso kətsyuə. ²⁸ Mfo nya bésusu ntu bomə eto letsyobi bábe, nya bənyə bənkə ntu bomə eto letsyobi eyifo fe akpa kolofa akpafosi ənuə. Nya se besi báye bésu setə sεkεε, besi bésusu nya bənyə bə ntu bomə eto letsyobi eyifo akpa afosi ɔwəɔnbə. ²⁹ Nya se báte sikpi bənkə ufiebi ebɔsɔ utsyi ɔklo əmə usu ɔso lə abansə ətsyuə əsuə esoo, báyani bitu bəna bia nkpe kalende tinti ləəmuə ɔklo kənyənsə lə kalebe kani. Nya bənyə nya bákato ola kekleke bə kale lə kəsíə mlə. ³⁰ Nyaso se ɔklo əmə eto beyifoyifo léla bə lə bətsyetsyi bedu esoo, bələkə ɔklo kεkε əmə bətəkə lə ntu əsuə nya bako bátəyi bənkə bala bə babe lə ɔklo kplε əmə eto setə sia bákpe bitu bia nkpe kalende ebofo ɔklo əmə bumua kətsyε. ³¹ Fεε Paulo átəyi bamamanyə ku mə uninə nkə, “Lə betidi bamfo manke lə ɔklo əmfo kafoo, biukpə.” ³² Nyaso bamamanyə

bamfo ála ukua wə lekobe oklo kekə əmə onle, nya báyani wə bákpe lə ntu bomə əsuə.

³³ Nya lefe nə kale nle busiəə, Paulo ále mə lekprakpa nkə məmble di lesa. Nya usi óteyi mə nkə, “Eyi lefosi ana nə se bəke lə bulə əsuə nya mi kuutsyuə saa ménsifi tə kulesa okpe kenye. ³⁴ Lə nyaso nle mi lekprakpa minkə, bidi lesatsyuə lə binyə əsuəale itə bə biembukpə. Itsyise le ɔsɔsɔ ɔni embusiə lə mi əsuə.” ³⁵ Nyaso Paulo éfi didisa, nya se ósɔ Onanto ani lə məmble eto ənəmi mfóo, úbudi lesa nəmə ditsyuə údi. ³⁶ Lamfolamfoo, utsyuə saa eto utu əsiəə kaso nya məmble ditsyiko lesa nəmə budi. ³⁷ Betidi ba lekə lə oklo əmə kafo eyifo betidi alofa ənuə awosi akuanse ku ekua. ³⁸ Nya se bədi bəlosəə, betidi bamə esi bələkə bidikə bia kenke díbu lə oklo əmə kafo bákpe lə ntu əsuə, itə bə oklo əmə átaka kalende.

Oklo Əmə Ába Úsensə.

³⁹ Lefe nə kale dísiə kakpaa, bənnyə lekpo kenye bətsyə lekpo mfó. Fəe bənyə oklo eto ɔnwəkətsyəkə kətsyuə lə lekpo kenye mfó kaka beebu bə yɔɔleke bə baye lə besu bənyənsə oklo əmə. ⁴⁰ Nyaso bala kekue ka lekobe bitu bia ləəmuə oklo kənyənsə, nya bənyankli kekue ka lekobe oklo əmə eto nnya laate wə kusu lə ɔle bəye. Nya bəbesə oklo əmə eto mfiə bo ufiebi leetsyi itə lə ufiebi əmə lə unə mə ɔyenko usuko. ⁴¹ Nya se báye bantɔɔ, oklo əmə ésu ósi lə kɔwunimi əsuə itə bə wénsifo bəye bio. Nya se ufiebi tsya nle bɔsɔ kəkə wə kama esoo, óba úsensə kenke.

⁴² Nya se bamamanyə bamfo díbu bə mba bákpe lə Aba eto diyo bamə ebut-syetsyi beduu, bələkə nsusu bə lə basɔ mə balo. ⁴³ Fəe se mə ɔtɔnkɔtɔnko əmfó léla nkə woafə Paulo lə nkpə esoo, wántɔnɔ ku mə. Nyaso útə kusu nkə nwə kee loofoo, lə basa bedufə lə ntu bomə əsuə lə bəke babɔ. ⁴⁴ Nya mba luubu tsyaa, lə bəsiə lə oklo əmə eto kətsyə ku lesa nə kee loofo mə butsyi kayenko lə ntu bomə əsuə kabɔsə kesuko utuflo. Lə nyaso bomble éyifo nko nya bóbo búsu lekpo kenye mfó, bo kutsyuə saa ménkpə.

28

Paulo Éyifo Ayanisa Ətsyuə Lə Malta.

¹ Lefe nə bóbo bófe lə bulə bomə əsuəə, búsu bóte boənkə mfó ni kaso ka ntu letsyilama baakpo Malta. ² Nya kaso kamfo eto betidi léfo bo kukɔnɔ. Lefe nəmfó eyifo ɔsomi ku léyɔ lefe, nyaso bətsyaka ute kplə lə lekpo kenye bətə bo nya báfo bo kukɔnɔ. ³ Nya lefe nə Paulo nle atɔni ətsyuə bɔsə lə ubə okpe lə ute əmə əsuə, owa utsyuə ko lébo lə atɔni nyamə nti itsyi lə ute əmə eto leyilabi eso, nya óbe óye ókle Paulo eto kɔni. ⁴ Nya se mfó eto betidi dínyə bə owa əmfó faka lə wə kɔni əsuə, bəteyi bənkə, “Utidi əmfó eyifo nwə laalo betidi. Nyaso itə bə ɔbo utsyi lə lekpo eto ukpə kəmiə tsyaa, bo Ufiə ɔnukuale embɔtɔnɔ nkə usiə nkpə.” ⁵ Nya Paulo ləwunya wə lə wə kɔni ókpe lə ute əmə kəmiə nya kulesa saa ményifo wə tsya. ⁶ Nya betidi ba dínyə banle wə bobee, díbu bə wɔɔfɔ nye wɔɔsɔ kaso ukpə lamfolamfo. Nya se bənyə bəbe wə eklee fe kulesa məmbəə, bətsyi mə nsusu lə wə əsuə bəwuninsə nya bəteyi bənkə ufiə utsyuə uni.

⁷ Nya kaka búsu bóyifə mfóo, éyifo kaso ka léfi Oka Publio eto diyo. Nya oka əmfó tsya léfo bo ku disuəyuə, nya óbe bo itə eyi ətsyə sɔɔ. ⁸ Lə lefe nəmfó tututu, Publio eto anto ánɔ bufi. Atikesi əmuə wə, nya ɔnle kafo boto tsya. Nya se Paulo dísu wə ɔflo lə diyo nya óto ola nya úfi ani útəkə lə wəə, bufi bomə áye wə. ⁹ Se bənɔ bə bufi bomə áye wəə, befimfi ba kenke nkpe lə kaso kamə məmble ábo bəbə, nya Paulo létsya mə. ¹⁰ Nya lə eyifosa nyamfo esoo, bətsyə bo asa kpə. Nya se lefe léyɔ bə budu mfoo, báboko bo asa kpə bə bufi bəye kusu.

Bédu Lə Malta Bəsu Roma.

¹¹ Búsiə mfó éfo afa ətsyə fe búdu. Lefe nə bɔnle buluu, búsiə lə oklo wə baakpo bənkə Bafimfi Eto Bəfiə wə ditsyi Aleksandria wə díbə únyə lə kaso kamfó lə léyɔ lefe nəmə mfó. ¹² Se búdu mfóo, umənkplə wə búsu búnyə ni Sirakusa. Nya búsiə mfo tsya eyi ətsyə. ¹³ Se búdu mfóo, bəye búsu búdufə Regio. Nya se kale dísiəə, ufiebi sɛɛ etsyiko bɔsɔ

ketsyi bo kama wə ləwunsəko bo, wə lékpa bo úsuko Puteoli lə diyi nuəfə əsuə. ¹⁴ Nya mfóo, búsu búnyə mba bafokanəfə bətsyuə, nya bále bo lekpa kpa bə busiə lə mə əfə eyi akuanse. Lə nyamfo eto kama se búdu mfóo, búsu búdufə Roma. ¹⁵ Nya se bayimi ba nkpe lə Roma tsya ləno bə bokpe kusu bələ bubəə, bətsyuə ba ditsyi faa əbə bákə lə bo lə Apia eto asi. Nya bətsyuə tsya díbə bákə lə bo lə kaka baakpo Nsonəko Ntsyə. Se Paulo dínyə məə, əsə Onanto ani, nya isi ékpe wə nkeale enso.

Bésu Bédufə Roma.

¹⁶ Nya lefe nə búsu búdufə Romaa, bəta Paulo kusu bə úsiə kaka woala. Nya bəta kusu bə bamamanyə bamə eto əni kase wə.

¹⁷ Lə eyi ətsyə kamaa, Paulo ákpadi Yudafo eto batənkotənkə ba nkpe lə mfó kenke bəbə básə lebo. Se bátsyaa, óteyi mə nkə, “Mə bayimi, Yudafo ba nkpe lə Yerusalem dímuə mə nya befi mə bésu bəta Romafo eto Aba bənkə okponko mə lekpo lə lefe nə eto lefe nə ményifo bo Yudafo eto kutsyuə saa kulesa nye rita bo banamə eto lekpa saa mbu. ¹⁸ Romafo bamfó ákponko mə lekpo nya bála bə lə bayani mə. Itsyisee, bənyə lesa nə əsuə bəyē balo mə nye balo mə dikpi fe kase Yudafo eto beninə ba dímuə mə lela. ¹⁹ Nya lefe nəmfə se Yudafo bamfó dímantəno lə nyamfó əsuəə, ótəno nkə nteyi mə lə nla miə bakpa mə lə nsu nnyə Okankplə Kaisare kosate əfə. Nya yenyifo mə lelapi miə maala bo kasə eto betidi kənyē. ²⁰ Nyamfo eso mínkpadi mi lə ndiko mi etiki nə. Itsyise Nwə Onanto Lékpə Ǿhile Utsyə ini Israelfə kenke eto nwə banlə kusu bobee, wə ni nwə mimfo minə miə wə ni nwə eso baakpe mə lə amana əsuə nə.”

²¹ Nya bəteyi wə bənkə, “Bo alə, bóamfo tə kulesa itsyi lə fə əsuə. Nya bóamfo kukue nye kənyē bua saa lə fə əsuə itsyi lə bayimi ba ditsyi Yudea bəbə bo əfə. ²² Fəe bola boə boano lesatsyuə itsyi lə lesa nə fáfo fánə mfo əsuə. Itsyise sintintii, baanteyi kulesa sē sa itsyi lə ditsyukpa nəmfə əsuə ku kalebe saa.”

²³ Nyaso bətsyə wə diyi ləni, nya betidi kpa díbə wə əfə. Mfo nya údi mə etiki itsyi lə Onanto eto sekakedikə əsuə. Nya ókpa mə nsusu úsuko kaka Moses ku Onanto eto bənyeləkətidi ləwəni asa bətsyə itsyi lə Yesu əsuə. Nya údi mə etiki idu lə olesie isu ese lə ditsyitsyo lefe.

²⁴ Nya betidi bətsyuə lə mə nti léfo wə bəno, fəe bətsyuə tsya dímamfo lesa nə óteyi bəno. ²⁵ Nya etiki nyamfo léboko kəno lə mə nti. Nya se banlə busənsə keluu, Paulo áteyi mə etiki fəfə nəmfə nkə, “Ǿnukuale uni bə Ləwəno Kənkə ləyē lə Yesaya əsuə nya óteyi bo banamə bənkə,

²⁶ ‘Bisu bikateyi Yudafo bənkə, “Bəno fə biəmbəno kasə, nya buinyə nya biəmbunyə fə bisu bəte.”

²⁷ Itsyise betidi bamfo eto ketu kpe ale, nya mə ato etidi, nya bəti mə ənəmi tsya. Lenni nko innii, eni ele bə mə ənəmi nnyə, nya mə ato tsya ebəno, nya mə nsusu tsya ebokpa kē bə lə batsyi bawuninsə lə bəbə mə əfə bə lə mə, Onantoo, lə ntsya mə.’ ”

²⁸⁻²⁹ Nya Paulo lélosə wə etiki nyamə nkə, “Ele bə nteyi mi lə bəte biənkə, ditiki nə Onanto luufi ofo betidi lə nkprə, bəfi ni bésuko mba lenni Yudafo. Nya məə, bofo ni bəno!”

³⁰ Nya Paulo ləke mfoó ale ənuə lə diyo nə ófo úkafó kayo, nya úkafo betidi ba kenke ba díkəbə wə əfə. ³¹ Óbē Onanto eto sekakedikə letsya ku wə utu ku əsuəale útə mə, nya óte mə asa nnyə ləyē lə Bonanto Yesu Kristo əsuə. Nya kutsyuə saa ménti wə kusu.

ROMAFƆ

Kukue Ko Paulo Lɛwɔni Útə Romafɔ

¹ Mɔ, Paulo, wə ni Yesu Kristo eto uyi-foyifo, nya mini nwə b́atsyese ku Onanto dílákə nkə mbé wə Ditiki Sɛɛ letsyaa, mɔ ni nwə lɛwɔni kukue komfo nɛ. ² Onanto eto Ditiki Sɛɛ nə ótɛyi wə bənyɛləkətidi ba úlákə útsyə nkə wuulákə ote kawunsiə fe kase b́awɔni b́akpe lə Awɔnisa Kenkɛ eto Kukue əsuə. ³ Katɛyiketsye kamfo etsyi lə Onanto eto Ubi wə ni Bonamute Yesu Kristo əsuə. Bále wə fe kawunsiə kamfo eto utidi wə ni Oka David eto kafo eto ubi. ⁴ Nya ɛyɛ lə Lɛwɔnɔ Kenkɛ əsuə, Onanto əlákə wə ótɛ betidi lə wə əsuəale əsuə nkə wə ni wə ubi wə ótakasə utsyiko ɔkɔmə. ⁵ Nya ɛyɛ lə Kristo əsuə, Onanto ənyə bo kaminsə nya úfi bo úyifo wə batɔnkpe itə Kristo bə lə butə kawunsiə eto betidi lə bafɔ wə banɔ lə beyifo wə lelabi. ⁶ Nya mimba nkpe lə Roma tsya, eyifo betidi ba Onanto lékpadi nkə bibə befiani Yesu Kristo eto bale.

⁷ Nyamfo eso minlɛ kukue komfo bɔwɔni kətə mi mba kenke nkpe lə Roma nya Onanto laala mi, nya ókpadi mi nkə, bibə befiani wə bale nɛ.

Boanto Onanto ku Bonamute Yesu Kristo eto lefonə ku diyuə lə disiəko mi.

Paulo Ála Nkə Lə Ubə Unyə Mə.

⁸ Ditutɛɛ, nyɛ lə Yesu Kristo əsuə nlɛ mɔ Onanto ani bɔsɔ lə mi disi, itsyise kawunsiə eto betidi kenke ánɔ kase béfo Onanto bɛnɔ. ⁹ Onanto wə eto keyifo meeyifo ku kafo faa, nwə eto Ditiki Sɛɛ nə maabe letsya itsyi lə wə ubi əsuə, wə ni futsyə luulákə ote nkə maanta mi əsuə kulefe lə nlɛ ola boto nɛ. ¹⁰ Nya lefe saa nə minlɛ ola botoo, maalɛ Onanto lekpakpa minkə lə iyifo wə lelabilii, lə nyə kusu lə mbə nyə mi lə lefe nəmfo əsuə.

¹¹ Iyifo mɔ lelabi kekleke bə lə mbə nnyə mi lə nwunsəko mi lə lɛwɔnɔ əsuə bə lə binyə əsuəale. ¹² Lesa nə minlɛ bɔtɛyi mfo ni bənkə lə bokpe bo əsuə

nkɛale lə lefe nəmfo kemia, lə mi bɔfokanɔ lə bokpe mɛ nkɛale, lə mintsya lə nkpe mi nkɛale.

¹³ Mɔ bayimi, nla miə betɛ biənkə iyifo mɔ ketsyue lə lefe kpə əsuə bə lə mbə mi ɔflo, fɛɛ yəntə mɛ kusu nko. Iyifo mɔ lelabi bənkə nwunsəko betidi lə bafɔ Kristo banɔ lə mi nti fe kase mínyifo lə betidi ba lenni Yudafo bamba nti. ¹⁴ Nko eto keyifo kamfo eyifo lesa nə ele bə nyifo ntə utidi saa, Grikifo ku mba lenni Grikifo, ku betidi ba nyi ekue ku mba lenyi ekue tsya. ¹⁵ Lə nyamfo eso maabɛɛ kekleke bə mbə ntɛyi mi mba nkpe lə Roma tsya Ditiki Sɛɛ nəmfo.

Isuəale Nya Ditiki Sɛɛ Nəmfo Nkpe.

¹⁶ Ditiki Sɛɛ nəmə eto bɔtɛyi anlɛ mɛ kofani, itsyise iyifo Onanto eto əsuəale nya ləətə utsyuə saa wə laafokanɔ lə unyə nkpe. Yudafo ni betutɛ ba lɔɔnɔ fɛ mba lenni Yudafo lə bətəkə. ¹⁷ Ditiki Sɛɛ nəmfo əlákə kusu sɛɛ ko ləəlákə Onanto eto lelabi kate. Nya kusu sɛɛ komfo etsyi lə bɔfokanɔ əsuə idu lə kasɔ ketsyikokɔ isu ese lə kalosəkɔ. Lə fe kase b́awɔni lə Awɔnisa Kenkɛ eto Kukue əsuə bənkə, “Utidi wə ke ni ɔsɛɛ lə Onanto eto ənəmi ɛyɛ lə bɔfokanɔ əsuə, wə h́a luusiə nkpe nɛ.”

Onanto Əənyə ɔblo Lə Lebua Saa Eto Okle Isuə.

¹⁸ Onanto əlákə wə ləbɔfi itsyi taa kato kate lə asa nnya dińyə wə əsuə ku asa bua eto eyifosa nnya leeti betidi kusu bə lə bayɛ ɔnukualɛ əmə kosate bote. ¹⁹ Wəənyə ɔblo itsyise betidi əənyə Onanto eto asa nnya úyifo ketsye lekpo wuee. Itsyise Onanto kosate dílákə nnya wuee ótɛ mə. ²⁰ Itsyise idu lə lefe nə Onanto díyifo kawunsiə, asa nnya kenke úyifo utsyə lə kee, əlákə Wə əsuəale manlo nnya boənyə ku wə ditsyəbi boənyə ku bo ənəmi kate. Nyaso kuut-syuə saa bio əmbofo bɔtɛyi nkə woamfo Onanto ɔnɔ.

²¹ Ite bə betidi yi Onanto tsyaa, beemfi dibu nə dińyə itə wə kətə wə. Nya baansɔ wə ani tsya. Lə nnya kenyeɛ, asa bimba eto disi ete beebu. Nsusu sɛ saa əmbə mə nya mə nsusu leena tūū. ²² Nya bəənyə mə əsuə fe babesibe, fɛɛ bamumu beni. ²³ Nya baayɛ Onanto wə ni nkpe

kenke busumu, kefi atesə kətə asa bimba nnya ləmbə nkpə. Beefi asa fe utidi nye baklɔbɛ nye bebuki akpa ana nye bebuki ba laakpi lə kasɔ fe owa eto okle kesumu bon.

²⁴ Lə nyasoo, Onanto ələkə mə ani, nkə beyifo lesa nə kee baala. Nya beefi mə əsuə eto sinə keyifo asinsa ku afanisa ku mə betsyuə. ²⁵ Nya beefi bidiatɛyitɛyi kətsyɛ lə Onanto eto Ditiki Sɛɛ nəmə eto kɛnyɛ. Bomu lə kedi bufi kətə Onanto eto kɛnyɛɛ, beefi ke kətə asa nnya Onanto əmə dɪnyə. Fɛɛ Onanto kosate wə dɪnyə utə atesə lefe saa, wə ele bə besumu nɛ. Ibə itə nko.

²⁶ Asa nyamfo eto okle eto buyifo eso Onanto léyani betidi bamfó nɛ, nya beeyifo asa nnya ni mə sinə eto alasa nnya ləənə mə kakpe lə afanisa əsuə. Nya besio kulaa tsya laayani basani ketsye kesu kalabeko mə besiotɛsyuə nnya lanyɛ lə kusu əsuə. ²⁷ Nya nko ke ini bə mə basani tsya laayani besio ketsye nya beeyifo afanisa nyamfo eto okle kalabeko bətsyuə fe sisə ku sisə seka. Nya lə nyamfo esoo, Onanto ənə mə koto ko dɪnyə itə mə lə mə ditsyɛbi bua nə baate mfo eso. ²⁸ Nya se báni bə bembokase asa nnya dɪnyə itə itsyi lə Onanto əsuə esoo, Onanto ələkə mə ani, nkə bɛyifo asa nnya dimalɛkɛ léfo mə nsusu kenke. Nya beeyifo asa nnya yanle bə beyifo. ²⁹ Nya asa bua saa yifoyifo eto okle lefo mə nkpə kenke. Nya asa bua nyamə ni nsusu bua fifi, kunənkpə ku kabua eto bɔbɛbɛ kətə utɛsyuə. Nnya disii iyi mə nkpə əsuə ni kənənsɛ, betidilolo ku ekiti kponkpo ku bidiatɛyitɛyi ku kekisi ku mə bətsyuə eto ketikimadidi. ³⁰ Nya beedi etiki bua kabiasə mə bətsyuə eto aye. Beyifo betidi ba leekisi Onanto. Baaka bətsyuə, nya baabesə əsuə kato, nya baate əsuə. Nya baabɛbɛ kabua kətə bətsyuə lə esu kpə əsuə. Nya bəəmbu mə anto ku ambemə. ³¹ Beyifo betidi ba lenyi kasɛɛ lə kabua əsuə. Nya mə kosate eto lesa nə baatɛyi tsyaa, beenyifo lə nnya əsuə. Bakpe lefomfi nya bəənnɛyə utidi kaminsə nya bankpe disiale. ³² Beeyi bənkə lə Onanto eto afi əsuə, betidi ba ləəsɪə nkpə nkoo, Onanto ebolo mə dikpi. Fɛɛ mfe bəənyə

kekkeke lə mə asa bua nyamfo buyifo əsuə nɛ. Nya inni nyamfo mate, bomu beekeko betidi ba leeyifo asa nyamfo tsya.

2

Onanto Aakponko Betidi Kenke Lekpo Lə Onukualɛ Əsuə.

¹ Nyaso, mə ɔyimi, fə nɛ betidi bamba lekpo bokponko? Niə, niə, niə inii, əmbofo bɔtɛyi fə, fə yɛ lə kusu sɛɛ əsuə. Lə álo fuutsyuə dikpii, nko ke foolo fə əsuə dikpi nɛ. Itsyise asa nnya beeyifoo, nnya okle ke fintsya leeyifo nɛ. ² Buyi boə Onanto hā ni ɔsɛɛ nya okpe əsuəale bə okponko betidi ba leeyifo asa nyamfo eto okle lekpo. ³ Nya lə fə mə ɔyimi, wə ni kawunsɪə kamfo eto utidi wə leeyifo asa nyamfo eto kakle lɛ betidi bamba dikpi boloo, ebu fə ebofo butsyetsyi kedu lə Onanto eto lekpokponkpo əsuə? ⁴ Nye ebu fə bimba ete ini bə Onanto leeyifo fə kafoɛkpɛ nya onkpe dibusə ku disuətsyɛ itə fə? Enyi sitinti fə, Onanto eeyifo fə kafoɛkpɛ kamfo itsyise woala nkə woawunsəko fə lə atɛyi awuninsə.

⁵ Nya se fetidi ato, fáni fə əmbɔtsyi fə lɛkɔɛsi awuninsə esoo, fə kosate dɪtə Onanto ləəbə fə koto bunə kon lə diyi nə əsuə wookponko kawunsɪə kenke lekpo tsyɔntsyo. Diyi nəmfo nya wuuləkə wə lefonyi ote nɛ. ⁶ Nya Onanto loobofu utɛsyuə sa kayo lə wə keyifo ka úyifo kumə əsuə. ⁷ Betidi ba laakpe otsyekle lə kasɛyifoyifo əsuə nya baabɛbɛ Onanto eto diyənde ku dibu ku nkpə manloo, Onanto ebutə mə nkpə manlo. ⁸ Fɛɛ betidi ba ini kədiə hā baabɛbɛ nya beentsyue ɔnuakualɛ əmə koto, nya baala asa bua buyifoo, Onanto ebunyə ɔblɔ okpe mə unə mə koto kekkeke. ⁹ Betidi ba kenke difi asa buayifoyifo bɛtsyi disii, ebudi ohɪā nya boonyə kanyi. Yudafɔ luudi betutɛ, nya mba lenni Yudafɔ luutəkə. ¹⁰ Fɛɛ mba leeyifo asa sɛɛ, Onanto ebutə mə kato eto diyənde ku dibu ku diyuəsə. Yudafɔ luudi betutɛ, nya mba lenni Yudafɔ luutəkə. ¹¹ Itsyise Onanto ambe utidi eto ənəmi fə woala etiki kələkə.

¹² Betidi ba kenke dɪmante Mose eto afi fə bɛyifo abuaa, tsya ebukpə banya,

ite bə Onanto embufi afi nyamə okponko mə lekpo tsyafə. Fɛɛ mba nyi Moses eto afi nyamə fɛ beeyifo asa buaa, Onanto ebokponko mə lekpo ɛyɛ lə afi nyamə əsuə. ¹³ Itsyise inni betidi ba leetsyue ato kanɔ afi nyamə ba luudi basɛɛ lə Onanto eto ənəmi. Bomu, betidi ba leeyifo lə afi nyamə əsuə, mə ni mba luudi basɛɛ nɛ. ¹⁴ Afi nyamfo əmbe mba lenni Yudafɔ, fɛɛ lə kawunsiə eto kobetete əsuə mə kosate leeyifo lə kɔfi komə eto etsyuesa əsuə, inwə efiani kɔfi itə mə ite bə kɔfi komə əmbə mə tsya. ¹⁵ Ɛlɛ bote bə Onanto ɛfi asa nnya nkpe lə Moses eto afi nyamə əsuə ókpe lə mə akɔəsi əsuə. Nya mə akɔəsi tsya lɛ bote nko. Nya lefe ditsyuə, mə nsusu aalo mə dikpi nye ələkə mə kasɛyifoyifo kate. ¹⁶ Nyamfo ebubə lə lefe nə Onanto luutə kusu Yesu Kristo kponko betidi kenke lekpo lə asa nnya baakula lə mə nsusu kenke kəmiə fe kase Ditiki Sɛɛ nəmə maabe letsya nɛ bɔtɛyi.

Moses Eto Afi Átɛyi Asa Itsyi Lə Yudafɔ Ɛsuə.

¹⁷ Nya lə aakpadi fə əsuə fə Yudanyə, nya faayɛ lə Moses eto afi əsuə, nya faabesə əsuə kato fə, fə eyifo Onanto eto ɔyɛtsyuə. ¹⁸ Eyi lesa nə Onanto laala, nya fenyi lesa nə ni lɛɛ, fe kase fákase nnya lə kɔfi əsuə. ¹⁹ Eebu fə əsuə fe ɔteesu itə benəmba nya feni lekpasə itə betidi ba nkpe lə kutuntu. ²⁰ Efi fə əsuə eyifo nwə leekuləsə mba lenyi kobe nya faate asa mba ənə dimankpa tɔ. Eyi kukɔnɔ fə kobe ku ɔnukualɛ sɔɔ nkpe lə Moses eto aafi nyamə əsuə. ²¹ Beso fə laate betidi bamba asa, fɛ faante fə əsuə asa nyamə? Aabe letsya fə benyu nya fə kosate enyuu? ²² Aatɛyi fə bankpo kusiyə nye kusə, fɛɛ fə kosate nkpe? Ɛfiəsə aalɛ fə sɛsi, fɛɛ eeyu asa nnya befi kakpa wə. ²³ Aabesə əsuə kato fə eyi Onanto eto afi, fɛɛ enyi fənkə, fə ke laata Onanto eto afi kebuu, əəntə wə dibu? ²⁴ Lə Awɔnisa Kenke eto Kukue əsuə, bətɛyi bənkə, “Mi Yudafɔ eto eyifosa eso mba lenni Yudafɔ laakpadi Onanto diye bua.”

²⁵ Lə eeyifo lə afi nyamfo əsuə, fə lelolala eyifo lesa nə nkpe kutəkə. Fɛɛ lə eenyifo lə afi nyamə əsuə, nyalɛ lelolala

nəmə eyifo lesa bimba. ²⁶ Nya lə utsyuə wə lenni Yudanyə, wə dímanla lelo eeyifo lə afi nyamə əsuə, Onanto ebunyə wə fe utsyuə wə lela lelo. ²⁷ Mɔmɔɔ, nwə lenni Yudanyə, fɛ weeyifo lə kɔfi komə əsuə, ebokpe kofani fə Yudanyə wə laata kɔfi ko bəwɔni bətsyə kebu ite bə bala fə lelo tsyafə.

²⁸ Inni əsuə eto sinə əsuə nnya boənyə futsyə ni Yudanyə tinti. Nya lelo eto bola kosate tsyaa, enni lesa nə ete nyə itə əsuə eto sinə eto keyifo ka betidi ləənyə ketsyɛ lekpo futsyə feni. ²⁹ Bomu utsyɛ ni Yudanyə tinti ni futsyə wə laate lə wə eyifosa əsuə nkə úfi wə lekɔəsi útə Onanto. Inni nnya lɛyɛ lə əsuə eto sinə sia bala ɛyɛ lə kɔfikpekpe eto lekpa eto ditiki əsuə. Bomu nnya lɛyɛ lə Ləwɔnɔ Kenke əsuə. Nnya ini kawunsiə eto kuutsyuə wə laabesə utidi əmfo eto diye kato, bomu Onanto.

3

¹ Nya lə ite nkoo, nte kutəkə ko Yudanyə wə bala lelo luunyə enso mba lenni Yudafɔ? Nte kutəkə ko nke lə lelolala əsuə? ² Lə esu kpə əsuə, kutəkə kpe. Tutɛɛ, Yudafɔ eto ani nnya Onanto dífi wə Ditiki Sɛɛ ókpe.

³ Fɛɛ lə ibə bə mə bətsyuə mámfo bánɔ? Afo anɔ fə lə nyaso Onanto embuyifo lə wə kɛnyɛ ka útsyɛ əsuə? ⁴ Kulefe! Lə ibə bə utsyuə saa eeyifo odia kulaa tsyaa, te fə Onanto eeyifo lə wə ditiki əsuə. Fe kase bəwɔni lə Awɔnisa Kenke eto Kukue əsuə nnya nɛ bɔtɛyi nkə,

“Lesə saa aate bə fə kɛnyɛ eto etiki eyifo ɔnukualɛ.

Nya lə bakponko fə lekpo, buutə fə lɛbɛ.”

⁵ Lə bo etikididi əsuə, boatɛyi boənkə bo abua nnya boeyifoo, əətə bə betidi nyə asa sɛɛ nnya Onanto leeyifo ketsyɛ lekpo, ntsyɛ ini nnya tsya? Lə nyasoo, bɔtɛyi boənkə yembɔlɛkɛ bə Onanto nə bo kotoo? Kulefe! Fɛɛ nko bətsyuə leebu nɛ! ⁶ Nya lə Onanto eni nwə leeyifo asa lə kusu əsuə, be əsuə wuunyə okponko kawunsiə eto betidi kenke lekpo? ⁷ Bətsyuə aala bɔtɔ bə, “Fɛɛ lə mɔ bidia bia maatɛyi ələkə Onanto eto

ɔnukualetiki kate wee, itə bə batəsə wəə, nyalɛ beso baalo mɛ dikpi bənkə utidi bua mini?" ⁸ Lə bufi nnya nkoo, boofɔ bɔtɛyi boənkə, "Bətə lə bukeyifo asa bua lə asɛ lə ɛbɔ itsyi lə nnya əsuə." Fɛɛ betidi bətsyuə lɛ bo abie busə kaka bo, nya banlɛ bɔtɛyi bənkə bo bomu nɛ etiki budi nko. Betidi ba luufi nnya nkoo, bənyə itə bə Onanto lo mə dikpi.

Betidi Ba Kenke Eeyifo Kabua.

⁹ Nya məmɔɔ, be boofɔ bɔtɛyi lə bomba ni YudaƆ əsuə? Bɔtɛyi bɔnlɛ boə bo ale alɛkɛ eso mba lenni YudaƆ eto alee? Kulefe! Itsyise mɔtɛyi ntɔnsə koko minkə kabua ɛbudi YudaƆ əsuə ku mba lenni YudaƆ kenke tsya əsuə. ¹⁰ Itsyise nyamfo eto okle bəwɔni bəkpe lə Awɔnisa Kenke eto Kukue nɛ bənkə, "Kuutsyuə saa əmbə bə wə eyifo ɔsɛ lə Onanto eto ənəmi. Lɛ ɔni kplo əmbə!

¹¹ Kuutsyuə saa əmbə wə ləənyə kasɛ kətsyə lekpo.

Nya kuutsyuə saa tsya əmbə wə laaye lə Onanto eto kusu sɛ əsuə.

¹² Betidi ba kenke etsyi kama bakpe Onanto, nya məmblɛ kenke ɛbota bébu.

Nya kutsyuə saa əmbə wə leeyifo kasɛ. Lɛ ɔni kplon əmbə!

¹³ Mə akuelonlobi eyifo fe kudi ko lɛsini kenye kunte.

Nya mə kadiakami nýə itə bidia bɔtɛyi.

Nya mə nyɛ eyifo fe owa eto keni.

¹⁴ Nya mə nyɛ kenke diyi ekudi ku kalo kpini.

¹⁵ Mə akpa aataka mlə mlə lə utidi eto bolɔ əsuə.

¹⁶ Bensi nkpə sɛɛ saa nya ini kanyinyənyə hā bəənə kaboko.

¹⁷ Nya benyi kase ele bə bəsiə nkpə lə diyuə əsuə.

¹⁸ Nya mə ditsyabi ante bə baate Onanto sikpi."

¹⁹ Məmɔɔ, buyi boənkə lesa saa nə bətɛyi lə Moses eto afi əsuə, bətɛyi nnya bətə betidi ba nkpe lə afi nyamə kalɔ, bə lə utsyuə saa lə ɔyɛ wə əsuə kenye buləkə, bə lə kawunsiə kenke kakɛ lə Onanto eto lekpokpo eto kalɔ. ²⁰ Nyasoo, kuutsyuə

saa embuyifo ɔsɛ lə Onanto eto ənəmi bə ɔyɛ lə afi əsuə eso. Bomuu, lesa nə afi nyamfo leeyifo ni bə yələkə kate utidi nkə uyifo obuayifo.

Onanto Ku Kawunsiə Eto Betidi Eeyifo Bani Eye Lə Kristo Bofokanɔ Əsuə.

²¹ Fɛɛ kusu ko əsuə Onanto lɛyɛ ɔləkə ɔtɛ nkə betidi eyifo basɛ, mánɔyɛ lə afi əsuə. Afi ku Onanto eto bənyɛləkətidi ələkə nyamfo bəte wuee. ²² Onanto ətə nkə betidi ba léfo Kristo bánɔɔ, yifo basɛ. Úyifo nyamfo útə betidi ba kenke léfo Kristo bánɔ. Nya wóankpe kabakefe lə betidi nti. ²³ Betidi baa tã eyifo kabua, nya bányi bafi Onanto eto diyənde blɛmblɛ kon.

²⁴ Fɛɛ Onanto, eyɛ lə Kristo Yesu wə léfo kayo lə bo disi ətə nkə bofiani basɛ lə wə lefonə əsuə eso. ²⁵ Onanto éfi Yesu útə fe kedi lə bo abua eto disi. Nya eyɛ lə wə ukpə əsuə, lə befi bo abua batsyɛ lə bofo Kristo banɔ ko. Onanto éyifo nyamfo lə ufi ote bo nkə wə eyifosa yɛ lə kusu sɛ əsuə. Ɔkɛ dibusə lə lefe nə léfe mɔmɔ, nya úfəsɛ ənəmi úti betidi eto abua nnya bəyifo. ²⁶ Úyifo nyamfo nkə lə ote bo lefe nəmfo nkə wə kosate eyifo nwə diyifo ɔsɛ, nya weebu nwə léfo Yesu ɔnɔ tsya nkə wuuntsya eyifo ɔsɛ lə wə ənəmi.

²⁷ Nya be əsuə boofɔ buńyə kaso lekɔesi? Bumbə kulesa! Bə boayɛ lə afi əsuə eso lee? Owo, bomu eyɛ lə bofokanɔ əsuə, Onanto laalɔ bonko wə eto nti. ²⁸ Itsyise buyi wuee boə, eyɛ lə bo bofokanɔ əsuə, nya utidi laafiani ɔsɛ lə Onanto eto ənəmi, nya inni lə wə bɔyɛ lə afi nyamfo əsuə eso. ²⁹ Nyee, YudaƆ hā ete ni Onanto eto bale? Nya unni mba lenni YudaƆ tsya eto Onanto? Ee, uyifo mə tsya eto ole. ³⁰ Onanto ɔni kplo nkpe. Wə luubu YudaƆ nkə beyifo basɛ eyɛ lə mə bofokanɔ əsuə. Nko ke eso wuubu mba lenni YudaƆ tsya basɛ, eyɛ lə bofokanɔ əsuə nɛ. ³¹ Nyaso be nyamfo nɛ bote? Bote ɛnlɛ bə bóyani afi nyamə butsyə bə lə bofokanɔ lə bofo busiə lə nnya kenye? Kulefe! Inni nko, bomu bə lə bɔlɛ afi nyamə lə kɔni kekkele.

4

Abraham Eto Nkpesiasia Aate Kase Bofokanɔ Nkpe Kutakɔ.

¹ Be ni lesa nɛ bofo bɔteyi ketsyiko lɛ bo Ona Abraham ɛsuɛ boɛ ɛnyɛ utsyɛ lekpo itsyi lɛ ditiki nɛmfɔ ɛsuɛ? ² Lɛ ɛye lɛ keyifo ka ɛyifo ɛsuɛ eso Onanto dɛnyɛ nkɛ Abraham eyifo ɔsɛɛ, nyalɛ okpe keɛnyɛnkɔ wofo bɔteyi nko kasɔ lekɔesi. Fɛɛ umbɛ kɛnyɛnkɔ nko lɛ Onanto eto ɛnɛmi, itsyise inni Abraham eto keyifo inni ɛnyɛ. ³ Itsyise lɛ Awɔnisa Kenkɛ eto Kukue kemiaɛ, bɛteyi bɛnkɛ, "Abraham ɛfo Onanto ɔnɔ. Lɛ nnya eso Onanto ɛnyɛ nkɛ uyifo ɔsɛɛ."

⁴ Lɛ utsyua eyifo keyifoo, wɛ kayofofɔ eni atsyɛsa, bomu iyifo lesa nɛ dɛnyɛ itɛ wɛ lɛ wɛ keyifo kamɛ eto kenye. ⁵ Fɛ lɛ utsyua afo ɔnɔ nkɛ Onanto eeyifo utidi wɛ laante wɛ sikpi woafiani ɔsɛɛ, lɛ wɔenyifo keyifo saa tsyaa, fɛ ini lɛ wɛ bofokanɔ ɛsuɛ esoo, Onanto eefi wɛ fe ɔsɛɛ. ⁶ Nko eso Oka David leteyi nkɛ utidi wɛ Onanto dibu nkɛ uyifo ɔsɛɛ, fɛ yɛnyɛ lɛ wɛ keyifo ka ɛyifo esoo, uyifo utidi wɛ baakpo atsyɔ. Oka David ɛteyi nkɛ,

⁷ "Onanto ɛkpo atsyɔ betidi
ba ɛfi mɛ abua ɔtsyɛ,
nya ɛlakɛ mɛ utsyiko lɛ mɛ abua
ɛsuɛ.

⁸ Onanto ɛkpo atsyɔ utidi
wɛ eto abua Bonamute dɛmanwɔni
ɛtsyɛ wɛ blemble."

⁹ Nya atsyɔkpokpo eto etiki Oka David leteyi mfoo, mba lɛla alo ete luunyɛ ni nnya? Kulefe! Eka mba dɛmanla alo tsya, itsyise Awɔnisa Kenkɛ eto Kukue lɛ bɔteyi nkɛ, "Abraham ɛfo Onanto ɔnɔ, nyaso Onanto lɛfo wɛ nkɛ uyifo ɔsɛɛ nɛ." ¹⁰ Nya dimamfe ini Onanto dɛnyɛ wɛ nkɛ uyifo ɔsɛɛ nko? Lefe nɛ Abraham dɛmanla tɔ lelo lee, lee lefe nɛ ɛkala lelo eto kamaa? Inni lɛ lefe nɛ ɔla lelo. Bomu fɛ wɔla lelo. ¹¹ Lelolala eto lekpa nɛ Abraham dɛyifo mfɔo, eyifo lekpo tsyɛ nɛ laate bɛ Onanto ɛfo wɛ. Itsyise wɛ bofokanɔ ɛtɛ bɛ Onanto ɛfo wɛ nkɛ uyifo ɔsɛɛ fɛ ɔla lelo. Nya ɛye lɛ wɛ bofokanɔ ɛsuɛ, Abraham afiani mba lɛfo bɛnkɛ kenke eto anto. Nya Onanto ɛfo mɛ nkɛ beyifo basɛɛ lɛ lefe nɛ eto lefe bɛnkɛ lelo kulaa

tsya. ¹² Abraham eyifo anto itɛ mba bɛla alo tsya. Fɛ inni fe kase bɛla alo eso, bomu bɛ besi nkɛ lɛ bofokanɔ ɛsuɛ fe kase Boanto Abraham dɛsiɛ fe ɔla lelo eso.

Onanto ɛteyi Kenye Utsyɛ ɛtɛ Abraham.

¹³ Onanto ɛteyi kenye utsyɛ ɛtɛ Abraham ku wɛ kafo eto bebi nkɛ boodi kawunsia kamfo eto bikɛ fe benake. Wɛ kenye ka ɛteyi ɛtsyɛ mfo manka kase Abraham lɛye lɛ afi nyamɛ ɛsuɛ eso. Bomu, ɛteyi utsyɛ nko itsyise ɔfo Abraham fe ɔsɛɛ ɛye lɛ wɛ bofokanɔ ɛsuɛ eso. ¹⁴ Nya lɛ ite bɛ mba leeyifo lɛ afi ɛsuɛ lofo Onanto eto kenye tsyɛ eto asaa, nyalɛ bofokanɔ mensi fe itɛ, ete kenye tsyɛ ensi ɛmbɔkɛ nɛ. ¹⁵ Itsyise afi ɛlakɛ Onanto eto lɛbɔfi kate. Fɛ lɛ afi ɛmbɔkɛ, nyalɛ kɔfi botakebu tsya ɛmbɔkɛ.

¹⁶ Lɛ nyasoo, kenye tsyɛ kamfo aka bafokanɔ nya ini kenye tsyɛ itɛ Onanto eto betidi nya ini wɛ lefonɛ nɛ ɛfi ɛtɛ betidi ba kenke ni Abraham eto kafo eto betidi. Nya inni mba Onanto dɛtɛ afi mate hɛ ete ni wɛ kafo eto betidi. Bomu mba lɛfo bɛnkɛ tsya fe Abraham. Itsyise, Abraham eyifo mba lɛfo bɛnkɛ kenke eto anto. ¹⁷ Nya fe kase Awɔnisa Kenkɛ eto Kukue leteyi, "Mfi fɛ ntsyɛ ese kɛ eto anto." Nya kenye tsyɛ kamfo dɛbɛ itɛ lɛ Onanto eto ɛnɛmi. Onanto ɛmfɔo, wɛ Abraham lɛfo ɔnɔ, kɛ ɛsuɛale itsyise wɛ lootakasɛ bɛkɛnkɛ besinkli bɛbɛ nkɛ. Nya wɛ lɛtɛ asa nnya dɛmankɛ kɔ lɛbɛ kake!

¹⁸ Itɛ bɛ kusubebe si kɔkɛ tsyaa, Abraham esi ɛkabe kusu kokoko, nkɛ woofiani ese kɛ eto betidi eto anto fe kase Onanto leteyi nkɛ, "Fɛ kafo eto bebi tsya ebufui kɛnkɛ fe befandebi." ¹⁹ Abraham ɛbobe ɔfo fe alɛ kolofa. Fɛɛ ani mɛnlo wɛ lɛ wɛ bofokanɔ ɛsuɛ, ite bɛ wɛ ɛsuɛ eto sinɛ ɛbobe efe nya ɛnyɛ nkɛ ɛtakɛ lɛ nkɛ eto kotosi nya Sara tsya ɛbobe ɔfo ku bole. ²⁰ Fɛɛ nyamfo mɛnlo wɛ ani lɛ wɛ bofokanɔ ɛsuɛ. Bomu ɛkɔbe Onanto eto kenye tsyɛ ɔlɛ kekɛke, nya ɔkɛ nkɛale lɛ wɛ bofokanɔ bomfo ɛsuɛ nya ɛfi atesɛ ɛtɛ Onanto. ²¹ Nya ɔte wue nkɛ Onanto kɛ ɛsuɛale wofo lesa nɛ kɛ

óteyi utsyá buyifo. ²² Nya læ bofokanɔ bo lekɛ wə esoo, Onanto ənyə nkə uyifo ɔsɛɛ. ²³ Nya inni wə mate əsuə ete báwɔni etiki nyamfo betsyiko bənkə, “Onanto ənyə nkə uyifo ɔsɛɛ.” ²⁴ Bomu eka bomba tsya Onanto dínyə nkə bo tsya eyifo baseɛ eyɛ læ kase bófo Onanto wə létakasə Bonamute Yesu utsyiko ɔkɔmə bóno eso. ²⁵ Onanto ətə kusu bálo Kristo læ bo abua nnya búyifo eso. Nya Onanto létakasə wə utsyiko ɔkɔmə bæ læ wə Onanto læ unyə bo baseɛ læ wə ənəmi.

5

Onanto Ənyə Bo Fe Baseɛ.

¹ Nya mómɔɔ, se Onanto díyifo bo baseɛ eyɛ læ bo bofokanɔ əsuə esoo, Onanto ətə diyuə édufə bonko wə nti eyɛ læ Bonamute Yesu Kristo əsuə. ² Nya se bófo Kristo bɔnɔ esoo, útə nkə bofo Onanto eto lefonə nə əsuə bonkpe mómɔ. Nya bɔnlɛ disuəyuə bunyə sitinti, itsyise bɔlɛ kusu bobɛ boə buunyə kesiəkɔ læ Kristo ɔflo læ Onanto eto sekakedikɔ eto diyənde əsuə. ³ Lə nnya kamaa, boənyə disuəyuə læ bɔlɛ kanyi bunyə itsyise buyi boə kanyinyənyə kamfo eto okle lætə boənyə kekkele nɛ. ⁴ Nya bo buńyə kekkele, ətə bo ditsyəbi sɛɛ. Nyamfo luutə bæ bunyə kusubebe. ⁵ Nya kusubebe komfo əntə boedi kofani. Itsyise Onanto áyɛ læ Lɛwɔnɔ Kenkɛ nə útə bo əsuə útə nkə wə lelabi ba didufə bo læ əsuə kenke.

⁶ Lefe nə diyifole saa dímensi fo bo bɔkɛɛ, Kristo əbə læ lefe sɛɛ əsuə nya úbə úkpə læ bo babuayifo eto disi. ⁷ Mómɔɔ, iyifo lesa nə nkpe ale bæ utsyuə kpə læ utidi wə ni ɔsɛɛ eto disi. Fɛɛ yofofo budi bæ utsyuə ebofo bɔtɔnɔ nkə læ ukpə læ utidi wə lelekɛ eto disi. ⁸ Fɛɛ Onanto əlɛkə ótə bo wuee kase woala bo. Itsyise lefe nə bóke læ lebuə əsuə, útə nkə Kristo kpə læ bo disi.

⁹ Nya se eyɛ læ Kristo eto kɔtɔ əsuə nya úyifo bo baseɛ læ Onanto eto ənəmii, ukpə əmfo ebuləkə bo utsyiko læ Onanto eto leblɔfi kplɛ əsuə eso. ¹⁰ Nya læ Onanto álɔ bonko wə nti eyɛ læ wə ubi eto ukpə əsuə læ lefe nə búyifo wə balontidi mfóo, nyalɛ lefe nə bonko wə eto nti díkalɛkɛɛ, Onanto ebunyə bo kaminsə, úləkə bo

kulaa tsya oso itsyise Kristo kpe nkpə. ¹¹ Nya inni nyamfo mate ete, bomu buunyə disuəyuə tinti ku wə itsyise Onanto kosate, eyɛ læ Bonamute Yesu Kristo wə Onanto álɔ bonko wə eto sete nti eso.

Nnya Əsuə Adam Nkpe Lete Lə Kristo Əsuə.

¹² Lebuə áyɛ læ utidi ɔni əsuə díbə kawunsiə, nya lebuə nəmə díne ukpə léboko kawunsiə. Nyamfo esoo, ukpə læbə utsyuə saa læ əsuə. Itsyise utsyuə saa éyifo lebuə. ¹³ Lebuə akɛ læ kawunsiə fɛ Onanto díte bo Moses eto afi. Fɛ læ kaka afi læmbəə, Onanto anlo utidi dikpi. ¹⁴ Fɛɛ idu læ Adam lefe ibə Moses eto lefee, ukpə ákaso ani kawunsiə kenke eto betidi ku mba dímənyifo lebuə fe kase Adam díyifo se wényifo læ Onanto eto afi əsuə. Nya Adam əmfo ńyə itə utidi wə læbə bubə.

¹⁵ Fɛɛ mə inuə bamə menyifo bani. Itsyise Onanto eto kafo faa eto etəsa so Adam eto lebuə nə úyifo. Adam ni utidi ɔni wə eto lebuə nə úyifo eso betidi kpə díkpə. Fɛɛ Onanto eto lefonə nə amɔ lesɔ nya nko ke ini wə kafo faa eto ətəsa itə betidi kpə tsya eyɛ læ utidi ɔni əsuə nɛ, nya wə ni Yesu Kristo nɛ. ¹⁶ Nsi nle bɔteyi minkə Onanto eto lefonə ku asa nnya lebo itsyi abua nnya utidi əmfo díyifo mankate. Itsyise abua díne lekpokpronkpo ku dikpilolo eboko nɛ. Fɛɛ læ botakebu kpə eto kamaa, Yesu eto lefonə ətə bæ betidi eyifo baseɛ. ¹⁷ Eyɛ læ utidi ɔni əmfo eto lebuə əsuə nya ukpə dítekə betidi kato nɛ. Nko ke eyɛ læ Yesu Kristo əsuə, nya betidi ba kenke dínyə Onanto eto lefonə nə díyifo mə baseɛ, bənyə nkpə manlo ku sekakedidi enso kenke nɛ.

¹⁸ Nyasoo, se eyɛ læ lebuə lɔni nəmə əsuə bálo betidi kenke dikpii, nko ke yɔɔyɛ læ kasɛɛ kani əsuə Onanto luufi ɔtsyɛ betidi nya wuutə mə lebe nɛ. ¹⁹ Nya eyɛ læ kase utidi ɔni əmfo létaka únyə læ Onanto eto ditiki əsuə nya betidi kenke lefiani babuayifoo, nko ke eyɛ læ kase utidi ɔni əmfo dítsyue wə ditiki kotoo, Onanto ebutə betidi kpə fiani baseɛ nɛ.

²⁰ Se afi nyamə díbəə, itə bæ betidi ənyə mə abuyifoyifo bətsyə lekpo. Nya se bənyə mə abua kpə nyamə bətsyə lekpo, nko ke Onanto eto lefonə nye

kaminsənyənyə ka úfi útə bo tsya leefui kakpe nɛ. ²¹ Nyaso kase lebua díta ukpə dídi betidi əsuə, nko ke ini bə Onanto eto lefonə ebutə bənkə bofiani basɛ lə budufə lə nkpə manlo ɛyɛ lə Bonamute Yesu Kristo əsuə nɛ.

6

Kristo Eso Bunsí Nkpɛ.

¹ Lə nyamfo esoo, be ele bə bətɛyi? Yɔlɛkɛ bə busukosə bukeyifo abua bə lə Onanto lə ukətə bo wə lefonə kawunsə?

² Owo lo! Kulefe! Se búkpə itə lebua esoo, yensile bə butə lebua di bo ketu! Beso ele bə busi busiə nkpə ekeyifo lebua?

³ Lefe nə bófo ntuflesəfləsə eto lekpa ɛyɛ lə Yesu Kristo əsuə bə lə buyifo bani ku wə, biyi biə ntu bo bəfləsə bo mfo ətə bə búyifo ləni ku wə lə wə ukpə əsuə tsya.

⁴ Nya ɛyɛ lə ntuflesəfləsə bomə esoo, ete bə bo tsya əkpə nya bəbikə bo ku wə. Nya Onanto leyɛ lə wə diyənde ku əsuəale əsuə ótakasə Kristo utsyiko ɔkómə bə lə bo tsya lə botaka busiə nkpə fɔfɔ bomə ku wə.

⁵ Nya se bonko wə díkeyifo bani lə wə ukpə əsuə, nko ke buyifo bani ku wə lə wə botaka əsuə nɛ. ⁶ Nya buyi boə básɔ bo ditsyəbi koko nəmə bámanklasə lə uyikabie əsuə ku Kristo itə bə bo əsuə eto sinə sia laala abuayifoyifo lə sɛtsylɔ kenke bə bɔyɛ ndomufɔ budi kətə lebua bio.

⁷ Itsyise lə utidi əkpə, lebua ensiəmbokɛ əsuəale lə wə əsuə bio.

⁸ Nya lə búkpə ku Kristo, bófo bóno boə buusiə nkpə ku wə tsya. ⁹ Buyi boə se Onanto létakasə Kristo utsyiko ɔkómə, woensiəmbukpə bio. Ukpə ensibə əsuəale lə wə əsuə bio. ¹⁰ Kristo eto ukpə wə úkpə, úkpə itə sɔni hā bə lə lebua ensiembutəkə kuutsyua saa kato. Nya nkpə bo unsi mómɔ, usi mu ku Onanto. ¹¹ Nya nko ke ele bə itsyə nɛ bə, mi tsya əkpə nya yanle bə lebua si ditəkə mi kato. Nyaso ele bə bisiə nkpə bitə Onanto lə mi ləniyifoyifo ku Kristo Yesu əsuə.

¹² Nyaso biəntə lə lebua fo lekpe lə mi əsuə eto sinə sia ləəbə bukpə mfo əsuə, bə lə əsuə eto sinə lə sitəkə mi kato lə asa bua buyifo əsuə. ¹³ Nye biəntə kusu lə abua lə

idi mi utu lə əsuə eto uyi eto kukalebe saa lə lebuaifoyifo əsuə. Bomu bifi mi əsuə bitə Onanto fe betidi bə Onanto díləkə utsyiko lə ukpə kemiə óboko nkpə əsuə. Beyani mi əsuə eto kalebe saa bitə Onanto fənkə mba bələkə betsyiko ukpə kenye baboko nkpə. Beyani mi əsuə bitə Onanto lə ufi mi uyifo asa sɛɛ eto keyifo. ¹⁴ Yanle bə lebua si ditəkə mi kato bio diyifo mi eto onamute, itsyise binsibə lə afi kalɔ. Bomu bekpe lə Onanto eto lefonə kalɔ.

Bifi Mi Əsuə Bitə Asasɛɛ Buyifo.

¹⁵ Nya be bɔnlɛ bətɛyi? Bə bunsibə lə afi kalɔ itsyise bokpe lə Onanto eto lefonə kalɔ eso, nyaso ele bə bukeyifo abua? Owo lo. Inni nko ini! ¹⁶ Biyi sintinti biə, lə bifi mi əsuə bekpe lə nwə eto keyifo bieyifo kalɔ, nyalɛ biyifo utidi əmə eto beyifoyifo nye ndomufɔ. Lə lebua eto sele bianɔ, nnya laabɔ ketsyiko mfó ni ukpə. Lə Onanto eto sele bianɔ, nya laabɔ ketsyi mfó ni kasɛɛ yifoyifo.

¹⁷ Boasɔ Onanto ani, bə lə lefe nə léfe mə əsuə, biyifo babuayifo, nya mómɔ, bifi mii ləkɔɛsi kenke bəfo Ditiki Sɛɛ nə mínte mi. ¹⁸ Nya bəbɔ lə lebua əsuə, bəfloma nya biyifo ndomufɔ itə asasɛɛ buyifo.

¹⁹ Nlɛ mi etiki budi ɛyɛ lə kase betidi leedi əsuə, lə nləkə nyamfo kasɔ nte mi lə befo nnya kasɔ bóno. Lə lefe nə léfe mmə, bəyani mi əsuə nya bəfiani ndomufɔ bitə abua buyifo ku asa nnya dimankpa ku disiale eto asa bua saa eto okle buyifo. Nko ke ini bə mómɔ, bifi mi əsuə bifianisə ndomufɔ bitə asa sɛ buyifo nya ete bə biyifo mba leeyifo asa kenke. ²⁰ Lefe nə biyifo ndomufɔ itə lebua, yánkle mi bə biyifo kasɛɛ. ²¹ Nya nte kutəkə ko bínyə itsyi lə asa nnya bíkeyifo mfó nnya díyifo mi afanisa mómɔ? Asa nnya, nyamfó kenke ləənə kaboko ete ni ukpe.

²² Nya mómɔ, Onanto ələkə mi utsyiko lə lebua eto ani, nya bíbə biyifo wə ndomufɔ. Kutəkə ko bínyə se bífi mi əsuə bitə wə kenke nya biyifo kenke ni bə, lə kalosəkɔ, buinyə nkpə manlo. ²³ Lebua eto kayofofɔ ni ukpə. Fɛɛ Onanto eto ətəsa nnya wəətə bo kafɔ faa ni nkpə bo

lɛmbɛ kalosɛkɔ ɛyɛ lɛ Kristo Yesu wɛ ni Bonamute eto lɔniyifoyifo ku bo ɛsuɛ eso.

7

Usɔ Ku Usiɔ Eto Nkpe Aate Bo Lesaat-syuɔ.

¹ Sitintii, mɔ bayimi, bɛnɔ nnya mɛɛbɛ bɔtɛyi mfo eto kasɔ, itsyise mimble yi afi nyamɛ. Afi aakle utidi wɛ nkpe lɛ nnya kalɔ lɛ lefe nɛ unsi nkpe hɛ ɛsuɛ.

² Tɛ mfi nyamfo nte ditsyɛbi nɛmɛ. Usio wɛ nsi kusɛ, sisɛ ku sisɛ eto kɔfi aakle wɛ kamanklasɛ lɛ wɛ usɛ ɛsuɛ lɛ lefe nɛ osani ɛmɛ nsi nkpe ɛsuɛ. Fɛɛ lɛ osani ɛmɛ ɛkpɛ, kɔfi komɛ mensikle usio ɛmɛ. ³ Nyaso lɛ usio ɛmfo esu usiɔ ko osani bamba lɛ lefe nɛ wɛ usɛ nsi nsi nkpe, betidi ebɔtɛyi bɛ okpo kusɛ. Fɛ lɛ usɛ ɛmɛ ɛkpɛ, kɔfi komɛ mensikle wɛ. Nya onkpe kusu wɛɛsiɔ kusɛ bamba nya wɛmbudi usɛnkpo.

⁴ Mɔ bayimi, nko ke ini itɛ mi tsya nɛ. Itsyise lɛ afi nyamɛ ɛsuɛ, ɛɛ bote bɛnkɛ bɛkpɛ ku Kristo itsyise biyifo Kristo eto lekpa ditsyuɛ, nya bieɛfiani mi bɛtsyuɛ eto bale. Nya mɔmɔɔ beɛfiani wɛ, nwɛ bɛtakasɛ bɛtsyiko okɔmɛ eto ole, bɛ lɛ biyifo keyifo sɛ ka luubɛ kutɛkɛ itɛ Onanto. ⁵ Lɛ lefe nɛ bɛsiɔ nkpe lɛ kawunsiɔ kamfo eto nkpe eto lekɔɛnde ɛsuɛ, lebuɛ eto lekɔɛnde nɛ kɔfi lɛnɛ bo ɛsuɛ eto sinɛ kakpɛ, ɛbesɛ bo abuayifoyifo kato ekpe. Nya asa nnya lɛbɔ lɛ nkpe bomfɔ siɛsiɛ ɛtɛ bo ukpɛ. ⁶ Fɛ mɔmɔɔ, se bɛkpɛ nya bɔbɔ lɛ asa nnya lɛkle bo itsyɛ esoo, afi nyamɛ ensibɛ ɛsuɛale lɛ bo ɛsuɛ. Lɛ nnya eso boensiembuyifo kulesa ɛyɛ lɛ kusu koko ku ko kɔfi ɛsuɛ. Bomuu, bo eyifosa ebɔyɛ lɛ kusu fɔfɔ ko laayɛ lɛ Lɛwɔnɔ Kɛnkɛ ɛsuɛ.

Afi Ɛtɛ Bɛ Bunyɛ Lebuɛ Butsyɛ Lekpo.

⁷ Nya lɛ nyamfo esoo, bɛ ele bɛ bukatɛyi? Boɛ, nyalɛ afi nyamɛ ɛbɛ kɔnɔ? Inni nko ini! Lɛ sitintii, ɛyɛ lɛ afi nyamfo ɛsuɛ nya boɛnyɛ lesa nɛ ni lebuɛ ketsyɛ lekpo nɛ. Lɛ kɔfi komfo ete dɛmantɛyi nkɛ, “Mansɛsɛ ɛnɛmi lɛ utidi bamba eto asa ɛsuɛ,” eni yoofɔ budi bɛ mɛntante kase basɛsɛ ɛnɛmi lɛ sas ɛsuɛ. ⁸ Fɛɛ ɛyɛ lɛ kɔfi komɛ ɛsuɛ,

lebuɛ ɛnyɛ kusu lesanklisɛ kɛnɛnsɛ saa eto okle lɛ mɛ ɛsuɛ. Nya lɛ kɔfi saa ɛmbɛ, eni lebuayifoyifo tsya ɛmbɛkɛ ɛsuɛale saa. ⁹ Mɔ kosate ɛsiɔ nkpe bomfo eto okle lɛ lefe nɛ lɛfe mɛmɛ nɛ mɛntɛ afi nyamɛ. Fɛ lefe nɛ mɛmbɛ mɛntɛ afi nyamɛ nya yɛnsitɛ mɛ kusu bɛ nyifo asa kpɛ, abuayifoyifo tsya ɛtaka ɛnyɛ lɛ mɛ ɛsuɛ nya mɛnyɛ miɛ nkpe.

¹⁰ Nya afi nnya eni ele bɛ itɛ mɛ nkpe, nnya bomu leboko mɛ ukpɛ nɛ. ¹¹ Nya ɛyɛ lɛ afi ɛsuɛ, abuayifoyifo ɛnyɛ kusu ɛwɛ mɛ ekpe nya ɛlo mɛ.

¹² Lɛ nyamfo esoo, afi alɛɛ, lesa kɛnkɛ ini fɛ, nya asa nnya yaate tsya eyifo kɛnkɛ, nya ɛnyɛ lɛ kusu sɛ ɛsuɛ, nya ɛɛkɛ. ¹³ Nyalɛɛ, bɔtɛyi bɛnɛ boɛ lesa sɛ nɛmfo ni nɛ lɛboko mɛ ukpɛ? Inni nko ini! Bomu bɛ lɛ bunyɛ butsyɛ lekpo boɛ lebuayifoyifo eyifo lesa buɛ esoo, lebuayifoyifo ayɛ lɛ lesa nɛ nkpe kɔnɔ ɛsuɛ nya dɛnɛ ukpɛ lɛboko. Nya ɛyɛ lɛ afi nyamfo ɛsuɛ, lebuayifoyifo ɛlɛkɛ ni ditsyɛbi kosate lɛte.

Lema Nɛ Nkpe Lɛ Ɛsuɛ Eto Sinɛ Ku Lɛwɔnɔ Lenti.

¹⁴ Bomble yi boɛ Kɔfi eyifo lɛwɔnɔ eto lesa. Fɛɛ nkpe bo minsi eyifo kawunsiɔ kamfo eto utidi eto nɛ, nya lebuayifoyifo diyɛ mɛ ɛsuɛ. ¹⁵ Maamfɔ asa nnya meeyifo kasɔ bɔnɔ. Itsyise lesa nɛ maala miɛ lɛ nyifoo, inni ni meeyifo. Bomu asa nnya meekisi sitintii, nnya ni nnya meeyifo nɛ. ¹⁶ Nya lɛ asa nnya maanla miɛ meeyifo nnya ni nnya meeyifoo, nyalɛ ɛɛ bote bɛ nɔnɔ miɛ afi nyamfo alɛkɛ. ¹⁷ Lɛ nyasoo, ɛɛ bote bɛ inni mɔ kosate nɛ lesa nɛmfo buyifo, bomu lebuɛ nɛ nkpe lɛ mɛ ni nnya eso meeyifo nko.

¹⁸ Nya nyi lɛ mɔ kosate eto ɛsuɛ kɛmiɛ miɛ, lesa sɛɛ saa ɛmbɛ lɛ mɛ. Nya nɛ nyamfo bɔtɛyi itsyɛ lɛ mɔ ɛsuɛ eto sinɛ eto ditsyɛbi koko nɛmɛ ɛsuɛ eso. Itsyise maala sitinti miɛ ele bɛ eni nyifo kasɛɛ, fɛɛ meenyifo nko. ¹⁹ Itsyise kasɛɛ ka maala miɛ meeyifoo, inni ke ni lesa nɛ meeyifo. Nya lebuɛ nɛ bomu maanla miɛ meeyifo, nii ni nɛ meeyifo nɛ. ²⁰ Nyaso lɛ meeyifo asa nnya maanla miɛ meeyifoo,

inni mo kosate lætsyæ keyifo nnya. Bomu, lebuæ næ nkpe læ mæ leeyifo nnya.

²¹ Læ nyamfo esoo, nsu nnyæ lesakpa ditsyuæ ntsyæ lekpo. Læ nla miæ meeyifo kasεε, lebuæ hã meeyifo kekleke. ²² Læ kusu bambaa æsuæ, læ mo utu kemiæ sitintii, Onanto eto afi aakpe mæ disuæyua tinti. ²³ Fεε nnyæ miæ asa bamba nnya laabo ketsyi læ mεε, aakpo lema ku lesa næ mo nsusu laate mε nkæ ελεke. Nya lætæ abuyifoyifo læbo læ mε nya yeeti mæ kusu fe nwæ bákpe læ diyoo. ²⁴ Mo æsuæ kpe kaminsæ tinti. Nya owoe luulækæ mæ utsyiko læ æsuæ eto sinæ eto abua nya kɔ, nya laakpa mε kesuko ukpæ kemiæ mfo? ²⁵ Maaso Onanto ani, itsyise nnyæ bulækæ eyε læ Bonamute Yesu Kristo æsuæ!

Nya mómoo, læ mo nsusu æsuæ, nyifo nwæ leeyifo læ Onanto eto afi æsuæ. Fεε mo læ utidi æmæ eto æsuæ eto sinæ æsuæ, meeyifo læ lebuæ eto kɔfi æsuæ.

8

Lɛwɔnɔ Kenke Ɔatɔ Nkɔ Busiɔ Nkpɔ.

¹ Læ nyamfo esoo, mba nsi nkpæ læ loniyifoyifo ku Kristo Yesu æsuæ, Onanto embolo mæ dikpi. ² Itsyise eyε læ Kristo Yesu æsuæ, afi nnya nyε læ Lɛwɔnɔ Kenke næ lætæ betidi nkpæ, ætæ nkæ mbo læ afi nnya lænæ utidi kakpe ku ukpæ æsuæ. ³ Lesa næ kɔfi ko Onanto ditæ Moses dímamfo buyifo, se utidi læyɔkpo nya wóanfo ko budi esoo, nnya Onanto díyifo mómoo nε. Ótsyese wæ ubi fænkæ utidi wæ nkpe læ æsuæ eto sinæ æsuæ sia lebuæ laakpo nko. Úbæ læ betidi eto abua eto disi nya úfi wæ æsuæ útæ fe kedi, nya útækæ lebuæ kato nya úsensæ lebuæ næ nsi læ bo eto æsuæale. ⁴ Onanto éyifo nyamfo útæ bo mba nsi nkpæ læ kase Lɛwɔnɔ Kenke laala, inni læ kase æsuæ eto sinæ eto ditsyæbi koko næmæ laala. Úyifo asa nyamfo kenke bæ læbusiæ nkpæ læ kusu sεε æsuæ fe kase wæ afi lete.

⁵ Betidi ba nsi nkpæ læ mæ æsuæ eto ditsyæbi fe koo, læ kase baalaa, mæ nsusu si buteke læ asa nnya mæ æsuæ eto sinæ laala æsuæ. Fεε mba nsi nkpæ eyε læ Lɛwɔnɔ Kenke æsuæ, mæ nsusu teke læ nnya Lɛwɔnɔ Kenke laalaa æsuæ. ⁶ Utidi wæ eto

nsusu nteke læ æsuæ eto sinæ eto asa æsuæ, wænyæ ukpæ. Fεε utidi wæ eto nsusu nteke læ Lɛwɔnɔ Kenke æsuæ, wænyæ nkpæ manlo ku diyuæsæ. ⁷ Nya utidi wæ eto nsusu nteke læ æsuæ eto sinæ eto asa æsuæ hãa, uyifo Onanto eto olo, itsyise weentsyue Onanto eto afi koto. Nya læ sitinti, wæambofo nnya koto butsyue tsya kulefe. ⁸ Mba díta bæ mæ æsuæ eto sinæ tækæ mæ kato, baamfo Onanto eto lelabi buyifo.

⁹ Læ Onanto eto Lɛwɔnɔ afo disiæ læ mi æsuæ, nyalε binsisi nkpæ læ mi æsuæ eto sinæ eto lekuende æsuæ, bomu fe kase Onanto eto Lɛwɔnɔ laala. Nya læ Kristo eto Lɛwɔnɔ mamfo disiæ læ utsyuæ æsuæ, nyalε unni Kristo eto ole. ¹⁰ Mómoo læ wæ Kristo afo disiæ unsi læ mii, mi æsuæ eto sinæ ebukpæ læ lebuæ eso. Fεε mi læwɔnɔ ebusi disiæ nkpæ itsyise Onanto eyifo mi baseε eso. ¹¹ Nya læ Onanto eto Lɛwɔnɔ næ létakasæ Yesu ditsyiko okómæ si læ mi æsuæ, wæ létakasæ Kristo Yesu utsyiko okómæ, wæ ni futsyæ luutæ mi æsuæ eto sinæ sia luukpæ mfoo, nkpæ, eyε læ wæ Lɛwɔnɔ næ nsi nkpæ læ mi æsuæ eso.

¹² Nyaso, mo bayimi, keyifo ketsyuæ abe bo læ ænæmi ka ele bæ buyifo, fεε inni æsuæ eto sinæ siamfo bunsii kayo, bæ læ busiæ nkpæ læ se lelabi æsuæ. ¹³ Læ bitækæko bisii nkpæ læ æsuæ eto sinæ eto lelabi æsuæ, biukpæ. Fεε læ beyε læ Onanto eto Lɛwɔnɔ æsuæ belo mi æsuæ eto sinæ eto ditsyæbi buæ næmæ, buisiæ nkpæ manlo. ¹⁴ Itsyise betidi ba Onanto eto Lɛwɔnɔ laayenkoo, mæ ni Onanto eto bebi nε. ¹⁵ Onanto mantæ mi ndomufo eto læwɔnɔ næ luutæ bikate sikpi. Bomu útæ mi Lɛwɔnɔ næ ni bebi eto lele nya diætæ boakpadi Onanto boæ, “Abba” eto kaso ni, “Nto lala.”

¹⁶ Onanto eto Lɛwɔnɔ ku bo awɔnɔ kenke lekɔ iyifo kenye ka nle bote bæ buyifo Onanto eto bebi. ¹⁷ Nya læ buyifo wæ bebii, nyalε buyifo mba leedi wæ bikæ. Nya bo ku Kristo ebudi Onanto eto bikæ bokɔ. Nya fe kase búnyæ kanyi fe Kristo, nko ke bo tsya luuyænle fe wæ nε.

Buunya Disuayua.

¹⁸ Læ mo dinyæbi æsuæ, sitinti læ befi kanyi ka bônle bunyæ mómoo mfoo, kanle kulesa saa kon læ befi bakatesæko ku

diyɛnde ku disuɛyua nɛ Onanto luuta bunyɛ. ¹⁹ Asa nnya Onanto dɛyifo kenke si ɛɛ kusu bobɛ kekɛɛle itɛ lefɛ nɛ Onanto luulɛkɛ wɛ bebi ote. ²⁰ Nya Onanto eto asayifoyifo nyamfo kenke, kpe lɛ kanyinyɛnyɛ ɛsuɛ. Fɛɛ inni asa nyamfo mate ete dɛtɛ ibɛ nko, bomu Onanto kosate wɛ dɛtɛ kusu nko. Nya utɛ kusu nkɛ bɛnyɛ kusubebe bɛ ²¹ wuulɛkɛ asa nnya Onanto dɛyifo kenke utsyiko lɛ ukpɛ eto sedomu eto kabiasɛ eto ani lɛ bɛtsyɛ ɔnwɛ, nya wuutɛ kusu nkɛ bɛyɛnde fe wɛ bebi ke.

²² Nya buyi boɛ ibɛ esɛ mɔmɔɔ, asa nnya Onanto dɛyifo kenke ɛ kanyi bunyɛ tinti, kakɔɛ fe usio wɛ nlabe kole. ²³ Nya inni nyamfo mate ete, bomu bo mba Onanto dɛfi wɛ dɛtɛsa tutɛ nɛ ni wɛ Lɛwɔnɔ utɛ tsyaa, ɛ kanyi bunyɛ kukakɔɛ lɛ bo ɛsuɛ kemia, nya buufi ɛnɛmi butɛkɛ kekɛɛle boɛ Onanto lɛ ufi bo fe wɛ bebi lɛ butsyɛ ɔnwɛ. ²⁴ Nya se bonkpe kusubebe komfo esoo, bɛnyɛ bofo. Fɛɛ asa nnya boɛnyɛ ku bo ɛnɛmii, boensiabe nnya kusu. Itsyise kuutsyua ensi ambe kusu kɛtɛ asa nnya mfi nkpe wɛ koko. ²⁵ Fɛɛ lɛ bufi bo ɛnɛmi butɛkɛ lɛ asa nnya boɛnnyɛtɔ ɛsuɛ, nyalɛ ele bɛ bokpe utu buɛɛ, bukabe nnya kusu.

²⁶ Nya lɛ nko eto kusu komfo ɛsuɛ, nya Onanto eto Lɛwɔnɔ laawunsɛko bo kekɛɛle nɛ, itsyise bumbɛ ale nya bunyi kase ele bɛ boto ola butɛ Onanto bɔyɛnko. Fɛɛ wɛ Lɛwɔnɔ kosate laakɔɛ kalɛ lekpakpa kɛtɛ bo fe kase iɛnyɛ itɛ bo lɛ kusu ko boɛmbofo bulɛkɛ kate ɛsuɛ. ²⁷ Nya Onanto wɛ nyi betidi eto ketu kemia, yi lesa nɛ nkpe lɛ Lɛwɔnɔ eto nsusu ɛsuɛ tsyaa. Itsyise Lɛwɔnɔ nɛmɛ aalɛ Onanto lekpakpa lɛ bo disɛ fe kase Onanto laala.

²⁸ Buyi boɛ lesa saa nɛ Onanto leeyifoo, iyifo itɛ lɛɛkɛsɛ itɛ betidi ba laala wɛ nya ɔkpadi mɛ nkɛ beyifo wɛ keyifo. ²⁹ Nya betidi ba Onanto lɛtɛ utsyɛ, ɛlɛkɛ mɛ utsyɛ nkɛ lɛ bale wɛ Ubi itɛ bɛ wɛ Ubi lɛ udi ututɛ utɛ wɛ bayimi kpɛ bamɛ. ³⁰ Lɛ nyaso mba Onanto dɛlɛkɛ utsyɛ, mɛ ɔkpadi nɛ. Nya mba ɔkpadii, ɛyifo mɛ basɛɛ. Nya mba ɛyifo basɛɛ, mɛ ɔkpasɛ ɛsuɛ bɛyɛnde fe wɛ ke.

Yesu Kristo ɛlɛkɛ Kase Onanto Laala Bo Tinti Ote.

³¹ Lɛ nyamfo esoo, be ele bɛ bɔtɛyi? Lɛ Onanto ɛnyɛ bo kamaa, owɛ lofo buɛnyɛ bo lɛ ɛsuɛ? ³² Nya lɛ Onanto mɛnni wɛ Ubi bufi kɛtɛ bo, bomu ɛfi wɛ utɛ kedi lɛ bo disii, besɔ wɛmbufi asa nnya ta utɛ bo kafo faa ɛyɛ lɛ wɛ Ubi ɛmfo ɛsuɛ? ³³ Nya owɛ luufi etiki lɛ Onanto eto betidi ba ɛlɛkɛ utsyɛ ɛsuɛ? Onanto kosate ɛbulɛkɛ mɛ kɛnyɛ nkɛ bɛdi lɛbɛ. ³⁴ Nya owɛ lofo mɛ dikpi bolo? Kuutsyua saa ɛmbɛ! Kristo Yesu wɛ ni utidi wɛ dɛkpɛ, nya nnya nsi nso ni bɛ, wɛ ni nwɛ bɛtakasɛ bɛtsyiko ɔkɔmɛ nya unsi lɛ Onanto eto kodiani nɛ bofo kɛtɛ bo. ³⁵ Nya owɛ lofo lelabi nɛ nkpe lɛ bonko Kristo eto nti bola? Kanyinyɛnyɛ lee bulɛ, lee ohiɛtɛtɛ, lee kukpɛnsɛ, lee leyasiɛsɛ, lee sikpi bokpe, lee ukpɛ lee lesiabi eto kɛnyɛ? ³⁶ Ekpe lɛ Awɔnisa Kɛnkɛ eto Kukue ɛsuɛ bɛ, "Lɛ fɛ disɛ esoo, bokpe lɛ ukpɛ eto bulɛ ɛsuɛ diyi saa diyi.

Nya beeyifo bo fe basamu ba bantɔɔ kalokɔ."

³⁷ Nya lɛ nyamfo kenke ɛsuɛ, butɛkɛ kato ɛyɛ lɛ kase Kristo laala bo eso. ³⁸⁻³⁹ Itsyise ɛkpako mɛ wueɛ bɛ kulesa saa ɛmbɛ nɛ luusɛnsɛ bo ku wɛ nti lɛ lelabi nɛ ufi utɛ bo eso. Ukpɛ nye nkpe lee kato eto batɔnkpe lee awɔnɔ eto ɛsuɛale ɛtsyua, lefɛ nɛmfo lee nɛ luubɛ nye ɛsuɛale ɛtsyua ditsyi kato fanloo nye lɛ kasɔ mfo nye lesa saa nɛ beyifoo, kulesa saa ɛmbɛ nɛ lofo bo nti bola kulefe kɛtsyiko lɛ Onanto eto lelabi nɛ ɛfi utɛ bo ɛyɛ lɛ Kristo Yesu Bonamute ɛsuɛ.

9

Onanto Dɛlɛkɛ Yudafo, Nya Beyifo Wɛ Betidi.

¹ Lesa nɛ minɛ bɔtɛyi eyifo ɔnukualɛ, inni sidia minɛ bɔtɛyi, itsyise nyifo Kristo eto ole. Mɔ lekɔɛsi nɛ ɛsuɛ Onanto eto Lɛwɔnɔ nsii, ɛ mɛ bɔtɛyi sitinti nkɛ minɛ sidia bɔtɛyi. ² Nnla miɛ betɛ biɛ ɛɛ mɛ bulɛ lɛ taa utu nya yenɛ mɛ bufi tinti taa lɛ mɔ utu kemia? ³ Iyifo mɔ lelabi miɛ, lɛ yɔɔwunsɛ ko mɔ betidi ba bonko mɛ ni kusɛ kɔni eto betidi eto disii, muutɛ kusu

bə Onanto kudi mɛ nkə woəfə mɛ lə Kristo əsuə. ⁴ Itsyise mə ni Israel eto kusə ko Onanto dɪləkə utsyə. Nya úfi mə uyifo wə bebi. Nya úləkə wə sekakediko eto diyənde óte mə. Nya úləkə kɛnyɛ ka ókle ku mə óte. Nya útə mə wə afi. Mə ni mba Onanto léte kase ele bə bayɛ besumu wə nɛ. Nya mə ni mba ókle kɛnyɛ ko utsyə. ⁵ Mə bana ni mba lefo aye, ba ni baseke, ba Onanto dɪləkə utsyə. Nya lə mə ntii, nya Kristo lɛbɔ utsyi úbə fe kawunsiə eto utidi. Idu mɔmɔ ɛntɔ lefe saa bitə lə bufi atɛsə butə Onanto, wə ntəkə lesa saa kato. Ibə itə.

⁶ Inni bɔtɛyi minlɛ miə Onanto eto kɛnyɛ ka ótɛyi utsyə eyifo kebimba, nya wényifo lə ke əsuə. Itsyise inni Israelfɔ kenke ni Onanto eto betidi. ⁷ Nya inni Abraham eto kafo eto bebi kenke ni Onanto eto bebi. Onanto atɛyi Abraham nkə, “Mɔɔyɛ lə Isak əsuə mfɔnsə fə kafo eto bebi.” ⁸ Nyamfo lɛ bote nkə, inni Abraham eto bebi ba kenke ole ni Onanto eto bebi. Bomu Onanto eto bebi ni mba lefo wə kɛnyɛtsyətsyə banɔ. Nya mbamfo woənyə fənkə Abraham eto bebi kosate nɛ. ⁹ Ditiki nə Onanto létɛyi lə wə kɛnyɛtsyətsyə əsuə ni nkə, “Muusinkli mbə lɛlɛ amba mfiəmato. Nya Sara ebole ubisaibi.”

¹⁰ Nya inni nyamfo mate. Fɛɛ Rebeka tsya ále bafimfi ini bebisaibi itsyi lə anto ɔni hã wə ni bo ona Isak əsuə. ¹¹⁻¹² Fɛɛ Onanto kpe kusu ko woayɛ kələkə betidi. Nya fe kase ibə itə nkoo, Onanto átɛyi lesatsyue utsyə fɛ bále bafimfi bamfo, fɛ lə bafimfi bamfo lə beyifo keyifo sɛɛ lee kabua saa. Nya kusu ko əsuə woayɛ mfo enni lə mə keyifo saa əsuə. Bomu ótɛyi Rebeka nkə, “Ubi ninə ebofiani nwə luusumu dikpəfile.” ¹³ Íbə itə fe kase Onanto létɛyi lə Awɔnisa Kenke eto Kukue əsuə nkə, “Nla Yakob, nya mínkisi Esau.”

¹⁴ Lə nyamfo esoo, be ele bə bɔtɛyi mɔmɔ? Bɔtɛyi bɔnlɛ boə Onanto eenyifo asa lə kusu sɛɛ əsuə? Kulefe! Inni nko inte kon. ¹⁵ Fɛɛ ótɛyi Moses nkə, “Utidi wə maala miə muunə kafoo, wə muunə kafo nɛ.

Nya utidi wə minla miə məənyə kaminsə, wə muunyə kaminsə nɛ.”

¹⁶ Nyaso kase Onanto ləənyə utidi kamin-sə, aanyɛ lə utidi əmə eto lesa nə woala nye wəyifo əsuə. Bomuu, itsyi lə kase Onanto kosate laabe lə kaminsənyənyə əsuə. ¹⁷ Nya lə Awɔnisa Kenke eto Kukue əsuə, Onanto átɛyi Egipte eto Oka Farao nkə, “Lə nyamfo esoo, nɛ fə seka butsyə bə lə nləkə mɔ əsuəale nte betidi ɛyɛ lə fə əsuə, nya bə lə mɔ diye lə lɛyɛ letsyo bə lə kawunsiə eto betidi kenke lə banɔ.” ¹⁸ Lə nyasoo, utidi wə Onanto laala nkə wəənyə kaminsə, wə wəənyə kaminsə nɛ. Nya nwə waala nkə utidi atoo, wə wəətə wəətidi ato nɛ.

Onanto Ɔənyə Ɔblɔ Lə Bo Ɔsuə Nya Wəənyə Bo Kaminsə Tsya.

¹⁹ Mi bətsyue ebɔtɔ mɛ nkə, “Lə ite nkoo, beso Onanto nsi laalo utidi dikpi? Owɔe lofo botaka kənyə lə Onanto eto lɛkɔle əsuə.” ²⁰ Nya owɔe feni kon bə lə edi etiki ənyə lə Onanto əsuə? Dikplibi antɔ utidi wə léto ni nkə, “Beso fɛ fáto mɛ mmə?” ²¹ Lə nyamfo eto kamaa, utidi wə laato ekplibi kpe kusu woaso sɛfɔtə fe kase ke woala. Nya wofo sɛfɔtə sia ɔminansə bufi kato ekplibi ənuə, nya wuufi dikplibi lɔɔni nə óto, laanɔ bobɛ utsyə itə eyididi. Nya wuufi dikplibi nuəfə utsyə itə ekubi bokpa kakpo. ²² Nya nko ke Onanto tsya díyifo nɛ. Woala nkə wəələkə wə lɛblɔfi ote mba əsuə únyə ɔblɔ, bə lə bənyə wə əsuəale. Fɛɛ woefi disuətsyə tinti kətə mba ɔnlɛ ɔblɔ bunyə kakpe lə lefe nə eto lefe úkase uyi nkə wɔɔtsylɔsə mə. ²³ Nya nko ini bə óla nkə lə uləkə asa sɛɛ nnya nkpe lə wə diyənde kplɛ kemia ote mba woala nkə wəənyə kaminsə. Nya buyifo betidi ba ɔlɔ utsyə nkə lə bubə bunyə wə diyənde kplɛ. ²⁴ Lə nyaso úləkə bo tsya, inni Yudafɔ mate. Bomu ku mba lenni Yudafɔ tsya. ²⁵ Ɔtɛyi ekpa wuee lə Onanto eto Unyɛləkətidi Hosea eto kukue əsuə nkə, “Betidi ba díməndi mɔ balee, mookpadi mə ‘Mɔ betidi.’

Nya kuse ko eto betidi maanlaa, mookpadi mə ‘Mɔ balala.’

²⁶ Nya lə kaka tutuutu bətɛyi mə bə, Binni mɔ betidi, mfo əmə tutuutu bookpadi mə bə Onanto Wə Nsi Nkpe Lefe Saa eto bebi.”

²⁷ Onanto eto Unyeləkətidi Yesaya ábe letsya bembembe útə Israelfo katēyi nkə, “Lə ibə bə Israelfo fui kpenkpenkpe fe lekpo eto ləwinimi tsyaa, mə nti esiani hā luunyə buləkə.

²⁸ Itsyise Bonamute ebokponko kawunsia eto betidi kenke lekpo mlə.”

²⁹ Nya yuubə itə fe kase Yesaya lətēyi lə lefe nə léfe mə nkə, “Lenni Bonamute Ɔsuəaletidi Kenke díbu bo kafo eto bebi bətsyuə utsyəə, eni bóotsylóso bo tsya fe Sodom seka, nya butsyə fe Gomora seka!”

Ditiki Sɛɛ Nəmə Te Ditə Yudafo Tsya.

³⁰ Lə nyamfo esoo, be ini bɔnlɛ bɔtēyi? Nko ini bə betidi ba lenni Israelfo nya bennsi nkpə lə kusu sɛɛ əsuəə, mə díbə báfiani betidi ba ni basɛɛ mɔmɔ lə Onanto eto ənemi se báfo wə bánɔ eso. ³¹ Fɛɛ Israelfo ba léfo afi nyamə nya banlɛ bokplatsya kekkeke bə lə beyifo kasɛɛ, mámfo buyifo lə nnya əsuə bafiani basɛɛ. ³² Nya beso íbə nko? Itsyise bányɛ lə bofokanɔ əsuə bafo kasɛɛ buyifo, bomu bəfi mə ənəmi bətəkə lə mə kosate eto eyisafa əsuə, nya bétusə lə Kristo wə nte fe leba nə əsuə utidi leetusə. ³³ Fe kase bəwɔni bətsyə bə lə nyaso bétusə lə Kristo wə ni fe leba nə nte lə mə kusu əsuə fe kase inte lə Awɔnisa Kɛnkɛ eto Kukue əsuə nnya nɛ bɔtēyi nkə,

“Bebe! Mfi leba nə luutə betidi tusə lə ni nɛ butsyə lə Sion eto umə.

Nya bóotsyinini lə ni əsuə bedu banɔ.

Fɛɛ utidi wə ke lefo wə ɔnɔ, wəmbudi kafoni lə wə ɔflo kulefe.”

10

¹ Mɔ bayimi, iyifo mɔ lelabi nə ditsyi lə mɔ utu kemia ku mɔ olatoto itə Onanto mia Yudafo lə bənyə bofo. ² Nnyə mə kama nɛ bɔtēyi minkəə, baakpe otsyekle sitinti lə Onanto busumu əsuə. Fɛɛ benyi kusu komə. ³ Itsyise bántɛ kusu ko Onanto laala nkə utidi yɛ lə uyifo ɔsɛɛ lə wə ənəmi. Bomu mə kosate lɛbɛbɛ mə kusu bətə əsuə. Lə nyamfo eso bábokosə əsuə kasɔ bətə Onanto itə bə lə ote mə kusu ko əsuə bóoyɛ lə uyifo mə basɛɛ. ⁴ Itsyise Kristo díbə ófo əsuəale lə Moses eto afi eto ani. Nya utidi saa léfo

Kristo ɔnɔ, úyifo wə ɔsɛɛ lə Onanto eto ənəmi.

Utidi Saa Ebofo Butə Bə Onanto Fo Wə Lə Nkpe.

⁵ Moses áwɔni asa utsyiko lə kase utidi leeyifo ɔsɛɛ eyɛ lə afi əsuə katēyi nkə, “Utidi saa wə leeyifo lə afi nyamfo əsuəə, afi nyamfo ebutə wə nkpə.” ⁶ Fɛɛ Awɔnisa Kɛnkɛ eto Kukue átēyi itsyi lə kase utidi leeyifo ɔsɛɛ lə Onanto eto ənəmi eyɛ lə bofokanɔ əsuə nkə, “Mantə fə əsuə fənkə, ‘Owoe loobe usu Kato?’ Nya kasɔ ni bə, ‘Owoe loobe usu Kato usu okpa Kristo oboko?’ ⁷ Nya mantə fə əsuə fənkə, ‘Owoe luudufə usu kasɔ mfo ke?’ Nya kɔsɔ ni bə, ‘Owoe luusu ɔkɔmə usu oboko Kristo ku wə?’ ”

⁸ Bomu lesa nə ɛnlɛ bote ni bənkə, “Onanto eto ditiki nəmə ebɔfi fə pɛɛ, nya lenkpe lə fə kɛnyɛ ku fə lɛkɔəsi kemia.” Nya nyamfo ni bofokanɔ eto ditiki nə bɔnlɛ letsya bobɛ nɛ. ⁹ Nya lə emenkli kɛnyɛ, fateyi fə Yesu ni Bonamute, nya fafo fanɔ lə fə lɛkɔəsi kemia fə Onanto átakasə wə utsyiko ɔkɔməə, Onanto ebutə fə nkpə. ¹⁰ Itsyise eyɛ lə fə lɛkɔəsi kemia nya fafo kanɔ, nya feeyifo ɔsɛɛ lə Onanto eto ənəmi nɛ. Nya eyɛ lə fə kɛnyɛ ka fefi fələkə nyamfo fatee, nya əsuə fuunyə bofo nɛ. ¹¹ Itsyise lə nyamfo seka əsuə nya Awɔnisa Kɛnkɛ eto Kukue lətēyi nkə, “Utsyuə saa wə léfo wə ɔnɔ, kofani əmbɔlɛ wə kulefe.”

¹² Nyamfo lɛ bote nkə, letekekɛ saa əmbə lə Yudafo ku mba lenni Yudanyə nti. Nya Onanto ni bomblɛ eto Onamute, nya wookpo betidi ba kenke laato ola kətə wə atsyɔ. ¹³ Fe kase enkpe lə Awɔnisa Kɛnkɛ eto Kukue əsuə, “Utidi saa wə laato ola kakpadi Bonamute eto diyee, ebunyə bofo.”

¹⁴ Fɛɛ utsyuə saa ke dímamfo ɔnɔ, ntsyə woofɔ wə bokpadi katə wə lesa? Nya utidi wə kee eto ditiki bámfo bábe ni letsyaa, ntsyə fɛ bofo wə bofo kanɔ? Nya lə kuutsyuə mámbe ditiki nəmə letsya bətə mə lə lefe nə léfe mməə, ntsyə fɛ bóonɔ ni? ¹⁵ Nya lə bántsyese batɔnkpee, ntsyə boobe ditiki nəmə letsya? Bəwɔni bakpe lə Awɔnisa Kɛnkɛ eto Kukue əsuə

bə, “Kase mba léboko Ditiki Sɛɛ nəmə díbə bédufə, aano bobé tinti.”

¹⁶ Fɛɛ inni məmblɛ kenke ni mba díkafo Ditiki Sɛɛ nə mə. Itsyise Yesaya kosate áteyi nkə, “Bonamute, owoe léfo ditiki nə bóbe letsya óno?” ¹⁷ Lə nyasoo, bofokano ye lə ditiki nə bɔno əsuə. Nya ditiki nəmə bɔno ye lə Kristo letsya bobé əsuə. ¹⁸ Fɛɛ lesa nə minlɛ bɔto ni bəə, sitinti ini bə Israelfo mánnɔ ditiki nəmə? Bánɔ ni fe kase Awɔnisa Kenkɛ eto Kukue leteyi nkə, “Bánɔ mə kudu lə kawunsia kenke, nya mə ditiki dísensə dísu kawunsia eto kaseko kenke.”

¹⁹ Nya lə nsi nto nno miə nyalɛ Israel eto kusə mánnɔ ni kasoo? Moses kosate ni utidi tute wə dítsyiko Onanto eto ditiki nəmə kenye buləkə kate katseyi nkə, “Muutə miə bɛsɛsɛ ənəmi lə betidi ba lenni kusə əsuə.

Nya eyɛ lə betidibuki ba eto ənəmi dimansini to lə bətə binyə ɔblo.”

²⁰ Nya Yesaya esi ókpe ɔkɔɛ óteyi mə wuee nkə Onanto ateyi nkə, “Betidi ba dímbəbɛɛ mɛɛ, mɔmɔ bənyə mɛ.

Nya mínləkə mɔ əsuə mínte betidi ba dímantɔ kulesa itsyi lə mɛ əsuə bánɔ.”

²¹ Fɛɛ lə Israelfo əsuə, óteyi nkə,

“Nsensə mɔ ani ntsyə lefe nə ta, bə lə mfo betidi ba lembu kuutsyuə saa nya bátaka bənyə lə mɛ əsuə.”

11

Onanto Ənyə Israelfo Kaminsə.

¹ Nyaso nlɛ bɔto mɔmɔ miə nyalɛ Onanto áni wə Betidi? Owo lo. Inni nko ini kulaa! Mɔ kosate eyifo Israel-nyə nya mini Abraham eto kafo eto ubi wə ditsyi Benyamin eto kafo. ² Onanto manni wə betidi ba unyi, úləkə utsyə taa kasoketsyiko ke. Nya biyi lesa nə bawoni bákpe lə Awɔnisa Kenkɛ eto Kukue bə Unyeləkətidi Elia áteyi Onanto itsyi lə Israelfo eto disiale əsuə nkə, ³ “Bonamute, betidi bamfo lélo fə bənyeləkətidi nya bésensə fə kedi eto leba kenke! Ini mɔ hā ni utidi wə díbu, nya banlɛ bɔbɛbɛ bə lə balo mɛ!” ⁴ Nte mbuayɛ bo Onanto díte wə? Ɔteyi wə nkə, “Nləkə betidi akpi akuanse ntsyə itə mɔ əsuə ba dímanse

akonki bətə ufə Baal.” ⁵ Nko ke itsyə fe kase inte mɔmɔ nɛ. Israel eto betidi esiani bətsyuə ebu ba Onanto díləkə utsyə itə wə əsuə eyɛ lə wə lefonə eso. ⁶ Wə lefonə əsuə nya óyɛ úləkə mə, nya inni lesa nə bəyifo eso úləkə mə. Nya lə Onanto ələkə betidi lə mə keyifo ka banlɛ esoo, nyalɛ eni wə lefonə menyifo lefonə tinti.

⁷ Nyalɛ ntsyə nɛ? Lesa nə əsuə Israelfo dífi kusubebe bətəkə kekleeke, bənnəni ni. Fɛɛ mba sɛkɛ Onanto díləkə utsyə ənyə ni. Bafɛfɛ éti ato bətə Onanto eto bokpadi. ⁸ Fe nyamfo əsuə, Awɔnisa Kenkɛ eto Kukue áteyi nkə,

“Onanto ələkə mə ani, nya kuninə dídi mə utu ku mə nsusu kenke.

Nya ibə nko ibə ese taa mi eto bale tsya əsuə, beentsyue koto nya bənyə kulesa kətsyə lekpo.”

⁹ Nyaso Oka David áteyi nkə,

“Lə itə mə diyí saa eto lesa kediko lə efiani uyibi wə bábio lə bano lə wə.

Nya lə bédú bánɔ bédufə lə kotonənə əsuə.

¹⁰ Nya lə itə mə ənəmi lə eba bə bensiembunyə kulesa bətsyə lekpo.

Nnya lə itə mə kanyinyənyə lə kafiani bitsyike itə mə lefe saa.”

¹¹ Nya maato tsya minkə lefe nə Yudafɔ letsyinini bédú bánɔ, bánya kenke nya bənsifo botaka keńyə? Owo! Inni nko ini? Bomu itsyi lə mə botakebu esoo, mba lenni Yudafɔ tsya əbə bənyə bofo bə lə itə lə ənəmi lə ɛsɛ mə lə Yudafɔ bakpo mɛ kutsyuəsɛ. ¹² Yudafɔ eto lehua nə bəyifo eso Onanto ətə nkə kawunsia kenke nyə asa sɛɛ. Nya lefe nə Yudafɔ ku Onanto eto nti lebiaa, asa sɛɛ esi íbə, íləkə mba lenni Yudafɔ eto disi lə ntu nya báfo Onanto eto atsyɔkpokpo kpə. Nya lə mə botakebu áboko atsyɔkpokpo nyamfo eto okle kawunsia, lə íbə bə Yudafɔ kenke esinkli bəbə bakɔ ku Onantoo, wə atsyɔkpokpo nnya luubə ebufui ekpe tinti.

Betidi Ba Lenni Yudafɔ Ənyə Bofo.

¹³ Nya mɔmɔ mimba lenni Yudafɔ, nlɛ mi bɔteyi lə lefe nəmfo nə minyifo nwə bətsyese mi mfoo, bə nləkə mɔ keyifo eto bofe nte mi. ¹⁴ Nya ətsyuə eyɛ lə nyamfo əsuə, muutə ənəmi ebɔsɛ mɔ

betidi, bakpɔ kutsyuæse itə ətsyuə Onanto ebofo mə bətsyuə. ¹⁵ Itsyise se Onanto dílækə mə anii, diyuə əbə Onanto ku kawunsiə eto betidi eto nti. Nya be luubə lə Onanto esinkli ofo mə? Yuuyifo fe kase utidi leekpe kesinkli kataka kəbə nkpə! ¹⁶ Lə didisa eto kutsyē tute ko befi bətə Onanto eyifo kənke, nyalə didisa nəmə kənke eyifo kənke, Nko ke lə kuyi komə eto keyudu eyifo kənke, nyalə ko kalə tsya eyifo kənke.

¹⁷ Bála kuyi ko bétysi eto kalə, nya bəfi mimba lenni Yudafo ba nte fe dibutu eto kuyi ko bála bákłe bāmaklasə lə nko bétysi eto ɔłə wə bála eto kənyə. Itə bə mi tsya əbə belə kedi bunyə ketsyiko lə kuyitsyitsyi komə, ko ni Yudafo eto keyudu ɔłə. ¹⁸ Nyaso bebe sinini biə biambesə əsuə kato lə uyilə wə bála əsuə. Itsyise lə biyifo nkoo, ele bə binyə bitsyə lekpo biə inni mi ni ko uyudu. Bomu uyudu nłə mi lə nkpə nł. ¹⁹ Ebofo bətysi fənkə, “Bála uyilə əmə bələkə bə lə befi fə bəkə lə wə kənyə.” ²⁰ Nya nko ini nł. Fəe biyi biə mə mamfokanɔ eso bála mə bələkə. Nya mi ənyə kafłokɔ se befo bənɔ eso. Fəe nyamfo anlə bote bə bebesə mi əsuə kato, bomu ele bə bikate sikpi. ²¹ Itsyise lə Onanto mənnyə mə kaminšə ɔkɔbe Yudafo ba ni fe kuyi komfo eto ɔłə ɔłə, befo bənɔ biə wuunyə mi kaminšə ɔkɔbe mi ɔłə?

²² Nyamfo lə bo bote kase Onanto ləənyə kaminšə ku kase wə ditiki nkpe ale. Okpe ale itə betidi ba dímentsyue wə koto, nya woefi wə lefonə kətə mi mba léfo wə bənɔ kekleke lefe saa. Lə bienyifo nkoo, Onanto ebola mi uləkə lə kuyi komə əsuə. ²³ Nya lə Yudafo tsya áyē mə mamfokanɔ, Onanto ebufi mə tsya okpe lə kuyi komə əsuə. Itsyise Onanto kpe əsuəale bə usinkli otsyasə kuyi eto kalə lə kuyi komə əsuə bə lə ɛkɔbe ɛł. ²⁴ Mimba lenni Yudafo te fe kuyi ko nýə lə dibutu, nya bála ko kalə bəbə bákłe bəkə lə umə eto kuyi ko bétysi əsuə. Israel eto kusə eyifo fe kuyi ko bétysi. Eso imbə ale itə Onanto bə ufi kuyitsyitsyi komə eto kalə ka bála usinkliko ke otsyasə ukɔ lə nko əsuə bála ke, nya yɔłłke eso.

Onanto Eto Betidi Kenke Ebunya Bofu.

²⁵ Mɔ bayimi, asa ətsyuə kpe nnya ləkula mi nya minla miə məələkə nte mi bə yensikula mi lə bəyē bubu biə biyi kobe tinti beso. Nnya ni bə, Yudafo bətsyuə eto atotitidi nnya bankpe embutsyə ɛklə. Bomu atotitidi nyamfo ebola lefe nə Onanto dínyə sitiditu sia woala lə mba lenni Yudafo eto nti ólosə. ²⁶ Nya kusu komfo əsuə yɔyē bə Yudafo kənke lə bənyə bofo fe kase Onanto leteyi lə Awɔnisa Kənke eto Kukue nkə, “Ofomfokətə ebutsyi Sion ubə, nya wuubə uləkə disiale saa lə Yakob eto kato eto bebi nti.

²⁷ Nya kənyeklekle kamfo ebokə lə bonko mə eto nti lə lefe nə minləkə abuayifoyifo lə mə nti.”

²⁸ Yudafo eyifo Onanto eto balo, itsyise bāmfo Ditiki Səe nəmə banɔ. Lə nyamfo esoo, mimba lenni Yudafo kpe kənyənkɔ. Fəe se Onanto dílækə mə utsyə taa banamə lefe esoo, woala mə. ²⁹ Itsyise lə Onanto ələkə betidi bətsyuə nya úte mə wə lefonə ditsyuə, wəmbofloma ni. ³⁰ Nya mimba lenni Yudafo, bəta Onanto bíbu lə lefe nə léfe mə əsuə, fe mómɔ, Onanto ənyə mi kaminšə lə Yudafo eto atotitidi esoo, ³¹ nko ini bə lə kase Onanto dínyə mi kaminšə esoo, Yudafo ensientsyue Onanto koto mómɔ bə lə Onanto lə unyə mə tsya kaminšə. ³² Onanto ələkə betidi ba ta ani, nya mə atotitidi díti mə kusu iyifo fe diyo bákpe mə, lə itə bə unyə məmblə kaminšə.

Tə Lə Botesə Onanto.

³³ Onanto amɔ tinti! Nya asa səe kənke etsyi wə ɔłə. Nya sitintii, wə ni kobe nya unyi asa nnya kənke eto kemia kukɔnɔ.

kələkə kasɔ bɔnɔ.

Nya kutsyuə sa əmbofo esu nya əsuə waayē keyifo wə asa kasɔ bɔnɔ.

Nya kutsyuə saa əmbofo esu nya əsuə wə ayē keyifo wə asa kasɔ bɔnɔ.

³⁴ Nko eso bāwɔni bákpe lə Awɔnisa Kənke eto Kukue əsuə nkə, “Owoe laanɔ Bonamute eto nsusu kasɔ? Nya owoe ni wə ɔwunsəkotsyuə?

³⁵ Owoe díkətə wə lesatsyuə unyə

bə lə ubə utsyə wə lə nnya kənyə?”

³⁶ Wə diyifo lesa saa, nya wə dímuə asa nnya kenke ɔnlɛ, nya wə ni lesa saa eto kalosəko.

Atəsə itə Onanto idu mɔmɔ isu manlo manlo.

Ibə itə.

12

Bitə Lə Busiə Nkpə Bukeyifo Onanto Eto Keyifo.

¹ Nyaso, mɔ bayimi, se Onanto nlɛ bo kaminsə bunyə eyɛ lə wə kafo ɛkpɛ tinti esoo, nlɛ mi lekpaakra sitinti miə, bifi mi əsuə bitə Onanto fe keditətə seka nnya diyifo kənke, nnya ləəyuəsə wə kafo tsya lə mi nkpə bo binsi mfo eso. Nyamfo ni kase ele bə bɔyɛ busumu Onanto lə lekɔəsi kəmiə nɛ. ² Biensiə nkpə fe kase kawunsiə kamfo eto betidi ləəsiə mu. Bomu bitə lə Onanto lə ɔtsyi mi nsusu ɔwuninsə lə befiani betidi fɔfɔ. Nyamfo luutə binyə lesa nə Onanto laala, ku lesa nə lələkɛ, nya diakɛ wə ɔkɔɛ nya lɛflɔ kenke tsya.

³ Nya eyɛ lə keyifo ka útə mɛ lə wə lefonə əsuə esoo, nlɛ mible bɔtɛyi minkə biambesə əsuə kato enso kase ele bə itsyɛ. Bomu bitə lə mi nsusu lə bote bə bebokosə əsuə kasɔ nya utsyue saa lə ukato wə əsuə ukabe lə wə bofakanɔ bo Onanto dítə wə eto ale əsuə.

⁴ Fe kase bonkpɛ əsuə ani nnya nkpɛ akpa akpa nnya leeyifo keyifo kani eto oklee, ⁵ nko ke ini bə buyifo betidi kpə tsya. Buyifo utidi eto əsuə ani nnya ntsyi akpa akpa kpə nyamfo lə bo lɔniyifoyifo ku Kristo eso, nya akpa akpa nyamə lekɔɔ bətsyue iyifo utidi ɔni. ⁶ Nyaso bitə lə bufi ətəsə akpa akpa nnya Onanto dítə bo eyɛ lə wə lefonə əsuə buyifo keyifo. Lə utidi utsyue afo Onanto eto Ditiki Sɛɛ nəmə eto buləkəkate eto ətəsaa, ele bə obe ni letsya ku bofakanɔ bo nkpɛ wə. ⁷ Lə utidi utsyue eto ətəsə ni bə ɔwunsəko betidi bamba eto keyifoo, ele bə uyifo ke ku kafo faa ka wofo. Lə asabote inii, ele bə ote asa nyamə fe kase wofo. ⁸ Lə betidi nkɛale kpekpe inii, ele bə okpe betidi nkɛale lə nnya əsuə. Lə kafoɛkpɛ buyifo kətə betidi inii, ele bə uyifo nnya ku kafo

faa. Nya lə betidi bɔyenko tsya inii, ele bə ufi wə kobe kenke utə keyifo kamə eto buyifo, lə ɔtɔnko mə. Lə kaminsənyənyə inii, ele bə unyə kaminsə ku wə utu kenke.

⁹ Bela mi betidi ku lelabi kenke. Bikisi lebuə lə bəkɔbe lesa sɛɛ bɛlɛ kekkele. ¹⁰ Bifi lelabi bitə mi bətsyue ku utu faa fənkə bayimi ba léfo bánɔ. Nya bitə mi bətsyue dibu enso mi əsuə. ¹¹ Bienyifo sɛflɔ, bomu bekpe ɔtsyini lə mi keyifo əsuə. Bisumu Bonamute əmə ku mi utu kenke. ¹² Se bənle kusu bobɛ itə lesatsyue esoo, binyə disuəyuə lə keyifo saa ka bənle buyifo əsuə. Nya binyə kekkele lə kanyi əsuə. Nya bikato ola lefe saa. ¹³ Bəwunsəko mi bayimitsyue ba léfo bánɔ ba asa nlɛ bohiā. Nya bifi kafo faa befo bafɔ.

¹⁴ Bɛtɔ Onanto lə okpo betidi ba laabɛbɛ mi kabua atsyɔ. Tɔ atsyɔkpokpo ətə mə, menkudi mə. ¹⁵ Binyə disuəyuə ku mba nlɛ disuəyuə bunyə. Nya biwinko mba nlɛ buwi. ¹⁶ Biyifo bani ku mi bətsyue lə mə nkpəsiasia əsuə. Biambesə əsuə kato, bomu bəkɔ ani ku mba dimanle betidi lə betidi eto ənəmi. Nya mənɔyə fə əsuə fe nwə ni obesibe onso.

¹⁷ Lə utsyue eyifo mi kabua biemfi kabua bətisə wə oko. Kplatsya lə eyifo lesa nə lələkɛ lə bitidi eto ənəmi. ¹⁸ Bɛyɛ kusu saa ko luunə diyue eboko mi ku betidi bamba eto nti. ¹⁹ Mɔ bayimi, biantisɛ utidi eto lebuə oko kulefe. Bomu bitə Onanto kusu lə utə utidi əmə ni kayofofo utə mi. Itsyise Onanto átɛyi lə Awɔnisa Kənke eto Kukue nkə, “Mɔ ni Onamute wə laato kənyɛ kətə, nya mɔ ni futsyə ləətə kayofofo.” ²⁰ Bomu lə Awɔnisa Kənke eto Kukue əsuə, bətɛyi bo bə,

“Lə kukpense lə fə oloo, tə wə lesa lə udi. Lə utukue lɛ wəə, tə wə ntu lə unə.”

Itsyise lə eyifo nkoo, akpa kutəmbli akpo wə lə disinti, nye ətə kofani alɛ wə

²¹ Biəntə lə kabua lə kedi mi utu, bomu bifi kasɛ buyifo bitəkə lebuə kato.

13

Bifi Dibɔ Bitə Kasɔ Ka Əsuə Binsi Eto Batɔnkotɔnko.

¹ Ele bə utidi saa fi dibu utə Aba eto ɔtɔnkotɔnko. Itsyise aba saa əmbɛ

əsuəale leni Onanto ɔflo itsyi. Nya Aba wə nsi mɔmɔɔ, Onanto dɪfi mə utsyə mfɔ. ² Lə utidi utsyuə átaka uńyə lə Aba utsyuə əsuəə, Onanto eto lesa nə útsyue útsyə əsuəə, ni ótaka uńyə nɛ. Nya betidi ba leeyifo nkoo, bəənə kotonənə kaboko əsuə.

³ Betidi ba leeyifo kasɛɛ, aante Aba sikpi, bomu betidi buaa, mə laate asa sikpi nɛ. Lə bela biə biayɛ Aba sikpi botee, ele bə biyifo lesa saa lə kusu əsuə lə befo atesə. ⁴ Itsyise uyifo Onanto eto uyifoyifo wə laabɛbɛ fə kasɛɛ. Fɛɛ lə eeyifo kabua, nyalɛ te wə sikpi. Itsyise inni bimba ini bə bətə wə əsuəale! Onanto eto uyifoyifo uni. Nya uyifo utidi wə laabe nkə beyifo lesa saa lə kusu əsuə nya wəənə obuayifo saa koto.

⁵ Nyamfo eso ele bə bebokosə əsuə kasɔ bitə batɔnkotɔnko. Nya inni lə Onanto eto leblofi mate nɛ luubə fə əsuə eso, bomu lə fə lɛkɔəsi nə loolo fə dikpi tsya eso.

⁶ Lə nyamfo tsya eso ele bə befo oko bitə mi kasɔ eto batɔnkotɔnko, itsyise Onanto eto keyifo banlɛ buyifo. Nya bɛfi mə lefe kenke bətə bə lə batɔnko betidi. ⁷ Nyasoo, befo oko bitə utsyuə saa wə ele bə befo bitə. Lə kasɔ kamfo eto atabi ni nnya bensi bə lə befi bətə utsyuə saa wə ele bə bətəə, bifi bitə. Lə oko unii, ele bə befo wuntsya. Lə futsyə ele bə bifi dibu bitəə, bifi bitə wə. Nya lə atesə tsya ele bə idii, nyalɛ bifi atesə bitə.

Ele Bə Bola Batsyuə.

⁸ Lə bisi utsyuə kayoo, manni ke bofo. Fo kemblɛ alosə. Fɛɛ kayofofɔ ka biusie ka biembofo ke bofo kalosəə, ke ni lelabi itə mi bayimitsyuə. Itsyise utidi saa wə nkpe lelabi itə wə ɔyimitsyuəə, ete bə utsyue Onanto eto afi nyamə koto. ⁹ Afi nnya bətə bo lɛ bɔtɛyi nkə, “Mankpo kusie nye kusə, manlo utidi, menyu, mansəsə ənəmi lə kuutsyuə eto asa əsuə,” nya lə befi afi nnya kenke bakɔɔ, eka lesa lɔni klɔn nə ni bə, “La fə ɔyimitsyuə fe fə əsuə.” ¹⁰ Lə aala fə ɔyimitsyuəə, embuyifo wə kabua. Nyaso lelabi ni lesa nə əsuə afi nyamfo kenke nkprəsə.

¹¹ Besankli lə selabe əsuə! Lə bɛyɛ lə kusu komfo əsuə. Itsyise biyi lefe nə

əsuə bonkpe mɔmɔ. Lefe nə əsuə Onanto luuləkə bo ebɔfi mɔmɔ enso lefe nə boto Kristo bofo kanɔ. ¹² Ketsyɛ lefe ébubə éfe, nya kale fe kalɛ busiə. Nyaso bɛyɛ ketsyɛ eto asa buyifo, lə bifi amamawu nya dińyə itə betidi ba nkpe lə lekpasə eto diyənde əsuə bekpe. ¹³ Bitə lə bɔlɛ bo əsuə ola fe betidi ba laayɛ lə lekpasə eto diyənde əsuə. Nya yenyifo udikpuu eto budi ku sitəkpə ku asɔnɔdidi eto abua ku disialeiyifoyifo eto asa ku ntimama ku kenəmisɛ eto eyifosa. ¹⁴ Bomu bifi Bonamute Yesu Kristo bekpe fe awu, lə biləkə nsusu bitsyiko lə əsuə eto sinə eto asa bimba nnya laakle mi lə ɔkɔɛ əsuə.

14

Biankponko Mi Bayimitsyuə Lekpo.

¹ Befo mi utidi wə eto bofokanɔ diməmmuə tɔ ale ku kafo faa bekpe lə mi nti. Biemfi kedieə betsyako wə lə lesa nə ele bə uyifo lee yanle nə bə uyifo əsuə.

² Utsyuə eto bofokanɔ ətə wə kusu bə ofo lesa saa budi, fɛ, bətsyuə ba eto bofokanɔ məmmuə tɔ alee, didisa nə bənkpesinə ni nə hā beedi. ³ Nya yanle bə utidi wə leedi lesa saa mfoo, nyə wə fe nwə dimənyə utə. Nya nko ini yanle bə nwə leekisi didisa ditsyuə tsya kpo nwə leedi lesa saa eto ənəmi kasɔ. Itsyise Onanto áfo wuntsya lə nkprə.

⁴ Owɔe feni bə lə akponko utidi bamba eto uyifoyifo lekpo? Wə kosate eto Onamute eto ənəmi eebe lə nwə mə ńyə kekleke utə wə lee, lee unńyə. Nya uyifoyifo əmə tsya ebuńyə kekleke, itsyise Bonamute ebofo butə nkə uńyə kekleke utə wə.

⁵ Utidi utsyuə eebu nkə diyi ditsyuə afé lesɔ abamba. Nya utsyuə tsya əənyə eyi nnya kenke nkə iyifo ani. Ele be utsyuə saa nyə nkə lesa nɛ weeyifo alɛkɛ.

⁶ Utsyuə saa ke leefi dibu kətə diyi ditsyuəə, woeyifo nko kefi kətə Bonamute dibu. Nya utidi utsyuə wə ke leedi didisa ditsyuə tsya, woedi ni kefi kətə Bonamute dibu, itsyise woasɔ Onanto ani lə didisa nəmə eto disi. Nya utidi wə lənni nkə woembudi lesa ditsyuə eto okle tsyaa, woeyifo nko kefi kətə Bonamute dibu. Nya woasɔ Onanto ani. ⁷ Bo kuutsyuə saa

ensi nkpə itə wə əsuə hã. Nya nko ke ini bə bo kuutsyuə saa tsya ənkpə kətə wə əsuə. ⁸ Lə busi nkpəə, busi mu itə Bonamute. Nya lə bukpə tsyaa, bukpə itə Bonamute. Nyaso lə busi o-o nye bukpə o-o, buyifo Bonamute eto bale.

⁹ Nyamfo eso sitintii, Kristo əkpə, nya usi ótaka utsyi ókómə úbə nkpə bə lə ofiani Onamute utə bəkpənkpə ku bəkpənsiə kenke. ¹⁰ Beso ele bə lo fə oyimitsyuə dikpi? Nyee, beso fəənyə fə oyimitsyuə fə wə mamflo? Bomble ebunyə lə Onanto eto lekankpome eto ənəmi bə lə okpronkobo lekpo. ¹¹ Itsyise bəwóni bákpe lə Awóninsa Eto Kukue Kenke bə,

“Bonamute áteyi nkə, ‘Lə lefe nə minsi nkpə mfoo, nle mi bəteyi kekleke minkə, utsyuə saa ebose akonki utə mɛ.

Nya utidi saa ebofo óno nkə mo mi Onanto.’ ”

¹² Nyaso utsyuə saa lə bo nti ebuləkə wə əsuə kenye lə Onanto óflo.

Menyifo Kulesa Nə Luutə Fə Oyimitsyuə Lə Udu Óno Lə Wə Bofokano Əsuə.

¹³ Lə nyaso bitə lə boye bo bətsyuə bəteyi bə bamflo. Bomu bitə lə bəse lesatsyuə uyi bə boembuyifo kulesa nə luuti kuutsyuə saa kusu lə wə bofokano əsuə bə yembunə kuutsyuə ekpe lə lebuə əsuə. ¹⁴ Se minsi nkpə lə lóniyifoyifo ku Bonamute Yesu esoo, nyi sitinti lə mo lekóesi kemiə miə didisa saa əmbə nə laabiasə kuutsyuə. Fə lə utsyuə ənyə lesatsyuə fe lesa nə laabiasə wə, lesa nə əmə ebobiasə wə əsuə.

¹⁵ Lə eedi lesatsyuə nnya fenyi fə nnyakpe fə oyimitsyuə buləə, yenyifo leləbi fanle buləkə kate wə. Məntə lə lesa nə feedi lə lebiasə fə oyimitsyuə eto bofokano, itsyise Kristo əkpə lə wə disi tsya. ¹⁶ Nya biəntə lə betidi bamba lə bakpe lesa nə mi nyi biə diyifo lesa sɛɛ, kóflo. ¹⁷ Itsyise lə Onanto eto sekakediko kato, budi ku bunə manle kulesa. Bomu nnya əsuə inkpesə ni kaseyifoyifo, diyuə ku disuəyuə nə Ləwóno Kenke ləətə. ¹⁸ Itsyise nwə leesumu Kristo lə kusu komfo əsuəə, wə Onanto laala nya betidi tsya ləətə dibu nɛ.

¹⁹ Nyaso bitə lə bokpe nkəale saa boofu lə buyifo lesa nə laaboko betidi diyuə lə itə betidi lə babé disi lə ləwóno əsuə. ²⁰ Bianye lə didisa eso bebiasə Onanto eto keyifo. Edisa saa eyifo kenke, fɛɛ yanleke bə eyɛ lə didisa nə utidi luudi eso yuutə utsyuə dufə lə kabua əsuə. ²¹ Lesa sɛɛ ete ini bənkə, ye sinə nye nte nye lesa nə luunə fə oyimitsyuə lekpe lə lebuə əsuə budi nye bunə.

²² Nyaso tə lə lesa nə fafo fanó lə asa nyamfo əsuəə, lə eke lə fə ku Onanto eto nti ete. Disuəyuə aake utidi lə əsuə lə wə lekóesi aanlo wə dikpi lə lesa nə úyifo aləke itə wə. ²³ Fɛɛ lə utidi utsyuə edi lesa nə wə lekóesi diməntə wə kusuu, Onanto aalo wə dikpi lə udi ni, itsyise weentsyue lesa nə ófo óno koto. Nya lesa saa nə bəyifo dímanyɛ lə bofokano əsuəə, eyifo lebuə.

15

Bitə Lə Buyifo Asa Nnya Lóke Betidi Bamba Ókɔɛ Bomu.

¹ Bomba eto bofokano díkəmuə alee, ele bə bəwunsəko mba eto bofokano ləmbəto ale bənyə. Nya yanle bə búyifo nya leleke itə bo əsuə ete. ² Lə nyaso ele bə bo nti eto utsyuə saa yifo lesa nə loleke itə wə oyimitsyuə nya luutə bə obe lə ləwóno əsuə. ³ Itsyise Kristo kulaa tsyaa, inni lesa nə leleke itə wə əsuə úyifo. Bəwóni bákpe lə Awónisa Kenke eto Kukue əsuə bə, Kristo áteyi Onanto nkə, “Aka nnya betidi laaka fəə, əbə ékpo mə lə əsuə.” ⁴ Nya asa nnya kenke bəwóni bətsyə lə lefe nə léfe mmə lə Awónisa Kenke eto Kukue əsuəə, bəwóni nnya bətsyə bə lə bokase asa lə nnya əsuə, bə lə bokpe lə kanyi əsuə tsyaa, utsyuə saa lə únə kekleke eyɛ lə Awónisa Kenke eto bəwunsəko bo nkpe itə bo əsuə bə lə bunə kusubebe.

⁵ Onanto wə laawunsəko bo bə lə bofo buńyə kekleke lə kanyi nyənyə saa əsuə, nya woakpe bo nkəalee, lə utə lóniyifoyifo lə leke mi lə nti lə Kristo Yesu eto kama butənkə əsuə. ⁶ Nya lə mible lə bufi ókɔɛ óni bebesə Onanto wə ni Bonamute Yesu Kristo eto Anto kato.

Báteyi Mba Lenni Yudafó Tsya Ditiki Sɛɛ Nəmə.

⁷ Lə nnya esoo, bisensə mi ani lə befo bətsyuə fe kase Kristo dísensə ani ófo mi. Biyifo nyamfo lə betidi lə batəsə Onanto.

⁸ Nyaso nle mi bəteyi kakpasə minkə Kristo əbə ófiani YudafŃ eto usumunya bə lə uləkə ditiki nə Onanto ləteyi YudafŃ eto bana eto bana útsyə ote nkə ditiki nəmfo eyifo ɔnukuale nya bə lə ibə itə nko sitinti.

⁹ Nya bə betidi ba lenni YudafŃ tsya lə batəsə Onanto lə wə kaminsənyənyə eso. BəwŃni lə AwŃnisa Kenke eto Kukue əsuə nkə,

“Lə nyamfo esoo, mɔɔtesə fə lə betidi ba lenni YudafŃ eto nti.

Nya muusə əsə mfi ntəsə fə diye.”

¹⁰ Nya besi bəteyi bənkə,

“Mimba lenni YudafŃ nyə disuəyuə ku Onanto eto kusə.”

¹¹ Besi bəteyi tsya bə,

“Mimba lenni YudafŃ kenke bətesə Bonamute əmə.

Nya mi ese ese eto betidi kenke bətesə wə.”

¹² Yesaya tsya esi ówŃni ɔle bəteyi nkə,

“Yese eto kafo eto ubi ebuke ɔbɔ.

Nya wə ni utidi wə lootaka udi seka lə ese ese eto betidi ba kenke lenni YudafŃ əsuə.

Nya buufi mə kusubebe bətəkə lə wə əsuə.”

¹³ Nle lekprakpa miə Onanto wə ni bo kusubebe tə lə disuəyuə lə diyi mi əsuə kenke, nya lə binyə diyuə lə kase bífi mi əsuə bítəkə lə wə əsuəale əsuə, lə Onanto eto LəwŃnŃ Kenke eto əsuəale lə itə bə mi kusubebe lə kobe kŃkpe mi lə əsuə.

Paulo Əlakə Nnya Eso ƆwŃni Kukue KŃ Nkpe KasŃnŃnŃ Kpə Mfo Ótsyese Mə.

¹⁴ Mɔ bayimi, mɔ kosate mfo nno sitinti miə asa sɛɛ buyifo aba ekpo mi lə əsuə kenke. Nya biyi asa nnya kenke itə bə biofo mi bətsyuə asa bote lə nnya əsuə.

¹⁵ Mfi mɔ utu ntəkə sitinti lə ni nya minwŃni asa kpə lə kukue komfo fe kaklomasə itə mi lə asa nyamfo ɛye lə Onanto eto lefonə nə útə mə eto əsuəale əsuə.

¹⁶ Itsyise úyifo mə nkə ntsyi nwuninsə nyifo Kristo eto uyifoyifo ntə betidi ba lenni YudafŃ. Nya lə nyifo kesumu eto keyifo ka ni bənkə mbe Onanto eto Ditiki Sɛɛ nəmə letsya ntə betidi ba lenni YudafŃ bə lə nnə mə mboko Onanto fe kesumu

eto asa nnya nnya luudufə Onanto ənə, ini LəwŃnŃ Kenke díyifo nnya kenke.

¹⁷ Lə nyamfo eso mofo lekɔəsi bɔsɔ lə lesa nə Yesu Kristo díyifo ɛye lə keyifo ka minle buyifo kətə Onanto eso.

¹⁸ Məmbɔfo lekɔəsi bɔsɔ kedi etiki lə lesatsyuə bamba əsuə enso nnya Kristo díyifo ɛye lə mə əsuə hā. Utə nkə nnə betidi ba lenni YudafŃ mboko, bə lə bəbə bətsyue Onanto eto ditiki koto ɛye lə lesa nə mínteyi mə ku nə mínyifo əsuə tsya.

¹⁹ Nya úyifo nko ɛye lə asa nnya mínləkə mínte ku ayanisa nnya bənyə mínyifo ɛye lə LəwŃnŃ Kenke eto əsuəale əsuə eso. Lə nyaso idu lə Yerusalem ɛye etsyilama ísu Iliriko eto lekpo mfó, mbe Kristo eto Ditiki Sɛɛ nəmə letsya éfia kenke. ²⁰ Ídu taa kŃ kenke, íyifo mɔ lelabi kekleke minkə lə mbé Ditiki Sɛɛ nəmə letsya lə nlebe bo bənnŃ tŃ Kristo eto diye. Nya inni bə lə nto ntəkə lə utsyuə bamba eto lesa nə útsyə kasɔ ku boto əsuə. ²¹ Bomu bə lesa nə bəwŃni bətsyə lə AwŃnisa Kenke eto Kukue kafo lə ibə itə nko bə,

“Betidi ba bánteyi mə itsyi lə ditiki nəmə lefe nə léfee, mə luunya bətsyə wə lekpo bate wə nɛ.

Nya mba tsya dimannŃ tŃ kulesa lə wə əsuə lə lefe nə léfee, mə lŃnŃnŃ wə kasɔ nɛ.”

²² Keyifo ka minle buyifo mfo əntə mə kusu nyaso maamfo mi ɔflo bubə nɛ.

²³ Fɛ mɔmɔɔ, se mínkalosə mɔ keyifo lə lekpo nəmfoo, nya se minle kusu bəbɛbɛ lə ale kpə nnya léfe bə lə mbə nyə mi esoo, ²⁴ mfi nsusu miə lə mbə nle Spania bofee, lə nye mi ɔflo. Nla miə maaye mi ɔflo lə bɛwunsəko mə lə mɔ mfó busu əsuə lə nsia lə mi ɔflo lə búnyə disuəyuə ku bətsyuə itə lefe kliminti ditsyuə eto kama bólosə. ²⁵ Tsyafe mɔmɔɔ, nto lə Yerusalem lə nsu nwunsəko Onanto eto betidi ba nkpe mfó. ²⁶ Itsyise iyifo bafokanɔfŃ lə Makedonia ku Akaiə eto lelabi faa bə baako atabi ətsyuə lə befi bətsyese bakombo ba nkpe lə bafokanɔfŃ nti lə Yerusalem mfó. ²⁷ Iyifo mə lelabi kafo faa bə beyifo nko. Nya lə sitintii, beyifo bayodi lə mɔ ɔflo! Itsyise lə betidi ba lenni YudafŃ ənyə kedikŃ ku YudafŃ eto ləwŃnŃ eto asa sɛ əsuəə, eyi fənkə ele

bə mə tsya wunsəko Yudafo ku mə asa nnya banle bunyə ketsyiko lə nnya əsuə.

²⁸ Nyaso lə nyifo keyifo kamfo nlosə nya bafə asa nnya bənyə basə leboo, muusu Spania nya mɔɔyɛ mi ɔflo mfó lə mfe nto. ²⁹ Nyi miə lefe nə muubə mi ɔflo, nyenko Kristo eto atsyokpokpo kenke nle mi boboko.

³⁰ Mɔ bayimi, nle mi lekpakpa tinti lə Bonamute Yesu Kristo eto diye əsuə ku Ləwɔnɔ Kenke eto lelabi əsuə miə bəwunsəko mɛ lə boto ola keklege butə Onanto lə mɔ disi. ³¹ Beto ola bələ Onanto lekpakpa bə lə uləkə mɛ utsyiko Yudea eto betidi ba ni mankokafə eto ani nya lə mɔ keyifo lə Yerusalem mfó lə kake Onanto eto betidi mfó ɔkɔɛ bamə. ³² Nya lə Onanto atɔnɔɔ, muubə ndufə mi nti ku disuəyua, bə lə bomble lə bola bɔwɔnɔ busiə. ³³ Onanto wə lətə diyuə, lə usiəko mible kenke. Ibə itə.

16

Paulo Əsiəsə Betidi Akpa Akpa Ba Nkpe Lə Roma Ótsyese.

¹ Nla miə mələkə bo ɔyimisio Foebe nte mi. Uyifo ɔwunsəkotsyuə utə Kenkrea lə bafokanɔfo nti. ² Nya nle mi lekpakpa miə lə befo wə kukɔnɔ lə Bonamute eto diye əsuə lə kusu ko dińyə itə Onanto eto betidi əsuə. Bitə wə bɔwunsəko saa bo wɔɔtɔ utsyiko mi ɔflo, itsyise ɔwunsəko betidi kpə ku mɔ əmə tsya.

³ Siəsə Priska ku wə usə Akwila ba bomə diyifo mɔ beyifoyifotsyuə lə Kristo Yesu əsuə. ⁴ Bəmuə əsuə bəńyə bə bofo bukpə lə mɔ disi kulaa tsya. Nya inni mɔ mate ete nle mə ani bɔsɔ, bomu ku betidi ba lenni Yudafo eto bafokanɔfo eto etsyukpa bamba ətsyuə kenke tsya.

⁵ Lə əsiəsə bafokanɔfo ba laatsya lə mə diyo mfó tsya. Siəsə mɔ ɔyetsyuə lala Epaineto wə ni utute wə lətsyi ləkɔəsi ɔwuninsə ófo Kristo lə Asia eto kasə mfó.

⁶ Nya lə əsiəsə Maria wə diyifo keyifo keklege útə mi ditsyukpa nəmfó.

⁷ Siəsə Androniko ku Yunia ba ni mɔ kusə eto betidi ba ni bonko mə bákpe lə aba eto diyo mfó. Betidi yi mə tinti fe mba baatsyese nkpe lə batɔnkpe nti. Nya bóto mɛ lə Kristo bofo kanɔ əsuə.

⁸ Siəsə Amplia wə maala tinti lə Bonamute əsuə ətə mɛ.

⁹ Nya lə əsiəsə Urbana wə ni bo uyifotsyuə ku ɔyetsyuə lə Kristo əsuə ətə mɛ. Nya lə əsiəsə mɔ ɔyimitsyuə lala Staki.

¹⁰ Siəsə Apele wə bóto bóbe nya búnyə boə uńyə itə Kristo. Nya lə əsiəsə Aristobulo eto diyo eto betidi kenke ətə mɛ.

¹¹ Siəsə Herodion mɔ otokponyə ətə mɛ. Nya lə əsiəsə Narkiso eto diyo eto betidi ba dífi mə əsuə bətə Kristo.

¹² Siəsə besio ba ni Trifaena ku Trifosa ba diyifo Bonamute eto keyifo. Nya lə əsiəsə mɔ ɔyimitsyuə lala Persi wə ni usio ɔni wə tsya díyifo keyifo tinti utə Bonamute.

¹³ Siəsə Rufo wə Bonamute díləkə fe wə ole ku wə ambe wə tsya lele mɛ fe mɔ ambe ke.

¹⁴ Siəsə Asinkrito, Flegon, Herme, Patroba, Herma ku mə bayimi bafokanɔfo ba nkpe lə mə ɔflo.

¹⁵ Siəsə Filologo, Yulia, Nereo ku wə ɔyimisio, ku Olimpa ku Onanto eto betidi kenke ba nkpe lə mə ɔflo.

¹⁶ Bisiəsə bətsyuə lə bəkobe bətsyuə bələ lə Kristo eto kusu əsuə. Bafokanɔfo lə Kristo əsuə eto etsyukpa kenke bə bəəsiəsə mi o-o.

¹⁷ Mɔ bayimi, nle mi kələ bələ keklege minkə bimua əsuə bińyə bikabe kusu itə betidi ba lela bə beesensə mi nti. Kənyə lə asa nnya bóte mi əsuə kefi keti mi kusu. Biləkə mi əsuə bitsyiko lə mə əsuə.

¹⁸ Itsyise betidi ba leeyifo asa nyamfo eto kaklee, beenyifo Bonamute Yesu Kristo eto keyifo. Bomu mə kosatee, mə alasa nnya beeyifo nɛ. Nya bakpe kənyə mlimlimli lə mə etikididi nnya baawɛ betidi ketitlisə asa kakpe mba lanle kulesa bote.

¹⁹ Utidi saa ánɔ kase bietsyue Ditiki Sɛɛ nəmə koto, lə nyaso mənyə disuənyə tinti lə mi əsuə. Fɛɛ lesa nə mimbəbe mintsyiko mi ɔflo ni bə binyə lesa sɛɛ bitsyə lekpo. Nya lə befiani betidi ba lanla asa bua buyifo. ²⁰ Onanto wə lətə diyuəsə, ebusənsə oba Obonsam kenke okpo, nya wuutə nkə bitəkə wə kato lə lefe kliminti əsuə. Bonamute Yesu Kristo eto lefonə lə disiəko mi.

²¹ Timoteo wə ni mɔ uyifotsyuə nkə wəəsiəsə mi. Nko ke ini Lukio tsya ku

Yason ku Sosipatro ba bomə ni kusə kɔni eto betidi bə bəsiəsə mi.

²² Mɔ Tertio wə ləwɔni kukue komfo əsiəsə mi lə Bonamute eto diye əsuə.

²³ Gaiο wə lefo mɛ kafo faa ku bafokanɔfɔ eto ditsyukpa nə laakpe disi mfo kenke bə bəsiəsə mi.

Nya Erasto wə ni umə əmfo eto nwə lətsyə mə atabi ku bo ɔyimisani Kwarto bə bəsiəsə mi. ²⁴ Bonamute Yesu Kristo eto lefonə lə disiəko mimble kenke. Ibə itə.

²⁵ Nya mɔmɔɔ, bitə lə bɔtesə Onanto, wə loofɔ mi nkɛale bokpe nkə lə biɲyə kekleke fe kase minlə bɔteyi lə Ditiki Sɛɛ nə minlə buləkə kate itsyi lə Yesu Kristo əsuə. Ditiki Sɛɛ nəmfo aka asa nnya bakula nya Onanto diləkə óte nya ləkula bo alɛ kpə nnya léfe əsuə. ²⁶ Fɛ, mɔmɔɔ, bələkə asa bate bə lə betidi ba kenke lə banɔ kasɔ fe kase wə bənyeləkətidi ləwɔni bətsyə. Onanto wə nsi nkpə lefe saa eto lelabi ni bənkə, ele bə babe Ditiki Sɛɛ nəmfo letsya itə kawunsiə ka kenke lə bafɔ wə banɔ lə betsyue wə ditiki koto.

²⁷ Ele bə bɔtesə Onanto wə hã ni obesibe idu mɔmɔ ɛntɔ lefe saa ɛyɛ lə Yesu Kristo eto diye əsuə! Ibə itə.

1 KORINTOFƆ Kukue Tutε Ko Paulo Lεwɔni Utε Korintofɔ

¹ Mɔ, Paulo, wε eyε lε Onanto eto lelabi εsuε mimfiani Yesu Kristo eto ɔtɔnkpee, mɔ ku bo ɔyimisani Sostene nle mi kukue komfo bɔwɔni nε.

² Bɔwɔni kukue komfo bɔle Korintofɔ eto bafokanɔfɔ ba eyε lε Yesu Kristo εsuε Onanto dilεkε nya okpadi mε nkε bafiani wε betidi kenke. Fe kase uyifo betidi ba kenke tsya lefo Bonamute Yesu Kristo banɔ. Wε ni bonko mεmble eto Onamute.

³ Bɔle bɔtɔ boε Boanto Onanto ku Bonamute Yesu Kristo eto lefonε ku diyuε lε ditεkεko mi.

Onanto Iatε Bo Asa Sεε Eyε Lε Yesu Kristo Eso.

⁴ Maaso Onanto ani lefe saa lε mi disi lε wε lefonε nε ufi utε mi ɔyenko lε Yesu Kristo εsuε eso. ⁵ Idu lε lefe nε biyifo lɔni ku Kristo, biobe lε kusu saa εsuε titlu lε etikididi ka ku kobe tete εsuε. ⁶ Yesu Kristo eto ditiki nεmfo afo disia lε miinti kukɔnɔ. ⁷ Lε nyamfo esoo, lε lefe nε biinyε binsεke Boanto Onanto bε utε Bonamute Yesu Kristo kusu lε ulεkε wε εsuε otee, Lεwɔnɔ Kenke eto εtεsa saa eyi mi εsuε. ⁸ Nya woose mi lε mi bɔfokanɔ εsuε kukɔnɔ isu ese lε kalosεkɔ. Wε ni futsyε luutε nkε lε Bonamute Yesu Kristo εbε nkε woakponko kawunsia eto betidi lekpo lε Ditiki Sεε nεmε εsuε, bembolo mi dikpi. ⁹ Onanto wε lεkpadi mi nkε biyifo lɔni ku wε ubi Bonamute Yesu Kristo, wε ni nwε εsuε bioka bese nε.

Bebe Sinini Biε Kεsεnsε Embudufε Mi Lenti.

¹⁰ Nyε lε Bonamute Yesu Kristo eto εsuεale nya utε mε εsuε, nle mi bɔteyi keklege fe mɔ bayimi bafokanɔfɔ miε lε mible lε benɔ bεtsyuε kasɔ itε bε kεsεnsε embɔke mi lenti. Nya lε mi kenye lε keyifo kani lε asa nnya biebu disi ketsyiko ku nsusu bo εsuε bese uyi. ¹¹ Itsyise bayimi, betidi bεtsyuε ba ditsyi Klo eto diyo ateyi mε bε kεdiε kpe mi lenti mfɔ. ¹² Lesa nε minle ni bε utsyuε

saa ku lesa nε onle bɔteyi. Bεtsyuε bε, "Paulo eto kama mintεkε." Nya obamba tsya nle bɔteyi nkε, "Mɔ ale Apolo eto kama mintεkε." Nya obamba tsya nle bɔteyi nkε, "Petro eto kama mintεkε." Nya obamba tsya nle bɔteyi nkε, "Kristo eto kama mintεkε."

¹³ Mɔtɔ mi miε nyale bofo Kristo boba kakpe lε akpa akpa? Nye Paulo ni nwε dikpε lε uyi εsuε lε mi disi? Nye bεflεsε utsyuε ku ntu lε Paulo eto diye εsuε? Owo lo! ¹⁴ Maaso Onanto ani bε mεnyifo kutsyuε saa ntuflesεflεsε eto lekpa lε mi nti enso Krispo ku Gaiο mate hε. ¹⁵ Nyaso kutsyuε saa, embofo bɔteyi nkε mɔ diye kpe lε mba diflεsε wε ntu nti. ¹⁶ Mookloma miε nyifo Stefana ntuflesεflεsε eto lekpa ntε wε ku wε diyo eto betidi, nya mensikloma lε rɔflεsε kuutsyuε bamba saa tsya ntu. ¹⁷ Kristo mantsyese mε nkε mbε nkeyifo ntuflesεflεsε eto lekpa kεtε betidi. Bomu ɔtsyese mε nkε mbε Ditiki Sεε nεmε letsya ntε betidi. Nya maanye lε kawunsia kamfo eto kobetete eto kusu εsuε kabe Ditiki Sεε nεmε letsya. Itsyise lε nyifo nkoo, nyale Yesu Kristo eto ukpε wε ukpε eto εsuεale ebuyifo ubimba.

Kristo Eto Ditiki Sεε Ni Onanto Eto Isuεale Ku Kobe.

¹⁸ Nyi kase betidi bamε eto ditsyεbi ditε bε balε bukpε lε lεwɔnɔ εsuε. Kristo eto ukpε lε kuyi εsuε eto etiki eyifo ebukisa lε mε ɔflɔ. Fεε bomba Onanto lεtε nkε bunyε bofoo, buyi boε Onanto eto Ditiki Sεε nεmε eyifo Onanto eto wε εsuεale. ¹⁹ Lε Awɔnisa Kenke eto Kukue εsuε, Onanto ateyi nkε "Mɔtsylɔsε babesibe eto kobetete.

Nya muulεkε nte miε bekuente eto etiki eyifo εsuεale itε mi."

²⁰ Nyamfo lε bote bε kawunsia kamfo eto babesibe ku bekuente ku betidi ba kpe nyε laafo etiki bunε kenke eyifo ebimbasa. ²¹ Onanto yi, eyε lε wε kobetete εsuε uyifo betidi nko, nkε lε bayε boyε lε mε kawunsia eto kobetete εsuε bate wε. Nya wε Ditiki Sεε nε eto letsya boabe mfoo, nya woelεkε eyifo ebukisa lε betidi bεtsyuε ɔflɔ. Fεε Onanto aaye lε nnya εsuε nya woelεkε betidi ba lεfo

báno læ nkpæ. ²² Yudafo aabæbe bæ bænyə ayanisa buyifo. Nya Grikifo, mə aala bæ baate kawunsiə kamfo eto kobe. ²³ Fɛ boo, Kristo wə básɔ bāmanklasə læ uyikabie usuə eto Ditiki Sɛɛ nəmə eto letsya boabe. Nya Ditiki Sɛɛ nəmfo laayɛ kedufə kelə Yudafo læ akɔəsi. Nya betidi ba lenni Yudafo tsya, laano nya fe ebukisa. ²⁴ Fɛɛ betidi ba Onanto dílækə utə læ Yudafo ku Grikifo ntii, Kristo wə eto Ditiki Sɛɛ boabe letsya mfo, wə ni Onanto eto əsuəale ku wə kobetete nɛ. ²⁵ Itsyise lesa nə betidi lænyə bæ iyifo Onanto eto ebukisaa, iyifo kobetete eso betidi eto ale. Nya Onanto eto eyifosa nya diyifo fe yɔkpɔɔ, kpe əsuəale eso betidi eto ale.

²⁶ Mɔ bayimi, fɛ Onanto læ ulækə mii, biokloma kase bítsyɛ læ betidi eto ənəmi! Mi kpə mánte kobe nya bíanke əsuəale saa. Nye bíambɔ bítsyi mmfo bo lɛkɛ dibu kafo saa. ²⁷ Bomu Onanto étsyue úlækə betidi ba læ kawunsiə eto ənəmi leeninə nkə læ okpe kawunsiə kamfo eto babesibe kofani. Nya úlækə betidi ba dimanle kulesa læ kawunsiə eto ənəmi itə læ ufi okpe kawunsiə eto bəsuəaletidi bamfo kofani. ²⁸ Onanto əlækə betidi ba dimanle kulesa læ kawunsiə eto betidi eto ənəmi, nya beembu mə kakpe ku lesa nti nkə læ ɔyɛ læ mə usuə okpe betidi ba kawunsiə leebu bæ mə ni mba nkpə dibu nya bankpə kalende kofani, se benni kulesa eso. ²⁹ Nyamfo luutə bæ kutsyue saa embofo botaka keńyə kasɔ lɛkɔəsi læ Onanto eto ənəmi. ³⁰ Onanto uni ditə kusu nkə biyifo bani ku Yesu Kristo. Nya Kristo əmə ni bo kobetete ko Onanto difi útə bo. Nya eyɛ læ Kristo əmə əsuə eso Onanto lænyə bo nkə bɔyɛ læ kusu sɛɛ əsuə. Nya bófiəni Onanto eto betidi kenke. Nya ófo kayo læ bo disí úlækə bo útsyiko abuayifoyifo əsuə. ³¹ Nyamfo eso Awɔnisa Kenke eto Kukue nɛ bɔtɛyi nkə, “Utidi wə laasɔ wə lɛkɔəsi, ele bæ ɔsɔ wə lɛkɔəsi læ lesa nə Bonamute díyifo utə wə əsuə.”

2

Paulo Édi Etiki Utsyi Lə Kristo Əsuə.

¹ Mɔ bayimi, lefe nə mímbə mi ɔfɔ miə læ mbé Onanto eto etiki kulakula tinti letsya nte mii, ményifo nko ku kenye kamini

nye læ kawunsiə kamfo eto kobe əsuə ntə mi. ² Lefe nə mímbə mínkɛ mi læ ɔfɔɔ, ni mi etiki itsyi læ Yesu Kristo ete əsuə. Nya naya nsi nso kenke ni læ wə ukpə læ uyikabie əsuə. ³ Nyaso lefe nə mímbə mi ɔfɔɔ, mbə fe ɔsɔsɔbi. Nya sikpi dímuə mɛ ku ketinkə tsya. ⁴ Nya biunyə biə asa nnya mínte áte nko ke, yényifo fe utidi wə eto kenye nkpe kobe nya únyi kobe. Bomu mɔ etiki nya mikədii, áte sitinti kase Onanto eto Lɛwɔnɔ nkpe əsuəale. ⁵ Lə nyamfo esoo, inni kawunsiə eto utidi eto kobetete əsuə bɛyɛ béte Kristo, bomu eyɛ læ Onanto eto əsuəale əsuə.

Lɛwɔnɔ Kenke Yi Lesa Saa Lə Onanto Əsuə.

⁶ Fɛɛ mɔ etiki nnya meedi, meedi nya kətə betide ba nyi kobe nya bekesu sɛtɔ læ lɛwɔnɔ eto asa kasɔnɔnɔ əsuə. Nya yanka kawunsiə kamfo eto kobetete nye bəsuəaletidi ba leedi seka læ kasɔ kamfo əsuə nya banɛ mə əsuə bonyansə. ⁷ Kobetete ko eto etiki minɛ bɔtɛyi mfoo, etsyi læ Onanto eto kobe ko bákula betidi əsuə. Fɛɛ Onanto étsyue ketsyue kamfo útsyə kokoko nkə wuulækə bo fe úyifo kawunsiə. ⁸ Kawunsiə kamfo eto bəsuəaletidi eto kuutsyue mánte kulesa itsyi læ kobe komfo əsuə. Itsyise læ nnya ete bátee, eni básɔ Bonamute le uyikabie əsuə. ⁹ Fɛɛ Awɔnisa Kenke eto Kukue lɛ bɔtɛyi nkə,

“Lesa nə kuutsyue saa mənyə

nye woanno tɔɔ,

nya kuutsyue saa mémbu tɔ disí utsyiko tsya nkə yuubə itə,

nya tutuutu ni lesa nə Onanto dítsyue utsyə utə betidi ba laala wə nɛ.”

¹⁰ Fɛɛ bo alɛɛ, Onanto dílækə wə asakulakula nyamfo læ lekple óte bo, eyɛ læ wə Lɛwɔnɔ əsuə.

Onanto eto Lɛwɔnɔ eedufə læ lesa saa əsuə nya kaate, nya diate Onanto eto asakulakula kulaa tsya. ¹¹ Fe kase utidi eto lɛwɔnɔ nə nkpe læ wə əsuə hã nyi wə kemíə eto lesa saa itsyi læ wə əsuə, nko ke ini bæ Onanto eto Lɛwɔnɔ hã nyi lesa saa itsyi læ Onanto əsuə nɛ. ¹² Nya boo, inni kawunsiə kamfo eto lɛwɔnɔ nə lætə beeyifo asa bua nkpe læ bo əsuə. Bomu Onanto eto Lɛwɔnɔ nə luutə bote

ətəsa nnya bófo butsyiko lə wə oflo, kafa faa, ni ni nnə nkpə lə bo əsuə nɛ. ¹³ Lə nyamfo esoo, inni kawunsiə kamfo eto kobe eto asa nnya betidi laate bófo búfi bɔnlɛ mi etiki budi. Bomu asa nnya Onanto eto Lɛwɔnɔ dílakə óte bo, nya ni asa nnya boələkə kate mba léfo Lɛwɔnɔ nəmə nɛ. ¹⁴ Utidi saa wə Onanto eto Lɛwɔnɔ nəmfo dímamfo disia lə wə əsuə, wəmbofo ətəsa nnya Onanto eto Lɛwɔnɔ ləətə bofo. Nya utidi əmfó tsya əmbofo asa nyamfo kaso bɔnɔ, itsyise asa nyamfó eyifo wə ebukisa. Nyaso Onanto eto Lɛwɔnɔ əsuə nya utidi lɔɔyɛ fɛ wuunyə ətəsa nyamfó utsyə lekpo kase efo koya. ¹⁵ Utidi wə Onanto eto Lɛwɔnɔ lefo disia lə əsuə, wə loofɔ lesa saa bunyə kətsyɛ nɛ. Fɛɛ wə alɛɛ, betidi embofo wə bunyə ketsyɛ lekpo nɛ. ¹⁶ Awɔnisa Kenkɛ eto Kukue lɛ bɔtɛyi nkə,

“Utidi saa enyi lesa nə nkpə lə Bonamute eto nsusu.

Nya kuutsyuə saa tsya anté wə kulesa.”

Fɛɛ boo, Kristo eto nsusu kpe lə bo əsuə.

3

Bo Ni Onanto Eto Beyifoyifo.

¹ Mɔ bayimi, məmbofo mi etiki budinko lə Ditiki Sɛɛ nəmə əsuə fe kase muudinko betidi ba Onanto eto Lɛwɔnɔ nəmə díkafo dísiə lə mə əsuə. Bomu muudinko mi etiki fe betidi ba eto ənəmi nsi ntəkə lə kawunsiə eto asa əsuə. Nya bisi biyifo ekpɛfi kəkɛ lə Kristo bofokanɔ əsuə. ² Mɔ asa nnya maate mii, eyifo nya diyuə imbə ale fe kase mintu leleke itə bebifɔfo butə. Nya yenyifo asa nnya eto kasɔnɔnɔ nkpe ale fe kase inte itə utidi wə díkabe wə leedi asa nnya nkpə kalende seka. Nya ta mɔmɔ biambe tɔ itə lesa nə nkpə kalende budi. ³ Itsyise bisi bisi nkpə fe betidi ba difi mə nsusu bətəkə lə kawunsiə kamfo hã eto asa əsuə. Nya lə kenəmise si kakpe lə mi nti nya biədiə nniə lə bətsyuə əsuə, nyamfo mate kulaa ate nkə bisi bisi nkpə itə kawunisiə kamfo eto asa. ⁴ Lə mi nti utsyuə esi ótɛyi nkə, “Mɔɔ, Paulo eto kama mintəkə,” nya obamba tsya nɛ bɔtɛyi nkə, “Mɔɔ, Apolo eto kama mintəkə,” biyifo asa fe betidi

ba kawunsiə kamfo eto eyifosa léfo disia dinsi lə mi əsuə.

⁵ Nya lə nyamfo kenke kamaa, owoe ni Apolo? Nya owoe ni Paulo? Onanto eto beyifoyifo ete buni. Nya bóyɛ lə mi əsuə lə bofo bɔnɔ. Nya bo nti eto utsyuə saa nɛnko keyifo ka Onanto díte wə nkə uyifo. ⁶ Mɔ ni dítsyiko keyifo kamə kaso fe kase beetsyi diyibibi. Nya Apolo lékpo ni ntu. Fɛɛ Onanto ni nwə díte lébe ləbɔ disi. ⁷ Lə nyamfo esoo, utidi wə dítsyii, ku utidi wə lékpo ni ntuu, məmblɛ ményifo kulesa kinki. Nya Onanto bomu ni nwə díyifo, itsyise wə ni nwə díte lébe ləbɔ disi. ⁸ Bobakefə kubutsyuə saa əmbə lə utidi wə leetsyi kuyi ku nwə laakpo ko ntu nti. Onanto ni futsyə wə loofɔ mə kayo lə mə keyifo eto kenye. ⁹ Itsyise buyifo beyifotsyuə lə keyifo kani əsuə. Nya boakɔ ani keyifo ke kətə Onanto. Nya biyifo Onanto eto ɔkuɛ wə əsuə bunyə bɔnlɛ keyifo. Nya bini diyo nə tsya Onanto léto.

¹⁰ Nya lə Onanto eto kətə ka útə mə əsuə, ətə mfiani fe diyo eto otonto sɛɛ. Nya mintsyɛ diyo nəmə kaso lə leba əsuə. Nya utidi bamba díbə ɔnlɛ boto kətəkə lə ni. Fɛɛ utsyuə saa wə dibə ɔnlɛ boto kətəkə, ele bə ɔlɔ obe kase ɔnlɛ diyo nəmə boto kayenko. ¹¹ Itsyise Yesu Kristo ni leba nə əsuə Onanto difi útsyə diyo nəmə kaso ele bə betidi be bato diyo nəmə besukosə. Nya kuutsyuə bamba saa ensi embofo leba bamba bufi ketsyɛ ni kaso boto bio. ¹² Bətsyuə ebufi sika sia nye siflubia nye aba nya nkpe koya, nye keyi nye sefa kato diyo nəmə. ¹³ Fɛɛ lə diyo nə utsyuə saa léto aleke nye dianlɛkɛɛ, Kristo eto disumuyo nəmə ni nnə luuləkə lete nɛ. Itsyise lə disumuyo nəmə əsuə, ute buufi bələkə utsyuə saa eto keyifo lə lekple bate. Ute əmfɔ ni nwə luubə ukedi keyifo saa obe, lə obe lə keyifo kamə alekɛ. ¹⁴ Lə utsyuə eto bikə bia úfi óto diyo nəmə ənyə, lə ute áto ýyɛ mfo ófee, otonto əmfó ebofo kayofɔfo. ¹⁵ Fɛɛ lə utsyuə eto bikə bia úfi óto diyo nəmə ato utee, wəmbofo kayofɔfo saa. Fɛɛ wə kosate ebunyə buləkə fe nwə dítsyetsyi ɔbɔ lə ute əmə əsuə.

Mi Kosate Eyifo Onanto Eto Disumuyo Kenke.

¹⁶ Ele bə bete lə ekpako mi wuee biə mi kosate eyifo Onanto eto disumuyo. Nya Onanto eto Ləwɔnɔ nkpe lə mi əsuə. ¹⁷ Itsyise Onanto eto disumuyo eyifo kakenkəkɔ, nya mi ni wə disumuyo nəmə. Nyaso lə utsyuə ata Onanto eto disumuyo nəmə ubuu, Onanto ebɔtsylɔsə wuntsya.

¹⁸ Kuutsyuə saa manwɛ wə əsuə lə mi nti. Lə utsyuə lə mi nti eebu wə əsuə fe kawunsiə kamfo eto obesibee, ufi wə əsuə uyifo ubuki bomu lə betidi eto ənəmi lə itə bə woofiani obesibe tinti lə Onanto eto ənəmi. ¹⁹ Itsyise lesa nə kawunsiə eto betidi leebu fe kobete-tee, nyamfó eyifo ebukisa lə Onanto eto ənəmi. Nyaso Awɔnisa Kenke eto Kukue letɛyi nkə, “Babesibe eto asayifoyifo əsuə nya Onanto laayɛ kemuə mə lə kubu əsuə nɛ.” ²⁰ Nya besi bəwɔni bətɛyi bənkə, “Onanto yi nkə babesibe eto nsusu bufi manle kulesa saa kon.” ²¹ Lə nyamfo esoo, yanle bə utidi saa kabesə əsuə kato lə lesa nə betidi lofo buyifo əsuə. Itsyise lə sitintii, lesa saa te mfó itə mi lələkəsə. ²² Paulo nye Apolo nye Petro nye kawunsiə kamfoo, nye ukpə ku nkpəə, mɔmɔ nye lefe nə luubəə, asa nyamfo kenke eyifo mi ale. ²³ Nyaa, biyifo Kristo eto bale. Nya Kristo tsya diyifo Onanto eto ole.

4

Boeyifo Kristo Eto Keyifo Lə ɔnukuale Ɛsuə.

¹ Utsyuə saa kəənyə bo fe Kristo eto beyifoyifo ba bəfi Onanto eto etiki kulakula lə lefe nə léfe mməə, bəkpe kɔni bə bɔlɛ nya ola. ² Nya lesa nə lefé itə nwə laabe Boanto Onanto eto asa əsuə ni bə úyifo keyifo kamə lə ɔnukuale əsuə. ³ Lə mɔ kutsyee, yənlə mɛ bə kuutsyuə kponko mɛ lekpo lə mɔ ditiki əsuə nye ɛyɛ lə kawunsiə kamfo eto kobe əsuə unyə nkə nta mbu. Maankponko mɔ əsuə lekpo kulaa tsya lə ditiki nəmə əsuə. ⁴ Mɔ ləkɔəsi anlo mɛ dikpi saa. Fɛɛ nyamfo anlɛ bote nkə meenyifo kabua saa, eso mbɔbɔ mfe lə kabua ku lə mɔ

etikididi kemia. Itsyisee, Bonamute wə lofo mɛ lekpo bokponko nɛ. ⁵ Nyaso yanle bə kuutsyuə saa kponko wə utsyuə lekpo isu ese lefe nə Bonamute Yesu eto dibəfe nəmə leyo. Lə ubəə, wə ni futsyə lookponko utsyuə saa lekpo nɛ. Nya wə ni nwə luuləkə asa bua kenke nnya lekula lə lekple ote nya wuuləkə asa bua nya betidi nɛ bubu tsya ote. Mfo nya Onanto lɔɔtesə utidi saa diŋyə itə atesə.

⁶ Mɔ bayimi, bə lə befo asa nnya bɔnlɛ bɔtɛyi ɛyɛ lə mɔ ku Apolo əsuə kasɔ bɔnɔɔ, nwɔni nyamfo bə lə bebe bekase. Nya lə bekase asa nnya eto kasɔ etiki nyamfo nɛ buləkə kate nya bəwɔni bətɛyi bənkə, “Bikeyifo asa bikayɛ lə kusu əsuə lolololo.” Lə nyamfo esoo, biambu betidi bətsyuə bakplənyə beso babamba. ⁷ Owɔe díyifo fə nya fankpə kutəkə fanso fuutsyuə? Asa nnya nkpə fə kenkee, Onanto ni nwə dífi útə fə. Lə nko intee, beso faabesə əsuə kato fenkə inni Onanto ni wə dífə fə asa nnya nte fə.

⁸ Lee asa nnya bela biə biakɛɛ, bíuŋyə nyamble kokoo? Nye batabinyə bikafiani? Lee bíofiani baka lə lefe nə eto lefe bo lenni tɔ baka? Ɛlɛkɛ! Eni seka ele bənkə bikedi pɛfɛ bə lə bo tsya lə budi se ku mi! ⁹ Itsyise ele mɛ fenkə bo mba ni batɔnkpee, kesiəkɔ ka Onanto dífi utə bo ni kafɛfɛkɔ. Nya buyifo fe betidi ba bəlo dikpi bə lə balo mə lə mba kenke eto ənəmi. Nya buyifo abesa nnya kawunsiə kenke ku Onanto eto batɔnkpə nɣyə baanlɛ bobɛ. ¹⁰ Buyifo bamumu lə Kristo eso. Fɛɛ mi eyifo babesibe se biyifo bani ku Kristo eso! Bo eyifo betidi ba ləyɔkpɔ eso bumbə ale. Fɛɛ mii, biyifo mba nkpe ale. Buyifo betidi bimba lə betidi eto ənəmi. Fɛɛ mii, bekpe dibu. ¹¹ Ibə ese mɔmɔɔ, bɔəsiə kukpensə ku utukue. Nya bikə kpāā saa əmbə bo boalɛ. Nya betidi laablɛ bo. Nya bumbə kakɛkɔ saa bɔəsiə. ¹² Nya boeyifo keyifo keklege kabe bo əsuə. Lə betidi ékudi boo, boo, boakpo mə atsyɔ. Lə ibə bə bəətəkəkɔ bo lə bate bo ohiāa, bo boakpe nkɛale. ¹³ Lə bəka bo, boefi kafo buɛɛ eto etiki kətə mə mbuayɛ. Betidi əənyə bo fe kuku. Buyifo kawunsiə kamfo eto kuku ku ekubi ibə əsə mɔmɔ.

¹⁴ Minlɛ mi kukue komfo eto okle

bɔwɔni bɛ lɛ mfi nkpe mi kofani. Bomu bɛ lɛ nɛ mi kɔɛ fe mɔ bebi lala seka. ¹⁵ Itsyise lɛ ite bɛ bekpe betidi akpi lefosi ba laale mi ola kulaa tsya lɛ mi bofokanɔ eto nkprɛ bo binsi ɛsuɛ, bimbɛ antomɛ kprɛ. Itsyise fe kase binsi nkprɛ nya biyifo lɔni ku Kristo esoo, mɔ ni mi anto, se mɔ ni Ditiki Sɛɛ nɛmɛ boboko mi eso.

¹⁶ Lɛ nya esoo, nɛ mi lekprakpa miɛ lɛ bitɛkɛko mɔ ditsyɛbi kama. ¹⁷ Nyamfo ɛsuɛ eso minɛ Timoteo botsyese mi nɛ. Uyifo mɔ ubi lala wɛ leeyifo Bonamute Yesu eto keyifo lɛ kusu ɛsuɛ. Wuubɛ oklomasɛ mi kase mɛɛsiɛ nkprɛ fe Kristo eto nɛ bo eto kusu mɛɛtɛkɛko. Nya nyamfo maate bafokanɔfɔ kenke kaka kee minsu.

¹⁸ Mi nti eto bɛtsyuɛ ɛtaka bɛnyɛ abesɛ mɛ ɛsuɛ kato eso mɛ bɛtsyuɛ fɛfɛ, itsyise bɛbu bɛnkɛ, mensi embusinkli mbɛ mi ɔflo. ¹⁹ Nya lɛ Bonamute Yesu ɛtɔnɔɔ, muubɛ nyɛ mi lɛ lefe kliminti ɛsuɛ. Nya mɔ kosate muubɛnyɛ ɛsuale nnya betidi ba laabesɛ ɛsuɛ kato nkpe, nya moobe lɛ inni etiki bimba banɛ budii. ²⁰ Itsyise Onanto eto sekadidi aanyɛ ku etiki bimba budi. Bomu yaayɛ ku ɛsuɛale. ²¹ Bela biɛ mbɛ mi ɔflo lɛ mbɛ nnɛ mi kato lee, lee mbɛ mi ɔflo lɛ lelabi ku diyuɛ ɛsuɛ?

5

Bilɛkɛ Sɛsɔnɔdidi Lɛ Mi Mba Lɛfo Bɛnɔ Eto Nti.

¹ Nya mɔmɔɔ, betidi lɛ bɔtɛyi kprɛ bɛnkɛ, sɛsɔnɔdidi kpe lɛ mi nti. Nya mamfokanɔfɔ kulaa tsya anla nnya okle buyifo. Bɛtɛyi mɛ bɛnkɛ osani utsyuɛ ku wɛ anto eto usiɛ ɛkɔ okla. ² Nya besɛ biate ɛsuɛ nko? Keku bomu ele bɛ bikewi. Nya utidi wɛ diyifo nyamfo eto okle, ele bɛ bilɛkɛ wɛ lɛ mimba lɛfo bɛnɔ nti. ³ Ite bɛ ntsyo lɛ mi ɔflo nya boɛnyɛ bɛtsyuɛ ɛnɛmi ku ɛnɛmi tsyaa, nkpe lɛ mi nti lɛ lɛwɔnɔ ɛsuɛ. Nya se minkpe lɛ mi nti esoo, nɔ utidi wɛ diyifo lebuɛ nɛmfo eto okle dikpi ⁴ lɛ Bonamute Yesu Kristo eto ɛsuɛale ɛsuɛ. Lɛ bɛtsya bisii, ele bɛ bete biɛ mintsya kpe mi lenti lɛ lɛwɔnɔ ɛsuɛ. Nya Bonamute Yesu Kristo eto ɛsuɛale ebɔke bo lenti. ⁵ Ele bɛ beyani utidi ɛmfo bitɛ Obonsam lɛ ɔtsylɔsɛ wɛ ɛsuɛ eto sinɛ.

Nya lɛ ukprɛ kula tsyaa, wɛ lɛwɔnɔ lɛ dinyɛ bofo lɛ diyi nɛ ɛsuɛ Yesu lookpronko kawunsiɛ kenke eto betidi lekpo lɛ Ditiki Sɛɛ nɛmɛ ɛsuɛ.

⁶ Yanle bɛ bikabesɛ ɛsuɛ kato. Binyi biɛ ɛyɛnkisɛsa sɛkɛ ete laatsyakasɛ ku nnamfo bo banwɔ nnya lɛtɛ boataka kabe kato? ⁷ Bilɛkɛ ɛyɛnkisɛsa saa, nnya ni lebuɛ, bitsyiko lɛ mii nti. Nya biyifo nnamfo fɔfɔ bo bɛnwɔ, bo ɛsuɛ ɛyɛnkisɛsa saa lɛmbɛ, fe kase minyi miɛ bite seka sitinti. Itsyise bo Ukpɛ Asa Bo Jyila eto Diyɛ eboyo. Nya mɔmɔɔ, boolo bo Ukpɛ Asa Bo Jyila eto Lesambi nɛ ni Kristo. ⁸ Nyaso, biɛntɛ lɛ budi bo Ukpɛ Asa Bo Jyila eto Diyɛ ku abolo nnya ɛsuɛ ɛyɛnkisɛsa koko nkpe, nnya nsusu bua ku asa bua boeyifo. Bomu bitɛ lɛ budi diyɛ nɛmfo ku abolo wɛ ɛsuɛ ɛyɛnkisɛsa saa lɛmbɛ nya lɛ bote boɛ boenyifo ɛnɛmi ɛnɛmi eto betidi. Bomu lɛ bɔyɛ ku Ditiki Sɛɛ nɛmɛ lɛ ɔnukualɛ ɛsuɛ.

⁹ Nya lɛ kukue ko miwɔni mintɛ mi kafo, ɛtɛyi mi minkɛ bianyɛ ku betidi ba ni basɔnɔdi. ¹⁰ Mɔmɔɔ, inni betidi ba dimamfo banɔ ete minɛ. Betidi ba minɛ ni basɔnɔdi nya baasesɛ ɛnɛmi lɛ asa ɛsuɛ, mba ni beyu, leeyu betidi eto atabi kedi, ku mba lɛtɛ bɛfiɛ kedi tsya. Nya lɛ atɛyi fɛ ɛlɛkɛ ɛsuɛ lɛ mɛ ɛsuɛ kenke, ete bɛ ele bɛ lɛkɛ ɛsuɛ ɛtsyiko lɛ kawunsiɛ kamfo kenke ɛsuɛ! ¹¹ Bomu lesa nɛ minɛ bɔtɛyi ni bɛ nwɛ laakpo wɛ ɛsuɛ nkɛ ɔyimi wɛ dikafo ɔnɔ fe weedi sɛsɔnɔ nye onkprɛ kenɛmisɛ nye lɛtɛ bɛfiɛ kedi nye laakpo betidi aye bua nye leekprɛ ntɛ nye leeyu, lɛkɛ fɛ ɛsuɛ lɛ wɛ. Nyanle bɛ fɛ ku wɛ kɔ ani lɛ ɔkprɛ ɔni bidi lesa kulaa tsya.

¹²⁻¹³ Iyifo lesa nɛ lekpa bɛ, inni mɔ keyifo keni bɛ nkpo betidi ba lenni bafokanɔfɔ eto itiki eto lekpo. Bomu Onanto ni nwɛ lookpo mɛ etiki eto lekpo. Fɛɛ ele bɛ bokpronko bafokanɔfɔ mɛ nti eto lekpo fe kase Awɔnisa Kenke eto Kukue nɛ bɔtɛyi nkɛ, “Bela utidi bua bilɛkɛ lɛ mi katsyako nti.”

6

Ele Bɛ Bafokanɔfɔ Lɛ Bɛtsyuɛ Nti.

¹ Lɛ etiki edufɛ lɛ ofokanɔnyɛ ku wɛ utsyuɛ eto ntii, yanle bɛ ufi etiki nyamɛ

usuko manfokanofó ofló nkə bedufə læ nnya əsuə bətə wə. Bomu mi nti eto ɔni, wə ele bə udi etiki nyamə nɛ. ² Biyi biə Onanto eto betidi ni mba lookponko kawunsiə eto betidi lekpo. Nya læ biyi biə mi ele bə bekponko kawunsiə eto betidi lekpo, ele bə befo budufə læ etiki wɛlɛwɛlɛ esuə beló bitsyə. ³ Biyi wə biə bo bafokanofó bo ni mba lookponko kato eto batokpe lekpo. Lə nyamfo esoo, yanle bə ibə bə kawunsiə mfo eto etiki wɛlɛwɛlɛ, so bo ani ku bələ kabe. ⁴ Nyaso læ etiki nyamfo eto okle edufə mi lentii, ele bə biləkə betidi ba biembu kakpe læ kulesa nti kulaa tsya biə bedufə læ nnya əsuə, enso bə bifi etiki nyamə bisuko lekple kalebe bamba. ⁵ Nlɛ mi etiki nyamfo bətɛyi bə læ kofani læ kələ mi. Nya bətɛyi bɛnlɛ biə obesibe saa əmbə mi mba lefo bɛnɔ nti wə lofo etiki nyamfo bələ ketsyə. ⁶ Fɛɛ læ ofokanɔnyə aakpra wə ɔyimitsyuə usuko betidi bamba ba ni mamfokanofó ofló nkə læ bedi mə etiki bətə məə, nyamfo alɛkɛɛ?

⁷ Nsusu bo nkprə mi fɛ biefi mi əsuə kesuko lekpokakpokɔ aate nkə mi bofokanɔ mamflɔ kon. Fe nwə léfo ɔnɔ, læ utidi utsyuə áta fə ubu nya fəmuə utu fale famankpe wə kɛnyɛɛ, yenyifo lesa nə lɛlɛkɛ ensoo? Nko ini bə læ utidi utsyuə efi fə lesatsyuə, mankpe utidi əmfo kɛnyɛ. ⁸ Fɛɛ mi kosate bomu ni bətsyə léta bibu. Nya bieyu mi bayimitsyuə bafokanofó eto bike kulaa tsya. ⁹⁻¹⁰ Nya biyi sitinti biə betidi ba leeyifo asa bua embudufə Onanto eto sekakedikɔ. Bianwɛ mi əsuə læ sibuki əsuə! Itsyise betidi ba leeyifo akuɛnsa, nye mba lətə bəfiə kedi nye leedi sɛsɔnɔ, nye basani ba laalabe ko mə basanitsyuə, nye mba leeyu, nye mba laasesə ənəmi læ asa əsuə, nye mba ləənə nte bo nkprə ale kəkprə, nye baabiasə betidi eto aye, nye mba leefi betidi eto atabi læ əsuəale kedi, mə nti eto kuutsyuə saa embudufə Onanto eto sekakedikɔ. ¹¹ Asa nyamfo mi bətsyuə díkeyifo kɔ. Fɛɛ Bonamute Yesu ébuflə mi asa bua úwui læ mi əsuə nya úyifo mi kɛnkɛ útə Onanto. Nya úsinkli ólɛkɛsə mi ku Onanto eto nti ɛyɛ læ Bonamute Yesu Kristo ku Onanto eto Lɛwɔnɔ əsuə.

Bɛlɛ Mi Əsuə Ola Kukɔnɔ Nya Lə Bifi Dibu Bitə Onanto.

¹² Mi nti eto utsyuə ebətɛyi nkə, “Nkprə kusu meeyifo lesa saa.” Sitinti ini. Fɛɛ inni lesa saa lɛlɛkɛ itə fə. Mofo bətɛyi minkə, “Nkprə kusu meeyifo lesa saa.” Fɛɛ yanle bə ibə bə lesa saa di mɛ utu. ¹³ Utidi bamba tsya ebofo bətɛyi nkə, “Buyifo bɛyifo didisa itə kafo, nya kafo tsya nkprə itə didisa.” Sitinti ini, fɛɛ Onanto ebute nkə nyamfo kɛnkɛ eto lefe læ dibə lefe. Nya inni bə læ bufi bo əsuə eto sinə bukeyifo akɔnsa eto asa eso ete. Bomu bə læ bufi nnya bukeyifo Boanto Onanto eto keyifo. Nya wuutə əsuə eto sinə lesa nə dińyə itə se. ¹⁴ Fe kase Onanto létakasə Bonamute Yesu utsyiko ɔkɔmə, nko ke wootakasə bo tsya uńyansə læ wə əsuəale nɛ. ¹⁵ Biyi biə mi əsuə eto sinə eyifo Kristo eto əsuə eto sinə sitsyuə. Nya yanlɛkɛ bə efi Kristo eto əsuə eto sinə sitsyuə akɔ ku utidi wə difi sɛsɔnɔdi uyifo wə keyifo. ¹⁶ Biyi tsya biə læ utidi éfi wə əsuə ɔkɔ ku nwə nsi nkprə læ sɛsɔnɔdidi əsuə, uyifo ɔni ku wə læ əsuə eto sinə əsuə. Awɔnisa Kɛnkɛ Eto Kukua áteyi ékpra wuee nkə, “Mə inuə bamə ebuyifo bani læ sinə əsuə.” ¹⁷ Fɛɛ utidi wə difi wə əsuə omanklasə læ Bonamute əsuə, uyifo ɔni ku wə læ lɛwɔnɔ əsuə.

¹⁸ Biensiyifo abua ɛyɛ læ sɛsɔnɔdidi əsuə. Lebua bamba saa eto okle nə utidi diyifo, diammankla læ wə əsuə eto sinə əsuə. Fɛɛ utidi saa wə leedi sɛsɔnɔ, weeyifo lebua kɛńyə læ wə kosate eto əsuə eto sinə əsuə. ¹⁹ Biyi wuee biə, mi əsuə eto sinə eyifo Lɛwɔnɔ Kɛnkɛ nkpe læ mi eto kəsiakɔ nya ini Onanto difi wə útə mi. Inni mi mbə mi əsuə. ²⁰ Itsyise Onanto áfo kayo kprə læ mi disi. Nyaso bifi mi əsuə eto sinə bikeyifo asa nnya laakpe Onanto dibu.

7

Bɛlɛ Mi Əsuə Kukɔnɔ Lə Bofokanɔ Eto Kusu Əsuə.

¹ Nya ɛyɛ læ kukue ko bɛwɔni bíta mɛ eto etiki əsuə, nɛ mi bətɛyi minkə læ osani utsyuə si nkprə nya waanla nkə weefi kusia, bete biə utsyue nnya kukɔnɔ. ² Fɛɛ se sɛsɔnɔdidi ləbɔ esoo, ele bə osani

saa fi kusiä. Nya usio saa tsya læ usiä kusä. ³ Yanle bæ osani ni nkä wæamboko okla ku wæ usiä. Nko ke yanle bæ usio ni nkä wæambutsyæ wæ usä okla. ⁴ Itsyise usio saa eto æsuä eni wæ fate eto ale. Bomu iyifo wæ usä tsya eto ale. Nko ke ini bæ osani eto æsuä tsya eni wæ fate eto ale. Bomu wæ usiä tsya eto ale ini. ⁵ Læ mä nti eto ono aala nkä weesu wæ utsyuæ oflɔɔ, ele bæ wæ unuæfä tɔnɔ utä wæ enso bæ, læ iyifo mä inuä bamä eto ketsyue ketsyuä etonsä bæ læ kusu kutsyuä æsuä itä lefe kliminti, fe itä olatoto seka esoo, fe yembutä kusu næ. Nya læ nnya kamaa, ele bæ besinkli bæsiä nkrä fe kase bisiä kɔ. Læ biyifo nkoo, biembudufä læ Obonsam eto bulä saa æsuä. ⁶ Nyamfo menyifo kofi minle mi butä. Bomu nsusu butsyuä ete minle mi butä. ⁷ Læ sitintii, nta nla miä utsyuä saa siä fe kase minsi. Fæ utsyuä saa ku wæ ditäsa næ Onanto dítä wä. Utidi saa ku wæ lele næ bätä wä.

⁸ Mɔmɔɔ, itä mba lemfi tɔ bæsiä nye lensi tɔ bæsä ku bakɔbæsiä nye bakɔsee, nle mi bɔtëyi minkä læ bisiä kusä memfimemfi, kusä mænsiæmænsiä fe kase minsi, elæke itä mi eso. ⁹ Fæ læ biæmbofo mi æsuä ola bɔle kæsiä læ asa nnya lookpe mi bulä æsuä esoo, biofo bæsiä bufi nye besä busiä. Itsyise læ eyifo nkoo, elæke itä utsyu æmæ eso bæ okaye katsyilama kedi sæsɔnɔ ukafe.

¹⁰ Nya mi bæsä ku bæsiä, kofi ko minle mi bokpe mfo eni mɔ kole. Bomu, Boanto Onanto nle mi ko bokpe. Nnya ni bæ kusä manni kusä. ¹¹ Fæ læ ono wæ æsuä, ele bæ wæ mate siä nye wæ ku wæ usä sinkli bæsiä. Nya yanle bæ osani tsya ni wæ usiä.

¹² Nya mi bafæfæ, nle mi nyamfo bɔtëyi, fæ inni Bonamute eto kofi. Læ mi mba lefo benɔ fi kusia ko dímamfo ono nya usio æmæ letɔnɔ nkä bæsiä fe usä ku usiä, osani æmæ manni wä. ¹³ Nko ke læ usio wæ léfo ono utsyuä si kusä ko dímamfo ono nya osani æmæ lenɔ kasɔ nkä bæsiä fe usä ku usiä, yanle bæ usio æmæ du læ osani æmæ eto diyo. ¹⁴ Itsyise osani wæ dímamfo ono æmæ, Onanto ebuyifo wæ kenke eyæ læ usio wæ léfo ono æmæ eso. Nya nko ke ini bæ Onanto ebuyifo usio wæ dímamfo ono tsya kenke læ wæ usä wæ léfo ono eso. Lenni nkoo, mä

bebi embuyifo kenke. Fæ fe kase intee, Onanto eeyifo bebi bamä kenke.

¹⁵ Fæ læ utidi wæ ni mamfokanonyä aala nkä wanyani nwä ni ofokanonyä, kusu kpe itä nko faa. Nya læ kusu komfo eto oklee æsuä, usio nye osani wæ ni ofokanonyä, kpe kusu weeyifo lesa næ kee ola. Onanto ákpadi bo nkä bubä busiä nkrä læ diyuä æsuä. ¹⁶ Nyaso fä usio wæ ni ofokanonyä, læ æsiä ku fä usä nkoo, etsyuä næ ebuläkä wæ etsyiko læ lebuä eto nkrä æsuä. Nko ke ini bæ læ fä ofokanɔsani tsya ku fä usiä æsiä nkoo, etsyuä næ ebuläkä wæ etsyiko læ lebuä eto nkrä æsuä.

Bisiä Nkrä Eyæ Læ Kusu Ko Onanto Díta Kɔsini Kutä Fä Ku Fä Usiä.

¹⁷ Lesa næ maate læ bafokanɔfo eto etsyukpa kenke nti, ni bänkä læ utsyuä saa læ usu sɛtɔ læ usiä nkrä læ kusu ko Bonamute dítä wæ eyæ læ kase unsi læ lefe næ Onanto lékpadi wæ æsuä. ¹⁸ Læ ála lelo fe Onanto lékpadi fæ, nyalæ sukosæ nko. Nya læ ámanla tɔ lelo fe Onanto lékpadi fæ, mantëyi tsya fæ esi esu ala lelo. ¹⁹ Itsyise læ ála lelo nye ámanla leloo, nyamfo menyifo kulesa. Bomu nnya lefe ni kase ele bæ boola lesa næ Onanto léte bo nkä buyifo, nnya ni lesa næ lefe næ. ²⁰ Nyaso siä nkrä læ ditsyæbi næ æsuä fake fe Onanto lékpadi fæ. ²¹ Læ utidi bamba eto opanyä feni fe Onanto lékpadi fæ, nyamfo mænle fæ kon. Fæ læ ayæ læ kusu ko æsuä fɔɔyæ ayæ utidi bamba eto opanyä budi nya læ ælakä fæ æsuä, yæ læ kusu komæ æsuä. ²² Læ ndomunyä feni fe Bonamute lékpadi fæ, eyifo Bonamute eto nwä nsi læ wæ æsuä æsuä. Nya læ eyifo nwä nsi læ fæ esuä æsuä fe Bonamute lékpadi fæ, afiani Bonamute ndomunyä. ²³ Onanto áfo nya kayo kprä læ fä disi. Nyaso mensiyifo fæ æsuä ndomunyä ætæ utidi bamba saa. ²⁴ Mɔ bayimi, mi nti eto utsyuä saa yifo loni ku Onanto læ utidi wæ fedi æsuä fe bákpadi fæ.

Tæ Læ Fæ Nsusu Læ Butäkä Læ Boanto Onanto Eto Keyifo Èsuä.

²⁵ Mɔmɔɔ, itsyi læ nnya bɛtɔ itsyi læ mba lensitɔ bæsä æsuä, mámfo kofi saa itsyi læ Bonamute oflɔ. Fæ se Bonamute dínyæ læ kaminse nya únyæ læ nwä diínyæ utä

esoo, nnyə mɔ nsusu lə nnya əsuə. ²⁶ Lə utidi ebu obe nya unyə kase asa nlɛ ale bɔkɛ lə lefe nəmfo əsuə, nnyə miə ɛlɛkɛ itə bə osani siə nko lə ɔyɛ kusia bufi. ²⁷ Nya lə éfi kusia, manteyi fə aani wə. Nya lə émemfi tɔ kusia, manteyi fə eesu abɛbɛ usio lə efi. ²⁸ Fɛɛ lə ébu fi kusia, émenyifo kabua. Nya lə usio wə dímənsiə tɔ kusə esu usiə kusə, wényifo kabua saa. Fɛɛ nla minkə lə nləkə mi ntsyiko lə bulə bo leetu usə ku usiə lə nkpə bomfo əsuə.

²⁹ Mɔ bayimi, lesa nə minlɛ mi bɔtɛyi ni bənkə, lefe nə díbu mensi kulə. Nya idu mɔmɔ ɛntɔ, ele bə mimba mfi bəsiə, siə nkpə fe bimfi bəsiə. ³⁰ Nya betidi ba bulə nlɛ butuu, beyifo fe bulə saa anlɛ mə butu. Nya mba lənyə disuəyuə, beyifo fe banlɛ disuəyuə bunyə. Nya betidi ba laaya asaa, beyifo fe asa nnya baaya kenke eni mə kosate eto ale. ³¹ Nya mba difi kawunsiə kamfo eto bikə bɔbɛbɛ betsyi lə disii, bəmfi mə ənəmi bətəkə lə asa nyamfó əsuə. Itsyise fe kase boənyə kawunsiə kamfo eto bikə mɔmɔ, inni nko biubə bitsyə lə lefe kliminti nə luubə kama.

³² Nla miə biləkə mi nsusu bitsyiko lə lesa saa əsuə. Itsyise osani wə lemfi kusia, eefi wə nsusu kətəkə lə Bonamute eto keyifo əsuə nya woakpe nkɛale keyifo lesa nə lɔkɛ Bonamute ɔkɔɛ. ³³ Fɛɛ osani wə mfi kusia, wə nsusu ətəkə lə kawunsiə kamfo eto asa əsuə. Itsyise woala nkə woeyifo asa nnya lɔkɛ wə usiə ɔkɔɛ. ³⁴ Nko ini nɛ, bə okpe lə asakpa ənuə eto nti, lekpa nəmfo ku nənse, ditsyuə saa lɛ wə bunə. Nya usio wə lensi kusə nye kebite, eefi wə lefe kətəkə lə Bonamute eto keyifo əsuə. Itsyise woala nkə woefi wə əsuə kenke ku lɛwɔnɔ utə wə. Nya usio wə nsi kusə, wə nsusu ətəkə lə kawunsiə eto asa əsuə, itsyise woala nkə woeyifo asa nnya lɔkɛ wə usə ɔkɔɛ. ³⁵ Nla miə lə nwunsəko mi. Nyamfo eso meedi mi etiki lə asa nyamfo əsuə nɛ. Inni kɔfi saa mimfi minlɛ mi bokpe. Bomu nla miə lə bisia nkpə lə kusu sɛɛ əsuə. Nya biofo mi əsuə kenke bufi kətə lə Bonamute hā kenke ku mi ketu kenke.

³⁶ Nya lə osani átɔ usio disi nkə weefii, nya únyə nkə bembfo busiə kpo eyo lefe

nə beebuu, boofɔ bətsyuə bokpa. Nyamfo menyifo lebuə. ³⁷ Fɛ osani wə difi nsusu kekke nkə weembu fi tɔ usio əmə fɛ woofɔ busiə sɛkɛ, woofɔ ko bɔyɛ bokpa eto. Osani əmfo tsya éyifo ɛlɛkɛ. ³⁸ Nyaso, osani wə difi kusia, eyifo ɛlɛkɛ. Fɛɛ nwə əmə dímemfi kusia mfó. Wə ale alɛkɛ eso nwə.

³⁹ Usio wə díkesiə kusə, umbə kusu unsi wəəsiə kusə bamba lə lefə nə w'usə nsi nsi nkpə. Nya lə usə əmə əkpə, nya fɛ woofɔ kusə bamba ko woala busiəko nɛ. Fɛɛ ele bə osani əmə yifo nwə lefo ɔnɔ. ⁴⁰ Nya lə nnya ete woofɔ busiə kusə mənsiə, eni weebunyə disuəyuə enso nko. Nko mə mɔ nsusu nlɛ mə bɔtɛyi nɛ, nya mfo nno miə iyifo Onanto eto lɛwɔnɔ eto lelabi tsya.

8

Onanto ɔni Hā Ete Nkpə.

¹ Nya mɔmɔ, nla miə maateyi mi lesatsyuə itsyi lə didisa nə bəfi bətə bəfiə kedi əsuə. Boateyi boə bo utsyuə sa yi kobe. Fɛɛ buyi tsya boə kobe komfo ətə bə utidi abesə əsuə kato nya woate əsuə. Fɛɛ lesa nə laakpe betidi nkɛale ni lelabi. ² Utidi saa wə leebu nkə uyi lesaa, lə sitinti, unyi ni fe kase ele bə ote. ³ Fɛɛ utidi wə laala Onantoo, Onanto yi wə.

⁴ Nya nyamfo ni lesa nə minla miə maateyi mi itsyi lə didisa nə bəfi bətə bəfiə kedi lə kedikətəkɔ əsuə. Buyi boə asa nnya betidi díyifo bətsyə bətə kedii, eyifo asa bimba lə kawunsiə kamfo. Itsyise buyi sitinti boə Onanto ɔni hā nkpe. ⁵ Lə betidi lɛ etikii, baateyi bənkə bəfiə kpe lə kato nye kasɔ mfo nya bəfiə akpa akpa bamfo fui ku mə banamute kula tsya. ⁶ Tsyafɛ boo, buyi boə Onanto ɔni hā ete nkpe. Wə ni Anto wə díləkə asa nyamfo kenke. Nya we ni nwə bunsii nkpə butə. Nya Bonamute ɔni hā wə nkpee, wə ni Yesu Kristo wə əsuə Onanto lɛyɛ úyifo asa nnya kenke. Nya eyɛ lə wə əsuə nya bunsii nkpə nɛ.

⁷ Inni utidi saa nyi Ditiki Sɛɛ nəmfo. Asa nnya betidi díləkə bətsyə beesumuu, iyifo mə bətsyuə fe sitinti ini ibə ese lə mmi, bə lə bedi lesa nəmfo eto oklee, beebu bə bəfiə eto lesa dini bədi. Nya mə nsusu bo

lambə ale laalo mə dikpi bə edisa nyamfo ətə baabiasə mə əsuə. ⁸ Inni didisa nə boedi nə loobiasə bonko Onanto eto nti. Nya yembobiasə kulesa lə budi ni. Nya nko ke ini boəmbunyə kulesa lə budi lesa kuditsyuə.

⁹ Bebe kukɔnɔ lə kusu ko benkpə əsuə, bə lə bɛyɛ utidi wə eto bofokanɔ lambə ale bunə kakpe lə lebua əsuə. ¹⁰ Bu abe lə utidi wə eto bofokanɔ lambə ale nyə fə nwə nyi nyamfo ni nwə nyə nɛ lesa nə bəfi bətə bəfiə kedi budi lə difiəyo. Wuntsya ebunyə əsuəale bə lə udi lesa nə bəfi bətə bəfiə kedi mfó. ¹¹ Lə nyamfo esoo, fə ɔyimitsyuə wə eto disi eso Kristo díkpə nya wə bofokanɔ lambə ale átsylɔ lə fə lesa nə fənyə fe lesesa eso. ¹² Lə ibə nkoo, nyalɛ alɛ fə bətsyuə ba ni bafokanɔfɔ bota kebu. Nya ətə fə mba eto bofokanɔ lambə ale lə ikelə mə lə mə akɔəsi kemia. Nya lə ibə nkoo, éyifo lebua alɛ Kristo bota kebu. ¹³ Nyaso lə lesa nə meedi ebutə mə ɔyimitsyuə lə uyifo lebua, mensiembudi lesa nə bəfi bətə bəfiə kedi kulefe lə kase yuunə mə ɔnyimitsyuə ekpe lə lebua kəmia eso.

9

Ɔtɔnkpe Eto Əsuəale Ku Wə Nyifo.

¹ Bibu biə mimbə kusu bə nyifo lesa nə maala? Nye minni ɔtɔnkpe nya mənnyə Bonamute Yesu lee? Nya inni mi ni eyibibi nnya ləbo itsyi lə mə keyifo ka minyifo mintə Bonamute Yesu əsuə? ² Lə ibə bə bətsyuə embofo mə fe Bonamute Yesu eto ɔtɔnkpe, mi áfo mə nko. Nya fe kase bíyifo lɔni ku Bonamute Yesu, nyamfó mate áte bənkə mi kosate lə nyamfo buləkə kate wuee biənkə nyifo Bonamute Yesu eto ɔtɔnkpe.

³ Nya lə betidi aala bə bəənə nko mə eto etiki lə nyamfo əsuəə, nyamfo muufi nləkə mə əsuə kənyɛ nɛ. ⁴ Eyɛ lə kusu əsuə bə bətə bo didisa ku ənəsa nye ntu. ⁵ Itə kusu bə bo tsya yenko bo bəsiə fe kase batɔnkpe bamba ku Bonamute Yesu eto bayimisani ku Petro tsya leeyifo. ⁶ Lee mə ku Barnaba mate ete ele bə buyifo keyifo bobə bo əsuə?

⁷ Omamanyə kuutsyuə enyifo keyifo kafo wə əsuə wə kayofofo. Nya ɔkuemfo saa, kpe kusu weedi bidikə bia únyə utsyiko lə wə ɔkuɛ. Nya nwə ləətsyə bebuki kpe kusu bə unə mmintu bo beeke betsyiko lə bebuki bamə əsuə. ⁸ Minlə asa nyamfo bətɛyi eyɛ, lə asa nnya betidi eto nsusu dinyə bə elɛkɛ əsuə. Nko ini lesa nə kɔfi nɛ bətɛyi nɛ. ⁹ Boakla lə Moses eto afi eto kukue esuə bə, ubuki wə fakpa fesuko keyifo ɔnlɛ keyifo kətə fəə, mankle wə kənyɛ lə uńyə ɔlɛ keyifo. Fɛɛ inni bebuki bamfo tinti əsuə nya Onanto nɛ etiki budi. ¹⁰ Bo əsuə eso Onanto nɛ ditiki nəmfo bətɛyi nɛ. Lə sitintii, bo eso bəwɔni ditiki nəmfo nɛ. Utidi wə lekpe bidikə ku utidi wə ləəfəsə nye ləələkə bidikəə, eeyifo nko ku nsusu nye kusubebe nkə utsyuə saa ebunyə bidikə biamə eto bitsyuə udi. ¹¹ Boto ləwɔnɔ sɛɛ eto eyibibi bokpe lə mi nti. Nya lə mi tsya efi əsuə eto sinə eto bikə bitə boo, ebiasə lesa ətsyuə? ¹² Le betidi bamba ənyə kusu kənyə kutəkə kutsyuə ketsyi lə mi ɔflo, nyalɛ ele bə bo nyə kutəkə kpe enso mə kulaa tsya.

Fɛɛ boo, boanyɛ lə kusu komfó bə lə bunyə kulesa lə mi ɔflo. Bomu bufi lesa saa butəkə lə bo əsuə itə lə Kristo eto Ditiki Sɛɛ nəmə lə leyɛ lə kusu sɛɛ əsuə lə disensə disu kalebe saa. ¹³ Biyi wuee biənkə betidi ba leeyifo keyifo lə Onanto eto disumuyoo, mfó bəənyə mə didisa ketsyiko nɛ. Nya betidi ba leefi mə keditətə eto asa kesu kətəkə lə kedikətəkɔ eto leba əsuəə, nnya ətsyuə bətə mə fe mə kedikɔ nɛ. ¹⁴ Nko əmə ke ini sitinti bə Bonamute ditə kɔfi nkə betidi ba laabe Ditiki Sɛɛ nəmə letsya be kətə betidii, letsya bobə nəmə əsuə ele bə bedi lesa nɛ.

¹⁵ Fɛɛ ménfi kusu komfo nyifo keyifo saa ntə əsuə. Nye bəwɔni minlə mi kukue komfo bə lə ntə lesatsyuə ntsyiko mi ɔflo? Lə nyamfó esoo, lə nkpə kulaa tsya alɛkɛ itə mə eso. Itsyise manla miə lesanə əsuə itə mə kusu bə mbesə əsuə kato, utidi utsyuə yɛ lə nnya əsuə uyifo nnya etiki bimba. ¹⁶ Yəntə mə kusu bə nkabesə əsuə kato bə maabe ditiki sɛɛ nəmə letsya eso. Boanto Onanto ebunə mə koto lə mambe Ditiki Sɛɛ nəmə letsya ntə betidi! ¹⁷ Lə nnya ete iyifo bə mə kosate ete díləkə

keyifo kamfo mintə mɔ əsuə, eni moobe kusu miə ele bə bafɔ mɛ kayo lə nnya disi. Fɛɛ iyifo keyifo ka Boanto Onanto díləkə utə mə nkə ele bə nyifo. Itsyise iyifo keyifo ka Onanto dífi mɛ utsyá lə ke kenyɛ. ¹⁸ Nya nte kayo ka baafo mɛ lə ke disi? Kayofɔfo ka mǎnyə lə nnya əsuə ni maabe Ditiki Sɛɛ nəmə letsya kafa faa. Nya membunyə kayofɔfo saa lə Ditiki Sɛɛ nə meedi əsuə.

¹⁹ Kusu saa asini kutə mɛ se mimbə lə kuutsyua kalɔ eso. Fɛɛ nyifo mɔ əsuə fe utidi wə leeyifo betidi ba tā eto keyifo bə lə nnə betidi kpə moko Boanto Onanto. ²⁰ Lə nɛ keyifo lə Yudafo ntii, mə əsiə nkpə fe Yudanyə bə lə itə bə mofofo mə bunə kaboko Boanto Onanto. Itə bə mimbə lə Moses eto kɔfi kalɔ tsyaa, mǎsiə nkpə nko seka ku mba leetsyue wə kɔfi koto lə lefe nə minkpe lə mə nti itə lə mfo mə bunə kətə Boanto Onanto. ²¹ Nko ke meeyifo ku betidi ba lenni Yudafo tsya nɛ. Nya mǎsiə lə mə nti fe utidi wə lenni Yudanyə. Nya meentsyue Yudafo eto kɔfi koto itə lə nnə mǎntə Bonamute Boanto Onanto. Nyamfo aante bə ntaka nyə lə Onanto eto kɔfi əsuə itsyise lə sitintii, Kristo eto kɔfi əsuə nya meetsyue koto nɛ. ²² Lə nkpe lə mba eto bofokanɔ ləmbə ale ntii, meeyifo mɔ əsuə fe mə ke bə lə nnə mə mboko Boanto Onanto. Meeyifo əsuə kakatesə ko betidi ba eto nti minkpe itə lə nyɛ lə kusu saa əsuə bə lə nnə betidi mboko Boanto Onanto. ²³ Meeyifo asa nyamfo kenke itə lə Ditiki Sɛɛ nəmə eso bə lə nyə disuəyua nə laabɔ ketsyiko lə ni keyifo buyifo əsuə.

²⁴ Biyi wuee biə betidi kpə ləkə ketsyetsyi etsyi. Fɛɛ mə nti utidi ɔni hǎ lətəkə kato kenyə nnya kayofɔfo. Nyaso bitsyetsyi nko əmə itə lə bitəkə kato lə binyə nnya kayofɔfo. ²⁵ Utidi saa wə ləəmua əsuə fɛ weesu ketsyetsyii, waabokosə əsuə kasɔ kakase lesa nə baate wə ku nnya esu kenke bə lə ofo kato butəkə kafa lekankpakpa nə laankɛ fɛ laa bia. Fɛɛ boo, boəmuə əsuə lə bofo lekpakpa nə ləmbobia kulefe. ²⁶ Nyamfo eso meetsyetsyi sidididi kesu sɛtɔ bə lə nsu nla ukua wə nkpə sɛtɔ. Nya nyifo utidi wə laalo kabe fɛ woato kekpe nya maanto kekpe

waata kebu. ²⁷ Mǎtə miə kekpe lɛ mɛ, bə mɔ əsuə lə inyə kanyi saa eto okle. Itsyise lə mbe Ditiki Sɛɛ nəmfo letsya ntə betidi bamba nya bubə botsya bokatesə əsuə bobee, mannla miə bələkə mɛ lenti bə mǎnyə ntə kayofɔfo!

10

Paulo Ɛkə Mə Ato Lə Bəfiə Eto Kesumu Ɔsuə.

¹ Mɔ bayimi, nnla miə bekloma lesa nə díbə lə bo bana ba dítakeko Moses əsuə. Ləsmiloku leyɛ ko mə, nya lése mǎmblɛ kenke. Nya báye lə ditumbukplɛ sia eto nti bafe. ² Onanto éfi ləsmiloku ku ditumbukplɛ sia úyifo fe mə ntufɛsəfləsə eto lekpa fe betidi ba dítakeko Moses kama seka. ³ Mǎmblɛ edi Ləwɔnɔ eto didisa nəmə tutuutu, ⁴ nya bənə Ləwɔnɔ eto ntu bomə tsya ke. Bənə ntu betsyiko lə Ləwɔnɔ nəmə eto kobansə nə leyenko mə lidufənkɔ mfo. Nya kobansə komə ni Kristo əmə kosate. ⁵ Lefe nǎmfó kemiə kulaa tsya, Onanto mǎnyə disuəyua lə mə kpə eto ditsyabi əsuə. Lə nyasoo, bəkpə lə ntenti.

⁶ Asa nyamfo nnya ele bə bunyə bokase asa bə lə abua buyifo eto kamini lensiəmbəkə bo lə əsuə kakpe bo bulə, ⁷ nye bufi əsuə butə bəfiə busumu eto asayifoyifo fe mə ke. Nyamfo eto okle Awonisa Kenke eto Kukue letɛyi nkə, “Betidi bamfo álo bebuki, bédi bənə ku sitəkpə ku sɛsɔnɔdidi eto asa, nya báke bəwui əfiəkə.” ⁸ Yanle bə ibə bə bola asɔnɔsa buyifo fe kase mə betidi díyifo, nya betidi akpi fosi ənuə akpi ətsyə díkpə lə diyi lɔni əsuə. ⁹ Nya biəntə lə boto Boanto bobee. Nko ibə mə bətsyua díyifo nya bawa dínə mə nya bəkpə. ¹⁰ Nya yanle bə botaka buńyə lə Onanto əsuə fe kase mə bətsyua díyifo, eso nya Onanto eto ɔtɔnkpe wə nkpe ukpə eto əsuəale letsylɔsə mə.

¹¹ Nyamfo kenke əbə itə bə lə bufi bokase kobe. Nnya bə bǎwɔni nnya bətsyua bə lə bufi bɔlɛ bo kɔlɛ. Itsyise lefe nə əsuə bonkpə mfoo, eboyo kalosəkɔ. ¹² Utsyua saa wə leebu nkə úńyə keklee, bə kukɔnɔ nkə weedu ɔnɔ. ¹³ Lesa saa nə laato fə kabee, nnya okle ebofo bubə

læ utidi saa əsuə. Fɛɛ Onanto eeyifo læ wə katɛyi ketsyə əsuə. Nya wookpe fə nkɛale bə læ afo bunyə læ lesa nə ke nɛ fə bulə əsuə, nya yemboso fə əsuəale, bə læ afo bunyə kekɛle læ nnya əsuə. Lefe nə lesatsyuə nɛ fə bɔkprɔnkoo, Onanto ebute fə əsuəale bə læ efi ənyə læ asa nyamfo kenke læ əsuə, nya woote fə kusu ko əsuə fə ɔyɛ abɔ afe læ nnya əsuə.

¹⁴ Nyaso, mɔ bayimi, biləkə mi əsuə bitsyiko læ bəfiə busumu saa əsuə. ¹⁵ Nɛ mi etiki budi fe betidi ba nyi kobe. Nyaso bitsyue asa nya maateyi mi mfo koto læ bɛnɔ. ¹⁶ Ləkɔbe nə boefi kasɔ Onanto anii, nyə itə Boanto eto kɔtɔ. Nya abolo nnya boedi læ bɔlɛ Boanto eto lesa kɛnkɛ budii, aate bə bo ku Kristo eyifo bani. ¹⁷ Itə bə bufui tsyaa, læ sitintii, buyifo əsuə eto sinə sɔni kplo. Itsyise abolo ani ete ini boedi.

¹⁸ Bibu Israel bebi ba leedi lesa nə befi bətə Onanto kedi, beyifo bani ku Onanto. Itsyise wə uni befi asa bətə kedi læ wə keditətə eto leba əsuə. ¹⁹ Nya mɔmɔɔ, bubu fanɛ fə bɔtɛyi minɛ miə bəfiə ba befi ani batoo, nya məətsya eyifo Onanto kosate? Nye lesa nə bəfi bətə kedi bətə asa bamba, nyamfo eyifo lesa tinti ditsyuə? ²⁰ Owo lo! Lesa nə minɛ mi bɔtɛyi, nya ni bə, asa nnya bəfi bətə kedi læ kedikətəkɔ eto aba əsuə, befi nya bətə kedi bətə awɔnɔ bua, inni Onanto. Nya manla miə biyifo bani ku awɔnɔ bua nyamfo. ²¹ Yanɛkɛ bə binə asa itsyi læ Boanto eto ləkɔbe kafo nya bisi bisu binə itsyi læ awɔnɔ bua tsya eto ləkɔbe kafo. Yanɛ bə edi lesa læ Boanto eto kedikətəkɔ nya esi esu edi lesa læ awɔnɔ bua eto kedikətəkɔ tsya. ²² Nye bela biə Boanto læ unyə ɔblɔ okpe bo? Biembu disi biə bokpe əsuəale besə wə.

²³ Baateyi lekpa bənkə, “Kusu kpe bə buyifo lesa saa.” Sitinti ini. Fɛɛ inni lesa saa lɛkɛkɛ bə buyifo. Kusu kpe bə buyifo lesa saa, fɛɛ inni lesa saa laaboko bo kutəkə. ²⁴ Yanɛ bə nwə léfo ɔnɔ bəbɛ wə maate hã eto kasɛɛ, bomu ele bə ɔbɛbɛ kasɛɛ utə wə utsyuə tsya.

²⁵ Bekpe kusu biaya sinə saa sia banɛ bote læ asi kayimi. Nya yanhiä bə læ bɛtɔ bɛnɔ sinə sia eto okle sini fɛ læ beya.

²⁶ Itsyise Awɔnisa Kɛnkɛ eto Kukue læ

bɔtɛyi nkə, “Kawunsia ku asa nnya nkpe læ ke kenke, Boanto eto ale ini.”

²⁷ Lə manfokanɔnyə utsyuə akpadi fə nkə bə læ bidi lesa nya fatɔnɔ fesu, lesa nə ke dii, di ni nya mantɔ kulesa anɔ læ disa nəmə eyifo kɛnkɛ lee dienyifo. ²⁸ Bomu læ utidi utsyuə atɛyi fə nkə befi lesa nəmə bətə bəfiə kedi, mendi ni. Nyamfo luutə bə utidi əmə eto ləkɔəsi lembulə wə nɛ. ²⁹ Itsyise inni fə nwə lidi lesa nəmə eto utu eso yuukələ bomu nwə nse. Utidi utsyuə ebofo bɔtɔ nkə, “Besə læ nkpe kusu meeyifo lesa ətsyuə fɛ ini utidi bamba yookpe bulə læ ləkɔəsi, nya ele bə nyɛ lesa nəmə buyifo? ³⁰ Lə nɔ Onanto ani læ lesa nə mɛndi əsuə, besə ele bə utidi bamba bu nkə nta mbu læ nyamfo əsuə se minɔ Onanto ani?”

³¹ Fɛɛ kloma fənkə lesa saa nə utsyuə leeyifo nye leedi nye ləənə, ele bə uyifo nnyamɛ kɛnkɛ bə læ befi dibu bətə Onanto. ³² Bienyifo kulesa nə luuɔnyə læ Yudafo nye mba lenni Yudafo nye Onanto eto bafokanɔfɔ eto ditsyukpa əsuə. ³³ Biyifo fe kase meeyifo lesa saa. Maabe kusu miə mambuyifo kulesa nə luuɔnyə læ kutsyuə saa əsuə. Mambe kusu itə mɔ lɛlɛkɛsə, bomu itə lesa nə lɔlɛkɛ itə utsyuə saa bə læ bənyə buləkə.

11

¹ Bebe læ bekase mɔ ditsyabi fe kase mintsya laabe Kristo eto lele.

Kristo Ni Utsyuə Saa Eto Disi.

² Maatesə mi itsyise biakloma mɛ lefe saa nya biakloma asa nnya minte mi nya biayɛ læ nnya əsuə lefe saa.

³ Fɛɛ nɛ miə bekloma wuee biə, Kristo eyifo utidi saa eto disi. Nya usə tsya eyifo disi itə usio. Nya Onanto ni disi itə Kristo.

⁴ Nyaso osani wə laato ola nye laabe Onanto eto Ditiki Sɛɛ letsya læ Onanto eto Disumuyo nya úfi lesatsyuə úti disi, wəəntə Kristo dibu. ⁵ Nya usio wə laato ola nye laabe Onanto eto Ditiki Sɛɛ letsya læ Disumuyo nya weemfi ofiamɛ keti disii, wəəntə wə usə dibu. Nya letekeke saa əmbə læ wə ku usio wə lɛkpi disi nya wanɛ wə əsuə ola eto nti. ⁶ Lə usio əmfɔ mɛmfɔ ofiamɛ úti disi, nyalɛ ete bənkə ɔkpi disi. Nya se iyifo afanisa bənkə usio

ko disi nye okpi disi esoo, ele bæ ufi ofame uti disi. ⁷ Yanle bæ osani fi kulesa uti disi læ Disumuyo itsyise Onanto éyifo osani læ wæ ditsyæbi æsuæ. Nya wælækæ Onanto eto dibu kate. Fæ kusia wææ, ælækæ osani eto dibu kate. ⁸ Itsyise Onanto mánka usio buyifo ketsyiko osani æsuæ. Bomu usio úyifo útsyiko læ osani æsuæ. ⁹ Nya inni usio eso Onanto díyifo osani. Bomu osani eso Onanto díyifo usio. ¹⁰ Nya læ Onanto eto batónkpæ esoo, ele bæ usio fi ofiamæ uti disi læ ete bæ okpe læ osani eto kalo.

¹¹ Nya læ bo bofokanɔ eto nkræsiæsiæ æsuææ, usio ænsiæ lete læ osani æsuæ, nya osani tsya ænsiæ lete læ usio æsuæ. ¹² Itsyise fe kase bælækæ usio betsyiko læ osani æsuææ, nko ke ini bæ usio tsya lele osani nɛ. Fææ læ nyamfo kenkee, Onanto ɔflo itsyi.

¹³ Mi kosate bu bebe læ elæke bæ usio nýæ ukato ola lefe næ eto lefe weefi kulesa uti læ disi? ¹⁴ Fe kase Onanto díyifo kawunsiæ, nyamfo mate læ bo lasatsyuæ bote. Yanlæke bæ osani yani wæ disi utsyæ diyi nya sɛwɔni nyoma. Iyifo afanisa. ¹⁵ Fææ læ usio eto sɛwɔni ekulæ seyoma nkoo, iyifo dibu itæ wæ. Itsyise Onanto ætæ wæ sɛwɔni sia dikulæ fe lesa næ díti wæ disi. ¹⁶ Fææ læ utidi utsyuæ ala nkæ wæænæ etiki læ nyamfo æsuææ, lesa næ ete mɔɔteyi wæ ni bæ bo Onanto eto bafokanɔɔ eto etsyukpa kenke ensibæ kusumu eto ketsyue bamba saa enso nkamfo.

¹⁷ Nya læ asa nnya minlæ muulækæ kate nte mfo æsuææ, inni atæsæ ini mæbæ mi butæ. Itsyise læ mi botsya læ Onanto eto kesumu æsuææ, lesa næ laabo ketsyi læ mi botsya æsuæ eni lesa sɛ. Bomu asa bua nso bɔbɔ ketsyi mfó. ¹⁸ Itsyise ditute, nno bæ læ betsyæ fe bafokanɔɔɔ, biama mi æsuæ læ akpa akpa. Nya iyifo mæ fe nyamfo eyifo ɔnukualæ. ¹⁹ Kusu kuni bæ kænæ dufæ mi lenti bæ læ ilækækæ mba ni bafokanɔɔ ba ni banikualætidi læ mi nti ete bæ læ betidi læ bényæ mæ bættsyæ lekpo. ²⁰ Nya læ bétsya fe ditsyukpaa, inni Bonamute Yesu eto didisa kænke næ bibæ kedikɔ. ²¹ Itsyise læ bibæ bekpe disii, biænnýæ kæsiækæ mi bættsyuæ fæ utsyuæ saa leefi wæ lesa kedi. Nyamfo ætæ bæ kukpense aalæ bættsyuæ nya bættsyuæ lænæ nte kekpe. ²² Nya bim bæ

ayo bæ læ bisia læ nnya kafo læ bidi binæ? Nye bola bela biæ biænæ bafokanɔɔ eto etsyukpa nyamæ bekpe læ kofani æsuæ, ku læ bekpe bakombo ba nkpe læ bo nti kofani. Be ele bæ ntæyi mi? Botæsæ ele bæ ntæsæ mi læ nyamfo eso lee? Owo lo!

²³ Itsyise lesa næ mímfɔ mintsyiko læ Bonamute Yesu ɔfloɔ, ni ni nnæ minte mi nɛ. Nya læ ketsye ka æsuæ fæ boofi wæ bakpee kɔni, úfi abolo, ²⁴ nya se ɔso Onanto anii, úbudi nnya nya ɔteyi nkæ, “Nnyæ nyamfo ni mɔ æsuæ eto sinæ sia muufi ntæ Onanto kedi læ mi disi. Befo læ bidi læ bifi bikakloma mɛ.” ²⁵ Nko ke ini læ didisa næmæ eto kamaa, úfi lækɔbe næme nya ɔteyi nkæ, “Lækɔbe næmfɔ ni Onanto eto ketsyue fɔfɔ ka mɔ kɔtɔ úfi ɔse uyi. Nya lefe saa næ biunæ læ ni, binæ læ bifi bikakloma mɛ.” ²⁶ Nyamfo læ bote nkæ lefe saa næ biudi nye biunæ læ lækɔbe næmfɔ kafoo, bæle Bonamute Yesu eto ukpæ bokloma isu ese lefe næ usi wuubæ.

²⁷ Nyaso utidi saa wæ luudi Bonamute Yesu eto lesa næmfɔ nye wuunæ læ lækɔbe næmfɔ kafo læ kusu ko dimantsye æsuææ, ebote bæ uyifo lebuæ se wæantæ Bonamute Yesu eto æsuæ eto sinæ ku kɔtɔ dibu eso. ²⁸ Læ nyamfo esoo, ele bæ utsyuæ saa to wæ æsuæ obe kukɔnɔ fæ læ udi abolo nye unæ utsyiko læ Bonamute Yesu eto lækɔbe kafo. ²⁹ Itsyise læ wante lesa næ Bonamute Yesu eto æsuæ eto sinæ ni fæ udi abolo nyamæ nye unæ utsyiko læ lækɔbe næmfɔ kafoo, weedi nya wæænæ lekprokponkpo kaboko æsuæ. ³⁰ Nyamfo díte bæ mii nti eto betidi kpæ æmbæ æsuæale nya bættsyuæ diyifo befinfi. Nya kpæ tsya díkpæ nɛ. ³¹ Nya læ bote kobe nya butsyiko bo æsuæ budufæ kobee, yuutæ bæ Onanto embokponko bo lekpo. ³² Fææ Bonamute Yesu aakponko bo lekpo nya wæænæ bo koto bæ læ Onanto læ ɔye bo bɔtsylɔsæ ku manfokanɔɔ.

³³ Læ nyamfo esoo, mɔ bayimi, læ betsyæ biæ biedi Bonamute Yesu eto lesaa, binyæ bisiaækæ utsyuæ. ³⁴ Nya læ kukpense læ utsyuææ, ele bæ udi læ wæ diyɔ bæ læ Onanto wankponko mi lekpo læ betsyæ fe ditsyukpa seka. Nya læ etiki bamba kpe, læ mbæ mfóo, bɔɔlæ nnya bobee.

12

¹ Nya mómoo, læ asa nnya leka Lɛwɔnɔ Kenke eto ɛtɛsa ɛsuɛ, mɔ bayimi, nɔla miɛ bete ɔnukualɛ eto ditiki nɛ nkpe læ nyamfo ɛsuɛ. ² Biyi wuee biɛ lefe nɛ biante tɔ Onanto, bítɛ asa nnya læmbɛ nkpe kédi mi nya bíkesumu asa nyamfó nya bénya kusu komɛ. ³ Nya ele bæ bete biɛ utidi saa wɛ Onanto eto Lɛwɔnɔ Kenke nsi læ ɛsuɛ, ɛɛbɛmbofo etiki budi nkɛ, “Mbusiotidi ni Yesu.” Nko ke tsya ini bæ kuutsyuɛ saa embofo bɔtɛyi nkɛ, “Yesu ni Boanto,” lenni Onanto eto Lɛwɔnɔ Kenke nsi wɛ læ ɛsuɛ.

⁴ Onanto eto Lɛwɔnɔ Kenke ɛɛtɛ ɛtɛsa kpɛ, fɛɛ Lɛwɔnɔ lɔni nɛmɛ ete diini. ⁵ Esu kpɛ kpe nnya ɛsuɛ boeyifo keyifo kɛtɛ Bonamute, fɛɛ Bonamute ɔni ɛmɛ ete uni nɛ. ⁶ Nya nyifo akpa akpa akpa tsya kpe, fɛɛ Onanto ɔni ɛmɛ ete lætɛ ɛsuɛle utsyuɛ saa weeyifo ke.

⁷ ɛtɛsa nnya utsyuɛ saa nkpee, Onanto eto Lɛwɔnɔ ni nwɛ díɛ wɛ ɛtɛsa nyamɛ bæ læ betidi ba kenke læ bakɛ wɛ ɛsuɛ eto kutɛkɛ. ⁸ Utsyuɛ, Onanto eto Lɛwɔnɔ ɛtɛ wɛ ɛtɛsa nnya lætɛ bæ weedi etiki budi ku kobe ɛye læ Lɛwɔnɔ nɛmɛ ɛsuɛ. Nya utsyuɛ tsyaa, Lɛwɔnɔ nɛmɛ ɛtɛ wɛ ɛtɛsa nnya lætɛ bæ uyi etikibudi ketsyiko lesa nɛ unyi ɛsuɛ ɛye læ Lɛwɔnɔ nɛmɛ ke ɛsuɛ. ⁹ Nya obamba kpe bofokanɔ keklege ɛye læ Lɛwɔnɔ nɛmfɔ ke ɛsuɛ. Nya utsyuɛ, okpe ɛtɛsa nnya weefi katsya bufi ɛye læ Lɛwɔnɔ nɛmɛ ke ɛsuɛ. ¹⁰ Utidi bamba aafo ayanisa buyifo kate. Nya utsyuɛ, læ kase wuudi Onanto eto ditiki nɛmɛ. Nya utidi bambaa, bæ læ unyɛ awɔnɔ akpa akpa utsyɛ lekpo. Nya utsyuɛ, bele bele eto bɔtɛyi. Nya obamba tsyaa, bele bele eto kasɔ bulɛkɛ. ¹¹ Asa nyamfo kenke, Onanto eto Lɛwɔnɔ lɔni nɛmɛ eto eyifosa ete ini. Lɛwɔnɔ ni leesie ɛtɛsa nyamɛ kɛtɛ utsyuɛ saa ɛye læ kase waala ɛsuɛ.

¹² Kristo eyifo utidi eto ɛsuɛ eto uyi wɛ nkpe ɛsuɛ eto akpa lete lete kpɛ. Etidisuɛ ani ete ini tsya ɛsuɛ eto akpa lete letee, lɛkɔ iyifo ani. ¹³ Nko ke ini læ bomba ni Yudafɔ ku ɛsɛ bamba eto betidi ku betidi ba ni ndomunyɛ ku betide ba nsi læ mɛ ɛsuɛ ɛsuɛ tsya eto nti nɛ. Lɛwɔnɔ lɔni nɛ ete béfi béyifo bo ntuflesɛflɛsɛ eto lekpa, ni ɛmɛ díyifo bo ɛsuɛ eto sinɛ sɔni nɛ.

Nya Lɛwɔnɔ lɔni nɛmɛ eto ntu ete béfi bɛtɛ bomble díne nɛ.

¹⁴ Itsyise etidisuɛ ani eenyifo utidi. Bomu ɛsuɛ eto akpa lete lete kpɛ béfi báko fɛ íyifo utidi ɔni. ¹⁵ Læ kokpa átɛyi nkɛ, “Se minni kɔni esoo, mɛmbɔko ku ɛsuɛ eto sinɛ siamɛ,” nyamfo anlɛ bote sitinti nkɛ kuni ɛsuɛ eto sinɛ eto lekpa ditsyuɛ. ¹⁶ Nya læ koto tsya nkɛ, “Se minni dinɛmi esoo, mɛmbɔko ku ɛsuɛ nyamɛ,” nnya tsya anlɛ bote sitinti nkɛ kuni ɛsuɛ eto lekpa ditsyuɛ. ¹⁷ Nya læ ɛsuɛ nyamɛ kenke ete ni dinɛmii, ntsyɛ yuubɛ fɛ díɔnɔ lesatsyuɛ? Nya læ koto mate tsya inii, ntsyɛ yuutsyɛ fɛ kɔnɔ asa eto bɔnyi? ¹⁸ Fɛɛ læ bɔlɛ ola bobee, buunyɛ boɛ Onanto efi akpa lete lete úyifo utidi eto dimu nɛmɛ fɛ kase wɛ kosate lɛla nkɛ utsyɛ. ¹⁹ Læ ɛsuɛ eto lekpa lɔni ete ni utidii, ntsyɛ wuutsyɛ! ²⁰ Fɛɛ fɛ kase boɛnyɛ, akpa nyamɛ fui. Tsya utidi ɔni ete uni.

²¹ Fɛɛ se inni ɔni ete unii, dinɛmi embofo kɔni bɔtɛyi nkɛ, “Manhiã fɛ læ mɔ kulesa ɛsuɛ.” Nya nko ke disi tsya lembofo kokpa bɔtɛyi nkɛ, “Manhia fɛ læ mɔ kulesa kɛmiɛ.” ²² Læ kusu kutsyuɛ, akpa nya nte fɛ nnya læmbɛ ale saa, nnya bomu læ bæ imbɛ bo læ ɛsuɛ, boɛmbofo kulesa buyifo. ²³ Nya akpa nya boembu kakpe læ kulesa kemɛ, nnya bomu buunyɛ bæ ele bæ bɔlɛ ola nɛ. Nya akpa nnya laannɔ bobɛ bæ bulɛkɛ bote betidi læ bɔnyɛ, nnya boalɛ ola kalɔ kalɛ kukɔnɔ nɛ. ²⁴ Nya boenyifo nko kɛtɛ akpa nnya betidi lænyɛ lefe saa. Fɛɛ Onanto dífi nnya okɔ ku akpa nyamfó nko nya útɛ nkɛ bufi dibu butɛ akpa nnya bomu boɛnyɛ boɛ bɛmbɛ kutɛkɛ saa. ²⁵ Nyamfo te nko bæ læ ntimama læ boyɛ bɔkɛ læ akpa nyamɛ nti. Bomu læ akpa nyamfo kenke læ ifi lɔniyifoyifo itɛ mɛ bɛtsyuɛ. ²⁶ Nya læ ɛsuɛ eto lekpa ditsyuɛ læ kanyi bunyɛ, ɛsuɛ nyamɛ kenke ɛnyɛ kanyi nya ɛsuɛ eto akpa bamba tsya lænyɛ kanyi. Nya læ batɛsɛ lekpa ditsyuɛ, ɛsuɛ eto akpa nyamfo kenke ɛnyɛ disuɛyɛ.

²⁷ Nyaso mimble lɛkɔ biyifo Kristo eto ɛsuɛ eto sinɛ siamɛ nya mi utsyuɛ saa eyifo wɛ ɛsuɛ nyamɛ eto lekpa lɔni. ²⁸ Nya betidi ateate ba Onanto dífi ókpe

lè bafokanfò nti ni tutée, batonkpe bamè, nya dinuáfè, bányelàkètidi, nya ditsyáfè, bateasa, fè mba leeyifo ayanisa. Nya mba nkpe əsuəale laatsya bufi nye laawunsəko betidi nye batonkotonko nye mba laateyi bele bele. ²⁹ Inni betidi ba kenke ni batonkpe nye bányelàkètidi nye bateasa. Nya inni utsyuə saa nkpe əsuəale laafo ayanisa buyifo kələkə kate. ³⁰ Nya inni utsyuə saa nkpe əsuəale laafo bufi botsya nye laafo belebele bəteyi nye laafo belebele kasə buləkə kate. ³¹ Nyamfo esoo, bifi mi akəsəi bitəkə lè asa nnya nkpe kutəkə enso əsuə.

Asa nnya nkpe kutəkə enso nyamble kenke ni nnya muubə nte mi mfo nɛ.

13

Paulo Ələkə Bafokanfò Eto Lelabi Óte.

¹ Lè nnya ete mofofo bele bele bia betidi ku Onanto eto batonkpə kenke lateyi nya maanla betidii, mə etiki nnya meedi kenke eyifo efufu fe kase lə basə tsyensi eto kakpə laale. ² Nya lə nləkə Onanto eto kənyə nte nya maanə asakulakula kasə nya minyi asa nnya kenkee, nya minkpe bəfokanə bo mofofo bufi kanyi atini ketsyiko lə nnya kənyəkə fə mimbe lelabii, minni kulesa. ³ Nya lə mfi mə bikə bia nte mə kulaa tsya ntə bakombo nya mintə miə batonsə mə kulaa tsya fə mimbe lelabii, minni kulesa kon.

⁴ Lelabi kpe dibusə nya lenkpe kafoəkpə. Diansesə ənəmi nya diambesə əsuə kato nya diate əsuə. ⁵ Lelabi entidi ato nya dianta asa kətə əsuə nye dinyə əblə. Nnya lelabi emfi nsusu bua lə utidi əsuə. ⁶ Nya diənnyə disuəyuə lə asa bua əsuə. Bomu diənyə disuəyuə lə asa sɛɛ əsuə. ⁷ Lelabi əntə disi lə bəfokanə ku kusubebe əsuə nya diənyə kekleke lə bulə saa bulə əsuə.

⁸ Lelabi əmbə kasekə. Onanto eto kənyə buləkə kpe, fɛɛ ekpe ke kalokə. Bele akpa akpa bəteyi tsya kpe, fɛɛ biubə mi kasekə. Kobetete kpe sitinti, fɛɛ ko lefe ebubə efe. ⁹ Itsyise kobetete ku kənyə ləkələkə eto kətə ka Onanto dītə bo, mamflə. ¹⁰ Fɛɛ lə lesa nə lɛflə kenke abə dibəə, lesa nə dimamflə ensi əmbəkə. ¹¹ Lefe nə minyifo

dikpəfi, nkədi etiki nya mɪnkənə asa kasə nya mɪnkəbu disi fe dikpəfi. Məmə wə minkabee, ekpəfisa nyamfo mensile mɛ kulesa. ¹² Asa nnya bəənyə məməə, iyifo flufllu fe kase bəənyə lesa lə ahuhəə əsuə. Nya kama fə buunyə nnya wuee, ənəmi ku ənəmi. Nya lesa nə minyi məməə, mankpako mɛ elo. Fɛɛ kamaa, muubə nyə lesa saa nya yeokpa wuee fe kase Onanto nyi mɛ məməə kenke.

¹³ Sitintii, asakpa ətsyə ni nnya nkpe mfo. Nya nyamfo ni bəfokanə ku kusubebe ku lelabi. Fɛɛ nnya nso lə nnya nti kenke ni lelabi.

14

Paulo Áte Asa Itsyi Lə Ləwəno Eto Ətəsa Bamba Əsuə.

¹ Nyaso bitə lə lelabi lə diyifo lesa nə mi utsyuə saa ləəbɛbɛ kekleke nkə lə əkɛ. Nya bifi mi ənəmi bitəkə lə ləwəno eto ətəsa əsuə. Nya ətəsa nnya nso bəfe kenke nibə lə afo Onanto eto ditiki sɛɛ kənyəbuləkə. ² Utidi wə laateyi bele bele, weedi etiki ku betidi, bomu Onanto ni nwə weedinko etiki. Itsyise utidi kuutsyuə əmbəno nnya kasə, nya lə etikididi əsuə waateyi asa ketsyi lə asakulakula əsuə eyə lə Onanto eto Ləwəno eto əsuəale əsuə. ³ Fɛɛ utidi wə ləələkə Onanto eto ditiki kənyə kətə betidi, waawunsə ko mə nya waakpə mə nya woakpə mə nkəale nya wəəyuəsə mə utu. ⁴ Utidi wə laateyi bele bele bia eto kasə betidi laanəə, wə əsuə ete waawunsəko. Fɛɛ utidi wə lətəkə Onanto eto ditiki kənyə, waawunsəko bafokanfò eto ditsyukpənə kenke.

⁵ Iyifo mə lelabi lə mimbɛ ebofo bele bele bəteyi. Fɛɛ lə biofo Onanto eto ditiki kənyə buləkə kətə betidii, yəələkɛ itə mɛ eso. Itsyise utidi wə ləələkə Onanto eto ditiki kənyə kətə betidii, kpe kutəkə eso utidi wə laateyi bele bele, siankpa utidi utsyuə kpe wə lofofo asa nnya woateyi kasə buləkə kətə mba nti onkpə mfo, itə lə bafokanfò eto ditsyukpa nəmə lə bəfo kasə bəno.

⁶ Nyamfo esoo, mə bayimi, lə mbə mi əflə nya minɛ bele bele bele bia kuutsyuə saa laanno biəteyii, nte kutəkə ko biunyə

lè nnya esuè? Biembunyè kutækè saa, enso lè nlækè Onanto eto kényetsyatsyè kasò ntemi, nye minte mi lesa àtsyuè, nye minlækè Onanto eto Ditiki Sèè kénye minte, nye minte mi asa àtsyuè.

⁷ Bu abe asa nnya buasò nye buefà nya àsuè nkpè lembà fe kakpatsyaku nye osanku nya lembofo àsè bufè lè nnya kosate àsuè. Ntsyè yuutè bə utidi utsyuè ebòno lè ote kusè ko banlè bufe lè utidi wə leefè kakpatsyaku nye osanku àmfó, amfo nnya bufè kukòno bə lə afò kusè komè eto ókòè bòno wuee ketsyè lekpo? ⁸ Nya lè utidi wə leefè kakpatsyaku amfo ke bufè kakpadi asa nyamè kukòno, ntsyè yuutè bə betidi fo àsuè bumuè itə lema? ⁹ Nko ke ete ini bə utidi di etiki lè sele sityuè àsuè sia betidi lembofo lesa nə woateyi kasò bòno. Bomu wuubə uyifo fe ufiebi wə lénya údufə lə difule àsuè, nya kasòno ləmbə. ¹⁰ Bele kpè kpe lə kawunsia, sele kusityuè saa àmbə sia ləmbə kasòno. ¹¹ Fèè lè utsyuè anno sele sia maateyi eto kasò, ete mfiani ófo lə wə ófo, nya wə tsya áfiani ófo lə mɔ ófo. ¹² Se ànəmi lèè mi lə Ləwòno eto àtəsa bofo àsuè, bitə lə ànəmi lə èè mi lə befo àtəsa nnya ləwunsəko bafokanófo eto ditsyukpa nə luunə mə isuko seto enso.

¹³ Nya utidi wə laateyi bele bele, ele bə óto Onanto lə utə wə àtəsa bə lə ofo nnya woateyi kényebulækə. ¹⁴ Itsyise lə nye lə kusu komfo àsuè nto ola, mɔ ləwòno ete nle ola, fèè inni lə mɔ nsusu àsuè. ¹⁵ Nyaso be ele bə nyifo? Mooto ola ku mɔ ləwòno kekkeke, fèè mooto ola ku mɔ nsusu tsya. Nya muusə àsə ku mɔ ləwòno, fèè àsə nnya muusə ebutsyi taa mɔ nsusu kemiə tsya. ¹⁶ Nya lə ànyə alè Onanto ani bəso itsyi lə fə ləwòno àsuè kee, ntsyè yuuyifo fè utidi wə nyə fə lə akò mfo ləwòno lesa nə fanlè bəteyi fè wəteyi nkə fə olatoto lə ibə itə fe kase fanlè Onanto ani bəso se woanno lesa nə fanlè bəteyi mfó? ¹⁷ Nya lə fə ani nnya faasò Onanto alèkè kula tsya, betidi bamba embunyə kutækè saa betsyiko lə nnya àsuè.

¹⁸ Maasò Onanto ani bə meedinko Onanto etiki lə bele bele àsuè enso mi nti eto utsyuè saa. ¹⁹ Fèè lə bo katsyakò, moola miə maateyi etiki anò nnya eto

kasò betidi ləwòno lə mfi nnya nte betidi asa enso bə nkədi etiki kpè lə bele bele àsuè sia betidi laanno kasò.

²⁰ Mɔ bayimi, bienyifo mi àsuè fe bekpefi lə mi disibubu àsuè. Bomu biyifo mi àsuè fe beninə lə mi disibubu àsuè. Fèè lə abua eto esu àsuè, biyifo mi àsuè fe bekpefi seka. ²¹ Nya lə Awónisa Kenkè eto Kukue àsuè, Boanto Onanto áteyi nkə,

“Muudi etiki ku mɔ Kusə eto betidi eyè lə betidi ba laateyi bele bele àsuè. Nya muudi etiki eyè lə bafò eto kénye àsuè,

Fèè bembutsyue mɔ ókòè koto.”

²² Nyaso bele bele bəteyi eyifo lesatsyue bulækəkate manfokanófo fèè inni itə bafokanófo. Fèè Onanto eto ditiki kénye bulækə, nnya ni lesa nə muufi nte bafokanófo asa nnya inni itə mamfokanófo.

²³ Lə nyamfo esoo, lə bafokanófo kenke eto utsyuè saa etsyiko etiki budi lə bele bele àsuè nya utidi utsyuè bamba kpe mfo lə mi nti nye betidi ba mamfokanófo nkpe mi lə ntii, biənyə biə bəteyi bənkə disi abia mi fe bebuki? ²⁴ Fèè lə mi nti eto utsyuè saa eyifo Onanto eto Unyeləkətidi nya utidi bimba nye utidi wə mamfokanonyə utsyuè əbə údufə lə mi ntii, wuunyə wə lebuə utsyuè lekpo eyè lə lesa nə wòano eso. Asa nnya wòano ebote wə nkə Onanto ebokponko wə lekpo. ²⁵ Nya wə kosate ebulækə asa nnya ləbiə enkpe lə wə lə lekple nya woobokosə àsuè kasò ótesə Onanto óteyi nkə, “Sitinti, Onanto kpe mi lenti!”

²⁶ Mɔ bayimi, nla miə mateyi lesatsyue nə nkpe lə nyamfo àsuè lə mi disikakpeko. Lə betsyə biə biato ola, utsyuè kpe kusə ko waala nkə wəəsə, nya utsyuè kpe lesatsyue waala nkə waate. Nya utsyuè tsya ala nkə wəlækə Onanto eto lesatsyue ote. Nya utsyuè tsya kpe kénye lə bele bele àsuè, nya utsyuè tsya ala nkə wəlækə asa nyamfo kasò. Fèè bebe biə biyifo asa nyamfo kenke bə əwunsəko bafokanófo eto ditsyukpa nəmə. ²⁷ Lə utsyuè kpe kénye kətsyue ka ola nkə waateyi lə bele bele àsuè, utidi fe inuə nye itsyè hā te ele bə bedi etiki nnya nkpe mə óni, óni. Nya ele bə bənyə uti bamba wə tsya luulækə

asa nyamə bətəyi mfó eto kasó. ²⁸ Nya læ mba mfó wə luuləkə nnya kasó, utidi wə nle etiki mfó, ele bə ɔye læ wə ku Onanto hā læ bedi etiki læ bətsyuə əsuə.

²⁹ Betidi inuə nye itsyə ba lefo etiki ətsyuə itsyi læ Onanto ɔflo ebefo kenye buləkə katəyi nnya le mba dibu læ bedufə læ nyamfo əsuə babe kukɔnɔ. ³⁰ Nya læ mba nkpe læ katsyakɔ mfó eto utsyuə áfo kenye ketsyuə itsyi læ Onanto ɔflo, ele bə utidi wə nle etiki budi mfo ye wə etiki nnya ɔnle budi læ utə utidi əmə kusu. ³¹ Mible kenke ebofo mi kenye ka benyenko bətəyi ɔni ɔni itə bə utsyuə saa ebofo lesatsyuə nnya lookpe wə əsuəale. ³² Betidi ba lələkə Onanto eto ditiki kenye aafó əsuə bunwə kalə læ etiki nnya budi əsuə. ³³ Itsyise Onanto aala nkə buyifo asa læ kusu ku diyuə əsuə.

Kase seka inte læ Onanto eto bafokanɔfɔ eto etsyukpa kenke ntii, ³⁴ ele bə besio di kãã læ bafokanɔfɔ eto katsyakɔ. Bomuu, ele bə babokosə mə əsuə kasó fe kase Onanto eto kɔfi laate. Nya bəmbə kusu bə læ bedi etiki. ³⁵ Nya læ bala bə baato lesatsyuə eto kasó banɔ, mə bəsə ele bə batɔ læ mə ayo. Itsyise iyifo afanisa bə usio nýə ukedi etiki læ bafokanɔfɔ eto katsyakɔ.

³⁶ Nye, bətəyi bənle bə mi ɔflo Onanto eto ditiki nəmə dítsyi dibəə? Nye mi ɔflo ete ditiki nəmə díbə leyoo? ³⁷ Lə mi nti eto utsyuə eebu nkə Onanto eto unyeləkətidi unii, nye okpe Ləwɔnɔ eto ətəsaa, ele bə ibə bə ote nkə, nya minle bɔwɔni kətə mi eyifo kɔfi itsyi læ Onanto ɔflo. ³⁸ Nya læ utidi əmə áni ditiki nəmfoo, ele bə mi tsya ni wə.

³⁹ Nyaso, mə bayimi, bifi mi kusubebe kenke bitəkə læ Onanto eto ditiki kenyeləkələkə əsuə. Fɛɛ bienti mba laateyi bele bele kusu. ⁴⁰ Nyaso ele bə biyifo lesa saa læ kusu sɛɛ əsuə.

15

Bekloma Lesa Nə Bófo Bónɔ.

¹ Mə bayimi, məmɔ, nla miə bekloma ditiki sɛɛ nə mímboko mi béfo. Ditiki nə béfo bɛnɔ nya bińyə læ ni əsuə kekkele læ bofokanɔ əsuə. ² Nya nyamfó ni ditiki sɛɛ nəmə ku ni letsya nə mímbə míntə

mi nɛ. Ditiki nə mə ebutə mi nkpe læ bele ni kekkele, le inni nko mi bofokanɔ eyifo ebimba.

³ Lesa nə mímfɔ mintsyiko Boanto Onanto ɔflo, ni ke mímfɔ míntə mi nɛ. Nya nyamfɔ ni lesa nə mímfɔ ku koya kpə enso kenke bə Kristo əkpə læ bo abua eto disi fe kase bəwɔni bákpe læ Awɔnisa Kenke eto Kukue kemia. ⁴ Nya bəbikə wə, nya Onanto létakasə wə utsyiko ɔkɔmə óboko nkpe læ eyi ətsyə eto kama, nya ubə unsi læ nkpe fe kase bəwɔni bákpe læ Awɔnisa Kenke eto Kukue əsuə. ⁵ Nya uləkə əsuə óte Petro ku batɔnkpe lefosi inuə bamə.

⁶ Nyamfɔ eto kamaa, wələkə əsuə óte mba ditəkəko wə ba eso betidi lofa anɔ læ lefe ditsyuə əsuə. Nya mə nti eto bətsyuə kpə si besi nkpe mmi, ite bə mə bətsyuə ébukpə koko. ⁷ Nya nyamfɔ eto kamaa, uləkə əsuə óte Yakobo ku batɔnkpe bamə kenke. ⁸ Nya læ kalosəkɔ, uləkə əsuə óte mintsya, mə nte fe utidi wə bále læ lefe nə dímanyɔ əsuə.

⁹ Itsyise mə ni batɔnkpe kenke nti eto nwə nso bɔfɛ. Nya məńyə ntə bə bakpɔ mə bə ɔtɔnkpe kulaa tsya, etsyise ntəkəko Onanto eto bafokanɔfɔ eto ditsyukpa kama nte mə ohiã. ¹⁰ Fɛɛ eye læ Onanto eto lefonə esoo, nyifo utidi wə mini mmi. Nya wə lefonə eto asa nnya útə mə, əbə kutəkə. Nya mínyifo keyifo kekkele enso batɔnkpe bamba ba əsuə kulaa betidi dífi ənəmi bətəkə nya inni læ mə əsuəale əsuə. Bomu læ Onanto eto əsuəale nya ləwunsəko mə mímfɔ nyamfɔ buyifo. ¹¹ Nyaso læ mə ni ləteyi mi lesaatsyuə o-o, nye mə ləteyi mi o-o, lesa lɔni nəmə ete bɔnle bətəyi nɛ. Nya nyamfɔ ni nnya béfo bɛnɔ nɛ.

Onanto Átakasə Kristo Úńyansə Utsyiko Bəkpənkpe Nti.

¹² Məmə se bɔnle bətəyi boə Onanto átakasə Kristo úńyansə utsyiko ɔkɔmə úbə nkpeə, beso ini bə mi bətsyuə læ bətəyi nkə, Onanto ensiembotakasə bəkpənkpe utsyiko ɔkɔmə oboko nkpe bio? ¹³ Lə nko ini sitintii, nyalə Onanto mántakasə Kristo utsyiko ɔkɔmə óboko nkpe. ¹⁴ Nya læ Onanto mántakasə Kristo

utsyiko okómə úbə nkpə sitintii, nyale nnya letsyabebe əmbəkə kutəkə itə mi. Nya mi bofokanɔ tsya eyifo bimba. ¹⁵ Nya nte lesa nə nsi lookpe bo nkəale lə lefe nə eto lefe inni sidia bɔnlɛ bɔtɛyi lə Onanto əsuə boə ótakasə Yesu utsyiko okómə úbə nkpə. Fɛɛ lə sitinti ini bə bəkpənkpə aantaka ketsyi okómə kəbə nkpəə, nyale wátakasə Yesu utsyiko okómə. ¹⁶ Nyaso lə sitinti ini bə baatakasə bəkpənkpə ketsyiko okómə, nyalɛɛ, betɛ biə wantakasə Yesu utsyiko okómə óboko nkpə. ¹⁷ Nya lə Onanto mántakasə Yesu utsyiko okómə sitintii, nyalɛ mi bofokanɔ əmbə kutəkə saa, nya bisi benkpɛ lə mi abua əsuə. ¹⁸ Nya kasɔ ni bənkə mba léfo Kristo bánɔ ba díkpə tsya ánya. ¹⁹ Nya lə kawunsiə kamfo eto nkpə eso ete bufi bo kusubebe butəkə lə Kristo əsuəə, nyalɛ bo nkpə kpe kaminsə enso lə kawunsiə kenke eto betidi nti.

²⁰ Fɛɛ ɔnukualɛ ini bənkə Onanto átakasə Kristo utsyiko okómə. Nya wə ni utidi tutɛ wə létaka utsyi okómə lə bəkpənkpə nti nnya nɛ bo uyi bɔsɛ nkə mba kenke díkekpə si bootaka. ²¹ Itsyise fe kase ukpə lɛyɛ lə utidi ɔni əsuə úbə kawunsiə, nko ke ini bə bekpənkpə ebɔtaka betsyi okómə eyɛ lə utidi ɔni hā əsuə nɛ. ²² Fe kase betidi kenke eyɛ lə Adam əsuə ləəkpə se beyifo lɔni ku wə esoo, nko ke ini tsya bə Onanto ebɔtakasə betidi ba díkekpə kenke bə lə bəbə bəsiə nkpə eyɛ lə mə lɔniyifoyifo ku Kristo eso. ²³ Fɛɛ Onanto ebɔtakasə utsyuə saa wə nsi nkpə lə kusu ko Onanto kosate ditsyue utsyə əsuə. Nya Kristo ni ututɛ. Nya lə lefe nə luubə bio əsuəə, mba dífi mə əsuə bətə Kristoo, mə usi wootakasə uńyənsə nɛ. ²⁴ Lə nnya kamaa, kalosəkɔ ebubə. Nya Kristo ebɔtsylɔsə ləwɔnɔ eto əsuəale saa, betidi ba nsi lə ndikɔ ndikɔ kenye ku mba nkpə ləwɔnɔ eto əsuəale saa eto okle. Nya Kristo luufi sekakedikɔ siamə okpe lə Onanto wə ni Anto eto ani. ²⁵ Itsyise ele bə Kristo di seka isu ese lefe nə Onanto luufi wə balo kenke okpe lə Kristo eto akpa kalɔ.

²⁶ Nya olo fɛfɛ wə eto ditsyəbi wɔotsylɔsə ni ukpə.

²⁷ Itsyise Awɔnisa Kenke eto Kukue

átɛyi nkə, “Onanto éfi asa kenke ókpɛ lə wə akpa kalɔ.” Nya ekpa wuee bə lə bátɛyi bə asa kenke, nyamfo anlɛ bote bə Onanto wə dífi asa nyamfo ókpɛ lə Kristo eto akpa kalɔ tsya bəbu wə bakpe lenti. ²⁸ Nya lə lefe nə Onanto difi asa nnya kenke ókpɛ lə Kristo kalɔ ólesəə, wə Kristo wə ni Onanto Eto Ubi əmə ebufi wə əsuə okpe lə Onanto əmə eto kalɔ bə lə Onanto lə udi seka lə asa nnya kenke əsuə.

²⁹ Mómɔɔ, itsyi lə betidi ba laafo ntufləsəfləsə eto lekpa əsuə, lə betidi ba díkekpə koko eto disɪ, be ni diyifobi nəmə eto kasɔ? Nya be nkpe lə nnya əsuə? Lə sitinti ini fe kase bətsyuə laateyi bənkə bensiembotakasə bəkpənkpə bəbə nkpəə be ini eso ele bə bəfləsə betidi bamə ntu lə mba díkekpə bafe eto disɪ? ³⁰ Nya bo mba ni batɔnkpe tsya nkpə? Beso bo tsya eto nkpə nkpe lə bulə əsuə lefe saa? ³¹ Mɔ bayimi, ukpə eto bulə təkəkɔ mɛ diyɪ saa nə kale disɪə! Nya maabesə əsuə kato kətə ukpə lə mi disɪ itsyi lə kase buyifo bani ku Bonamute Kristo Yesu eso. Nyaso məələkə nyamfo kate wuee nɛ. ³² Fɛɛ lə kawunsiə kamfo eto nsusu əsuə eso ete mɪnkpɔ ku betidi ba nte fe bebutubuki lə Efesoo, be ni kutəkə ko mɪnyə lə nnya əsuə? Nya lə betidi ensiembotaka betsyi okómə bəbə nkpə sitintii, nyalɛ biyi biə iyifo fenkə, buyifo fe kase lekpa ditsyuə nɛ bɔtɛyi nkə,

“Bitə lə budi lə bunə,
itsyise kuse ete boə bəkpə nɛ.”

³³ Biəntə lə bawɛ mi bakpe. Sɛyetsyuə bua eto betidi aabiasə ditsyəbi sɛɛ eto ole. ³⁴ Bisinkli bifi nsusu lə asa sɛɛ buyifo əsuə, lə beyɛ asa bua buyifo. Nɛ mi etiki budi wuee bə lə kofani lə kɔlɛ mi, itsyise mi bətsyuə enyi Onanto.

Paulo Édi Etiki Itsyi Lə Bəkpənkpə Eto Businkli Kataka Əsuə.

³⁵ Utsyuə ebɔtɔ nkə, “Ntsyə bunsi bootakasə bəkpənkpə nya ntsyə boosinkli bəbə bəsiə nkpə? Nya nte əsuə nnya eto okle lɔkɛ mə?” ³⁶ Mi betidi eto bamumu! Lə ato diyibibi lə kasɔɔ, dienkə kafiani lesa nə nkpe nkpə lə díembu lə sitə əsuə. ³⁷ Nya lesa nə bətoo, edisa eto dibibi ete yeedi fe lentabi nye edisa ətsyuə eto

dibibi ete dini. Nya inni lesa nāmā eto uyibi ni nnya bifi bēkpe lā kaso fē diabe. ³⁸ Onanto atē diyibibi nāmā ditsyābi nā ke woala. Wātē diyibibi saa ku ni uyi eto okle nā lēlēkē itā ni.

³⁹ Nya asa nnya kenke nkpe nkpā, atsyuā saa ku nnya asuā eto sinā. Betidi eto asuā eto sinā kpe lete. Nya nko ni bebuki tsya eto asuā eto sinā nē. Baklobē tsya eto asuā eto sinā kpe lete nya ketu eto sinā tsya asuānkpe lete.

⁴⁰ Kato eto asa kpe. Nya kaso mfo eto asa tsya nkpe. Asa nnya nkpe kato eto asuā eto bōnō bobē kpe lete lā nnya nkpe lā kaso mfo eto asuā eto bōnō bobē. ⁴¹ Kofē ku ko diyāndēbi ku kofandē tsya eto diyāndēbi nkpe lete. Nya befandēbi tsyaa, mā diyāndē kpe lete. Nya lā befandēbi nti kulaa tsyaa, letekekē kpe lā mā diyāndēbi asuā.

⁴² Nko ke yuutsyā lā lefe nā Onanto lootakasā bēkprānkprā utsyiko okōmā nya boosinkli bēbā bāsīā nkpā nē. Lā bebikā utidi eto sinā, siyifo lesa nā luubu ebia. Nya lā batakasā wā baboko nkpā, weensi embukpā. ⁴³ Lā bebikā wā, weensianno bobē nya wāyūā. Nya lefe nā batakasā wā betsyiko okōmā, woanō bobē nya woakē asuāle. ⁴⁴ Lefe nā bebikā wā, uyifo kawunsiā eto asuā eto sinā sia dīkpā.

Nya lā batakasā wā baboko nkpā, uyifo lēwōnō eto asuā. Lā kawunsiā eto asuā kpee, nyalē betē biā lēwōnō kemiā eto asuā tsya kpe. ⁴⁵ Itsyise ekpe lā Awōnisa Kenkē eto Kukue asuā bā, “Utidi tutē wā ni Adam, Onanto uni diyifo wā nya útā wā nkpā fē kawunsiā eto utidi.” Nya Adam fēfē amfoo, wā ni Lēwōnō nā lētā nkpā nē. ⁴⁶ Inni lēwōnō nā nkpe lā bo lētā boeyifo asaa, laatō. Bomu asuā eto sinā laatō. Nya kama fē lēwōnō nā nkpā kemiā lēlākā. ⁴⁷ Adam tutē wā Onanto diyifoo, ulākā wā utsyiko sitā asuā. Nya Adam nuāfā alē, kato utsyi ūbā. ⁴⁸ Nya betidi bā nkpe lā kaso mfoo, mā eyifo fē utidi wā bulākā betsyiko lā kaso eto sitā hā asuā. Nya mba beyifo itā kato, mā tsya eyifo fē utidi wā ditsyi kato, ūbā. ⁴⁹ Fē kase bunte fē utidi wā lēbō utsyi lā kaso mfo

eto ditsyābii, nko ke ini bā utidi wā ditsyi kato ubā, ebutā nkā bofo wā ditsyābi nē.

⁵⁰ Mō bayimi, nyamfo eto kaso lākālākā ni bānkā lesa nā ni asuā eto sinā ku kōtō, ambofo kedikō bunyā lā Onanto eto sekakedikō. Nya lesa nā laabīā, embōfo kedikō bunyā lā lesa nā laambia asuā.

⁵¹⁻⁵² Bēnō akulasa nyamfo. Inni bomblē kenke luukpā. Fēfē lā bāfā kakpat-syaku fēfē, bōotsyi bomblē eto ditsyābi bawuninsā. Nya wuuyifo nnya nko lā dināmisōsō lōni kplo asuā. Itsyise lā kakpatsyaku fēfē afā, Onanto ebōtakasā bēkprānkprā oboko nkpā itā bensiembukpā kulefe. Nya woofloma bō ditsyābi kenke.

⁵³ Itsyise lesa nā labīā, ele bā lefloma ku nā lambīā lā dibā lefō lā nā labīā eto kenye. Nya lesa nā lēkpā tayā, woofloma ni lā nā lēnkprā lā dibā lefō lā ni kenye. ⁵⁴ Nyaso lā asa nyamfo abā itā nko nya baaflooma asa nnya laabīā isu nnya lēnsiāmbīā, nyalē Awōnisa Kenkē eto Kukue eto etiki nnya nlē bōtēyi nkā, “Bātsylō ukpā eto ditsyābi butākā wā kato!” abā itā nko sitinti. ⁵⁵ Nya bāwōni tsya balē bōtēyi bānkā,

“O Ukpā, sieti fā asuāle nyamā nte?”

Nya se fā asuāle eto obē amā faata bo nte?”

⁵⁶ Ukpā aenyā asuāle nya woata bo obē eyē lā lebuayifoyifo eso. Nya asuāle nnya lebuā lēnyā etsyi lā kōfi asuā. ⁵⁷ Fēfē boaso Onanto ani. Wā uni ditā nkā butākā lebuā kato eyē lā Bonamute Yesu Kristo asuā!

⁵⁸ Nyaso, mā bayimi lala, biñyā kek-leke, biāntā disi. Nya biñyā kek-leke lā Bonamute eto keyifo asuā lefe saa. Itsyise biyi biā kulesa ambā bā biuyifo ni lā Bonamute Yesu eto keyifo asuā ka luuyifo kebimbale.

16

Okokoko Katā Mba Léfo Onanto Bánō Bamba.

¹ Mōmō, bēwōni mē lesatsyūā itsyi lā atabi nnya bela biā biako lā bifi bisu bēwunsāko Onanto eto betidi bā nkpe lā Yudea eto kaso asuā. Nya ēlēkē bā biyifo nya eto okle mīntēyi Galatīāfō eto bafokānōfō miā beyifo. ² Nya lā Kōsida

saa Kɔsida eto diyi ɛsuɛ, ele bɛ utsyuɛ saa muɛ ɛsuɛ utsyɛ ku lesa nɛ woofɔ boko itsyi lɛ lesa nɛ ofo bunyɛ ɛsuɛ bɛ yembusu iyifo bɛ bako oko ɛmɛ lekɔlɛwɛ lɛ lefe nɛ mɪnkɛ mɪndufɛ mi ɔflɔ mfɔ. ³ Nya lɛ mbɛ ndufɛ, mɔwɔni kukue nkpe lɛ betidi ba bilɛkɛ lɛ kɔni, ko boofi balɛ bayɛnko ku mi ɛtɛsa nnya befi bantɔnko lɛ Yerusalem. ⁴ Nya lɛ ɛlɛkɛ bɛ mintsya suu, nyalɛ bonko mɛ ebɔyɛ busu.

Paulo Eto Kusuyɛyɛ Eto Ketsyue.

⁵ Mɔɔyɛ Makedonia fɛ mooyo mi ɔflɔ, itsyise ele bɛ nyɛ mfɔ fɛ lɛ mbɛ. ⁶ Iyifo mɛ fe muudi eyi asiani lɛ mi ɔflɔ mfɔ. Ditsyuɛ mɔɔkɛ lɛ mi ɔflɔ ku lɛyɔ lefe. Lɛ nnya kamaa, biɔwunsɛko mɛ lɛ mɔ kusuyɛyɛ ɛsuɛ kesu kaka ke elɛ bɛ nsu. ⁷ Manla miɛ maakpɔ mbɛ nyɛ mi ɔflɔ ete. Bomuu, moola miɛ maake lɛ mi ɔflɔ itɛ lefe sɛkɛ ditsyuɛ lɛ Bonamute ɛtɛ mɛ kusu nko.

⁸ Mɔɔkɛ lɛ Efeso mfo isu ese lɛ Pentekoste eto diyi ɛsuɛ. ⁹ Kusu sɛɛ asini mɛ tinti lɛ mfɔ, bɛ nyifo keyifo ka nkpe kutɛkɛ tinti, ite bɛ betidi ba nyɛ mɛ lɛ ɛsuɛ fui itsyi lɛ keyifo ka meeyifo ɛsuɛ eso.

¹⁰ Lɛ Timoteo ɛbɛ udufɛ mi ɔflɔ, bebe biɛ befo wɛ kukɔnɔ. Itsyise Bonamute eto keyifo tsya ete ɔnlɛ buyifo fe mɔ kɛ. ¹¹ Yanle bɛ mi kuutsyuɛ saa nyɛ wɛ lɛ ɛsuɛ ubu wɛ sikpefi. Bomu befo wɛ, lɛ bɛwunsɛko wɛ bɛ lɛ wɛ kusu bɔyɛ ɛsuɛ ku diyuɛ bɛ lɛ usi usinkli ubɛ mɔ ɔflɔ buɛɛ. Itsyise nlɛ wɛ kusu bobɛ miɛ wɛ usinkli ubɛ ku bo bayimisani lefo banɔ.

¹² Mɔmɔɔ itsyi lɛ bɔyimi Apolo eto etiki ɛsuɛ, mbɔlɛ wɛ kola kekɛkɛ miɛ ubɛ mi ɔflɔ ku wɛ bayimi bɛtsyuɛ. Fɛɛ woantɔnɔ tɔ nkɛ wɛbɛ lɛ lefe nɛmfɔ ɛsuɛ tɔ. Fɛɛ mfo nɔnɔ miɛ lɛ lefe ɛtɛ wɛ kusu koo, wuubɛ.

Bokla Ku Kusutɔtɔ.

¹³ Bitɛkɛ ɛnɛ, lɛ biɛnyɛ kekɛkɛ lɛ mi bɔfokanɔ ɛsuɛ. Bekpe utu lɛ binyɛ kekɛkɛ.

¹⁴ Nya biyifo mi keyifo saa ku lelabi.

¹⁵ Biyi Stefana ku wɛ diyo eto betidi. Mɛ ni betidi tute ba letsyi bawuninsɛ bɛfo bɛnɔ lɛ Akaia eto kasɔ eto lekɛpake mfɔ. Nya bɛfi mɛ ɛsuɛ bɛtɛkawunsɛko mba eto ɛsuɛ bɛkɛpasɛ. Mɔ bayimi,

nlɛ mi lekɛpakɛ mɪnkɛ ¹⁶ bitɛ kusu faa batɔnkɔtɔnko bamfo ku babamba ba laawunsɛko mɛ lɛ mɛ keyifo lɛ batɔnko mi.

¹⁷ Yiafo mɛ disuɛyɛ bɛ Stefana ku Fortunato ku Akaiko ɛbɛ bedufɛ, nya eyifo mɛ fe mi ini minyɛ. ¹⁸ Bɛtɛ bɛ insi nyɛ ɛsuɛale fe kase bɛkɛpe mi ɛsuɛale. Nya betidi bamfo eto oklee, inyɛ bɛ bitɛ mɛ dibu sitinti nɛ.

¹⁹ Bafokanɔ bɛ nkpe lɛ Asia eto kasɔ eto lekɛpake mfo kenke bɛ bɛɛsiɛsɛ mi! Akwila ku Priskila ku mɛ mbaa laatsya lɛ mɛ diyo bɛ bɛɛsiɛsɛ mi kukɔnɔ lɛ Bonamute eto diye ɛsuɛ. ²⁰ Bo bayimi ba nkpe mfo kenke bɛ bɛɛsiɛsɛ mi o-o!

Bɛbuta bɛtsyuɛ lɛ bisɛsɛ bɛtsyuɛ fe bayimi lala.

²¹ Mɔ, Paulo kosate, dɛfi mɔ kɔni minlɛ nyamfo bɔwɔni kɛsiɛsɛ mi. ²² Utsyuɛ saa wɛ laanla Bonamutee, yoole wɛ lɛ ɛsuɛ. O Bonamute, bɛ!

²³ Bonamute Yesu eto lefonɛ lɛ disɛko mi. ²⁴ Mfi mɔ lelabi tinti nlɛ mimble kenke butɛ lɛ Kristo Yesu eto diye ɛsuɛ. Iɛ itɛ.

2 KORINTOFƆ

Kukue Nuɛfɛ Ko Paulo

Lɛwɔni Ɔtɛ Korintofɛ

¹ Mɔ, Paulo, wɛ ɛyɛ lɛ Onanto eto lelabi ɛsuɛ mimfiani Bonamute Yesu Kristo eto ɔtɔnkpee, mɔ ku bo ɔyimisani Timoteo nɛ kukue komfo bɔwɔni kɛtɛ mi, Onanto eto bafokanɔfɔ eto ditsyukpa nɛ nkpe lɛ Korinto ku betidi ba kenke Onanto eto betidi lɛ Akaia eto kasɔ kenke.

² Bɔlɛ bɔtɔ boɛ Boanto Onanto ku Bonamute Yesu Kristo eto lefonɛ ku diyuɛ lɛ disiɛko mi.

Paulo Aasɔ Onanto Ani Lɛ Bo Kanyinyɛnyɛ Saa Ɔsuɛ.

³ Bitɛ lɛ bufi atɛɛ butɛ Onanto wɛ ni Bonamute Yesu Kristo eto Anto. Wɛ ni anto wɛ lɛɛnyɛ bo kaminsɛ, nya woawunsɛko bo. ⁴ Waamansɛ bo lɛkɔ lɛ bulɛ saa bo leetu bo, itɛ bɛ lɛ bo tsya lɛ bofo bo bɛtsyuɛ bɔwunsɛko lɛ mɛ bulɛ saa kɛmiɛ. Nya fe kase Onanto laawunsɛ ko boɔ, nko ke ele bɛ bo tsya wunsɛko bo betidi ba nɛ kanyi bunyɛ nɛ.

⁵ Itsyise fe kase boɛnyɛ kanyi kpɛ fe nka eto okle Kristo tsya dɛnyɛ, nko ke ini bɛ lɛ bo lɔniyifoyifo ku Kristoo, Onanto tsya laamansɛ bo lɛkɔ sitinti nɛ. ⁶ Lɛ bɛtɛ bo ohiɛ, bɛtɛ bo ohiɛ bɛ lɛ Onanto lɛ omansɛ mi lɛkɔ, lɛ ofo mi lɛ nkɛ. Lɛ bɛmansɛ bo lɛkɔ, bɛmansɛ bo lɛkɔ itɛ lɛ Onanto lɛ omansɛ mi lɛkɔ bɛ lɛ befo bunyɛ kekɛke lɛ mi kanyinyɛnyɛ kamfo eto okle ɛsuɛ fe kase bo tsya leeyifo lɛ kanyinyɛnyɛ kamfo eto okle seka kɛmiɛ.

⁷ Kulesa saa embofo bo kusubebe lɛ mi disi butinkɛsɛ, itsyise fe kanyi ka biɛnyɛ fe bo ke sekaa, nko ke Onanto loomansɛ mi lɛkɔ fe kase ɛkamansɛ bo tsya lɛkɔ seka.

⁸ Bayimi, bola boɛ bete bulɛ bo eto okle dɛtu bo lɛ Asia eto kasɔ kukɔnɔ. Kanyi ka bɛnyɛ ɛkɛ ale itɛ bo tinti itɛ bɛ bɔɛnsibe kusu boɛ bɔkɛ nkɛ kulaa tsya. ⁹ Lɛ sitintii, iyifo bo fe dikpɛnkpi bɛlo bo! Fɛɛ nyamfo ɛbɛ itɛ nko bɛ lɛ bufi bo kusubebe butɛkɛ lɛ Onanto wɛ laatakasɛ bekpɛnkɛ ketsyiko ɔkɔmɛ kaboko nkɛ ɛsuɛ, inni lɛ bo mate eto ɛsuɛale ɛsuɛ.

¹⁰ Ɔlɛkɛ bo utsyiko lɛ ukpɛ eto bulɛ kpɛ kɛmiɛ. Nya unsi wuukɛlɛkɛ bo tsya lefe saa. Sitintii, wɛ ini bɔnɛ kusu bobɛ boɛ usi wuulɛkɛ bo tsya kokoko, ¹¹ lɛ kase biato ola lɛ bo disi eso. Itsyise lɛ betidi kpɛ aato ola, Onanto ebɔnɔ mɛ olatoto nya betidi kpɛ lɔɔɔ wɛ ani lɛ kase ɔwunsɛko bo eso.

Paulo Ɔtɛyi Lesa Nɛ Eso Ɔtsyi Wɛ Ketsyue Ɔwuninsɛ.

¹² Lesa nɛ eso boabesɛ ɛsuɛ kato ni bɛnkɛ bo akɔɛsi anlo bo dikpi, itsyise bɔlɛ bo ɛsuɛ kukɔnɔ lɛ betidi kenke eto ɛnɛmi. Nya bo ku mi eto nkɛsiɛsiɛ ɛyɛ lɛ Onanto eto kusu ɛsuɛ, nya kawɛ lɛmbɛ lɛ nnya kɛmiɛ. Inni kawunsiɛ kamfo eto kobetete ɛsuɛ buufi bunsɛ nkɛ ku mi nko, bomu lɛ Onanto eto lefonɛ ku wɛ ɛsuɛale nnya ɛsuɛ bɛtɛkɛko eso. ¹³⁻¹⁴ Asa nnya biofo bokla kanɔ kasɔ, nnya hɛ ete boawɔni kɛtɛ mi nɛ. Nya ite bɛ asa nyamfo eto ɛtsyuɛ eto kasɔ ete bɛnɔ mɔmɔ tsyaa, mfo nno miɛ biubɛ bɛnɔ bo kasɔ belosɛ kenke, nya yuutɛ bɛ biofo ɛsuɛ kato bobesɛ lɛ bo disi, nya bo tsya loofɔ ɛsuɛ kato bobesɛ lɛ mi disi lɛ Bonamute Yesu eto diyɛ nɛmɛ ɛsuɛ.

¹⁵ Lɛ nnya mimfo nyamfo kenke minɔ nko eso, minka nsusu bɛlɛkɛ miɛ eni lɛ nka mi ɔfɔ bɔyɛ bɛ lɛ mi disuɛyɛ lɛ diyifo sinuɛ. ¹⁶ Tutɛɛ, eni lɛ mbɛ nyɛ mfɔ lɛ nɔ lɛ Makedoniaa, ku lɛ nɛ businkli nɛ bubɛ, bɛ lɛ bɛwunsɛko mɛ lɛ nsu Yudea. ¹⁷ Se mɛnlɛkɛ mɔ nsusu miɛ lɛ nyifo nkoo, bote nyamfo nɛ bɛ meenyifo asa lɛ kusu ɛsuɛ? Nya bote nyamfo nɛ bɛ kawunsiɛ kamfo eto nsusu meefi keyifo asa fe utidi wɛ laatsyi wɛ nsusu kawuninsɛ mlɛmɛmlɛ katɛyi nkɛ, ee ku owo lɛ lefe lɔni nɛmɛ ke ɛsuɛ?

¹⁸ Bomu fe kase Onanto laatsyi ɔnukualɛɛ, nko ke ini lesa saa nɛ bɔwɔni bɔtsyese mi ni nɛ. Nya inni fe kase utidi laakɔ katɛyi nkɛ ee kesinkli katɛyi nkɛ owo, inni. ¹⁹ Onanto eto Ubi Yesu Kristo eto ditiki nɛ mɔ ku Silvano ku Timoteo lɛbe letsya bɛtɛ mii, inni nwɛ laatsyi nkɛ ee usi ɔtɛyi nkɛ owo tsya. Bomu uyifo nwɛ eto ditiki ni ee lefe saa. ²⁰ Itsyise Onanto eto kɛnyɛ saa ka ɔtɛyi ɛtsyɛ, ɛbɛ itɛ ɛyɛ lɛ Yesu Kristo ɛsuɛ. Nyamfo eso boateyi ɛyɛ lɛ wɛ ɛsuɛ boɛnkɛ, "Ibɛ

itə nko.” Bə læ bufi atesə butə Onanto. ²¹ Onanto ətə nkə bo ku mimble kenke yifo bani ku Kristo nya wə kosate diləkə bo útsyə nkə buyifo wə kekyifo. ²² Wə ni nwə dítəkə bo léba útsyə úfi óte nkə wə mbə bo lefe saa, nya úfi Ləwəno Kenke ókpe bo læ akəesi fenkə lekpotšyətsyə itə læ asa nnya kenke buubə bofo butsyiko læ wə ani.

²³ Onanto ni adansie læ mə ku mi nti nkə kaminšə mínyə mi eso mínnyə Korinto busu nə. ²⁴ Inni bənkə læ bufi lesa nə bofo bəno bənyinkə mi bokpe eso, itsyise mi bofokano fe dińyə kekleke koko. Nyaso bənlə keyifo buyifo ku mi bə læ binyə disuəyuə nə.

2

¹ Nyaso nyifo mə nsusu minkə men-siembubə mi əflo bə læ mbə nló mi ani. ² Itsyise læ mbə nló mi anii, owoe nsi looke wə lookpe mə disuəyuə, enso mimba mə ke mintə ani léló mfó? ³ Nyaso míwəni kukue kekleke nkomə míntsyese mi nə, itsyise mánla miə læ mbə mfó, yuutə buitə bə ani ló mə. Fəe mi ni betidi ba ele bə bekpe mə disuəyuə nə. Nya mfo nno miə læ nle disuəyuə bunyəə, mi tsya ənyə disuəyuə nkomə ke. ⁴ Sitintii, kukue ko míwəni míntə mi mfóo, nwəni ko læ bulə kpə ku læ binəntu əsuə. Nya mánwəni ko bə læ itə ani læ eló mi kutsyuə, bomu bə le binyə bitsyə lekpo kase maala mi sitinti eso.

Paulo Éfi Obuayifo Utsyuə Eto Lebuə Tsyə Wə.

⁵ Nyaso læ utsyuə útə ani áló utsyəə, inni mə mate ete úyifo nko. Bomu bofo bətyi læ kusu kutsyuə əsuə boə bomble kenke utə ani léló. Fəe manla miə boəkə wə kotomə bosonsə. ⁶ Kase mi kpə díkənə utidi əmfo koto læ mi ntii, əsiə itə wə. ⁷ Nyaso bifi lesa nə úyifo bətsyə wə læ bekpe wə nkəale bə læ eyə wə bulə læ eló wə ani kenke. ⁸ Lə nyamfo esoo, nle mi lekprakpa miə bekpe wə nkəale læ biləkə bete wə biə bisi biala wə sitinti. ⁹ Nwəni mi kukue komfo itsyise nla miə læ mfi nto mi mbe miə bińyə kekleke ku læ bietsyue asa nnya kenke maate mi koto lefe saa. ¹⁰ Lə bífi utsyuə eto botakebu bətsyə wəə, míntsyə éfi ntsyə wə. Nya læ mfi botakebu

butsyuə ntsyə læ butsyuə kpe bə ele bə mfi ntsyə kulaa tsyaa, læ mi eso mímfí míntsyə læ Kristo eto ənəmi. ¹¹ Nnyifo nyamfo nko læ kase Obonsam læmbotafa mi, itsyise buyi wə kobe.

Paulo Ála Nkə Lə Ono Mə Etiki Lə Tito Əflo.

¹² Se mínsu míndufə Troas eto Umə miə læ nsu mbe Ditiki Səe nəmə letsya itsyi læ Kristo əsuəə, nnyə miə Bonamute ébəsini kusu itə keyifo kamə læ mfó. ¹³ Fəe ílə mə tinti itsyise mənyə mə əyimisani Tito mfó. Lə nyaso nto kusu nya mímfí mínsu Makedonia.

Boətəkə Kato Lə Kristo Eso.

¹⁴ Fəe boasə Onanto ani! Nya eyə læ lənyifoyifo ku Kristoo, Onanto aayenko bo lefe saa fe ndomufə ba lætəkəko Kristo læ wə katobutəkə eto bəyə əsuə. Nya Onanto aayə læ bo əsuə kabe Kristo letsya kate kawunsiə kenke fe kase nnuəbi bo laanyi fififi eto ufiebi laayə katsyo kesu kalebe saa. ¹⁵ Itsyise buyifo fe ufiebi wə laanyi fififi wə Kristo dífi útə Onanto wə leesensə kesu betidi ba nyə læ kusu səe əsuə itə bofo ku mba nyə læ kusu bua əsuə nto læ bonyə əsuə. ¹⁶ Itə betidi ba lembunyə nkpə manloo, buyifo fe ufiebi wə laate mə bə bonyə eto ole beni. Fəe betidi ba luunyə bofoo, buyifo fe ufiebi wə lætə nkpə manlo itə mə. Nya læ sitinti, owoe lofo keyifo kamfo eto okle buyifo? ¹⁷ Bunte fe betidi kpə ba laafo Ditiki Səe nəmə kayenko fe bikə bia baate læ asi. Fəe se ini Onanto diləkə bo esoo, buyifo bani ku Kristo nya boedi etiki læ onukuale əsuə læ Onanto eto ənəmi fe Kristo eto beyifoyifo.

3

Onanto Itə Bo Nkpə Lə Kenyēklekle Fəfo Əsuə.

¹ Bote nyamfo nle nkə busi bəle bo əsuə bətsə? Fe kase inte itə betidi bətsyuə sekaa, isi ehiā kukue bofo ketsyiko mi əflo nye kaboko mi itə bo buləkə kate? ² Mi kosate ni kukue ko nkpe bo, ko bákawəni bákpe læ bo ketu kəmiə itə le utsyuə saa lofo bote ku læ okla. ³ Ekpa wuee bə Kristo kosate ləyə læ bo əsuə nya útə

nkə bofo bɔnɔ. Nyaso mi ni kukue ko ówɔni. Inni awɔnisa eto ntu úfi ówɔni asa nyamfo. Bomu Onanto Eto Lɛwɔnɔ nɛ nsi nkɔpɛ eto əsuəalə úfi ówɔni nnya. Nya wánwɔni nnya lə aba əsuə fe kase úyifo nnya lə lefe nə léfe mmə, bomu lə betidi eto ketu kəmiə.

Kenyeklekle Fɔfɔ Eto Batɔye.

⁴ Bofo bɔtɛyi nko boə bokpe kənyəkə ka Onanto dítə bo eyɛ lə Kristo əsuə eso. ⁵ Bumbə kenye bofo bɔtɛyi boə bokpe əsuəale lə bo əsuə boafɔ keyifo kamfo buyifo. Bomu əsuəale nnya nkɔpɛ bo etsyi Onanto ɔflɔ. ⁶ Wə ni nwə díyifo nkə bɔkɛ əsuəale lə bofiani kenyeklekle fɔfɔ kamə eto batɔnkpe. Nya kenyeklekle fɔfɔ kamfo anyɛ lə afi koko nnya báwɔni bətsyə əsuə. Bomu kayɛ lə Onanto eto Lɛwɔnɔ əsuə. Itsyise afi nya báwɔni bətsyə, aaboko ukpə. Fɛɛ Onanto eto Lɛwɔnɔ ətə nkɔpɛ.

⁷ Onanto eto afi nnya báwɔni kokoko mfóo, eyifo etiki nnya báwɔni bətəkə lə aba əsuə. Nya lefe nə bəfi nnya bətə betidi, Onanto eto diyənde ətə bə Moses eto ənəmi əyənde. Nya íte bə diyənde nəmə ələkə ibu lə Moses eto ənəmi tsyaa, Israel bebi mámfo buńyə kabe wə ənəmi. Nya lə afi nnya laafɔ bo dikpənkpi bolo ələkə əsuə ete ku Onanto eto diyənde nkoo, ⁸ nya lə wə Lɛwɔnɔ eto ləbɔbi eto diyənde so ditute famfamfa. ⁹ Nya lə kɔfi koko ko laalo utidi dikpənkpi áfo diyənde nəmfo eto okle butə, ele bə bote boə Ditiki Sɛɛ nə leeyifo bomba leeyifo kasɛɛ eto diyənde eboso ditute eto lele kenke. ¹⁰ Bɔlɛ bɔtɛyi nko itsyise diyənde kplɛ nə nkpe mfo mɔmɔɔ, éyifo dinyənde nə ləkɛ kɔ fe leni. ¹¹ Nya lə lesa nə ləkɛ itə lefe kliminti ənyə diyənde nəmfo eto oklee, nyalɛ lesa nə nte itə manlo manlo eto diyənde eboso famfamfa. Ni diyənde so nəmfó kon.

¹² Nya se bonkpe kusubebe lə lesa fɔfɔ nə ləmbə kalokɔ esoo, nyaso boedi etiki saa wuee ku ɔkɔɛ nɛ. ¹³ Nya bunte fe Moses wə dífi ofiamɛ úti wə ənəmi itə lə Israel bebi lə buunnyə bə Onanto eto diyənde nə ləkɛ lə wə ənəmi lə bɔni kalo. ¹⁴ Sitintii, mə nsusu mányɛ etsyo, ibə ese lə mi. Ite fe ofiamɛ wə mfo eto okle si uti

mə lə nsusu lə balɛ kɔfi koko eto kukue komfo eto ditiki bokla. Itsyise lesa nə hā luutə bələkə ofiamɛ əmfó bato bakpe ni lə utidi lə ufi wə əsuə okpe lə Kristo əsuə. ¹⁵ Sitinti ibə ese taa mmii, lə balɛ Moses eto afi eto kukue eto etiki nyamfo boklaa, iyifo fe ofiamɛ əmə si uti mə lə nsusu. ¹⁶ Fɛɛ lə utidi átsyi ɔwuninsə úfi əsuə útə Bonamutee, ofiamɛ wə leeti wə nsusuu, aasini nya waanɔ etiki nyamə kasɔ. ¹⁷ Nya mɔmɔɔ, Bonamute wə bɔnlɛ bokpadi mfo, ni Lɛwɔnɔ nəmə nɛ. Nya kaka Bonamute eto Lɛwɔnɔ nkpee, ətə kusu itə əsuə əsuə eto busiə. ¹⁸ Nya bomba mblɛ kenke ba kulesa saa enti bo lə ənəmi bɔnlɛ Bonamute eto diyənde nəmə buləkə kate wuee. Balɛ bo bɔtsyi kawuninsə kətsyə lə wə ditsyəbi nəmə əsuə nya bo diyənde nəmə nlɛ kato bobɛ kakpe. Bonamute əmə ni Lɛwɔnɔ nə nlɛ nyamfo buyifo nko nɛ.

4

Bute Fe Ekplibi Nnya Bato.

¹ Onanto lə wə kaminsənyənyə əsuə, dífi keyifo kamfo ókpe bo lə kɔni. Lə nyaso ani anló bo lə ke buyifo əsuə. ² Búləkə ato lə asabiombiɔ ku afanisa saa buyifo əsuə. Bóni awesu saa ku Onanto eto ditiki nəmə bɔtsyi kawuninsə lə kusu saa əsuə. Bomu boələkə ɔnukualɛ kate. Boəsiə nkɔpɛ bo lekpa wuee lə Onanto eto ənəmi itə utsyuə saa ebunyə bo ditsyəbi sɛɛ utsyə lekpo. ³ Nya lə Ditiki Sɛɛ nə boabé letsya mfo eyifo akulasa itə betidi bətsyuə, betɛ biə mba nyɛ lə konyasu əsuə ete iyifo akulasaa itə. ⁴ Nya betidi bamfó mámfo bánɔ itsyise kawunsiə kamfo eto olo, Obonsam, éti mə ənəmi. Nya weeti mə kusu bə baamfo Ditiki Sɛɛ eto lekpasə nə mə bunyə. Lekpasə nə laabɔ ketsyi lə Ditiki Sɛɛ nə ditsyi Kristo eto diyənde əsuə wə ni Onanto kosate eto ditsyəbi. ⁵ Boambe bo kosate eto əsuə letsya kətə mi, bomu Yesu Kristo ni nwə eto ditiki boabé letsya kətə mi boə wə ni Bonamute. Nya bo eyifo beyifoyifo itə mi lə Yesu eto disi eso. ⁶ Onanto wə letɛyi lə kawunsiə eto ketsyikokɔ nkə, “Lekpasə yənde ləbɔ ditsyi ketuntu əsuə,” ke ni Onanto wə dítə nkə wə lekpasə yənde lə

bo ketu kəmiə lə ditə nkə bunyə Onanto eto diyənde nə nle buyənde lə Yesu Kristo eto ənəmi butsyə lekpo.

⁷ Fəe bomba léfo asafokoya nyamfo itsyi Onanto oflɔɔ, te fe səfote eto ekplibi. Nya ite nko lə iləkə eté sitinti bə, inni bo oflɔ əsuəale kplɛ kenke nyamə ditsyi, bomu itsyi Onanto oflɔ. ⁸ Boənyə kanyi lə lefe kpə əsuə, fəe bulə bomə aanso bo ani. Yaakpe bo nsusu bulə, fəe yaanlɔ bo ani. ⁹ Balo kpə ətəkəko bo, fəe Onanto aanyani bo kətsyə. Ite bə baayinkə bo kakpe lə kasɔ tsyaa, bambiasə bo. ¹⁰ Lefe saa, bo əsuə eto sinə əənyə kanyi ka laale Yesu eto ukpə eto okle. Bə lə nkpə bo bunsɪ, lə bole Yesu eto nle. ¹¹ Lə sitintii, nkpə bo bunsɪ kenke kpe lə ukpə eto bulə kəmiə lə Yesu eto disɪ eso bə lə bənyə Yesu eto nkpə eto ditsyəbi lə bo əsuə eto sinə bətsyə lekpo lə bo. ¹² Lə mmə esoo, ukpə lə keyifo lə bo lefe saa, fəe nkpə lə keyifo lə mi əsuə.

¹³ Bawɔni lə Awɔnisa Kenke eto Kukue əsuə bənkə, “Mfo nno, nyaso mímbe wə letsya nɛ.” Nko ke ini bə bo tsya áfo bóno eso bóbe Ditiki Sɛɛ nəmə letsya nɛ. ¹⁴ Nya buyi boə Onanto wə létakasə Bonamute Yesu utsyiko ɔkəmə óboko nkpəə, wə əmə ke ebotakasə bo tsya ku Yesu oboko nkpə nya wookpa bo ku mi kenke oboko wə ənəmi. ¹⁵ Mi lelekəsə eso asa nyamfo kenke nte nko. Nya kase mba Onanto nle wə lefonə bote nle bufui kakpe, ebutə bə mə leninsɔ lə lebe kato lekpe bə lə befi batəsə Onanto.

Buunyə Dibu Ku Dusuənyuə Kpə.

¹⁶ Lə nyamfo eso boəntə ani laalo bo, lə bo əsuə eto sinə lə buku kulaa tsyaa, buyi boə bo ləwɔnɔ kəmiə eto nkpə lə boto kətəkə lefe saa. ¹⁷ Nya kanyi sɛkɛ ka bɔnlɛ bunyə mɔmɔɔ, embutsyə eklɛ, bomu bɔlɔ kanlɛ bo əsuə kətsyə itə diyənde kplɛ nə ləmbə kalosəkɔ. Boəmbɔfo ni bufi katəsɛ ko kanyi saa. ¹⁸ Inni asa nnya boənyə əsuə boefi bo ənəmi kətəkə, bomu lə asa nnya boənyə əsuə. Nya asa nnya boənyə ku ənəmi te itə lefe kliminti ditsyuə ete. Nya nnya bo ənəmi lembofo bunyəə, te itə lefe saa.

5

¹ Nya lə bo əsuə eto sinə sia ni dibú nə kafo boəsiə lə kasɔ mfo abaa, bokpe diyo bamba lə Onanto eto Umə kato. Nya diyo nəmfoo, wə kosate dífi wə ani óto, nya diuńyə lefe saa. ² Nya lefe nə əsuə bunsɪ lə kasɔ mfo lə sinə əsuəə, boala kawɔnɔ. Nya boabe kusu kekkele boə lə bofo Onanto eto sekakedikɔ eto umə eto əsuə eto sinə. ³ Nya lə bofo kato eto əsuə eto sinə siamfo, yensiembutsyə fe busi leya. ⁴ Nya se bunsɪ lə kasɔ kamfo eto sinə eto dibú kafo, busi boala kawɔnɔ lə bulə əsuə. Nya inni bənkə bola boə lə bɔbɔ lə kasɔ kamfo eto sinə əsuə. Bomu bola boə lə bofo Onanto eto sekakedikɔ eto sinə buti lə əsuə bə lə sinə sia ləənkpə lə sefo nsia ləəkpə eto kənyɛ kenke. ⁵ Onanto ni nwə lɛlɔ bo utsyə itə nko eto bofloma bomfo eto bubə. Nya úfi wə Ləwɔnɔ útə bo fe lesa nə bufi bɔnlɛ kusu bobɛ uyi bose itə asa nnya kenke ólɔ utsyə bo eto bubə.

⁶ Nyamfo eso bonkpe ɔkɔɛ lefe saa nɛ. Nya buyi boənkə lə bokpe lə əsuə eto sinə siamfo əsuə, boanyotɔ Bonamute oflɔ nye wə ənəmi. ⁷ Nya nkpə bo bunsɪ mfoo, busi mu lə bofokanɔ əsuə. Nya inni lə lesa nə bo ənəmi kənyə lə bote ini. ⁸ Bokpe ɔkɔɛ tinti nya enkpe bo ɔkɔɛ enso lə boyani əsuə eto sinə siamfo butsyə lə budufə Bonamute eto ku bo ənəmi bomu. ⁹ Nya lesa nə bɔnlɛ bɔbɛɛ enso kenke ni bə, bokpe mfo o-o, bokpe lə Onanto eto umə o-o, ele bə buyifo lesa nə luudufə wə ənə. ¹⁰ Itsyise ele bə bombɛ bɔ lə Kristo eto ənəmi bə lə okpronko bo lekpo. Nya utsyuə saa lofo kayo ka dinyə itə lə nkpə bo usiə lə kawunsɪə kamfo. Kase keni o-o, kabua keni o-o, Kristo ebofo wə kayo ɛyɛ lə nkpə bo úsiə lə kasɔ kamfo kənyɛ.

Bitə Lə Lɔniyifoyifo Lə Ləkə Bo Ku Onanto Nti ɛyɛ Lə Kristo Əsuə.

¹¹ Se bunyi boə ele bə bote Bonamute əmə sɪkpɪi, eso boakplatsya kefi nya kakpe betidi bamba əsuə bə mə tsya yifo nko. Onanto wə yi kase bunte kenke nya mfo nno miə mi tsya yi bo ditsyəbi taa utu kəmiə. ¹² Inni bənkə busi bɔlɛ bo əsuə bətəsə kate mi, bomu bɔlɛ bokplatsya boə boətə mi lə bebesə əsuə kato lə bo disɪ eso.

Nnla miə binyə kənyənko befo mbuaye butə betidi ba leefi əsuə eto dinyəsa kabesə əsuə kato, nya inni bə lə ditsyəbi sɛɛ eso. ¹³ Lə iyifo bətsyuə fe betidi ba disi lebia bunii, nyalɛ itsyi lə keyifo ka boeyifo əsuə eyɛ lə Onanto wə boala eso. Nya lə disi mambia boo, ite nko itə mi lələkɛsə. ¹⁴ Kristo eto lelabi nə onkpe itə bo eyi bo əsuə. Nya se ekpako bo boə utidi ɔni ete dīkpə lə betidi ba kenke eto disi esoo, nyamfo lɛ bote bə bomblɛ dīkpə. ¹⁵ Kristo əkpə lə betidi ba kenke eto disi bə lə mba nsi nkpə, mensisiə nkpə itə mə əsuə nye mə lelabi. Bomu lə bəsiə nkpə itə Kristo wə dīkpə lə mə disi esoo, wə batakasə betsyiko ɔkɔmə.

¹⁶ Nya lə nyamfo eto kamaa, boen-siemfi kawunsiə kamfo eto betidi eto kenye kakpronko kuutsyuə lekpo. Itə bə bókpronko Kristo lekpo lə kusu komfo əsuə lə lefe nə léfe mməə, mɔmɔɔ, boe-sienyifo nko.

¹⁷ Nyaso lə utsyuə ku Kristo éyifo banii, útə nkə ofiani utidi fɔfɔ. Nya wə utidi eto ditsyəbi koko nəmə ébubə lefe. Nya lɛfɔfɔ ébubə lefo lə ni kenye. ¹⁸ Onanto ni nwə díyifo asa nyamfo kenke. Nya úləkə asa nnya lébiasə bo ku wə nti bə lə buyifo bani ku wə eyɛ lə Kristo əsuə. Nya wə ke ni nwə dífi keyifo kamfo ókpe bo lə ani nkə lə bunə betidi bamba boboko wə ɔflo lə ɔlo mə ku wə nti bafiani bahɔ. ¹⁹ Nya letsyabebe nəmfo ni nkə, Onanto, eyɛ lə Kristo əsuəə, ɔlo wə ku betidi ba kenke eto nti. Nya úləkə ato lə mə abuayifoyifo kenke əsuə. Nya keyifo ka úfi ókpe bo lə kɔni ni nkə, lə bɔtɛyi betidi ba kenke ditiki nə díyifo mə wə bahɔ.

²⁰ Nya bo buni nyə lə Kristo eto kenye. Nya Onanto kosate ni nwə nyə lə bo əsuə ɔnlɛ mi kɔlɛ bɔlɛ. Nyamfo eso bunyə lə Kristo eto kenye bɔnlɛ mi lekpa kpa boə bitə lə balɔ mi ku Onanto eto nti. ²¹ Kristo ménniyifo lebuə saa. Fɛɛ lə bo disi esoo, Onanto eyifo wə ófo bo abua útsyi, bə lə buyifo bani ku wə, lə bofiani mba nye lə kusu sɛɛ əsuə lə Onanto eto ənəmi.

6

¹ Se ini bonko Onanto nye bɔnlɛ keyifo esoo, bɔlɛ mi lekpa kpa boə mimba dikafo

Onanto eto lefonəə, biambiasə ni. ² Itsyise Onanto átɛyi nkə,

“Se lefe léyo bə nnyə fə kaminsəə,
nnɔ fə olatoto.

Nya se éyo diyi nə ele bə mmfo fə tsyaa,
nwunsəko fə.”

Bɛnɔ! Nlɛ mi bɔtɛyi minkə mɔmɔ ni lefe nə ele bə Onanto nyə mi kaminsə nɛ. Nya mmi ni diyi nə ele bə Onanto fo fə lə nkpə nɛ.

Paulo Inyə Kanyi.

³ Boanla boə kuutsyuə saa nyə kabua lə bo keyifo əsuə. Lə nyaso boanla boə boeyifo kulesa nə luuti kuutsyuə saa bofokanɔ eto kusu. ⁴ Bomu lə lesa saa nə boeyifo əsuəə, boələkə kate wuee boə Onanto eto beyifoyifo buni. Boənyə kekkeke lə kusu saa əsuə, lə bulə əsuə ku lə kanyinyənyə əsuə ku lə ohiā kəmiə. ⁵ Lə báblɛ bo nye bákpe bo lə Aba eto diyo nye báyele bo nye búyifo keyifo bosonsə əsuə nye bóənnnyə lefe bolabe selabe nye búsiə kukpense tsya.

⁶ Boələkə kate boə buyifo Onanto eto beyifoyifo eyɛ lə kase boalɛ əsuə kenke lə kobe ku dibusə ku kafo ekpɛ əsuə. Nya Onanto eto Lɛwɔnɔ nsi ko bo nya boala betidi ku kafo faa. ⁷ Boanwɛ betidi lə bo Ditiki Sɛɛ eto letsyabebe əsuə. Nya Onanto eto əsuəale nnya ntəkəko bo tsya aate nkə buyifo wə beyifoyifo. Bo nkpə sɛɛ siəsiə eyifo fe bemamakə bia boefi kakpɔ lema, kata bo əsuə disi tsya.

⁸ Bətsyuə əətə bo dibu nya bətsyuə tsya laakpe bo kofani. Bətsyuə aaka bo nya bətsyuə tsya laatesə bo. Betidi əənyə bo fe badia, fɛɛ ditiki eto ɔnukualɛ ni nə boatɛyi. ⁹ Betidi eyifo fe benyi bo, fɛɛ beyi bo kenke. Fe búkpə, fɛɛ busi nkpə! Bənə bo koto sitinti, tsya bánlo bo. ¹⁰ Itə bə beefi bo fe baminsətidi tsyaa, bɔlɛ disuəyuə bunyə lefe saa. Bəənyə bo fe bakombo, fɛɛ boətə betidi laafiani Onanto eto umə eto batabinyə. Bəənyə bo fe betidi ba kulesa lente. Fɛɛ bo bomu lesa saa nte nɛ.

¹¹ Bo bayimi, Korintofɔ, búdi mi etiki kafo faa nya búmenkli bo akɔəsi faa bítə mi. ¹² Inni bo dímansini bo akɔəsi bítə mi! Mi, bomu, dímansini mi akɔəsi bítə bo. ¹³ Nnlɛ mi etiki budi mɔmɔ fe kase ubianto leedi wə bebi etiki. Nya fe kase

búmenkli bo akɔɛsi bófo mii, mi tsya menkli mi akɔɛsi bitə bo læ befo bo nko.

Mimba Ni Bafokanɔfo Ku Mamfokanɔfo Eni Bani.

¹⁴ Bebe biə mimba ni bafokanɔfo ku mba ni mamfokanɔfo menyifo bani. Itsyise lesa nə nyɛ læ kusu əsuə ku lesa nə lannyɛ læ kusu əsuə əmbofo bɔkɔ keyifo lesa lɔni kon. Nko ke diyənde ku ketuntu lembofo bɔkɛ læ kalebe kani nɛ. ¹⁵ Kristo ku Obonsam embofo bani buyifo. Nko ini bæ nwə léfo ɔnɔ ku nwə dímamfo ɔnɔ embofo bani buyifo nɛ.

¹⁶ Ntsyə difiəyo ku Lenantoyo lofo bɔkɔ kake læ kalebe kani? Nyaso bo tsya mənnyə butə difiəyo, itsyise bo ni Onanto wə leenkprə eto kakɛnkɔ nye kəsiəkɔ. Fe kase Onanto kosate lɛtɛyi nkə, “Muutsyə kəsiəkɔ læ mə nti nya muusiəkɔ mə, nya moofiani mə Onanto, nya mə tsya loofiani mɔ betidi.” ¹⁷ Nyaso Bonamute lɛ wə betidi bɔtɛyi nkə, “Bebɔ læ mə nti,

nya biləkə mi əsuə bitsyiko læ betidi ba lætə bəfiə kedi nti.

Bientidi mə asa nnya laanansə əsuə mfó, nya mofo mi atuu.

¹⁸ Nya moofiani mi Anto, nya mi tsya loofiani mɔ bebisani ku bebisio. Nko Bonamute Ɔsuəalenyə Kenke lɛtɛyi nɛ.”

7

¹ Mɔ bayimi lala, se Onanto dítsyə bo nyamfo kenke eto kɛnyɛ esoo, bitə læ buyifo bo əsuə kɛnkɛ, læ buləkə bo əsuə butsyiko læ lesa saa nə loonansə bo əsuə eto sinə ku lɛwɔnɔ. Nya læ buyifo bo əsuə kɛnkɛ butə Onanto, se boebu wə nya boate wə sikpi eso.

Paulo Ɔnyə Disuəyua Se Korintofɔ Letsyi Mə Nkpə Bawuninsə.

² Bifi lelabi bitə bo læ mi akɔɛsi. Bóanta kuutsyua saa búbu nya bóantafa mi ku-utsyua saa ku bówe kutsyua saa bókpe.

³ Minle nyamfo bɔtɛyi læ nlo mi dikpi. Itsyise mótɛyi mi læ lefe ditsyua léfe miə, bóla mi asa sitinti bæ læ ukpə kəmiə o-o, nkpə kəmiə o-o, kulesa embofo bo nti busensə. ⁴ Mmfo mi nnɔ tinti! Nya maasɔ

lɛkɔɛsi kabesə əsuə kato læ mi disi. Lə mi kanyinyənyə əsuə tsyaa, məmmuə utu kale læ disuəyua nə diyi mə əsuə kenke læ mi eso!

⁵ Se búsu búdufə Makedonia kulaa tsyaa, boeńyə lefe butsyə ɔnwɛ saa. Bulə kpə etu bo, betidi ədiənkɔ bo læ kalebe saa. Nya betidi díkakprɔnkɔ bo nya búkate sikpi. ⁶ Fɛɛ Onanto wə laamansə betidi ba nle nku buwi ku nkuenlo lɛkɔɔ, ákpe bo nkɛale se Tito dítsyi mi ɔflo úbə údufə. ⁷ Nya inni wə bubə mate ete díte bæ búnyə disuəyua. Bomu ɔtɛyi bo kase békpe wə otsyekle nya lɛkɛ wə ɔkɔɛ nya ɔtɛyi kase béla kekkele biə biənyə mə læ befo mə kəfo faa, ku kase ílə mi itə mə læ nnya díbə əsuə ku kase bínyə mə kama kekkele læ beta mə disi. Nyamfo eso minsi mínyə disuəyua tinti minso nɛ.

⁸ Kukue ko míwɔni míntə mii, álo mi ani tinti. Fɛɛ yenlɛ mə bæ nwɔni ko ntə mi. Ite bæ kukue ko míntsyese mi álo mi ani tsyaa, álo mi ani itə lefe kliminti ete. Tutɛɛ, ílə mə, ⁹ fɛɛ mɔmɔɔ, nle disuəyua bunyə. Inni nnya ani lélo mi eso, bomu bæ itə bæ mi lebuə nə bíyifo éfi mi nya betsyi bewuninsə læ nnya eso. Se bínyə kanyi fe kase Onanto lélaa, nyaso bóenyifo mi kabua saa læ nnya əsuə. ¹⁰ Nya læ utsyua ənyə kanyi fe kase Onanto laalaa, wəənyə bɔtsyi kawuninsə nya baafɔ wə læ nkpə, itə yensiənlə wə. Fɛɛ læ utsyua əənyə kanyi læ kawunsiə eto bola əsuəə, ukpə hã wuunyə utə wə əsuə. ¹¹ Bebe kase kanyi kamfo eto okle ka Onanto lɛbebɛ útə mi nle keyifo læ mi əsuə. Itə biakplatsya kekkele keyifo asa kələkə əsuə ketsyiko læ lebuayifoyifo əsuə, kəsiə nkpə sɛɛ. Itə biantɔnɔkɔ asa nnya læmbə kɔnɔ eto buyifo nya itə biate sikpi. Itə biabe kusu itə asa nnya luubə nya biankpɛ otsyekle læ asabuyifo əsuə ku itə biala biə bənə nwə leeyifo kabua koto. Lə asa nnya kenke əsuə, bíləkə bete fe mba nyɛ læ kusu əsuə, ba kabua saa læmbə læ əsuə læ etiki nyamə əsuə.

¹² Nya ite bæ ńwɔni kukue komfo ntsyese mi tsyaa, ini læ nwə díyifo kabua nye nwə báta bébu eso. Bomu ńwɔni ko miə læ Onanto eto ənəmii, nləkə nte mi

kase dibu biətə bo mfui tinti. ¹³ Nyamfo kenke lékpe bo nkəale nɛ.

Inni bə ékpe bo nkəale ete, bomu lə kase Tito lékpe bo disuəyua ku wə disuəyua nə únyə ku kase bəwunsə békpe wə anyo eso. Itsyise mimble ətə bə wə nsusu əsiə kaso buɛɛ. ¹⁴ Biəntə ndi kofani lə wə ənəmi se mímbesə əsuə kato lə mi disi eso. Nya lə kase lesa saa nə bóteyi mi eyifo ɔnukualɛɛ, nyaso kase bóso ləkɔəsi lə mi əsuə bítə Tito tsyaa, əbə itə itsyise eyɛ lə kusu əsuə. ¹⁵ Nyaso wə lelabi itə aabe kakanwu lə okloma kase bítsyue wə asatete koto ku kase bəfo wə lə əsuə kaso bobokosə ku dibu əsuə eso. ¹⁶ Iyifo mɛ disuəyua bə mofo mi bofo kanɔ lə kusu saa əsuə.

8

Bitə Betidi Asa Kafo Faa.

¹ Mɔ bayimi, bola boə bete asa nnya Onanto díyifo útə bafokanɔfo eto et-syukpa nnya kenke nkpe lə Makedonia eyɛ lə wə lefonə əsuə. ² Bédufə lə boto kabe kekleke əsuə eyɛ lə bulə bo dítu mə əsuə eso. Fɛɛ lə nyamfo kenke kamaa, bənyə disuəyua tinti nya bəyifo kafo ekpe bətə betidi asa kpə ku kafo faa, ite bə beyifo bakombo tinti kulaa tsya fɛ. ³ Mofo bóteyi miə bətə betidi asa fe kase bofo. Nya nɛ mi bóteyi lə ɔnukualɛ əsuə minkə, bətə asa básonsə kase inte mə kulaa tsya lə mə kosate eto lelabi faa əsuə. Lə mə kosate eto kafo faa əsuə, ⁴ bálɛ boo lekpa kpa sitinti bə lə butə mə kusu lə bawunsəko betidi ba leeyifo Onanto eto keyifo lə Yudea eto kaso əsuə. ⁵ Nya asa nnya bəyifo mfóo, so kase bo kosate lébe kusu boə bátafo buyifo! Tutɛɛ, bəfi mə əsuə bətə Bonamute nya lə nnya kamaa, lə Onanto eto lelabi əsuə, báyani mə əsuə bətə bo tsya.

⁶ Lə nyamfo esoo, bóteyi Tito wə dítsyə keyifo kamfo kaso lə mi nti boə, úsukosə lə ɔwunsəko mi lə belosə lelabi eto keyifo kamfo. ⁷ Mómɔɔ, bíusu sɛto lə lesa saa nə nkpe mi əsuə. Sitintii, bíusu sɛto lə mi bofokanɔ ku etikididi ku kobetete ku otsyekle kpekpe ku kase biala bo tsya əsuə. Nyaso bola boə bekpe nkəale lə bisu

sɛto lə mi lelabi faa eto asatətə nyamfo əsuə nko tsya.

⁸ Inni kɔfi minɛ mi bokpe, bomu mfi lekplatsya nə betidi bamba nɛɛ, bufi kakatesə ko mi lele lə mbe lə mi ditidila tsya eyifo lelabi tinti. ⁹ Itsyise biyi kase Bonamute Yesu Kristo dífi lefonə útə mi. Nya ite bə otabinyə uni tsyaa, úyifo wə əsuə okombo lə mi disi eso bə lə eyɛ lə wə sekombo əsuə, uyifo mi batabinyə.

¹⁰ Nsusu bo muutə mi ni bənkə yɔɔlɛkɛ bə belosə mómɔɔ, keyifo ka bítsyə kaso leleko. Mi ni betutɛ ba dítsyə kaso nyamfo buyifo nya bini betidi tutɛ kulaa tsya lə nsusu bomfo eto bufi əsuə. ¹¹ Nya fe kase bífi lelabi bítsyə keyifo kamfo kaso, bisukosə ke sɛto fe kase ini mi kosate dífi nnya buyifo eto nsusu bomə. Nya bífi lesa nə nte mi biyifo ke belosə. ¹² Lə iyifo mi lelabi kekleke biə biətə betidi asaa, Onanto ebofo lesa nə nte mi biə biətə. Nya inni lə lesa nə lente mi əsuə.

¹³⁻¹⁴ Inni bóteyi minɛ miə meeyifo lə itə betidi bamba eto bitsyikə lə biyifo fomflo, lə nyifo mi bele lə bəkɛ kalende, fɛɛ se asa kpə nte mi mómɔ esoo, elɛkɛ bə bəwunsəko mba inte. Nya lefe nə ehiä mi fɛ kpə nte mə tsyaa, bɔwunsəko mi. Lə ibə nkoo, ete bəwunsəko bətsyue lə kase inyə itə nɛ. ¹⁵ Nko seka bəwɔni bákpe lə Awɔnisa Kenkɛ eto Kukue nɛ bənkə, “Nwə dínyə bikə kpə, mənnyə kpə osonsə nya nwə dínyə sɛkɛɛ, klolesa máhiä wə.”

Bátsyese Tito Ku Wə Bayetsyua Korinto.

¹⁶ Boaso Onanto ani, itsyise útə ənəmi áse Tito nkə lə ɔwunsəko mi fe kase bola boə boawunsəko mi. ¹⁷ Se bóto butsyiko wə ɔflo boə ubə ɔwunsəko mii, ɔtonɔ itsyise iyifo wə lelabi nko, nkə lə ubə ɔwunsə, inni lə kase bóto wə eso, bomu iyifo wə lelabi nko, nkə lə ubə mi ɔflo.

¹⁸ Nya kamaa, bɔlɛ Tito ku ɔyimisani wə nkpe dibu lə bafokanɔfo kenke nti bot-syese mi lə kase woedi etiki kesensə Ditiki Sɛɛ nəmə eso. ¹⁹ Lə nnya kamaa, uyifo utidi wə bafokanɔfo eto etsyukpa dílakə bə utəkəko bo lə ubə ɔwunsə lə lelabi eto əsuəbifikətə eto keyifo ka boeyifo kefi atesə kətə Bonamute lə bufi bote tsya

bənkə iyifo bo lelabi boə boawunsəko bətsyuə.

²⁰ Bole bo əsuə kukonɔ nya boale ola kukonɔ ətəsa asa nnya betidi ditə bo ku kafo faa mfó tsya, le kase kuutsyuə saa lembubə okpe kənə ku bo le kase bənlə atabi nyamə buyifoko əsuə. ²¹ Itsyise inni lə Bonamute eto ənəmi mate ete bola boə boeyifo lesa nə leleke, bomu lə betidi kenke eto ənəmi tsya.

²² Nyamfo esoo, búfi bo ɔyimi əmfo bóko ku mə bótsyese mi nɛ. Boto wə bóbe kpə búnyə boə bófo wə bóno nya buyi wə bə okpe otsyekle tinti. Nya se ófo mi óno nko esoo, iyifo wə lelabi kekkele nkə woawunsəko mi. ²³ Nya itsyi lə Tito əsuə, uyifo mo ɔyetsyuə kekkele wə leeyifo keyifo ku mə kefi kawumsəko mi. Nya bayimi fəfə ba nyɛ ku wə, ni bafokanɔfo eto etsyukpa eto bənyesiə. Nya beefi dibu kətə Kristo. ²⁴ Nyaso biləkə mi lelabi bete mə lə bafokanɔfo fəfə kenke lə bənyə lə bate sitinti bə, ɔnukuale ini bə nyamfo eso boabesə əsuə kato lə mə disi nɛ.

9

Bəwunsəko Butə Kristofó Bamba.

¹ Nyə miə yanle bə nsi nwəni kukue ntə mi itsyi lə bəwunsəko bo ele bə butə Onanto eto bafokanɔfo lə Yudea eto kasɔ. ² Nyi minkə iyifo mi lelabi biə biawunsəko betidi bamfó. Nya maaso lekɔəsi lə mi disi lə nyamfo əsuə lefe saa kate bafokanɔfo nkpe lə Makedonia. Nteyi mə minkə bayimi ba nkpe lə Akaia eto kasɔ, əmuə əsuə bətsyɛ taa leleko bə buutə bəwunsəko bomfo. Nya itsyi lə mi ute bokpe lə nnya əsuə, nya lésanklisə mə nti betidi kpə nɛ. ³ Nya məmɔɔ, nle bayimi bamfo bətsyese mi bə lə bənyə bə bo əsuə katobesəbesə lə mi disii, eni bimba. Nya fe kase maatɛyi mə lefe saa, nla miə biumuə əsuə bitsyɛ ku mi bəwunsəko. ⁴ Nya lə nnya ete bayimi ba nkpe lə Makedonia bətsyuə ditəkəko mə bəbə mi ɔflo nya bəbə bənyə bə bíəmmuə əsuə bítsyɛ fe kase mínteyii, bo ku mi ta eto ənəmi ebokpoo kasɔ sitinti, tsya fəfə mi kole eboso le kase bufi ənəmi butəkə lə mi əsuə eso. ⁵ Nyamfo eso mímbu miə efe bə

ntsyese bayimi bamfo mi ntənsə nɛ. Bə lə bəwunsəko mi bəbə ətəsa nnya bəteyi biə biutə bitsyɛ fe lə mbə ndufə. Nyamfo loote bə mi kətə kamə eyifo lesa nə bitə ku kafo faa. Inni bə kuutsyuə lenyinkə mi ókpe eso bənlə asa nyamə butə.

Onanto Aala Utidi Wə Ləətə Lesa Ku Kafo Faa.

⁶ Bekloma biə utidi wə laato asa səkɛɛ, səkɛ ete wuufəsə. Nya nwə laato asa kpə, nko ke wuufəsə asa kpə tsya nɛ. ⁷ Nyaso mi utsyuə saa tə lesa nə wə kosate léla nkə wəətə kafo faa. Nya inni ku kanyinyənyə nye iyifo fe kuutsyuə nyə kuutsyuə lə əsuə fe útə nnya. Itsyise Onanto aala nwə ləətə lesa ku disuəyuə. ⁸ Nya Onanto ebofo fə lesa saa butə enso kase lehiā fə. Itə bə lə lefe saa əbəkɛ kpə nya fofo keyifo sɛɛ saa buyifo ku nnya. ⁹ Awonisa Kenke eto Kukue átɛyi itsyi lə utidi əmfo eto okle əsuə nkə, “Wə ləətə betidi ba ni bakombo asa ku kafo faa,

nya wə kəfoəkpe te lefe saa.”

¹⁰ Onanto wə ləətə ɔkuəmfo eyibibi nkə oto nya woənyə didisa kedii, ebutə fə eyibibi nnya kenke lefe itə fə. Nya wuutə yoobe itə fə didisa kpə itsyi lə fə lefonə eto keyifo itə betidi kpə eso. ¹¹ Wuutə nkə asa kpə ke fə lefe saa bə lə ekeyifo kəfoəkpe, bə betidi kpə ebosɔ Onanto ani eyɛ lə fə ətəsa nnya baafə kayenko lə bo əsuə eso.

¹² Itsyise bəwunsəko bo biətə, aawunsəko Onanto eto betidi. Fəfə isi ensoo, yəətə Onanto leninsɔ kpə lefe saa. ¹³ Nya lə bəwunsəko bomfo eto nnya laabo ketsyiko lə nnya əsuə, betidi kpə ebufi atesə bətə Onanto lə bəfokanɔ nkpe mi lə Kristo eto Ditiki Sɛɛ nə bəfo bəno, ku mi kəfoəkpe ka bifi bitə mə ku utsyuə saa. ¹⁴ Nya lə lelabi kplɛ əsuə, mə eboto ola lə mi disi lə lefonə kpə nə Onanto ditə mi eso. ¹⁵ Bitə bosɔ Onanto ani lə wə ditəsa nə boebofo bəteyi nə úfi útə bo eso.

10

Paulo Áta Disi Keyifo Ka Weeyifo.

¹ Mo, Paulo, kosate éfi Kristo eto əsuə kasɔ bokosə bokosə ku əsuə buyuəsə nle mi kələ bole ku lekpakpalələ miə mo

nwə laabokosə əsuə kaso lə mi ənəmi fə meeyifo asa ku utu lə mimbə mi lə oflo uni. ² Lekpakpa minlə mi bə lə mbə mi oflo, biəntə bə etiki kumi ku mi lə senyanya əsuə. Fəe mi nti eto bətsyuə ba leebu bənkə kawunsiə kamfo eto kobe əsuə ete boeyifo bo asa kayenkoo, muunyənki nkpe mə. ³ Sitinti ini bə bokpə lə kawunsiə kamfo, fəe inni kase kawunsiə kamfo laakpə lema bənlə bəkpə. ⁴ Itsyise bemakə bia boefi kakpə lemaa, mentsyi kawunsiə kamfo. Bomu Onanto eto əsuəale nnya nkpe ale boefi katsyləso balo bamə eto nyənko kekleke bomə. ⁵ Boatsyləso bidia, bidia eto etik-inənə ku lesa saa nə beefi kataka kənyə nnya leeti betidi kusu bə bate Onanto. Nya boəmuə nsusu saa fe betidi ba lema lekpə boə butsyue Kristo koto. ⁶ Nya lefe nə bunyə buə beyani mi əsuə kenke bitə Kristo eto ditikii, buunə koto utsyuə saa ke dímentsyue wə kotoo.

⁷ Asa nnya ni ənəmi ənəmi eto asa hā ete bənlə bobə. Lə mi utsyuə áfo óno nkə uyifo Kristo eto olee, okloma nkə fe kase wuuntsya ni Kristo eto olee, nko ke bo tsya nyə butə Kristo nɛ. ⁸ Nya lə nso lekəesi mbesə əsuə kato enso kase ele bə nyifo lə əsuəale nnya Bonamute difi útə bo nkə bufi bunə mi lə bebe lə wə bofokanə əsuə, nya inni bə lə bufi bunə mi bobokosə kamaa, kofani embəle mə lə nnya əsuə. ⁹ Məmbola miə bibu biə sikpi minlə mi bokpe eyə lə ekue nnya maawəni kətə mi əsuə. ¹⁰ Lə mi ntii, utsyuə ebətəyi nkə, “Paulo eto ekue nya waawəni kətə mi eto kənyə kpe ale ku əsuəale tinti. Fəe lə okpe lə bo oflo, uyuə nya wə etiki əmbə kasənoo saa.” ¹¹ Nla miə utidi emfo eto okle te nkə, asa nnya boawəni katsyese mi lə ekue əsuə ku nnya boeyifo lə bokpe mi lə oflo, letetekəke saa əmbə lə nnya nti.

¹² Imbə bo okə kon tsya boə boefi əsuə bokatesəko betidi ba diyifo fe mba leebu bə bakplənyə beni. Beyifo mba leeninə. Beefi mə əsuə kakatesəko mə bətsyuə lə mə asayifoyifo əsuə nya mə kosate ditsyə nnya beefi əsuə kakatesəko. ¹³ Fəe boo, bo əsuə katobesəbesə əmboso kase inyə itə. Nya boombesə əsuə kato bosə keyifo

ka Onanto dítə bo nya nka bənlə buyifo lə mi nti tsyaa, nkpe lə nti.

¹⁴ Nya se mi tsya nkpe lə kaka Onanto dítə bo nkə buyifo ke bəse esoo, bóenyifo ke bəyilasə ke kaseko. Itsyise bo ni mba ditsyiko mi oflo bubə ku Kristo eto Ditiki Səe nəmə. ¹⁵ Nyaso boambesə əsuə kato kayila betidi bamba eto keyifo ka bəyifo itsyise kaso nka Onanto dítə bo. Bomu bo kusubebe təkə lə mi bofokanə eto katobebə əsuə nya lə bofo asa buyifo kaso nko lə mi nti le kase Onanto dítə bo nkə buyifo. ¹⁶ Lə nnya kamaa, bofo Ditiki Səe nəmə bətəyi lə nlebe bo kuutsyuə dímányeto óyo tsya. Nya yembudi bə bəle əsuə kato bobesə lə keyifo ka betidi bamba dıyifo əsuə. ¹⁷ Nko seka bawəni bəkpə lə Awənisə Kənkə eto Kukue əsuə bə, “Nwə ke laala nkə woabesə əsuə katoo, ele bə obesə əsuə kato lə lesa nə Bonamute dıyifo əsuə.” ¹⁸ Itsyise inni utidi wə laatesə wə əsuə ni utidi sɛɛ, bomu nwə Onanto laatesə.

11

Məntə Lə Olontidi Obonsam Lə Obiasə Fə Nsusu.

¹ Nla miə lə asini ani afo mə ku kafo faa, lə nyifo fe nwə leeninə kulaa tsya. Nlə fə lekpakpa, fo nnya ətə mə nko ete. ² Maakpə kutsyuəse lə mi disi fe kase Onanto leeyifo lə mi disi. Nto mi disi ntə Kristo hā fe kase baato kebite ka lenyito osani disi kətə kusə. ³ Fəe nle sikpi bote miə Obonsam ebobiasə mi nsusu bə biembudi onukualə bitə Kristo mate, bisumu wə fe kase bıkeyifo. Nko ibə bə owa əmə efi wə kawəsu obiasə Eva eto nsusu nɛ. ⁴ Nlə mi nyamfo bətəyi nko itsyise biatəno mlə kafo utidi saa wə ləbə katəyi mi ditiki bamba nə ləbə lete itsyilə lə Yesu wə əsuə bobə letsya butə mi. Nya biafo ləwəno ku ditiki nə ləbə lete lə Onanto eto ləwəno ku bo Ditiki Səe nəmə əsuə kanə.

⁵ Fəe mfo hno miə məmbə kaso nso betidi bamfó ba bieminkli ani kafo ku kafo faa fe mba diyifo batənkpe sɛɛ banso mba bətsyese sitinti. ⁶ Lə maamfo etiki budi kukəno tsyaa, inni lə Onanto eto Ditiki Səe əsuə minyi. Lə onukualə əsuə,

bútə bəno nyamfo kaso wuee la kusu saa kusu əsuə.

⁷ Lefe nə mímbé Ditiki Səe nəmə letsya míntə mii, mámfo mi kulesa fe kayofofə seka. Bomu mbokosə mə əsuə kaso ntə mi bə la ebesə mi kato. Nyaale se mínyifo nyamfo nko esoo, kabua keni mínyifo? ⁸ Lefe nə minke mfo keyifo keyifo la mi nti, etsyukpa bamba díkafo mē kayo, bofo bətəyi bə nkeyu mə bə la mfi nwunsə ko mi.

⁹ Lefe nə mínke la mi nti mínkabe mə əsuə, mənla mi itə bəwunsəko se atabi lehiā mē. Bayimi ba ditsyi Makedonia dikawunsəko mē la lesa saa əsuə. Nya mémfi bulə saa ntəkə mi la əsuə nya membufi bulə saa tsya mbə nkətəkə mi la əsuə kulefe. ¹⁰ Se Kristo eto onukualetiki nkpe la mē esoo, nle bokakase miə kuutsyuə saa embofo mē kusu buti la ləkəsi nə maaso la ditiki nəmfo əsuə la Akaia eto kaso la kalebe saa. ¹¹ Bətəyi minle nyamfo nko se manla mi eso lee? Onanto kosate yi nkə maala mi. ¹² Muusukosə keyifo ka minle buyifo nya membofo kulesa intsyiko miə oflo. Nya luutə bə mba nle mə əsuə bokpo bə batənkpe beni kabesə əsuə kato, baye kusu bunyə katəyi bənkə keyifo ka banle akateko nka bənlə.

¹³ Betidi bamfó eni batənkpe kosate. Baawə betidi katəyi bidia la mə keyifo əsuə. Beeyifo mə əsuə bə la betidi la bənyə mə fe Kristo eto batənkpe kosate beni. ¹⁴ Nya nyamfo menyifo lesa fəfə, itsyise Obonsam aafə əsuə bofloma keyifo fe kato eto otənkpe wə ləyənde. ¹⁵ Nyaso nyamfo menyifo bo naa bə mba ntəkəko wə aatsyi mə əsuə kawuninsə keyifo fe basəe ba leeyifo Onanto eto keyifo. Fəe la kalosəkə, boonyə nnya kayofofə fe kase inyə itə.

Paulo Ábesə Əsuə Kato La Asa Nnya Úlakə Óte Əsuə.

¹⁶ Nsi nle bətəyi miə, kuutsyuə saa membu nkə meeninə. Fəe la utsyuə eebu nkoo, bifi nnya nko bitə mē bə mofo əsuə kato bobesə səke ete eso. ¹⁷ Nya lesa nə minle bətəyi mfo, eni lesa nə Bonamute loola nkə ntəyi. Fəe əsuə kato bobesə eto ditiki nə minle bətəyi mfo, eyifo fe kase nwə leeninə laabesə əsuə

kato kedi ebukitiki. ¹⁸ Fəe se betidi kpə leefi kawunsia kamfo eto asa kabesə əsuə kato esoo, bitə la mintsya la mbesə əsuə kato səke. ¹⁹ Se mi kosate diyifo babesibe nko esoo, nyaso bitsyəsuaəko mba leeninə la disuəyuə əsuə. ²⁰ Biakə lefe kulaa tsya kətə la utsyuə efi mi uyifo wə odomunya nye díyifo mi lesafimfi, nye otafa mi nye woonyə mi la kulesa əsuə nye əso mi la kotosi kulaa tsya. ²¹ Fəe boo, iyifo bo kofani bə bóenyifo mi nyamfo eto okle. Lee bíbu biə eni búyifo nko?

Fəe la utsyuə ebofo utu bokpe kabesə əsuə kato la lesatsyuə əsuə, nle etiki budu fe nwə leeninə lo, nyaləe, mintsya ebofo utu bokpe nko seka, mbesə əsuə kato. ²² Bətəyi banle bə Hebrifə benii lee? Mintsya mə mini nē. Bətəyi banle bə Israelfə beni lee? Mintsya mə mini nē. Bətəyi banle bə Abraham eto kato eto bebi beni tsya lee? Mintsya mə mini nē. ²³ Kristo eto beyifoyifo beni lee? Nle etiki budi fenke nwə disi lebia, fəe etiki eto onukuale ni nleke nso mə. Nyifo keyifo kekleke nso mə, bakpe mē la Aba eto diyə sesia sesia baso mə. Bable mē tsya sesia sesia baso mə. Nya minke la ukpə ku mənkpə eto nti sesia sesia. ²⁴ Səno sōō Yudafo leble mē awosi ətsyə səwənbə ku ukue fiofio. ²⁵ Nya Romafə leble mē ku lekete sitsyə. Bato mē aba sōni. Nsiə la əklə sitsyə nya séba ku mē nya míndufə la lekpo eto ntu əsuə. Nya lefe lonii, nke la ntu ketsyə kani ku diyə wəlwəlwə.

²⁶ Sesia sesia sesia sia mínye kusuu, ndufə la bulə akpa akpa əsuə. La mə kusu bəyē kpə kəmiə, ndufə la ketuyiyi ku beyu eto ani. Meedufə la bulə kəmiə la mə betidi Yudafo kosate ku mba lenni Yudafo tsya eto ani. Meedufə la bulə əsuə la kəmə nkplə eto betidi eto ani ku la ntenti. Ndufə la bulə la lekpo əsuə ku bayimi ba ni bayimi ba ni badia eto ani. ²⁷ Nkplatsya nyifo keyifo kekleke. Mánke lefe nlabə selabə ntsyē kpə. Məəsiə kukpense nya utukəe laale mē, nya lefe kpə maanke lesa kedi kemi. Leyə aale mē, nya məənyə kulesa nə muufi nti əsuə. ²⁸ Nya ekə ku nyamfo kenke, maanke lefe kala kəsiə itsyi la kase məəsiə kebu

disi læ bafokanɔfɔ eto etsyukpa kpɛ nnya nkpe læ nlebe nlebe eto lælekɛsɛ əsuə eso. ²⁹ Læ utsyuə əbɛ kama læ wɛ bofokanɔ əsuə, yəətɛ bɛ ani aalo mintsya. Nya læ bɛtɛ utsyuə edufɛ læ lebuə əsuə, yəəlɛ mɛ læ utu.

³⁰ Læ ele bɛ mbesə əsuə kato, yuutsyi læ kase minyɔkpɔ eso. ³¹ Onanto wɛ ni Bonamute Yesu eto Anto, wɛ ni nwɛ boatesɛ lefe saa, wɛ ni nwɛ nyi sitinti nkɛ asa nnya minlɛ bɔtɛyi mfoo, minlɛ sɪdia bɔtɛyi. ³² Lefe nɛ minkɛ læ Damasko, Aba eto Unyɛsiə ninɛ wɛ lɛkɛ læ Oka Areta kalɔ, ala nkɛ læ umuə mɛ. Læ nyaso unyɛnsɛ mba laase asa læ ofati wɛ bɔto batsyilama umɛ əmɛ eto mbɔsiə nkɛ læ bɛmuə mɛ. ³³ Fɛɛ befi mɛ bakpe læ ditsyitsya bayenko ku ukua ɛyɛ læ ofo wɛ nkpe læ ofati əmɛ babokosɛ kasɔ mbɔ ntsyetsyi nɪdu læ wɛ ɔflo.

12

¹ Ele bɛ nsɔ lɛkɔəsi mbesə əsuə kato ite bɛ kutɛkɛ saa əmbɛ læ nnya əsuə. Fɛɛ muudi etiki itsyi læ asa nnya minyɛ ku asa nnya Bonamute dɪtɛ mɛ ku nnya ɪlɛkɛ ɔtɛ mɛ əsuə. ² Nyi osani utsyuə wɛ ni Kristonyə wɛ Bonamute lɛkpa usuko kato alɛ lefosi ana ni nnya lɛfe mmɛ. Fɛɛ mante læ əsuə eto sinɛ əsuə dɪtsyi wɛ usuko kato lee, læ lɛwɔnɔ mɛtɛ əsuə ɔkpa wɛ usuko kato fanlo fanlo Onanto hɛ ete nyi. ³⁻⁴ Nnya hɛ minyi ni nkɛ Onanto ni nwɛ dɪtsyi utidi əmfo ɪsuko Paradiso kato mfɔ. Fɛɛ nɛ mɛ bɔtɛyi minkɛ minyi læ əsuə eto sinɛ əsuə ɪtsyi wɛ ɪsuko lee, læ lɛwɔnɔ əsuə fe bulɛkɛ kate əsuə seka. Onanto tsya hɛ ete nyi. Nya mfɔ, ɔnɔ asa nnya bɛntɛ kusu bɛ ɔtɛyi nya boəmbɔfo nnya kasɔ bulɛkɛ kate tsya. ⁵ Nyaso moobesə əsuə kato læ osani əmfo əsuə. Fɛɛ mebosə əsuə kato læ mɔ kosate əsuə, enso asa nnya dɪtsyi læ mɔ bɔyɔkpɔ əsuə hɛ ete. ⁶ Læ nɪla kulaa tsya miə maabesə əsuə kato, membuninɛ nyifo nko. Itsyise ɔnɔkualɛ eto ditiki ni nɛ muudi. Fɛɛ memuyifo nko, itsyise manla miə kuutsyuə nyɛ mɛ utidi bamba enso nwɛ mini læ asa nnya ɪkɛnyɛ minyifo ku nnya mɪntɛyi eso.

⁷ Fɛɛ læ itɛ bɛ læ nyɛ mɔ əsuə kato bobesə læ asa kpɛ nnya Onanto dɪlɛkɛ ɔtɛ mɛ əsuə esoo, ɪtɛ nkɛ nyɛ əsuə eto sinɛ eto kanyi. Kanyinyɛnyɛ kamfo te fe Obonsam eto ɔtɔnkpe utsyuə wɛ nɛ mɛ bɔblɛ kekɛkɛ nya yəətɛ maayɛ əsuə kato bobesə. ⁸ Nto ola nɪkpadi Bonamute sitsyɛ sɔɔ læ nyamfo əsuə bɛ læ otakasɛ mɛ nnya læ əsuə. ⁹ Bomu ɔtɛyi mɛ nkɛ, “Mɔ lefonɛ ni lesa nɛ hɛ lehiɛ itɛ fɛ, itsyise mɛlɛkɛ mɔ əsuəale kate læ asa nnya meeyifo kɛtɛ betidi ba læmbɛ əsuəale saa enso.” Læ nyamfo esoo, mɛnyɛ disuəyuə kaso læ mɔ bɔyɔkpɔ əsuə itɛ læ Kristo eto əsuəale læ lefo disɛ læ mɛ kenkɛ. ¹⁰ Læ Kristo eto disɛ esoo, ɛlɛkɛ itɛ mɛ bɛ nyɔkpɔ ku betidi aka mɛ ku nɛ kanyi bunyɛ ku læ betidi ati mɛ kama ku læ asa anɛ bɔtsyɔ kukɔknɔ kɛtɛ mɛ. Itsyise lefe nɛ əsuəale lelo mɛ læ əsuə, nya mɛnyɛ əsuəale bamba nɛ.

Bafokanɔfɔ Lə Korinto Eto Ditsyɛbi Əlɛ Paulo.

¹¹ Meedi etiki fe nwɛ leeninɛ seka, fɛɛ mi dɪɪ ɪbɛ nko. Itsyise mi ni mba ele bɛ eni bɛtesɛ mɛ fɛ. Læ ɪbɛ bɛ manlɛ kulesa kulaa tsyaa, batɔnkpe kpaa bamfɔ manlɛkɛ baso mɛ kon. ¹² Ayanisa ku ekpinsa kpɛ nnya minyifo læ dɪbusɛ əsuə læ mi ntii, ɛsɛ uyɛ sitinti nkɛ ɔtɔnkpe kpa mini. ¹³ Mɛnyɛ kulesa nɛ minyifo mɪntɛ bafokanɔfɔ eto etsyukpa bamba ənsɔ mi, enso bɛ mɛmfo kulesa ntsyiko mi ɔflo bɛ nyifo mi bitsyikɛ lee. Nyalɛ nɛ mi lekpa kpa miə bifi bɛtsyɛ mɛ bɛ mɛnyifo nko!

¹⁴ Ditsyɛfɛ ni nɛmfo se mɪmuə əsuə minlɛ mi ɔflo bubɛ nɛ, tsya memohiɛ bɔwunsɛko saa ntsyiko mi ɔflo. Mi kosate minhiɛ, inni mi atabi. Itsyise inni bekpefi ele bɛ bɛmuə əsuə bɛtsyɛ læ befi babe mɛ antomɛ. Bomu antomɛ ni mba ele bɛ bɛmuə əsuə bɛtsyɛ læ befi babe mɛ bebi. ¹⁵ Yuuyifo mɛ disuəyuə bɛ muufi lesa nɛ nte mɛ ku mɔ əsuə kulaa tsya nwunsɛko mi. Nya se maala mi sɔɔ nko esoo, besɔ ele bɛ mi lelabi itɛ mɛ bɛ kasɔ bomu nko?

¹⁶ Bɪtɔnɔ ku mɛ biɛ, mɛmbɛ mfiani bitsyikɛ ntɛ mi. Fɛɛ utsyuə ebɔtɛyi nkɛ nyenko mi læ kɔwɛbɛ eto kusu əsuə nnya kutɛkɛ læ mi əsuə. ¹⁷ Lee, nyɛ læ betidi ba minkpɛ mi eto utsyuə əsuə ntafa mi?

¹⁸ Nlɛ Tito lekpaƙpa nya mɪkpe wɛ ku bo ɔyimisani bamba ɔni tsya miɛ bɛbɛ mi ɔflo. Nya bɔtɛyi bɛnlɛ biɛ Tito ɔye lɛ kusu kutsyuɛ ɛsuɛ ɔtafa mi lee? Inni nsusu bɔni ete nkpe bonko wɛ bɔfi bɔyifo nnya? Nya inni kusu kɔni ete bɔye?

¹⁹ Bubɛ bɛnlɛ lefe nɛmfɔ kenke biɛ bo ɛsuɛ eto disi ete bɔnlɛ bota lɛ mi ɛnɛmi? Owo lo! Bɔlɛ mi etiki budinko fe kase Kristo lela nkɛ budi lɛ Onanto eto ɛnɛmi. Balala, lesa saa nɛ bɔtɛyi mii, nnya ete ni bɛnkɛ lɛ bɔwunsɛko mi lɛ mi bofokanɔ lɛ bumuɛ ale boso. ²⁰ Nlɛ sikpi bote miɛ lɛ mbɛ mfɔo, ɛtsyuɛ ditsyɛbi nɛ ɛsuɛ muubɛnyɛ mii, ebɔbɔ lete lɛ nɛ ɛsuɛ moola miɛ mɛnyɛ mi. Nko ke ini bɛ mi tsya ebunyɛ mɛ fe mfloma lɛ kase biola biɛ biɛnyɛ mɛ. Nlɛ sikpi bote miɛ muubɛnyɛ miɛ bɛlɛ ndiɛ, kasesɛ ɛnɛmiɛ kekkeke nya lefonyi lɔkɛ lɛ mi nti nya biola biɛ ɛlɛkɛ itɛ mi hɛ ete ku bikakpadi bɛtsyuɛ aye bua kedi bɛtsyuɛ ketikima ku bikabesɛ ɛsuɛ kato nya kabakɛfɛ luudufɛ mi lenti lɛ lesa saa ɛsuɛ. ²¹ Nlɛ sikpi bote miɛ lɛ nsi mbɛ mfɔo, ani ebolo mɛ lɛ Onanto eto ɛnɛmi. Nya muuwi keku lɛ betidi kpɛ eto disi, itsyise bantsyi bawuninsɛ lɛ mɛ ketu bɛnyɛ kanyi lɛ asa bua nnya bɛyifo lɛ lefe nɛ lɛfe mmɛ eso. Asa nnya bɛyifo bɛbiasɛ mɛ ɛsuɛ ini, akɔnsa ku disɛnkpo ku disɛkpo ku nkɛ bua busiɛ.

13

Paulo Ɔlɛ Korintofɔ Kɔlɛ Ku Kɛsiɛ Fɛfɛ.

¹ Ditsyɛfɛ ni nɛmfɔ se minlɛ mi ɔflo bubɛ nɛ. Bawɔni bɛkpe lɛ Awɔnisa Kenke eto Kukue ɛsuɛ bɛnkɛ, “Lɛ bɛfi etiki lɛ utidi ɛsuɛ, ele bɛ bɛnyɛ badansɛ inuɛ nye itsyɛ lɛ etiki nyamɛ ɛsuɛ fɛ lɛ balo wɛ dikpi.” ² Se mɛmbɛ mi ɔflo dinuɛfɛ, nnkɛ mba diyifo abua kɔ ku babamba saa ato. Mɔmɔɔ, minsibɛ mi lɛ ɔflo mfɔ, nya nsi nɛ mɛ ato bukɛ bio, bɔtɛyi minlɛ miɛ lɛ nsi mbɛ mi ɔflo, mɛmbɔni mba kenke diyifo asa bua koto bunɛ. ³ Nyamfo ebuyifo uyibose itɛ mi se bela biɛ biate biɛ Kristo eedi etiki ɛye lɛ mɛ ɛsuɛ. Wɛnyuɛsɛ ɛsuɛ lɛ nnya weeyifo ku mi kulaa, bomu wɛlɛkɛ wɛ ɛsuɛale kate lɛ mi nti sitinti. ⁴ Itɛ bɛ bɔyɔkpɔ ɛsuɛ bɛsɔ

wɛ bɛmanklasɛ lɛ uyikabɛ ɛsuɛ, tsya ɛye lɛ Onanto eto ɛsuɛale ɛsuɛ, ɔtaka ɔbɛ nkɛ. Nko esoo, bo mba tsya diyifo bani ku wɛ, ayɔkpɔ. Fɛɛ Onanto ebokpe bo nkɛale nya otakasɛ bo bɛ bo tsya bofo lesa nɛ ele bɛ buyifo lɛ mi nti buyifo, itsyise bo ku wɛ si nkɛ lɛ Onanto eto ɛsuɛale ɛsuɛ.

⁵ Beto mi ɛsuɛ bebe lɛ bisi nkɛ lɛ bofokanɔ bomɛ ɛsuɛ. Bekatesɛ mi ɛsuɛ bebe kukɔnɔ. Lee biunyɛ bitsyɛ lekpo biɛ Yesu Kristo kpe lɛ mi ɛsuɛ sitinti? Biyi nko, nyale ibɛ bɛ binyɛ bitsyɛ lekpo biɛ biambɔ bɛfe lɛ botokabe bomɛ ɛsuɛ. ⁶ Mfo nnɔ miɛ biunyɛ bitsyɛ lekpo biɛ bo alɛɛ, bɔflo.

⁷ Bɔlɛ ola boto katɔ Onanto boɛ wɛntɛ lɛ biyifo kolesa saa nɛ leni lɛsɛ. Bɔlɛ nyamfo bɔtɔ, inni lɛ bufi botɛ betidi boɛ bɔflo lɛ bo batɔnkpe eto keyifo ka bɔnlɛ buyifo ɛsuɛ eso. Bomu bɔlɛ nyamfo bɔtɛyi bɛ lɛ mi kosate lɛ bikeyifo lesa nɛ ni lɛsɛ lɛ ibɛ bɛ bɔabɔ bɔfe lɛ boto kabe bomɛ ɛsuɛ kulaa tsya. ⁸ Itsyise boɛmbɔfo kulesa buyifo kɛnyɛ lɛ Ditiki Sɛɛ nɛmɛ ɛsuɛ, bomu lesa nɛ buyifo hɛ ni nɛ luusukosɛ ni setɔ. ⁹ Ɔsuɛ ɛyɛ bo lɛ binyɛ setɔsusu lɛ mi bofokanɔ ɛsuɛ, nya iyifo fe bo ɛsuɛale ɛbɛ kasɔ lɛ mi nti lɛ nnya ɛsuɛ. Nyaso tsya boato ola boɛ lɛ bebe bɛbɔ disi lɛ mi bofokanɔ ɛsuɛ nɛ. ¹⁰ Lɛ nyamfo eso minlɛ nyamfo bɔwɔni kɛtɛ mi lefe nɛ mɛmbɛ mi lɛ ɔflo nɛ, itɛ bɛ lɛ mbɛ mi ɔflo, lɛ nyɛ mi etiki bunɛnko kekkeke lɛ ɛsuɛale nnya Bonamute ditɛ mɛ ɛsuɛ. Ɔtɛ mɛ ɛsuɛale nyamfo bɛ lɛ mi bofokanɔ lɛ bobɛ kato bumuɛ ale boso, nya inni bɛ lɛ ntɛ lɛ buyuɛ kenye.

¹¹ Lɛ kalosɛkɔɔ, mɔ bayimi, nɛ mi bokla miɛ bisɛ kukɔnɔ. Bebe bɛbɔ disi kenke lɛ mi bofokanɔ ɛsuɛ. Bitsyue koto bɛnɔ asa nnya kenke ɛsuɛ minlɛ mi kɔlɛ lɛ kukue komfo ɛsuɛ. Bitɛ lɛ mi kenye lɛ keyifo kani nya lɛ bisɛ lɛ diyuɛ ɛsuɛ. Nya Onanto wɛ laala betidi nya wɛ ɛtɛ diyuɛ, lɛ usiɛko mi.

¹² Bisɛsɛ mi bɛtsyuɛ lɛ lelabi ɛsuɛ fe bayimi seka.

¹³ Bafokanɔfo kenke bɛ bɛsiɛsɛ mi!

¹⁴ Bonamute Yesu Kristo eto lefonɛ ku Onanto eto lelabi ku lɛwɔnɔ Kenke eto lɔniyifoyifo lɛ disɛko mɛmbɛ kenke.

GALATIAFO

Kukue Ko Paulo Lɛwɔni Útə Galatiafo

¹ Kukue komfo etsyi mɔ, Paulo, wə ni ɔtɔnkpe ɔflo. Mɔ, Paulo, nwə eto bokpadi dímentsyi utidinini saa ɔflo nye eye lə utidi saa əsuə, bomu Bonamute Yesu Kristo ku Boanto Onanto wə létakasə Yesu utsyiko ɔkɔmə óboko nkpe ɔflo. ² Mɔ ku mɔ bayimi bafokanɔfo kenke ba nkpe mfo nle kukue komfo bɔwɔni kəsiasə mi bafokanɔfo eto etsyukpa kenke nnya nkpe lə Galatia katsyese.

³ Lə Boanto Onanto ku Bonamute Yesu Kristo eto lefonə lə disiəko mi, ditə mi diyuə.

⁴ Yesu Kristo éfi wə əsuə útə lə bo abua eto disi nkə lə úləkə bo utsyiko lə mmi eto kawunsiə bua ka bunsu mfo eto abuayifoyifo əsuə. Yesu Kristo éyifo nyamfo, nnya ni bo Anto Onanto eto lelabi nɛ. ⁵ Atəsə itə Onanto itsyi manlo isu manlo. Ibə itə.

Onanto Eto Ditiki Sɛɛ Lɔni Ete Nkpe.

⁶ Iyifo mɛ naa tinti bə kayinkənə mfo ete ini nya bimfi bənle budu lə nwə lékpadi mi eye lə Kristo eto lefonə əsuə, ekesu kətəkəko ditiki bamba kama. ⁷ Sitintii, “Ditiki Sɛɛ bamba saa ensibə,” nya nle nyamfo bɔteyi itsyise betidi bətsyuə lə bola bə baabiasə mi nsusu, nya banle bokplatsya bə baafloa Kristo eto Ditiki Sɛɛ nəmə. ⁸ Fɛɛ lə bo nye Onanto eto ɔtɔnkpe utsyuə etsyi kato, nya ubə nkə woateyi mi Ditiki Sɛɛ bamba nə lenni lesa nə bóbe letsya bótəyi mii, Onanto lə unə wə koto ɔtsylɔsə wə lə utə. ⁹ Bótəyi mi nnya bunyə nya minsi minle mi nnya ke bótəyi bio minkə, lə utsyuə bamba saa esi ubə nkə woateyi mi Ditiki Sɛɛ bamba nə lenni lesa nə bóbe letsya bótəyi mii, Onanto lə unə wə koto ɔtsylɔsə wə lə utə.

¹⁰ Nyale nnya minle bótəyi mfoo, bibu biə betidi eto atəsə minle bəbɛbɛ? Owo lo! Inni nko ini. Lesa nə mimbɛbɛ ni bə lə Onanto eto kɔni lə kutəkə lə nnya əsuə. Bola minla miə maaleke lə betidi

ɔflo lee? Lə nko ini minla miə meeyifoo, eni membuyifo Kristo eto uyifoyifo.

Paulo Ɛbə Ofiani Ɔtɔnkpe.

¹¹ Mɔ bayimi, nla miə maateyi mi miə Ditiki Sɛɛ nə maabe letsyaa, dientsyi utidinini saa ɔflo. ¹² Mámfo ni ntsyiko utidi saa ɔflo, nye kutsyuə saa tsya léte mɛ ni. Bomuu, Yesu Kristo kosate díləkə ni óte mɛ.

¹³ Bɛnɔ nkpe bo mínsiə mímfɛ lə lefe nə eto lefe mindi Yudanyə kosate kosate. Bátəyi mi kase mínti Onanto eto besumunyə eto ditsyukpa kama kaminsə mənɔmənɔ nya míkplatsya keklege miə lə mba ni. ¹⁴ Mbə nso mɔ Yudafɔ eto babentsyuə kpə lə Yudafɔ eto kesumu əsuə nya minke otsyikle keklege lə bo banamə eto akpayifoyifo əsuə. ¹⁵⁻¹⁶ Fɛɛ lə Onanto eto lefonə esoo, úləkə mɛ útsyə fɛ bá le mɛ, nya ókpadi mɛ nkə mbə nyifo wə keyifo. Únə mɛ kafo úləkə wə ubi óte mɛ nkə lə nsu mbe wə Ditiki Sɛɛ nəmə letsya ntə mba lenni Yudafɔ. Ménsu kutsyuə saa ɔflo nsu mfo nsusu ¹⁷ nye nsu Yerusalem nsu nyə mba ni batɔnkpe mfó fɛ Onanto díləkə mɛ. Bomuu, ndu nsu Arabia lamfolamfo fɛ kamaa, mínsinkli mímbə Damasko.

¹⁸ Alɛ ətsyə kama fɛ mínsu Yerusalem mínsu mínyə Petro nya mínsiə lə wə ɔflo lefosi eyi anɔ. ¹⁹ Fɛɛ mənnyə batɔnkpe bamə eto kuutsyuə tsya, enso Yakobo wə ni Bonamute eto ɔyimisani hā.

²⁰ Nya lə sitintii, Onanto kosate yi nkə ditiki nə minle mi bɔwɔni mfoo, inni sidia minle bótəyi.

²¹ Lə nyamfo eto kama tsyaa, nsu Siria ku Kilikia eto akpɔ mfó. ²² Lə lefe nəmfoo, Kristo eto bafokanɔfo eto etsyukpa nnya nkpe lə Yudea eto kaso mfó, mənnyə mɛ tɔ bənyə. ²³ Lesa nə hā bánɔ betidi díkatəyi ni bənkə, “Osani utsyuə wə ləke úkate bo ohiā nya ókplatsya nkə lə ɔtsylɔsə bɔfokanɔ bomə, wə bomu díbə ɔnlɛ mu letsya bobɛ mɔmɔ nɛ.” ²⁴ Lə nyaso básɔ Onanto ani lə mɔ disi.

2

Paulo Ésu Ótsya Ku Bafokanɔfo Eto Batɔnkotɔnko.

¹ Lefosi aɛ ana kamaa, nsinkli nsu Yerusalem ku Barnaba. Nkpa Tito tsya nyenko. ² Nsu mfó itsyise Onanto díɔkɛ nnya óte me nko. Nya læ mɔ botsya butsyuæ ku mba ni batɔnkotɔnko maate hã æsuæ, nɔkɛ letsya næ maabe kætə mba lenni Yudafo itsyi læ Ditiki Sɛɛ nɛmæ æsuæ, nte mæ. Itsyise maanla miæ keyifo ka mínyifo læ lefe næ lefee ku nka minɔ buyifo læ kaye buyifo kebimba. ³ Bánhie Tito, mɔ ɔyetsyuæ, wə ni Grikinyə boə ola lelo. ⁴ Ite bæ bətsyuæ ála bæ eni ola ni kokooko. Fɛɛ betidi bətsyuæ ba díyifo mæ æsuæ fe bayimitsyuæ ba léfo bánɔ, éyu bédufə læ bo ditsyukpa nti fe mba laasɔ asakanɔ læ babɛɛ kusu ko bɔɔyɛ babiasə æsuæ æsuæ busiæ bo Kristo Yesu díte bo, læ beyifo læ bofiani ndomufɔ. ⁵ Fɛɛ se ini bola boola boə ɔnukualɛ wə nkpe læ Ditiki Sɛɛ nɛmæ læ læbɔ læ utsyuæ saa læ unyə esoo, bóantɔnɔ læ mæ ditiki nɛmæ æsuæ kon.

⁶ Fɛɛ betidi ba mænyæ fe batɔnkotɔnko benii, mɛntə me nsusu fɔfo saa. Nɔ læ mæ bokpo nko tsyaa, mɔɔ, ini ɔtɔnkotɔnko lefe mæ. Itsyise Onantoo, waambe betidi eto ənəmi. ⁷ Bomuu, bənyæ bæ Onanto díte mæ keyifo nkə nsu mbe Ditiki Sɛɛ nɛmæ letsya ntə mba lenni Yudafo, fe kase úfi Ditiki Sɛɛ nɛmæ eto letsyabebe kætə Yudafo ókpe læ Petro eto kɔni. ⁸ Nya eyɛ læ Onanto eto æsuæale æsuæ, ótsyese mɛ, fe wə ɔtɔnkpe itə mba lenni Yudafo fe kase ɔyɛlə æsuæale æsuæ ótsyese Petro wə ɔtɔnkpe itə Yudafo seka. ⁹ Yakobo ku Petro ku Yohanes ba beefi fe batɔnkotɔnko itə bafokanɔfo eto etsyukpaa, ənə bətsyæ lekpo bæ Onanto dífi keyifo kamə ókpe mɛ læ ani. Nyaso bətə Barnaba ku mɔ kɔni, nyamfo lete bæ báfo bo fe mba nɔ keyifo kani eto okle buyifo læ bətsyuæ. Bóse nnya uyi boə Barnaba ku mɔɔ, ebuyifo keyifo læ mba lenni Yudafo nti, nya mæ tsya luuyifo keyifo læ Yudafo nti. ¹⁰ Nnya hã bátə bətsyiko læ bo ɔfɔ ni bæ, læ bokloma kase boɔɔ bakombo ba nkpe mæ lenti, bunyə

mæ kaminšə. Nnya nyamfo eyifo lesa næ mintsya dítsyue míntsyə miə muuyifo.

Paul Átaka Únyə Lə Petro Ésuə Lə Antiokia.

¹¹ Lefe næ Petro díbə Antiokiaa, ntaka nyə læ wə æsuæ itsyise úyifo lesa næ dimanɔkɛ kon. ¹² Itsyise fɛ betidi ba Yakobo létsyese lúubə bedufə, Petro ku wə bayimi ba lenni Yudafo kátsya kedi lesa kakɔ. Fɛɛ se betidi bamə díbə koo, óyɛ lesa budi ku mæ nya údu úsu mba díbə eto lekpaɔ, itsyise óte sikpi læ betidi ba díkatɛyi bæ ele bæ mba lenni Yudafo la lelo æsuæ. ¹³ Yudafo eto bafokanɔfo bamba tsya étsyiko sikpi bote kətəkəko Petro kama. Barnaba tsya éyifo nko ke útəkəko mæ kama.

¹⁴ Nya se mínyə miə bánɔ læ Ditiki Sɛɛ nɛmæ eto kusu æsuæ esoo, ntɛyi Petro læ mɛmɔɔ kenke eto ənəmi minkə, “Yudanyə feni, fɛɛ esi nkpe fe nwə lenni Yudanyə, nya inni nko ele bæ Yudanyə siə nkpe. Ntsyə ibə bæ aɔ bokplatsya fə aayinkə mba lenni Yudafo akpe fə bəsie nkpe fe Yudafo?”

Yudafo Ku Mba Leni Yudafo Ényə Buləkə Eyɛ Lə Bofokanɔ Ésuə.

¹⁵ Sitintii, Yudafo buni báɔ bo, bunni mba báɔ lenni Yudafo ba ni babuayifo. ¹⁶ Fɛɛ buyi boə Onanto aalɔ wə ku utidi eto nti eyɛ læ wə bofokanɔ bo utidi nkpe læ Yesu Kristo æsuæ. Nya inni læ wə buyifo læ kɔfi æsuæ eso. Bontsya áfo Kristo Yesu bɔnɔ, læ nnya eso Onanto álɔ bonko wə eto nti eyɛ læ bo Kristo bofokanɔ æsuæ eso. Nya inni læ nnya boeyifo læ kɔfi æsuæ eso. Itsyise Onanto mánɔ wə ku kuutsyuæ saa eto nti eyɛ læ kɔfi komə eto kotobutsyue æsuæ eso.

¹⁷ Lə nyaso bóɔ bokplatsya boə Onanto lɔ bonko wə eto nti eyɛ læ Kristo æsuæ. Fɛɛ læ buyifo nko fɛ utsyuæ lænyə bo fe mba leeyifo asa bua fe kase mba lenni Yudafo ntee, bote enɔ bæ Kristo aatɔnɔ ku lebuayifoyifo? Owo lo, kulefe! ¹⁸ Lə nyə kɔfi buyifoo, míndi ko minwui, nya mínsinkli minɔ ko botakasə kənyənsə, nyalɛ mɔ kosate læ mɔ æsuæ buləkə kate fe nwə laanyɛ læ kɔfi æsuæ. ¹⁹ Itsyi læ kɔfi æsuæ, mbofiani ukpənkpe, kɔfi komə

kosate lélo mɛ, bə lə nsiə nkpə ntə Onanto bomu. ²⁰ Bonko Kristo básɔ bāmanklasə lə uyikabie əsuə. Nya insini mɔ ni nsi nkpə, bomu Kristo nsi nkpə lə mɛ. Nya nkpə bo minsi mɔmɔ lə sinə əsuəə, nsi mu eyɛ lə əsuəale nnya maafɔ se mímfo Onanto eto Ubi mínɔ eso. Wə ni nwə dífi wə nkpə útə lə mɔ disi, itsyise waala mɛ. ²¹ Məmbuləkə Onanto eto lefonə nə weefi kətə betidi nwui kulefe. Itsyise lə yofobudi bə utidi ebuyifo ɔsɛ lə Onanto eto ənəmi eyɛ lə kɔfi əsuəə, nyalɛ elɛ bote bə Kristo eto ukpə wə úkpəə, eyifo ubimba.

3

Onanto Itə Mi Wə Lɛwɔnɔ Eyɛ Lə Mi Wə Bofokanɔ Eso.

¹ Mi, Galatiafo, bamumu! Owɔe kon lébiasə mi nsusu mmə? Inni mi kosate eto ənəmi bələkə báte mi kase Kristo eto ukpə leyɛ lə wə bɔsɔ kamanklasə lə uyikabie əsuə? ² Bitə lə ntɔ mi ditiki nəmfo. Onanto eto Lɛwɔnɔ nə béfo, béfo ni eyɛ lə kɔfi komə buyifo əsuə lee, eyɛ lə Ditiki Sɛɛ nəmə bɔnɔ kafo ni kanɔ əsuə? ³ Bamumu bini nkomə? Se bítsyə nkpə kasɔ ku Onanto eto Lɛwɔnɔ eto əsuəalee, bela benlɛ mɔmɔ biə biefi mi kosate eto əsuəale belosə? ⁴ Nyalɛ, bela biə nnya kenke əsuə bɛyɛ bínyə, yifo ebimbale? Fɛɛ yembuyifo ebimbale nko nkpə! ⁵ Kase bíyifo lə kɔfi əsuə eso Onanto dífi wə Lɛwɔnɔ útə mi, nya ɔnlɛ ayanisa buyifo lə mi nti lee, eyɛ lə kase biano wə Ditiki Sɛɛ nəmə kafo ni kanɔ eso?

⁶ Bibu Abraham bebe lə kase Awɔnisa Kenkɛ nlɛ bɔtɛyi nkə, “Se ófo Onanto ónɔ esoo, Onanto ənyə nkə úyifo utidi sɛɛ.” ⁷ Nyaso ele bə bínyə bitsyə lekpo biə mba nkpe bofokanɔ, mə ni Abraham eto bebi nɛ. ⁸ Awɔnisa Kenkɛ nyamə átɛyi itsyə nkə Onanto ebɔlɔ wə ku mba lenni Yudafo eto nti. Nyaso Awɔnisa Kenkɛ ábɛ Ditiki Sɛɛ nəmə letsyá útə Abraham nkə, “Eyɛ lə fə əsuə Onanto ebokpo betidi kenke atsyɔ.” ⁹ Abraham áfo ónɔ, nyaso bákpo wə atsyɔ nya ku mba kenke léfo bánɔ tsyá.

¹⁰ Ekudi te itə mba nsi nkpə lə afi əsuə, itsyise bawɔni bətsyə lə Awɔnisa

Kenkɛ əsuə bə, “Utsyúə saa ke lembut-syue asa nnya kenke bawɔni bákpe lə Afi eto Kukue kotoo, ekudi ebutəkəko wə.”

¹¹ Sitinti ekpa wuee bənkə Onanto eembu kuutsyúə saa nkə uyifo ɔsɛ eyɛ lə kase úyifo lə kɔfi komə əsuə eso, itsyise bawɔni bákpe lə Awɔnisa Kenkɛ əsuə bə, “Utidi wə ke díyifo ɔsɛ lə Onanto eto ənəmi eyɛ lə bofokanɔ əsuəə, wə hā luusiə nkpə nɛ.” ¹² Fɛɛ kɔfi komə ménfi kukətsyúə lə bofokanɔ əsuə. Bomu fe kase Awɔnisa Kenkɛ létɛyi, “Utsyúə saa ke leeyifo lə lesa saa nə kɔfi komə létɔ əsuə, ebusiə nkpə eyɛ lə nnya əsuə.”

¹³ Fɛɛ se Kristo léfiani ekudi lə bo disi esoo, úləkə bo utsyiko lə kɔfi komə eto ekudi əsuə, itsyise bawɔni bákpe lə Awɔnisa Kenkɛ əsuə bənkə, “Onanto eto ekudi ebutəkəko utsyúə saa wə boolo lə bofakasə lə uyi əsuə.” ¹⁴ Kristo éyifo nyamfo bə lə atsyɔkpokpo nnya Onanto létɛyi utsyə nkə yuutəkəko Abraham, lə itəkəko mba lenni Yudafo tsyá eyɛ lə Kristo Yesu əsuə, bə lə eyɛ lə bofokanɔ əsuəə, bo tsyá lə bofo Lɛwɔnɔ nə Onanto dítsyə kenye útsyə bo.

Letekɛke Ditsyúə Kpe Lə Kɔfi Ku Kenyetsyətsyə Eto Nti.

¹⁵ Mɔ bayimi, nla miə meefi ditsyəbi ditsyúə nkatesə ko bo diyi saa diyi eto nkpə bo bunsɪ. Lə betidi inuə átɔnɔ nya bási uyi lə ditiki ditsyúə əsuəə, mə nti eto kuutsyúə əmbə kusu laaba ni nye ufi kulesa okpe lə ni. ¹⁶ Kase inii, kenye ka Onanto dítsyəə, útsyə ke útə Abraham ku wə ubi. Nya lə Awɔnisa Kenkɛ eto Kukue əsuəə, Onanto méndi etiki ɔtɛyi nkə Abraham ku wə bebi. Lə ótɛyi nkə ku wə bebii, nyalɛ elɛ bote bə bebi bamə fui. Bomu nnya ótɛyi ni nkə wə ubi. Nya nyamfo lɛ bote nkə utidi ɔni kplo ɔnlɛ. Nya utidi əmə ni Kristo. ¹⁷ Lesa nə minlɛ bɔtɛyi ni bənkə, Onanto ákle kenye ku Abraham, nya útsyə kenye nkə wuuyifo lə ke əsuə. Nyalɛ lofa ana alɛ fosi ana ku awosi ətsyə lə nnya kama eto kɔfi ko Onanto díɛ Moses, embofo kenye ka Onanto lékle útsyə mfó bɔninsə. ¹⁸ Nya lə Onanto eto ətəsa nyamə ye lə kɔfi komə əsuəə, nyalɛ yinsiye lə wə kenyetsyətsyə

kamə əsuə. Fɛɛ inni nko ini. Bomu eyɛ lə Onanto kosate eto lefonə əsuə, nya úfi ətəsa nyamə útsyə kənyɛ útə Abraham nɛ.

¹⁹ Nyalɛ be ni kɔfi komə eto kutəkə kon? Bɛfi kɔfi komə báboko bə lə bunyə lesa nə ni lebuə, nya yuutsyə nko isu ese lefe nə Abraham eto ubi əmə luubə. Wə ini eso Onanto dítsyə kənyɛ kamə nɛ. Onanto eto batɔnkpe léfo kɔfi komə báboko bo eyɛ lə utidi wə nɣə lə bonko Onanto lə nti. ²⁰ Fɛɛ utidi lənti mensife, se ini wə ɔni əmə ke nɛ lesa saa buyifo eso. Nya wə ɔni əmə ni Onanto.

Kɔfi Ayenko Bo Bə Bunyə Kristo.

²¹ Bote yenlɛ bə kɔfi komə nɣə lə Onanto eto kənyɛtsyətɛsə əsuə? Owo lo, kulefe! Itsyise lə nnya ete kɔfi komə nkpe əsuəale bə kutə utidinini nkrəə, eni efe bə utsyuə saa ebuyifo lə kɔfi əsuə lə uyifo ɔsɛɛ lə Onanto eto ənəmi. ²² Fɛɛ Awɔnisa Kɛnkɛ eto Kukue átɛyi nkə kawunsiə kenke kpe lə lebuə eto əsuəale kalɔ, nyaso ətəsa nnya Onanto dítsyə kənyɛ útsyə nkə wu-utə betidi ba nkpe bofokanɔ lə Yesu Kristo əsuə, mə ni mba Onanto leefi kətə nɛ.

²³ Fɛɛ isu ese lefe nə bofokanɔ lə Kristo əsuə díbə, kɔfi komə éti bo kokpe fe mba bɛti bákpe banlabɛ lə diyo isu ese lefe nə Onanto luuləkə bofokanɔ lə Kristo bomfo oboko. ²⁴ Nyaso kɔfi komə ékabe bo, isu ese lefe nə Kristo díbə, bə lə buyifo basɛɛ lə Onanto eto ənəmi eyɛ lə bofokanɔ əsuə. ²⁵ Nya mɔmɔ se Kristo bofokanɔ díkəbə, kɔfi komə ensiabɛ bo.

²⁶ Mimblɛ kenke áfiani Onanto eto bebi eyɛ lə Kristo Yesu bofokanɔ əsuə. ²⁷ Mimba kenke léfo ntufɛsəfləsə eto lekpa nəmə bə lə biyifo bani ku Kristoo, bifi Kristo bekpe fe awu seka. ²⁸ Nyaso letekeke saa ensibə lə Yudanyə nye Grikinyə eto nti, lee ndomunyə nye nwə nsi lə wə əsuə əsuə eto nti lee osani nye usio eto nti. Itsyise mimblɛ kenke áfiani bani lə lɔniyifoyifo ku Kristo Yesu əsuə. ²⁹ Lə biyifo Kristo eto olee, itə bə biyifo Abraham eto kafo eto bebi, itə bə biyifo kənyɛ ka Onanto dítsyə eto mba luudi ke bikə.

4

¹ Lesa nə minlɛ bɔtɛyi ni bənkə, lefe nə ubi wə luudi wə anto eto bikə fɛ díyifo dikpɛfii, ubi əmə eyifo fe utidi wə ni ndomunyə seka. Itə bə lesa saa eyifo wə lele tsya fɛ. ² Lefe nə uni dikpɛfii, betidi kpe laabɛ wə kalɛ wə ku wə bikə ola isu ese lefe nə wə anto dítsyə. ³ Nko əmə ke ini itə bo əmə tsya lə bo sikpɛfi lefe, bɔkɛ lə awɔnɔ nya lɛkɛ lə kawunsiə eto əsuəale kalɔ fe ndomufɔ seka. ⁴ Fɛɛ se lefe nəmə léyoo, Onanto átsyese wə kosate eto ubi. Útə usio ále wə nya ɔkɛ lə Yudafo eto kɔfi kalɔ ⁵ bə lə ofo mə disi eto kayo utə mba nkpe lə kɔfi komə kalɔ bə lə bofiani wə Onanto kosate eto bebi. ⁶ Onanto aala nkə wələkə ote nkə wə bebi bini, nyaso ótsyese wə Ubi eto Ləwɔnɔ lə bo utu kəmiə katɛyi nkə, “Abba” eto kasɔ ni nkə, “Mɔ Anto!” ⁷ Nko ini bə lə Onanto esoo, ensini ndomunyə bio, bomu Onanto eto ubi wə luudi wə bikə.

Paulo Eto Nsusu Ələ Wə Lə Galatiafo Ɔsuə.

⁸ Lefe nə léfe mə, bíante Onanto, nyaso bíyifo ndomufɔ bitə əsuəale nya lenni Onanto eto ale. ⁹ Fɛɛ mɔmɔ əmə bimfi binyi Onanto nye mɔɔtɛyi minkə Onanto mfe nyi mii, beso belə biə biesin-klɛ bifi əsuə bitə kawunsiə eto awɔnɔ nnya ləmbə əsuəale saa? Beso belə biə biafiani mə ndomufɔ bio? ¹⁰ Nya bíləkə eyi ku afa ku lefe ku alɛ ətsyuə bitsyə nya biesu keyifo akpa ətsyuə lə nnya əsuə? ¹¹ Sikpi aalɛ mə kətə mi lə nnya əsuə. Nya yeeyifo mə fe keyifo ka mínyifo míntə mi kenke eyifo kebimba.

¹² Mɔ bayimi, nɛ mi lekpakpa miə bekasɛ mə lə beɛ mə. Itsyise mintsya te fe mi ke. Nya bíenyifo mə kabua saa. ¹³ Biokloma diyɛ tute nə mímbə mi ɔfɔ mfóo, se ini Ditiki Sɛɛ nəmə ete mímbə míntɛyi mii, əsuə tsya mánkɛ mə ale. ¹⁴ Itə bə kasɛ əsuə dítsyə mə ini bufi lékpe mə bulə nya díyifo mi boto kabɛ tsyaa, bianyani mə bitsyə nye bɛni mə. Bomu befo mə fe kasɛ biofo Onanto eto ɔtɔnkpe, nya bɛfo mə tsya fe kasɛ biofo Kristo Yesu əmə kosate. ¹⁵ Disuəyuə ku lelabi nə bɛtɛ mə lefe nəmfó, se yéfe mɔmɔ? Moofó nnya adansie budi katɛyi minkə, lə nnya

ete yoofɔ kusu butə eni bitateyi biə biəna mi ənəmi biləkə bitə mɛ fɛ. ¹⁶ Lee, se mɪnteyi mi ditiki nəmə eto ɔnukualɛ eso mɪmfiani mi olo?

¹⁷ Mba lɛsɛsə ənəmi lə mi əsuə, bɔwɛ ete banlɛ mi. Kusu ete banlɛ bɔbɛbɛ bə lə bəfə mi lə mɛ əsuə, bə lə bitsyi bɛwuninsə bifi mi əsuə bitə mə hā mate eso. ¹⁸ Elɛkɛ bə ənəmi sɛɛ utidi lə lesa sɛɛ eto buyifo əsuə titlu lə nsusu bo eso nkə weeyifo lesa nəmə lə lɛlɛkɛ. Nya ele bə itsyɛ nko lefe saa inni lə lefe nə minkpe mi lə ɔflo hā ete. ¹⁹ Mɔ bebi lala! Iyifo fe kase ambe laakɛ lə kalelefo eto bunə əsuə, nko ke minlɛ kanyi bunyə lə mi disi isu ese lefe nə muunyə miə Kristo eto ditsyabi edufə mi lə əsuə kenke nɛ. ²⁰ Lə mi ɔflo minkpe mɔmɔɔ, eni elɛkɛ itə mɛ tinti, nya mɔ ɔkɔɛ ta floma iləkə ete kase binte itə mɛ. Elɛ mɛ bulə tinti lə lɛkɔɛsi lə kase binte əsuə!

Etiki Itsyɛ Lə Hagar Ku Sara Əsuə.

²¹ Nla miə maato mimba lela biə kɔfi komə təkə mi kato etiki nyamfo, bɛnlɛ bɔnɔ kase kɔfi komə nɛ bɔteyi? ²² Kɔlɛ bɔteyi nkə, bebisaibi inuə lɛkɛ Abraham. Utute ni ndomunyəsio eto ole. Nya unuəfə eyifo diyo eto kusia ko bətə wə eto ole. ²³ Ubi wə ndomunyəsio əmə léle útə wə, bále wə fe kase osani ku usio ləəsiə kale ubi. Fɛɛ ubi nuəfə əmə ábɔ utsyi lə diyo eto kusia ko bətə wə əsuə wə ini ətəsa nnya Onanto lətɛyi útsyə lə lefe nə osani ku usio dímensibe kusu itə bolé.

²⁴ Asa nyamfo lɛ asa ətsyuə eto okle bote. Besio inuə bamfo nyə lə kɛnyeklekle koko ku kafɔfɔ eto kɛnyɛ. Mə ɔni ni Hagar, nya bebi ba óle, eyifo ndomufɔ, nya inyə itə kɛnyɛ ka bákɛ lə Sinai eto Kɔtini. ²⁵ Hagar wə nyə itə Sinai eto Kɔtini lə Arabia eto kasɔ əsuə, eyifo fe lekpa nə nɛ bote kase mmi eto Yerusalem ku mba nkpe lə wə kenke nsi ni ndomufɔ kokooko. ²⁶ Fɛɛ Yerusalem wə nkpe kato alɛ si ute lə wə əsuə əsuə. Wə ni nyə itə bo ambe nɛ. ²⁷ Itsyise Awɔnisa Kɛnkɛ eto Kukue átɛyi nkə, “Fə okonɔ, nyə disuəyua!

Fə usio wə dímanle tɔ ubi ənyə, fā ku disuəyua eto binəntu,

fə nwə dímənyə kalelefo eto bunə tɔ ənyə!

Itsyise usio wə wə usə dílɛkə nsusu lə wə əsuə, wə bebi ebufui baso usio wə nsi ku kusə lefe saa eto bale.”

²⁸ Nya mɔmɔɔ, mɔ bayimi, mi eyifo Onanto eto bebi eyɛ lə wə kɛnyɛ ka útsyə əsuə fe kase útsyə Isak eto kale fɛ bále wə. ²⁹ Lefe nəmfóo, nwə bále fe kase utidinini laale ubii, áti ubi wə bále eyɛ lə Onanto eto Lɛwɔnɔ əsuə kama nkə lə okpe wə bulə, nya nko ke insi inte mmi nɛ. ³⁰ Fɛɛ be Awɔnisa Kɛnkɛ eto Kukue nɛ bɔteyi? Kótɛyi nkə, “La ndomunyəsio əmə ku wə ubi lə bedu, itsyise ndomunyəsio eto ubi əmə əmbɔkɛ kediko saa ku diyo eto usio əmə eto ole lə mə anto eto bikə əsuə.” ³¹ Lə nyamfo esoo, mɔ bayimi, bunni ndomunyəsio əmə eto bebi, bomu diyo eto kusia komə eto bale buni.

5

Bisi Bɛkɛ Lə Kristo Eto Əsuə Eto Kalɔ.

¹ Kristo əlɛkə bo nkə lə busia lə bo əsuə əsuə. Nyaso biinyə kekleke, biəntə lə banyinkə mi bakpe lə kasɔ bə lə bisi befiani ndomufɔ bio.

² Bɛnɔ nyamfo! Mɔ, Paulo, nɛ mi bɔteyi minkə lə bítə bála mi leloo, nyaalɛ biənyə kutəkə saa lə Kristo əsuə. ³ Nsi nɛ mi ato bukə bio minkə, utsyuə saa ke lɔtɔnɔ bala wə lelo, nyaalɛ usi ufi kɔfi koko komə okle əsuə nya ele bə uyifo lə ko əsuə.

⁴ Mimba nɛ bokplatsya biə bieyifo basɛ lə Onanto eto ənəmi lə buyifo lə kɔfi komə əsuə, te biə biləkə mi əsuə bitsyiko lə Kristo əsuə. Nya biensi embunyə Onanto eto lefonə bio. ⁵ Bo alɛ, bo kusubebe ni bənkə Onanto ebuyifo bo basɛ lə wə əsuəale əsuə itsyise bófo Onanto eto Lɛwɔnɔ nəmə eyɛ lə bo bofokanɔ əsuə. ⁶ Lə buyifo bani ku Kristo Yesuu, bála utsyuə lelo o-o, bánla o-o, yenyifo kulesa. Lesa nə nso bofe ete ni bofokanɔ bo nɛ lə bo bətsyuə eto lelabi əsuə.

⁷ Kɔɔ békakplatsya tinti. Owɔe díti mi kusu nkə bientsyue ɔnukualɛ əmə koto?

⁸ Inni Onanto wə lékpadi mi oboko lɛtsyi mi nsusu ɔwuninsə nko. ⁹ Eyənkisəsa sɛkɛ ete baakpe lə nnamfowɔwɔ əsuə fɛ boataka. ¹⁰ Mifo nɔ miə Bonamute ebutə nkə boensiembofo kuutsyuə bamba

saa eto nsusu enso mo nle ha. Nya nwæ ke nle mi nsusu bõtsyi kawuninsæ tsyaa, Onanto ebunæ wæ koto kokooko. ¹¹ Mo bayimi, læ nnya ete minsi minle letsya bobekate betidi miæ ele bæ bala lelo kokooko, beso bensi banle me kama bõti? Læ nko ini, nyale mo letsyabebe itsyi læ Kristo eto ukpæ læ uyikabie æsuæ emboboko bulæ saa nkpæ. ¹² Nla miæ eni betidi ba nle mi nsusu bulæ bokpe sukosæ seto, læ bækæ æsuæ kula tsya ko ete læ elo!

¹³ Mo bayimi, bokpadi bákpadi mi báboko bæ bibæ bisia læ mi æsuæ æsuæ. Fæe mi busiæ læ mi æsuæ æsuæ, menyifo kusutætæ itæ mi abuyifoyifo. Bomuu, ele bæ bifi nnya læ mi bõtsyuæ bõwunsæko læ lelabi æsuæ. ¹⁴ Itsyise kofi komæ eto nnya konle bõteyi kenke ete ni bänkæ, “La fæ oyimitsyuæ fe kase faala fæ æsuæ.” ¹⁵ Fæe bekpe kobe kukõnõ bæ læ bæle asafimfi buyifo bõtsyuæ, kæmuæ bõtsyuæ kayimii, nyale biæbæ bõtsyuæ bõtsylosæ kalosæ.

Onanto Eto Læwõnõ Ku Utidi Eto Ditsyæbi.

¹⁶ Nya minle mi bõteyi ni nkæ bitæ læ Onanto eto Læwõnõ læ lete mi kase biusiæ nkpæ, læ itæ bæ bæye bõye læ utidi eto ditsyæbi eto asa nnya yænæ utidi kakpe æsuæ. ¹⁷ Itsyise lesa næ utidi eto ditsyæbi laala, nyæ læ lesa næ Læwõnõ laala æsuæ nya lesa næ Læwõnõ tsya laala, nyæ læ lesa næ utidi eto ditsyæbi tsya laala æsuæ. Asakpa ænuæ nyamfo eyifo balo læ bõtsyuæ æsuæ, nnya eto kaso ni bänkæ biembofo lesa næ ke biala buyifo. ¹⁸ Læ Læwõnõ næmæ nyenko mii, ete bæ binsibæ læ kofi komæ kalõ.

¹⁹ Lesa næ utidi eto ditsyæbi leeyifo akpa wuee. Diate ni ditsyæbi læ senõdi, asinsa yifoyifo ku akuensa yifoyifo, ²⁰ læ bæfiæ kpakpa ku læ sasilolo æsuæ. Kolo tsyætsyæ ku ndiæ diædiæ, kænænse ku kafe nyinsænyinsæ ku mo ale ha læ elekæ æsuæ. Nyamfo eesensæ betidi ku etsyukpa eto nti ²¹ yætæ kænæminse, sitekpe ku disuæyuæ bimba nyænyæ ku nyamfo eto kakle. Nle mi kælæ bõle læ nyamfo æsuæ fe kase minkakabõteyi læ lefe næ léfe mæ miæ betidi bæ leeyifo asa nyamfo eto kaklee, embunye kediko læ Onanto eto sekakediko!

²² Fæe Læwõnõ eto asa nnya laabo ketsyi ni æsuæ ni lelabi ku disuæyuæ ku diyuæ, disuætsyæ ku kafoekpe ku lelekæse ku asayifoyifo læ kusu sæe æsuæ ²³ ku æsuæ kaso bobokosæ ku æsuæ bumuæ kale. Kofi saa æmbæ nyæ læ asa nyamfo æsuæ. ²⁴ Nya mba ni Kristo Yesu eto balee, ébõsõ læ uyikabie æsuæ mæ æsuæ eto sinæ eto ditsyæbi ku nnya laale mæ okõe kænæ mæ kakpe læ lebuæ æsuæ, bálo. ²⁵ Nya se ini Læwõnõ næmæ æsuæ bõnyæ bunsii nkpæ, nyale bitæ læ busiæ nkpæ læ Læwõnõ næmæ eto lelabi æsuæ. ²⁶ Biæntæ læ bobesæ bo æsuæ kato, nye bunyæ oblo bokpe bõtsyuæ, nye bõsesæ ænæmi læ bõtsyuæ æsuæ.

6

Bewunsæko Bõtsyuæ.

¹ Mo bayimi, læ lebuæ æbæ léso utsyuæ ani læ mi ntii, ele bæ mi mba Onanto eto Læwõnõ nyenko tsyæsuæ ko wæ buæ bælo wæ bitsyæ bæ læ oyæ lebuæ næmæ buyifo. Fæe bebe mi disi kukõnõ bæ mi tsya mendufæ læ bulæ bomfõ eto okle kæmiæ. ² Bewunsæko bõtsyuæ læ bulæ æsuæ bæ eyæ læ nnya æsuæ, biõye læ Kristo eto kofi ko okpe mi æsuæ. ³ Læ utsyuæ ebu nkæ utsyuæ eto okle uni fe unni nkoo, wæ æsuæ ete onle bõwæ. ⁴ Ele bæ utsyuæ saa to wæ æsuæ obe. Læ unyæ nkæ elekæ, nyale wofo wæ æsuæ kato bobesæ læ nnya úyifo æsuæ, fæe inni bæ læ ufi nnya okatesæko ku utsyuæ bamba saa eto ale tsya. ⁵ Itsyise ele bæ utsyuæ saa tsyi wæ kosate eto bikæ.

⁶ Utidi wæ banle Ditiki Sæe næmæ bofokanõ botee, ele bæ wuntsya ufi asa sæe nnya kenke nkpe wæ usie ku wæ oteasa.

⁷ Kuutsyuæ saa manwæ wæ æsuæ. Itsyise kuutsyuæ saa embofo Onanto sibuki bubu. Lesa næ ke utidi laato, ni ke wæfæsæ næ. ⁸ Læ áto asa læ sinæ eto alasa æsuæ, asa nnya fuufæsæ ni ukpæ. Fæe læ áto asa læ Læwõnõ æsuæ, lesa næ fuufæsæ ni nkpæ manlo. ⁹ Boæntæ læ ani læ elo bo læ kasebuyifo æsuæ. Itsyise læ ani manlo boo, lefe ebubæ næ buufæsæ lesa næ bóto. ¹⁰ Nyaso se kusu nsi nkpæ boo, bitæ læ buyifo kasee butæ utsyuæ saa, enso kulaa ni mba buyifo loni ko læ bofokanõ læ Kristo æsuæ.

Lesæ Næ Lefe Itæ Bo Ni Nkpæ Fõfõ Siasia.

¹¹ Bebe awɔnisa kplɛ nnya mímfi mɔ kosate eto kɔni míwɔni mfo.

¹² Betidi ba nɛ mi bɔnyinkɛ kakpe bɛnkɛ bela alo mfó, mɛ ni mba laabesɛ ɛsuɛ kato lɛ ɛsuɛ eto asa ɛsuɛ nɛ. Beeyifo nyamfo lɛ betidi lɛ bayɛ mɛ bulɛ bokpe lɛ Kristo eto ukpɛ lɛ uyikabie eto Ditiki Sɛɛ nɛmɛ eso. ¹³ Mba laala alo mfó kulaa tsya entsyue kɔfi komɛ koto. Fɛɛ baala bɛ mi tsya la alo bɛ lɛ babesɛ ɛsuɛ kato bɛ mi tsya efi mi ɛsuɛ bekpe lɛ mɛ kɔfi kalɔ, bítɛ bála mi alo. ¹⁴ Mɔ alɛ, mensila miɛ maabesɛ mɔ ɛsuɛ kato enso lɛ ukpɛ wɛ Yesu Kristo díkpe lɛ uyikabie ɛsuɛ. Itsyise ɛyɛ lɛ wɛ ukpɛ lɛ uyikabie ɛsuɛ nya básɔ kawunsiɛ kamɛ lɛ uyikabie ɛsuɛ lɛ mɔ disi. Nya ɛyɛ lɛ Kristo ɛmɛ kɛ ɛsuɛ nya básɔ mintsya lɛ uyikabie ɛsuɛ itɛ kawunsiɛ mensile kulesa saa itɛ mɛ. ¹⁵ Bála utsyuɛ lelo o-o, bánla utsyuɛ lelo o-o, nnya mamfé. Bomu utidi fɔfɔ bofiani ni nnya lefé nɛ. ¹⁶ Onanto eto diyuɛ ku kamisɛ nyɛnyɛ lɛ disiɛko mba laayɛ lɛ kusu komfo ɛsuɛ lɛ mɛ nkpɛ, ku Onanto eto betidi kenke.

¹⁷ Fɛfɛɛ, kuutsyuɛ saa mensilosɛ mɛ ɔnwɛ, itsyise mɔɔ, bɛmɔ bia ntɛkɛ mɛ lɛ ɛsuɛ, lɛ bote bɛ Yesu eto ndomunyɛ mini.

¹⁸ Mɔ bayimi, nɛ bɔtɔ miɛ Bonamute Yesu Kristo eto lefonɛ lɛ disiɛko mimble kenke. Ibɛ itɛ.

EFESOFJ

Kukue Ko Paulo Lɛwɔni Útə Efesofɔ

¹ Mɔ, Paulo, wə ɛyɛ lə Onanto eto lelabi əsuə eso mini Kristo Yesu eto ɔtɔnkpee, mɔ nɛ kukue komfo bɔwɔni kətə mimba léfo Onanto bɛnɔ nkpe lə Efeso nya biyifo bani ku Kristo Yesu nya bietsyue wə etiki koto. ² Lə Boanto Onanto ku Bonamute Yesu Kristo lə befi mə lefonə ku diyuə bətə mi.

Onanto Aakpo Bo Atsyɔ Lə Kristo Eso.

³ Bitə lə bɔsɔ Onanto wə ni Bonamute Yesu Kristo eto Anto ani. Wə ni nwə dífi lɛwɔnɔ eto atsyɔkpokpo nya nkpe kato kenke útə bo, se buyifo bani ku Kristo eso. ⁴ Itsyise fɛ Onanto lə uyifo kawunsiə, wúuləkə bo utsyə koko nkə lə bubə buyifo bani ku Kristo, bə lə buyifo kenke ku mba əsuə lebuə ləmbəkɛ lə əsuə lə wə ənəmi. ⁵ Se Onanto laala bo esoo, wúutsyue utsyə koko nkə ɛyɛ lə bo lɔniyifoyifo ku Yesu Kristo esoo, lə bubə bofiani wə bebi. Nyamfo kon didi wə nsusu kokoko nɛ. ⁶ Lə nyamfo eso ele bə bɔtɛsɛ Onanto lə wə lefonə kplɛ nə úfi útə bo kafa faa ɛyɛ lə wə ubi lala əsuə eso. ⁷ Itsyise ɛyɛ lə Kristo eto kɔtɔ əsuə, búnyə bofo, nyamfo ni bə búnyə abua eto bufikatsyɛ. Nte Onanto eto lefone kplɛ eto okle ni nə úfi útə bo mfo. ⁸ Lefonə nə eto kakle ləmbə bɔtɛyi. ɛyɛ lə wə kobetete ku kase wə nsusu nyi lesa saa eso. ⁹ Útə bɔnɔ kasɔ ékpa wuee ketsyue kulakula ka bɛyifo bətsyə itə kə bolosə ɛyɛ lə Kristo əsuə. ¹⁰ Nyamfo ni bənkə lə lefe nəmə ayoo, bookpa eyifosa kenke bakɔ, lesa saa nə nkpe kato ku kasɔ nya boofi asa nyamfo kenke bakpe lə Kristo eto kalɔ.

¹¹ Onanto ətə lesa saa əbə itə fe kase óla. Nya Onanto díləkə bo nkə bofiani wə betidi ɛyɛ lə bo lɔniyifoyifo ku Kristo lə lesa nə útsyue útsyə taa kasɔ ketsyikokɔ kɛ əsuə. ¹² Nyaso bitə bomba ni betidi tute Onanto díkələkə útsyə kokoko bɔnlɛ kusu bobɛ itə Kristo, lə busiə nkpe bɔtɛsɛ Onanto eto diyənde. ¹³ Nya mi tsya léfiani Onanto eto betidi se bɛnɔ ɔnukualetiki

nəmə ini Ditiki Sɛɛ nəmə eto letsyabebe, be binyə bofo, itsyise bəfo wə bɛnɔ eso. Úfi Lɛwɔnɔ Kenke nə eto kenye ótɛyi útsyə nkə wootsyese bo, útsyə mi lekpo nkə biyifo wə bale. ¹⁴ Lɛwɔnɔ nəmfo ni nnya Onanto dífi óse uyi útə bo nkə bo tsya ebunyə asa nnya útsyə kenye útə mba ni wə bale kokooko. Uyisese əmfo lɛ bo bote bə Onanto ebutə bomba ni wə bale nyə kedikɔ lə wə. Bitə bɔtɛsɛ wə diyənde!

Paulo Áto Ola Lə Mba Léfo Kukue Komfo Eto Disi.

¹⁵ Lə nyamfo esoo, idu lə lefe nə míno miə bəfo Bonamute Yesu bɛnɔ, ku kase biala mba kenke díkafo Onanto eto Ditiki Sɛɛ nəmə banɔ, ¹⁶ maanye Onanto ani bɔsɔ lə mi disí. Maakloma mi lefe saa lə mɔ olatoto əsuə. ¹⁷ Nya maato Onanto wə ni Bonamute Yesu Kristo eto Anto, ɔkenkenyə kenke miə utə mi wə Lɛwɔnɔ nə luutə bitsyə ənə nya lə uləkə Onanto əmə ote mi, bə lə bete wə kukɔnɔ. ¹⁸ Nya maato wə minkə lə ɔsini mi ənəmi, bə lə binyə nnya eso ókpadi mi óboko nkə lə bibə bete kusubebe ko eso ókpadi mi ku kase atsyɔkpokpo itə mba ni wə balee, lefo koya ¹⁹ ku kase wə əsuəale kplɛ nyamə nɛ keyifo kekɛle lə bomba léfo wə bɔnɔ əsuə. Nya əsuəale nyamfo, nnya nɛ keyifo lə boo, lekateko wə əsuəale kplɛ nyamə, ²⁰ nnya úfi ótakasə Kristo utsyiko ɔkɔmə úbə nkpe nya úfi wə útsyə lə wə kodiani lə kato kenke. ²¹ Mfó Kristo nsi ɔnlɛ seka budi nya kato eto sekadidi saa ku kasɔ mfo eto əsuəale saa əsuə ku əsuəale bamba saa nkpe wə kalɔ. Wə diye teke kato əsuəale saa ku sekakedikɔ saa lə kawunsiə kamfo ku nka nsi luubə. ²² Onanto éfi lesa saa ókpe lə Kristo eto akpa kalɔ nya úfi wə útə bafokanɔfɔ eto etsyukpa kenke fe asa kenke eto Onamute wə nso kenke. ²³ Bafokanɔfɔ bamfo ni Kristo eto əsuə nnya díte ɔflo kenke, nya Kristo tsya ni nwə ləetə asa nnya kenke laaflo kalo.

2

Onanto Díte Nkə Binyə Nkpe ɛyɛ Lə Kristo Əsuə.

¹ Koo se béta bibu nya bíyifo lebuwa itsyi læ mi koto mentsyuamentsyue əsuə esoo, bíyifo fe betidi ba díkpe læ læwɔnɔ əsuə. ² Lefe nəmfoo, básia nkpə fe kawunsia bua kamfo eto nkpəsiasia seka. Bítəkəko əsuəale nnya nle difule kato eto seka budi eto kama. Wə ni læwɔnɔ nə nle keyifo mɔmɔ læ mba leni bæ bembutsyue Onanto koto. ³ Lə sitintii, bomblə kenke ətsyə fe mə nya búsiə nkpə læ bo alasa əsuə, læ kase ínɔ itə bo əsuə eto sinə ku nsusu seka. Ditsyəbi nəmfo ləkə læ bo eso Onanto dínyə ɔblɔ ókpe bo, fe kase únɔ ókpe kawunsia eto betidi kenke, únə mə koto nɛ. ⁴ Fɛɛ se Onanto eto kaminsənyənyə itə bo mfui nya kaseko læmbə læ lelabi kplɛ nə onkpe utə bo esoo, ⁵ se búkpə læ læwɔnɔ əsuə læ bo abua yifoyifo esoo, útə busikli búbə nkpə ku Kristo. Nya eyɛ læ Onanto eto lefonə əsuə, búnyə bofokətə nɛ. ⁶ Se buyifo bani ku Kristo Yesu esoo, ótakasə bo únɔnsə ku wə, nya útə buudi seka ku Kristo læ kato. ⁷ Onanto éyifo nyamfo nkə læ ufi ote mba luubə kama kenke wə lefonə nə læmbə bokatesəko ku kulesa saa ku wə kafoəkpe læ kase únɔ bo kaminšə læ Kristo Yesu eso. ⁸⁻⁹ Itsyise eyɛ læ Onanto eto lefonə eso bínyə bofokətə, se béfo wə bɛnɔ eso. Nya inni læ mi kosate eto kulesa saa eto buyifo eso. Bomu iyifo Onanto eto ətəsa nnya úfi útə bæ læ kuutsyue saa læ ɔyɛ əsuə kato bobesə læ nnya əsuə. ¹⁰ Onanto díyifo bo ku wə kosate eto ani nkə læ buyifo bani ku Kristo Yesu nkə læ busiə kasɛ yifoyifo eto nkpə bo wə kosate lelɔ utsyə nkə bubə busiə.

Kristo Éfi Betidi Kenke Óko Beyifo Bani.

¹¹ Bekloma biə bíambɔ bitsyi læ Yudafɔ əsuə, bomu bále mi fe betidi ba lenyi Onanto. Yudafɔ eyifo mba laala alo, nya baaka mi bafɛfɛ bæ betidi laanla alo. Fɛɛ sitintii, mba laala alo eeyifo əsuə eto sinə eto lekpa nə betidi leefi ani keeyifo. ¹² Bekloma biə læ lefe nəmfoo, bínyə kəsɛsɛ læ Kristo ɔflo nya bíyifo bafɔ nya bíenyifo Onanto eto betidi ba úləkə fe kase Yudafɔ. Nya bíanke læ kenye ka Onanto lékle ku wə betidi ku asa nnya eto kenye útsyə ku mə. Nya isi enso ni bæ kusubebe kukutsyue saa manke mi itə

kulesa nya Onanto saa tsya manke mi. ¹³ Fɛɛ mɔmɔ, eyɛ læ Kristo eto ukpə wə úləkə læ disi əsuə, bóokpa mi mba dínyə kəsɛsɛ kɔ tsya bíbə bíyifo bani ku Kristo Yesu.

¹⁴ Itsyise Kristo kosate léboko diyuə læ bo nti læ lefe nə eto lefe únə lóniyifoyifo óboko Yudafɔ ku mba lenni Yudafɔ nti. Nya úfi wə əsuə óba kekisi ka nte fe ofati wə ləkə læ mi nti úləkə. ¹⁵ Úləkə Yudafɔ eto kɔfi ku mə akpayifoyifo lenti eyɛ læ mə nkpə bo úsiə læ əsuə eto sinə əsuə bæ læ ɔkɔ akpa ənuə nyamə beyifo mə utidi fɔfɔ ɔni bæ læ beyifo bani ku wə, itə læ diyuə læ dibə læ mə nti. ¹⁶ Eyɛ læ Kristo eto ukpə wə úləkə læ uyikabie əsuə, ókpla kədiə ka ləkə læ akpa ənuə nyamə eto nti. Nya eyɛ læ ukpə əmə əsuə, ótsyasə betidi akpa ənuə bamə eto nti béyifo utidi ɔni nya úyifo mə bani ku Onanto. ¹⁷ Nyaso se Kristo díbə, óbe diyuə eto Ditiki Sɛɛ letsya útə mi betidi ba letsyonko Onanto ku bomba læfi wə. ¹⁸ Eyɛ læ Kristo əsuə nnya bo akpa ənuə nyamə kenke, Yudafɔ ku mba lenni Yudafɔ eyɛ læ læwɔnɔ Kenke əsuə, bofo buńyə læ Anto Onanto eto ənəmi.

¹⁹ Nyaso mimba lenni Yudafɔ ensini bafɔ ku bayekusutidi bio. Biyifo betidi bani ku mba ni Onanto eto bebi, ku bəməmbi læ wə diyo eto betidi nti. ²⁰ Mi tsya eyifo fe ofati wə báto bətəkə kekke læ ketsyikokɔ eto leba nə batɔnkpe ku bənyeləkətidi lékpe læ kasɔ nya Kristo Yesu kosate ni oseke əmə. ²¹ Wə ni utidi wə ləkɔbe diyo nə báto bətəkə mfó eto akpa nnya kenke ɔkɔ, nya útə léfiani Onanto eto kedikətəkɔ kenke. ²² Nya læ mi lóniyifoyifo ku wə, balɛ mi tsya booto fe diyo kako ku mi bətsyue bæ læ befiani kəsiəkɔ itə Onanto eyɛ læ wə læwɔnɔ nəmə əsuə.

3

Paulo Éfi Ditiki Sɛɛ Nəmə Úsuko Betidi Ba Lenni Yudafɔ.

¹ Lə nyamfo esoo, mɔ, Paulo, wə bakpe læ Aba eto diyo læ Kristo Yesu eto disi læ mi mba lenni Yudafɔ esoo, maato ola kətə Onanto. ² Sitintii, mfo nno miə bíɔnɔ kase Onanto læ wə lefonə əsuə, dífi

keyifo kamfo ókpe me læ kóni nkæ nyifo itæ mi kasε eso. ³ Fe kase mínkawóni kliminti míntsyese mii, Onanto ælækæ wæ ketsyue ka úyifo ókulaa, óte me. ⁴ Læ bekla kukue komfoo, biunye kase mino akulasa nnya nkpe læ Kristo æsuæ kaso. ⁵ Koo Onanto mæntæ kawunsiæ eto betidi te akulasa nyamfo. Fεε mómoo, útæ eye læ wæ Lεwóno æsuæ úlækæ asa nyamfo ótæ wæ batónkpe kenke ku wæ bonyelækætidi. ⁶ Asakulakula nyamæ ni bæ útæ nkæ eye læ wæ Ditiki Sεε næmæ æsuæ, mba lenni Yudafó tsya æbæ báfiani mba leedi Onanto eto bikæ ku Yudafó, bákó beyifo æsuæ eto uyi oni, bonyæ kedikó læ kényetsyætsyæ ka Onanto dítsyæ eye læ Kristo Yesu æsuæ.

⁷ Onanto éyifo me wæ Ditiki Sεε næmfo eto uyifoyifo eye læ wæ ætæsa nnya úfi útæ me læ wæ æsuæale æsuæ eso. ⁸ Mò nwæ ni ófεfε kenke minso læ mba léfo Onanto bánó ntii, ætæ eye læ wæ lefónæ æsuæ mfi wæ Ditiki Sεε fokoya nε nkpe læ Kristo æsuæ mbe letsya ntæ mba lenni Yudafó. ⁹ Nya læ nyifo betidi læ bonyæ kase ele bæ befi Onanto eto akulasa eto ketsyue beyifo keyifoo, Onanto wæ ni nwæ díyifo asa nnya ta, éfi wæ akulasa nyamfo ókula taa læ lefe kokoko næ léfe æsuæ. ¹⁰ Itæ læ baye læ bafokanfó æsuæ bælækæ Onanto eto kobe ateate kpæ nyamæ bate kato eto batónkpe ku bæsuæalenyæ ba nle seka budi læ kato eto kawunsiæ. ¹¹ Nyamfo eyifo ketsyue manlo ka Onanto díyifo útsyæ taa kokoko. Mómoo, útæ ketsyue kamfo æbæ itæ eye læ Bonamute Yesu Kristo æsuæ. ¹² Læ lóniyifoyifo ku Kristo se bófo wæ bóno eso, ókpe bo nkæale bæ bonyi bófi Onanto læ bokakase æsuæ. ¹³ Nyaso nle mi lekpa kpa minkæ læ kanyi ka minle bunyæ læ mi kénye eso, mæntæ læ elo mi ani itsyise biunyæ kutækæ læ nnya æsuæ.

Kristo Aala Bo.

¹⁴ Fe kase minle bótéyii, nyamfo eso maase akonki kato ola læ Anto æmæ eto ænæmi nε. ¹⁵ Wæ óflo asa nnya kenke nkpe kato ku kaso laafo mæ diye ketsyiko. ¹⁶ Nle ola boto miæ Onanto læ utæ wæ Lεwóno læ difi ni æsuæale næ nkpe læ wæ diyænde næ léba lékpoo, læ didufæ læ mi ketu kæmiæ ke. ¹⁷ Nya nle bóto tsya miæ Kristo læ uyifo wæ kæsiækó læ mi ketu kæmiæ eye læ

bofokano æsuæ nya læ mi lelabi eto keyudu læ kedufæ læ kaso keklege fe kase kuyi eto kale leeyifo nya læ dimuæ ale, ¹⁸ bæ læ mi ku mba léfo Onanto bánó kenke læ binyæ æsuæale læ benó kase Kristo laala mi kaso, lelabi næ leba lenkpo, lεye letsyo, lebe kato fanloo nya letsyo disu kaso tsya. ¹⁹ Nya læ bibæ bete Kristo eto lelabi næ biembofo kaso bóno kalosæ bæ læ Onanto eto dítsyæbi næmæ læ diyi mi æsuæ kenke.

Paulo Átesæ Onanto.

²⁰ Onanto eto æsuæale ni nnya nle keyifo læ bo æsuæ. Woafó lesa saa næ lefe itæ bo buyifo kætæ bo enso kase boató nye boebu disu ketsyiko kulaa tsya. ²¹ Átesæ itæ Onanto læ bafokanfó nti eye læ Kristo Yesu æsuæ itæ lefe saa ku idu mómoo isu manlo manlo! Ibæ itæ.

4

Kristo Itæ Nkæ Bafokanfó Kenke Yifo Bani.

¹ Nyaso mó nwæ nlabe læ diyo, se meeyifo Bonamute eto keyifo eso, nle mi kóle bóle minkæ bisia nkpe bo læflo bokate ko bokpadi bo Onanto lékpadi mi. ² Bebokosæ æsuæ kaso lefe saa, biyuæ buεε ku læ bæke disuætsyæ. Bilækæ mi lelabi bete bætasyuæ ku læ bæke dibusæ bitæ mi bætasyuæ. ³ Bekplatsya læ biyifo lesa saa læ kénye kani æsuæ fe kase Lεwóno Kenke næmæ dífi mi ókó, læ bisia nkpe læ diyuæ æsuæ. ⁴ Æsuæ ani ku Lεwóno lóni ete nkpe fe kase kusubebe kóni hã nkpe mi nya ini nko eso Onanto lékpadi mi nε. ⁵ Onamute oni ku bofokano bóni ku ntuflesæflæsæ eto lekpa lóni tsya ete nkpe. ⁶ Nko ini bæ Onamute ku Anto oni ete nkpe itæ betidi ba kenke nya uyifo asa kenke eto Onamute, weeyifo keyifo kaye læ bo æsuæ nya onkpe læ bomble æsuæ.

⁷ Nya ætæsa nnya únæ kafo útæ bo utsyue saa, akate ko kase Kristo díte. ⁸ Nyaso Awónisa Kenke eto Kukue letéyi nkæ, “Se óbe úsu kato fanlofanloo, ókpa mba kpæ úlækæ utsyiko læ sidomu æsuæ úsuko. Nya úsie ætæsa útæ betidi.”

⁹ Nya se bátéyi bæ óbe úsu kato fanlofanloo, nnya kaso nkpe? Nnya kaso ni bæ tutεε, óyifæ úbæ taa kawunsiæ kamfo eto

kasɔ ke. ¹⁰ Nya utidi ɔni əmə leyifə úbə kasɔ, wə ke disi óbe úsu kato fanlofanlo nɛ, oso utsyuə saa nya ófo unsi læ lesa saa əsuə læ kato ku kasɔ kenke. ¹¹ Wə ni nwə dísiə ətəsa útə utidi saa nya úləkə bətsyuə báfiani batɔnkpe nya bətsyuə tsya lefiani bənyeləkətidi, nya bətsyuə tsya lefiani mba laabe Ditiki Sɛɛ nəmə letsya, bətsyuə ni mba laale bafokanɔfɔ ola, nya bətsyuə lefiani bateasa. ¹² Úsie ətəsa nyamfo útə nkə læ ufi ɔlɔ Onanto eto betidi utsyə bə læ ufi ɔlɔ bafokanɔfɔ utsyə læ beyifo wə keyifo, nya yəkɔ ku nyamfoo, læ ufi əsuəale okpe Kristo eto əsuə nnya ni bafokanɔfɔ eto ditsyukpa nəmə. ¹³ Onanto éyifo nyamfo nkə læ bomblɛ læ bubə buyifo bani læ nnya bofo bɔnɔ əsuə, ku læ bubə bote Onanto eto Ubi əmə. Lə bubə bobɛ bɔfɔ butsyə fe Kristo nya læ wə ditsyəbi nəmə kenke læ leba didufə bo læ əsuə butsyə fe wə ke.

¹⁴ Nya boensi embutsyə fe bekpefi ba eto nsusu dímambe, ba asatete fɔfɔ saa nte fə ufiebi wə laasɔ keke mə kesuko sɛtɔ ku kama, nya bidiabidia eto bateasa laawɛ mə kakpe læ mə nsusu bua əsuə. ¹⁵ Lə nyamfo eto kɛnyɛ, bə læ bɔtɛyi ɔnukuale læ lelabi əsuə, bubə bobé læ kusu saa əsuə fe Kristo wə nwə ni bo disi. ¹⁶ Wə ləkɔbɛ utidi eto uyi əmə kenke eto ntsyakɔ ku kate kenke ɔnlɛ ɔni, itə bə utidi eto uyi əmə kenke eeyifo keyifo læ kusu əsuə, kabé kafɔ kawunsə læ lelabi əsuə.

Bisiə Nkpə Fe Onanto Eto Bebi Seka.

¹⁷ Nlɛ mi kɔlɛ bɔlɛ læ Bonamute eto diye əsuə minkə biensisiə nkpə fe mba lenyi Onanto, ini asa bimba hã eto disi beebu. ¹⁸ Nya mə nsusu nkpe læ ketuntu əsuə. Nya bəmbə kedikɔ saa læ Onanto eto nkpə bo wəətə əsuə, itsyise benyi nnya kulesa kon tsya, nya bankpe letotidi. ¹⁹ Benyi kofani nyaso asa buayifoyifo eto kama hã bəətəkəko. Nya baasesə ənəmi læ asa nnya laabiasə əsuə eto sinə saa eto buyifo əsuə.

²⁰ Bebe, inni nyamfo eto okle békase bitsyi læ Kristo əsuə. ²¹ Mɔ éfi nnya minkə bɛnɔ asa itsyi læ wə Ditiki Sɛɛ nəmə əsuə. Nya fe mba ntəkəko wə kamaa, bəte mi ɔnukualetiki nnya nkpe læ Yesu

əsuə. ²² Beyani ditsyəbi koko eto nkpə bo bisiə, nə ditə bisiə nkpə bo eto okle bisiə léfe. Asa nyamfo díkawɛ mi kakpe nya bıkətəkəko əsuə eto sinə eto eyifosa eto nkpə bo laabiasə utidi eto nkpə. ²³ Betsyi mi ketu ku nsusu bəwuninsə læ biyifo bafɔfɔ. ²⁴ Nya bifi ditsyəbi fɔfɔ nə báyifo læ Onanto eto ditsyəbi əsuə nya weeyifo asa læ kusu ko diyifo kenke bekpe fe awu.

²⁵ Nyaso bɛyɛ sidia bɔtɛyi. Utsyuə saa tɛyi wə ɔyimitsyuə ɔnukuale itsyise bo nti eto utsyuə saa ləkɔ buyifo Kristo eto əsuə. ²⁶ Lə ənyə ɔblɔ, məntə læ fə ɔblɔ əmə læ okpa fə okpe læ lebuə əsuə nya məntə læ kofɛ læ kudufə fə diyɔ ku ɔblɔ. ²⁷ Biəntə Obonsam kusu saa. ²⁸ Utidi wə leeyuu, sinkli ɔyɛ buyu læ ufi wə ani uyifo keyifo sɛɛ læ ɔkɛ lesatsyuə nə ofo bufi kawunsəko bakombo.

²⁹ Biəntə læ ditiki bua saa læ lebo ditsyi læ mi kɛnyɛ, bomu bidi etiki nnya lɔwunsəko utidi lɔ wə utsyə, læ iyifo lɛwunsəkobi itə mba lenɔ nnya. ³⁰ Biényifo kulesa nə lembutə Lɛwɔnɔ Kɛnkɛ nyə disuəyuə. Itsyise Lɛwɔnɔ Kɛnkɛ befi bətsyə mi lekpo nə lete bə nə Onanto ebofo mi læ nkpə læ diyi fɛfɛ nəmə əsuə. ³¹ Biəntə lefonfi lɛkɛ læ mi əsuə, biləkə ɔblɔ kekkeke ku lefonyi bitsyiko læ mi akɔəsi. Biləkə læ mi nti kudukpokpo bimba, betidi eto diebiasəbiasə ku nsusu bua saa kenke fifi læ utidi əsuə. ³² Lə nnya kɛnyɛɛ, bitə læ mi bətsyuə eto asa læ ɛlɛ mi kaminsə læ biyifo kafo ɛkpe bitə bətsyuə. Bifi abua bətsyɛ bətsyuə fe kase Onanto tsya dífi mi ale ótsyɛ mi ɛyɛ læ Kristo əsuə.

5

Bisiə Nkpe Bo Lɔkɛ Onanto Ɔkɔɛ.

¹ Se biyifo Onanto eto bebi lala esoo, ele bə bekplatsya læ bitsyə fe wə. ² Biləkə lelabi betɛ læ mi nkpəsiəsiə əsuə fe kase Kristo laala bo nya úfi wə əsuə fe kedi ka laanyi fififi útə Onanto læ bo disi. Nyamfo eyifo keditətə ka laakpe Onanto disuəyuə.

³ Se biyifo Onanto eto betidi esoo, yensile bə bakpo sɛsɔnɔdi ku asinsayifoyifo saa nye kunəkpə eto diye ko læ mi nti. ⁴ Nko ke yensile bə bɔtɛyi kulesa butsyiko læ asinsa əsuə ku akɔensa nye amumusa

əsuə. Bomu ele bə bufi leninsɔ butə Onanto. ⁵ Itsyise mi kosate yi biə utidi wə kee ni ɔsɔnɔdi nye leeyifo asinsa nye nkpe kunəkrəə, embunyə kedikɔ lə Kristo ku Onanto eto sekakedikɔ kəmiə. Lə ɔnukualɛ əsuə, kənənsɛ lə asa əsuə akateko sifiəsumu.

⁶ Biəntə lə kuutsyuə saa lə ɔwɛ mi okpe ku etiki bimba saa, itsyise asa nyamfo eto kakle eso Onanto eto lefonyi looba lekpo lə mba nkpe letotidi əsuə nɛ. ⁷ Nyaso mi ku mə mamfloma ani bətsyuə lə mə eyifosa əsuə.

⁸ Itsyise kɔɔ, bəkɛ lə ketuntu əsuə, fɛɛ mɔmɔɔ, se bɪkafiani Bonamute eto betidi esoo, bifi bekpe lə diyənde əsuə. Nyaso bisia nkpe fe betidi ba nkpe lə diyənde əsuə, ⁹ itsyise awɔnsa nnya laabɔ ketsyi lə betidi ba nsi nkpe lə diyənde əsuə ni asa sɛɛ buyifo, asa buyifo lə kusu əsuə ku ɔnukualɛ tɛyiteyi. ¹⁰ Bekplatsya lə bekase asayifoyifo nnya laakpe Bonamute disuəyuə. ¹¹ Biankɔ ani ku mba eto eyifosa nsi nye lə ketuntu nnya laambɔ awɔnsa saa əsuə. Bomu biləkə mə bete. ¹² Itsyise iyifo afanisa tinti bə bedi etiki itsyiko lə eyifosa nyamfo eto okle əsuə lə kabiɔbiɔ əsuə kula tsya. ¹³ Nya lə bələkə asa nyamə kenke lə diyənde əsuə batée, ete boonyə mə ditsyabi nəmə kosate wuee nɛ. ¹⁴ Itsyise lesa saa nə bələkə batee lekplee, aabɔ bəənyə lə diyənde əsuə. Nyamfo eso baateyi bə,

“Sankli fə nwə nɛ selabe,
taka etsyi ɔkɔmə əbə,

lə Kristo lə uyənde okpo fə lə əsuə.”

¹⁵ Nyaso bebe sinini kase binsi nkpe. Biənsia nkpe fe betidi ba lenyi kobe. Bomu bisia nkpe fe betidi ba nyi kobe. ¹⁶ Biyifo kusu kɔ ditu mi mfo eto keyifo kukɔnɔ, itsyise asa buayifoyifo lə lefe nə bonkpe mfo əbə ebe kato tinti. ¹⁷ Le nyasoo, bienyifo mi əsuə fe betidibuki. Bomu bəbɛbɛ lə bete asa nnya Bonamute əmə laala nkə biyifo. ¹⁸ Biənnə nte bikpə itsyise nyamfo akpe mi lə abuayifoyifo əsuə. Bomu bitə lə lɛwɔnɔ kɛnkɛ lə lefo disia lə mi kenke. ¹⁹ Nya bifi Awɔnisa kɛnkɛ eto Kukue eto əsə eto etiki, ku atese eto əsə, ku bɔfokanɔ eto əsə bidinko mi bətsyuə etiki. Nya bifi atese eto əsə ku əsə

minimini bətəsə Bonamute lə mi akɔəsi. ²⁰ Bəsɔ Boanto Onanto ani lefe saa lə lesa saa əsuə ɛyɛ lə Bonamute Yesu Kristo eto diye əsuə.

Usə Ku Usiə Eto Nkpesiəsia

²¹ Bebokosə mi əsuə kasɔ bitə bətsyuə fe kase biebu Kristo seka.

²² Besio bokosə mə əsuə kasɔ bətə mə kosate eto bəsə fe kase baabokosə əsuə kasɔ kətə Bonamute əmə. ²³ Itsyise usə ni disi utə usiə fe kase bafokanɔfɔ eto ditsyukpa eto disi ni Kristo. Ditsyukpa nəmə ni Kristo eto əsuə eto sinə nya Kristo kosate əmə ni se Ofomfokətə. ²⁴ Lə nyamfo esoo, fe kase bafokanɔfɔ eto ditsyukpa nəmə lebokosə əsuə kasɔ ditə Kristoo, nko ke ini bə bəsiə tsya bokasə mə əsuə kasɔ bətə mə bəsə lə lesa saa əsuə nɛ.

²⁵ Bəsə, bela mi bəsiə fe kase Kristo léla bafokanɔfɔ eto ditsyukpa nəmə nya úfi wə nkpe útə lə ni disi seka. ²⁶ Úyifo nyamfo lə ufi uyifo bafokanɔfɔ eto ditsyukpa nəmə kɛnkɛ utə Onanto lə lefe nə eto lefe úflə ni ku wə ditiki fe ntu ókpasə. ²⁷ Waanla nkə keni kukətsyuə saa lə kələ ni kukalebe saa lə kakpɔtsyi, nye lə keni kukətsyuə saa eto okle lə kətəkə lə ni. Ola nkə lə bafokanɔfɔ eto ditsyukpa nəmə lə diyifo kɛnkɛ, bənnəyə kabiakɔ saa lə ni. Lə balokosə ni kukɔnɔ fe befi ni babɔnko lə wə ənəmi. ²⁸ Mmə ke ele bə bəsə la mə bəsiə fe kase baala mə kosate eto əsuə eto sinə nɛ. Nya osani wə laala wə usiə, wə kosate ɔnlɛ bola. ²⁹ Kuutsyuə saa eenyifo wə əsuə eto sinə disiale. Bomuu, waalɛ se ola bə lə sɛkɛ ale, fe kase Kristo leeyifo kətə mba bafokanɔfɔ eto ditsyukpa nəmə. ³⁰ Itsyise wə əsuə eto lekpa buni butə wə. ³¹ Fe kase Awɔnisa kɛnkɛ eto Kukue lɛteyi nkə, “Lə nyamfo eso osani du lə wə anto ku ambe ɔflɔ usu ɔkɔ ku wə usiə nya mə inuə bamə loofiani əsuə eto sinə sɔni.” ³² Kasɔnɔnɔ ka letsyoo, abio kakpe lə ditiki nəmfo kəmiə. Mɔ éfi nnya fe Kristo ku bafokanɔfɔ eto ditsyukpa əsuə, banlɛ etiki budi ketsyiko. ³³ Fɛɛ ɛlɛ etiki budi ketsyiko lə fintsyə əsuə. Nya ni bə, ele bə mi utsyuə saa la wə usiə fe wə əsuə, nya usiə saa tsya lə ubu wə usə.

6

Bisiā Nkpe Bo Diñyā Itā Bebi Ku Antomā.

¹ Mi bebi, bitsyue mi antomā ku ambemā koto fe kase enye le Kristo eto kusu əsuə itsyise nnya ni lesa nə letsye bə biyifo nē. ² Kɔfi kpekpe tute ko kənyetsyətsyā nkpe ni bənkā, “Bu fə anto ku fə ambe.” ³ Isukosə eteyi nkə, “Bə lə elekəko fə lə əsiā nkpe kəntsye lə kaso kamfo əsuə.”

⁴ Antomā, biankpe mi bebi leblofi. Bomuu, bikulesə mə lə binə mə ku kələləle eyē lə Bonamute eto bofokanɔ eto kusu əsuə.

Ele Bə Bisiā Nkpe Kukɔnɔ Ku Mi Banamute.

⁵ Ndomufɔ, mimba leeyifo betidi bamba eto nyifoo, bebokosə əsuə kaso lə bitsyue mi kaso mfo eto banamute koto itsyi taa mi ketu kəmiə fe kase bietsyue Kristo eto ditiki koto. ⁶ Bienyifo nko lə lefe nə mə ənəmi ntəkə lə mi əsuə bə lə batesə mi eso bomuu, bifi mi əsuəale kenke biyifo lesa nə Onanto laala, fe Kristo eto ndomufɔ. ⁷ Biləkə kafo faa biyifo keyifo fe Bonamute əmə bənle ke buyifo kətə seka, nya inni utidinini saa. ⁸ Bekloma biə Bonamute ebofo utsyue saa kayo, ndomunyə feni o-o, nwə nsi wə əsuə əsuə feni o-o eyē lə keyifo sɛɛ ka feeyifo kumə.

⁹ Banamute, mi tsya yifo nkomə ke bitə mi ndomufɔ. Biankpe mə sikpi, itsyise biyi biə nwə ni mi ku mə Onamute əmə kpe kato. Waambe utidi eto ənəmi lə etiki bola kələkə əsuə.

Bifi Ləwɔnɔ Kenke Eto Bemake Bikakpɔ Lema.

¹⁰ Lə kalosəkɔɔ, kase biyifo bani ku Bonamute, lə isi ɛkɛ ale beso eyē lə wə əsuəale kplɛ nyamə əsuə. ¹¹ Bekpe mi bemake kenke bia Onanto dītə mi bə lə befo buñyā kekleke lə Obonsam eto awesu bua nyamə əsuə. ¹² Itsyise inni bo kuu betidi nle bəkpɔ. Bomu bo ku awɔnɔ bua eto əsuəale, ləwɔnɔ eto əsuəale eto baka, kawunsiə tuu kamfo eto əsuəale eto baka, ku asa buayifoyifo eto baka ba nkpe kato eto əsuəale bənle bəkpɔnko. ¹³ Lə nyamfo esoo, bifi Onanto eto bemake kenke bekpe. Bə lə diyi bua nəmə əbə

ditu mii, biofo buñyā kekleke kakpɔ lema nəmə isu kalosəkɔ, nya lə əsuəale lə isi ibu ɛkɛ mi lə əsuə.

¹⁴ Nyaso biñyā kekleke! Bifi ɔnukuale eto Ditiki Sɛɛ nəmə bekle nkɛ fe abɔsu lə bifi kasɛyifoyifo biti fe akɔsibi eto situ eto etisa. ¹⁵ Ditiki Sɛɛ nə ləənə diyue kabokoo eto bətɛyi, lə diyifo mi afɔkpa nya biokpe bisu lema. ¹⁶ ɛwunsə lə nyamfo əsuə, bifi bofokanɔ bɛlɛ lə ani lə idi lesa nə loota mi əsuə lə lema. Itsyise nnya ni lesa nə loofɔ itə mi lə olontidi əmə ata mi wə kabe ka nte fe ute wə nle bunyā fla fla fla nya yaninsə ute əmə. ¹⁷ Nya bifi situ eto lemankpakpa nə ni Onanto eto nkpe bofokətə biti lə disi ku Onanto eto ditiki nə ni kalande nə Ləwɔnɔ dītə mi bɛlɛ kekleke lə kɔni. ¹⁸ Bikato ola lefe saa kətə Onanto. Bətɔ Onanto eto bəwunsəkɔ kekleke fe kase Ləwɔnɔ nəmə loote. Lə nyamfo esoo, biñyā bikabe kusu, nya yaanlo mi ani. Bikato ola lefe saa lə mba lefiani Onanto eto betidi kenke eto disi.

¹⁹ Beto ola tsya lə mə disi bə lə Onanto lə ufi lesa nə ele bə ntɛyi okpe mɛ lə kɛnyɛ bə lə ntɛyi Ditiki Sɛɛ nəmə ku bofokanɔ lə sikpi mante mante əsuə, bə lə mbe letsya nləkə asakulakula nnya nkpe lə Ditiki Sɛɛ nəmə əsuə nte. ²⁰ Ditiki Sɛɛ nəmfɔ eso mini ɔtɔnkpe wə bėti bəkpe lə diyo mfo nɛ. Beto ola bə lə mfo ni bətɛyi ku unnyə fe kase ele bə ntɛyi ni.

Bɔlɛ Mi Bokla.

²¹ Tihiko, bo ɔyimisani lala, wə leeyifo asa lə Bonamute eto kusu əsuə, ebubə ɔtɛyi mi kase minte ku keyifo ka kenke minle mfo. ²² Botsyese ko minle wə miə ubə ɔtɛyi mi kase bonkpe mfo nya lə okpe mi nkɛale.

²³ Boanto Onanto ku Bonamute Yesu Kristo lə bətə mi bafokanɔfɔ kenke, diyue ku lelabi ku bofokanɔ. ²⁴ Onanto eto lefonə lə dītəkəkɔ betidi ba kenke laala Bonamute Yesu Kristo ku lelabi manlo.

FILIPIFO

Kukue Ko Paulo Ləwəni Útə Filipifo

¹ Mə, Paulo, ku Timoteo ba ni Kristo Yesu eto beyifoyifo ləwəni kukue komfo.

Buƒi bənlə kətə mi Onanto eto bafokanəfo kenke ba nkpe lə Filipi nya biyifo bani ku Kristo Yesu, əwunsə lə mi batənkotənkə ku mi bawunsəkotsyuə tsya. ² Bələ bətə boə Boanto Onanto ku Bonamute Yesu Kristo eto lefonə ku diyuə lə disiəko mi.

Paulo Áto Ola Lə Bafokanəfo Ba Nkpe Lə Filipi Eto Disi.

³ Lefe saa nə ke minkloma mii, maaso mə Onanto ani lə mi disi ⁴ Nya lefe saa nə ke minlə ola boto lə mimblə kenke eto disii, maato wə ku disuəyuə. ⁵ Itsyi lə kase bəwunsəko mə lə Ditiki Səə nəmə eto keyifo əsuə idu lə kaso ketsyikokə ibə ese məmə eso. ⁶ Mfo nno miə Onanto wə ditsyiko keyifo səə kamfo kaso lə mi ntii, ebusukosə ke isu ese kalosəko lə Kristo Yesu eto dibəfe nəmə.

⁷ Bekpe mə lə nsusu lefe saa nya eləke itə bə nkebu disi ketsyiko lə mimblə əsuə nko. Itsyise mimblə efi kətsyuə lə kusu ko Onanto dítə mə, məmə əmə minlabe lə diyə ku lə lefe nə mísíə lə mə əsuə əsuə bə lə nta Ditiki Səə nəmə disi bə lə betidi lə bafo ni banə bənyə kekleke. ⁸ Onanto ni mə odansíə nkə sitinti minlə bətəyi minkə lelabi nə eto okle nkpe lə Kristo Yesu əsuə úte boo, ni okle minfi minlə mi butə nɛ.

⁹ Nlə ola boto miə mi lelabi nə nkpe mii, lə disi lebe kato lekpe leso, lə befo ditiki nəmə kaso bəno kala kələkə kukəno kətə əsuə. ¹⁰ Nyamfo luutə befo lesa səə buləkə kətə əsuə bə lə Kristo eto diyi nəmə əsuə, biuyifo basəə ba əsuə dikpilolo saa ləmbəke. ¹¹ Əwunsə lə nyamfo əsuə, bə lə kasəyifoyifo ka eto okle Yesu Kristo hā lətə utidi leeyifoo, lə keyi mi əsuə, bə lə befi babesə Onanto kato, bətə wə dibu ku atesə.

Utidi Wə Leeyifo Yesu Eto Keyifo, Ebunyə Nkpe.

¹² Mə bayimi, nla miə bete sitinti miə asa nnya dítu məə, əbə əwunsə bə Ditiki Səə nəmə əbə dínýə sətəsusə bomu. ¹³ Itə nyasoo, bamamanyə ba kenke nkpe lə lekayo mfo ku betidi bamba kpə ba kenke nkpe lə lekayo mfo ənyə bətsyuə lekpo bə bákpe mə lə diyə itsyise nyifo Kristo eto uyifoyifo eso. ¹⁴ Əwunsə ku nyamfoo, mə bokpe lə diyə esi itə bafokanəfo kpə esi bakpe utu bawunsə lə Bonamute əmə əsuə itə bensiate sikpi lə Ditiki Səə nəmə budi ku ute.

¹⁵ Lə sitintii, mə nti betidi eto bətsyuə aayə lə kutsyuəse kpəkpə əsuə kedi Kristo eto ditiki nəmə kate, nya baala bə baatanko mə lə ni bətəyi əsuə, fəə bətsyuə eeyifo nnya ku nsusu səə. ¹⁶ Lelabi dítə betidi eto lekpa nuəfə nəmfo bə babe Ditiki Səə nəmə letsya mmə, itsyise beyi bənkə bokpe Onanto lékpə mə nke nta Ditiki Səə nəmə disi. ¹⁷ Fəə betidi eto lekpa tute ábe Kristo letsya lə kusu ko əmə boonyə kutəkə kətə mə suə eso, nya inni lə onukuale əsuə, bomu bə lə beyifo nko lə kanyi ka minlə bunyə lə diyə nəmə kəfo lə kabe kato kaso.

¹⁸ Fəə nyamfo menyifo kulesa. Nya ni bə utsyuə abe Kristo letsya lə sidia, sidia əsuə o-o, lə onukuale əsuə o-o, mə aləə, bə bábə Kristo letsyaa, nnya mate aakpe mə disuəyuə. ¹⁹ Nya muusukosə disuəyuə nəmə bunyə itsyise nyi miə eyə lə mi olatoto əsuə ku lə bəwunsəko bo laabə ketsyi lə Yesu Kristo eto Ləwəno əsuə, booləkə mə lə diyə. ²⁰ Nnya əsuə mimfi ənə mintəkə ku minlə kusu bobə kekleke ni bə medi kofani lə mə keyifo əsuə. Bomu bə lefe saa, ku lə titlu məmə, lə nkpe nkəale ku mə əsuəale kenke, bə muunə dibu mboko Kristo, lə nkpe nkpe o-o nye lə bukpə minkpe tsya.

²¹ Nya be ni nkpe? Lə mə kutsyə, nnya ni bə lə nsi nkpe ntə Kristo. Nya lə nkpe, nnya bomu luusi yooboko mə kutəkə eso nɛ. ²² Lə nnya ete minsi muusíə nkpe, eni muuyifo keyifo ka luubə kutəkə. Fəə mante nnya ele bə mfi lenti, ukpə lee nkpe. ²³ Mə nsusu áma lə akpa əsuə. Eni moola tinti miə maabə lə nkpe bomfo nsu nsíə lə Kristo oflo, itsyise nyamfo aləke eso famfamfama. ²⁴ Fəə lə mi esoo,

e fe bæ nsi nsiæ nkpæ læ kawunsiæ kamfo. ²⁵ Se mimfo nyamfo mino nko esoo, nyi miæ muusiæ læ mible kenke oflo nsukosæ nyifo bo kenke minle buyifo bæ læ busu seto, læ bunyæ disuæyuæ læ Kristo bofokano æsuæ. ²⁶ Nyamfo luutæ bæ læ mbæ mi oflo bioo, biunyæ kusu bebesæ æsuæ kato eyæ læ mæ æsuæ bæ biyifo bani ku Kristo Yesu eso.

²⁷ Lesa næ lefé mómó ni bänkæ bisia nkpæ bo dinyanko mba léfo Kristo eto Ditiki Sææ nãmæ bánó. Itæ bæ læ mbæ mi oflo o-o, mæmbæ o-o, læ nno ntsyiko læ mi æsuæ bänkæ biñyæ kekleke læ læwónó ku nsusu æsuæ nya biñyæ kenyekani læ mi bofokano æsuæ benle Ditiki Sææ nãmæ disi bota. ²⁸ Biante mi balo sikpi. Bomu biñyæ ku utu kekleke. Nyamfo loote mæ bæ mæ ebonya bedufææ kaso nya mi ebutækæ mæ kato, itsyise Onanto nwæ nle bókpo kætæ mi, ebutæ bitækæ kato. ²⁹ Itsyise bætæ mi kusu bæ bisumu Kristo inni bæ læ befo wæ benó ete eso, bomu bæ læ binyæ kanyi tsya læ wæ disi eso. ³⁰ Nya mómóó, bekponko mæ lema nãmæ. Lema nãmæ bínyæ mikakpo kó æmæ ete næ. Nya fe kase bæenó, ni æmæ ke ete minsi minle bókpo næ.

2

Ele Bæ Bebokosæ Æsuæ Kaso Bitæ Mi Batsyuæ.

¹ Mfo nno miæ mi nkpæ bo benkpe læ Kristo æsuææ, ætæ bínyæ æsuæale. Nya wæ lelabi lææyuæsæ mi ketu. Biyifo bani ku wæ læwónó, nya benle mi æsuæ wókókókókó læ kafoekpæ ku kaminsányányæ æsuæ bitæ bətsyuæ. ² Nnya læ nko ini sitintii, nyale muukänko mi miæ bitæ læ nyæ disuæyuæ bæ nsusu boni ku lelabi læ leke bo nya læ biyifo lóni læ læwónó ku disibubu æsuæ. ³ Bienyifo kulesa næ lete mó mate hã eto lelekəsæ nye æsuæ katobəsəbesə eto ditsyæbi. Bebokosæ æsuæ kaso, nya bibu betidi bamba fe balekæ baso mi. ⁴ Nya bæbæbæ betidi bamba eto kasææ, inni fæ mate eto lelekəsæ ete.

⁵ Bitæ læ nsusu bo leke Kristo Yesu, læ bókæ mi tsya. ⁶ Nnya ni bæ ite bæ okpe Onanto eto ditsyebi tsyaa, wóemfi nnya læ æsuæale æsuæ nkæ læ okate ku Onanto. ⁷ Bomu læ wæ kosate eto lelabi æsuææ, úfi lesa saa næ nte wæ útæ kafo faa, nya

úyifo wæ æsuæ usumutidi. Nya úbæ bále fe kawunsiæ kamfo eto utidi. ⁸ Utidi eto ditsyæbi leke wæ nya óbokosæ æsuæ kaso nya óyæ læ kototsyuetsyue eto kusu æsuæ úsu taa ukpæ kəmiæ, ukpæ læ uyikabie æsuæ. ⁹ Eyæ læ nyamfo esoo, Onanto ábesə wæ kato ka nso kenke, nya úfi diye næ nso bomó kaso diye saa útækæ wæ. ¹⁰ Nya læ bakpadi Yesu eto diyee, ele bæ asayifoyifo nnya kenke nkpe kato ku kaso ku nnya nkpe læ kasonti se akonki bætæ wæ. ¹¹ Nya mæmble luufe kenyæ batæyi bæ Yesu Kristo ni Bonamute, bæ læ befi batəsə Onanto wæ ni Boanto.

Biyənde Fe Befandebi Læ Kawunsiæ Kamfo.

¹² Nyaso, mó bayimi, fe kase bietsyue mæ koto lefe saa, ite bæ mimbæ læ mi oflo mómó tsyaa kulaa, isi efe bæ bitsyuæ koto beso. Bekplatsya kekleke læ bifi sikipitete ku ketinkæ biyifo keyifo ka diyänko mi bulækæ. ¹³ Itsyise Onanto læ keyifo læ mi æsuæ lefe saa nkæ læ yuutæ bətónó bitsyue asa nnya útsyue utsyæ koto.

¹⁴ Biankpe kənə nye beto taflatsyæ læ kulesa buyifo æsuæ. ¹⁵ Itæ bæ læ kawun-suæ biabia ka diyi ku abuayifoyifo mfoo, mii, biyifo Onanto eto bebi ba lekpa nya beele ku dikpilolo saa læmbæ læ mi æsuæ. Læ biyənde læ kawunsiæ eto betidi eto nti fe kase befandebi læyənde læ kato seka. ¹⁶ Befo ditiki næ lætə nkpə nəmə bele kekleke, bæ læ Kristo eto diyi nəmə æsuææ, mofo lekəsəi bəso katəyi minkə méntsyetsyi bimba nye ményifo keyifo bimba. ¹⁷ Mi bofokano læ Bonamute æsuæ ku mi keyifoyifoyifo te fenkə keditətə kətə wə. Eni mó koto bokpo læ kaso ekoko keditətə kamfo. Nya læ ibə nkoo, yókə mæ ókəe nya muunyæ disuæyuæ tinti ku mi mblæ. ¹⁸ Nko ke ini næ bæ mi tsya nyæ disuæyuæ beto keyudu ku mæ næ!

Timoteo Ku Epafrodito.

¹⁹ Læ Bonamte atónóó, yembókə, moot-syese Timoteo mi oflo, bæ læ usinkli ubə otəyi mæ kase asa nte læ mi oflo, læ nsi nyæ disuæyuæ. ²⁰ Læ onukualæ æsuææ, mimbæ kuutsyuæ saa wæ leefi kətsyuæ læ mó ku mi etiki æsuæ fe wə. ²¹ Nya bafefææ, utsyuæ saa læ wæ lelekəsə ete bobə, nya

inni nnya ni Yesu Kristo eto kusu eto ale. ²² Fεε mi kosate yi biä Timoteo aλεε, ɔwunsəkotsyuə uni utə mε, kase wækänko mε lä keyifo kamə əsuə fe ubi ku anto itə Ditiki Σεε nəmə eto busənsə əsuə. ²³ Nyaso nle kusu bobə miə, lä nyə kase asa nyamə luubə itsyə ku mε koo, mootsyese wə mi ɔflo mlə. ²⁴ Nya mfo nno tsya miə Bonamute əmə kosate ebute mε kusu nkə mbə mi ɔflo lä lefe kliminti əsuə.

²⁵ Mbu tsya miə ele bə ntsyese bo ɔyimi Epafrodito mi ɔflo, wə dínýəko mε kekleke lä Onanto eto keyifo əsuə. Wə ni mi ɔtɔyε wə bétseyese mɔ ɔflo biə ubə ɔwunsəko mε. ²⁶ Se unyi nkə benɔ biə əsuə abia wə esoo, ílə wə tinti nya óla kekleke nkə wəəbə unyə mímblε. ²⁷ Lä sitintii, óno bufi kekleke ibu sεke lä ukpə. Fεε Onanto ənyə wə kaminsə, nya inni wə mate bomu ku mɔ tã. Lenni nko eni mɔ kanyinyənyə eto bitsyikə eboso mε ani ku butsyi. ²⁸ Nyamfo kulaa eso minla miə matsyese wə mi ɔflo lä binyə wə, lä binyənko wə disuənyə, nya mintsya loola nɔwɔnɔ mɔ utu siə kasɔ sεke. ²⁹ Nyaso befo wə ani ənuə, binyəko wə disuəyuə lä Bonamute eto diye əsuə. Bitə betidi bamfo eto okle dibu. ³⁰ Itsyise ufi wə əsuə utə nya untə kpə lä Kristo eto keyifo ka nkə woawunsəko mε lä nyifo ka biamfo mə bɔwunsəko nyifo eso.

3

Biemfi Əsuə Bitə Əsuə Əto Sinə Eto Asayifoyifo.

¹ Kafεkɔɔ, mɔ bayimi, binyə disuəyuə bə biyifo bani ku Bonamute. Yenlə mε bə nsi nɔwɔni asa nyamfo ke ntsyese mi, itsyise nyamfo luutə buinyə kekleke nε.

² Belε ola bińyə bikabe babuayifo bamfó ba leeyifo asa fe bakpa, betidi ba læńnyə kekleke bə bala əsuə eto sinə, ini lelolala. ³ Bo ni mba léfo lelolala eto lekpa inni mə, itsyise boesumu Onanto eyε lä wə Lεwɔnɔ əsuə nya boənyə disuəyuə se buyifo bani ku Kristo Yesu eso. Nya boemfi əsuə butə əsuə eto sinə bola eto lekpayifoyifo.

⁴ Nya lä utsyuə ebu nkə wofo əsuə bufi kətə lelolala eto lekpa buyifoo, eni

mɔ bomu ele bə mfo əsuə eto sinə eto lekpayifoyifo eto asa ntə əsuə nso. ⁵ Mɔɔ, se bále mε eto diyi flamfla lee, nnya bála mε lelo nε, Israelnyə tinti mini nya mbo ntsyi lä Benyamin eto kafo. Hebrinyə kosate kosate wə eto anto ni Hebrinyə tinti wə mini nε. Nya lä Yudafɔ eto kofi əsuəə, nyifo Farisinyə. ⁶ Nya lä kətsyuəfifi lä Yudanyədidi əsuəə, nyifo lä nnya əsuə kekleke itə bə ntəkəko Kristo eto bafokanɔfɔ kama nte mə ohiä tinti. Nya lä boyε lä Yudafɔ eto kofi əsuəə, dikpilolo saa əmbəkə lä mε itsyise, nyifo lä kɔ əsuə tinti.

⁷ Fεε lä kutəkə kutsyuə ake lä nnya əsuə itə mε kɔ əmə tsyaa, mɔmɔɔ, lä Kristo esoo, efiani asa bimba nnya læmbə kutəkə saa itə mε. ⁸ Sitintii, mfi nyamfo kenke fe asa nnya læmbə kutəkə saa, itsyise mbə nyə ntsyə lekpo miə Kristo Yesu hã ni Bonamute nya nyamfo afe mε eso asa fεfε kenke. Lä wə esoo, ntó lesa saa nkpe nya mimfi asa fεfε kenke fe kuku eto ekubi bə lä Kristo lä oka mε kɔni bonko wə lä buyifo bani, ⁹ lä mfi mɔ əsuə kenke ntə wə. Nyasoo, minsini ɔsεε itə mɔ əsuə eyε lä asayifoyifo lä kusu əsuə lä kofi komə kalɔ. Kasεε ka ni lä Kristo bofo kanɔ əsuə hã mofo buyifo. Kasεε ka Onanto hã lætə eyε lä bɔfokanɔ lä wə əsuə. ¹⁰ Nya lesa nə minla ni bə lä nte Kristo ku əsuəale nnya díte ótakasə wə utsyi ɔkɔmə úbə nkpə. Nya lä nnyə kanyi ku wə, lä nyifo lɔni ku wə lä wə ukpə əsuə, ¹¹ ku kusubebe bə Onanto ebɔtakasə mintsya utsyiko ɔkɔmə oboko nkpə.

Paulo Áteyi Kase Ele Bə Uyifo Bə Lä Unyə Kayofofɔ.

¹² Minle bɔteyi minke mbutəkə kato nye mbɔflo nlo. Bomu nle bokplatsya kekleke bə lä mfo kayofofɔ ka Kristo Yesu luufi utə mε. Itsyise Kristo Yesu éyifo mε nkə mfiani wə ole. ¹³ Lä sitintii, mɔ bayimi lala, mamfo nno miə mɔ kɔni éboka kayofofɔ kamə. Bomu lesa nə minle bokplatsya lä nyifo ni lä nta nnya díkafe əsuə le mfi ənəmi ntəkə lä nnya nte sɛtɔ eto kɔniboka əsuə. ¹⁴ Nyaso meetsyetsyi bebembe bə lä nsu nsa usunklu əmə nyila, bə lä mfo kayofofɔ ka Onanto lékpadi mε

nkə mbə mfo lə kato eyɛ lə Kristo Yesu eso.

¹⁵ Bitə lə nsusu bomfo lə bəke bomba dɪkabe lə Lɛwɔɔ Kɛnkɛ əsuə. Nya lə mi utsyuə kpe nsusu bamba ntsyuə, Onanto ebuləkə nyamfo ote mi ekpa wuee. ¹⁶ Niə, niə, nniə, bitə lə bɔyɛ busu sɛtɔ lə kusu ko əsuə bɪkayɛ ibə ese mɔmɔ.

¹⁷ Mɔ bayimi, bebe mɔ eyifobi əsuə bɛyɛ. Bɛɛ ola bebe mba nsi nkɔpə lə ditsyabi sɛɛ əsuə fe kase bɪsiə bote mi seka. ¹⁸ Mbɔtɛyi mi nyamfo sesia, sesia mfe nya mɔmɔ, nsi nɛ mi nnya bɔtɛyi ku binəntu miə bətsyuə kɔpə eto nkɔpə bo bensi ətə beyifo balo itə Kristo eto ukpə lə uyikabie əsuə. ¹⁹ Betidi bamfo eebudufe lə kanyimanlo manlo eto ute əsuə. Itsyise mə kafo ni mə onanto. Nnya ni afanisaa, nnya əsuə bomu bəənyə disuəyuə nya befi mə nsusu bətəkə lə kawunsiə eto bikə əsuə. ²⁰ Fɛ, bo aɛɛ, bo umə ni kato nya buɲyə bɔnlɛ bo Ofomfokətə wə ni Bonamute Yesu Kristo kusu bobə bə lə utsyi kato ubə. ²¹ Wə loofloma bo əsuə eto sinə sia ləmbə ale uyifo se fe wə kosate eto əsuə eto sinə sia nkpe lə dinyəndə əsuə eyɛ lə wə əsuəale əsuə. Nya lə əsuəalə nyamə ke əsuə, wuunə lesa saa okpe lə wə kɔfi kalɔ.

4

Paulo Átɛyi Filipifo Lesa Nə Ele Bə Beyifo.

¹ Nyaso, mɔ bayimi lala ba lefe bitə mɛ, ba minla miə məkənyə. Biakpe mɛ disuəyuə tinti nya maasɔ ləkɔesi kabesə əsuə kato lə mi disi. Mɔ bayimi lala, nko ele bə biɲyə kekɛle lə mi nkɔpə lə Bonamute əsuə nɛ.

² Nɛ Ewodia ku Sintekɛ lekɔakpa miə bɛnɔ bətsyuə kasɔ lə besinkli bisie fe bayimisiə lə Bonamute eso. ³ Nya mi tsya ba ni mɔ beyifotsyuə lalaa, nla miə bɛwunsəko besio bamfo. Itsyise bɛyifo keyifo kekɛle bawunsəko mɛ bə lə busənsə Ditiki Sɛɛ nəmə ku Klemens ku mɔ beyifotsyuə bamba kenke ba eto aye nkpe lə Onanto eto Nkɔpə eto Kukue kafo.

⁴ Binyə disuəyuə lefe saa bə biyifo bani ku Bonamute əmə. Nsi nɛ bɔtɛyi bio miə binyə disuəyuə.

⁵ Bɛkɛ disuətsyə bitə utsyuə saa. Itsyise Bonamute əmə eto dibəfe ebɔfi. ⁶ Biənsiə bikala kawɔɔ lə kulesa əsuə, bomu bikato ola bikətə Onanto lə lesa saa nə lehiə mi əsuə, bikasɔ wə ani itsyi taa mi ketu kəmiə ke. ⁷ Nya Onanto eto diyuə nə nso kawunsiə eto utidi eto kasɔɔɔ saa, lə lelɔ mi ketu ku nsusu ditsyə lə lɔniyifoyifo ku Kristo Yesu əsuə.

⁸ Lə kalosəkɔ, mɔ bayimi, bitə lə lesa nə nso kɔɔ ku nnya diɲyə itə atesə lə iyi mi nsusu kəmiə, nyamfo ni lesa nə ni ɔnukualɛ, lesa saa nə diɲyə itə dibu, lesa saa nə ni lɛsɛɛ, lesa saa nə lekpa, lesa saa nə laanɔ bobə ku lesa sa nə dinyənko utidi nɛ. ⁹ Bisie nkɔpə lə ləsanə bəkase ku bəfo bitsyiko mɔ ɔflɔ, itsyi lə mɔ etikididi ku mɔ eyifosa tā əsuə. Nya lə Onanto wə ləətə diyuə lə usiəko mi.

Paulo Ásɔ Filipifo Ani Lə Ətəsa Nya Bətə Wə Eso.

¹⁰ Lə mɔ lɔniyifoyifo ku Bonamute əsuə, iyifo mɛ disuəyuə tinti bə lə lefe kentsyɛ kamaa bisi bɛɛ buləkə kate mɛ biə bifi kətsyuə lə mɛ əsuə. Inni bɔtɛyi minɛ miə beni mɛ lə lefe nəmə, bomu kusu ete yəntə bə biləkə betɛ nko. ¹¹ Nya inni bɔtɛyi minɛ miə lesaatsyuə ahiə mɛ, bomu mbókase lə lesa saa əsuə ku lə kalebe saa miə lesa nə kee nte mɛɛ, dufə mɛ ənə. ¹² Nya lesa nə ini bə lesa hiə fə ku lesa nə ini bə, ləsa tsyə fə eso kase fahiə, mbokase kobe komfo. Itə bə lə kalebe saa ku lefe saa nyi kase muusiə nkɔpə, imi mɛ o-o, kukpənsə lə mɛ o-o, ɛɛkɛ itə mɛ. Lə ite mɛ kɔpə o-o nye elonko mɛ tsya. ¹³ Əsuəale nnya Kristo ditə mɛɛ, nnya ləətə maafɔ nyamfo kenke əsuə nɛ.

¹⁴ Fɛɛ biyifo ɛɛkɛ tinti bə bɛwunsəko mɛ lə mɔ bulə kəmiə. ¹⁵ Nya mi Filipifo kosate yi biə idu lefe nə mindu lə Make-doniaa, nya mitsyiko Ditiki Sɛɛ nəmə letsya bobə kasɔ, mi hā ni bafokanɔfɔ eto ditsyukpa nə nɛ mɛ bɔwunsəko, kətə mɛ asa. Kutəkə mɲnyə o-o, bɔsɔ ɛsɔ mɛ o-o, mi hā ni mba dɪkənkɔ mɛ. ¹⁶ Lefe nə minke lə Tesalonika kulaa tsyaa, se mɲnhiə bɔwunsəko, bɛwunsəko mɛ lefe kɔpə. ¹⁷ Nya inni ətəsa minhiə itsyi mi ɔflɔ eso, bomu kutəkə ko mi luunyə bɛyənko lə ətəsa nyamfo əsuə. ¹⁸ Bəfo mɛ kayo

kenke. Nya béfo mɛ kayo besonsə kase ele be itsyə. Ɖtəsa nya kenke bétsyese mɛ bɛyenko læ Epafrodito əsuə əbə éka mɛ kɔni. Ɖtəsa nyamfo eyifo fe ked-itətə eto asa nnya laanyi fififi befi bətə Onanto nnya dídufə wə ənə nya ékpe wə disuəyuə. ¹⁹ Nya bo Onanto kosate ebuta mi ətəsa nnya kenke loohiã mi eyɛ læ Kristo Yesu eto setabikɛ ku diyənde kplɛ nəmə esuə.

²⁰ Bitə læ bətəsə Boanto Onanto itsyi manlo isu manlo kenke. Ibə itə.

Kəsiə Fɛfɛ.

²¹ Məəsiəsə mba ni Onanto eto bebi ba ni Kristo Yesu eto bale kenke o-o. Nya bayimi ba nkpe læ mɔ ɔflɔ mfo tsyaa, bə bəə siəsə mi o-o! ²² Betidi ba kenke léfo Onanto bánɔ nkpe mfo əsiəsə mi kukɔnɔ, titlu mba nkpe læ Roma eto Okankplɛ eto diyo.

²³ Lə Bonamute Yesu Kristo eto lefonə læ disiəko mi.

KOLOSEFƆ

Kukue Ko Paulo Lɛwɔni Útə Kolosefɔ

¹ Mɔ, Paulo, wə ɛye lə Onanto eto ketsyue əsuə eso mimfiani Kristo Yesu eto ɔtɔnkpee, boko bo ɔyimisani Timoteo wə nɛ kukue komfo bɔwɔni. ² Buƒi ko bɔle bo bayimi ba nkpe lə Kolose ba díkafo Kristo bǎnɔ sitinti butə. Bɔle Onanto wə ni bo Anto bɔtɔ boə lə ufi wə lefonə ku diyuə utə mi.

Paulo Ásɔ Onanto Ani Lə Kolosefɔ Eto Disi.

³ Lefe saa lə bɔle ola botoo, boaso Onanto wə ni Bonamute Yesu Kristo eto Anto ani lə mi disí. ⁴ Itsyise bɔnɔ kase béfo Kristo Yesu bɛnɔ ku kase biala mi bayimitsyuə bafokanɔfɔ kenke. ⁵ Lefe nə Ditiki Sɛɛ tinti nəmə leka mi ɔflo bubəə, bɛnɔ kusubebe ko nkpe lə ni. Yanso mi bofokanɔ ku lelabi teke lə lesa nə bɛnɔ kusu bobɛ balɔ bətsyə mi lə Onanto eto kato əsuə. ⁶ Ditiki Sɛɛ nəmə lə bobɛ kakpe nya lenɛ ebibi bɔnwɔ lə kawunsiə kamə kenke, fe kase díyifo lə mi tsya əsuə seka, idu lefe nə bɛnɔ kase Onanto ləənə utidi kafo nya bɛnɔ ni kasɔ tututu. ⁷ Bɛnɔ Onanto eto lefonə nəmfo eto etiki ɛye lə bo uyifotsyuə lala Epafra wə díyifo Kristo eto keyifo ku ɔnukualɛ lə bo kɛnyɛ. ⁸ Wə díbə ɔtɛyi bo lelabi nə Onanto eto Lɛwɔnɔ nəmə dífi útə mi.

⁹ Lə nya esoo, idu lə lefe nə bɔnɔ mi kɔsɔɔ, búkato ola lefe saa lə mi disí kato Onanto boə, ufi wə bote ku lelabi eto nsusu okpe mi lə əsuə, ɛye lə kobe kenke ku kasɔnɔnɔ ka Lɛwɔnɔ nəmə ləətə əsuə. ¹⁰ Itə lə befo nkprə busiə fe kase Bonamute əmə laala nya lə bofo wə lelabi buyifo lefe saa. Lə mi nkprəsiəsiə lə buyi ku kasɛyifoyifo ku Onanto eto bote kakpe. ¹¹⁻¹² Onanto lə ufi wə əsuəale kplɛ nnya ntəkə əsuəale saa kato okpe mi lə befo buńyə lə bulə saa eto kɛnyɛ ku dibusə. Lə bifi disuənyuə ku leninsɔ bitə Boanto Onanto wə dítə bóflo bofo kedikɔ bunyə lə nka ɔlo útsyuə wə betidi lə wə sekakedikɔ eto diyənde əsuə. ¹³ Wə díləkə bo utsyiko lə ketuntu eto əsuəale əsuə nya ɔkpa bo

oboko wə Ubi lala eto sekakedikɔ. ¹⁴ Nwə əsuə ɛye búnyə bofo itə úfi bo abua ɔtsyɛ bo.

Nwə Eto Okle Ni Onanto Eto Ubi Emə Ku Keyifo Ka Úyifo.

¹⁵ Kristo eto ditsyəbi ələkə Onanto wə boənyə ku ənəmi eto ditsyəbi kate. Ɔkɛ fɛ béyifo asayifoyifo saa kenke. ¹⁶ Itsyise ɛye lə wəə, nya Onanto díyifo asa nnya kenke nkpe kato ku kasɔ, nnya bəənyə ku nnya bənnɔ, ɛkɔ lə awɔnɔ eto əsuəale kenke, banamute, baka ku əsuəalefɔ saa tsya eto okle. Onanto éyifo kawunsiə kenke ɛye lə wə itə wə. ¹⁷ Kristo akɛ fɛ Onanto díyifo lesa saa, nya ɛye lə lɔniyifoyifo ku wəə, nya lesa saa dínyə ni kəńyənko pɛpɛɛpɛ nɛ. ¹⁸ Wə ni disí itə wə əsuə nnya ni bafokanɔfɔ eto ditsyukpa nəmə. Wə ni kaka diənyə ni nkpe ketsyiko. Onanto eto Ubi əmə ni utute nya wə ni nwə létaka utsyiko ɔkɔmə úbə nkprə, bə lə udi utute lə asa nnya kenke nti. ¹⁹ Iyifo Onanto eto lalabi nkə ditsyəbi nə tututu nkpe wəə, lə lɛkɛ wə ubi əmə tsya. ²⁰ Isi iyifo wə lelabi tsya nkə lə uyifo bani ku kawunsiə kenke, nnya nkpe lə kasɔ mfo ku nnya nkpe kato kenke. Ubi əmə eto kɔtɔ ko ɔkpro kasɔ ɛye lə wə ukprə lə uyikabie esuəə, ko dínə diyuə nəmfo leboke nɛ.

²¹ Kɔ kabia ákɛ lə mi ku Onanto eto nti, nya bikisi wə lə mi nsusu kəmiə lə abua nnya biyifo eso. ²² Fɛ mɔmɔɔ, úsikli ɔfo mi kafo faa, ɛye lə uyikabie eto ukprə wə Ubi díkpe lə mi disí eso. ɛye lə ukprə əmfɔ əsuəə, nya Onanto dísinkli ɔlo mi utsyə lə wə ənəmi fe mba bəfləsə ntu nya keni nye dikpilolo saa ləmbə lə əsuə, lékpa kenke seka. ²³ Nyaso efe tinti bə befo buńyə bɛlɛ mi bofokanɔ lə kɔni kekkeke. Bunte kekkeke lə bofo bunyə sitinti, nya boembu ləkə bo nsusu butsyiko lə kusubebe ko Ditiki Sɛɛ nəmə dínə léboku bo əsuə. Ditiki Sɛɛ nəmfo əsuə bábe letsya bətə kawunsiə eto asayifoyifo kenke, nnya eto uyifoyifo mɔ Paulo díbə ɔfiəni.

Paulo Éyifo Keyifo Fe Bafokanɔfɔ Eto Ditsyukpa Eto Uyifoyifo.

²⁴ Mɔmɔ, iyifo mɛ disuənyuə bə nɛ kanyi bunyə lə mi disí eso. Nya kanyi ka minɛ bunyə lə əsuə eto sínə əsuə mfoo, lə mɛ

bowunsako bæ læ mflɔsə Kristo eto kanyi útə nkə nyə læ bafokanɔfɔ eto ditsyukpa nə ni wə əsuə eto sinə eto disi. ²⁵ Onanto átsyese mə nkə mfiani wə uyifoyifo bæ læ mbe wə ditiki nəmə letsya ntə mi ku betidi ba kenke læ banɔ kasɔ ekpa wuee. ²⁶ Ditiki Sɛɛ nəmfo eyifo lekulasa kɔɔ, nya úkələkə óte wə betidi. ²⁷ Onanto eto ketsyue keni bæ læ uləkə akulasa nyamfo ote wə betidi læ bate, akulasa fo asi nya diyi ku atese mfo. Nya akulasa nyamfo ni bæ Kristo nkpe læ mi ketu kəmiə itə mi tsya nkpe kedikɔ læ Onanto eto diyənde əsuə. ²⁸ Nya Kristo əmfo bɔnlɛ letsya bobɛ kətə utsyuə saa nɛ, nya læ kobe saa əsuə boalɛ mə kɔlɛ kate mə asa bæ læ bokpa mə utsyuə saa busuko Onanto eto ənəmi fe mba diyifo bani ku Kristo ba díkabe bafɔ seka. ²⁹ Nyamfo eto otsyekle mimlɛ kakplatsya ku əsuəale nnya kenke Kristo leefi kakpe mə læ əsuə nnya nlɛ keyifo læ mə nɛ.

2

¹ Nla miə betɛ lekplatsya nə minlɛ læ mi ku Laodikeafɔ ku betidi ba kenke bo ku mə dimantsya tɔ ənəmi ku ənəmi bote bətsyuə eto disi. ² Meeyifo nko bæ læ bənyə əsuəale læ mə ketu kəmiə læ beyifo bani tsya ku mə bətsyuə læ lelabi əsuə. Isi ensoo, itə kase boofɔ asa kasɔ bɔnɔ kukɔnɔ, bæ bətsyɛ lekpo Onanto eto asakulakula əmə ni Kristo. Nyamfo ni bikesinɔke bia lefo koya tinti. ³ Kristo ni safui sia laasini Onanto eto kobe ku kobetete eto akulasafɔ koya nyamfo. ⁴ Nyaso nlɛ mi bɔteyi minke biəntə læ kuutsyuə saa læ ɔwɛ mi okpe ku etiki eto kənə bimba niə niə niə ete fe ɔnukuale kpe læ nnya tsya. ⁵ Itsyise ite bæ bɛnlɛ mə bunyə læ əsuə eto sinə əsuə tsyaa, nkpe læ mi nti læ lɛwɔnɔ əsuə, nya iyifo mə disuənyuə læ kase bɛkɔ binyə kekleke læ mi Kristo bɔfokanɔ əsuə eso.

Utidi Eto Nkpesiasia Bo Lɛflɔɔ, Kpe Lə Kristo Kəmiə.

⁶ Kase befo Kristo Yesu ku mi lɛkɔəsi kenke fe mi Onamutee, biyifo bani ku wə nko. ⁷ Bitə læ keyudu læ kənyə kedufəkɔ katsyo læ wə, fe kuyi eto keyudu leedufe læ kasɔ. Beto mi nkpe bitəkə læ wə mi

bɔfokanɔ læ bumuə ale fe kase báte mi. Lə biyi ku lɛninsɔ itə Onanto lefe saa.

⁸ Nyaso bebe biə kuutsyuə saa manwe mi uyifo mi ndomufɔ ɛyɛ læ betidinini eto kobetete bimba ko nyɛ læ akpa nya báyani bətsyɛ betidi ku kawunsiə eto awɔnɔ eto əsuəale eto kate ka lanyɛ læ Kristo eto asatete eto esu əsuə. ⁹ Itsyise Onantotidi eto ditsyabi kenke nə lɛflɔ akɛ læ Kristo eto əsuəale eto sinə əsuə læ wə utidididi eto ditsyuəbi nəmə əsuə. ¹⁰ Nya se buyifo bani ku wə, wəə ni disi itə awɔnɔ eto əsuəale saa ku awɔnɔ eto baka saa, ete bæ bo nkpe tsya aflɔ læ kusu saa əsuə.

¹¹ Se buyifo bani ku Kristo eso biyifo fe mba bála lelo, inni læ kase kawunsiə eto betidi leeyifo, bomuu ɛyɛ læ Kristo əsuəə, Onanto ələkə mi ɔbɔnko læ əsuə eto sinə eto abuayifoyifo eto əsuəale eto kalɔ. Nyamfo ni lelo nə bála mi ɛyɛ læ Kristo əsuə nɛ. ¹² Itsyise lefe nə bəfləsə mi ntuu, bəbikə mi ku Kristo, nya ɛyɛ læ nnya əsuəə, batakasə mi bənyənsə ku Kristo læ mi bɔfokanɔ eso, læ Onanto eto əsuəale nyamə əsuə, wə nwə ni létakasə wə utsyiko ɔkɔmə óboko nkpe.

¹³ Lefe ditsyuə nə léfee, bíkpe læ lɛwɔnɔ əsuə læ mi abua nnya bíyifo eso, itsyise biedi Yudafo ba dímanke læ kɔfi kalɔ. Fɛ mɔmɔɔ, Onanto ébokpa mi óboko nkpe kəmiə ku Kristo. Onanto éfi mi abua kenke ótsyɛ mi. ¹⁴ Ótsya ɔfi læ kayo ka búsiə ku nnya afi nnya kenke lékle bo úləkə bo læ nnya əsuə kenke ósɔ læ uyikabie əsuə ku Kristo. ¹⁵ Nya læ uyikabie komfo əsuəə, Kristo ələkə wə əsuə ɔbɔnko læ awɔnɔ eto əsuəale ku baka saa eto kalɔ nya ótsyilamako mə ókpe mə kofani nya úləkə mə óte fe ndomufɔ ba óso ani utəkə mə kato.

¹⁶ Nyaso biətə læ kuutsyuə saa læ okpe mi afi læ lesa nə biudi nye biunə lee biembudi nye buinə əsuə, nye nnya ni eyi sɛɛ lee, læ kofa fɔfɔ abe lee nye ɔnweditseyi əsuə. ¹⁷ Nyamfo kenke eyifo nnya nkpe kama ɛnlɛ bubə eto koyo ete! Nnya eto koyo bɛnlɛ bunyə ni Kristo kosate. ¹⁸ Biəntə læ ənəmi ənəmi eto utidi kuutsyuə wə laatɛyi nkə utətə kato itsyise wəənyə ənətəkətəkə eto kələkəkate, ba laayinkə betidi kakpe læ kawɛ eto əsuə bokosəbokosə kasɔ ku kato eto batɔnkpe

eto bɔsumu əsuə lə balo mi dikpi. Asa bimba ku utidi eto nsusu ləkələkə ete ini. Lə bitəkəko utidi əmfo eto okle eto kamaa, biemunyə asa nnya eto kama bənle bɔti. ¹⁹ Nwəmfo eto okle ménsiko uyifo lɔni lə Kristo, wə nwə ni disu utə utidi əmə. Wə əsuə utidi əmə eto əsuə eto nlokɔ ku wə əmə eto umu kenke tsya nkpəsə, wə oflɔ wəənyə lesa sɛɛ saa, nya woabe fe kase Onanto laala.

Nkpefɔfɔ Siasia Eyɛ Lə Kristo Əsuə.

²⁰ Se bɪkpə ku Kristo esoo, bɛbɔ lə kawunsiə eto awɔnɔ eto əsuəale kalɔ. Beso binsi biətə baakpe mi afi fe bisi bekpe lə kawunsiə kamə kalɔ seka? ²¹ Beso biesikeyifo lə nnya əsuə lə baateyi mi bənkə bienyifo nyamfo eto keyifo ku biandia nəmə bebe nye bientidi nə nse? ²² Asa nnya eto afi bákpe mi mfo eyifo asa nnya lə beyifo nnya keyifo balosə koo, iyifo ebimbasa nnya lensibe kutəkə saa. Afi nyamfo kenke eyifo betidi eto ketsyue ku asatete ete. ²³ Ele fe asa nnya báteyi mi mfo te fe kobe kutsyuə kpe lə nnya nya iyifo fe bələkə nnya betsyiko lə Onanto eto ketsyue ka útsyue utsyə əsuə. Yəətə bə utidi bokosə əsuə kasɔ, utə wə əsuə eto sine nyə kanyi nnya luutə ola Onanto oso ku ofo əsuə bumuə kalɛ. Fɛɛ asa nyamfo eto okle buyifo anwunsəko kuutsyuə bə lə oso wə əsuə eto sinə eto alasa ani.

3

¹ Se ini botakasə Onanto létakase mi ku Kristo utsyiko ɔkɔmə óboko nkpə esoo, beti asa nnya nkpe kato kama kaka Kristo kosate nsi lə wə lekankpome əsuə lə Onanto eto kodianu. ² Bitə mi nsusu lə butəkə lə asa nnya nkpe kato mfó əsuə, inni lə asa nnya nkpe lə kasɔ mfo. ³ Itsyise se bɪkpee, mi nkpə efi bokpe lə Kristo eto nle əsuə bo ləbiɔ bonkpe lə Onanto əsuə tsya. ⁴ Mi nkpə kosate eyifo nkpə lə Kristo əsuə. Nya lefe nə wɔɔbɔ bənyəə, mi tsya ebɔbɔ ku wə nya buinyə kediko lə wə sekakediko eto diyənde əsuə.

Befiani Betidi Fɔfɔ.

⁵ Nyaso belo kasɔ mfo eto asa eto nkpə bo nkpe lə mi əsuə fenke asonɔdidi, asinasayifoyifo, əsuə eto sinə eto kamininyənə, kənənsɛ lə kawunsiə eto

bikə bəke əsuə sia diyifo ufiasumusumu. ⁶ Asa nyamfo eto okle ənə Onanto eto ləblɔfi kaboko mba ditidi ato lentsyue wə koto əsuə. ⁷ Lə nkpə bo bisia kɔ əsuəə, mi tsya éyifo asa nyamfo eto kakle.

⁸ Fɛɛ mɔmɔɔ, ele bə bɛyɛ asa nyamfo kenke eto kakle buyifo nnya ni ɔblɔnyənə, lefonyi, kabua bɔbɛbɛ kətə fə utsyuə, aka ku etikibua saa didi. ⁹ Se bɪkələkə mi ditsyəbi koko nəmə ku ni eyifosa lə mi əsuə esoo, biesiteyi bətsyuə bidia bio. ¹⁰ Bifi békpe lə ditsyəbi fɔfɔ nəmə əsuə mɔmɔ. Nya ditsyəbi fɔfɔ nəmfo ni wə Onanto kosate eto ditsyəbi nə ɔnlɛ bufi kakpe lə mi lefe saa, lə bɛbɛ bisu sɛtɔ bə lə bibə bete wə bɛwunsə.

¹¹ Lə nyamfo esoo, kaba kəfə saa ensibə lə mba lenni Yudafɔ ku mba ni Yudafɔ, mba bala alo ku mba bánla alo, bafɔ ku mba dimankpa əsuə, ndomufɔ ku mba nsi lə mə əsuə əsuə nti. Məmblɛ kenke eyifo bani lə Kristo əsuə, nya Kristo nkpe lə məmblɛ kəmiə.

¹² Mímblɛ eyifo Onanto eto betidi, nya óla mímblɛ nya úləkə mímblɛ uyifo wə kosate eto bale. Lə nyasoo, bifi ditsyəbi nə dińyə ditə nkomə seka bɛyenko əsuə. Nya ni kaminsənyənə, kafoekpe, əsuə kasɔ bokosəbokosə, diyuəsə ku disuətsyuə.

¹³ Bitsyəsə ku mi bətsyuə, lə bifi bətsyɛ bətsyuə lə utsyuə áta wə utsyuə ubu. Ele bə bifi bətsyɛ bətsyuə fe kase Bonamute dífi ɔtsyɛ mi. ¹⁴ Əwunsə lə nyamfo kenke əsuəə, bifi lelabi bitə bətsyuə, itsyise ni laako lesa saa kalɛ lə bətsyuə keyifo mə bani nɛ.

¹⁵ Kristo eto diyuə nə wəətə, lə didi seka lə mi ketu əsuə, itsyise nyamfo eso Onanto lékpadi mi ɔkɔ biyifo bani nɛ. Lə nnya əsuəə, bɛsɔ Onanto ani. ¹⁶ Bitə lə Kristo eto Ditiki Sɛɛ nəmə, nə lefo koya tinti lə diyi mi ketu kəmiə. Bete bətsyuə asa, bɛlɛ bətsyuə kɔlɛ lə kobe əsuə. Bifi Awɔnisa Kenke eto əsə ku bafokanɔfɔ eto əsə ku ləwɔnɔ eto əsə bitə leninsɔ Onanto lə mi ketu kəmiə. ¹⁷ Nyaso bitə lesa saa nə biɔteyi nye buiyifoo, lə eyɛ lə Bonamute Yesu əsuə, le bifi leninsɔ bitə Boanto Onanto eyɛ lə wə diyɛ əsuə.

Bisia Nkpə Fɔfɔ Fe Mba Ni Kristo Eto Bale Seka.

18 Mi besensia, bebokesa asua kaso bita mi bese, itsyise nko diɲya ita ba biyifo fe Kristo eto bafokanofa ne.

19 Nko ke, mi basiafi tsyaa, bifi lelabi bita mi basia. Nya bienyifo ma disiale.

20 Mi bebi, bitsyue anto ku ambe ma koto la lesa saa asua, itsyise nyamfo laake Onanto okue ne.

21 Mi bebiantoma, biankpe mi bebi leblafi ba la ani la nyanlo ma.

22 Mi ndomufa, bitsyua mi banamutema koto la lesa saa asua, inni la lefe na ma anami ntaka la mi asua ete, ba la batesa mi la keyifo asua eso, bomuu, biyifo ke ku mi ketu kenke la dibu bieta Bonamute eso. 23 Nya keyifo saa biuyifoo, biyifo ke ku kafo faa fe Bonamute benle ke buyifo keta inni utidinini saa. 24 Bekloma bia Bonamute ebofo mi kayo fe kayofofo ka ole utsya uta wa betidi. Itsyise Kristo ni Onamute wa benle busumu. 25 Nya utsyua saa wa luuyifo kabuaa, ebunya kayofofo ita kabua ka weeyifo. Itsyise Onanto aakponko utsyua saa lekpo la kusu tsyontsyota asua.

4

1 Mba ni banamute, bele mi ndomufa ba leeyifo mi nyifo ola la kusu see ko diɲya ita asua. Bekloma bia mi tsya kpe Onamute wa nkpe kato.

Kolelele Ku Kate Eto Asa.

2 Bianye ola boto keta Onanto lefe saa. Bitaka ana la bele ola boto la bifi leninsa biketa Onanto. 3 Beto ola la bo tsya eto disi, ba la Onanto la osini bo kusu la bofo Kristo eto ditiki na diyifo lekulasa koo, na eso minlabe la aba eto diyoo, letsya bobekala ni kate. 4 Beto ola ba la mfo lekulasa namfo bulaka kate la lekpa wuee fe kase ele ba nyifo.

5 Beye ku mamfokanofa la kobe asua, la biyifo kusu saa ko loosini kutama eto keyifo fe kase efe ita. 6 Bidi etiki ku dibu, ba la leleke bota ku koto lefe saa, la bete kase buitama etiki eto mbuaye see ita utsyua saa.

Bale Mi Bokla.

7 Bo oyimisani Tasiko lala, wa nwa leeyifo asa la kusu see asua ku uyifoyifotsyua la Bonamute eto keyifo asua, eeboteyi mi lesa saa na nle me bubala la asua mfo.

8 Nyamfo eso minle wa botsyese mi oflo ba la otayi mi bo mfo eto etiki saa nya la okpe mi otsyekle tsya. 9 Onesimo wa ni bo oyimi lala wa bofobota nwa ni mi nti eto onii, tsya aka ku wa bale bubu. Boteyi mi lesa saa na nle bubala mfo eto etiki.

10 Aristarko nwa boko wa nlabe la diyo mfo ku Marko wa ni Barnaba eto oyimisani ba basiasa mi o-o! Botama mi bote koko ba la Marko amfo abama mi oflo, bisensa ani befo wa kafo faa.

11 Yosua wa bensi bakpo Yusto tsya asiasa mi. Ma itsya bamfo ha ni Yudafa eto bafokanofa ba nle keyifo ku me ita Onanto eto sekakediko kamama ne. Beyifo bawunsakotsyua tinti beta ma.

12 Epafra wa ni mi nti eto oni wa ni Kristo eto uyifoyifo tsya nka waciasa mi o-o. Woato ola kekele lefe saa la mi disi kato Onanto nka la binya kekele, la beflo la kototsyuentisyue Onanto eto ditiki nama. 13 Mofo wa kanye budi la keyifo kekele ka weeyifo keta mi ku betidi ba nkpe la Laodikea ku Hierapoli. 14 Bo oyimitsyua lala ofala kple Luka ku Dema ba basiasa mi o-o. 15 Basiasa bayimi ba nkpe la Laodikea ku Boyimisi Nimfa ku bafokanofa eto ditsyukpa na laakpe disi la wa diyo o-o.

16 La beklakukue komfo belosa, bifi ko betsyese bafokanofa eto ditsyukpa na nkpe la Laodikea la ma tsya la bakla. Nko kee, mi tsya la beklakukue ko miwoni mintama Laodikea eto bafokanofa eto ditsyukpa tsya.

17 Nya la beteyi Arkipo bia la okpe otsyese la olosa Bonamute eto keyifo ka ufi okpe wa la ani mfo.

18 Mo, Paulo, kosate difi mo koni minle kasia kamfo bowoni katsyese mi. Nya bianta asua bia nsi nlabe la aba eto diyo. Nle Onanto boto mia uta la wa lefona la disiake mi.

1 TESALONIKAFỌ Kukuə Tutε Ko Paulo Lεwɔni Útə Tesalonikafọ

Boəsiasə Mi.

¹ Mɔ, Paulo, ku Silvano ku Timoteo bo lεwɔni kukue komfo bɔnlε mi mba ni Boanto Onanto ku Bonamute Yesu Kristo eto bale lε Tesalonika butə. Nya bɔnlε ola boto kətə Boanto Onanto kato wə lefonə ku diyuə kətə mi.

Boasɔ Onanto Ani Bə Bifi Mi Əsuə Bita Wə.

² Boasɔ Onanto ani lə mimble eto disi. Nya lefe sa lə bɔlε ola botoo, boale wə lekpa kpa lə mi disi. ³ Nya boanye Boanto Onanto bɔtɛyi lə mi bofokanɔ lə keyifo ka benlε buyifo eso. Boatɛyi wə tsya kase benlε betidi lelabi butə, nya benlε kusu bobe keklege itə Bonamute Yesu Kristo.

⁴ Bo bayimi, buyi boənkə Onanto aala mi tinti nya uləkə mi fe wə bale. ⁵ Nya Ditiki Sɛɛ nə búbə bótɛyi mii, menyifo ditiki fufu nə ete bóboko mi. Bomu eyε lə Lεwɔnɔ Kenke eto əsuəale nya nle ni əsuəale buləkə kate bə nya bəfo benɔ eyifo sitinti. Binyə kase bólε bo əsuə lə mi nti, nya búyifo nko itə lə mi ləkəsə eso. ⁶ Nya lə ɔnukualε, mi tsya áfo nnya binsi bo ku Bonamute eto nkpə bomə. Itə bə bεlε kanyi bunyə tsyaa, bəfo ditiki nəmfo ku disuəyua nə Lεwɔnɔ Kenke dítə mi.

⁷ Lə nyamfo eso bafokanɔfɔ nkpe lə Makedonia ku Akaia eto kasɔ kenke, lə bobe kakase asa ketsyiko mi ɔflo. ⁸ Fεɛ inni Bonamute eto ditiki nəmfo ete dísənsə ditsyi mi ɔflo dísu Makedonia ku Akaia kenke. Bomu mi Onanto bofokanɔ tsya ébusənsə isu kalebe saa. Nya insi ni bo nsi lɔtɛyi kulesa, itsyise betidi ba tā ébɔnɔ nya. ⁹ Nya mə kosate nle etiki budi ketsyiko lə kase bəfo bo lə lefe nə búbə mi ɔflo ku kase bisinkli bεyε bəfiə kedi butə, nya bifi mi əsuə bitə Onanto wə hā nkpe nkpə. ¹⁰ Nya biińyə binsəkə wə Ubi Yesu wə ótakasə utsyiko ɔkɔmə, nya úbə usiə nkpə ku Onanto, nya wuutsyi Onanto eto kato ubə. Yesu əmfo hā lofo bo

bofo ketsyiko kotonənə ko Onanto luutə babuayifo kenke.

2

Bəfo Bo Ditiki Fe Onanto Kosate Eto Lele.

¹ Mɔ bayimi, mi kosate yi lesa nə eso búbə mi ɔflo, nya bo mi ɔflo bubə ményifo bimba. ² Nya biyi kase búnyə kanyi nya banlε bo boka kakpo bo ənəmi kasɔ lə Filipi fε bubə boyo mi ɔflo lə Tesalonika mfó. Itə bə bələ bo lə mi mfó tsya, Bonamute ákpe bo nkεale nya bótɛyi mi wə Ditiki Sɛɛ nəmə. ³ Nya kɔlε ko bónlε mi bɔlε, mentsyi lə bo mantebutsyuə nye lə nsusu bua saa nye lə bɔwε kuutsyuə saa bokpe. ⁴ Bomu Ditiki Sɛɛ nəmə eto ɔnukualε bɔtɛyi minlε. Nya lesa nə ele bə bɔtɛyi mi lefe saa dini nə Onanto lela nkə buyifo nε. Itsyise wə kosate ənyə tutetute nkə bunyə butə bə bɔtɛyi mi wə Ditiki Sɛɛ nəmə. Nya yentsyi lə kase betidi léla, bomu lə kase Onanto wə nyi utudi saa eto ləkɔesi kəmiə léla. ⁵ Biyi biə inni kawε eto etiki búfi bóboko mi. Nya bóantɛyi mi Ditiki Sɛɛ nəmə lə bunyə kutəkə itsyi lə mi əsuə. Nya Onanto kosate ebudi bo odansie lə ditiki nəmə əsuə. ⁶ Boanto atəsə itsyi lə mi ɔflo nye betidi bamba ɔflo.

Itə bə bokpe kusu fe Kristo eto batɔnkpe bə lə bɔbεbε bo lələkəsə bə bufi lesa saa butəkə mi lə əsuə tsyaa, ⁷ bólε bo əsuə fe kase ubiambe laabe wə bebi ku lefonə. ⁸ Se boala mi sitinti esoo, iyifo bo lelabi boə mi tsya lə benɔ Ditiki Sɛɛ nəmfo. Nya inni Onanto eto Ditiki Sɛɛ mate. Bomu bufi bo nkpə tsya bítə lə mi disi, itsyise befo koya tinti bitə bo. ⁹ Mɔ bayimi, bekloma biə lefe nə búbə mi ɔflo búbə bótɛyi mi Ditiki Sɛɛ nəmə mfóo, bókplatsya bóto diwi ketsyε ku kakɔmi búyifo keyifo itə bə, bóəmfi bo əsuə buyifo bitsyikə butəkə lə mi kutsyuə saa lə əsuə.

¹⁰ Mi kosate ku Onanto ebudi bo adansie lə nnya əsuə lə kase bólε bo əsuə kukɔnɔ lə mi mba dikafo benɔ nti. Búyifo lesa saa kukɔnɔ. Nya kuutsyuə saa mənɔyə kabua saa lə bo əsuə. ¹¹ Biyi tsya biə bólε mi utsyuə saa fe kase ubianto laale wə bebi ola wεkεkεkε. ¹² Bókpe mi nkεale,

bómansə mi ləkɔ nya búkalɛ mi kɔlɛ kase biusiə nkpə sɛɛ itə bə Boanto Onanto ebunyə disuəyuə lə mi əsuə. Itsyise wə kosate wə lékpadi mi nkə lə binyə bofo lə wə sekakedikɔ ku diyənde kenke.

¹³ Nya eso ele bə bɔsɔ Onanto ani tsya ni bənkəə, lefe nə bótɛyi mi Ditiki Sɛɛ nəmfoo, biəmfi ni fe ditiki bimba. Bomu béfo ni fenkə Onanto eto ditiki. Ōnukualɛ ini bə wə ditiki dini. Nya íkaboko bɔtsyikawuninsə tsya lə mi mba díkafo bɛnɔ eto nkpəsiasia əsuə.

¹⁴ Mɔ bayimi, asa nnya díbə mi lə əsuə mfóo, nya ke ni lesa nə díbə lə Onanto eto betidi əsuə lə Yudafo eto kasɔ nɛ. Nya kanyi ka binyə lə mi betidi eto anii, nko kə íbə lə Yudafo eto kasɔ eto betidi ba léfo Yesu bānɔ lə Yudafo eto ani nɛ. ¹⁵ Yudafo bamfó álo Bonamute Yesu ku Onanto eto bənyeləkətidi tsya nya báte bo tsya ohiā. Mə eyifosa átaka ínyə lə Onanto əsuə nya bátaka ku sikpi bənyə betidi ba tā lə əsuə. ¹⁶ Bákplatsya bə lə beti bo kusu bə boatɛyi mba lenni Yudafo Ditiki Sɛɛ nəmə bə lə bənyə nkpə manlo. Lə nyaso mə asa buayifoyifo əbə ifui ékpia efe isu eyo kaka mɔmɔɔ, ísu ínə Onanto eto kotonənə eboko mə lə əsuə.

Befo Koya Bitə Bo Tinti.

¹⁷ Mɔ bayimi, yofo eyi asiani se búdu lə miə ɔflo. Tsya bekpe bo lə nsusu kəmiə. Nya bokplatsya lə kusu saa əsuə bofo, lə bubə bɔtsya ku mi ənəmi ku ənəmi tsya yəntə kusu. ¹⁸ Bóla boə lə busi bubə bunyə mi. Nya mɔ, Paulo, kosatee, nye esu saa nya mofo bə lə mfo bubə. Fɛɛ obuəle əmə məntə kusu. ¹⁹ Nla tinti miə lə mbə nyə mi, itsyise bufi bo ənə butəkə lə mi. Nya mi ni bo disuəyuə, itsyise mi ku bafokanɔfo bamba ni bo kutəkə ko eso bofo ləkəesi bɔsɔ lə lefe nə Bonamute Yesu luubə bio. ²⁰ Sitintii, mi ni bo ləmə ku bo disuəyuə nɛ.

3

¹ Nya se ɛnlɛ bo bulə se boensinyə mi tɔ esoo, bóse nya uyi boə bo inuə lə bɔtsyime lə Atene. ² Nya bɔtsyese Timoteo lə ubə okpe mi nkɛ alɛ, nya lə ɔwunsə ko mi lə mi bɔfokanɔ əsuə. Uyifo bo ɔyimisami wə laawunsəko bo lə kanantoyifo ku Kristo eto Ditiki Sɛɛ

eto bɔtɛyi əsuə. ³ Bo nsusu ni bənkə boanla bə bulə ku kanyi ka bɛnlɛ bunyə lə elo mi kuutsyuə saa ani. Mi kosate fe biyi koko biə bulə ku kanyibunyə ni nnya leetu nwə ke ntəkəko Kristo. ⁴ Biokloma biə lefe nə bɔkɛ mi lə ɔflo, bítə mi bote katənsə boənkə bulə kpə ebutu mi. Nya fe kase binyii, íbə itə nko sitinti. ⁵ Nyamfo eso míntsyese Timoteo minkə ubə obe lə bisi bińyə kekləkə lə mi bɔfokanɔ əsuə. Itsyise mmuə utu nno. Nya mɔ sikpitete ni bənkə ətsyuə oboale əmə ébubə óbiasə mi nsusu itə bə bo bokplatsya kenke əbə iyifo bimba.

Mi Bɔfokanɔ Ƴətə Bo Disuənyuə.

⁶ Nya se Timoteo dísinkli ubəə, ɔtɛyi bo ku disuəyuə nkə bisi bińyə kekleke lə mi bɔfokanɔ ku mi lelabi itə mi bətsyuə insi enso. Ƴtɛyi bo tsya nkə biakloma bo tinti nya bɛnlɛ kusu bobə biə biənyə bo fe kase bo tsya nle bola boə boənyə mi. ⁷ Lə nyamfo esoo, mɔ bayimi, ite bə bɔlɛ kanyi bunyə nya asa nyamfo lekle bo tsyaa, mi bɔfokanɔ aakpe bo disuəyuə kəyuəsə bo ketu. ⁸ Se bóno kase bińyə kekleke lə Bonamute eto bɔfokanɔ esuəə, mfe fe nkpə fɔfo dídufə bo lə əsuə nɛ.

⁹ Boəmbɔfo Onanto ani bɔsɔ yooyo disuəyuə nə bɔnlɛ bunyə lə wə ənəmi lə mi disi eso. ¹⁰ Bɔlɛ Boanto Onanto lekpakpa bɔlɛ ketsye ku kakɔmi boə utə lə busi bɔtsya lə bokpe mi nkəale lə mi bɔfokanɔ əsuə.

¹¹ Nyaso mɔmɔɔ, Boanto Onanto kosate ku Bonamute Yesu lə basini bo kusu bə lə bofo mi ɔflo bubə. ¹² Nya Bonamute lə utə kusu bə mi lelabi itə mi bətsyuə ku betidi bamba lə difui lekpe fe kase boala mi ke. Nya lə belə betidi bamba tsya fe kase boala mi. ¹³ Nyamfo luutə Boanto Onanto lookpe mi əsuəale, uləkə mi utsyiko lə Obonsam eto esu kenke əsuə nya lə uyifo mi kenke lə wə ənəmi isu ese diyi nə Bonamute Yesu luusinkli ubə kawunsiə kamfo ku wə mba kenke diyifo kenke.

4

Sia Nkpə Bo Lɔkɛ Onanto Ƴkɔɛ.

¹ Mɔ bayimi, mɔ ditiki fɛfɛ nə minla miə malɛ mi lekpakpa lə ntɛyi ni bə,

bisiä nkpə bo lökɛ Boanto Onanto ɔkɔɛ fe kase bóte mi. Belenko nko keklege, tsya bóle mi nkeale bokpe læ Bonamute Yesu eto diye əsuə bæ læ bisi biyifo beso nko. ² Itsyise biyi asa nnya bote mi eyɛ læ Bonamute Yesu eto əsuəale əsuə. ³ Onanto aala nkə biyifo mi əsuə kenke læ biləkə mi əsuə bitsyiko læ asɔnɔdidi kenke əsuə. ⁴ Ele bæ usə ku usiə te kase bóle mə əsuə bəsiä nkpə bo diyifo kenke ku læ dibu əsuə. ⁵ Nya biəntəkəko əsuə eto sinə eto kamini bisia nkpə fe betidi ba laante Onanto sikpi. ⁶ Lə nyamfo esoo, kuutsyuə saa mansesə ənəmi læ wə ɔyimitsyuə eto usiə əsuə bæ læ usu ota wə ubu. Bətɛyi mi nko bunyə nya bóle mi ato bukə keklege boənkəə, Bonamute ebunə mba læyifo asa nyamfo eto kakle koto keklege. ⁷ Onanto ákpadi bo nkə buyifo betidi kenke. Nyaso bitə læ buləkə bo əsuə butsyiko læ asinsa əsuə. ⁸ Nyaso læ mi nti eto utsyuə ani buyifo læ etsyuesa nyamfo əsuəə, inni betidi əsuə ótaka únyə. Bomu Onanto, nwə leefi wə Ləwɔnɔ Kenke kətə mi, eto əsuə ótaka únyə.

⁹ Nya læ lelabi itə mi bayimitsyuə bafokanɔfɔɔ, yensife bæ bɔwɔni kulesa butə mi læ nnya əsuə. Itsyi Onanto ébote mi kase ele bæ bela mi bətsyuə koko. ¹⁰ Nya læ ɔnukuale əsuəə, sitinti ini bæ biala mi bayimitsyuə ba kenke díkafo banɔ ba nkpe læ Makedonia eto kaso kenke. Nya bunsii bónlɛ mi bətɛyi lekpaɔpələle əsuə boənkə biyifo beso nko. ¹¹ Bisia nkpə læ əsuə kaso bobokosə əsuə, nya utsyuə saa eto ənəmi læ itəkə læ wə keyifo əsuə, nya bifi mi ani biyifo keyifo bəbɛbɛ lesa nə biudi fe kase bóteyi mi bofe. ¹² Nyamfo luutə bæ mba dímamfo banɔɔ, ebubu mi nya biemukpese læ ku-utsyuə saa əsuə itə lesa nə loohiä mi.

Biensikewi Fe Bitidi Ba Ləmbə Kusubebe.

¹³ Mɔ bayimi, bola boə bete ɔnukuale itsyi læ betidi ba díkekpe əsuə, itə bæ læ bɛyɛ nku buwi nku ku kaminə fe betidi ba ləmbə sətɔ saa. ¹⁴ Bofɔ bóɔ boə Yesu əkpə nya usi ótaka utsyi ɔkɔmə úbə nkpə. Nya Onanto luutə Yesu kpa mba əmə oboko ku wə læ wə bubə bio əsuə. ¹⁵ Lesa nə Bonamute lətɛyi, ni əsuə

buúnyə bónlɛ mi bətɛyi boəə, bo mba nsi nkpə læ Bonamute eto businkli kəbə lefee, boəmbɔtɔ mba díkekpe kato busu. ¹⁶ Lə lefe nəmfo o-o, bóɔnɔ Bonamute eto bubə eto kulu ku ɔkɔɛ eto boto. Bóɔnɔ Onanto eto Ɔtɔnkpe ninə kenke eto ɔkɔɛ. Nya buufə Onanto eto kakpatsyaku. Nya Bonamute kosate löyifə utsyi kato ubə. Nya betidi ba lefo Kristo baanɔ fe bəkpəə, mə loka botaka kəbə nkpə. ¹⁷ Nyamfo eto kamaa, Onanto ebokpa bomba dibu nsi nkpə nya wookpa bo usu ɔkɔ ku betidi ba letaka busu bɔtsyako Bonamute kato. Nya buusiə ku Bonamute isu manlo manlo. ¹⁸ Nyaso bifi etiki nyamfo bəmansə bətsyuə ləkɔ.

5

Bisia Bikabe Kusu Itə Bonamute Eto Bubə.

¹ Mɔ bayimi, yamfe bæ nsi nwɔni mi kulesa itsyi læ lefe nye eyi nnya asa nyamfo luubə. ² Itsyise mi kosate yi sitinti biə Bonamute eto diyi nə wuubə ebuyifo fe kase uyu laabɔ læ wə kabiakɔ ku ketsye, ³ kəbə keyu utidi. Nya læ lefe nə utidi saa nlɛ bətɛyi nkə lesa saa tə buɛ ku diyuəə, lefe nəmfo ni lefe nə lesabua nə banle kusu bobee nya diəbə kaso læ nti nɛ. Diubə fe kase kalelefo ləənə ofonlɛ. Kalebe saa butsyetsyi kesu əmbə.

⁴ Fɛɛ, mɔ bayimi, mimii binsibə læ ketuntu əsuə. Nyaso yanle bæ diyi nəmə bæ lefua mi fe kase uyu leeyifo. ⁵ Itsyise mible kenke kpe læ diyənde əsuə. Nya buunte fe betidi ba leefi mə əsuə kakpe læ abua əsuə keyifo asa kakula. ⁶ Nyaso biensitə læ selabe læ sifi mi biləkə ato fe mba leennyi Bonamute. Bomu bitə læ buúnyə keklege læ bóle bo əsuə kukɔnɔ. ⁷ Itsyise mba laalabe selabee, ketsye baalabe se. Nya mba ba nlɛ ntə bukpa tsyaa, kətsyə nya beekpə mu nɛ. ⁸ Fɛ bo mba nkpe læ diyənde əsuəə, bitə læ butəkə ənə kukɔnɔ. Le bufi bo bɔfokanɔ ku bo lelabi bukase əsuə fe kase ləkɔesibi eto situ eto awu laawunsə ko bamamanyə. Nya læ bufi bo ənəmi butəkə læ Boanto Onanto eto bɔfokətə əsuə fe kase omamanyə eto disii eto lema ankpaɔpə laafo wə læ nkpə. ⁹ Itsyise Onanto mənlekə bo itə wə

lefonyi nɛ nɛ bubə. Bomu bə lə bɔyɛ lə Bonamute Yesu Kristo əsuə lə bunyə nkpə manlo. ¹⁰ Yesu əmfɔ əkpə lə bo disi bə lə busi nkpə o-o, bukpə o-o, buusiə ku wə lə wə dibə bio əsuə. ¹¹ Lə nyamfo esoo, bikakpe nkɛale lə bikawunsəko bətsyuə fe kase bɛnlɛ buyifo mɔmɔ.

Bɛlɛ Ɔsuə Ola Lə Biləkə Asa Bua Saa Lə Ɔsuə.

¹² Bo bayimi, bɔlɛ mi lɛkpakpa bə bifi dibu kpə bitə mi batɔnkɔtɔnkɔ ba laak-platsya kate mi Kristo eto nkpə busiə eto esu. ¹³ Bela mə lə bibu mə kukɔnɔ lə kusu sɛɛ ko əsuə banlɛ mi bokpa akanyənko eso. Lə mible lə bisiə lə diyuə əsuə.

¹⁴ Nnya kamaa, bo bayimi, bola tinti boə bɛlɛ kɔlɛ mba lanlɛ otsyekle bokpe. Bekpe mba laate sikpi nkɛale. Bɛwunsə ko mba lehiä bɔwunsə ko. Nya lə bifi dibusə bitə utsyuə saa. ¹⁵ Belɔ bebe kukɔnɔ biə kuutsyuə saa məmfi kabua ofo kabua kayo. Bomu lefe saa, bikeyifo kasɛɛ bikətə mi bətsyuə ku betidi ba kenke.

¹⁶ Bitə lə diyuə lə lɛkɛ mi lə əsuə lefe saa. ¹⁷ Biəntə lə ani lə elo mi lə olatoto əsuə. ¹⁸ Nya bifi lɛninsɔ bitə Boanto Onanto lə lesa saa əsuə. Itsyise nyamfo ni lesa nə Onanto nɛ bɔtɔ ketsyiko lə mimba kenke ntəkəkɔ Yesu Kristo nɛ.

¹⁹ Bienti Lɛwɔnɔ Kenkɛ kusu lə mi nti. ²⁰ Biemfi lesa nə laabɔ ketsyi lə Onanto eto bənyɛlɛkətidi eto kɛnyɛ fe lesa bimba. ²¹ Bomu bekplatsya lə bɛbɛbɛ ɔnɔkualɛ wə nkpe lesa saa nə biɔnɔ lə bifi kasɛɛ ka nkpe lə nnya kekɛle. ²² Biləkə mi əsuə bitsyiko lə lebua saa əsuə.

²³ Nya bɔlɛ Onanto wə ləətə bo diyuə saa bɔtɔ bə lə uyifo bo kenkɛ lə kusu saa əsuə. Nya lə ose mi lɛwɔnɔ ku nsusu ku mi əsuə eto sinə kenke bə bemunyə kabua saa lə mi əsuə lə lefe nə Bonamute Yesu Kristo nsi luubə. ²⁴ Nya Onanto wə lɛkpadi mi nkə befiani wə balee ebɔwunsəko mi isu ese lə kalosəkɔ. Itsyise lesa nə ke ɔtɛyi nkə wuuyifoo, weeyifo ni.

²⁵ Mɔ bayimi, bikato ola kətə Onanto lə bo disi. ²⁶ Biləkə kafo faa bɛbuta lə bisisə bafokanɔfɔ. ²⁷ Nɛ mi bɔtɛyi sitinti fe nwə nyə lə Bonamute Yesu Kristo

eto kɛnyɛ minkə bekla kukue komfo bete bafokanɔfɔ kenke.

²⁸ Bonamute Yesu Kristo eto lefonə lə disiə ko mi.

2 TESALONIKAFỌ

Kukue Nuəfə Ko Paulo

Ləwɔni Útə Tesalonikafə

¹ Mɔ, Paulo, ku Silvano ku Timoteo bo ləwɔni kukue komfo butə mi mba ni bo Boanto Onanto ku Bonamute Yesu Kristo eto bale lə Tesalonika. ² Bɔle bɔtɔ minkə Boanto Onanto ku Bonamute Yesu Kristo eto diyuə ku lefonə lə disia ko mi.

Bɔle Onanto Lekpakpa Bə Fe Nkpesiasia Lə Bokate Ko Bokpadi Bo Ókpadi Fə.

³ Mɔ bayimi, ele bə bɔsɔ Onanto ani lefe saa lə mi disi. Lə nyaso elɛkɛ bə bukato ola, kasɔ wə ani bə mi bofokanɔ lə busi bɔkɛ ale boso ku mi lelabi tsya lə difui lekpe enso. ⁴ Nyamfo eso boakpo mi diye sɛɛ lə mba lefo Onanto banɔ nti. Iyifo bo lemɔ nya boatəsə mi itsyise bińyə kekleke lə mi bofo kanɔ əsuə nya bənle otsyikle bokpe lə lefe nə eto lefe banle mi bulə kakpɔ mi ku kanyi ka bənle bunyə eso.

⁵ Nyamfo lə bote nkə Onanto aakpo akpo lə kusutsyɔntsɔ əsuə. Nya wuutə mi kəsiakɔ lə wə sekakedikɔ kasɔ bənle kanyi ka bənle bunyə eso. ⁶ Onanto ebuyifo lesa nə ləyɛ. Nya wuunə mba nle mi bulə kenke koto. ⁷ Nya wuutə nkə bo ku mi mba kenke nle kanyi bunyə lə buunyə ɔnwəkətsyəkɔ sɛɛ. Onanto ebuyifo nyamfo lə lefe nə Bonamute Yesu ku Onanto eto batɔnkpe nkpe asuale kplɛ lɔɔbɔ betsyi kato ku əsuəale. ⁸ Buunə be-tidi ba ləmbu Onanto nya bámfo Bonamute Yesu Kristo eto Ditiki Sɛɛ banɔ, koto. ⁹ Nya Bonamute loola mə udunko lə wə ənəmi. Nya bəəmbunyə wə diyənde ku wə əsuəale. Nya wɔɔtsylɔsə mə ku mə ditsyəbi bua nəmə. ¹⁰ Asa nyamfo ebubə itə lə diyi kplɛ nə əsuə Yesu luusinkli ubə. Nya lə diyi nəmfo əsuəə, bafokanɔfɔ kenke ebutəkəkɔ wə ku atəsə eto əsə ku kudu. Nya miitsya əbɔkɛ mə lenti, itsyise bəfo wə Ditiki Sɛɛ nə bótɛyi mi mfó bənɔ.

¹¹ Nyamfo eso boato ola lə mi disi lefe saa nɛ. Nya boale bo Onanto lekpakpa boə lə utə lə mi nkpesiasia lə bokate ku mi bokpadi bo ókpadi mi. Nya lə wə əsuəale lə ɛwunsə ko mi lə itə mi nsusu

sɛɛ bo lookpe mi nkɛale bə lesa saa nə biuyifo lə mi wə bofokanɔ esoo lə ibə itə kukɔnɔ. ¹² Bɔle asa nyamfo bɔtɔ kətə mi ku lekpakpalɛlɛ bə lə babesə Bonamute Yesu Kristo eto diye kato ɛyɛ lə mi eso. Nya wuuntsya lə obesə mi diye kato lə wə ku Onanto eto kəfoɛkpe eso.

2

Biəntə Lə Kuutsyuə Saa Lə ɔwɛ Mi Okpe.

¹ Mɔ bayimi, itsyi lə Bonamute Yesu Kristo eto businkli kəbə bio ku bo bɔkɔ bɔtsyanko wə. ² Biəntə lə nyamfo lə ile mi nsusu nye ekpe mi bule, lə nnya banle bɔtɛyi bə Bonamute eto dibəyi ébubə koko. Ətsyuə biubu bə ébɔ lə Onanto eto kenye buləkə kate nye bo asatete nye etiki nnya bówɔni bítə mi əsuə. ³ Biəntə lə kuutsyuə saa lə ɔwɛ mi lə kusu saa əsuə kon. Itsyise Bonamute eto diyi nəmə əmbubə tɔ isu ese lefe nə usialetidi əmə lootaka uńyə lə Onanto əsuə nya obuəle əmə ləəbə bɔtsylɔ lə ute luuləkə əsuə ote. ⁴ Nya wootaka uńyə nkə lə uti Ləwɔnɔ Kenkɛ eto əsuəale kusu lə ote nkə wə hā ni awɔnɔ kenke eto əsuəaletidi. Nya wootaka ubə usia lə Onanto eto Disumuyo nya wuuyifo wə əsuəə, fe wə ni Onanto.

⁵ Bíakloma biə lefe nə minke mi lə ɔflɔɔ, nteyi mi asa nyamfo kenke. ⁶ Fɛɛ lesatsyuə leeti asa nyamfo kusu nkə yəəbə tɔ mɔmɔ. Nya mi kosate yi lesa nə ini. Nya obuəle əmə ebuləkə wə əsuə lekplɛ lə wə lefe ayo. ⁷ Nya disiale eto asa nnya banle buyifo kakula kokoko efe elɛ bubə. Nya asa nnya luubəə, əmbubə tɔ isu ese le fe nə Onanto diləkə nwə diti obusle əmə kusu. ⁸ Nya lə nyamfo eto kamaa, Onanto ebuləkə obuəle əmə ote. Nya lə lefe nə Bonamute Yesu luubəə, wuufi wə kenye eto ufiebi ku wə diyənde otonsə wə obiasə wə ditsyəbi kenke. ⁹ Usialetidi əmə bə ku Obonsam eto əsuəale, nya wuuyifo bidia eto ayanisa akpa akpaa ote. ¹⁰ Nya betidi ba kenke lɔɔyɛ lə nnya əsuəə, ebonya kenkee, wɔɔyɛ lə disiale ku kɔwesu saa bə lə ɔwɛ mə okpe. Boonya itsyise bamfo Ditiki Sɛɛ nə Onanto lete mə bə bənyə nkpə banɔ. ¹¹ Nyamfo eso Onanto eboyani mə utə kawɛ eto ləwɔnɔ nə luutə

bafo bidia banɔ. ¹² Lə kalosəkɔɔ, Onanto ebolo mə dikpi, itsyise bamfo Ditiki Sɛɛ nəmə banɔ. Bomu bənyə disuəyua lə asa buayifoyifo əsuə.

Biɲya Kekleke.

¹³ Mɔ bayimi, ele bə bokasɔ Onanto ani lefe saa lə mi disi eso. Buyi boə woala mi sitinti. Mi ni betidi tute Onanto dɪləkə nkə binyə bofo. Úfi Lɛwɔnɔ Kenke úflə mi abua úwi nya béfo ɔnukuale bɛnɔ. ¹⁴ Nya eye lə bo Ditiki Sɛɛ nəmfo budi əsuə, Onanto ákpadi mi nkə bibə befo diye fe kase Bonamute Yesu Kristo léfo. ¹⁵ Lə nyamfo esoo, mɔ bayimi, biɲya kekleke lə bekɔbe ɔnukuale eto asatete nnya bóte mi lə bo kukue ko bówɔni ku etiki nnya búdi mi, beɛ nya kɔni kekleke.

¹⁶ Nyaso bóɛ bɔwunsəko bɔtɔ ku lek-pakpaleɛ itsyi lə Bonamute Yesu Kristo ku Boanto Onanto wə laala bo, nya eye lə wə lefonə əsuə ókpɛ bo nkɛale nya útə bo kusubebe tinti. ¹⁷ Bɔɛ wə lek-pakpa buənkə, utə mi əsuəale lə okpɛ mi utu wə nkpɛ osa, bə lə bidi etiki ku lə biyifo asa sɛɛ lefe saa.

3

Bekloma Lə Bikato Ola Kətə Onanto Lə Bo Disi.

¹ Lə kalosəkɔɔ, mɔ bayimi, bekloma lə bikato ola kətə Onanto lə bo disi, itə bə lə Bonamute eto Ditiki Sɛɛ nəmfo lə disənsə disu nlebe ku dibu fe kase miitsya seka.

² Nya lə bɛtɔ Boanto Onanto tsya biə lə uləkə bo utsyiko lə betidibua ku besiale-tidi eto ani əsuə, itsyise inni betidi ba tā léfo Ditiki Sɛɛ nə mə bánɔ. ³ Bonamute eyifo ɔnukualetidi, uuɲyə mi kama, ookpɛ mi nkɛale nya woobe mi bə olo Obonsam əmbutəkə bo kato. ⁴ Bonamute ətə bufi bo utu butəkə lə mi bə beɛ bóyɛ lə esu nya bote mi əsuə, nya buyi boənkə biofo buyifo lə nnya əsuə enso. ⁵ Bɔɛ Bonamute lek-pakpa bə ɔsini mi ənəmi lə binyə lə bete kase wə, Kristo laakpɛ bo nkɛale ku kase Onanto laala bo.

Binya Kekleke Itə Keyifoyifoyifo.

⁶ Mɔ bayimi, bóɛ mi kɔfi bokpɛ kekleke lə Bonamute Yesu Kristo eto diye əsuə boə biləkə mi əsuə bitsyiko lə bayimi ba

ni baflo nya banɛ buyifo lə bo asatete əsuə. ⁷ Mi kosate biyi kukɔnɔ biə ele bə biyifo keyifo fe kase buyifo, itsyise bóenyifo sɛflo lefe nə bóke mi lenti. ⁸ Bóamfo bɔwunsəko itsyi lə kuutsyuə saa ɔflo bə bóamfo kayo. Bomu búyifo keyifo kekleke ketsye ku kakɔmi bə bo bobə ményifo bitsyikə itə kuutsyuə saa. ⁹ Inni nnya kasɔ ni bənkə bumbə kusu boatɛyi mi bə bebe bo eso. Bomu bóla boə bekase kase ele be beyifo keyifo. ¹⁰ Biokloma biə lefe nə bóke mi lenti, bókpɛ mi kɔfi boənkə utidi wə ke laani nkə woəmbuyifo keyifoo, mendi tsya.

¹¹ Bɔɛ mi nyamfo bɔtɛyi itsyise bóɛ bɔnɔ boə baflo bətsyuə kpɛ mi lenti nya ini mə bayimitsyuə eto ketikima hā te baayɛ kedi. ¹² Bɔninko betidi bamfo ditsyəbi nəmfo kekleke lə Bonamute Yesu Kristo eto diye əsuə, bə lə bale mə əsuə kukɔnɔ lə be fi mə ani beyifo keyifo bedi.

¹³ Fɛɛ mii, bayimi, biəntə lə ani lə elo mi lə lesa sɛɛ buyifo əsuə. ¹⁴ Nya lə utsyuə nkə woəmbuyifo lə ditiki nə bɔtɛyi mi lə kukue ko mfoo, bitsyə wə lekpo nya lə biləkə wə lə mi nti, lə kofami lə kɔɛ wə. ¹⁵ Tsyaa bienkisi utidi əmə. Bomu ele bə beɛ wə kɔɛ fe mi ɔyimi seka.

Bɔɛ Mi Bokla.

¹⁶ Bɔɛ Bonamute kosate wə ləətə diyuəsə lek-pakpa bóɛ bə lə utə mi kəmiə eto diyuəsə lə mi lə kusu saa əsuə. Lə Bonamute lə ɔɛ mimblɛ kenke ola.

¹⁷ Mɔ, Paulo, kosate unɪ nɛ etiki fɛfɛ nye nkla bomfo bɔwɔni kətə mi ku mɔ kɔni. Iyifo mɔ kosate eto lenimi eto awɔnisa fe kase maawɔni kakpɛ lə mɔ kukuwɔniwɔni saa kalɔ.

¹⁸ Bɔɛ ola boto boə Bonamute Yesu Kristo lə ɔɛ mi mblɛ kenke ola lə wə lefonə əsuə.

1 TIMOTEO

Kukue Tute Ko Paulo

Lewoni Uta Timoteo

¹ Mō, Paulo, wə ni Yesu Kristo eto nwa ótsyese eye læ bo Ofomfokətə Boanto Onanto ku Bonamute Yesu Kristo wə bɔnlɛ kusu bobee, nɛ kukue komfo bɔwɔni. ² Nya mimfi minɛ fə Timoteo bɔtsyese. Eyi fə eyifo mɛ fe ubi læ bofokanɔ əsuə. Nyaso minɛ Bonamute Onanto Ku Boanto Yesu bɔtɔ miə læ mə kaminsənyənyə læ kətəkəkə fə læ bənyə fə kaminsə læ bətə fə diyuəsə.

Paulo Áɛ Wə Kɔɛ Itsyi Lə Bidia Eto Bateasa Əsuə.

³ Nla miə læ esi əsiə læ Efeso mfó fe kase mínteyi fə lefe nə mínyɛ mfo mímfɛ míntɔ læ Makedonia. Nnya ni bæ eyi fənkə betidi bətsyuə kpə læ mfo ba nɛ asa nnya loobiasə nsusu itsyi læ bo asatete læ Kristo bofokanɔ əsuə. Ele bæ ani komə nye ala betidi bamfo bæ læ bayɛ nya kaklɔe buyifo. ⁴ Teyi mə læ bayɛ lefe bobiasə læ akokosatete ku bakoko eto ntsyikɔ eto katobobesə əsuə. Asa nyamfo eto okle bote akpɛ kənə læ betidi nti. Nya yaanyɛ læ Onanto eto nsusu əsuə. Nsusu bo nye læ bofokanɔ əsuə hā ele bæ bote. ⁵ Nya lesa nə lefe bæ biyifo ni bæ ele bæ bola bo bafokanɔfɔ tsyuə ku kafo faa, ku utu wə læmbolo bo dikpi læ asa buayifoyifo saa əsuə. Nya ele bæ bo bofokanɔ læ Kristo əsuə tsya yifo sitinti. ⁶ Fɛ betidi bətsyuə étsyi kama bakpɛ asa nyamfo. Nyaso bányɛ kusu sɛɛ komfo. Nya bəənə etiki bimba nya læmbə kutəkə. ⁷ Baala bæ baatsyi bawuninsə bafiani Mose eto kɔfi eto bateasa. Fɛɛ mə bamə kosate manno etiki nyamə kasɔ tsya. Beedi etiki kekleke itsyi læ kɔfi komə əsuə, fɛ mə bamə kosate maanno lesa nə banɛ bɔteyi kasɔ.

⁸ Bomblɛ kenke yi boə Mose eto kɔfi komə alɛkɛ, fɛɛ ele bæ bətsyue ko koto fe kase boate ko. ⁹ Nya ele bæ bukakloma tsya boəə, inni betidi sɛɛ eso béyifo afi kəkə mə ato, bomu mba ditidi ato baata Onanto eto afi kebu ku mba leeyifo asa bua ku mə kakle ba eto nkpə diyi ku

abuayifoyifo. Mə ni betidi ba læmbə bofokanɔ saa, mba laalo mə antomə ku ambemə ku mba ni bewudifo. ¹⁰ Mba ni betidi ba leedi asɔnɔ ku basani ba laalabeko mə basanitsyuə. Mə ni betidi ba leeyu betidi bamba kəmuə kate ku mba ni badia ku mba laasɔ akɔəsi nye kakpadi asa katɛyi bidia. Nya ku mba kenke ba dímamfo Ditiki Sɛɛ nəmə eto asatete bānɔɔ, mə ni mba baanɛ ato nyamfo bukə nɛ. ¹¹ Boonyə asa nnya minɛ bote læ Ditiki Sɛɛ nə béfi bákpe mɛ læ kɔni bæ nte itsyi diyənde eto Onanto wə boatesə nte oflɔ.

Paul Ásɔ Onanto Ani Lə Wə Kaminsənyənyə Eso.

¹² Məmbɔfo Bonamute Yesu Kristo ani bɔsɔ læ əsuəale nnya ufi utə mɛ nkə læ mfo keyifo kamfo buyifo eso. Nya læ ɔnukualɛɛ, úfi ke ókpɛ mɛ læ ani. Itsyise únyə mɛ nya uunyi nkə məmbutsyetsyi ke nyani wə ntsyə. ¹³ Ite bæ læ lefe ditsyuə nə lefee, nnyə læ wə əsuə, læ etikibuadidi ku læ aka əsuə fɛ mímbə míntsyi mə ləkɔəsi minwuninsə, Onanto ənyə mɛ kaminsə. Itsyise læ lefe nəmfoo, mámfo wə nno tɔ nya mánte lesa nə mínkeyifo tsya. ¹⁴ Bonamute ənə mɛ kafo tinti nya útə mɛ bofokanɔ ku lelabi se buunyə læ bo lɔniyifoyifo ku Yesu Kristo.

¹⁵ Ditiki nə minɛ bɔteyi mfo eyifo etiki eto ɔnukualɛ, nya ele bæ utidi saa fo ɔnɔ. Kristo Yesu wə ni Nwə Onanto Lékpɔ ɔhile Utsyə, díbə kawunsiə kamfo nkə læ ubə uləkə babuayifo. Nya mə ni obuayifo kenke enso læ babuayifo nti. ¹⁶ Fɛɛ Onanto dínyə mɛ kaminsə nkə læ eye læ mɔɔ ni obuayifo kenke enso əsuəə, Kristo Yesu læ utə læ betidi læ bənyə bæ okpɛ lelabi nə eso woefi katsyɛ babuayifo ba lefo wə banɔ. Lə nya esoo, wuutə mə nkpə bo læmbə kalosəkɔ kulefe tsya. ¹⁷ Nyaso bitə læ bukatəsə bo Oka wə nkpɛ kato wə boənyə ku bo ənəmi wəə hā ni Onanto wə nsi nkpə isu manlo manlo. Nya læ bukabesə wə Onanto wə leenkpə eto diye kato lefe saa. Ibə itə.

¹⁸ Mō ubi Timoteo, keyifo ku afi nnya mimfi míntə fə mfoo, eka asa nnya bo Onanto eto bənyɛləkətidi létɛyi itsyi le fə əsuə. Lɛ etiki nyamfo kɔni kekleke

fe bemake, ebutəkə kabua kato læ lema nəmfo əsuə. ¹⁹ Læ fə bofokanɔ kɔni keklege, tə bə fə utu manlo fə dikpi. Betidi bətsyuə ba díməntsyue mə ketu eto kələ kotoo, mə dídu bánɔ banyansə mə bofokanɔ nɛ. ²⁰ Nya læ mə ntii, ni Himeneo ku Aleksandro. Nnə mə ato læ se mimfi mə mɪntə Obonsam bə læ bənyə kanyi læ wə ani. Nyamfo luutə bə bakase bə baye etiki bua budi læ Onanto əsuə.

2

Bikato Ola.

¹ Lesa tutɛ nə moola miə bete ni bə bikato ola bikətə Onanto læ bikalɛ wə lekpa kaso wə ani læ betidi ba tã eto disi. Bikəfi mi ku mə mblɛ eto ahiã bikətsyɛ læ Onanto eto ənəmi. ² Nya bikato ola kətə Onanto læ baka ku betidi ba kenke ntɔnko betidi bə læ bomblɛ læ bɔkɛ læ diyuə əsuə kalebe saa. Itə bə læ bobokosə bo əsuə kaso butə Onanto nya bufi dibu butə utsyuə saa. ³ Olatoto eyifo lesa nə laakɛ bo Ofomfokətə Onanto ɔkɔɛ. ⁴ Itsyise ola nkə utsyuə saa te wə Ditiki Sɛɛ nəmə læ ote ɔnukualɛ əmə bə læ utə wə nkɔpə. ⁵ Lə ɔnukualɛ, Onanto ɔni ete nkpe. Nya Ofomfokətə tsya ɔni ete nkpe. Wə ni utidi wə baakpo Kristo Yesu. Wə ni futsyɛ laalo bonko Onanto eto nti. ⁶ Wə ni fuutsyuə dífi wə əsuə útə fe kedi læ kawunsiə kenke eto betidi eto disi. Yesu éyifo nyamfo sitinti bə Onanto eto kɛnyɛ ka útsyɛ nkə wofo utə wə betidi kenke eto lefe eboyo. ⁷ Nyamfo eso Onanto lékpe mɛ fe wə ɔtɔnkpe ku wə oteasa. Nyamfo menyifo bə sidia minlə bɔtɛyi. Nlɛ mi bɔtɛyi sitinti minlə wə dílɛkə mɛ fe oteasa nkə læ mbə nlɛkə wə bofokanɔ eto Ditiki Sɛɛ nəmə nte betidi ba lennitɔ Yudafɔ.

⁸ Lə bafokanɔfɔ eto katsyakɔ saa, nla minlə basani besə mə ani kato bato ola ku ketu ka lekpa kenke. Nya ɔblo nye kənə saa manke mi læ nti. ⁹ Nla tsya miə besio læ mə əsuə ola eyɛ læ mə bikelele əsuə, læ ete bə balɛ mə əsuə kaso bobokosə. Inni bə bakle mə esi ku sika eto bikə akpa akpa nya lefo koya kpə nya loote bə balɛ mə əsuə kato bobesə. ¹⁰ Bomuu, ele bə mə ditsyabi sɛɛ te bə beyifo besio ba laate Onanto sikpi. ¹¹ Nya ele bə usio saa bokosə wə əsuə kaso læ

okase asa, læ busiə kpo əsuə. ¹² Minlə mə kusu butə minlə baté basani asa nye bətəkə basani kato. Bomu ele bə bəsiə kpo, bətsyue koto. ¹³ Itsyise Adam ni futsyɛ Onanto leka buyifo fɛ úlɛkə Eva utsyiko læ wə. ¹⁴ Nya inni Adam ni nwə olo əmə lɛwɛ, bomu usio əmə ni nwə ɔwɛ. Nya útə úyifo lebuə. ¹⁵ Nya læ usio ebuńyə keklege læ wə bofokanɔ əsuə ku læ lelabi əsuə nya wuusiə nkɔpə kɛnkɛ nya woobokosə əsuə kaso, wɔɔyɛ læ kanyi ka nkpe læ ubilele əsuə ɔbo ofe.

3

Ditsyabi Nə Ele Bə Lɛkɛ Bofokanɔfɔ Eto Batɔnkɔtɔnko.

¹ ɔnukualɛ uni, baateyi bənkə, læ utsyuə aala nkə woeyifo bafokanɔfɔ eto ɔtɔnkɔtɔnko, ete bə woala nkə woeyifo keyifo sɛɛ. ² Fe bafokanɔfɔ eto ɔtɔnkɔtɔnko, ele bə uyifo utidi wə bulə saa læmbə læ əsuə, uufi kusie kɔni, uyifo obesibe, ɔkɛ dibusə, ɔlɛ əsuə ola, nya betidi leebu wə. ɔkɛ kafokpɛ kafɔ bafɔ nya uyifo oteasa sɛɛ. ³ Yanle bə uyifo utəkpə, nya woankpɔ ekiti. Ele bə uyifo utidi wə diyuə, nya woenyifo nwə lænə etiki, nya woansesə ənəmi læ atabi əsuə tsya. ⁴ Ele bə uyifo nwə laale wə diyo eto betidi ola, nya wəətə nkə wə bebi tsyue ditiki koto læ kusu saa əsuə. ⁵ Nya læ utidi utsyuə kpe wə leenyi kase woobe wə diyoo, ntsyɛ wɔɔyɛ obe Onanto eto betidi ba wɔɔyɛnko? ⁶ Yanle bə uyifo nwə léfo Onanto ɔnɔ fɔfɔ kase woembobesə əsuə kato, nya eyɛ læ nnya əsuə ote əsuə, læ ubə udu ɔnɔ, nya Onanto luunə wə koto fe kase únə olontidi əmə koto. ⁷ Ele bə uyifo utidi wə nkpe diye sɛɛ læ mba dímamfo banɔ tsya eto ənəmi, nya luutə bəmbɔtɛyi kulesa bua saa bakpe wə kofani bə læ obuəle əmə læ unyə wə umuə.

⁸ Nko kə ini bə wə bawunsəkotsyue tsyaa, ele bə məə tsya yifo betidi ba nkpe ditsyabi sɛɛ, nya baalɛ keyifo ola keklege. Ele bə beyifo betidi ba lænnə ntə kəkpə, nya baansesə ənəmi læ atabi əsuə tsya. ⁹ Ele bə beyifo bətsyuə léfo Ditiki Sɛɛ nəmə báboko mfo banɔ keklege ketu ka laanlo mə dikpi. ¹⁰ Nya ele bə beto mə ditsyabi bebe fɛ. Nya læ bənyə

kabua saa læ mə əsuə, bitə læ beyifo bawunsəkotsyuə. ¹¹ Ele bæ mə bəsiə tsya, yifo besio ba nkpe ditsyəbi sɛɛ, nya benyifo betidi ba leedi betidi eto ntikima. Bomu ele bæ beyifo besio ba leekpə ntə, nya beeyifo lesa saa læ kusu əsuə. ¹² Be fə, bawunsəkotsyuə bamfo eto utsyuə saa fi kusia kəni kplon, nya woale wə bebi ku wə diyo eto betidi kenke ola. ¹³ Nya bawunsəkotsyuə ba nle mə keyifo olaa, mə kosate ebunyə dibu ku kənyəsə sɛɛ læ betidi eto ənəmi. Nya bəkke utu bedi etiki læ mə bəfokanɔ læ Yesu Kristo əsuə kate betidi bamba.

¹⁴⁻¹⁵ Nle bobə bæ yəmbəkle muubə nyə mi. Fɛɛ nle asa nyamfo bəwəni kətə fə bæ læ minle bubə mlə, læ efo fə bəwunsəkə læ ate lesa nə ele bæ yifo fe ɔtənkotənkə læ Onanto eto bebi nti. Nya mə ba ni Onanto wə nkpe nkpe eto bebii, mə ni omayi itə Ditiki Sɛɛ nəmə. ¹⁶ Onanto eto ditiki kenke nə bələkə bātee, kpe kalende tinti nya kuutsyuə saa əmbofo bəni nko. Nya ni bənkə,

“Bonamute əbə bale fe kawunsia eto utidi.

Ləwəɔ Kənkə ələkə óte nkə uyifo kenke.

Nya Onanto eto batənkpe dinya wə.

Nya bələkə wə bāte læ kawunsia eto betidi kenke nti.

Kawunsia eto betidi kpə áfo wə bəno.

Nya Onanto ditsyi wə úsuko kato læ diyənde kplə əsuə.”

4

Betidi Ebutəkəko Bidia Eto Bateasa Kama.

¹ Ləwəɔ Kənkə ələkə óte bo ókpasə nkə, fe kawunsia eto kalosəkə looyoo, betidi bətsyuə ebəbɔ læ bəfokanɔ eto Ditiki Sɛɛ nəmfo əsuə bətəkəko bidia eto awəɔ nnya mba luufi mə əsuə bətə obuəle əmə eto asatete. ² Bidia eto asa betidi bamfo laate, nya buufi mə disiale eto asatete bakula, itsyise mə akəsəi əkpə fe situ ku ute bəfi bətonsə nnya, bəmbə ɔnukuale. ³ Mə laate bæ yanle bæ betidi fi kusia. Nya baatəyi bənkə yanle bæ bedi edisa ətsyuə eto okle tsya. Fɛɛ Onanto wə díyifo edisa kenke utsyə nkə mba léfo wə ditiki bəno bəntəkəko wə, læ bedi ku leninsɔ. ⁴ Nya

sitintii, asa nnya kenke Onanto díyifoo, aləke. Nyaso yanle bæ utidi saa kisi didisa kuditsyuə. Bomu ele bæ bəfo ditsyuə saa ku olatoto ku leninsɔ. ⁵ Itsyise Onanto eto ditiki nəmə ku bo leninsɔ læyifo didisa nəmə kənkə.

Kristo Yesu Eto Usumunya Sɛ.

⁶ Lə até fə bayimitsyuə asa nyamfoo, nya əsuə fəyɛ afiani Yesu Kristo eto ɔwunsəkə sɛɛ nɛ. Lə nya féfi bəfokanɔ eto etiki nyamə ku asatete fékluasə əsuə esoo, nyamfo luutə fə əsuəle nɛ. ⁷ Nyaso ləkə fə əsuə etsyiko læ amamosa nnya betidi laateyi nya dimanyɛ læ konantosu nya ləmbə kutəkə saa. Nya kase konantosu læ ətəkəko ko kekleke. ⁸ Əsuə eto bunə itə ale bəke aləke læ kusu kutsyuə, tsya Anantotiki bufi kekuləsə əsuə ku nya bokase kpe kutəkə eso nyamble kenke. Itsyise yuutə fə kutəkə læ nkpe bomfo ku læ kəkpəma eto nle tsya. ⁹ Nyamfo eyifo ɔnukuale wə ele bæ utsyuə saa fo ɔno. ¹⁰ Nyamfo eso bənlə keyifo kekleke nya bənlə kanyi saa bunyə nɛ. Itsyise bo kusubebe təkə læ nkpe manlo bo Onanto wə ni betidi ba tā eto Ofomfokətə əsuə. Nya mba luunyə wə bəfokətə ni mba léfo wə bəno.

¹¹ Nyamfo ni asa nnya ele bæ te mə nɛ. ¹² Məntə læ betidi bətsyuə læ bənyə fe amamfəo itsyise eyifo okosobi eso. Bomuu, fiani ditsyəbi sɛɛ itə bəfokanɔfə kenke eyɛ læ fə etikididi ku fə ditsyəbi ku fə lelabi itə betidi ku fə bəfokanɔ ku fə nkpe kənkə busia tsya əsuə. ¹³ Nyə kekleke læ akakla Onanto eto Ditiki Sɛɛ nəmə əkətə bəfokanɔfə kenke. Nyaso ləkə nya kasə læ ate mə asa nyamə isu ese lefe nə muusinkli mbə. ¹⁴ Nya manyɛ Onanto eto Ləwəɔ eto ətəsa nnya úfi útə fə eyɛ læ wə bənyələkətidi ku bəfokanɔfə eto batənkotənkə ba dítəkə fə anii, eto keyifo buyifo. ¹⁵ Tə læ fə nsusu læ butəkə læ nyamfo əsuə, nya læ ale nko ekeyifo itə læ betidi ba tā læ bənyə læ fə nkpe sɛɛ bo fensi eto sətəsusu. ¹⁶ Lə fə əsuə kukəɔ ku asa nnya faate. Nyə kekleke læ keyifo ka fanlə əsuə. Itsyise læ eyifo nkoo, ebuləkə fə əsuə ku betidi kenke ba laanɔ fə ditiki etsyiko læ kotonənə əsuə.

5

Ele Bə Lə Bakobəsiə Ku Batənkotənkə Ku Beyifoyifo Ola Kukəno.

¹ Meyenki akpe nye manlo osani wə ni fə sininə ətsyə ku kudu. Bomu ləkə asa kasə ate wə ku utu buεε fe fanto seka. Lə bakosobi fe bayanisani. ² Lə besio ba lebe banso fə fe fambe mə. Nya lə alə mbite tsya fe fə bayimisio, nya lə alə fə əsuə kənke.

³ Bakobəsiə ba ləmbə bawunsəkotsyuə, lə mə kukəno ku dibu. ⁴ Fə lə bakobəsiə bətsyuə kpe bebi nye bəflufluu, tə lə bebi bamə lə bakase tutə, bakase kase bəole mə diyo eto betidi ku mə mba léle mə ola fe kase mə bəfokanə eto keyifo lete. Ele bə bedi betidi ba ləətsyə mba léle mə kəle. Nyamfo ləədufə Onanto ənə nε.

⁵ Nya əkəsiə wə ləmbə əwunsəkotsyuə saa, ufi wə kusubebe utəkə lə Onanto əsuə lə ukato ola ukətə Onanto ketsye ku kakəmi itsyise ohiā wə bəwunsəkə.

⁶ Fεε əkəsiə wə leedi səsənə, umbə nkpə lə Onanto eto ənəmi, ite bə usi nkpə tsya.

⁷ Di mə etiki əkə mə ato itsyi lə asa nyamfo əsuə bə lə mə bətsyuə nye betidi bamba lembudi mə ketikima. ⁸ Nya lə utsyuə lə mi nti ani nkə woəmbəle wə diyo eto betidi ola kukəno, nyale te fə óni wə bəfokanə eto kusu komə, nya wə etiki abia eso utidi wə dimamfo əno kulaa tsya.

⁹ Memfi əkəsiə wə dimamfo tə alə fosi akua eto diye akə ku bakobəsiə eto ditsyukpa nə nkpə lə bəfokanə nti. Nya nnya nsi nso ni bəə, əkəsiə wə nkpə lə ditsyukpa məmfə nti di usio ni kusə kəni hā úkəsiə. ¹⁰ Uyifo nwə betidi laakpadi diye sεε lə kase unsi nkpə sεε eso. Ele bə udi usio wə nkpə ditsyəbi sεε wə dínə wə bebi kukəno nya onkpə kafoəkpe itə bəfəbofo. Ele bə uyifo usio wə nkpə kafo ekpe itə wə bətsyuə ku bəfokanə tsyuə. Nya woawunsə ko betidi ba kenke nkpə lə bulə əsuə. Nya lə ənukualεε, ufi nkpə bo kenke unsi itə kasεε eto buyifo.

¹¹ Bakobəsiə ba dimamfo tə alə fosi akuaa, məmfə mə aye akə lə bakobəsiə eto ditsyukpa nəmfə nti. Itsyise lə kusəsiəsiə lə mə əkə, boosinkli lə Kristo kama besu bəsiə bese fəfo. ¹² Nya nyamfo ebutə bata kakle ka nkpə lə mə ku Onanto nti

bebu itə bedi dikpi. ¹³ Lə nnya kamaa, boofiani bəflo bakatsyilama betidi eto ayo kedi etiki bimba nnya ləmbə kutəkə. Nya nnya nsi lebia enso ni bəə, bookakpadi betidi aye bua kedi mə ketikima katəyi etiki nnya dimamfe. ¹⁴ Nyasoo, nla miə bakobəsiə bamfo eto kakle siə bese lə bale bebi lə bəsiə babe mə ayo bomu. Nyamfo ebutə bə bembuyifo asa nnya dimənyə itə nya luutə bo balo kusu bə bəkedi etiki bua saa lə bo əsuə. ¹⁵ Itsyise bakobəsiə bətsyuə ébusinkli bésu bətəko Obonsam.

¹⁶ Lə bakobəsiə bətsyuə kpe lə usio wə dikəfo banə eto diyoo, ele bə obe mə əle mə ola, itə bə mə bitsyikə əmbubə itəkə lə Onanto eto bəfokanəfo əsuə. Nyamfo luutə kusu bə bəfokanəfo mfó eto ditsyukpa ebofo bakəsiə bamba ba ləmbə bawunsəkotsyuə ola bəle.

¹⁷ Nya bəfokanəfo eto batənkotənkə ba nle mə keyifo kamə olaa, ele bə bətə mə kayofofə ka disu sətə eto sinuə. Titlu mba laate asa fe bensi beedi betidi Ditiki Sεε nəmə tsya. ¹⁸ Itsyise bətəyi lə Awənisa Eto Kukue Kənke bənkə, “Mankle onantsyui wə laafodi kamə kətə fə eto kənyε lə əle keyifo.” Besi bətəyi tsya bəə, “Ele bə uyifoyifo saa nyə wə kayofofə itsyi lə keyifo ka ənlε əsuə.” ¹⁹ Lə utidi utsyuə əbə əle ətənkotənkə utsyuə kənyε bolaa, mamfo nnya anə isu ese lefe nə εflo betidi inuə ku kama. ²⁰ Nya betidi ba ləəsiə nkpə buaa, ləkə mə até lə mə bətsyuə nti lə əkə mə ato lə bəfokanəfo kənke eto ənəmi. Nyamfo luutə bəfəfε te sikpi nε.

²¹ Nyaso nle fə kəle bəle lə Onanto ku Kristo ku Onanto eto batənkpe kənke eto ənəmi minkə lε nyamfo ola kukəno lə aye betidi eto ənəmi bobε bə lə esu ala utsyuə aso utsyuə. ²² Tsyə əsuə, mankpə lə ani butəkə lə utsyuə əsuə itə kanantoyifo buyifo. Nya makəko babuayifo saa, bomu ləkə fə əsuə lə lebuayifoyifo saa əsuə.

²³ Nya se kafo eto bufi nkpə fə lə əsuə esoo, mantəyi fə əkənə ntu fufu ete. Yəolekε bə əkənə nte sεkε sεkε fe kofa seka.

²⁴ Betidi bətsyuə eto abua nnya beeyifo amfo bobio nyaso yələkə mə dikpididi kate koko. Fε bətsyuə, kama kama fe mə asabuayifoyifo tsya ləəbə kabə bəənyə.

²⁵ Nko kə ini bə asasəyifoyifo tsya əmbofo bəbiə, nya nnya ləbiə tsya ebubə ebəə lekple utsyuə saa nyə.

6

¹ Teyi bafokanəfo ba ni ndomufə kenke fənkə ele bə babokosə mə əsuə kasə bətə mə banamute lə keyifokə, bə betidi saa embudi etiki bua saa itsyi lə Onanto ku bo bofokanə eto asatete əsuə. ² Nya ndomufə eto banamute ni bafokanəfo, mántaka bənyə lə banamute bamə əsuə lə bofokanə eto səyimididi bataka. Bomu ele bə babokosə əsuə kasə bətə mə bawunsəko mə kulaa enso. Itsyise betidi ba baanle bəwunsəko mfoo, beyifo mba lefo Yesu banə. Nya mə ku məmə kenke eyifo wə bale ba woala tinti. Nyamfo ele bə te mə lə akpe mə nkəale lə beyifo ele bə beyifo lə bakpe mə nkəale.

Binya Kekleke Lə Mi Onanto Kama Butəkəko Əsuə.

³⁻⁴ Utidi wə ke laate asa bamba nya laanle bəyē lə Bonamute Yesu Kristo eto Ditiki Səə əsuə, utsyə əmə lə wə əsuə kato bobesə unyi kulesa. Iyifo etiki bunə bimba ku kədiə ku bulə bimba ete woakpe. Nyamfo ləətə betidi kənənsə, ndiəkpekke ku abiesese, ku nsusu bua bufi lə utidi əsuə nē. ⁵ Nya bəənə etiki kəntsyə ləfe saa. Betidi bamfo eto okle eto nsunsu ebukpə nya bensiyi Ditiki Səə nəmə eto ɔnukualə. Mə nsusu ete ni bənkə bəətəkəko Ditiki Səə nē mə kama lə bayē lə nnya əsuə bafiani batabinyə. Ləkə fə əsuə etsyiko mbamfo eto okle əsuə.

⁶ Fə lə utidi akpe ɔtsyini kekke lə Onanto eto bəsumu əsuə nya asa nnya nte wə tsya didufə wə ənə, uyifo otabinyə. ⁷ Itsyise fə kase bəle bo, bəanle kulesa boboko kawunsia. Nya lə bukpe tsyaa, boəmbufi kulesa busuko. ⁸ Nyaso bitə lə bikə ku edisa nya ntə bo lə imi bo. ⁹ Fə betidi ba laasesə ənəmi lə bikə eto bəke əsuə, mə leedufə lə Obonsam eto uyibi wə obio utsyə mə nē. Nya beetsyiko asa bimba buyifo, nya befi kawunsia eto bikə bəbēbe kəkpimi lə əsuə nya baabiasə mə nkpə itə bəəkpə kanya kulaa. ¹⁰ Itsyise ənəmi bəsesə lə atabi bəbēbe əsuə laayenko asa bua kpə eto buyifo.

Betidi bətsyuə lə kənənsə lə atabi eto bəke eso əyansə mə bofokanə eto kusu. Nya mə nkpə kenke édufə lə bulə əsuə.

Nya Lə Bofokanə Eto Keyifo Eto Kusu Əsuə Kekleke.

¹¹ Nya se feyifo utidi wə dīfi fə əsuə utə Onanto esoo, ləkə əsuə lə asa bua nyamfo kenke eto buyifo əsuə lə efi fə ənəmi ətəkə lə asa səə buyifo əsuə. Təkəko Boanto Onanto lə bofokanə ku leləbi əsuə. Kə dibusə lə alə betidi buə. ¹² Nyə kekke lə bofokanə eto keyifo əsuə lə akpe nkəale lə ənyə nkpə manlo manlo. Nkpə bomfo eso Onanto lékpadi fə lə lefe nə fáfo wə bokpadi eto bofokanə fáte lə mba díkafo babə ku babamba eto ənəmi nē.

¹³ Nya lə Onanto wə diyifo lesa saa ku Kristo wə dīfə wə kənyə úləkə wə bofokanə óte lə Pontio Pilato eto ənəmi, nle mə Ditiki Səə bufi kətə fə, ini mə kəfi. ¹⁴ Nyaso nle fə bəteyi minkə lə asa nyamfo ola kase kuutsyuə ləmbəteyi kulesa bua itsyi lə fə əsuə isu ese lefe nə Bonamute Yesu Kristo luusinkli ubə. ¹⁵ Nya Onanto ebutə Yesu Kristo sinkli ubə lə lefe nə éləkə itə wə. Onanto ni nwə nso kenke ku ni nwə fate nle seka budi lə lesa saa əsuə, nya uni baka kenke eto oka. Nya lesa saa laakpo wə Bonamute Onanto. Nya wə ni nwə boatəsə. ¹⁶ Wə fate insi nkpə itsyise wəakpe kulefe kulefe. Nya wəyənde itə bə kuutsyuə saa əmbofo buńyə lə wə ənəmi lə ɔlə bubə. Kuutsyuə saa mənnyə wə tə unyə nya kuutsyuə saa tsya əmbofo wə ənəmi bobē. Nya atəsə ku əsuəale ni wə alə lefe saa. Ibə itə.

¹⁷ Teyi mba nkpe kawunsia kamfo eto bikə fənkə, bambesə əsuə kato befi mə ənəmi bətəkə lə mi, bikə bia lalo əsuə. Bomu befi mə ənəmi bətəkə lə Onanto əsuə. Wə uni ləətə bo lesa saa kafo faa nkə lə bunyə disuəyuə. ¹⁸ Teyi mə fə bekeyifo kasəə nya luutə boofiani batabinyə bənyə atsyəkpokpo lə nnya buuyifo əsuə. Nya lə bəkətə betidi asa kafo faa. ¹⁹ Lə beyifo nkoo, balə bikə bia lambia bəɔlə kətsyə itə mə əsuə lə kama ka nle bubə. Lə nya əsuə boonyə nkpə tinti bətə əsuə.

²⁰ Timoteo, be fə alə asa nnya Onanto dīfi útə fə ətsyə kukə. Memfi fə əsuə akpe lə eyifosa bimba ku etikənə bimba

əsuə. Nyamfo əsuə betidi bətsyuə laaye kawε betidi fe mba ni babesibe. ²¹ Itsyise bətsyuə efi bə beyi asa nyamfo. Fεε eyε lə nyamfo əsuə bányansə mə bofokano eto kusu.

Nlε Onanto boto miə ufi wə lefonə obe mi.

2 TIMOTEO

Kukue Nuɔfə Ko Paulo

Lɛwɔni Ʋtə Timoteo

¹ Mɔ, Paulo, wə ɛye lə Onanto eto lefonə əsuə mimfiani Yesu Kristo eto ɔtɔnkpe, wə nɛ letsya bobɛ itsyi lə nkpə bo buunyə lə Bonamute Yesu Kristo əsuə lə bo ku wə eto lɔniyifoyifo əsuə nɛ kukue komfo bɔwɛni kətə fə.

² Mɔ ubi lala Timoteo, nɛ Boanto Onanto ku Bonamute Kristo Yesu bɔtɔ miə mə lefonə lə disikɔ fə lə bənyə fə kaminɛ, lə bətə fə diyuəsə.

Nyə Kekleke Lə Bofokanɔ Ɔsuə.

³ Maasɔ Onanto wə meesumu fe kase mɔ banamə diyifo ani. Nya meeyifo nko ku mɔ utu wə laanlo mɛ dikpi əsuə. Nya, masɔ wə ani ketsye ku kakɔmi kalɛ wə lekpaɔ lə fə disilə nɛ ola boto. ⁴ Nya lə nkloma binəntu bia fəwii, mala tinti miə məənyə fə lə əsuə lə iyuə mɛ. ⁵ Maakloma bofokanɔ kekɛɛ bo nkpɛ fə. Bofokanɔ bo eto okɛ lɛkɛ fə ewu Lois ku fambe Eunike mə. Mfo nɔ miə fintɛsya kpe mu okɛ. ⁶ Nsusu bomfo eso minɛ fə kukue komfo bɔwɔni bə lə alɛ kekɛɛ ətəsə nnya Onanto dítə fə lə lefe nə mímfi ani míntəkə fə lə əsuə mínto ola. ⁷ Itsyise lɛwɔnɔ nə Onanto dítə boo, əntə boate sikpi. Bomuu, Ʋtə bo lɛwɔnɔ nə lətə boənyə əsuəale, ku lelabi, ku əsuə eto lɛkɔɛle kato butəkə tsya.

⁸ Lə nyamfo eso, məntə lə kofani lə kɔɛ fə bə ənyə alɛ Bonamute eto Ditiki Sɛɛ nə mə bɔtɛyi nye lə kofani lə kɔɛ fə lə mɔ disilə nwə bákpe le diyɔ lə Kristo eto disilə. Bomuu, fintɛsya ńyə kekɛɛ lə ənyə kanyi lə wə disilə lə ələkə Bonamute eto Ditiki Sɛɛ nəmə ate. Itsyise Onanto ətə fə əsuəale bə lə afo nyamfo buyifo. ⁹ Onanto ni nwə dítə bo nkpə nya ókpadi bo nkə bofiani wə betidi. Inni lə bo kaseɛ ka búyifo eso. Bomuu, iyifo wə Onanto eto nsusu ku kafo ɛkpe ka Ʋfi Ʋtə bo eso. Nya ɛye lə bo lɔniyifoyifo ku Bonamute Yesu Kristo əsuə nya búnyə Onanto eto lefonə nəmfo fɛ Ʋyifo kawunsiə kulaa tsya. ¹⁰ Nya mɔmɔ, Onanto ébuləkə

nyamfo ótə bo ekpa wuə lə Ofomfokətə Kristo Yesu əmfo eto bubə əsuə. Wə ni futsyə léso ukpə ku eto əsuəale ani. Nya ɛye lə wə Ditiki Sɛɛ əsuə, óboko bo nkpə bo kalosɛkɔ lənsiembəkɛ kulefe. ¹¹ Onanto efi mɛ uyifo nwə loobe wə letsya ku ɔtɔnkpe ku wə Ditiki Sɛɛ nəmfo eto oteasa. ¹² Nya lə nyamfo eso, nya minɛ kanyi bunyə nɛ. Fɛɛ kofani annɛ mɛ. Itsyise mfo nɔ sitinti, nya nyi utidi wə əsuə mɔ bofokanɔ nkpɛ. Nya nyi tsya miə woosɛ mɛ ku nya kenke mimfi minɛ bokpe lə wə ani isu esɛ lə Diyɔ nəmə.

¹³ Lɛ etiki sɛɛ ku nnya kenke míntɛ fə kukɔnɔ kekɛɛ, nya lə ayɛ lə nnya əsuə. Fo nya anɔ kekɛɛ nya lə eyifo lɔni ku Kristo Yesu lə lelabi əsuə. ¹⁴ Nya ɛye lə Lɛwɔnɔ Kenkɛ eto əsuəale nya nkpɛ lə bo əsuə, lə alɛ asa sɛɛ nya kenke bəfi bətə fə kukɔnɔ.

¹⁵ Eyi fə Asiafɔ eto bafokanɔfɔ kenke édu mɛ lə ɔfɔ, nko ke ni Figelo ku Hermefene tsya lídu mɛ lə ɔfɔ nɛ.

¹⁶ Nɛ Bonamute lekpaɔ miə unyə Onesiforo ku wə diyɔ eto betidi kaminɛ itsyise yéanɛ wə kofani bə bákpe mɛ lə diyɔ. Bomuu, Ʋnyə ko mɛ nnya ówunɛ ko mɛ tinti. ¹⁷ Nya lefe nə Ʋbə Romaa, ótsyilama kenke óbɛɛ mɛ isu esɛ lefene eto lefe Ʋnyə mɛ. ¹⁸ Nɛ bɔtɔ miə lə Onanto lə unyə wə kaminɛ lə wə Lekpoyi əsuə. Fə kosate yi esu kpə nnya əsuə ówunɛko mɛ lə Efeso.

2

¹ Nya fə, mɔ ubi, kpe nkɛale ɛye lə Onanto eto lefonə nə Ʋfi Ʋtə bo bə bokpe lə lɔniyifoyifo ku Kristo Yesu əsuə. ² Nya lə asa nnya fáɔnɔ bə nte lə betidi kpə eto ənəmii, nko kə ele bə fintɛsya fi akpe lə betidi ba léfobanɔ eto ani bə lə befi besu bate betidi bamba tsya. ³ Ʋnyə kekɛɛ lə kanyi əsuə fe kase omamanyə sɛɛ ləənyə, ətə Kristo Yesu. ⁴ Omamanyə wə ńyə sitinti itə wə keyifoo, woola nkə wə eyifosa lə ekpe wə uninə disuəyuə. Nyaso woənsiəmbufi ani okpe lə betidi ba lenni bamamanyə eto asa nnya beeyifo əsuə. ⁵ Nko ini nɛ bə fɛ nwə leetsyetsyi lə udi ututɛɛ, ele bə uyifo lə afi nnya baakpe əsuə kukɔnɔ. ⁶ Ɔkuəmfo wə leeyifo keyifo

ku otsyikle læ wə ɔkueɛ, wə ni futsyæ laaka wə bidikæ bia budi nɛ. ⁷ Bu disi læ etiki nnya minlɛ fə bɔtɛyi mfo kenke laabe, itsyise nyi minkæ Bonamute ebutə anɔ nyamble kenke kasɔ.

⁸ Kloma Yesu Kristo wə ni Oka David eto ufluflu wə Onanto létakasə únyənsə utsyi ɔkɔmə úbə fe kase Ditiki Sɛɛ nə minlɛ bɔtɛyi mfo nɛ bote. ⁹ Nnɛ kanyi bunyæ læ Ditiki Sɛɛ nə maatɛyi eso. Nya bakpe mɛ læ amana kulaa tsya fe utidi wə leeyifo asa bua. Fɛɛ Onanto eto etiki alɛɛ, bəmbofo ni kusu buti! ¹⁰ Lə nyamfo eso mafo lesa saa akamini itə Onanto eto betidi ba ukələkə utsyæ esoo, bæ læ mə tsya læ bənyə bofo bo ɛyɛ læ Kristo Yesu mate əsuə læ bɔyɛ læ nnya əsuə bunyə nkpə manlo eto disuəyua.

¹¹ ɔnukualɛ uni baatɛyi bənkə,
“Lə búkpe ku wə,
bo tsya ebusiə nkpə ku wə.

¹² Lə bofo buńyə kekɛɛ læ kanyinyənyə
saa əsuə,
buudi seka ku wə.

Lə bɔni wə,
wuntsya ebɔni bo.

¹³ Lə ibə bæ bɔyɛ bɔfokanɔ læ wə kula
tsyaa,
wə, əmbɔyɛ buyifo læ kɛnyɛ ka utsyə
əsuə.
Itsyise wəmbɔni wə əsuə kulefe.”

*Lɛ Fə Əsuə Kukɔnɔ Bə Lə Onanto Lə Ofo
Fə Kayo Sɛ.*

¹⁴ Kaklomasə mə asa nyamfo nya læ əkə mə ato kekɛɛ læ Onanto eto ənəmi bæ læ bayɛ etiki bunə. Itsyise kasɛɛ saa aambɔ le nya əsuə. Bomu asa nyamfo ətə bæ yaabiasə mba laanɔ nya. Mə bɔfokanɔ ebɔyɛ. ¹⁵ Lɛ fə əsuə kukɔnɔ læ kusu saa əsuə bæ læ Onanto utə fə kayofɔfo sɛɛ. Yifo fə keyifo kukɔnɔ bæ kɔfani læ kɔyɛ fə bɔlɛ. Bomu yifo utidi wə laate Onanto eto Ditiki Sɛɛ nəmə læ ɔnukualɛ kosate əsuə.

¹⁶ Ləkə fə əsuə etsyiko læ akuɛntiki ku asa bimba bɔtɛyi əsuə. Itsyise betidi ba leeyifo asa nyamfo eto oklee, yəələkə mə nsusu ketsyiko læ Onanto sikipibote əsuə famfamfa. ¹⁷ Asa nyamfo eto okle bote ale lefabe nə leenkpə nə laanyi kpitikpitikpiti. Nya betidi inuə ba léte asa nyamfo eto kakle ni Himeneo ku Fileto. ¹⁸ Banya kusu itsyi læ Ditiki Sɛɛ nəmə

eto ɔnukualɛ əsuə, nya banlɛ bafokanɔfɔ eto nsusu bobiasə katɛyi bənkə botaka ketsyi ɔkɔmə kəbə nkpə eto lefe ébubə éfe. ¹⁹ Fɛɛ Onanto eto diyɔ eto leba nə əsuə óse ofati únyənsə, ni nsi ńyə. Nya leba nəmfo əsuə, ówɔni etiki nya læəbə mfo nkə, “Bonamute yi betidi ba ni wə bale nya,” nya “Utidi wə laatɛyi nkə ɔlɛ Bonamute busumuu, ele bæ usinkli læ asa bua buyifo kama.”

²⁰ Lə diyɔ kplɛ saa, kedikpɛ akpa akpa læatsyə mfo. Befi sika sia bɛyifo kətsyua kətsyua ku sika flubia. Nya kətsyua tsya sitə beefi baato kə fɛ nka baawoe tsya nkpe. Beeyifo kakpɛ kamfo læ esu esu əsuə, kətsyua itə eyi sɛɛ eto budi eto keyifo. Nya kətsyua tsya itə diyi saa eto keyifo buyifo. ²¹ Nyaso læ utidi utsyua ələkə wə əsuə utsyiko læ asa bua əsuə nya uyifo wə əsuə kɛnkɛɛ, ofo koya utə Bonamute fenkə kakpɛ ka baalɔ bəatsyə itə eyisɛdidi. Itə bæ bofo wə bufi itə keyifo sɛɛ saa buyifo.

²² Ləkə fə əsuə etsyiko læ bakosobi eto alasa bimba butəkəkə əsuə. Nya yifo lesa saa læ kusu sɛɛ əsuə, læ əsiə bɔfokanɔ eto nkpə sɛɛ, læ akala betidi, nya læ əsiə nkpə kpoo ku mə læ diyua əsuə. Yifo asa nyamfo ku mba nsi nkoə sɛɛ, laato ola ku ketu ka lekpa bæ ɔwunsəko mi. ²³ Ləkə fə əsuə etsyiko læ ebukitiki ku etiki bimba budi əsuə, itsyise kədiə ete asa nyamfo eto oklee, læənə kaboko. ²⁴ Nya yanlɛ bæ Bonamute eto usumunyə, læ ukədiə kədiə. Bomu ele bæ ukəyifo kəfoekpɛ kətə utsyua saa, udi oteasa sɛɛ, nya uyifo utidi wə diyua. ²⁵ Nya betidi ba laataka kənyə læ Ditiki Sɛɛ nəmfo əsuə, ele bæ ofo asa kasɔ buləkə kate mə ku utu buɛɛ. Nya ditsyua Onanto ebutə nkə batsyi ləkɔəsi bawuninsə læ bəfo Ditiki Sɛɛ nəmə. ²⁶ Lə nyamfo əsuə, mə nsusu ebɔsini bæ læ bani Obonsam wə dífi mə úyifo mba leyifo wə lelabi əsuə.

3

Betidi Ebɔni Onanto Lə Eyi Fɛfɛ Əsuə.

¹ Tsyə nyamfo lekpo fə, læ eyi fɛfɛ əsuə, lefe nə lɔkɛ ale ebubə. ² Betidi ebola asa nnya luutə mə hã eto lɛlɛkɛsə

nya boola atabi. Boobesə əsuə kato nya bookənə əsuə. Booyifo betidi ba luukaka, betidi kedi etiki bua lə betidi əsuə nya booyifo mba lembubu mə antomə ku ambemə. Booyifo mba ləəntsyə kələ ku betidi ba ləmbəfo Ditiki Səe nəmə banə tsya. ³ Booyifo betidi ba ləəmbəkə lefonə itə betidi bamba ku mba ba ləənyə mə bətsyuə kaminsə. Booyifo betidi ba laateyi bidia kalə betidi lə kafo kabiasə mə aye ku betidi ba ləəmbə disuətsyə kabuasə asa. Nya mə ənəmi əmbunyə, bankpe disiale. Nya mə ni betidi ba laanla asa sɛɛ nɛ. ⁴ Mə ni betidi ba leedu mə bətsyuə. Nya mə ni betidi ba leebu bə mə ete ni babesibe ku betidi ba leebu bə mə hā ni bakplə banso ku betidi ba laala kawunsia kamfo eto kamini enso Onanto. ⁵ Betidi bamfo eto okle əkplatsya kate bə mə ni betidi sɛɛ, fɛɛ bāmfo Onanto eto əsuəale bə bəkə lə mə nkpə bo bensi əsuə. Nə fə əsuə ələkə lə betidi bamfi nti.

⁶ Itsyise betidi bamfo eto okloee, beeyu kedufə lə betidi eto ayo kabiasə besio ba eto nsusu ləmbə ale. Besio bamfó eto abua eyifo bitsyike itə mə itsyise beyifo abua akpa akpa nnya laakpa mə kakpe lə abua kpə əsuə. ⁷ Besio bamfo eto kakle aakase asa lefe saa, tsya bamfó etiki nyamə kasə bəno sitinti kulefe. ⁸ Kase eyɛ fɛ Yane ku Yambre letaka bənyə lə Mose əsuə lefe nə léfe məə, kusu komfo əsuə ke bidia eto bateasa bamfo tsya ləyɛ bətaka bənyə lə ənukuale eto Ditiki Səe nəmfo əsuə nɛ. Asa bua nya betidi bamfo nɛ buyifo afo mə nsusu kenke, itə bə bányansə mə bofo kanə eto ənukualesu. ⁹ Fɛɛ betidi bamfo eto okle əmbə seto buusu, itsyise mə sɛmumu sia nkpe mə ebəbə ete utidi saa nyə fe mba nɛ asa nyamfo eto okle buyifo nko, fe kase ibə lə Yane ku Yambre əsuə.

Boanto Onanto Ebuləkə Fə Utsyiko Lə Bulə Saa Eto Okle İsuə.

¹⁰ Fə fəə, əbunyə nya feenyi mə asatete, mə nkpə bo minsi, mə nsusu ku mə bofokanə, kase maakplatsya, kase maala betidi, ku kase məəmuə utu kalə lə kanyinyənyə əsuə. ¹¹ Eyi kase bətənkə mɛ, bəkpe mɛ bulə, mínyə kanyi lefe nə mimbə Antiokia ku Ikonion ku Listra. Kloma ohia kplə wə bəte mɛ. Fə lə nnya

ambɛ əsuəə, Bonamute ələkə mə utsyiko lə nnya kəmiə.

¹² Ənukuale əmə ni bənkəə, betidi ba kenke ləəsiə nkpə sɛɛ lə Kristo əsuəə, boonyə kanyi nya bookpe mə bulə bənyə mə lə əsuə. ¹³ Fɛɛ Betidi bua ku bidiabidia eto bateasa məə, kato ko mə asa bua buyifo loobe fe kase baanɛ betidi bəwɛ kakpe ke. Nya mə kosate tsya betidi bamba ebukawɛ mə kakpe. ¹⁴ Nya fəə, nla miə lə ənyə lə asa nnya fəkase nya fəfo fəno tsya əsuə kekɛke. Itsyise eyi betidi ba əflo fəkase nya. ¹⁵ Idu lə fə sikpefi lefe kee, áte Kukue Kənkə eto Awənisə eto etiki nya díbə yəwunsəko fə fafiani obesibe, lə nyaso bofokətə eyɛ lə Kristo əsuə fəno.

¹⁶ Eyɛ lə Onanto eto əsuəale əsuə nya bəyɛ buunyə asa nnya kenke baawəni baakpe lə Kukue Kənkə eto Asawəniwəni kəmiə. Nya ələkə itə asatete ku bunyenki kakpe utidi ku kələlɛ ku bunəfofo itə nkpə sɛɛ siəsiə. ¹⁷ Bəwəni nya nko bə lə utidi saa wə difi wə əsuə utə Onanto ebəflo nya yəolə wə itsyə itə keyifo sɛɛ saa buyifo.

4

Fi Fə Kənyɛ Edi Ditiki Səe Nə Mə Ate.

¹ Nnyə lə Onanto ku Kristo Yesu wə lu-usinkli ubə okpronko kawunsia eto betidi ku bəkpənkə akpo eto kənyɛ. Nya se wuusinkli ubə biə lə wə Sekadidi əsuə esoo, nɛ fə kələ bələ kekɛke minkə, ² bekpe kəni o-o, bimbə kəni o-o tsyaa, biləkə Ditiki Səe nəmə kənyɛ bete. Bələ mə kələ, nya binyenki bekpe mə, lə bekpe mə nkəale. Nya lə ale asakasə buləkə kate məə, tsyə əsuə lə efi utu buɛ ku disuətsyə até mə. ³ Itsyise lefe ditsyuə ebubə lefe nə betidi lensiəmbətonə bə bətsyue ato banə Ditiki Səe nəmfo. Bomu boola bə baanə bateasa bamba ba ləteyi mə etiki nya eto okle boola bə baakanə. ⁴ Bootsyiko kama butsyi kakpe Ditiki Səe nəmfo kətəko etiki tsyuentsyue eto kama. ⁵ Nya fəə, lə fə əsuə kukəno lə aye lə kusu ko lələkə əsuə lə ekakpe ale lə kanyi saa əsuə. Nya lə eyifo keyifo kamə fe Ditiki Səe nəmə eto nwə laabe ni letsya. Nya lə eyifo fə keyifo kukəno fe bafokanəfo eto ətonkotonko.

⁶ Itsyise mɔɔ, mɔ nkpɛ fe bɔlɛ kalosɛkɔ bubɛ nya boofi mɛ fe keditɛtɛ. Nya lefe tsya boyo bɛ mfe ndu lɛ kawunsiɛ kamfo. ⁷ Nkpɔ bɔkpɔ sɛɛ nya mɪnlosɛ mɔ keyifo fe nwɛ leetsyetsyi etsyi sɛɛ. Nya minlɛ mɔ bofokanɔ lɛ Kristo ɛsuɛ isu ese lɛ kalosɛkɔ. ⁸ Nya idu mɔmɔɔ, Onanto ebutɛ mɛ kayofofɔ sɛɛ ka nlɛ bote nkɛ nsi nkpɛ lɛ kusu ɛsuɛ fe nwɛ lefo ɔnɔ eto kayofofɔ ka bɔlɔ bɛtsyɛ itɛ mɛ. Iyifo kayofofɔ sɛɛ ka Bonamute wɛ laakpo lekpo lɛ kusu sɛɛ ɛsuɛ luutɛ mɛ lɛ duyɪ fɛfɛ ɛsuɛ. Nya inni mɔ mate ete loofɔ ni, bomu bonko betidi bamba ba kenke tsya dɪkɛfi mɛ kusubebe bɛtɛkɛ lɛ Bonamute eto bubɛ bio ɛsuɛ.

Bɛ Mlɛ, Lɛ Ɛbɛ Ɛnyɛ Mɛ.

⁹ Yɛ kusu saa fofo lɛ ɛbɛ ɛnyɛ mɛ. ¹⁰ Itsyise Dema edu mɛ lɛ ɔflɔ lɛ usu utɛkɛkɔ kawunsiɛ kamfo eto bikɛ lɛ Tesalonika. Nya Kreskee, usu Galatia nya Tito dɪsu Dalmatia. ¹¹ Luka hɛ dibu onkpe mɛ lɛ ɔflɔ mfo. Nyaso kpa Marko lɛ bibɛ, itsyise uuyifo ɔwunsɛkotsyue tinti utɛ mɛ. ¹² Ntsyese Tihiko Efeso. ¹³ Nya lɛ alɛ bubɛ, fo mɔ leyɔlefe eto awu nya mɪyani mintsyɛ lɛ Karpo ɔflɔ lɛ Troia aboko mɛ. Nya lɛ efi mɔ ekue titlu nya bɛfi kubukikue bɛyifo tsya aboko.

¹⁴ Aleksandro wɛ ni ɔtsyuentisyue eyifo mɛ kabua tinti. Nya Bonamute ebofo wɛ kayo lɛ nnya kenye. ¹⁵ Nyaso fintsya ɳyɛ kekke lɛ abe kukɔnɔ lɛ wɛ ɛsuɛ, itsyise ɔtaka uɳyɛ lɛ bo asa nnya bɔnlɛ bote ɛsuɛ kekke.

¹⁶ Lefe nɛ bɔkpadɪ mɛ ditute lɛ lekpo etii, kutsyue sa mɔmfo bubɛ kɛnyɛ mɛ kama lɛ etiki nyamɛ eti, bomu bɔyani mɛ bɛtsyɛ bɛdu. Fɛɛ nlɛ Onanto lekpa mɪnkɛ wɛnnɛ mɛ koto lɛ nyamfo ɛsuɛ. ¹⁷ Fɛɛ Bonamute ɛnyɛ mɛ kama nya ɔkpe mɛ nkɛale nya dɪtɛ mimfo Bonamute eto Ditiki Sɛɛ nɛmɛ letsya bobɛ kɛtɛ mba lenni Yudafo mfo. Nya Bonamute dɪlɛkɛ mɛ utsyiko lɛ ukpɛ ɛsuɛ. ¹⁸ Bonamute ebulɛkɛ mɛ utsyiko lɛ kabua saa ɛsuɛ, nya wookpa mɛ ɔyenko buɛ buɛ isu ese lefe nɛ mindufɛ wɛ sekakedikɔ kato. Diyɛnde eto atɛsɛ bufi bɔnlɛ Wɛ butɛ idu mɔmɔ isu manlo manlo. Ibɛ itɛ.

Nnlɛ Mi Bokla.

¹⁹ Mɛsiɛsɛ Priska ku Akwila ku Onesiforo eto diyo eto betidi kenke. ²⁰ Erasto si okpe lɛ Korinto. Trofimo tsya lɛ bufi, nyaso nyani wɛ ntsyɛ lɛ Mileto. ²¹ Kpe ɛsuɛ ku nkɛale lɛ ɛbɛ etu mɛ mfo fɛ leyɔlefe lɛ eyo. Eubulo ku Pude ku Lino ku Klaudia ku bayimi fɛfɛ kenke bafokanɔfɔ kenke bɛ bɛsiɛsɛ kukɔnɔ!

²² Bonamute lɛ usiɛkɔ fɛ, nya nlɛ wɛ lekpa bɛ lɛ ɔlɛ mi ola lɛ wɛ lefonɛ ɛsuɛ.

TITO

Kukue Ko Paulo Lɛwɔni Útɔ Tito

¹ Mɔ, Paulo, wɛ ni Onanto eto usumunyɛ ku Yesu Kristo eto ɔtɔnkpe, mɔ ni futsyɛ nɛ fɛ kukue komfo bɔwɔni. Onanto dɪlɛkɛ mɛ nya ɔtsyese mɛ nkɛ nsu nwunsɛko wɛ betidi ba ɪlɛkɛ ɪtsyɛ eto bafobanɔ lɛ nyenko mɛ lɛ bafɔ Ditiki Sɛɛ nɛmɛ bɔnɔ lɛ bo bafokanɔsu ɛsuɛ. ² Bofokanɔsu komfo dɪtɛ bɔnlɛ kusu bobɛ itɛ nkɛpɛ manlo bo ɛsuɛ bɔfo bɔnɔ nɛ. Nya Onanto wɛ lɛmbɔwɛ bo kosatee, wɛ lɛtɛyi ditiki nɛmfɔ ɪtsyɛ fɛ ɪyifo kawunsiɛ. ³ Wɛ dɪlɛkɛ nkɛpɛ manlo eto Ditiki Sɛɛ nɛmfɔ ɔtɛ bo ɛyɛ lɛ wɛ ditiki nɛ minlɛ mi bɔtɛyi lɛ lefɛ nɛ wɛ kosate lɛtɛyi utsyɛ ɛsuɛ. Nyamfo ni lesa nɛ ufi okpe mɛ lɛ ani nya mimfi minlɛ letsyɛ bobɛ kɛtɛ betidi. Boanto Onanto wɛ ni bo Ofomfokɛtɛ, wɛ lɛtɛyi mɛ nkɛ mbe ni letsyɛ nɛ.

⁴ Mɔ olala Tito, nɛ kukue komfo bɔwɔni kɛtɛ fɛ itsyise eyifo mɔ ubi tinti lɛ bofokanɔ bɔni bo ɛsuɛ bonkpe eso. Nya nɛ Boanto Onanto ku Kristo Yesu wɛ ni bo Ofomfokɛtɛ lekpa bɛ ɔlɛ fɛ ku lefonɛ ku diyuɛ ɛsuɛ, nya lɛ utɛ fɛ diyuɛsɛ.

Paulo Ɛtɛ Tito Keyifo Kɛtsyuɛ Lɛ Kreta.

⁵ Nyani fɛ ntsyɛ lɛ Kreta ku nsusu bɛ lɛ alɔ lesa saa nɛ dɪbu bɔlɔkɛtsyɛ ɛtsyɛ. Nya lɛ umɛ saa, lɛkɛ batɔnkɔtɔnko ba lofo buɪnyɛ lɛ bafokanɔfɔ eto kɛnyɛ fɛ kase mɪntɛyi fɛ miɛ yifo. ⁶ Fɛ bafokanɔfɔ eto batɔnkɔtɔnkoo, yanlɛ bɛ etiki bua saa kɛ lɛ mɛ ɛsuɛ. Nya ele bɛ uyifo utidi wɛ mfi kusɛ kɔni hɛ. Nya wɛ bebi tsyɛ eyifo bebi ba lɛfo banɔ kekɛkɛ, nya beenyifo mba ditidi ato, nya beebu mɛ antomɛ. ⁷ Fɛ bafokanɔfɔ eto ɔtɔnkɔtɔnko wɛ laabe Onanto eto keyifoo, yanlɛ bɛ bɔnyɛ nye befi etiki bua saa lɛ wɛ nye ukabesɛ ɛsuɛ kato nye kafo kanyi wɛ mlɛmlɛmlɛ. Nya yanlɛ bɛ udui utekpe, nya yanlɛ bɛ okakpɔ ekiti kekɛkɛ nye ukasesɛ ɛnɛmi tsyɛ lɛ atabi ɛsuɛ. ⁸ Ele bɛ ofo bafɔ bofo, keyifo kafɔkɛpɛ nya woala asa sɛɛ nya woalɛ wɛ ɛsuɛ ola. Nya ele bɛ uyifo utidi wɛ nkpe ditsyɛbi sɛɛ, nya uyifo kɛnkɛ lɛ

lɛwɔnɔ ɛsuɛ, nya wooyɛ lɛ kɔfi ɛsuɛ. ⁹ Ele bɛ uyifo nwɛ nɛ Ditiki Sɛɛ nɛmɛ lɛ kɔni kekɛkɛ fɛ kase bofokanɔ eto kusu letɛ. Nya kusu komfo ɛsuɛ hɛ ele bɛ wuukayɛ bɛ lɛ okpe betidi bamba tsyɛ ute lɛ ɛsuɛ, nya lɛ ofo mba laataka kɛnyɛ lɛ Ditiki Sɛɛ nɛmfɔ ɛsuɛ eto botakebu bulɛkɛ kate mɛ.

¹⁰ Itsyise betidi kɛpɛ kɛ ba nɛ betidi bɔwɛ nya bɔtɛkɛ bɔnyɛ lɛ ditiki nɛmɛ ɛsuɛ ku mɛ ebukisa buyifo. Nya mba nso asa nyamfo kɛnkɛ buyifo, mɛ ni Yudafo eto bafokanɔfɔ. ¹¹ Efe bɛ taka ɛnyɛ lɛ mɛ asa nyamfo eto okɛ eto bote ɛsuɛ, itsyise asa nyamfo ɛnɛ bulɛ kakpɛ lɛ diyɔ eto betidi eto bofokanɔ ɛsuɛ. Nya se ini atabi asa buabote eto bateasa bamfo lɛnyɛ kɛtsyiko lɛ nya ɛsuɛ esoo, nyaso banlɛ asa bua nyamfo bote nɛ. ¹² Nya Kreta eto utidi ɔni wɛ ni mɛ unyɛlɛkɛtidi lɛtɛyi nkɛ, “Kretafɔ, bidia baatɛyi mi lefɛ saa nya beeyifo mba laabiasɛ asa kakpɛ fɛ bebuki, nya bedikpɪ beni nya bankpɛ sɛfɔ tsyɛ.”

¹³ Asa nya unyɛlɛkɛtidi ɛmfɔ lɛtɛyi eyifo ɔnukualɛ. Nyaso bikɛ mɛ ato bɛ lɛ bayɛ ditsyɛbi bua nɛmfɔ bote itɛ lɛ mɛ bofokanɔ lɛ buyifo sitinti. ¹⁴ Nyamfo luutɛ bɛ bɛlɛkɛ mɛ ato betsyiko lɛ Yudafo eto etikitsyuentisyuɛ ku betidi ba eto asatete nnya lanyɛ lɛ ɔnukualɛ eto Ditiki Sɛɛ nɛmɛ ɛsuɛ nɛ.

¹⁵ Betidi ba kɛnkɛ diyifo mɛ ɛsuɛ kɛnkɛɛ, mɛ eyifosa tsyɛ eyifo kɛnkɛ. Fɛɛ lɛ betidi ba diyifo mɛ ɛsuɛ betidi bua nya bɔmfɔ banɔ ɔfɔɔ, kulesa menyifo kɛnkɛ. Mɛ esibubu ku mɛ ketu eyi ku asa bua, lɛ nyaso bɛɛmbofo nya ni asɛ lekpo butsyɛ kɛtsyiko lɛ abua ɛsuɛ. ¹⁶ Mɛ kosate aatɛyi bɛ beebu Onanto, fɛɛ mɛ eyifosa mante nko. Beyifo betidi ba laabiasɛ mɛ ɛsuɛ nya beembu kulesa nya bɛɛnyɛ bɛtɛ lesa sɛɛ saa buyifo.

2

Te Bofokanɔ Eto Asa Nnya Nye Lɛ Ɔnukualɛsu Ɛsuɛ.

¹ Fɛ fɛ, te asa nnya nye lɛ bofokanɔ eto kusu sɛɛ ɛsuɛ. ² Te basani eto beninɛ kɛnkɛ bɛ ele bɛ bebu mɛ ɛsuɛ, lɛ bakafo mɛ lɛkɔlɛ ani boso ku bɛtɛ ɛnɛ lefɛ saa. Nya lɛ balɛ mɛ ɛsuɛ kukɔnɔ, balɛ mɛ bofokanɔ kɔni kekɛkɛ, lɛ bala mɛ

bətsyuə, nya læ bakpe nkəale ku læ bake dibusə tsya. ³ Nko ke ini itə besioninə tsya nɛ, te mə kase ele bæ bəsiə nkpə bo dinyə itə besio ba diyifo kɛnkɛ. Yanle bæ bakakpadi betidi aye bua. Nya yanle bæ bənə nte bəkpə tsya. Bomu ele bæ bate betidi ditsyəbi sɛɛ. ⁴ Nya ele bæ baté besibitɛ ba nsi bese kase ele bæ bala mə bese ku mə bebi tsya. ⁵ Nya ele bæ bate mə kase bɔɔlɛ mə əsuə ola, nya ele bæ bəsiə nkpə bo diyifo kɛnkɛ, nya læ beyifo bəsiə ba laale mə bese ola kukɔɔ, mba leebu mə bese. Nyamfo luutə bæ kuutsyuə saa əmbɔtɛyi kulesa bua saa iitsyi læ Ditiki Sɛɛ nə ditsyi læ Onanto ɔflɔ əsuə nɛ.

⁶ Nko ke ɛyɛ læ kusu komfo əsuə ele bæ læ ayenko bakosobi bamə tsya læ akpe mə nkəale læ kase ele bæ bale mə əsuə ola. ⁷ Lə asa nyamfo kenke eto kamaa, ele bæ yifo fə əsuə futsyə eto ditsyəbi ele bæ utidi saa be læ okase utsyiko. Nya læ ənyə kekkele læ akate asa ku ɔnukualɛ. ⁸ Be kukɔɔ læ ekedi betidi etiki ku læ kusu sɛɛ əsuə itə bæ bəmbunyə kabua saa itsyi læ fə əsuə, nya luutə bæ fə baló tsya əmbɔtɛyi kabua saa læ bo əsuə, bomu læ kofani læ kɔlɛ mə.

⁹ Ele bæ ndomufɔ bokosə mə əsuə kaso bətə mə banamute. Nya ele bæ mə eyifosa kpe mə banamute disuəyuə læ lesa saa əsuə. Nya yanle bæ bənənkɔ mə etiki. ¹⁰ Yanle bæ beyu mə tsya, bomu ele bæ baté mə bənkə betidi sɛɛ beni, nya beeyifo asa læ kusu əsuə kətə mə. Nyamfo luutə buunyə bətsyə lekpo bæ bo asa nnya boate iitsyi læ Boanto Onanto wə ni bo Ofomfokətə əsuə, eyifo asa sɛɛ.

¹¹ Itsyise Onanto ələkə wə lefonə onkpe óte bo, bæ kawunsiə eto betidi kenke nyə diləkə. ¹² Onanto eto kafoɛkpe kamə læ bo bote nkə, buləkə bo ato butsyiko læ nkpə bua busiə ku kawunsiə eto asa bimba kama butəkəko əsuə. Nyaso ele bæ bɔlɛ bo əsuə kukɔɔ, nya læ busiə nkpə sɛɛ, læ buyifo əsuə kɛnkɛ læ kawunsiə kamfo əsuə. ¹³ Kusu komfo buufi bukabe setɔ itə diyi kplɛ nə əsuə búfi bo kusubebe bütəkə nɛ. Diyi nəmfo ni diyi nə əsuə bo Onanto ɔkplɛnyə, bo Ofomfokətə Yesu Kristo eto diyənde lɔɔbɔ utsyuə saa nyə. ¹⁴ Úfi wə əsuə útə læ bo disɪ, bæ læ uləkə bo utsyiko læ bo abua saa əsuə læ bofiani betidi kɛnkɛ

ba ni wə kosate eto bale, nyaso bíala bæ biekeyifo kasɛɛ hã nɛ.

¹⁵ Te asa nyamfo ku əsuəale nya Onanto dítə fə, nya læ akpe nkəale betidi ba kenke laanɔ fə Ditiki Sɛɛ nəmə kekkele, nya læ ənyənki akpe mba lanlɛ bɔyɛ læ kusu əsuə tsya. Nyaso məntə kuutsyuə saa kusu læ unyə fə olosə.

3

Bikəyifo Kasɛɛ Ka Looboko Kutəkə Itə Betidi Ba Ta.

¹ Klomasə mə læ məmblɛ bakloma læ babokosə əsuə kaso kətə mə batɔnkɔtɔnkɔ ku aba læ bətsyue mə ditiki koto, nya læ bekeyifo kasɛɛ læ kusu saa əsuə. ² Tɛyi mə fənkə bankatɛyi betidi eto kabua. Bomu beyifo sɛhɔ ku utsyuə saa læ bəsiə læ diyuə əsuə ku utsyuə saa. Nya læ bekebu utidi saa læ kusu saa əsuə.

³ Fɛɛ bo əmə tsya ébuyifo ebukisa bunyə ku ato titli, nya bóta bubu kɔ əmə. Nya əsuə eto sinə eto abua yifoyifo butəkəko tsya diyi bo əsuə kɔ. Nya búfi bo lefe bütə disialeiyifoyifo, asabuyifo ku kənəminɛ, nya betidi díkisi bo nya bo tsya díkisi mə. ⁴ Fɛɛ læ lefe nə Boanto Onanto, bo Ofomfokətə, díləkə wə kafoɛkpe ku lelabi óte boo, ⁵ ófo bo læ nkpə. Inni læ bo kasɛɛ ka búyifo eso, bomu ɛyɛ læ Onanto læ wə kosate eto kaminənyənyə əsuə, itsyise útə nkə wə Lɛwɔɔ bæ didufə læ bo əsuə. Lɛwɔɔ nəmfo esi dítə besinkli bále bo nya dítə bo nkpə fɔfɔ, nya díflə bo itə bæ buyifo kɛnkɛ. ⁶ Onanto efi wə Lɛwɔɔ útə bo kpe ɛyɛ læ bo Ofomfokətə Yesu Kristo əsuə. ⁷ Nya ɛyɛ læ wə lefonə esoo, bonko wə eto nti əbə bɔlɛkɛ itə eso bontsya ditiki əbə búnyə nkpə manlo bo bɔnlɛ kusu bobɛ. ⁸ Ditiki nəmfo eyifo ɔnukualɛ.

Nya nla miə læ afo nya kekkele. Nya betidi ba díkafo Onanto banɔɔ, ele bæ befi mə lefe bətə asa sɛɛ buyifo nya looboko kutəkə itə betidi ba kenke.

⁹ Məənnə etiki ku utidi læ asa bimba əsuə. Mambiasə lefe læ betidi eto ket-syiko bokla kate əsuə, mändiə kədiə læ efi Mose eto afi eto etiki eyifo kənə eto etiki. Asa nyamfo kenke əmbə kutəkə saa. ¹⁰ Kə ato utidi wə laakpe ntisensəsensə

lə bafokanɔfɔ nti sinuə. Lə nnya kamaa, yani wə. ¹¹ Eyi fə utidi əmfo eto oklee, lebuə edi wə əsuə nya wə asa buayifoyifo əələkə wə kate, nya ókalo wə əsuə dikpi.

Etiki Fɛfɛ Ku Nkla.

¹² Lə ntsyese fə Artema nye Tihikoo, yɛ kusu saa əsuə lə əbə ənyə mɛ lə Nikopoli. Itsyise mfó mimfi nsusu miə mɔɔkɛ lə lɛyɔ lefe nɛ. ¹³ Kplatsya lə aye kusu saa lə awunsəko Zena wə ni afi eto ukunte ku Apolo bə lə bəmuə əsuə itə mə kusu komə busu. Nya laabe fə bəkɛ lesa saa nə baahiã. ¹⁴ Ele bə mba dikafo baanɔ kasé kase boofi mə lefe kenke bətə asaseyifoyifo nya looboko kutəkə itə mə. Nya kamaa, ele bə bafo betidi bamba tsya bɔwunsəko lə bayɛ aflɔsa.

¹⁵ Bayimi ba kenke nkpe mɛ lə oflɔ mfo bə bəəsiəsə fə. Fintsya siəsə bayimi mba dikafo baanɔ ba nkpe mfó ətə bo.

Onanto lə ɔlɛ mimblɛ kenke lə wə lefonə əsuə.

FILEMON

Kukue Ko Paulo Lɛwɔni Útə Filemon

¹⁻² Mɔ, Paulo, wə nlabɛ lə Aba eto diyo lə Kristo Yesu eto disɪ, ɛyɛ lə letsya nə mímbe wə eso ku bo ɔyimi Timoteo, bo nɛ kukue komfo bɔwɔni kətə fə Filemon bo uyifotsyuə lala, bo ɔyimisio Apia ku bo ɔyetsyuə ku uyifotsyuə Arkipo ku bafokakɔfɔ eto ditsyukpa nə laatsya lə fə diyo. ³ Bɔlɛ bɔtɔ bɔə Onanto wə ni Boanto ku Bonamute Yesu Kristo eto lefonə ku diyuə lə disɪəko mi.

Filemon Eto Lelabi Ku Wə Bofokanɔ.

⁴ ɔyimi Filemon, maakloma fə lefe saa lə mɔ olatoto əsuə. Nya maasɔ Onanto ani lə fə disɪ. ⁵ Itsyise maanɔ kase faala Onanto eto betidi ku kase fáfo Bonamute Yesu fánɔ. ⁶ Maato ola minkə bo sɛyetsyuə ku fə fe bafokanɔfɔ, eboboko kasonɔnɔ enso lə bonti. Itə ínə atsyɔkpokpo kenke nnya nkpe lə nkprə ɛyɛ lə bo lɔniyifoyifo ku Kristo əsuə. ⁷ ɔyimi lala, lelabi nə nkpe fə ətə nyə disuəyuə kpə ku nkɛalekpekpe! Ɛtə diyuəsə mba kenke lefo Onanto banɔ eto ketu.

Paulo Áɛ Filemon Lekpakpa Nkə Usinkli Ofo Onesimo.

⁸⁻⁹ Se minyifo fə ɔyimisani ɛyɛ lə sɛyetsyuə sia əsuə bonkpe lə Kristo əsuə esoo, eni mofo fə bɔtɛyi miə yifo lesa nə ele bə yifo. Tsyaa, se maala fə esoo, nla miə maale fə lekpakpa bomu. Ite bə mɔ ni Paulo wə ni Kristo Yesu eto ɔtɔnkpe. Nya mɔmɔ, nyifo nwə bėti bákpe lə diyo lə wə disɪ eso. ¹⁰ Nyaso mɔmɔ, nɛ fə lekpakpa lə Onesimo wə díkafiani mɔ kosate eto ubi eto disɪ lə lefe nə bakpe mɛ lə amla lə aba eto diyo. ¹¹ Ite bə wə diye eto kasɔ ni kutəkə tsyaa, kɔɔ utidi ko ete udi, wánke kutəkə saa utə fə. Fɛ mɔmɔ, okpe kutəkə útə bonko fə ta.

¹² Mɔmɔ, nsinkliko wə nɛ fə botsyese. Iyifo mɛ fe mɔ kosate eto utu minfi minlɛ fə botsyese. ¹³ Eni moola miə ɔkɛ mɛ lə ɔfɔ mfo lefe nə eto lefe minlabɛ lə diyo lə Ditiki Sɛɛ nəmə eso, bə lə ofo mɛ

bɔwunsəko lə fə kɛnyɛ. ¹⁴ Fɛɛ manla miə maanyinkə fə nkpe miə lə awunsəko mɛ. Bomu moola miə iyifo lesa nə ditsyi fə utu kəmiə, diyifo fə lelabi. Nyaso membuyifo kulesa nə dimenyifo fə lelabi.

¹⁵ Ditsyuə nnya eso Onesimo dídu lə fə ɔfɔ lefe kliminti ditsyuə nəmfo ni bə lə ofo busikli kəbə kəsiə fə lə ɔfɔ itə lefe nə ta. ¹⁶ Nya mɔmɔ, unsini ndomunyə fufu, bomu oso ndomunyə. Uyifo ɔyimi lala lə Kristo eso. Ofo koya utə mɛ tinti. Fɛɛ itə fə, ofo koya utə fə oso, itsyise uyifo fə ndomunyə fe utidinini, nya unsi uni ɔyimisani lə Bonamute əsuə.

¹⁷ Nyaso lə ənyə mɛ fe fə uyifotsyuə, sinkli afo wə fe kase fofo mɔ kosate. ¹⁸ Lə ɔta fə ubu nye unsi fə kayo kətsyuə, bu kə ətə mɛ. ¹⁹ Mɔ, Paulo, kosate difi mɔ kɔni miwɔni nyamfo minkə mofo fə ke. Fɛɛ manla miə maaklomasə fə miə esi mɛ fə nkprə eto koya. ²⁰ Nya mɔ ɔyimi, tə lə nnyə kutəkə sɛkɛ ntsyi lə fə ɔfɔ, lə Bonamute eso ete. Yifo nyamfo nko lə lekpe mɛ lə disuəyuə lə lekɔəsi kəmiə.

²¹ Nɛ kukue komfo bɔwɔni kətə fə ku bofokanɔ miə ebuyifo lə lesa nə minto fə əsuə, nnya ni bə ebuyifo lə nnya əsuə nya uusi eso nko kulaa tsya. ²² Lə nnya kamaa, lɔ kasonɔkɔ ətsyɛ mɛ mfó. Itsyise mfo nnɔ miə Onanto ebɔnɔ mimblɛ eto olatoto utə bayani mɛ nsinkli mbə mi ɔfɔ.

Paul Eto Kəsiə Fɛfɛ.

²³ Epafra, wə bonko nkpe lə Aba eto diyo lə Kristo Yesu eto disɪ esoo, nkə wəsiəsə fə! ²⁴ Nko ke ini Marko ku Aristarko ku Dema ku Luka ba ni mɔ keyifo eto bawunsəkotsyuə, tsya bə bəsiəsə fə kukɔnɔ!

²⁵ Bonamute Yesu Kristo eto lefonə lə disɪəko mimblɛ kenke.

HEBRIFO Kukue Ko Bawoni Bata Hebrifo

Onanto Eto Ditiki Eya La Wuubi Isua.

¹ Koko lefee, Onanto édi bo banamə etiki sesia sesia sesia, nya læ esu kpə əsuə tsyaa, eyə læ wə bənyeləkətidi əsuə. ² Fɛɛ læ eyi fɛfɛ nyamfo əsuə, údi bo etiki eyə læ wə Ubi əsuə. Wə əsuə Onanto laye úyifo kawunsiə, nya wə ni nwə Onanto díləkə nkə udi wə bikə kenke nɛ. ³ Ubi əmfo díləkə Onanto eto diyənde óte nya Onanto eto ditsyəbi tututu nkpe wuntsya. Nya úfi Onanto eto Ditiki Sɛɛ kplɛ nəmə úmuə kawunsiə kenke ɔnlɛ. Se úflə bo abua kenke úwii, úsu úsiə læ Onanto, Isuəalenyə Kenke, eto kodianani kato.

Onanto Eto Ubi Eto Sekplɛ.

⁴ Onanto eyifo wə ubi ɔkplɛ enso wə batɔnkpe, fe kase wə diye nə Onanto díta wə nso mə lele.

⁵ Itsyise Onanto mánteyi wə batɔnkpe eto kuutsyuə saa nkə,

“Fɛ ni mə Ubi.

Mmii, minle fə.”

Nye Onanto mánteyi itsyi læ wə ɔtɔnkpe saa əsuə nkə,

“Muudi wə Anto,

nya wuuyifo mə Ubi.”

⁶ Fɛɛ lefe nə Onanto léla nkə woatsyese wə Ubi tute kawunsiə kamfoo, óteyi nkə, “Onanto eto batɔnkpe kenke ebusumu wə.”

⁷ Fɛɛ Onanto áteyi læ wə batɔnkpe əsuə nkə,

“Onanto eeyifo wə batɔnkpe fe ufiebi,

nya wə kato eto besumunyə bamfó fe ute eto kadiakami.”

⁸ Fɛɛ Onanto áteyi itsyi læ wə Ubi əsuə nkə,

“Onanto, fə sekakedikɔɔ, kalosəko embəke læ se kulefe kulefe!

Fə sekakedidi læ fə betidi əsuə ebuyi ku kaseyifoyifo.

⁹ Aala kaseyifoyifo nya feekisi kabuayifoyifo.

Nyamfo eso Onanto, fə Onantoo, díləkə fə,

nya úfi disuəyuə nə nso nə útə fə bayetsyuə kenke útə fə.”

¹⁰ Usi óteyi nkə,

“Fə, Bonamute, fə ni nwə taa kaso ket-syikokɔ díyifo kaso,

nya féyifo kato ku fə kosate eto ani.

¹¹ Asa nyamfo kenke ebubə efe. Fɛɛ fə ebubu ake lefe saa.

Asa nyamfo kenke ebobia isensə fe kase mfiə laala kafiani afianku.

¹² Ebukənə nnya fe kase bəkənə awu ku mfiə itə bofloma.

Fɛɛ fə, nko ete fuutsyə nɛ, embofloma, nya fə nkpe embolo kulefe.”

¹³ Nte ɔtɔnkpe wə Onanto léteyi nkə,

“Siə læ mə kodianani, isu ese lefe nə muufi fə balo nkpe fə kalo bafiani nnya əsuə fuutəkə akpa”?

¹⁴ Nyalɛɛ, bawoe ni kato eto batɔnkpe fɛ? Mə ni awɔnɔ nnya leesumu Onanto nya woakpe mə ato nkə besu bawunsəko mba ele bə bafə læ nkpe manlo.

2

Onanto Ebutə Nkə Betidi Nyə Bofə Tinti.

¹ Nyamfo eso ele bə bələ ɔnukualətiki nnya bóno ola kekleke nɛ. Lenni nkoo, boonya kusu læ nnya əsuə. ² Kenye ka

Onanto eto batɔnkpe díta bo banamə, eyifo ɔnukualɛ, nya læ utsyuə úta úbu nye útidi ato læ nnya əsuə, bənə wə koto sitinti fe kase ínɔ itə. ³ Nyalɛɛ, ntsyə

bofo butsyetsyi læ kotonənə eto kenye, læ bəni koto butsyue akafo Ditiki Sɛɛ kplɛ nəmfo? Bonamute kosate leka bofo eto Ditiki Sɛɛ nəmfo bəteyi tute tute, fə mba

kenke lenɔ ni læ wə kenye tsya díbə bátəyi ni báse uyi bətə bo bə, diyifo ɔnukualɛ.

⁴ Lə nnya əsuə, Onanto kosate tsya édi nnya adansiɛ ku ɔnukualɛ, læ nyaso úyifo ayanisa ku ayanisa læ esu kpə əsuə, nya úsie Ləwɔnɔ Kenke eto ətəsa útə læ kase waala əsuə.

Nwə Isua Bɔɔye Bunyə Nkpe Manlo.

⁵ Onanto mémfi kawunsiə fɔfɔ ka ləbə bubə ka əsuə bənlɛ etiki budi ókpe læ batɔnkpe kalo. ⁶ Fɛɛ Anantotiki eto lekpa

ditsyuə édi nnya adansiɛ eteyi nkə,

“Be ni utidi, O Onanto, bə fə ənəmii, læ itəkə læ wə əsuə nko?”

Be ko ni utidinini bæ læ aale wæ ola nko?

⁷ Ábokosæ wæ kaso itæ lefe kliminti ditsyua enso Onanto eto batonkpe.

Fæe æbæ éfi diyænde kplæ ku dibu étsyisæ wæ fe lekankpakpa.

⁸ Nya fætæ údi seka læ lesa saa æsuæ.”

Bátæyi bänkæ Onanto éyifo utidi nkæ udi seka læ lesa saa æsuæ nya nyamfo læ bote wuee bänkæ, lesa saa banlæ. Tsyæ læ kase intee, bônle tɔ bunyæ kase utidi nlæ seka budi læ lesa saa æsuæ. ⁹ Fæe Yesu æmfoo, wæ læ lefe kliminti æsuæ bábokosæ kaso fe okpe læ Onanto eto batonkpe kaloo, itæ eyæ læ Onanto eto lefonæ æsuæ, læ ukpæ læ utsyue saa eto disi. Bole wæ bunyæ mómɔ nwæ bétí ætæsa ku dibu kenke eto lenkpakpa, eyæ læ ukpæ wæ úkpæ eso.

¹⁰ Elæke bæ Onanto wæ díyifo nya woalo lesa saa kætsyæ, tæ Yesu læ ɔflɔ eyæ læ kanyi ka únyæ æsuæ bæ eyæ læ nnya æsuæ unæ bebi kpæ oboko læ banyæ kedikɔ læ wæ diyænde æsuæ. Itsyise Yesu ni nwæ lookpa mæ usuko nkpæ manlo kæmiæ. ¹¹ Wæ lææflæ abua læ betidi æsuæ kewui, nya wæ ku mba æsuæ bæflæ abua béwui, anto ɔni uni mæ. Nyaso yenyifo Yesu afanisa bæ ókpadi mæ nkæ wæ bayimi. ¹² Woatæyi Onanto nkæ,

“Mɔotæyi mɔ bayimi lesa næ féyifo.

Nya mɔotæsæ fæ læ mæ katsyako.”

¹³ Usi ótæyi nkæ,

“Muufi mɔ kusubebe ntækæ læ Onanto æsuæ.”

Nya usi ótæyi nkæ,

“Nnyæ mɔ ku bebi ba Onanto dífi útæ mæ.”

¹⁴ Se betidi ba woakpadi nkæ bebi ni betidi ba læbɔ betsyi læ sinæ ku kɔtɔ æsuæ, Yesu kosate æbæ ófiani fe mæ nnya úsiæ nkpæ fe mæ ke. Úyifo nyamfo nko bæ eyæ læ wæ ukpæ æsuæ, læ ɔtsylɔsæ Obonsam wæ nkpæ ukpæ eto æsuæale. ¹⁵ Nya eyæ læ kusu komfo æsuæ, læ ulækæ mba kenke lækæ læ sidomu æsuæ læ mæ nkpæ æsuæ læ nnya báte ukpæ sikpi eso. ¹⁶ Nya ekpa bæ inni Onanto eto batonkpe úbæ kawunsæko kɔ, bomu Abraham eto bebi eto bebi.

¹⁷ Nnya kaso ni bänkæ, ele bæ ofiani fe wæ bayimi læ kusu saa æsuæ bæ læ ofiani ominsányætidi ku nwæ leesumu Onanto læ kusu æsuæ eto Usumunyæ Ninæ Kenke læ utæ kedi læ betidi eto abua eto disi. ¹⁸ Nya

se wæ kosate dínyæ kanyi nya báto wæ bábe esoo, woofɔ mba nkpe læ botokabe æsuæ bɔwunsæko.

3

Yesu Eto Kányankɔ Kpe Kalende Kaso Moses Eto Kale.

¹ Mɔ bayimi lala læ Kristo æsuæ, mi mba Onanto tsyæ lékpadi! Bibu Yesu bebe, nwæ Onanto létsyese nkæ ubæ ofiani Usumunyæ Ninæ Kenke læ bofokanɔ bo bonkpe æsuæ. ² Úyifo wæ keyifo læ kusu æsuæ útæ nwæ dílækæ wæ nkæ uyifo wæ keyifo fe kase Moses díyifo asa læ kusu æsuæ læ wæ keyifo æsuæ læ Onanto eto diyo. ³ Beefi dibu kætæ nwæ léto diyo kaso diyo næ báto kosate. Nko ke Yesu nkpe dibu kplæ enso Moses nɛ. ⁴ Itsyise diyo saa kpe ni otonto. Fæe Onanto ni nwæ léto lesa saa. ⁵ Moses éyifo uyifoyifo ɔnukualenyæ læ Onanto eto diyo. Nya ótæyi asa nnya æsuæ Onanto luubæ udi etiki utsyiko læ lefe næ luubæ, ótænsæ. ⁶ Fæe Kristo eyifo ɔnukualenyæ fe Onanto eto Ubi wæ nsi læ Onanto eto diyo eto kenye. Bo ni wæ diyo næmæ nɛ, læ bokpe utu nya bofo bɔnɔ kekkeke læ nnya æsuæ bônle kusu bobe.

ɔwækætsyækɔ Kpe Itæ Onanto Eto Betidi.

⁷ Nnya Lewɔnɔ Kenke lætæyi nkæ,

“Læ bɛnɔ Onanto eto ɔkɔe mmii,

⁸ bientidi ato

fe kase itsyæ læ mi banamæ eto lefe,

nya båtaka bænyæ mæ læ æsuæ fe kase báto mæ bábe læ mfiminti mfó.

⁹ Mfó nya báto mæ bábe, læ babe lesa næ muuyifo,

ite bæ banyæ asa nnya mínyifo læ ale fosi ana æsuæ.

¹⁰ Læ nnya eso nnyæ ɔblɔ nkpe betidi bamæ,

Nya míntæyi minkæ, ‘Baamfo mæ akanɔ,

nya baani beentsyue mɔ afi koto.’

¹¹ Læ nyaso kafo ányi mæ nya mínka ntamu míntæyi minkæ,

‘Bembudufæ kaso ka eni míntæ tæ mæ ɔnwækætsyækɔ kulefe!’ ”

¹² Mɔ bayimi bafokanɔtsyua, bebe sinini biæ mi nti eto kuutsyua æmbòkæ lækɔesi bua nya wæmbòkæ bofokanɔ bæ wæmbòtsyi kama okpe Onanto wæ nsi

nkpə. ¹³ Bomuu, beɛ mi bətsyuə kole diyi saa fe kase Mmii əmə bāwɔni bákpe lə Awɔnisa Kenke eto Kukue əsuə leka mi. Lə itə bə biəmbɔwɛ mi əsuə bekpə lə lebuə lə befiani mba ditidi ato.

¹⁴ Itsyise buyifo bani ku Kristo lə bɔɛ bo bofokanɔ lə kɔni kekleke isu ese lə kalosəkɔ fe kase bútsyiko kasɔ.

¹⁵ Awɔnisa Kenke eto Kukue áteyi nkə,

“Lə benɔ Onanto eto ɔkɔɛ mmii,
bientidi ato

fe kase ítsyə lə mi bana mə eto lefe,
nya bātaka bənyə lə Onanto əsuə.”

¹⁶ Bawə ni betidi ba lenɔ Onanto eto ɔkɔɛ nya bātaka bənyə lə wə əsuə? Mba kenke Moses lékpa óyenko utsyiko Egipte eto kasɔ əsuə.

¹⁷ Nya bawə Onanto dínyə ɔblo ókpe itə ale fosi ana sɔɔ? Mə ni betidi ba díyifo lebuə ba díkpə lə mfiminti. ¹⁸ Bawə əsuə Onanto léka ntamu óteyi nkə, “Kulefe, bembudufə kasɔ ka əsuə eni míntatə mə ɔnwəkətsyəkɔ.” Bawə ɔnlɛ? Mba létaka bənyə wə lə əsuə. ¹⁹ Bunyə boə lə nnya eso bámfo kasɔ kamə budufə, itsyise bámfo banɔ.

4

¹ Məmmɔ, se kusubebe nsi nkpe bo bə buunyə ɔnwetsyətsyə wə Onanto dítsyə bo kénye útsyə, bitə lə bobɛ kukɔnɔ bə, yəəmbə bə mi kuutsyuə saa mamfo ɔnwetsyətsyə wə útsyə bo kénye útsyə.

² Itsyise báteyi bo Ditiki Sɛɛ nəmə fe kase báteyi mə tsya. Bánɔ kénye kamə, fɛɛ yényifo mə keyifo sɛɛ saa lə əsuə, itsyise se banɔ nii, bámfo ni bánɔ tsya. ³ Fɛɛ bomba léfo bónɔ, búdufə ɔnwəkətsyəkɔ kamə, ka Onanto dítsyə kénye. Ite fe kase óteyi útsyə nkə,

“Kafo ányi mə nya mínka ntamu míntsyə miə,

‘Bembudufə kasɔ ka eni míntatə mə ɔnwetsyətsyə kulefe!’ ”

Óteyi nyamfo nko ite bə wə kosate eto keyifo álo, idu lə lefe nə úyifo kawunsia ólosə fɛ. ⁴ Itsyise lə Awɔnisa Kenke eto Kukue əsuə, bāwɔni asa ətsyuə itsyi lə diyi kuansele əsuə bənkə,

“Onanto ətsyə ɔnwɛ lə diyi kuansele əsuə lə keyifo saa buyifo əsuə.”

⁵ Besi báteyi ditiki nəmfo bə, “Bembudufə kasɔ ka eni míntatə mə bafɔ ɔnwetsyətsyə əmə!”

⁶ Mba leka Ditiki Sɛɛ nəmə bónɔ mámfo ɔnwetsyətsyə əmə, itsyise bámfo ni banɔ. Fɛɛ itə bətsyuə, kusu si kokpe bə bafɔ ɔnwetsyətsyə əmə. ⁷ Bələkə nyamfo báte itsyise Onanto esi útsyə diyi bamba nə baakpo Mmi. Ale kpə lə nnya kamaa, fɛ údi etiki utsyi lə nnya əsuə, ɛyɛ lə Oka David əsuə ɛyɛ lə Awɔnisa Kenke eto nnya búkatəyi bofe bə,

“Lə benɔ Onanto eto ɔkɔɛ mmii,
bientidi ato.”

⁸ Lə nnya ete Yosua leyenko betidi bamə bédufə lə ɔnwetsyətsyə əmə Onanto dítsyə kénye útsyə, eni Onanto ménsidi etiki kama kama utsyiko lə diyi bamba əsuə. ⁹ Lə nyamfo esoo, ɔnwéditsyəyi bamba si lekpe itə Onanto eto betidi fe diyi kuansele nə əsuə Onanto dítsyə ɔnwɛ. ¹⁰ Itsyise nwə kee léfo ɔnwéditsyəyi nə Onanto létəyi utsyə, ebutsyə ɔnwɛ lə wə kosate eto keyifo kenke əsuə fe kase Onanto dítsyə ɔnwɛ lə wə kale əsuə. ¹¹ Nyaso bitə lə bokplatsya lə bofo ɔnwetsyətsyə əmfɔ, bə lə bo kuutsyuə saa mentidi ato lə nnya əsuə fe kase bəyifo.

¹² Itsyisee, Onanto eto Ditiki Sɛɛ kpe nkpe nya lenɛ keyifo kekleke, nya lenkpe kobe lenso lesiabi nyɛ nnuə. Diala lesa saa kələkə lə nsusu ku ləwɔnɔ kəmiə, isu ese taa əsuə eto ntsyakɔ ku dikubi ku afo eto katsyakɔ eto nti nya diakpo utidi eto nsusu ku utu kəmiə kasɛɛ kukɔnɔ.

¹³ Asayifoyifo saa menyifo akulasa lə Onanto eto ənəmi. Wəənyə asayifoyifo saa tenklɛɛ nya ekpa wuee lə wə ənəmi. Nya wə ni nwə ele bə bo utsyuə saa tə wə nkpe eto nkunta.

Yesu Ni Onanto Eto Usumunyə Ninə Kenke.

¹⁴ Nyaso bitə lə bɔɛ bo bofokanɔ bo boələkə kate kekleke. Itsyise bokpe Usumunyə Ninə Kenke wə ni Yesu, Onanto eto Ubi wə díkatɔ bo úsu kato úsu únyə lə Onanto kosate eto ənəmi. ¹⁵ Bo Usumunyə Ninə Kenke enni nwə ləənnə bo kaminsə, se bumbə ale eso. Bomu bokpe utidi wə báto babe lə kusu saa əsuə

fe bo ke. Fɛɛ wényifo lehua saa. ¹⁶ Lə nyaso bitə lə buńyə bembə, lə bonyi bɔfi Onanto eto lekankpomɛ kaka buunyə wə lefonə. Mfó wuunyə bo kaminsə bunyə wə lefonə nə lɔwunsəko bo lə lefe nə ke ehiā bo.

5

¹ Usumunyə Ninə Kenke saa, betidinini nti ete bəələkə wə ketsyiko, nya bəatsyə wə bə lə uńyə lə mə kənyɛ lə Onanto eto kesumu əsuə, lə utə wə kedi lə bənyə mə abua eto bufikatsyɛ. ² Se wə kosate, lə esu kpə əsuə, ləmbə ale lə okla əsuə esoo, okpe disuətsyə kətə mba lenyi kusu ko əsuə ele bə bayɛ eso baata kebu. ³ Nya se wə kosate ləmbə ale lə esu kpə əsuə esoo, ele bə utə kedi, enni lə wə betidi hā eto abua eto disi te bomuu, lə wə kosate tsya eto abua eto disi.

⁴ Kuutsyua saa ənləkə wə əsuə Usumunyə Ninə Kenke kefi dibu nə laamankla lə ni kətə wə əsuə. Bomu Onanto hā laakpadi utidi, keyifo wə Usumunyə Ninə Kenke fe kase ókpadi Aaron seka. ⁵ Nko əmə ke, Kristo mémfi Usumunyə Ninə Kenke eto dibu útə wə əsuə, bomu Onanto letɛyi wə nkə,

“Mɔ Ubisaibi fe ni.

Mmi mínle fə.”

⁶ Usi ótɛyi lə kalebe bamba tsya nkə, “Usumunyə feni idu manlo isu manlo fe Melkisedek eto okle.”

⁷ Se Yesu dídi utidi lə kasɔ kamfoo, óto ola ku lekpaalpələle kekleke ku bofa bembembe ku binəntu útə nwə lofo wə buləkə ketsyiko ukpə kəmiə. Nya se óbokosə əsuə kasɔ nya woate Onanto sikpi esoo, Onanto áno wə olatoto. ⁸ Ite bə uyifo Onanto eto Ubi tsyaa, lə wə kanyinyənyə əsuə ókase kase baabokosə əsuə kasɔ. ⁹ Se Onanto diyifo wə nwə ləflɔ lə kusu saa əsuə ólosə, úbə úyifo wə nwə əsuə mba kenke leetsyue wə koto laayɛ kənyə nkpə manlo. ¹⁰ Wə ni nwə Onanto letɛyi útsyə nkə wuubə ofiani Usumunyə Ninə Kenke fe Melkisedek eto okle.

¹¹ Etiki kpə kpe bo lə kənyɛ bo ele bə bɔtɛyi itsyi lə etiki nyamfo əsuə fɛ, fɛɛ nnya bɔtɛyi kpe bulə, itsyise bənle asa kasɔ bɔno mləmləmlə. ¹² Lefe kpə áke bə eni befiani bateasa, fɛɛ bisi behiā utsyua

bə lə ote mi asa tute itsyi lə Onanto eto Ditiki Sɛɛ nəmə əsuə, lefe nə eto lefe ele bə bidi lesa nə nkpe ale, isi efe bə bɛyimi mmintu. ¹³ Utsyua saa wə ele bə oyimi mmintuu, esi uyifo ubisambi wə lenyito lesa nə ni lɛsɛ nye lehua. ¹⁴ Lesa nə nkpe alee, eyifo lesa nə lələkɛ itə mba dikabe ɛyɛ lə buyifokənyə əsuə, lofo lekpo butsyə lə nə ni lɛsɛ ku lehua eto nti.

6

¹ Nyaso bitə lə busu seto lə bobé lə asatete əsuə, lə bɔbɔ lə asatete tute nnya bófo itsyi lə Kristo əsuə. Nyamfo ni bənkə bɔtsyi bo akɔesi bɔwuninsə bɔbɔ lə abua əsuə ku nyifo bo ləmbə kutəkə saa ku lə Onanto bofokano əsuə. ² Báte mi asa lə ntuflesəfləsə, anitəkətəkə lə betidi əsuə, lə bekpənkpə eto businkli kataka kəbə nkpə ku lə lekpokponkpo fɛfɛ əsuə. ³ Bitə lə busu seto! Nya nyamfo ele bə buyifo lə Onanto atono nkə busu seto nɛ.

⁴ Itsyise ntsyə yuubə bə mba léfo bano ko nya bésinkli kamaa, besinkliko mə baboko bɔtsyikawuninsə eto kusu? Kɔɔ báke lə Onanto eto diyənde əsuə, bádia kato eto ətəsa babe nya báfo Ləwono Kenke eto əsuəale. ⁵ Báte lə asa nnya dikəbə éfe əsuə bə Onanto eto ditiki aləke nya bəkənyə kutəkə ko nkpe lə əsuəale nnya nkpe lə lefe nə luubə əsuə. ⁶ Lə nnya əsuə, báni mə bofokano lə Onanto əsuə! Esoo, yooke ale bə besi bənə mə baboko bɔtsyikawuninsə əsuə, itsyise besi balɛ Onanto eto Ubi bɔso lə uyikabie əsuə, kənə wə kakpe lə kofani əsuə lə kawunsie kenke eto ənəmi.

⁷ Onanto aakpo atsyɔ kasɔ ka ləənə nsomintu bo laani kakpo lə ke, ka leeke eyi ku sɛfa nnya laaləke itə mba eso baafɔ ke kakpe bidikə. ⁸ Fɛɛ kasɔ ka leeke biyu ku kanyii, kaanləkɛ kətə kulesa, kakpe lə bulə əsuə bə Onanto ebukudi ke nya wootonsə ke ku ute.

⁹ Fɛɛ balala, lə búdi etiki mmə tsyaa, bófo mi bɔno boə lə mi kutsyə alɛɛ, buyi boə béfo atsyokpokpo sɛɛ nnya lofo mi lə nkpə. ¹⁰ Onanto enni nwə lanyɛ lə kusutsyontsyɔ əsuə. Weembota keyifo ka biyifo nye lelabi nə bitə wə lə ləwunsəko bo bitə nya binsi bənle butə bafokanofo bamba. ¹¹ Bo lelabi itə mi ni bənkə mi

utsyuə saa lɛ nnya keklege nko isu ese lə kalosəko, bə lesa nə bənle kusu bobee, le ibə itə nko. ¹² Boanla boə biyifo səflo, bomu lə biyifo asa fe bafokanɔfo ba nkpe dibusə bə lə bafə lesa nə Onanto dītsyə kenye útə mə.

Onanto Eto Kenye Ka Útsyə Eyifo Sitinti.

¹³ Lefe nə Onanto dītsyə Abraham kenye, óteyi óse uyi nkə, wuuyifo lə lesa nə óteyi útsyə əsuə. Se kuutsyuə ləmbə ləmo onso wə esoo, úfi wə kosate eto diye únyənsə kama. ¹⁴ Óteyi nkə, “Nlɛ fə kenye butsyə minkə, mookpo fə atsyɔ, ntə fə befluflu kpə.” ¹⁵ Nya se Abraham lɛke dibusə, úmuə utu ɔle esoo, únyə asa nnya kenke Onanto dītsyə wə kenye.

¹⁶ Betidi aakpadi asa nnya ləmo enso mə kosate eto diye lə befi bala etiki nnya bátseyi, lə befi bala etiki nnya tā.

¹⁷ Nyamfo eso Onanto lékpadi asa úfi óse wə kenye tsyatsyə uyi nɛ, bə lə ekpako mba luubə bafə wə kenye tsyatsyə wuee bə wə ketsyue amfloma kulefe.

¹⁸ Onanto áye lə esu ənuə əsuə, nya ni kenye tsyatsyə ku asakpadikpadi nnya lantsyi kawuninsə, nya bembufi batseyi sidia tsya, nya bomba dikənyə kabioko lə wə, bonkpe kusubebe lə wə əsuə, lə bəko bə nnya bəle keklege ku kusubebe ko eto kenye bətsyə bo.

¹⁹ Kusubebe ko nkpe bo mfo eyifo fe lesa nə dímuə bo nkpe butsyə keklege. Nya kusubebe komfo aakpia kafia ka nti Disumuyo eto sɛtɔ kafe kedufə lə kedikatəko kəmiə. ²⁰ Mfó əmə Yesu díkatə úsu lə bo kenye fe ɔtəusu seka. Wə díbə ofiani fe Usumunyə Ninə Kenke Melkisedek eto okle isu ese manlo manlo.

7

Usumunyə Melkisedek

¹ Melkisedek əmfo édi seka lə Salem, nya úyifo usumunyə útə Onanto wə ntəkə kato fanlo fanlo. Óbo ótsyako Abraham lə lefe nə útsyi lema nə úsu ókpə nya útəkə baka ena ba létsyilama mfó kato. Melkisedek əmfo ésu ótsyako wə nya ókpə wə atsyɔ. ² Nya Abraham díte wə bikə bia ɔke utsyiko mfó eto lekpafofile.

Tutɛɛ, diye Melkisedek eto kasə ni Kasəyifoyifo eto Oka. Nnya kama se údi Salem eto Oka esoo, wə diye eto kasə ni Diyuəsə eto Oka. ³ Bánwəni kulesa bətsyə itsyi lə wə anto nye ambe nye lə wə ketsyiko əsuə nye wə leleyi lee lə wə ukpə əsuə. Uyifo fe Onanto eto Ubi, nya úyifo usumunyə ídu lə ketsyikoko isu kalosəko.

⁴ Bebe kase úyifo utidi wə lefo diye. Abraham wə ni bo ona wə léfo diye éfi bikə bia útsyiko kamato eto lekpafofile kulaa tsya útə wə! ⁵ Nya məmɔɔ, bətsyə kofi ko díte kusu bənkə, Lewi eto befluflu di besumunyə. Baafə bikə bia Israel bebi ba ni mə betidi eto lekpafofile lə mə ɔflo, ite bə mə betidi bamə tsya eyifo Abraham eto befluflu tsya fɛ. ⁶ Melkisedek əmfo ményifo Lewi eto kafo eto ubi, tsyaa ófo lekpafofile utsyiko lə Abraham ɔflo, wə ni utidi Onanto dītsyə kenye nya ókpə wə atsyɔ tsya. ⁷ Ónukuale əmə ni bənkə, utidi wə laakpo atsyɔ kpe kalende oso utidi wə bəkpə atsyɔ. ⁸ Lə besumunyə eto kutsyə, mba laafə asa eto lekpafofile, eyifo besumunyə ba ləəkpə. Lə Melkisedek eto kutsyə, ófo lekpafofile nəmə fe usumunyə, fɛɛ wə nsi nkpe manlo fe kase Awənišə Kenke eto Kukue nle bəteyi. ⁹ Nya bofo bəteyi kulaa tsya boə Lewi wə laafə lekpafofile nəmfo, óye lə Abraham eto kutsyə ófo asa eto lekpafofile nəmfo útə Melkisedek. ¹⁰ Itsyise lefe nə Abraham létsyako Melkisedek nya útə wə asa eto lekpafofile nəmfo, bánle tɔ Lewi, usi óke lə wə ona eto kətɔ kəmiə.

¹¹ Lewi bebi eto besumunyədidi əsuə nnya kofi ləye kubə itə Israel bebi nɛ. Nya lə nnya ete Lewi bebi eto besumunyədidi lɛflo, eni yensife bə usumunyə bamba eto okle si ubə, nwə ləbo utsyi lə Melkisedek eto okle eto kutsyə əsuə, inni lə Aaron eto kutsyə. ¹² Lə besumunyədidi eto kutsyə átsyi kəwuninsə, ele bə kofi ko nyenko ko tsya tsi kəwuninsə. ¹³ Nya Bonamute wə əsuə bátseyi asa nyamfo betsyikoo, étsyi lekpafofile bamba nə eto utidi kuutsyuə dímendi tɔ usumunyə unyə. ¹⁴ Ékpa wuee bə bəle wə lə Yuda eto kafo, nya Moses mánkpə kafo kamfo eto diye ókpə lə mba luudi besumunyə nti.

Usumunyə Bamba Wə Ni Fe Melkisedek.

¹⁵ Etiki nyamfo esi ekpa eso, lə lefe nə eto lefe usumunyə bamba eto okle fe Melkisedek disi úbə údufə. ¹⁶ Utidi əmfo əbə ófiani usumunyə wə dímanyə lə utidi eto afi ku bunə əsuə, bə ofiani usumunyə lə diyó nə leedi əsuə, bomu eye lə əsuəale nnya eto nkpə ləmbə kalokó kulefe əsuə. ¹⁷ Awónisa Kenke nyamə átəyi ekpa wuee nkə,

“Usumunyə feni idu manlo isu manlo fe Melkisedek eto okle.”

¹⁸ Nyamfo lə bote nkə bələkə kófi koko komə bətsyə kutsyə itsyise kumbə kənyəale nya koənyə kutə kulesa.

¹⁹ Itsyise Moses eto kófi mamfo kulesa nə ləfló buyifo. Nya mómóó, bətə bo kusubebe fəfó ko lelékə konso, nya bóoye lə ko əsuə bófi Onanto enso.

²⁰ Əwunsə, Onanto aká ntamu ówunsə lə usumunyədidi fəfó əmfo əsuə. Kóó Onanto mánka ntamu ówunsə lə usumunyədidi əsuə. ²¹ Fəe se Yesu léfiani usumunyə, Onanto áka ntamu útə wə ótəyi nkə,

“Bonamute áka ntamu, nya wəmbótsyi wə kənyə ówuninsə lə nnya əsuə nkə, ‘Usumunyə feni idu manlo isu manlo.’ ”

²² Nyamfo ətə bə Yesu əbə ófiani nwə nyə kənyeklekle kamfo kama, ka lelékə kanso.

²³ Bótsyi kawuninsə bamba tsya əbə. Besumunyə ba kó éfui tinti, nya bánkakle lə mə keyifo əsuə. Itsyise békəkpə. ²⁴ Fəe se Yesu, wə nsi nkpə itə manlo manlo esoo, wə keyifo fe usumunyə amfloma ani kesu utidiamba ófló. ²⁵ Lə nyasoo, woafó mba ləəbə Onanto ófló lə nkpə lefe saa eye lə wə kosate əsuə, itsyise usi nkpə lefe saa ólə bəfokətə mə lə Onanto ófló.

²⁶ Lə nyamfo esoo, ele bə Usumunyə Ninə fe Yesu kə bo. Nwə diyifo kənke, nya kabua saa ləmbə wə lə əsuə, nya woambiasə əsuə, wə bələkə lete lə babuayifo nti, wə bəbesə kato fanlofanlofanlo.

²⁷ Yanhiá kulaa bə Usumunyə Ninə Kenke əmfo eto oklee, kətə Onanto kedi lefe saa, tutə lə wə kosate eto disi esoo, nnya kama lə betidi bamba eto disi eso, fe kase besumunyə ninə kenke fəfə leeyifo. Uyifo nyamfo diyifo ləwə itə lefe nə kenke lə lefe nə úfi wə əsuə útə. ²⁸ Lə ónukuale

əsuə, Moses eto kófi komə ətsyə betidinini ba dímamflóó, besumunyə ninə kplə, fəe Onanto eto ntamu bo óka lə Moses eto kófi komə kamaa, ətsyə wə Ubi Usumunyə Ninə Kenke wə úyifo ləfló itə lefe nə kenke.

8*Yesu Ni Bo Usumunyə Ninə Kenke.*

¹ Nnya kenke bənlə bətəyi ete ni bənkə, bokpe Usumunyə Ninə Kenke əmfo eto okle, wə nsi lə Ókplenyə Kenke eto lekankpome eto kodianini lə kato.

² Usumunyə Ninə Kenke əmfo eesumu lə kakənkəkó ka ni Disumuyo tinti ka Bonamute díyifo, inni betidi díyifo.

³ Bətsyə Usumunyə Ninə Kenke saa bə lə ufi ətəsa saa ku bebuki utə Onanto. Nyaso ele bə bo usumunyə tsya kə lesaat-syuə nə uufi utə kedi. ⁴ Nya lə kaso mfo ete onkpee, eni wə əmbuyifo usumunyə, itsyise besumunyə ba ləətə kedi lə Yudafo eto kófi eto kusuu, fe bakpe koko. ⁵ Keyifo ka beeyifo fe besumunyə mfo eyifo nka nte beeyifo lə Onanto eto kato eto koyo ete.

Nko esoo, lə lefe nə Moses nkə woato disumunyoo, Onanto lətəyi wə nkə, “Be fənkə eyifo ni lekateko ku ditsyəbi nə bəte fə lə kətini əsuə.” ⁶ Fəe mómóó, bətə Yesu kesumu eto keyifo ka ntəkə mə kale kato, fe kase kənyeklekle ka útsyue lə wə betidi ku Onanto eto ntii, aləkə kaso nka kó, itsyise wə kənyətsyətsyə eto asa aləkə eso asa nnya nkpe lə nka kó.

⁷ Lə nya ete kulesa dimambia lə kənyeklekle tutə kamə əsuə, eni yensife itə kənuəfə kamfo. ⁸ Fəe Onanto ənyə kabua lə wə betidi əsuə se ótəyi nkə, “Lefe lə bubə se mó, fə Onamutee,

lookle kənyə fəfó

ku Israel eto betidi

ku Yuda eto betidi.

⁹ Kənyeklekle kamfo embutsyə fe nka

mínkle ku mə bana mə,

lə lefe nə mínkobe mə mínle lə kóni

nya mínkpa mə mímbónko lə Egipte

eto kaso.

Itsyise béntsyue mó kənyeklekle kamə koto.

Nyaso míntsyi kama mínkpe mə nē.

Mmə Bonamute nlə bətəyi nē!

- 10 Mómoo, nyə kenye ka mookle ku Israel eto betidi
lə lefe nə ləəbə mə.
Muufi mə kəfi nkpe mələ mə nsusu kəmiə.
Nya mōowōni ko nkpelə mə ketu kəmiə.
Muuyifo mə Onanto,
nya mēə tsya ebuyifo mə betidi.
- 11 Nya mə kuutsyuə ensi embote wə ut-syuə kulesa
nye wə ɔyimitsyuə tɛyi nkə bete Bonamute əmə.
Itsyise mə utsyuə saa ebote mə
idulə dikpefi isu eselə uninə əsuə.
- 12 Nya muufi mə abua nnya kenke bəyifo ntsyɛ mə.
Nya mensiembokloma mə abua nya bəyifo kulefe.”
- 13 Se Onanto lídi etiki utsyikolə kənyeklekle fəfə əsuəə, ete kasə bə nka kə eyifo kakoko. Nya lesa saa nə lefiani lekoko nə lesibə kutəkəə, əmbəkle fə dionya kenke.

9

Kase Biusumu Onanto Lə Kasə Ku Lə Onanto Eto Oto Kato.

¹ Kənyeklekle tute eto afi ákɛ kesumu eto afi, nya bəyifo kasə mfo eto Disumuyo tsya bətsyɛ. ² Bəyifo Kafia eto Mpatampa Kenke nya bésie nilə akpra ənuə ku kafia. Baakpo sətə eto lekpra bə Kakenkekə. Mfó bənyənsə okandɛ eto keyi ku kesumu eto ɔpunu wə əsuə bəətəkə abolo nnya beefi kətə Onanto kedi. ³ Lə Disumuyo eto kaka befi kafia bala eto kamaa, ni kaka baakpo Kakenkekə Kenke. ⁴ Mfó bəfi sika sia eto ɔpunu wə əsuə baatonsə lifui ku kənyeklekle eto lelaka nə befi sika sia beti batsyilama bətsyɛ. Nya kənyeklekle eto lelaka nəmə kafoo, bákpe asa nnya ni sika sia eto okase utsyuə wə eto kafo bákpe didisa nə baakpo mana, ku Aaron eto uyilɛ wə díkə ku afanto, ku aba bləkɛtɛ ənuə nya əsuə bəwōni Onanto eto afi bəətəkə. ⁵ Lə lelaka nəmə eto kato bəwə Onanto eto asa nnya nkpe nkpe baakpo bə Kerubi eto ditsyəbi bəətəkə ba nɛ Onanto eto diyənde buləkə kate. Mə mbamba eto koyo éti kaka bəənyə betidi kaminsə kefi mə abua katsyɛ mə.

Fɛɛ boəmbəfo etiki budi mfo kələkə asa nyamfo kenke kasə kate mómoo.

⁶ Nko ini bətsyue asa nyamfo bətsyɛ mfó nɛ. Besumunyə bamə eedufə Disumuyo tute kamə diyi saa kesu keyifo mə kesumuyifo mfó. ⁷ Kəmiə eto Disumuyo nəməə, Usumunyə Ninə Kenke hā nkpe kusu weedufə mfó lɛlɛ sōni hā. Nyalə ɔtə, ele bə ufi ubuki eto kətə usuko mfó usu utə Onanto kedilə wə ku kusə komə kenke eto betidi eto abua nnya bəyifolə mə mante mante əsuə eto disisi. ⁸ Eyɛlə nyamfo əsuə, Ləwōnə Kenke ələkə óte nkə se sətə eto Disumuyo nəmə nsi nte koo, yəntə kusu bə kuutsyuə saa kpia mfó ofe udufələ Kakenkekə Kenke kəmiə. ⁹ Nyamfo eyifo asabuləkə kate ətsyuə itə utidi taa mmi,lə mmi eto kesumu əsuə. Ite bə bəətə ətəsa ku keditətə eto asa nyamfolə ketsyue kamfo eto kusu əsuə tsyaa, nyamfo əntə bə nwə nɛ Onanto kesumu butə eto ləkəsi laakpra kenke. ¹⁰ Itsyise nyamfo kenke nyələ budi ku bunə ku akpra eto etsyuesa kpə kpə, nnya lɛyɛlə utidi eto əsuə bokpasə eto esu əsuə ete. Bəyifo etsyuesa nyamfo kenke itə utidi isu ese lefe nə Onanto luubə ɔlə lesa saa utsyə eyɛlə kusu fəfə əsuə.

Kristo Eto Kətə Ələkə Abuayifoyifo Kalosə Lə Betidi Əsuə!

¹¹ Fɛɛ Kristo ebubə koko fe Usumunyə Ninə Kenke itə asa sɛɛ nya díkəbə. Uyifo usumunyələ Kafia eto Mpatampa nə ləm, nya ləflə lenso Kafia eto Mpatampa nə kə. Dienyifo dibu nə utidinini dífi wə ani uyifo eto kasə ni bənkə dienyifo kasə kamfo eto asayifoyifo. ¹² Lefe nə Kristo dídufə disumuyo nə məə, óyɛlə ni ofe ləni kplo, údufələ kaka ni Kakenkekə Kenke. Nya wémfi bate nye banantsyui eto kətə uyifo fe keditətə, bomu wə kosate eto kətə itə lefe nə ta! Nya úyifo nko bələ Onantolə utə bo nkpe manlo.

¹³ Weefi bate ku banantsyui eto kətə ku onantsyui eto ləkpe nə baatonsə eto ntə beefi keselə nwə eto əsuə dimanle itələ wə əsuələ ele, iyifo wə kenke. ¹⁴ Lə nyamfo eyifo sitinti, nyalɛ ntsyə yuutsyə bə Kristo eto kətə bomu embokpasə bo əsuə eso nko! Eyɛlə wə Ləwōnə nə nsi nkpe lefe saa əsuəə, úfi wə əsuə útə fe

keditətə ka ləflō utə Onanto. Wə kōtō ebūfləsə bo akōəsi itsyiko lə akpa bimba eto eyifosa nnya ləmbə kutəkə saa bə lə busumu Onanto wə nsi nkpə lefe saa.

¹⁵ Nyaso Kristo ni nwə εγε lə kenyekekəle fōfō kamə əsuə, dinya lə bo kenye ófo útə bo, bə lə betidi ba Onanto lékpadi lə bənyə nkpə manlo eto kedikō ka Onanto ditsyə kenye útsyə. Nyamfo ebofo bubə kətə itsyise utidi ɔni wə díkpee, díləkə abuyifoyifo nnya ləke lə kenyekekəle koko eto lefe úwui, bənyə bufikatsyε.

¹⁶ Lə kase yəəbəə, lə utidi mənkpəə, beensensə wə kenyeťsyəťsyə eto kukue eto bikə. ¹⁷ Lə utidi wə ditsyə kenye si usi nkpəə, bəmbofo utidi əmə eto bike busənsə. ¹⁸ Lə nnya eso bəfi kōtō bákpe əsuəale kenyekekəle koko kamə əsuə nε.

¹⁹ Tutεε, Moses ábe letsya úləkə aklesa nnya nkpe lə kōfi komə óte kusə komə kenke eto betidi. Nya úfi bate ku banatsyui eto kōtō otsyakasə ku ntu ku basamu eto bisə sia ku afantosi nnya laanyi fififi fε úfi úse lə kōfi eto kukue ku betidi bamə lə əsuə. ²⁰ Nya óteyi nkə, “Nyamfo ni kōtō kō Onanto dífi ose kōfi kō utə bo uyi nkə butsyue kō koto.” ²¹ Nko ke Moses dífi kōtō komə úsə lə Kafia eto Mpatampa nəmə ku asa nnya kenke bəfi bəyifo kesumu kamə nε. ²² Sitinti lə kōfi komə əsuə kōtō beefi kəflə lesa saa əsuə. Nya lə bankpo kōtō kasō, beemfi lebuwa katsyε.

Kristo Eto Əsuə Nya Úfi Útə Te Fe Kedi Ka Ləəflə Bo Abua Kewui.

²³ Inyə itə bə bəyifo nkomə eto akpa nyamfo lə befi bakpasə asa nnya lele kato eto ale əsuə. Fεε lə asa nnya ni kato eto ale eto kutsyə, befi keditətə eto asa nnya lekpa əsuə enso kasō mfo eto alee, bákpasə nnya əsuə. ²⁴ Itsyise Kristo mensu kakənkəkō ka befi kawunsiə kamfo eto betidi eto ani beyifo, ka ni kakənkəkō kato eto okle etε. Bomu úsu kato kosate, kaka woala kənyə kətə bo lə Onanto eto ənəmi. ²⁵ Kristo ménsu mfó nkə lə ufi wə əsuə utə kedi sesia sesia lə bo disi, fe kase Yudafō eto Usumunya Ninə Kenke leedufə Kakənkəkō Kenke mfó keyifo ləle saa ləle ku ubuki eto kōtō,

ko lenni wə kosate eto kole. ²⁶ Lə nko ini, eni yoofe bə ufi wə əsuə utə, unyə kanyi sesia sesia idu lə kawunsiə eto ketsyikokō ke. Bomu kase inte mōmō, Kristo əbə lōni kplo lə kawunsiə eto kalokō eto eyi nyamfo lə ufi wə kosate eto əsuə utə fe kedi lə uləkə lebuwa uwui, lə bo disi.

²⁷ Onanto ditsyə nnya nkə utidi kpə sōni kplo, nya lə nnya kamaa, bakponko wə lekpo. ²⁸ Nko ke ini Kristo dífi wə əsuə útə fe kedi sōni kplo, itə betidi kpə eto bofo ketsyiko lə abua əsuə. Wuusinkli ubə dinuəfə, insini lə lebuwa eso, bomu bə lə ubə uləkə mba nsi banle wə kusu bobε itə nkpə manlo.

10

Kristo Əfi Wə Əsuə Útə Fe Kedi Sōni Kplo Lə Betidi Eto Disi.

¹ Yudafō eto kōfi koməə, asa sεε nnya nle bubə eto koyo ete kuni, inni asε nnya kosate ləəbə bubə ini. Nyaso kōfi komə embofo bōyε lə keditətə ka beeyifo ləle saa ləle keyifo betidi ba laanyi kafi Onantoo, baflo balo kulefe. ² Lə nnya ete bofo betidi ba nle Onanto busumu buyifo kenkenke babō lə mə abua əsuəə, eni mə ketu ensiembolo mə dikpi bio, nya keditətə saa ebolo. ³ Fεε keditətə ləle saa ləle nyamfo aaklomasə betidi mə abuyifoyifo hā te. ⁴ Itsyise bate ku banantsyui eto kōtō embofo abua buflə kewui lə utidi əsuə.

⁵ Lə nyamfo eso fε Kristo luubə kawunsiə kamfoo, óteyi Onanto nkə,

“Ámanhiā keditətə ku asatətə,
bomu éyifo əsuə eto sinə ətə mε.

⁶ Bebuki botonsə kətə kedi ku lebuayifoyifo eto asatətə lə kedikətəkō eto leba əsuəə,
aankpe fə disuəyua.

⁷ Nya mínteyi minkə, ‘Nyə mō, mbə miə meyifo fə lelabi
fe kase bawōni lə mε əsuə lə kōfi eto Kukue kəmiə.’ ”

⁸ Tutεε, óteyi nkə, “Ámanhiā keditətə ku asatətə, bebuki botonsə kətə kedi ku lebuayifoyifo eto keditətə.” Nya yənyuəsəfə kəfo tsya, ite bə kōfi komə áte nkə beyifo nko fε. ⁹ Mfó óteyi nkə, “Nyə mō mfo. Mbə miə meeyifo fə lelabi.”

Ɛye læ nyamfo əsuə esoo, Onanto ələkə keditətə eto asa nnya kɔ útsyə kutsyə. Nya úfi Kristo eto keditətə útsyə læ nnya kenye. ¹⁰ Se Yesu Kristo díyifo læ Onanto eto lelabi əsuə Ɛye læ kase úfi wə əsuə eto sinə útə sɔni kplo itə afe nnya ta esoo, Onanto ákpasə bo əsuə læ nnya eso.

¹¹ Diyi saa, Yudafɔ eto usumunya ənyə læ Onanto eto Disumuyo. We efi ətəsa nyamə ke kətə kedi lefe saa, ite bæ yembofo abua nyamə buflə kewui tsya. ¹² Fɛɛ se Kristo díbə útə kedi kani kamə hã læ abua eto disi itə lefe nə kenke ólosə, úsu úsiə læ Onanto eto kodiani. ¹³ Mfó unsi mɔmɔ idu isu ese lefe nə Onanto luufi wə balo okpe læ wə nkpakalɔ. ¹⁴ Kristo efi wə əsuə útə fe kedi ditə læwɛ, nya úyifo mba eto əsuə bákpasə læflɔ beyifo kenke isu manlo.

¹⁵ Nyaa, Lɛwɔnɔ Kenke ələkə nya ote wee nkə,

¹⁶ “Nyə kenye ka mookle ku mə læ eyi nnya læəbə mmə kama.

Muufi mɔ kɔfi nkpe læ mə ketu kəmiə.

Nya mɔwɔni nya læ mə nsusu kəmiə.”

¹⁷ Nya usi ótəyi nkə,

“Mensi embokloma mə abua ku mə eyi-fosa bua saa.”

¹⁸ Lə befi asa nyamfo bátsyɛɛ, yensiembofo bæ, besi bətə kedi læ abua eto disi.

¹⁹ Lə nyamfo esoo, mɔ bayimi, bokpe kusu buedufə Kakənkəkɔ Kenke kamə Ɛye læ Yesu eto ukpə wə úkpə eso. ²⁰ Itsyise ósini kusu fɔfɔ utə bo, ko ni nkpə eto kusu Ɛye læ kafia ka bėti læ Kakənkəkɔ Kenke eto kenye mfó ka nyə itə wə kosate eto əsuə eto sinə. ²¹ Bokpe Usumunya Kplɛ wə nsi læ Onanto eto diyo nəmə eto kenye. ²² Nyaso bitə læ bɔnyi bɔfi Onanto ku sitinti eto utu, ku bɔfokanɔ keklege ku akɔəsi nnya bæflə éle kənkənkə bələkə bətsyiko læ abua əsuə ku ntu bo keni saa læmbə bæ bo akɔəsi ensi aalo bo dikpi. ²³ Bitə læ bɔle nnya bofo bɔnɔ, bɔnlɛ kusu bobə kətə nya bələkə katee læ kɔni keklege, itsyise Onanto wə ditsyə bo kenyeɛ, eyifo ɔnukualenyə. ²⁴ Bitə bukebu disi læ bukakpe bo bətsyua otsyikle læ leyimila ku nkpə sɛɛ busiə ku bətsyua əsuə.

²⁵ Biəntə læ bɔye disikakpekɔ busu fe kase

bo nti eto bətsyua leeyifo seka. Bomu bitə læ bokpe bətsyua nkɛale enso, se binyi biə Bonamute eto Diyi nəmə fe lələ bɔnyi kafi.

²⁶ Fɛɛ læ buyi ɔnukuale əmə, fɛ busi butsyə bɔnlɛ asa bua buyifo, nyalɛ keditətə saa ensibə ka duləkə abua iwui itə bunyə bufikatsyɛ bio. ²⁷ Bomu nya lesa saa nə luubu ni bæ Onanto ookpronko bo lekpo, nya wɔɔtsylɔsə mba létaka bənyə læ wə əsuə læ dítɛfɛnku nə nkpe kenye ale! ²⁸ Utsyua saa ke dímentsyue Moses eto kɔfi kotoo, bolo baalo wə kaminsə mənɔmənɔ, læ bakpronko wə lekpo balo wə dikpi læ badansie inuə nye itsyə eto kenye kama.

²⁹ Nya ntsyə yuutsyə itə nwə laani Onanto eto Ubi, nwə læəntə dibu Onanto eto kenyekeklege eto kɔtɔ ko diflɔ wə əsuə nya úləkə wə utsyiko læ lebuə əsuə nya waaka lefonə eto Lɛwɔnɔ? Ntsyə fɛ kotonənə keklege kutsyua eto okle lembunyə kutə wə! ³⁰ Itsyise buyi nwə létəyi nkə, “Muutsyə nnya kenye. Mɔɔ, maatisə oko.” Nya owoe tsya létəyi nkə, “Bonamute ebokpronko wə betidi lekpo.” ³¹ Mbɔbɔɛ mətə nwə luudufə læ Onanto wə nkpe nkpe eto lefonyi əsuə.

³² Bekloma kase itsyə læ lefe nə lefe mmə. Lə lefe nə Onanto eto diyənde dikabɔ lékpo mi læ əsuə, nya bulə kpə dítu mi, fɛɛ bulə bomə məntəkə mi kato. ³³ Lefe ditsyua, baaka mi kulaa tsya læ betidi nti nya beeyifo mi disiale, nya læ afe bamba ətsyua tsyaa, beebu mi kakpe læ mba əsuə banlɛ asa nyamfo buyifo kakpe eto nti. ³⁴ Bińyə kanyi ku mba befi bakpe læ aba eto diyo. Nya lefe nə bəmuə mi balɛ mi bikə bafɔ læ əsuəale əsuə tsyaa, yənlə mi itsyise betə biə bisi bekpe bikə bia lefo koya enso mi, bia lembobia kulefe.

³⁵ Lə nyaso biəntə læ elo mi ani itsyise yuunə kutəkə kpə eboko mi. ³⁶ Ele bæ bekpe dibusə læ biyifo Onanto eto lelabi læ befo lesa nə útsyə kenye utsyə mi. ³⁷ Itsyise fe kase Awɔnisa Kenke eto Kukue létəyii,

“Ibu sɛkɛɛ, læ nwə nlɛ bubə læ ubə udufə, wəəmbəfe kama ku bubə.

³⁸ Mɔ utidi wə ni ɔsɛɛ, ebunyə bɔfokanɔ usiə nkpə.

Fɛɛ læ mə utsyua etsyi kama okpe mɛɛ,

membunya disuayua la wa asua.”

³⁹ FEE boo, bunni betidi ba leetsyi kama kakpe bo bofokano ba la bonya. Bomu boo, bofo bono, nya Onanto lefo bo.

11

Lesu Na Ni Bofokano.

¹ La akpe bofokano, ete ba akpe kusubebe kekleke ita lesa na fanle kusu bobo kata. Ite ba anle ni bunya tsa.

² Bofokano dita Onanto dinye disuayua la bo bana asua la kokolefe.

³ EYE la bofokano asua, nya bono kaso boe Onanto eyifo kawunsi kenke la wa ditiki asua. Nya uyifo nya utsyiko la lesa na dimanke banya ko asua.

⁴ Bofokano asua eye nya Abel difi asa nya leleke enso Kain eto ale uta Onanto kedi eso Onanto dinye wa nwa leeyifo kase. Onanto afo wa etasa nya oye la nya asua udi wa kenye nka uyifo ose. Ite ba Abel ekpe tsyaa, wa bofokano si bole etiki budi ketsyiko la wa asua.

⁵ EYE la Enok eto bofokano esoo, weenkpe. Onanto etsyi wa usuko kato. Kuutsyua saa mannye wa, itsyise Onanto etsyi wa usuko kato. Awonisa Kenke eto Kukue la boteyi nka, fe utsyi Enok usuko kato, wa asa edufe Onanto ana.

⁶ Kuutsyua eto etiki embudufe Onanto ana, lenni eye la wa bofokano asua. Itsyise utsyua saa wa ke laeba Onanto ofo, ele ba ofo ono nka Onanto kpe nya waeta mba laabebe wa laanya wa.

⁷ EYE la bofokano asua nya Onanto dika Noa ato kekleke itsyi la asa nya laeba bubu nya waannye to unya asua. Utsyue Onanto koto nya owe lelaka eto oko na lefo wa ku wa diyo eto betidi la nkrpa. EYE la wa bofokano bomfo asua Noa alakate ote nka kawunsi eto betidi kenke edi dikpi. Nya ofiani ose la Onanto eto anami nya unya kediko la wa ofo.

⁸ EYE la bofokano asua nya Abraham leno Onanto eto bokpadi bo okpadi wa nka usu kaso ka Onanto ditsya kenye utsya nka wuufi uta wa fe wa kediko asua. Udu la wa kaso usu kaka wante kulaa tsa. ⁹ EYE la bofokano asua, usia fe ofo la kaso ka Onanto ditsya wa

kenye. Usia la ebu fe Isak ku Yakob ba lefo kenye tsyatsya itsyi la Onanto ofo. ¹⁰ Abraham akabe kusu ita umankple wa bato banyansa wa ni nwa Onanto kosate leto.

¹¹ EYE la bofokano asua, ite ba Abraham wa dikabe ofee, lefiani anto nya Sara wa dikabe ofiani uninasia tsa lele kato, Onanto eta nka Abraham fiani ubianto itsyise uyi nka Onanto wa ditsya kenye utsya, eyifo la wa kenye asua.

¹² Ite ba Abraham obobe uku tsa, eye la utidi oni amfo asua, nya befluflu kpa lebo betsyi fe befandebi nkrpa kato, fe kase lekpa eto kawunumi ko bambofo la lekpa kenye.

¹³ Betidi bamfo kenke asia nkrpa la bofokano asua isu ese lefe na bakpa. Bamfo asa nya Onanto ditsya kenye utsya. Fee banya nya famfamfama nya beta nya edufe nya bateyi bank sitinti bato ku mba nye kusu ete beni la kaso kamfo asua. ¹⁴ Nya betidi ba lateyi asa nyamfoo, alakate wuee bank bale kusu bobo kata ma kosate eto kamansa. ¹⁵ La kaso ka asua betu ete banle bobebese, eni batafo businkli keso mfo. ¹⁶ Bomuu, bakabe kusu ita kaso ka leleke kanso nkamfo. Ke ni Onanto eto kato. Nyamfo eso yaanle Onanto kofani la bakpadi wa ba ma Onanto ne, itsyise olo umankple utsyua utsya ita ma.

¹⁷ EYE la Abraham eto bofokano eso la lefe na Onanto leto wa obee, ite ba Abraham ni nwa Onanto ditsya kenye utsya tsyaa, otano la ufi wa ubi oni kplo Isak uta Onanto kedi. ¹⁸ Ite ba Onanto eboteyi wa nka, “EYE la fe ubi Isak asua nya fuunya befluflu kpa ba minteyi mintsyu.” ¹⁹ Abraham efi nya nka, Onanto ebofo wa ubi Isak botakase ketsyiko okoma kaboko nkrpa. Nya fe kase iba, Abraham esinkli ofo Isak fe okoma utsyi uba.

²⁰ EYE la bofokano asua nya Isak lekpo Yakob ku Esau atsyu ita seto sia nle bubu.

²¹ EYE la bofokano asua nya Yakob le lefe na onle bukpa, okpo Yosef eto bebi atsyu, nya otesa Onanto se ukpasa la uyi wa waale asua.

²² Eyε lə bofokanɔ əsuə se Yosef dinya nkə wə dikpəfe éboyoo, údi etiki utsyi lə Israel bebi eto budu lə Egipte eto kaso əsuə nya óteyi mə kase ele bə beyifo ku wə oko.

²³ Eyε lə bofokanɔ əsuə eso Moses eto antomə dífi wə bákula lə afa ətsyε əsuə se bále wə. Bənyə bə úyifo dikpefi nə laano bobə nya bántə sikpi ku oka əmə eto kɔfi bota kebu əsuə.

²⁴ Eyε lə bofokanɔ əsuə nya Moses leni nkə bánkpadí wə bə Oka Farao eto ubisiobi eto ubi lefe nə úkabé. ²⁵ Iyifo wə lelabi nkə lə unyə kanyi ku Onanto eto betidi enso bə unyə kamini lə lebuayifoyifo əsuə itə lefe kliminti. ²⁶ Úbu nnya óbe nkə lə bakpé wə kofani lə Kristo eto disii, éleke famfamfama eso kedi ka wuunyə lə utəkəko Egipte eto kaso eto asa nnya wuunyə kama. Itsyise úfi wə ənəmi utəkə lə kutəkə ko Onanto luutə wə lə setó əsuə. ²⁷ Nya eyε lə bofokanɔ bomə esoo, údu lə Egipte eto kaso nya wəántə oka əmə eto kafo ka loonyi wə sikpi. Nya fenkə únyə Onanto wə bo ənəmi ləmbəfo bunyə, óni nkə wembusinkli kama. ²⁸ Bofokanɔ əsuə eyε nya útsyε Ukpe Ása Bo Jyila eto lekpa kaso lefe nə béfi kɔto bese lə biku ku keyi əsuə. Nya eyε lə nnya əsuə, Onanto eto otɔnkpe wə díbə ólo Egiptefo eto ubisaibi ninə saa lə Egipte eto kaso nya yanlɛ bə utidi Israelfo eto bebi saa.

²⁹ Eyε lə bofokanɔ əsuə nnya díte Israel bebi léfo Lekpo Sia boyila fe kasonti fufu əsuə bákayε nɛ. Fεε lefe nə Egiptefo lekplatsya bə baayila ni, ntu bomə étsyiko mə búdunko. ³⁰ Eyε lə bofokanɔ əsuə, se Israel bebi leyε bátisylama kafati ka báto bátisylama Yeriko eto umə eyi akuansee, nnya díte kafati kamə léba kákpo kaso nɛ.

³¹ Eyε lə bofokanɔ əsuə nyaso bánlo Rahab wə ni otsyeto mfó fe kase bálo mba dimamfo Onanto banɔ. Itsyise ófo Israelfo eto betidi ba bátisyese ba dísu mfó bésu bátisylama béyu kaso kamə bábe kukɔnɔ.

³² Be tsya ele bə nsi nteyi mi? Lefe kpə əmbə mɛ bə lə ndi etiki ntsyiko lə Gideon, Barak, Samson, Yefta, David ku Samuel ku Onanto eto bənyeləkətidi

əsuə. ³³ Eyε lə bofokanɔ əsuə, bákpo nso kpə bətəkə mə kato. Bəyifo lesa nə dinya itə nya bənyə kənyε ka Onanto dítsyε útə mə. Nya bətsyuə díti batsyata eto nnyε. ³⁴ Nya bətsyuə leninsə etefenku kplε nnya díkatonsə asa. Nya bətsyuə lébo báfe lə lesiabi eto kənyε lə lema əsuə. Itə bə betidi bamfó kenke manke əsuəale saa tsya, Onanto etə nkə bənyə əsuəale! Bənyə əsuəale fe bamamanyə ba léke ale kekleke, nya bətəkə bafɔ eto bamamanyə bamə kenke kato. ³⁵ Nya eyε lə bofokanɔ əsuə, besio léfo mə batokpenyə ba díkpə disí bəbə nkpə. Nya bətsyuə, lenni bə betidi mənłəkə mə betsyiko lə kanyinyənyə ka əsuə bákε, bomu bála bə lə bəkpə, bə lə bənyə botaka kəbə nkpə bo nso kɔnɔ.

³⁶ Bákpe bətsyuə kɔfiɔ nya bábłε mə ku keyibi. Nya bákpe bətsyuə lə amena nya beti mə bákpe lə Aba eto diyo. ³⁷ Bákpo bətsyuə aba nya bákpe bətsyuə tsya eku ənuə ku nlandé, nya báto bətsyuə ku asiabi bálo. Nya béfi basamu ku bate eto ekue bémíni mə əsuə nya báye bákafe itsyise kulesa məntsyə mə. Nya betidi lékpε mə bulə, nya bənyə kanyi tinti. ³⁸ Lə mə nkpə sεε bo bəsiə esoo, kawunsíə kamfo eto betidi mámfo mə. Nyaso bákayε bákafe lə mfiminti ku atiniku ku kanyinyənyə fe mba bála lə mə nso, nya bákε lə aba kalɔ ku lə əbiə lə kasonti.

³⁹ Itə bə bátisə betidi bamfo kenke ba bákpe bofokanɔ tsyaa, bámfo kənyε ka Onanto léteyi útsyε mə. ⁴⁰ Itsyise Onanto ənye asa bamba nya léleke enso útsyε bo. Nya lə bo manke mə lə ntii, bembuyifo mə bálfo balo.

12

Onanto Ni Bo Anto.

¹ Lə nyaso se bonkpe bamanyə kpə bamfo ba letsyilama bo nya banlɛ bo otsyekle bokpe esoo, bitə lə buləkə asa nnya leeti bo kusu ku lebuə nə laakpa bo kekleke kalɛ lefe kpə buwui. Nya lə butsyetsyi etsyi nnya nte bo setɔ ku unyə, kama bebe manke. ² Bitə lə bo ənəmi lə itəkə lə Yesu hā əsuə. Wə hā ni nwə əsuə bo bofokanɔ nkpəsə itsyi lə kaso ketsyikokɔ isu ese lə kalosəko. Se óte

disuəyuə nə nte sətɔ wuunyə esoo, ókpe utu únyə kanyi læ uyikabie əsuə. Nya wémfi kofani ko wuudi læ uyikabie əsuə kulesa. Nya mómɔɔ, úsu usi læ Onanto eto lekankpomε ɔflo læ wə kodiani.

³ Bibu Yesu bebe, læ kanyi ka únyə læ babuayifo ba dínyə wə læ əsuə eto ani, bæ læ ani læ eyε mi bolo læ bitə disi. ⁴ Ite bæ beɛ lema bəkpɔ ku lebuə tsyaa, yányo kaka ele bæ bəkpɔ læ bakpo mi kɔtɔ læ kasɔ tɔ. ⁵ Nye biota əsuə Onanto eto lekɔmansəmansə eto etiki nnya óteyi úfi ókpe mi nkεale fe wə bebi? Óteyi nkə,

“Mɔ Ubi, tsyue ato nya memfi Bonamute eto bunətətə fe asa bimba.

Nya məntə læ ilə fə læ unyəkɪ okpe fə.

⁶ Itsyise nwə Bonamute laalaa, wə wəənə læ kusu sεε əsuə nε.

Nya nwə tsya woafɔ fe ubii, wə wəənə koto nε.”

⁷ Bifi mi kanyi saa ka biənyə fe Onanto nle mi bunə butə fe wə bebi. Ubi utsyuə kpe bæ anto əənə wə? ⁸ Lə bəənnə mi fe kase bunyi boə bəənə ubi saa, nyale bienyifo wə bebi tinti. Etə bæ biyifo fe bebi ba anto dímamfo seka. ⁹ Lə bo betidinini eto antomə seka læ kasɔ mfoo, bəənə bo nya boebu mə tsya læ nyamfo eso. Ntsyə eso yanle bæ bobokosə əsuə kasɔ enso butə Onanto wə ni bo Anto læ ləwɔnɔ əsuə bæ busiə nkɔpə! ¹⁰ Bo kasɔ mfo eto antomə əənə bo itə lefe kliminti ditsyuə fe kase bənyə bæ iínnyə itə bo. Fεε Onanto wə əənə bo fe kase εlεkε itə bo bæ læ bo tsya læ bunyə kedikɔ læ wə sεkεnkε əsuə. ¹¹ Bunətətə utidii, aanke kutsyuə kamini, bomu yeefi wə. Fεε læ nnya kamaa, mba bətə bunə nkoo, ətə beeyifo asa læ kusu əsuə, nnya ləətə bəəsɪə nkɔpə læ diyuə əsuə.

¹² Lə nyamfo esoo, bekpe mi ani ku akpa nnya leetinkə ale, læ bitə əsuəale fɔfɔ læ idufə læ nnya əsuə. ¹³ Biləkə esu nnya lekpa læ bεyε læ nnya əsuə bæ læ mba eto akpa ləmbə ale læ bafo bɔyε læ nnya əsuə bæ bentusə. Bomu læ bətəkəko mi kama læ bənyə əsuəale balosə.

¹⁴ Bekplatsya bæ læ diyuə læ lεkε læ mi ku betidi kenke eto nti, nya læ bekplatsya læ bisɪə nkɔpə kεnkε. Itsyise kuutsyuə saa embunyə Bonamute læ wenyifo kεnkε.

¹⁵ Bebe kukɔnɔ biə læ Onanto eto lefonə eto kusu manya mi. Bebe kukɔnɔ biə biəntə kuutsyuə saa tə læ binyə ɔblo kekkeke bæ inə bulə eboko betidi kɔpə əsuə læ bafiani babuayifo. ¹⁶ Bebe biə mi kuutsyuə saa mamfiani ɔsɔnɔdi nye fe nwə ləmbə bofokanɔ fe Esau seka, wə dífi wə sininədidi ófloma ku didisa eto ɔkpe ɔni hā. ¹⁷ Kama kama fe kase binyii, óbεbε ku binəntu nkə eni læ ofo wə anto eto atsyɔkpoko. Fεε wátɔnɔ útə wə, itsyise wámfo kusu saa bunyə læ ofloma lesa nə úkeyifo útsyə.

¹⁸ Itsyise inni Sinai eto kɔtini ko utidi loofɔ bunyə ketidi ɔflo bíbə, fe kase Israel bebi díyifo. Mfó ketuntu suu ka diti kpɪi, nya ufiebi nle bɔsɔ kekkeke nkpe, fεε kɔtɔni komə nle bunyə diadiadia.

¹⁹ Kakpatsyaku ka nle bufə ku ɔkɔε wə nle bɔbɔ ketsyi mfó lε bole, nya mba nle nya bɔnɔ ále lekpa kpa bənkə bensila bæ baanɔ koleka nko bio. ²⁰ Itsyise bembofo buínnyə kanɔ kɔfi ko nle mə bɔteyi nkə, “Lə ubuki uni kulaa tsya wə eto kokpa ditidi kɔtini komə, bakpɔ wə aba balo.” ²¹ Lə sitintii, nya bələkə báte mfó kpe sikpi tinti bæ Moses kosate áteyi nkə, “Sikpi ko dímuə mε, nya mintinkə!”

²² Bomu mi alεε, Sion eto kɔtini komə ɔflo bíbə. Bíbə Onanto wə nsi nkɔpə eto umə wə ni Yerusalem kato ku wə batɔnkpe ba bembofo bokla ba lekpe disi mfo ɔflo. ²³ Bíbə disuəyuə eto disikakpeko ku Onanto eto bebininə ba eto aye báwɔni bakpe læ Onanto eto kukue kato ɔflo. Bíbə biínnyə læ Onanto, kawunsɪə kenke eto okponkpo ku basεε ba bεyifo lεflo eto awɔnɔ eto nti. ²⁴ Nya mfó bíbə Yesu wə laafo kətə læ kakle fɔfɔ kamə ɔflo kaka kɔtɔ ko ókpo læ bo disi luunə asa sεε kɔpə eboko nnya nso Abel eto kɔtɔ.

²⁵ Bebe kukɔnɔ biə bianni nwə nle mi etiki budinko eto ɔkɔε. Itsyise læ mba dímentsyue koto nwə léboko mə Ditiki Sεε nəmə læ kasɔ mfo mámfo butsyetsyi kedu læ mə kotonənə əsuə, ntsyə yofo bubə bæ bo mba bátéyi Ditiki Sεε nəmə itsyi kato ebofo butsyetsyi læ ni kenyε? ²⁶ Lefe nəmfó wə ɔkɔε étinkəsə kawunsɪə kenke. Fεε mómɔ útsyə bo kenyε nkə, “Bioo, məəbə kawunsɪə kamə

butinkəsə. Nya inni nko mate tsya, bomu muutinkəsə kato tsya nwunsə.”²⁷ Ditiki nəmfo bə, “Bioo” lə bote bə, Onanto ebuləkə asa nnya dítinkə nnya ni asa nnya úyifo uwui lə nnya kənyənkə. Nya asa nnya dímentinkə, ebubu itsyə.

²⁸ Nyaso bitə lə bəso ani bə sekakediko ka lembofo butinkə áka bo kəni. Lə nnya esoo, bitə lə bufi dibu ku sikpitete busumu wə lə kusu ko ləkə wə əkə əsuə. ²⁹ Itsyise bo Onanto əmə eyifo ute wə laatonə lesa saa.

13

Lə Əsuə Lə Kase Yuudufə Onanto Ənə.

¹ Bitə lə səyimila lə siyi mi əsuə fe bayimi. ² Bianni bafə bofo, itsyise eye lə nyamfo əsuə, bətsyuə áfo Onanto eto batənkpe, fəe bántə nko. ³ Bekloma mba bákpe lə Aba eto diyo tsya fe mba mi ku mə nlabə mfó. Nko kee, bekloma mba banlə ohiã bote fe mi ku mə banlə ohiã bote.

⁴ Usə ku usiə siə nkpə lə lelabi əsuə, nya ele bə utsyuə saa fi dibu utə kəsiə. Nya kuutsyuə mamfe wə utsyuə kama, itsyise Onanto ebokpronko mba leedi asonə, kakpo kusə nye kusiə lekpo. ⁵ Mansesə ənəmi tsya lə atabi əsuə. Bomu bitə lə lesa nə nte mi lə didufə mi ənə. Itsyise Onanto átəyi nkə,

“Məmboyani mi ntsyə kulefe,
nya membuləkə ato lə mi əsuə tsya kulefe.”

⁶ Nyaso bitə lə bətəyi taa bo ketu kəmiə boə,

“Bonamute ni mə əwunsəkotsyuə, nyaso məmbote sikpi.

Be utiditsyuə lofo mə buyifo?”

⁷ Bekloma mi batənkotənkə ba dísiə ba letəyi mi Onanto eto Ditiki Səe nəmə. Bekloma kase bəsiə nkpə ku kase báfə Onanto bəno lə bəye le mə kayəkə lə bofokanə əsuə. ⁸ Yesu Kristo aamfloma kulefe. Fe kase útsyə lə lefe nə léfe mə, nko ke unte məmə ku lefe nə luubə kenke tsya nə.

⁹ Biəntə lə asatete akpa akpa nnya ləmbə disi ku akpa lə əwə mi ekpe lə benya kusu. Onanto eto lefonə hā laakpe bo nkəale, nya inni afi nnya leyə lə lesa-didi əsuə. Mba laayə lə afi nyamfo əsuə

ənnnyə bəwunsəko nye kutəkə ketsyiko lə nnya əsuə.

¹⁰ Boo, bokpe kedikətəkə eto leba nə əsuə asa nnya boedi, nya mba ləətə kedi lə Yudafo eto kedikətəkə, yanle bə bedi betsyiko lə bo ole.

¹¹ Usumunya Ninə Kenke əmə eefi ubuki eto kətə kedufənkə kaka ni Kakenkekə Kenke. Mfó weesu kətə kedi kato bufikatsyē lə betidi ba kenke eto abua eto disi. Fəe baatonə bebuki eto sinə siamə lə kabanto. ¹² Mmə kenke seka ini bə Yesu tsya ənyə kanyi lə umə əmə eto kabanto bə lə uflə betidi eto abua uwui eye lə wə kətə əsuə. ¹³ Nyaso bitə lə busu botsyako wə lə kabanto mfó lə bakpe bo kofani faa, fe kase bákpe wuntsya kofani.

¹⁴ Itsyise umə saa əmbə bo lə kasə mfo wə luutsyə lefe saa manlo manlo. Bomu bunyə bəle kusu bobə itə umə wə luubə.

¹⁵ Nyaso bitə lə bəye lə Kristo əsuə bufi atesə fe keditətə bukətə Onanto lefe saa. Nya ni nnya laabə ketsyi lə mba léfo wə diye bəno eto kenye. ¹⁶ Bianta asa səe buyifo kətə bətsyuə ku bətsyuə bəwunsəko əsuə. Itsyise ite fe keditətə ka eto okle laakpe Onanto disuəyuə.

¹⁷ Bitsyue mi batənkotənkə koto lə bebokosə əsuə kasə bitə mə itsyise mə nle mi kakla bobə lefe saa nə, itsyise ele bə bələkə nya kenye lə Onanto əflo. Lə bitsyue mə kotoo, booyifo mə keyifo ku disuəyuə, fəe lenni nkoo, kuulə mə ku buyifo nya ləmbəwunsəko mi.

¹⁸ Bikato ola lə bo disi. Buyi boə bo akəesi akpa wuee, itsyise bola boə boeyifo kase lefe saa. ¹⁹ Nya nle mi lekpa kpa kekəle miə lə beto ola biə lə Onanto lə utə kusu lə nsinkli mbə mi əflo mlə.

Olatoto Fəfə.

²⁰ Nle bətə miə Onanto wə ləətə diyuə, wə létakasə Bonamute Yesu wə ni basamu eto əyenkonyə kplə utsyiko əkomə eye lə kenyeklekle manlo eto kətə komə əsuə, ²¹ lə ufi asa səe kenke utə mi kəfo faa bə lə befo wə lelabi buyifo. Lə eye lə Yesu Kristo əsuə lə Onanto lə uyifo lesa nə nkpe wə əkə lə bo nti. Wə ale lə idi diyənde kplə idu manlo isu manlo əsuə! Ibə itə.

Etiki Fəfə.

²² Mɔ bayimi, nɛ mi lekpaƙpa tinti miə lə bitsyue ato lə bɛnɔ kɔɛ ko minlɛ mi bɔɛ itsyi lə Ditiki Sɛɛ nəmfo əsuə. Itsyise kukue kliminti ete miwɔni minlɛ mi bɔtsyese.

²³ Nla miə mɛətə mi bote miə bəlɛkə bo ɔyimi Timoteo lə Aba eto diyo. Lə wuubə mɔ ɔflo mləə, bonko wə ebubə bunyə mi busiəsə.

²⁴ Bisiəsə mi batɔnkɔtɔnko kenke ku Onanto eto bɛtidi bamfó kenke bitə bo. Bo bayimi ba nkpe lə Italia kenke tsya əsiəsə mi.

²⁵ Lə Onanto eto lefonə lə disiəko mimblɛ kenke.

YAKOBO Kukue Ko Yakobo Lɛwɔni

¹ Mɔ, Yakobo, wɛ ni Onanto ku Bonamute Yesu Kristo eto uyifoyifo nɛ mi Onanto eto betidi ba kenke disensɛ bankpo lɛ kawunsia eto akpa nyamɛ kenke busiasɛ.

Binyɛ Disuɛyua Lɛ Bulɛ Lɛ Mi Butu.

² Mɔ bayimi, binyɛ disuɛyua lɛ bulɛ kpɛ lete, lete lɛ mi butu. ³ Itsyise biyi biɛnkɛ lɛ bulɛ lɛ mi butu nya mi bofokanɔ dɪtɛ befo buɲyɛ lɛ mu kɛnyɛɛ, nyamfo ebuta biofo buɲyɛ kekɛɛ lɛ bulɛ saa eto kɛnyɛ. ⁴ Bitɛ lɛ mi bofo buɲyɛ kekɛɛ disimɛntɛmɛntɛ, lɛ ekpa mi eyenko bɛ lɛ bɛflɔ belo kenke, bɛ kulesa saa ensiebofe itɛ mi. ⁵ Fɛɛ lɛ mi nti eto utsyuɛ ebu dɪmamflɔ lɛ kobetete ɛsuɛ, ɔtɔ Onanto nya wuufi utɛ wɛ, itsyise Onanto eefi asa kɛtɛ utidi saa kafo faa lɛ kafoɛkpɛ ɛsuɛ. ⁶ Fɛɛ lɛ alɛ ola boto kato wɛ lesatsyuɛ, ele bɛ fo wɛ anɔ fɛ wuutɛ fɛ lesa nɛ mɛ, manyaki wɛ. Itsyise utidi wɛ kayakii, uyifo fe lekpo eto utuwa ufiebi laasɔ ketsyi katsyilamako. ⁷⁻⁸ Utidi wɛ nte nko, mi mba eto nsusu lafloma mlɛ mlɛ lɛ lesa nɛ onlɛ buyifo ɛsuɛ, membu nkɛ wofo kulesa utsyiko lɛ Bonamute ɔflɔ.

⁹ Lɛ Onanto abesɛ ɔyimi okombo wɛ ni ofokanɔnyɛ kato, ele bɛ unyɛ disuɛyua. ¹⁰ Nko ke ini itɛ otabinyɛ wɛ ni ofokanɔnyɛ nɛ, bɛ lɛ Onanto ɛbokosɛ wɛ kasɔ, ele bɛ unyɛ disuɛyua. Itsyise otabinyɛ eto nkpɛ ebubɛ bofe fe kase efukpokpo laalo lɛ ofa ɛsuɛ kakpo lɛ kasɔ. ¹¹ Lɛ kofe ato kobe kɛnyɛ kekɛɛ, koafa kakpo lɛ sefa eto esi ɛsuɛ, itɛ efukpokpo nyamɛ aylɔbe, kaalo kakpo lɛ kasɔ nya katsylɔ. Nko ke ini itɛ otabinyɛ tsya wɛ lookakplatsya lɛ wɛ keyifoyifo ɛsuɛ kekɛɛ fe ubɛ ukpɛ nɛ.

¹² Onanto ebokpo atsyɔ nwɛ ke lɛkpɛ utu unyɛ kekɛɛ lɛ botokabe ɛsuɛ nya ɛtɛkɛ bulɛ nye kabua kamɛ kato. Itsyise eyɛ lɛ nnya ɛsuɛ wuunyɛ kayofofɔ ka nkpɛ, ini bo Onanto luufi utɛ mba laala wɛ. ¹³ Lɛ utsyuɛ edufɛ lɛ botokabe ɛsuɛ, wanteyi nkɛ Onanto ɔflɔ itsyi. Itsyise

kulesa embofo Onanto boto kabe lɛ uyifo lebuɛ, nya wɛ tsya emfi lebuɛ kanto kuutsyuɛ kabe. ¹⁴ Bomu utidi eto ɛsuɛ eto sinɛ eto alasa, nnya laawɛ wɛ kɛnɛ wɛ kakpɛ lɛ botokabe ɛsuɛ nɛ. ¹⁵ Nya lɛ ɛsuɛ eto sinɛ eto alasa nyamfo alɛ kafo, kaale lebuayifoyifo. Nya lɛ lebuayifoyifo nɛmɛ abee, diale ukpɛ. ¹⁶ Mɔ bayimi, biɛntɛ lɛ kutsyuɛ saa lɛ ɔwɛ mi okpɛ.

¹⁷ Asa sɛɛ nnya nkpɛ bo kenke ku ɛtɛsa nnya lɛflɔ kenke boɛnyɛ, etsyi Boanto Onanto wɛ dɪyifo kato eto ɛnyɛlesa ɔflɔ. Nya woamfloma kakpɛ ketuntu fe kase ɛyifo kofe ku kofande leeyifo. ¹⁸ Onato ɛyɛ lɛ wɛ kosate eto lelabi ɛsuɛ, nya ɛlɛkɛ bo eyɛ lɛ wɛ ɔnukualetiki ɛsuɛ bɛ lɛ budi betute lɛ wɛ asayifoyifo kenke nti.

Ele Bɛ Bikeyifo Lɛ Bonamute Eto Ditiki ɛsuɛ.

¹⁹ Mɔ bayimi lala, bekloma lɛ bitɛkɛ ɛnɛ nyamfo ɛsuɛ. Bekɔsɛ lɛ bitsyue ato mlɛ lɛ utsyuɛ lɛ etiki budi, fɛɛ bitsyɛsuɛ lɛ etikididi ku ɔblɔnyɛnyɛ mlɛ mlɛ ɛsuɛ. ²⁰ Itsyise ɔblɔ ɛntɛ utidi leeyifo kaseɛ ka Onanto laala nkɛ uyifo. ²¹ Nyaso bilɛkɛ ani bitsyiko lɛ asinsa saa yifoyifo ku nkpɛ buɛ saa eto okɛ busiɛ ɛsuɛ. Bebokosɛ ɛsuɛ kasɔ bitɛ Onanto bɛ lɛ befo wɛ ditiki nɛ ɔkpɛ mi lɛ akɛsi, nnya ni lofo utɛ mi lɛ nkpɛ nɛ.

²² Bianwɛ mi ɛsuɛ biɛ beɛ Ditiki sɛɛ nɛmɛ bɔnɔ ete, bomu bifi ni bekpɛ lɛ mi eyifosa ɛsuɛ. ²³⁻²⁴ Itsyise nwɛ laano Ditiki sɛɛ nɛmɛ ete fɛ weenyifo lɛ ni ɛsuɛ, akate ko utidi wɛ lɛnyɛ wɛ ɛsuɛ lɛ ahuhɔɛ ɛsuɛ kɛnyɛ kase unte. Fɛɛ lɛ kokpa lɛkɛlɛkɛ kedu mfo koo, woatasuɛ kase unte. ²⁵ Fɛɛ nwɛ leebu disi lɛ kɔfi ko lɛflɔ kɔtɛ utidi lɛsiɛ lɛ wɛ ɛsuɛ ɛsuɛ, nya woalɛ ola keyifo lɛ ko ɛsuɛ inni bɔnɔ te waanɔ koo, Onanto ebokpo wɛ atsyɔ lɛ lesa saa nɛ weeyifo ɛsuɛ.

²⁶ Lɛ utsyuɛ eebu nkɛ nwɛ leesumu Onanto uni, fɛ woanlɛ wɛ odiakami ola lɛ etikididi ɛsuɛ, ɔwɛ ɛsuɛ nya wɛ kesumu ɛmbɛ kutɛkɛ saa. ²⁷ Kesumu ka nyɛ lɛ kusu ɛsuɛ, ka Boanto Onanto lɛnyɛ nkɛ kakpa nya botakebu saa lɛmbɛ lɛ muu, ni mbo mfo nɛ bɛ, balɛ bakɔbebi ku bakɔbesiɛ ba nɛ kanyi bunyɛ ola, nya

lè balè əsuə ola, bələkə əsuə betsyiko lè kawunsiə eto abuyifoyifo əsuə.

2

Biankpe Kabakefe Lə Betidi Nti.

¹ Mò bayimi, fe mba lefo Bonamute Yesu Kristo, wə nwə ni Diyənde eto Onamute bənɔɔ, yanle bə bikabe betidi eto ənəmi ku mə nyənkɔɔ, bikeyifo asa. ² Boefi boə betidi inuə bətsyuə əbə mi katsyakɔ. Ɔni eyifo ɔkplenyə wə nti kafia kplɛ ka lefo koya nya onkpe sika sia eto ləsukpɛ lə lenimi, nya unuəfə wə ni okombo nti lefi-anku. ³ Békprasə ənəmi bitə ɔkplenyə əmə nya béfo wə ku dibu, bətɛyi wə biənkə, “Nlɛ fə lekpakpa, bə əsiə lə kakplɛkɔ mfo.” Nya bətɛyi okombo əmə biəkə, “Fəə nɣə mməə, nye bəsiə lə kasənti lə mɔ ɔflɔ mfo.” ⁴ Lə biyifo nkoməə, nyalɛ eni nsusu bua ini bifi béla etiki biləkə, békpe kabakefe lə betidi nti nɛ?

⁵ Bənɔ! Mò bayimi lala, Onanto ələkə bakombo lə kawunsiə kamfo nkə bafiani ləwɔnɔ eto bakplenyə lə bofokanɔ əsuə, lə bənyə kedikɔ lə wə sekakedikɔ ka úləkə utsyə itə mba laala wə. ⁶ Fɛɛ mii, biembu bakombo nya biakpe mə kafani. Inni batabinyə bomu laanyinkə mi kakpe kasɔ? Inni mə ləənə mi kesuko akpokakpokɔ? ⁷ Nya inni bakplenyə bamfo laatɛyi kabua ketsyiko dibu eto diye nə bəfi bətəkə mi se bəfiani Kristo eto bafokanɔfɔ?

⁸ Lə biyifo lə Onanto eto sekakedikɔ eto kɔfi komə əsuə tututu, fe kase bəwɔni bakpe lə Awɔnisa Kɛnkɛ eto Kukue əsuə bə, “La fə ɔyimitsyuə fe fə əsuə sekaa,” ete eyifo lesa nə diɣyə itə nɛ. ⁹ Fɛɛ lə biabe betidi eto ənəmi fɛ biyifo asaa, nyalɛ biyifo lebuə. Nya kɔfi komə tsya lélo mi dikpi fe babuyififo. ¹⁰ Utsyuə saa ke léta kɔfi kɔni ubuu, údi dikpi, óta nyamble kenke ubu. ¹¹ Itsyise nwə lékpe kɔfi komə nkə, “Mankpro kusie nye kusə.” Wə ke lətɛyi nkə, “Manlo utidi nɛ.” Nyaso lə émendi səsɔnɔ fɛ fálo utidii, ete bɛ áta kɔfi ebu. ¹² Nyaso bitə lə bo etikididi ku bo eyifosa lə iləkə ete bə kɔfi ko díta bófo bunsí lə bo əsuə əsuəə, ko kefi Onanto luufi okpronko bo lekpro tsya nɛ. ¹³ Itsyi

lè lekpokpronkpo nəmə əsuəə, Onanto em-bunyə kaminsə kuutsyuə saa wə ləənnɣyə wə utsyuə kaminsə. Fɛɛ Onanto embolo dikpi nwə ləənyə wə utsyuə kaminsə.

Biyifo Asa Nnya Laate Bə Béfo Bənɔ.

¹⁴ Mò bayimi, lə mi utsyuə nkə okpe bofokanɔ fɛ wə eyifosa lənləkə nnya kate nkoo, nte kutəkə ko uunyə lə nnya əsuə? Wə bofokanɔ bomfo ebofo wə buləkə? ¹⁵ Bifi nnya biə, bayimisani nye bayimisio bətsyuə kpe ba mfiə léla mə lə əsuə nye bəmbə lesa nə looyo mə budi ekemi. ¹⁶ Nte kasɛɛ ka nkpe lə nnya lə mi ɔni átɛyi mə nkə, “Bisu lə diyuə əsuə, mi əsuə lə iyifo kpankpa, lə bidi bimi,” fɛ biambɛbɛ asa nnya lefe itə əsuə eto sinə eto nkprəkɛkɛ bitə məə, nte kutəkə ko nkpe lə nnya əsuə? ¹⁷ Nyaso lə bofokanɔ mate kpe utsyuə nya keyifo sa dimankɔ lə mu, wə bofokanɔ bomə eyifo bufufu.

¹⁸ Fɛɛ bətsyuə ebətɛyi bə, “Utidi ɔni kpe bofokanɔ, nya obamba tsya leeyifo keyifo.” Mò mbuayɛ ni nkə, “Ləkə ate mɛ kase utsyuə lɔkɛ bofokanɔ fɛ weenyifo keyifo sɛɛ. Muuləkə mɔ bofokanɔ nte wə eyɛ lə keyifo sɛɛ ka meeyifo əsuə.” ¹⁹ Afo anɔ fə Onanto ɔni ete nkpe? Nko ini sitinti nɛ. Fɛɛ kloma fə awɔnɔ bua tsya áfo banɔ nko, nya baate sikpi, ketinkə. ²⁰ Ɔmumu! Ala fə nləkə nte fə bə bofokanɔ bo keyifo sɛɛ saa dímakɔkoo, eyifo bofokanɔ fufu? ²¹ Ntsyə ibə fɛ bo Ona Abraham diyifo ɔsɛɛ lə Onanto eto ənəmi? Eyɛ lə lesa nə úyifo eso nɛ, itsyise úfi wə ubi Isak úsu útəkə lə kedikətəkɔ eto leba əsuə bə lə ufi wə utə Onanto kedi. ²² Bɛnlɛ bunyə? Wə bofokanɔ ku keyifo ləkɔ iyifo lɔni. Nya keyifo ka úyifo ləkɔ nya fɛ wə bofokanɔ lɛflɔ bolo nɛ. ²³ Itə etiki nnya nkpe lə Awɔnisa Kɛnkɛ eto Kukue əsuə əbə itə bə, “Abraham áfo Onanto ɔnɔ, nya lə wə bofokanɔ esoo, Onanto ákpe wə dibu fe utidi wə ni ɔsɛɛ.” Nyaso Onanto dífi wə fe wə ɔyetsyuə nɛ. ²⁴ Bíunyə mɔmɔ! Onanto ənnɣyə utidi eto bofokanɔ mate ete kebu wə bə uyifo ɔsɛɛ, wə keyifoyifoyifo ka laakɔko mu eso. Nya inni lə kase ófo ónɔ eso ete.

²⁵ Nko əmə ke eso Onanto léfo útə Rahab, otsyeto əmə nɛ. Wə ku Onanto eto nti əbə elɛkɛ eyɛ lə kase ófo Israelfɔɔ

eto batɔnkpe ba laabiɔ kabe asa lə wə diyo, nya ɔwunsəko mə báye kusu bamba bétsyetsyi bédu eso.

²⁶ Nyaso ekpa wuee be fe kase lə utidi eto əsuə eyifo lesakpenkpe lə ləwɔnɔ əmbə lə nii, nko ini lə eyifosa saa mankəkoo, bofokanɔ tsya ekpe.

3

Bɛlɛ Mi Odiakami Ola.

¹ Mɔ bayimi, biəntə lə mi nti eto betidi kpə lə bafiani bateasa. Buyi buə bo mba ni bateasaa, Onanto ebokpronko bo lekpo keklege lə diyi nəmə əsuə eso utsyuə saa.

² Itsyise bomble kenke aata kebu. Fɛ lə utidi utsyuə kpe wə laanta kebu lə lesa nə waatɛyi əsuə nyalɛ utidi əmfo aflɔ nya waafɔ wə əsuə kenke tsya bɔlɛ kukɔnɔ. ³ Boefi situ kakle ɔtɔmimi eto kenye bə lə utsyue bo koto bə lə bɔyenko wə busuko kaka kee boala. ⁴ Bibu ɔklo kplɛ wə ufiebi kplɛ laafɔ se bukə kayenko lə lekpo əsuə, fɛɛ wə ɔyenkoyi keke ete laaka wə kayenko. Nya baaka wə kayenko kesuko kaka kee okanka əmə lela nkə weesuko ko. ⁵ Nko ke ini odoakami tsya nɛ. Ite bə ɔfɛ tinti lə etidisuə kəmiə tsyaa, wə əsuə utidi laaye kabesə əsuə kato lə eyifosa kplɛ əsuə nɛ. Bebe kase ini bə ute eto odiakami keke te lətə kusəmbia kplɛ lənyə ute kaato.

⁶ Nko seka odiakami tsya nte fe ute nɛ. Uyifo fe kawunsia ka diyi ku lebuə eto asa nnya nkpe lə bo lə əsuə eto sinə nti. Woanansə əsuə eto uyi əmə kenke nya woatsylɔsə bo nkprəsiəsia. Fɛɛ wə kosate, ute manlo kosate laato ute kakpe lə wə nya woanyə lə bo əsuə flafɛfla. ⁷ Utidi áfo bebutubuki buyuəsə, nya wəatsyə mba tsya nkpe sisenle ku baklobɛ ku mba laakpii kasɔ ku akpe ku abamba kenke. ⁸ Fɛɛ kuutsyuə saa māmfo tɔ odiakami eto nkprə buyuəsə. Uyifo obuəle wə bəmbofo binyinkə kakpe, wə diyi ku keni ka laalo utidi fe owa eto keni. ⁹ Boefi wə katəsə Bonamute ku Boanto Onanto. Boefi wə kekudi bo bayimitsyuə, utidi wə beyifo lə Onanto eto ditsyəbi əsuə. ¹⁰ Aninsɔtiki ku ekuditikii, nyamble aabɔ ketsyi lə kenye kamə ke əsuə. Mɔ bayimi, yanle bə nyamfo tsyə nko nkprə.

¹¹ Ditubiə kuditsyuə aanyifə ntu bo nkpe kamini kesi kaayifə mbo nkpe mba. ¹² Mɔ bayimi, kototsyabi ebofo ləbesi bɔnwɔ? Nye aketekubi eto ukue nwɔ kototsyabi eto awɔnsa? Nko ke ditubiə nə laayifə mbantu ləmbɔfo ntu bo nkpe kamini bɔyifə tsya nɛ.

Onanto Eto Kobe Itə Utidi Aabokosə Isuə Kasɔ.

¹³ Owoe ni obesibe ku nwə laanɔ asa kasɔ lə mi nti? Ufi nkprəsiəsə sɛɛ uləkə nyamfo ote lə wə eyifosa əsuə, nya uyifo nnya ku əsuə kasɔ bokosəbokosə ku lə kobe əsuə. ¹⁴ Fɛɛ lə mi ketu kəmiə biasəsə ənəmi lə asa əsuə, lefonyi nkpe mi, nya mi nti eto utsyuə saa laabɛbɛ wə mate eto lələkəsə, biantɛyi sidia bela ɔnukualɛ kenye, bifi mi bebesə əsuə kato biə biyi kobe. ¹⁵ Kobe komfo eto okle mentsyi kato, bomu kawunsia mfo eto kole kuni, kunni nko nye lə ləwɔnɔ sɛɛ əsuə bomu nko nye lə ləwɔnɔ bua əsuə. ¹⁶ Itsyise kaka kutsyuəsɛ kpɔnkpɔ ku mɔ hā eto ale lə ɛlɛkɛ nkpee, kənə ku asa buayifoyifo saa eto okle hā laake mfo. ¹⁷ Fɛɛ tutɛɛ, kobe ko ditsyi kato akpa, kuyi ku diyuə, disuətsyuə ku sɛyɛmitsyuə kasɔnɔnɔ, kuyi ku kaminsənyənyə, nya koawɔ ebibi sɛɛ. Koannla ntisensense lə betidi əsuə, nya bətsyuə mamfokanɔ ku kawɛ saa anke lenti. ¹⁸ Betidi ba laakpla bətsyuə nti, kənə diyuə kaboko lə betidi ntii, aato eyibibi nnya eto awɔnsa ni nkprə sɛɛ siəsia.

4

Ele Bə Bebokosə Isuə Kasɔ Bitə Bonamute.

¹ Be ləənə amakpronkɔ ku niə kakpe mi lenti? Yeetsyi lə mi kənənsɛ lə nkprədidi eto alasa nnya nɛ mi bɔkpronko lə kəmiə lefe saa əsuə. ² Biabɛbɛ kawunsia eto bikə, fɛɛ biəmbɔfo mi bɔkɛ. Nyaso bialo bətsyuə. Biabɛbɛ asa keklege, fɛɛ biamfo nnya bunyə, nyaso biədiə niə kəkpɔ bətsyuə. Bianke lesa nə biabɛbɛ, itsyise biantɔ Onanto biə utə mi nnya. ³ Nya lə bɛtɔ Onanto asa tsyaa, biamfo nnya, itsyise biantɔ nnya ku nsusu sɛɛ, biatɔ asa kətə mi əsuə mate. Asa nnya biufi bekpe əsuə disuəyuə hā biatɔ. ⁴ Biyifo betidi

ba lendi onukuale! Binyi biə mba difi mə əsuə beyifo səyetsyuə ku kawunsiə kamfo eto nkpədidi eyifo Onanto eto balo? Nyaso fəə ke lela fənkə ələkə kawunsiə kamfo səyetsyuə, éfi fə əsuə éyifo Onanto eto olo. ⁵ Biembu biənkə onukuale əmbə lə Anantotiki nnya ləteyi nkə, “Ləwəncə nə Onanto difi ókpe lə boo, eyifo ləwəncə nə laakpə sitsyuəse kekleke lə bo disi.” ⁶ Fəe Onanto eto lefonə nə wətə boo, kpe ale lesə kulaa. Fə kase Awənisə Kenke nyamə ləteyi nkə, “Onanto əənyə lə mba laabesə əsuə kato əsuə, fəe wətə wə lefonə mba laabokosə əsuə kasə.”

⁷ Lə nyasoo, bebokosə əsuə kasə bitə Onanto. Biñyə lə Obonsam lə əsuə, ete wuutsyetsyi udu lə mi oflo. ⁸ Beyi befi Onanto, ete wuutsya ebəyi ofi mi. Biflə mi ani, mi mba ni babuayifo. Biflə abua biləkə lə mi akəesi, mi mba eto nsusu laafloma lə bofokanə əsuə! ⁹ Binyə kanyi lə mi akəesi, bəfa bembembe, biwu keku. Bəfloma mi siməməmə lə sefiani nkuwui-wui, lə mi disuəyuə lə diyifo kpəminii. ¹⁰ Bebokosə əsuə kasə bitə Bonamute əmə, ete woobesə mi kato.

¹¹ Mə bayimi, biəndi ditiki nə diñyə itə lə mi bətsyuə əsuə. Nwə laateyi wə oyimitsyuə ditiki nə dimatsye nye ditiki fimfi, nye laakpoko wə oyimitsyuə lekpo, aateyi ditiki nə dimanləke inyə lə kəfi əsuə, nya waakponko kəfi komə lekpo. Lə kəfi komə faakponko lekpo, nyalə əmənyifo nwə leeyifo lə kəfi əsuə, bomu ko okponkpo feni. ¹² Onanto hā ni nwə laakpe afi nya uni okponkpo tsya. Wə hā lofo bofo kətə utidi nye ɔtsyləsə wə tsya. Owəe feebu fə wə feni fə faakponko fuutsyuə lekpo?

Mambesə Əsuə Kato.

¹³ Məmə, bitsyue koto bəncə, mimba laateyi biəkə, “Mmi nye kusee, buusu kusu umə nkplə utsyuə nya budi fe lele ləni mfó, buuyifo nyifo bəke atabi kpenkpe.” ¹⁴ Biyi lesa nə luubə kusee? Mi nkpə te fe kuyuə ko laabə itə lefe kliminti, kesinkli kanya. ¹⁵ Lesa nə ele bə bəteyi ni bənkə, “Lə Bonamute atəncə bonkpe nkpəə, buyifo nəmfə nye nəmə.”

¹⁶ Fə məmə, biaka kase kabesə əsuə kato. Əsuə kato bobesə bomfo kenke manləke.

¹⁷ Lə nya esoo, nwə ke nyi ləse ele bə uyifo fə onni weenyifo nii, aata kebu keyifo lebuə.

5

Atokəkə Itə Batabinyə.

¹ Nya məmə, mi batabinyə bəncə! Biwi nku bəscə ani kənyə lə bulə kplə bo ləəbə mi butu əsuə. ² Mi betabikə ábia nya balə dídi mi awu ku mfia bábiasə kenke. ³ Mi sika sia ku sika flubia áto nkanda nya nyamfo luudi sedansie inyə lə mi əsuə nya yotonsə mi əsuə eto sinə fe ute seka. Bəbebe bikə biñyənsə léto lə eyi fəfə nyamfo. ⁴ Bebee! Beyifoyifo ba díyifo keyifo bətə mi lə kakuee, bəni bíamfo mə nyo. Bidi kaa bəncə kase banlə mminsəku buwui bembembe! Nya mba dífəsə bəkuenkə bətə mi fə bəni bíamfo mə nyo eto kudu díkayo Boanto Onanto Okplenyə əmə eto kotoo. ⁵ Mi nkpə bo binsi lə kasə mfo eyi ku nkpədidi ku disuəyuənyənyə sɔɔ. Nya bíyifo mi əsuə bísiə ayinkua itə diyi nəmə itə bolo. ⁶ Bélo betidi ba dímantə mi bebu dikpi, nya bélo mə lə lefe nə bántaka bənyə mi lə əsuə kulaa tsya.

Bekpe Utu Buəe, Biñyə Bisəkə Bonamute Əmə Eto Bubə Bio.

⁷ Nyaso, mə bayimi, bifi disuətsyə lə bekpe utu buəe biñyə isu ese lefe nə Bonamute əmə luubə bio. Bebe kase okuəmfə nkpe disuətsyə! Bebe kase woənyə buəe kəsəkə bəkuenkə kpenkpe bia wəəbə bunyə ketsyiko lə wə kasə, nya wəənyə buəe kəsəkə ɔsəmi eto bəni lə lefe seə əsuə. ⁸ Nko ele bə mi tsya muə utu bələ nɛ. Biəntə lə ani elo mi, itsyise Bonamute əmə eto dibəfe bio eboyo elo.

⁹ Mə bayimi, biəndiə niə lə bətsyuə, bə lə Onanto lə ɔye mi lekpo bokponko. Itsyise okponkpo əmə eto buəe bəfi.

¹⁰ Mə bayimi, bekloma Onanto eto bənyələkətidi ba lébe ditiki nə mə letsya lə Bonamute əmə eti diyə əsuə. Bitə lə bobə kase bənyə kanyi nya bəmuə utu baləe, lə bokase asa lə nnya əsuə. ¹¹ Boakpo betidi bamba boə mba bakpo atsyə, itsyise bənyə bembə lə kanyi əsuə.

Bionɔ kase Hiob dímuə utu ɔɛ ku kase Onanto léfo wə nnya layo læ kalosəkɔ. It-syise Bonamute kpe kafoekpɛ nya woənyə utidi kaminsə.

¹² Mɔ bayimi, ditiki kekleke nə mɔɔtɛyi mi ni bənkə biankpadi asa, kato keni o-o, kasɔ keni o-o, nye lesa bamba saa dini o-o, biankpadi. Lə ditiki nəmə kpee, bɛtɛyi biə ee. Nya læ dimbəə, bɛtɛyi biə oowo, læ Onanto læ ɔyɛ mi dikpi bolo.

¹³ Lə utsyuə kpe læ bulə əsuə nye ɔnlɛ kanyi bunyə læ mi ntii, oto ola utə Onanto. Lə utsyuə læ disuəyuə bunyəə, usə atesə eto əsə.

¹⁴ Lə mi nti eto utsyuə læ bufii, bekpadi bafokanɔfo eto ditsyukpa eto beninə læ bato ola læ wə disi, læ bediki wə nuəbi læ Bonamute eto diye əsuə.

¹⁵ Ola wə báto læ bofokanɔ əsuə əbotsya ufunfi əmə, nya Bonamute lootakase wə, nya lufi wə abua ɔtsyɛ wə. ¹⁶ Nyaso biləkə mi abua kasɔ bitə bətsyuə læ beto ola læ mi bətsyuə eto disi læ binyə bufitsyantsya. Utidi sɛɛ eto olatoto kpe əsuəale nya weeyifo keyifo tinti. ¹⁷ Elia éyifo utidi fe kase bo tsya ni. Se óto ala kekleke nkə ɔsɔmi yɛ bɔnii, óyɛ bɔni læ alɛ ətsyə ku kutsyə əsuə sɔɔ. ¹⁸ Lə nnya kamaa, usi óto ola, nya Onanto díte ɔsɔmi leni nya bidikə lɛlɛkɛ læ kasɔ kamə.

¹⁹ Mɔ bayimi, læ utsyuə əbə kama læ ɔnukualetiki nəməə, beklatsya læ beekpa wə beboko, ²⁰ bekloma biə utsyuə saa ke lookpa obuayifo utsyiko læ kabuayifoyifo əsuə obokoo, wuutə obuayifo əmə nyə nkpə ku abua kpə nnya úyifo eto bu-fukatsyɛ.

1 PETRO Kukue Tutε Ko Petro Lεwoni

¹ Kukue komfo etsyi mɔ, Petro, wə ni Yesu Kristo eto ɔtɔnkpe ɔflo. Nle ko bɔwoni kətə mimba ni Onanto eto betidiləkəkəkə ba dísensə bísu benkpe fe bafɔ lə Ponto, Galatia, Kapadokia, Asia ku Bitinia eto nso əsuə. ² Anto Onanto kosate dílakə mi eyε lə wə lelabi əsuə. Nya itə Lεwɔnɔ Kεnkε lékprasə mi əsuə biyifo betidi kεnkε bə lə bitsyue Yesu Kristo koto, lə befi wə kɔtɔ bəflə mi lə bele.

Lə Onanto eto lefonə ku diyuə lə difui disiəko mi lefe saa.

Bafokanɔfɔ Eto Lesa Nə Banle Kusu Bobe Kətə.

³ Bitə lə bɔsɔ Onanto wə ni Bonamute Yesu Kristo eto Anto ani. Lə wə kaminsənyənyə kplε əsuə, útə bo nkprə fɔfɔ eyε lə nnya ótakase Yesu Kristo utsyiko ɔkɔmə óboko nkprə eso. Nyamfo ətə bo kusubebe fɔfɔ ko lεflo. ⁴ Lə nyasoo, bεle kusu bobε kətə kediko eto atsyɔkpokpo fokoya ko Onanto lələ utsyə lə kato itə wə betidi ke lembobia, ka lemboto kɔti, ka ləmbɔfle tsya. ⁵ Kediko kamfo luudi mi kale, mimba eyε lə bofo kanɔ əsuə bálɔ mi bətsyə lə Onanto eto əsuəale əsuə itə bofokətə lə nkprə bo buuləkə bate lə lefe fεfε əsuə.

⁶ Binyə disuəyuə lə nyamfo əsuə, ite bə biunyə kanyi lə lefe kliminti əsuə eyε lə botokabe kprə əsuə tsya. ⁷ Nnya ni bə lə befi bato mi babe bə befo bεnɔ sitinti. Fe kase baato sika sia laafo bobia kabe lə utee, nko ke bəəbə mi bofokanɔ bo lefo koya bonso sika kulaa tsya boto kabe lə ute əsuə, lə befi babe bə buutsyə itə lefe saa. Nyamfo ebutə Onanto atesə mi obesə mi kato ufi dibu utə mi lə diyi nə Yesu Kristo lɔɔbɔ ubə bənyə wə. ⁸ Ite bə biənyə wə tɔ binyə tsyaa, biala wə. Se bennle wə bunyə mɔmɔ tsyaa, bεfo wə bεnɔ nya mi disuəyuənyənyə nso buləkə katəyi. ⁹ Kase bεfo wə bεnɔ esoo, itə bə Onato ətə nkə mi kakla nyə nkprə.

¹⁰ Onanto eto bənyeləkətidi ba lébe letsya itsyi lə kase Onanto ləəbə mi ətəsa

butə, átɔ bánɔ nya báfefe keklege lə kase Onanto ləəbə mi bofo lə nkprə. ¹¹ Báfefe bə lə bate itsyi lə lefe nə yuubə ku kase yəəbə bubə. Lefe nəmfo ni lefe nə Kristo eto Lεwɔnɔ nə nkpe lə mə əsuə nle kɔni bote, kələkə kate kanyi ka Kristo ele bə unyə ku diyənde nə luutəkə nnya kama. ¹² Onanto əlakə óte bənyeləkətidi bamfo nkə inni itə mə əsuə eto kutəkə eso banle keyifo, bomu itə mi. Bédi etiki betsyiko asa nnya mba nle Ditiki Sεε nəmə letsya bobε kətə mi mɔmɔ eyε lə Lεwɔnɔ Kεnkε nə Onanto létsyese itsyi kato eto əsuəale əsuə. Onanto eto batɔnkpe kulaa tsya ála kokoko bə eni lə bate lesaatsyuə itsyi lə asa nyamfo əsuə fε.

Ele Bə Bafokanɔfɔ Siə Nkpe Kεnkε.

¹³ Nyaso himuə əsuə bitsyə itə keyifo. Bimuə əsuə bitsyə kukɔnɔ lə bikabe kusu keklege itə Onanto eto atsyɔkpokpo nnya wuutə mi lə lefe nə Yesu Kristo lɔɔbɔ bənyə. ¹⁴ Bitsyue Onanto eto ditiki koto nya biəntə lə asa nnya díkənə mi kakpe lə abua əsuə kɔ, lə lefe nə Onanto eto ditiki dímankpako mi tɔɔ, lə isi eso mi ani mɔmɔ. ¹⁵ Bomuu, fe kase Onanto wə lékpadi mi nte kεnkεε, mi tsya tsyə kεnkε lə lesa saa nə biuyifo əsuə. ¹⁶ Itsyise bəwɔni bakpe lə Awɔnisa Kεnkε əsuə bə Onanto átəyi nkə, “Biyifo kεnkε, itsyise nyifo kεnkε.”

¹⁷ Biakpadi wə biə Boanto lə bεle ola boto kətə Onanto wə laambe utidi eto ənəmi lə ɔle lekpo bokpo ku utidi lə lesa nə utsyuə saa díyifo əsuə. Lə nyasoo, fe bafɔ lə kasɔ mfoo, bisia mi nkprə fεfε bifi dibu bitə Onanto. ¹⁸ Itsyise biyi kayo ka Onanto léfo lə mi disi fε úləkə mi utsyiko lə nkprəsiəsiə ləmbə kutəkə bo bεfo bitsyiko lə mi banamə ɔflo. Inni lesa nə bofo bobiasə fe sika sia lee sika flubia seka. ¹⁹ Bomu iyifo Kristo eto kɔtɔ ko lefo koya, wə díyifo fe Lesamubi nə lebua saa ləmbə lə əsuə, lékpa lεflo kεnkε Onanto dífi útə kedi lə mi disi. ²⁰ Onanto əlakə wə utsyə fε bəyifo kawunsia nya úləkə wə óte lə eyifεfε nyamfo əsuə lə mi disi eso. ²¹ Nya eyε lə Kristo əmfo əsuə esoo, bεfo Onanto bεnɔ. Nya wə ni futsyə létakasə wə utsyiko ɔkɔmə úbə nkprə nya útə wə kediko ka nkpe dibu kanso kεnkε. Lə

nyamfo eso béfo Onanto beno, nya bífi mi kusubebe bitákà lə wə əsuə.

²² Nya se bitsyue onukuale əmə koto, eyə lə nnya əsuə békpasə mi əsuə biə biola mi bafokanofə tsyuə lə onukuale əmə esoo, ele bə bela mi bətsyuə itsyi taa mi utu kəmiə ke. ²³ Onanto ətə mi nkpə fofə eto businkli kale. Inni utidi wə leekpe dísinkli óle mi, bomu nwə leenkpe kulefe léle mi eyə lə Onanto eto ditiki nə nsi nkpə lefe saa əsuə. ²⁴ Itsyise Anantotiki áteyi nkə,

“Betidi kenke te fe sefa seka.

Nya mə kolokə kenke te fe sefa eto efukpokpo seka.

Nya se efukpokpo laaylobe kalo kewui.

²⁵ Fəe Onanto eto ditiki te lefe saa.”
Ditiki nəmfo ni Ditiki Səe nə bábe letsya bətə mi nə.

2

Bafokanofə Ni Onanto Eto Betidi Kenke.

¹ Nyaso bisinkli bəyē asa bua saa eto okle buyifo. Biləkə mi əsuə bitsyiko lə se-diatseyiteyi, ənəmi ənəmi eto nkpəsiasə, kutsyuəsəkprənkpo, ku utidi eto diyebi-asəbiasə əsuə. ² Bela Onanto eto ditiki tinti nəmə fe kase bebisambi laala mmintu kekleke bə lə bebe bekpe lə mi bofo kanə əsuə fe kase Onanto laala. ³ Itsyise Anantotiki áteyi nkə, “Mi kosate ebunyə kase Bonamute nkpe kafo ekpe.”

⁴ Bibə Bonamute ofo. Wə ni nkpə eto leba nə batonto leni bə dimbə kulesa nti, fəe Onanto ələkə ni utsyə nkə lefo koya tinti lə wə ənəmi. ⁵ Mi tsya eyifo fe aba nnya nkpe nkpe, nyaso bifi mi əsuə bitə Onanto lə oto ləwəno eto diyo. Diyo nəmfo kafo biokə fe besumunyə kenke, nya biəyē lə Yesu Kristo əsuə bitə Onanto ləwəno eto kedi ka loke wə okə. ⁶ Itsyise Awonisa Kenke eto Kukue áteyi nkə,

“Nləkə leba nə lefo koya,

nya mimfi ni minktə lə Sion eto diyo eto kaka nso bofe.

Nya utsyuə saa wə lofo wə onoo,

wembudi kofani kulefe.”

⁷ Nya leba nəmfo áfo koya tinti lə mimba lefo wə beno ofo, nya lə mba dímamfo wə banə ofoo, ele bə bate bənkə, diyifo “Leba nə batonto leni bə dimbə kəno,

fəe ni bomu díbə léfiani leba nə léfo koya

lenso kenke nə.”

⁸ Nya Awonisa Kenke eto Kukue eto lekpa ditsyuə tsya áteyi nkə,

“Diyifo leba nə luutə betidi tusə,

lə ni bedu banə.”

Bétusə lə ni itsyise bāmfo Ditiki Səe nəmə bāno. Nko ini Onanto eto Ditiki Səe nə óteyi útsyə nkə yuubə itə mə nə.

⁹ Fəe mii, biyifo betidi ba Onanto díləkə utsyə fe besumunyə ba laatesə wə wə ni oka, ku kusə kenke ko bákpo atsyə, Onanto eto betidi ba bələkə bətsyə bə babe Onanto eto eyifosa kplə nyamə let-sya. Nya ókpadi mi utsyiko lə ketuntu kamə kəmiə óboko wə diyənde kplə nəmə əsuə. ¹⁰ Lefe ditsyuə nə léfēe, bíenyifo Onanto eto betidi fə mómoo, biyifo wə betidi. Fə lefe nə léfēe məə, báante Onanto eto kaminsənyənyə fə moo, biofo wə kaminsənyənyə.

Bisiə Nkpe Bo Ləotəsə Onanto.

¹¹ Mə balala, nle mi kolə bolə fe mba ni bafə ku mba nyə kusu lə kawunsia kamfo minkə, biləkə əsuə bitsyiko lə etidisuə eto alasa bua nnya nle lema bokprənkə mi lefe saa əsuə. ¹² Bisiə nkpe sēe lə bamamonyə ba nti benkpe bə lə bēdi etiki bua lə mi əsuə bə biyifo babuayifo tsyaa, kamaa, lə bəbə bənyə bətsyə lekpo kasee ka biyifo bitsyə itə lə batəsə Onanto lə wə Lekpoyi Fəfə nəmə.

¹³ Lə Bonamute əmə esoo, bebokosə əsuə kasə bitə betidi eto aba saa ke bətsyə lə kofi əsuə ku Romafə eto Okankplə wə ni uninə kenke, ¹⁴ ku aba eto bənyesia ba útə əsuəale nkə bənə babuayifo koto nya lə batəsə betidi ba leeyifo kasee tsya. ¹⁵ Itsyise Onanto aala nkə biti mba ini ebukitiki ete beedi eto nyə lə asa sēe nya bieyifo eso. ¹⁶ Bisiə nkpe fe betidi ba nsi lə mi əsuə əsuə. Fəe biemfi mi əsuə əsuə busiə bomfo biyifo asa bua. Bomu bisie nkpe fe Onanto eto ndomufə seka. ¹⁷ Bitə utidi saa dibu. Bela mi bafokanofə tsyuə. Bete Onanto sikpi. Nya lə bitə Okankplə tsya dibu.

Bebokosə Isuə Kasə Bitə Mi Banamute.

¹⁸ Mimba ni beyifoyifoo, bebokosə mi əsuə kasə bitə mi banamute lə bibu mə

tsya. Nya inni banamute ba nkpe kafa ekpe nya baala mi ete, bomu mba leeyifo mi disiale tsya. ¹⁹ Lə utsyuə lə kanyi bunyə lə kusu ko dimantsyε əsuə fε ini lə Onanto eto disi eso uńyə keklee, Onanto ebokpo wə atsyo. ²⁰ Lə b́iyifo kabua nya lə nnya eso bənə mi kotoo, nte atesə nnya biunyə lə nnya əsuə? Fεε lə b́iyifo kasεε nya b́inyə kanyi lə ke buyifo esuə, Onanto ebokpo mi atsyo lə nnya disi. ²¹ Nya nyamfo ni nnya Onanto lela nkə bikeyifo nε. Itsyise Kristo kosate ənyə kanyi lə mi disi nya óte mi nkə beye lə wə kayeko.

²² “Wényifo lebuə saa, nya wánteyi sedia saa tsya.”

²³ Se báka wə, wánka kuutsyuə saa lə nnya kenye. Se báte wə ohiá wénkudi wə balo saa. Bomu úfi lesa saa útə Onanto wə laakpo lekpo lə kusu əsuə.

²⁴ Kristo kosate léfo bo abua útsyi, úsu úkpe lə uyikabie əsuə. Úyifo nyamfo nko bə lə b́obó butsyi lə bo abua əsuə lə busiə nkpə butə kasεyifoyifo. Úfi afabe nnya ófo ótsya mi bufi. ²⁵ Lə onukuale əsuə, kóo b́iyifo fe basamu ba lénya kusu. Fεε mómóo, Onanto ákpa mi óboko bə bitəkəko nwə laayenko mi ku nwə laase mi oflo.

3

Ele Bə Bese Ku Bəsiə Fi Dibu Bəta Bətsyuə Lə Kristo Eso.

¹ Nya mi besio tsyaa, nko ele bə bebokosə mi əsuə kaso bitə mi bese. Nyamfo luutə bə lə mə utsyuə mámfo óno tsyaa, wuufi wə əsuə utə Onanto eye lə fə ditsyəbi sεε nəmə eso. Nya inni bə ele bə bətēyi mə kulesa kulaa tsya. ² Bomu mə kosate ebunyə kase mi ditsyəbi lekpa nya b́ebokosə əsuə kaso. ³ Biənləkə mi b́onobobe bete lə asa nnya biakpe nye kase biakle esi nye atsyabi nnya biakpe kefi kalokosə əsuə. ⁴ Bomuu, belokosə lewóno nə nkpe lə mi əsuə ku alokosəsa nnya luutə bə ditsyə kpoo nya diyuə buε tsya. Koloko komfo ambia kulefe nya kofa koya tinti lə Onanto eto ənəmi. ⁵ Nkomə seka besio kenke ba dísiə kó, ba dífi mə əsuə bətəkə lə Onanto əsuə, lébokosə mə əsuə kaso bətə mə bese nnya iyifo

koloko itə mə nε. ⁶ Nko ke Sara tsya ditsyue Abraham koto nya ókpo wə nkə, “Mə onamute.” Mi tsya afiani Sara əmfo eto bebisiobi lə biyifo asa sεε, nya sikpi laanle mi lə kulesa saa əsuə.

⁷ Nko ke ini itə mi bese tsya nε, bitə lə asakasonono lə eke lə mi ku mi bəsiə nti, binyə mə fe mba ləmbə əsuəale fe mi. Bitə mə dibu itsyise mi ku mə ta Onanto léfo utə nkə bibə bisie nkpə lə binyə nkpə manlo. Lə biyifo nkoo, kulesa embuti mi olatoto kusu lə Onanto oflo.

Biemfi Lebuə Befo Lebuə Kayo.

⁸ Lə kalosəkóo, bitə lə mible eto nsusu lə buyifo b́oni, utidi eto asa lə ele mi kaminse, bela bətsyuə fe bayimi, biyifo kafokpe nya lə bebokosə əsuə kaso bitə bətsyuə. ⁹ Biemfi lebuə befo lebuə kayo, nye bukudi lə bukidi eto kenye. Bomu bele Onanto lekpa lə utə mə atsyokpokpo, itsyise nyamfo Onanto ditsyə kenye nkə bibə beke se ókpadi mi nε.

¹⁰ Fe kase Awónisa Kenke eto Kukue ləteyii,

“Utsyuə saa ke lela nkə wəsiə nkpə lə unyə mu kamini, nya lə usiə nkpə kentsyεε, wəntə lə ditiki buə saa lə lebo itsyi lə wə kenye

nya yanle bə oteyi sidia tsya.

¹¹ Ele bə oye lebuə buyifo lə uyifo kasεε, nya lə obebe diyuə ku wə utu kenke.

¹² Itsyise Bonamute ətəkə ənə lə mba leeyifo kasεε əsuə, nya woano mə olatoto.

Fεε mba ni babuayifoo, waataka kənyə lə mə əsuə.”

¹³ Lə biakplatsya keyifo kasεε, owoe lookpe mi bulə? ¹⁴ Fεε lə efe bə nyə kanyi lə kasεε ka feyifo eto disi esoo, nyə disuəyuə lə nnya əsuə. Biante mə sikpi, nya biəntə kulesa lə ilə mi. ¹⁵ Bomu bifi dibu bitə Kristo lə mi akəsie lə bitə wə dibu fe mi Onamute. Nya biofo mi əsuə kenye buləkə kate utsyuə saa wə lela nkə woano itsyiko lə kusubebe ko əsuə benke. Nya lə biyifo nko ku disuətsyə ku əsuə kaso bokosəbokosə. ¹⁶ Biyifo nnya ku utu wuee, bə lə utsyuə aka mi lə nkpə sεε bo binsi lə Kristo esoo, lə kofani lə

kòlè mæ læ nnya bátseyi əsuə. ¹⁷ Itsyise ɛlɛkɛ eso bæ nyə kanyi læ kasɛɛ ka feeyifo eso læ nyamfo eyifo Onanto eto lelabi, enso bæ læ kabua eso. ¹⁸ Itsyise Kristo wə ni ɔsɛɛ, ɛkpe læ betidi ba ni babuayifo eto disi dikpe lænwɛ itə lefe nə kenke, bæ læ ofó bo bokpa kesuko Onanto ɔflo. Báló wə læ əsuə eto sinə əsuə, fɛɛ Onanto læ Lɛwɔnɔ əsuə átakasə wə úbə nkpə. ¹⁹ Nya læ Lɛwɔnɔ əsuə, úsu óbé Onanto eto ditiki nəmə letsya útə bekpɛnkpe ba bėti bákpe læ edi kafo mfó. ²⁰ Mbamfó ni betidi ba dímentsyue Onanto eto kòlè koto læ lefe nə ɔkɛ dibusə utə mæ læ lefe nə Noa díkawɛ wə ɔklo kplɛ əmə nɛ. Betidi esiani ba ni mflamfla ba dídufə læ ɔklo əmə kafoo, mæ báfo læ nkpə se ntu bomə díyi nɛ. ²¹ Nyamfo eyifo ditsyəbi nə nɛ bo bote kase ntufɛsɛfləsə eto lekpa lekateko ntuyiyi bomfóo, mómɔ laafo bo læ nkpə. Yenyifo əsuə eto sinə eto keni buflə kewui bomuu, iyifo kɛnyɛklekle ku Onanto, kɛnyɛklekle ka lekpa nya ketsyi taa bo akɔəsi kəmiə ke. Onanto aafɔ bo læ nkpə ɛyɛ læ Yesu Kristo eto botaka ketsyi ɔkómə kəbə nkpə əsuə eso. ²² Kristo əmfɔ ni nwə dísu kato nya unsi læ Onanto eto sediani, wə nɛ seka budi læ Onanto eto batɔnkpe kenke ku kato eto bəsuəalenyə ku əsuəale nnya nkpe kenke əsuə.

4

Bisiə Nkpe Fe Bafokanɔfɔ Seka.

¹ Nyaso se Kristo dínyə kanyi læ sinə əsuə esoo, mi tsya fi wə nsusu bomfo ke eto okle bekpé mi əsuə nkɛale, itsyise utsyuə saa ke lænyə kanyi læ əsuə eto sinə əsuə, ensifi əsuə kakpé lebuayifoyifo əsuə. ² Læ nyaso idu mómɔ entɔɔ, bisia mi nkpə fɛfɛ læ Onanto eto lelabi əsuə, inni læ nnya laalɛ utidi ɔkue əsuə. ³ Kɔɔ bisiə nkpə bíyifo asa fe bamamonyə ɛkle tinti. Nkpe bo bisiə læ lefe nəmfó áyɛ læ setsyeto eto nkpəsiəsiə, əsuə eto sinə eto nkpəsiəsiə, sitekpe, sidikpūū, budi ku bunə eto ake eti susu ku sifiəsumu eto eyifosa əsuə. ⁴ Nya se biensiankɔ ani ku mæ keyifo mæ eyifosa kpə nnya læmbə kasɔnɔnɔ esoo, yeeyifo mæ yanii nya baaka mi. ⁵ Fɛɛ yuubə ibə bæ buuləkə mæ əsuə kɛnyɛ læ Onanto wə lookponko mba

nsi nkpə ku bekpɛnkpe akpo. ⁶ Nyamfo eso Kristo ábɛ Ditiki Sɛɛ nəmə letsya bətə bekpɛnkpe tsya, ite bæ Onanto ákponko mæ lekpo fe kase baakponko utidinini saa lekpo tsyaa, bæ læ læwɔnɔ əsuə, læ bəsiə nkpə fe kase Onanto nsi seka.

Ele Bə Bafokanɔfɔ Kenke Kawunsəko Bətsyuə.

⁷ Asa nnya kenke eto kalosəko boyo elo. Nyaso bińyə bikabe kusu læ bɛlɛ əsuə kukɔnɔ, bæ læ befo ola boto. ⁸ Fɛɛ nnya nso bofe enso kenke ni bæ bikala bətsyuə kafo faa. Itsyise lelabi ətəkə ɔyimitsyuə eto kabua kpə ka uyifo kato. ⁹ Befo mi bayimitsyuə kafo faa, bɔwɔnɔnɔ saa mankɛ. ¹⁰ Mi nti eto utsyuə saa áfo ətəsa ate ate itsyi læ Onanto ɔflo. Nya fe unyɛsiə sɛɛ saa wə laalɛ ətəsa ate ate nyamfo ola kətə Onantoo, biyifo ətəsa nyamfo eto keyifo, bæ læ ibə kutəkə itə mi bətsyuə. ¹¹ Læ utsyuə læ Anantotiki budii, udi nnya fe kase Onanto díte wə nkə udi nnya utə betidi. Nya læ utsyuə læ kesumu eto keyifoo, uyifo ke ku əsuəale nnya Onanto dífi útə wə nkə uyifo ke əsuə, itə læ befi atəsə bətə Onanto lefe saa ɛyɛ læ Yesu Kristo, wə eto ale ni diyənde ku əsuəalə idu manlo isu manlo. Ibə itə.

Binyə Kanyi Fe Kristo Seka.

¹² Mɔ bayimi lala, kase banɛ mi boto kabe benɛ kanyi bunyə kekleeke, yenyifo mi naa bənkə lesa nə bənnɛ kusi bobɛ kətə, məəmbə tɔ læ kutsyuə saa əsuə inyə. ¹³ Bomu læ nyamfo esoo, binyə disuənyuə bæ mi tsya læ kanyi bunyə fe Kristo ke seka, bæ læ ɔbɔ læ wə diyənde əsuə, mi tsya ebofo disuənyuə bunyə kato keyuluu. ¹⁴ Binyə disuənyuə læ betidi áka mi se bintəkəko Kristo eso. Itsyise diyənde eto Lɛwɔnɔ nə ni Onanto eto Lɛwɔnɔ siko mi. ¹⁵ Læ mi utsyuə əənyə kanyii, yenyifo bæ uyifo uwudifɔ, uyu, obuayifo, nye nwə laakpe ditiki nə dimanle wə kɛnyɛ eso. ¹⁶ Fɛɛ læ biənyə kanyi læ mi bafokanɔfɔ esoo, biəntə læ ɛlɛ mi kofani. Bomu bəɔɔ Onanto ani bæ Kristo eto diye teke fə læ əsuə. ¹⁷ Lefe nəmə eboyo elo bæ bətsyiko lekpokponkpo nəmə kasɔ, nya Onanto eto betidi əsuə yuutsyɛ kasɔ itsyiko. Læ

betsyiko kaso itsyi læ bo əsuə, ntsyæ yuutsyæ itə mba dímamfo Onanto eto Ditiki Səə nəmæ banɔ? ¹⁸ Bawɔni bakpe læ Awɔnisa Kenkə eto Kukue bənkə,

“Lə ite mæ, bæ yɔkə ale fə betidi sɛɛ læ bənyə bofoo,

ntsyæ yuutsyæ itə babuayifo ba dímamfo banɔ?”

¹⁹ Lə nyasoo, mba lænyə kanyi ka diyifo Onanto eto lelabii, læ mæ asa sɛɛ buyifo əsuə, læ befi mæ əsuə bakpe læ nwə díyifo mæ læ kɔni kenke, nwə leeyifo lefe saa læ wə kenyetstyətsyæ əsuə.

5

Bikalə Onanto Eto Bebi Ola.

¹ Mɔ kosate nwə ni bafokanɔfo eto uninə læ mi ntii, nla miə maalə bafokanɔfo eto beninə ba nkpe mi lenti kɔlɛ. Mɔ kosate ənyə kase Kristo dínyə kanyi, nya læ bələkə wə batee, muunyə kedikɔ læ wə diyənde nəmæ kəmiə. Nla miə maateyi mi minke, ² bələ Onanto eto bafokanɔfo eto ditsyukpa nə béfi bákpe mi læ kɔni bæ bebe ola ku kafo faa, fe kase Onanto lɛtɔ utsyiko mi ɔflo. Bienyifo keyifo kamfo bæ læ bifi bəbɛbɛ kutəkə ko dimənnýə itə, bomu biyifo ke ku kəsumu seka. ³ Bienyifo ke bidi sɛkplɛ læ mba béfi bákpe mi kalɔ əsuə, bomu bete ditsyəbi sɛɛ itə basamu eto etsyukpa nnya nkpe mi kalɔ. ⁴ Nya lefe nə Kristo, Nwə Laayenko Basamu eto Uninə Kenkə luubəə, læ uti mi lekankpakpa kosate nəmæ, nə ni nə laambia kulefe.

⁵ Nko ke ini itə mi lekososa tsya nɛ, bæ bebokosə əsuə kasɔ bitə bafokanɔfo ninə ba eto kalɔ benkpe. Mible kenke bebokosə əsuə kasɔ bitə bətsyuə læ mi eyifosa əsuə. Itsyisə Awɔnisa Kenkə eto Kukue læ bɔtɛyi nkə,

“Onanto əənyə læ mba laabesə əsuə kato əsuə,

fɛɛ woawunsəko mba laabokosə mæ əsuə kasɔ.”

⁶ Nyaso beboksə mi əsuə kasɔ bəkɛ læ Onanto eto kɔni kekkele komə kalɔ, bæ læ obesə mi kato læ wə lefe sɛɛ əsuə. ⁷ Bifi mi asa nnya kenke laakpé mi bulə bekpe læ Onanto eto ani, itsyisə wə laalɛ mi ola.

⁸ Bitəkə ənə, bisia bikabe kusu. Mi olo Obonsam læ botsyilama kafa, kato ɔkɔɛ

fe tsyata, nya ɔnlɛ utidi bəbɛbɛ nkə læ usənsə ɔyimi. ⁹ Bifi bafokanɔ kekkele bińyə læ wə əsuə, se binyi biə mi bayimi bafokanɔfo læ kawunsia kenke tsya kpé læ kanyinyənyə kamfo ke eto okle əsuə.

¹⁰ Fɛ læ binyə kanyi kamfo itə lefe kliminti kamaa, Onanto, nwə eto lefonə ləmbə kalokɔ, wə ləkpadɪ mi nkə bibə binyə kedikɔ læ wə diyənde manlo nə diyifo lɔni ku Kristoo, wə kosate əbɔfɔsə mi, okpe mi nkə ale læ binyə kekkele.

¹¹ Wə ni əsuəale idu manlo isu manlo. Ibə itə.

Bokla Fɛfɛ

¹² Nlɛ kukue kliminti komfo bɔwɔni kətə mi ɛyɛ læ Silvano wə mimfi fe ɔyimi wə lefo ɔnɔ əsuə. Nla miə maakpe mi nkɛale ku nnya mɔ kosate dínyə miə Onanto eto lefonə kosate nəmæ ni nəmfo. Nyaso bińyə kekkele læ nnya əsuə.

¹³ Mi bafokanɔfo tsyuə ba tsya Onanto dɪləkə læ Babilonia eto kasɔ ku mɔ ubi Marko bæ bəsiəsə mi o-o. ¹⁴ Bɛbuta bətsyuə læ bisiasə bətsyuə ku bafokanɔfo eto lelabi.

Diyuəsə læ disiaکو mible ba kenke diyifo bani ku Kristo.

2 PETRO Kukue Nuɛfɛ Ko Petro Lɛwɔni

¹ Mɔ, Simon Petro, wɛ ni Yesu Kristo eto uyifoyifo ku ɔtɔnkpe, mɔ ni nwɛ nɛ kukue komfo bɔwɔni kɛtɛ mimba eyɛ lɛ Onanto ku Ofomfokɛtɛ Yesu Kristo eto kasɛyifoyifo ɛsuɛ, dɪtɛ bɪnyɛ bofokanɔ bo lefo koya fe bo bole bomfo eto okle.

² Onanto lɛ usi unɛ mi kafo ɛsɔ mmɛ, nya lɛ utɛ mi diyuɛ kpɛ eyɛ lɛ mi Onanto ɛmɛ ku Bonamute Yesu eto bote ɛsuɛ eso.

Kase Onanto Lɛkpadi Nya Ʋlɛkɛ Betidi.

³ Onanto ɛfi wɛ kosate eto ɛsuɛale Ʋtɛ bo lesa saa nɛ loofɛ itɛ bo faa lɛ bo nkpɛ ɛsuɛ, bɛ lɛ bofɔ nkpɛ busiɛ fe bafokanɔfɔ. Ʋyifo nyamfo itsyise buyi wɛ nwɛ lɛkpadi bo nkɛ bunyɛ kedikɔ lɛ wɛ kosate eto diyɛnde ku kasɛ kɛmiɛ. ⁴ Onanto ɛyɛ lɛ kusu komfo ɛsuɛ Ʋtɛ bo ɛtɛsa kpaa nnya lefo koya, nnya eto kenye Ʋtsyɛ bo, bɛ lɛ bofɔ bɔyɛ lɛ ɛtɛsa nyamfo ɛsuɛ bulɛkɛ bo ɛsuɛ butsyiko lɛ asa bua nnya laale utidi ɔkɔɛ kabiasɛ wɛ lɛ kawunsiɛ kamfo ɛsuɛ. Bɛ eyɛ lɛ nnya ɛsuɛ, lɛ bubɛ bofiani mba luunyɛ kedikɔ lɛ Onanto eto ditsyɛbi nɛmɛ kɛmiɛ.

⁵ Lɛ nsusu sɛɛ bomfo ɛsuɛ esoo, bekpe otsyekle saa biofɔ lɛ bifi kasɛyifoyifo bɛwunsɛko ku mi bofokanɔ. Nya lɛ bifi kobetete bɛkɔ lɛ kasɛyifoyifo ɛsuɛ. ⁶ Nya lɛ bifi ɛsuɛkatotɛkɛtɛkɛ bɛwunsɛko kobetete, lɛ bifi utukpekpe bɛwunsɛko ɛsuɛkatotɛkɛtɛkɛ, lɛ bifi Onanto sikpitete bɛwunsɛko utukpekpe. ⁷ Seyimila wunsɛko Onanto sikpitete, nya lɛ lelabi lɛ lɛwunsɛko seyimila. ⁸ Ʋtsyɛbi nyamfo lefe itɛ mi nɛ nya lɛ nyamble kenke aka mi kɔni nya yefo disɛ isɛ lɛ mii, yuutɛ mi eyifosa ebokpa wuee, nya yɔɔbɔ kutɛkɛ se binyi Bonamute Yesu Kristo eso. ⁹ Nya lɛ utsyue ɛmbɛ ditsyɛbi nɛmfoo, nyalɛ utidi ɛmfɔ ɛnnyɛ asa kukɔnɔ, eso weemunyɛ asa lɛ katsyontsyokɔ. Itɛ bɛ ɔtasuɛ nkɛ Onanto ɛflɛ abua nnya Ʋyifo kɔ bewui.

¹⁰ Nyaso, mɔ bayimi, bekplatsya lɛ biɛnyɛ kekɛkɛ eso kɔ, itɛ lɛ Onanto eto

bokpadi bo ɔkpadi mi nya Ʋlɛkɛ mii, menyifo ebimbale, nya lɛ biyifo nkoo, nyafɛ biemubɛ kama lɛ mi bofokanɔ ɛsuɛ nɛ. ¹¹ Lɛ biyifo nkoo, biunyɛ kusu wuee bidufɛ Bonamute ku Ofomfokɛtɛ Yesu Kristo eto seka kedikɔ manlo siamɛ ɛsuɛ.

¹² Itɛ bɛ biyi nyamfo koko nya bɪkɛbɔ keyudu lɛ mi bofokanɔ ɛsuɛ tsyaa, nyifo nnya minkɛ muukaklomasɛ mi asa nyamfo lefe saa. ¹³ Nya se minsi minkpe nkpɛ koo, yɔɔlɛkɛ bɛ nkaklomasɛ mi asa nyamfo nya lɛ nkasanklisɛ mi lɛ nnya ɛsuɛ. ¹⁴ Nyi minkɛ ibu sɛkɛ lɛ mbɔ lɛ ɛsuɛ eto sinɛ siamfo ɛsuɛ fe kase Bonamute Yesu Kristo lɛtɛyi mɛ okpasɛ. ¹⁵ Mɔɔbɛbɛ kusu saa kɔ ɛsuɛ biokakloma asa nyamfo lefe saa lɛ mɔ ukpɛ kama ntsyɛ.

Bo Kosate Ʋnyɛ Yesu Eto Diyɛnde Nɛmɛ Ku Bo Ʋnɛmi.

¹⁶ Etiki nnya bɔtɛyi mi itsyi lɛ Bonamute Yesu Kristo eto businkli kɛbɛ lɛ ɛsuɛale kpɛ ɛsuɛ, menyifo etiki woenwoe. Bo kosate dɪnyɛ wɛ ku bo ɛnɛmi lɛ wɛ sɛkplɛ ɛsuɛ. ¹⁷ Bɪnyɛ mfɔ lɛ lefe nɛ Anto Onanto dɪfi dibu ku diyɛnde Ʋtɛ wɛ. Nya ɔkɔɛ lɛbɔ Ʋtsyi diyɛnde kenke eto Onanto ɔflɛ nɛ bɔtɛyi nkɛ, “Nyɛ nwɛmfɔ ni mɔ ubi lala, wɛ ɛsuɛ mɛnyɛ disuɛyue nɛ.” ¹⁸ Bo kosate lenɔ ɔkɔɛ ɛmfɔ lɛbɔ utsyi kato, lɛ lefe nɛ bɔkɛ lɛ wɛ ɔflɛ lɛ kɔtini kenke komɛ ɛsuɛ.

¹⁹ Nyamfo eso busi bɔfo Onanto eto bɛnyɛlɛkɛtidi eto etiki nnya bɛbɛ letsya bɛtsyɛ enso nɛ. Bekplatsya lɛ bɛlɛ letsyabebe nɛmɛ fe okandɛ wɛ nɛ buyɛnde lɛ ketuntu ɛsuɛ, isu esɛ lɛ kolensiɛnto kɔ kalesiɛsiɛ eto sefandɛbi luubɛ siyɛnde lɛ mi ketu kɛmiɛ. ²⁰ Lesa nɛ lefe ele bɛ bɪnyɛ bitsyɛ lekpo ni bɛnkɛ, kuutsyue saa antaka mmɛ ete Ʋlɛkɛ Onanto eto kɛyikɛtsyɛ ka nkpe lɛ Awɔnisa Kenke ɛsuɛ kaso lɛ wɛ kosate eto kobetete ɛsuɛ. ²¹ Itsyise Onanto eto kɛyikɛtsyɛ eto ditiki saa mɛntsyi lɛ utidi kuutsyue eto lelabi ɛsuɛ dɪbɛ. Bomu Onanto eto Lɛwɔnɔ Kenke lɛyɛ lɛ betidi ɛsuɛ bɛtɛyi kenye ka ditsyi Onanto ɔflɛ kɛbɛ bɛtsyɛ.

2

Petro Ʋlɛ Bafokanɔfɔ Kɔlɛ Lɛ Bidia-bidia Eto Bateasa Ʋsuɛ.

1 Fe kase bidiabidia eto bənyeləkətidi lekε lə betidi nti kɔɔ, nko ke bidiabidia eto bateasa lɔɔbɔ bakε mi lenti nε. Bɔɔyε lə awesu bate bidiabidia eto asa nnya laabiasə betidi eto bofokanɔ. Nya bɔɔni Bonamute wə dɪləkə mə kulaa tsya. Mə eyifosa nyamfo ebutə batsylɔsə əsuə mlə. 2 Betidi kpə ebutəkəko mə nkpə bua siəsia kama, nya lə bateasa eto eyifosa esoo, betidi ebɔtɔyi asa bua bənyə lə kɔnukualɛsu komə əsuə. 3 Se bateasa bamə dɪfi kənənsɛ bətəkə lə atabi bɔbɛbɛ əsuə esoo, boowoe etiki nnya ni bidiabidia befi bənyə kutəkə lə mi əsuə, Onanto ébolo mə dikpi koko, nya úkəmuə utsyuə əsuə itə mə bɔtsylɔsə!

4 Onanto mémfi ótsyε wə batɔnkpe ba léta wə bebu. Bomu okpé mə lə amana óto mə ókpe lə ute kəmiə lə kaka lena tūū isu ese lefe nə okponko mə lekpo. 5 Nko ke Onanto dímənyə betidi ba dísia nkpə kɔ lə kawunsia kamfo əsuə kaminsə se báni nkpə sɛɛ busiɛ eso. Bəntə Onanto dibu esoo, útə ɔsɔmi áni nya ntu díyi bófo kawunsia kenke nya betidi letsylɔ. Ini Noah wə lébe nkpə sɛɛ siəsia letsya útə betidi bamə ku bitidi ekuanse bamba ba Onanto dɪləkə hā díbu.

6 Onanto álo Sodom ku Gomora dikpi nya útə ute letsylɔsə imənkplɛ inuə nyamfó kenke káfiani ntɔ, úfi óte lesa nə luutu betidi ba leni bə bembufi dibu bətə wə. 7 Onanto ələkə Lot wə ni utidi sɛɛ, nwə betidi bamfó eto nkpə bua siəsia díkelə lə ləkɔəsi. 8 Utidi sɛɛ əmfo ákε lə mə nti lefe saa. Ɔno nnya kenke nle bubə, nya únə nnya ku wə ənəmi tsya, itə bə betidi bamfó eto nkpə bua siəsia bomə əkələ wə tinti lə ləkɔəsi. 9 Nyamfo lə bote kase Boanto laafo betidi sɛɛ buləkə ketsyiko lə botokabe bo əsuə bankpe ku kase waalo babuayifo kətsyə itə lefe nə Lekpoyi Fɛfɛ looyo itə mə kotonənə.

10 Nya mba wuunə koto enso ni mba ləətəkəko əsuə eto sinə biabia eto nkpəsiəsia kama nya baani beentsyue Onanto eto afi koto. Bidiabidia eto bateasa bamfo kpé ale nya bembu kulesa ku diyənde eto əsuəalə nnya nkpe kato bomuu, baaka mə kulaa tsya. 11 Fɛɛ Onanto eto batɔnkpe ba nkpe əsuəalə nnya bankpe kənyəale banso bidiabidia eto

bateasa bamfo kulaa tsya anla əsuəale nnya nkpe kato kənyɛ, kaaka mə lə Boanto eto ənəmi. 12 Betidi bamfo eto okle te fe bebutubuki ba lenyi kobe ba bofo bumuə kalo, nya bəənyə lə lesa saa nə bannɔ kaso əsuə nya beedi etiki bua saa eto okle. Bɔɔtsylɔsə mə fe kase baalo bebutubuki seka.

13 Boonyə kanyi fe kase bətə betidi dínə kanyi ke. Beedi nkpe keyifo lesa saa nə ke baala lə nkɔminti tsya itsyise beefi nnya fe lesa nə lookpe mə disuəyuə. Beyifo mba leeyifo afanisa ku mba leeyifo asa nnya laanno bobε. Baako ku mi mba nle eyi budi nya bəənyə disuəyuə lə mə asa bua nnya beeyifo əsuə. 14 Bakpé disənkpo eto ənəmi nya beeyifo lebuə lefe saa nya yennlə mə. Baawɛ betidi ba eto bofokanɔ ləmbə ale kakpe lə lebuə əsuə. Mə ketu emmi kulefe. Onanto ékudi betidi bamfo sitinti! 15 Báyani kususe bətsyə nya bánya kusu! Bəətənkɔ Onanto eto unyələkətidi Baalam wə ni Boer eto ubi eto ditsyəbi kama. Waala atabi nnya wuunə lə asa buayifoyifo əsuə. 16 Lə nyaso Onanto əyənki ókpe wə lə lebuə nə úyifo əsuə. Wə Baalam kosate eto oflimu édi wə etiki lə utidi eto ɔkɔɛ əsuə nya úti wə kusu lə disibiabia eto asa nnya ɔnlɛ buyifo əsuə.

17 Betidi bamfo eyifo fe etubiə nnya lensianyifə ntu, fe asɔmiloku nnya ufiebi lekpa ɔnyeko. Onanto ébu kəsiəkɔ utsyə mbamfo eto okle lə ketuntu tūū kəmiə. 18 Beedi etiki bimba kabesə əsuə kato. Nya beedi akɔəntiki nnya laabiasə utidi əsuə, kawɛ mba nle bɔbɔ lə betidi ba nsi nkpə bua əsuə eto nti kakpe. 19 Bidiabidia eto bateasa bamfo əətsyə mə kənyɛ bənkə bootə bənyə əsuə buusia lə mə əsuə əsuə lə lefe nə eto lefe mə kosate nsi nkpə bo loobiasɛ mə bafiani ndomufɔ, itsyise lesa nə eto kalo fankpee, aafiani ni ndomunə.

20 Lə bətsyuə əbə bate Bonamute Yesu Kristo wə ni Ofomfokətə, nya bənə mə əsuə bələkə lə asa nnya laanansə etidisuə lə kawunsia kamfo, nya yanklɛ fɛ asa nyamə disinkli ibə imuə mə itəkə mə katoo, bəəbə kəsiə nkpə bo lə kalosəkɔɔ, laabia kaso mbo bəsiə kɔ. 21 Lə nnya ete betidi bamfo dímante kulesa itsyi lə nkpe

sɛɛ siəsiə eto kusu əsuə, eni ɛlɛkɛ itə mə, eso bə lə bate kusu sɛɛ komə fɛ lə besinkli lə kɔfi kɛnkɛ ko Onanto lékpɛ mə eto kama.

²² Lesa nə díbə mə lə əsuə əlɛkə ete wuee lesa nə akpa nyamfo nle bɔtɛyi bə, “Okpa esinkli ɔlɛ wə kala budi,” nya “Okplako wə bəfləsə ntu kukɔnɔ esinkli úsu ɔlɛ kota boke.”

3

Bińyā Bikabe Kusu Itə Bonamute Yesu Kristo Eto Businkli Kəbā.

¹ Mɔ bayimi lala, nyamfo ni kukue nuəfə ko minle bɔwɔni kətə mi nɛ. Lə ekue ənuə nyamfo əsuə, nkplatsya miə lə nsi nnə mi nsusu nsuko asa sɛɛ nyamfo əsuə lə ekpako mi wuee. ² Nla miə lə nklomasə mi etiki nya Onanto eto bənyɛlɛkətidi kɛnkɛ lɛtɛyi lə lefe nə lefe mə, ku lesa nə batɔnkpe bamə lété mi itsyi lə Bonamute we ni Ofomfokətə əsuə.

³ Tutɛɛ, bitə lə ekpako mi wuee biə, lə eyi fɛfɛ nyamfo əsuə, betidi bətsyuə ebubə ba difi mə əsuə bətə mə əsuə eto sinə eto afanisa yifoyifo. Boomə mi.

⁴ Nya bɔɔtɔ mi bənkə, “Nwə dítsyə kɛnyɛ nkə ɔlɛ bubə nkɛ, sieti onkpɛ? Itsyise idu lefe nə bo bana mə díkpɛ ibə ese mmi, nko ete asa nsi nte fe kase itsyə taa lefe nə Onato díyifo kawunsiə nɛ.”

⁵ Beyi fɛ bətsyə báni ɔnukualɛ mə bə etiki te Onanto didi nya úyifo kato ku kasɔ. Wə ke dítə kasɔ lɛbɔ ketsyi lə ntu əsuə nya kabɔ lə ntu əsuə kankpe. ⁶ Nya eyɛ lə ntuyiyi əsuə nya Onanto lɛtsylɔsə kawunsiə ka kɔ kɛnkɛ. ⁷ Onanto eto ditiki nəmə ke dimuə kato ku kasɔ kanle nya ɔnlɛ ke bɔbɔ kətsyə itə ke botonsə. Ólɔ mə utsyə itə diyi nə wookponko betidi ba laante Onanto lekpo batsylɔsə mə.

⁸ Mɔ bayimi lala, bianta əsuə biənkə lə Onanto eto ənəmii, letɛkɛkɛ saa əmbə lə diyi lɔni ku alɛ kɔkpi eto nti. Lə wə oflɔɔ, nyamble akate iyifo ani. ⁹ Lə bətsyuə eto nsusu əsuə, Onanto annle bɔkɔsɛ lə kɛnyɛ ka utsyə əsuə. Inni nko ini. Bomu ɔlɛ əsuə butsyə ku mi itsyise waanla nkə batsylɔsə kuutsyuə saa. Fɛɛ ola nkə utsyuə saa tsyi ɔwuninsə lə ɔyɛ abua buyifo.

¹⁰ Fɛɛ Bonamute eto diyi nəmə ebubə fe kase uyu ləəbə. Diyi nəmfoo, lə ɔkɔɛ kɛnɛnɛnɛ eto bɔbɔ ketsyi kato əsuə asa nnya nkpe kato ebonya. Nya asa nnya nkpe kato kɛnkɛ lootɔ ɛtsylɔ nya asa nnya kɛnkɛ nkpe lə kasɔ loonya.

¹¹ Se asa nyamfo kɛnkɛ loobia mmə, nte betidi ba eto okle ele bə bidi? Ele bə bisia nkɛ bo diyifo kɛnkɛ lə bifi əsuə bitə Onanto. ¹² Nya lə kase binsi bənle kusu bobɛ itə Onanto eto diyi nəmə bekplatsya lə dibə mlə. Diyi nəmfoo, kato kɛnkɛ lootɔ katsylɔ, nya ute loolonsə kato eto əsuəale kɛnkɛ ebiasə. ¹³ Fɛɛ boo, buunya bukabe kusu itə Onanto eto kɛnyɛ ka úsyə. Kato fɔfɔ ku kasɔ fɔfɔ ka luubə kaka kaseyifoyifo sɔɔ lɔkɛ mfó kɛnkɛ.

¹⁴ Nyaso, mɔ bayimi, se bifi mi kusubebe kɛnkɛ bitəkə lə diyi nəmə əsuə esoo, bekplatsya lə biyifo mi əsuə kɛnkɛ, kabua saa mankɛ lə mi əsuə lə Onanto eto ənəmi, lə bɛkɛ lɛ diyuə əsuə ku wə.

¹⁵ Ele bə bifi kase Bonamute dífi dibusə útə, fe kusu ko útə mi nkə lə bafɔ mi lə binyə buləkə fe kase bo ɔyimi lala Paulo lɛwɔni útə mi eyɛ lə kobe ko Onanto díte wə əsuə. ¹⁶ Nyamfo ni lesa nə waatɛyi lə wə ekue nnya kɛnkɛ waawɔni katsyese mi lə etiki nyamfo əsuə nɛ. Asa ətsyuə nnya waawɔni katsyese kpé ale nyaso betidi ba lenyi ku mba lənnɔyə kekɛkɛ lə mə bɔfokanɔ əsuə, eefi kasɔlɛkəlɛkə ka dimamflɔ kətə nnya fe kase beeyifo lə Awɔnisa Kɛnkɛ eto nlebe ntsyuə. Nyamfo luutə baatsylɔsə əsuə nɛ.

¹⁷ Fɛɛ, mɔ balala, bifi biyi nyamfo koko. Nyaso bitəkə ənə bə babuatidi saa embɔwɛ mi bakpe lə mə abuayifoyifo saa ku mə esubuayeyɛ əsuə. Manla miə lə beta bibu lə mi bɔfokanɔ əsuə!

¹⁸ Bomu bisukosə lə bebe lə Onanto eto lefonə ku Bonamute Yesu Kristo wə ni bo Ofomfokətə eto bote əsuə. Wə bɔətə dibu idu mɔmɔ isu manlo manlo. Ibə itə.

2

1 YOHANES Yohanes Eto Kukue Tutɛ

Onanto Eto Nkpɛ Eto Ditiki Ni Yesu Kristo.

¹ Bɔɛ kukue komfo bɔwɔni kɛtɛ mi, ko nye lɛ Nkpɛ eto ditiki nɛ nsi nkpɛ itsyi ta kawunsiɛ eto ketsyikokɔ ke ɛsuɛ. Bɔnɔ etiki itsyi lɛ ni ɛsuɛ nya bɔkɛnyɛ ni ku bo ɛnɛmi tsya. Sitinti ini bɛ bɔnyɛ ni ku bo ɛnɛmi nya bɔkɛtidi ni ku bo ani tsya. ² Se Onanto dilɛkɛ ditiki nɛ lɛtɛ nkpɛ le lekpelee, bɔnyɛ wɛ nya bɔdi etiki itsyi lɛ wɛ ɛsuɛ. Bɔbɛ letsya lɛ nkpɛ manlo bo nkpɛ lɛ wɛ, nya onkpɛ lɛ Anto Onanto ɛmɛ oflɔ. Nya Onanto dilɛkɛ wɛ ɔtɛ bo tsya. ³ Lesa nɛ bɔkɛnyɛ nya bɔnɔɔ, ni bɔnɛ letsya bobe kɛtɛ mi nɛ, bɛ lɛ mi tsya lɛ bibɛ bɛkɔ ku bo lɛ lɔniyifoyifo nɛ ɛsuɛ bonkpɛ ku Anto ɛmɛ ku wɛ ubi Yesu Kristo. ⁴ Nyaso bɔnɛ kukue komfo bɔwɔni kɛtɛ mi, bɛ disuɛyɛ nɛ bɔnɛ bunyɛ, lɛ lɛflɔ lelo.

Onanto Ni Diyɛnde.

⁵ Mɔmɔɔ, ditiki nɛ bɔnɔ butsyiko lɛ wɛ Ubi ɛmɛ oflɔ nya bɔfi ni bɔnɛ letsya bobe kɛtɛ mi ni nkpɛ Onanto ni diyɛnde, nya ketuntu saa lɛmbɛ lɛ wɛ. ⁶ Nyaso lɛ bɔɛ bɔtɛyi bɔɛ buyifo bani ku wɛ, fɛ busi bɔnɛ nkpɛ lɛ ketuntu ɛsuɛ, nyalɛ bɔɛ sidia bɔtɛyi lɛ bo etiki ku lɛ bo eyifosa ɛsuɛ. ⁷ Fɛɛ lɛ busi nkpɛ lɛ diyɛnde ɛsuɛ fe kase unsi lɛ diyɛnde ɛsuɛ, nyalɛ ete bɛ busi lɛ lɔniyifoyifo ɛsuɛ ku bo bayimitsyɛ. Nya Yesu Kristo wɛ ni wɛ Ubi eto kɔtɔ ɛflɛ lebuɛ saa lebuɛ lɛ bo ɛsuɛ kɔwi.

⁸ Lɛ bɔtɛyi bɔɛ lebuɛ saa ɛmbɛ lɛ bo ɛsuɛ, bɔwɛ ɛsuɛ nya bɔnɛ ɔnukualɛ bɔtɛyi. ⁹ Fɛɛ lɛ bulɛkɛ bo abua kɛtɛ butɛ Onantoo, wɔɔyɛ lɛ wɛ kɛnyɛtsyɛtsyɛ ɛsuɛ uyifo lesa nɛ lɛlɛkɛ utɛ bo, wuufi bo abua ɔtsyɛ bo, uflɛ nnya uwui lɛ bo. ¹⁰ Fɛɛ lɛ bɔni bɔɛ lebuɛ saa mbɛ bo lɛ ɛsuɛ, nyalɛ bɔtɛkɛ Onanto sidia, nya wɛ ditiki ɛmbɛ lɛ bo ɛsuɛ.

Yesu Kristo Eyifo Bo ɔwunɛkotsyɛ.

¹ Mɔ bebi lala, nɛ nyamfo bɔwɔni katsyɛ mi bɛ lɛ bienyifo lebuɛ. Fɛɛ lɛ utsyɛ ɛyifo lebuɛ, bokpɛ utsyɛ wɛ lɛɛnyɛ lɛ bo kɛnyɛ kalɛ Onanto lekpraka kɛtɛ bo. Wɛ ni Yesu Kristo wɛ ni ɔsɛɛ ɛmɛ. ² Nya Kristo kosate ni nwɛ ɛsuɛ Onanto laayɛ kefi bo abua katsyɛ bo. Inni bo mate eto ale ete woefi katsyɛ, bomu kawunsiɛ kenke eto betidi eto ale.

³ Lɛ butsyɛ Onanto eto afi kotoo, etɛ bɛ buyi wɛ. ⁴ Lɛ utsyɛ lɛ bɔtɛyi nkpɛ, “Nyi wɛ,” fɛɛ woenyifo lɛ wɛ afi ɛsuɛ, utsyɛ ɛmfo eyifo odia. Nya ɔnukualɛ saa ɛmbɛ lɛ wɛ. ⁵ Fɛɛ utsyɛ saa ke leetsyɛ wɛ ditiki koto, wɛ lelabi itɛ Onanto ni nɛ lɛflɔ nɛ. Bitɛ lɛ nteyi mi kase boate bɔɛ buyifo bani ku Onanto nya ni benkɛ, ⁶ utsyɛ saa ke laateyi nkpɛ uyifo ɔni ku Onanto, ele bɛ usiɛ nkpɛ fe kase Yesu Kristo dɛsiɛ.

Ele Bɛ Sia Nkpɛ Lɛ Diyɛnde ɛsuɛ.

⁷ Mɔ balala, nnya minɛ bɔwɔni katsyɛ mi enni kɔfi fɔfɔ. Bomu kɔfi koko ko nte taa kɛtɛ ketsyikokɔ ke. Kɔfi koko komfo eyifo nko fɔkanɔ taa kɔ. ⁸ Fɛɛ kɔfi ko minɛ bɔwɔni kɛtɛ mi mfoo, lɛ sitinti kuyifo kɔfɔfɔ itsyise ko ɔnukualɛ yɛ lɛ Kristo ku mi tsya ɛsuɛ. Itsyise ketuntu kamɛ lɛ bofe nya diyɛnde nɛmɛ kosate fe lɛlɛ buyɛnde.

⁹ Nya utsyɛ saa ke laateyi nkpɛ okpɛ lɛ diyɛnde nɛmɛ ɛsuɛ fɛ weekisi wɛ ɔyimitsyɛ, si okpɛ lɛ ketuntu ɛsuɛ ibɛ ese mɔmɔ. ¹⁰ Nya utsyɛ saa ke laala wɛ ɔyimitsyɛ, kpɛ lɛ diyɛnde ɛsuɛ, nya kulesa ɛmbɛ lɛ wɛ nɛ luutɛ bɛ utsyɛ bamba dufɛ lɛ lebuɛ ɛsuɛ. ¹¹ Fɛɛ utsyɛ saa wɛ leekisi wɛ ɔyimitsyɛ, kpɛ lɛ ketuntu ɛsuɛ, nya ɔnyɛ lɛ ke kɛmiɛ. Nya unyi kaka ɔntɔ, itsyise ketuntu kamɛ ɛtɛ ɔba ɛnɛmi.

¹² Mɔ bebi lala, nɛ kukue komfo bɔwɔni kɛtɛ mi lɛ betɛ biɛ eyɛ lɛ Kristo ɛsuɛ, Onanto ɛfi mi abua ɔtsyɛ mi.

¹³ Antomɛ, mi minɛ kukue komfo bɔwɔni kɛtɛ nɛ itsyise biyi Kristo wɛ nsi nkpɛ taa kɛtɛ ketsyikokɔ ɛmɛ.

Nya nko əmə ke minlə bəwəni kətə mi bakosobi nē itsyise bítəkə Obuale əmə tsya kato.

¹⁴ Nya mi, mə bebi lala, nle mi kukue komfo bəwəni itsyise biyi Anto əmə.

Mi antomə, mi minlə kukue komfo bəwəni kətə itsyise biyi Kristo wə nsi nkpə taa kasə ketsyikokə əmə.

Nya mi bakosobi, nle kukue komfo bəwəni kətə itsyise bekré əsuəale, nya Onanto eto ditiki nəmə nsi nkpə lə mi nya bíkətəkə Obuale əmə kato.

¹⁵ Biemfi lelabi bitə kawunsiə kamfo nye kulesa nə nkpe lə ke, itsyise utsyuə saa ke laala kawunsiə kamfoo, anla Anto əmə. ¹⁶ Lesa saa nə ni kawunsiə kamfo eto lele ni fe asa bua nnya laale utidi okə, asa bua nnya betidi ləənyə nya nnya akə mə okə ku lesa saa nə nkpe lə kawunsiə nə əsuə utidi laabesə əsuə kato, nyamfo eto kuditsyuə mentsyi Anto əmə flə. Bomu nyamble etsyi kawunsiə mfo. ¹⁷ Kawunsiə kamfo ku kə asa nnya laale utidi okə, əbə elə bofe. Fəe nwə leeyifo lə Onanto eto lelabi əsuə, ebusiə nkpe lefe saa.

Mimble Kenke Yi Onanto Eto Ditiki Nəmə Kosate.

¹⁸ Mə bebi lala, kawunsiə kamfo eto kalosəkə eboyo kalo! Nya fe kase bətəyi mii, bionə biə Kristo eto olo əmə ébubə, nya məmə, Kristo eto balo kpə ébubə bakpe. Nyaso buyi boə kawunsiə eto kalosəkə ebəfi. ¹⁹ Lə sitintii, betidi bamfo əmbə lə bo ditsyukpa nəmfo əsuə, nyaso bábə bo lə nti nē. Lə bo betidi kosate benii, eni besi bakré lə bo nti. Fəe mə budu lə bo nti lə bote nkə mə nti eto kuutsyuə menyifo bo ole.

²⁰ Fə mii, Kristo éfi Ləwəno Kenke nəmə ókré mi lə əsuə, nya mible kenke nyi onukuale eto ditiki nəmə. ²¹ Inni lə kase binnyi onukuale əmə eso minlə Ditiki Səe nəmfo bəwəni katsyese mi, bomu se binyi ni eso. Nya binyi tsya biə sidia saa eni Ditiki Səe nəmə.

²² Nya owəe ni odia əmə? Odia əmə ni nwə leni nkə Yesu eni Nwə Onanto Lékpə

Ohile Utsyə. Utidi əmfo eto okle tututu ni Kristo eto olo nē. Nya wə ni nwə leni Onanto ku wə Ubi əmə nē. ²³ Itsyise nwə ke leni Ubi əmfo áni Anto əmə tsya. Nwə ke léfo Ubi əmə óno, áfo Anto əmə tsya.

²⁴ Bebe kukəno biə ditiki nə bəfo idu taa kasə ketsyikokə eyo məmə, edufə mi lə akəsi kenke. Nya lə bələ nnya kukəno, nyale biusiə nkpe lə Ubi əmə ku Anto əmə eto loniyifoyifo əsuə lefe saa. ²⁵ Nya nkpe manlo bomfo ni kenye ka Kristo ditsyə nkə wuufi utə bo nē.

²⁶ Nle nyamfo bəwəni kətə mi itsyi lə betidi ba loola bə baawə mi bakré eso.

²⁷ Fə mimii, Kristo eto Ləwəno nə ókpə lə mi əsuə, áfo disia lə mi əsuə kenke. Lə nyasoo, yensife bə kuutsyuə saa lə usi ote mi kulesa bio. Itsyise wə Ləwəno nəmə aate mi lesa saa. Nya asa nnya diate eyifo onukuale nya sidia saa ləmbə nnya əsuə. Nyaso bitsyue koto lesa nə Ləwəno nəmə léte mi lə bisia lə loniyifoyifo ku Kristo əsuə.

²⁸ Nko ini nē, mə bebi lala, biyifo loni ku Kristo bə lə lefe nə obo ubə, biofo bəbə kənyə lə wə ənəmi ku utu wuee kofanimante lə Diyi nəmə əsuə. ²⁹ Lə biyi biə Kristo eyifo osə, ele bə befo bəno biə utsyuə saa wə leeyifo asa lə kusu sə əsuə, eyifo Onanto eto ubi.

3

Buyifo Onanto Eto Bebi.

¹ Bebe kase sōō Anto Onanto laala bomba léfo Yesu bónə. Nyaso waakpadi bo nkə wə bebi nē. Nya boyifo Onanto eto bebi sitinti. Nnya eso kawunsiə eto betidi lenyi bo ni bənkə, benyi Onanto.

² Mə bayimi lala, məmə, buyifo Onanto eto bebi. Fəe betidi ba eto okle buubə bofiani, Onanto mənəkə óte bo tə. Fəe buyi buə lefe nə Kristo luubə, buutsyə fe wə ke seka. Itsyise buunyə wə fe kase unte sitinti. ³ Nya utsyuə saa ke nkpe kusubebe komfo lə Kristo əsuə, aalo wə əsuə kətsyəsə kenke fe kase Kristo tsya diyifo kenke.

⁴ Utsyuə saa ke leeyifo lebuə, aata Onanto eto kəfi kebu. Itsyise lebuə eyifo Onanto eto kəfi bota kebu. ⁵ Nya biyi biə bubə Kristo díbə nkə lə uləkə bo utsyiko

lè lebuayifoyifo əsuə. Nya wəə, lebuə saa əmbə lə wə əsuə. ⁶ Nyaso utsyuə saa ke nsi nkpə lə Kristo əsuəə, ənsiə nkpə keyifo lebuə. Fəə utsyuə saa ke ləəsiə nkpə keyifo lebuə, lə bote nkə wənnə tɔ Kristo, nya taa mɔmɔ kulaa tsya wante wə tɔ.

⁷ Mɔ bebi lalaa, biəntə lə kuutsyuə saa lə ɔwɛ mi okpé. Utsyuə saa ke leeyifo asa lə kusu sɛɛ əsuəə, wə ni ɔsɛɛ fe kase Kristo diyifo ɔsɛɛ nɛ. ⁸ Utsyuə saa ke nsi nkpə lə lebuə əsuəə, eyifo Obonsam eto ole. Itsyise Obonsam éyifo lebuə taa kasɔ ketsyikokɔ kamə ke. Nyamfo eso Onanto eto Ubi díbə kawunsiə nɛ nkə lə obiasə Obonsam eto eyifosa bua nyamə.

⁹ Utsyuə saa ke ni Onanto eto ubii, ənsiə nkpə keyifo lebuə. Itsyise Onanto eto ditsyabi kpé lə wə. Wəmbəfo busiə keyifo lebuə se Onanto ni wə Anto eso. ¹⁰ Letekeke nə nkpe lə Onanto eto bebi ku Obonsam eto bebi nti ni bə, utsyuə saa wə ke leenyifo kasɛɛ nye waanla wə ɔyimitsyuəə, eni Onanto eto ubi.

Bela Bətsyuə.

¹¹ Kenyɛ ka bɛnɔ taa kasɔ ketsyikokɔ ni bənkə, ele bə bola bətsyuə. ¹² Yanle bə butsyə fe Kain, nwə didi Obonsam eto ubi, nya ólo wə ɔyimisani. Nya beso Kain lelo wə? Ólo wə itsyise wə Kain eto eyifosa mányɛ lə kusu sɛɛ əsuə nya wə ɔyimisani eto eyifosa áyɛ lə kusu sɛɛ əsuə eso.

¹³ Nyaso, mɔ bayimi, yenyifo mi naa lə kawunsiə eto betidi ekisi mi. ¹⁴ Buyi boə bóbo lə ukpe kəmiə bubə busi lə nkpə əsuə. Buyi nko itsyise boala bo bayimitsyuə. Utsyuə saa wə laanla wə ɔyimitsyuə si nkpə lə ukpe eto əsuəale kəmiə. ¹⁵ Utsyuə saa ke leekisi wə ɔyimitsyuə, uyifo uwudifɔ. Nya mi kosate yi biə uwudifɔ saa əmbə nkpə manlo lə wə.

¹⁶ Eyɛ lə nyamfo əsuəə, nya bunyi lesa nə ni lelabi nɛ, nya nnya ni bə Kristo éfi wə nkpə útə lə bo disí. Nyaso ele bə bo tsya fi bo nkpə butə lə bo bayimitsyuə eto disí. ¹⁷ Lə utsyuə wə nkpe kɔnikalende ənyə nkə lesa ahiā wə ɔyimitsyuə fɛ wánwunsəko wə bomu útsyi kama ókpé wəə, ntsyə wofo bɔteyi

nkə woala Onanto? ¹⁸ Mɔ bebi lala, biəntə lə buləkə lelabi bote lə kenyɛ fufu eto etiki əsuə ete. Bomu bitə lə eyɛ lə bətsyuə bɔwunsəko lə sitinti əsuə. ¹⁹ Eyɛ lə nyamfo əsuəə, boote boə buyifo ɔnukualɛ əmə eto bale, nya buunyə kənyəkɔ lə Onanto eto ənəmi. ²⁰ Lə bo akɔəsi alo bo dikpi kulaa tsyaa, buyi boə Onanto amɔ oso bo akɔəsi, nya unyi lesa saa.

²¹ Nyaso, mɔ bayimi lala, lə bo akɔəsi manlo bo dikpii, bokpe kənyəkɔ ku nkɛale lə Onanto eto ənəmi. ²² Boafɔ lesa nə boato ketsyiko lə wə ɔflo itsyise boetsyue wə afi nyamə koto nya boeyifo lə wə lelabi əsuə. ²³ Kɔfi ko ókpe bo ni nkə bofo wə ubi Yesu Kristo bɔnɔ lə bola bətsyuə fe kase Kristo létɔ utsyiko bo ɔflo. ²⁴ Utsyuə saa ke leetsyue Onanto eto kɔfi koto əsiə nkpə lə lɔniyifoyifo əsuə ku Onanto, nya Onanto tsya ləəsiəko wə. Nya lə Ləwɔnɔ nə Onanto dífi útə bo esoo, buyi boə Onanto si ko bo.

4

Beto Ləwɔnɔ Saa Bebe.

¹ Mɔ bayimi lala, biamfo utsyuə saa wə laatəyi nkə Onanto eto Ləwɔnɔ si lə wə bɛnɔ. Bomu beto mə bebe lə bete lə ləwɔnɔ nəmə etsyi Onanto ɔflo. Itsyise bidia, bidia eto bənyeləkətidi éboba bákpo lə kawunsiə eto kalebe saa. ² Nya kase fɔɔyɛ ate lə ləwɔnɔ nəmə etsyi Onanto ɔflo ni bə utsyuə saa laatəyi nkə Yesu Kristo əbə kawunsiə fe utidinini, kpé Ləwɔnɔ nə ditsyi Onanto ɔflo. ³ Fəə utsyuə saa ke dímamfo ónɔ nkə Yesu əbə kawunsiə kamfo fe utidinini, eto ləwɔnɔ mentsyi Onanto ɔflo. Ləwɔnɔ nə nkpe wə lə əsuə eyifo Kristo eto olo eto ləwɔnɔ. Bɛnɔ biə ləwɔnɔ nəmə ebubə. Nya mɔmɔɔ, díubə lekpé lə kawunsiə mfo koko.

⁴ Fəə, mɔ bebi lala, biyifo Onanto eto bale nya bítəkə bidiabidia eto bənyeləkətidi kato itsyise Ləwɔnɔ Kenkɛ nə nkpe lə mii, kpé kenyeale lesa mba ni kawunsiə mfo eto betidi eto ləwɔnɔ. ⁵ Se ini kawunsiə mfo betsyi esoo, kawunsiə mfo eto asa əsuə ete beedi etiki ketsyiko, nya mba ditsyi kawunsiə mfo leetsyue mə koto. ⁶ Fə boo, Onanto eto bale buni.

Utsyuə saa wə nyi Onantoo, eetsyue bo ditiki koto, nya nwə ke leni Onanto eto olee, entsyue bo koto. Nyamfo ni kase boənyə kətsyə lekpo, Ləwɔnɔ nə ni ɔnukuale eto lele ku nə ni bidiabidia eto lele.

Nyamfo Ləələkə Onanto Eto Lelabi Kate Nε.

⁷ Mɔ bayimi lala, bitə lə bola bətsyuə. Itsyise lelabi etsyi Onanto ɔflo. Nya utsyuə saa wə laala utidii, eyifo Onanto eto ubi, nya unyi Onanto tsya. ⁸ Nya utsyuə saa ke laanla betidii, enyi Onanto. Itsyise Onanto eyifo lelabi. ⁹ Kusu ko Onanto leyε úləkə wə lelabi ote bo ni bə ótsyese wə Ubi lala ɔni əmə kplo lə kawunsia, bə eyε lə wə əsuə, lə bunyə nkpə manlo. ¹⁰ Eyε lə nyamfo əsuə, nya bóte lesa nə ko ni lelabi nε. Inni lə kase boala Onanto bomu bə waala bo nya ótsyese wə Ubi nkə lə eyε wə əsuə, lə ufi bo abua batsyε bo.

¹¹ Bayimi lala, lə mmə ni kase Onanto léla boo, nyale ele bə bola bo bətsyuə. ¹² Kuutsyuə mənnyə tɔ Onanto unyə. Fεε lə boala bətsyuə, Onanto eyifo ɔni ku bo, nya ɔflosə wə lelabi lə bo əsuə.

¹³ Buyi sitinti boə bokpé lə Onanto əsuə nya wuutsya nkpe lə bo, itsyise úfi wə Ləwɔnɔ útə bo. ¹⁴ Búnyə nya búfi nnya bóbe letsya butə bətidi bamba boə Onanto átsyese wə Ubi nkə lə ubə ofiani Ofomfokətə itə kawunsia kenke. ¹⁵ Lə utsyuə əlakə ote nkə Yesu eyifo Onanto eto Ubii, ete bə Onanto kpé wə əsuə nya wuutsya nkpe lə Onanto əsuə. ¹⁶ Nya bunyi nya bófo lelabi nə Onanto dífi útə bo bóno. Onanto eyifo lelabi, nya nwə nsi nkpə lə lelabi əsuə, si nkpə lə lɔniyifoyifo əsuə ku Onanto nya Onanto tsya nsi nkpə lə lɔniyifoyifo əsuə ku bo. ¹⁷ Nyamfo eso ele bə lelabi flo lə bofo əsuə, bə lə bofo buńyə kekleke lə Lekpoyi Fεfε nəmə əsuə, itsyise bo nkpəsiasia lə kawunsia mfo akateko Kristo eto nle. ¹⁸ Sikpitete saa əmbə lə lelabi əsuə. Bomu lelabi nə ləflo aala sikpitete katsyese kama. Nyaso nwə laate asa sikpi eto lelabi mamflo lelo, itsyise sikpitete ku kotonənə ayenko bətsyuə.

¹⁹ Boala Onanto itsyise wə leka bo bola. ²⁰ Lə utsyuə aateyi nkə waala Onanto fε weekisi wə ɔyimitsyuə, odia uni. Itsyise utsyuə saa wə laanla wə ɔyimitsyuə wə wəənyə ku ənəmi, ntsyə wofo Onanto wə wəənnnyə ku ənəmi bola? ²¹ Kɔfi ko Kristo díte bo ni nkə, utsyuə saa ke laala Onanto, ele bə ola wə ɔyimitsyuə tsya.

5

Bo Bofokanɔ Itəkə Kawunsia Kato.

¹ Betidi ba kenke lefo banɔ bə Yesu ni Nwə Onanto Lékpɔ ɔhile Utsyə, eyifo Onanto eto bebi. Nya utsyuə saa ke laala antoo, ala wə ubi tsya. ² Nyaso lə boala Onanto nya boeyifo lə wə afi əsuə, eté bo boə boala Onanto eto bebi tsya. ³ Lə buyifo lə Onanto eto afi əsuə, ete bə boala wə. Onanto eto afi əsuə buyifoo, enni lesa nə nso ale bɔkε. ⁴ Itsyise utsyuə saa wə ni Onanto eto ubi, ətakə kawunsia kamfo kato. Nya boafɔ nyamfo buyifo eyε lə bofokanɔ əsuə. ⁵ Nya owoe lofo kawunsia kato butəkə? Nwə hā te léfo ɔnɔ nkə Yesu ni Onanto eto ubi.

Adansiedidi Lə Yesu Əsuə.

⁶ Yesu Kristo ni utidi wə díbə kawunsia lə ntu ku kɔtɔ əsuə, nya ntu eyε lə ntuflesəfləsə eto lekpa əsuə ku kɔtɔ eyε lə wə ukpe əsuə. Wəəmbə lə ntu mate əsuə, bomu lə ntu ku kɔtɔ əsuə. Nya Ləwɔnɔ Kenke kosate lə adansie budi kate nkə nyamfo eyifo sitinti, itsyise Ləwɔnɔ nəmə eyifo ɔnukuale. ⁷ Badansie itsyε nkpe. ⁸ Mə ni Ləwɔnɔ nəmə, ntu bomə ku kɔtɔ komə. Nya mə itsyə bamə lə adansie ani budi. ⁹ Bofɔ utidi eto adansie bóno, fεε Onanto eto adansie kpé kényεale kaso, nya wə dídi adansie nyamfo itsyi lə wə Ubi əsuə. ¹⁰ Nyaso utidi wə ke lefo Onanto eto Ubi ɔno, waafo asa nnya Onanto leteyi itsyi lə wə Ubi əsuə ɔno. Fεε utidi wə ke dímamfo Onanto ɔno, əənyə Onanto fe odia etsyise wámfo sedansie sia údi lə wə Ubi əsuə ɔno. ¹¹ Nnya óteyi ni nkə, útə bo nkpə bo ləmbə kalosəko eyε lə wə Ubi əsuə. ¹² Utsyuə saa wə léfo Onanto eto Ubi ɔno, nkpə bomfo éboka mi kɔni nkoko. Fεε utsyuə saa wə dímamfo Ubi əmə ɔno, embə nkpə bomfo.

Akpe Nkpe Bo Lembolo Kulefe.

¹³ Nlɛ kukue komfo bɔwɔnɔ kɛtɛ mimba lɛfo Onanto eto Ubi ɛmɛ bɛnɔ lɛ bete biɛ nkɛrɛ manlo ɛboka mi kɔni.

¹⁴ Boakpɛ utu, kefi ɛnɛ kɛtɛkɛ lɛ Onantoo ɛsuɛ boɛ lɛ bɔtɔ wɛ lesaatsyuɛ ɛyɛ lɛ wɛ lelabi ɛsuɛ, woanɔ nnya. ¹⁵ Waanɔ lefe nɛ ke bɔtɔ wɛ asa, nya se bunyi nko esoo, buyi tsya boɛ wɛtɛ bo lesa nɛ bɔtɔ wɛ.

¹⁶ Lɛ utsyuɛ ɛnyɛ wɛ ɔyimitsyuɛ ɔnlɛ lebuɛ ditsyuɛ nɛ lɛɛnnɛ ukpe kaboko buyifoo, ele bɛ oto ola utɛ Onanto wɛ luutɛ wɛ nkɛrɛ. Mba leeyifo lebuɛ nɛ lɛɛnnɛ ukpe kaboko eto etiki ni nyamfo nɛ. Fɛɛ lebuɛ ditsyuɛ kpe nɛ lɛɛnɛ ukpe kaboko. Inni lebuɛ nɛmfɔ eto okle eto disi minlɛ miɛ bato ola. ¹⁷ Lesa saa nɛ lanyɛ lɛ kusu ɛsuɛ buyifo eyifo lebuɛ, fɛɛ abua ɛtsyuɛ kpɛ nya lɛɛnnɛ utidi kakpe lɛ ukpe ɛsuɛ.

¹⁸ Buyi boɛ utsyuɛ saa ke ni Onanto eto ubii, enyifo lebuɛ, itsyise Onanto eto Ubi ɛmɛ aabe wɛ, nya obuɛle ɛmɛ amfo wɛ kabua saa buyifo.

¹⁹ Buyi boɛ Onanto eto bale buni, fɛɛ kawunsiɛ kenke kpɛ lɛ obuɛle ɛmɛ eto ɛsuɛale kalɔ. ²⁰ Buyi boɛ Onanto eto Ubi ɛbɛ, nya ɛtɛ bɔnɔ asa kasɔ nya lɛ bote Onanto tinti ɛmɛ. Busi nkɛrɛ lɛ loniyifoyifo ku wɛ ni sitinti ku wɛ Ubi Yesu Kristo. Nwɛmfɔ ni Onanto tinti ɛmɛ, lɛtɛ bo nkɛrɛ manlo nɛ.

²¹ Nyaso, mɔ bebi lala, bilɛkɛ mi ɛsuɛ bitsyiko lɛ bɛfiɛ eto keditɛtɛ ɛsuɛ.

2 YOHANES

Yohanes Eto Kukue Nuəfə

¹ Kukue komfo etsyi mi bafokanɔfɔ eto ditsyukpa eto uninə ɔflo kutə fə usio wə Onanto díləkə útə wə əsuə ku wə bebi ba maala tinti. Enni mɔ maate laala mi, bomu ku mba tā nyi ɔnukuale eto ditiki nəmə laala mi sitinti. ² Itsyise ɔnukuale eto ditiki nəmə eyi bo lə əsuə nya diɔke lə bo isu ese manlo.

³ Boanto Onanto əmə ku Yesu Kristo, Anto eto Ubi əmə lə bənə bo kafo nya lə bənyə bo kaminse, bətə bo diyuə, bo mba laala bo bətsyuə lə ɔnukuale nəmə əsuə.

Bitəkəko Kristo Eto Asatete Kama.

⁴ Iyifo mɛ disuəyuə tinti se mínyə miə fə bebi bətsyuə si nkpə lə ɔnukuale əmə əsuə fe kase Anto əmə létɔ utsyiko bo ɔflo.

⁵ Mmə eso minlə kukue komfo bɔwɔni katsyese mi, Ambe Ububutidi, bə bola bətsyuə. Nyamfo enni kɔfi fɔfɔ minlə bɔwɔni kətə mi, bomu iyifo kɔfi ko bófo itsyi taa kasɔ ketsyikokɔ ke. ⁶ Lelabi eto asa nnya minlə mi bɔteyi ni nkə ele bə buyifo lə Onanto eto kɔfi əsuə. Nya kɔfi komfo, fe kase mible kenke lenɔ idu taa kasɔ ketsyikokɔ ni bənkə, mible siə lelabi əsuə ku mi bətsyuə.

⁷ Betidi ba laawɛ betidi kpə ébɔbɔ bat-sylama kawunsiə. Mə ni betidi ba laatyi bənkə Yesu Kristo məmbə kawunsiə mfo fe utidinini seka. Nwə laawɛ betidi əmə, eyifo Kristo eto olo. ⁸ Nyaso bebe mi əsuə kukɔnɔ bə nnya bekplatsya bənle kusu bobə kətə, manya, bomu bə lə binyə nnya kayofofɔ ka lɛflo.

⁹ Utsyuə saa ke dímanlə Kristo eto asatete nyamə lə kɔni bomu óté asa bambaa, Onanto ensiko wə. Fɛɛ utsyuə saa ke lələ Kristo eto asatete lə kɔni, Anto əmə ku Ubi əmə tsya si ko wə. ¹⁰ Nyamfo esoo, lə utsyuə əbə mi ɔflo nya ɔnnlə asateete nyamfo lə kɔnii, biamfo wə lə mi ayo, nya biəntə wə diyuə eto edufə.

¹¹ Itsyise utsyuə saa wə lofo wə utə wə diyuə eto edufə, éyifo ani ku wə lə wə asa buayifoyifo əsuə.

Yohanes Ákla Mə.

¹² Nkpe asa kpe nya ele bə ntəyi mi, fɛɛ manla miə lə nwɔni nya lə kukue əsuə ntsyese mi. Bomu nle kusu bɔbɛbɛ bə lə mbə mi ɔflo lə budi etiki ənəmi ku ənəmi butə bətsyuə bə lə bo disuəyuə nəmə lə lɛflo.

¹³ Fə ɔyimisio wə tsya Onanto díləkə eto bebi bə bəəsiəsə fə kukɔnɔ.

3 YOHANES

Yohanes Eto Kukue Tsyəfə

¹ Ɔyetsyuə lala Gaio, mɔ bafokanɔfɔ eto uninə nɛ kukue komfo bɔwɔni kətə fə. Maala fə lə sitinti eto ditiki nəmə əsuə.

² Mɔ Ɔyetsyuə lala, nɛ ola boto miə lə lesa saa lə lələkɛ ditə fə nya lə akɛ əsuəale. Nyi miə ite fe kase fənyə kekleke lə ləwɔnɔ əsuə. ³ Nnyə disuəyuə tinti se bafokanɔfɔ eto bayimitsyuə dībə bətɛyi mɛ kase fanɛ ɔnukualetiki nəmə kekleke lə kɔni fe kase fáɛ ni kɔ seka ke. ⁴ Se mɛnɔ bə mɔ bebi lə nkɔpə busiə lə ɔnukualetiki nəmə eto kusu əsuə, nnyə disuəyuə tinti.

Bafokanɔfɔ Átesə Gaio.

⁵ Mɔ Ɔyetsyuə lala, eyifo nwə leeyifo kasɛyifo kətə fə bayimi bafokanɔfɔ tsyuə, lə bafɔ beni kulaa tsya. ⁶ Bəbə bətɛyi bafokanɔfɔ eto ditsyukpa mfo kase fala mə. Nyaso nɛ fə lekɔpɔkɔ lə awunsəko mə lə bakɛ mə asa nnya loofe itə mə fe kase inyə itə Onanto eto keyifo bə lə besukosə mə kusu kɔ banyɛ sɛtɔ. ⁷ Itsyise bətsyə kasɔ mə kusu bɔyɛ kafe lə Kristo eto keyifo əsuə nya bəmfo bɔwunsəko saa bətsyiko lə mba lenni bafokanɔfɔ ɔfɔ. ⁸ Mmə eso ele bə bafokanɔfɔ wunsəko betidi bamfo eto okle. Nyamfo loote bə buyifo bani ku mə lə keyifo kətə Kristo eto Ditiki Sɛɛ nəmə əsuə.

Yohanes Edi Etiki Itsyi Lə Diotrefo Ku Demetrio Esuə.

⁹ Nwɔni kukuə kutsyuə ntsyese bafokanɔfɔ eto ditsyukpa nəmə, fɛɛ Diotrefo wə léla nkə weedi mə ɔtɔnkɔpɛ mfó anla nkə wetsyue lesa nə maatɛyi koto. ¹⁰ Lə mbəə, muuləkə lesa saa nə úyifo nte, asa bua nnya ɔnlɛ bɔtɛyi lə bo əsuə ku bidia bia waatɛyi. Fɛɛ nyamfo mənsiə tɔ, wəəmbofo bayimi ba ni bafokanɔfɔ ku kafɔ faa lə bəbə mfó. Nya weeti mba laala bə baafɔ mə kusu nya waala nkə waala mə uləkə lə bafokanɔfɔ eto ditsyukpa nəmə nti.

¹¹ Mɔ Ɔyetsyuə lala, məntəkəkəko lebuayifoyifo kama. Bomu təkəkəko kasɛyifoyifo kama. Utsyuə saa wə leeyifo kasɛɛ eyifo

Onanto eto ole. Fɛɛ nwə leeyifo asa buaa, mánɛ tɔ Onanto.

¹² Utsyuə saa eedi etiki sɛɛ kətsyiko lə Demetrio əsuə. Nya ɔnukuaɛ əmə kosate eedi etiki sɛɛ kətsyiko lə wə əsuə. Bo əmə tsya lə adansiɛ budi lə wə əsuə, nya eyi fə lesa nə boatɛyi eyifo ɔnukuaɛ.

Yohanes Ákla Mə.

¹³ Asa kɔpə kɔpɛ ele bə ntɛyi fə, fɛɛ manla miə maawɔni nnya ntsyese fə. ¹⁴ Bomu nla miə məəbə fə ɔfɔ lə lefe kliminti əsuə nya lə budi etiki butə bətsyuə ənəmi ku ənəmi.

¹⁵ Diyue lə disiənkɔ fə. Fə bayimitsyuə lə mfo kenke bə bəəsiəsə fə kukɔnɔ. Məəsiəsə bayimitsyuə saa kukɔnɔ.

YUDA Kukue Ko Yuda Lɛwɔni

¹ Kukue komfo etsyi mɔ, Yuda, wɛ ni Yesu Kristo eto ɔtɔyɛ ku Yakobo eto ɔyimisani ɔflo, itɛ mba Onanto lɛkpadi ba nsi nkpɛ lɛ Anto Onanto eto lelabi ku Bonamute Yesu Kristo eto bobɛ ɛsuɛ. ² Onanto eto kaminsɛnyɛnyɛ, diyuɛ ku lelabi lɛ disiaƙo mi kenke, lebɛ lekpe lɛ mi ɛsuɛ.

Bulɛ Ebutu Bidiabidia Eto Bateasa.

³ Mɔ bayimitsyuɛ lala, iyifo mɔ lelabi kekɛɛ miɛ eni nɔwɔni kukue ntɛ mi itsyi lɛ kase Onanto lɛfo bombɛ lɛ nkpɛ ɛsuɛ. Fɛɛ nsusu bamba esi bɔbɔ mɛ nkɛ efe bɛ nɔwɔni kukue komfo ntɛ mi mlɛ lɛ mfi nkpe mi nkɛale bɛ lɛ beta bofokanɔ eto kusu komɛ disi kekɛɛ. Bofokanɔ bo Onanto difi ɔtɛ wɛ betidi lɔni kplo. ⁴ Itsyise betidi bɛtsyuɛ ba laante Onanto sikpi ɔbiɔ bɛdufɛ lɛ mi nti, betidi ba laatsyi Onanto eto lefonɛ nɛmɛ kawunisɛ, bɛ lɛ ekate itɛ mɛ nkpɛ bua bo bensi ɛsuɛ. Betidi bamfo ɔni bo Okankplɛ ɔni kplo ɛmɛ Yesu Kristo wɛ ni Bonamute. Lefe kpɛ nɛ dibɛ lefe mɛ, Awɔnisa Kenke ɔtɛyi itsyɛ dikpilolo nɛ bɔkafo ɛyɛ lɛ mɛ asa buayifoyifo ɛsuɛ.

⁵ Ite bɛ biyi nyamfo kenke tsyaa, nsi nla miɛ meedi mi etiki itsyi lɛ lefe nɛ Onanto dilɛkɛ Israelfɔ utsyiko Egipte eto kasɔ ɛsuɛ, nya ɔtsylɔsɛ mba dimamfo wɛ bɔnɔ kenke. ⁶ Bekloma biɛ Onanto eto batɔnkpe ba dimankɛ lɛ ɛsuɛale nnya bɛtɛ mɛ kalɔɔ, nya bɔni mɛ nsiɛkɔ bo Onanto ditɛ mɛ, nya ɔkle mɛ lɛ amana ɛsuɛ ɔto ɔkpɛ lɛ ketuntu kamɛ kɛmiɛ kaka ɔfi mɛ ɔtsyɛ isu eyo Diyi Kplɛ Fɛfɛ nɛ ɛsuɛ boolo mɛ dikpi. ⁷ Bekloma Sodom ku Gomora ku kɛmɛ ka letsyilama mfɔ ɛsuɛ, ba eto betidi diyifo fe batɔnkpe ba disia nkpe bua seka ku lɛ sɛsɔnɔdi eto nkpesiasia ɛsuɛ. Lɛ nnya esoo, Onanto difi ute manlo ɔtonsɛ mɛ bɛ lɛ iyifo kotonɛnɛ eto bulɛkɛ kate eto ditsyɛbi.

⁸ Nkomɛ ke betidi bamɛ mfo lɛɛnyɛ kɛlɛkɛkate bo lɛtɛ beeyifo lebuɛ kɛnyɛ lɛ mɛ ɛsuɛ eto sinɛ kula tsyɛ ɛsuɛ. Bɛɛnyɛ

lɛ Onanto eto ɛsuɛale ɛsuɛ nya beedi etiki kɛnyɛ lɛ kato eto asa nnya nkpɛ dibu ɛsuɛ. ⁹ Kato eto ɔtɔnkpe Ninɛ Mikael kula tsyɛ mɛnyifo nko. Lɛ lefe nɛ wɛ ku Obonsam lɛkpɛ dinyɛfi lɛ futsyɛ loofɔ Moses eto ɔkɔ ɛsuɛ, Mikael mɛntsɔyɛ Obonsam kɛnyɛ ku aka. Bomu ɔtɛyi nkɛ, “Bonamute lɛ uyɛnki okpe fɛ!” ¹⁰ Fɛɛ betidi bamfo eto oklɛ, lesa nɛ ke eto kasɔ bannɔ koo, baaka nya beekudi katsyɛse. Nya asa nnya benyi ɛyɛ lɛ kolebe ɛsuɛ fe kase bebuki tsyɛ nyi sekaa, nnya ni lesa nɛ tututu laatsylɔsɛ mɛ nɛ.

¹¹ Mbɔbuɛ itɛ mɛ! Itsyise kusu ko ɛsuɛ Kain lɛyɛɛ, ko ɛsuɛ ke mɛ tsyɛ lɛyɛ nɛ. Lɛ atabi esoo, mɛ tsyɛ lɛ kɛnɛnsɛ ɛsuɛ ɔyɛ lɛ kusu bua fe Balam ke, bɔtaka bɛnyɛ lɛ Onanto ɛsuɛ nya bɔtsylɔsɛ mɛ fe Kora seka ke. ¹² Lɛ bɛtsyɛ lɛ lɔniyifoyifo ɛsuɛ biɛ biedi Bonamute eto didisaa, mɛ afanisa yifoyifo aabiasɛ mi bɔtsyɛ bomɛ. Baate ɛsuɛ nya beedi kemi lɛ kase ke baala ɛsuɛ. Mɛ ɛsuɛ eto lɛlɛkɛsɛ hɛ ete baabɛɛ. Bete fe asɔmiloku nnya laanni ɔsɔmi nya ufiebi laasɔ nnya ketsyi kedunko. Nya beyifo fe eyi nnya laannwɔ lɛ nnya lɛwɔfe, nnya diyifo fe bɛku ku keyudu bɔkpɔ lɛ kasɔ nya nyamble kenke dikpɛ ɛkɔe. Nya bente fe befandebi bia nɛ bɔtsyilama bia Onanto lɛlɔ kalebe ɔtsyɛ ɔtɛ lɛ ketuntu eto ketuntu ɛsuɛ itɛ lefe manlo. ¹³ Beyifo fe ufiebi wɛ laasɔ lɛ lekpo ɛsuɛ nnya yɛtɛ mɛ afanisayifoyifo laakpɔ kabe kato fe lekpo eto efukpɔkpɔ seka.

¹⁴ Betidi bamfo ɛsuɛ Henok wɛ ni Adam eto kafo kuansɛle eto ubilele didi etiki ɔtɛyɛ ɔtsyɛ nkɛ, “Bonamute ku wɛ batɔnkpe kenke akpi akpi ebubɛ. ¹⁵ Nya ookponko betidi ba kenke lekpo. Ookponko betidi ba leentsyue koto lɛ asa bua nnya kenke bɛyifo ku lɛ etiki bua nnya betidi ba leentsyue wɛ koto mfo didi bɛnyɛ lɛ Onanto ɛsuɛ tsyɛ eso.” ¹⁶ Betidi bamfo eedi etiki kawɔnɔnɔ kalo betidi bamba dikpi. Beefi nsusu lɛ asa bua ɛsuɛ lɛ betidi ɛsuɛ nya bɛtɛkɔ mɛ kosate et alasa bua ɛsuɛ, kabesɛ ɛsuɛ kato nya beedi etiki ku kɛnyɛ minimini kawɛ betidi bɛ lɛ bayɛ lɛ nnya ɛsuɛ bɛɛnyɛ lesa nɛ banlɛ bɔbɛɛ.

Bifi Mi Ɔsuə Bitəkə Lə Kristo Ɔsuə.

¹⁷ Fɛɛ mɔ bayimi, bekloma etiki nnya Bonamute Yesu Kristo eto batɔnkpe lɛtɛyi mi lə lefe nə léfe mmə. ¹⁸ Bátɛyi bənkə, “Lə eyi fɛfɛ ɛsuəə, betidi ebɔbɔ bəbə bedi etiki bəkəmə mi nya booyifo lesa saa nə baala lə Onanto membukabe ɛsuə.” ¹⁹ Mə ni betidi ba laakpe kəsənsə lə betidi nti, ba ini mə ɛsuə eto lələkəsə ete baabɛbɛ, nya Onanto eto Lɛwɔnɔ ləmbə lə mə ɛsuə.

²⁰ Fɛɛ mi, mɔ bayimii, bifi mi ɛsuə bitəkə lə ɛsuəale muəmuə lə mi bofokanɔ kɛnkɛ ɛsuə. Beto ola bɛyɛnko lə Lɛwɔnɔ Kɛnkɛ eto ɛsuəale ɛsuə. ²¹ Bifi mi ɛsuə bekpe lə Onanto eto lelabi ɛsuə lə lefe nə bɛnlɛ kusu bobɛ bə Bonamute Yesu Kristo ebunyə mi kaminsə utə mi nkpə manlo.

²² Lə nyamfo esoo, binyə mba eto bofokanɔ diməmuə tɔ ale kaminsə. ²³ Bətsyuə ba nlɛ budufə lə ute ɛsuəə, binə mə biləkə, nya bətsyuə tsyaa, binyə mə kaminsə, tsya fɛɛ lə sikpitete ɛsuə. Nya bikisi mə ditsyəbi bua nə nte fe ɛsuə eto bikələlɛ bia diyi ku asinsa nnya lofo mi bobiasə.

Maato Ola Kətə Onanto Lə Mi Disi.

²⁴ Nya wə nwə lofo mi bəkɔbɛ kale lə wə ani nya biemutusə bidu bɛnɔɔ, lə uyifo mi kɛnkɛ bə kabua saa mankɛ mi lə ɛsuə, lə binyə disuəyuə lə bisu bɛbɔ lə wə diyənde nəmə eto ənəmi. ²⁵ Wə ni Onanto ɔni kplo wə ni bo Ofomfokətə eye lə Bonamute Yesu Kristo ɛsuəə, diyənde, sɛkplɛ, lɛmɔ ku ɛsuəale itə wə idu lə lefe nə léfe, ku mɔmɔ isu manlo! Ibə itə.

KƐLƐKƐ KATE Yohanes Eto KƐlƐkƐ Kate Eto Kukue

¹ Kukue komfo eto asa eyifo asa nnya Onanto dítə nkə Yesu Kristo ləkə ote beyifoyifo lə nnya ləbə bubə lə lefe kliminti əsuə. Kristo ətə Yohanes wə ni wə uyifoyifo átə nyamfo lə lefe nə ótsyese Onanto eto ɔtɔnkpe wə ɔflo. ² Nya Yohanes lətəyi asa nnya kenke únyə. Nyə nyamfo ni kənyə ka ditsyi Onanto ɔflo ku ɔnukuale eto ditiki nə Yesu Kristo díləkə óte. ³ Disuəyuə itə nwə lookla kukue komfo, nya disuəyuə itə betidi ba tsya lɔɔɔ Onanto eto katəyikətsyə eto etiki nyamfo nya bootsyue asa nnya bəwɔni bákpe lə kukue komfo koto. Itsyise lefe nə əsuə asa nyamfo luubə ebɔfi.

Yohanes Isiasə Bafokanɔfɔ Eto Etsyukpa Akuanse Nya Nkpe Lə Asia Eto Lekpake Mfó.

⁴ Mə Yohanes uni ləwɔni kukue komfo minlə mi bafokanɔfɔ eto etsyukpa akuanse nnya nkpe lə Asia eto lekpake nəmfo botsyese.

Lefonə ku diyuə nə ditsyi Onanto wə nsi nkpe mɔmɔ, wə dísiə taa kasɔ ketsyikokɔ, wə nsi nle bubə, lə usiəko mi lefe nə kenke. Nko ke awɔɔ akuanse nnya nýə lə Onanto eto lekankpomə eto ənəmi ⁵ ku Yesu Kristo wə ni ɔnukuale odansienyə wə ni nwə Onanto létakasə utsyiko ɔkɔmə tute nya uni kasɔ mfo eto baka kenke eto oka wə ntəkə kato eto lefonə ku diyuə lə disíəko mi. Waala bo, nya úləkə bo utsyiko lə bo abua əsuə ku wə kɔtɔ. ⁶ Nya útsyə sekakedikɔ útə bo, úyifo bo besumunyə lə busumu wə Onanto ku Anto əmə. Yesu Kristo eto ale ni diyənde ku əsuəale idu manlo isu manlo. Ibə itə.

⁷ Bebe! Utəkə lə asɔmiloku əsuə ɔle bubə! Utsyuə saa ebunyə wə

ku mba léto wə afle kenke tsya.

Kawunsiə eto betidi kenke ebuwi kaminsəku bembe ku binəntu lə wə əsuə!

Ibə itə.

⁸ Bonamute Onanto, Əsuəalenyə Kenke əmə lətəyi nkə, “Mə ni kasɔ ketsyikokɔ ku kaalosəkɔ, wə nkpe mɔmɔ, wə ləkə taa ketsyikokɔ, wə nsi nle bubə.”

Yesu Kpe Əsuəale Lə Ukpe Ku Bekpenkpe Əsuə.

⁹ Mə Yohanes, mi ɔyimi wə dítəkəko Yesu ku mi, nya biakpe utu kakplatsya lə disuətsyə əsuə kənyə kanyi ka leetu mba ni wə sekakedikɔ kamə eto bale. Bėti mə bakpe lə kasɔ ka ntu letsyilama baakpo Patmos itsyise mbe Onanto eto Ditiki Σεε nəmə letsya ku ɔnukuale wə Yesu díləkə óte eso. ¹⁰ Lə Bonamute eto diyi nəmə əsuəə, Ləwɔɔ Kenke áyifə dísiə lə mə, ete mínɔ ɔkɔə wə léle bembembe fe kakpatsyaku eto kakle lə mə kama eti. ¹¹ Ɔkɔə əmə átəyi nkə, “Wɔni lesa nə fənyə ətsyə nya lə efi kukue komfo atsyese bafokanɔfɔ eto etsyukpa nnya nkpe lə kəmənkplə ekuanse kamfo. Ke ni Efeso, Smirna, Pergamo, Tiatira, Sardis, Filadelfia, ku Laodikea.”

¹² Nya lefe nə míntsyi míwunisəmiə lə mbe futsyə nle mə etiki budinkoo, nnyə sika sia eto kakandiəyi ekuanse. ¹³ Nnyə lə ke nti lesa nə lele utidi eto ditsyəbi nə nkpe awukentsyə nnya dikulə ekpo wə lə nkpato nya seka eto abɔsu nkle wə lə ləkɔəsi. ¹⁴ Wə disí eto sewɔni eflubi futututu fe osamu eto sele nye olokotuku nya wə ənəmi nle buyənde fe ute wə nle buńyə. ¹⁵ Wə nkpato lə buyənde fe ayiwa nnya bələkə lə ute bási lele nya wə ɔkɔə eto nnya nle bɔbɔ lele ketu eto ntu bo ditsyi koba kato bɔnle boto lə ditumbu kasɔ eto kudu. ¹⁶ Utidi əmə ákɔbe befandebi bekuanse ɔle lə wə kodianí. Nya lesiabi nyə nnuə yayaya ləbɔ ditsyi lə wə kənyə. Nya wə ənəmi kenke nle buyənde fe nkɔminti eto kofe.

¹⁷ Se mínyə wəə, ndu nɔ lə wə ako fe utidi wə díkpe. Úfi wə kodianí útəkə mə lə əsuə nya ótəyi nkə, “Mante sikpi! Mə ni Utute ku Ɔfəfə. ¹⁸ Mə ni nwə nsi nkpe nə! Nkpe, fə mɔmɔ, nsi nkpe idu isu manlo manlo. Nkpe əsuəale lə ukpe ku bekpenkpe eto kawunsiə əsuə. ¹⁹ Nyaso wɔni asa nnya fənyə, asa nnya nkpe mɔmɔ ku nnya luubə kama tsya atsyə. ²⁰ Akulasa nnya nkpe lə befandebi

akuanse nnya fənyə lə mɔ kodiani ku sika sia eto kakandɛ eto keyi ekuanse kamə ni bənkə befanɛbi bekuanse biamə ni Onanto batɔnkpe itə bafokanɔfɔ eto etsyukpa akuanse nyamə. Nya iyi ekuanse nyamə ni etsyukpa akuanse nyamə.”

2

Kukue Ko Ɔwɔni Utə Efeso Eto Bafokanɔfɔ Eto Ditsyukpa.

¹ Mfo nya ɔtɛyi mɔ Yohanes nkə, “Wɔni etiki nyamfo atsyese Efeso eto bafokanɔfɔ eto ditsyukpa eto Onanto eto ɔtɔnkpe fənkə,

Mɔ, Yesu, nwə nɛ befanɛbi bekuanse lə kodiani, nya ɔnlɛ bɔyɛ lə sika sia eto kakandɛ eto keyifo ekuanse nti eto etiki ni nnya nɛ bubə mfo nɛ.

² Nnyi keyifo ka fékeyifo, nyi kase fákplatsya ku kase fákpe dibusə ku kase fákpe nkɛalɛ fənyə kanyi. Nnyi miə aanla babuyifo tidi eto asa. Áto mba laakpo mə əsuə bə batɔnkpe abe, fɛɛ benni, nya fənyə fə beyifo badian-tidi. ³ Nyi miə akpe dibusə nya fənyə kanyi lə mɔ disi nya ani mánlo fə.

⁴ Fɛɛ kabua ka minyə lə fə əsuə ni bənkə, ensi anla mɛ mɔmɔ fe kase fákala mɛ kɔ. ⁵ Nyaso kloma kaka fətəkə fɛ fáfankli fetsyi əsuə. Tsyi awuninsə lə ətsyə fe kase fətsyə kɔ. Nya lə tsyi awunisə lə fə abua əsuə, lə inni nko muubə ntsyi fə okandɛ eto uyi əmə lə wə kənyəkɔ ⁶ Fɛɛ nnya ni fə afele ni bənkə, leekisi asa nnya Nikolatia eto betidi leeyifo fe kase mintsya leekisi nya.

⁷ Lə akpe atoo, nyalɛ tsyue ato lə anɔ lesa nə Ləwɔnɔ nəmə nɛ bafokanɔfɔ eto etsyukpa nyamə bɔtɛyi. Mba ditəkə kato, muutə mə kuyi ko ləətə nkɔ ko ńyə lə Onanto eto ɔkpɔ kafa eto eyibibi ətsyuə miə bedi.”

Kukue Ko Ɔwɔni Útə Pergamo Eto Bafokanɔfɔ Eto Ditsyukpa.

⁸ Nya ɔtɛyi mɛ nkə, “Wɔni kukue komfo atsyese Smirnaɔfɔ eto bafokanɔfɔ eto Onanto eto ɔtɔnkpe fə,

Mɔ, Yesu, wə ni ututɛ ku ɔfɛfɛfɛ, wə dɪkpe fɛ usi ɔtaka útsyi ɔkɔmə úbə nkɔ, nɛ nyamfo bɔtɛyi minkə,

⁹ Nnyi kanyi ka bɛnlɛ bunyə ko ohiā wə bɛnlɛ bunyə. Fɛɛ lə sitinti, biyifo batabinyə. Nnyi asa bua nnya mba bə mə ni Yudaɔfɔ fɛ benni Yudaɔɔ, laateyi kefi kabiasə mi. Bomu beyifo mba nkpe lə Obonsam eto ditsyukpa nti. ¹⁰ Biantɛ kanyi saa ka biəbə bunyə sikpi. Bitsyue ato lə bəɔ. Obonsam eboto mi bətsyuə obe, utə bə beti mi bətsyuə bakpe lə aba eto diyo, biunyə kanyi itə eyi lefosi. Bidi ɔnukualɛ bitə mɛ lə ibə bə balo mi kulaa tsya, nya muutə mi nkɔ manlo eto lekankpakpa fe mba dítəkə kato.

¹¹ Lə bekpe atoo, nyalɛ bɛnɔ lesa nə Ləwɔnɔ nəmə nɛ bafokanɔfɔ eto etsyukpa nyamə bɔtɛyi! Mba luutəkə lebuə kato, embudufə lə ukpə nuəfə manlo manlo əsuə.”

Kukue Ko Ɔwɔni Útə Pergamo Eto Bafokanɔfɔ Eto Ditsyukpa.

¹² Nya ɔtɛyi mɛ nkə, “Wɔni kukue ətə Pergamo eto bafokanɔfɔ eto ditsyukpa eto Onanto eto ɔtɔnkpe nkə,

Mɔ, Yesu, wə nkpe lesiabi nyɛ nnuə yayaya eto etiki ni nkə,

¹³ Nnyi kaka binsi, kaka Obonsam dítɛyə wə sekakedikɔ. Befo mɛ bɛnɔ kekleke. Nya bianyani mi bəfokanɔ lə mɛ lə lefe nə bálɔ Antipa kulaa tsya, wə didi mɔ etiki lə ɔnukualɛ eto kusu əsuə lə kaka Obonsam nsi.

¹⁴ Fɛɛ nkpe etiki sɛkɛ lə mi əsuə. Bekpé betidi bətsyuə lə mi nti ba ntekeko Balam eto asatete. Utidi əmfo ni nwə léte Balak kase ɔwɛ Israel bebi okpe lə lebuə əsuə, nya ɔwɛ mə ókpe bédɪ lesa nə bɛfi bətə bəfiə kedi, nya bédɪ sɛsɔnɔ. ¹⁵ Nko kee, mi bətsyuə tsya ntəkəkɔ Nikolatiaɔfɔ eto asatete kama. ¹⁶ Bisinkli lə mi abua kama! Lenni nkoo, yəmbəklɛ muubə mi ɔfɔ nya muufi lesiabi nə nkpe mɛ lə kɛnyɛ nkɔnko betidi bamfó lema.

¹⁷ Lə bekpe atoo, nyalɛ bɛnɔ lesa nə Ləwɔnɔ nəmə nɛ bafokanɔfɔ eto etsyukpa nyamə bɔtɛyi. Mba ditəkə kato, muutə mə manna eto didisa kulakula nəmə ditsyuə. Muutə mə utsyuə

saa tsya lebaflubia nā əsuə bāwōni diye fofō nā kuutsyuə saa lenyi bətəkə enso nwə hā léfo ni.”

Kukue Ko Ōwōni Útā Tiatira Eto Bafokanōfo Eto Ditsyukpa.

¹⁸ “Wōni kukue komfo atsyese Tiatira eto bafokanōfo eto Onanto eto otōnkpe fānkə,

Kenyē kamfo etsyi Onanto eto Ubi wə eto ənəmi nlē bunyā fe ute seka, nya wə akpa nlē buyānde fe ayiwa nnya bāsi ele kēnkə.

¹⁹ Nyi keyifo ka feyifo. Nyi kase fala mē, fə bofokanō lə mē ku fə kesumu lə kanyinyānyā əsuə ku dibusə nā nkpe fə, nyi miə alē bokplatsya mōmō kaso kō.

²⁰ Fēē nnya minyā ləmbə kōnō lə fə əsuə ni bānkə bītā usio wə baakpo Isabel, wə nkə uyifo Onanto eto unyeləkətidi kusu onlē asa bote mō beyifoyifo, kanyansə mē kusu kedi asōnō, nya beedi edisa nnya bēfi bətə bəfiā kedi. ²¹ Ntə wə lefe miə otysi otwuninsə lə otye abua buyifo, fēē ōni nkə wəmbōye wə sesōnōdi. ²² Lə nnya esoo, muutə unyā kanyi lə wə belabeke biamə əsuə nya mba laakpo wə ebunyā kanyi sitinti. Muuyifo nyamfo nko lə bantsyi bawuninsə bayē asa bua nyamfo buyifo ku wə. ²³ Moolo mba ntəkəko wə tsya lə bafokanōfo eto etsyukpa kenke tsya lə bate bə nyifo nwə nyi utsyuə saa eto nsusu kəmiə ku wə alasa. Moofō utsyuə saa kayo eyē lə wə eyifosa eto kenyē.

²⁴ Fēē mi Tiatirafō fēfē ba dīmamfo wə asatete bua nyamə, mimba dīmankase wə asatete nnya baakpo bə Obonsam eto asakulakula nnya eto kəmiə letsyo, bēnō, mensimbutsyisə mi bitsyike bamba saa. ²⁵ Fēē isu ese lefe nā muubə, bəkōbe lesa nā bēnlē kōni kekkeke bēlē.

²⁶⁻²⁷ Nya mi bətsyuə ba luutəkə lebuā kato nya bōōlenko nko isu ese lə kalosəkōō, muutə mē əsuəale fe kase mīmfo mintsyiko mō Antō oflō. Muutə mē əsuəale bedi seka lə ese ese əsuə, ‘Bedi seka lə mē əsuə ku kōni ale, baba mē besense bakpo fe kase baaba ekplibi seka.’

²⁸ Muutə bəyānde fe kolensiantō eto sefandebi ke tsya.

²⁹ Lə bekpe atoo, nyalē bitsyue koto lesa nā Ləwōnō nāmə nlē bafokanōfo eto etsyukpa nyamə bōteyi.”

3

Kukue Ko Ōwōni Útā Sardisfo Eto Bafokanōfo Eto Ditsyukpa.

¹ “Wōni etiki nyamfo atsyese Sardisfo eto bafokanōfo eto ditsyukpa eto Onanto eto otōnkpe fānkə,

Mō nwə nlē Onanto eto awōnō akuanse ku befandebi bekuanse lə kōni nlē bōteyi nē.

Nyi keyifo ka fanlē buyifo, nyi miə afo diye bə esi nkpə, fēē ebukpə fe fanyē!

² Nyaso taka lə akpe əsuə nkəale fē lə ekpe alo kenke. Itsyise nyā ntsyā lekpo miə nnya fékeyifo mamflō tō elo lə mō Onanto eto ənəmi. ³ Nyaso kloma lesa nā bāte fə ku lesa nā fānō, tsyue nnya koto lə etsyi fə nkpə awunisə ələkə fə əsuə lə abua əsuə. Fēē lə əmansankli atsyi awuninsə, muubə fə oflō fe uyu seka, nya fəmbote lefe nā muubə. ⁴ Fēē betidi esiani lə mi nti lə Sardis ebu ba dīmanansə tō mē awu. Bookpe awu flubia bətəkəko mē, itsyise mē diñyā itə bə beyifo mō bale. ⁵ Utsyuə saa ke luutəkə lebuā kato, okpe awu flubia fe mē kee, membuləkə wə aye lə mba nsi nkpə eto kukue komə kafo. Muudi wə adansie lə mō Antō ku Onanto eto batōnkpe kenke eto ənəmi miə uyifo mō bale.

⁶ Lə bekpe atoo, nyalē bitsyue koto lesa nā Ləwōnō nlē bafokanōfo eto etsyukpa nyamə bōteyi.”

Kukue Ko Ōwōni Útā Filadelfia Eto Bafokanōfo Eto Ditsyukpa.

⁷ Lə nyamfo eto kamaa, otēyi mē nkə, “Wōni nyamfo atsyese Filadelfia eto bafokanōfo eto ditsyukpa eto Onanto eto otōnkpe fānkə,

Nwəmfō eyifo otēkenkenyā nya wə ditiki eyifo otōnkualē. Wə nlē Oka David eto əsuəale eto safui sia lə otōsini siku sitsyuə, kuutsyuə saa əmbə wə lofo se buti. Nya lə uti see, kuutsyuə saa embofo se bōsini.

⁸ Nyi keyifo ka feeyifo. Nyi miä akpé əsuəale səke tsya, áfo mɔ asatete nya fámani mə. Nsini kusu ntsyə fá seto ko kuutsyuə saa ləmbəfo buti. ⁹ Lə abe! Betidi bətsyuə kpe ba nkpe lə Obon-sam eto ditsyukpa əsuə nya baakpo mə əsuə bə Yudafo, fəɛ benni Yudafo, badia beni. Muuyifo mə bəbə base akonki lə fá akɔ. Muutə məmblə te bə maala fá. ¹⁰ Nya se bitsyue mɔ etiki koto, nya bínyə keklege bínyə kanyi saa eto okloe esoo, muuləkə mi ntsyiko lə kanyinyənyə eto bulə keklege eto lefe nə ləəbə bubə lə kawunsiə kamfo əsuə ka buufi bato kasɔ mfo eto betidi kenke babe.

¹¹ Nlɛ bubə lə lefe kliminti əsuə. Bəkəbe lesa nə bənle lə kɔni bələ keklege bə kuutsyuə saa embələ lesa nə ni mi kayofofu ofo. ¹² Muuyifo nwə luutəkə kato, oseke lə mɔ Onanto eto Disumuyo eto diyo. Únyə mfó lefe nə kenke nya bembudi wə bewui kulefe. Mɔwɔni mɔ Onanto eto diye ku mɔ Onanto eto umənkplɛ, Yerusalem fɔfo, wə lɔɔɔ utsyi mɔ Onanto ɔflo kato ubə kasɔ ntəkə lə wə. Mɔwɔni mɔ diye fɔfo tsya ntəkə lə wə.

¹³ Lə bekpe atoo, nyalɛ bənɔ lesa nə Lɛwɔnɔ nle bafokanɔfo eto etsyukpa bətɛyi.”

Kukue Ko Ɔwɔni Útə Laodikea Eto Bafokanɔfo Eto etsyukpa.

¹⁴ Nya usi ɔtɛyi mə nkə, “Wɔni ətə Laodikea eto bafokanɔfo eto Onanto eto ɔtɔnkpe fənkə,

Nwə ni ibə itə wə ni nwə leeyifo asa lə kusu əsuə ku nwə laatɛyi Onanto eto ɔnukualɛɛ, wə əsuə ɛyɛ Onanto díyifo asa nnya kenkee, eto etiki ni bə,

¹⁵ Nyi keyifo ka féyifo nya minyi miä əmənyuə nya famamfo ute tsya. Fəɛ eni nla miä yuə nye fo ute. ¹⁶ Fəɛ se feyifo lentilenti, fəmənyuə nye famamfo ute esoo, muutufə fá nwui lə mɔ kényɛ. ¹⁷ Aatɛyi fá, ‘Otabinyə mini, bike kpé mə nya kulesa manhiä mə.’ Fəɛ enyi fá uminsətidi ku ohiäfo, utidi wə dimamflo, unəmba ku nwə nyɛ leyaleya feni. ¹⁸ Nyaso nle fá kələ bələ minkə ya sika sia leleke, sia báyinklisə lə ute

etsyiko mɔ ɔflo bə lə afiani otabinyə, ya kafia flubia lə eti bə lə ayɛ leya bəyɛ kakpe fá əsuə kofani. Ya ənəmi eto afa akpo lə ənəmi lə ənyə asa kukɔnɔ. ¹⁹ Betidi ba maalaa, mə məəyənki kakpe kənə koto nɛ. Nyaso fo ute lə akɔse atsyi ləkɔəsi awunisə lə fá abua əsuə. ²⁰ Nɔɔ! Nnyə lə kesie nle siku bɔsɔ. Lə utsyuə anɔ mɔ ɔkɔɛ nya ɔsini mə sikuu, muudufə wə diyo nya bonko wə lookpe kɔni lə ɔkpɛ ɔni budi lesa. ²¹ Utsyuə saa ke ləkpo utəkə lebuə kato, muutə kusu usiə lə mɔ ɔflo lə kaka minsi lə mɔ lekankpome əsuə, fe kase míntəkə kato nya minsi lə mɔ Anto eto lekankpome ɔflo seka.

²² Lə bekpe ato, nyalɛ bənɔ lesa nə Lɛwɔnɔ nəmə nle bafokanɔfo eto etsyukpa nyamə bətɛyi.”

4

Kase Banle Onanto Botesə Lə Wə Sekakedikɔ.

¹ Lə lefe nəmfóo, nsi nyə buləkəkate butsyuə nya minyə siku sia básini bətsyɛ leya lə Onanto eto.

Nya mfó míno ɔkɔɛ utsyuə wə nle bole fe kakpatsyaku nsi nle bufə katɛyi mə nkə, “Bə kato mfo, lə nləkə nnya ləəbə bubə kama nte fá.” ² Lamfolamfo, Lɛwɔnɔ nəmə áyifə dísiə lə mə nya minyə lekankpome ditsyuə kato mfó nə əsuə utsyə nsi. ³ Nwə nsi lə lekankpome nəmə lə buyənde fe yaspa ku sardis eto aba nnya lefo koya nya kələsensə ko nle buyənde fe emeralda eto leba seka létsyilama lekankpome nəmə. ⁴ Bətsyue akankpome awosi ənuə ana tsya nya létsyilama lekankpome nəmə, nya benine fosi ənuə ana tsya ba nkpe awuflubia, nya benti sika sia eto akankpakpa nsi lə akpome nyamə əsuə. ⁵ Nya ofamfa ku ɔsitoto eto kɔsɔ lə bɔbɔ ketsyi lə lekankpome nəmə əsuə. Ate akuanse nle bunyə lə lekankpome nəmə eto seto. Nyamfo ni Onanto eto awɔnɔ akunse nyamə nɛ. ⁶ Nya lekankpome nəmə eto seto akpa wuee, fe lekpo befi ahühue beyifo.

Asayifoyifo nya nkpe nkpe, nya dikə ənəmi kpenkpenke seto ku kama, nyə

etsylama lekankpome nēmə eto akpake nnya ta kenke ⁷ Etute ále tsyata. Enuəfə ale ɔtrɔmu. Etsyafə kpe ənəmi fe utidi. Nya anale ale kəlikpo ko nle bufunini. ⁸ Asa nnya nkpe mfó eto əsuə saa kpe mbamba akua akua, nya ənəmi diyi nnya etsylama kalebe saa, nya enle ese busə lefe saa katəyi nkə,
 “Kenke, kenke, kenke
 ni Bonamute Onanto wə ni əsuəalenyə
 lefe nə ta,
 wə nsi nkpe mómɔ, wə dísiə taa kasɔ
 ketsyikokɔ,
 wə nsi nle bubə.”

⁹ Asa nnya nsi nkpe mfó eese atesə, dibu ku leninsɔ eto ese itə nwə nsi lə lekankpome əsuə wə nsi nkpe lefe saa isu lefe saa. ¹⁰ Lə beyifo nkoo, beninə fosi ənuə əna bamə aataka kakpoo kasɔ lə nwə nsi lə lekankpome eto ənəmi kesumu wə ke ni nwə nsi nkpe itə lefe manlo manlo nya bəələkə mə akankpakpa kətsyə lə lekankpome nēmə eto sətɔ kese ese katəyi nkə,
¹¹ “Bonamute ku bo Onanto!
 Fə dínyə itə atesə ku dibu ku əsuəale.
 Itsyise fə diyifo asa nnya ta kenke,
 nya fətə fə məmblə siə nkpe
 bo leflɔ lə fə lelabi əsuə.”

5

Lesamubi Nəmə Áfo Kukue Ko Bəkənə Mfó.

¹ Nyamfo eto kamaa, nnyə kukue kutsyuə ko bəkənə ko nwə nsi lə lekankpome əsuə nle lə wə kodian. Bəwɔni asa lə ko lekpake nə ku nne, nya bəfi sitə eto etinsa beti ko kenye lə akpa akuanse. ² Mfó mínyə Onanto eto ɔtɔnkpe kple utsyuə wə léto ɔkɔe bembembe ɔtɔ nkə, “Owoe ni nwə dínyə utə bə ufə sitə eto etinsa siamə lə ɔsini kukue komfo?” ³ Fəe bənyə kutsyuə saa lə kato lee kasɔ lee lə ɔkómə wə loofɔ kukue komə bəsinini lə obe ko kafo. ⁴ Nwi keku tinti se bəmfo kutsyuə saa bunyə wə dínyə utə bə umənkli ko lə okla.

⁵ Mfó əmə nya beninə bamə eto ɔni letəyi mə nkə, “Mensiwi keku. Bee! Yesu wə baakpo Tsyata wə lebo utsyi lə Yuda eto kusə, ɔkplenyə wə ni Oka David eto

uflufu, wə dítəkə kato, wə dínyə utə bə ɔsini sitə eto etinsa akpa akuanse nya bəfi bəti kukue komə eto kenye nɛ.”

⁶ Lə nnya kamaa, nnyə Lesamubi nə nnyə lə lekankpome nēmə eto ntinti, nya asa ana nnya nsi nkpe mfó əmə létsylama wə ku beninə bamə. Nya iyifo fe bolo bəlo lesamubi nēmə. Aakpe akuanse nyə ni lə disi ku ənəmi akuanse, nya ni Onanto eto awɔɔ akuanse nnya bətsyese kawunsia kamə kenke. ⁷ Lesamubi nēmə əsu ófo kukue ko nwə nsi lə lekankpome nēmə nle lə wə kodian. ⁸ Kase ófo kukue komə, asa ana nnya nsi nkpe nyamə ku beninə fosienue ena bamə ákpo kasɔ lə lesamubi nēmə eto ənəmi. Mə utsyuə saa le osanku ku sika eto ɔkpe lə kɔni. Kakpe kamə éyi ku lufui nnya ni Onanto eto betidi ba lefo banɔ eto olatoto. ⁹ Bése kusə fɔfɔ ko nle botəyi nkə,
 “Aflɔ ətə bə afo kukue komə,
 nya bə lə efe sitə eto etinsa ekuanse
 sia nti lə kukue komə eto kenye.

Itsyise bəlo fə,
 nya eye lə fə əsuə bufi kətə kedi eto
 ukpe əsuə,
 áfó betidi kpə eto disi eto kayo ətə
 Onanto.

Betidi bamfo etsyi ese ese, bele bele, nsɔ
 nsɔ, ku kawunsia eto betidi kenke.

¹⁰ Éyifo mə báfiani besumunyə eto sekakedikɔ ba leesumu bo Onanto, nya boodi seka lə kasɔ kamfo.”

¹¹ Nya se minsi mímbə, nnyə kato eto batɔnkpe akpi, akpi ku awo, awo ba ləmbə leklabii, nyə batsylama lekankpome nēmə ku asa ana nnya nkpe nkpe nyamə ku beninə bamə. ¹² Nya banle ese busə bembembe bənkə,
 “Lesamubi nə bəlo ənyə ditə bə,
 ləke əsuəale, setabike, kobe, bo-
 fobuyifo,
 dibu, diyənde ku atesə.”

¹³ Nya míno se asa nnya kenke Onanto díyifo nkpe kato ku kasɔ mfo, kasɔ kəmiə ku lekpo kafo ku asa nnya kenke nsi nkpe nle ese busə katəyi nkə,
 “Nwə nsi lə lekankpomə əsuə ku
 Lesamubi nēmə,
 mə mbə atesə, dibu, diyənde ku əsuəale
 idu manlo isu manlo.”

¹⁴ Nya asa ana nnya nsi nkpə léfo bátanɔ bə, “Ibə itə.” Nya beninə bamə lékpɔ lə kasɔ, nya bésumu Onanto ku Lesamubi nəmə.

6

Lesamubi Nmə Ásini Sitə Eto Etisa Nyamə.

¹ Nya mínɔ se Lesamubi nəmə dífə sitə eto etinsa tutə nyamə ósini kukue komə nya mínɔ se asa ana nnya nsi nkpə eto ani léto ɔkɔe íkumi fe ofamfa seka eteyi nkə, “Bə!” ² Mbe, nya mínɔ ɔtɔmli flubia utsyuə. Nwə nsi lə wə lə siflɛ lə kɔni nya bətə wə lekankpakpa ditsyuə. Úsiə lə wə nya óbɔ fe omamanyə wə ləətəkə kato ntu kato kətəkəkɔ.

³ Nnya kamaa, Lesamubi nəmə əfə lesini sitə eto etinsa eto etinsa nuəfə nyamə nya mínɔ asa ana nnya nsi nkpə eto unuəfə leteyi nkə, “Bə!” ⁴ Nya ɔtɔmini bamba wə lə sɛ lə bɔ úbə. Bətə nwə ləəsiə wə əsuəale bə unə lema oboko kawunsia eto betidi lə balo mə bətsyuə. Bətə wə lesiabi nyɛ nuə nə ləmɔ.

⁵ Nyamfo eto kamaa, Lesamubi nəmə əfə sitə eto etinsa tsyəfə nyamə nti lə wə kukue komə eto kenɔ. Mfó mínɔ se asa ana nnya nsi nkpə eto ətsyəfə leteyi nkə, “Bə!” Nya se mímbɛe, nnyə ɔtɔmini naa bamba nya nwə nsi lə wə lə nseni lə kɔni.

⁶ Nnɔ ɔkɔe utsyuə wə nte fe bɔbɔ óbɔ utsyi lə asa nnya nsi nkpə ɔflɔ wə leteyi nkə, “Kamɔ eto ɔkpɛ tɔ itə diyi lɔni eto kayofofɔ nya antabi eto ekpɛ itsyə ínyə itə diyi eto kayofofɔ. Fɛɛ mambiasə nnuəbi ku wain eto eyi nnya ínyə mfó!”

⁷ Nya kama nnya Lesamubi nəmə dífə sitə eto etinsa nale. Nya mínɔ asa nnya nsi nkpə eto anale didi etiki eteyi nkə, “Bə!” ⁸ Lə mbe mfó, nnyə miə ɔtɔmini wə nte fe ntu eto ditsyəbi nnyə. Baakpo nwə ləəsiə lə wə bə ukpɛ. Nya utidi bamba tsya təkəkɔ wə kama baakpo ɔkɔmə. Bətə mə əsuəale bə balo kawunsia eto betidi eto lekpa nale, eyɛ lə lema, kukpɛnsɛ, bufi ku eyɛ lə bebutubuki ba ləəmuə betidi əsuə.

⁹ Se Lesamubi nəmə dífə sitə eto etinsa nɔnde, ínyə awɔnɔ ətsyuə lə kedikətəkɔ eto ləba nəmə kalɔ, mba bálo eto awɔnɔ, se bəbə Onanto eto leba nəmə kalɔ, mə

ni mba bálo se bábé Onanto eto Ditiki Sɛɛ nəmə letsya nya bédi ni ɔnukuale eso. ¹⁰ Awɔnɔ nyamə áfá bembɛbe eteyi nkə, “Bonamute, eni əsuəalenɔ kenke, ɔkenkenɔ ku ɔnukualenɔ. Nte lefe nə eto lefe kɔ, fookponko kawunsia eto betidi lekpo, ənə mba lélo bo koto?” ¹¹ Bətə mə utsyuə saa awu flubia kentsyɛ ókpɛ, nya bətəyi mə bənkə besi babe mə kusu sɛkɛ isu ese lefe nə eto lefe bálo mə beyifotsyuə ku mə bayimi eto sitiditu kenke balosə fe kase bálo mə tsya.

¹² Lə nyamfo eto kamaa, nnyə se Lesamubi nəmə dífə sitə eto etinsa lə lekpa kuande əsuə, kawunsia kenke étinkə kekɛkɛ, nya kofɛ ləyɛ bofa nya lesa saa lena sūū fe kafia na, nya kofande lə sɛ hə fe kɔtɔ. ¹³ Befandɛbi, álo bitsyi kato bibə bɛsɔ kasɔ fe kase eyibibi mambemambe laalo kakpo lə kasɔ lə ufiebi asɔ kekɛkɛ. ¹⁴ Difule ánya lamfolamfo fe kase bəəkənə kukue seka nya kɔtini saa ku kasɔ ka ntu letsyilama lenyi lə nyənkɔ.

¹⁵ Mfó nya kawunsia eto baka, Aba bamamanyə ninə, batabinyə ku bəsuəalenɔ, ku betidi ba kenke, ndomufɔ ku mba nsi lə mə əsuə əsuə, difi mə əsuə bákula lə əbiəku ku abanse kalɔ ku lə atini əsuə. ¹⁶ Báfa bákpadɛ atini ku abanse bə, “Beba bekpɔ bo lə əsuə biti bo bekpɛ itsyi lə nwə nsi lə lekankpɔmɛ eto ənəmi ku lə Lesamubi nəmə eto ləblɔfi eto ənəmi. ¹⁷ Itsyise Onanto ku Lesamubi bamə eto ləblɔfi eto diyi nəmə eboyo! Nya owɔe loofɔ bunyə lə nnya ənəmi?”

7

Únyə Israel Eto Betidi Kɔkpi Lofa Betidi Fosi Ana Betidi Ena.

¹ Lə nyamfo eto kamaa, ínyə Onanto eto batɔnkpɛ ena bətsyuə ba nyə lə kawunsia eto esi ana nyamə ba ləkobe kefiəbi əna kamə banlɛ, beti kefiəbi kamə bə kayɛ bɔsɔ lə kasɔ, lə lekpo nyɛ lə eyi əsuə.

² Nya minsi minyə Onanto eto ɔtɔnkpɛ bamba wə ləbɔ utsyi lə kofekatokɔ ɔnlɛ kato bobɛ, nya Onanto wə nsi nkpə eto lekpottsyəsa ntəkə lə wə. Onanto ditə əsuəale nkə beyifo lesafimfi kasɔ ku

lekpo, ³ nya ótēyi nkā, “Bienenifo lesafimfi kaso, lekpo nye eyi saa, isu eyo lefe nā buufi sitā eto etinsa butsyā Onanto eto beyifoyifo eto nto lekpo.” ⁴ Nya bātēyi mē bānkā betidi ba bēfi Onanto eto sitā eto etinsa bātsyā lekpo lā mē nto eto leklabi ebuyifo betidi akpi kolofa awosi ana ana (144,000). Betidi bamfo étsyi Israel eto lefosi mfo nuā kafo.

⁵⁻⁸ Betidi lefosi akpi ānuā étsyi Israel eto kafo āsuā. Mā ni Yuda, Ruben, Gad, Aser, Naftali, Manase, Simeon, Lewi, Isakar, Sebulon, Yosef ku Benyamin.

⁹ Lā nyamfo eto kamaa, nīyā sitiditu kplē ditsyuā nā eto betidi kuutsyuā lembofo bokla! Betsyi kaso saa, ese saa, bele tēyi tēyi saa, betidi betidi saa eto okle, nya bānyā lā lekankpome nāmā ku Lesamubi nāmā eto ānāmi, nya bankpe awuflubia, nya banlē bekabe lā ani. ¹⁰ Nya bāfa ku okoε bembembe bātēyi bānkā, “Bofokātā etsyi Boanto Onanto wā nsi lā lekankpome āsuā ku Lesamubi nāmā oflo!”

¹¹ Onanto eto batōnkpe kenke bānyā batsyilama lekankpome nāmā ku beninā bamā ku asa ana nyamā, nya batōnkpe bāmā difusā ānāmii kaso lā lekankpome nāmā eto ānāmi, besumu Onanto, ¹² katēyi nkā,

“Ibā itā! Atēsā, diyānde, kobe, leninsō, dibu, āsuāale ku kakplēko lā idi bo Onanto āmā eto ale idu manlo isu manlo! Ibā itā!”

¹³ Beninā bamā eto ōni āto mē nkā, “Bawoe ni betidi ba nkpe awu flubia kentsyē mfo? Nya se bētsyi?”

¹⁴ Mfō nya mintēyi mā miā, “Bonamute, minnyi. Fā nyi.”

Mfo nya ótēyi mē nkā, “Mba mfō ni betidi ba dīnyā kanyi kekleke fē bābo bāfe. Bāflā mā awu éle futufutu lā Lesamubi nāmā eto koto āsuā. ¹⁵ Nyasoo, bānyā lā Onanto eto lekakpome nāmā eto ānāmi

kesumu wā ketsyē ku kakōmi lā wā Disumuyo.

Itsyise nwā nsi lā lekankpome nāmā āsuā ebota mā disi lā wā ānāmi.

¹⁶ Kukpense nye utukue

esi āmbōle mā kulefe.

Nya kofe nye utefofo saa ensiembufi mā.

¹⁷ Itsyise Lesamubi nā nkpe lā lekankpome nāmā eto ntinti mfōo, ebōle mā ola, obe mā.

Wookpa mā ōyenko usuko kaka nkpe eto ntu bo laayifā lefe saa nkpe.

Nya Onanto tsya lōosi mā bināntu saa lā ānāmi.”

8

Lesamubi Nāmā Éfe Sitā Siamā Lā Lekpa Kuansele.

¹ Se Lesamubi nāmā dīfā sitā eto etinsa sia nti lā lekpa kuansele āsuā, ídi kanana lā kato itā fē lebombososo eto kutsyā.

² Nnya kamaa, nnyā Onanto eto batōnkpe ekuanse ba lānyā lā Onanto eto ānāmi, nya útā mā nkpatyaku nkuanse.

³ Nya Onanto eto otōnkpe bamba wā lēle sika sia eto dikplibi nā kafo baatonšē lufui kōnii, lēbo únyā lā leba nā āsuā bātā kedi oflo. Bātā wā lufui kpā bā ufi oko ku Onanto eto betidi ba kenke eto olatoto āsuā lā ufi utā kedi lā sika sia eto kedikētāko eto leba nā nīyā lā lekankpome nāmā oflo. ⁴ Se banlē lufui nāmā botonsā, ni kuyuā ko nlē boto kabō lā dikplibi nāmā kafo āko ku Onanto eto betidi eto olatoto eyē lā Onanto eto otōnkpe wā nīyā lā wā ānāmi eto ani isu Onanto oflo. ⁵ Lā nyamfo eto kamaa, Onanto eto otōnkpe āmā ālākā ute lā Disumuyo eto leba nāmā āsuā úfi úyisē lufui eto dikplibi nāmā nya úsā wā ókpo lā kaso āsuā. Se úyifo nkoo, nno se kato dikumi bembembe, nya kato léto ōsi, nya kaso dītinkā.

Onanto Eto Batōnkpe Bamā Éfe Mā Nkpatsyaku.

⁶ Mfō nya Onanto eto batōnkpe ekuanse ba nlē nkpatyaku dīmuā āsue bā beefā mā nkpatyaku bomā.

⁷ Onato eto otōnkpe tutē āmā éfe wā kakpatyaku. Lamfolamfo, etubankli ku ute wā létsyaka ku koto ābo ékpo lā kaso nya étonšē kawunsiā eto lekpa tsyāfā, nya eyi eto lekpa tsyāfā léto. Fē sefaa, semble kenke āto.

⁸ Nyamfo eto kamaa, Onanto eto otónkpe nuáfə tsya éfe wə kakpatsyaku. Nya lesa nə lele kótini kplə ko nle ute bunyə ləbɔ nya báto ko bákpe lə lekpo kəmiə. Nya lekpo eto ntu bomə eto lekpa tsyáfə léfiani kɔtɔ. ⁹ Nya akpe ku bebuki ba nkpe lə ntu bomə eto lekpa tsyáfə kenke díkpe. Nya ntu eto efue nnya ntəkə lə ntu bomə eto lekpa tsyáfə lébia.

¹⁰ Onanto eto otónkpe tsyáfə éfe wə kakpatsyaku. Mfó nya sefandebi kplə sityuə sia nle ute bunyə fe létə léfankli sityi kato sídufə lə ntu bo laabɔdi ku mbo ni ntuyifəyifə eto lekpa tsyáfə əsuə. ¹¹ Baakpo sefandebi siamə bə Kalokatakata. Ntu eto lekpa tsyáfə áfiani ntu bo nkpe kalo, nya betidi kpə bətsyuə díkpə itsyise bənə ntu bomə eso.

¹² Mfó nya otónkpe nale dífə wə kakpatsyaku. Ítə bə kofe eto lekpa tsyáfə, kofande eto lekpa tsyáfə ku befandebi eto lekpa tsyáfə, nnya ətsyuə saa eto diyənde eto lekpa tsyáfə áni. Lə nyaso ketsye ku diyi eto lekpasə nə laake eto lekpa tsyáfə áni.

¹³ Lə nyamfo eto kamaa, se minyə minlə bobə, nnyə kəlikpo kplə kutsyuə se kɔnlə bufunini kato fanlo, kafe katəyi ku ɔkɔɛ bembembe katəyi nkə, “Mbɔbɔɛ, mbɔbɔɛ, mbɔbɔɛ mətə betidi ba luubu besia lə kawunsiə lə lefe nə Onanto eto batónkpe fəfə itsyə ba luubu luufe mə nkpatsyaku ntsyə bomə.”

9

¹ Mfó Onanto eto otónkpe nɔnde dífe wə kakpatsyaku. Nya minyə sefandebi sityuə ditsyi kato síbə sɛsɔ lə kasɔ, nya bəfi ukpe kəmiə eto dibia nə lena sũ eto safui bətə se. ² Səsinu ukpe kəmiə eto dibia kplə nəmfo nya kuyuə ko nte fe ditəfenku əsuə kɔbɔ kutsyii, díti kofe eto ənəmi ku ko diyənde itə difule kenke lena sũ lə kuyuə ko ləbɔ kutsyi lə dikpəmbiə nəmə eso. ³ Bekpese áló bətsyi kuyuə komə əsuə bəbə bákpo lə kasɔ nya Onanto díte mə əsuəale fe bakpoe ba laata seka. ⁴ Bətəyi mə bənkə, bambiansə afanto nye seefa nye kuyi saa enso betidi ba Onanto díməntəkə mə leba lə mə nto. ⁵ Bətə bekpese bamə kusu bə bate betidi bamə

ohiə itə afa anɔ, fɛɛ banlo mə. Lə bata utidi, yeefi fe kanyi ka fuunyə lə okpoe ata utidi seka. ⁶ Lə afa anɔ nyamfo nti, bɔbɔɛ ukpe bə beekpe, fɛɛ bembunyə wə beekpe. Boola bə beekpe, fɛɛ ukpe ebutsyetsyi udu lə mə ɔflo.

⁷ Bekpese bamə eto ditsyəbi te fe batómli ba léto akpatsya itə lema bəkpɔ. Bəti mə akpakpa nnya lele sika sia eto akankpakpa lə mə esi. Nya mə ənəmi lele betidi eto ənəmi. ⁸ Mə disi eto sewɔni ekulə fe besio eto sele, nya mə anyi lele tsyata eto ale. ⁹ Nya bəfi asa ətsyuə nnya nte fe bitu eto awu nnya leeti ləkɔsibi bákpe. Kudu ko nle bɔbɔ ketsyi lə mə mbamba əsuə ale nkeke bo batómni ləənə kpə bo batómni nle bunə bantónko lə lema. ¹⁰ Bekpese bamfo kpé kəkə ku kabé bo laata fe okpoe eto ale, nya bankpe əsuəale lə mə kəkə əsuə bofo bufi keyifo utidi lesafimfi itə afa anɔ. ¹¹ Bakpé Oka wə nle seka budi lə mə əsuə. Wə ni otónkpe wə nsi lə ukpe eto dibia eto kenyə mfó. Wə diyə ni Abadon lə Sihibri əsuə. Nya lə Sigriki əsuə, Apolion eto kasɔ ni nwə laabiasə asa.

¹² Kanyinyənyə kplə tute ébubə káfe. Nyamfo eto kamaa, nnuə bamba si bələ bubə.

¹³ Nnya kama, nya Onanto eto otónkpe kuande dífə wə kakpatsyaku. Nya minɔ se ɔkɔɛ utsyuə ləbɔ utsyi lə sika sia eto Disumuyo eto leba nə nnyə lə Onanto eto ənəmi eto akpɔ ana nyamə əsuə. ¹⁴ ɔkɔɛ əmə átəyi Onanto eto otónkpe kuande əmə nkə, “Benyankli batónkpe ena ba bákpe bətsyə lə Ketukplə Frate ɔflo!” ¹⁵ Mfo báyankli batónkpe ena bamə. Bálɔ mə bətsyə nya bəmuə əsuə itə lebombosɔsɔ nəmə, diyi nənə, kofa komə ku lele nəmə bəmuə əsuə bətsyə lə balo kawunsiə eto betidi kenke eto lekpa tsyáfə.

¹⁶ Bətəyi mə bə bamamanyə ba nsi lə batómli dímuə əsuə bənyə itə lema bəkpɔ eto utu. Beyifo awo alofa ənuə. ¹⁷ Nya lə ənətətə eto kələkəkate eto bunyə əsuə, nnya batómli bamə ku mba nsi lə mə əsuə. Bakpe ləkɔsibi eto bitu eti awu nya nle buyənde fe ute eto ləsebi seka ku safir eto leba eto diyəndebi ku ətsyuə ləse

fe dikusemfɔ eto kasiako seka. Batɔmli bamə eto esi eyifo fe tsyata eto disi seka, nya ute kuyua ku ute ku etenkli eto aba nle bɔbɔ ketsyiko lə mə nnye. ¹⁸ Nya kanyinyənyə eto akpa ətsyə nyamfo, ini ute, kuyua ku ute eto leba nə ditsyi lə batɔmli bamfo eto nnye lelo kawunsie eto betidi eto lekpa tsyafə kenke. ¹⁹ Batɔmli eto əsuəale nyamfo ábɔ itsyi lə mə nnye ku mə kəkə əsuə. Nya mə kəkə eyifo fe bawa ku esi nnya beefi keyifo betidi asafimfi.

²⁰ Betidi fɛfɛ ba kenke dímenkpe eyɛ lə kanyi kamə əsuə, ménsinkle lə asa nnya mə kosate dífi ani béyifo eto busumu kama. Bénsinkli lə awɔnɔ bua, sika sia ku sika flubia, bitu sia, abambi ku eyi nnya báwoe, nnya ləənnə, laanye nye laanno eto busumu kama. ²¹ Bántsyi bawuninsə lə mə betidilolo, asabɔtəkanɔ, sɛsɔnɔdi ku mə kuyua əsuə.

10

Onanto Eto ɔtɔnkpe Lɛ Kukue Kɛkɛ Kutsyuə.

¹ Nnya kamaa, nnya Onanto eto ɔtɔnkpe kplɛ utsyuə wə lɛyifə utsyi kato úbə kasɔ. Okpe lə difule əsuə nya kələsensə letsyilama wə lə disi. Wə ənəmi lɛ buyənde fe kofe seka nya wə akpa nte fe ute eto ala nnya nɣə kasɔ. ² ɔlɛ kukue kɛkɛ kutsyuə ko básini lə kɔni. Úfi wə kodianikpa útəkə lə lekpo əsuə, nya úfi wə kəmənikpa útəkə lə kasɔ əsuə. ³ Mfo nya óto ɔkɔɛ bembembe fe tsyata seka. Nya se ófā nkoo, bánɔ bukumi sekuanse eto ɔkue kato. ⁴ Lefe nə mínɔ bukumi bomfoo, nla lə nwɔni asa nnya mínɔ ntsyə. Fɛɛ nno ɔkɔɛ utsyuə wə lɛbɔ utsyi kato lɛtɛyi nkə, “Ti akulasa nnya bukumi sekuanse siamə lɛtɛyi ətsyə, manwɔni nnya ətsyə.”

⁵ Ete mínɣə Onanto eto ɔtɔnkpe wə nɣə lə kasɔ ku lekpo əsuə lébesə wə kodian kato. ⁶ Nya óka ntamu lə Onanto wə nsi nkpə lefe saa, wə díyifo kato ku nnya nkpe kasɔ mfo ku asa nnya nkpe lə ke, lekpo ku asa nnya nkpe lə ni eto diyə əsuə ótɛyi nkə, “Lefe biasəbiasə saa ensibə. ⁷ Nya lə ɔtɔnkpe kuansele əmə efe wə kakpatsyaku koo, ete Onanto eto

ketsyue kulakula ka bábe letsya bətə wə bənyeləkətidi ba ni wə beyifoyifo ebubə itə.”

⁸ Lə nnya kamaa, ɔkɔɛ wə ditsyi kato dídinko mə etiki esi ótɛyi mə nkə, “Su afo kukue kɛkɛ ko básini bətsyə nkpe lə Onanto eto ɔtɔnkpe wə nɣə lə lekpo ku kasɔ əsuə eto kɔni.”

⁹ Mfó nya mínɣu ɔtɔnkpe əmə ɔflo nya míntɛyi wə minkə ufi kukue kɛkɛ komɛ utə mə. ɔtɛyi mə nkə, “Fə lə ayimi ko. Kɔkɛ kalo lə fə kafo, fɛɛ lə kenye kɔkɛ kamini fe bablo seka.”

¹⁰ Mmfo kukue kɛkɛ komə lə wə kɔni, nya míyimi ko, nya kɔkɛ kamuni fe bablo lə mə kenye. Fɛɛ lefe nə mímmiini ko mínlosə, kɔkɛ kalo lə mə kafo kəmiə.

¹¹ Lə nnya kamaa, ɔtɔnkpe əmə átɛyi mə nkə, “Ele bə esi abe Onanto eto Ditiki Sɛɛ nəmə letsya ətə ese kpə, betidi kpə, bele bele ku baka kpə.”

11

Onanto Ɔtə Bənyeləkətidi Inuə Ɔsuəale.

¹ Nyamfo eto kamaa, Onanto éfi uyi wə lele nwə beefi kesusu asa utə mə. Nya ótɛyi mə nkə, “Su esusu mə kedikətəkɔ ku leba nə əsuə bətə kedi ku lə akla betidi ba nle busumu lə kedikətəkɔ mfó. ² Fɛɛ mensusu diyə nəmə eto lekpaɔ, itsyise béfi mfo bətə mba lenni Yudafo. Mə ləəbə botaka kənyə lə umə kenke əmə əsuə itə afa fosi ana afa ənuə. ³ Mootsyese mə badansie inuə ba lɔkɛ lə nkumfia əsuə babé mə Ditiki Sɛɛ nəmə letsya itə eyi kəkpi alofa ənuə awosi akua (1,260) nyamfó.”

⁴ Bənyeləkətidi inuə bamfo ni nnuəbi eto eyi ənuə ku kakandiɛyi inuə nnya nɣə lə kawunsie eto Onamute eto ənəmi nɛ.

⁵ Lə utsyuə ala nkə weeyifo mə kabuaa, ute aabɔ ketsyi lə mə nnye katsyləsə mə. Nyaso utidi wə ke laala nkə weeyifo mə kabuaa, kusu komfo əsuə bɔɔyɛ balo wə nɛ. ⁶ Bakpe əsuəale bafo ɔsɔmi kusu buti bə woanni lefe nə banle Onanto eto Ditiki Sɛɛ nəmə letsya bobɛ. Bakpe əsuəale tsya lə etubiə kenke əsuə nya bootə bə ntu bomə fiani kɔtɔ. Bakpe əsuəale tsya bə kanyinyənyə ate ate bə lə

kawunsiə kenke əsuə lə lefe nə kee baala əsuə.

⁷ Lefe nə ke babé Onanto eto Ditiki Sɛɛ nəmə letsya balosəə, ubutubuki kplɛ wə lɛbɔ utsyi lə dikpembɪə kplɛ nəmə ubəə, ebɔkprɔnko mə utəkə mə kato olo mə. ⁸ Mə əsuə eto sinə kpenkpe siamə ebolabelə obia lə umənkplɛ əmə bətəkə diye kulakula bə Egipte nye Sodom eto obia. Mfo básɔ mə Onamute lə uyikabie əsuə nɛ. ⁹ Lə eyi ətsyə ku kutsyə əsuəə, betidi ebutsyi ese saa ese, nɛ saa nɛ, bele tɛyitɛyi saa beletɛyitɛyi ku kawunsiə eto betidi ba tã bəbə babe mə bakɔ nya bəmbɔtɔnɔ bə hebiəkə mə. ¹⁰ Nya kaawunsiə eto betidi ebunyə disuəyua lə betidi inuə bamfo eto ukpe eso. Booto keyudu, bətə bətsyua asa, itsyise Onanto eto bənyeləkətidi inuə bamfo ekpe esoo, lə kanyi kpə ka bənə baboko betidi əsuə eso.

¹¹ Lə eyi ətsyə ku kutsyə kama, ufiebi wə ləətə nkpə ditsyi Onanto ɔflo əbə údufə lə mə nya bətaka bənyə bəbə nkpə! Sikpi əmuə mba kenke dɪnyə mə tinti. ¹² Nnya kamaa, bənyeləkətidi inuə bamə áno ɔkɔɛ utsyua wə lɛbɔ útsyi kato wə letɛyi mə nkə, “Bibə kato mfo!” Kase mə balo nɪyə banɛ mə bobee, bédufə lə lɛsɔmiloku əsuə nya ditsyi mə disuko kato.

¹³ Lə lefe nəmfo əsuə tututuu, kasɔ étinkə kekleke nya umə eto lekpafošile léba lékpo kasɔ muɛmuɛmuɛ, nya betidi akpi akuanse díkpe. Sikpi əmuə betidi fɛfɛ bamə nya bátɛsə Onanto wə nkpe kato eto diye!

¹⁴ Kanyinyənyə nuəfə ébubəkəfe, fɛɛ kətsyəfə teke kama ɛɛ bubə kitikpo.

Béfe Kakpatsyaku Kuansele.

¹⁵ Lə nnya kamaa, Onanto eto ɔtɔnkpe kuansele éfe wə kakpatsyaku, nya míno kakɔɛ bembembe lə kato ka nɛ bətɛyi nkə,

“Kawunsiə kamfo eto sekakedikɔ áfiani Boanto Onanto ku Wə Nwə Bákpo Ǿhile Bətsyə eto kale,

nya wuudi seka idu manlo isu manlo!”

¹⁶ Mfo əmə nya beninə fosi ənuə ena ba nsi lə Onanto eto ənəmi lə mə akankpome

əsuə lékpo kasɔ bəfusə ənəmi nya bátɛsə Onanto ¹⁷ banɛ bətɛyi bənkə,

“Bonamute wə ni əsuəalenya kenke, wə nkpe nya ɔkɛ!

Boasɔ fə ani,

itsyise éfi fə əsuəale kplɛ nyamə nya fétsyiko seka buɔdi.

¹⁸ Kafo ányi betidi ba dímamfo fə báno.

Lefe nə ele bə ləkə fə lɛblɔfi ate eboyo.

Lefe nə ele bə bakprɔnko bekpenkpe lekpo eboyo.

Lefe nəmə eboyo bə lə afo fə bənyeləkətidi ba ni fə beyifoyifo, bamə kayo sɛɛ,

ku fə betidi kenke ba nkpe dibu itə fə, bakplɛnyə ku betidi wuwue ta kenke.

Nya lefe eboyo bə lə atsyɔɔsə betidi bua ba lélo fə betidi lə kawunsiə.”

¹⁹ Básini Onanto eto kedikətəkɔ kenke ka kato, nya mínyə kənyeklekle eto lelaka nəmə mfó. Nya difule léto ɔsi dínyə ute ku kudu kplɛ. Kato ékumi nya kasɔ dítingə nya etubankli kplɛ kpə lélo.

12

Usio Ku Kola Komə.

¹ Mfo nya ayanisa ətsyua díləkə əsuə éte lə difule əsuə. Usio utsyua wə nkpe awu nnya nte fe kofe seka, díləkə əsuə óte. Ómankli kofande uńyə nya lekankpakpa nə béfi lefo befandebi binuə bəyifo nti wə lə disi. ² Usio əmə lə kafo. Kafo kamə lə wə bunə, nya se kafo nɛ wə bunə esoo, úkafa bembembe. ³ Ekpinsa bamba esi ɛbɔ lə difule bio! Owa kplɛ wə nkpe sikpi, lɛɛ, nkpe esi akuanse ku akpe lefosi, nya wə disi saa ntsyi lekankpakpa tsya lɛbɔ. ⁴ Úfi wə uke únə befandebi eto lekpa tsyəfə utsyiko difule nəmə əsuə kato ókpo lə kasɔ əsuə. Nnya kamaa, ótaka uńyə lə usio əmə eto setɔ nkə lə ole ubi əmə koo, lə umuə wə ɔmini. ⁵ Nya usio əmə léle osaibi, wə luudi seka lə kawunsiə kenke əsuə, ku situ eto oka eto uyi. Fɛɛ Onanto eto Lɛwɔnɔ étsyi ubi əmə údunko mlə úsuko Onanto ku wə lekankpome nəmə ɔflo. ⁶ Usio əmə étsyetsyi úsu mfim nti kaka Onanto lélo kəsiəkɔ utsyə wə, kaka bɔɔɛ wə ola itə

eyi kɔkpi kɔni eyi alofa ɛnuɛ eyi fosiakua (1,260).

⁷ Mfo nya lema díbɛ lɛ kato. Nya Onanto eto ɔtɔnkpe ninɛ kenke wɛ baakpo Mikael letɔnko Onanto eto batɔnkpe bátaka lema lɛ owa kplɛ ku wɛ batɔnkpe bamɛ ɛsuɛ nya batsyaka lema. ⁸ Bɛtɛkɛ owa kplɛ ku wɛ batɔnkpe bamɛ kato, nya bénsitɛ wɛ ku wɛ batɔnkpe bamɛ kusu bɛ bɛsiɛ lɛ kato mfó bio. ⁹ Bála owa kplɛ ɛmɛ bɛlɛkɛ lɛ kato mfó. Wɛ ni owa koko kplɛ ɛmɛ baakpo olo ɛmɛ nye Obonsam nɛ, wɛ lɛwɛ kawunsiɛ kenke okpe nɛ. Nya bála wɛ ku wɛ batɔnkpe kenke bátseyese kasɔ mfo.

¹⁰ Nyamfo eto kamaa, nya mínɔ ɔkɔɛ kplɛ utsyuɛ lɛ kato nɛ bɔtɛyi nkɛ, “Mɔmɔɔ, Onanto eto bofokɛtɛ utidi ebubɛ!

Onanto eto ɛsuɛale ku sekadidi ebubɛ.

Wuulɛkɛ wɛ Nwɛ Onanto Lékpɔ Ɔhile Utsyɛ eto ɛsuɛale ote.

Itsyise bɛlɛkɛ nwɛ díkala bo bayimi kenye ketsye ku kakɔmi kɛtɛ Onanto bátɔ bákpe itsyi kato.

¹¹ Bɛtɛkɛ wɛ kato ɛye lɛ

Lesamubi nɛmɛ eto kɔtɔ ku ɔnukualetiki nnya ɛsuɛ bábe let-sya.

Itsyise bátɔnɔ faa bɛ bookpe nya béfi mɛ nkɛpɛ bɛtɛ fe keditɛtɛ seka.

¹² Nyaso binyɛ disuɛyɛ mimba nkpe kato mfo!

Fɛɛ mɛtɛtɛ kasɔ ku lekpo mbɔbɔɛ! Itsyise Obonsam áyifɛ úbɛ mi ɔflo ku leblofi.

Itsyise uyi nkɛ lefe sɛkɛ hã dibu itɛ wɛ.”

¹³ Se owa kplɛ ɛmɛ dínyɛ utsyɛ lekpo nkɛ bála wɛ bátɔ bakpe lɛ kasɔ mfó, ɔti usio wɛ léle osaibi ɛmɛ kama. ¹⁴ Nya béfi kɔlikpo eto mbaba kplɛ nuɛ bɛtɛ wɛ lɛ ufunini usu kaka wɔɔkɛ lɛ mfiminti kaka bɔɔlɛ wɛ ola itɛ alɛ ɛtsyɛ ku kutsyɛ bɛ lɛ ɔbɔ ofe lɛ owa kplɛ ɛmɛ eto ani. ¹⁵ Lɛ nnya kamaa, owa kplɛ ɛmɛ ala ntu kpenkpenkpe ntsyuɛ bɛ lɛ bɔbɔdi fe ketu kplɛ busu butsyi usio ɛmɛ budunko. ¹⁶ Fɛɛ kasɔ áfo kɛtɛ usio ɛmɛ nya kéminkli kenye kámini ntu boɛ kenke

owa kplɛ ɛmɛ léla. ¹⁷ Ete owa kplɛ ɛmɛ dínyɛ ɔblo keklege ókpɛ usio ɛmɛ, nya údu úsu nkɛ weesu ɔkpɔnko usio ɛmɛ eto befluflu ba díbu ba leetsyue Onanto eto etiki koto nya báfo ɔnukuale wɛ bɛlɛkɛ bate mɛ lɛ Yesu ɛsuɛ bánɔ. ¹⁸ Nya owa kplɛ ɛmɛ dínyɛ lɛ lekpo kenye mfó.

13

Yohanes Ɛnyɛ Bebutubuki Bua Inuɛ.

¹ Nyamfo eto kamaa, nnyɛ ubutubuki utsyuɛ nɛ bɔbɔ ketsyi lekpo kɛmiɛ. Okpe esi akuanse ku aakpe lefosi. Lɛɛkpɛ saa tsyi lekankpakpa. Nya báwɔni mbusiotiki nnya ɛnyɛ lɛ Onanto ɛsuɛ bɛtɛkɛ lɛ wɛ disi saa ɛsuɛ. ² Ubutubuki ɛmɛ ale ɔkplɛle, nya wɛ akpa te fe ukiti eto ale, nya wɛ kenye te fe tsyata eto kale. Owa kplɛ ɛmɛ éfi wɛ kosate eto ɛsuɛale, wɛ lekankpɔmɛ ku wɛ sekadidi eto ɛsuɛale kplɛ nyamɛ útɛ ubuki ɛmfɔ. ³ Ubutubuki ɛmɛ eto disi lɔni te fenkɛ léfo dikpɛmfabe keklege ditsyuɛ, fɛɛ lefabe nɛmɛ ébukpe. Nyamfo éyifo kawunsiɛ eto betidi kenke naa, nya bɛtɛkɛko ubutubuki ɛmɛ kama. ⁴ Betidi ɛsumu owa kplɛ ɛmɛ, itsyise kúfi ko ɛsuɛale kútɛ ubutubuki ɛmfɔ. Bémusu ubuki ɛmɛ bátɛyi bɛnkɛ, “Owoe nte fe ubutubuki ɛmfɔ? Nya owoe lofo wɛ bɔkpɔnko?”

⁵ Bɛtɛ ubutubuki ɛmɛ ɛsuɛale údi emutiki nya lɛ Onanto ɛsuɛ, nya ditɛ únyɛ ɛsuɛale itɛ afa fosi ana afa ɛnuɛ.

⁶ Útsyiko Onanto eto diye, wɛ kɛsiɛkɔ ku betidi ba kenke nsi lɛ wɛ ɔflo kato bukudi.

⁷ Bɛtɛ wɛ kusu bɛ ɔkpɔnko Onanto eto betidi lɛ utɛkɛ mɛ kato, nya besi bɛtɛ wɛ ɛsuɛale lɛ ese saa ese, betidi saa betidi, bele saa bele ku kafo saa kafo ɛsuɛ. ⁸ Nya betidi ba kenke nsi lɛ kasɔ mfo ebusumu wɛ enso betidi ba hã eto aye báwɔni fɛ bɛyifo kawunsiɛ bákpe lɛ nkɛpɛ eto kukue ko ni Lesamubi nɛ bálo eto bale.

⁹ Nwɛ ato nkpe, lɛ ɔnɔ.

¹⁰ Utidi wɛ ele bɛ bɛmuɛ, boomuɛ wɛ.

Nya nwɛ tsya ele bɛ balo ku lesiabi tsyaa, ele bɛ balo wɛ nko.

Nyamfo esoo, mi Onanto eto betidi, ele bɛ biɛnyɛ keklege lɛ kanyinyɛnyɛ ɛsuɛ nya lɛ bidi ɔnukuale bitɛ wɛ.

11 Mfo minsi mínyə ubutubuki bua bamba wə ləbɔ utsyi kasɔ. Ukə aakpɛ ənuə lə disi fe lekposubi eto ale, fɛɛ údi etiki fe owa kplɛ əmə seka. 12 Ófo əsuəale kplɛ nnya nkpe wə utsyiko lə utute əmə ɔflo, nya úyifo nnya keyifo lə wə ənəmi. Útə nkə betidi ba nsi kasɔ mfo ku ke betidi kenke lə besumu ubutubuki bua tute əmə wə bətəkə dikpempfabe kekleke fɛ díkəkpə. 13 Ubutubuki nuəfə əmfo éyifo ayanisa kplɛ. Útə ute kulaa tsya ábɔ utsyi kato úbə kasɔ lə betidi ba kenke eto ənəmi.

14 Ɔwɛ betidi ba kenke nsi lə kasɔ lə ayanisa nnya bətə wə kusu bə uyifo lə ubutubuki tute eto ənəmi eso. Ubuki əmə átɛyi kawunsiə eto betidi nkə bato ubutubuki bua wə eto disi bətəkə lefabe ku lesiabi fɛ ɔkɛ nkpe eto ditsyabi lə befi bakpe wə dibu. 15 Bətə bə ubutubuki bua nuəfə əmə nkpe əsuəale mfoo, wɔnɔ nkpe okpo lə ubukitonto tute əmə əsuə bə lə ofo etiki budi nya lə utə lə balo betidi ba kenke lembusumu wə.

16 Ubutubuki əmə ətə nkə bətəkə betidi ba kenke, betidi wuəwue ku beninə, batabinyə ku bakombo, ndomufɔ ku mba nsi lə mə əsuə əsuə leba lə mə kodiani lee lə mə nto. 17 Kuutsyuə saa embofo lesa bote lee oya lə bəntəkə wə leba nəmfo, ini ubutubuki bua əmə eto diye nye leklabi nə nyə itə wə diye.

18 Ditiki nəmfo ato itə kobetete. Utsyuə saa wə laanɔ asa kasɔ bu ubutubuki bua eto leklabi nəmfo obe. Itsyise leklambi nəmfo nýə ditə utidi eto diye. Ni leklabi ni alofa akua awosi akua akua (666).

14

Yohanes Ɔnyə Lesamubi Ku Wə Betidi.

1 Nyamfo eto kamaa, nnyə Lesamubi nəmə se dinyə lə Sion eto kɔtini əsuə. Nnyə betidi akpi kolofa awosi ana ana (144,000) ba eto nto bawɔni wə diye ku wə Antə əmə eto diye bətəkə, nya bənyə wə lə akɔ. 2 Ete míno ɔkɔɛ utsyuə wə ditsyi kato fe ntu bo nle boto lə ketsyue kplɛ nye ofamfa seka bembembe. Ɔkɔɛ wə míno esi ole fe betidi nle kasanku bɔsɔ. 3 Betidi akpi kolofa awosi ana ana bamə nýə lə lekankpome nəmə ɔflo, asa ana nya nsi nkpe ku beninə bamə. Balɛ kusə fofɔ

ko mə hã lekase busə. Lə betidi kenke ntii, mə hã ni mba dinyə bofo nɛ. 4 Mə ni basani ba lele mə əsuə kenke betsyiko lə sɛsɔnɔdi əsuə. Mə ni mba dítekəko Lesamubi nəmə kaka ke lentɔ. Mə disi báfo kayo nɛ lə betidi nti nya mə ni betidi tute ba befi bətə Onanto ku Lesamubi nəmə nɛ. 5 Bantɛyi tɔ sidia bənyə, nya bənyə tɔ kabua saa lə mə əsuə bənyə.

Yohanes Ɔnyə Kato Eto Batɔnkpe Itsyə Bətsyuə.

6 Nyamfo eto kamaa, nnyə Onanto eto ɔtɔnkpe bamba utsyuə wə nle bufunini kabe kato fanlofanlo ku nkpe manlo eto Ditiki Sɛɛ nəmə itə betidi ba nkpe kasɔ eto lekpaake saa, ese saa, bele saa ku nso saa nso. 7 Ófá ɔtɛyi nkə, “Bibu Onanto lə bɛtɛsə wə sɛkplɛ siamə! Itsyise lefe éboyo bə okponko kawunsiə kenke lekpo. Bisumu wəə diyifo kato ku kasɔ, lekpo ku ntu bo laayifə saa eto okle!”

8 Onato eto ɔtɔnkpe nuəfə ətəkəko utute nya ɔnlɛ bɔtɛyi nkə, “Oba o-o! Babilonia wə lefo diye əmə aba sitinti! Útə betidi kenke ba díkpe nte eyɛ lə mə sɛsɔnɔdidi eto lebuə əsuə əkpə nte fe bunə bənə mu bəkpə!”

9 Onanto eto ɔtɔnkpe tsyafə ətəkəko betute inuə kama nya ɔnlɛ bofa bembembe kateyi nkə, “Utsyuə saa ke lusumu ubutubuki əmə ku wə awesa nyamə nya utə bətəkə leba lə wə kato nye lə wə kɔni, 10 ebunə Onanto eto ləblɔfi ku wə lefonyi kekleke nəmə fe nte bo nkpe ale lekɔbetɔ nə bɛfi bákpo lə wə ləblɔfi əsuə! Boofi ute ku ute eto leba bətəkə mba diyifo nyamfo bənyə kanyi lə Onanto eto batɔnkpe kenke ku Lesamubi nəmə eto ənəmi. 11 Ute wə nle mə botonsə eto kuyuə ko nle bɔbɔ ketsyi lə kanyinyənyə kame əsuə ebukabe kato idu manlo isu manlo. Nya lefe saa, ketsye ku kakɔmii, betidi ba dísumu ubutubuki əmə ku wə awesa ku mba əsuə wə diye eto leba ntəkə embɔkɛ diyuə kulefe.

12 “Nyamfo lɛ bote nkə mba ni Onanto eto betidi nya beetsyue Onanto eto etiki koto nya báfo Yesu banɔ, nýə kekleke lə mə kanyinyənyə əsuə.”

13 Nya míno ɔkɔɛ utsyuə kato ɔnlɛ bɔtɛyi nkə, “Wɔni nyamfo ətsyə bə idu

mómó entóó, bákpo betidi ba diyifo bani ku Bonamute fə békpe atsyó!" Nya Ləwónó nəmə léfo lə nnya əsuə nkə, "Ee, bootsyə ónwé lə mə nyifo əsuə. Nya boonyə mə kayofofó."

Kawunsia Eto Bekuénke Eto Lefodife Eboyo.

¹⁴ Nnya kamaa, nnyə asómiloku flubia ətsyuə, nnya əsuə lele utidi eto ditsyəbi nsi. Úti sika eto lekankprakpa lə disi nya ónlé səyikpəbe sia nkpe kobe lə kóni. ¹⁵ Mfó nya ótónkpe bamba utsyuə ləbó utsyi lə Disumuyo nəmə kafo nya ófā bembembe ótsyese nwə nsi lə asómiloku nyamə əsuə ótəyi nkə, "Bike biamə lefodife éboyo, nyaso fi fə səyikpəbe lə afodi bidike biamə itsyise kasó eto bidike biamə eboyo lefodife!" ¹⁶ Nya nwə nsi lə lesómiloku nəmə əsuə ləwunya wə səyikpəbe siamə ofia nya ófodi kawunsia eto bəkuénke biamə kenke.

¹⁷ Nnya kama, nnyə Onanto eto ótónkpe bamba wə ləbó utsyi Onanto eto kedikətəkó, nya wə tsya nlé səyikpəbe sia nkpe kobe.

¹⁸ Nya Onanto eto ótónkpe bamba tsya wə nsi lə ute eto kénye, ləbó utsyi kedikətəkó eto leba mfó úbə. Ótónkpe əmfó áfā ku ókəe bembembe ótəyi ótónkpe wə nlé səyikpəbe nkə, "Fi fə səyikpəbe sia nkpe kobe lə alé nte eto eyibibi nnya nkpe lə kawunsia eto ókpo əmə kafo, itsyise eyibibi nyamə ebobe itə bələ."

¹⁹ Nyaso Onanto eto ótónkpe əmə awunya wə səyikpəbe siamə ofia nya ólé ebibi nyamə lə kawunsia kenke ókpo lə kaka bəəkə eyibibi eto ntu kakpo ka ni Onanto eto ləblófi kplé nəmə əsuə. ²⁰ Nya béké eyibibi nyamə lə kaka əsuə beeke eyibibi eto ntu kakpo əmə lə uməmflo, nya kótó ləbó kóbódi fe esunkpo lofa ənu sōō lə dikuləbi əsuə nya kotsyo tsya fe akpa anó.

15

Onanto Eto Batónkpe Bətsyuə Ənə Kanyinyənyə Fəfə Báboko.

¹ Nyamfo eto kamaa, nsi nnyə ənyəsa kplé bamba kato nnya díyifo ənyəsa nnya ləkə ale. Nnyə Onanto eto batónkpe ekuanse ba ləkəbe kanyinyənyə akuanse fəfə banlé, itsyise nnya díləkə Onanto eto ləblófi fəfə éte nɛ.

² Nya mínyə lesa nə nte fe ahuhəe eto lekpo nnya letsyaka ku nte wə ləse hee. Nnyə betidi ba tsya díləkə ubutubuki bua əmə ku wə asawenwe nyamə ku nwə eto diyee, aklansa díləkə éte. Bənyə lə ahuhəe eto lekpo nəmə nya banlé kasanku ka Onanto díte mə. ³ Nya banlé Moses, Onanto eto uyifoyifo ku Lesamubi nəmə eto kusə busə katəyi bənkə, "Bonamute Onanto, Əsuəalenyə Kenke, ntsyə fə eyifosa ləmə iyifo yanii mmə! Əse nnya kenke eto Oka, nya fə asayifoyifo ləfló nya fə etiki diyifo ónukualé.

⁴ Owəe lofo buńyə fə lə ənəmi nya wəmbote fə sikpi, O Bonamute, nya wembufi atəsə utə fə dinye? Itsyise fə hā diyifo kənkə, nya kawunsia eto betidi kenke luubə bətə fə dibu. Itsyise bələkə fə asase yifoyifo bate utsyuə saa ənyə."

⁵ Lə nyamfo eto kamaa, nnyə se Kedikətəkó lə kato ku kaka ni Kəkənkəkó Kenke lə mfó ləsinini nte. ⁶ Nya Onanto eto batónkpe ekuanse ba nlé kanyinyənyə akuanse nyamə ləbó bətsyi lə Disumuyo nəmə. Bakpe awu flubia nya nlé buyənde nya bəfi sika sia eto kekue bákəle mə akəesi. ⁷ Mfo nya asa ana nyamə nsi nkpe eto óni dífi sika sia eto ekplibi akuanse nnya díyi ku Onanto wə nsi nkpe manlo manlo eto ləblófi útə batónkpe ekuanse bamə. ⁸ Nya kuyuə ko ləbó kutsyi lə Onanto eto diyənde ku əsuəale nyamə diyi Disumuyo nəmə kenke, nya kuutsyuə saa mamfo Disumuyo nəmə budufə ese lefe nə efimbi akuanse nya batónkpe ekuanse bamə ləbokodibə éfe.

16

Bawuninsə Onanto Eto Ləblófi Eto Əkpe Ekuanse Nyamə Bákpo Lə Kawunsia.

¹ Mfó minó ókəe bembembe utsyuə ləbó utsyi Disumuyo nlé batónkpe ekuanse

bamə nle bətəyi nkə, “Bisu bəwuninsə Onanto eto ləbłofi eto ekpə ekuanse nyamə bekpo lə kawunsiə əsuə!”

² Onanto eto ɔtɔnkpe tutə əmə esu ɔwuninsə wə ɔkpə əmə okpo lə kawunsiə əsuə. Nyamfo ətə bə afabe nya nkpe kənyə ale, leefi, abɔ ekpo lə mba ubutubuki əmə eto leba ntəkə ku mba disumu wə awenwesa.

³ Nya ɔtɔnkpe nuəfə ləwuninsə wə ɔkpə ókpɔ lə lekpo əsuə, nya ntu bomə letsyi bɔwuninsə bofiani fe betidi kpenkpe eto kɔtɔ seka, itə bə asa nnya nkpe nkpə lə lekpo nəmə kenke ekpe.

⁴ Nya ɔtɔnkpe tsyəfə ləwuninsə wə ɔkpə ókpɔ lə ntu ku etubiə kenke əsuə nya nyamble léfiani kɔtɔ. ⁵ Mfo mínɔ se ɔtɔnkpe wə laabe ntu lətəyi nkə,

“O ɔkənkenyə, fəə nsi nkpə idu taa kokolefe ke,
fə akpokponkpo kenke aayə lə kusu tsyɔntsyɔ əsuə lo!

⁶ Betidi bamfo ákpɔ fə betidi ku fə bənyələkətidi eto kɔtɔ kasɔ.
Nyaso fətə mə kɔtɔ fə bənə nɛ.
Kotonənə komfo əńyə kutə mə tinti!”

⁷ Mfo mínɔ ɔkɔɛ ləbɔ utsyi Onanto eto kedikətəkɔ eto leba əsuə nle bətəyi nkə, “Bonamute Onanto, Ɖsuəalenyə Kenke! Fə lekpokponkpo yə lə kɔtsyɔntsyɔsu ku lə ɔnukualə əsuə.”

⁸ Nyamfo eto kamaa, Onanto eto ɔtɔnkpe nale áwuninsə nnya nkpe lə wə ɔkpə əsuə ókpɔ lə kofe eto ənəmi əsuə nya Onanto ditə ko əsuəale nkə otonsə betidi ku ko utefofo. ⁹ Ute eto əsuəale átonsə mə nya békudi Onanto eto diye. Onanto kpé əsuəale lə kanyi kamfo əsuə, fəə báni bə bəmbɔtsyi bawuninsə lə mə abua əsuə batəsə wə səkplə.

¹⁰ Ɖtɔnkpe nɔnde əmə áwuninsə nnya nkpe lə wə ɔkpə mə əsuə ókpɔ lə ubutubuki bua əmə eto lekankpome əsuə. Kale ko léna lə ubutubuki əmə eto sekakedikɔ kenke nya betidi ləyimi anyi lə kanyi ka banlə bunyə eso. ¹¹ Nya betidi bamə díkudi Onanto wə nkpe kato lə kanyi ka banlə bunyə lə afabe nyamə eso. Tsyaa, báni bə bəmbɔtsyi bawuninsə lə mə abua əsuə.

¹² Nyamfo eto kamaa, Onanto eto ɔtɔnkpe kuande əmə áwuninsə asa nnya nkpe lə wə ɔkpə əsuə ókpɔ lə Ketukplə Frate əsuə. Ketu kamə ákpɔ kətə baka ba ditsyi kofekatokɔ kusu lə bayə bafe.

¹³ Mfó nya mínɔ awɔnɔ bua ətsyə nnya nte fe asasa ləbɔ itsyi lə owa kplə əmə, ubutubuki bua əmə ku bidiabidia eto unyələkətidi əmə eto nnyɛ.

¹⁴ Beyifo awɔnɔ bua nnya leeyifo ayanisa. Awɔnɔ bua etsyə nyamfo leesu kakpadi kawunsiə eto baka kakɔ itə lema bɔkpɔ lə Boanto Onato, Ɖsuəalenyə Kenke əmə, eto Diyi Kplə nəmə əsuə.

¹⁵ “Bənɔ! Muubə fe uyu seka! Disuəyua itə nwə luutəkə ənə nya umuə əsuə utsyə ku wə awu bikelələ wəmbɔyɛ leyaleya okpe wə əsuə kofani lə betidi nti.”

¹⁶ Mfó nya awɔnɔ bua nyamə lékpa baka bamə bətsyə lə kaka baakpo Armagedon lə Hebri eto sele əsuə.

¹⁷ Nya Onanto eto ɔtɔnkpe kuansele əmə ləwuninsə nya nkpe lə wə ɔkpə əmə kafo okpo lə difule əsuə. Ete ɔkɔɛ kplə utsyua ləbɔ utsyi lə lekankpome nə nte lə Disumuyo nəmə nle bətəyi nkə, “Elo o-o!”

¹⁸ Mfó, difule ko ditsyiko ɔsi boto, kafa kekumi nya kasɔ ditinkə kekleke. Kasɔ butinkə kamfo eto okle məmbə tɔ kənyə idu lə kawunsiə eto kasɔ ketsyikokɔ. ¹⁹ Umənkplə əmə ába lə akpa ətsyə, nya ese ese eto kəmənkplə léba. Onanto ákloma Babilonia kplə nya utə únə nte útsyiko lə wə ləkəbe nəmə kafo wə ləbłofi nəmə eto nte. ²⁰ Nsɔ bo ntu letsyilama kenke ánya vi, nya atini kenke tsya lénya. ²¹ Etubankli kplə kplə fe nkedibo awosi anɔ seka áni itsyi kato ibə eblə betidi. Mə dikudi Onanto ɛyɛ lə etubankli nyamə eto kənyə ale əme eso.

17

Onanto Ebunə Ɖsɔnɔdi Ninə Kenke Koto.

¹ Mfo batɔnkpe ekuanse bamə eto ɔni wə nle kakpə ekuanse dibə ɔtəyi mɛ nkə, “Bə lə nte fə kase boonə ɔsɔnɔdi koto. Uyifo umənkplə wə bato bənyənsə lə ntu bɔdibɔdi kpə ɔflɔ. ² Nya kawunsiə eto baka laa labe ko wə fe kase utsyua leesu ɔsɔnɔdi ɔflɔ, nya kawunsiə eto betidi eto

le bua buuyifo te fe kase bəənə nte kekpe seka.”

³ Ləwəŋə nəmə əsiə lə mə əsuə nya ɔtəŋkpe əmə lékpa mə úsu ko mfiminti. Mfó minyə usio utsyuə nsi lə ubutubuki sia utsyuə wə aye nya báwəni bətəkə lə ubuki əmə əsuə kenke diyifo aka itə Onanto. Ubuki əmə kpe esi akuanse ku akpe lefosi. ⁴ Usio əmə kpe awu nya diyifo tūū asiasia kprakpa akpa nya baləkəsə wə ku sika sia ku aba ku atsyabi nya lefo koya nya ɔnlə sika sia eto kəpo lə kəni ko diyi ku asa nnya laanə bobə ku asinsa únyə utsyiko lə wə səsəŋdidi əsuə. ⁵ Bawəni ləkulaye bətəkə lə wə kato nə eto kasə ni bənkə

Uməŋkplə Babilonia,
Ɔsəŋdi kenke eto ambe
ku asa nnya beekisi lə kawunsiə eto
ambe.

⁶ Nya minyə usio əmə mfo wə dikpə nte ku Onanto eto betidi eto kəɔɔ ko únə ku mba bálo eto kəɔɔ itsyise bətəkəko Yesu kama eso. Se minyə wəə, iyifo mə yanii tinti. ⁷ Mfo nya ɔtəŋkpe əmə létəmə nkə, “Besə iyifo fə yanii mə? Muuləkə akulasa nya nkpe lə usio əmfə ku ubutubuki esi akuanse ku aakpe lefo wə əsuə unsi nte fə. ⁸ Ubutubuki əmfə ébusiə nkpə únyə, fəə unsisi. Ola nkə eni lə ɔbɔ utsyi lə ukpe eto dibiyə kplə nəmə kafə udu, nya lə bátsyləsə wə. Betidi ba disiyə lə kawunsiə ba eto aye báwəni bakpe lə nkpə eto kukue fə Onanto diyifo kawunsiə, yuuyifo mə naa lə bənyə ubutubuki əmə. Itsyise úsiə nkpə únyəə, fə unsibə, nya usi wuubə bio.

⁹ “Nyamfo ahiā itə kobə ku kasəŋə. Esi akuanse nyamə nyə itə atini akuanse nya əsuə usio əmə ləəsiə. Beyifo baka ekuanse tsya. ¹⁰ Baka ənə bamə ébusiə nkpə bənyə, ɔni si lə lekpəmə, nya ɔfəfə məmbə tɔ. Lə ubəə, lefe kliminti hā ete wuusiə. ¹¹ Nya ubutubuki wə dísiə nkpə ibə efe fə unsisii, wə kosate eyifo oka flamflale wə ni ekuanse bamə eto ɔni wə bantəɔ katsyləsəkə.

¹² “Aakpe lefosi nya fənyəə, eyifo baka lefosi ba eto sekadidi fe dimanyo tɔ. Fəə bootə mə kusu bedi seka itə lebombosəɔ ləni ku ubutubuki əmə. ¹³ Nsusu bəni ete nkpe baka lefosi bamə, nya boofi

mə əsuəale ku mə kənyəbusiə bətə ubutubuki əmə. ¹⁴ Bəɔkprəŋko Lesamubi nəmə ku wə betidi ba bákpadí, ba uləkə, mba léfo wə bəŋə ntəkəkə wə, ebutəkə mə kato, itsyise wə ni banamute eto Onamute, ku baka eto oka.”

¹⁵ Ɔtəŋkpe əmə tsya ateyi mə nkə, “Ntu bo fənyə bo əsuə ɔtsyeto əmə nsi, eyifo ese ese, betidi betidi, nle nle ku bele bele. ¹⁶ Aakpe lefosi nyamə fənyə ku ubutubuki əmə, ebukisi ɔtsyetoŋyə əmə. Bəɔlə lesa saa nə nte wə bafo, usiyə leyaleya. Bəɔyimi wə əsuə eto sinə nya bootənsə sinə sia dibu ku ute. ¹⁷ Itsyise Onanto éfi nyamfo okpe mə lə utu kəmiə nkə lə beyifo lesa nə wə ala əsuə. Nya útə nkə beyifo bani lə befi mə sekadidi bətə ubutubuki əmə, isu ese lefe nə Onanto eto etiki luubə itə ¹⁸ usio wə fənyə mfo, eyifo uməŋkplə wə nle seka budi lə kawunsiə eto baka əsuə.”

18

Yohanes Ánə Nkə Bába Babilon.

¹ Lə nyamfo eto kamaa, nnyə Onanto eto ɔtəŋkpe bamba utsyuə wə ditsyi kato ɔnlə kasə bubə. Okpe əsuəale tinti nya wə diyənde diyənde lékpo lə kawunsiə kenke əsuə. ² Ófa bembembe ɔteyi nkə, “Óba o-o! Babilon wə léfo diye sitinti nso aba kenke!

Ófiani awəŋə bua kenke eto ɔkplə eto kabiəkə.

Mfó nya bakləbə bua saa eto okle ba bendi kenke nsi nɛ.

³ Itsyise kawunsiə eto betidi kenke ənə wə nte bo nkpe ale ini nnya wə səsəŋdidi eto lebuə dínə éboko. Kawunsiə eto baka álabeko wə, nya kawunsiə eto mba laasa asi léfiani batabinyə eyə lə wə setsyeto kekleke siamə əsuə.”

⁴ Nya minsi minə ɔkəə bamba ditsyi kato nle bəteyi nkə,

“Mə betidi, bəbɔ lə umə əmə bibə!
Bə lə bəyɛ wə abua nnya ɔnlə buyifo buyifo.

Kase biəmbəkə lekpake lə kotonəŋə ko luubə lə wə betidi əsuə.

⁵ Itsyise wə abua etsyue itəkə lə əsuə itə bə ísu ítidi taa kato, nya Onanto laakloma wə esu bua nyamə.

6 Biyifo wə fe kase wuntsya díyifo mi eto kénye.

Tisə wə oko sinuə lə nnya úyifo mi eto kénye.

Ləkobe nə kafo békuti nte bo nkpe ale bətə fəə, kuti ni sinuə ətə wə.

7 Bitə lə unyə kanyi,
lə ɔkɛ lə ləwɛnlo əsuə fe kase inyə itə,
lə wə kɔlɔkɔ kekɛke ku nkprə mini-
mini bo údi əsuə.

Itsyise wəəsiə katəyi wə əsuə nkə,

‘Besio eto Oka mini mfo.

Minni ɔkəsiə nya membusiə nkewi
keku kulefe!’

8 Mmə eso bule bo ni kanyinyənyə ebutu
wə diyí lóni.

Wuudufə lə kanyi ka ni bufi,
ukpe ku kukpense kplɛ əsuə.

Itsyise Bonamute Onanto wə laakpronko
wə lekpooyifo əsuəalenyə.

9 “Lə kawunsiə eto baka ba dídinko wə
sɛsɔnɔ, nya bédí nkprə ku wə ənyə ute wə
nlɛ wə botonsə eto kuyuə ko nlɛ botakaa,
boofa bewi nku bətə wə. 10 Boonyə kɔsɛsɛ
ke lə sikpe sia dímuə mə lə kanyi ka bənyə
ɔnlɛ bunyə esoo, batəyi bənkə,

‘Mbɔbɔɛ! Mbɔbɔɛ!

Umənkplɛ Babilonia!

Lebombosɔsɔ lóni ete bəfi bənə fə koto
mə!’

11 “Mba laasa asi kplɛ ba nkpe lə kasɔ
kamə tsya éwi nku bətə wə, ílə mə itə
wə itsyise kuutsyuə saa ensianya fə bike.

12 Kuutsyuə saa anya mə bike bia ni
sika sia ku siflubia, atsyabi ku aba nnya
lefo koya, mfiə sia, nkufia ku mfiə bo
ləəyənde, eyi akpa akpa eto kakle ku
nnya laanyi fififi, ku asa nnya bəfi atonyi
ku eyi nnya lefo koya, bitu ku situnaa ku
aba nnya lefo koya bəyifo tsya. 13 Nya
ɔkɔ eto bike bamba nsi ni diyikpe nə
laanyi fififi baakpo sinamɔn ku asa fififi
ate ate nnya beefi keyifo ɔklɛ. Nuəbi bo
laanyi fififi, uyudu ku lifui, nte ku nnuə,
bloblo eto nnamfo ku edisa, batobuki ku
banantsyui, batɔmini ku nkenke kplɛ bo
leetsyi bike, ndomufɔ ku betidi ba buufi
bətə kedi kulaa tsya.

14 “Mba laasa asi átəyi bənkə, ‘Babilo-
nia! Asa sɛɛ nnya fábebe fətə əsuə,
nnya ləbɔ fə lə ani mmə nɛ. Fə setabike

ku sisuəlɔ tsya ánya, ensiebunyə nnya
kulefe.’ 15 Mba laasa asi ba léfiani
batabinyə ɛyɛ lə biketete əsuəə, ebuńyə
kɔsɛsɛ famfamfa itsyise báte sikpi bə bofo
lekpa lə wə kanyi ka əsuə. Boofa nya
buwi kamisə ku batəyi bənkə,

16 ‘Mbɔbɔɛ! Mbɔbɔɛ, umənkplɛ wə lefo
diye.

Umə wə bálɔkɔsɛ ku mfiə flubia ku
nsia eto aflanka,

nya bálɔkɔsɛ wə ku sika sia ku aba ku
atsyabi nnya lefo koya ni nwəmfo
nɛ.

17 Fɛɛ lə lebombosɔsɔ lóni kama, setabi
siamfo kenke áfiani abiabia!’

“Ntu eto efue eto beninə kumba nyɛ
kusu lə ntu əsuə, mba laaka ntu eto efue
ku mba laasa asi lə ntu eto efue əsuə
əkənə bəńyə kɔsɛsɛ. 18 Nya báfá ku keku
se bənyə umə əmə nlɛ ute bunyə eto
kuyuə, nya bətəyi bənkə, ‘Umənkplɛ saa
mensikɛ tɔ wə lekateko nwə mfo!’ 19 Mfó
bákpa utembu bákpo lə mə esi, bəwi
kaminsəku bətəyi sitinti bənkə,

‘Mbɔbɔɛ, mbɔbɔɛ boətə umə wə lefo diye
mfo.

Wə ni umənkplɛ wə efue kplɛ

nnya laayɛ lə lekpo əsuə eto basate
lɛyɛ bake atabi ɛyɛ lə wə setabikɛ
əsuə.

Nya lə lebombosɔsɔ lóni əsuəə, áfiani
uməbaba.

20 O mimba nkpe kato kenke, binyə
disuəyuə.

Binyə disuəyuə mi Onanto eto be-
tidi kenke ku wə bənyələkətidi ku
Kristo eto batɔnkpe!

Itsyise Onanto ákpronko wə lekpo ólo wə
dikpi lə nnya úyifo mi eso!’ ”

21 Lə nyamfo eto kamaa, nńyə Onanto
eto ɔtɔnkpe wə nkpe ale utsyuə dítsyi
kobansə kplɛ kutsyuə nya óto ko ókpe lə
lekpo katəyi nkə,

“Mmə ke booto Babilonia eto umənkplɛ
əmə basɔ lə kasɔ bembembe,
nya bensiembunyə wə bio kulefe nɛ.

22 Nya bensiəmbɔnɔ kasanku, katlowoɛ
ku nkpatyaku eto

kɔsɔ lə fə kulefe!

Bensiembunyə ani eto kɔsi eto uyifoyifo
saa lə fə bio.

Nya bensimbɔnɔ əkuə saa eto kɔsɔ lə fə
bio.

23 Bensiembunyə kakandīe eto buyənde lə fə bio.
 Nya bensiembōnō kusiəkpakpa eto ese tsya lə fə.
 Fə mba laasa asi ni bəsuəalenyə kenke lə kawunsiə,
 nya eyē lə fə kasayifoyifo əsuə fawē kawunsiə eto betidi kenke fakpe!
 24 Bənə Babilonia eto umə koto itsyise bənyə Onanto eto bənyeləkətidi ku Onanto eto betidi
 ku mba kenke bālo lə kasō mfo eto kōtō ko bākpō lə kasō mfo eso!”

19

1 Lə nyamfo eto kamaa, nno kudu kplē ko lele sitiditu kplē eto kōsō kato ko nlē bōtēyi nkə,
 “Atēsə itə Onanto!
 Bofokətə, diyənde ku əsuəale eyifo bo Onanto eto ale!
 2 Itsyise woakpo lekpo lə ɔnukualē əsuə,
 kala etiki kələkə lə kusu tsyōntsyō əsuə.
 Olo otsyetōsio bua wə nlē kawunsiə bobi-asə ku wə sēsōnōdi dikpi.
 Onanto ənə wə koto itsyise ólo Onanto eto beyifoyifo.”
 3 Nya besi bāfa bātēyi bənkə,
 “Atēsə itə Onanto!
 Kuyuə ko nlē bōbō ketsyi lə ute wə létonšə umənkplē əmə lē bōbō isu manlo manlo!”
 4 Beninə fosi ənuə ena bamə ku asa nnya nsi nkpə ena nyamə ákpō kasō nya bātēsə Onanto wə dísiə lə wə lekankpome əsuə, nya bātēyi bənkə,
 “Ibə itə nko! Atēsə itə Onanto!”

Lesamubi Nəmə Eto Kusiəkpakpa Eto Diyi Sē.

5 Ete ɔkōē utsyuə lēbō útsyi lekankpome nəmə ɔflo letēyi nkə,
 “Bētēsə bo Onanto,
 mi wə beyifoyifo,
 ku betidi ba ta, bakplenyə ku betidiwewe kenke
 ba laate wə sikpi.”

6 Nnya kamaa, nno ɔkōē utsyuə fe sitiditu eto ole nye nwə lele ketu eto ntu bo nlē boto ketsyi ketsyue kato kakpo lə ditumbu əsuə, nye fe ofamfa wə lēbō utsyi kato seka, wə nlē bōtēyi nkə,

“Atēsə itə Onanto!
 Itsyise Bonamute, bo Onanto Əsuəalenyə Kenke, ni oka.
 7 Bitə lə bunyə disuəyuə, bobesə wə kato, nya bufi atēsə butə wə!
 Itsyise Lesamubi nəmə eto kusiəkpakpa eto diyi nəmə eboyo,
 nya wə kusie komə dílo wə əsuə utsyā itə diyi nəmə.
 8 Bēfi aklala flubia nnya lele eto awu nnya nlē buyənde bətə wə bə okpe.”
 Nya aklala flubia nnya lele əməə, eyifo Onanto eto betidi eto asa sēē yifoyifo.
 9 Mfó nya Onanto eto ɔtōnkpe əmə letēyi mē nkə, “Wōni nyamfo ətsyə. Disuəyuə itə mba bākpō bāboko Lesamubi nəmə eto kusiəkakpakō eto lesakedikō.” Nya ɔtōnkpe əmə disī ótēyi nkə, “Nyamfo eyifo Onanto kosate eto kēnyē eto etiki.”
 10 Mfó mínse akonki lə wə ɔflo miə lə nsumu wə, fē ɔtēyi mē nkə, “Menyifo nko! Uyifoyifo ete mini fe fə ke ku fə bayimi ba léfo Yesu eto ditiki bānō ke. Onanto ete ele bə busumu!”
 Itsyise ɔnukualē eto asa nnya Yesu díləkə ótee, nnya ni lesa nə lékpe Onanto eto bənyeləkətidi nkēale nē.

Yohanes Ənyə Nwə Nsi Lə Ɔtōmli Flubia Əsuə.

11 Lə nnya kamaa, nnyə se kato lesini kenke nya mínnyə ɔtōmli flubia utsyuə. Baakpo nwə nsi lə wə bə Nwə leeyifo asa lə kusu əsuə ku Ɔnukualenyə. Woakpo lekpo kayenko lə kusu tsyōntsyō əsuə woakpo lemma kayenko lə kusu tsyōntsyō əsuə. 12 Wə ənəmi éyifo fe ute wə nlē buńyə nya unti akankpakpa kpə lə wə disī. Bāwōni diye ditsyuə bətəkə lə wə nə kuutsyuə saa lenyi enso wə kosate hā. 13 Ókpé awu nnya bēdi bākpé lə kōtō əsuə. Wə diye ni Onanto Eto Ditiki Nəmə. 14 Nya kato eto bamamanyə ba nkpe awu nya lələkē iflubi nnya ele, nya bensi lə bātōmli flubia əsuə ntəkəko wə kama. 15 Útsyi lesiabi nye nnuə yayaya lə wə kēnyē nə wuufi ɔkpōnko, ese ese utəkə nnya kato. Wuufi situ eto uyi udi seka lə mē əsuə, nya wōōnwō wain eto ebibi uləkə nte lə mu kawakō lə Onanto Əsuəalenyə Kenke eto lefonyi ku lēblofi

kekkele əsuə. ¹⁶ Nya bāwōni diye ditsyuə lə wə awu nnya onkpe ku lə lekpubu əsuə nle bōteyi nkə,

Baka eto Oka ku Banamute eto Onamute.

¹⁷ Lə nnya kamaa, nnyə Onanto eto ɔtɔnkpe utsyuə wə dínýə lə kofe əsuə, ófa bembembe ókpadi baklobə ba kenke leefunini kato óteyi nkə, “Bibə bəkó lə bidi Onanto eto ditsyitsyosa kplə nəmə!

¹⁸ Bibə bəyimi baka, bamamanyə ninə, bamamanyə, batōmini ku betidi ba ləəsiə lə mə əsuə, betidi ba kenke, ndomufó ku mba nsi lə mə əsuə əsuə, bakplenyə ku betidiwewe eto əsuə eto sinə!”

¹⁹ Nya mínýə ubutubuki bua əmə ku kasó mfo eto baka ku mə bamamanyə lekó bātaka lema lə Nwə nsi lə ɔtōmini ku wə bamamanyə əsuə. ²⁰ Fɛɛ bəmuə ubutubuki bua əmə ku bidiabidia eto unyeləkətidi wə díyifo ayanisa əmə lə wə ənəmi. Ayanisa nyamfó bəfi bawɛ betidi ba ubutubuki bua əmə eto leba nteke ku mba lésumu ubutubuki bua əmə eto ditsyəbiwenwe bákpe. Bəfi ubutubuki bua əmə ku bidiabidia eto unyeləkətidi bamə bāto bakpe ku nkpə lə ute eto aba nya nle bunyə lə ditumbu klinklaa kplə nəmə kafo. ²¹ Nya nwə nsi lə ɔtōmini əmə əsuə lélo bamamanyə fɛfɛ ku lesiabi nə lebo ditsyi lə nwə nsi lə ɔtōmi əmə əsuə nya baklobə bamə kenke díbə bətsyuebi sinə sia ke bofo butsyuebi kamini.

20

Bəmuə Olo Ɛmə Bákpe Lə Amana Itə Ale Kəkpi.

¹ Nya mínýə Onanto eto ɔtɔnkpe utsyuə ditsyi kato ɔnle bōyifə kəbə kasó nya ɔnle dikpəmbiə eto safui ku konyó ko ditidi kutsyuə lə kōni. ² Úmuə owa kplə əmə, wə nkpe taa kokolefe ke wə baakpo Obonsam nye Olo əmə, nya úmuə wə ókpe lə amana itə ale kəkpi. ³ Onato eto ɔtɔnkpe əmə áto wə ókpe lə dikpəmbiə nəmə kafo, nya úti ni kénye kpā ku sitə, itə lə ɔye kusu bunyə kabó kawɛ ese ese eto betidi isu ese lefe nə ale kəkpi nyamə díbə éfe. Nya kama fɛ booləkə wə amana əsuə sɛkɛ nɛ.

⁴ Nyamfo eto kamaa, nnyə akankpome ətsyuə, nya bətə mba nsi lə nnya əsuə əsuəale bə bakpo akpo. Mə ni betidi

ba bālo eto awōnɔ se bédi adansiə bətə Yesu ku Onanto eto Ditiki Sɛɛ nəmə eso. Bāni bənsumu ubutubuki bua əmə ku wə ditsyəbi wenwe nye bətəkə wə leba lə mə nto nye mə ani. Bātaka bəsiə nkpə nya bédi seka ku Kristo itə ale kəkpi. ⁵ Nyamfo ni bekpenkpe eto botaka kəbə nkpə tute nɛ. Bekpenkpe fɛfɛ mámtaka bəbə nkpə fɛ ale kəkpi komə léyo. ⁶ Diyuə ku Onanto eto atsyókpokpo kplə itə betidi ba dínýə kedikó lə bekpenkpe eto botaka kənyə tute bomfo kəmiə. Ukpe nnuəfə əmbókɛ əsuəale lə mə, bomu booyifo Onanto ku Kristo eto besumunyə nya buudi seka ku wə itə ale kəkpi.

Bətəkə Obonsam Kato.

⁷ Nya lə ale kəkpi komə ayoo, nya fɛ booləkə Obonsam lə diyo nəmə nɛ. ⁸ Nya wuusu kawunsiə eto akpó ana nyamə kenke usu ɔwɛ betidi okpé, ba ni Gog ku Magog. Wookpa mə utsyə ditsyu itə lema bókpo, nya boofui fe lekpo eto kōwunimi. ⁹ Bésense bakpo lə kawunsiə kenke nya bātsyalama kaka Onanto eto betidi nsi wə ni wə uməkplə lala əmə. Fɛɛ ute áyifə utsyi kato úbə ótonsə məmblɛ kenke. ¹⁰ Nya Obonsam əmə ləwɛ mə ókpee, bəfi wə bāto bákpe lə ute ku ute bambi eto ditumbu klinklaa kplə nəmə kafo kaka bāto ubutubuki bua əmə ku bidiabidia eto unyeləkətidi əmə bákpe. Mfó boonyə kanyi ketsye ku kakōmi itə manlo manlo.

Onanto Ákponko Kawunsiə Kenke Lekpo.

¹¹ Nya kamaa, nnyə lekankpome kplə flubia ditsyuə ku nwə ləəsiə lə ni. Kasó ku kato étsyetsyi bányə lə wə ənəmi nya bésinyə mə bio. ¹² Nya mínýə bekpənkpe kpə, bakplenyə ku betidiwewe ńyə lə lekankpome nəmə eto ənəmi. Básini ekue, nya besi básini kukue kōni, ko ni mba nsi nkpə eto kukue. Bákponko bekpenkpe bamə lekpo, utsyuə saa lə kase úsiə nkpə fe kase bāwōni bákpe lə ekue nyamə kafo. ¹³ Lekpo ələkə bekpenkpe ba nkpe lə ni óboko, nya ukpe ku ɔkómə tsya díləkə bekpenkpe ba nkpe lə mə bətə. Nya Onanto lékponko utsyuə sa lekpo eye mə eyifosa əsuə. ¹⁴ Nnya kamaa, bəfi ukpe ku ɔkómə bāto bákpe lə ute

eto ditumbu klinklaa kplɛ nɛmɛ kɛmiɛ. Ute eto ditumbu klinkla kplɛ nɛmɛ ni ukpɛ nuɛfɛ nɛ. ¹⁵ Utsyuɛ saa wɛ eto diye bɔwɔni bɔkpɛ lɛ nkpɛ eto kukue komɛ kafoo, bɛfi wɛ bɔto bɔkpɛ lɛ ute eto ditumbu klinklaa nɛmɛ kafo.

21

Kato Fɔfo Ku Kaso Fɔfo.

¹ Nyamfo eto kamaa, nnyɛ kato fɔfo ku kaso fɔfo. Itsyise kato tute ku kaso tute ɛbubɛ kafe nya lekpo tsya lɛnya. ² Ete mɛnyɛ Umɛ kɛnkɛ ɛmɛ, wɛ ni Yerusalem fɔfo, ditsyi Onanto ɔflo kato ɔnlɛ kaso bubɛ. Nya bɔlɔkɔsɛ wɛ kukɔnɔ fe okafo itɛ wɛ usɛ eto bokpa seka. ³ Nya mɛnɔ ɔkɔɛ kplɛ utsyuɛ lɛbɔ utsyi lekankpomɛ nɛmɛ ɔflo wɛ nlɛ botɛyi nkɛ, “Bebee! Mɔmɔɔ, Onanto eto kɛsiɛkɔ ɛbubɛ kakpɛ lɛ betidi nti mfo. Wuusiɛ lɛ mɛ ɔflo nya boofiani wɛ betidi. Onanto kosate ebusiɛkɔ mɛ nya wuuyifo mɛ Onanto. ⁴ Nya wɔɔsi mɛ binɛntu kɛnkɛ lɛ ɛnɛmi. Nya ukpɛ tsya ensiɛmbɔkɛ. Nko ke ini itɛ bolo kɛsiɛ, nku buwi ku kanyinyɛnyɛ tsya nɛ. Akokosa kɛnkɛ ɛbubɛ efe.”

⁵ Ete nwɛ nsi lɛ lekankpomɛ ɛsuɛ lɛtɛyi nkɛ, “Bebee! Mbusinkli nyifo asa nnya kɛnkɛ afɔfo.” Nya ɔtɛyi nkɛ, “Wɔni nyamfo ɛtsyɛ, itsyise iyifo etiki nnya diyifo sitinti nya utsyuɛ saa lofo bofo kanɔ.”

⁶ Nya ɔtɛyi mɛ nkɛ, “Lesɛ saa aflo. Mɔ ni utute ku ɔfɛfɛ, ketsyikokɔ ku kalosɛkɔ. Utsyuɛ saa ke utukɔɛ nlɛɛ, muutɛ wɛ kusu unɛ nkpɛ eto ntu bo laayifɛ ketsyi ditubiɛ ɛsuɛ nya wɛmbofo kayo saa. ⁷ Utsyuɛ saa ke ditɛkɛ kato ebofo nyamfo utsyiko mɔ ɔflo. Muuyifo wɛ Onanto nya wuuyifo mɔ ubi. ⁸ Fɛɛ betidi ba laate asa sikpi, mba leedu bɔtsyuɛ kɛtɛ, mba leeyifo asinsa, mba laalo betidi ku batsyetɔnyɛ ku bafate, ku mba leesumu bɛfiɛ, ku badiɛ kɛnkɛ, eto kɛsiɛkɔ ni ditumbu klikla kplɛ nɛ nlɛ bunyɛ ku ute eto aba kafo. Nyamfo ni ukpɛ nuɛfɛ nɛ.”

Yerusalem Fɔfo Ɛmɛ.

⁹ Nya kamaa, Onanto eto batɔnkpɛ nlɛ ɛkpɛ ekuanse ka dɛyi ku kanyinyɛnyɛ ka nkpɛ kɛnyɛale ekuanse fɛfɛ eto ɔni

ɛbɛ mɛ ɔflo nya ɔtɛyi mɛ nkɛ, “Bɛ, lɛ nte fɛ Okafɔ wɛ ni Lesamubi nɛmɛ eto kusɛ.” ¹⁰ Lɛwɔnɔ nɛmɛ ɛfo disɛ lɛ mɛ nya Onanto eto ɔtɔnkpɛ ɛmɛ ditsyi mɛ usuko kɔtini ko letaka fefe eto kato. Ɔte mɛ Yerusalem, umɛnkplɛ kɛnkɛ ɛmɛ lɛbɔ utsyi Onanto ɔflo kato ɔnlɛ kaso bubɛ. ¹¹ Nya ɔnlɛ buyɛnde ku Onanto eto diyɛnde. Umɛnkplɛ ɛmɛ ɛyɛnde fe leba nɛ lefo koya tinti. Dite fe Yaspa eto leba seka nya lekpa wuee fe ahuhɔɛ seka. ¹² Bɔto ofati wɛ ditidi nya otaka bɔtsyilama wɛ, nya bɔkpɛ lefosi mbɔsie nnuɛ lɛ wɛ. Nya Onanto eto lefosi batɔnkpɛ inuɛ nyɛ lɛ mu nnyɛ. Bɔwɔni Israel eto lefosi atobi ɛnuɛ nyamɛ eto aye bɛtɛkɛ lɛ nsie bomɛ ɛsuɛ. ¹³ Nsɛ ntsyɛ lɛ kofekatokɔ, ntsyɛ lɛ ɔnwɛ kato, ntsyɛ nkpɛ lɛ ɔnwɛ dikue nya ntsyɛ nkpɛ lɛ diyɔ kedufɛkɔ eti tsya. ¹⁴ Bɔkpɛ lefosi aba ɛnuɛ lɛ kaso fɛ bɔto umɛ ɛmɛ eto kafati bɛnyɛnsɛ. Nya bɔwɔni Lesamubi nɛmɛ eto batɔnkpɛ lefosi inuɛ bamɛ eto aye bɛtɛkɛ lɛ nnya ɛsuɛ.

¹⁵ Onanto eto ɔtɔnkpɛ wɛ dɛdinko mɛ etikii, lɛ sika sia eto esususa nnya wuufi ususu umɛ ɛmɛ ku wɛ nsie bomɛ ku kafati lɛ kɔni. ¹⁶ Akpɔ ana nkpɛ umɛ ɛmɛ, nya wɛ akpake eto kekulɛ ku lɛblɛbe lekate. Onanto eto ɔtɔnkpɛ ɛmɛ ɛsusu umɛ ɛmɛ ku esususa nyamɛ, nya unyɛ nkɛ umɛ ɛmɛ eto lekpa lɔni ekulɛ esunkpo kɔkpi alofa anɔ. Nya umɛ ɛmɛ eto dikulɛ, lɛblɛbe ku botaka akate pɛpɛpɛ. ¹⁷ Onanto eto ɔtɔnkpɛ ɛmɛ ɛsusu ofati ɛmɛ tsya, nya ɛnyɛ nkɛ wɛ ditidibi eyifo akpa alofa ɛnuɛ lefosi akpa akua ɛyɛ lɛ esususa nnya ɔnlɛ ɛsuɛ. ¹⁸ Aba nnya bɛfi bɔto ofati ɛmɛ ni yaspa, nya bɛfi sika sia nso bɔlɛkɛ, sia lekpa fe ahuhue seka bɔto umɛ ɛmɛ kosate. ¹⁹ Nya bɛfi aba nya lɛfo koya akpa akpa bɔlɔ umɛ ɛmɛ eto aba nnya kaso ɛsuɛ bɔto kafati kamɛ bɛtɛkɛ. Kaso eto leba tute ni nɛ baakpo yaspa. Dinuɛfɛ ni nɛ baakpo sapir. Ditsyɛfɛ ni nɛ baakpo yalkedon, nya lenale ni nɛ baakpo smaragdo. ²⁰ Lenɔnde ni nɛ baakpo sardonik, nya lekuande baakpo sardis. Akuansele baakpo krisolit, nya leflamflale baakpo beril.

Lɛwɔnɔmbɔle baakpo topas.

Lefosile baakpo krisopra.

Lefosi ɔnwɛ baakpo yanikint,

nya lefosi unuɛfɛ baakpo ametist.

²¹ Umə əmə eto lefosi nsie nnuə eyifo lefosi aba ənuə nnya lefo koya. Leba kplɛ bɛfi bɛyifo kesie saa nɛ. Sika sia lefo koya bɛfi bɔlɔ umə əmə eto usunte kplɛ, nya ebunyə asa wuee ayɛ lə sika siamə əsuə fe kase bəənyə asa lə ahuhue əsuə seka.

²² Nya mənnyə Disumuyo saa lə umə əmə, itsyise Bonamute Onanto Ɛsuəalenyə əmə ku Lesamubi nəmə ni wə Disumuyo. ²³ Kofe nye kofande eto bofa nye buyənde manfe itə umə əmə, itsyise Onanto eto diyənde əyənde kakpo wə nya Lesamubi nəmə ni wə okandɛ. ²⁴ Kawunsia eto betidi ebɔyɛ lə ni buyənde əsuə, nya kasɔ eto baka ebufi mə setabike baboko wə. ²⁵ Nya bembuti umə əmə eto nsie ku lefe, itsyise kale tsya embona lə wə. ²⁶ Ese, ese eto betidi kenke ebufi mə sɛkplɛ ku mə setabike bəbə baboko mfó. ²⁷ Fɛɛ kɔfiɔ eto kulesa embedufə lə wə kulefe. Nya badia ku mba leeyifo afanisa embudufə lə wə. Bomu mba eto aye bɔwɔni bákpe lə Lesamubi nəmə eto nkpə eto kukue komə kafoo, mə hã luudufə umənkplɛ əmə nɛ.

22

Onanto Eto Ketu Ka Lətə Nkpə.

¹ Nyamfo eto kamaa, Onanto eto ɔtɔnkpe əmə áte mɛ ketu ka lətə nkpə eto ntu. Ketu kamə aabɔdi ket-syi lə Onanto ku Lesamubi nəmə eto lekankpome əsuə. Ntu bomə akpa kenkenke fe ahuhue. ² Nya bɔnlɛ bɔbɔdi lə umənkplɛ əmə eto obia kplɛ. Nya lə ke etukpenkpe ənuə nyamə əsuə, nkpə eto kuyi nyə, nya kuanwɔ kofa saa kofa. Ko afanto eyifo afantosi itə ese ese eto betidi kenke. ³ Bembunyə kulesa nə Onanto díkudi lə umənkplɛ əmə. Onanto ku Lesamubi nəmə eto lekankpome ebɔke lə umənkplɛ əmə, nya wə beyifoyifo luusumu wə. ⁴ Boonyə wə ənəmi nya wə diye luutəkə lə mə nto. ⁵ Kale ensi embolo mfó. Nya bembohiã kakandɛ nye

kofe, itsyise Bonamute Onanto ebudi mə diyənde nya boodi seka isu manlo manlo.

Yesu Eto Dibəfe

⁶ Mfó nya Onanto eto ɔtɔnkpe əmə lɛtɛyi mɛ nkə, “Ɔnukualɛ eto etiki ni nyamfo nya boofɔ nya bofo kanɔ sitiniti. Nya Bonamute Onanto wə leefi wə Lɛwɔnɔ kətə wə bənyeləkətidi, wə ni létsyese wə ɔtɔnkpe nkə ote wə beyifoyifo asa nnya ləəbə bubə lə lefe kliminti əsuə.”

⁷ “Bebe! Muubə lə lefe kliminti əsuə. Disuəyuə itə mba leetsyue etiki nnya bábe letsya lə kukue komfo kəmiə koto.”

⁸ Mɔ Yohanes, mɔ ni nwə lɛnɔ nya mínyə asa nyamfo kenke. Nya lefe nə mínyə nya mínɔ nnya mínlosə, nse akonki lə Onanto eto ɔtɔnkpe wə díləkə asa nyamfo óte mɛ eto akɔ miə lə nsumu wə. ⁹ Fɛɛ ótɛyi mɛ nkə, “Menyifo nko! Mintsyaa, uyifotsyuə mini fe fə ku fə bayimi ba ni Onanto eto bənyeləkətidi ku mba kenke leetsyue etiki nnya nkpe lə kukue komfo koto. Onanto mate ete ele bə sumu.”

¹⁰ Mfó nya ótɛyi mɛ nkə, “Menfi bənyeləkətidi eto etiki nnya bɔwɔni bákpe lə kukue komfo akula, itsyise lefe nəmə eboyo lelo nyamfo kenke luubə itə. ¹¹ Utsyuə saa ke leeyifo asa buaa, sukosə lə ukeyifo asa bua, nwə ke leeyifo asinsa sukosə lə ukeyifo asinsa, nwə kee leeyifo kasɛɛ, sukosə lə ukeyifo kasɛɛ, nwə kee diyifo kenke, usukosə lə uyifo nwə diyifo kenke.”

¹² Yesu nkə, “Bebe! Muubə lə lefe kliminti əsuə! Muubə ku kayofɔfo ka dińyə kətə utsyuə saa lə keyifo ka úyifo kumə. ¹³ Mɔ ni Utute ku Ɔfɛfɛ, Kasɔ Ketsyikokɔ ku Kaalosəkɔ.

¹⁴ “Disuəyuə itə betidi ba dumuə əsuə bətsyə fe kase bəəflə bikə kenke kətsyə. Məə dunyə kusu bedi nkpə eto kuyi komə eto eyibibi nɛ, nya bɔɔyɛ lə kesie kamə bedufə lə kato eto umənkplɛ əmə lafo. ¹⁵ Nya mba luunyə lə ɔkpɔ əmə kama ba ni mba leeyifo afanisa, mə ni betidi ba ni bafate, mba ni batsyetɔ, mba laalo betidi, mba lətə bəfiə kedi ku betidi ba ni badia ba laawɛ betidi kakpe lə etiki ku lə eyifosa əsuə.

¹⁶ “Mɔ, Yesu, ni nwə létsyese mɔ ɔtɔnkpe miə lə ubə uləkə asa nyamfo ote mi bafokanɔfɔ eto etsyukpa kenke. Mɔ ni kuyi eto ote kplɛ əmə wə ni Oka David eto ufluflu. Mɔ ni kolensiənto eto sefandebi sia ləəyənde.”

¹⁷ Lɛwɔnɔ nəmə ku okafɔ əmə nkə, “Bə!”

Nya nwə ke nɛ nnya bɔnɔ tsya tɛyi nkə, “Bə!”

Nya nwə ke utukɔɛ nɛɛ, ubə. Nya nwə ke nɛ ntu bo ləətə nkɔ bɔbɛbɛɛ, ubə ofo mu unə, kayo saa mamfo mamfo.

¹⁸ Mɔ Yohanes lɛ utsyuə saa wə laanɔ etiki nnya nkpe lə kukue komfo kafoo ato bukə kekleke miə utsyuə saa ke luufi

lesatsyuə okpé lə nnya əsuə, Onanto ebufi kanyinyənyə ka bəwɔni bakpé lə kukue komfo utəkə wə lə əsuə fe kɔtonənə. ¹⁹ Nya lə utsyuə tsya ələkə

lesatsyuə utsyiko lə nnya əsuə, Onanto embutə unyə kayofofo ka bəwɔni bəkpe lə kukue komfo əsuə. Weebunyə kediko ka untənyə lə nkɔ eto kudiyi komə əsuə ku lə umə kɛnkɛ əmə tsya əsuə.

²⁰ Nwə nɛ adansiɛ budi lə nyamfo əsuə lə bɔtɛyi nkə, “Ee, muubə lə leefɛ kliminti əsuə!”

Ibə itə. Bonamute Yesu, bə!

²¹ Bonamute Yesu eto lefonə lə disiəko utsyuə saa.